

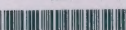

Tibetan Buddhist Resource Center

Text Scan Input Form - Title Page

Work:	W8LS66532	ImageGroup:	I8LS66538
LCCN:	n/a	ISBN:	n/a

Title:	ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་པུན་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། tshad ma rnam 'grel gyi rnam bshad thar lam gsal byed/
Author:	ཚོས་གྲགས། chos grags/
Descriptor:	copy made from LTWA collection, Acc.No.D36105
Original Publication:	n/a;n/a
Place:	Mundgod, Karnatak State
Publisher:	dga' ldan byang rtse thos bsam nor gling dpe mdzod khang /
Date:	2017
Volume:	3
Total Volumes:	3
TBRC Pages:	2
Introductory Pages:	n/a
Text Pages:	n/a
Scanning Information:	Scanned at M/S Satluj Infotech Images, E-45, Sector 27 Noida, District Gautam Buddha Nagar, U.P. 201301 via New Delhi, IN for the Tibetan Buddhist Resource Center, 150 17th st., New York, NY 10011, U.S.A 2006.

༡༡། །ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཆོག་ལེན་རྒྱས་པའི་
རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་
ཅེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

མཛད་པ་པོ།
ཅེ་བ། རྒྱལ་ལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། འགྲེལ་བ། རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

དགའ་ལྷན་བྱང་ཅེ་མོས་བསམ་ནོར་གླིང་དཔེ་མཛོད་ཁང་།
དེ་མེད་དགྲ་བཙུ་བ།

མྱེ་ནང་ཆོད་པའི་གནད་ཀྱན་ལེགས་དགོངས་ཤིང་། །མདོ་སེམས་ཟབ་ཆུས་ལམ་ཀྱན་རིགས་ལམ་ནས། །
 རེས་ཕྱིར་རྒྱུད་ལྷན་ཚོས་ལྷོ་ལ་འདོམས་མཁས་པའི། །ཚོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་ཞབས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །

ཀུལ་པ་ཀུན་གྱི་མཆོན་པ་ཅེ་གཅིག་བརྒྱུ་པ། ཀུལ་ཤར་ཤུ་མོ་མེས་པ་དཔའི་ཚུལ་བརྒྱུར་རྟེ།
 ཀུལ་པའི་ཆོས་གྱི་མིང་ལ་དབང་བརྒྱུར་པ། ཀུལ་ཚབ་དཔལ་པའི་ཞབས་ལ་གྲུས་པས་འབྱུང།

༡༡། ཁོད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པའི་
 རྣམ་པ་ཤད་ཐར་ལམ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་
 གསལ་བར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་
 བཞུགས་སོ། །

མཛད་པ་སོ། — ཅུ་བ། འདབ་ལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས།
 འགྲེལ་བ། འཁྱུལ་ཆབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

དགའ་ལྷན་བྱང་ཅེ་ཐོས་བསམ་ནོར་གླིང་དཔེ་མཛོད་ཁང་།
 དེབ་ཐེང་དགུ་བརྩམས།

GADEN JANGTSE THOESAM NORLING LIBRARY

2017

༩ བྱེ་ལོ་ ༡༠༡༧ ཟླ་ ༧ ཟླ་ ༤ ཉིན་དབར་ཐངས་དང་པོར་

དེབ་གངས། (༡༠༠)

དགའ་ལྷན་གྱི་ཅེ་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་འདོན་སྤེལ་བྱས།

First Edition= 500/ Copies {2017}

© Copyright by:~
Gaden Jangtse Library

Published by:-

GADEN JANGTSE LIBRARY

**Lama Camp No.1 P.O. Tibetan Colony
581411 Mundgod Distt Karwar [K.S]**

INDIA

Ph:- (0091-8301) 245757-246280

E-Mail:- gajanglibrary@yahoo.co.in

དཔེ་སྟེན་གསལ་བཤད།

༡༡། །པ་འཇམ་གླིང་ཞི་བདེའི་དེད་དཔོན་ཆེན་མོ་པ་གོང་ས་ལྷ་མིའི་རྣམ་འབྲེན་སྐུ་བས་མགོན་
 རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་མཐུན་ཅིང་གཟིགས་པ་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་ཐུགས་རྗེའི་ཞོ་ཤ་ཉག་
 གཟིག་ལ་བརྟེན་ནས་དེད་གི་ཆར་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་པན་བདེ་མ་ལུས་པའི་འབྲུང་
 གནས་དེ་ཉིད་གོ་ལའི་ཁྱོད་ལ་མེད་པའི་གནས་ལ་ཡོད་པ་དང་ཡོད་པའི་གནས་ལ་དར་རྒྱས་གོང་
 འཕེལ་དུ་འགྲོ་བཞིན་པ་ནི་མཐོང་ཆོས་སུ་ཡོད་པ་དེ་ལྟར་ལགས། དེ་ཡང་རི་རྒྱུད་དུ་བསྟན་པའི་ངང་
 རྒྱལ་ཤེས་ནས་ཞེས་འཇམ་མགོན་གླེ་མས་བསྟོད་པ་ལེགས་བཤད་སྟེང་པོར་ཐུགས་སྟོན་གནང་བ་
 ལྟར་མས་ཀྱི་རྒྱལ་བས་བསྟོད་པར་མི་རུས་པ་ཞིག་དགོས་ཤིང་དེ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་འགྱུར་
 བར་བྱེད་པ་ལ་གཞུང་བཟང་དེ་ཉིད་ནི་ངེས་པར་དུ་སྟོབ་སྟོང་མི་བྱེད་ཀ་མེད་ཀྱི་གནས་ཤིག་ཡིན་པ་
 ལགས་ཤིང།

སྟག་པར་དུ་དེད་གི་ཆར་སྟོན་གྱི་བཤད་བྲ་ཁག་ཅམ་མ་ཡིན་པར་ངེས་མེད་ཀྱི་དགོན་སྡེ་
 ཁག་དང་བཙན་དགོན་ཁག་མང་པོ་ཞིག་ལ་གཞུང་ཆོན་སྟོབ་སྟོང་གི་ལམ་སྟོལ་དང་སྟོབ་བྲ་ཁག་
 མང་པོ་ལ་ཡང་རིགས་ལམ་སྟོང་བའི་རྒྱ་བྱང་གི་འགྱུར་འགྲོས་ཤིག་འཛོལ་བཞིན་པ་ཡིན། པན་
 བདེའི་འབྲུང་གནས་རྒྱལ་བསྟན་རིན་པོ་ཆེ་དེ་ཉིད་ས་ཆེན་པོ་དེའི་ཡུན་དུ་གནས་པར་བྱེད་པ་ལ་
 ང་ཆོ་ཆང་མས་འདིའི་ཐོག་ལ་སྟོབ་སྟོང་བྲ་དགོས་ཤིང་སྟོབ་སྟོང་བྲེད་པའི་བརྒྱུད་རིམ་ནང་བསྟན་
 བཅོས་འདི་ལྟ་བུ་ནི་བསྟན་བཅོས་ཀྱན་ལ་ལྷ་བའི་མིག་ལྷ་བུ་ཡིན་ཞེས་འཇམ་དཔལ་དབང་ས་ཀྱི་
 ཞལ་གསུང་རྩོན་མོ་ནས་གསུངས་པའི་འཇམ་མགོན་གླེ་མ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་རྟོགས་
 བརྗོད་མདུན་ལེགས་མ་ལས་ཀྱང་། བྱུང་པར་ཚུ་རོལ་མཐོང་བའི་དངོས་པོ་ཡི། །དེ་ཉིད་གཏན་

ལ་འཕེབས་པའི་སྒོ་གཅིག་ལ། །ཡང་དག་རིགས་པའི་གཞུང་གི་དཀའ་གནས་ལ། །འབད་བ་དུ་
 མས་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྦྱངས། །ཞེས་གཞུང་བཟང་དེ་ཉིད་ཀྱི་གལ་ཆེད་རང་བཞིན་མང་དུ་གསུང་
 ཡོད་པར་བརྟེན་དེ་ལྟར་དེད་དཔེ་མཛོད་ནས་རིགས་པའི་དབང་སྤྱད་ཀྱི་ཆུལ་བའི་ཆུལ་ཆབ་དར་མ་
 རིན་ཆེན་དཔལ་བཟང་པོ་མཆོག་གིས་མཛད་པའི་རྣམ་འགྲེལ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ཅེས་བྱ་བའི་
 བསྟན་བཅོས་ཆེན་མོ་དེ་ཉིད་དེང་རབས་ཀྱི་འགྲོས་དང་མཐུན་པར་རྩ་འགྲེལ་སྦྱར་མའི་ཐོག་ནས་
 དཔར་བསྟན་ཞུས་པ་ལགས། མ་དཔེ་བྱ་ཡུལ་གྱི་རྩ་བ་ཀ་རྩོན་སྤྱད་ནས་ཐོན་པའི་དཔེ་རིང་དཔར་
 མ་ཞིག་དང་འགྲེལ་བ་ནི་མཆོད་སྟོན་ནས་ཐོན་པའི་དཔེ་ཆ་གཞིར་བཟུང་གིས་བྱས་པ་ཡིན།

དེ་ལྟར་རྩ་འགྲེལ་སྦྱར་བ་འདི་ཡང་སྤར་མེད་གསར་བཅོ་མ་ཡིན་པར་སྟོན་གྱི་དུས་སུ་
 རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་ཡང་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པས་འབྲུག་པ་རྩ་འགྲེལ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་
 སྦྱར་བ་དང་། མཁས་མཆོག་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མཛོད་རྩ་འགྲེལ་སྦྱར་བ། དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་
 པས་རྣམ་འགྲེལ་རྩ་འགྲེལ་སྦྱར་བ་སོགས་ཇི་སྟེད་ཅིག་བྱང་ཡོད་ཅིང་། དེ་ལྟ་བུའི་སྒོལ་བཟང་ལ་
 མིག་དཔེར་ཡར་ལྷ་བཟུང་ནས་འགྲེལ་བའི་ཐད་ཀྱི་རྩ་ཆོག་ངོས་འཛིན་རྒྱ་དང་ཆོག་དོན་གོ་བ་ལ་
 ཡུན་རིང་ངལ་བ་བརྟེན་མི་དཔོན་པ་སོགས་དཔོན་པ་མང་དག་ཞིག་ལ་དམིགས་ནས་རྩ་འགྲེལ་
 ལྷན་སྦྱར་ཞུས་པ་ལགས་ཤིང་། གཏན་འཕེབས་བྱེད་དཀའ་བའི་དོགས་གནད་འགངས་ཅན་
 ཡོད་པ་དག་མ་དཔེ་སོར་བཞག་དང་། དབྱང་ཞིབ་ཁག་གཉིས་གསུམ་ཡོད་ཀྱང་མངོན་མཆོན་
 ཆེ་བའི་ཡིག་ཏོར་འགའ་རེ་མ་བཅོས་མཐུ་མེད་ལས་གཞན་གང་ཞིག་ཏུ་མ་དཔེ་སོར་བཞག་རྩ་
 འཛིན་རྒྱན་འཁྱོངས་ལས་རང་དགར་བཅོ་བཅོས་གང་ཡང་ཞུས་པ་མེད། གཞུང་དུ་མི་གསལ་
 བའི་ས་བཅད་སོགས་ནི་དཔེར་ན་གྲག་རྟགས་ཆེ་རྒྱང་། གཞལ་བྱ་མངོན་རྒྱར་རེས་བའི་ཐབས་ཀྱི་ལ་(གསུམ་)
 ཞེས་པ་ལྟ་བུར་འདི་ནང་བཀོད་བ་དང་། རྩ་ཆོག་རྣམས་གཞུང་དཀྱུས་ལ་མ་ཤོར་ཆེར་(རྩ་བ་)
 རྟག་སོ་མངོན་གསལ་ཅན་ཡང་བཅོ་ཡོད། དབྱང་ཞིབ་ཁག་ལ་ཆོག་དོན་མི་མཐུན་པ་ཡོད་པ་

དག་ལ་དེ་གའི་ཤོག་ངོས་ཀྱི་གཤམ་དུ་རྩུར་མཆན་རེ་བཀོད་ཡོད། ལས་དོན་དེའི་ཐོག་དཔར་ཅ་
འབྲུག་སྤྱི་གནས་བརྩམ་ཡིག་འབྲུན་གཏེ་རེ་བཞིན་ཞིབ་ཆགས་དང་ནན་ཏན་ཆེན་པོས་མིག་
བཤེར་གྱིས་མ་མཐར་ཡང་ཁྱེད་གཞུང་ས་བརྩམས་མི་ཉུང་ཞིང་། བར་དུ་ཅ་འབྲེལ་སྦྲར་བ་དང་
ས་བཅད་རྩུར་དུ་བཏོན་པ་ཤོག་ངོས་གཤམ་དུ་རྩུར་མཆན་བཀོད་པ།

མཐར་འབྲས་བྱ་བ་ཞི་ཤེད་མ་འཐེན་བར་གྱི་ལས་དོན་དེ་ཡི་བརྒྱུད་རིམ་ནང་རང་རེའི་གྲ་
ཆང་ལ་ལྷག་བསམ་དཀར་བའི་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་བ་དང་དགེ་ལུགས་རྒྱགས་སྤྱོད་ཀྱི་ཅི་ཕུད་
རྣམ་པ། གྲ་ཆང་རྒྱགས་སྤྱོད་ཀྱི་ཅི་ཕུད་རྣམ་པ། དཔེ་མཛོད་ཀྱི་ལས་བྱེད་རྒྱུ་མོང་བཅས་ནས་
འཕྲར་གྲུ་མཉམ་འདེགས་ཀྱིས་འབད་བཅོན་ཆེར་བསྐྱེད་གནང་ཡོད་ནའང་ད་དུང་ཆད་ལྷག་ཏུ་
གྱུར་རིགས་ཀྱིས་མཆོར་སྒྲོན་གནས་མི་ཉུང་བའི་ས་བར་ཡོད་སྤྱིད་པས་དེའི་ཐད་མཁས་བ་དང་
རྒྱས་སྤོང་ཅན་ནས་ལམ་སྟོན་བཀའ་སློབ་ཡོང་བའི་རེ་བ་ཁྱ་གི་ཡོད།

དེས་ན་གྲུས་བ་ལ་ཤེས་བྱ་དང་འཛོན་ཐང་མེད་ནའང་གཡོལ་དུ་མེད་པའི་མིག་སྤེལ་
དགོས་མཁོ་ཆེ་བའི་ཕྱག་དཔེ་དང་། འགན་འཁུལ་ཕྱག་ཐོག་ཏུ་བབ་བའི་རེད་སྐབས་བབ་ཀྱི་ལས་
འཛིན་པ་དག་གིས་རང་རེའི་མཆོན་ཡོན་དང་གཏོང་མོད་རྩུང་དུ་འབྲེལ་བའི་དད་སྦྱིན་ལྷག་བསམ་
ཅན་དག་ལ་སྦྱབས་བཅོས་རེ་འབོད་དང་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་སྤོང་ནས་ལག་རྩུང་ཐལ་མོད་དང་། ལུས་པོ་
གཞུང་དེའི་བས་སུ་བཅོས། གཟན་སྟེ་ལག་མགོར་བབ་སྟེ་དམིགས་ལུལ་གྱི་རྟོག་འཆར་བཞེངས་
བསྐྱུན་དང་། སྤྱིང་ལ་ཉལ་བའི་འཕྲུང་གྱུར་གྱི་བྱ་གཞག་ཅིག་མཛོན་འགྱུར་གྱི་ཆེད་དུ་ཉམ་རྩུང་
སྤོང་མོ་བའི་བརྩལ་ཞུགས་ཡང་བ་རེ་ཡང་མི་འཛིན་ཀ་མེད་རེད། ཡིན་ནའང་སྦྱབས་འགྲོ་ཁས་
ལན་མཁན་ཞིག་དང་། ཆོས་གོས་ཆབས་ཅིག་ཏུ་བརྩུང་བའི་མི་བྱ་ཞིག་གི་ངོས་ནས་བཤད་ན་རི་
ལྷར་ཁས་སྐྱངས་པའི་གཞན་དོན་དང་སྤྱི་དོན་ཟེར་ན་ཆོག་མོད། གྲུས་བའི་འཛོན་ཐང་དང་ཤེས་
ཡོན་ཞན་ནའང་ལས་དབང་དེས་རང་གི་མིག་མདུན་དུ་ཤར་བའི་དོན་དངོས་བྱ་གཞག་ཁོད་ཀྱི་

གཞན་དོན་གྱི་ཐོབ་སྐྱལ་ཞིག་ཡིན་པས་སྒོ་པམ་རྒྱ་དང་ཞེ་སུན་རྒྱ་ཞིག་ནི་སྐྱབས་འདིར་མེད་ཟེར་
དགོས་པ་ཞིག་རེད་སྟེ།

ད་ལོ་གུས་པ་ལ་ཡིད་ཆེས་དང་རོགས་རམ་གནང་བའི་སྤྱིན་པའི་བདག་པོ་དང་ལྷན་
སྤྱིན་བདག་དགའ་བྱང་པ་ར་དགེ་བཤེས་རག་དབང་སྤྱིན་པའི་འབྲེལ་ཡོད་བལ་ཡུལ་གནས་
བཞུགས་འཛོལ་ཁལ་ཨ་ཅག་སྒོལ་མ་ནས་ཆེ་འདས་མ་ཆེ་རིང་སྒོལ་དཀར་ཆེད་དུ་དེ་བ་བྱངས་
ལ་བརྒྱ་ཐམ་པ་དབར་བསྐྱལ་ཆེད་འགྲོ་གྲོན་ཡོངས་ཇོགས་གནང་བ་དེ་ལ་ནང་པའི་ལྷ་གྲུབ་ལ་
སྒོལ་གཉེར་གནང་བཞིན་པའི་སྒོལ་གཉེར་བ་ཡོངས་དང་འདི་ག་དཔེ་མཛོད་ལས་བྱེད་སྤྱན་མོང་
ནས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ་དང་།

མཐའ་དོན་དུ་ཐུག་དཔེ་འདི་བཞིན་དབར་བསྐྱལ་ཞུས་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་འདི་ལ་བརྟེན་
ནས་རང་ཅག་གངས་ཅན་པ་རྣམས་ཀྱི་མེ་ཉོག་གང་ལ་ཐོག་པའི་ལྷ་སྐྱལ་ཡ་གོང་ས་ཡ་ལྷ་མིའི་རྣམ་
འབྲེན་སྐྱབས་མགོན་རྒྱལ་པའི་དབང་པོ་མཆོག་གི་སྤྱི་ཆེ་བསྐྱལ་བརྒྱར་བརྟན་ཅིང་རྒྱབས་ཆེན་
ཐུགས་ཀྱི་བཞེད་དགོངས་མཐའ་དག་གེགས་མེད་ལྷན་གྱིས་འགྲུབ་པ་དང་ཐོད་དོན་བདེན་མཐའ་
སྤྱར་དུ་བསལ་བའི་རྒྱར་འགྲུར་པའི་སྒོན་འདུན་དང་བཅས།

རྒྱ་ལར་སྒོ་རྒྱགས་དགའ་ལྷན་བྱང་ཅེ་ཐོས་བསམ་མོར་སླིང་བྲ་ཆང་གི་དཔེ་མཛོད་
འགན་འཁུར་བ་གོ་བོ་དགེ་བཤེས་སྒོ་བཟང་རྒྱལ་མཚན་ནས་འཕགས་པ་གནས་བརྟན་སྟེ་པའི་
ལུགས་ཀྱི་སྤྱན་པ་བདེ་བར་གསེགས་ལོ་ ༡༩༩༡ བོད་རྒྱལ་ལོ་ ༡༩༩༩ ཟླ་ལོ་ ༡༠༡༧ ལྷ་ གླ་
ཆེས་ ༤ ལ་སྐྱས་པ་དགེ་ལོ། །

14-6
D36107

== དཀར་ཆག ==

== རྣམ་འཁོལ་ལེའུ་གསུམ་བ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འི་ས་བཅད། ==

1) དཔེ་སྤྱན་གསལ་བ་ཤད།i

== ཆད་མའི་གངས་རེས། ==

1) གསུམ་བ་གཞལ་བྱ་མངོན་གྱུར་རེས་པའི་ཐབས་ལ་གསུམ།1

2) དང་པོ་ཆད་མའི་གངས་ལ་ལོག་བར་རྟོག་བ་དགག་བ་ལ་གཉིས།1

3) དང་པོ་ཆད་མ་གཉིས་སུ་གངས་རེས་བ་ལ་གཉིས།1

4) གཉིས་བ་ཕྱོགས་ཆོས་བསྐྱབ་བ་ལ་གསུམ།2

5) དང་པོ་གཞལ་བྱ་གཉིས་སུ་རེས་བ་ལ་གསུམ།2

6) དང་པོ་གཞལ་བྱ་ཕྱང་གསུམ་དགག་བ་ལ་གཉིས།2

7) གཉིས་བ་གཞལ་བྱ་གཉིས་ཀྱི་རོ་བོ་རོས་གཟུང་བ་ལ་གཉིས།6

8) དང་པོ་མདོར་བསྟན་བ་ལ་གཉིས།6

9) དང་པོ་གཞལ་བྱ་གཉིས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་རོས་གཟུང་བ་ལ་གཉིས།6

༡༠) གཉིས་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་གསུམ།.....	7
༡༡) གཉིས་པ་དེ་ལ་ཚོད་པ་སྤང་པ་ལ་གསུམ།.....	9
༡༢) གསུམ་པ་སྐྱེ་ཤད་ལོགས་སྤྱི་མཚན་དུ་ཐལ་བ་སྤང་པ་ལ་གཉིས།.....	12

== སྤྱི་མཚན་དངོས་མེད་དུ་བསྐྱབ་ག། ==

༡) གཉིས་པ་གཞལ་བྱ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་ངོས་གཟུང་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ།.....	14
༢) དང་པོ་སྤྱི་མཚན་དངོས་པོ་ཡིན་པ་དགག་པ་ལ་གསུམ།.....	14
༣) དང་པོ་དོན་དམ་པར་སྤྱི་བརྗོད་བྱ་བ་གསུམ་པོ་སྤྱི་ཐོན་པ་ལ་གསུམ།.....	14
༤) དང་པོ་དངོས་པོ་དོན་དམ་པར་སྤྱི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པ་དགག་པ་ལ་གཉིས།.....	15
༥) དང་པོ་བཀག་པ་དངོས་ལ་གསུམ།.....	15
༦) གཉིས་པ་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་དེར་མ་གྲུབ་པ་ལ་གཉིས།.....	15
༧) གཉིས་པ་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་དེར་མ་གྲུབ་པ་བཤད་པ་ལ་གསུམ།.....	16
༨) དང་པོ་སྤྱོད་ཁོན་དང་འབྲེལ་བ་བརྗོད་པ་དགག་པ་ལ་གཉིས།.....	16
༩) གསུམ་པ་སྤྱི་ཡན་གར་བ་དེར་མ་གྲུབ་པ་ལ་གཉིས།.....	20
༡༠) གཉིས་པ་སྤྱི་བརྗོད་བྱ་དོན་དམ་པར་དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ལ་གཉིས།.....	23
༡༡) གཉིས་པ་རིགས་པ་གཞན་གྱིས་དགག་པ་ལ་གཉིས།.....	30
༡༢) གཉིས་པ་ཡུལ་གྱི་ངོས་ནས་བརྟགས་པ་དགག་པ་ལ་བཞི།.....	31

== རང་མཚན་དངོས་པོར་བསྟན་བ། ==

- ༡) གཉིས་པ་རང་མཚན་དངོས་པོར་བསྟན་པ་ནི།.....36

== སྤྱི་མཚན་གྱི་དབྱེ་བ། ==

- ༡) གསུམ་པ་སྤྱི་མཚན་གྱི་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས།.....37

== རང་མཚན་ཁོ་ན་གཞལ་བྱར་བཞག་པའི་དགོངས་བ། ==

- ༡) གསུམ་པ་རང་མཚན་ཁོ་ན་གཞལ་བྱར་བཞག་པའི་དགོངས་པ་བསྟན་པ་ལ་གཉིས།.....38
 ༢) གཉིས་པ་དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས།.....42

== ཐོགས་ཆོས་བསྐྱབ་པའི་མཇུག་བསྐྱབ་བ། ==

- ༡) གསུམ་པ་ཐོགས་ཆོས་བསྐྱབ་པའི་མཇུག་བསྐྱབ་པ་ལ་གཉིས།.....48
 ༢) གཉིས་པ་རྩོད་སྤང་ལ་གསུམ།.....49

== ཆོད་མ་ལ་གཉིས་སུ་མ་དེས་པའི་རྩོད་སྤང་། ==

- ༡) གཉིས་པ་དེར་མ་དེས་པའི་རྩོད་སྤང་ལ་གཉིས།.....56
 ༢) དང་པོ་གཏངས་མ་དེས་པའི་རྩོད་པ་ལ་གསུམ།.....56
 ༣) གཉིས་པ་དེ་སྟན་དབྱུང་བ་ལ་གཉིས།.....58

༩) དང་པོ་རང་སྤྱི་འདུས་པའི་སྒོ་ཆད་མ་བྱུང་གསུམ་ཡིན་པ་དགག་པ་ལ་གསུམ།.....	58
༡༠) དང་པོ་ཁ་དོག་ལ་སྤྱི་པའི་མི་རྟག་པ་རྟོགས་པའི་སྒོ་རྗེས་དབག་ཏུ་བསྟན་པ་ལ་གསུམ།....	58
༡༡) གཉིས་པ་འཕྲོས་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས།.....	58
༡༢) གཉིས་པ་དེའི་ལན་དགག་པ་ལ་གཉིས།.....	59
༡༣) གཉིས་པ་རྒྱས་པ་བཤད་པ་ལ་གསུམ།.....	60
༡༤) གཉིས་པ་དགག་པའི་རྗེས་དབག་འབྲེལ་པའི་ཚུ་ལ་ལ་གསུམ།.....	64
༡༥) གསུམ་པ་དེ་དག་གི་རྒྱ་མཆན་ལ་གཉིས།.....	69
༡༦) གཉིས་པ་རགས་པའི་མི་རྟག་པ་མངོན་སུམ་ཆད་མས་རྟོགས་པར་བསྟན་པ་ལ་གསུམ།....	72
༡༧) གཉིས་པ་ཡོད་ན་རྗེས་དབག་གིས་བྱུང་པ་ལ་གཉིས།.....	73
༡༨) གསུམ་པ་གཞན་དག་གི་མི་རྟག་པ་དགག་པ་ལ་གཉིས།.....	77
༡༩) གཉིས་པ་བྱུང་པར་ངོ་ཤེས་ཀྱི་སྒོ་ཆད་མ་བྱུང་གསུམ་ཡིན་པ་དགག་པ་ལ་གསུམ།.....	81

== མངོན་སུམ་རྟོག་བྱལ་དུ་བསྐྱབ་པ། ==

༡) གཉིས་པ་མངོན་སུམ་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་དགག་པ་ལ་གཉིས།.....	83
༢) དང་པོ་མངོན་སུམ་བཤད་པ་ལ་གཉིས།.....	83
༣) དང་པོ་མངོན་སུམ་གྱི་མཆན་ཉིད་ལ་གཉིས།.....	83
༤) དང་པོ་མངོན་སུམ་རྟོག་བྱལ་དུ་བསྐྱབ་པ་ལ་གསུམ།.....	83
༥) དང་པོ་སྐྱབ་བྱེད་དགོད་པ་ལ་གཉིས།.....	83

༦) གཉིས་པ་རྗེས་དཔག་གིས་གྲུབ་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས།.....	85
༧) གཉིས་པ་མཐོང་རྟོག་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་དགག་པ་ལ་གཉིས།.....	89
༨) གཉིས་པ་ཚོད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས།.....	89
༩) གཉིས་པ་དེའི་ལན་དགག་པ་ལ་གཉིས།.....	90
༡༠) གཉིས་པ་ཞར་བྱུང་གཞན་གྱི་སྐྱབ་བྱེད་དགག་པ་ལ་གཉིས།.....	94
༡༡) གསུམ་པ་རང་གི་སྐྱབ་བྱེད་གཞན་བསྐྱན་པ་ལ་གཉིས།.....	96
༡༢) དང་པོ་དབང་ཤེས་དོན་སྒྲོར་རྟོག་པ་ཡིན་པ་དགག་པ་ལ་གསུམ།.....	96
༡༣) གསུམ་པ་བློགས་ཆོས་བསྐྱབ་པ་ལ་གསུམ།.....	97
༡༤) གཉིས་པ་དེ་སྐྱར་བ་འཕྲོད་འདུ་དངོས་པོ་བ་མ་གྲུབ་པ་ལ་གསུམ།.....	99
༡༥) གསུམ་པ་རྫོང་བྱེད་སྐྱབ་རྫོང་བྱེད་དོན་གཞན་གྱི་དབང་གིས་འཇུག་དགོས་པ་ མི་འཐད་པ་ལ་གསུམ།.....	101
༡༦) གསུམ་པ་རིགས་དོན་གཞན་མེད་ཀྱང་གཅིག་གི་སྐྱོ་སྐྱོ་མི་འགལ་བ་ལ་གསུམ།.....	106
༡༧) གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས།.....	107
༡༨) གཉིས་པ་སྤྲིའི་བརྗོད་བྱ་ངོས་གཞུང་བ་ལ་གསུམ།.....	109
༡༩) གཉིས་པ་སྐྱོར་རྟོག་པ་ཡིན་པ་དགག་པ་ལ་གཉིས།.....	114

== མངོན་སུམ་རྟོག་བཅས་ཡིན་པ་དགག་ག། ==

༡) གཉིས་པ་མངོན་སུམ་རྟོག་པ་ཡིན་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་དགོད་པ་ལ་གཉིས།.....	116
༢) དང་པོ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ།.....	116

3) གསུམ་བ་རང་མཚན་མཐོང་བའི་སྒྲོ་མི་སྤྱད་བར་ཐལ་བ་ལ་གསུམ།.....	120
༤) གཉིས་བ་མཚན་གཞིའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ལ་བཞི།.....	125

== དབང་པོའི་མངོན་སུམ་བཤད་བ། ==

1) དང་པོ་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ལ་གསུམ།.....	125
2) གཉིས་བ་རྟོག་བྲལ་ལ་ལུང་འགལ་སྤང་བ་ལ་གསུམ།.....	127
3) གཉིས་བ་སྒྲོ་བ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱི་ལུང་དང་འགལ་བ་སྤང་བ་ལ་གཉིས།.....	128
༤) གཉིས་བ་རྩོད་སྤང་ལ་གཉིས།.....	129
༥) གཉིས་བ་ཁྲ་བོའི་སྤང་བས་མ་ངེས་བ་ལ་གཉིས།.....	131
༦) གཉིས་བ་སྒྲ་ཆོགས་གཅིག་ཏུ་མི་རུང་བའི་རྒྱ་མཚན་ལ་གཉིས།.....	132
7) གཉིས་བ་སྒྲོ་མ་འཁྲལ་བ་ལ་སྒྲ་ཆོགས་སུ་སྤང་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དགག་བ་ལ་གཉིས།.....	134
8) གསུམ་བ་མདོའི་དགོངས་བ་རྒྱས་བར་བཤད་བ་ལ་གཉིས།.....	136
9) དང་པོ་སྤང་བཤད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དེ་དག་མི་འཐད་པའི་རྩོད་བ་སྤང་བ་ལ་གཉིས།.....	136
10) གཉིས་བ་ལན་ལ་གཉིས།.....	137
11) དང་པོ་བྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཁས་མ་སྤངས་པའི་ལུགས་ལ་བརྟེན་ནས་ལན་གདབ་བ་ལ་ གསུམ།.....	137
12) གཉིས་བ་རྒྱས་བར་བཤད་བ་ལ་གཉིས།.....	139
13) དང་པོ་བྱི་རོལ་དོན་བཀག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་བར་ སྟོན་པའི་མདོའི་དོན་བཤད་བ་ལ་གསུམ།.....	139

༡༩) གཉིས་པ་སྤང་བ་སྤྱད་མི་བདེན་པའི་རིགས་པ་ལ་གཉིས།.....	140
༡༥) གསུམ་པ་དེས་བྱུང་བའི་དོན་ལ་གསུམ།.....	141
༡༦) དང་པོ་གཉིས་སྤྱང་ཤེས་པའི་གནས་ལུགས་སུ་བྱུང་བ་ལ་གཉིས།.....	141
༡༧) གཉིས་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་གཉིས།.....	142
༡༨) དང་པོ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདེན་པ་གཉིས་ངོས་གཟུང་བ་ལ་གཉིས།.....	142
༡༩) གསུམ་པ་ཚོད་སྤང་ལ་གསུམ།.....	148
༢༠) གཉིས་པ་བྱི་རོལ་གྱིས་དོན་ཁས་ཁྲུངས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ལན་གདབ་པ་ ལ་གཉིས།.....	151
༢༡) གཉིས་པ་ཡན་ལག་ཅན་དོན་གཞན་མེད་ན་ཅིག་ཅར་དུ་མ་མི་འཛིན་པ་ལ་གནོད་པ་ གཞན་བསྐྱུང་བ་ལ་གསུམ།.....	154
༢༢) གསུམ་པ་ལྟོག་པ་དུ་མ་དང་སྤྱི་དོན་གཞན་དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་དོན་ཡིན་པ་དགག་པ་ ལ་གཉིས།.....	158
༢༣) གཉིས་པ་སྤྱི་དོན་གཞན་མེད་སུམ་གྱི་གཟུང་དོན་མ་ཡིན་པ་ལ་གཉིས།.....	159

== ཡིད་གྱི་མཛོད་སུམ་བཤད་ག། ==

༡) གཉིས་པ་ཡིད་གྱི་མཛོད་སུམ་ལ་གསུམ།.....	162
༢) གཉིས་པ་ལན་ལ་གཉིས།.....	162
༣) དེས་ན་སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གི་བཞེད་པ་འབའ་ཞིག་འམད་པ་ལ་གསུམ།.....	163
༤) གཉིས་པ་ཆོག་དོན་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ་གཉིས།.....	166

ཁ)	གསུམ་པ་དེ་ལ་ཚོད་པ་སྤང་བ་ལ་གསུམ།.....	168
----	--------------------------------------	-----

== རང་རིག་མངོན་སུམ་བཤད་ག། ==

ཀ)	གསུམ་པ་རང་རིག་མངོན་སུམ་ལ་གཉིས།.....	171
ཁ)	གཉིས་པ་མཚན་གཞི་བསྐྱབ་པ་ལ་གཉིས།.....	172
མ)	དང་པོ་བདེ་སོགས་ནང་གི་ཐེམ་པོར་འདོད་པ་དགག་པ་ལ་གཉིས།.....	172
ལ)	གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ་གཉིས།.....	173
ཁ)	དང་པོ་དབང་ཤེས་འཁོར་གྱི་ཚོར་བ་བདེ་བ་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱིང་བྱར་ བསྐྱབ་པ་ལ་གཉིས།.....	173
ཆ)	གཉིས་པ་སྤྱིང་བྱེད་གཞན་གྱིས་སྤྱིང་བ་དགག་པ་ལ་གཉིས།.....	175
ཇ)	དང་པོ་སྒོ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་མི་འཇུག་པ་ལ་སྤྱིང་བྱེད་གཞན་གྱིས་སྤྱིང་བ་ དགག་པ་ལ་གསུམ།.....	175
ཉ)	གསུམ་པ་དེའི་ལན་དགག་པ་ལ་བཞི།.....	176
ཏ)	གཉིས་པ་ཅིག་ཅར་འཇུག་པ་ལ་དེ་དགག་པ་ལ་གཉིས།.....	179
ཉ)	གཉིས་པ་ཕྱིའི་ཐེམ་པོར་འདོད་པ་དགག་པ་ལ་གཉིས།.....	182
ཉ)	དང་པོ་བདེ་སོགས་ཕྱི་དོན་ཡིན་པ་དགག་པ་ལ་གཉིས།.....	182
ཉ)	གཉིས་པ་རིགས་པ་གཞན་གྱིས་དགག་པ་ལ་གཉིས།.....	183
ཉ)	གཉིས་པ་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་བྱུང་བ་ལ་གཉིས།.....	186
ཉ)	གཉིས་པ་དེ་ལ་ཚོད་པ་སྤང་བ་ལ་གསུམ།.....	187

== རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་བཤད་བ། ==

༡)	བཞི་བ་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ལ་གཉིས།.....	193
༢)	དང་པོ་སྤྱི་ལོ་དོན་ལ་གསུམ།.....	193
༣)	གཉིས་པ་ཆིག་དོན་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ་གསུམ།.....	194
༤)	གཉིས་པ་མཚན་ཉིད་ལ་གཉིས།.....	194
༥)	དང་པོ་རྟོག་བྲལ་གྱི་དོན་ལ་གཉིས།.....	194
༦)	གསུམ་པ་རྟོག་བྲལ་གྱི་དོན་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་གཉིས།.....	197
༧)	རྟོག་བྲལ་གྱི་དོན་ལ་གཉིས།.....	197

== མངོན་སུམ་ལྟར་སྤྲང་བཤད་བ། ==

༡)	གཉིས་པ་མངོན་སུམ་ལྟར་སྤྲང་ལ་གཉིས།.....	200
༢)	གཉིས་པ་བྱེ་བའི་དགོས་པ་ལ་གཉིས།.....	201
༣)	དང་པོ་རྟོག་པ་མངོན་སུམ་ལྟར་སྤྲང་གསུམ་ཏུ་བྱེ་བའི་དགོས་པ་ལ་གཉིས།.....	201
༤)	གཉིས་པ་རྟོག་མེད་ལྟར་སྤྲང་ལོགས་སུ་བཀར་བའི་དགོས་པ་ལ་གཉིས།.....	204
༥)	གཉིས་པ་དམིགས་བསལ་གྱི་དོན་བཞུགས་ཏུ་རྟོག་པ་དགག་པ་ལ་གཉིས།.....	205
༦)	དང་པོ་དམིགས་བསལ་གྱི་ཆིག་རྟོག་མེད་གྱི་ཤེས་པ་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཏུ་ བཞག་པའི་ལོག་པའི་དཔེར་འདོད་པ་དགག་པ་ལ་གཉིས།.....	206

== ཆད་འབྲས་ཀྱི་སྒྲིའི་དོན། ==

- ༡) གསུམ་པ་མངོན་སུམ་ཆད་མའི་འབྲས་བྱ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་དགག་པ་ལ་གཉིས།.....211
- ༢) དང་པོ་སྒྲིའི་དོན་ལ་གསུམ།.....211
- ༣) གཉིས་པ་ཡན་ལག་གི་དོན་ལ་གཉིས།.....216
- ༤) དང་པོ་ཆད་འབྲས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས།.....216

== ཆད་འབྲས་དང་པོའི་རྣམ་བཞག་བཤད་བ། ==

- ༡) གཉིས་པ་ཆད་འབྲས་ཐེ་བྲག་རྩ་བཤད་པ་ལ་གསུམ།.....217
- ༢) དང་པོ་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་དང་པོ་ལ་གཉིས།.....217
- ༣) གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ།.....218
- ༤) གཉིས་པ་གཞན་ལུགས་དགག་པ་ལ་གཉིས།.....222

== ཆད་འབྲས་གཉིས་པོའི་རྣམ་བཞག་བཤད་བ། ==

- ༡) གཉིས་པ་རང་རིག་གི་ཆད་འབྲས་ལ་གཉིས།.....230
- ༢) དང་པོ་བྱི་རོལ་རིག་པའི་སྤྱབ་བྱེད་དགག་པ་ལ་གཉིས།.....230
- ༣) གཉིས་པ་བྱི་རོལ་སྣང་སྣང་བ་དང་འགལ་བ་སྤང་བ་ལ་གསུམ།.....234
- ༤) དང་པོ་གཟུང་འཛིན་རྩལ་ཐ་དད་དགག་པ་ལ་གསུམ།.....234
- ༥) གཉིས་པ་བྱི་རོལ་རིག་པ་ལ་གཞི་དབྱེད་ཀྱི་གཏན་ཆེགས་དགོད་པ་ལ་གསུམ།.....238

== ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་འགོད་བ། ==

- ༡) གཉིས་པ་བྱེ་རོལ་དོན་ལ་གཞོད་པའི་རྟགས་འགོད་པ་ལ་གཉིས།239
- ༢) གཉིས་པ་གཏན་ཚིགས་ཚད་མ་གང་གིས་འབྲུབ་པ་གཉིས་ཀྱིས་རིག་པར་བྱ་བ་ལ་གཉིས།240

== དེས་བྱུབ་པའི་དོན། ==

- ༡) དེས་བྱུབ་པའི་དོན།241

== ཚད་འབྲས་གསུམ་པོའི་རྣམ་གཞག་བཤད་བ། ==

- ༡) གསུམ་པ་ཚད་འབྲས་གསུམ་པ་ལ་གཉིས།243
- ༢) དང་པོ་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ་གཉིས།243
- ༣) དང་པོ་སྤྱི་འོད་ལ་གསུམ།243
- ༤) གཉིས་པ་བྱེ་རོལ་གྱི་དོན་མེད་ཀྱང་རྣམ་གཞག་དེ་ཉིད་བྱུབ་པ་ལ་གསུམ།247
- ༥) གཉིས་པ་དེ་ལ་ཅོད་པ་སྤང་བ་ལ་གསུམ།250

== དེ་ཉིད་བཞུགས་ལན་གྱིས་གཏན་ལ་ཐབ་བ། ==

- ༡) གཉིས་པ་དེ་ཉིད་བཞུགས་ལན་གྱིས་གཏན་ལ་ཐབ་པ་ལ་གསུམ།254
- ༢) གཉིས་པ་གཟུང་འཛིན་རིག་གསུམ་ཐ་དད་པའི་ཆ་བདེན་པར་བྱུབ་པ་དགག་པ་ལ་གཉིས།255

3) གཉིས་པ་ཚད་འབྲས་ཀྱི་ནམ་གཞག་དེ་དག་འཆད་པར་བསྐྱབ་པ་ལ་གཉིས།.....	261
--	-----

== རྩོམ་གཉིས་སྐབ་པའི་རིགས་ག། ==

1) དང་པོ་རྩོམ་གཉིས་སྐབ་པའི་རིགས་པ་ལ་གཉིས།.....	261
2) དང་པོ་ཡུལ་ཤེས་དེ་ཡི་ཤེས་པ་ཡིས། ཞེས་པའི་རིགས་པས་བསྐྱབ་པ་ལ་གསུམ།.....	261
3) དང་པོ་དོན་ཁས་སྒྲངས་ནས་བསྐྱབ་པ་ལ་གཉིས།.....	261
4) དང་པོ་ཕྱོགས་སྒྲང་གི་གཞུང་ལ་བརྟེན་པའི་རིགས་པ་ལ་གསུམ།.....	261
5) དང་པོ་ཕྱོགས་སྒྲང་གི་གཞུང་ལ་བརྟེན་ནས་འཆད་པའི་འབྲེལ་པ་ལ་གཉིས།.....	261
6) གཉིས་པ་དེ་དང་མི་ལྟན་པའི་ཤེས་པ་ལ་རྩོམ་གཉིས་རྟོགས་པར་སྐྱབ་པ་ལ་གཉིས།.....	263
7) གཉིས་པ་ཚོད་པ་སྒྲོང་པ་ལ་གསུམ།.....	263
8) གཉིས་པ་ཇི་ལྟར་འཆད་པའི་རྩོམ་ལ་གསུམ།.....	267
9) གསུམ་པ་ལུང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ནམ་འབྲེལ་མཛད་པས་རིགས་པ་གཞན་ བསྐྱབ་པ་ལ་གསུམ།.....	272
10) གཉིས་པ་ཚོད་པ་སྒྲང་པ་ལ་གཉིས།.....	273
11) དང་པོ་བྱི་དོན་ཡོད་པའི་སྐབ་བྱེད་དགག་པ་ལ་གཉིས།.....	273
12) གཉིས་པ་མེད་པའི་གཞོད་བྱེད་སྒྲང་པ་ལ་གཉིས།.....	276
13) གཉིས་པ་ནམ་འབྲེལ་མཛད་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་རིགས་པ་གཞན་བསྐྱབ་པ་ལ་གཉིས།.....	280
14) གཉིས་པ་བྱི་རོལ་ཁས་མ་སྒྲངས་པར་རྩོམ་གཉིས་སྐབ་པའི་རིགས་པ་ལ་གསུམ།.....	285
15) གཉིས་པ་དེའི་ལན་དགག་པ་ལ་གསུམ།.....	285

༡༩) གསུམ་པ་ཚུལ་གཉིས་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་གཞན་བསྐྱུང་བ་ལ་གཉིས།	291
--	-----

== རང་རིག་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ། ==

༡) གཉིས་པ་རང་རིག་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་ལ་གཉིས།	296
༢) གཉིས་པ་རིགས་པ་གཞན་གྱིས་བསྐྱབ་པ་ལ་གཉིས།	296
༣) རང་པོ་སྤྱང་བྱེད་དོན་གཞན་གྱིས་སྤྱང་བ་དགག་པ་ལ་གཉིས།	296
༤) རང་པོ་སྤོ་མངོན་གྱུར་དུ་འདོད་ཀྱང་རང་རིག་མེད་པ་མི་འཐད་པ་ལ་གསུམ།	296
༥) རང་པོ་སྤོ་སྤྱི་བྱི་ལ་བརྟགས་ལ་དགག་པ་ལ་གཉིས།	297
༦) གཉིས་པ་དེའི་ལན་དགག་པ་ལ་གཉིས།	298
༧) གཉིས་པ་དེའི་ལན་དགག་པ་ལ་གསུམ།	298
༨) གཉིས་པ་དཀར་སོགས་གསལ་བ་ལ་བརྟགས་ལ་དགག་པ་ལ་གཉིས།	302
༩) གཉིས་པ་བརྟགས་ལ་དགག་པ་ལ་གཉིས།	302
༡༠) རང་པོ་གསལ་བྱེད་ལས་ཐུག་གཞན་ཡིན་པ་དགག་པ་ལ་གཉིས།	302
༡༡) གཉིས་པ་ཡུལ་ཤེས་པའི་བྱེད་པར་ཅན་དུ་མི་འཛིན་པར་ཐལ་བ་ལ་གཉིས།	303
༡༢) གསུམ་པ་རང་རིག་མེད་ན་ཏེ་ཅང་ཐལ་བ་ལ་གསུམ།	306
༡༣) གསུམ་པ་ཤེས་པ་ཐུག་གཞན་གྱིས་སྤྱང་ན་ཏེ་ཅང་ཐལ་བ་ལ་གཉིས།	308
༡༤) གཉིས་པ་དེའི་ལན་དགོད་པ་ལ་གཉིས།	309
༡༥) གཉིས་པ་རང་སྤོ་སྤྱི་གྱུར་དུ་འདོད་པ་དགག་པ་ལ་གཉིས།	313
༡༦) གཉིས་པ་དེ་འདོད་ན་མི་འཐད་པ་ལ་གཉིས།	313

༡༥) དང་པོ་རང་རྒྱུད་ལ་སྒོ་སྟུབ་པའི་རྟགས་མི་སྲིད་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ།.....	313
༡༦) གཉིས་པ་དབང་སོགས་ཉིད་རྟགས་སུ་མི་རུང་བ་ལ་གཉིས།.....	314
༡༧) གསུམ་པ་རང་སྒོའི་ཆོས་རྟགས་སུ་མི་རུང་བ་ལ་གཉིས།.....	318
༡༨) གཉིས་པ་རང་སྒོ་ལྟོག་ཏུ་གྱུར་ན་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་མི་འཐད་པ་ལ་གསུམ།.....	320
༡༩) གསུམ་པ་སྒོ་མུ་གཞན་གྱིས་སྤྱོད་པ་ལ་གཞོད་པ་གཞན་དགོད་པ་ལ་གསུམ།.....	322
༢༠) གཉིས་པ་དྲན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་རང་རིག་བསྟུབ་པ་ལ་གཉིས།.....	325
༢༡) གཉིས་པ་རྒྱས་པ་ཤད་ལ་གཉིས།.....	326
༢༢) དང་པོ་རང་རིག་མེད་ན་ཡི་གེ་རིང་པོ་སོགས་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་མི་སྲིད་པར་ ཐལ་བ་ལ་གཉིས།.....	326
༢༣) གཉིས་པ་དེའི་ལན་དགག་པ་ལ་གཉིས།.....	328
༢༤) དང་པོ་ཡི་གེ་རིང་པོའི་ཆ་ཀྱན་གྱིས་ཉན་ཤེས་གཅིག་ཁོན་བསྐྱེད་པའི་ཚྭ་གས་ མི་འཐད་པ་ལ་གཉིས།.....	328
༢༥) གཉིས་པ་དུ་མས་ཉན་སྒོ་དུ་མ་བསྐྱེད་པའི་ཚྭ་གས་བརྟགས་ལ་དགག་པ་ལ་གཉིས།.....	330
༢༦) དང་པོ་དོན་འཛིན་པའི་སྒོ་དང་སྒོ་དེ་སྤོང་བྱེད་མུ་གཞན་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བ་དགག་པ་ ལ་གཉིས།.....	330
༢༧) གཉིས་པ་སྟེལ་ནས་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་པ་ལ་གཉིས།.....	331
༢༨) གཉིས་པ་དེའི་ལན་དགག་པ་ལ་གསུམ།.....	332
༢༩) གསུམ་པ་གཉིས་ཀ་འདུས་ནས་ཡིན་པ་མི་འཐད་པ་ལ་གཉིས།.....	335
༣༠) གཉིས་པ་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བ་དགག་པ་ལ་གཉིས།.....	339

33) གཉིས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་འཛུགས་པར་བཞེད་ནས་ཁ་བྱིར་ཕྱོགས་ནས་ཡུལ་འཛིན་པ་ མི་སྲིད་པར་ཐལ་བ་ལ་གཉིས།.....	341
34) དང་པོ་བྱེ་རྩལ་གྱི་ཡུལ་ལ་སྒོ་འཁོར་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ ལ་གསུམ།.....	342
35) གསུམ་པ་དེའི་ལན་དགག་པ་ལ་གཉིས།.....	345
36) དང་པོ་བྱེ་རྩལ་དོན་ལ་འཁོར་བའི་རྩལ་གྱི་ལན་དགག་པ་ལ་གཉིས།.....	345
37) དང་པོ་དགག་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས།.....	345
38) དང་པོ་སྒོ་སྒྲ་མས་བྱི་མ་བསྐྱེད་པའི་རྩལ་པ་ཐད་ནས་འཁོར་བ་དགག་པ་ལ་གཉིས།.....	345
39) གཉིས་པ་ཚོད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས།.....	346
40) གཉིས་པ་རྒྱ་ཡིན་ཡང་གཞུང་ཡུལ་མིན་པ་དགག་པ་ལ་གཉིས།.....	349

== རྣམ་འབྲེལ་ལེའུ་བཞི་བ་གཞན་དོན་ལེའུའི་ས་བཅད། ==

== སྤྱབ་ངག་གི་སྤྱི་དོན། ==

1) གཉིས་པ་རང་གིས་གཞལ་བྱ་ངེས་ནས་གཞན་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་ཐབས་ལ་གཉིས།.....	358
2) དང་པོ་མཐའ་གཉིས་སུ་དོགས་པའི་ཐེ་ཚོམ་གཅོད་པའི་རྩལ་ལ་གཉིས།.....	358
3) དང་པོ་རྫོད་བྱེད་ངག་གི་རང་བཞིན་ལ་གཉིས།.....	358
4) དང་པོ་སྤྱིའི་དོན་ལ་གསུམ།.....	358
5) གཉིས་པ་ཡན་ལག་གི་དོན་ལ་གསུམ།.....	361

== རང་གི་མཐོང་བའི་དོན་བཤད་པ། ==

- ༡) རང་པོ་རང་གིས་མཐོང་བའི་དོན་བཤད་པ་ལ་གཉིས།.....361
- ༢) གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ་གཉིས།.....362
- ༣) རང་པོ་གཞན་གྱིས་ཁས་སྒྲུབ་ཅམ་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་མི་རུང་བ་ལ་གཉིས།.....362
- ༤) གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་པ་གཉིས།.....362
- ༥) རང་པོ་སྒྲུབ་བྱེད་ལ་བརྟགས་ལ་དགག་པ་ལ་གསུམ།.....363
- ༦) རང་པོ་སངས་རྒྱས་པའི་ཁས་སྒྲུབ་ཅམ་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་མི་རུང་བ་ལ་གཉིས།.....363
- ༧) གཉིས་པ་གྲངས་ཅན་རང་ལ་བྱུབ་བའི་སྒྲུབ་བྱེད་བརྗོད་རིགས་པ་ལ་གསུམ།.....366
- ༨) གཉིས་པ་དེས་སྒྲུབ་བར་བྱ་བའི་དོན་ལ་བརྟགས་ལ་དགག་པ་ལ་གཉིས།.....369

== དོན་ཞེས་སྒྲོས་བའི་དགོས་པ། ==

- ༡) གཉིས་པ་དོན་ཞེས་སྒྲོས་བའི་དགོས་པ་ནི།.....373

== གསུམ་བྱེད་སྒྲོས་བའི་དགོས་པ། ==

- ༡) གསུམ་པ་གསལ་བྱེད་སྒྲོས་བའི་དགོས་པ་ལ་གསུམ།.....374
- ༢) གསུམ་པ་ཚོད་བ་སྤང་བ་ལ་གཉིས།.....378
- ༣) གཉིས་པ་རིགས་པ་དང་འགལ་བ་སྤང་བ་ལ་གསུམ།.....379

== བསྐྱབ་བྱའི་མཆན་ཉིད་མདོར་བསྟན་པ། ==

- ༡) གཉིས་པ་བརྗོད་བྱ་དོན་གྱི་རང་བཞིན་ལ་གཉིས།.....386
- ༡) དང་པོ་བྱུགས་བསྟན་བསྐྱབ་བྱའི་རང་བཞིན་ལ་གསུམ།.....38
- ༢) དང་པོ་རང་ལྷགས་ཀྱི་དམ་བཅའི་མཆན་ཉིད་བཤད་པ་ལ་གཉིས།.....386
- ༣) དང་པོ་མདོར་བསྟན་ལ་གཉིས།.....386
- ༤) གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ་གསུམ།.....389

== འདོད་བ་རྒྱས་བཤད། ==

- ༡) དང་པོ་འདོད་བ་རྒྱས་བཤད་ལ་གཉིས།.....389
- ༡) དང་པོ་ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་དགོས་པ་ལ་གཉིས།.....389
- ༢) གཉིས་པ་རྣམ་བཅད་ཀྱི་དགོས་པ་ལ་གཉིས།.....395
- ༣) དང་པོ་གང་རུང་གི་སྤྱི་དོན་གཞན་ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་ཁེགས་པ་ལ་གཉིས།.....395

== རང་ཉིད་རྒྱས་བཤད་དངོས། ==

- ༡) གཉིས་པ་རང་ཉིད་རྒྱས་བཤད་ལ་གསུམ།.....401
- ༡) དང་པོ་དངོས་ལ་གསུམ།.....401
- ༢) གཉིས་པ་རྒྱས་བར་བཤད་པ་ལ་གཉིས།.....401
- ༣) དང་པོ་རང་སྤྱི་དགོས་པ་འཐད་པའི་བྱུགས་བཞག་པ་ལ་གཉིས།.....401

༡) དང་པོ་གཞན་ཐེ་ལུང་དོན་བསྐྱབ་བྱར་འདོད་པ་དགག་པ་ལ་གཉིས།.....	402
༢) གཉིས་པ་རྒྱས་བར་བཤད་པ་ལ་གསུམ།.....	405
༣) གསུམ་པ་དེའི་ལན་དགག་པ་ལ་གསུམ།.....	410
༤) དང་པོ་དངོས་སྟོབས་ལུལ་ལ་ལུང་གི་སྒྲིབ་བྱེད་དགག་པ་ལ་གསུམ།.....	410
༥) གསུམ་པ་ཚོད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས།.....	416
༦) གཉིས་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱོགས་སུན་དབྱང་བ་ལ་གསུམ།.....	421

== ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པའི་དགོས་བ། ==

༡) གསུམ་པ་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པའི་དགོས་པ་ལ་གཉིས།.....	429
༢) གཉིས་པ་ཞར་བྱང་ཆིག་ལྷན་གྱི་དོན་བཤད་བ།.....	432
༣) གསུམ་པ་རང་ཉིད་ཀྱི་དགོས་པ་བསྐྱུས་ཏེ་བསྟན་བ།.....	434
༤) གསུམ་པ་མ་བསལ་བ་རྒྱས་བཤད་ལ་གསུམ།.....	435

== སེལ་བྱེད་གང་གིས་མ་བསལ་བ་མདོར་བསྟན་བ། ==

༡) དང་པོ་སེལ་བྱེད་གང་གིས་མ་བསལ་བ་ལ་གཉིས།.....	436
---	-----

== ཡིད་ཆེས་བསམ་མ་བསལ་བའི་ཚུལ་རྒྱས་བར་བཤད་བ། ==

༡) གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ་གསུམ།.....	438
༢) དང་པོ་ཡིད་ཆེས་བསམ་མ་བསལ་བའི་ཚུལ་ལ་གཉིས།.....	438

3) དང་པོ་སྤྱི་འོན་ལ་བཞི།.....	438
༤) གཉིས་པ་ཡན་ལག་གི་དོན་ལ་གཉིས།.....	441
༥) དང་པོ་ཕྱང་གནོད་སྒྲུབ་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཚུལ་ལ་གཉིས།.....	441
༦) གཉིས་པ་ཕྱང་གི་གནོད་བའི་ཡུལ་ངོས་གཞུང་བ་ལ་གསུམ།.....	445
༧) གཉིས་པ་ཤིན་ཏུ་སྒོག་གྱུར་གྱིས་སྒྲུབ་བའི་སྐབས་སུ་ཕྱང་གནོད་བྱེད་ཏུ་བསྐྱོན་པ་ ལ་གསུམ།.....	447

== གྲགས་པས་མ་བསལ་བའི་ཚུལ་ལ་རྒྱལ་བ་བཤད་པ། ==

1) གཉིས་པ་གྲགས་པས་མ་བསལ་བའི་ཚུལ་ལ་གཉིས།.....	453
2) དང་པོ་སྤྱི་འོན་ལ་གསུམ།.....	453
3) གཉིས་པ་ཡན་ལག་གི་དོན་ལ་གསུམ།.....	455
༤) དང་པོ་གྲགས་པས་བསལ་བའི་ཚུལ་ལ་གཉིས།.....	455
༥) གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ།.....	455
༦) གཉིས་པ་གྲགས་པས་ཀྱན་ལ་བྱུང་བར་བསྐྱོན་པ་ལ་གཉིས།.....	456
༧) གསུམ་པ་དེ་ཕྱང་དང་སྒྲུར་ཏེ་བཤད་པ་ལ་གཉིས།.....	457
༨) གཉིས་པ་དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ་གཉིས།.....	458
༩) དང་པོ་ཕྱང་དོན་བཤད་པ་དངོས་ལ་གསུམ།.....	458
10) གསུམ་པ་ཕྱང་གི་དོན་གཞན་བཤད་པ་ལ་གཉིས།.....	460
11) གཉིས་པ་ཕྱང་གི་དཔེར་བརྗོད་ལ་བརྒྱལ་བའི་ལན་ལ་གཉིས།.....	462

༡༩) གཉིས་བ་གྲགས་པའི་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས།.....	466
༡༣) གཉིས་བ་རྒྱ་མཚན་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྒྲ་ཡུལ་མ་ངེས་བར་བསྟན་བ་ལ་གསུམ།.....	467
༡༥) གསུམ་བ་དོན་བསྟུ་བ་ལ་གཉིས།.....	469
༡༧) གསུམ་བ་རྗེས་དབག་ལས་ཐ་དད་དུ་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཚན་ལ་གཉིས།.....	470

== མངོན་སུམ་གྱིས་མ་བསལ་བའི་ཚུལ་རྒྱས་བར་བཤད་བ། ==

༡) གསུམ་བ་མངོན་སུམ་གྱིས་མ་བསལ་བའི་ཚུལ་ལ་གསུམ།.....	472
༢) གསུམ་བ་མཉན་བྱ་སྒྲིམ་པའི་དགོས་བ་ལ་གཉིས།.....	474

== གཞི་གང་ལ་ཆད་མས་མ་བསལ་བ་བཤད་བ། ==

༡) གཉིས་བ་གཞི་གང་ལ་ཆད་མས་མ་བསལ་བ་བཤད་བ་ལ་གཉིས།.....	476
༢) དང་པོ་རང་ཉིད་ལ་འོ་ཞེས་སྒྲིམ་པའི་དགོས་བ་རྒྱས་བར་བཤད་བ་ལ་གསུམ།.....	476
༣) གཉིས་བ་རྣམ་བཅད་ཀྱི་དགོས་བ་ལ་གསུམ།.....	477
༤) གཉིས་བ་ཅོད་སྤང་ལ་གཉིས།.....	480

== ཆོས་ཅན་གྱི་བྱང་པར་ལ་གཞོད་བ་སོགས་ཀྱི་དཔེ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན། ==

༡) གསུམ་བ་ཆོས་ཅན་གྱི་བྱང་པར་ལ་གཞོད་བ་སོགས་ཀྱི་དཔེ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ལ་གསུམ།.....	487
༢) གཉིས་བ་རྣམ་འགྲེལ་མཛད་པས་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་དཔེ་བཤད་བ་ལ་གསུམ།.....	488

3) གསུམ་བ་དེས་དེ་ལ་ཇི་ལྟར་གཏོང་བའི་ཚུལ་ལ་གཉིས།.....	490
༤) དང་པོ་མྱིང་གི་ཡོན་ཏན་དོན་གཞན་དགག་བ་ལ་གཉིས།.....	490

== གཞན་གྱི་དམ་བཅའི་མཚན་ཉིད་དགག་བ། ==

1) གཉིས་བ་གཞན་གྱི་དམ་བཅའི་མཚན་ཉིད་དགག་བ་ལ་གསུམ།.....	498
2) གཉིས་བ་དེའི་ལན་དགག་བ་ལ་གཉིས།.....	499
3) གསུམ་བ་བརྟགས་ལ་དགག་བ་ལ་གཉིས།.....	501

== གཞན་གྱི་དམ་བཅའ་ལྟར་སྤང་གི་དཔེ་དགག་བ། ==

1) གསུམ་བ་གཞན་གྱི་དམ་བཅའ་ལྟར་སྤང་གི་དཔེ་དགག་བ་ལ་གཉིས།.....	504
2) གཉིས་བ་རྟགས་ཚོས་ཚུང་གཞི་ལ་སྤྱོད་ཅིག་མི་གནས་བ་དམ་བཅའ་དང་འགལ་བའི་ སྤྱོད་ཡིན་བ་དགག་བ་ལ་གཉིས།.....	505
3) གཉིས་བ་དེའི་ཚུལ་རྒྱས་བར་བཤད་བ་ལ་གཉིས།.....	506
༤) གཉིས་བ་དེ་ཡང་རྟགས་སུ་མི་རིགས་བ་ལ་གཉིས།.....	507
༥) གཉིས་བ་སྤྱི་མ་ཡིན་བ་ཐམས་ཅད་མ་ཡིན་བ་རྟགས་སུ་མི་རུང་བ་ལ་གཉིས།.....	509
6) གཉིས་བ་དེ་ལ་ཚུང་བ་སྤང་བ་ལ་གཉིས།.....	510
7) དང་པོ་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆོགས་སྤྱི་ལ་ཚུང་སྤང་ལ་གཉིས།.....	510

== དངོས་བསྟན་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་མཛོར་བསྟན་བ། ==

- ༡) གཉིས་པ་དངོས་བསྟན་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་ལ་གཉིས།.....515
 ༢) གཉིས་པ་བཤད་པ་ལ་གཉིས།.....516

== རྩོགས་ཆོས་ཀྱི་ངེས་གཟུང་གི་དོན་བཤད་བ། ==

- ༡) དང་པོ་རྩོགས་ཆོས་ཀྱི་ངེས་གཟུང་གི་དོན་བཤད་པ་ལ་གཉིས།.....516

== རྩོགས་ཆོས་ཅན་དགུར་དབྱེ་བའི་དགོས་པ་མཛོར་བསྟན་བ། ==

- ༡) གཉིས་པ་རྩོགས་ཆོས་ཅན་དགུར་དབྱེ་བའི་དགོས་པ་ལ་གཉིས།.....519
 ༢) དང་པོ་བསྟན་པ་ལ་གཉིས།.....519
 ༣) གཉིས་པ་བཤད་པ་ལ་གསུམ།.....521

== རྩོགས་ཆོས་ཅན་བཞི་སྟོས་བའི་དགོས་པ། ==

- ༡) དང་པོ་རྩོགས་ཆོས་ཅན་བཞི་སྟོས་བའི་དགོས་པ་ལ་གསུམ།.....521

== བྱད་བར་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་སྟོས་བའི་དགོས་པ། ==

- ༡) གཉིས་པ་བྱད་བར་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་སྟོས་བའི་དགོས་པ་ལ་གསུམ།.....526
 ༢) དང་པོ་སྟོག་སོགས་སྟོག་བྱུང་ཅི་འཐད་པ་ལ་གསུམ།.....526

༣) དང་པོ་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟགས་ལ་དགག་བ་ལ་གཉིས།.....	526
༤) གསུམ་བ་བྱེ་བྲག་བའི་ཐལ་བ་མ་ངེས་བར་བསྟན་བ་ལ་གཉིས།.....	531
༥) གཉིས་བ་ཚོད་སྤང་བ་ལ་གཉིས།.....	531
༦) གཉིས་བ་མཉན་བྱ་དང་མཚུངས་བར་བསྟུབ་བ་ལ་གསུམ།.....	533
༧) གཉིས་བ་མི་མཚུངས་བ་དགག་བ་ལ་གསུམ།.....	534
༨) དང་པོ་ངེས་གཞུང་ལ་དབྱེད་ནས་ལྷོག་བྱུབ་བྱུབ་བ་དགག་བ་ལ་གཉིས།.....	534
༩) གཉིས་བ་ཚོད་བ་སྤང་བ་ལ་གསུམ།.....	536
༡༠) གསུམ་བ་རང་ལ་མཚུངས་བ་སྤང་བ་ལ་གསུམ།.....	539
༡༡) གཉིས་བ་རང་མཚན་ཡིན་བ་དགག་བ་ལ་གཉིས།.....	541
༡༢) གསུམ་བ་སྒྲོད་ན་ལ་དགག་སྟུབ་བྱེད་བའི་ཚུལ་ལ་གསུམ།.....	544
༡༣) གཉིས་བ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མ་བྱུབ་བས་ལྷོག་འབྲེལ་མ་བྱུབ་བ་ལ་གཉིས།.....	547
༡༤) དང་པོ་སྟོག་བདག་མེད་ཁོ་ན་ལས་ལྷོག་བ་མ་བྱུབ་བ་ལ་གཉིས།.....	547
༡༥) གསུམ་བ་སྟོག་བདག་གི་གོ་བྱེད་མ་ཡིན་བའི་རྒྱ་མཚན་ལ་གསུམ།.....	551
༡༦) གཉིས་བ་དེ་བདག་སྟོག་ལ་མ་བྱུབ་བ་ལ་གཉིས།.....	552
༡༧) གཉིས་བ་ཚོད་བ་སྤང་བ་ལ་གཉིས།.....	553
༡༨) གསུམ་བ་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་བསྟན་བ་ལ་གཉིས།.....	556
༡༩) གསུམ་བ་མ་དམིགས་བའི་དཔེ་དངོས་སུ་མི་སྟོན་བའི་རྒྱ་མཚན་ལ་གསུམ།.....	558

== ལྷ་དང་ཁྲབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་དཔེ་མི་སྟོན་པའི་ལྷ་མཆན། ==

- ༡) ལྷ་དང་ཁྲབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་དཔེ་མི་སྟོན་པའི་ལྷ་མཆན་དང་།.....559

== རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་དཔེ་མི་སྟོན་པའི་ལྷ་མཆན། ==

- ༡) གཉིས་པ་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་དཔེ་མི་སྟོན་པའི་ལྷ་མཆན་ལ་གསུམ།.....561
 ༢) གཉིས་པ་བསྐྱེད་བྱེད་པ་ལ་གསུམ།.....561

== མ་དམིགས་པའི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་བ། ==

- ༡) གསུམ་པ་མ་དམིགས་པའི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་གསུམ།.....565
 ༢) དང་པོ་སྤང་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་དོན་ལ་གསུམ།.....565
 ༣) དང་པོ་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་མཛོད་སུམ་གྱིས་བྱུང་བ་
 ལ་གསུམ།.....565
 ༤) གསུམ་པ་མ་དམིགས་པའི་སྟོར་པའི་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ།.....570
 ༥) གཉིས་པ་མན་ཚུན་སྤང་ལག་ལ་བརྟེན་པའི་མ་དམིགས་པ་བཤད་པ་ལ་གསུམ།.....571
 ༦) གསུམ་པ་ལག་ལ་བཤེས་བྱེད་ཀྱི་ཆོད་མ་བཤད་པ་ལ་གསུམ།.....572

== མཐའ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་ལོག་གཞུག། ==

- ༡) གསུམ་པ་བཤད་པ་མཐའ་ཕྱིན་པའི་བྱ་བ་ལ་གསུམ།.....575
 ༢) དཔའ་བྱེད་སྟོན་ཆོག་.....584

༡༡། ཆད་མ་ནམ་འབྲེལ་གྱི་ཆིག་ལེའུར་བྱས་པའི་ནམ་བཤད་
ཐར་ལམ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་གསལ་བར་བྱེད་བ་
ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

༡༢། རྗེ་བཙུན་སྒྲ་མ་ནམས་ལ་བྱུག་འཆལ་ལོ། །

གསུམ་པ་གཞལ་བྱ་མངོན་གྱུར་ངེས་པའི་ཐབས་ལ་(གཉིས)། ཆད་མའི་གྲངས་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་
དགག་པ། མངོན་སུམ་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་དགག་པ། མངོན་སུམ་ཆད་མའི་འབྲས་
བྱ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་དགག་པ་ལོ། །

དང་པོ་༼ཆད་མའི་གྲངས་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་དགག་པ་༽ལ་(གཉིས)། ཆད་མ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པ་
དང་། དེར་མ་ངེས་པའི་རྩོད་སྤང་ངོ་། །དང་པོ་༼ཆད་མ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པ་༽ལ་(གཉིས)། རྟགས་དགོང་
པ་དང་། རྟོགས་ཆོས་བསྐྱབ་པ་ལོ། །

དང་པོ་༼རྟགས་དགོང་པ་༽ནི།

ཙ་བ། གཞལ་བྱ་གཉིས་ཕྱིར་ཆད་མ་གཉིས། །

ཆད་མ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་ཏེ། གཞལ་བྱ་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། འདིར་ཆད་མའི་
གྲངས་ངེས་སྟོན་པ་ནི་ཆད་མའི་མཆན་ཉིད་ནམ་བར་དག་པ་རྟོགས་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་ཡིན་ཏེ།
ཆད་མའི་རིགས་གཉིས་སུ་ངེས་པར་བསྟན་པ་ནི་མཆན་ཉིད་མཆན་གཞིའི་མཐར་ཐུག་ནས་
མཆན་གཞི་དེ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞལ་བྱ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་འགོག་པ་
ཡང་གྲངས་ངེས་རྟོགས་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་ཡིན་ཏེ། གཞལ་བྱའི་གྲངས་ངེས་པའི་སྟོན་ས་ཆད་མའི་
གྲངས་ངེས་སྐབས་དགོས་ཀྱི་དེ་མ་ངེས་པར་ཅིག་ཤོས་མི་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རྟགས་འདིའི་སྒྲིགས་ཆོས་ནི་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱུང་སྟེ། མི་གསལ་བ་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱས་
 བའི་སྒྲོན་པ་སྒྲོ་འདོགས་གསར་དུ་གཅོད་བ་དང་། གསལ་བ་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་སྒྲོན་པ་སྒྲོ་
 འདོགས་གསར་དུ་གཅོད་བ་གཉིས་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟགས་ཀྱི། དེ་ལས་གཞན་ཡོད་ན་རང་
 རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་དམིགས་དགོས་བ་ལ་མ་དམིགས་པའི་བྱིད། གཞལ་བྱ་གཉིས་ཀྱི་བྱངས་ངེས་
 མངོན་སུམ་གྱིས་བྱུང་ན། འོག་ནས་འཆད་པའི་རྟགས་དུ་མ་བཤོད་བ་དོན་མེད་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས།

སྒྲོན་མེད་དེ། དོན་བྱེད་རུས་བ་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་སྒྲོ་འདོགས་གསར་དུ་གཅོད་བ་
 དང་། དོན་བྱེད་མི་རུས་བ་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་སྒྲོ་འདོགས་གསར་དུ་གཅོད་བ་ཞེས་རང་རིག་
 མངོན་སུམ་གྱིས་བྱུགས་ལ་རྟགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་རྣམ་བྱངས་སྒྲོན་བ་ཅམ་ཡིན་གྱི། དེས་མ་བྱུང་
 བའི་དོན་རྟགས་ཀྱིས་བསྐྱབ་བ་མིན་ཏེ། གལ་ཏེ་དགོས་ན་ཐ་སྐད་སྐྱབ་འབའ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་རོ།

གཉིས་བ་༼རྟགས་ཆོས་བསྐྱབ་བ་༽ལ་(གསུམ)། གཞལ་བྱ་གཉིས་སུ་ངེས་བ་དང་། དེའི་དབང་
 གིས་ཆད་མ་གཉིས་སུ་ངེས་བ་དང་། མཐུག་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་༼གཞལ་བྱ་གཉིས་སུ་ངེས་བ་༽ལ་(གསུམ)།
 གཞལ་བྱ་སྤང་གསུམ་དགག་བ་དང་། གཞལ་བྱ་གཉིས་ཀྱི་རོ་མོ་ངོས་གཟུང་བ་དང་། རང་མཆོན་
 ཁོན་གཞལ་བྱར་བཞག་པའི་དགོངས་བ་བསྐྱན་པའོ། །དང་པོ་༼གཞལ་བྱ་སྤང་གསུམ་དགག་བ་༽ལ་(གཉིས)།
 གཉིས་ཡིན་གྱི་སྤང་གསུམ་དགག་བ། གཉིས་མ་ཡིན་གྱི་སྤང་གསུམ་དགག་བའོ།

དང་པོ་༼གཉིས་ཡིན་གྱི་སྤང་གསུམ་དགག་བ་༽ཞེ། གཞལ་བྱ་རང་མཆོན་དང་སྤྱི་མཆོན་གཉིས་སུ་ངེས་ཏེ།

ཙམ། དོན་བྱེད་རུས་དང་མི་རུས་བྱིད།

འདྲ་དང་མི་འདྲ་ཉིད་བྱིར་དང་།

སྒྲ་ཡི་ཡུལ་དང་ཡུལ་མིན་བྱིད། །

དེ་ལ་དོན་བྱེད་རུས་བ་དང་མི་རུས་བ་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་བྱིར་དང་། ཡང་ཆོས་སྤྲ་མ་ལ་འདྲ་
 བ་ཐུན་མོང་བ་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་སྒྲོན་པ་སྒྲོ་འདོགས་གསར་དུ་གཅོད་བ་དང་མི་འདྲ་བ་ཐུན་

མོང་མ་ཡིན་པ་ཉིད་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་སྒོ་འདོགས་གསར་དུ་གཅོད་དགོས་པ་གཉིས་
 སུ་ངེས་པའི་བྱིར་དང། ཡང་ཆོད་བྱེད་སྒྲ་ཡི་བདག་ཆེན་ཅམ་གྱིས་སྣང་བའི་ཡུལ་དང། དེ་ཅམ་གྱིས་
 སྣང་བའི་ཡུལ་མིན་པར་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་བྱུང་བའི་ཡུལ་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་བྱིར་དང།

ཅ་ག། རྒྱ་མཆན་གཞན་ནི་ཡོད་པ་ན།

སྒོ་ནི་ཡོད་དང་མེད་བྱིར་རོ།

རང་གི་གཟུང་ཡུལ་ལས་རྒྱ་མཆན་གཞན་བད་དང་ཚུལ་བ་སོགས་ཡོད་པ་ན་དེ་ཅམ་
 གྱིས་རང་འཛིན་གྱི་སྒོ་ནི་ཡོད་པའི་ཡུལ་དང། དེ་ཅམ་ལ་བསྟོས་པ་མིན་པར་རང་ཉིད་ངོ་བོའི་སྒོ་
 བས་བྱུང་བ་མེད་ན་རང་འཛིན་གྱི་སྒོ་མེད་པའི་ཡུལ་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་༼གཉིས་མ་ཡིན་གྱི་སྤང་གསུམ་དགག་པ་༽ནི། དབང་ཤེས་ལ་སྣང་བའི་སྒྲ་ཤད་ལ་སོགས་
 པ་སྒོའི་ཡུལ་ཡིན་ལ། སྒྱི་མཆན་མིན་ཏེ། གསལ་བར་སྣང་བའི་བྱིར་དང། གཞན་ལ་ཇེས་འགྲོ་མི་
 བྱེད་པའི་བྱིར། རང་མཆན་མིན་ཏེ། རོན་བྱེད་མི་རུས་པའི་བྱིར། དེས་ན་གཉིས་ཀ་མིན་པའི་སྤང་
 བོ་གསུམ་པ་ཡོད་པས་གངས་མ་ངེས་སོ་ཞེ་ན།

ཅ་ག། སྒྲ་ཤད་ལ་སོགས་དོན་མིན་ཏེ།

དོན་དུ་མོས་པ་མེད་བྱིར་རོ། ༡

རབ་རིབ་ཅན་ལ་སྣང་བའི་སྒྲ་ཤད་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཅན། ཆད་མས་གཞལ་བར་བྱ་བའི་
 དོན་མིན་ཏེ། དེ་འདྲའི་དོན་དུ་མ་སྣང་བྱེད་པ་མོས་མོས་ཤིང་ཞེན་པ་མེད་པའི་བྱིར།

དནི་འདི་དབྱུང་བར་བྱ་སྟེ། ཆད་མ་དེ་ཉིད་ཆད་མ་འཕམ་འོན་ཏེ་མ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། དེ་
 ཉིད་མངོན་སུམ་དང་ཇེས་དཔག་གང་དུ་ཡང་མི་རིགས་པས་གཉིས་ཀ་མིན་པའི་ཆད་མ་སྤང་བོ་
 གསུམ་པ་ཡོད་པར་འགྱུར་ལ། བྱི་མ་ལྟར་ན། རིགས་པ་གང་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་མངོན་སུམ་ཆད་མ་
 དང་ཇེས་སུ་དཔག་པའི་ཆད་མ་ལ་ཡང་མཚུངས་པས་ཆད་མ་ཡིན་པ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།

དེའི་ལན་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ་ཁོ་བོ་ཅག་ལྟར་ན། ཚད་མ་ཙམ་དེ་ཉིད་ཚད་མར་མི་རུང་བ་ལྟར་མངོན་
 སུམ་ཚད་མ་ལ་ཡང་མཚུངས་པ་ས། ཚད་མ་ལ་མངོན་ཇེས་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་ཞེས་ཟེར་རྟེ།
 མངོན་ཇེས་གཉིས་ཚད་མ་ཡིན་ཞེས་ནི་མི་ཟེར་རོ། །

འོན་ཀྱང་མ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ཚད་མའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐར་ཐུག་བའི་མདུན་གྱི་ས་
 རྩོགས་གྱི་ཁ་དོག་འཛིན་བའི་དབང་བོའི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཚད་མ་
 ཙམ་ཚད་མར་ཁས་སྐྱངས་ན་གནོད་པ་ཅི་ཡོད། དེ་ལྟ་ན་མངོན་སུམ་ཚད་མར་ཐལ། ཚད་མ་གང་
 ཞིག་ཇེས་དབག་ཚད་མ་མིན་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།

འོན་མདུན་གྱི་ས་རྩོགས་གྱི་ཁ་དོག་འཛིན་བའི་དབང་བོའི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཆོས་ཅན།
 སོ་སོ་སྐྱེ་བའི་དབང་བོའི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དབང་བོའི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་གང་
 ཞིག་འཕགས་བའི་དབང་བོའི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་མ་ཡིན་བའི་ཕྱིར། རྣམ་པ་ཀུན་ནས་མཚུངས་
 སོ། །ཁྱོད་ཀྱིས་འཕངས་བའི་ཐལ་འབྱུར་གྱི་དག་དེ་དོན་བྱེད་ཀྱས་སྟོང་དུ་ཐལ། གཞི་བྱ་བ་དོན་
 བྱེད་ཀྱས་པ་མིན་བའི་ཕྱིར། ཉགས་བྱ་བ་ཁས་སྐྱངས། འདོད་ན། ཐལ་དག་དེས་ཕྱིར་ཚྲོལ་ལ་གོ་
 བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་སྐྱེད་པར་འབྱུར་རོ། །

ཕ་རོལ་པོས་ཚད་མ་ཚད་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་བརྗོད་བའི་སྐྱེད་ཀྱག་བའི་རྣམ་པར་ཁྱོད་ཀྱི་ཉན་
 ཤེས་ཀྱིས་ཐོས་སམ། མ་ཐོས། དང་པོ་ལྟར་ན། དེ་བམ་པོར་ཐལ། དངོས་པོ་གང་ཞིག་ རིག་པ་
 མིན་བའི་ཕྱིར། ཐལ་བ་དང་ཉགས་སྐྱ་མ་ཁས་སྐྱངས། འདོད་ན། ཚད་མ་ཚད་མ་མིན་པ་ཉམས་
 ཉེ། བསྐལ་བའི་བར་དུ་མཚུངས་སོ། །སྐྱེད་ཀྱག་པར་ངས་མ་ཐོས་སོ་ཞེ་ན།

སྐྱ་བ་ཐམས་ཅད་ཐུན་ཡིན་ཞེས་དམ་འཆའ་རིགས་པར་ཐལ། ཕ་རོལ་པོས་དག་སྐྱས་
 བའི་སྐྱ་ཀྱག་བའི་རྣམ་པར་ཐོས་སམ་མ་ཐོས་ཞེས་ངེས་མ་ཐག །མ་ཐོས་སོ་ཞེས་ལན་འདེབས་
 རིགས་བའི་ཕྱིར། ཕ་རོལ་པོས་སྐྱ་གང་ཡང་མ་ཐོས་ན། ཁྱོད་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་བའི་ལན་དེ་གང་ལས་

སྤྱང་སོམས་མིག་ དེས་ན་ཚད་མ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་ལ། ཚད་མ་ཅམ་ཚད་མ་ཡིན་ན། གྲངས་
ངེས་འཇིག་པར་འདོད་པའི་དམ་བཅའ་དེ་ལྟ་ཆོད་འབའ་ཞིག་ཡིན་པར་ཐལ། རང་ཉིད་ཀྱིས་ཚད་
མའི་མཚན་གཞི་གང་ཁས་སྦྱངས་པ་ལ་སྟུན་འབྲེན་དེ་ཉིད་འཇུག་པའི་བྱིར། ཁ་ཅིག་ནི། ཚད་མའི་
མཚན་གཞི་རང་རྒྱུ་དུ་བསྐྱུང་ན་ཉེས་པ་མཚུངས་པར་མཐོང་ནས། སྤྱང་འཇིན་མངོན་སུམ་ཚད་མ་
ཡིན་ན་ཚད་མའི་མཚན་གཞི་ཡིན་ཟེར་རོ། །

དེ་ལྟ་ན་དངོས་པོ་གང་ཡང་ཉག་པ་མཐའ་གསུང་མ་གཏོགས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཁས་ལེན་མི་
རུས་པར་འགྱུར་ཞིང་། ས་རོལ་པོས་འགལ་བ་ཁས་སྦྱངས་པ་ཡང་སྤྱབ་མི་རུས་པས་བྱུང་མཐའ་
ལ་དད་པས་ཅི་ཞིག་བྱ། འདི་དག་ནི་དགག་པར་སྤྱོད་པས་རེ་མིག་བཞག་གོ། རྣམ་གཞག་འདི་དག་
འཁྲལ་ངོར་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་ཆོག་སྤྱར་བ་མ་གཏོགས་ཁས་ལེན་མི་རུས་པ་ལ་ནི་ལེུ་དང་
པོར་གཏོད་པ་བཟོད་ཟེན་ནོ། །

དེས་ན་གྲངས་ངེས་བསྐྱབ་པ་ལ་དགག་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤྱང་སུམ་སེལ་བ་དང་། སྤྱབ་ཕྱོགས་
ཀྱི་སྤྱང་སུམ་སེལ་བའི་ཚད་མ་གཉིས་ཡོད་དེ། དང་པོ་ནི། སྤྱང་འཇིན་མངོན་སུམ་དུ་ངེས་པ་གཞིར་
བྱས་ལ། དེ་ཚད་མ་མིན་པ་སེལ་བ་དང་། དེ་ཡིན་པའི་ཇེས་དཔག་ཡོད་པ་སེལ་བའི་ཚད་མ་
གཉིས་ཀྱི་བྱེད་པས་དེ་མངོན་སུམ་ཚད་མར་ཡོངས་སུ་གཅོད་རུས་པས་སེལ་ཏེ། དེ་ཚད་མ་མིན་
པ་བསལ་ཞིང་། དེ་ཡིན་པའི་ཇེས་དཔག་ཡོད་པ་ཚད་མས་བསལ་ཡང་། ད་དུང་མངོན་སུམ་ཚད་
མར་སྒྲོས་ཡོངས་སུ་གཅོད་མི་རུས་ན་གཉིས་མ་ཡིན་ཀྱི་སྤྱང་སུམ་ཡོད་པར་འགྱུར་གྱི། མངོན་
ཇེས་གང་ཡང་མིན་པའི་ཚད་མ་ཡིན་པ་ཡོད་པས་གཉིས་མ་ཡིན་ཀྱི་སྤྱང་སུམ་པར་ག་ལ་
འགྱུར། དཔེར་ན་སྤྱང་ངེས་ནས་ཉག་པ་དང་གཞི་མ་སྟུན་ཚད་མས་ཞེགས་ཀྱང་། མི་ཉག་པར་
ཡོངས་སུ་གཅོད་མི་རུས་ན་ཉག་མི་ཉག་ལ་གཉིས་མ་ཡིན་ཀྱི་སྤྱང་སུམ་ཁས་ལེན་དགོས་པར་
འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །སྤྱང་འཇིན་མངོན་སུམ་དེ་མངོན་སུམ་ཚད་མར་ཡོངས་སུ་བཅད་པ་ཅམ་

གྲིས་རྗེས་དཔག་ཆད་མ་ཡིན་པ་རྣམ་བཅད་ལ་ཁེགས་པས། གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་བྱང་སྤྱུལ་སེལ་
ལོ། །ཆད་མར་ངེས་ནས། རྗེས་དཔག་ཆད་མ་ཡིན་པ་རྣམ་བཅད་ལ་ཁེགས་པའི་སྟོབས་གྲིས།
མངོན་སྤྱུལ་ཆད་མར་ཡོངས་སུ་གཅོད་པ་གཉིས་མིན་གྱི་བྱང་སྤྱུལ་སེལ་བའི་ཚུལ་དུ་འོས་མེད་
གྲིས་རིགས་པར་བྱས་ནས། ཆད་མ་གཉིས་ཀྱི་གངས་ངེས་བྱས་ན། མངོན་སྤྱུལ་ཆད་མ་ཆད་མར་
ཁས་ལེན་མི་རུས་ཤིང་། དེ་ཁས་སྒྲངས་ན་གངས་ངེས་འཛིག་པ་ལ་སོགས་པའི་ལོག་རྟོག་རྣམས་
འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །

དེ་བཞིན་དུ་དུ་བའི་རྟགས་ལས་དུ་ལྟན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་གསལ་དུ་རྟོགས་པའི་སྒྲོར་ངེས་
པ་གཞིར་བཟུང་ནས། དེ་ཆད་མ་མིན་པ་སེལ་བའི་ཆད་མ་དང་། དེ་ཡིན་པའི་མངོན་སྤྱུལ་ཆད་མ་
ཡིན་པ་ཡོད་པ་སེལ་བའི་ཆད་མ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་པས་དེ་རྗེས་དཔག་ཆད་མར་ཡོངས་སུ་གཅོད་
རུས་པས་གཉིས་མིན་གྱི་བྱང་སྤྱུལ་སེལ་ལོ། །འདིར་སྒྲུ་ཡི་ཡུལ་དང་ཡུལ་མིན་བྱིར། ཞེས་པ་
ནི། སྒྲུའི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པ་དང་མིན་པ་ཅམ་གྲིས་རང་མཆན་དང་། སྒྲི་མཆན་སོ་སོར་
འབྱེད་པའི་དོན་མིན་ཏེ། རྗོད་བྱེད་སྒྲུའི་བདག་རྒྱུན་ཅམ་ལས་མཆན་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་སྒྲོ་
ལ་འཆར་རུས་པ་དང་མི་རུས་པའི་དོན་ནོ། །

གཉིས་པ་ ། གཞལ་བྱ་གཉིས་ཀྱི་དོན་དངོས་གཟུང་བ་ ། རྟེན་པ་ (གཉིས་) ། མངོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་བཤད་
དོ། །དང་པོ་ ། མངོར་བསྟན་པ་ ། རྟེན་པ་ (གཉིས་) ། གཞལ་བྱ་གཉིས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དངོས་གཟུང་བ་དང་། དེ་ལ་
ཅོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ ། གཞལ་བྱ་གཉིས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དངོས་གཟུང་བ་ ། རྟེན་པ་ (གཉིས་) ། ཆོག་དོན་དང་། མཐའ་
དབྱེད་པའོ། །དང་པོ་ ། ཆོག་དོན་ ། རྟེན་པ་

ཅམ། དོན་དམ་དོན་བྱེད་རུས་པ་གང་། །

དེ་འདིར་དོན་དམ་ཡོད་པ་ཡིན། །

གཞན་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཡོད་པ་སྟེ། །

དེ་དག་རང་སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་བཤད། ། ༣

དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཆོས་ཅན། བསྟན་བཅོས་འདིར་དོན་དམ་
 པར་ཡོད་པ་ཡིན་ཉེ། རྟོག་པས་བཏགས་ཅམ་མིན་པར་ཡུལ་རང་གི་སྤྲོད་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་
 གྲུབ་པའི་བྱིར། དེ་ལས་གཞན་དོན་བྱེད་རྒྱས་སྤོང་ནི་ཆོས་ཅན། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ།
 རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཅམ་གྱི་ཚུལ་གྱིས་གྲུབ་པའི་བྱིར། རི་སྐད་བཤད་པའི་དོན་སྟོན་གཉིས་པོ་
 དེ་དག་རང་མཆན་གྱི་མཆན་ཉིད་དང་། སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཏུ་བཤད་པའི་རྒྱ་མཆན་
 ཡོད་དེ། དོན་སྟོན་དེ་གཉིས་ཀྱི་དབང་གིས་མཆོན་བྱ་གཉིས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་སོ་སོར་
 འཛོག་རྒྱས་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ཉེ་མཐའ་དབྱེད་པ་ཉེ་ལ་(གསུམ།) གཞུང་འདི་བཞོད་པའི་དགོས་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། བདེན་
 གཉིས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དང་མཆན་གཞི་གང་སྟོན་པ་དང་། གྲུབ་མཐའ་གང་གི་དབང་ཏུ་བྱས་པའོ། །

དང་པོ་ཉེ་མཐའ་འདི་བཞོད་པའི་དགོས་པ་གང་ཡིན་པ་ཉེ་ལི། སྤྱིར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲིབ་པ་དང་། དངོས་
 པོར་སྒྲིབ་པ་དག་བདེན་གཉིས་མི་མ་ཐུན་པ་ཅོད་པའི་གཞི། འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་འདི་
 ཉིད་དོན་དམ་པར་གྲུབ་མ་གྲུབ་འབའ་ཞིག་ལ་ཅོད་ལ། དེ་ལ་དངོས་པོར་སྒྲིབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་དོན་
 བྱེད་རྒྱས་པ་འདི་རྟོག་པས་བཏགས་ཅམ་མིན་པར་ཡུལ་ཁོ་རང་གི་ངོས་ནས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་
 པའི་བྱ་བ་བྱེད་དམ་མི་བྱེད། བྱི་མ་ལྟར་ན། མངོན་སུམ་དང་འགལ་ལ། དང་པོ་ལྟར་ན། དོན་དམ་
 པར་ཡོད་པའི་དོན་ལེགས་པར་གྲུབ་པས། དེ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་ཞེས་པའི་མིང་བཏགས་མིང་
 སྟོན་བྱས་ཀྱང་། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་མི་འགྱུར་ངོ་ཞེས་འདོད་དོ། །

ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲིབ་པ་ལ། དབྱུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ནི། དངོས་པོ་རྣམས་རང་གི་
 མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་ཡང་། ཤེས་པ་གནོད་མེད་ལ་སྤྲང་པའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མིན་
 པར་ཡུལ་ཁོ་རང་གི་ངོས་ནས་ལེགས་པར་གྲུབ་པ་མེད་པས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་ཀྱི། དོན་དམ་པར་

མེད་པར་བཞེད་ལ། དབྱ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་རྣམས་ནི། འབྲས་ཏུ་བསྐྱེད་པའི་དངོས་པོ་རང་ལུགས་
ལ་ཚད་མས་ལེགས་པར་བྱུང་། རང་གི་མཚན་ཉིད་གིས་བྱུང་བའི་ཆོས་རྒྱལ་ཙམ་ཡང་གྲུབ་
པ་མེད་པར་བཞེད་ལ། སྐབས་འདིར་ནི། ལུགས་དང་པོའི་གཞུང་ལེགས་པར་བཅུགས་ནས་སྐྱུབ་
པའི་ཆེད་དུ། ལུགས་གཉིས་པ་ཡང་འགོག་ཅིང་། སློབ་དཔོན་ལྟ་དབང་སློབ་བཞེད་པ་ལྟར་ན།
ལུགས་གསུམ་པ་དགག་བྱའི་གཙོ་བོ་ཉིད་དུ་མཛད་དོ། །

དེས་ན་དེ་དག་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏུ་སློབ་དཔོན་གིས་གཞུང་འདི་སློབ་སོ། །མཁས་པའི་
དབང་པོ་ཀླ་མ་ལ་ཤི་ལ་ནི། དངོས་སུ་དོན་དམ་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལ་འཇུག་མི་རུས་པ་རྣམས་རིམ་
གྱིས་བཀྲི་བའི་ཆེད་དུ། སློབ་དཔོན་གིས་སྡེ་བདུན་འདིར་དངོས་པོ་དོན་དམ་པར་བྱུང་བ་མ་
བཀག་ཅིང་སྐྱུབ་པའི་རྣམ་གཞག་མཛད་པར་བཞེད་དོ། །

གཉིས་པ་ཀླ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་མཚན་གཞི་གང་སྟོན་པ་ཀློན། བདེན་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་
སྟོན་པ་ལ་སྐྱར་ན་ཡང་རུང་བ་ཙམ་ཡོད་མོད་ཀྱི། གཙོ་བོ་ནི་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་གཞི་ངོས་
འཛིན་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བཤད་དུ། ཞར་ལ་ཐེག་པ་ཐམས་ཀྱི་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་
པར་བཞག་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་བདེན་གཉིས་ཀྱི་མཚན་གཞི་ངོས་འཛིན་དུ་
གསལ་ཏེ། གཞུང་གི་འཕྲོས་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་མཚན་གཞི་ལ་རྩྭ་བ་ཤས་^[1]དག་ཏུ་སྦྱང་
གི། རྟོན་ལྡོག་མི་མ་ཐུན་པར་རྩྭ་བའི་ཚུལ་གསལ་བར་མི་སྦྱང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་བ་སྟེ། འདིར་མདོ་སྡེ་བའི་ལྟ་བུའི་རྣམ་གཞག་རི་
ལྟར་གཏན་ལ་ཐབ་པ་དེ་ལྟར་ལམ་ལ་ཞུགས་པའི་ཉན་ཐོས་རིགས་ངེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཞལ་
གིས་བཞེས་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར། དོན་དམ་དོན་བྱེད་རུས་པ་གང་། ཞེས་དོན་དམ་
ཀྱི་ཁྲུང་པར་སློབ་པའི་དགོས་པ་ནི། ཀུན་རྫོབ་ཙམ་དུ་དོན་བྱེད་རུས་པར་འདོད་པ་དག་གི་ལོག་

རྟོག་དགག་པའི་ཆེད་དུ་ཆིག་བྱར་བྱིན་པར་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། རོན་བྱེད་རྒྱས་པ་ལ་རོན་དམ་པར་
 རོན་བྱེད་རྒྱས་པ་དང་མི་རྒྱས་པ་གཉིས་སུ་འབྱེད་པ་ནི། དབུ་སེམས་ལ་སོགས་པའི་བྱུང་མཐའ་
 གཞི་གང་ལས་གྲུས་པ་དང་། མི་མ་བྱུན་པའི་ཚུལ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་གཞག་ལེགས་པར་མ་གོ་
 པའི་བབ་ཅོལ་འབའ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །གཞུང་འདིས་རོན་དམ་དུ་ཡོད་པ་དང་། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པའི་
 མཆོན་གཞི་ངོས་གཞུང་ནས། སྐུ་བྱེད་རོན་གྱིས་འཕངས་པའི་སྐུ་བྱེད་དེ་དག་རང་མཆོན་གྱི་
 མཆོན་ཉིད་དང་སྐྱི་མཆོན་གྱི་མཆོན་ཉིད་དུ་བཤད་དོ། །

གསུམ་པ་༼བྱུང་མཐའ་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་༽ནི། དངོས་བསྟན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། རོན་
 སེམས་གཉིས་ཀའི་བྱུང་མོང་པའི་དབང་དུ་བྱས་པར་བཤད་དེ། རོན་བྱེད་རྒྱས་པ་རོན་དམ་པར་
 ཡོད་པའི་མཆོན་གཞི་དང་། རོན་བྱེད་མི་རྒྱས་པ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པའི་མཆོན་གཞིར་དངོས་སུ་
 བསྟན་ལ། ཚུལ་དེ་ལྟར་གཉིས་ཀས་བྱུང་མོང་དུ་བཞེད་པའི་བྱིར། ཆིག་བྱར་ལ་རོན་དམ་བདེན་
 པ་དང་། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་མཆོན་གཞིར་མི་གསལ་ཡང་། རོན་དེ་ལྟར་སྟོར་ན། མདོ་སྟེ་པ་
 འབའ་ཞིག་གི་དབང་དུ་བྱ་སྟེ། རྣམ་འཕྱོར་སྟོང་པ་པ་དག་རོན་བྱེད་རྒྱས་པ་གང་ཡིན་པ་བདེན་པ་
 གཉིས་སུ་བྱས་པའི་རོན་དམ་བདེན་པར་མི་བཞེད་པའི་བྱིར། འདིར་གཏན་ལ་དབབ་བྱའི་གཙོ་མོ་
 བྱི། སྒར་བཤད་པ་ལྟར། དངོས་པོ་རོན་དམ་དུ་བྱུང་མ་བྱུང་འབའ་ཞིག་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ཡིན་
 པས། རོན་སེམས་གཉིས་ཀའི་བྱུང་མོང་བཤོ། །

གཉིས་པ་༼དེ་ལ་ཚུད་པ་སྤང་བ་༽ལ་(གསུམ་)། རོན་དམ་དུ་ཡོད་པའི་མཆོན་གཞི་མི་འཐད་པ་
 སྤང་། ཀུན་རྫོབ་གྱི་མཆོན་གཞི་ལ་ཚུད་པ་སྤང་། སྐྱེད་སོགས་སྐྱི་མཆོན་དུ་ཐལ་པ་སྤང་དོ། །

དང་མོ་༼རོན་དམ་དུ་ཡོད་པའི་མཆོན་གཞི་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་༽ནི།

ཅ་ག། གལ་ཏེ་ཐམས་ཅད་རྒྱས་མེད་ན། །

གལ་ཏེ་རོན་བྱེད་རྒྱས་པ་རོན་དམ་པར་ཡོད་པའི་མཆོན་གཞིར་མི་བྱང་བར་ཐལ། དངོས་

པོ་ཐམས་ཅད་ལ་དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་པའི་རྒྱས་པ་མེད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་
གྱིས་སམ། རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་སམ། རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་པའི་ཆོས་རྩལ་ཟད་ཀྱང་མི་སྲིད་
པའི་བྱིར་ཞེན།

ཐོ་ན། ས་བོན་གྱིས་སྤྱ་གྲུ་བསྐྱེད་པ་ཐག་ཁྲ་ལ་སྤྱལ་དུ་བཏགས་པ་བཞིན་དུ་རྟོག་པས་
བཏགས་པ་ཅམ་ཡིན་ནམ། ས་བོན་རང་གི་སྤྱོད་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་སྤྱ་གྲུ་བསྐྱེད་པའི་བྱ་བ་བྱེད།
དང་པོ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ན། མངོན་སུམ་གྱིས་འཛིན་པ་མི་འཐད་པ་ལ།

ཙ་བ། ས་བོན་སོགས་ནི་སྤྱུག་སོགས་ལ། །

རྒྱས་མཐོང་.....། །

ས་བོན་སོགས་ནི་སྤྱ་གྲུ་སོགས་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་རྒྱས་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་
བྱིར། བྱི་མ་ལྟར་ན། དོན་དམ་པར་ཡོད་པའི་མིང་མི་འདོགས་ཀྱང་དོན་བྱུང་བོ། །

ཙ་བ།གལ་ཏེ་དེ་ཀྱན་རྫོགས། །

འདོད་ན་.....། །

གལ་ཏེ་ས་བོན་གྱིས་སྤྱ་གྲུ་བསྐྱེད་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་སུས་ཀྱང་དགག་མི་རྒྱས་མོད་ཀྱི།
དོན་དམ་པར་གཅིག་དང་དུ་མ་གང་དུ་བྱུང་དཔྱད་པ་ན། དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་སྤྱི་ཅེ་མོ་བརྒྱར་
གཤགས་པའི་ཆ་ཅམ་ཡང་མི་དམིགས་པས། དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་དེ་ཀྱན་རྫོགས་ཏུ་བྱུང་པར་འདོད་
ཀྱི། དོན་དམ་པར་བྱུང་པར་མི་འདོད་དོ་ཞེན། ས་བོན་གྱི་སྤྱན་མོང་མིན་པའི་སྤྱོད་ལུགས་ཀྱི་
ངོས་ནས་སྤྱ་གྲུ་བསྐྱེད་པའི་བྱ་བ་མི་བྱེད་ན། ས་བོན་གྱི་ངོས་ནས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་ཤེས་བྱ་ལ་
ཞེགས་པའི་བྱིར། འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་ཀྱན་རྫོགས་ཏུ་ཡང་མི་འབྲས་པར་ཐག་ཁྲ་ལ་སྤྱལ་དུ་རྫོགས་པ་
ལྟར་འབྱུར་ལ། སྤྱན་མོང་མིན་པའི་ངོས་ནས་བྱ་བ་བྱེད་ན།

ཙ་བ།ཅི་སྟེ་དེ་ལྟར་འབྱུར། །

ཅི་སྟེ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྐྱེའོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟར་འཐད་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རོན་
དམ་པར་སྐྱེ་བའི་དོན་ལེགས་པར་གྲུབ་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་མཚན་གཞི་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་། བློ།

ཙམ། གལ་ཏེ་ཀུན་ལ་དེ་ཡོད་ན།

གལ་ཏེ་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་དང་། མི་རྒྱས་པ་ཀུན་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་
དེ་ཡོད་པས་དོན་བྱེད་མི་རྒྱས་པ་ཁོ་ན་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པའི་མཚན་གཞིར་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན།

ཙམ། སྤྱི་ཡི་མཚན་ཉིད་རྗེས་འགྲོ་ལྟོག།

སྒོ་ལ་མ་མཐོང་བྱིར་མིན་ཏེ།

དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་ཆོས་ཙམ། སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཏུ་ཐལ། ཀུན་རྫོབ་ཙམ་ཏུ་ཡོད་པ་ཡིན་པའི་
བྱིར། འདོད་ན། རང་འཛིན་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་མིན་པར་ཐལ། རང་འཛིན་གྱི་སྒོ་ལ་
ཕན་འདོགས་བྱེད་ཏུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་མ་མཐོང་བའི་བྱིར། ཉགས་ཁས་སྤངས།

ཙམ། མིག་དང་གཟུགས་སོགས་སྒོ་བཞིན་ནོ། །

མིག་དང་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་སྒོ་ལ་ཕན་བྱེད་ཏུ་ཡོད་མེད་
ཀྱི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་མཐོང་བ་བཞིན་ནོ། ཞེས་པ་མི་མཐུན་དཔེ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ན་སྒོ་བ་དཔོན་ལྟ་
དབང་སྒོའི་བཞེད་པ་ལྟར། གལ་ཏེ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱིས་ཀྱང་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་ཁས་ལེན་ན། སྤྱི་མཚན་
ཀུན་ལ་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་དེ་ཡོད་པར་འགྱུར་ན། དེ་མི་འཐད་དེ། སྤྱི་མཚན་གྱིས་རང་འཛིན་ཤེས་
པ་བསྐྱེད་པ་ཙམ་གྱི་བྱ་བ་ཡང་མི་བྱེད་དོ་ཞེས་བཤད་པར་བྱའོ།

ཙམ། དེས་ནི་བདད་དང་རྩོལ་བ་སོགས།

ནང་གི་ཡན་ལག་རྗེས་འཇུག་བྱིར།

བྱམ་པ་འདེགས་དང་སྤྱི་དང་ནི།

གངས་མོགས་སློན་པོ་བཤད་པ་ཡིན། ༡༤

དེས་གཞན་ཡང་གོ་དགོས་པར་བསྟན་པ་ནི། སྤྱི་མཆན་གྱིས་རང་འཛིན་ཤེས་པ་བསྐྱེད་མི་རུས་པར་བསྟན་པ་དེ་ལས་ནི་དོན་གཞན་ཡང་རྟོགས་པར་བྱ་སྟེ། བུམ་པ་འདེགས་འཛིག་ལ་མོགས་པའི་ལས་དོན་གཞན་དང་། བུམ་པ་ཉིད་ཅེས་པའི་སྤྱི་དོན་གཞན་དང་། བུམ་པའི་གངས་དོན་གཞན་མོགས་རང་ལ་རྟོག་པའི་སློབ་གཟུང་ཡུལ་གྱི་སློན་པོ་བཤད་པ་མིན་པར་བཤད་པར་རྟོགས་པར་བྱ་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་དག་ལ་རྟོག་པའི་སློབ་ཆས་ཅན། ཁྱོད་ལས་དོན་གཞན་མོགས་གྱིས་གཟུང་དོན་བུས་ནས་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་རང་རྒྱ་བརྒྱུད་ལ་བྱེད་པ་དང་ཡིད་གྱི་ཚུལ་བ་མོགས་ནང་གི་ཡན་ལག་ཅེས་གྱི་རྗེས་སུ་འདུག་ལྟོག་བྱེད་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་འོ་སྤྱོད་མོགས་སྤྱི་མཆན་ཏུ་ཐལ་བ་སྤང་བ་ཀྱེལ་(གཉིས)། དངོས་དང་། ཚིང་སྤང་རོ། །

དང་པོ་འོ་སྤྱོད་ཀྱི་དོན་བྱེད་མི་རུས་པ་སྤྱི་མཆན་ཡིན་ན། སྤྱོད་མོགས་ཀྱང་དེར་ཐལ་མོ་ཞེན།

ཅ་ག། སྤྱོད་མོགས་ནི་སྤྱི་མིན་ཏེ། །

དོན་དུ་ཞེན་པ་མེད་བྱིར་རོ། །

རབ་རིབ་ཅན་ལ་སྤང་བའི་སྤྱོད་མོགས་ནི་ཆོས་ཅན། སྤྱི་མཆན་མིན་ཏེ། བུམ་ཀྱང་རི་ལྷན་སྤང་བ་དེའི་དོན་དུ་མོས་ཤིང་ཞེན་པ་མེད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་འོ་ཚིང་བ་སྤང་བ་ཀྱེལ། མོགས་པའི་རེག་བྱ་དང་བུམ་པའི་ནམ་མཁའ་ལ་མོགས་པ་ཡང་སྤྱི་མཆན་མིན་པར་ཐལ། དོན་དུ་མོས་ཤིང་ཞེན་པ་མེད་པའི་བྱིར་ཞེན།

ཅ་ག། ཤེས་བྱར་འཛིན་བྱིར་མེད་པ་ལ། །

ཉེས་པ་དག་ཏུ་ཐལ་མི་འགྱུར། །ཥ

དངོས་པོར་མེད་པ་མོགས་པའི་རེག་བྱ་དང་བུམ་པ་ཅེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དོན་དུ་ཞེན་པ་

མེད་པས་སྤྱི་མཆན་མེན་པའི་ཉེས་པ་དག་ཏུ་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། ཁྱོད་ཐ་སྙད་པའི་ཆད་
མས་མེད་པར་དགག་པའི་སྒོ་ནས་ཤེས་བྱར་འཛིན་ཅིང་རྟོགས་པའི་བྱིར།

འོན་སྐྱེ་ཤད་སོགས་ཀྱང་སྤྱིར་ཐལ་ཏེ། ཤེས་བྱར་འཛིན་པ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཞེན།

ཙམ། དེ་དག་གི་ཡང་དེ་ལྟའི་དངོས། །

བཀག་མེད་.....། །

སྐྱེ་ཤད་བདེན་རྒྱུ་དབྱེད་ནས་བདེན་པར་མེད་དོ་སྙམ་པའི་སྒོ་དེ་དག་གི་ཡང་ཆོས་ཅན། སྐྱེ་
ཤད་བདེན་པར་མེད་པ་དེ་ལྟ་བུའི་དངོས་སོ་སྟེ་བདག་ཉིད་ཤེས་བྱ་ཡིན་པ་ལ་བཀག་པ་མེད་དེ། དེ་
མེད་དགག་ཡིན་པའི་བྱིར། ཡང་ན་སྐྱེ་ཤད་ལ་རྟོག་པའི་སྒོ་དེ་དག་གི་ཡང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སྙེང་
བའི་སྐྱེ་ཤད་ཀྱི་དོན་སྤྱི་དེ་ལྟ་བུ་ཤེས་བྱ་ཡིན་པ་བཀག་པ་མེད་དེ། ཁྱོད་སྐྱེ་ཤད་དོ་སྙམ་དུ་རྟོག་པའི་
སྒོ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། སྐྱེ་ཤད་ཉིད་ཤེས་བྱ་མེན་ན་གསལ་བར་སྙེང་བ་འགལ་ལོ་ཞེན། མི་འགལ་ཏེ།

ཙམ།གསལ་བར་སྙེང་བ་ཉིད། །

ཤེས་པའི་ངོ་མོའི་དོན་ཉིད་བྱིར། །

སྐྱེ་ཤད་གསལ་བར་སྙེང་བའི་རྣམ་པ་ཉིད་དབང་པོའི་ཤེས་པའི་རྣམ་ཀྱི་ངོ་མོའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཙམ། སྐྱེ་སོགས་ཞེས་བྱའི་སྒོ་དག་ནི། །

སྤྱི་ཡི་སྒྲོད་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ལ། །

སྐྱར་སྐྱང་དོན་མེད་ཅན་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་སྐྱེ་སོགས་སོ་ཞེས་བྱ་བར་རྟོག་པའི་སྒོ་དག་ནི་ཆོས་ཅན། སྤྱི་ཡི་སྒྲོད་ཡུལ་ཅན་
ཡིན་ཏེ། དོན་སྤྱི་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། རབ་རིབ་ཅན་གྱི་སྐྱར་སྐྱང་དབང་
ཤེས་ཆོས་ཅན། གཟུང་དོན་མེད་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཙམ། གལ་ཏེ་སྤྱི་ནི་ཤེས་ངོ་མོའི། །

དོན་ཉིད་ཡིན་ན་ཐལ་བར་འགྱུར། །༩

གལ་ཏེ་སྒྲ་སོགས་གསལ་བར་སྒྲ་བ་ཤེས་པའི་ངོ་བོའི་དོན་ཡིན་ན། རྟོག་པ་ལ་བྱམ་སྒྲི་
སྒྲ་བའི་ནཱ་བ་ཡང་ནི་རྟོག་པའི་རྗེས་སུ་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་རང་མཚན་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བས་
གསལ་བར་སྒྲ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།

ཙམ། དེ་ལྟར་འདོད་ཕྱིར་སྒྲོན་ཡོད་མི། །

བྱམ་སྒྲིའི་ནཱ་བ་ཆོས་ཙམ། རང་མཚན་དུ་ཐལ་བའི་སྒྲོན་སྒྲོན་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། རང་
མཚན་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་རྟོག་པ་ལ་གསལ་བར་མི་སྒྲ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ།

ཙམ། དོན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲི། །

ཀྱན་ལ་ངོ་བོ་མཚུངས་ཕྱིར་དང་། །

དེ་ལྟོག་པ་ལ་བརྟེན་ཕྱིར་རོ། །༡༠

རྟོག་པས་སྒྲི་རིལ་གྱི་དོན་གྱི་ངོ་བོར་ཞེན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། ཁྱོད་སྒྲི་ཡིན་ཏེ། རང་གི་
གསལ་བ་ཀྱན་ལ་ངོ་བོ་མཚུངས་པར་རྗེས་འགྲོ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་མ་ཡིན་ལས་ལྟོག་པ་
ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར།

སྒྲི་མཚན་དངོས་མེད་དུ་སྒྲུབ་པ།

གཉིས་པ་༼གཞལ་བྱ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་ངོས་གཟུང་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་༽ལ་(གསུམ)། སྒྲི་མཚན་དངོས་པོ་ཡིན་པ་
དགག་པ། རང་མཚན་དངོས་པོར་བསྐྱར་པ། སྒྲི་མཚན་གྱི་དབྱེ་བཤོ། །དང་པོ་༼སྒྲི་མཚན་དངོས་པོ་
ཡིན་པ་དགག་པ་༽ལ་(གསུམ)། དོན་དམ་པར་སྒྲིའི་བརྗོད་བྱ་བཀག་པའི་སྒྲོན་སྒྲོན་དགག་པ། རིགས་པ་
གཞན་གྱིས་དགག་པ། དོན་བསྐྱུ་བཤོ། །དང་པོ་༼དོན་དམ་པར་སྒྲིའི་བརྗོད་བྱ་བཀག་པའི་སྒྲོན་སྒྲོན་དགག་པ་༽ལ་
(གསུམ)། དངོས་པོ་དོན་དམ་པར་སྒྲིའི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པ་དགག་པ། སྒྲིའི་བརྗོད་བྱ་དོན་དམ་པར་དེ་

ཉིད་དང་གཞན་དུ་བཞིན་དུ་མེད་པ། བཞིན་དུ་ཡོད་པའི་ལན་དགག་པའོ། དང་པོ་༼དངོས་པོ་དོན་དམ་
པར་སྒྲུབ་བཞིན་ཕྱི་ལོན་པ་དགག་པ་༽ལ་(གཉིས)། བཀག་པ་དངོས་དང། སྒྲིན་སྒྲོང་དགག་པའོ། དང་པོ་༼བཀག་
པ་དངོས་༽ལ་(གཉིས)། གསལ་བ་རང་མཚན་དོན་དམ་པར་སྒྲུབ་བཞིན་ཕྱི་ལོན་པ། ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་
དེར་མ་གྲུབ་པ། སྤྱི་ཡན་གར་བ་དེར་མ་གྲུབ་པའོ།

དང་པོ་༼གསལ་བ་རང་མཚན་དོན་དམ་པར་སྒྲུབ་བཞིན་ཕྱི་ལོན་པ་༽འི།

ཅ་བ། བཞིན་ཕྱི་ཉིད་ཕྱིར་དེ་དངོས་མིན། །

དབང་སོགས་འབྲས་བཙས་ཉིད་ཕྱིར་དོ། །

གཟུགས་དེ་ཆོས་ཅན། ཕྱི་རོལ་གྱི་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་མིན་པར་ཐལ། དོན་དམ་པར་སྒྲུབ་
བཞིན་ཕྱི་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱབ་པར་ཐལ། གཟུགས་མཐོང་བའི་དབང་ཤེས་གྱི་རྒྱ་དབང་པོ་
སོགས་འབྲས་བྱ་དང་བཙས་པ་ཉིད་གྱི་ཕྱིར། ཐལ་བ་དེས་འཕངས་པ་ནི། དོན་དམ་པར་སྒྲུབ་
བཞིན་ཕྱི་མེད་དེ། གཟུགས་སོགས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དངོས་པོ་མཐོང་བའི་དབང་སྒྲོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་པ་སྟེ་གཟུགས་སོགས་དོན་དམ་པར་སྒྲུབ་བཞིན་ཕྱི་ལོན་པ་སྤྱི་བཞིན་ཅམ་གྱིས་ཕྱི་རོལ་
གསལ་བར་སྒྲུང་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་དབང་ཤེས་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་དོ། །

དེས་ན་སྤྱི་མཚན་དངོས་པོ་ཡིན་ན་སྒྲུབ་བཞིན་ཕྱི་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པར་འགྱུར་ལ། དེ་
ལྟ་ན་དེ་ཉིད་གྱིས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཤེས་པས་བྱམ་པའི་དོན་སྤྱི་དེ་ཆོས་ཅན། བྱམ་པའི་དངོས་
པོ་མིན་པར་ཐལ། དོན་དམ་པར་སྒྲུབ་བཞིན་ཕྱི་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དངོས་པོ་ཡིན་ན་བྱམ་
པར་འགྱུར་དགོས་པས་སོ། །

གཉིས་པ་༼ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་དེར་མ་གྲུབ་པ་༽ལ་(གཉིས)། བསྟན་པ་དང། བཤད་པའོ། །

དང་པོ་༼བསྟན་པ་༽འི། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུབ་སོགས་ན་དེ།

ཅ་བ། མིང་སོགས་བཞིན་ན་.....། །

ཁོ་པོ་ཅག་ལྟར་ན་ལྷན་མིན་འདྲ་བྱེད་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་མིང་རང་མཚན་དངོས་སུ་བརྟེན་
ནས། དེ་ལས་དོན་གྱི་མཚན་མ་ལ་འཇུག་དེ་ལས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལ་འཇུག་པས་མིང་སོགས་
ཚུལ་དེ་ལྟར་བརྟེན་པ་ལ་དབང་པོའི་ཚོགས་དོན་མེད་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།

ཙ་བ།འཆད་པོ་དང་། །

ཉན་པོ་བརྟེན་བྱ་རྗེས་འབྲེལ་ཅན། །^{༡༡}

མིང་སོགས་འབྲེལ་བ་མེད་པ་ཅན། །

འཆད་པ་པོ་དང་ཉན་པ་པོའི་སྒོ་ཁོ་ན་དང་འབྲེལ་བ་དང་། བརྟེན་བྱ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དང་
རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ཅན་དང་། དེ་གསུམ་གང་དང་ཡང་འབྲེལ་བ་མེད་པ་ཅན་གྱི་མིང་སོགས་རང་
མཚན་དོན་དམ་པར་སྒྲུབ་བརྟེན་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་འོག་ནས་གཞོད་པ་སྟོན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་༼ལྷན་མིན་འདྲ་བྱེད་དེར་མ་བྱུང་བ་བཤད་པ་༽ལ་(གསུམ)༽ སྒོ་ཁོ་ན་དང་འབྲེལ་བ་བརྟེན་པ་
དགག་པ། འབྲེལ་མེད་བརྟེན་པ་དགག་པ། དོན་དང་འབྲེལ་བ་བརྟེན་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་༼སྒོ་
ཁོ་ན་དང་འབྲེལ་བ་བརྟེན་པ་དགག་པ་༽ལ་(གཉིས)༽ ཐལ་བ་དགོད་པ་དང་། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །

དང་པོ་༼ཐལ་བ་དགོད་པ་༽ཞི།

ཙ་བ། དོན་ལ་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་རོ། །

བྱམ་པ་ཞེས་པའི་སྐྱུ་ལས། དོན་བྱམ་པ་ལ་འབྲེལ་མེད་དུ་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་པར་ཐལ།
སྐྱ་དེས་འཆད་ཉན་བྱེད་པའི་སྒོ་ཁོ་ན་དང་འབྲེལ་བའི་མིང་རང་མཚན་བརྟེན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་༼དེའི་ལན་དགག་པ་༽ཞི།

ཙ་བ། གལ་ཏེ་དོན་ལ་ཚུལ་འབྲེལ་ས། །

འབྲེལ་འཇུག་⁽¹⁾འགྱུར་ན་.....། །

(1) ལྷན། འབྲེལ་འཇུག་སྐྱུར།

གཤམ་ཉེ་མིང་གིས་དོན་གྱི་མཚན་མ་བཟོད། དོན་གྱི་མཚན་མ་དང་། བྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཚུལ་
འདྲ་བ་ལས་འཁྲུལ་ནས་བྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་རེ་ཞེ་ན།

ཙ་བ།དུས་ཀྱན་དང་། ། ༡༢

ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་མིན་.....། །

དུས་ཀྱན་དུ་དོན་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པ་མི་འཐད་པར་རེས་འགའ་དོན་གྱི་མཚན་མ་ལ་འཇུག་
པར་ཐལ། དེ་གཉིས་འདྲ་བས་འཁྲུལ། འཁྲུལ་པས་འཇུག་པའི་བྱིར། ཡུལ་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་གནས་
པར་འཁྲུལ་བ་མིན་པར་ཐལ། རྣམ་པ་མེད་བཞིན་དུ་ཡུལ་ཐད་ད་ཁོ་ན་མཐོང་བའི་བྱིར།

ཙ་བ།ཤེས་པ་ལ། །

མཚུངས་མིན་རྣམ་པ་དེ་འདྲའི་སྒོ། །

སྒྲི་བྱིར་.....། །

རྟོག་པའི་ཤེས་པ་ལ་སྒྲུང་བའི་དོན་སྒྲིས་བཟོད་པ་ལ། སྒྲི་ལས་དོན་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཉེས་
པ་མཚུངས་བ་མིན་པར་ཐལ། སྒྲི་ལས་དོན་རང་མཚན་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་
དོན་གྱི་རྣམ་པ་དེ་འདྲ་སྒྲུང་བའི་སྒོ་སྒྲི་བའི་བྱིར།

ཙ་བ།གཞན་ལ་དེ་མེད་དེ། །

བྱི་རོལ་དོན་དུ་སྒྲུང་བ་ཡི། ། ༡༣

སྒོ་ནི་ཁས་ལེན་མེད་བྱིར་རོ། །

གཞན་གྱི་ལུགས་ལ་དེ་འདྲ་མེད་དེ། བྱི་རོལ་དོན་གྱི་རྣམ་པ་སྒྲུང་བའི་སྒོ་ཁས་ལེན་པ་མེད་པའི་བྱིར།

ཙ་བ། ཁས་ལེན་ན་ཡང་.....། །

མིང་རང་མཚན་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བར་ཁས་ལེན་ནི་ཞེ་ན་ཡང་།

ཙ་བ།རྣམ་ཤེས་ལས། །

ཐ་དད་པ་ན་ཚད་ཅན་མིན། །

ལྷོག་པ་བྱུབ་པ་མེད་ཕྱིར་རོ། ༡༤

མིང་འཛིན་པའི་རྣམ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལས་ཐུས་ཐ་དད་པའི་མིང་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་
ནས་འཛིན་པ་མིན་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་མིང་རྒྱུ་ཉེན་ཚད་མ་ཅན་མིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་
འདྲའི་མིང་རང་མཚན་ལོག་སྟོབས་ཀྱིས་རང་འཛིན་ཤེས་པ་ལྷོག་པ་བྱུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

ཅ་བ། ཤེས་ཀྱན་དོན་ལྡན་ཕྱིར་ཞེན། །

ཤེས་པ་ཀྱན་གཟུང་དོན་རང་མཚན་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་མ་བྱུབ་པོ་ཞེན།

ཅ་བ། འཐད་མིན་མི་སོགས་རྣམ་གཞན་དུ། །

མཐོང་ཕྱིར་འདུ་བྱེད་ལས་ཀྱང་མིན། །

སྡོ་ལ་སོགས་པར་སྤང་ཕྱིར་རོ། ༡༥

དེ་ལྟར་འཐད་པ་མིན་པར་ཐལ། མི་ལམ་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་རྣམ་པ་གཞན་དུ་གཟུང་
དོན་དང་མི་ལྡན་པར་མཐོང་པའི་ཕྱིར། མི་ལམ་གྱི་སྡོ་སོགས་སྤང་པའི་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། ལྡན་པ་
མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་པ་ལས་ཀྱང་སྟེ་བ་མིན་ཏེ། སྡོ་སྡོ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་
པར་སྤང་པའི་ཕྱིར།

ཅ་བ། ཐོགས་མེད་ཕྱིར་ན་སྡོ་སོགས་མིན། །

ཁྱོད་ལ་སྤང་པའི་སྡོ་སོགས་དེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡང་མིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་གོ་ས་གཞོན་
པའི་ཐོགས་པ་རྩེད་ཐད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར།

ཅ་བ། རུང་ཡུལ་གནས་པས་མི་ཤེས་པ། །

རང་ཉིད་ཤེས་ཕྱིར་དེ་ཤེས་ཡིན། །

དེས་ནི་མིང་སོགས་བརྗོད་པ་ཡིན། ༡༦

དེས་ན་དེ་རང་སྤང་མཁན་གྱི་མེས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རུང་ཡུལ་དེར་གནས་པའི་སྤྲེས་
བྱ་གཞན་གྱིས་མི་མེས་པར་རང་ཉིད་ཁོ་ནས་མེས་པའི་བྱིར། རིགས་པ་དེས་ནི་མིང་སོགས་ཀྱང་རང་
སྤང་མཁན་གྱི་མེས་པ་ལས་དོན་གཞན་མིན་པར་བརྗོད་བ་ཡིན་ཏེ། རུང་ཡུལ་དེར་གནས་པའི་སྤྲེས་
བྱ་གཞན་གྱིས་མི་མེས་པར་རང་ཉིད་ཁོ་ནས་མེས་པ་དེ་མེས་པ་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་བསྟན་པའི་བྱིར།

ཙ་བ། མིག་ལ་སོགས་པའི་སྣོ་འདོད་པ། །

དེ་ཉིད་དོན་ལྡན་གང་གིས་འདོད། །

གལ་ཏེ་དོན་རྒྱས་མཐོང་བྱིར་ན། །

གཞན་ཡང་མིག་ལ་སོགས་པའི་སྣོ་གཟུང་དོན་དང་ལྡན་པར་འདོད་པ་དེ་ཉིད་རྩ་མཚན་
གང་གིས་འདོད། གལ་ཏེ་དོན་གྱིས་རྣམ་པ་གཏད་པའི་སྣོ་རྣམས་མན་འདོགས་པའི་རྒྱས་པ་མཐོང་
པའི་བྱིར་འདོད་དོ་ཞེ་ན།

ཙ་བ། གཞན་པ་དོན་མེད་ཅན་ཐོབ་འགྱུར། །¹⁹

དབང་མེས་ལས་གཞན་པ་མིང་འཛིན་པའི་མེས་པ་ཆོས་ཅན། གཟུང་དོན་མེད་པ་ཅན་ཐོབ་
པར་འགྱུར་བར་ཐལ། དེས་མན་འདོགས་པའི་རྒྱས་པ་མ་མཐོང་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ཁྱེད་མེད་བརྗོད་བདག་གསུམ་ཀྱི་ཞེ།

ཙ་བ། འབྲེལ་མེད་ན་ཡང་འཇུག་མི་འགྱུར། །

འཆད་ཉན་བྱེད་པ་སོའི་སྣོ་དང་དོན་རང་མཚན་གང་དང་ཡང་འབྲེལ་མེད་གྱི་མིང་རང་
མཚན་བརྗོད་དོ་ཞེ་ན་ཡང་། སྤྲེལ་པ་དོན་ལ་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ་ལོ། །

གསུམ་པ་ཁྱེད་དང་འབྲེལ་པ་བརྗོད་བདག་གསུམ་ཀྱི་ཞེ།

ཙ་བ། གལ་ཏེ་དོན་དང་འབྲེལ་ལྡན་ན། །

གལ་ཏེ་དོན་རང་མཚན་དང་འབྲེལ་པ་དང་ལྡན་པའི་མིང་རང་མཚན་བརྗོད་དོ་ཞེ་ན།

ཙ་བ། དེས་ན་རྟག་ཏུ་དམིགས་འགྱུར་ཏེ། །

རྟག་ཉིད་ཕྱིར་རོགས་ཏེ་ཡང་། །

གསལ་ལས་མངོན་སྲུང་ལ་གསལ་ཡིན། ། ༡༠

ཁྱོད་གསལ་བ་ཡོད་མེད་ཀྱི་དུས་རྟག་ཏུ་དམིགས་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་ལ་བསྟོན་མེད་
ཀྱི་རྟག་པ་ཉིད་ཡིན་པ་དེས་ན་འདི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཡང་གསལ་བས་གསལ་བར་བྱས་པ་ལས། སྤྱི་
མངོན་སྲུང་ལ་གསལ་བར་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པས་བསྟོན་མེད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས།

ཙ་བ། བདག་ལ་ཤེས་པ་སྐྱེད་པ་ན། །

རྒྱས་པ་གང་དེ་རྒྱས་ཉིད་ཡིན། །

སྤྱི་ས་བདག་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པ་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་རྒྱས་པ་གང་ཡིན་པ་
དེ་ཆོས་ཅན། དུས་རྟག་ཏུ་རྒྱས་པ་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། འབྲས་བྱ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་གང་ཞིག
རྟག་པའི་ཕྱིར།

ཙ་བ། གལ་ཏེ་འགའ་ཆེ་རྒྱས་མེད་ན། །

གལ་ཏེ་དུས་འགའ་ཞིག་གི་ཆེ་རྒྱས་མེད་དུ་འགྱུར་ན།

ཙ་བ། དེ་ནི་ཀྱན་ཆེ་རྒྱས་མེད་འགྱུར། ། ༡༡

དེ་ནི་དུས་ཀྱན་གྱི་ཆེ་རྒྱས་མེད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། དུས་འགའ་ཞིག་གི་ཆེ་རྒྱས་མེད་དུ་
འགྱུར་པ་གང་ཞིག་རྟག་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་བསྒྲུབ་པ་ནི།

ཙ་བ། དེ་ཡིས་རྒྱས་པ་འཇམ་རྒྱས་མེད་པ། །

རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གང་གནས་པ། །

རྟག་ཕྱིར་བཙོས་སུ་ཡོད་མིན་ན། །

དེ་ཟད་བྱ་ཕྱིར་རྒྱས་པ་གང་། ། ༡༢

སྤྱི་དེ་ཡིས་འབྲས་བྱ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱས་བ་ཡོད་ན་དུས་ཉག་ཏུ་རྒྱས་བ་དང་ལྡན་པའམ།
མེད་ན་ཉག་ཏུ་རྒྱས་བ་མེད་པ་ཅན་དུ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གང་གནས་པའི་སྤྱི་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་
རྒྱས་བ་འཕེལ་བའམ་ཟད་པར་བྱ་བའི་བྱིར་ཏུ་མ་ཐུན་རྒྱེན་དང་། འགལ་རྒྱེན་གྱི་རྒྱས་བ་གང་ཡང་
མི་འབྲུག་པར་ཐལ། རྒྱེན་གྱིས་བཅོས་སུ་ཡོད་པ་མིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཉག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཙ་བ། སྤྱི་ཡི་རྣམ་པར་ཤེས་དེ་དང་། །

རྗེས་འབྲེལ་སྡོན་པོ་ལ་སོགས་པའི། །

རྣམ་པའི་ཆ་ནི་རྣམ་ངེས་གང་། །

དེ་ནི་དེ་ལ་གང་གིས་སྦྱལ། ། ༡༣

སྤྱི་འཛིན་བ་ཡི་རྣམ་པར་ཤེས་བ་ལ་སྦྱང་བ་དེ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་སྡོན་པོ་ལ་སོགས་
པའི་རྣམ་པའི་ཆ་བསྡོན་མི་རྒྱས་པར་རྣམ་པར་ངེས་པའི་རྣམ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
སྤྱི་སྡོད་ལ་རྒྱ་གང་གིས་ཀྱང་སྦྱལ་ཞིང་བསྐྱེད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཁ་དོག་གི་སྤྱིའི་རྣམ་
པ་གང་ཞིག་སྤྱི་སྡོས་སྤྱི་ཡན་གར་བ་གཟུང་དོན་དུ་བྱེད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་། རྒྱུན་སྦྲང་དགག་བ་། ཉི།

ཙ་བ། གལ་ཏེ་མངོན་སུམ་ཤེས་དོན་ཉིད། །

བྱིར་ན་དབང་པོ་དོན་མེད་མིན། །

གལ་ཏེ་བདག་རྒྱེན་སྦྱ་ལ་བརྟེན་ནས་སྦྱ་བྱང་གི་ཤེས་པས་ལྷོག་གྱུར་གྱི་དོན་རང་མཚན་
གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་བ་ཡིན་ལ། དབང་ཤེས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པའི་དོན་ཉིད་ཤེས་
པའི་བྱིར་ན་དངོས་པོ་དོན་དམ་པར་སྦྱས་བརྗོད་ཀྱང་དབང་པོའི་ཆོག་ས་དོན་མེད་མིན་ནི་ཞིག།

ཙ་བ། དེ་དངོས་གཅིག་བྱིར་སྦྱ་སོགས་ལས། །

ཐ་དད་སྦྱང་སྟོག་ལས་ཡིན། ། ༡༤

དབང་གེས་དང་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ལས་སྐྱེས་པའི་སྒྲ་བྱང་གི་སྒྲ་ཚོས་ཅན། རང་ཡུལ་
གསལ་མི་གསལ་ཐ་དད་དུ་སྒྲར་བ་གང་ལས་ཀྱང་ཡིན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དངོས་པོ་གཅིག་
གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པ་འདྲ་བའི་བྱིར།

གཉིས་པ་༼སྒྲའི་བརྗོད་བྱ་དོན་དམ་པར་དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པ་༽ལ་(གཉིས)། དངོས་དང་། དེས་
བྱུང་བའི་དོན་ནོ། །

དང་པོ་༼དངོས་༽ནི།

ཅ་བ། རིགས་ལྡན་རིགས་མིན་གང་གི་བྱིར། །

གསལ་བའི་ངོ་བོ་གཞན་རྟེན་མེད། །

གལ་ཏེ་ཐ་དད་བྱུང་ཅེན། །

རིགས་དེ་རིགས་ལྡན་གསལ་བ་དང་ཐུས་གཅིག་མིན་པར་ཐལ། གང་གི་བྱིར་ན་གསལ་བའི་
ངོ་བོ་གཞན་ལ་བརྟེན་པ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར། གལ་ཏེ་སྐྱེ་གསལ་ཐུས་ཐ་དད་དུ་བྱུང་བོ་ཞེན།

ཅ་བ། ལྟོས་བྱིར་འབྲས་བྱ་ཉིད་དུ་བརྗོད། ། ༡༥

རང་གི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་བྱིར། །

འབྲས་བྱ་རག་ལས་མེད་པར་ཡང་། །

རྟོག་པ་ཡིས་ནི་འབྲེལ་བར་བྱེད། །

སྐྱེ་ཚོས་ཅན། གསལ་བའི་འབྲས་བྱ་ཉིད་དུ་བརྗོད་རིགས་པར་ཐལ། དེ་ཁྱོད་གྱི་དོན་
གཞན་གྱི་བརྟོས་ས་ཡིན་པའི་བྱིར། མེ་དུ་རྟོག་པ་ཡིས་ནི་འབྲེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི་འབྲེལ་
བ་ཐུས་སུ་བྱུང་བ་མེད་པར་ཐལ། འབྲས་བྱ་དུ་བ་བྱུང་བའི་འོག་དུ་ཡང་མེ་ལ་རག་ལས་
པ་མེད་པར་ཐལ། དུ་བ་རང་གི་རྒྱ་ལས་ངེས་པར་བྱུང་དགོས་པའི་བྱིར། དུ་བ་ཚོས་ཅན། མེ་
ལ་རག་ལས་པ་མིན་ཏེ། བྱུང་བའི་བྱིར། ཞེས་པ་གཞུང་འདིའི་དོན་མིན་ཏེ། དེ་ལྟར། དུ་

བ་ཆོས་ཅན། འབྲས་བྱ་ཡིན་ཏེ། བན་གདགས་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་བ་ཡང་དག་ཏུ་མི་རུང་
 བར་ཐལ། ཏུ་བ་བྱལ་ན་མན་གདགས་བྱར་འགལ་བས་སྟོགས་ཆོས་མི་འབྱུག། མ་བྱལ་ན། དམ་
 བཅའ་ཆད་མས་^[1]གསལ་བས་བསྐྱལ་བྱ་མི་འབྱུག་པའི་བྱིར། དེས་ན་ཏུ་བ་འདིའི་རྒྱ་འདིའོ་ཞེས།
 ཏུ་བ་བྱལ་བའི་འོག་ཏུ་མེ་ལ་རག་ལས་བ་ལྟ་བུའི་འབྲེལ་བ་འཇིན་པར་བྱེད་ལ། འབྲེལ་བ་དེ་
 རྣམ་སྟུ་བྱལ་ན། དོན་ཡང་དེ་ལྟར་བྱལ་དགོས་པས་དེ་ལ་དགག་བ་མཛད་དོ། །དེས་ན་སྟོབ་
 དཔོན་ལྟ་དབང་སྟོབ་དེ་ལ་བྱལ་བའི་འོག་ཏུ་ས་ཐོན་ལ་སོགས་བ་ཡང་ཅུང་ཟད་མི་བྱེད་བ་དེས་
 བ། དེ་ནི་རག་ལས་བ་མེད་ཅེས་བཤད་དོ། །

ཙ་བ། འབྲས་མིན་ངེ་ལྟར་ཡང་ཅི་ཞིག ། ༡༤

གཞན་ཉིད་ཡིན་ན་དེ་འབྲེལ་མེད། །

དེ་བྱིར་རང་བཞིན་མེད་པར་བྱུག། །

སྟི་དོན་གཞན་དང་གསལ་བའི་འབྲེལ་བ་ངེ་ལྟར་ཡང་རྣམ་སྟུ་བྱལ་བ་ཅི་ཞིག་ཀྱང་མི་
 འཐད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་མིན་པའི་རྣམ་ཐད་གང་ཞིག །རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཡང་
 རྣམ་སྟུ་མ་བྱལ་བའི་བྱིར། སྟི་དེ་ཆོས་ཅན། གསལ་བ་དང་འབྲེལ་མེད་ཏུ་ཐལ། དེ་ལ་བསྟོས་མེད་
 ཀྱི་རྣམ་གཞན་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་མེད་པར་བྱུག་སྟེ། གསལ་བ་རང་
 མཚན་དང་རྣམ་གཅིག་དང་ཐད་གང་ཏུ་ཡང་མ་བྱལ་བ་དེའི་བྱིར། སྟི་དངོས་པོར་མེད་ན་རི་
 བོང་རྩ་ལ་སོགས་བ་ཡང་སྟིར་འབྱུར་རོ་ཞེས།

ཙ་བ། མེད་པའི་རིགས་སྟུ་ཐལ་མི་འབྱུར། །

དེ་ལ་སྟོས་བ་མེད་པའི་བྱིར། ། ༡༥

མེད་པ་རིགས་སྟུ་ཐལ་བར་མི་འབྱུར་བར་ཐལ། མེད་པ་གསལ་བ་དེ་ལ་བསྟོས་བ་མེད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་དངོས་གྲུབ་པའི་དོན་ཀྱི།

ཙ་བ། དེ་ཕྱིར་ངོ་བོ་ལ་བརྟེན་ནས། །

ངོ་བོ་མེད་པའི་རིགས་བརྟགས་པ། །

ཁྱད་པར་དེ་ལ་འཇུག་དོན་ཅན། །

སྤྱ་རྒྱུ་མས་ཀྱིས་ནི་རབ་ཏུ་བརྟན། ། ༡༦

རིགས་སུ་བརྟགས་པའི་རྟོག་པའི་གཟུང་ཡུལ་ཆོས་ཅན། ངོ་བོ་རྩལ་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་ཡིན་
ཏེ། རྣམས་གཅིག་དང་ཟད་དུ་མ་གྲུབ་པ་དེ་ཡི་ཕྱིར། ཁྱོད་སྤྱུས་བརྟེན་པས་དོན་རང་མཚན་ལ་མི་
འཇུག་པའི་སྤྱོན་མེད་པར་ཐལ། དོན་རང་མཚན་གྱི་ངོ་བོ་ལ་བརྟུན་ནས་བརྟེན་ནས་ཁྱད་པར་རང་
མཚན་དེ་ལ་འཇུག་པའི་དོན་ཅན་གྱི་རྟོག་བྱེད་ཀྱི་སྤྱ་རྒྱུ་མས་ཀྱིས་ཁྱོད་རབ་ཏུ་བརྟན་པའི་ཕྱིར།

ཙ་བ། དེ་ལ་ངོ་བོར་སྤྱང་བའམ། །

དོན་ལ་དེ་ཉིད་ཏུ་འཛིན་པ། །

གང་དེ་འབྲུལ་པ་ཐོག་མེད་པའི། །

དུས་ཅན་མཐོང་གོམས་ཀྱིས་སྒྲུབ་ཡིན། ། ༡༧

དེ་ལ་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པའི་ངོ་བོར་སྤྱང་བའམ་དོན་ཤིང་གསལ་རྒྱུ་ལ་རིགས་
གཅིག་པ་དེ་ཉིད་ཏུ་འཛིན་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ལེན་པ་དེ་ཆོས་ཅན། སྤྱང་བརྟགས་གཅིག་ཏུ་འབྲུལ་
པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ཅན་གྱི་ཤིང་རང་མཚན་མཐོང་བ་གོམས་པའི་རྟོག་
པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་ཉེར་ལེན་བྱས་ནས་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཙ་བ། དོན་རྒྱུ་མས་ཀྱི་ནི་སྤྱི་གང་ཡིན། །

གཞན་ལས་ལོག་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན། །

སྤྱ་འདི་དག་གིས་གང་བརྟེན་པ། །

དེ་ལ་ངོ་བོ་རྩང་བྱད་མེད། ། ༣༠

དོན་ཤིང་གསལ་ནམས་ཀྱི་སྤྱི་གང་ཡིན་པ་གཞན་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལྷོག་པའི་མཆན་ཉིད་
ཅན། ཤིང་སྤྱི་འདི་དག་གིས་གང་བརྗོད་པའི་གཞན་སེལ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ངོ་བོ་རྩང་བྱད་ཀྱང་
མེད་དེ། དེ་ལྟར་གོང་དུ་སྤྱབ་པའི་བྱིར།

ཅ་བ། ངོ་བོ་མེད་ཅན་སྤྱི་སྒོ་ལ། །

སྤྱི་ཉིད་དུ་ནི་མཐོང་བྱིར་དང་། །

དོན་ལ་འབྲལ་བ་འཕམ་མེད་པ་ནི། །

སྤྱིར་འདོད་.....། །

ངོ་བོ་རྩང་བྱད་ཀྱང་མེད་པ་ཡིན་ཡང་ཤིང་གསལ་ནམས་རིགས་གཅིག་པའི་སྤྱི་ཉིད་དུ་
མཐོང་ཞིང་ཞེན་པའི་སྤྱི་སྒོའི་སྤང་བ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ངོ་བོ་རྩང་བྱད་མེད་པ་ཡིན་ཡང་། སྤྱིར་
འདོད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་དོན་ཤིང་གསལ་ནམས་ལ་རིགས་གཅིག་དུ་འབྲལ་པའི་སྤྱི་
སྒོའི་སྤང་བ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཅ་བ།དེ་ཡང་བསྐྱད་བྱིར་དང་། ། ༣༡

དེ་ཉིད་དུ་ནི་དོན་དངོས་སུ། །

མེད་བྱིར་ངོ་བོ་ཅན་མ་ཡིན། །

ངོ་བོ་མེད་པས་བརྗོད་བྱ་མིན། །

སྤྱི་སྒོ་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། གཟུང་དོན་གྱི་ངོ་བོ་ཅན་མ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱད་པའི་བྱིར་དང་། ཁྱོད་
ལ་སྤང་བ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་ནི་དོན་དངོས་སུ་མེད་པའི་བྱིར། རིགས་དེ་རྗེས་དེ་ཉིད་
དང་གཞན་དུ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མིན་པར་ཐལ། ངོ་བོ་མེད་པས་སོ། །འདི་ཡན་ཆད་སྤྱི་བརྗོད་བྱ་

དོན་དམ་པར་བཟོད་དུ་མེད་པར་བསྐྱེད་བཞེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་གཞན་གྱིས་བཏགས་པའི་རིགས་ལ་
བཏགས་ནས་དགག་པ་མཛད་དོ། །

གསུམ་པ་༼བཟོད་དུ་ཡོད་པའི་ལན་དགག་ག༽ཉི།

ཙ་བ། གལ་ཏེ་བཟོད་བྱ་འགའ་ཞིག་ལས། ། ༣༢

དངོས་འདོད་.....། །

གལ་ཏེ་བྱམ་པའི་སྤྱི་རང་གི་གསལ་བ་ལས་ཟུམ་དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་བཟོད་དུ་མེད་ཀྱང་
བཟོད་མེད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། ལྷན་བྱ་ལས་སོགས་པའི་བཟོད་བྱ་འགའ་ཞིག་ལས་གཞན་དུ་བཟོད་
བར་བྱ་བའི་དངོས་སོར་འདོད་དོ་ཞེ་ན།

ཙ་བ།དངོས་རྣམས་ཟི་ལྟར་ཡང་། །

བཟོད་བྱ་མིན་པ་ཉིད་མ་ཡིན། །

ཉེར་ལེན་ཐ་དད་ཕྱིར་གཞན་དུ། །

བཟོད་པར་བྱ་མིན་ཉེར་བཏགས་ཕྱིར། ། ༣༣

བྱམ་སྤྱི་ཚོས་ཅན། ཟི་ལྟར་ཡང་བྱམ་པ་ལས་ཟུམ་དེ་ཉིད་དང་གཞན་གར་དུ་ཡང་བཟོད་
བྱ་མིན་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱེད་རྣམས་དངོས་སོར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷན་བྱ་ལས་ཟུམ་
གཞན་དུ་བཟོད་པར་བྱ་བ་ཡང་མིན་པར་ཐལ། དངོས་སོར་མེད་པའི་ཕྱིར།

འོན་ཀྱང་སྤྱི་དང་སྤྱི་ཕྱི་སོ་སོར་བཟོད་པ་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་ཟུམ་སྤྱི་
བྱུང་ཕྱང་སོ་སོར་བཟོད་པ་མི་འགལ་ཏེ། ཉེར་ལེན་བྱམ་སྤྱི་ཟུམ་ཐ་དད་ལ་བརྟེན་ནས་ཐ་དད་དུ་
ཉེ་བར་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཙ་བ། འདས་པ་དང་ནི་མ་འོངས་པའི། །

དོན་ལའང་སྤྱི་ཡི་རྒྱ་མཚན་⁽¹⁾གྱི།

མཉན་པ་དག་ནི་འཇུག་འགྱུར་ན།

གལ་ཏེ་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པའི་དོན་ལའང་། སྤྱི་དངོས་པོ་བ་ཡོད་པ་ཡི་རྒྱ་ཅན་གྱི་
མཉན་པ་དག་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།

ཙ་ག། ཡོད་པ་མེད་ཆོས་ཇི་ལྟར་འགྱུར། ། ༣༤

སྤྱི་ཆོས་ཅན། དངོས་པོར་མེད་པའི་ཆོས་སུ་ཇི་ལྟར་ཡང་འགྱུར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
ཇུས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར།

ཙ་ག། གལ་ཏེ་ཉེར་བཏགས་ལས་དེ་འདོད། །

གལ་ཏེ་སྤྱི་དེ་འདས་མ་འོངས་ཀྱི་ཆོས་སུ་ཉེ་བར་བཏགས་པ་ལས་སྤྱི་དེ་འཇུག་པར་འདོད་
དོ་ཞེ་ན། བྱམ་པ་ཞེས་པའི་སྤྱི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྤྲུལ་བྱ་ལ་དངོས་མིང་དུ་མི་འཇུག་ལ། འདས་མ་
འོངས་ཀྱི་བྱམ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཐལ།

ཙ་ག། གང་ཞིག་སྤྲུལ་སོགས་ལ་མེད་ལ། །

ད་ལྟར་བ་ཡི་བྱམ་པ་ཡི། །

དངོས་མེད་དང་ནི་ཉེ་བ་གང་། ། ༣༥

ཁྱོད་སྤྱི་དོན་གཞན་ཁྱད་ཆོས་སུ་ཡོད་པས་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་པ་གང་ཞིག་ ཁྱོད་དངོས་
མིང་དུ་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཞིག་ཡིན་པ་དེ་སྤྲུལ་སོགས་ལ་མེད་ལ། ད་ལྟར་བའི་བྱམ་པ་ཡི་
དངོས་པོར་མེད་པའི་འདས་མ་འོངས་དང་ཉེ་བའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཡང་མེད་པའི་བྱིར།

ཙ་ག། སློན་ཉི་འབྲུལ་པ་མེད་འཇུག་པ། །

རྟག་དུ་དངོས་དང་སློ་འདོགས་ལ། །

[1] ལྷ་ཤ་རྒྱ་ཅན།

མིང་གེ་བྲམ་ཟེའི་སྤྱུ་ལ། །

དེ་ལྟར་བརྗོད་པ་འདྲ་འཛིག་ཏེན་ཡོད། ། ༣༦

རི་དྲགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལ་སེལ་ཞེས་པའི་མིང་དངོས་མིང་དང་། བྲམ་ཟེའི་སྤྱུ་ལ་དེ་ལྟར་
བཏགས་མིང་དུ་འཛིག་ཏེན་ན་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། མིང་གང་ལས་སློ་འབྲུལ་པ་མེད་
པར་འབྲུག་པའི་མིང་དེ་དོན་དེའི་དངོས་མིང་དང་། སློ་འབྲུལ་མེད་དུ་མི་འབྲུག་པར་འབྲེལ་
ལ་སོགས་པའི་སློ་ནས་དངོས་མིང་གི་ཡུལ་སློ་འདོགས་པའི་དོན་འགའ་ཞིག་ལ་བཏགས་མིང་དུ་
འབྲུག་པའི་བྱིར། དངོས་མིང་དང་བཏགས་མིང་སྒྲིབ་པ་ལ་བྱང་ཆོས་དོན་གཞན་ལྟན་པ་དང་མི་
ལྟན་པའི་བྱང་ཆོས་དགོས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།

ཙ་བ། དོན་མེད་ན་ཡང་འགྲོ་བ་ཡིས། །

གང་ལ་གྲགས་པས་སྒྲ་བཞོད་པ། །

དེ་ལ་དེ་དངོས་དེ་མཚུངས་བྱིར། །

འབྲུལ་རྟོག་ཅན་གཞན་པལ་པ་ཡིན། ། ༣༧

བྱང་ཆོས་དོན་གཞན་མེད་ན་ཡང་འགྲོ་བ་ཡིས་ཐོག་མར་གང་ལ་གྲགས་པས་མིང་གི་སྒྲ་
བཞོད་པའི་དོན་དེ་ལ་མིང་དེ་དངོས་མིང་དང་། དོན་དེ་དང་ཆོས་འགའ་ཞིག་མཚུངས་པའི་འབྲུལ་
ནས་དེའི་མིང་དུ་རྟོག་པ་ཅན་གྱི་དོན་གཞན་ལ་མིང་དེ་པལ་པ་ལ་བཏགས་མིང་དུ་འབྲུག་པ་ཡིན་
པའི་བྱིར། དེའི་དཔེ་ནི། སྒྲ་འབྲུག་པ་དངོས་པོ་ཁོ་ནའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།

ཙ་བ། རི་ལྟར་དངོས་པོ་རུས་མེད་ལ། །

མེད་ཅེའམ་རྟོག་པ་རི་བཞིན་དུ། །

རུས་ལའང་གཙོ་བོ་ལ་སོགས་པའི། །

མཉམ་བ་སྐྱེ་བོས་བྱས་བ་ཡིན། ། ༣༠

ཇི་ལྟར་དགྲ་འདུལ་བའི་རྣམ་བ་མེད་པའི་བྱའི་དངོས་པོ་ལ་བྱུ་^[1]མེད་ཅེས་བའི་བརྟགས་
མིང་གངས་ཅན་གྱི་རྟོག་པས་བརྟགས་བ་ཇི་ལྟར་བ་བཞིན་བྱ། དོན་བྱེད་རྣམ་པའི་ཡུལ་གྱི་ནན་པོ་
ལའང་། གཙོ་བོ་ལ་སོགས་པའི་མཉམ་བ་སྐྱེ་བོས་བྱས་བ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་བ་། ། རིགས་པ་གཞན་གྱིས་དགག་བ་། ། ལ་(གཉིས)། སྐྱེ་མཚན་དངོས་པོ་ཡིན་བ་ཡུལ་ཅན་གྱི་
དོས་ནས་བརྟགས་ལ་དགག་བ་དང་། ཡུལ་གྱི་དོས་ནས་བརྟགས་ལ་དགག་བ་ལོ། །

དང་པོ་། ། སྐྱེ་མཚན་དངོས་པོ་ཡིན་བ་ཡུལ་ཅན་གྱི་དོས་ནས་བརྟགས་ལ་དགག་བ་། ། མི།

ཙ་ག། ཞིག་ལ་སྐྱེ་ལས་སྒོ་ཇི་འདྲ། །

སྤང་བ་དེ་འདྲ་མ་ཞིག་ལའང་། །

མ་ཞིག་བ་ད་ལྟར་བའི་བྱམ་བ་ལ་རྟོག་པའི་སྒོ་ཆེས་ཅན། དངོས་པོ་རང་མཚན་གཟུང་དོན་
བྱ་བྱས་ནས་འཛིན་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤའི་བདག་སྤྱོད་ལས་ཞིག་བ་ལ་རྟོག་པའི་སྒོ་ལ་ཅི་འདྲ་
སྤང་བ་དེ་དང་འདྲ་བར་མི་གསལ་བར་སྤང་བའི་བྱིར། ལྷན་བར་ཐལ།

ཙ་ག། རྣ་བ་ལ་སོགས་རྣམ་པར་ཤེས། །

དོན་ཡོད་ཅན་ལ་དེ་དག་མེད། ། ༣༡

རྣ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རང་མཚན་གཟུང་དོན་བྱ་ཡོད་བ་ཅན་ལ་འདས་པ་
ལ་རྟོག་བ་དང་སྤང་ཚུལ་མཚུངས་བ་^[2]དག་མེད་པའི་བྱིར།

ཙ་ག། སྐྱེ་ཅམ་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་བྱིར། །

སེམས་གཉིས་དག་ནི་མཚུངས་བ་ཡིན། །

[1] ལྐྱུ་ཤ། བྱེད་མེད།

[2] ལྐྱུ་ཤ། དེ་དག།

སྤྱི་ཡན་གར་བ་ཙམ་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པའི་བྱིར། སེམས་གཉིས་པོ་དག་སྤང་
བ་མཚུངས་པ་ཡིན་གྱི་རང་མཚན་མི་འཛིན་པ་མིན་ནོ་ཞེན།

ཙམ། དེ་འབའ་ཞིག་ནི་འཛིན་བྱེད་པ། །

སྤང་ནི་རྣམ་པར་བསྐྱོག་ཟིན་ཏོ། །༥༠

སྤྱི་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་དེ་ཆོས་ཅན། །གསལ་བ་ལ་བཟོས་མེད་གྱི་སྤྱི་འབའ་ཞིག་གཟུང་དོན་
དུ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། །དེ་ལྟ་བུ་འཛིན་པར་བྱེད་པ་སྤང་རྣམ་པར་བསྐྱོག་ཟིན་པའི་བྱིར། །

གཉིས་པ་༼ལྷལ་གྱི་དོས་ནས་བརྟགས་ལ་དགག་པ་༽ལ་(བཞི)། གསལ་བ་དང་ཇས་གཅིག་དང་ཐ་
དད་བརྟགས་ལ་དགག། འབྲས་བུ་ཡིན་མིན་བརྟགས་ལ་དགག། བཟང་ལ་བཟོས་པའི་རྟགས་གྱིས་
དགག། ཤེས་པ་ལ་ཡན་གར་བར་མི་སྤང་བའི་རྟགས་གྱིས་དགག་པའོ། །

དང་པོ་༼གསལ་བ་དང་ཇས་གཅིག་དང་ཐ་དད་བརྟགས་ལ་དགག་པ་༽ནི།

ཙམ། བན་ཚུན་བྱུང་པར་ཅན་རྣམས་ནི། །

བྱུང་མེད་ངོ་པོ་ནི་ལྟར་འགྱུར། །

བན་ཚུན་བྱུང་པར་ཅན་རྣམ་འགྱུར་གྱི་དངོས་པོ་ཇས་ཐ་དད་པ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཆ་ཤས་
གྱི་བྱུང་པར་མེད་པའི་སྤྱི་གཙོ་ཐོའི་ངོ་པོར་ནི་ལྟར་ཡང་འགྱུར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཇས་ཐ་དད་
ཡིན་པའི་བྱིར། བྱུང་པ་མེད་དེ། རང་བཞིན་གཅིག་གྱུང་གནས་སྐབས་ཐ་དད་དོ་ཞེན།

ཙམ། ངོ་པོ་ཉིད་གཉིས་ཡོད་ན་ཡང་། །

དེ་དངོས་གཅིག་ཏུ་ངི་ལྟར་འགྱུར། །༥༡

སྤྱི་གསལ་དེ་དངོས་པོ་ཆ་མེད་གཅིག་གི་རང་བཞིན་དུ་ངི་ལྟར་ཡང་འགྱུར་བ་མི་འཐད་པར་
ཐལ། རང་བཞིན་ཆ་མེད་གཅིག་དང་རྣམ་འགྱུར་ཇས་ཐ་དད་པའི་ངོ་པོ་ཉིད་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར།

ཙམ། གལ་ཏེ་དེ་དག་མཚུངས་པ་ཡི། །

དངོས་དེ་དེ་དག་ལས་གཞན་ཉིད། །

གལ་ཏེ་གསལ་བ་དེ་དག་གི་མཚུངས་བ་ཡི་དངོས་སོ་སྤྱི་དེ་དག་གསལ་བ་དེ་དག་ལས་
ཇེས་གཞན་ཉིད་དོ་ཞེན།

ཙ་ག། དེ་དག་གི་ཞེས་འབྲེལ་མེད་འགྲུར། །

གསལ་བ་དེ་དག་གི་སྤྱི་ཞེས་བ་འབྲེལ་མེད་ཏུ་འགྲུར་བར་ཐལ། སྤྱི་གསལ་ཇེས་ཐ་དད་
བའི་བྱིར། དོན་ནི། བྱམ་གསལ་དུ་མ་ལ་བྱམ་བའོ་སྤྱི་མའི་སྤྱི་འབྲེལ་མེད་ཏུ་ཐལ་ཞེས་བའོ། །

ཙ་ག། ལྷོག་བ་ལ་ནི་སྤྱན་དབྱུང་མེད། ། ༤༡

དེ་བྱིར་མཚུངས་ཉིད་སྤྱི་འདི་ལ། །

དངོས་སོ་མེད་བའི་མཚན་ཉིད་ཡིན། །

ལྷོག་བ་སྤྱི་བ་ལ་ལྷོགས་གཉིས་བརྟགས་ནས་སྤྱན་དབྱུང་དུ་མེད་དེ། སེལ་བའི་སྤྱི་སྤྱན་མེད་
དུ་གནས་བའི་བྱིར། གསལ་བ་ནུས་མཚུངས་བ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་འདི་ཆོས་ཅན། དངོས་སོ་མེད་བའི་
མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་ཏེ། རང་མཚན་དང་ཇེས་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་བ་དེའི་བྱིར།
གཉིས་བ་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་མིན་བརྟགས་ལ་དགག་བ་ཀྱི་ནི།

ཙ་ག། དེ་འབྲས་ཤེན་.....། །

སྤྱི་དེ་གསལ་བའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ནམ་མིན། འབྲས་བུའོ་ཞེན།

ཙ་ག།དུ་མ་དང། །

འཇིག་འགྲུར་དེ་ཡང་འདོད་མ་ཡིན། ། ༤༢

འཇིག་བ་དངོས་སོ་ཅམ་དང་ནི། །

ཇེས་འབྲེལ་བྱིར་ན་རྟག་ཉིད་མིན། །

སྐད་ཅིག་ལྷ་སྤྱི་དུ་མ་ཅན་དང་འཇིག་བའི་དོ་ཐོར་འགྲུར་བར་ཐལ་ན། དེ་ཡང་ཁྱོད་འདོད་

བ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟག་པ་དང་གཅིག་ཕྱར་འདོད་པའི་བྱིར། དེ་ཚོས་ཅན། རྟག་པ་ཉིད་མིན་པར་ཐལ།
དངོས་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱལ་པར་ཐལ། འཇིག་པ་དངོས་པོ་ཡོད་ཅེས་དང་རང་ཆས་སུ་རྗེས་སུ་
འབྲེལ་བའི་བྱིར།

ཅ་བ། དེགས་རྣམས་འབྲས་བུ་མིན་བྱིར་ན། །

དེགས་རྣམས་དངོས་པོ་ཡིན་ཡང་གསལ་བའི་འབྲས་བུ་མིན་པའི་བྱིར་དུ་མ་སོགས་སུ་
མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།

ཅ་བ། མ་འབྲེལ་པ་དང་དངོས་མེད་འགྱུར། །༢༢

དེས་ན་གསལ་བ་དང་མ་འབྲེལ་བར་ཐལ། དེ་དང་ཐུག་པ་དང་རྒྱ་འབྲས་མིན་པའི་བྱིར།
དངོས་མེད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། གསལ་བའི་འབྲས་བུ་མིན་པ་གང་ཞིག་རྒྱ་གཞན་ལས་ཀྱང་མ་
སྐྱེས་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ཁྱེད་ལ་བཏོས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དགག་པ་འདྲི།

ཅ་བ། དངོས་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེས་པ་ཡིན། །

ཤེས་པ་གང་དེ་བརྟུན་པ། །

སྟོབས་པ་མ་ཡིན་སྐྱེ་ཡི་ནི། །

སྟོ་ལ་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་པ་མེད། །༢༣

སྐྱེ་ཡི་སྟོ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རང་ལུལ་སྒྲུབ་པ་ཐུག་སུ་སྒྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་ལུལ་
བརྟུན་པ་བཏོས་པ་མེད་པ་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་པ་མེད་པར་བརྟུན་པ་བཏོས་པའི་བྱིར། བྱལ་པར་ཐལ། གཟུང་
དོན་གྱི་དངོས་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེས་པ་ཡི་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་སྐྱེ་བ་རང་གི་ལུལ་གྱི་བརྟུན་
པ་དག་ལ་བཏོས་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། འོན་ནམ་སྒྲུབ་དེ་དགར་ཟལ་དང་དེགས་གཅིག་པའི་སྟོ་སྐྱེ་
ལ། རྟུན་དང་དེགས་གཅིག་པའི་སྟོ་མི་སྐྱེ་བ་ཅི་ཞེ་ན།

ཙ་བ། དངོས་གཉིས་མཐོང་ལ་སྒོ་འགའ་ཞིག །

བརྩ་མེད་ན་ཡང་ཐ་དད་མེད། །

རྗེས་སུ་འཇུག་པ་གང་ཡིན་དེ། །

དོན་ཉི་བ་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན། །༥༦

བ་ལང་གི་དངོས་པོ་གཉིས་མཐོང་བ་ལ། བརྩ་ལ་བལྟོས་པ་མེད་ན་ཡང་རིགས་ཐ་དད་མེད་
བར་འཛིན་པའི་སྒོ་འགའ་ཞིག་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཆོས་ཅན། སྤྱི་དོན་གཞན་གྱི་རྒྱ་
མཚན་ཅན་མིན་ཏེ། བ་ལང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་བར་མཚུངས་ཤིང་། བཞོ་བཀལ་གྱི་དོན་བྱེད་པ་
ཉི་བ་དང་འབྲེལ་བ་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཙ་བ། རི་ལྟར་རིགས་མེད་ཤེས་པ་ཡི། །

འབྲས་ཅན་མིག་སོགས་ཉི་འདྲོད་བཞིན། །

རི་ལྟར་ཉི་དཔེར་ན། མིག་གི་ཤེས་པ་ཡི་འབྲས་སུ་ཅན་གྱི་མིག་སོགས་རིགས་དོན་གཞན་
མེད་ཀྱང་ཉི་བ་ཅམ་གྱིས་ཤེས་པ་བསྐྱེད་བར་འདྲོད་པ་བཞིན་ནོ། །

ཙ་བ། གང་གིས་རྣམ་པར་བྱེ་བ་ཡིས། །

རིགས་ཀྱང་རྗེས་སུ་འཇོ་བ་ཡིན། །༥༧

བ་ལང་གི་གསལ་བ་རྣམས་ཆོས་ཅན། སྤྱི་དོན་གཞན་མེད་ཀྱང་། སྤྱི་སྤྱུ་འཇུག་པའི་རྒྱ་
རིགས་ཀྱང་རྗེས་སུ་འཇོ་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་མཚན་གང་གིས་བ་ལང་མ་ཡིན་པ་ལས་རྣམ་པར་བྱེ་ཞིང་
ལོག་པ་ཡིས་སོ། །

བཞི་བ་ཉི་ཤེས་པ་ལ་ཡན་གར་བར་མི་སྤྱང་བའི་རྣམས་ཀྱིས་དགག་པ་ཏེ་ནི།

ཙ་བ། རྣམ་པ་འགས་ཀྱང་རྣམ་ཤེས་ལ། །

དེ་དངོས་སྤྱང་བ་མེད་ཕྱིར་རོ། །

སྤྱི་དོན་གཞན་མེད་དེ། ཡོད་ན་རང་འཛིན་ཤེས་པ་ལ་བསྟོན་མེད་ཡན་གར་བར་སྤང་
དགོས་པ་ལ། རྣམ་པ་འགའི་སྟོན་ས་ཀྱང་། རང་འཛིན་རྣམ་ཤེས་ལ་དེ་འབྲེལ་དངོས་པོར་སྤང་
བ་མེད་པའི་བྱིར། ཐ་དད་དུ་མི་སྤང་བས་མེད་པར་གྲུབ་ན། མིག་ལ་སོགས་པ་ཡང་མེད་པར་
འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།

ཙ་ག། གཞུགས་ཅན་ཡིན་བྱིར་དབང་རྣམས་ལ། །

གལ་ཏེ་ལྟ་བ་པོ་ཡོད་ན། །༤༥

དེ་ལུས་སྤང་འགྱུར་རིགས་རྣམས་ནི། །

མ་ཡིན་ཡན་གར་མཐོང་མིན་བྱིར། །

མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཆད་མས་མ་གྲུབ་པའི་སྟོན་མེད་
པར་ཐལ། ཁྱོད་ད་ལྟ་འབྲས་བུ་རྣམ་ཤེས་ལྟོག་པའི་རྟགས་ལས་གྲུབ་ལ། གལ་ཏེ་ཁྱོད་ལ་མཐོན་
སུམ་དུ་ལྟ་བ་པོ་ཡོད་ན། དེ་ལ་ཁྱོད་ཀྱི་ལུས་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྤང་བར་འགྱུར་པའི་བྱིར། རྟགས་
བྱི་མ་དེར་ཐལ། ཁྱོད་གཞུགས་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར། རིགས་རྣམས་ནི་རྣལ་འབྱོར་བས་ཀྱང་གསལ་
བ་ལ་བསྟོན་མེད་ཡན་གར་བར་མཐོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སུས་ཀྱང་ཡན་གར་བ་དེ་ལྟར་མཐོན་སུམ་
གྱིས་མཐོང་རུང་མིན་པའི་བྱིར།

ཙ་ག། གསལ་འཛིན་ཆེན་པོར་དེ་སྤྲད་། །

ངོ་པོ་ལས་གཞན་སྤང་བ་མེད། །༤༦

ཤེས་པས་གསལ་བ་འཛིན་པའི་ཆེན་པོར་སྤྱི་ཡན་གར་བ་མཐོང་བ་མེད་པར་ཐལ། དེའི་
ཆེ་རྟག་པ་ལ་གསལ་བའི་སྤྱི་སྤྱི་དང་། དོན་སྤྱི་དང་། རྟག་མེད་མ་འབྲུལ་བ་ལ་གསལ་བའི་ངོ་པོ་
ལས་རྣམས་གཞན་སྤང་བ་མེད་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་དོན་བསྟུ་བ་ནི།

ཅ་བ། དེ་བྱིར་དེ་ནི་ཤེས་ཅམ་གྱིས།
 རྟོན་བྱེད་པར་ཡང་མི་རུང་ངོ།
 དེ་མི་རུང་བྱིར་རང་བཞིན་མེད།
 དེ་ནི་དངོས་མེད་མཚན་ཉིད་ཡིན། །༡༠

སྤྱི་མཚན་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། རང་འཛིན་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པ་ཅམ་གྱི་རྟོན་བྱེད་པར་ཡང་མི་
 རུང་བར་ཐལ། དེ་ལྟར་གོང་དུ་བསྐྱབ་པ་དེའི་བྱིར། འདོད་ན། དངོས་པོའི་རང་བཞིན་དུ་མེད་པར་
 ཐལ། དེ་ལྟར་མི་རུང་བ་དེའི་བྱིར། ཁུབ་པར་ཐལ། རྟོན་བྱེད་ལུས་སྟོང་དེ་ནི་དངོས་མེད་ཀྱི་མཚན་
 ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། ཡང་ན། ལལ་ཏེ་ཀུན་ལ་དེ་ཡོད་ན། ཞེས་པ་ནས། བརྗོད་བྱ་ཉིད་བྱིར་ཞེས་
 པ་ཡན་ཆད་མདོར་བསྟན་དང་། ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་བྱ་འདི་རྟོན་བསྐྱེད་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་པར་རྒྱས་
 བ་ཤད་དུ་བྱས་ནས་སྤྱི་མཚན་དངོས་མེད་དུ་བསྐྱབ་པ་ལ་སྦྱར་ཞིང་། སྤྱི་མཚན་དངོས་མེད་དུ་
 སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་བརྒྱད་འདོད་པ་དག་ཀྱང་། སྟོབ་དཔོན་ལྟ་དབང་སྟོའི་འབྲེལ་པ་ལ་སྦྱར་དུ་
 རུང་བ་ཅམ་སྤང་ངོ། །

རང་མཚན་དངོས་པོ་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་། རང་མཚན་དངོས་པོར་བསྟན་པ་། ཞི།

ཅ་བ། རི་སྐད་བཤད་ལས་བརྗོད་གང་ཡིན།
 དེ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་འདོད། །

རི་སྐད་བཤད་པའི་གསལ་བ་རང་མཚན་དང་རྗེས་གཅིག་དང་ཐ་དད་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་
 པ་སོགས་ལས་རྗོད་པ་གང་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་
 འདོད་དེ། རང་འཛིན་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་བྱིར།

ཐུ་མཚན་གྱི་དབྱེ་བ།

གསུམ་བུ་ཐུ་མཚན་གྱི་དབྱེ་བ་ཀློང་གཉིས། དབྱེ་བ་དངོས་དང་། ཚད་སྤང་དོ། །

དང་པོ་ཐུ་མཚན་གྱི་དབྱེ་བ།

ཙ་བ། དངོས་དང་དངོས་མེད་གཉིས་ཀ་ལ། །

བརྟེན་ཕྱིར་ཐུ་དེའང་རྣམ་པ་གསུམ། །༡༡

ཐུ་མཚན་དེའང་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་དེ། དངོས་པོར་ཞེན་པའི་རྟོག་པའི་གཟུང་
ཡུལ་དང་དངོས་མེད་ལ་ཞེན་པ་དང་། དངོས་པོ་དངོས་མེད་གཉིས་ཀའི་ཆོས་ལ་བརྟེན་ནས་ཞེན་
པའི་རྟོག་པའི་གཟུང་ཡུལ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་མཁན་པོས་ཐུ་མཚན་དངོས་པོར་མེད་
ན་དབྱེ་བ་མི་རུང་བས་གཏན་ཆིགས་གསུམ་དུ་དབྱེར་མི་རུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དངོས་པོ་
དངོས་མེད་གཉིས་ཀ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་རྗེས་དཔག་གསུམ་ཡོད་པས། རྟོགས་གསུམ་དུ་དབྱེར་
རུང་ཞེས་འཆད་དོ། །

གཉིས་བུ་ཐོད་སྤང་དོ།

ཙ་བ། གལ་ཏེ་དངོས་རྟེན་དངོས་འབྲེལ་ཕྱིར། །

དངོས་པོ་ཤེས་འགྱུར་ཞེན་.....། །

གལ་ཏེ་དངོས་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་རྟོག་པ་དངོས་པོ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་བྱེད་པས་དེ་ལ་
འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།

ཙ་བ།མིན། །

ལན་བཏབ་ཕྱིར་དང་འདས་སོགས་ལ། །

རྣམ་པ་གཞན་དུ་མཐོང་ཕྱིར་རོ། །༡༢

དངོས་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་རྟོག་པ་དངོས་པོ་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པ་མིན་པར་
 ཐལ། དེ་ལ་དབང་པོའི་ཚོགས་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བ་ལ་སོགས་པའི་ལན་བཏབ་ཟེན་པའི་བྱིར་དང་།
 འདས་མ་འོངས་སོགས་ལ་རྟོག་པའི་སྒྲོ་རྣམ་པ་གཞན་དུ་དངོས་མེད་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པར་
 མཐོང་བའི་བྱིར།

ཙ་བ། གལ་ཏེ་དངོས་ཚོས་ཉིད་ཉམས་ན། །

གལ་ཏེ་དངོས་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་རྟོག་པས་དངོས་མེད་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་ན། དེའི་ཡུལ་
 དངོས་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་ཚོས་ཁོ་ན་ཉིད་ཉམས་པས་རྟོག་པ་གསུམ་སོ་སོའི་དབྱེ་བ་མི་རུང་བར་
 ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།

ཙ་བ། དངོས་པོར་འཛིན་པ་ཐོན་འགོ་ཅན། །

དེ་ཤེས་ཡིན་བྱིར་ཉེས་འདི་མེད། །

དངོས་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་རྟོག་པ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཡུལ་དངོས་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་ཚོས་སུ་
 མི་རུང་བའི་ཉེས་པ་འདི་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་དངོས་པོ་རང་མཚན་དང་། དེ་འཛིན་པའི་མཛོན་
 སུམ་ཐོན་དུ་འགོ་བ་ཅན་གྱི་སྒྲོ་ནས་དངོས་པོའི་དོན་སྤྱི་དེ་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་ཤེས་ཤིང་
 འཛིན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། །

རང་མཚན་ཁོན་གཞལ་བྱར་བཞག་པའི་དགོངས་པ།

གསུམ་པ་༽རང་མཚན་ཁོན་གཞལ་བྱར་བཞག་པའི་དགོངས་པ་བཟན་པ་༽ལ་(གཉིས)། རང་མཚན་གཅིག་སུ་གཞལ་
 བྱར་བཞག་པའི་དགོས་པ་དང་། དེ་ལ་ཚུད་པ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་༽རང་མཚན་གཅིག་སུ་གཞལ་བྱར་བཞག་པའི་དགོས་པ་༽ནི།

ཙ་བ། རང་གི་མཚན་ཉིད་གཅིག་གཞལ་བྱ། །༡༣

ཡོད་མེད་ཉིད་དུ་དབྱེད་ཀླམས་ཀྱི། །

དོན་བྱ་དེ་ལས་བྱལ་བྱིར་རོ། །

རང་གི་མཚན་ཉིད་གཅིག་བྱ་གཞལ་བྱར་བཞག་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དོན་དུ་གཉེར་བྱའི་འབྲས་བྱ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཀླམ་པར་དབྱེད་པའི་རྟོག་ལྡན་ཀླམས་ཀྱི་དོན་བྱ་བ་ནི། རང་མཚན་གཅིག་བྱ་དེ་ལས་བྱལ་བས་དེ་ལྟར་བཞག་པའི་བྱིར། སློབ་དཔོན་ལྷ་དབང་སླེའི་བཞེད་པ་ལྟར་ན། རང་གི་མཚན་ཉིད་གཅིག་བྱ་གཞལ་བྱ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྩ་མཚན་ཡོད་དེ། རྟོག་ལྡན་དངོས་པོ་ཡོད་མེད་དུ་སྦྱོད་པ་ཀླམས་ཀྱི་སྦྱོད་པའི་རྟོན་མཐར་ཐུག་པ་དོན་བྱ་བ་བྱེད་པའི་རང་མཚན་ཁོ་ན་ལས་བྱལ་བས་དེ་ལྟར་བཞག་པའི་བྱིར། གཞལ་བྱ་ཡིན་ན་རང་མཚན་ཡིན་པས་ཐུབ་པ་གཞུང་འདིས་བསྟན་པར་འདོད་པ་ནི། ཞིབ་རྒྱུ་མ་བརྟགས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་གཞུང་འདི་ཉིད་ཀྱི་རྟགས་དང་དམ་བཅའ་འགལ་བར་འགྱུར་རྟེ། བཞོ་བཀལ་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བྱ་དོན་གཉེར་བྱིས་འབྲས་བྱ་དེ་འདོད་པའི་བྱིར་རྒྱུ་དེ་ཡོད་མེད་དུ་དབྱེད་པར་བྱེད་ལ། དེ་ལྟར་དབྱེད་ནས་གཞི་འགར་དེ་མེད་པར་ངེས་པའི་ཆད་མའི་གཞལ་བྱ་དངོས་པོར་ཀླམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་རྒྱུད་པའི་བྱིར་རོ། །

གར་དག་དགག་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་དགག་བྱ་འཇལ་བར་འདོད་པ་ནི། ཆེས་མེན་རྒྱ་རིགས་^[1]ཏེ་རྟགས་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་དང་སློ་འདོགས་གཉིས་འཛིན་སྐྱངས་མཚུངས་པར་འདོད་པའི་བྱིར། ཡང་རྗེས་དཔག་དེས་དགག་གཞི་འཇལ་བར་འདོད་པ་ཡང་རྟགས་གསུམ་གྱི་རྣམ་དབྱེ་སོ་སོར་མི་ངེས་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་བཞོ་བཀལ་དོན་གཉེར་དོན་དུ་གཉེར་བྱ་ཡོད་མེད་དབྱེད་པའི་རྟོན་ནི་བཞོ་བཀལ་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བྱ་སྐུབ་རུས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་དབྱེད་ནས་གཞི་འགར་དེ་མེད་པར་ངེས་ན་ལྷོག་པར་བྱེད་ལ། ཡོད་ན་

[1] ལྷ་ཤ་རྟགས་ཏེ།

འཇུག་པར་བྱེད་པས་དེ་ལྟར་འཇུག་ཐོག་བྱས་པའི་སྐབས་སུ་དངོས་མེད་ཆད་མས་མ་གཞལ་ན།
 འབྲས་བུ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཐོབ་པ་མི་སྲིད་དོ། །འདི་ནི་དཔེར་ན། མཁས་པའི་དབང་པོ་ཀླ་མ་ལ་མི་
 ལས་དངོས་མེད་ལ་གོ་བྱ་གོ་བྱེད་མི་རུང་བར་འདོད་པ་ནི། མཚོན་བྱའི་ཐབས་བསྐྱབ་ཉེས་པ་དང་
 འབྲེལ་ས་གསུངས་པ་དེ་ཉིད་སྒྲར་འོངས་པ་ཡིན་ཏེ། དངོས་མེད་ཡིན་པའི་རྟགས་ཡང་དག་དང་
 དེའི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་སོགས་པ་རུང་ན། གཞལ་བྱ་ཡིན་ན་རང་མཚན་ཡིན་པས་བྱུང་བ་ཉམས་ལ།
 མི་རུང་ན། དངོས་མེད་ལ་རྟགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་སོགས་མི་རུང་བ་ཆོས་ཅན། རང་མཚན་དུ་ཐལ།
 ཆད་མའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་ཉིད་ཀྱིས་གཞལ་བྱ་ཡིན་ན་མི་རྟག་པ་ཡིན་པས་བྱུང་བ་
 ཁས་སྒྲངས་ཤིང་། གཞལ་བྱ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་དངོས་ཀྱི་མངེས་པར་གསུངས་པ་དག་ཀྱང་
 མཐོང་ནས་སེལ་བའི་འོར་དང་འབྲུལ་བའི་འོར་ཡིན་ནོ། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོག་མ་སྐྱར་བར་
 དམ་བཅའ་ཁས་ལེན་མི་རུས་པའི་ཤིན་ཏུ་ཤོངས་པ་རྣམས་སྤུང་བ་ཡིན་ནོ། །

ཡང་ཁ་ཅིག་ཡོད་ན་མི་རྟག་པས་བྱུང་གཞལ་བྱ་ལ་དེས་མ་བྱུང་སྟེ། རྣམ་བཅད་ཀྱི་
 གཞལ་བྱ་དང་ཡོངས་གཙོད་ཀྱི་གཞལ་བྱ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་དོ། །དེ་ལ་འདི་འདི་བར་
 བྱ་སྟེ། རྣམ་བཅད་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཞེས་པ། རྣམ་པར་བཅད་རྒྱ་སྐྱ་རྟག་པ་ལྟ་བུ་ལ་བརྟེན་དམ། རྣམ་
 བཅད་ཀྱི་གཞི་སྐྱ་ལ་རྟག་པ་རྣམ་པར་བཅད་པ་ལྟ་བུ་ལ་བརྟེན། དང་པོ་ལྟར་ན། རྟགས་ཡང་དག་
 གི་དགག་བྱ་ཆད་མའི་གཞལ་བྱར་འདོད་ན། ཆད་མ་ལ་མི་སྐྱ་བས་མ་བྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། ཆད་མ་
 དེའི་གཞལ་བྱར་གང་སོང་བ་དེ་རྟགས་ཡང་དག་གིས་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྐྱ་རྟག་པ་འགོག་
 པ་ལ་མི་སྐྱ་བས་སྐྱོན་མེད་ཅེ་ན། དེ་ནི་སྐྱ་རྟག་པ་དང་། སྐྱ་རྟག་པ་བཀག་པ་གཉིས་སོ་སོར་མ་བྱེད་
 པའི་ངན་རྟོག་འབའ་ཞིག་གོ། །ཕྱི་མ་ལྟར་ན། སྐྱ་ལ་རྟག་པ་རྣམ་པར་བཅད་པ་ཆོས་ཅན། ཡོད་པར་
 ཐལ། ཆད་མས་དམིགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཡོད་པ་དང་གཞལ་བྱ་ལ་བྱེད་པར་བྱེ་བས་དགོས་
 པ་ཅི་ཞིག་འབྲུབ་པར་འགྱུར། རྟགས་མ་བྱུང་སྟེ། ཁོ་ལོ་ཅག་ཆད་མས་གཞལ་བྱ་ལ་དམིགས་པས་

མ་ཁྲབ་པར་འདོད་དོ་ཞེན།

འོན་ཏྲུ་ལ་རྟག་པ་རྣམ་པར་བཅད་པ་མེད་པེས་སུ་ཐལ། དེ་ཡོད་ན་ཆད་མས་དམིགས་
 དགོས་པ་ལ་དེ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཡོད་ན་མི་རྟག་པའི་སྤྱི་ཁྲབ་བསྐྱབས་
 བས་དགོས་པ་ཅི་ཞིག་འབྲུབ་པར་འབྱུང། སྤྱི་ཡང་མི་རྟག་པར་མི་འབྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཡང་ཆད་མས་
 དམིགས་ཀྱང་ཡོད་པས་མ་ཁྲབ་ན། དེ་མེད་པས་ཆད་མས་ཞེགས་ཤིང་མ་མཐོང་བ་ཡང་ཡིན་ལ།
 དེ་ཆད་མས་དམིགས་པ་ཡང་ཡིན་པ་ཤིན་ཏུ་ངོ་མཚར་རོ། །ཡང་མེད་དགག་གི་དགག་སྤྱད་དགག་
 བྱ་ལ་འཇུག་པར་བཞེད་པ་དག་ཀྱང་དབྱུང་མི་བཟོད་དེ། སྤྱི་ལ་རྟག་པ་མེད་ཅེས་བརྗོད་པའི་སྤྱི་
 དེས་སྤྱི་ལ་རྟག་པ་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་རམ། སྤྱི་རྟག་པའོ་ཞེས་གང་ཟེར། རྣ་བའི་དབང་པོ་ཞེགས་
 པར་ཕྱོགས་དགོས་སོ། །ཕྱགས་ཁ་ཅིག གཞལ་བྱ་ཡིན་ན་རང་མཚན་ཡིན་པས་ཁྲབ་པར་འདོད་
 བཞིན་དུ། ཡང་རྟགས་དང་བསྐྱབ་བྱ་སོགས་ཡིན་ན་དངོས་མེད་ཡིན་པས་ཁྲབ་པར་འདོད་པ་དག་
 ཀྱང་སེམས་རྣལ་དུ་ཞོག་ལ་སྒྲིམ་ཤིག །

མདོར་བསྡུས་ན། སྒྲོབ་དཔོན་ལྷ་དབང་སྒོས་སྤྱི་ལ་ཡང་དཔྱོད་པ་འཇུག་པ་ཉིད་མ་ཡིན་
 བཤ། དེ་རྗེ་ལྷར་གཅིག་བྱ་ཁོ་ན་གཞལ་བྱ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་ཅེ་ན། བདེན་ཏེ། འོན་ཀྱང་སྤྱི་ལ་
 དཔྱོད་པ་ཡང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྟེན་ཅན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྷར་ན་འགའ་ཞིག་དེ་དངོས་པོ་ཉིད་
 ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། །དེས་ན་ཅི་དེ་འགའ་ཞིག་ལ་རུང་བཤ། མ་ཡིན་ཞེས་དངོས་
 པོའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་དབྱུང་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྷ་མ་ཡིན་ན་མེད་པ་ཉིད་དུ་དེས་པ་ལ་དཔྱོད་
 པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་རུང་ངོ། །མེད་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་དཔྱོད་པ་ཡང་དངོས་པོའི་རྟེན་ཅན་ཉིད་
 ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་ཉིད་ལ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ཉིད་དུ་དཔྱོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བཤད་པ་ལྷར།
 སྤྱི་དོན་གཞན་གྱིས་སྟོང་བ་ཡང་ཆད་མའི་གཞལ་བྱར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །

ཕྱང་འདིའི་དོན་ནི། རྟག་ལྷ་དཔྱོད་པའི་ཡུལ་ཡིན་ན་དངོས་པོས་མ་ཁྲབ་པར་ཐལ། ཤེས་

བྱ་ལ་མི་སྲིད་པའི་གཞན་སྡེས་བཏགས་པའི་སྤྱི་ལ་ཡང་དབྱེད་པ་བྱེད་པའི་བྱར་ཞེན། སྟོན་མེད་
དེ། དེ་ལ་དབྱེད་པ་ཡང་རང་མཚན་དབྱེད་པའི་ཡུལ་དུ་དོར་ནས་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱངས་ཅན་
དང་བྱེ་བྲག་པ་སོགས་ལགལ་ཞིག་གིས་བཏགས་པའི་སྤྱི་དེ་དངོས་པོར་སྟོན་ཅིང་གོ་བར་བྱེད་པ་
ན། དེ་འདྲའི་སྤྱི་དེ་གསལ་བ་ལགལ་ཞིག་ལ་ཡོད་པ་རུང་ངམ། མི་རུང་ཞེས་དབྱེད་པར་བྱ་བའི་
གཞི་ཡང་རང་མཚན་དང་། དེར་དབྱེད་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱང་གཞན་དག་དངོས་པོར་འདོད་པ་ལ་
བསམས་ནས་དབྱེད་པར་བྱེད་ལ། དོན་དེ་གཏན་མེད་དུ་ངེས་ན་དེའི་དབྱེད་པ་རྗེ་གསལ་བས་དངོས་
མེད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཆད་མ་ཡང་སོག་མར་དབྱེད་པའི་རྟོན་རང་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་སྟོན་གྱི་ཆད་
མའི་གཞལ་བྱ་ལ་དངོས་པོས་བྱུབ་པར་སྟོན་པ་མིན་ནོ། །

འོན་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ཤེས་བྱ་ཡིན་མིན་དབྱེད་པའི་ཉེན་དངོས་པོར་རི་ལྗང་
རུང་ཞེན། དེ་ལ་ཐོག་མར་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོས་ཐ་བར་གསལ་བས་དེ་
སྐབ་དགོས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་མིག་ཤེས་ལ་སྣང་བའི་བར་གྱི་སྣང་བ་མངོན་བར་སྐབས་ཡོད་ཀྱི་
གཟུགས་འདི་མངོན་སུམ་ཆད་མས་བྱུང་བ་གཞིར་གཟུང་ནས། དེར་ཐོགས་པའི་རེག་བྱ་ཡོད་
མེད་དབྱེད་ནས་ཐོགས་པའི་རེག་བྱས་སྟོང་བར་ངེས་པ་ན། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའི་མཆོན་
གཞི་ལེགས་བར་བྱུང་བ་ཡིན་པས། དེར་ཡང་དབྱེད་བར་བྱ་བའི་གཞི་དང་། ཡོད་མེད་དབྱེད་པའི་
ཆོས་ཀྱང་དངོས་པོ་ཉིད་ལ་ཞེན་བར་གིན་ཏུགས་ལ་ལོ། །

གཉིས་པ་དེ་ལ་ཚེད་པ་སྒྲུབ་པ་དེ་ལ་(གཉིས)། ལུང་འགལ་སྒྲུབ་བ་དང་། རིགས་པ་དང་འགལ་བ་
སྒྲུབ་པ་ལོ།

དང་པོ་༼ལྷང་ལགས་སྒྲུང་བ་༽ནི། སློབ་དཔོན་གྱིས་རང་དང་སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་ལས་གཞལ་བུ་
གཞན་ཡོད་པ་མིན་ནོ། ཞེས་རང་མཆན་ལ་བསྟུས་མེད་ཀྱི་སྤྱི་མཆན་གཞལ་བུར་བཞག་པ་དང་རི་
ལྷར་མི་ལགས་ཞེན། སློན་མེད་དེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རང་མཆན་ལ་བསྟུས་མེད་ཀྱི་ཡུལ་རང་གི་

སྤོང་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་སྤྱོད་མོང་མིན་པར་གྲུབ་པའི་སྤྱི་མཚན་གཞལ་བྱ་རྟོག་པའི་རྒྱ་མཚན་
གྱིས་གཞལ་བྱ་ལ་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།

ཙམ། དེ་ནི་རང་གཞན་ངོ་བོ་ཡིས། །

རྟོགས་ཕྱིར་གཞལ་བྱ་གཉིས་སུ་བཞེད། །༥༥

རང་མཚན་དེ་ནི་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཆེ་གཞན་དང་མ་འདྲེས་པར་སྤྱོད་མོང་མ་ཡིན་པའི་
རང་གི་ངོ་བོ་སྤང་བའི་སྤྱོད་ས་རྟོགས་པར་བྱེད་ལ། རང་མཚན་དེ་ནི་སྟོག་དུ་གྱུར་ནས་རྗེས་དཔག་
གིས་གཞལ་དགོས་པའི་ཆེ། རང་མཚན་ཁོན་མིན་པའི་ཆོས་གཞན་དང་འདྲེས་པའི་ངོ་བོ་སྤང་བ་
ཡི་སྤྱོད་ས་རྟོགས་པར་བྱེད་པས་གཞལ་བྱ་གཉིས་སུ་བཞེད་པའི་ཕྱིར། རྟོག་པ་པོའི་བསམ་བ་ནི།
སྤྱི་མཚན་གཞལ་བྱ་བཤད་པ་ཡང་སྔོ་སེར་དང་མཚུངས་ཤིང་། གཞན་གྱིས་སྤྱི་མཚན་རྗེས་
གྲུབ་བཏགས་པ་ལྟར། རྗེས་སུ་གྲུབ་བམ་སྤྲུལ་དུ་དྲིགས་པ་ཡིན་ལ། ལན་གྱིས་དེ་ལྟར་མིན་གྱི་
འཇལ་ཚུལ་གྱི་སྤྱོད་ས་ཡིན་ལོ་ཞེས་བཤད་དོ། །

འཇལ་ཚུལ་གྱི་དབང་ལས་མིན་ན། གཞལ་བྱ་གཉིས་ཕྱིར་ཆད་མ་གཉིས། །ཞེས་པའི་
དོན་ཡང་ཆད་མ་གཉིས་ཀྱི་བསམ་དོན་ཆད་མར་སོང་ས་རང་མཚན་དང་སྤྱི་མཚན་སོ་སོར་ངེས་
པའི་དབང་གིས་ཆད་མ་གཉིས་ཀྱི་གངས་ངེས་སྒྲུབ་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་རྗེས་དཔག་ཆད་མས་
རང་མཚན་འཇལ་བ་མི་སྲིད་པས་གཞུང་འདི་ཉིད་ཀྱི་དོན་དང་འགལ་བ་དང་། སྔ་པའི་མི་རྟག་པ་
སོགས་སོ་སོ་སྤྱེ་བོས་རྟོགས་པར་བྱར་མེད་པས་ཆད་མ་མངོན་སུམ་ཁོན་རང་ངེས་པའི་གཞུང་
བཙུགས་པར་འགྱུར་དོ། །

མོན་མངོན་སུམ་སྟོག་དུ་གྱུར་པ་ལས། ཞེས་པ། གཞལ་བྱ་གཉིས་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་
བསྐྱེད་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ཡིན་མོད་ཀྱི་ཆད་མར་སོང་ས་མངོན་སྟོག་གཉིས་ཀྱི་གངས་ངེས་བསྒྲུབ་
པ་ལ། ངེས་པར་སྤོང་དུ་འཇལ་ཚུལ་གཉིས་ཀྱི་གངས་ངེས་སྒྲུབ་དགོས་པས། དེ་གྲུབ་པ་ན་མངོན་

སྒྲོག་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པ་ཡང་བདེ་ལྷག་ཏུ་འགྲུབ་པོ་ཞེས་དོན་བསྐྱུས་པ་ཡིན་གྱི། གཞལ་བྱ་
 སྒྲོག་གྲུང་དང་སྤྱི་མཆན་གཅིག་ཏུ་སྤྱད་ན་ཏུ་ཅང་ཐལ་ལོ། །འདིར་དེ་ནི་ཞེས་པ། མངོན་སུམ་གྱིས་
 གཞལ་བའི་རང་མཆན་དེ་ཉིད་ཨེས་དཔག་གིས་འཇལ་བར་སྟོན་པ་མིན་ནོ། །

གཉིས་པ་རྒྱུ་ལས་བྱེད་འགལ་བ་སྤྱང་བ་ཞེ་ནི། འོན་ཨེས་དཔག་གིས་རང་མཆན་དངོས་སུ་མ་
 ཉོགས་པར་ཐལ། ལུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་མི་སྤྱང་བའི་ཕྱིར། ཉོགས་མ་གྲུབ་ན། མངོན་
 སུམ་ཏུ་འགྱུར་བས་མ་འཁྲུལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།

ཙམ། རི་བཞིན་མངོན་ཞེན་མིན་པའི་ཕྱིར། །

གཉིས་པ་འཁྲུལ་པ་ཡིན་པར་བཞེད། །

གཉིས་པ་ཨེས་དཔག་ཆད་མ་ཆོས་ཅན། རང་མཆན་དངོས་སུ་སྤྱང་ཡང་འཁྲུལ་པ་ཡིན་
 པར་བཞེད་དེ། དེ་སྤྱང་ཡང་རི་སྤྱང་མངོན་པར་ཞེན་པ་བཞིན་ཏུ་གྲུབ་པ་མིན་པར་རང་མཆན་མིན་
 པ་ལ་རང་མཆན་ཏུ་སྤྱང་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །

ཙམ། གལ་ཏེ་གཞན་གྱི་ངོ་བོ་མིན་ནི། །

ཉོགས་ན་འཁྲུལ་པ་ཆད་མ་མིན། །༥༥

གལ་ཏེ་རང་མཆན་དེའི་ཨེས་མིན་པ་གཞན་གྱི་ངོ་བོ་སྤྱང་བའི་སྟོན་པར་མཆན་དེ་ཉོགས་
 ན་འཁྲུལ་བར་འགྱུར་ལ། དེ་སྤྱང་རང་མཆན་དངོས་སུ་ཉོགས་པའི་ཆད་མ་མིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།

ཙམ། བསམ་པ་ལ་ནི་བསྐྱེད་མེད་ཕྱིར། །

འཁྲུལ་པ་ཡིན་ཡང་ཆད་མ་ཉིད། །

ནུམ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་ཉོགས་པ་མཐོང་། །

སྤྱི་མི་ཉོགས་ཉོགས་ཀྱི་ཨེས་དཔག་ཆད་མ་ཆོས་ཅན། འཁྲུལ་པ་ཡིན་ཡང་ཆད་མ་ཉིད་ཡིན་
 ཏེ། བསམ་པའི་དོན་སྤྱི་མི་ཉོགས་པ་ལ་གསལ་ཏུ་བསྐྱེད་མེད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁྲུལ་ན་

རང་མཚན་དངོས་སུ་རྟོགས་པར་འགལ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་མཚན་མིན་པ་ལ་རང་མཚན་
ལྟར་སྒྲུང་བའི་རྣམ་པ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་རང་མཚན་གསར་དུ་རྟོགས་པ་མཐོང་བའི་བྱིར།

འོ་ན་མངོན་སུམ་དང་འབྲལ་མ་འབྲལ་གྱི་རྣམ་དབྱེ་མི་འཐད་དོ་ཞེན། སྒྲོན་མེད་པར་ཐལ།

ཙ་བ། བྱོགས་འདི་ལ་ནི་ལན་བཏབ་ཟིན། ༡༤

བྱོགས་འདི་ལ་ནི་ངེ་བཞིན་མངོན་ཞེན་མིན། ཞེས་པ་དེར་ལན་བཏབ་ཟིན་པའི་བྱིར། ཡང་
ན་གཞལ་བྱ་གཉིས་སུ་འབྱེད་པ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེན། སྒྲོན་མེད་པར་ཐལ། དེ་ལ་དེ་ནི་
རང་གཞན། ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་ལན་བཏབ་ཟིན་པའི་བྱིར་ཞེས་སོ། །འདི་དག་གི་དོན་ནི་རང་
མཚན་གྱི་བྱན་མོང་མིན་པའི་ངོ་བོ་མི་སྒྲུང་ན་དེ་དངོས་སུ་རྟོགས་པར་འགལ་ལ། སྒྲུང་ན་གཞན་
དང་མ་འདྲེས་པར་སྒྲུང་བས་མ་འབྲལ་བར་འགྱུར་ཞིང་། འབྲལ་ན་ཆད་མ་མིན་པར་འགྱུར་རོ་
སྒྲུལ་བའོ། །བྱན་མོང་མིན་པའི་ངོ་བོ་མི་སྒྲུང་ན་དེ་ལ་དངོས་རྟོགས་ཀྱི་ཆད་མ་མི་རུང་བ་བདེན་ལ།
དེ་སྒྲུང་ན་མ་འབྲལ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་སྒྲུང་ཡང་གཞན་དང་འདྲེས་ནས་སྒྲུང་གི་མ་འདྲེས་པར་
མི་སྒྲུང་ངོ། །དེས་ན་བྱན་མོང་མིན་པའི་ངོ་བོ་ཡང་སྒྲུང་ལ། བྱན་མོང་བའི་ངོ་བོ་ཡང་སྒྲུང་ཡང་།
དེ་གཉིས་སོ་སོར་མི་སྒྲུང་ངོ། །འདྲེས་མ་འདྲེས་སོགས་ཀྱི་དོན་སྒྲུང་གཞན་སེལ་བའི་སྐབས་སུ་
བཤད་ཟིན་ཏོ། །འབྲལ་བ་ཡིན་ཡང་རང་མཚན་ལ་མི་སྒྲུང་བའི་དཔེ་སྒྲོན་པ་ནི། འབྲལ་བ་ཡིན་ན་དེ་
ལ་བརྟེན་ནས་རང་མཚན་ཐོབ་ཏུ་མི་རུང་བས་མ་བྱུང་བར་ཐལ།

ཙ་བ། རྟོན་བྱ་སྒྲོན་མེའི་འོད་དག་ལ། །

རྟོན་བྱའི་སྒྲོ་ཡིས་མངོན་རྒྱག་པ། །

ལོག་པའི་མེས་པར་བྱང་མེད་ཀྱང་། །

ངེ་ལྟར་དོན་བྱེད་ལ་བྱང་ཡོད། ༡༥

རྟོན་བྱའི་འོད་དང་སྒྲོན་མེའི་འོད་དག་ལ་རྟོན་བྱར་ཞེན་པའི་སྒྲོ་ཡིས་མངོན་པར་རྒྱག་

པའི་ཤེས་པ་ལོག་པའི་ཤེས་པར་བྱད་པར་མེད་ཀྱང་ཇི་ལྟར་ནོར་བུ་ཐོབ་པའི་དོན་གྱིད་པ་ལ་
བྱད་ཡོད་པའི་བྱིར།

འདིར་སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས། རོར་བུ་ར་བའི་ཕྱགས་ན་གནས་ཤིང་། འོད་སྟོ་
གསེབ་ན་འདུག་པ་མཐོང་ནས། དེ་ན་གནས་པའི་འོད་དེ་ཉིད་ནོར་བུའོ་སྟེ་པའི་སློབ་པར་བྱས་
ནས་དེ་ཆད་མ་ཡིན་པ་བཀག་སྟེ་ཇི་ལྟར་དབྱད་པའི་དོན་མ་ཐོབ་པའི་བྱིར་ཏེ། དབྱད་པ་སྟོ་གསེབ་
ན་ཡོད་པར་དབྱད་ནས། དེར་མ་ཐོབ་པར་ར་བའི་ཕྱགས་སུ་ཐོབ་པའི་བྱིར་ཞེས་བཤད་དོ། །

སློབ་དཔོན་ལྟ་བུ་སྟེ། རོར་བུའི་འོད་ལས་རོར་བུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་དཔེར་བརྒྱང་
ནས། རྗེས་དཔག་ཀྱང་དེ་དང་མཚུངས་པར་སྟོན་པར་མཛད་དོ། །དེ་ལྟར་འབྲེལ་བཤད་གྱིད་པའི་
བཤད་པ་དུ་མ་སྤང་ཡང་། སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གི་བཞེད་པ་ཉིད་འགྲིག་པ་ལྟར་སྤང་དོ། །

ཙ་བ། དེ་ལྟར་ཇི་བཞིན་དོན་མེད་ནའང་། །

རྗེས་དཔག་དང་ནི་དེར་སྤང་དག།

དོན་གྱིད་པ་དང་རྗེས་འབྲེལ་བས། །

ཆད་མ་ཉིད་དུ་རྒྱམ་པར་གཞག། ༡༤

དཔེ་དེ་ལྟར་སྐྱ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་དང་། དེ་སྤང་བའི་སྟོ་ལྟར་སྤང་དག་ཇི་ལྟར་
ཞེན་པ་བཞིན་གྱི་དོན་མེད་པར་མཚུངས་ནའང་། སྐྱ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཆད་མ་ཉིད་
དུ་རྒྱམ་པར་བཞག་སྟེ། དེ་དོན་གྱིད་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པ་དང་གསར་དུ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་ཆད་མ་ཡིན་
པས་ཆད་མར་བཞག་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་དེའི་དབང་གིས་ཆད་མ་གཉིས་སུ་ངེས་པར་སྐབ་པ་ན།

ཙ་བ། གང་ལ་དོན་གྱི་ཁུས་པ་ལས། །

[1] སྐྱ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཇི་ལྟར་ཞེན་པ་བཞིན།

རྗེས་འགྲོ་ཚྭ་བ་ཅན་གྱི་སྒོ། །

དེ་ལ་འཛིན་བ་རང་དབང་ཅན། །

གང་ལ་གཟུང་དོན་གྱི་རྒྱས་པ་ལས་རྗེས་སུ་འགྲོ་ཚྭ་བྱེད་བ་ཅན་གྱི་སྒོ་འཛིན་མཛོན་
སྤུམ་གྱི་སྒོ་ཆོས་ཅན། མཛོན་སྤུམ་ཆད་མ་ཡིན་ཏེ། སྒོན་པོ་དེ་ལ་འཛིན་བ་རང་དབང་ཅན་གྱི་སྒོ་
ནས་སྒོ་འདོགས་གསར་དུ་གཅོད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཙ་བ། དེ་ལས་གཞན་དངོས་དབང་པོ་འདས། །༡༩

མ་མཐོང་བདག་ཉིད་ངོ་མོ་ད། །

རྟོག་པའི་རྟེན་ནི་དོན་གཞན་ཡིན། །

འཛིན་བ་རང་དབང་ཅན་གྱི་ཡུལ་དེ་ལས་གཞན་པའི་དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། དབང་པོ་ལས་
འདས་པའི་གཞལ་བྱ་སྒོག་གྱུར་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་རྟོགས་པའི་རྟེན་ནི་དོན་གཞན་ཚུལ་གསུམ་པའི་
རྟོགས་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁྱོད་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ངོ་མོ་དེ་སྒྲོང་པའི་སྒྲོབས་ཀྱིས་མ་མཐོང་བར་རྟོགས་
སྒྲོབས་ཀྱིས་སྒོ་འདོགས་བཅད་དགོས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཙ་བ། གལ་ཏེ་དེ་རྟེན་དང་འབྲེལ་ཅན། །

ཡིན་ན་དེ་ཆེ་གོ་བྱེད་ཉིད། །༢༠

གལ་ཏེ་དེ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་བསྐྱབ་པ་དེའི་ཆེ་དུ་བ་གོ་བྱེད་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཆེ་དུ་བ་དེ་རང་གི་
རྟེན་ཆོས་ཅན་དུ་ལྡན་ལ་དང། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཙ་བ། དེ་ཆེ་གོ་བྱེད་རྗེས་འགྲོ་བ། །

སྤྱི་ཡི་ངོ་མོ་ཉིད་དུ་རྟོགས། །

དེས་ན་སྒོག་གྱུར་དོན་ཐམས་ཅད། །

ཁྱད་པར་དུ་ནི་རྟོགས་མི་འགྱུར། །༢༡

དུ་ཕྱན་ལ་ལ་མེ་བསྐྱབ་བ་དེའི་ཆེ་དུ་བའི་རྟགས་ལས་སྒྲོག་གྱུར་གྱི་དོན་མེ་རྩ་ལས་བྱུང་བ་དང་།
ལོ་མ་ལས་བྱུང་བ་དང་། གསལ་ལ་འབར་བ་དང་། ཆེ་ཆུང་སྟོགས་གྱི་དོན་ཐམས་ཅད་ཁྱད་པར་
དུ་རྟགས་པར་མི་འཇུག་པར་ཐལ། དེའི་ཆེ་དུ་ཕྱན་ལ་ལ་གོ་བྱེད་དུ་བའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་མེ་
ཅམ་སྦྱིའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་རྟགས་ཀྱས་གྱི། ཁྱད་པར་ཐམས་ཅད་རྟགས་མི་ཀྱས་བ་དེས་ནའི་བྱིད།

ཙ་བ། འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་ཆོས་ལས་ནི།

ཆོས་ཅན་ལ་རྟགས་སྦྱེ་བ་གང་།

དེ་ནི་རྗེས་དཔག་སྒྲོག་གྱུར་གྱི།

སྐྱབ་བྱེད་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་ཡིན། ༥༩

གཞལ་བྱ་སྒྲོག་གྱུར་གྱི་སྐྱབ་བྱེད་ཆད་མ་རྗེས་དཔག་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱབ་
བྱའི་ཆོས་དང་འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་རྟགས་ཀྱི་ཆོས་ལས་གཞི་ཆོས་ཅན་ལ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་གསར་
དུ་རྟགས་བའི་སྒྲོ་སྦྱེ་བ་གང་ཡིན་པའི་སྒྲོ་དེ་ནི་རྗེས་དཔག་ཆད་མ་ཡིན། སྒྲོག་གྱུར་རྟགས་ལས་
རྟགས་དགོས་པའི་བྱིད།

ཕྱོགས་ཆོས་བསྐྱབ་པའི་མཁུག་བསྐྱབ་པ།

གསུམ་པ་༼ཕྱོགས་ཆོས་བསྐྱབ་པའི་མཁུག་བསྐྱབ་པ་༽ལ་(གཉིས)། དངོས་དང་། ཚིང་སྲང་ངོ་།

དང་པོ་༼དངོས་༽ནི།

ཙ་བ། མངོན་སུམ་སྒྲོག་ཏུ་གྱུར་བ་ལས།

གཞལ་བྱ་གཞན་ནི་ཡོད་མ་ཡིན།

མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་བ་དང་སྒྲོག་ཏུ་གྱུར་བ་ལས། གཞལ་བྱ་གཞན་ཕྱང་གསུམ་ཡོད་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། མྱོང་སྟོབས་གྱིས་སྒྲོ་འདོགས་གཅད་པར་བྱ་བ་དང་། རྟགས་སྟོབས་གྱིས་སྒྲོ་འདོགས་

གཅད་བར་བྱ་བ་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་བྱིར།

ཙམ། དེ་བྱིར་གཞལ་བྱ་གཉིས་ཉིད་ཀྱིས། །

ཆད་མ་གཉིས་སུ་བཞེད་བ་དང་། ། ༦༣

གཞལ་བྱ་གཉིས་སུ་ངེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཆད་མ་གཉིས་སུ་ངེས་པར་སྒོ་བ་དཔོན་བཞེད་བ་
ཡིན་ཏེ། གཞལ་བྱའི་དབྱེ་བས་ཆད་མའི་དབྱེ་བ་བཞག་དགོས། གཉིས་པོ་དེ་ལས་གཞན་མ་
མཐོང་བ་དེའི་བྱིར།

ཙམ། གཞལ་བྱ་གཉིས་ནི་མཐོང་བའི་བྱིར། །

གསུམ་གཅིག་གྲངས་ནི་བསལ་བ་ཡིན། །

ཆད་མ་ཕྱང་པོ་གསུམ་བ་ཡོད་བ་དང་། མངོན་སུམ་གཅིག་ཕྱར་ངེས་པའི་གྲངས་ཆད་
མས་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། གཞལ་བྱ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པ་ཆད་མས་མཐོང་བའི་བྱིར།

གཉིས་བ་ཉིད་སྐྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་། རྩེས་དཔག་ཆད་མ་མིན་བ་ལ་གཞོད་བ་བསྟན་བ་དང་།
རྩེས་དཔག་ཆད་མ་ངེས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་བ་དང་། མི་ལེན་ན་ཉ་ཅང་ཐལ་བ་བསྟན་བ་ཡོ། །

དང་པོ་རྩེས་དཔག་ཆད་མ་མིན་བ་ལ་གཞོད་བ་བསྟན་བ་ཀྱི། ཚུ་རྩོལ་མཛེས་པ་བ་ན་རེ།

ཙམ། མེད་བ་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་བྱིར། །

གཅིག་ཉིད་ཅེ་ན་.....། །

དངོས་པོར་མེད་བ་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། གཞལ་བྱ་རང་མཆན་གཅིག་ཕྱར་ངེས་
ལ། དེས་ན་ཆད་མ་ཡང་མངོན་སུམ་གཅིག་གི་ཉིད་པོ་ཞེ་ན། ཉོག་ལྡན་དཔྱད་པའི་རྩེན་མཐར་ཐུག་
བ་རང་མཆན་ཁོ་ནར་བསྐྱབས་པས་ཁོ་པོ་ལ་མི་འདོད་བ་སྐྱབ་པའི་ཉེས་བ་ཅི་ཡང་མེད་བར་ཐལ།

ཙམ།ཁོ་པོ་འདོད། ། ༦༤

དེ་རང་མཆན་གཅིག་ཕྱར་ཁོ་པོ་འདོད་པའི་བྱིར། སྤྱིར་རང་མཆན་མིན་པའི་གཞལ་

བྱ་མེད་པར་འདོད་ན། ཁས་སྦངས་དང་། རིགས་པ་དུ་མ་དང་འགལ་ཏེ།

ཙམ། མེད་པ་འང་ངེས་ཕྱིར་གཞལ་བྱ་ནི། །

མིན་ལ་མ་ངེས་པ་ཉིད་དམ། །

དེ་ངེས་ཆད་མ་གཉིས་པ་ཉིད། །

དངོས་པོར་མེད་ན་གཞལ་བྱ་ནི་མིན་པས་ཁྱབ་པར་འདོད་པ་ལ་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་པ་ཉིད་
དུ་ཐལ། དངོས་པོར་མེད་པ་འང་ཆད་མས་ངེས་པ་འདི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེས་སྦྱི་སོགས་གཞལ་བྱ་
མིན་པར་སྦྱབ་ཀྱས་པ་འགལ་ལོ། །དམ་གྱི་སྦྱས་ཆད་མ་གཉིས་པ་རྗེས་དཔག་ཆད་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་
དུ་ཐལ། དངོས་མེད་དེ་ཆད་མས་ངེས་པ་འདི་ཕྱིར། འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་མེད་པ་རྗེས་དཔག་ཆད་མ་
མེད་ན་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་དགོས་ལ། དེ་ཡང་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ལས་གཞན་ཁས་མི་ལེན་
པས། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱིས་དགག་གཞི་འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་དངོས་སུ་རྟོགས་ནས་པ་རོལ་
གྱི་ལྟ་མི་སོགས་མེད་པ་འདི་མེད་དགག་བྱགས་ལ་རྟོགས་པར་བྱེད་དམ། མེད་དགག་ཡན་གར་
བ་དངོས་སུ་རྟོགས་པར་བྱེད། དང་པོ་མི་འཐད་དེ། དགག་གཞི་དེ་མངོན་སུམ་ལ་སྦང་མི་རུང་དུ་
ཁས་སྦངས་པ་འདི་ཕྱིར་དང་། སྦང་དུ་རུང་ན་ཡང་ཁས་སྦངས་དང་རིགས་པ་དུ་མ་དང་འགལ་པ་འདི་
ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན།

ཙམ། མེད་ལ་དབང་སྦྱེས་སྒོ་མིན་ཏེ། །༤༥

དོན་གྱི་སྟོབས་ལས་སྦྱེས་པ་འདི་ཕྱིར། །

དབང་པོ་ལས་སྦྱེས་པ་འདི་སྒོ་མ་འབྲལ་བ་ཆོས་ཅན། འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་གྱི་ལྟ་མི་མེད་པ་
སོགས་ཀྱི་མེད་དགག་ལ་དངོས་སུ་འཇལ་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་མིན་ཏེ། རང་གི་གཞུང་དོན་གྱི་སྟོབས་
ལས་སྦྱེས་པ་འདི་ཕྱིར།

གཞུང་འདིས་མེད་དགག་དབང་མངོན་གྱི་དངོས་རྟོགས་ཀྱི་ཡུལ་མིན་པར་སྟོན་གྱི།

ཤུགས་ལུལ་ཡང་མིན་པར་སྟོན་པ་མིན་ཏེ། ཚད་མ་རྣམ་ངེས་ལས། འདི་ལག་འཁྱིལ་ཏུ་དགག་པ་
བྱེད་པ་ཡང་མངོན་སུམ་གྱིས་ནི་བྱ་བར་འོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དགག་གཞི་སྤང་མི་རུང་ལ་བྱེ་
ཐག་ཏུ་བཀར་ནས་འག་འཁྱིལ་ཏུ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞུང་དོན་ལས་སྦྱེས་པ་མ་གྲུབ་ན།

ཙམ། དོན་གྱི་རྒྱས་ལ་ལྟོས་མེད་ན།

བར་ཚད་ལ་སོགས་ཡོད་ན་ཡང་།

དབང་སྦྱེས་སྒོ་ནི་སྦྱེ་བར་འགྱུར། ༡༦

དབང་སྦྱེས་ཀྱི་སྒོ་མ་འཁྲལ་བ་ཆོས་ཅན། རང་གི་ལུལ་བར་ཚད་པ་དང་བསྐྱལ་བ་ལ་
སོགས་སུ་ཡོད་ན་ཡང་དེ་ལ་དམིགས་ནས་ཁྱོད་སྦྱེ་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཁྱོད་ཁ་ཕྱིར་བལྟའི་
ཚད་མ་གང་ཞིག་གཞུང་དོན་གྱི་རྒྱས་པ་ལ་བལྟོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

ཙམ། གལ་ཏེ་མངོན་སུམ་ཉིད་ལྟོག་ལས།

མེད་པར་ངེས་པ་ཡིན་ཞེན།

གལ་ཏེ་ཆེ་སྤྱི་མེད་པ་ལ་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དངོས་རྟོགས་སུ་སྤང་ནས་དེ་འཇལ་
བར་མི་སྦྱའི། དགག་བྱ་ཆེ་སྤྱི་ལ་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཉིད་འཇལ་བྱེད་དུ་འཁུག་པ་ལྟོག་པ་
ལས་ཆེ་སྤྱི་མེད་པར་ངེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེན། དེའི་དོན་དེ་ཅི། ཆེ་སྤྱི་མེད་དེ། ཡོད་ན་དམིགས་
སུ་རུང་བ་ལས་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་སྒོ་ལྟོག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནས། ཚད་མ་གཞན་མི་
དགོས་པར་ཆེ་སྤྱི་ལ་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་འཇལ་བྱེད་དུ་ལོག་ཅམ་དེ་ཉིད་ཆེ་སྤྱི་མེད་པར་
ངེས་བྱེད་ཡིན། ཕྱི་མ་ལྟར་ན།

ཙམ། འགལ་བའམ་དེ་ཉིད་ལྟོག་པ་དང་།

ཆེ་སྤྱི་ལ་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་འཇལ་བྱེད་དུ་ལྟོག་ཅམ་ཆོས་ཅན། ཚད་མ་གཞན་
གང་ཡང་མེད་པར་ཆེ་སྤྱི་མེད་པ་ངེས་བྱེད་དུ་འགལ་བར་ཐལ། དངོས་པོར་མེད་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ན་སློབ་དཔོན་ལྟ་དབང་སློབ་བཞེད་པ་ལྟར། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ལོག་ཅམ་ཡིན་ན་ཆེ་སྒྲ་
 བྱི་མེད་པ་ངེས་བྱེད་དུ་འགྲེལ། དེ་ཡིན་ན་ཡང་ཅིག་ཤོས་ཡིན་པར་འགྲེལ་བའི་བྱིར། ཞེས་རང་
 ཆོག་འགྲེལ་བར་མཛད་དོ། །

ཙམ། རྗེས་འགྲོ་ཅན་གྱི་རྟགས་ཡིན་ནོ། །^{༤༦}

འམ་གྱི་སྒྲུབ་རྗེས་དབག་ཆད་མ་ཡོད་པར་ཐལ། དམིགས་རུང་མ་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་རང་ཕྱོགས་
 གྱི་ཆོས་སྒྲུབ་པའི་གཞིར་ལྟོག་པ་དང་རྗེས་འགྲོ་ཅན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་། རྗེས་དབག་ཆད་མ་ངེས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ཞེ་ནི།

ཙམ། གཞན་སེམས་དག་ནི་རྟོགས་བྱིར་ཡང་། །

ཆད་མ་གཉིས་ནི་གྲུབ་པ་ཡིན། །

སྒྲུབ་ལོགས་ལ་ནི་འཇུག་པའི་བྱིར། །

དེ་ཡི་ངོ་མོ་ངེས་པར་གྲུབ། །^{༤༧}

བསྐྱེད་མེད་བྱིར་དེ་ཆད་མ་ཉིད། །

ཆད་མ་གཉིས་པ་རྗེས་དབག་ནི་གྲུབ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱུ་འཕེན་གྱིས་གཞན་རང་གི་
 སློབ་མའི་སེམས་དག་ཆད་མས་རྟོགས་པའི་བྱིར་ཡང་ངོ་། །དག་སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་བྱ་དེ་ཡི་སེམས་གྱི་
 ངོ་མོ་ངེས་པར་གྲུབ་ཏེ། དེ་གསོང་མོར་སྒྲུབ་པ་ལ་སོགས་པའི་ལུས་དག་གི་ཐ་སྙད་ལ་འཇུག་པའི་
 བྱིར། རྟགས་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དབག་དེ་ཆོས་ཅན། ཆད་མ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། གསར་དུ་བསྐྱེད་པ་
 མེད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ལོ་རྒྱུ་བ་ཆེན་པོ་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་
 པའི་རྗེས་དབག་སོ་སོར་སྐྱར་ནས་དགག་པ་མཛད་དོ། །

ཙམ། གལ་ཏེ་ལ་ལ་དག་ཏུ་ནི། །

འབྲུལ་བྱིར་ཡིད་བརྟན་མེད་ཅེ་ན། །

གལ་ཏེ་ལྷ་ས་ཕྱིན་གྱི་བྱ་ལས་སྡོ་བསངས་དཔོག་པ་ལྟ་བུ་རྟགས་ལ་ལ་དག་ཏུ་ནི་འཁྲལ་
བའི་ཕྱིར། མཚན་ཉིད་མཚུངས་པས་ཀྱན་ལ་ཡིད་བརྟན་མེད་དོ་ཞེ་ན། རྒྱང་འཕེན་ཆོས་ཅན།
རྟགས་འགའ་ཞིག་འཁྲལ་བར་མཐོང་བས་ཀྱན་འཁྲལ་བར་མི་འགྲུབ་བར་ཐལ།

ཙ་བ། རྟགས་ལོག་མཐོང་ཕྱིར་དེ་དེ་འདྲ། །༤༩

རྟགས་ལོག་པ་འགའ་ཞིག་མཐོང་ནས་རྟགས་ཐམས་ཅད་དེ་དང་འདྲ་བར་ཞེན་པ་ཅམ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཙ་བ། གང་ལས་འགའ་ཆེ་དངོས་འགའ་ལ། །

དེ་ཡི་རྟགས་པ་གྲུབ་གྱུར་བ། །

དེ་ནི་དེ་ལས་སྐྱེས་པ་འཇམ། །

དེ་ཡི་རོ་ཐོར་གདོན་མི་ཟ། །༥༠

རྟགས་གང་ལས་དུས་འགའ་ཞིག་གི་ཆེ་བསྐྱབ་བྱའི་དངོས་པོ་འགའ་ལ་དེ་ཡི་རྟགས་པ་
གྲུབ་པར་གྱུར་པའི་གཏན་ཆོགས་བྱས་པ་ལྟ་བུ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དེ་ལས་སྐྱེས་
པ་འཇམ། དེའི་ཁྲབ་བྱའི་རོ་ཐོར་གདོན་མི་ཟ་སྟེ། རང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་གྲུབ་པའི་གཞིར་དེ་སྐྱབ་
པའི་རྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཙ་བ། རང་གི་རྒྱ་འཕྲོ་ཐོ་དག །

མེད་པར་དོན་ནི་སྲིད་མིན་པ། །

མེས་སྟོང་པའི་གཞིར་དུ་བའི་དོན་ནི་སྲིད་པ་མིན་པར་ཐལ། དུ་བ་རང་གི་རྒྱ་མེ་མེད་
པའི་ཕྱིར། འཕྲ་གྱི་སྐྱས། སྒྲིང་མེད་པར་ཤིང་དོན་སྲིད་པ་མིན་པར་ཐལ། ཁྲབ་བྱེད་ཀྱི་རོ་ཐོ་
སྒྲིང་དག་མེད་པའི་ཕྱིར།

ཙ་བ། དེ་དག་རང་བཞིན་མཐོང་གང་ཡིན། །

དེ་ཉིད་གཞན་དུ་འང་མཆན་ཉིད་ཡིན། །༡༡

འབྲས་རང་གི་རྟགས་ཡང་དག་དེ་དག་ཕྱོགས་ཆོས་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་མི་འཁྲལ་
བའི་རང་བཞིན་མཐོང་བ་གང་ཡིན་པའི་ཚུལ་གསུམ་དེ་ཉིད་འབྲས་རང་གི་རྟགས་ཡང་དག་གི་
མཆན་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་གཞན་དུ་འང་མཆན་པའི་ཕྱིར།

ཙམ། ལྟར་རུང་རང་གི་ངོ་བོ་འཕམ། །

རང་རྒྱ་མཐོང་པའི་རྒྱ་གཞན་དག །

ཡོད་པར་སྒྲང་བ་མེད་ན་ནི། །

དེ་དང་ལྟན་པའང་ཇི་ལྟར་ཡོད། །༡༢

ཤིང་གིས་སྟོང་པའི་གཞིར་ཤིང་དེ་དང་ལྟན་པའི་ཤིང་པའང་ཇི་ལྟར་ཡོད་དེ་མེད་པར་ཐལ།
དེར་ཡོད་ན་ལྟར་རུང་རང་གི་ངོ་བོ་ཤིང་མེད་པའི་ཕྱིར། འཕ་གྱི་སྐྱས་མེས་སྟོང་པའི་གཞིར་མེ་
དང་ལྟན་པའི་དུ་བའང་ཇི་ལྟར་ཡོད་དེ་མེད་པར་ཐལ། དེར་དུ་པའི་རང་རྒྱ་མེ་མཐོང་པའི་རྒྱ་གཞན་
དབང་ཡིད་དག་ཡོད་པར་ཡོད་ན་སྒྲང་རུང་གི་མེ་སྒྲང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར།

དོན་བསྐྱུས་ན། རྟགས་ཡང་དག་སྟེ་ཡང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལ་འཁྲལ་བ་མི་སྲིད་པར་ཐལ།
འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་གསུམ་ག་འཁྲལ་བ་མི་སྲིད་པས། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་
བསྐྱབ་པའི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། རྒྱང་འཕེན་རང་ཉིད་མོངས་པ་ཅམ་དུ་ཟད་དོ་ཞེས་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་༼མི་ལེན་ན་ཅང་ཐལ་བ་བརྟན་བ་༽ནི།

ཙམ། སྤྱི་ཡི་སློན་ཆོད་མིན་ན། །

མེད་པ་ཐོབ་འགྱུར་པ་རོལ་གྱི། །

དངོས་བཞིན་.....། །

སྤྱི་འཛིན་པ་ཡི་སློན་ཆོད་མ་མིན་པས་བྱབ་ན། ད་ལྟ་སྟོན་ཏུ་གྱུར་པའི་དོན་ཐམས་ཅད་

མེད་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་དག་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱིས་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། འཛིག་
ཏེན་པ་རོལ་གྱི་དངོས་སོ་བཞིན།

ཙ་བ། ་་་་གལ་ཏེ་དབང་རྣམས་ཀྱིས། །

དུས་གཞན་དུ་ནི་རྟོགས་ཤིང་། ༥༣

གལ་ཏེ་རྟོག་གྱུར་དེ་དག་ད་ལྟ་མ་མཐོང་ཡང་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་རྣམས་ཀྱིས་ཡུལ་
གཞན་དང་། དུས་གཞན་དང་གཞན་དུ་རྟོགས་སོ་ཞིན།

ཙ་བ། དེ་མིན་དབང་དང་རྣམས་སོགས་ལ། །

དབང་པོའི་⁽¹⁾སྒྲོ་མི་མི་སྤྱད་ཕྱིར། །

རྟོག་དུ་གྱུར་བའི་དོན་དེ་དག་ཐམས་ཅད་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པ་དེ་མིན་
པར་ཐལ། དབང་པོ་གཞུགས་ཅན་པ་དང་རྒྱ་འབྲས་བྱ་བ་སྦྱེད་པའི་རྣམས་པ་སྤྱ་བ་སོགས་ཐམས་
ཅད་ལ་དབང་པོའི་སྒྲོ་འཇལ་བྱེད་དུ་འཁུག་པ་མི་སྤྱད་པའི་ཕྱིར།

ཙ་བ། མེད་པ་རྟོགས་པ་ཡིན་ན་ནི། །

སྒྲོ་དང་སྦྱེ་བ་རྒྱ་མེད་འགྱུར། ༥༤

གལ་ཏེ་དེ་དག་ཡོད་ན་དམིགས་སུ་རུང་བ་ལས་མ་དམིགས་པ་ཡིན་ན་དེ་དག་མེད་པ་ཉིད་དུ་
རྟོགས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་དབང་པོའི་སྒྲོ་དང་འབྲས་བྱ་སྦྱེ་བ་རྒྱ་མེད་དུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བར་
ཐལ། དབང་པོ་དང་རྒྱས་འབྲས་བྱ་བ་སྦྱེད་པའི་རྣམས་པ་མེད་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཙ་བ། རྣམ་རྟོག་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན། །

རང་གི་མཆན་ཉིད་ལ་མངོན་སུམ། །

རྣམ་རྟོག་མེད་པར་སྦྱི་འཛིན་མིན། །

[1] རྒྱ་ཏ། དབང་སྦྱེས།

དེ་ཕྱིར་དེ་ལ་ཇེས་དབག་ཉིད། །༡༥

མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། རང་གི་མཆོན་ཉིད་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་གྱི། སྤྱི་འཛིན་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
 རྣམ་རྟོག་མེད་པ་ཉིད་དང་མ་འབྲེལ་བ་ཉིད་གྱིས་སོ། །དེ་ལ་སྤྱི་འཛིན་ཆད་མ་ཡིན་ན་ཇེས་དབག་
 ཉིད་ཡིན་པས་ཁྲུབ་སྟེ། རྣམ་རྟོག་མེད་པར་སྤྱི་འཛིན་མིན་པ་དེའི་ཕྱིར། དེ་ལ་སྤྱིར་མངོན་སུམ་
 ཆད་མ་ཡིན་ན་མངོན་སུམ་ཡིན་པས་ཁྲུབ་པ་དང་། ཇེས་དབག་ཆད་མ་ཡིན་ན་རྟོག་པ་ཡིན་པས་
 ཁྲུབ་མོད་གྱི། རང་གི་མཆོན་ཉིད་ལ་མངོན་སུམ། ཞེས་བ་འདི་དང་། ཤེས་གང་གང་ལ་སྤྲོད་ན་
 འཛིན། །དེ་ནི་དེ་ལ་རྟོག་པར་འདོད། །ཅེས་པའི་གཞུང་འདི་དག་གིས་ཡུལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཀར་ནས་
 རང་གི་བྱགས་ཡུལ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་མངོན་སུམ་ཆད་མ་ཡིན་ཡང་མངོན་སུམ་མིན་པ་དང་།
 ཇེས་དབག་ཆད་མ་ཡིན་ཡང་དེ་ལ་རྟོག་པ་མིན་པར་བསྟན་ཏེ། དེ་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་ན་དེའི་རང་
 གི་མཆོན་ཉིད་སྤང་དགོས་པ་དང་། དེ་ལ་རྟོག་པ་ཡིན་ན་དེའི་སྤྲོད་ན་འཛིན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར།
 འདི་ལ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མང་སྟེ་རེ་ཞིག་མ་སྟོས་སོ། །

ཆད་མ་ལ་གཉིས་སུ་མ་ངེས་པའི་ཙོད་སྤྱོད་དུ།

གཉིས་པ་ཉིད་མ་ངེས་པའི་ཙོད་སྤྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་སྤྱོད་པ་དང་། དེ་སུན་དབྱུང་
 བའོ། །དང་པོ་ཉིད་མ་ངེས་པའི་ཙོད་སྤྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་སྤྱོད་པ་དང་། རང་སྤྱི་འབྲེལ་པར་འཛིན་པའི་ཆད་མ་ཕྱང་གསུམ་
 ཡོད་པར་ཙོད་པ་ནི།

ཅ་ག། གཞལ་བྱ་དེས་ན་ཁ་དོག་ནི།

མི་རྟོག་ཉིད་དུ་རྟོགས་མི་འགྱུར།

དེ་སྤྱོད་ཆད་མ་གཞན་འགྱུར་ཏེ།

རྟོགས་མེད་པར་ནི་ཡོད་ཕྱིར་རོ། །༡༦

གལ་ཉེ་གཞལ་བྱ་གཉིས་སུ་ངེས་ན། ཁ་དོག་ནི་མི་རྟག་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་
བར་ཐལ། དེ་རྟོགས་ན་དེའི་སྒྲོ་ཆད་མ་གཞན་དུ་འགྱུར་བའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྤྱི་འཛིན་པས་
མངོན་སུ་མ་མིན། རྟགས་ལ་བསྟོས་པ་མེད་པར་ཡོད་པས་རྗེས་དཔག་མིན་པའི་བྱིར།

ཁྱད་པར་ངོ་ཤེས་ཆད་མ་ཕྱད་གསུམ་དུ་ཚུད་པ་ནི།

ཙམ། ཁྱད་པར་མཐོང་ལ་རྟགས་དང་ནི། །

འབྲེལ་བ་རྟོགས་པ་མེད་པའི་བྱིར། །

དེ་ནི་ཆད་མ་གཞན་ཡིན་ནོ། །

སྤར་ཁང་ནང་དུ་ཅན་དན་གྱི་མེ་མཐོང་ནས། བྱིས་དུ་བའི་རྟགས་ལས་སྤར་གྱི་མེ་དེའོ་སྤུམ་
པ་དེ་ནི་ཆད་མ་གཞན་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱད་པར་རང་མཚན་མཐོང་བ་ལ་ཆད་མ་གང་ཞིག་རྟགས་
དང་ཆོས་གྱི་འབྲེལ་བ་རྟོགས་པ་མེད་པར་རྗེས་དཔག་མིན་པའི་བྱིར་དང་། དུལ་མངོན་སུ་མ་དུ་མ་
མཐོང་བས་མངོན་སུ་མ་མིན་པའི་བྱིར།

དོན་བསྟུ་བ་ནི།

ཙམ། གཞལ་བྱ་མང་བྱིར་ཆད་མ་རྣམས། །^{༡༥}

མང་པོ་ཉིད་དམ་གཅིག་ལ་ཡང་། །

དུ་མ་ཉིད་ནི་འཇུག་བྱིར་ཉེ། །

གཅིག་གསུམ་གངས་གྲང་ལེལ་མི་འགྱུར། །

དཔེར་ན་ཁྱད་པར་མཐོང་བ་བཞིན། །^{༡༦}

དུལ་ངེས་པ་ནི་མེད་བྱིར་དང་། །

གཞལ་བྱ་གཞན་ནི་ཡོད་བྱིར་རོ། །

གཞལ་བྱ་མང་པོ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཆད་མ་རྣམ་གཉིས་ལས་མང་པོ་ཉིད་དམ་གཞལ་བྱ་

གཅིག་ལ་ཡང་ཆད་མ་དུ་མ་ཉིད་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དཔེར་ན་ཁྱད་པར་མཐོང་བའི་སྒོ་བཞིན།
 ཆད་མ་གཅིག་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་གངས་ཀྱང་སེལ་བར་མི་འགྱུར་རྟེ། དེ་སེལ་ན་ཆད་མ་གཉིས་ཀྱི་
 དུལ་སོ་སོར་ངེས་དགོས་པ་ལ། དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆད་མ་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་གངས་
 ཀྱང་སེལ་བར་མི་འགྱུར་རྟེ། གཞལ་བྱ་གཉིས་ལས་གཞན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས།

གཉིས་པ་༼དེ་སྙན་དབྱང་བ་༽ལ་(གཉིས)། རང་སྤྱི་འཕྲེས་པའི་སྒོ་ཆད་མ་ཕྱང་གསུམ་ཡིན་པ་
 དགག་པ་དང་། ཁྱད་པར་ངོ་མེས་ཀྱི་སྒོ་ཆད་མ་ཕྱང་གསུམ་ཡིན་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་༼རང་སྤྱི་
 འཕྲེས་པའི་སྒོ་ཆད་མ་ཕྱང་གསུམ་ཡིན་པ་དགག་པ་༽ལ་(གསུམ)། ཁ་དོག་ལ་བྲ་བའི་མི་རྟག་པ་རྟོགས་པའི་སྒོ་རྗེས་
 དཔག་ཏུ་བསྟན་པ། རགས་པའི་མི་རྟག་པ་མངོན་སུམ་ཆད་མས་རྟོགས་པར་བསྟན་པ། གཞན་
 དག་གི་མི་རྟག་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་༼ཁ་དོག་ལ་བྲ་བའི་མི་རྟག་པ་རྟོགས་པའི་སྒོ་རྗེས་དཔག་ཏུ་བསྟན་པ་༽ལ་
 (གསུམ)། མདོར་བསྟན། འཕྲོས་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ། དོན་བསྟུ་བའོ། །

དང་པོ་༼མདོར་བསྟན་༽ཀྱི།

ཙམ། སྟོན་འདིར་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་རྟེ། །

ཁ་དོག་སྤྱི་ལ་སྤྱོར་བྱིར་རོ། །༥༥

བྱས་པའི་རྟོགས་ལས་ཁ་དོག་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་ཆོས་ཙན། ཆད་མ་ཕྱང་
 གསུམ་ཡིན་པའི་སྟོན་འདིར་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་རྟེ། ཁ་དོག་གི་སྤྱི་ལ་མི་རྟག་པའི་སྤྱི་སྤྱོར་ནས་
 གཞུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སྤྱི་འཛིན་རྗེས་དཔག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དངོས་མེད་ངོ་བོ་ཞེས་པ་ནས། །རྒྱ་
 འམ་རང་བཞིན་སྤང་མེད་ཉིད། །ཅེས་པའི་བར་སྒོ་བ་དཔོན་ལྷ་དབང་ལྗོས་ཞར་བྱུང་དུ་གསུངས་
 པས་དབྱུས་མའི་དབང་དུ་བྱས་ན། ཁ་དོག་སྤྱི་ལ་སྤྱོར་བྱིར་རོ། །རྗེས་སུ་དཔག་པས་མི་རྟག་
 སོགས། །ཞེས་པ་དེ་ལྷར་སྤྱོར་ནས་བཤད་དོ། །འཕྲོས་ཚུལ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་༼འཕྲོས་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་༽ལ་(གཉིས)། མི་རྟག་པ་དངོས་མེད་དུ་ཐལ་བ་སྤང་བ་

དང་། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་༼མི་རྟག་བ་དངོས་མེད་དུ་ཐལ་བ་སྒྲུབ་པ་༽ཞེ། མི་རྟག་བ་ཁ་དོག་གི་སྤྱི་
དང་སྒྲོར་ན། སྤྱིའི་ཆོས་སུ་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར། སྤྱི་དངོས་མེད་ཡིན་པས་མི་རྟག་བ་ཡང་དངོས་
མེད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།

ཙ་བ། དངོས་མེད་རོ་པོ་མིན་དེ་ཉིད། །

དེ་ལྟར་གྲུབ་པས་བསྐྱབ་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཁ་དོག་གི་སྤྱི་ལ་མི་རྟག་པའི་སྤྱི་སྒྲུབ་བ་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱས་
པས་མི་རྟག་བ་དངོས་མེད་ཀྱི་རོ་པོར་འགྱུར་བ་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་རྟེན་བྱས་པ་དེས་ཁ་དོག་
རང་མཚན་བ་དང་མི་རྟག་བ་རང་མཚན་པའི་ཆོགས་དོན་དེ་ཉིད་སྐྱབ་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་
རྟག་ས་དེར་བརྟེན་གྱི་རྗེས་དཔག་གང་ཞེ་ན། སྤྱི་མཚན་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱས་ཀྱང་དེ་ལྟར་ཆོགས་
དོན་རང་མཚན་བ་གྲུབ་ཅིང་རྟེན་པའི་བྱིར། ཡང་ན། ཐལ་ཆོས་སྤྲ་མ་ལ། རྟག་ས་ནི། ཁ་དོག་ལ་
མི་རྟག་བ་དེ་ཉིད་དེ་ལྟར་མི་རྟག་བ་རང་མཚན་པའི་རྣམ་པར་སྤྲང་བར་གྲུབ་པས་ཆོགས་དོན་རང་
མཚན་བ་སྐྱབ་ཅིང་རྟེན་པའི་བྱིར། སྤྱི་མཚན་དང་རང་མཚན་གཉིས་ཀ་ཡུལ་དུ་སོང་བས་ཆད་
མ་ལུང་གསུམ་དུ་འགྱུར་སྐྱམ་དུ་ཆོད་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ཁ་དོག་མི་རྟག་པའི་དོན་སྤྱི་གཟུང་ཡུལ་
ཡིན་གྱི་ཆད་མར་སོང་ས་མིན་ལ། ཆད་མར་སོང་ས་ནི། ཆོགས་དོན་རང་མཚན་པའོ། །

གཉིས་པ་༼དེའི་ལན་དགག་པ་༽ལ་(གཉིས་)། མདོར་བསྟན་དང་། རྒྱས་བཤད་དོ། །དང་པོ་༼མདོར་
བསྟན་ཏེ། ཁ་དོག་མི་རྟག་པའི་སྤྱི་གཟུང་པའི་སྒྲོབས་ཀྱིས་ཁ་དོག་མི་རྟག་པར་འགྱུབ་པ་མ་ཡིན་
པར་ཐལ།

ཙ་བ། གཞན་ལས་གཞན་གྲུབ་མིན་ཞེ་ན། །

གཞན་ཁ་དོག་མི་རྟག་པའི་གནས་ལུགས་ལ་གཞན་སྤྱི་མཚན་གྲུབ་པ་མིན་པའི་བྱིར་ཞེ་
ན། སྤྱི་མཚན་གཟུང་པའི་སྒྲོབས་ཀྱིས་རང་མཚན་རྟེན་པ་ན་དེ་རང་མཚན་ལ་འབྲེལ་དགོས་ལ།

སྤྱི་ས་པའི་རྟགས་ཅན་གྱི་སྒྲོ་རྗེས་དཔག་ཆད་མ་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱ་རྟགས་འཛིན་སེམས་དེས་
བསྐྱེད་བ་ཡིན་ཏེ། དེས་བན་བརྟགས་པའི་ཕྱིར་འབྲེལ་བ་བདེ་བྱེད་བ་ཁ་ཅིག་གིས། རྟགས་གྱི་
བསྐྱེད་བྱ་གོ་བ་སྟོན་མེ་བཞིན་དུ་རང་གི་ངོ་བོ་སྒྲོ་ཡུལ་དུ་སོང་བ་ཅན་གྱིས་ཡུལ་གསལ་བར་བྱེད་
བ་མ་ཡིན་གྱི་འབྲེལ་བ་འཛིན་བ་ལ་དེས་བར་བཟོས་ལ། དེ་ལ་ཡང་སྤྱི་འབྲེལ་འཛིན་བ་དང་། ཚད་
གཞི་ལ་འབྲེལ་བ་འཛིན་བ་གཉིས་ལས་སྤྱ་མ་རྟགས་འཛིན་སེམས་དང་། ཕྱི་མ་རྟགས་ཅན་རྗེས་
དཔག་ཉིད་དུ་བཞེད་དོ། །ཁ་ཅིག་ནི། རང་བཞིན་རྟགས་གྱི་རྟགས་ཅན་རྗེས་དཔག་ཉིད་རྟགས་
འཛིན་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་བ་འཐད་པར་དགའོ། །

དེས་ན་རྟགས་ཚད་གཞི་ལ་འཛིན་བ་ཉིད་རྟགས་འཛིན་གཙོ་བོ་དང་། འབྲེལ་བ་འཛིན་
བ་པ་ལ་བའི་ཚུལ་དུ་གནས་ཏེ། གཞུང་འདིར་སྦྱོར་བ་སྒྲོར་གཅིག་པོའི་རྟགས་འཛིན་སེམས་དང་།
རྟགས་ཅན་རྗེས་དཔག་རྒྱ་འབྲས་སུ་སྟོན་བར་སྤང་བས་འབྲེལ་བ་འཛིན་པའི་སྒྲོ་རྟགས་འཛིན་དུ་
མ་བསྐྱེད་ན། རྗེས་དཔག་རང་མཆན་ལ་འབྲེལ་བའི་སྤྱི་བྱེད་ལྟར་སྤང་དུ་འགྱུར་ཏེ་འབྲེལ་བ་
དེས་པའི་སྒྲོ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་བར་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་ཆིག་གི་ཚུལ་གཞན་ཡང་མི་སྤང་བའི་
ཕྱིར། རྟགས་འཛིན་ལ་ཆད་མ་མིན་བས་བྲལ་བ་གཞུང་འབྲེལ་བ་བྲལ་མ་གང་ན་ཡང་མི་སྤང་
བས་ཕྱོགས་ཆོས་འཇལ་བའི་ཆད་མ་དང་འབྲེལ་བ་འཇལ་བའི་ཆད་མ་རྟགས་འཛིན་སེམས་སུ་
བཞག་བ་ལ་འགལ་བ་མེད་པར་སེམས་སོ། །

ཅ་ག། དེ་ལྟར་རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་གློ། །

བརྒྱུད་བ་ཡིས་ནི་དངོས་པོ་ལ། །

འབྲེལ་ཕྱིར་དེར་སྤང་བ་ཡིས་ནི། །

སྤྱོད་ཡང་སྤྱི་བྱེད་ཉིད་མ་ཡིན། །༡༩

ལ་མེ་ལྟན་དུ་རྟགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཆད་མ་དེ་དངོས་པོ་རང་མཆན་དེར་སྤང་བ་ལྟར་

བྱལ་བ་ཡིས་སྤྲོད་ཡང་། ལ་མེ་རང་མཚན་ལ་བསྐྱབས་བྱེད་བཞིན་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་རྟགས་
འཛིན་གྱི་སེམས་དང་རྟགས་ཅན་གྱི་སྒྲོ་རྗེས་དཔག་དེ། བརྒྱད་བ་ཡིས་རྗེས་དཔག་དེའི་གཞལ་
བྱ་ལ་མེད་དངོས་པོ་ལ་འབྲེལ་བའི་བྱིར།

ཙམ། དེ་ཡི་ངོ་བོས་སྤྲོད་དེ་དག།

དེ་ཡི་^[1]ངོ་བོར་ཞེན་བའི་བྱིར།

དེ་དངོས་སྐྱབྱ་བྱེད་ཞིན་མིན་ཡང་།

འཁྲུལ་བར་རྣམ་གཞག་བྱས་བ་ཡིན། ༥༣

ལ་མེ་ལྷན་དུ་རྟགས་བའི་རྗེས་དཔག་དེ་དག་ཚོས་ཅན། ལ་མེ་རང་མཚན་དེའི་དངོས་པོ་
ལ་བསྐྱབས་བྱེད་བཞིན་མིན་ཡང་འཁྲུལ་བར་རྣམ་གཞག་བྱས་བ་ཡིན་ཏེ། རང་ལ་སྤྲོད་བ་ལྟར་
བྱལ་བ་དེ་ཡི་ངོ་བོས་སྤྲོད་ཡང་ལ་མེ་རང་མཚན་བ་དེ་ཡི་ངོ་བོར་ཞེན་བ་ལྟར་གསར་དུ་མི་སྐྱབྱ་བའི་
ཤེས་བ་ཡིན་བའི་བྱིར། འདིར་གང་འབྲེལ་བ་དེ་མ་ཐོབ། ཐོབ་བ་དེ་ལ་མ་འབྲེལ་ཡང་། །རེ་ཤིག་
སྤྲོ་བྱི་གཅིག་ཏུ་ཞེན་བའི་སྒྲོ་དབང་བཅན་བར་བྱས་ནས་བཞག་གོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི། རྒྱན་འདྲིལ་མ་
ཤེས་བའི་ལོག་རྟོག་འབའ་ཞིག་སྟེ། དཔེར་ན་སྤྲོ་འཛིན་མངོན་སུམ་ཆད་མ་དེ་སྤྲོན་པོ་ལ་འབྲེལ་བ་
ཡང་ཡིན། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྲོན་པོ་ཐོབ་བ་ཡང་ཡིན་བ་སྤྲོན་མེད་^[2]དུ་ཁས་སྐྱབས་ན་གཞོད་བ་ཅི་
ཡོད། གལ་ཏེ་གང་འབྲེལ་བ་དེ་ནི་སྤྲོ་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པས་སྤྲོད་ཡོད་ལ། དེ་ལ་བརྟེན་
ནས་ཐོབ་བ་ནི་མངོན་སུམ་གྱི་བྱིས་བྱང་བའི་བྱིར་ཞེན།

འོ་ན་གང་ཟག་ལྟ་སྤྲོན་དེས་སྤྲོ་མཉན་བྱར་ཐལ་བ་ལ་འདོད་མ་ཐག་སྤྲོ་མཉན་བྱ་མིན་བར་
ཐལ་བ་ལ་འདོད་ལན་བྱས་པས་དངོས་འགལ་ཁས་སྐྱབས་བའི་སྤྲོན་ཅི་ཡང་མེད་བར་ཐལ། འདོད་

[1] ལྷན། དེ་ཡང་།

[2] ལྷན། རྒྱན་དུ།

པ་སྤྱི་མཐོང་དུས་ཀྱི་ལྷ་སྤྱིན་དེ་ཕྱི་མཐོང་དུས་ན་འགགས། ཐལ་བ་ཕྱི་མ་འདོད་པའི་ལྷ་སྤྱིན་དེ་སྤྱི་མཐོང་དུས་ན་མ་སྤྱིས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྤྱི་ཕན་ཚུན་དུས་མི་མཚུངས་ཀྱང་ལྷ་སྤྱིན་གྱིས་ཡ་གྲུལ་གཉིས་ཀ་ཁས་ཁྲུངས་པས་སྤྱོད་དང་བཅས་པའོ་ཞེན།

འོན་སྐྱོད་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱི་རྒྱར་གྱུར་པའི་སྤྱོད་པོ་དེ་ཕྱིས་མེད། ཕྱིས་ཐོབ་པའི་སྤྱོད་པོ་སྤར་མེད་པར། ཁས་ཁྲུངས་ཀྱང་སྤྱོད་པོ་དེ་ལ་མངོན་སུམ་དེ་འབྲེལ་བ་ཡང་ཡིན་ལ། མངོན་སུམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱིས་ཐོབ་པ་ཡང་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཁས་ཁྲུངས་ན། མགོ་ལ་ཐོག་འབབ་པའི་ཉེས་བ་མཐོང་ངམ། ལ་མེ་ལྷན་དུ་རྟོགས་པའི་ཇེས་དཔག་འདི་ཡང་མཐར་གཏུགས་ན། ལ་རང་མཚན་བ་ལ་འབྲེལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་ཇེས་དཔག་ལ་ཡང་སྤར་བཤད་བ་རྣམས་ཇི་ལྟར་རིགས་པར་སྦྱར་རོ། །

ཙམ། དེ་ཕྱིར་དངོས་པོ་རྟོགས་བྱ་ལ། །

ཁྱབ་བྱེད་དེ་ཡི་རོ་བོ་འཕམ། །

རྒྱ་དག་ཁྱབ་པར་བྱ་སེམས་གྱི། །

རྒྱ་མཚན་དེ་ཡང་དེ་སྒྲིའི་ཡིན། ། ༡༤

སྟོག་གྱུར་གྱི་དངོས་པོ་སྤྱི་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ལ་བྱས་པའི་ཁྱབ་བྱེད་མི་རྟག་བ་ཆོས་ཅན། བྱས་པ་དེ་ཁྱོད་ལ་འབྲེལ་རྟེ། བྱས་པ་དེའི་ཁྱབ་བྱེད་གྱི་རོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱད་པར་བྱ་བ་^[1] བྱས་པ་ཆོས་ཅན། རང་འབྲས་རྟགས་འཛིན་སེམས་གྱི་རྒྱ་མཚན་ཡིན་རྟེ། དེ་ལ་ཐན་འདོགས་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་འཛིན་སེམས་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། རང་འབྲས་རྟགས་ཅན་གྱི་སྒྲིའི་རྒྱ་ཡིན་རྟེ། དེ་ལ་ཐན་འདོགས་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཇམ་གྱི་སྤྱིས་རྒྱ་མེ་དག་ཆོས་ཅན། དུ་བའི་རྒྱ་ཡིན་རྟེ། དེ་ལ་ཐན་འདོགས་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་དུ་བ་དང་། རྟགས་འཛིན་

[1] ལྷ་སྤྱི་ཁྱད་པར་བྱས་པ།

སེམས་ལ་ཡང་སྤྱར་རོ། །དེ་ལྟར་དངོས་པོ་ལ་མི་འབྲུལ་བར་བྱལ་བ་དེའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་༼དགག་པའི་རྗེས་དཔག་འབྲེལ་པའི་རྩལ་༽ལ་(གསུམ།) མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་
དང་། ལྟར་སྤང་དང་། འགལ་དམིགས་རྟགས་སུ་སྒྱུར་བའི་ཡུལ་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་༼མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་༽ནི།

ཙམ། དགག་པ་ཉིད་ནི་ཐམས་ཅད་དུ། །

མི་དམིགས་པ་ལས་འབྱལ་བ་ཡིན། །

ཆད་མས་བྱལ་བར་སྤྲ་རྣམས་ཀྱི། །

དོན་གྱི་བརྒྱུག་པ་ཉིད་ལས་ཡིན། །༤༥

དགག་པ་ཉིད་ནི་འགལ་དམིགས་སོགས་ཐམས་ཅད་དུ་དགག་བྱ་ཆད་མས་མི་དམིགས་
བ་ལས་འབྱལ་བ་ཡིན་ཏེ། དགག་བྱ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་མ་བཞག་པར་དགག་པ་འབྱལ་
པའི་ཐབས་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆད་མས་དམིགས་པས་བྱལ་བར་འཛོག་པར་སྤྲ་བ་
རྣམས་ཀྱིས་ཡོད་ངེས་ཀྱི་དོན་གྱི་ལྟོག་པའི་བརྒྱུག་པའི་ཆོས་དམིགས་རྒྱང་^[1]དམིགས་པ་ཉིད་
ལས་མེད་ངེས་འཛོག་པར་སྤྲ་དགོས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དགག་པ་འབྱལ་བ་ཐམས་ཅད་དགག་
བྱ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་མེད་པ་ལ་བརྟེན་མི་དགོས་ཏེ། འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་ལས་
ཀྱང་དགག་པ་འབྱལ་པའི་ཕྱིར་ཞེན།

ཙམ། དགག་ལ་དེ་འཕ་དེ་རྒྱ་དང་། །

འགལ་བར་བརྗོད་པ་མཐོང་གང་ཡིན། །

དེ་ཡང་དེ་ཡི་ཆད་མ་ཉིད། །

མེད་པ་འཁེན་པར་བྱེད་པ་ཡིན། །༤༦

[1] ལྟ་ན། དམིགས་རྒྱང་མ་དམིགས་པ།

གཞན་དུ་དངོས་གཅིག་ཡོད་བཟློད་པས། །

གཞན་མེད་དེ་ནི་གང་ལས་རྟོགས། །

དགག་པ་འབྲུབ་པ་ལ་དགག་བྱའི་ཆོས་དེ་དང་འགལ་བ་འཇུག་ དེའི་རྒྱ་དང་འགལ་བར་བཟློད་
བར་རྟགས་སུ་མཐོང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་གཞི་དེར་དགག་བྱའི་ཆོས་དེ་དམིགས་པ་ཡི་ཆད་མ་
ཉིད་མེད་པ་འཕེན་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་གཉིས་ཀ་དམིགས་པའི་ཆད་མ་ཡོད་པའི་གཞི་དེར་
དངོས་སོ་གཅིག་ཡོད་པར་བཟློད་པས་གཞན་མེད་པ་དེ་ནི་གང་ལས་ཀྱང་རྟོགས་མི་རུས་པའི་བྱིར།

ཙ་ག། འགལ་བྱིར་ཞེན་.....། །

གལ་ཏེ་དགག་བྱ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་བཀག་པས་དགག་པ་འབྲུབ་པ་མ་ཡིན་གྱི་མེ་
དང་གང་རེག་འགལ་བས་འབྲུབ་པའི་བྱིར་རོ་ཞེན།

ཙ་ག།དེ་ཉིད་ཀྱང་། །

ཅིས་འབྲུབ་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་བྱིར། །༤༥

ཞེན་.....། །

འགལ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱང་ཅིས་འབྲུབ་ཅིས་བྱིས་པས། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པའི་བྱིར་འགལ་
བར་རྟོགས་སོ་ཞེན།

ཙ་ག།དེ་ཡང་གང་ལས་འདོད། །

སྒྲིང་བ་མཐོང་མེད་བྱིར་ཞེན། །

ཆ་གང་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པའི་འགལ་བ་དེ་འང་གང་ལས་ཀྱང་བྱུབ་པར་འདོད་པ་མི་
རིགས་བར་ཐལ། དགག་པ་འབྲུབ་པ་ལ་དགག་བྱ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་གཞི་དེར་དགག་མི་
དགོས་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་མེ་ཡོད་པའི་གཞིར་ཡོད་ན་སྒྲིང་དུ་རུང་བའི་གང་རེག་མཐོང་བ་མེད་
པའི་བྱིར་འགལ་བར་བྱུབ་སོ་ཞེན།

ཙ་པ། དེ་ནི་ཆད་མ་ཉིད་མ་ཡིན། །

དམིགས་རུང་མ་དམིགས་བ་དེ་ནི་དགག་བ་འབྲུབ་པའི་ཆད་མའམ་ཐབས་ཉིད་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། ཉགས་སྲ་མ་ལྟར་རྟོ། །

ཡང་ན་དགག་བ་འབྲུབ་བ་ལ་དགག་བྱ་དམིགས་བྱེད་གྱི་ཆད་མ་མེད་བ་འཕེན་དགོས་
པར་ཐལ། དམིགས་རུང་མ་དམིགས་བ་དེ་ནི་དགག་བྱ་དམིགས་བྱེད་གྱི་ཆད་མ་མེད་བ་ཉགས་
སྲ་འཕངས་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཙ་པ། དེ་བྱིར་རང་སྐྱས་བརྗོད་ན་ཡང་། །^{੧੧}

དེ་ཉིད་མེད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན། །

གང་ལ་དེ་ནི་ཆད་མིན་དེས། །

དགག་བ་རྣམ་ཀུན་བརྗོད་བྱ་མིན། །

དེས་ན་འགལ་དམིགས་རང་ཉིད་སྐྱས་ཟེན་པར་ཉགས་སྲ་བརྗོད་ན་ཡང་དགག་བྱ་དམིགས་
བྱེད་གྱི་ཆད་མ་མེད་བ་དེ་ཉིད་དགག་བྱ་མེད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཏུ་འཕེན་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་སྐྱབ་ཟེན་བ་
དེའི་བྱིར། དེ་ལྟ་མིན་ན་དགག་བ་འབྲུབ་པའི་ཐབས་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མིན་པར་ཐལ།
གང་ལ་སྲར་བཤད་བ་དེ་ནི་དགག་བ་འབྲུབ་པའི་ཐབས་ཆད་མ་མིན་པར་འདོད་བ་དེས་ནའི་བྱིར།

ཙ་པ། དེས་ནི་དེ་དང་འགལ་དོན་གྱི། །^{੧੨}

འབྲས་བྱ་བརྗོད་བ་བཤད་བ་ཡིན། །

ཀུན་ལ་སྦྱོར་བ་ཐ་དད་ཉིད། །

ཡིན་གྱི་དོན་ལ་ཐ་དད་མེད། །

འགལ་དམིགས་ཉགས་སྲ་འགྱུར་པའི་ཚུལ་བསྟན་བ་དེས་ནི་ཆོས་ཙན། དགག་བྱའི་ཆོས་
དེ་དང་འགལ་པའི་དོན་གྱི་འབྲས་བྱ་ཉགས་སྲ་བརྗོད་བ་འགལ་འབྲས་དམིགས་པའི་ཉགས་དེ་

ཡང་དགག་བྱ་དམིགས་བྱེད་གྱི་ཆད་མ་མེད་པ་འཕེན་པར་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། འགལ་དམིགས་
 ཀྱན་ལ་དེ་ལྟར་བསྐྱབ་པ་དེས་ནའི་བྱིར། མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱན་ལ་དགག་པ་འབྱུང་བའི་དོན་
 གྱི་ཐབས་ལ་ཐ་དད་པའི་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ། དགག་སྐྱབ་རྟགས་སུ་སྒྲོར་བའི་ཚུལ་ཐ་
 དད་པ་ཙམ་བྱ་ཟད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་༼རྩ་མོང་༽ནི།

ཙ་ག། འགལ་དང་དེ་ནི་ཐབས་བཅས་པ། །༤༠

གྲུབ་དང་བཀག་པ་མེད་པར་ནི། །

དགག་ལ་ཆད་སྐྱབ་གང་ཡིན་དེ། །

རིག་པའི་རྗེས་འབྱང་ཙན་མིན་དེ། །

གཞན་ཕྱི་དག་དགག་པ་འབྱུང་བ་ལ་ཆད་མ་ཡོད་པར་སྐྱབ་གང་ཡིན་པ་དེ་རིགས་པའི་རྗེས་
 སུ་འབྱང་བ་ཙན་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་དགག་གཞི་དེར་དགག་བྱའི་ཆོས་དང་འགལ་བ་གྲུབ་པ་དང་། དེ་ནི་
 ཐབས་དང་བཅས་པ་བཀག་པ་མེད་པར་དགག་པ་འབྱུང་བར་འདོད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དཔེར་ན།

ཙ་ག། སྐྱབ་ལ་སོགས་པས་ཀྱན་མཁྱེན་དང་། །༤༡

འཛིག་རྟེན་གཞན་སོགས་མེད་སྐྱབ་བཞིན། །

དག་སྐྱབ་ལ་སོགས་པས་དག་སྐྱབ་པའི་སྐྱེས་བྱ་བ་རོལ་པོ་ཀྱན་མཁྱེན་མིན་པར་བསྐྱབ་པ་
 དང་འཛིག་རྟེན་གཞན་ལ་སོགས་པ་མེད་པར་བསྐྱབ་པ་བཞིན་ལོ། །དེ་དག་རི་ལྟར་རྟགས་མ་ཡིན་
 ཞེ་ན། དག་སྐྱབ་དག་སྐྱབ་པའི་སྐྱེས་བྱ་བ་རོལ་པོ་ཀྱན་མཁྱེན་མིན་པར་སྐྱབ་པའི་འགལ་དམིགས་
 གྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ།

ཙ་ག། དབང་པོ་ལས་འདས་དོན་རྣམས་དང་། །

འགལ་བ་གྲུབ་པ་མེད་བྱིར་རོ། །

གཡ་ཉེ་སྤྲོ་པོ་རིག་ཡིན་ན། །༥༡

གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་ངོ་པོ་གང་། །

ངག་སྤྲོ་བ་ཀུན་མཁྱེན་ལ་སོགས་པ་དབང་པོ་ལས་འདས་པའི་དོན་རྣམས་དང་འགལ་
བ་རྩེད་ཟད་ཀྱང་བྱུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་མ་བྱུང་ན། དེ་གཉིས་གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་གི་ངོ་
པོ་གང་ཡང་མིན་པར་ཐལ། གཡ་ཉེ་སྤྲོ་བ་པོ་ཡང་ཡིན་ཤེས་བྱ་ཀུན་རིག་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་
མ་ཐུན་སྤིང་པའི་ཕྱིར།

ཙ་ག། དེ་འདྲ་མ་དམིགས་ཕྱིར་ཞེ་ན། །

ངག་སྤྲོ་བ་ལ་ཀུན་མཁྱེན་མེད་དེ། དེ་འདྲ་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།

ཙ་ག། དེ་ཉིད་སྤྲོ་བ་བྱེད་ཡིན་པར་བརྟེན། །

མི་དམིགས་པ་ནི་དེ་ལྟ་བུ། །༥༢

ངས་བྱེད་མིན་པར་རབ་ཏུ་བརྟེན། །

དེ་ཕྱིར་ཡིན་ཏུ་སྒྲོག་གྱུར་ལ། །

ཡོད་མེད་ངས་པ་ཡོད་མ་ཡིན། །

ཀུན་མཁྱེན་ངག་སྤྲོ་ལ་མ་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་དེ་མེད་པའི་སྤྲོ་བ་བྱེད་ཡིན་པར་ཐོག་མར་
བརྟེན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འདྲ་མི་སྤྲོ་བར་སྤྲོ་བ་འདོད་པ་གང་ཞིག་སྤར་བཀོད་པའི་
འགལ་དམིགས་ཉགས་སུ་མི་རུང་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་བུ་ཉགས་སུ་བརྟེན་ན་ཡང་ཉགས་སུ་མི་རིགས་
པར་ཐལ། ཕྱི་རྒྱལ་གྱིས་མི་དམིགས་པ་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་མེད་པ་ངས་བྱེད་མིན་པར་རབ་ཏུ་བརྟེན་
ཟེན་པའི་ཕྱིར། ཀུན་མཁྱེན་རྒྱུད་འཕེན་གྱི་དངོས་སྤྱོད་ས་ཀྱི་ཆད་མས་ཡོད་མེད་གང་དུ་ཡང་ངས་
པའི་རུས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་རྒྱུད་འཕེན་ལ་ཡིན་ཏུ་སྒྲོག་ཏུ་གྱུར་པ་དེའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་། རྒྱུད་འཕེན་ཉགས་སུ་སྤྲོ་བའི་ཡུལ་བསྐྱར་བ་། ཉི།

ཙ་བ། འགལ་དེ་ཆོས་ནི་ཐ་དད་དམ། །༥༥

ཐ་དད་མེད་ལ་རབ་སྒྲོར་རྟེ། །

ཁ་བ་མེད་པར་སྐྱབ་པ་ལ། །

མེ་དང་སྒྲེ་ལ་ཡོད་གནོད་བཞིན། །

འགལ་དམིགས་ཉགས་སུ་རབ་རྒྱ་སྒྲོར་བའི་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་དེ། དེ་ལ་དགག་བྱའི་ཆོས་
དང་ཟུམ་ཐ་དད་དམ། ཟུམ་ཐ་དད་མེད་པ་ཉགས་སུ་བཀོད་པ་ལ་བསྐྱབ་བྱ་གོ་བའི་ཚུལ་གཉིས་སུ་
ཡོད་པའི་བྱིར། དཔེར་ན། མེས་ནོན་པའི་གཞིར་ཁ་བ་རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་པ་མེད་པར་བསྐྱབ་
པ་ལ་མེས་བྱུང་པར་ནོན་པ་ཉགས་སུ་བཀོད་པ་དང་། བྱངས་ཅན་སྐྱ་གྲུ་རྒྱའི་དུས་ན་ཡོད་པ་ཡང་
སྒྲེ་བར་འདོད་པ་ལ། སྐྱ་གྲུ་ཆོས་ཅན། སྐར་ཡང་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པར་སྒྲེ་བ་མ་ཡིན་རྟེ། ཁྱོད་རང་
གི་ཆ་གས་ཐམས་ཅད་རྒྱའི་ངོ་བོར་ཡོད་པའི་བྱིར། ཞེས་སྐར་ཡང་སྒྲེ་བ་ལ་རྒྱའི་ངོ་བོར་ཡོད་པ་
གནོད་བྱེད་དུ་བཀོད་པ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་། ཉིད་གཞི་རྒྱ་མཆོན་ཏེ་ལ་(གཉིས)། སྐྱབ་ཉགས་ལ་བརྟེན་པའི་ཇེས་དཔག་དངོས་པོ་ལ་
འབྲེལ་བའི་རྒྱ་མཆོན་དང་། དགག་ཉགས་ལ་བརྟེན་པའི་འབྲེལ་བའི་རྒྱ་མཆོན་ནོ། །

དང་པོ་། སྐྱབ་ཉགས་ལ་བརྟེན་པའི་ཇེས་དཔག་དངོས་པོ་ལ་འབྲེལ་བའི་རྒྱ་མཆོན་ཏེ།

ཙ་བ། ཇེ་སྐར་དངོས་ཉིད་སྐྱབ་པ་ལ། །༥༦

དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱབ་བྱེད་འདོད། །

དེ་བཞིན་དངོས་ཉིད་རང་ལྡོག་ན། །

དངོས་རྣམས་ལྡོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན། །

རྒྱ་དང་བྱེད་བྱེད་ཀྱི་དངོས་པོ་ཉིད་རང་ཉིད་ལྡོག་ན་དེ་ལོག་པའི་སྐྱབས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་
དང་བྱེད་བྱེད་དངོས་པོ་རྣམས་ལྡོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་རྟེ། རང་ལྡོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་བྱུང་བའི་གཞིར་

ཇི་ལྟར་རྒྱ་དང་ཁྲ་བྱེད་ཀྱི་དངོས་པོ་ཉིད་དུ་བསྐྱབ་པ་ལ་འབྲས་བུ་དང་ཁྲ་བྱེད་དངོས་པོ་རྣམས་
ཀྱི་སྐྱབ་བྱེད་འདོད་རིགས་པའི་བྱིར། དེ་བཞིན་ཞེས་པ་འབྲས་བུ་དང་ཁྲ་བྱེད་འགོག་ན་འབྲེལ་
ཡུལ་དགག་དགོས་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །

ཙམ། དེས་ནི་རྟོག་པས་སྦྱར་བའི་ཆོས། །༤༦

ཚྭ་གས་དང་མ་སྟན་པའི་ཚྭ་གས་དག་ལས། །

གང་རུང་ཉིད་སོགས་བསལ་ཡིན་ཏེ། །

ཅི་ཡང་རུང་ལ་སྲིད་བྱིར་རོ། །

འབྲེལ་བ་དངོས་པོའི་སྟོབས་ལ་གནས་པར་བསྟན་པ་འདིས་ནི་རྟོག་པས་སྦྱར་བའི་ཆོས་
ཚྭ་གས་དང་མ་སྟན་པའི་ཚྭ་གས་དག་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་རྟགས་ཡང་དག་
ཡིན་པ་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱབ་བྱེད་འབྲུབ་པ་མི་འབྲུལ་བའི་འབྲེལ་བ་ལ་བསྟོས་པར་བསྟན་པའི་
བྱིར། དེ་འབྲེལ་རྟགས་དེ་ཆོས་ཙམ། སྤྲི་མི་རྟག་པའས་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། རྟག་མི་རྟག་ཅི་ཡང་རུང་བ་ལ་སྲིད་པར་འདོད་པས་སྦྱར་དུ་རུང་བའི་བྱིར།

གཉིས་པ་༼དགག་རྟགས་ལ་བརྟེན་བའི་འབྲེལ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཤི།

ཙམ། དེ་ལའང་ཁྲ་བ་པར་བྱེད་པའི་ཆོས། །༤༧

ཁྲ་བ་བྱུ་ལྟོག་པའི་གོ་བྱེད་འདོད། །

གལ་ཏེ་རང་གི་ལྟོག་པ་ནི། །

རྣམ་འགར་ཡོངས་སུ་བཅད་ནའོ། །

མི་འབྲུལ་བའི་འབྲེལ་བ་ལ་བསྟོས་པར་འདོད་པ་དེ་ལའང་འབྲེལ་ཡུལ་གང་ཡང་རུང་བ་
སོག་པས་ལྟོག་པ་གོ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་དང་ཁྲ་བ་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་ལོག་པ་རང་ཚྭ་གས་
ཀྱི་ཆོས་སུ་བྱུབ་པའི་གཞིར། འབྲས་བུ་དང་ཁྲ་བ་བྱེད་པའི་གོ་བྱེད་དུ་འདོད་རིགས་པའི་བྱིར།

དེར་ཐལ། གལ་ཏེ་རྒྱ་དང་ཁུབ་བྱེད་ལོག་པའི་རང་གི་ཕྱོག་པ་ནམ་པ་འགར་ཡོངས་སུ་བཅད་པ་ན་
གོ་བྱེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

ཙམ། མེད་པ་ལ་ནི་དེ་ཉིད་ཀྱི། ༥༥

ཆད་མེད་རྟགས་སུ་བརྟེན་གང་ཡིན། །

དེ་ནི་མིན་ཏུ་མོངས་དོན་ཏེ། །

གནག་ཇི་མོ་བར་གྲགས་ཕྱིར་རོ། །

རྟགས་དེ་གཉིས་ལ་དོན་སྒྲུབ་འབྲང་ལ། རུམ་པ་མེད་བར་བསྐྱབ་པ་ལ་ཡོད་ན་དམིགས་སུ་
རུང་བ་ལས་དེ་ཉིད་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་མེད་པ་རྟགས་སུ་བརྟེན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མོལ་བ་
མིན་ཏུ་མོངས་པའི་དོན་ཅན་ལ་ཡིན་ཏེ། སྤང་རུང་མ་དམིགས་ན་མེད་པའི་ཐ་སྐད་གནག་ཇི་མོལ་
བར་ལ་གྲགས་མིང་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

ཙམ། མི་དམིགས་པ་ནི་འདི་ཙམ་ཞིག ། ༥༦

མེད་ལ་ངེས་པའི་འབྲས་ཅན་ཡིན། །

དེ་ཡང་སྤང་བར་འདོད་པ་ཡི། །

རྒྱ་འམ་རང་བཞིན་སྤང་མེད་ཉིད། །

འབྲེལ་ཡུལ་མི་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་གསུམ་པོ་འདི་ཙམ་ཞིག་མེད་པ་ལ་ངེས་
པའི་འབྲས་བྱ་ཅན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་ཡོད་ན་སྤང་དུ་རུང་བར་འདོད་པ་ཡི་རྒྱ་འམ་རང་བཞིན་དང་
ཁུབ་བྱེད་སྤང་བ་མེད་པ་ཉིད་དེས་པ་དེའི་ཆེ་གོ་བྱེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞར་བྱང་འདི་དག་
ནི་སྤྱི་མཆན་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱས་པས་རང་མཆན་རྟགས་མིང་ཐོབ་པའི་རྒྱ་མཆན་འབྲེལ་བ་ལ་
བརྟེན་པར་སྐྱབ་པའི་ཆེད་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་དོན་བསྐྱུ་བ་ཀྱི།

ཙམ། རྗེས་སུ་དབག་པས་མི་རྟག་སོགས། 1900

འཛིན་པ་ལ་ནི་ཚུལ་འདིར་འདོད། །

རྗེས་སུ་དབག་པས་ཁ་དོག་མི་རྟག་པ་སོགས་སུ་འཛིན་པ་ལ་ཆད་མ་སྤང་གསུམ་དུ་
ཐལ་བའི་སྒྲིན་མེད་དེ། རྗེས་དབག་ཆད་མས་ཁ་དོག་མི་རྟག་པའི་སྒྲི་མཆན་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱས་
ནས་རང་མཆན་རྟོགས་པའི་ཚུལ་འདིར་འདོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་༼རགས་པའི་མི་རྟག་པ་མངོན་སུམ་ཆད་མས་རྟོགས་པར་བསྟན་པ་༽ལ་(གསུམ)། འབྲེལ་བྱ་མེད་ན་
མངོན་སུམ་གྱིས་བྱུག། ཡོད་ན་རྗེས་དབག་གིས་བྱུག་པ། ཁ་དོག་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ལས་མི་
རྟག་པར་རྟོགས་པའང་རྗེས་དབག་ཏུ་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་༼འབྲེལ་བྱ་མེད་ན་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱུག་པ་༽ནི། གལ་ཏེ་རང་སྒྲི་འདེས་པ་འཇལ་བའི་ཆད་
མ་སྤང་སུམ་དེ་མངོན་སུམ་གྱི་རྗེས་སུ་སྒྲིས་པའི་ཁ་དོག་མི་རྟག་པའོ་སྟུང་པའི་བྲན་ཆོ་ལ་བརྟེན་
ན། དེ་ཆད་མ་མེན་པས་སྒྲིན་མེད་པ་ནི།

ཙམ། གཞན་དུ་གཟུང་བ་འཛིན་པའི་བྱིར། །

ཆད་མ་ཉིད་དུ་འདོད་མ་ཡིན། །

དངོས་ལས་མི་རྟག་གཞན་དུ་མེད། 1909

དེ་ཡང་དབང་པོ་ལས་སྤར་བྱུག། །

རྗེས་དབག་ལས་གཞན་དུ་མངོན་སུམ་གྱིས་བྲངས་པའི་ཁ་དོག་མི་རྟག་པའོ་སྟུང་པའི་ཆོ་
ཆས་ཅན། ཆད་མ་སྤང་སུམ་ཉིད་དུ་འདོད་རིགས་པ་མ་^[1]ཡིན་པར་ཐལ་རང་འདེན་བྱེད་ཀྱི་ཆད་
མ་སྤར་མས་གཟུང་ཟེན་པ་བྱེད་པ་མ་ཉམས་པའི་དོན་དེ་ཉིད་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།
དེར་ཐལ། ཁ་དོག་གི་མི་རྟག་པ་དེ་ཡང་བྲན་ཤེས་ལས་སྤར་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱུག་

[1] ལྷ་ཆ། རིགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ།

པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཁ་དོག་འགག་ཁ་མའི་དངོས་པོ་ལས་དེའི་མི་རྟག་པ་བྱུང་བ་དེ་གཞན་དུ་མེད་
པར་དེ་གཉིས་ཁ་དོག་ཐ་མ་འཛིན་པའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གཅིག་གི་ངེས་ཤེས་འཕྲེན་ཅུས་ཀྱི་
ཡུལ་དུ་མ་ཆུངས་པའི་བྱིར།

འོན་ཁ་དོག་གི་མི་རྟག་པ་ཞེས་བརྗོད་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་བྱུང་བ་དེ་རྗེས་
གཅིག་པའི་བྱིར་ཞེན།

ཙམ། དུ་མའི་དངོས་དེ་བརྗོད་བྱ་མིན། །

རྟོག་པས་བསྐྱེད་ཆོས་བརྗོད་བྱ་ཡིན། །

ཆོས་ཆོས་ཅན་རྗེས་དུ་མའི་དངོས་པོ་དེ་ཁ་དོག་གི་མི་རྟག་པ་ཞེས་པའི་སྤྱི་བརྗོད་བྱ་
མིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཐ་དད་ཀྱི་ཆ་རྟོག་པས་བསྐྱེད་ཅིང་བཏགས་པའི་ཆོས་སུ་བྱས་ནས་ཆོས་
དང་ཆོས་ཅན་དུ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཙམ། སྤྱི་ཡི་རྟོན་ནི་བྱུང་བ་ན། ། ༡༠༡

སྤྱི་དེ་རྟོན་ནི་བྱུང་བ་ཡིན། །

ཁ་དོག་གི་རིགས་འདྲ་ཐ་མ་འཛིན་པའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཆད་མ་ཆོས་ཅན། སྤྱི་ཁ་
དོག་གི་མི་རྟག་པ་དེ་རྟོན་ནི་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་རྟོན་ཁ་དོག་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་དེ་གཟུང་དོན་དུ་
བྱས་པའི་སྒོ་ནས་རིགས་འདྲ་ཐ་མ་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པ་ཅན་དུ་བྱུང་བའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ཉི་མོ་དཔྱད་ན་རྗེས་དབག་གིས་བྱུང་བ་པོ་ལ་(གཉིས)། རྗེས་དབག་གིས་འབྱུང་བ་ཚུལ་དང་། ཚད་
པ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་རྟོན་རྗེས་དབག་གིས་འབྱུང་བ་ཚུལ་པོ་ནི།

ཙམ། དེ་མ་བྱུང་ན་དེ་ལྟར་དེ། །

རབ་དུ་བྱུང་བྱིར་རྗེས་དཔོག་ཡིན། །

སྐབས་ལགར་ཁདྲོག་མི་རྟག་པར་རྗེས་སུ་དཔོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་མངོན་
སུམ་དུ་མ་གྲུབ་ན་དཔེ་ལ་གྲུབ་པ་དེ་ལྟར་དེ་རྟགས་ལས་རབ་ཏུ་གྲུབ་དགོས་པའི་བྲིས།

ཙ་བ། འདྲ་བ་གཞན་ནི་ཡོད་པའི་བྲིས། །༡༠༩

ལ་ལར་ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་ཏེ། །

འཁྲལ་བྲིས་སྒོང་གི་ཐ་དད་བཞིན། །

ཐ་དད་མཐོང་བ་མེད་བྲིས་རོ། །

སྐབས་ལ་ལར་ཁདྲོག་མི་རྟག་པར་མི་ཤེས་པའི་རྒྱ་ཡོད་དེ། ཉང་གི་འཁྲལ་རྒྱ་སྒོ་ཞན་པ་
དང། བྲིའི་འཁྲལ་རྒྱ་འདྲ་བ་གཞན་འབྱུང་དང། ཡོད་པ་བར་མ་ཆད་རྣམས་ཚོགས་པ་མཐོང་བའི་
བྲིས། འདྲ་བ་གཞན་འབྱུང་ཡོད་དེ། རྒྱ་ཅིག་སྤྱི་ཐ་དད་དུ་མཐོང་ཡང་མཐོང་བ་མེད་པ་དང་འདྲ་
བར་ངེས་མི་རུས་པ་ཡོད་པའི་བྲིས། དེར་ཐལ། སྤྱི་གཅིག་ཏུ་འཁྲལ་བ་མཐོང་བའི་བྲིས། དཔེར་
ན་མིག་འཁྲལ་མཁན་གྲིས་སྒོང་གི་ཐ་དད་མཐོང་ཡང་མ་ངེས་པ་བཞིན་རོ། །

ཙ་བ། འདི་ལྟར་རྟགས་མེད་བྲིས་པར་གྱི། །༡༠༩

སྒྲེ་བོས་བྲིས་འབྱུང་བ་དང་ནི། །

འབྲེལ་མེད་མར་མེ་ལ་སོགས་གྱི། །

འཛིག་པ་མཐོང་བས་ཡོངས་གཙོད་ཉིད། །

དེའི་རྒྱ་མཚན་འདི་ལྟར་འཁྲལ་རྒྱ་མེད་ན་མར་མེ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་གྱི་འཛིག་པ་མངོན་
སུམ་གྲིས་མཐོང་བས་ཡོངས་སུ་གཙོད་རུས་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། འཁྲལ་རྒྱ་མེད་ན་རྟགས་ལ་བལྟས་
པ་མེད་པར་བྲིས་པའི་བར་གྱི་སྒྲེ་བོས་མར་མེའི་རིགས་འདྲ་བྲིས་འབྱུང་བ་དང་འབྲེལ་བ་མེད་
པར་མངོན་སུམ་གྲིས་རྟགས་རུས་པའི་བྲིས། མངོན་སུམ་གྲིས་རྟགས་རུས་ན། སྤྱི་གཅིག་ཏུ་
འཁྲལ་བ་སྒྲེ་བ་ལགས་ལོ་ཞེན།

ཅ་ག། ལུས་པ་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་དུ། ༡༠༥

གྱུར་ཀྱང་དེ་མ་ཐག་མེད་པས། །

འབྲས་བྱ་མཐོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། །

སྔོངས་གྱུར་ངེས་གསལ་མེད་ཕྱིར་རོ། །

ས་ཐོན་གྱིས་སུ་གྲ་བསྐྱེད་པའི་ལུས་པ་ས་ཐོན་གྱི་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་བ་མཛོན་
སུམ་གྱིས་མཐོང་ཡང་ལུས་མེད་དུ་སྔོངས་བར་གྱུར་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་མཐོང་ཡང་ངེས་
ཤེས་འབྱེན་ལུས་ཀྱི་གསལ་བ་དེ་མེད་པས་སྔོངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐག། རྒྱ་མིན་པ་དང་འབྲས་བྱ་
འབྲས་བྱ་དེ་མ་ཐག་མེད་པས་འབྲས་བྱ་དངོས་སུ་འབྱུང་བར་མཐོང་བ་མེད་པས་འབྲུལ་པའི་ཕྱིར།

ཅ་ག། དེ་ཉིད་བརྫོགས་པའི་ཆེད་དུ་ནི། ༡༠༦

རྗེས་སུ་དབག་བ་བརྗོད་པ་ཡིན། །

དེས་ན་སུ་གྲ་བསྐྱེད་པའི་ལུས་ལྡན་དུ་རྗེས་སུ་དབག་བ་འབྲུག་པར་བརྗོད་པ་ལ་རྒྱ་ཡོད་
པ་ཡིན་ཏེ། ལུས་མེད་དུ་སྔོངས་བ་དེ་ཉིད་བརྫོགས་པའི་ཆེད་དུ་འབྲུག་པའི་ཕྱིར།

ཅ་ག། རྫོ་གྲོས་ཆེན་པོས་མཐོང་ཉིད་ལས། །

ནམ་པ་ཐམས་ཅད་ངེས་པར་བྱེད། །

འབྲུལ་རྒྱ་དང་བྲལ་བའི་རྫོ་གྲོས་ཆེན་པོ་ནམས་ལ་མི་རྟག་བ་རྟགས་གྱིས་སྒྲུབ་མི་དགོས་
ཏེ། དེ་འདྲའི་རྫོ་གྲོས་ཆེན་པོས་དངོས་པོ་མཐོང་ཅམ་ཉིད་ལས་མི་རྟག་བ་སོགས་ནམ་པ་ཐམས་
ཅད་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་སྤྱི་བའི་མི་རྟག་བ་ཡིན་གྱི་རྟགས་པའི་མི་རྟག་པ་ནི། ཐམས་
པ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་མཛོན་སུམ་དུ་རྟགས་ལུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱི་བ་དཔོན་སྤྱི་བ་དང་རྫོས་རྫོ་གྲོས་
ཆེན་པོ་འཕགས་པའི་གང་ཐག་ལ་བཞེད་པར་གསལ་ཡོ། །

གཉིས་པ་ཁྱོད་པ་སྤྱོད་པ་ལྟེ། མཛོན་སུམ་གྱིས་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་ཐམས་ཅད་མཐོང་ན་

རྟོག་པས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་དེས་པར་འགྱུར་རྟེ། དེ་དེའི་རྗེས་སུ་འབྱང་བའི་ཕྱིར་ཞེན།

ཙ་ག། ཐམས་ཅད་ལས་ནི་ལྡོག་པ་ཡིས། ། ༡༠༥

ཐ་དད་མེད་དོན་དེ་ལ་ནི། །

ལྡོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅན་སྟོང་དང་། །

ཇི་ལྟར་བརྟུགས་པ་ཡི་སྒྲ། །

ཐ་དད་རྟོན་ཅན་བཞིན་འཇུག་འགྱུར། ། ༡༠༦

རྗེས་ཐ་དད་མེད་པའི་དོན་སྒྲ་རང་མཚན་དེ་ལ་ནི་ཆོས་ཅན། ལུས་སྒྲུམ་སོགས་རྗེས་
ཐ་དད་པའི་རྟོན་ཅན་གྱི་སྒྲ་རྟོག་བཞིན་རིགས་མ་སྐྱན་རིགས་མི་མ་སྐྱན་ཀྱན་ལས་ལྡོག་པའི་རྒྱ་
མཚན་ཅན་གྱི་སྟོང་རྟོག་པ་དང་། ཇི་ལྟར་བརྟུགས་པའི་སྒྲ་དུ་མ་འཇུག་པར་འགྱུར་རྟེ། རིགས་
མ་སྐྱན་རིགས་མི་མ་སྐྱན་ཐམས་ཅད་ལས་ལྡོག་པར་རང་རྒྱ་ལས་སྦྱེས་ཤིང་། འཇུག་རྒྱ་དུ་མས་
ཐེན་པའི་ཕྱིར།

ཙ་ག། འཇུག་རྒྱ་མེད་ན་དེ་ཡིས་ནི། །

ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་རང་དང་ནི། །

རྗེས་སུ་མ་སྐྱན་པའི་སྟོང་སྦྱེད་བྱེད། །

སྦྱ་དེ་ཡིས་ནི་ཆོས་ཅན། ཕྱི་ནང་གི་འཇུག་རྒྱ་མེད་ན་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་རང་གི་གནས་ལུགས་
ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་དང་རྗེས་སུ་མ་སྐྱན་པ་རྟོགས་པའི་སྟོང་སྦྱེད་པར་བྱེད་དེ། དངོས་སོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་། ། ཁ་དོག་མ་དམིགས་པའི་རྟོགས་ལས་མི་རྟོག་པར་རྟོགས་པའང་རྗེས་དཔག་ཏུ་བརྟན་པ་། ། རྟེ།

ཙ་ག། ཡང་ན་འདིར་ནི་མི་དམིགས་པའི། ། ༡༠༧

རྟོགས་ལས་འདིག་པ་གྲུབ་པ་ཡིན། །

ཡང་ན་རང་གི་སྤེལ་ཁ་ཅིག་ཁ་དོག་སྤར་ཡོད་ཕྱིས་མི་དམིགས་པའི་རྟོགས་ལས་ཁ་དོག་

གི་འཇིག་པ་འབྱུང་པའི་ཚད་མ་འདིར་ནི་ཚོས་ཅན། ཚད་མ་ཕྱང་སུམ་དུ་ཐལ་བའི་སྟོན་མེད་དེ།
རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཅ་ག། སྤར་བྱང་དངོས་པོ་མེད་གྲུར་པ། །

མི་རྟག་ཅེས་ནི་བརྗོད་པ་ཡིན། །

རང་སྤེལ་ཅིག་པཞིག་པ་ལ་མི་རྟག་པར་བརྗོད་དེ། སྤར་བྱང་བའི་དངོས་པོ་མེད་པར་
གྲུར་པ་ལ་མི་རྟག་ཅེས་བརྗོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞིག་པ་ལ་མི་རྟག་པར་འདོད་པ་རང་སྤེལ་གཞན་
གི་ལུགས་ཡིན་གྱི་རང་ལུགས་མིན་ཡང་། གཞུང་འདི་རང་གི་ལུགས་ཏེ། ཚུལ་དེ་ལྟར་ན་ཡང་
ཁ་དོག་མི་རྟག་པར་རྟགས་ལས་རྟགས་པའི་ཚུལ་གཉིས་པ་ཡིན་པས། ཚད་མ་ཕྱང་སུམ་མིན་
པར་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ཉེ་གཞན་དག་གི་མི་རྟག་པ་དགག་པ་ཀློང་གཉིས། གཞན་གྱིས་བཏགས་པའི་མི་རྟག་པ་
རྒྱས་པར་དགག་པ་དང་། རང་ལུགས་ཀྱི་མཚུག་བསྟུ་བའོ། །

དང་པོ་ཉེ་གཞན་གྱིས་བཏགས་པའི་མི་རྟག་པ་རྒྱས་པར་དགག་པ་ཀློང་། རིགས་པ་ཅན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཚོལ་
བ་གང་གི་ལྟར་ན། ཡོད་པ་ཅམ་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་ལ་སོགས་པ་ཡང་མི་རྟག་པར་ཐལ་བའི་
ཕྱིར་རོ། །དངོས་པོ་མེད་པ་ཡང་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དངོས་པོ་དང་འབྲེལ་བ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར།

ཅ་ག། གང་གི་མཐའ་གཉིས་ཚད་^[1]ཡོད་པའམ། །༡༡༠

འབྲེལ་བ་བརྗོད་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན། །

མི་རྟག་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་ཡིན་པ། །

དེས་ན་མཐའ་གཉིས་སུ་ཚད་པའི་དབྱས་ན་ཡོད་པའམ། དབྱས་ན་ཡོད་པ་དེ་ལ་འཕྲོད་འདུའི་
འབྲེལ་བ་གྲུབ་པར་བརྗོད་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་གྱི་དོན་དེ་ཉིད་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་དོན་ཡིན་ནོ་ཞེས།

[1] ལྷ་མ་ཚད་ཡོད་པ།

ཙ་ག། དེ་མཐའ་དེ་དག་གང་ལ་བརྗོད། །

རི་སྐད་བཤད་པ་དེ་དག་མི་རྟག་པར་མི་རུང་བར་ཐལ། མཐའ་གཉིས་པོ་དེ་དག་གང་ལ་
བརྗོད་ཅེས་ཟིན་ན་སྒྲོན་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར།

ཙ་ག། གལ་ཏེ་སྔ་ཕྱིར་མེད་ཡིན་ན། །༡༡༡

གལ་ཏེ་སྔར་མེད་པ་དང་། ཕྱིས་མེད་པ་གཉིས་སྔ་ཕྱིའི་མཐའ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།

ཙ་ག། དེ་ཉིད་མི་རྟག་ཅེས་མ་ཡིན། །

སྔར་མེད་དང་ཕྱིས་མེད་དེ་ཉིད་མི་རྟག་པ་ཅེས་མ་ཡིན་ཞེས་ཟིན་པ་ས།

ཙ་ག། རྒྱག་པ་སོགས་སྒྲོར་མི་རུང་ཕྱིར། །

ཞེན་.....། །

དངོས་པོའི་མི་རྟག་པ་ཞེས་པའི་རྒྱག་པ་དང་དངོས་པོ་ལ་མི་རྟག་པ་གནས་ཞེས་པའི་
བདུན་པ་ལ་སོགས་པའི་སྔ་སྒྲོར་པ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།

ཙ་ག།མཐའ་ལ་དེ་ཅི་ལྟར། །

ལོན་མཐའ་གཉིས་པོ་དེ་ལ་དངོས་པོ་ཡི་སྔར་མེད་དང་ཕྱིས་མེད་ཅེས་པ་དེ་ཅི་ལྟར་ཡང་སྒྲུར་
དུ་མི་རུང་བར་ཐལ། དེ་གཉིས་ལ་དངོས་པོ་དང་འབྲེལ་བའི་རྒྱག་སྔ་སོགས་སྒྲུར་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར།
སྔ་ན་མེད་པའི་མ་སྐྱེས་པ་ལ་འདོད་ལ། ཕྱིས་མེད་ཞིག་པ་ལ་འདོད་པ་ས། མ་སྐྱེས་པ་དང་ཞིག་པ་
གཉིས་ཀྱི་དབུས་ན་གནས་པའི་དངོས་པོ་དང་། དེ་ལ་འཕྲོད་འདུ་འབྲེལ་བ་མི་རྟག་པར་འདོད་དོ། །

ཙ་ག། ཡོད་ཉིད་དང་འབྲེལ་རྟག་པའི་ཕྱིར། །༡༡༢

མཐའ་ཡིས་བྱུང་པར་འགྱུར་བ་མིན། །

མཐའ་གཉིས་ཀྱི་དབུས་ན་ཡོད་པ་ཉིད་དང་དེ་དང་འཕྲོད་འདུ་འབྲེལ་བ་ཆོས་ཅན། སྔར་མ་
སྐྱེས་པ་དང་། ཕྱིས་ཞིག་པའི་མཐའ་ཡིས་བྱུང་པར་བྱས་པར་འགྱུར་བ་མིན་པར་ཐལ། རྟག་པའི་

དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཙ་ལ། གལ་ཏེ་རྒྱ་འབྲས་མཐའ་ཡིན་ན། །

གལ་ཏེ་རྒྱ་མའི་མཐའ་དང་། འབྲས་བྱ་བྱི་མའི་མཐའ་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་
དུ་བྱས་པའི་ཡོད་པ་དང་དེ་དང་འཕྲོད་འདུ་འབྲེལ་བ་མི་རྟག་པ་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན།

ཙ་ལ། ཁྱད་པར་མེད་པ་ཉིད་འགྱུར་ཏེ། །

འབྲེལ་མེད་ཕྱིར་རོ་དེ་ཡིས་ནི། །༡༡༣

དངོས་པོ་སྤར་མེད་འདོད་མིན་པས། །

དེ་ལ་དེ་ཡི་ཁྱད་པར་ཅན། །

བརྗོད་པ་དེ་ཡང་མི་འགྲུབ་ཕྱིར། །

ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་ཆོས་རྒྱ་འབྲས་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་པར་ཐལ། དེགས་པ་ཅན་པ་དེ་
ཡིས་དངོས་པོ་སྤར་མེད་འདོད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དངོས་པོ་དང་སྤར་མེད་པ་འབྲེལ་བ་
མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དངོས་པོ་དེ་ལ་རྒྱ་འབྲས་དེ་ཡིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ཅན་མི་རྟག་པར་
བརྗོད་པ་དེ་ཡང་མི་འགྲུབ་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར།

ཙ་ལ། ཡོད་པ་ཉིད་དང་རང་རྒྱ་དང་། །༡༡༤

འབྲེལ་བྱེད་ཕྱིར་ན་རྒྱ་ཞེས་གྲག།

སྤར་མེད་གསར་དུ་བསྐྱེད་པ་རྒྱར་འདོད་པ་མ་ཡིན་གྱི། སྤར་ཡོད་ཀྱང་ཡོད་པ་ཉིད་དང་
རང་རྒྱ་དང་ལྗན་ཅིག་དུ་འབྲེལ་བར་བྱེད་པ་པོ་རྒྱ་ཡིན་ལ་རྒྱ་འབྲས་ལྗན་ཅིག་སྤར་པའི་ཆ་འབྲས་
བྱ་ཡིན་ལོ་ཞེས་གྲག་ན།

ཙ་ལ། ཡོད་ཉིད་དེ་དང་འབྲེལ་དེ་ཡང་། །

རྟག་ན་འོན་འདི་འབྲས་གང་། །

མོན་དུ་བཞོན་པ་ཉིད་དེ་དང་རང་རྒྱ་མེད་ལྷན་ཅིག་འཛོད་འདུ་འབྲེལ་བ་དེ་ཡང་ཆོས་
ཅན། འདི་སྟེ་ཁྱོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་གང་ཡང་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་རྟག་པའི་བྱིས།

ཙ་ལ། གང་ཞིག་མེད་པ་དེ་བྱེད་ན། ༡༡༥

འབྲས་བུ་གང་ཞིག་སྤར་མེད་པ་དེ་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། ཁྱོད་ཀྱི་ལྷགས་ལ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ།

ཙ་ལ། དངོས་པོ་སྤར་མེད་ལྷན་མིན་ཏེ། །

འབྲེལ་བ་ཁས་ལེན་མེད་བྱིར་རོ། །

དེ་བྱིར་རིལ་འདི་རྟག་པར་འགྱུར། །

དངོས་པོ་སྤར་མེད་ལྷན་པར་ཁས་སྒྲངས་བ་མིན་པའི་བྱིས། དེར་ཐལ། སྤར་མེད་དང་
དངོས་པོའི་འབྲེལ་བ་ཁས་ལེན་པ་མེད་པའི་བྱིས། དངོས་པོ་རིལ་འདི་ཆོས་ཅན། རྟག་པར་འགྱུར་
པར་ཐལ། དངོས་པོ་གང་ཞིག་སྤར་མེད་མི་རུང་བ་དེའི་བྱིས།

གཉིས་པ་༼རང་ལྷགས་ཀྱིས་མཐུག་བསྐྱབ་༽ནི།

ཙ་ལ། དེ་བྱིར་མེད་དོན་སྒྲོ་འདོགས་ལ། ༡༡༦

བརྗོད་བྱ་ཐ་དད་ཅན་སྒྲོ་ནི། །

ཐ་དད་མེད་དོན་མངོན་འདོད་ཅན། །

སྒྲོ་ལའང་ལྷོག་པའི་རྟེན་ཡིན་ནོ། །

བརྗོད་བྱ་ཐ་དད་པ་ཅན་གྱི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་འཛིན་པའི་སྒྲོ་ཆོས་ཅན། འབྲེལ་
བ་ཐ་དད་བྱ་བ་གཟུང་ལུལ་དུ་བྱེད་པ་མིན་ཏེ། དུས་མཉམ་དུ་མེད་པའི་དོན་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་དུས་
མཉམ་ཉམས་སྒྲོ་འདོགས་པའི་སྒྲོ་ནས་འབྲེལ་བར་ཞེན་པ་དེའི་བྱིས། ཐ་དད་མེད་པའི་དོན་དུ་
མངོན་པར་འདོད་པ་ཅན་གྱི་བདག་གཅིག་གི་འབྲེལ་བ་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དང་དེ་འཛིན་པའི་རྟེན་པ་
ལའང་ཆོས་ཅན། འབྲེལ་བ་ཐ་དད་བྱ་བ་ལུལ་དུ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་པས་བདགས་པའི་ལྷོག་

པའི་རྟེན་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིས་།

གཉིས་པ་། རྒྱུ་པར་ངོ་ཤེས་ཀྱི་ཆོད་ཆད་མ་ཕུང་གསུམ་ཡིན་པ་དགག་བ་ཤེས་(གསུམ་)། གཞན་འདོད་དགག་
པ་དང་། རང་གི་ལྷགས་དང་། ཚུང་སྤྱོད་རྟོ། །

དང་པོ་། གཞན་འདོད་དགག་པ་ཞི། སྤར་ཁང་ནང་དུ་མཐོང་པའི་ཅན་གྱི་མེ་དེ་བྱིས་ཁང་པའི་བྱི་
རོལ་ཏུ་དུ་པའི་རྟགས་ལས་སྤར་གྱི་མེ་དེ་ཉིད་འདིའི་སྤྲུམ་དུ་ངོ་ཤེས་པ་ཆད་མ་ཕུང་སུམ་ཡིན་ནི་ཞེས།

ཙམ། སྐད་ཅིག་སོ་སོར་ཐ་དད་བྱིས་། ༡༡༥

ལྷན་པར་ངོ་ཤེས་མ་ཡིན་ནོ། །

མཐོང་དང་མཚུངས་པར་དེ་འཛིན་བྱིས་། །

ལྷན་པར་ལུལ་ཅན་ཉིད་ཀྱང་མིན། །

མེའི་སྐད་ཅིག་སྤར་གྱི་གཅིག་ཏུ་ཞེན་པ་ལྷན་པར་ངོ་ཤེས་ཀྱི་ཆད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐད་
ཅིག་སྤར་གྱི་སོ་སོར་ཐས་ཐ་དད་པའི་བྱིས་། ལྷན་པར་རང་མཚན་གཞུང་ལུལ་དུ་བྱེད་པ་ཅན་ཉིད་
ཀྱང་མིན་པར་ཐལ། སྤར་མཐོང་པའི་མེ་དེ་བྱིས་ཀྱི་མེ་དེ་མཚུངས་པར་འཛིན་པ་ཡིན་པའི་བྱིས་།

ཙམ། གལ་ཏེ་དེ་ཉིད་དཔེ་ཡིན་པའི། ༡༡༦

བྱིར་ན་སྤྱི་འཛིན་མིན་ཞེས། །

གལ་ཏེ་སྤར་མཐོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་པའི་མེ་དེ་ཉིད་དཔེ་ཡིན་ལ། བྱིས་ཀྱི་མེ་དེ་དོན་ཡིན་
པའི་བྱིས་། དཔེ་དང་དཔེ་ཅན་ཐ་མི་དད་པས་སྤྱི་འཛིན་རྗེས་དཔག་མིན་ནོ་ཞེས།

ཙམ། དཔེ་ཉིད་ཡིན་བྱིར་གྲུབ་དེ་ལ། །

ཆད་མ་གཞན་གྱིས་ཅི་ཞིག་བྱ། །

སྤར་གྱི་མེ་དེ་ཆོས་ཅན། བྱིས་རྟགས་ཀྱིས་དཔོག་པའི་ཆེན་གྲུབ་ཟེན་མ་བཤེད་པར་ཐལ།
ཁྱོད་རྟགས་དེའི་དཔེ་ཡང་དག་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིས་། འདོད་ན། ཁྱོད་འཇལ་བ་ལ་ཆད་མ་གཞན་

གྱིས་ཅི་ཞིག་བྱ་དོན་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་བྱིར།

ཙ་པ། གལ་ཏེ་བརྗེད་བྱིར་སྐྱོན་མེད་ན། ॥ ༡༡༩

དེ་ཉིད་བྱིར་ན་དཔེ་མ་ཡིན། །

གལ་ཏེ་བརྗེད་པའི་བྱིར་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། དེ་དཔེ་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བརྗེད་པ་
དེ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར།

ཙ་པ། གལ་ཏེ་མཐོང་ལ་དེ་དངོས་ནི། །

ཆད་མས་བྱུབ་ན་.....། །

གལ་ཏེ་སྤར་མཐོང་བའི་མེ་ལ་སྤར་མ་མཐོང་བའི་མེའི་དངོས་པོའི་ཆོས་བྱིས་ཆད་མས་
བྱུབ་པས་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན།

ཙ་པ།དངོས་གཞན་ལ། །

དེ་ཉིད་སྐྱོ་འདོགས་བྱིན་ཅི་ལོག། ॥ ༡༢༠

བྱེད་པར་ངོ་ཤེས་ཀྱི་སྒོ་ཆོས་ཅན། ཞེན་ཡུལ་ལ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཁྲུལ་བར་ཐལ། སྤར་
གྱི་མེའི་དངོས་པོ་ལས་རྗེས་གཞན་ལ་སྤར་གྱི་མེ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་མེད་བཞིན་དུ་སྐྱོ་འདོགས་པའི་
བྱིར། འདོད་ན།

ཙ་པ། དེས་བྱུབ་ཆད་ཅན་ཉིད་མ་ཡིན། །

མངོན་སུམ་ཅིག་ཤོས་གཅིག་ཡིན་བྱིར། །

གཅིག་བྱུབ་པ་ན་གཉིས་ཀ་བྱུབ། །

ཁྱེད་ཀྱིས་བྱུབ་པ་བྱུབ་ཉེན་ཆད་མ་ཅན་ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་བྱིར། སྤར་
མངོན་སུམ་གྱིས་བྱུབ་པའི་མེ་དང་། བྱིས་ཅིག་ཤོས་རྟགས་ལས་རྟོགས་པའི་མེ་ཆོས་ཅན། ཁྱེད་
གཉིས་གཅིག་བྱུབ་པ་ན་གཉིས་ཀ་བྱུབ་པར་ཐལ། གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་རང་གི་ལྷགས་ཀྱི།

ཙ་བ། གཞན་དང་མཆམས་ནི་སྒྲུང་བ་ཡི། ॥ ༡༢ ॥

ཞེན་པ་མཁས་པས་བྱ་བར་ཤེས། །

ཕྱིས་དུ་བའི་རྟགས་ལས་སྤར་གྱི་མེད་པོ་སྤུང་བའི་སྒྲོ་ཆོས་ཅན། མཁས་པས་བྱ་བར་ཤེས་
 ཉེ། སྤར་གྱི་མེ་གཞན་དང་ཕྱིས་ཀྱི་མེ་གཅིག་དུ་མཆམས་སྒྲུང་བའི་ཞེན་པའི་སྒྲོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 གསུམ་པ་རྟོན་སྤར་ཀྱི།

ཙ་བ། གལ་ཏེ་དེ་རྟགས་ལ་ལྟོས་ཕྱིར། །

བྱ་བ་མིན་.....། །

གལ་ཏེ་སྒྲོ་དེ་དུ་བའི་རྟགས་ལ་བལྟོས་པའི་ཕྱིར་བྱ་བ་མིན་ནོ་ཞེ་ན།

ཙ་བ།མ་ཡིན་འབྲུལ་ཕྱིར་རོ། །

རྟགས་ལ་བལྟོས་ན་བྱ་བ་མིན་པས་བྲལ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྲལ་བ་འབྲུལ་པའི་ཕྱིར།

མངོན་སུམ་རྟོག་བྲལ་དུ་བསྐྱེད་པ།

གཉིས་པ་མངོན་སུམ་རང་གི་ངོ་མོ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་དགག་པ་ལ་(གཉིས)། མངོན་སུམ་བཤད་
 པ་དང་། མངོན་སུམ་ལྟར་སྤང་བཤད་པའོ། །དང་པོ་མངོན་སུམ་བཤད་པ་ཀྱི་ལ་(གཉིས)། མངོན་སུམ་གྱི་
 མཆེན་ཉིད་དང་། མཆེན་གཞིའི་དབྱེ་བའོ། །

དང་པོ་མངོན་སུམ་གྱི་མཆེན་ཉིད་ཀྱི་ལ་(གཉིས)། མངོན་སུམ་རྟོག་བྲལ་དུ་བསྐྱེད་པ་དང་། རྟོག་
 བཅས་དགག་པའོ། །དང་པོ་མངོན་སུམ་རྟོག་བྲལ་དུ་བསྐྱེད་པ་ཀྱི་ལ་(གཉིས)། སྐྱེད་བྱེད་དགོད། ཞར་བྱང་
 གཞན་གྱི་སྐྱེད་བྱེད་དགག་རང་གི་སྐྱེད་བྱེད་གཞན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་སྐྱེད་བྱེད་དགོད་ཀྱི་ལ་
 (གཉིས)། མངོན་སུམ་གྱིས་བྲལ་བ་དང་། རྗེས་དཔག་གིས་བྲལ་བའི་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་༼མངོན་སུམ་གྱིས་བྱུང་བ་༽ནི།

ཅ་བ། མངོན་སུམ་རྟོག་དང་བྲལ་བ་ནི། །༡༣༩

མངོན་སུམ་ཉིད་ཀྱིས་འགྲུབ་པར་འགྱུར། །

གྲུན་གྱི་རྣམ་རྟོག་མིང་རྟེན་ཅན།

སོ་སོ་རང་གི་ས་རིག་བྱ་ཡིན། །

གྲུབ་མཐས་མ་བསྐྱད་པའི་མཁས་པ་ལ་མངོན་སུམ་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བར་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱུ་བ་
 དགོས་པ་མིན་པར་ཐལ། དེར་མངོན་སུམ་ཉིད་ཀྱིས་འབྲུབ་པར་འབྲུར་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱེ་
 བོ་ཀུན་གྱི་རྣམ་རྟོག་དོན་སྤྱི་དང་མིང་སྤྱི་གཟུང་ཡུལ་དུ་ཡོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་ཅན་གང་ཟག་
 སོ་སོ་རང་གིས་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་ངེས་པར་རིག་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟོག་བྲལ་གྱི་
 དོན་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་ནས་ཐ་སྙད་རྗེས་དཔག་གིས་བསྐྱུ་བ་པ་སོགས་ཚུལ་དུ་མ་སྒྲུང་ནའང་།
 མངོན་སུམ་རྟོག་པར་གྲུབ་མཐས་བསྐྱད་ཅིང་སྟོོ་བདགས་པ་ཡིན་པས། དེ་མེད་ན་མངོན་སུམ་
 གྱིས་གྲུབ་ཅིང་དེ་དག་གི་ངོར་རྟགས་ཀྱིས་བསྐྱུ་བ་པ་ཡིན་ནོ། །ཀལ་ཉེ་དབང་གེས་རྟོག་པ་ཡིན་ན་
 རྟོག་པ་ཡུལ་ལ་མི་འཕྲོ་བའི་ཆོད་བང་གེས་མི་སྐྱེ་བར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ།

ཙ་བ། ཐམས་ཅད་ལས་ནི་སེམས་བསྐྱེད་ནས། ༡༢༣

ནང་གི་བདག་ཉིད་གཡོ་མེད་པར།

གནས་ནང་མི་ག་གིས་གཞུགས་དག་ནི།

མཐོང་བའི་སྒོ་དེ་དབང་སྒྲེས་ཡིན།

ཐུང་པ་གི་ལུས་རྒྱུས་ཅད་ལས་སེམས་སྤྱིར་འཕྲོ་བ་བསྐྱུས་ནས་ནང་གི་བདག་ཉིད་
རྟོག་པའི་རྒྱང་གིས་གཡོ་བ་མེད་པར་གནས་པ་ན་པར་མེད་གིས་གཟུགས་དག་མཛོང་པའི་སྣོད་
དབང་པོ་ལས་སྟེས་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེའི་ཆེ་ཡང་རྟོག་པ་ཡོད་དོ་ཞེས།

ཙམ། སྤར་ཡང་ཅུང་ཟད་ནམ་རྟོག་ན། །༡༣༥

ཁོ་ཐོའི་རྣམ་རྟོག་འདི་འདྲར་གྱུར། །

ཅེས་རིག་སྤར་བཤད་གནས་སྐབས་ཀྱི། །

དབང་ཐོའི་རྟོགས་པ་ལ་མེད་དོ། །

སྤར་བཤད་པའི་རྟོག་པ་མི་འཕྲོ་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དབང་ཐོའི་རྟོགས་པ་ལ་རྟོག་པ་
མེད་པར་ཐལ། དུས་དེའི་ཆེ་རྟོག་པ་ཡོད་ན་སྤར་རྟོག་པ་ཇི་ལྟར་གྱུར་ཅེས་སྤར་ཡང་ཇེས་ཐོབ་
ཏུ་ཅུང་ཟད་ནམ་པར་རྟོག་ན་སྤར་ཁོ་ཐོའི་རྣམ་རྟོག་འདི་འདྲར་གྱུར་ཏེ་ཞེས་རིག་དགོས་པ་ལ་དེ་
ལྟར་མ་རྟོགས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ ༼ཇེས་དཔག་གིས་རྒྱབ་པའི་ཚུལ་ ༼ལ་(གཉིས)། དབང་གེས་རྟོག་བྱེད་པ་སྐབས་པ་དང་།
མཐོང་རྟོག་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་དགག་བཤོ། །

དང་པོ་ ༼དབང་གེས་རྟོག་བྱེད་པ་སྐབས་ ༼ནི།

ཙམ། གཅིག་ཏུ་མཐོང་བའི་བྱད་པར་ནི། །༡༣༦

གཞན་འགའ་ཞིག་ཏུ་མཐོང་མི་འགྱུར། །

དེ་ལས་སྤྱི་གཞན་ཐ་དད་པ། །

ཡོད་མིན་ཐ་དད་སྒོ་མེད་བྱིར། །

བདེའི་དུས་གཅིག་ཏུ་མཐོང་བའི་བྱད་པར་རང་མཚན་གཞན་ཐ་སྣང་གི་དུས་འགའ་ཞིག་ཏུ་
མཐོང་བར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། དེས་པོ་སྤྱི་པན་ཚུན་ཇེས་འཕྲོ་མི་བྱེད་པའི་བྱིར། གསལ་བ་
དེ་ལས་སྤྱི་གཞན་ཐ་དད་པ་ཡོད་པ་མིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ཡོད་ན་ཇེས་ཐ་དད་དུ་དམིགས་
པའི་སྒོ་ཡོད་དགོས་པ་ལ། སྒོ་དེ་འདྲ་མེད་པའི་བྱིར།

ཙམ། དེ་བྱིར་དབང་པོ་ལས་སྤྱིས་སྒོ། །༡༣༧

ཐམས་ཅད་བྱད་པར་ཡུལ་ཅན་ཡིན། །

དེས་ན་དབང་པོ་ལས་སྤྱི་པ་འཛིན་པ་འབྲུག་པ་ཐམས་ཅད་ཁྱད་པར་རང་མཆོག་གི་
གཞུང་ལུང་ཅན་ཡིན་གྱི། སྤྱི་མཆོག་གཞུང་ལུང་དུ་ཁྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གསལ་བ་ཐན་ཚུན་རྗེས་
འཛིན་མེད། རྗེས་སུ་འཛོལ་བའི་སྤྱི་དོན་གཞན་མེད་པ་དེའི་སྤྱིར། དེ་སྤྱི་པ་འབྲུག་པ་འཛིན་པ་ནི།

ཅེས། བྱད་པར་རྒྱལ་ས་ལ་སྤྲེད་གཤི། །

འཇུག་པ་སྲིད་པ་ཡོད་མིན་ཏེ། །

བྱད་པར་རྗེས་འགྲོ་མེད་པས་ན། ༡༣༥

བད་འདྲུག་པ་ནི་མེད་ཕྱིར་རོ།

ཁྱད་པར་རང་མཚན་རྣམས་ལ་དོན་དམ་པར་རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིག་པ་བརྟུག་པ་སྤྱད་པ་ཡོད་
པ་མིན་ཏེ། དོན་དམ་པར་བརྟུག་པ་མེད་པའི་བྱིད། དེར་ཐལ། ཁྱད་པར་རང་མཚན་པན་ཚུན་
རྗེས་སྒྲུབ་མོད་པ་མེད་པའི་བྱིད། སྒྲ་མ་ལ་ཁྱབ་པ་ཡོད་ཏེ།

ཅ་བ། སྒྲ་རྣམས་ཡུལ་ཡང་གང་དེ་ཉིད། །

དེ་ལྟམས་ཉིད་ནི་སྒྲོར་བར་སྟེད། །

[illegible]

ཞུགས་པ་མིན་པའི་དོན་ནོ། །འོན་སྐྱེའི་ཡུལ་གང་ཡིན་ཞེ་ན།

ཙ་བ། དེའི་འདི་ཞེས་ནི་འབྲེལ་བ་ལ། །༡༣༤

དོན་སྣང་བ་ནི་གང་ཡིན་པ། །

དེ་དག་ཉིད་ནི་འབྲེལ་ཡིན་ན། །

དེ་ནི་དབང་པོའི་སྟོང་ཡུལ་མིན། །

དེ་ཆེ་གསལ་བར་སྣང་བ་ཡི། །༡༣༥

དོན་སྣང་བ་ནི་མེད་ཕྱིར་རོ། །

བརྟ་འབྲེལ་བྱེད་པའི་རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་དེ་ནི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་དོན་གྱི་
སྟོང་ཡུལ་མིན་པར་ཐལ། དོན་དེའི་མིང་འདི་ཡིན་ཅོ་ཞེས་བརྟ་འབྲེལ་བྱེད་པའི་རྟོག་པ་ལ། སྐྱ་སྐྱི་
དང་དོན་སྐྱི་སྣང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཉིད་བརྟ་འབྲེལ་བྱེད་པའི་རྟོག་པའི་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། རྩབ་པར་ཐལ། བརྟ་བྱེད་པ་དེའི་ཆེ་དབང་ཤེས་ལ་གསལ་བར་སྣང་བ་ཡི་དོན་སྣང་བ་དེ་
སྣང་རྟོག་པ་དེ་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ཐད་དུ་ཇི་ལྟར་འབྲུབ་ཅེ་ན།

ཙ་བ། ཤེས་སྣང་ཐ་དད་པ་ཡིས་ནི། །

དོན་རྣམས་ཁྱད་པར་བྱེད་པ་ཡིན། །

དབང་ཤེས་གྱི་གཟུང་དོན་དང་རྟོག་པའི་གཟུང་ཡུལ་རྣམས་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་འཛོག་
བྱེད་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། གསལ་མི་གསལ་གྱི་ཤེས་པའི་སྣང་ཡུལ་ཐ་དད་པ་ཡིས་འཛོག་ལུས་པའི་
ཕྱིར། མིག་ཤེས་གྱིས་མཐོང་བའི་དོན་ལ་འདི་གཟུགས་སོ་ཞེས་བརྟ་སྟོང་བ་ན་བརྟ་འབྲེལ་བྱེད་
པའི་རྟོག་པ་ལ་ཡང་དོན་གསལ་བར་སྣང་བས་དབང་ཤེས་ཉིད་རྟོག་པའོ་ཞེ་ན།

ཙ་བ། མིག་ལ་དོན་སྣང་བ་ན་ཡང་། །༡༣༦

འདི་ཞེས་གཞན་གྱིས་བསྟན་པ་གང་། །

དེ་ཉིད་སྤྲུལ་ཡིས་སྦྱོར་བྱེད་གྱི།

དབང་པོའི་སྦྱོར་ཡུལ་མ་ཡིན་ནོ།

མིག་ཤེས་ལ་དོན་རང་མཚན་སྤང་བ་ན་བརྟེན་བྱེད་པའི་ཆེན་ཡང་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྦྱོར་ཡུལ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་བརྟེན་འབྲེལ་བྱེད་པའི་རྟོག་པས་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདི་གཟུགས་སོ་ཞེས་གཞན་གྱིས་སྤྲུལ་ཡིས་སྦྱོར་བར་བྱེད་ཅིང་བསྟན་བ་ན་རྟོག་པ་ལ་མི་གསལ་བར་སྤང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་རྟོག་པའི་སྤང་ཡུལ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདི་དག་དོན་དམ་བར་བརྟེན་སྦྱོར་བ་ཡིན་ན། བརྟེན་འབྲེལ་བྱེད་པའི་རྟོག་པ་ལ་ཡང་དབང་ཤེས་སྟར་དོན་གསལ་བར་སྤང་དགོས་པར་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི་རང་མཚན་བརྟེན་དངོས་ཡུལ་དུ་མི་རུང་བར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྟར་ན་རང་མཚན་རྟོག་པས་ཀྱང་དངོས་རྟོགས་མི་རུང་བར་བྱུགས་རྟོགས་འབའ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བ་དང་། བསྟན་བཅོས་གྱིས་ཀྱང་ཆད་མ་དང་གཞལ་བྱ་རང་མཚན་ལ་སོགས་པ་དངོས་བསྟན་མི་རུང་བར་བྱུགས་བསྟན་འབའ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་རོ།

ཙམ། དབང་པོའི་བྱ་བ་མེད་པ་ལ། ༡༣༡

གཞན་དག་ཙམ་གྱིས་སྤང་མེད་བྱིར།

འབྲེལ་བ་མ་བྱས་ཅན་མིན་ཏེ།

རང་ཉིད་ཤེས་པར་ཐལ་བྱིར་རོ།

དེ་སྟར་ཡིན་པ་གཞུང་ལོག་མ་འདི་ཉིད་གྱིས་ཀྱང་གསལ་བར་ཤེས་ཏེ། དོན་དམ་བར་བརྟེན་འབྲེལ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྟར་ན་དབང་པོའི་བྱ་བ་མེད་པ་ལ་ཡང་གཞན་གྱི་དག་ཙམ་གྱིས་རྟོག་པ་ལ་དོན་གསལ་བར་སྤང་དགོས་པ་ལ་དེ་མེད་པའི་བྱིར། དོན་དམ་བར་བརྟེན་འབྲེལ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྟར་བརྟེན་འབྲེལ་བ་མ་བྱས་པར་ཡང་གཞན་གྱིས་རང་ཉིད་ཀྱི་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཤེས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་ན་དེ་སྟར་ཤེས་པ་ཅན་ཡང་མིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་༼མཐོང་རྟོག་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་དགག་པ་༽ལ་(གཉིས)། མཐོང་རྟོག་གཅིག་ཏུ་ཞེན་པའི་རྒྱ་
མཚན་དང་། ཚིད་སྤང་ངོ་།

དང་པོ་༼མཐོང་རྟོག་གཅིག་ཏུ་ཞེན་པའི་རྒྱ་མཚན་༽ནི།

ཙམ། རྟོག་བཅས་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཡིད། ༥༡

ཅིག་ཅར་དུ་ནི་འཇུག་གི་རམ། །

འཇུག་པ་སྤྱར་གི་སྤྱར་པོ་དག །

དེ་དག་ལ་ནི་གཅིག་ཏུ་ཞེན། །

རྟོག་བཅས་དང་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཡིད་དེ་དག་ལ་སྤྱར་པོ་དག་གཅིག་ཏུ་ཞེན་པའི་རྒྱ་
མཚན་ཡོད་དེ། དེ་གཉིས་དུས་ཅིག་ཅར་དུ་ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་གི་རམ། འཇུག་པ་སྤྱར་བས་
གཅིག་ཏུ་ཞེན་པའི་གི་རམ།

གཉིས་པ་༼ཚིད་པ་སྤང་བ་༽ལ་(གཉིས)། དབང་ཤེས་ཡུལ་ལ་ཆད་ཅིང་འཇུག་པར་ཐལ་བ་སྤང་
བ་དང་། དེའི་ལན་དགག་པའོ།

དང་པོ་༼དབང་ཤེས་ཡུལ་ལ་ཆད་ཅིང་འཇུག་པར་ཐལ་བ་སྤང་བ་༽ནི།

ཙམ། གལ་ཏེ་རྣམ་རྟོག་གིས་བཅད་པས། ༥༢

མཐོང་བ་རྒྱན་ཆད་འགྱུར་ཞེན། །

གལ་ཏེ་མཐོང་རྟོག་གཉིས་ཀ་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་ན་མཐོང་བ་དབང་ཤེས་རྒྱན་ཆད་ཅིང་
ཆད་ཅིང་འཇུག་པར་ངེས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། རྣམ་རྟོག་གིས་བཅད་པའི་གི་རམ་ཏེ། མཐོང་
རྟོག་མི་གཅིག་ཅིང་ཤེས་པ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་མི་སྤྱེ་བའི་གི་རམ་ཞེན།

ཙམ། གཞན་གྱི་འདེད་པས་ནི་ཐ་དད་པའི། །

རྣམ་པར་རྟོག་ཆེ་ཅི་ལྟར་མིན། །

དབང་ཤེས་རྟོག་པར་འདོད་པ་གཞན་གྱི་ལྟར་ན་འདྲ། ལུལ་རིགས་ཐ་དད་པའི་སྟོན་གྱི་
སྤྲུལ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཆེ་མཐུན་གྱི་གཟུགས་འཛིན་པའི་དབང་ཤེས་པར་ཆད་ཅིང་འབྲུག་ཅིང་
ངེས་པ་ཅི་ལྟར་མིན་ཏེ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀ་ད་ལྟ་མཚུངས་པར་ལུལ་ལ་འབྲུག་ཤེས་པ་དུ་
མ་ཅིག་ཅར་མི་སྤྲེལ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ རྒྱུ་ལྡན་དགག་པ་ རེལ་(གཉིས)། རོན་དགག་པ་དང། དཔེ་དགག་པ་ལོ། །

དང་པོ་ རོན་དགག་པ་ རེའི།

ཙམ། གལ་ཏེ་མགལ་མེ་མཐོང་བ་བཞིན། ༡༣༥

དངོས་ཕྱོགས་སྟོབས་དང་ལྡན་འདོད་ན། །

གལ་ཏེ་མགལ་མེ་ལྟ་བུ་བར་ཆོད་ཀྱང་འབྲུག་པ་སྤྲུང་བས་རྟོག་པས་པར་མ་ཆད་དུ་
མཆམས་སྤྲུང་བ་སྟོབས་དང་ལྡན་པས་འཁོར་ལོའི་རྣམ་པར་མཐོང་བ་བཞིན་དུ། དངོས་པོ་འཛིན་
པའི་དབང་ཤེས་གྱི་ཕྱོགས་སྟོབས་དང་ལྡན་པས་རྟོག་པས་པར་ཆོད་ཀྱང་བར་མ་ཆད་པ་ལྟར་སྤྲུང་
ཞིང་ཞེན་པས་པར་ཆད་དང་བཅས་པར་མ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་འདོད་ན། མཐོན་སྤྲུལ་རྟོག་མེད་དུ་
འདོད་པ་གཞན་གྱི་ལུགས་ལ་འང་ཆོས་ཅན། མཐོང་རྟོག་གཉིས་ཀ་ལུལ་ལ་འབྲུག་པའི་ཆེ། དབང་
ཤེས་པར་ཆད་དང་བཅས་པར་ངེས་པར་ཐལ་བའི་སྟོན་མེད་པར་ཐལ།

ཙམ། དེ་ནི་གཞན་ལ་འང་མཚུངས་པ་ཡིན། །

ཡི་གེ་འང་ཅིག་ཅར་ཐོས་པར་འབྱུང། །

དངོས་པོ་འཛིན་པའི་ཕྱོགས་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་དེ་ནི་མཚུངས་པར་ཡོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཡི་གེ་ས་རྩལ་སྤྲུལ་ཅིག་ཅར་ཐོས་པར་འབྲུལ་བར་འབྱུང་བར་ཐལ། ཐོས་པ་ཆེས་སྤྲུང་བའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། རོ་མཆོ་ངེས་ཅན་དུ་མི་གོ་བར་ཐལ་ལོ། །

ཙམ། འདིར་དོན་ཀྱན་དང་ཅིག་ཅར་དུ། ༡༣༦

འདུས་ཅན་དབང་རྣམས་ཡོད་པ་ན། །

ཤེས་པ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་མི་སྐྱེ་བར་འདོད་པའི་ཡུགས་འདིར་གཟུགས་སྐྱེ་ལ་སོགས་པའི་
དོན་དངོས་སོ་ཀྱན་དང་ཅིག་ཅར་དུ་འདུས་པ་ཅན་གྱི་ཡིད་བྱེད་དང་དབང་པོ་ལྟ་སོ་རྣམས་རྒྱས་
ལྟན་དུ་ཡོད་ཅིང་རྟོག་པ་ཡང་ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་ཆེ་ན་ཤེས་པ་དུག་པོ་རེ་རེའང་གཞན་ལྟ་སོ་
རྣམས་ཀྱིས་ཆོད་ཅིང་སྐྱེ་བར་ཐལ། དུག་ཀ་རྒྱ་རྒྱས་པ་མཚུངས་པར་ཡོད། ཤེས་པ་དུ་མ་ཅིག་
ཅར་མི་སྐྱེ་བའི་བྱིར། འདོད་ན།

ཅ་ག། ལྟ་སོ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོད་ན་ཡང་། །

ཆོད་མེད་བཞིན་དུ་སྤང་བའི་གྲོ། །

གང་དེ་མིང་གི་མཐར་ཐུག་པའི། ༡༣༦

ཤེས་པ་སྐྱད་ཅིག་དང་འདྲེས་བྱིར། །

ཆོད་བར་སྤང་བ་དེ་ངོ་མཆར། །

གང་དེ་བར་ཆོད་མེད་ཅིང་མིང་གི་མཐར་ཐུག་པའི་ཡི་གེ་ས་རུར་ས་ཆོས་པའི་ཤེས་པ་
སྐྱད་ཅིག་ལྟ་སྐྱེ་ཅིག་ཅར་དུ་འབྲུལ་པ་མི་སྐྱེ་བར་འདྲེས་པ་སྐྱེ་བར་མ་ཆད་བར་སྐྱད་ཅིག་ལྟ་སྐྱེ་
སོ་སོར་ཆོད་བར་སྤང་ཞིང་རེས་པ་དེ་ངོ་མཆར་ཞིང་མི་རིགས་པར་ཐལ། ཤེས་པ་དུག་ཀ་ཡུལ་
ལ་འཇུག་པའི་ཆེ། གཞན་ལྟ་སོ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོད་ན་ཡང་ཆོད་པ་མེད་པ་བཞིན་དུ་སྤང་ཞིང་ཞེན་
པའི་བྱིར།

དོན་བསྐྱུ་བ་ནི། གཞན་གྱི་བར་ཆད་མེད་པའི་ཡི་གེ་ས་རུར་ས་ཆོས་ཅིག་ཅར་ཐོས་པར་
འབྲུལ་བ་མི་སྐྱེ་བར་རིས་ཅན་དུ་ཐོས་པར་རེས་པ་མི་འཐད་བར་ཐལ། འཇུག་ཤེས་དུག་པོ་
གཞན་ལྟ་སྐྱེས་བར་དུ་ཆོད་ན་ཡང་ཅིག་ཅར་དུ་ཡུལ་འདྲིན་བར་འབྲུལ་བའི་བྱིར། མིང་གི་མཐར་
ཐུག་པ་ནི་ཡི་གེ་ངོས་འདྲིན་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཁ་ཅིག་ཡི་གེ་ཉན་ཤེས་ཀྱིས་མི་ཐོས་པར་འདོད་

བར་ཡོད་པ་ལ་འང་སྐྱ་འཛིན་མེད་བར་གཟུགས་འབའ་ཞིག་འཛིན་པ་གང་དེ་ཆོས་ཅན། སེས་པ་
 དུ་མ་ཅིག་ཅར་མི་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སྐྱ་འཛིན་མ་སྐྱེས་པ་མིན་ཏེ། ཡིད་གཟུགས་མཛེས་ལ་
 ལྷག་བར་ཆགས་པས་གཞན་སྐྱ་འཛིན་བསྐྱེད་བའི་དེ་མ་ཐག་རྒྱེན་གྱི་རྩས་པ་ཉམས་ནས་དེ་མ་
 སྐྱེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཙམ། གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་ཚྣ་འདི་ཡོད། །

ཡིད་གཟུགས་མཛེས་ལ་ལྷག་བར་ཆགས་པའི་སྐྱ་བས་སྐྱ་འཛིན་མི་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་མཚན་
 མེད་བར་ཐལ་བའི་ཚྣ་བ་འདི་སེས་པ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་ཁོ་ནས་སྤང་དགོས་
 བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སེས་པ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བ་དང་མི་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་
 ཚྣ་བ་འདི་ཡོད་པས་ཅིག་ཤོས་གྱིས་ཀྱང་སྤང་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཅིག་ཤོས་གྱིས་སྤང་རྩས་
 བ་མ་ཡིན་ཏེ། རྣ་བའི་དབང་པོ་མ་ཉམས་པར་ཡོད། དུལ་སྐྱ་ཡང་ཉེ་བར་ཡོད་པའི་ཆེན་ཡིད་
 གཟུགས་མཛེས་ལ་ལྷག་བར་ཆགས་པ་ན། ཉན་སེས་མི་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་མཚན་མེད་བར་ཐལ། དེའི་
 བདག་རྒྱེན་དང་དམིགས་རྒྱེན་རྩས་ལྷན་དུ་ཡོད། དེ་མ་ཐག་རྒྱེན་མཚང་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་
 མ་སྐྱེས་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། སེས་པ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་མི་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་
 ཡིན་པ་ཉམས་སོ། །

གཉིས་པ་༼དཔེ་དགག་པ་༽ཞི།

ཙམ། མགལ་མེ་ལ་སོགས་སྤྱར་འདུག་པའི། །^{༡༥}

རྗེས་སུ་འཁོར་བས་གནོད་པ་ཅན། །

མིག་ལས་འཁོར་ལོར་འཁྲུལ་སྐྱེ་ཡི། །

དེ་མཐོང་མཚམས་སྤྱིར་ལས་མ་ཡིན། །

མགལ་མེ་དེ་འཁོར་ལོར་མཐོང་བ་རྟོག་བས་སུ་ཕྱི་མཚམས་སྤྱིར་བའི་དབང་ལས་མ་

ཡིན་པར་ཐལ། མིག་དབང་བསྐྱད་པ་ལས་འཁོར་ཁོར་འཁྲུལ་བའི་དབང་ཤེས་སྐྱེ་བ་ཡིན་པའི་
 བྱིས། དེའི་བདག་རྒྱུན་མིག་དབང་བསྐྱད་པ་ཡིན་ཏེ། མགལ་མེ་ཐུར་དུ་འཇུག་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་
 བའི་མིག་ལ་གནོད་པ་བྱས་པ་ཅན་ལས་བསྐྱད་པར་སྐྱེས་པའི་བྱིས། ལ་སོགས་པས་བྱུར་འཇུག་
 བ་སོགས་གཞུང་རོ། །

གཉིས་པ་༼ཞར་བྱང་གཞན་གྱི་སྐྱབ་བྱེད་དགག་པ་༽ལ་(གཉིས)། དབང་པོ་ལས་སྐྱེས་པའི་རྟགས་
 དགག་པ་དང་། དེས་གཞན་ཡང་ཁྱེད་པའོ། །དང་པོ་༼དབང་པོ་ལས་སྐྱེས་པའི་རྟགས་དགག་པ་༽ནི།

ཅུ་བ། ལ་ལ་དབང་སྐྱེས་ལ་སོགས་བྱིས། །༡༩༠

བྱིས་པའི་སྒོ་བཞིན་རྟོག་མེད་དང་། །

བྱིས་པའི་རྟོག་མེད་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ། །

བད་ཉམས་པ་ཉིད་ཡིན་སྐྱ་བ། །

ཀླན་ལས་བཏུས་ཀྱི་འབྲེལ་བྱེད་སྲིད་པའི་བདག་པོ་ལ་སོགས་པ་ལ་ལ་ན་རེ། ཟུན་པོའི་
 དབང་པོའི་སྒོ་རྟོག་པ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། དབང་པོ་ལས་སྐྱེས་པ་དང་། ཟུང་བའི་རྣམ་པས་འཇུག་
 པ་དང་། ཡིད་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱིས། བྱིས་པའི་དབང་སྒོ་བཞིན། དཔེ་
 བསྐྱབ་པ་ནི། བྱིས་པའི་དབང་སྒོ་རྟོག་མེད་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་མཚན། བད་འཇིན་པའི་རྒྱ་ཉམས་
 པ་ཉིད་ཡིན་ལོ་ཞེས་སྐྱེ། །

ཅུ་བ། དེ་དག་གི་ནི་རྟོག་མེད་བྱིས། །༡༩༡

བྱིས་པའི་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །

བད་ཡི་རྒྱ་དང་བྲལ་བའི་བྱིས། །

དེ་ནི་བྱིས་ཀྱང་མི་འགྱུར་རོ། །

ལོན་བྱིས་པ་དེ་དག་གི་སྒོ་ཐམས་ཅད་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པར་ཐལ། བད་འཇིན་པའི་རྒྱ་

ཉམས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱིས་པའི་སྒོ་དེ་དག་མངོན་སུམ་སྟེ་ཡུལ་གསལ་བར་སྤང་བ་ཉིད་ཏུ་
འགྱུར་བར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་འདོད་ན། བྱིས་པའི་རྟོག་པ་དེ་ནི་དུས་ཕྱིས་ཀྱང་མིང་
གི་སྒོ་ནས་དོན་ལ་དཔྱད་བྱེད་ཏུ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། བར་འཛིན་པ་ཡི་རྒྱ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར།

ཙ་བ། གལ་ཏེ་བར་ལ་མ་བྱང་བའི། ॥ ༡༩༩

ཡིད་ཡོད་དེས་ན་དེ་འདོད་ན། །

གལ་ཏེ་ད་ལྟ་བར་ལ་མ་བྱང་བའི་ཡིད་དེ་ཉིད་དོན་ལ་དཔྱད་བྱེད་ཏུ་ཡོད་པ་དེས་ན་དེ་
ཕྱིས་བར་འཛིན་པར་འདོད་དོ་ཞེ་ན།

ཙ་བ། དེ་བཞིན་དབང་སྐྱེས་ལ་ཡང་འགྱུར། །

ཡིད་རྟོག་དེ་བཞིན་ཏུ་བྱིས་པའི་དབང་པོ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པ་ལ་ཡང་བྱིས་བར་
འཛིན་པའི་རུས་པ་ཅན་ཏུ་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་ལྟ་བུའི་ཡིད་སྒོ་དང་རྟོག་མེད་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་
མཚུངས། ཡིད་སྒོ་རྟོག་པ་དུས་ཕྱིས་བར་འཛིན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

བྱིས་པའི་དབང་ཤེས་དུས་ཕྱིས་བར་འཛིན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དབང་པོ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།

ཙ་བ། འདི་འདྲ་འདི་ཡང་སྐྱག་ལྡན་ཡིན། །

རྟགས་འདི་འདྲ་འདི་ཡང་ཡང་དག་མིན་པར་ཐལ། སྐྱག་ལྡན་གྱི་གཏན་ཆིགས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། སྐྱ་ཕྱི་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་རུས་པས་སྤོང་བ་གཏན་ཆིགས་ཡིན་པོ་ཞེ་ན།

ཙ་བ། བྱིས་ལ་སྐྱབ་པར་བྱེད་གང་ཡིན། ॥ ༡༩༩

དེ་ཉིད་འདིར་ཡང་བརྟོན་བྱ་སྟེ། །

དབང་པོའི་སྒོ་ནི་མཚུངས་ཕྱིར་རོ། །

བྱིས་པའི་དབང་ཤེས་རྟོག་བྱེད་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ལ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་བརྟོན་པ་གང་ཡིན་པ་སྐྱ་
ཕྱི་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་རུས་པས་སྤོང་བ་དེ་ཉིད་གན་པོའི་དབང་ཤེས་རྟོག་བྱེད་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་འདིར་

ཡང་གཏན་ཚིགས་སུ་བརྗོད་པར་བྱ་རིགས་པར་ཐལ། བྱིས་པའི་སློང་ལ་དེ་ལྟར་བརྗོད་པ་གང་ཞིག
རྟགས་དེས་དབང་པོའི་སློང་གཉིས་ཀ་རྟོག་བྲལ་དུ་བསྐྱབ་རྩམ་མི་རྩམ་མཚུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་རྒྱུ་ལ་ཞུགས་པ་འདྲི།

ཙམ། འདིས་ནི་སྤྱོད་སོགས་བཤད་པ་ཡིན། །

དབང་པོ་ལས་སྐྱེས་པ་ཆན་དབང་རྟོག་བྲལ་དུ་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ལྟར་སྤྱད་དུ་བསྐྱབ་པ་
འདིས་ནི་སྤྱོད་པའི་རྣམ་པས་འབྲུག་པ་སོགས་ཀྱང་དོན་གྱིས་ལྟར་སྤྱད་དུ་བཤད་པ་ཡིན་པར་ཤེས་
པར་བྱ་སྟེ། དེ་རྣམས་ཀྱང་ལྟར་སྤྱད་དུ་གོ་བའི་ཆེད་དུ་དབང་སྐྱེས་ལྟར་སྤྱད་དུ་སྐྱབ་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་རྒྱུ་ལ་ཞུགས་བྱེད་གཞན་བསྐྱབ་པ་ཀློང་གཉིས། དབང་ཤེས་དོན་སྤྱོད་རྟོག་པ་ཡིན་པ་
དགག་པ། སྤྱོད་རྟོག་པ་ཡིན་པ་དགག་པ་ལོ། །དང་པོ་རྒྱུ་ལ་ཞུགས་དོན་སྤྱོད་རྟོག་པ་ཡིན་པ་དགག་པ་ཀློང་གཉིས།
(གསུམ་པ་) སྐྱབ་པ་སྐྱབ་པ། རྟགས་དགོང་། རྟོགས་ཆོས་བསྐྱབ་པ་ལོ། །

དང་པོ་རྒྱུ་ལ་ཞུགས་པ་འདྲི།

ཙམ། སྤྱད་པར་དང་ནི་སྤྱད་པར་གཞི། །༡༩༩

འབྲེལ་དང་འཇིག་རྟེན་གཞུང་ལུགས་ནི། །

བརྒྱུད་ནས་དེ་དག་སྟོན་བྱས་ཏེ། །

དེ་ལྟར་རྟོགས་ཀྱི་གཞན་དུ་མིན། །

དཔེར་དབྱག་ཅན་བཞིན་..... །

སྤྱད་པར་དུ་བྱེད་ཆོས་དང་སྤྱད་པར་གྱི་གཞི་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དང་། འཇིག་རྟེན་
ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་སྤྱི་ཐ་སྣང་རྣམས་གཞན་དུ་སོ་སོར་འཇིན་མི་ཤེས་བཞིན་དུ་བསྟོན་པས་ནས་
འཇིན་པ་མིན་པར་ཐལ། དང་པོར་སོ་སོར་གཞུང་ནས་བྱིས་དེ་དག་བསྟོན་པར་བྱས་ཏེ་འདི་བ་
སྤང་དཀར་པོའི་སྐྱམ་པ་དེ་ལྟར་རྟོགས་དགོས་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་སྐྱེས་བྱ་དབྱག་པ་ཅན་ཞེས་པ་

བཞིན་ནོ། །སྤྲེལ་བྱ་དང་དབྱུག་པ་ཐུས་ཐ་དང་ཀྱང་ཁྱད་གཞི་ཁྱད་ཆོས་ཀྱི་ཆ་རྟོག་པས་བཏགས་
 པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་དབྱུག་པ་འདི་ཡང་སྤྲེལ་བྱ་ཅན་ལྟ་བུ་ལེ་སྤྲེལ་བྱ་བར་འགྱུར་རོ། །དེས་
 བྱ་སྤྲེལ་བྱ་དུ་མའི་ནང་ནས་གཅིག་ལ་དབྱུག་པ་ཅན་ལྟ་བུ་ལེ་སྤྲེལ་བྱ་དབྱུག་པས་སྤྲེལ་བྱ་བྱི་
 མ་རྣམས་ལ་མན་བཏགས་ནས་དུས་མཉམ་པའི་སྤྲེལ་བྱ་དང་དབྱུག་པ་ཁྱད་གཞི་ཁྱད་ཆོས་སུ་སྤྲོ་
 བཏགས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་༼རྟོགས་དགོད་པ་༽ནི།

ཙ་བ།རིགས་སོགས་ཀྱི། ༡༥༥

བྱེ་བྲག་རྟོགས་པ་མེད་པའི་བྱིར། །

དེ་ལྟར་སྤྱོད་པ་ཡོད་མིན་པ། །

དེས་ན་འདི་ལ་རྟོག་པའང་མེད། །

དབང་པོའི་ཤེས་པ་འདི་ལ་ཆོས་ཅན། རིགས་དོན་གཞན་དང་། རིགས་སོགས་དེ་དང་ལྟན་
 པའི་ཐུས་ལྟན་ཅིག་ཏུ་སྤྱོད་པའི་རུས་པ་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། རིགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་
 སོ་སོར་རྟོགས་ཤིང་འཛིན་པ་མེད་པའི་བྱིར། དེས་ན་དོན་སྤྱོད་རྟོག་པ་ཉིད་དུ་འང་མེད་དེ། བསྟན་
 བའི་ཆོས་དེས་ནའི་བྱིར།

གསུམ་པ་༼རྟོགས་ཆོས་བསྟན་པ་༽ལ་(གསུམ)། སྤྱོད་བྱ་རིགས་སོགས་དོན་གཞན་མ་གྲུབ། དེ་
 སྤྱོད་པ་འཕྲོད་འདུ་དངོས་པོ་བ་མ་གྲུབ། རིགས་དོན་གཞན་མེད་ཀྱང་གཅིག་གི་སྤྱོད་མི་ལགས་
 བའོ། །དང་པོ་༼སྤྱོད་བྱ་རིགས་སོགས་དོན་གཞན་མ་གྲུབ་པ་༽ནི།

རིགས་དོན་གཞན་ཡོད་དེ། སྤྱོད་བྱེ་བྲག་པའི་རྒྱ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཞེན།

ཙ་བ། རྟོག་པ་འཕྲོད་ཅན་གྱི་རྣམ་ཤེས་གང་། ༡༥༦

དེ་ཡང་སྤྱོད་དང་གསལ་བར་སྤྱང་། །

ཁ་དོག་དབྱིབས་ཡིག་རྣམ་པ་ཡི། །

སྟོང་བ་བ་ལང་ཉིད་དུ་བརྟེན། །

བ་ལང་གི་གསལ་བ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཅན་གྱི་སྤྱི་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཤེས་བ་གང་ཡིན་
བ་དེའང་ཆོས་ཅན། སྤྱི་དོན་གཞན་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་བ་མིན་ཏེ། རྟོག་པ་ལ་སྤྱི་དོན་སྤྱི་དང་།
རྟོག་མེད་ལ་སྤྱི་རང་མཆོད་དང་ཁ་དོག་དབྱིབས་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་གསལ་བར་སྤང་བའི་བྱིར།
ཁུབ་བར་ཐལ། ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་དང་ཡི་གེའི་རྣམ་པ་ཡིས་སྟོང་བ་ཞིག་ལ་བ་སྤང་ཉིད་ཅེས་
བའི་སྤྱི་དོན་གཞན་དུ་བརྟེན་པའི་བྱིར།

ཙམ། དེ་ཉིད་མཚུངས་པ་ཉིད་ཡིན་ཁྱད། །༡༧༥།

རྟོག་པ་ལ་སྤང་བའི་ཁ་དོག་ལ་སོགས་བ་དེ་ཉིད་བ་སྤང་གི་གསལ་བ་ཐམས་ཅད་མཚུངས་
པ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་དོན་གཞན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། རྟོག་པ་ལ་མི་གསལ་བར་སྤང་བ་དེ་ཉིད་སྤྱི་དོན་གཞན་
མིན་པར་ཐལ།

ཙམ། མིག་གི་ཡུལ་ལ་མཐོང་མེད་དེ། །

སྤང་བ་གཉིས་ནི་མེད་བྱིར་རོ། །

སྤྱི་དོན་གཞན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་བར་ཁས་སྤངས་ཤིང་། མིག་གི་ཤེས་པའི་འོར་རང་
གི་གཟུང་ཡུལ་ལ་མི་གསལ་བར་མཐོང་བ་དེ་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། རང་གི་སྤང་ཡུལ་གསལ་བར་
སྤང་བའི་བྱིར། ཁུབ་བར་ཐལ། མིག་ཤེས་ལ་རང་ཡུལ་གསལ་བར་སྤང་བ་དང་། མི་གསལ་བར་
སྤང་བའི་སྤང་བ་གཉིས་མེད་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན།

ཙམ། རྫོང་ཐ་དད་པའང་རྟེན་པར་དགལ། །

རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་རྫོང་གཉིས་ཐ་དད་དུ་འཛོག་པའང་རྟེན་པར་དགའ་ཞིང་འཛོག་བྱེད་མེད་པར་
ཐལ། ཤེས་བ་གཅིག་ལ་རང་གི་སྤང་ཡུལ་གསལ་བར་སྤང་བ་དང་མི་གསལ་བར་སྤང་བ་གཉིས་

ཡོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་༼དེ་རྒྱུ་ར་བ་འཕྲོད་འདུ་དངོས་པོ་བ་མ་གྲུབ་པ་༽ལ་(གསུམ།) འཕྲོད་འདུ་དངོས་པོ་བ་སྤྲུལ་གྱི་
རྒྱུ་མི་རུང་བ་དང་། དེ་མི་སྲིད་པ་དང་། རྫོང་བྱེད་སྤྲུལ་བཟོད་བྱ་དོན་གཞན་གྱི་དབང་གིས་འཇུག་
དགོས་པ་མི་འཐད།

དང་པོ་༼འཕྲོད་འདུ་དངོས་པོ་བ་སྤྲུལ་གྱི་རྒྱུ་མི་རུང་བ་༽ནི།

ཙ་བ། དབང་པོས་འཕྲོད་འདུ་འཛིན་མེད་བྱིར། །༡༥༤

འབྲེལ་བ་མཐོང་བ་མེད་པར་གནས། །

འཕྲོད་འདུའི་འབྲེལ་བ་དབང་པོའི་མངོན་སྲུང་གྱིས་མཐོང་བ་མེད་པར་གནས་པར་ཐལ།
དབང་པོའི་མངོན་སྲུང་གྱིས་འཕྲོད་འདུའི་འབྲེལ་བ་འཛིན་པ་མེད་པར་རིགས་པ་ཅན་པ་རང་ཉིད་
གྱིས་ཁས་སྐྱངས་ཤིང་། དེ་དོན་ལ་ཡང་དབང་མངོན་གྱིས་འཛིན་པ་མེད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་༼དེ་མི་སྲིད་པ་༽ནི།

དོན་ལ་འཕྲོད་འདུ་དངོས་པོ་བ་ཡོད་དེ། སྤྲུལ་མ་འདི་ལ་སྤྲུལ་བྱུ་ཡོད་དོ་སྤྲུལ་བ་དང་། རྩ་
ལ་བ་སྤྱང་ཡོད་དོ་སྤྲུལ་པའི་རྒྱ་འཕྲོད་འདུ་དངོས་པོ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས།

ཙ་བ། སྤྲུལ་མ་འདི་ལ་སྤྲུལ་བྱུ་ཞེས། །

སྤྲུ་འདི་དག་ཀྱང་རང་གིས་བྱས། །

བ་ལང་ལ་རྩ་ཞེས་འདྲི་བ་རྟོག་། །༡༥༥

རྩ་ལ་བ་ལང་འདྲི་བ་རྟོག་མིན། །

འཕྲོད་འདུ་དངོས་པོ་བ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་སྤྲུལ་མ་འདི་ལ་སྤྲུལ་བྱུ་འདྲི་བ་པའི་སྤྲུ་
འཇུག་པར་འདོད་པ་འདི་དག་ཀྱང་རིགས་པ་ཅན་པ་རང་གིས་རྟོག་པས་བྱས་པར་ཐལ། རིགས་
པ་ཅན་པ་དེ་སྤྲུ་འདོད་པ་གང་ཞིག་དེས་རྩ་སྤྲུ་བཏགས་པ་དེ་སྤྲུ་མི་གནས་པའི་བྱིར། རྩ་ལ་

བ་སྒྲུང་ཡོད་སྐུ་མ་པ་ཡང་འཕྲོད་འདྲ་དངོས་པོ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བ་སྒྲུང་ལ་
རྩ་ཡོད་དོ་ཞེས་འཇིག་རྟེན་ན་བརྗོད་གྱི། རྩ་ལ་བ་སྒྲུང་ཡོད་ཅེས་འཇིག་རྟེན་གྲགས་པ་མིན་
པའི་བྱིར།

ཙམ། བ་ལང་ཞེས་བྱ་ཡན་ལག་ནི། །

སྐྱག་མ་རྣམ་བཅད་དམིགས་མེད་བྱིར། །

བ་སྒྲུང་ལ་རྩ་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱ་འདི་ཡང་འཕྲོད་འདྲ་དངོས་པོ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་
འཇུག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྩ་མ་གཏོགས་པའི་བ་སྒྲུང་གི་ཡན་ལག་སྐྱག་མ་རྣམས་དང། ལྷེད་གི་
རྩ་བར་རྣམ་པར་བཅད་པའི་རྒྱ་ལ་གྱིས་དམིགས་པ་མེད་པར་བར་མ་ཆོད་དུ་ཆོགས་པ་གཅིག་ཏུ་
འདུས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་པའི་བྱིར། འོན་ཀྱང་གྱི་སྐྱལ་མ་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱམ་བུ་འདིའོ་ཞེས་
བརྗོད་པ་མཐོང་བས་འཕྲོད་འདྲ་དངོས་པོ་བ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན།

ཙམ། སྐྱལ་མ་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱམ་བུ། ། ༡༦

འདི་ཞེས་སྐྱལ་མ་འདུས་བྱས་ལས། །

བྱིས་འབྱུང་འབྲས་བྱར་བརྗོད་ཡིན་གྱི། །

དེ་ལྟ་བུར་ཡང་དུས་གཅིག་མིན། །

དེ་ལྟ་བུར་ཡང་དུས་གཅིག་པའི་སྐྱལ་མ་ལ་སྐྱམ་བུའི་འཕྲོད་འདྲ་དངོས་པོ་བ་སྐྱལ་མའི་
སྐྱམ་བུ་ཞེས་པའི་སྐྱ་རྟོག་འཇུག་པའི་རྒྱ་མིན་པར་ཐལ། སྐྱར་གྱི་སྐྱལ་མ་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱམ་བུ་
འདི་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཆེ་སྐྱལ་མའི་སྐྱ་རྒྱའི་གནས་སྐབས་ལ་འཇུག་ལ། སྐྱམ་བུའི་སྐྱ་སྐྱར་གྱི་
སྐྱལ་མ་ཐག་པ་སོགས་ཀྱིས་འདུས་བྱས་པ་ལས་བྱིས་འབྱུང་བའི་འབྲས་བྱར་གྱུར་པའི་ཡིང་པོ་
གཅིག་གི་གནས་སྐབས་ལ་བརྗོད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། འོན་ཀྱང་གྱི་སྐྱལ་མ་དེ་གང་ཡིན་ཞེས་
དེས་པ་ན། སྐྱམ་བུ་ལ་དམིགས་ནས་དུས་མཉམ་དུ་འདིའོ་ཞེས་སྟོན་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། སྐྱམ་

བྱ་ལ་སྤར་གྱི་སྤྲུལ་མ་འདིའོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡང་འཕྲོད་འདུ་དངོས་པོ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་འཇུག་
པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།

ཙ་བ། འགའ་ཡིས་རྒྱ་རྒྱོ་བཏགས་པ་འཇ། ༡༡༡

སྤྲུལ་མ་ཞེས་པའི་སྤྲུལ་པ་ན། །

སྤྲུལ་མ་གཅིག་ནི་བཀའ་བྱས་ལ། །

འབྲས་ལ་སྤྲུལ་མ་ཞེས་འཇུག་འགྲུར། །

དེའི་ཆེ་སྤྲུལ་མའི་སྤྲུལ་འཇུག་པ་ཡི་རྟོན་སྟོན་པ་ན་འགའ་ཡིས་འབྲས་བྱ་སྤྲུལ་བྱ་ལ་རྒྱ་སྤྲུལ་
མར་རྒྱོ་བཏགས་པ་འཇ། སྤྲུལ་མ་གཅིག་ལོགས་སུ་བཀའ་བར་བྱས་ལ་འབྲས་བྱས་ཀྱི་སྤྲུལ་མ་ལ་
སྤྲུལ་མ་ཞེས་པའི་སྤྲུལ་སྟོན་པ་ལ་འཇུག་པར་འགྲུར་བའི་བྱིར། འབྲས་བྱས་ན་སྤྲུལ་མ་ལས་དོན་
གཞན་པའི་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་སྤྲུལ་བྱ་མེད་ན། འབྲས་བྱས་ཀྱི་སྤྲུལ་མ་རེ་རེ་ལ་སྤྲུལ་བྱའི་དངོས་
མིང་མི་འཇུག་པར་དེའི་ཆོགས་པ་ལ་དངོས་མིང་འཇུག་པ་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། སྤྲུལ་བྱའི་སྤྲུལ་
པའི་རྒྱ་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་སྤྲུལ་བྱ་དོན་གཞན་མེད་པར་ཐལ།

ཙ་བ། བན་གདགས་པན་འདོགས་བྱེད་ཉིད་དམ། ༡༡༢

རྣམ་པར་ཆད་མེད་སྤྲུང་བ་ཉིད། །

ཆོགས་པ་ཅན་སྤྱི་བཞུགས་བྱེད་པན་འདོགས་བྱེད་ཉིད་དམ། སྤྲུལ་མ་རྣམས་
ཐག་པ་སོགས་ཀྱིས་འདུས་བྱས་ནས་བར་རྣམ་པར་ཆད་པ་མེད་པར་བཞོ་བ་ལ་སོགས་པའི་
དོན་བྱེད་རྣམས་པན་སྤྲུང་བའི་དངོས་པོ་གཅིག་ལ་སྤྲུལ་བྱའི་མིང་འཇུག་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ཉིད་བྱེད་སྤྲུང་རྒྱུ་དོན་གཞན་གྱི་དབང་གིས་འཇུག་དགོས་པ་མི་འཐད་པ་ཀླུ་ལ་(གསུམ)། བྱེད་ཆོས་

དོན་གཞན་མེད་ཀྱང་སྤྲུལ་པའི་དཔེ་དང་། བྱེད་ཆོས་དོན་གཞན་དགོས་ན་རིགས་པ་ཅན་པ་
ལ་ཏ་ཅང་ཐལ་བ་བསྟན་པ། དངོས་མིང་དང་བཏགས་མིང་གི་བྱེད་པར་རོ། །

དང་པོ་། བྱང་ཆོས་དོན་གཞན་མེད་ཀྱང་སྐྱེ་འདྲུག་པའི་དཔེ་། རྟོ།

དངོས་མིང་འདྲུག་པ་ལ་བྱང་ཆོས་དོན་གཞན་ངེས་པར་དགོས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།

ཙམ། འཁྲུལ་མེད་ཅན་ཤེས་དང་པོ་ཡི། །

བརྟུང་སྤྱོད་ཡུལ་གང་ཡིན་དངོས། །

དངོས་པོ་ལས་ནི་ཐ་དད་ཅན། ། ༡༥༩

རིགས་སོགས་ལ་ནི་རྗེས་དཔག་མེད། །

ཐོ་འཁྲུལ་པ་མེད་པ་ཅན་སྤྱི་བར་ཤེས་ཤིང་། འདོད་ཀྱུལ་དང་པོར་སྦྱར་བ་ཡི་བརྟུང་སྤྱོད་ཡུལ་གང་ཡིན་པའི་དོན་དེ་ལ་དང་པོའི་མིང་དེ་དངོས་མིང་དུ་འདྲུག་པའི་ཕྱིར། གསལ་པའི་དངོས་པོ་ལས་རྗེས་ཐ་དད་པ་ཅན་གྱི་རིགས་སོགས་ཡོད་པར་བསྐྱབ་པ་ལ་རྗེས་དཔག་མེད་པར་ཐལ། མ་ཐུན་དཔེ་ཡང་དག་མེད་པའི་ཕྱིར། སྤྱིས་བྱ་དབྱུག་པ་ཅན་ལ་སོགས་པའི་དོན་གཞན་བྱང་གཞི་བྱང་ཆོས་སྤྱི་མཐོང་བ་དེ་ཉིད་དཔེ་ཡིན་ཅོ་ཞེས།

ཙམ། དབྱུག་པ་ཅན་སོགས་ཐམས་ཅད་ལའང་། །

ཀྱན་རྫོབ་པ་ལས་ཐ་སྦྱད་འདོགས། །

དབྱུག་པ་ཅན་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྦྱད་ཐམས་ཅད་ལའང་བྱང་གཞི་བྱང་ཆོས་ཀྱི་ལྷོག་པ་རྗེས་ཐ་དད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དུས་མཉམ་པའི་དབྱུག་པ་དང་སྤྱིས་བྱ་དོན་གཞན་པའི་བྱང་གཞི་བྱང་ཆོས་དང་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་རྟོག་པས་སྤྱོ་བཏགས་པའི་ཀྱན་རྫོབ་པ་ཅན་ལས་སྤྱིས་བྱ་དབྱུག་པ་ཅན་གྱི་ཐ་སྦྱད་འདོགས་པའི་ཕྱིར། དོན་གཞན་དུས་མཉམ་བྱང་གཞི་བྱང་ཆོས་དང་། རྟེན་དང་བརྟེན་པར་ཐ་སྦྱད་བྱེད་པ་རྟོག་པས་བཏགས་པ་འབབ་ཞིག་ཏུ་ཕྱིན་ཏུགས་ལ་ཏེ། དོན་གཞན་ལ་རྒྱ་འབྲས་ལས་མ་གཏོགས་པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་། ། བྱང་ཆོས་དོན་གཞན་དགོས་ན་རིགས་པ་ཅན་པ་ལ་ཏ་ཅང་ཐལ་བ་བལྟན་པ་། རྟོ། བྱང་ཆོས་དོན་

གཞན་གྱིས་དབང་གིས་ངེས་པར་སྐྱེ་འབྱུག་པ་མིན་པར་ཐལ།

ཙ་བ། དངོས་པོ་ཁང་བཟང་འཕྲང་སོགས་གྱི། ༡༥

སྐྱེ་ཡང་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མིན། །

ཆིག་དོན་བྱུག་ལ་དངོས་པོ་ཞེས་པའི་སྐྱེ་དང་། ཁང་བཟང་བྱ་མ་ཆར་བྱ་དངར་བ་ལ་ཁང་བཟང་གི་ཐྱེང་བ་ཞེས་སོགས་གྱི་སྐྱེ་ཡང་ཁྱད་ཆོས་དོན་གཞན་ཡོད་པ་ལ་ངེས་པར་བལྟོས་པ་མིན་པའི་བྱིར། ལྟོས་ན་རིགས་མི་མཐུན་གྱི་རྣམས་མི་ཚུམ་པ་དང་། དངོས་པོ་ཡིན་ན། ཆིག་དོན་བྱུག་ཏུ་འདུས་པ་ཉམས་སོ། །

ཙ་བ། གལ་ཏེ་ཁང་པ་ལྟན་ཡིན་ན། །

གལ་ཏེ་ཁང་པ་བཟང་པོ་རྣམས་མ་ཡིན་གྱི། རྟོག་སོགས་རྩལ་རིགས་མི་མཐུན་སྟངས་པའི་ལྟན་པ་ཡིན་ཀོ་ཞེ་ན།

ཙ་བ། དེ་འཕྲང་དེ་ནི་ཅི་ཞིག་ཡིན། །

ལོན་ཁང་བཟང་དེའི་ཐྱེང་བ་དེ་ནི་ཆིག་དོན་བྱུག་གི་ནང་ནས་ཅི་ཞིག་གྲང་ཡིན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེའི་རྟོན་ཁང་པ་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྣམས་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཡོན་ཏན་དང་ལས་མ་ཡིན་ཏེ། ལྟན་པ་ལ་བརྟན་པའི་བྱིར། འདུ་བ་དང་བྱེ་བྲག་གྲང་མ་ཡིན་ཏེ། རིགས་མི་མཐུན་ལས་ཐ་དད་བྱ་འཕྲང་པའི་སྒྲིའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཙ་བ། གལ་ཏེ་རིགས་ཡིན་.....། །

གལ་ཏེ་ཆིག་དོན་བྱུག་གི་ནང་ནས་རིགས་ཡིན་ཀོ་ཞེ་ན།

ཙ་བ།ཁང་གཅིག་གྲང་། ༡༥

ཤིང་བཞིན་འཕྲང་ཞེས་བརྟོག་པར་འགྱུར། །

ཁང་པ་ཡན་གར་བ་གཅིག་གྲང་ཁང་བཟང་གི་ཐྱེང་བ་ཞེས་པའི་དངོས་མིང་གིས་བརྟོག་

བར་བྱ་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཁང་བཟང་གི་ཐྱེང་བ་ཁང་བའི་གསལ་བ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་ཡིན་
བའི་བྱིར། སྒྲིང་གསལ་དུ་མ་ལ་ཕྱིར་གི་སྒྲིང་བརྗོད་བ་བཞིན་ནོ། །

ཙ་བ། འཕྲེང་མང་པོ་ལ་དེ་ཡི་སྒྲ། །

ཅི་ལྟར་རིགས་ལ་རིགས་མེད་བྱིར། །

འཕྲེང་སོགས་ལ་ནི་ཆེན་པོ་སོགས། །༡༥༦

ཁང་བཟང་གི་ཐྱེང་བ་མང་པོ་ལ་ཁང་བཟང་གི་ཐྱེང་བ་དེའི་དངོས་མིང་གི་སྒྲ་ཅི་ལྟར་ཡང་
མི་འཐད་བར་ཐལ། རིགས་ལ་རིགས་གཉིས་བ་བརྟེན་བ་མེད་བའི་བྱིར། ཁང་བཟང་གི་ཐྱེང་བ་
སོགས་ལ་ཆེན་པོ་དང་ཆུང་དུ་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྙད་མི་འཇུག་བར་ཐལ། དེ་དག་ལ་བྱིས་བྱང་
གི་ཡོན་ཏན་དོན་གཞན་མི་བརྟེན་བའི་བྱིར།

ཙ་བ། ཉེར་བརྟགས་ལས་འདོད་.....། །

ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲ་ཉེ་བར་བརྟགས་བ་ལས་འཇུག་བར་འདོད་དོ་ཞིན།

ཙ་བ།གང་ཡིན་པ། །

དངོས་དང་བྱུང་མེད་རྣམ་ཤེས་ཀྱི། །

གཟུང་བྱ་ཉིད་བྱིར་ཉེར་བརྟགས་མིན། །

ཁང་བཟང་གི་ཐྱེང་བ་ཆེན་པོ་ལ་ཆེན་པོའི་སྒྲ་ཉེ་བར་བརྟགས་བ་ཅུ་མིན་བར་ཐལ།
ཁང་བཟང་གི་ཐྱེང་བ་ཆེན་པོ་གང་ཡིན་བ་དེ་རི་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཆེན་པོ་དངོས་དང་བྱུང་མེད་
དུ་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་ཆེན་པོར་བཟུང་བར་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་བའི་བྱིར།

དེས་ན་བྱུང་ཆོས་དོན་གཞན་ཡོད་མེད་ཀྱིས་དངོས་བརྟགས་ཀྱི་མིང་གི་བྱུང་བར་འབྱེད་
རྣམས་བ་མ་ཡིན་བར་ཐལ།

ཙ་བ། དངོས་སུ་མངོན་བར་འདོད་བ་ལའང། །༡༥༧

རྒྱ་གཞན་མིན་པ་ཉིད་དེ་མཚུངས། །

དུག་ནམས་ལ་ནི་ཆིག་དོན་སྒྲ། །

རྒྱ་གཞན་གང་ལ་སྟོས་པར་མཐོང་། །

མིང་དངོས་སུ་འབྱུག་པར་མངོན་པར་འདོད་པ་ལ་འང་རྒྱ་དོན་གཞན་གྱི་དབང་གིས་མིན་པ་ཉིད་དེ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆིག་དོན་དུག་པོ་ནམས་ལ་ཆིག་དོན་གྱི་སྒྲ་འབྱུག་པའི་རྒྱ་ཡང་དུག་པོ་ལས་དོན་གཞན་པའི་ཆིག་དོན་གང་ལ་བསྟོས་པར་མཐོང་བ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་༼དངོས་མིང་དང་བཏགས་མིང་གི་བྱང་པར་༽ནི། ཐལ་ཆོས་སྒྲ་མ་ལ།

ཙམ། ཇི་ལྟར་གྲགས་ལས་བྱུབ་གང་ཡིན། །༡༥༥

དངོས་དང་དེ་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། །

གང་ལ་དེ་སྐད་བརྗོད་པལ་ལ། །

རྟགས་ཇི་ལྟར་འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་ལས་ཐོག་མར་མིང་དུ་བྱུབ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དོན་དེའི་དངོས་མིང་དང་དོན་དེ་དང་འབྲེལ་ལ་སོགས་པའི་ཆ་འགའ་ཞིག་གིས་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་དོན་གང་ལ་མིང་དེ་སྐད་བརྗོད་པའི་མིང་དེ་ཕྱིས་ཀྱི་དོན་དེ་ལ་པལ་པ་བཏགས་མིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།

ཙམ། དངོས་ལ་དངོས་མེད་བཏགས་ཕྱིར་རོ། །

དོན་གྱི་རྒྱས་སྟོང་ལ་དངོས་མེད་ཀྱི་སྒྲ་དངོས་མིང་དང་། བྱ་སྟེན་གྱི་དངོས་པོ་ལ་བྱ་མེད་ཅེས་དངོས་མེད་ཀྱི་སྒྲ་བཏགས་ནས་སྟོར་བ་མཐོང་པའི་ཕྱིར། གྲགས་པ་ལས་དངོས་བཏགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བྱུབ་ཀྱང་གྲགས་པ་དངོས་པོའི་དབང་གིས་འབྱུག་གོ་ཞེས།

ཙམ། གྲགས་པ་བད་ཡི་རྗེས་འགོ་ཅན། །༡༥༥

དེ་ཡང་བརྗོད་འདོད་རྗེས་འགོ་ཅན། །

འཛིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་ཁོ་ནའི་དབང་གིས་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
བདེ་ཡི་རྗེས་སུ་འཁོ་བ་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར། བདེ་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། ཆོས་སྡེ་མ་ལ། རྟགས་
བརྗོད་འདོད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཁོ་བ་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱད་ཆོས་དོན་གཞན་མེད་ཀྱང་མིང་ཐ་དད་
སྒྱུར་བ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ།

ཙམ། ཐ་སྙད་དོན་དུ་བྱས་པ་སྟེ།

སྟེབ་སྒྱུར་མིང་དང་སྒྱུ་ཆ་བཞིན།

ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་སུ་དོན་གོ་བའི་ཆེད་དུ་བྱས་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་སྟེབ་སྒྱུར་མ་ཁན་གྱིས་སྟེབ་
སྒྱུར་གྱི་བྱད་པར་འགའ་ཞིག་ལ། མེད་ཀྱི་སྟེང་འཛིན་ཅེས་པའི་མིང་བཏགས་པ་དང་། སྒྱུ་པས་སྒྱའི་
ཆ་གསལ་འགའ་ཞིག་ལ་སྐད་ཀྱི་བྱིངས་དང་རྒྱུན་ལ་སོགས་པར་མིང་བཏགས་པ་བཞིན་ནོ།

གསུམ་པ་ཉི་ཤེས་དོན་གཞན་མེད་ཀྱང་གཅིག་གི་སྒྱུ་རྩི་མི་འགལ་བ་ཀྱི་ལ་(གསུམ)། དུ་མ་ལ་སྒྱུ་གཅིག་
འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན་མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ། དོན་བསྒྱུ་བའོ།

དང་པོ་དུ་མ་ལ་སྒྱུ་གཅིག་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན་མདོར་བསྟན་པ་ཀྱི་ཞེ།

དུ་མ་ལ་སྒྱུ་གཅིག་འཇུག་པ་སྒྱི་དོན་གཞན་གྱི་རྒྱ་མཚན་ཅན་མ་ཡིན་པར་ཐལ།

ཙམ། ཐ་དད་ཀྱང་གང་དངོས་ཆོས་ཀྱིས། ༡༦༠

དེ་འབྲེལ་རྣམ་ཤེས་རྒྱ་ཡིན།

དོན་དེ་དག་ལ་ཤེས་པ་ངེས^[1]།

དེ་ལྟར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན།

གང་གིང་གསལ་དུ་མ་སྒྱི་དོན་གཞན་མེད་པའི་ཐ་དད་ཡིན་ཀྱང་དངོས་པོའི་ཆོས་ཉིད་
ཀྱིས་རིགས་གཅིག་པ་དེ་འབྲེལ་འཛིན་པའི་སྒྱི་འཛིན་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་བྱེད་ལ། སྒྱི་འཛིན་ཤེས་པ་

[1] ལྷ་ཤ་དེས།

དེས་ཀྱང་རང་གི་རྒྱལ་ཡོད་ན་ཤིང་གསལ་དེ་དག་ལ་རིགས་གཅིག་པ་དེ་ལྟར་རྟོགས་པར་འགྱུར་
བཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཙ་བ། ཐ་དད་ཐ་དད་མིན་པར་ནི། ༡༦༡

རྟོགས་ལ་ཤེས་པ་འདྲ་དེ་བཞིན་ནོ། །

ཤིང་གསལ་འཛིན་པའི་དབང་པོའི་ཤེས་པ་དུ་མའང་ཆོས་ཅན། རིགས་ཐ་དད་མེད་པ་ཡིན་
ཏེ། ཤིང་གསལ་ཇེས་ཐ་དད་པ་རང་འཛིན་ཤེས་པས་རིགས་ཐ་དད་མིན་པར་རྟོགས་པ་ལ་པན་པ་
དེ་བཞིན་དུ། ཁྱོད་གྱིས་རང་འབྲས་སྤྱི་འཛིན་ཤེས་པ་གཅིག་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། ཤིང་གསལ་དུ་མ་
ཆོས་ཅན།

ཙ་བ། དེ་ཕྱིར་དེ་འབྲས་མེད་བྱེད་པ། །

རྗེས་འགྲོ་དངོས་གཅིག་ཡོད་མ་ཡིན། །

ཁྱོད་རྣམས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྤྱི་རྗེས་གཞན་དངོས་པོ་བ་གཅིག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། ཤིང་དེའི་འབྲས་བྱ་མེད་པ་དང་བྲལ་བ་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལྟོག་པ་ཁྱོད་རྣམས་ལ་ཐུན་མོང་
དུ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དེའི་ཕྱིར།

ཙ་བ། དངོས་རྣམས་ལ་ཡོད་དེ་ཡི་ཕྱིར། ༡༦༢

དངོས་ལ་མཉམ་པ་དེ་མཐའ་ཅན། །

ཤིང་གསལ་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་འཇུག་པའི་ཤིང་ཞེས་པའི་མཉམ་པ་དེ་དོན་གྱི་གཞན་
སེལ་གྱི་མཐའ་ཅན་ཡིན་ཏེ། ཤིང་གསལ་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལྟོག་པ་དེ་ཡོད་
ཅིང་། དེ་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་ཤིང་གི་བདེ་སྐྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་༼རྒྱས་བར་བཀད་པ་༽ལ་(གཉིས)༼ རྩོད་སྐྱང་དང་། སྤྱིའི་བརྩོད་བྱ་དངོས་གཟུང་བལོ། །

དང་པོ་༼རྩོད་སྐྱང་༽ནི། རྩོད་བྱེད་གྱི་སྤྱི་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པ་ལྟ་བུའི་དངོས་པོ་ལྟོག་པའི་

མཐའ་ཅན་ཡིན་ན་དངོས་པོ་ཁོ་ན་སྤྱི་བཟོད་བྱར་འགྲུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་སྤྱི་བཟོད་གསུམ་བཟོད་
བྱར་བཤད་བ་དང་འགལ་ལོ་ཞེན།

ཙ་ག། ཕྱི་རོལ་ཁུས་བ་རྣམ་གཅོད་ལ། །

རེག་བ་མེད་ཀྱང་སྤྱད་ནི། །

རྣམ་བར་རྟོག་པའི་གཟུགས་བརྟན་ནི། ॥ ༡༦ ॥

དེ་ཡི་མཐར་ཐུག་རྣམས་དང་འབྲེལ། །

རྟོད་བྱེད་ཀྱི་སྤྱི་རྣམས་ཕྱི་རོལ་དོན་བྱེད་ཁུས་བ་རང་མ་ཡིན་རྣམ་བར་གཅོད་བ་ལ་དོན་
དམ་བར་རེག་བ་མེད་དེ། སྤྱི་བཟོད་བྱ་དངོས་པོར་མེད་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་བཟོད་པའི་སྤྱད་ནི་སྤྱི་
མ་ཡིན་ལས་ལོག་བ་ལ་དོན་དམ་བར་རེག་བ་མེད་ཀྱང་དངོས་པོ་ལྟོག་པའི་མཐའ་ཅན་ཏུ་འགལ་
བ་མེད་པར་ཐལ། སྤྱི་བཟོད་པའི་བཟོད་བྱ་སྤྱི་བཟོད་རྣམ་བར་རྟོག་པའི་གཟུགས་བརྟན་ནི་སྤྱི་
རང་མཚན་དེ་ཐོབ་པ་ཡི་མཐར་ཐུག་བ་རྣམས་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར།

ཙ་ག། དེས་ན་གཞན་སེལ་མཐར་ཐུག་ཕྱིར། །

མཉན་བ་གཞན་སེལ་བྱེད་པར་བཟོད། །

དེས་ན་སྤྱི་བཟོད་པའི་མཉན་བ་གཞན་སེལ་སྟོན་པར་བྱེད་པར་བཟོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་
དེ། སྤྱི་བཟོད་པའི་སྤྱད་ནི་སྤྱི་བཟོད་མ་ཡིན་ལས་ལྟོག་པའི་གཞན་སེལ་ཐོབ་པའི་མཐར་ཐུག་བ་ཅན་
ཀྱིས་བཟོད་པའི་ཕྱིར།

གཞུང་འདི་སྤྱི་བཟོད་པོན་ལྟ་དབང་སྟོས། སྤྱད་དངོས་པོ་ལྟོག་པའི་མཐའ་ཅན་ཡིན་པ་དང་། སྤྱི་
དོན་བཟོད་བྱར་བྱེད་བ་འགལ་བའི་ཅོད་སྤྱད་ཏུ་སྤྱར་རྟེ། དེའི་དོན་ནི་སྤྱི་བཟོད་པའི་སྤྱད་བརྟན་
པའི་སྤྱི་བཟོད་མ་ཡིན་ལས་ལོག་བ་དེ་དངོས་པོ་ཡིན་ན་སྤྱད་དངོས་པོའི་དབང་གིས་འབྲུག་པར་
འགྲུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་སྤྱི་བཟོད་ཀྱི་བྱུང་བ་དེ་རྣམས་གཅིག་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྤྱད་དེས་བཟོད་ཅིང་། སྤྱད་

ལ་བརྟེན་ནས་གོ་བར་འགྱུར་བས་དངོས་པོ་ཁོ་ན་བརྟེན་བྱར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་སྤར་སྤོ་བཏགས་
 བརྟེན་བྱར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེས་པ་ཚུད་པའི་བསམ་པ་ལོ། །ལན་ནི། སིང་སྤྱ་ཤིང་མ་ཡིན་
 ལས་ལོག་པ་ལ་དོན་དམ་པར་རེག་ན་དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་དངོས་པོའི་ཆ་ཤས་རེ་རེ་ནས་བྱེ་ནས་
 བརྟེན་ལ། དེའི་ཕྱིར་དེའི་རྗེས་སུ་འབྱུང་བའི་རྟོག་པ་ལ་ཡང་ཆ་ཤས་རེ་རེའི་དོན་སྤྱི་འཆར་བས་
 སྤྱས་དངོས་པོ་ཡང་བསྟན་ལ་སྤྱོད་ན་བརྟེན་ཡང་བྱེད་པ་ལོ། །དངོས་པོ་ལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་
 རེག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོའི་ཆོས་ལ་རེག་འགྱུར་པ། དེ་ནི་དེ་ལ་ཡོད་ཅེས་བྱ་ལོ། །ཞེས་པར་
 སྤྱབ་ཐེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་༼སྤྱི་བརྟེན་བྱེད་པ་ལ་ཀུན་པ་༽ལ་(གསུམ)། མི་འདོད་པའི་ཕྱོགས་སུ་ནད་བྱུང་བ་དང་།
 འདོད་པའི་ཕྱོགས་བཞག་པ་དང་། སྤྱས་གཞན་སེལ་བརྟེན་དགོས་པའི་སྤྱི་མཚན་ནོ། །

དང་པོ་༼མི་འདོད་པའི་ཕྱོགས་སུ་ནད་བྱུང་བ་༽ནི།

གལ་ཏེ་ཤིང་འཛིན་རྟོག་པའི་སྤང་བ་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཤིང་དུ་གྲུབ་པར་སྤང་བས་ཕྱི་རོལ་གྱི་
 ཤིང་ཡིན་ལ། དེས་ན་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཁོ་ན་བརྟེན་དོ་ཞེས།

ཅ་ག། ལྷོག་པ་བཞེན་དུ་སྤྲད་ག་ལས། །༡༦༤

སེས་ལ་གཞན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་སྤང་། །

གང་དེ་འང་དོན་གྱི་བདག་ཉིད་མིན། །

དེ་འབྲུལ་བག་ཆགས་ལས་བྱུང་ཡིན། །

ཤིང་ཞེས་པའི་སྤྱིའི་བདག་སྤྱིར་དག་ལས་ཤིང་གི་སྤྱི་འཛིན་སེས་པ་ལ་ཤིང་རང་མཚན་པ་
 གཞན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་སྤང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་འང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྤང་ལུགས་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཤིང་
 རང་མཚན་དེ་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལྷོག་པ་བཞེན་དུ་སྤང་ཡང་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཤིང་གི་དོན་གྱི་བདག་ཉིད་
 དུ་གྱུར་པའི་རྗེས་མིན་ཏེ། རྟོག་པ་འབྲུལ་པའི་བག་ཆགས་ལས་བྱུང་བའི་སྤང་བ་ཅ་མ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། ཁ་ཅིག་རྟོག་པའི་གཟུང་རྣམ་ཁོ་ན་བརྟེན་བྱ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་ཟེར་བ་དེ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ།

ཙ་བ། དེ་ནི་མཉན་པས་བརྟེན་བ་ན། ། ༡༦༥

དོན་གྱི་ཆ་གང་རྟོགས་པར་འགྱུར། །

དེ་མ་རྟོགས་ན་དེ་དོན་ཅན། །

བརྟེན་བ་ནི་དོན་མེད་འགྱུར། །

དེ་ལྟ་ན་ཤིང་ཞེས་པའི་སྤྲ་ལས་ཤིང་གི་དོན་གྱི་ཆ་གང་ཡང་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་མི་འཐད་
པར་ཐལ། རྟོག་པའི་གཟུང་རྣམ་དེ་ནི་ཁོ་ན་ཤིང་ཞེས་པའི་མཉན་པས་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
ཤིང་དེ་རྟོགས་པའི་དོན་ཅན་དུ་ཤིང་གི་བརྟེན་བ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། ཤིང་སྤྲ་ལ་བརྟེན་
ནས་ཤིང་དེ་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར།

ཙ་བ། སྤྲས་དོན་ཆ་ནི་ཅི་བརྟེན་ཅེས། ། ༡༦༦

དེ་ལ་གཞན་སེལ་བརྟེན་པར་བྱ། །

ཤིང་ཞེས་པའི་སྤྲས་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་ཆ་ཅི་བརྟེན་ཅེས་འདྲི་བ་དེ་ལ་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལྡོག་
པའི་གཞན་སེལ་བརྟེན་ཅེས་བརྟེན་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཤིང་སྤྲའི་བརྟེན་བ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཙ་བ། རྣམ་པ་དེ་ཡང་དོན་ལ་མེད། །

དེ་བརྟེན་ཅི་ལྟར་དོན་བརྟེན་ཡིན། །

རྟོག་པའི་གཟུང་རྣམ་དེ་བརྟེན་པ་ཙམ་གྱིས་ཅི་ལྟར་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་བརྟེན་བྱར་བརྟེན་བ་
ཡིན་པས་མ་ཐུབ་པར་ཐལ། གཟུང་པའི་རྣམ་པ་དེ་ཡང་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རང་མཚན་ལ་མེད། དེ་
དང་འགྲེལ་བའི་ངེས་པ་འདྲ་མེད་པའི་ཕྱིར།

ཙ་བ། རྗེས་འགྲོ་ཅན་སྤྲས་རྗེས་འགྲོ་ཅན། ། ༡༦༧

དོན་གྱི་འབྲས་ཡིན་མཐོང་གོམས་བས། །

སྤྱོད་དེ་འདྲ་ཆེས་འཕྲོ་མེད་བ་ཅན། །

ཕྱོ་ལས་ཐང་ད་མེད་ཕྱིར་རོ། །

དེས་ན་ཤིང་གསལ་རྣམས་ལ་ཆེས་སྤྱོད་འཕྲོ་བ་ཅན་གྱི་ཤིང་ཞེས་པའི་སྤྱོད་སྤྱར་བ་ལ་དགོས་
པ་ཡོད་དེ། ཤིང་གསལ་རྣམས་ཆེས་སྤྱོད་འཕྲོ་བ་ཅན་གྱི་ཤིང་གི་དོན་གོ་བའི་འབྲས་བུ་ཅན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཤིང་རང་མཚན་མཐོང་བ་གོམས་པས་སྤྱོད་པའི་ཤིང་འཛིན་རྟོག་པའི་གཟུང་རྣམས་དེ་འདྲ་
ཆོས་ཅན། ཤིང་གི་གསལ་བ་རྣམས་ལ་ཆེས་སྤྱོད་འཕྲོ་བ་མེད་བ་ཅན་ཡིན་ཏེ། ཤིང་གི་སྤྱོད་ལས་
ཆེས་ཐང་ད་མེད་པར་གྲུབ་བདེ་ཆེས་གཅིག་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་༼འདོད་པའི་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་ཞེས་ཀྱི༽

ཙམ། དེ་དངོས་སྤྱོད་བཏགས་རྟོགས་པ་ཡིས། ༡༢༤

གཞན་ལས་བསྐྱོག་བ་རྟོགས་ཕྱིར་ཡང་། །

སྤྱོད་ཀྱང་ཡིན་དེ་ཉིད་ཅེས། །

བརྗོད་བ་ལ་ནི་འགལ་བ་མེད། །

ཤིང་ཞེས་པའི་སྤྱོད་དོན་གང་ཡིན་ཞེས་འདྲི་ན། རིགས་མི་མ་གཅིག་ལས་སྤྱོད་པའི་གཞན་
མེད་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་བ་ལ་འགལ་བ་མེད་དེ། ཤིང་སྤྱོད་ལ་བརྟེན་ནས་ཤིང་འཛིན་རྟོག་
པའི་སྤྱོད་བདེ་ཤིང་གི་དངོས་པོར་སྤྱོད་བཏགས་བ་རྟོགས་པ་ཡིས་གཞན་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་སྤྱོད་བ་
རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ནི་སྤྱོད་དོན་བརྗོད་བུ་ཡིན་པར་མ་ཟད་ཅེས་པའོ། །

ཙམ། ཤེས་བ་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་པ། ༡༢༥

དེ་དག་ལོག་པར་སྤྱོད་བ་ཉིད། །

དོན་གྱི་ཆ་ལ་འདི་ཆེས་འཕྲོ། །

ཤིང་གི་སྤྱོད་འཛིན་ཤེས་བ་ཤིང་ཞེས་པའི་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་པར་སྤྱོད་པའི་ཤིང་

འཛིན་རྟོག་པ་དེ་དག་ལ་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་སྤང་བ་འདི་ཆོས་ཅན། དོན་གྱི་ཆ་ཤིང་གསལ་རྣམས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འོན་ཤིང་གི་སྤྱོད་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་མ་བྱུང་ན། སྤྱི་མ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། འདི་ལ་ལན་གཞན་སེལ་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་ཟིན་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་ཤིང་གི་གསལ་བ་རྣམས་རྟོག་པ་ལ་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་སྤང་བ་གཞན་སེལ་སྟོན་པའི་སྐབས་ཀྱང་ཉུ་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་ལན་ཅིག་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་ལ་ཤིང་གི་གསལ་བ་རྣམས་ཤིང་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་སྤང་བ་ཡིན་ན། དེ་ལ་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་སྤང་བ་ཤིང་གསལ་རྣམས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་འབད་མེད་དུ་བྱུང་བེན་ལ། འོན་ཀྱང་དེ་སྤྱོད་ཡིན་པ་ལ་འགལ་བ་ཅི་ཡོད། དེ་སྤྱོད་ཡིན་ན། སྤྱོད་ཡང་ཤིང་གསལ་རྣམས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་དགོས་ཞེས་སྤྲོ་ན། དེ་ནི་བརྒྱ་ཕྱིན་མཐོང་བ་ལས་ཀྱང་ངོ་མཆར་ཆེའོ།

ཙམ། དེ་ལྟར་མཉན་བ་གཞན་སེལ་བྱེད།

དེ་ལྟར་ཤིང་ཞེས་པའི་མཉན་བ་གཞན་སེལ་རྫོང་པར་བྱེད་དེ། ལྷོའི་སེལ་བ་དང་། དོན་གྱི་སེལ་བ་བརྫོང་པར་སྐབས་མ་ཐག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཙམ། དེ་ཕྱིར་བདེ་ཡི་དུས་ན་ཡང་། ॥ ༡༧ ॥

རང་ཉིད་མཐོང་པའི་འབྲས་བུ་ཅན།

བསྟན་པའི་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར།

གཞན་སེལ་སྤྱོད་དང་འབྲེལ་བར་འགྱུར།

ཤིང་ཞེས་པའི་སྤྱོད་གཞན་སེལ་དང་བརྫོང་བྱེད་དུ་འབྲེལ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཤིང་གི་བདེ་སྤྱོད་པ་ཡི་དུས་ན་འདྲ་ཤིང་རང་ཉིད་མཐོང་ཞིང་ཐོབ་པའི་འབྲས་བུ་ཅན་སྤྱོད་པ་ཐག་པའི་དོན་ལྷོའི་སེལ་བ་དང་། དོན་གྱི་གཞན་སེལ་དང་། བརྫོང་བྱེད་དུ་འབྲེལ་བ་ཐ་སྦད་ཀྱི་

དུས་སྤྱོད་ཡང་དོན་དེ་དག་གོ་བ་དེའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་། རྒྱུ་གཞན་མེད་པ་མཛོད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཀྱི།

ཙམ། གཞན་དུ་མ་མཛོད་ལ་ལྟོས་དང་། ༡༧༡

ལ་ལར་དེ་མཛོད་ལ་ལྟོས་ཕྱིར།

གཞན་མེད་སྤྱོད་དང་འབྲེལ་འགྱུར་གྱི།

དེ་ནི་དངོས་ལ་མི་རུང་ངོ།

གཞན་མེད་མཛོད་ཕྱིར་དེ་ནི། གཞན་མེད་པ་མཛོད་ཕྱིར་དུ་འབྲེལ་བར་
འགྱུར་གྱི་སྤྱི་གཞན་དངོས་པོ་བ་ལ་མཛོད་ཕྱིར་དུ་མི་རུང་སྟེ། སྤང་ཞེས་པའི་སྤྱོད་ལས་ཤིང་གི་དོན་གོ་
བ་ཤིང་ལས་གཞན་དུ་ཤིང་གི་བདེ་སྤྱོད་བ་མ་མཛོད་ཞིང་དེ་ཉིད་དེས་བ་ལ་བལྟོས། ཤིང་གསལ་
ལ་ཡང་^[1]ཤིང་དེའི་བདེ་སྤྱོད་བ་མཛོད་བ་ལ་བལྟོས་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེའི་དོན་ནི། རིགས་མ་ཐུན་
རིགས་མི་མ་ཐུན་ཀྱན་ལ་སྤྱོད་བ་མཛོད་ན་ཐེ་ཆོམ་དུ་འགྱུར་བས་ཤིང་འབྲེལ་ཞིག་མི་གོ། ཤིང་
གསལ་ལ་སྤྱོད་བ་མི་མཛོད་ན་ཡང་ཤིང་མི་གོ་བས་ཤིང་གོ་བ་ཤིང་མ་ཡིན་བཅད་བ་ལ་བལྟོས་
དགོས་པ་ཡིན་ནོ། ཤིང་མ་ཡིན་བཅད་བ་ལ་མ་བལྟོས་བར་ཤིང་གི་དངོས་པོ་ལ་བདེ་སྤྱོད་བ་རྣམས་
བ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་རུང་སྟེ། དེ་ལྟར་གཞན་ཤིང་ཡིན་བ་མ་བཀག་པས་ཤིང་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
པའི་གོ་བ་རུང་ཟད་ཀྱང་མི་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་ངོ།

གསུམ་པ་། དོན་བསྐྱེད་ཀྱི།

ཙམ། དེ་ཕྱིར་རིགས་སོགས་དེ་ལྟར་ནི། ༡༧༢

ཡོད་མིན་དོན་དང་དེ་དག་ལ།

མཉན་པ་འབྲེལ་མིན་གཞན་ལས་ནི།

[1] ལྟོས་ལ་ལྟོས།

ཐོག་པ་ཉིད་ལ་སྐྱ་སྐྱོར་བྱིས།

རིགས་དང་ཡོན་ཏན་དང་ལས་དང་རིགས་སོགས་དོན་གཞན་དེ་དང་ལྡན་པའི་ཡན་ལག་
 ཅན་གྱི་རྣམ་ཡིད་པ་མིན་ཏེ། ཚད་མས་གོང་དུ་བཀག་ཟིན་པ་དེའི་བྱིས། རིགས་སོགས་དོན་
 གཞན་དེ་དང་ལྡན་པའི་དོན་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྣམ་གྱི་ཤིང་དང་རིགས་སོགས་དོན་གཞན་དེ་དག་
 ལ་ཤིང་ཞེས་པའི་མཉན་པ་བརྟེན་ལྟེང་གི་བྱིས་པ་མིན་པར་ཐལ། དེ་དག་མི་སྲིད་པའི་བྱིས།
 དེ་དག་མི་སྲིད་ན་ཤིང་གི་སྐྱ་སྐྱོར་བ་དགོས་པ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ལྟོག་
 པ་ཉིད་ལ་ཤིང་གི་སྐྱ་སྐྱོར་པའི་བྱིས།

གཉིས་པ་སྐྱ་སྐྱོར་རྟོག་པ་ཡིན་པ་དགག་པ་ལ་གཉིས། སྐྱ་བྱི་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་རྣམ་
 པས་སྟོང་པའི་རྟོགས་ཀྱིས་དགག་པ་དང་། རིགས་པ་གཞན་གྱིས་དགག་པ་ལོ།

དང་པོ་༼སྐྱ་བྱི་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་རྣམ་པས་སྟོང་པའི་རྟོགས་ཀྱིས་དགག་པ་༽ནི།

ཅ་ག། བརྟེན་པ་ཡི་རྒྱ་ཅན་གྱི། ༡༥༩

མཐོང་བ་སྲེག་བྱེད་བདག་ཉིད་ཅན།

སྐྱ་བྱི་འཛིན་པས་སྟོང་པ་ཡི།

མིག་ཤེས་ལ་ནི་དེ་ཅི་ལྟར།

གཟུགས་འཛིན་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ལ་ནི་ཚོས་ཅན། སྐྱ་སྐྱོར་རྟོག་པ་དེར་ཅི་ལྟར་
 ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་རིགས་ལ་སྐྱ་བྱི་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་རྣམ་པས་སྟོང་པ་ཡི་བྱིས། ཁྱབ་
 པར་ཐལ། སྐྱ་སྐྱོར་རྟོག་པ་ཡིན་ན། སྐྱར་བརྟེན་བྱས་པ་བྱམ་པ་ཡི་རྒྱ་ཅན་གྱི་བྱིས་ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་སུ་
 མཐོང་བའི་དོན་དང་། བརྟེན་པ་ཀྱི་མིང་གཉིས་མིང་དོན་གཅིག་ཏུ་བསྲེ་བར་བྱེད་པའི་བདག་ཉིད་
 ཅན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་བྱིས།

གཉིས་པ་༼རིགས་པ་གཞན་གྱིས་དགག་པ་༽ནི།

ཅ་ག། གཞན་ལ་འདྲག་སེམས་ཅན་གྱི་ཡང་། ༡༧༥

མིག་གིས་གཟུགས་དག་མཐོང་བྱུང་བ།

དེར་ནི་གསལ་བར་དེ་ཡི་བད།

མི་འཛིན་དེས་བསྐྱེད་ཏེ་ག་པ་འང་མེད།

གཞན་ཕྱི་དུས་ཀྱི་སྐུ་པ་རྟོག་པ་བརྟག་པའི་མེས་མ་ཙན་གྱི་རྒྱ་དྲུག་གི་ཡང་མིག་
གིས་གཟུགས་དག་མཛོད་བར་གྱུར་པའི་དབང་གིས་དེར་ནི་གསལ་བར་གཟུགས་དེ་ཡི་བདུ་མི་
འཛིན། གཟུགས་ཀྱི་བདུ་འཛིན་པ་དེས་བསྐྱེད་པའི་རྟོག་པའང་མེད་དེ། རྟོག་པ་ཇས་ཐད་པ་
གཉིས་སྟེས་ཀྱི་པའི་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་དྲུག་པའི་མེད་པའི་ཕྱིར། བསྐྱེད་པའི་ཆོས་པུས་ན་སྐུ་
པ་རྟོག་པའི་གཟུགས་འཛིན་དབང་གིས་རྟོག་པར་མེད་དེ། ཞེས་སོ། །

ཅུ་བ། བཀའ་ལ་སྒྲུ་ནི་དེས་འགོད་པ། ༡༧༥

དེ་ལ་རྟོག་པ་སྒྲེ་བར་འགྱུར། །

དེས་ན་དབང་སྒྲེས་འདོད་པ་ཡིས།

འཇུག་འགྱུར་ཐུ་རོལ་མཐོང་མི་འགྱུར།

དབང་པོ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱེར་རྟོག་པ་མིན་པར་ཐལ། སྐྱའི་བརྗོད་པ།
 ཁྱོད་ཀྱི་གཞུང་ལུས་མིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱུ་པར་ཐལ། གང་ལ་རྗོད་མེད་ཀྱི་སྐྱའེས་པར་ལོང་པའི་
 ལུས་དེ་ལ་དམིགས་ནས་རྟོག་པ་སྐྱེ་བར་ལྟུང་བའི་ཕྱིར། རྟགས་མ་བྱུབ་ན། ཕྱིར་ལ་གཞུང་དོན་
 དུ་བྱས་ནས་མ་ཐོང་བར་མི་ལྟུང་བར་ཐལ། ལོང་པ་ཡིས་ལྟུག་པར་ལྟུང་བ་དེས་ནའི་ཕྱིར།

མངོན་སུམ་རྟོག་བཅས་དགག་བ།

གཉིས་པ་མངོན་སུམ་རྟོག་བ་ཡིན་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་དགོད་བ་ལ་(གཉིས།) རྒྱལ་པར་བཤད་བ་དང་།
 དོན་བསྟུ་བཤོ། །དང་པོ་རྟོག་སྐུ་པར་བཤད་བ་ཤེལ་(གསུམ།) གཞུགས་འཛིན་སྤྱོད་བྱེད་མེད་པར་ཐལ་བ་
 དང་། འདས་བ་དྲན་བ་མི་སྤྱིད་པར་ཐལ་བ་དང་། རང་མཚན་མཐོང་བའི་སྒྲོ་མི་སྤྱིད་པར་ཐལ་བཤོ། །
 དང་པོ་རྟོག་སྐུ་པར་ཐེན་སྤྱོད་བྱེད་མེད་པར་ཐལ་བ་ཤེལ། །

ཤེས་བ་ཐམས་ཅད་འདིའོ་སྐུ་པའི་རྟོག་བ་འདོད་ན།

ཙ་བ། གཞུགས་ལ་གཞུགས་ཞེས་མཐོང་བ་ན། ༡༧༦

དེ་སྒྲོ་ཞེས་ནི་ཇི་ལྟར་མཐོང་། །

དེ་ཡིས་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའང་ཡོད། །

དེ་ནི་རྟོག་མེད་ཇི་ལྟར་ཡིན། །

གཞུགས་ལ་འདི་གཞུགས་སོ་ཞེས་བའི་མཐོང་བའི་ཆེ་ན་གཞུགས་འཛིན་དེའི་སྤྱོད་བྱེད་
 མེད་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་ན་དེ་གཞུགས་དེ་འཛིན་བའི་སྒྲོ་ཤེས་བ་དེས་སྤྱོད་དགོས་པ་ལ། དེ་འདྲའི་
 སྒྲོ་དུས་དེར་ཇི་ལྟར་ཡང་མཐོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་མི་འཐད་པ་ནི། གཞུགས་འཛིན་དེ་ཡི་
 ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའི་སྒྲོ་འང་ཡོད་དེ། དེའི་དྲན་བ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། སྤྱོད་བྱེད་དེ་ནི་རྟོག་མེད་ཅི་ལྟར་
 ཡང་ཡིན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཤེས་བ་ཐམས་ཅད་རྟོག་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཙ་བ། དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱོད་ཡིན་ན་ནི། ༡༧༧

གཞུགས་འཛིན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རང་ཉིད་སྤྱོད་བ་ཡིན་ཞོ་ཞེ་ན།

ཙ་བ། རྟོག་གཉིས་ཅིག་ཅར་མཐོང་བ་མེད། །

དེས་ནི་དུས་མཚུངས་རྣམ་པར་ཤེས། །

གཞན་གྱི་ཁྱོང་བ་བསྟན་པ་ཡིན། །

ཁྱོད་གྱི་ལུགས་ལ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟ་ན་འདི་གཟུགས་སོ་སྟུང་བ་དང་འདི་
གཟུགས་འཛིན་པའོ་སྟུང་པའི་རྟོག་པ་གཉིས་སྟེས་བྱ་གཅིག་ལ་ཅིག་ཅར་སྟེ་དགོས་ན། དེ་མཐོང་
བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེགས་བ་དེས་ནི་གཟུགས་འཛིན་དེ་དང་དུས་མཚུངས་པའི་ནུས་པར་ཤེས་པ་
ཇས་གཞན་གྱིས་ཁྱོང་བ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་གཉིས་ཅིག་ཅར་མེད་པས་དེ་འདྲའི་
དེགས་འགོག་ཀུས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེས་ལུགས་དེ་ལ་ཤེས་པ་རང་ཉིད་གྱིས་ཁྱོང་བ་དང་།
གཞན་ལ་ཡང་དུས་མཉམ་གྱིས་མི་ཁྱོང་བར་བསྟན་རྟོ། །རང་ལས་ཕྱིས་བྱུང་གི་ཤེས་པ་གཞན་
གྱིས་ཁྱོང་ངོ་ཞེས།

ཙ་བ། འདས་པ་ལ་ནི་དྲན་པར་འགྱུར། །༡༥།

ཁྱོང་བ་མེད་ལ་དེ་ཅི་ལྟར། །

གཟུགས་འཛིན་ཁྱོང་བྱེད་གྱི་ཤེས་པ་དེ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་འཛིན་ལ་དམིགས་པའི་དྲན་
པར་འགྱུར་པར་ཐལ། རང་དུས་ན་འདས་པའི་གཟུགས་འཛིན་དེ་ལ་དམིགས་པའི་སྒོ་གང་ཞིག་
དྲན་པ་ལས་གཞན་དུ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཅི་ལྟར་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེའི་ཁྱོང་
བ་མེད་པའི་ཕྱིར།

ཙ་བ། རང་སྒོའི་སྒོ་དང་གཞན་གྱི་སྒོ། །

ཡོངས་གཙོད་ངོ་བོ་གཅིག་པར་འགྱུར། །

རང་རྒྱུད་གྱི་སྒོ་ཁྱོང་བའི་སྒོ་དང་གཞན་རྒྱུད་གྱི་སྒོ་ལ་རྟོག་པའི་སྒོ་གཉིས་ལུལ་ཡོངས་སུ་
གཙོད་པའི་ངོ་བོ་འཇམ་ཚུལ་གཅིག་པར་འགྱུར་པར་ཐལ། གཉིས་ཀ་ལུལ་གྱི་དོན་སྤྱི་ཙམ་ལ་རྟོག་
པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་༼འདས་པ་དྲན་པ་མི་སྤྱིད་པར་ཐལ་བ་༽ནི།

ཙམ། རོན་རིག་འདས་པ་དཔེ་དག་དང་། ། ༡༥

བྲལ་ཞིང་རྟགས་ནི་ཡོད་མིན་ཏེ། །

ཅེས་གྲུབ་གང་ཕྱིར་དེ་ལ་ནི། །

མངོན་སུམ་མ་ཡིན་རྟགས་ཅན་མིན། །

རང་དུས་ན་འདས་པ་སྐྱད་ཅིག་དུ་མས་ཆོད་པའི་རོན་རིག་མངོན་སུམ་རང་རྒྱུད་དང་
འབྲེལ་བར་ཆད་མ་ཅེས་འགྲུབ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གང་གི་ཕྱིར་ན་དེ་ལ་མངོན་སུམ་ཡང་འཇལ་
བྱེད་དུ་འཇུག་པ་མ་ཡིན། རྟགས་ཅན་རྗེས་དཔག་གྱུང་མིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། དེ་སྐབས་
པའི་མ་ཐུན་དཔེ་ཡང་དག་དང་བྲལ་བས་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སྐྱ་མ་པ་
གྲུབ་ན། རང་དུས་ན་སྐྱད་ཅིག་དུ་མས་བར་དུ་ཆོད་པའི་འདས་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་འཇིན་པར་
འགྱུར་ལ། ཤེས་པ་རང་དུས་ན་སྤོང་བྱེད་མེད་པ་ཡང་ཉམས་སོ། །

འདིར་སློབ་དཔོན་ལྷ་དབང་རྫོགས། མངོན་སུམ་ད་ལྟར་པའི་ཡུལ་ཅན་ཞེས་བཤད་པ་དུས་
མཉམ་ལ་བཞེད་པ་མིན་ཏེ། དེ་ལྟར། རང་རྒྱུ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ། །ཡུལ་
ད་ལྟར་བ་ཡིན་པས་ད་ལྟར་པའི་ཡུལ་ཅན་དུ་བརྗོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་བསྐྱལ་བ་དུ་མ་
འདས་པའི་དངོས་པོ་བློ་བའི་སློང་ལྟར་པའི་ཡུལ་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་རང་རིག་མངོན་
སུམ་ནི་ད་ལྟར་པའི་ཡུལ་ཅན་དུ་རྟགས་སྐྱ་ལ། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ནི་ད་ལྟར་ཡོད་མ་ཐག་ཅེས་
བརྗོད་པ་ལྟར་ད་ལྟ་ཡོད་མ་ཐག་པ་རང་གི་སྐྱད་ཅིག་སྐྱ་ལོགས་ཚུན་ཆད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་དགོས་
ཀྱི། དེ་མན་ཆད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་ཚུ་རོལ་མཐོང་པའི་མངོན་སུམ་གསུམ་པོ་གང་དུ་ཡང་མི་རུང་
ངོ། །དེས་ན་རོན་རིག་འདས་པ་ཞེས་པ་རང་དུས་ན་འདས་པ་ཅམ་མིན་གྱི་རང་གི་དངོས་རྒྱུའི་
དུས་ན་འདས་པའོ། །སྤར་གྱི་ཐལ་བ་དེ་འདོད་ན། སྤར་ཁོ་ཐོས་འདི་ལྟ་བུ་ནི་སྤོང་ངོ་ཞེས་བློ་བ་
སྤྱོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །འདི་རོན་རིག་འདས་པ་རང་རྒྱུད་དང་འབྲེལ་བར་རང་གི་ཆད་མས་

མ་གྲུབ་པར་ཐལ་བ་འཕེན་པ་ཡིན་ལ། དེ་འདོད་ན། ཐ་སྙད་བྱར་མེད་པའམ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྒོ་ཡིན་ན་
རང་ལ་རྟགས་ལས་གྲུབ་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན་མ་བྱུན་དཔེ་མེད་པས་མི་འཐད་ཅེས་པའོ།

དོན་བསྐྱུ་བ་ནི། དོན་རིག་འདས་པ་རང་རྒྱུད་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། རང་
དུས་ན་སྤྱང་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་འདོད་ན། རང་རྒྱུད་ལ་སྒོ་ཡོད་པ་རྟགས་ལ་བསྟོས་དགོས་
པར་འགྱུར་ན། དེ་མི་འཐད་དེ། དེའི་མ་བྱུན་དཔེ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཡོད་ན་རང་རྒྱུད་ལ་སྒོ་མངོན་
སུམ་གྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་སྤངས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའོ།

ཙམ། གལ་ཏེ་དེ་ཡི་ངོ་བོར་ནི། ༡༡༠

སྤང་ཅན་དེ་མ་ཐག་པའི་སྒོས།

གཟུགས་སོགས་བཞིན་དུ་འཛིན་འགྱུར་ན།

གལ་ཏེ་ཁྱོད་རང་གཟུགས་དེ་ཡི་རྣམ་པའི་ངོ་བོར་སྤང་བ་ཅན་གྱི་དེ་མ་ཐག་པའི་དབང་
པོའི་སྒོས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པ་བཞིན་དུ་དོན་རིག་འདས་པ་
ཡང་དེ་མ་ཐག་པའི་སྒོ་བྱི་མས་འཛིན་ཅིང་སྤྱང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས།

ཙམ། སྤྱོད་ནི་འཛིན་མི་འགྱུར།

དོན་རིག་འདས་པ་སྤྱང་བྱེད་ཀྱི་སྒོ་དེ་ཆོས་ཅན། དོན་རིག་འདས་པའི་སྤྱད་ཅིག་ཐ་མ་མ་
གཏོགས་དེའི་སྤང་སོང་པའི་སྤྱོད་ནི་དངོས་སུ་འཛིན་ཅིང་སྤྱང་བར་མི་འགྱུར་པར་ཐལ། དེ་དག་གི་རྣམ་
པ་མ་ཁར་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་དག་སྤྱང་བྱེད་མེད་པས་བྱན་པ་མེད་པར་ཐལ་བ་སོན་གནས་སོ།

གལ་ཏེ་གཟུགས་འཛིན་སྤྱང་བྱེད་རྟོག་མེད་ཡིན་ལ། གཟུགས་འཛིན་དེ་ཉིད་རྟོག་པོ་ཞེས།

ཙམ། ཇི་ལྟར་རང་གི་ཡུལ་ཅན་གྱི། ༡༡༡

རྣམ་ཤེས་ཉམས་སྤྱང་དེ་རྟོག་མེད།

ཇི་ལྟར་གཟུགས་རང་གི་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྣམ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་པ་ཉམས་སུ་སྤྱང་བྱེད་དེ་རྟོག་

མེད་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི། བད་བྱ་བར་མི་རྒྱལ་པའི་དོན་འཛིན་པའི་བྱིར་ཞེན།

ཙམ། དེ་བཞིན་བད་བྱ་མི་རྒྱལ་པ། །

གཞན་ཡང་རྟོག་པ་མེད་པར་འགྱུར། །

དེ་བཞིན་དུ་གཞན་གཞུགས་འཛིན་རྒྱལ་མེས་མ་འབྲུལ་བ་ཡང་རྟོག་པ་མེད་པར་འགྱུར་བར་

ཐལ། བད་བྱ་བར་མི་རྒྱལ་པའི་དོན་རང་མཚན་གཞུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་མེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་

གསུམ་པ་༼རང་མཚན་མཐོང་བའི་རྫོམ་སྤྱིད་པར་ཐལ་བ་ཀྱི་ལ་(གསུམ་པ)༽ ཐལ་བ་དགོད་པ་དང་། དབང་

མེས་དང་རྟོག་པ་ཐ་དད་དུ་བྱུབ་པ། དེའི་ལན་དགག་པ་ལོ། །

དང་པོ་༼ཐལ་བ་དགོད་པ་ཀྱི༽

ཙམ། སྤྱི་བརྗོད་རང་ཚུལ་ཅན་སྤྱད་དང་། །༡༩

རྟོག་པའང་དེ་དང་དོན་གཅིག་ན། །

རྟོག་པ་མེད་པ་མེད་ན་ནི། །

ཁྱད་པར་གང་གིས་རྟོགས་པར་འགྱུར། །

ཁྱད་པར་རང་མཚན་གཞུང་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་ཆད་མ་གང་གིས་ཁྱད་རྟོགས་པར་འགྱུར་

བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྟོག་པ་མེད་པའི་མེས་པ་མེད་པའི་བྱིར་། ཁྱབ་པར་ཐལ། རྗོད་བྱེད་སྤྱི་

ཐམས་ཅད་སྤྱི་མཚན་བརྗོད་པའི་རང་ཚུལ་ཅན་ཡིན་ལ། རྟོག་པའང་དེ་དང་དོན་གཅིག་པས་སྤྱི་

མཚན་གཞུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་བྱིར་།

ཙམ། གལ་ཏེ་རྟོག་མེད་འགའ་ཞིག་ཁྱད་དང་། །༡༩

ཡོད་ན་.....། །

གལ་ཏེ་དབང་མེས་རྟོག་མེད་འགའ་ཞིག་ཁྱད་ཡོད་པས་དེས་རང་མཚན་གཞུང་ཡུལ་དུ་

བྱས་ནས་འཛིན་ནོ་ཞེན།

ཅ་བ།དེ་དང་མཚུངས་རྒྱ་ཅན། །

ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་འབྲས་བདག་ཉིད། །

ཐ་དད་རྒྱ་ཐ་དད་ལས་ཡིན། །

དབང་ཤེས་མ་འབྲུལ་བ་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་དུ་རྟོག་མེད་དུ་ཐལ། རྟོག་མེད་དུ་འདོད་
པའི་དབང་ཤེས་མ་འབྲུལ་བ་དེ་དང་རྒྱུན་གསུམ་ལས་སྟེ་བར་མཚུངས་པའི་རྒྱ་ཅན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། རྩབ་པར་ཐལ། འབྲས་བྱའི་བདག་ཉིད་འདྲ་མི་འདྲ་ཐ་དད་བ་རྒྱ་འདྲ་མི་འདྲ་ཐ་དད་ལས་
འཛོག་དགོས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་༼དབང་ཤེས་དང་རྟོག་བ་ཐ་དད་དུ་གྲུབ་པ་༽ནི།

ཅ་བ། ཕྱི་རོལ་དོན་ལ་ལྟོས་མེད་པར། །༡༩

བརྟུན་པ་ལས་སྦྱར་བ་ཡིན། །

དེ་བཞིན་བརྟུན་ལ་ལྟོས་མེད་པར། །

དངོས་ལུས་ཉིད་ལས་མིག་སྒྲོར་འགྱུར། །

དབང་ཤེས་རྟོག་པར་མི་རུང་སྟེ། རྟོག་པ་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུང་དོན་ལ་བལྟོས་པ་མེད་པར་བརྟུན་
པ་ལ་སྦྱར་ཞིང་སྟེ་བ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་མ་ཡིན་པར་གཟུགས་འཛིན་མིག་གི་སྒྲོ་མ་འབྲུལ་བ་
བརྟུན་ལ་བལྟོས་པ་མེད་པར་གཟུང་དོན་གྱི་དངོས་པོའི་ལུས་པ་ཉིད་ལས་སྟེ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་༼དེའི་ལན་དགག་པ་༽ནི།

ཅ་བ། གལ་ཏེ་གཟུགས་ནི་བརྟུན་པ་། །༢༠

ལྟོས་ནས་དབང་པོའི་སྒྲོ་དག་ལ། །

ལུས་འགྱུར་ལྟོས་མེད་མ་ཡིན་ན། །

གལ་ཏེ་གཟུགས་ནི་རང་གི་བརྟུན་པ་དང་ཚོགས་པ་ལ་བལྟོས་ནས་དབང་པོའི་སྒྲོ་དག་

ལ་ཕན་འདོགས་རྒྱས་པར་འགྱུར་གྱི། བཏྲོས་མེད་དུ་མ་ཡིན་པས་དབང་ཚོ་རྟོག་པའོ་ཞེ་ན།

ཙ་བ། རྟགས་བཞིན་དན་པ་ཉིད་ལ་འགྱུར། །

གཟུགས་ཆོས་ཅན། དེ་ན་མ་བྱ་ཡོད་དེ། མ་བྱའི་སྤྱུ་གྲག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་དེ་
རྟགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དན་པ་ལ་དངོས་སུ་ཕན་པ་བཞིན་དུ་ཁྱོད་རང་གི་བད་དན་པ་ཉིད་ལ་
དངོས་སུ་ཕན་འདོགས་རྒྱས་པར་འགྱུར་གྱི། རང་འཛིན་དབང་ཤེས་ལ་དངོས་སུ་མི་ཕན་པར་
ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་རང་འཛིན་དབང་ཤེས་བསྐྱེད་པ་ངེས་པར་ཁྱོད་རང་གི་བད་དན་པ་ལ་བཏྲོས་པའི་
ཕྱིར། དབང་ཚོ་དན་པར་ཐལ་ཞེས་པ་འགྱུར་འདི་ལྟར་ན་ཆོག་དོན་ལ་མི་འགྲིག་གོ། དན་པ་ཉིད་དུ་
འགྱུར་ཞེས་འདོན་པ་ལྟར་ན། གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་དན་པ་
ཉིད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། བད་དན་པའི་རྟགས་ལས་རང་ཡུལ་འཛིན་པ་རང་གི་ཡུལ་གྱི་བད་དན་པ་
ལ་ཏྲོས་པའི་ཕྱིར། དུ་བའི་རྟགས་ལས་སྒྲིག་གྱུར་གྱི་མེ་དན་པ་བཞིན་གོ། །འདོད་ན།

ཙ་བ། དེ་ནི་དེ་འབྲེལ་སྤྱེ་བའི་ཕྱིར། ། ༡༤

དན་ལས་དབང་ཚོ་འགྱུར་བའམ་མིན། །

ཡུལ་ལ་མངོན་པར་ཐོགས་པ་ཅམ་གྱིས་སྤྱེ་བར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། ཁྲལ་པར་ཐལ།
དན་པ་དེ་ནི་ཡིན་ན་ཡུལ་ལ་མངོན་པར་ཐོགས་པ་ཅམ་གྱིས་སྤྱེ་བས་ཁྲལ་བའི་ཕྱིར། ལྷ་དབང་
ཚོའི་འབྲེལ་བའི་འགྱུར་ལྟར་རོ། །འགྱུར་འདི་ལྟར་ན། དབང་ཚོ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། བད་དན་ཁོ་ན་
ལས་སྤྱེ་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། དབང་ཤེས་གང་ཞིག །རང་ཡུལ་འཛིན་པ་བད་དན་པ་ལ་བཏྲོས་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འམ་གྱི་སྤྱུས་དེ་ལྟར་མིན་པར་ཐལ། རྟེན་གསུམ་དེ་དང་འབྲེལ་ཞིང་ཆོགས་
པ་ལས་སྤྱེ་བའི་ཕྱིར།

ཙ་བ། དེ་ལས་དུས་གཞན་དུ་ཡང་འགྱུར། །

ལ་ལར་རྣམ་གཡེང་སྤྱིད་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ནི་ཆོས་ཅན། གཞུགས་ཡོད་པ་དེ་ལས་དུས་གཞན་དུའང་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བར་ཐལ།
 གཞུགས་ཀྱི་བན་ཅན་པ་ཅམ་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། གཞུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུན་གསུམ་
 ཆོགས་པའི་སྐབས་ལ་ལར་མི་སྐྱེ་བ་སྤིང་བར་ཐལ། དེར་ཡིད་གཞུགས་ལས་གཞན་ལ་ནམ་
 པར་གཡེང་བ་སྤིང་བའི་ཕྱིར།

ཙ་པ། གལ་ཏེ་རིམ་གྱིས་གཉིས་རྒྱ་ཡིན། །༡༥༥

གལ་ཏེ་རིམ་གྱིས་གཞུགས་དེ་བན་ཅན་དང་དབང་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་ཀྱི་ཅིག་ཅར་དུ་
 མིན་ནོ་ཞེ་ན།

ཙ་པ། ཐ་དད་མེད་ཕྱིར་སྤར་ཉིད་འགྱུར། །

གཞུགས་ཆོས་ཅན། སྤར་བན་ཅན་བསྐྱེད་པའི་དུས་ཉིད་ན་དབང་ཤེས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བར་ཐལ།
 དེ་གཉིས་བསྐྱེད་པ་གང་ཞིག་ཁྱོད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་སྤྱི་ཐ་དད་མེད་པའི་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཙ་པ། དབང་པོའི་ཆོ་རྒྱ་གཞན་ཡིན་ན། །

དབང་པོའི་ཆོ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་སྐད་ཅིག་ཕྱི་མ་གཞན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།

ཙ་པ། དེ་ལ་ཅན་པ་དོན་མེད་འགྱུར། །

གཞུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་སྐྱེ་བ་དེ་ལ་གཞུགས་ཀྱི་བན་ཅན་པ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་བར་
 ཐལ། གཞུང་དོན་ཀྱི་རྣམ་པ་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར།

ཙ་པ། བན་ཅན་རི་ལྟར་བརྟགས་པ། །༡༥༦

གྲུབ་པའི་དོན་དུ་འདོད་པ་དང་། །

ཁྱད་པར་བརྟར་བཏགས་མེད་འཛིན་ན། །

དེ་ལ་ཅན་པ་དོན་ཅི་ཡོད། །

དེས་ན་དེ་ལ་བན་ཅན་པ་དངོས་རྒྱུར་དོན་ཅི་ཡོད་མེད་པར་ཐལ། བན་བཏགས་པ་མེད་

བར་བྱད་བར་རང་མཚན་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པའི་བྱིར། བྱད་བར་ཐལ། བད་པོ་
དངོས་རྒྱར་བསྐྱབ་པ་ནི་དབང་ཤེས་ཇི་ལྟར་བད་བཏགས་པའི་དོན་འཛིན་པའི་རྟོག་བར་བྱུབ་པའི་
དོན་དུ་འདོད་པའི་བྱིར།

ཙམ། སྤྱི་ཙམ་འཛིན་པ་ཡིན་ནམ། ॥ ༡༤

བྱད་བར་ལ་ལྟོས་མི་རུང་ངོ། །

གསལ་བ་ལ་བལྟོས་མེད་ཀྱི་སྤྱི་ཡན་གར་བ་ཙམ་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པ་ཡིན་
ནམ། བྱད་བར་རང་མཚན་གཟུང་དོན་དུ་ཡོད་པ་ལ་བལྟོས་བར་མི་རུང་བར་ཐལ་ལོ། །

གཉིས་པ་དོན་བཟུ་བ་ཤེས།

ཙམ། དེ་བྱིར་མིག་དང་གཟུགས་དག་ལ།

བརྟེན་ནས་མིག་ཆོ་སྤྱི་བར་འབྱུང་། །

མིག་དང་གཟུགས་ལ་མོགས་པའི་རྟེན་གསུམ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་གཟུགས་འཛིན་མིག་
གི་ཆོ་སྤྱི་བར་འབྱུང་ཏེ། དེ་ལྟར་གོང་དུ་བསྐྱབས་པ་དེའི་བྱིར། སྐབས་འདིར་སྤྱིར་མངོན་སུམ་
ཙམ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་དབང་ཤེས་རྟོག་བྱལ་དུ་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་ནི། ཐར་
བ་དང་ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་སྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་སྤྱིར་རིགས་
པའི་བསྟན་བཅོས་ཞེས་པ་རང་གི་བསྐྱབ་བྱའི་གཙོ་མོག་ཡིན་པ་དེ་ནི་ད་སྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་
ཐ་སྟན་པའི་མངོན་སུམ་ལ་ཐུག་གི་བར་དུ་བར་མ་ཆད་དུ་བསྐྱབས་ནས་མེན་པ་སྤྱིའི་ཚུལ་ཡིན་
ལ། འདིར་ཡང་ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་སྐྱབ་བྱར་བྱས་ནས་དེ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་
མཐར་གཏུགས་པ་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱུབ་པའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་
ཡང་དག་དང་ལྟར་སྒྲུང་མ་བྱེད་ན། ལྟར་སྒྲུང་གི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་
མི་འབྱུབ་པས་དབང་ཤེས་རྟོག་བར་འདོད་པ་སྐབས་འདིར་དགག་བྱའི་གཙོ་མོ་ཡིན་པས་དེ་དག་

ལ་དགག་པ་རྒྱས་པར་མཛད་པ་ཡིན་ལ། མ་འཁྲུལ་བའི་དོན་ནི། དེ་ལ་འཛིན་པ་རང་དབང་ཅན་ལ་
 སོགས་པས་གོང་དུ་འདྲ་སྒྲིབ་ཟིན་ཅིང་འོག་ཏུ་ཡང་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །དངོས་པོ་རང་གི་མཚན་
 ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བ་ལ་མི་འཁྲུལ་བའི་ཆད་མ་ཞིག་ལེགས་པར་གཏན་ལ་མ་སྐབས་ན། གཞུང་འདིའི་
 ལུགས་ཀྱིས་ཐེག་པ་གསུམ་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པས་སྒྲིབ་པའི་ཅ་བ་སྟོར་བ་ཡིན་པས་རྣམ་
 དཔྱད་དང་ལྡན་པ་ཀུན་གྱིས་ཐོས་པ་དང་སེམས་པའི་སྒྲིབས་ཀུན་ཏུ་ཚུལ་དེ་ལྟར་དུ་བསམ་པར་
 བྱའི། དེ་ལྟ་མིན་ན་དབང་ཤེས་རྟོག་བྱལ་དུ་སྒྲིབ་པའི་རིགས་པ་ཀུན་ཅུང་ཟད་རྟོགས་པར་དཀའ་
 བས་འབད་བ་འབྲས་བྱ་ཅུང་བར་འགྱུར་བས་སོ། །ཁྱིའོ་འདོན་ཁས་སྒྲུངས་པའི་ཚུལ་གྱིས་དབང་
 ཤེས་ཀྱི་རྒྱུན་གསུམ་ནི་གཤགས་ཆེ་བས་འདིར་མ་བྲིས་སོ། །

དབང་པོའི་མངོན་སུམ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་མཚན་གཞིའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ལ་(བཞི)། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དང་། ཡིད་ཀྱི་མངོན་
 སུམ་དང་། རང་རིག་པའི་མངོན་སུམ་དང་། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་སོ། དང་པོ་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་།
 ལ་(གསུམ)། དབང་ཤེས་ཀྱི་ཐ་སྟོན་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་དང་། རྟོག་བྱལ་ལ་ལུང་འགལ་སྤང་བ་དང་།
 ལྷོག་པ་དུ་མ་དང་སྤྱི་དོན་གཞན་དབང་ཤེས་ཀྱི་གཞུང་དོན་ཡིན་པ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་དབང་ཤེས་ཀྱི་ཐ་སྟོན་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་ཀྱི་ནི།

ཅ་བ། གལ་ཏེ་མངོན་སུམ་ཤེས་བསྐྱེད་ལ། ༡༥༠

དབང་པོ་བཞིན་དུ་ཡུལ་རུས་ཡིན། །

འོན་.....། །

གལ་ཏེ་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པ་ལ་དབང་པོ་བཞིན་དུ་དམིགས་རྒྱུན་
 ཡུལ་གྱིས་ཀྱང་འདྲ་འདོགས་རུས་པ་ཡིན་པ་འོན།

ཙ་བ།ཅི་བྱིར་གཉིས་རག་ལས། །

སྟེ་བ་དེ་ནི་དེས་མི་བརྗོད། །

ཅིའི་བྱིར་གཉིས་ཀ་ལ་རག་ལས་ནས་སྟེ་བའི་ཤེས་བ་དེ་ནི། ཡུལ་ཤེས་ཞེས་ཡུལ་དེས་ཐ་
སྟངས་མི་བརྗོད་བར་དབང་ཤེས་ཞེས་དབང་པོའི་སྟོན་ས་ཐ་སྟངས་བརྗོད་བ་ཅི་ཡིན་ཞེན།

ཙ་བ། གོ་བར་བྱེད་བ་ཉིད་མཐོང་ནས། །༡༩༡

ཐ་སྟངས་ཤེས་བར་སྦྱར་བ་ཡིན། །

སྦྱིར་བརྟུགས་བའི་དགོས་བ་ནི། མྱོ་ལྗེ་རྣམ་པར་ཤེས་བ་དེ་ལ་དབང་ཤེས་ཞེས་བའི་
ཐ་སྟངས་ཤེས་བར་སྦྱར་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཐ་སྟངས་དེ་ལས་རྣམ་ཤེས་ལྟ་བོ་དེ་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པར་
གོ་བར་བྱེད་བ་ཉིད་མཐོང་ནས་སྦྱར་བ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཙ་བ། དབང་པོའི་ཐ་སྟངས་ལ་དེ་ཡོད། །

དབང་པོའི་ཤེས་བའི་ཐ་སྟངས་ལ་རྣམ་ཤེས་ལྟ་བོ་དེ་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པར་གོ་བའི་རྣམ་
པ་ཡོད་དེ། དབང་པོ་གཞུགས་ཅན་བ་དེ་དག་གི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར།
དཔེར་ན་ཇི་སྟེ་ཞེས་བ་བཞེན།

ཙ་བ། སྦྱར་བ་བྱ་བའང་དེ་ཆོས་ཡིན། །

དབང་ཤེས་ཞེས་བའི་མིང་དུ་སྦྱར་བར་བྱ་བར་འོས་བའང་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པར་གོ་བ་དེའི་བྱིར་
བྱེད་ཀྱི་ཆོས་ཡིན་ཏེ། སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པར་གོ་བ་དེ་དེའི་བྱིར་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཙ་བ། དེ་བྱིར་ཐ་སྟངས་འདི་ལ་ནི། །༡༩༢

སྦྱར་བྱ་རང་བཞིན་རྟགས་ཡིན་ཏེ། །

དེས་ན་གཞུགས་སྦྱོར་གསལ་འཛིན་བའི་རྣམ་ཤེས་ལྟ་བོ་འདི་ལ་ནི་ཆོས་ཅན། དབང་ཤེས་
ཀྱི་ཐ་སྟངས་སྦྱར་བར་བྱ་འོས་བ་ཡིན་ཏེ། དབང་ཤེས་ཀྱི་ཐ་སྟངས་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པར་གོ་བའི་

ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་ཡད་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། སྤྱོད་རྟགས་ཡང་དག་གང་
ཞིག་རྟགས་ཚོས་བདག་གཅིག་པའི་ཕྱིར།

ཙམ། སྤྱོད་པར་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་ནི།

ལོག་པའི་ཕྱིར་ནི་ལོག་པར་འགྱུར།

ཡུལ་ཤེས་ཀྱི་ཐ་སྐྱད་ལས་སྐྱུ་མོང་མ་ཡིན་པར་གོ་རྒྱས་པ་ལོག་པར་འགྱུར་བར་ཐལ།
སྤྱོད་པར་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་ཡུལ་ཤེས་ཞེས་པའི་ཐ་སྐྱད་སྤྱོད་པར་འོས་པ་དེ་ལོག་པའི་ཕྱིར།
དཔེར་ན། ར་སྤྱོད་ལ་དབྱུག་གྱུའི་སྤྱོད་པར་བཞིན། གཞན་ཡང་རྣམ་ཤེས་དབྱུག་གི་གངས་ངེས་སྤྱོད་
པ་ནི། གཞུགས་ཤེས་ཞེས་བཞིན་ན། ཅི་གཞུགས་དེ་དབང་པོ་གཞུགས་ཅན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
ཤེས་པ་ཡིན་ནམ། ཡིད་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་པ་ཡིན་སྐྱེས་དུ་དོགས་པར་འགྱུར་བས་རྣམ་ཤེས་
དབྱུག་གི་གངས་ངེས་མི་རྟགས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་དབྱེད་པ་ན། དབང་པོ་གཞུགས་ཅན་ལ་
བརྟེན་ནས་ཤེས་པར་གོ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ལོག་ལོག་མ་ཉིད་དུ་མིག་ཤེས་ཞེས་བཞིན་ན་སྐྱུ་
མོང་མ་ཡིན་པར་གོ་བར་འགྱུར་བས་དེ་ཉིད་བཞིན་རིགས་སོ། །

གཉིས་པ་ཉི་ཤུ་བྲལ་ལ་ལུང་འགལ་སྤང་བ་ཀྱིས་(གསུམ)། མདོ་དང་འགལ་བ་སྤང་བ་དང་། སྤྱོད་དཔོན་དབྱིག་
གཉིས་ཀྱི་ལུང་དང་འགལ་བ་སྤང་བ་དང་། མདོའི་དགོངས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ།

དང་པོ་ཉི་ཤུ་མདོ་དང་འགལ་བ་སྤང་བ་ཀྱི་ནི།

མདོ་ལས་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་ལུ་ནི་བསགས་པ་ལ་དམིགས་པ་ཅན་ཡིན་ནོ།

ཙམ། བསགས་པ་དག་ནི་ཚོགས་པ་ཡིན། ༥༩

དེ་སྤྱི་དེ་ལ་དབང་པོའི་སྤྱོད་པར་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་ནི།

སྤྱི་སྤྱོད་གདོན་མི་ཐ་བར་ཡང་།

རྣམ་པར་རྟོག་དང་རྟོག་སྤྱོད་ལ།

ཞེས་གསུངས་བས་རྒྱལ་བསགས་བ་དགའི། རྒྱལ་དུ་མ་ཆོགས་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྤྱི་
ཡིན་བས་སྤྱི་དེ་ལ་དབང་པོའི་ཆོ་འཛིན་བྱེད་དུ་འཇུག་བས་ནུམ་བར་ཆོག་བར་འགྱུར་རྟེ། སྤྱིའི་ཆོ་
གདོན་མི་བ་བར་ཡང་ནུམ་བར་ཆོག་བ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་བྱིར་རོ་ཞེ་ན། བྱང་དེས་ཆོགས་
སྤྱི་དོན་གཞན་དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་དུ་བསྐྱོན་བ་མ་ཡིན་རྟེ།

ཙ་བ། དོན་གཞན་དང་ནི་མངོན་འབྲེལ་བྱིར། ། ༡༩༥

རྒྱལ་ཕྱན་གཞན་གང་སྤྱི་འགྱུར་བ། །

དེ་དག་བསགས་བཤད་.....། །

རྒྱལ་ཕྱན་སྤྱི་མ་དོན་གཞན་དང་། རྒྱེན་དང་རྒྱེན་ཅན་དུ་མངོན་བར་འབྲེལ་བ་ལས་དབང་
ཤེས་བསྐྱེད་ཀྱས་ཀྱི་རྒྱལ་ཕྱན་ཁྱད་བར་ཅན་གཞན་གང་སྤྱི་བར་འགྱུར་བའི་རྒྱལ་ཕྱན་དེ་དག་
འདུས་བ་ཅམ་ལ་བསགས་བ་ཞེས་བཤད་བ་ཡིན་བའི་བྱིར།

ཙ་བ།དེ་དགའི། །

ཤེས་བ་སྤྱི་བའི་རྒྱ་མཆན་ཡིན། །

དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་དོན་ཀྱི་རྒྱལ་ཕྱན་དེ་དག་ལ་བསགས་བ་ཞེས་སྤྱི་སྤྱི་ཕྱོད་བའི་རྒྱ་
མཆན་ཡོད་དེ། རྒྱལ་ཕྱན་དེ་དག་རེ་རེ་བས་དབང་ཤེས་བསྐྱེད་མི་ཀྱས་བར། རྒྱལ་ཕྱན་དུ་མ་འདུས་
ནས་རང་འཛིན་དབང་པོའི་ཤེས་བ་སྤྱི་བའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་བ་ཡིན་བའི་བྱིར།

གཉིས་ལ་། ཆོས་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱི་བྱང་དང་འགལ་བ་སྤང་བ་། ལཱ་(གཉིས)། དངོས་དང་། ཆོད་སྤང་དོ། །

དང་པོ་། དངོས་ཀྱི་སྤྱི་བ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་སྤྱི་མཆེད་ཀྱི་རང་གི་མཆན་ཉིད་དེ་ལ་
རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་དེ་དག་ནུམ་བར་ཤེས་བའི་ཆོགས་ལྟ་འདོད་ཀྱི། རྗེས་ཀྱི་མཆན་
ཉིད་ལ་ནི་མ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་སྤྱིའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ཀྱི་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་མ་ཡིན་
ལོ་ཞེས་བཤད་བ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན།

ཙམ། རུལ་ཕྱན་གཞན་དག་མེད་པར་ནི། ॥ ༡༩༫

རུལ་ཕྱན་བྱུང་པར་དེ་ཡང་མེད། །

རིགས་མཐུན་པའི་རུལ་ཕྱན་གཞན་དག་པན་འདོགས་མྱེད་དུ་མེད་པར་དབང་ཤེས་
བསྐྱེད་ཀྱས་ཀྱི་རུལ་ཕྱན་བྱུང་པར་ཅན་དེ་ཡང་མེད་དེ། རྒྱ་མེད་ཀྱི་རུལ་ཕྱན་རེ་རེ་བས་དབང་
ཤེས་བསྐྱེད་མི་ཀྱས་པའི་ཕྱིར།

ཙམ། ཤེས་དེ་གཅིག་ལ་ངེས་མིན་ཕྱིར། །

སྤྱི་ཡི་སྤྱོད་ལུན་ཅན་དུ་བཤད། །

དེས་ན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཆོག་སྤྱི་ཡི་སྤྱོད་ལུལ་ཅན་དུ་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་
ཡོད་དེ། ཤེས་པ་དེ་རྒྱ་མེད་ཀྱི་རུལ་ཕྱན་གཅིག་ལ་བསྐྱེད་པའི་ཀྱས་པ་ངེས་པར་ཡོད་པ་མིན་
བས་ཆོག་སྤྱི་ཡི་སྤྱོད་ལུལ་ཅན་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདིར་སློབ་དཔོན་ལྷ་དབང་མོས། རྒྱ་མེད་
ཀྱི་རུལ་ཕྱན་གྱིས་དབང་ཤེས་ལ་རྣམ་པ་གཏོད་པའི་ཀྱས་པ་ངེས་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་དུ་མ་
འདུས་ནས་དབང་ཤེས་བསྐྱེད་དགོས་པས་སྤྱི་མཆེད་ཀྱི་རང་མཚན་གྱི་ལུལ་ཅན་ཡིན་གྱི། རྣམ་
ཀྱི་རང་མཚན་གྱི་ལུལ་ཅན་མ་ཡིན་ཞེས་བཤད་གྱི། སྤྱི་མཆེད་ཀྱི་རང་མཚན་ཞེས་པའི་སྤྱི་དོན་
གཞན་དང་། རུལ་ཕྱན་གྱི་རྣམ་པ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་སྤྱི་ཡི་སྤྱོད་ལུལ་ཅན་དུ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་
ནོ་ཞེས་བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་རྒྱ་ཆོད་སྤང་ལ་(གཉིས)། ཉིལ་ལ་སོགས་པའི་སྤང་བས་མ་ངེས་པ་དང་། ཁ་པོའི་སྤང་
བས་མ་ངེས་པ་ལོ། །

དང་པོ་རྒྱ་ཆོད་སྤང་ལ་སོགས་པའི་སྤང་བས་མ་ངེས་པ་ལོ་ནི།

ཙམ། གལ་ཏེ་སྤྱི་མཆེད་གཅིག་ཡིན་ཡང་། ॥ ༡༩༦

ཅིག་ཅར་དུ་མ་འཛིན་མ་ཡིན། །

གལ་ཏེ་དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་དོན་སྒྲུ་མཆེད་ཀྱི་རང་མཚན་གཅིག་ཡིན་ཡང་། རུལ་ཐུག་
དུ་མ་ཡོད་པས་ཅིག་ཅར་དུ་མ་འཛིན་པ་མ་ཡིན་པས་རིམ་གྱིས་འཛིན་ལ། རིམ་གྱིས་གཟུང་ཡང་
འཛིན་པ་སྒྲུར་བས་ཅིག་ཅར་འཛིན་པར་སྒྲོ་འདོགས་པའི་བྱིར་རྟོག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས།

ཙ་བ། ཉིལ་སོགས་ཐ་དད་ལ་ཇི་ལྟར། །

ཅིག་ཅར་འཛིན་པར་སྒྲུར་བ་ཡིན། །

ཉིལ་དང་དབྱིག་ལ་སོགས་པ་ཐུས་ཐ་དད་པ་དུ་མ་ལ་ཇི་ལྟར་དབང་ཤེས་ཀྱིས་ཅིག་ཅར་
འཛིན་པར་སྒྲུར་བ་ཡིན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དོན་དུ་མ་སྒྲོ་གཅིག་གིས་དུས་ཅིག་ཅར་དུ་འཛིན་
པ་མི་སྲིད་པའི་བྱིར།

ཙ་བ། འདི་ལ་མཐོགས་པ་བཤད་ཟེན་རྟོ། ། ༡༩༥

འདི་ལ་འཛིན་པ་མཐོགས་པས་ཅིག་ཅར་དུ་གཟུང་བར་ཞེན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་ཡང་ལན་
དུ་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་མི་རིགས་པར་བཤད་ཟེན་པའི་བྱིར།

ཙ་བ། རིམ་བཞེན་འབབ་པ་དེ་ཉིད་ལ། །

ཇི་ལྟར་རིམ་མིན་འཛིན་མི་འགྱུར། །

ཉིལ་ནམ་མཁའ་ནས་རིམ་པ་བཞེན་འབབ་པ་དེ་ཉིད་ལ་ཇི་ལྟར་རིམ་མིན་ཅིག་ཅར་དུ་
འཛིན་པར་ཞེན་པར་མི་འགྱུར་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འཛིན་པ་ཆེས་སྒྲུར་པའི་བྱིར།

ཙ་བ། རྫོ་ནམས་དག་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། །

དུས་མཚུངས་ཅི་ལྟར་དེ་དག་ལ། ། ༡༩༦

འགའ་ཞིག་རིམ་མིན་སྒྲུང་བ་དང་། །

གཞན་ནི་རིམ་ལྡན་སྒྲུང་བར་འགྱུར། །

དེ་⁽¹⁾སྒྲུང་སྒྲོ་དེ་དག་ལ་ཡུལ་འགའ་ཞིག་རིམ་མིན་ཅིག་ཅར་སྒྲུང་བ་དང་། གཞན་རིམ་སྒྲུང་
དུ་སྒྲུང་བར་འགྱུར་བ་མི་འཐད་བར་ཐལ། སྒྲོ་རྣམས་དག་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཡུལ་དུ་སྒྲུང་བར་
འཛིན་བར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།

ཙམ། དེ་ཕྱིར་དོན་ཀྱན་འཛིན་བ་ལ།

འདི་ནི་རིམ་མིན་ཐལ་བར་འགྱུར། ༡༧༩

དེས་ན་ཤེས་བ་འདི་ནི་དོན་ཀྱན་འཛིན་བ་ལ་རིམ་མིན་ཅིག་ཅར་དུ་ཞེན་བར་ཐལ་བར་
འགྱུར་ཏེ། ཡུལ་འཛིན་བ་ཆེས་སྒྲུང་བ་དེའི་ཕྱིར།

གཉིས་བ་⁽²⁾ཁྱེད་སྒྲུང་བས་མཛེས་བ་⁽³⁾ལ་(གཉིས)། ཐལ་བ་དགོད་བ་དང་། སྒྲ་ཆོག་ས་གཅིག་ཏུ་མི་
དུང་བའི་རྒྱ་མཚན་ནོ།

དང་པོ་⁽⁴⁾ཐལ་བ་དགོད་བ་⁽⁵⁾ནི།

ཙམ། བྱེ་མ་ལེབ་ཁྲ་ལ་སོགས་གཞུགས།

དུ་མའང་ཅེ་ཡང་སྒྲུང་བར་འགྱུར།

བྱེ་མ་ལེབ་གྱི་ཁྲ་པོ་ལ་སོགས་པའི་གཞུགས་དུ་མའང་དབང་ཤེས་གཅིག་ལ་ཅིག་ཅར་
དུ་ཅེ་སྒྲུང་ཡང་སྒྲུང་བར་འགྱུར་བ་མི་འཐད་བར་ཐལ། ཤེས་བ་གཅིག་གིས་དུ་མ་ཅིག་ཅར་མི་
འཛིན་པའི་ཕྱིར།

ཙམ། གལ་ཏེ་སྒྲ་ཆོག་ས་དེ་གཅིག་ན།

གལ་ཏེ་ཁ་དོག་སྒྲ་ཆོག་ས་དེ་ཡན་ལག་ཅན་ཆ་མེད་གཅིག་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པས་
ཅིག་ཅར་སྒྲུང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས།

ཙམ། དེ་བས་ཆོས་འདི་ངོ་མཚར་ཆེ། ༡༨༠

བྱེ་མ་ལེབ་གྱི་ཁ་ཐོད་པས་དམ་བཅའ་འདི་ཆེས་ངོ་མཆར་ཆེ་བར་ཐལ། འགལ་བ་གཞི་
མ་ཐུན་དུ་དམ་བཅས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་༼སྣ་ཚོགས་གཅིག་ཏུ་མི་རུང་པའི་རྒྱ་མཚན་ཀྱེལ་(གཉིས)༽ རྟོན་སྣ་ཚོགས་ཡིན་པས་རགས་
པའི་ཆ་མེད་གཅིག་གི་བདག་ཉིད་ཡིན་པ་དགག་པ་དང་། རྣོ་མ་འབྲེལ་བ་ལ་སྣ་ཚོགས་སུ་སྤང་
བའི་རྟགས་གྱིས་དགག་པའོ།

དང་པོ་༼རྟོན་སྣ་ཚོགས་ཡིན་པས་རགས་པའི་ཆ་མེད་གཅིག་གི་བདག་ཉིད་ཡིན་པ་དགག་པ་ཀྱེ༽

ཅན། སྣ་ཚོགས་གཅིག་པའི་རང་བཞིན་མིན། །༡༠༠

དཔེར་ན་རྟོན་གྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པ་བཞིན། །

བྱེ་རོལ་གྱི་རྟོན་སྣ་ཚོགས་ཡིན་པ་དེ་ནི་རགས་པའི་ཆ་མེད་གཅིག་པའི་རང་བཞིན་མིན་
པས་ཁུབ་སྟེ། དཔེར་ན་རྟོན་གྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པ་བཞིན། བྱེ་མ་ལེབ་གྱི་ཁ་ཐོད་ཁ་ཐོད་སྣ་ཚོགས་
པ་དེ་ཡང་རྟོན་སྣ་ཚོགས་པ་ཡིན་པའི་ཆེས་བྱ་བའོ། །རྟགས་འདི་དུ་མ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་གཅིག་
མ་ཡིན་པར་བསྐྱབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་མི་སྲིད་པའི་བྱིར། ཡང་དེ་རྟགས་སུ་
བཀོད་ནས་གཅིག་གི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་འགོག་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུ་འགོག་མི་རུས་པའི་
བྱིར། དེར་ཐལ། རུལ་སྐྱེད་དུ་མ་ཚོགས་པ་གཅིག་གི་བདག་ཉིད་ཡོད་པའི་བྱིར་དང་། དེ་ཁས་
མི་ལེན་ན་ཡང་དུ་མའི་ནང་གི་ཡ་གྲུལ་དེ་རྣམས་དང་བདག་མི་གཅིག་ན་དུ་མ་ཆང་བས་ཀྱང་སྐྱབ་
མི་རུས་པའི་བྱིར་འོ།

འོན་ཏེ་གྱི་རྟགས་དེ་ལ་ཡང་ཕྱོགས་ཆོས་མི་འབྲུབ་པོ་ཞེ་ན། ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ཐས་ཆ་
མེད་ཁས་ལེན་པ་མཐོང་བའི་བྱིར་འོ། །དེ་དག་གིས་ཡན་ལག་ཅན་ཡན་ལག་ལས་དོན་གཞན་དུ་
ཁས་སྐྱངས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ཡིན་མོད་གྱི། མདོན་སུམ་དུ་དམིགས་པའི་བྱེ་མ་ལེབ་
གྱི་ཁ་ཐོད་ཁ་ཐོད་སྣ་ཚོགས་པ་རགས་པའི་ཡན་ལག་ཅན་ཆ་མེད་གཅིག་གི་

རང་བཞིན་དུ་ཁས་སྒྲངས་པས་དེ་རྣམས་དུ་མར་ཆད་མས་བསྐྱབས་ནས་ཡན་ལག་ཅན་ཆ་མེད་
གཅིག་གི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་འགོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དཔེ་དོན་མི་མཚུངས་ཏེ། རྣམ་བུ་དུ་
མའི་ཁ་དོག་སོ་སོར་དབྱེ་རུང་ལ། བྱེ་མ་ལེབ་གྱི་ཁ་བོའི་ཁ་དོག་སོ་སོར་དབྱེ་མི་རུང་ངོ་ཞེས།

ཙ་བ། སྡོ་སོགས་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ནི། །

སྣམ་ཁ་ལ་སོགས་དག་ལའང་མཚུངས། །༡༠༡

དེ་ལྟར་རུང་མི་རུང་གི་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཐལ། སྡོ་སེར་སོགས་སོ་སོར་རྣམ་པར་དབྱེ་
བ་རྒྱས་བ་ནི། བྱེ་མ་ལེབ་གྱི་ཁ་བོའི་ཁ་དོག་དེ་དང་སྣམ་བུ་ཁ་བོ་དང་། རྣམ་བུ་ལ་སོགས་པའི་ཁ་
དོག་དག་ལའང་མཚུངས་པའི་བྱིད།

ཙ་བ། གལ་ཏེ་དེ་ལ་ཡན་ལག་གཟུགས། །

འབང་ཞིག་དེ་ལྟར་མཐོང་ཞེས། །

གལ་ཏེ་སྣམ་བུ་ཁ་བོ་སོགས་དེ་ལ་ཡན་ལག་གི་གཟུགས་སྡོ་སེར་སོགས་འབང་ཞིག་ཁ་
བོ་དེ་ལྟར་མཐོང་བ་ཡིན་གྱི། དེ་ལ་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ཁ་བོ་མེད་ངོ་ཞེས།

ཙ་བ། གལ་ཏེ་སྡོ་སོགས་སྒྲངས་པ་ཡི། །

ཁ་བོ་གཞན་མཐོང་ངོ་མཆར་རོ། །༡༠༢

གལ་ཏེ་བྱེ་མ་ལེབ་གྱི་ཁ་བོ་ལ་ཡང་ཡན་ལག་གི་སྡོ་སོགས་སྒྲངས་ཤིང་རྩམ་ཐ་དད་པ་
ཡི་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ཁ་བོ་དོན་གཞན་མཐོང་བ་ངོ་མཆར་ཏེ་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་ལྟ་བུ་མི་
སྲིད་པའི་བྱིད།

ཙ་བ། དུས་དང་དོན་གྱི་རྣམ་པ་ནི། །

མཚུངས་པར་རྟོགས་པའི་སྒོ་དག་ལས། །

གཅིག་ནི་རིམ་ལྡན་དོན་མང་དང་། །

གཅིག་ནི་རིམ་མིན་དོན་གཅིག་གིས། ༡༠༣

ཆོ་མ་འབྲུལ་བ་དག་ལས་བཅས་མའི་ཁ་བོ་གཅིག་ནི་སྤྱི་རིམ་སྣམ་དུ་དོན་མང་བོར་སྤང་བ་དང་། བཅས་མིན་གྱི་ཁ་བོ་གཅིག་ནི་དུས་རིམ་མིན་དུ་དོན་གཅིག་གི་རྣམ་པར་སྤང་བ་མི་འཕྲང་བར་ཐལ། དུས་གཅིག་དང་དོན་གྱི་རྣམ་པ་དུ་མ་ཅན་དུ་མཚུངས་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་། ཆོ་མ་འབྲུལ་བ་ལ་སྣ་ཆོག་སྤྱི་སྤང་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དགག་པ་ཀྱི་ལ་(གཉིས།) རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྐྱུས་ནས་དབང་ཤེས་རྟོག་མེད་དུ་བྱུང་བའོ།
དང་པོ་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་ཀྱི།

ཙ་བ། རྟོ་རྣམས་སྣ་ཆོག་སྤང་བའི་ཕྱིར། །

དོན་རྣམས་སྣ་ཆོག་སྤང་བའི་ཕྱིར། །

ཕྱི་མ་ལེབ་གྱི་ཁ་བོའི་ཁ་དོག་སྤྱི་མེད་དཀར་དམར་ལ་སོགས་པའི་དོན་རྣམས་ཆོས་ཅན། སྣ་ཆོག་སྤང་བའི་དོན་ཕྱིར་ཡིན་ཏེ། རང་འཛིན་ཆོ་མ་འབྲུལ་བ་ལ་སྣ་ཆོག་སྤང་བ་གཏད་པའི་སྟོན་སྣ་ཆོག་སྤང་བའི་དོན་ཕྱིར་རྣམ་པར་སྤང་བའི་ཕྱིར།

ཙ་བ། གལ་ཏེ་དེ་རྒྱ་མིན་ཞེས། །

གལ་ཏེ་ཆོ་མ་འབྲུལ་བས་སྣ་ཆོག་སྤང་བའི་གསལ་བ་དེ་རྣམས་ཐ་དང་དུ་འཛིན་པའི་རྒྱ་མིན་ཞེས།

ཙ་བ། ཐ་དང་བཞག་འདི་གང་གིས་འབྱུག། ༡༠༤

རྣམས་ཐ་དང་དུ་བཞག་པ་འདི་ཐབས་གང་གིས་ཀྱང་འབྱུག་པ་མི་འཕྲང་བར་ཐལ། ཆོ་མ་འབྲུལ་བས་དེ་ལྟར་དམིགས་པས་དེ་ལྟར་མི་འབྱུག་པའི་ཕྱིར། དེ་མོ་ཁ་བོ་དང་སྣམ་ཁ་བོ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ཁ་བོ་ཡོད་པས་དབང་ཤེས་ལ་དུས་གཅིག་དུ་ཁ་བོར་སྤང་བ་ཡིན་ཞེས།

ཙ་བ། དེགས་མིན་མ་སྣམ་རྣམས་ཅོ་མ་མེད་ཕྱིར། ༡༠༥

དེ་མོ་སོགས་སྣ་ཆོག་སྤང་བའི་ཕྱིར། །

དེ་མོ་སོགས་སྒོ་མ་འབྲུལ་བ་ལ་ཡན་ལག་ཅན་དོན་གཞན་གྱི་སྣ་ཚོགས་སུ་སྒྲུང་བ་མིན་
པར་ཐལ། རྩལ་རིགས་མི་མ་བླན་ནམས་སྤང་ནས་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ཐུག་ཚུལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར།
ཚུམ་ན་རིགས་པ་ཅན་པ་རང་གི་གཞུང་དང་འགལ་ལོ། །

དེ་མོའི་སྣ་ཚོགས་པ་ནི། རྩལ་རིགས་མི་མ་བླན་སྤང་པའི་ལྷན་པ་དོན་གཞན་དབང་ཤེས་
ལ་སྒྲུང་བ་ཡིན་གྱི་ཡན་ལག་ཅན་དེ་ལ་མེད་དོ་ཞེ་ན།

ཙམ། གཟུགས་མེད་ཕྱིར་ལྷན་སྣ་ཚོགས་མིན། །

རྩལ་སྤང་པའི་ལྷན་པ་དོན་གཞན་སྒོ་མ་འབྲུལ་བ་ལ་སྣ་མེར་སོགས་སྣ་ཚོགས་སུ་སྒྲུང་བ་
མིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་གཟུགས་གྱི་ཡོན་ཏན་དོན་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར། སྣ་ཚོགས་མཚན་ཉིད་པ་
ཡིན་ན་དེ་ལྟར་འབྱུང་ཡང་། ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ཁ་ཐོ་དང་འདྲ་བས་ལྷན་པ་ལ་སྣ་ཚོགས་པའི་ཁ་
ཐོར་བཏགས་པ་ཅམ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།

ཙམ། ཉེ་བར་བཏགས་ལ་བརྟེན་བའང་མིན། །༡༠༥

རེ་རེ་སྣ་ཚོགས་མིན་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ལྟར་འདྲ་བས་ཁ་ཐོར་ཉེ་བར་བཏགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷན་པ་ཁ་ཐོར་འཛིག་བའང་འཐད་པ་
མིན་པར་ཐལ། འདྲ་ལུལ་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ཐུག་ཚུལ་བའི་ཕྱིར་དང་། འདྲ་བ་པོ་སྤང་རྒྱུའི་རྩལ་
སྤང་རེ་རེ་བ་དང་། དེ་སྤང་པའི་ལྷན་པ་གཉིས་ཀ་ལ་སྣ་ཚོགས་ཡོད་པ་མིན་པ་དེའི་ཕྱིར།

ཙམ། དེམ་བཞིན་དུ་ནི་བསྐྱུང་བ་ལ། །

སྣ་ཚོགས་སྒོ་ཡིས་བསྐྱེས་མིན་ཏེ། །

སྣ་ཚོགས་དེ་དག་དབང་ཤེས་གྱིས་དེམ་བ་བཞིན་དུ་གསྐྱུང་བ་ལ་སྣ་ཚོགས་སུ་ཕྱིས་བྱུང་
པའི་སྒོ་ཡིས་བསྐྱེས་ནས་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།

ཙམ། གཅིག་གིས་དུ་མ་མི་འཛིན་ཕྱིར། །༡༠༦

དེ་ཡང་འཐད་པ་མིན་པར་ཐལ། གློ་གཅིག་གིས་དོན་དུ་མ་ཅིག་ཅར་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་༼དོན་བསྐྱེད་ནས་དབང་ལེས་རྟོག་མེད་དུ་གྱུ་བ་བ་༽ནི།

ཙམ། དེ་ཕྱིར་གཅིག་དོན་དུ་མ་ཅན།

གློ་གཅིག་གིས་དོན་དུ་མ་ཅིག་ཅར་འཛིན་པ་ཅན་དུ་གྱུ་བ་པར་ཐལ། གློ་གཅིག་གི་ཁ་པོ་
ཅིག་ཅར་མཐོང་། ཡན་ལག་ཅན་དོན་གཞན་ཁེགས་པ་དེའི་ཕྱིར།

ཙམ། གང་ཕྱིར་དོན་གཅིག་རྟོག་པ་ནའང་།

གཞན་དག་མཐོང་བ་དེ་ཕྱིར་ཡང་།

རྟོག་པ་མེད་པར་གྱུ་བ་བ་ཡིན། །༡༠༥

ཁ་འཛིན་དབང་ལེས་ཡང་རྟོག་པ་མེད་པར་གྱུ་བ་བ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ན་ཁ་པོ་མི་ཁ་དོག་
གི་དོན་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་ཡིད་གྱིས་རྟོག་པའི་དུས་ནའང་། ཁ་དོག་གཞན་དག་གསལ་བར་
མཐོང་བ་དེའི་ཕྱིར། ཁུ་བ་ཡོད་དེ། རྟོག་གཉིས་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

གསུམ་པ་༼མདུན་གོངས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་༽ལ་(གཉིས)། སྤར་བཤད་པའི་སྐབས་བྱེད་དེ་དག་
མི་འཐད་པའི་རྩྭ་བ་སྤར་བ་དང་། ཡན་ལག་ཅན་དོན་གཞན་མེད་ན་ཅིག་ཅར་དུ་མ་མི་འཛིན་པ་
ལ་གཞོད་པ་གཞན་བསྟན་པ་ལོ། དང་པོ་༼སྤར་བཤད་པའི་སྐབས་བྱེད་དེ་དག་མི་འཐད་པའི་རྩྭ་བ་སྤར་བ་༽ལ་(གཉིས)།
རྩྭ་བ་དང་། ལན་ནོ།

དང་པོ་༼རྩྭ་བ་༽ནི།

ཙམ། ལྷ་ཆོགས་སྤར་ཅན་དོན་རྣམས་ལ།

གལ་ཏེ་གཅིག་ཉིད་མི་རིགས་ན།

རེ་ཞིག་གཅིག་ཕུའི་གློ་དེ་ཉིད།

ལྷ་ཆོགས་སུ་ནི་ཅི་སྤར་སྤར་། །༡༠༦

སྒྲུ་ཆོག་གས་སུ་སྒྲུང་བ་ཅན་གྱི་དོན་ལྡན་པ་ལ་གཤེད་གཅིག་གི་རང་བཞིན་ཉིད་མི་རིགས་
ན། དེ་ཞིག་ཁྱའོ་སྒྲུང་བའི་དབང་པོའི་སྒྲོ་གཅིག་ལུ་དེ་ཉིད་སྒྲུ་ཆོག་གས་སུ་ཅི་སྒྲུང་སྒྲུང་སྒྲུ་མི་འཐད་
བར་ཐལ་ལོ། །དོན་ནི། དོན་སྒྲུ་ཆོག་གས་ཡིན་ན་གཅིག་གི་རང་བཞིན་དུ་མི་འཐད་པས་ཁྱབ་ན། སྒྲོ་
མེད་དཀར་དམར་སྒྲུ་ཆོག་གས་སྒྲུང་བའི་དབང་སྒྲོ་ཆོས་ཅན། གཅིག་གི་རང་བཞིན་དུ་མི་འཐད་པར་
ཐལ། སྒྲུ་ཆོག་གས་སུ་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ག་ཁས་སྒྲུངས་སོ་སྒྲུམ་དུ་བསམས་སོ། །འདི་ལ།
ཕྱི་རོལ་དོན་ཁས་སྒྲུངས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། དབང་སྒྲོ་མ་འབྲུལ་བའི་ཐུག་དེ་ཉིད་ཕྱི་རོལ་གྱི་
དོན་གཅིག་དང་། སྒྲུ་ཆོག་གས་གང་དུ་ཡང་སྒྲུང་བར་མི་འཐད་པས་རྟགས་མ་གྲུབ་ཀྱི་ལན་འོག་ནས་
འདེབས་ལ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཁས་མ་སྒྲུངས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། དབང་གསུམ་གྱི་ཐུག་དེ་ཉིད་སྒྲོ་
མེད་དཀར་དམར་སོགས་ཀྱི་ཐུག་སྒྲུ་སྒྲུང་བས་ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ་པའི་ལན་དེ་མ་ཐག་འདེབས་པར་
འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་ལན་ལ་(གཉིས།) ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཁས་མ་སྒྲུངས་པའི་ལུགས་ལ་བརྟེན་ནས་ལན་
གདབ་བ་དང་། དོན་ཁས་སྒྲུངས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ལན་གདབ་བའོ། དང་པོ་ཉི་ཤུ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཁས་
མ་སྒྲུངས་པའི་ལུགས་ལ་བརྟེན་ནས་ལན་གདབ་བ་ཉི་ཤུ་(གསུམ།) མདོར་བསྟན་པ། རྒྱས་པར་བཤད་པ། ཅོད་བ་སྒྲུང་
བའོ། །

དང་པོ་ཉི་ཤུ་མདོར་བསྟན་བ་ཉི་ཤུ། ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྒྲུང་བ་ལྟར་དུ་བདེན་
བར་མེད་དེ། ཁྱོད་སྒྲུང་བ་ལྟར་དུ་བདེན་པའི་གཅིག་ཏུ་ཡང་མ་གྲུབ། བདེན་པའི་དུ་མར་ཡང་མ་
གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྟགས་སྒྲུ་མ་བསྐྱབ་པ་ནི། ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་རྣམ་པ་སྒྲུང་བ་ལྟར་གྱི་བདེན་པའི་
གཅིག་ཏུ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། དེ་གྲུབ་ན། དབང་སྒྲོ་མ་འབྲུལ་བའི་གཞུང་ཁོར་རགས་པའི་ཆ་མེད་
མི་སྲིད་པས་རྟུལ་སྒྲན་ཆ་མེད་གཞུང་དོན་དུ་བྱེད་དགོས་ན། རྟུལ་སྒྲན་ཆ་མེད་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར།
དེའི་རྒྱ་མཚན་རྟུལ་སྒྲན་ཆ་མེད་གཉིས་པར་མེད་པར་གོ་ས་སོ་སོར་ཅོན་པའི་རྩལ་གྱིས་གནས་

བར་ཁས་ལེན་ན། དེ་གཉིས་རེག་བར་ཐལ། གོ་ས་སོ་སོར་ནོན་པའི་གཞུགས་ཅན་རྩལ་ཐད་དང་གང་ཞིག་དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལུབ་རྩལ་དེའི་ངོས་གཅིག་གིས་ཤར་རྩལ་དེ་ལ་རེག་གམ་བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་དུ་རེག་དང་པོ་ལྟར་ན། ཆ་མེད་ཉམས་ལ། གཉིས་བ་ལྟར་ན། གོ་ས་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་བར་ཐལ་ལོ། །

དེ་ལྟར་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཆ་མེད་མི་སྲིད་བས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཆ་བཅས་ཀྱང་མི་སྲིད་དེ། ཆ་དང་ཆ་སོ་སོར་བྱེན་ས་དབྱེད་ན་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཆ་མེད་ལ་ཐུག་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟ་མིན་བར་ཆ་ཐུག་བ་མེད་བར་ཁས་ལེན་ན། ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་རྟོག་བས་བཏགས་བ་ཅམ་དུ་བྱུབ་ཀྱི་དངོས་པོར་མི་རུང་ངོ། །དེ་ལྟར་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཇི་ལྟར་སྤང་བ་ལྟར་གྱི་བདེན་པའི་གཅིག་ཞིགས་བ་ན། དེ་བསགས་པའི་དུ་མ་ཡང་ཞིགས་སོ། དེ་ཞིགས་བ་ན།

ཅ་ག། ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་དོན་བསམ་པ། །

དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་རྣམ་འབྲེལ་ཞེས། །

ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་རྣམ་པ་སྤང་བ་ལྟར་དུ་བདེན་པའི་གཅིག་དང་དུ་མར་བྱུབ་མ་བྱུབ་བསམས་བ་ན། དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་སྤང་བ་ལྟར་གྱི་བདེན་པའི་གཅིག་དང་དུ་མ་གང་དུ་ཡང་མ་བྱུབ་པས། སྤང་བ་ལྟར་དུ་བདེན་པའི་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་རྣམ་པ་དང་བྲལ་བས་བྱུབ་སྟེ། བདེན་པའི་གཅིག་དང་དུ་མ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་བདེན་བར་གནས་པའི་གོ་སྐབས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཤོ། །

ཅ་ག། མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གང་གསུངས་པ། །

དེ་ནི་དངོས་སྟོབས་འོངས་པ་ཡིན། །༡༠༩

དེ་འདྲའི་གཅིག་དང་དུ་བྲལ་གྱི་གཏན་ཆིགས་མཁས་པ་སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱིས་གང་གསུངས་པ་དེ་ནི་དངོས་སྟོབས་ལས་འོངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུ་དེ་དངོས་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་ཆད་མས་བྱུབ་པའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་ལ། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ལ་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་རྣམ་པ་

སྤང་བ་ཁས་ལེན་བཞེད་ནས་དེ་ཉིད་བྱེ་བྲག་རྩ་ཆོས་ཅན་དུ་བརྒྱུང་བ་མ་ཡིན་གྱི། གཞན་དག་
དབང་ཤེས་ལ་སྤང་བར་འདོད་པ་ལས། རང་ཉིད་རྟོག་པ་ལ་སྤང་བར་འདོད་པ་གང་ཡིན་ཡང་རུང་
ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཅམ་གཞིར་བརྒྱུང་ནས་སྤང་བ་ལྟར་དུ་བདེན་པ་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་༼རྒྱལ་བར་བཤད་པ་༽ལ་(གཉིས)། ཕྱི་རོལ་དོན་བཀག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཆོས་
ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོན་པའི་མདོའི་དོན་བཤད་པ་དང་། དོན་ཁས་སྤངས་པའི་དབང་
དུ་བྱས་ནས་དེའི་དོན་བཤད་པ་ལོ། །

དང་པོ་༼ཕྱི་རོལ་དོན་བཀག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོན་པའི་མདོའི་དོན་བཤད་པ་༽
ལ་(གཉིས)། སྤང་བ་ལྟར་དུ་བདེན་ན་དགག་མི་རུས་པ་དང་། སྤང་བ་ལྟར་མི་བདེན་པའི་རིགས་པ་
དང་། དེས་བྱུབ་པའི་དོན་ནོ། །

དང་པོ་༼སྤང་བ་ལྟར་དུ་བདེན་ན་དགག་མི་རུས་པ་༽ནི།

ཙམ། གཅིག་ལ་སྤྲོ་ཆོག་པ་དེ་ཅིར་འགྱུར། །

ཤེས་པ་གཅིག་ལ་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་རྣམ་པ་སྤྲོ་ཆོག་པ་སྤང་བ་དེ། སྤང་བ་ལྟར་བདེན་ན་ཅིར་
འགྱུར་ཞེན།

ཙམ། སྤྲོ་དེ་ལ་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །

སྤྲོ་གཅིག་ལ་དེ་ལ་ཡང་། ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་རྣམ་པ་སྤྲོ་ཆོག་པ་སྤང་བ་^[1]ལྟར་དུ་བདེན་པར་
མི་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་ལྟར་བྱུབ་ན་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་བྱུབ་དགོས་པ་ལས་དེ་མ་བྱུབ་པའི་ཕྱིར།

ཙམ། གལ་ཏེ་དོན་རྣམས་བདག་ཉིད་འདིར། །

འདོད་ན་དེ་ལ་ངས་ཅི་བྲ། །༡༡༠

གལ་ཏེ་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་རྣམ་པ་རྣམས་སྤང་བ་ལྟར་བྱུབ་པའི་བདག་ཉིད་འདིར་འདོད་

[1] དཔེ་རིང་། སྤང་བ་དེ་སྤང་བ་ལྟར་དུ།

རིགས་ན། དེ་ལོང་ངས་དགག་བ་ཅི་ཡང་བྱ་བར་མི་རིགས་པར་ཐལ། ཚད་མས་བྱུབ་པའི་དོན་
དགག་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་༼སྒྲ་བ་ལྟར་མི་བདེན་པའི་རིགས་པ་༽ལ་(གཉིས།) བྱི་རོལ་དོན་ལ་བཟོས་པའི་གཟུང་འཛིན་
ཇུས་གཞན་དགག་པ་དང་། རང་ཤེས་པ་ལ་བཟོས་པའི་གཟུང་འཛིན་ཇུས་གཞན་དགག་པ་ལོ། །

དང་པོ་༼བྱི་རོལ་དོན་ལ་བཟོས་པའི་གཟུང་འཛིན་ཇུས་གཞན་དགག་པ་༽ནི།

ཙ་ག། དེ་བྱིར་དོན་དང་ཤེས་པ་ལ། །

རགས་སྒྲ་ཡོད་མིན་དེ་བདག་ཉིད། །

གཅིག་ལ་བགག་བ་ཉིད་བྱིར་དང་། །

མང་པོ་ལ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །༡༡

གཟུང་བྱ་བྱི་རོལ་གྱི་དོན་བདེན་པར་མ་བྱུབ་པར་ཐལ། བྱི་རོལ་དོན་དེའི་བདག་ཉིད་
རགས་པའི་ཆ་མེད་གཅིག་ལ་ཡོད་པ་བགག་བ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་དང་། རྒྱལ་ཕྱན་མང་པོ་ལ་ཡང་ཡོད་
པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤེས་པ་ལ་བྱི་རོལ་གྱི་དོན་རགས་པར་སྒྲ་བ་འདི་སྒྲ་བ་ལྟར་བདེན་པར་
ཡོད་པ་མིན་པར་ཐལ། དེ་བདེན་པར་ཡོད་ན། རགས་པའི་ཆ་མེད་བྱུབ་དགོས་པ་ལས། རགས་
པར་སྒྲ་བ་དེའི་བདག་ཉིད་བྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཆ་མེད་གཅིག་ལ་བགག་བ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་དང་། རྒྱལ་
ཕྱན་མང་བ་^[1]ལ་ཡང་སྒྲ་ཚུལ་དེ་སྒྲ་བ་ལྟར་བདེན་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་༼རང་ཤེས་པ་ལ་བཟོས་པའི་གཟུང་འཛིན་ཇུས་གཞན་དགག་པ་༽ནི། བྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་ཀྱང་ད་
དུང་གཟུང་འཛིན་དོན་གཞན་མ་ཞེགས་པར་ཐལ། སྡོ་མེར་སོགས་དབང་ཤེས་ལས་དོན་གཞན་
དུ་སྒྲ་བ་འདི་སྒྱུས་ཀྱང་དགག་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་^[2]ན།

[1] ལྷ་མ་མང་པོ།

[2] ལྷ་མ་ཅེན།

ཙ་བ། ཡོངས་གཙོད་ནང་ཡིན་ཕྱི་རོལ་ལྟར། །

གནས་པ་འདི་ནི་ཆ་གཞན་ཡིན། །

ནང་ཤེས་པ་ལ་བརྟེན་པའི་དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་འཛིན་དོན་གཞན་མེད་པར་ཐལ། སེམས་གཏུང་
སོགས་འཛིན་པའི་ངོ་བོར་ཡོངས་སྤྱོད་པ་འདི་ནང་འཛིན་པ་ཡིན་ཞིང་སྡོ་སེར་སོགས་ཕྱི་རོལ་ལྟར་
སྤང་ཞིང་གནས་པ་འདི་ནི། ཤེས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཐུང་སྤྱང་པའི་གཟུང་པའི་ཆ་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཙ་བ། ཐ་དད་མེད་ཅན་ཤེས་པ་ཡིས། །

ཐ་དད་སྤང་བ་བསྐྱད་པ་ཉིད། ། ༡༡༢

དེ་ལ་གཅིག་ནི་མེད་པས་ཀྱང་། །

གཉིས་ཀྱང་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན། །

དེས་ན་ཤེས་པ་ཡི་གཟུང་འཛིན་ཐུང་སྤྱང་བ་མ་རིག་པས་བསྐྱད་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། གཟུང་
འཛིན་ཐུང་སྤྱང་མེད་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་འཛིན་དོན་གཞན་གཉིས་
ཀྱང་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་གཟུང་བ་དོན་གཞན་གཅིག་པོ་དེ་ནི་མེད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་༼དེས་བྱུང་པའི་དོན་ཀྱི་ལ་(གསུམ)༽ གཉིས་སྟོང་ཤེས་པའི་གནས་ལུགས་སྤྱི་བྱུང་པ་
དང་། གཉིས་སྟོང་འཁྲལ་པར་བྱུང་པ་དང་། གཟུང་འཛིན་ཐུང་སྤྱང་གི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་
ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་བཤད་པའི་མདོའི་དོན་དུ་བྱུང་པའོ། །དང་པོ་༼གཉིས་སྟོང་ཤེས་
པའི་གནས་ལུགས་སྤྱི་བྱུང་པ་ཀྱི་ལ་(གཉིས)༽ ཆོག་དོན་དང་། མཐའ་དབྱུང་པའོ། །

དང་པོ་༼ཆོག་དོན་ཀྱི་ནི།

ཙ་བ། དེ་ཕྱིར་གཉིས་སྟོང་གང་ཡིན་པ། །

དེ་ནི་དེ་ཡི་འང་དེ་ཉིད་ཡིན། ། ༡༡༣

གཟུང་འཛིན་ཐུང་སྤྱང་གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན།

གཉིས་མེད་གྱི་ཤེས་པར་མ་ཟད་གཉིས་སྣང་དེ་ཡི་འང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། མཐར་ཐུག་དཔྱད་
བའི་རིགས་ཤེས་གྱིས་དབྱད་བཅོད་ཡིན་པ་དེའི་བྱིར།

གཉིས་པ་༼མཐར་དབྱད་པ་༽ལ་(གཉིས)། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདེན་པ་གཉིས་ངོས་གཟུང་བ་
དང་། རོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཇི་ལྟར་ཉམས་སུ་སྒྲང་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་༼ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདེན་
པ་གཉིས་ངོས་གཟུང་བ་༽ལ་(གཉིས)། མཆོན་ཉིད་དང་། མཆོན་བྱིད་དབྱེ་བལོ། །

དང་པོ་༼མཆོན་ཉིད་༽ནི། རོན་དམ་བདེན་པའི་མཆོན་ཉིད། མཐར་ཐུག་དཔྱད་བའི་རིགས་
ཤེས་གྱིས་དབྱད་བཅོད་ཅིང་། རིགས་ཤེས་དེ་དེ་ལ་མཐར་ཐུག་དཔྱད་བའི་རིགས་ཤེས་སུ་སོང་
བ། གུན་རྫོབ་བདེན་པའི་མཆོན་ཉིད། ཐ་སྣད་པའི་ཆད་མའི་རྙེད་རོན་གང་ཞིག་ མཐར་ཐུག་དཔྱད་
བའི་རིགས་ཤེས་དེ་དེ་ལ་རིགས་ཤེས་སུ་མ་སོང་བལོ། །

གཉིས་པ་༼མཆོན་བྱིད་དབྱེ་བ་༽ནི། ཤེས་བྱ་ཅམ་གཞིར་བྱས་པ་ལ། གུན་བཏགས། གཞན་
དབང་། ཡོངས་བྱུབ་གསུམ་ལས། གཟུང་འཛིན་རིག་གསུམ་ཐད་དང་པའི་ཆད་དང་། བྱས་མི་རྟག་ཐ་
དད་པའི་ཆ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་གུན་བཏགས་ཡིན་ལ། གཉིས་སྣང་གི་ཤེས་པ་འབྲུལ་བ་རྣམས་
ནི་གཞན་དབང་ཡིན་ལ། ཡོངས་བྱུབ་ལ། འགྱུར་མེད་ཡོངས་བྱུབ་དང་། བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་
ཡོངས་བྱུབ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི། སྤར་བཤད་པའི་གཉིས་སྣང་དང་། བྱི་མ་ནི། གཉིས་སྣང་དང་
བྲལ་བའི་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་རྣམས་སོ། །འགྱུར་མེད་ཡོངས་བྱུབ་ནི། གང་ལ་དམིགས་
ནས་གོམས་ན། ཤེས་སྤྱི་བ་མཐའ་དག་ཟད་པར་འགྱུར་བའི་དམིགས་པ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པས།
རྣམ་པར་དག་པའི་དམིགས་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཞེས་ཀྱང་བྱ། རོན་
དམ་པའི་བདེན་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱལོ། །

འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་རོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཡིན་ནམ། གུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན།
དང་པོ་ལྟར་ན། རྣམ་པར་དག་པའི་དམིགས་པར་འགྱུར་བས། དེ་ལ་དམིགས་ནས་བསྐྱོམས་པས་

ཀྱང་ཤེས་སྒྲིབ་ཟད་པར་བྱེད་ནུས་པར་འགྱུར་རོ། ། བྱི་མ་ལྟར་ན་ཡོངས་བྱུང་ཏུ་བྱས་པ་དང་འགལ་
ལོ་ཞེན། སྒྲིན་མེད་དེ། རྟོག་པས་བཏགས་པ་མིན་པར་དངོས་པོ་རང་གི་དོས་ནས་ཚུགས་སུ་བ་ཏུ་
ཡོད་པས་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ཡིན་ཡང་། འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་གཞལ་བྱ་མཐར་ཐུག་
ཏུ་མི་རུང་བས་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་གངས་ངེས་བྱེད་པའི་ཆེ། ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་གྱི། དོན་
དམ་བདེན་པ་མིན་རོ། །

ལོན་དོན་དམ་བདེན་པར་འདོད་པའི་གཉིས་སྟོང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དེ་སྒྲིབ་ཤེས་པའི་ཡུལ་
དང་ཡུལ་ཅན་ཇས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཅམ་ཡིན་ནམ། བྱེ་བྲག་རྟོག་པ་དེ་དང་དེའི་གཟུང་བྱ་ཇས་
ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཅམ་ཡིན་ནམ། དབང་པོའི་ཤེས་པ་རང་གི་གཟུང་བྱ་དང་ཇས་ཐ་དད་ཀྱིས་
སྟོང་པ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། ཤེས་པའི་ཡུལ་ཅམ་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཤེས་པ་དང་ཇས་
ཐ་དད་ཏུ་མ་བྱུང་པ་ལྟ་བུ་ཅིག་དམིགས་ངེས་ལ་སོགས་པའི་རྟོགས་ལ་བརྟེན་མེད་ཏུ་ཐ་སྐྱད་པའི་
ཆད་མས་བྱུང་པའི་བྱིར་དང་། དེ་གཉིས་ཇས་ཐ་དད་ཏུ་ཞེན་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་དང་འཁོར་
བའི་རྩ་བ་སོགས་སུ་མི་རུང་རོ། །

རིགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཚུལ་གཉིས་པ་ཡང་མི་འཐད་ལ། གསུམ་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། རྒྱ་
བ་གཉིས་སྟངས་ཀྱི་དབང་ཤེས་ལ་སོགས་པ་རང་གི་གཟུང་བྱ་དང་ཇས་ཐ་དད་ཏུ་མ་བྱུང་པ་བྱུང་
མཐའ་ལ་མ་ཞུགས་པའི་ཆན་པོ་བརྟེན་བྱུང་གིས་ཀྱང་མངོན་སུམ་ཏུ་རྟོགས་པས། དེ་དག་གིས་ཀྱང་
དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་མངོན་སུམ་ཏུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེན།

སྒྲིགས་དེ་དག་མི་འདོད་མོད་ཀྱི་དབང་པོའི་ཤེས་པ་མ་འཁྲུལ་པ་ལ་རང་གི་གཟུང་བྱ་
ཇས་ཐ་དད་ལྟར་སྟངས་པ་འདི་ནམ་པར་རྟོག་པས་དབང་ཤེས་མ་འཁྲུལ་པའི་གཟུང་འཛིན་ཇས་ཐ་
དད་ཏུ་ཞེན་པའི་སྒྲིན་མེད་ཀྱི་རྩ་བར་གྱུར་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཡིན་ལ།
ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཐོབ་པ་ལ་སྒྲིབ་པའི་གཙོ་བོ་ཡང་འདི་ཡིན་པས་འདི་ཉིད་བག་ཆགས་དང་

བཅས་པ་མ་ལུས་བར་མ་སྤངས་བར་དུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཐོབ་མི་རུས་པ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་
 གྱི་བདག་འཛིན་དེའི་ཞེན་ལུལ་རྒྱལ་བར་བཅད་པའི་མེད་པར་དགག་པ་དེ་ཉིད་འགྱུར་བ་མེད་
 པའི་ཡོངས་གྲུབ་ཅེས་གང་བརྗོད་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །དབང་པོའི་ཤེས་པ་མ་འཁྲུལ་བ་མི་སྤིང་དེ། བྱི་
 རོལ་གྱི་དོན་མེད་བཞིན་དུ་སྤྲང་བའི་བྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་རྒྱ་བ་གཉིས་སྤྲང་གི་དབང་ཤེས་ལྟར་
 མངོན་སུམ་ཆོད་མར་མི་རུང་བར་ཐལ། མེད་པ་གསལ་སྤྲང་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟགས་མ་གྲུབ་སྟེ།
 དབང་ཤེས་ལ་སྤྲང་བའི་སྟོ་སེར་སོགས་དོན་བྱེད་རུས་པའི་བྱིར་ཞེ་ན།

འོ་ན་རྒྱ་བ་གཉིས་སྤྲང་གི་དབང་ཤེས་ཀྱང་མེད་པ་གསལ་སྤྲང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་
 སྤྲང་བའི་རྒྱ་གཉིས་ཀྱི་སྤྲང་བས་དོན་བྱེད་རུས་པའི་བྱིར། དེས་ན་དབང་ཤེས་ལ་བྱི་རོལ་གྱི་དོན་
 མེད་བཞིན་དུ་གསལ་བར་སྤྲང་ན་བདག་ཀྱིན་དབང་པོ་བསྤྲད་པ་སོགས་འཁྲུལ་བའི་རྒྱ་བཞི་པོ་
 གང་རུང་ལས་སྟེས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན། མངོན་སུམ་མིན་པར་འགྱུར་ཏེ། འཁྲུལ་རྒྱ་བཞིས་
 བསྐྱེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་སྟེ་བདུན་འབྲེལ་བ་དང་བཅས་པ་གང་ནས་ཀྱང་མ་བཤད་དོ། །

གཞན་ཡང་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ལ་ལྟན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་དགག་བྱ་སྤྲང་
 ན་གསལ་བར་སྤྲང་ངམ། མི་གསལ་བར་སྤྲང་། དང་པོ་ལྟར་ན། མེད་པ་གསལ་སྤྲང་གིས་ཉེས་པ་
 ཅི་ཞིག་བྱས་ནས་ཆོད་མར་མི་འདོད་པ་ཡིན། བྱི་མ་ལྟར་ན་རྟོག་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །

གལ་ཏེ་གཞུང་འཛིན་ཇས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་མེད་པར་དགག་པ་འགྱུར་བ་མེད་པའི་
 ཡོངས་གྲུབ་ཅེས་བརྗོད་པ་དེ་དོན་དམ་པར་ཡོད་དམ་མེད། དང་པོ་ལྟར་ན། དངོས་པོར་ཐལ། བྱི་
 མ་ལྟར་ན། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།

སྟོན་མེད་དེ། རྟོག་པས་བཏགས་ཅམ་མིན་པར་ཆོས་རྒྱམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་མཐར་
 ཐུག་པ་དེར་ཡོད་པས་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་ན་ཡང་དངོས་པོར་མི་འགྱུར་ཏེ།
 མེད་པར་དགག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །འོ་ན་བྱམ་མེད་ཀྱང་དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་འགྱུར་

རོ་ཞེ་ན། དེ་ཐ་སྟངས་པའི་ཆད་མས་སྟེད་པ་ཡིན་ཡང་རིགས་པས་ལེགས་པར་བརྟགས་པ་ན་
བུས་པས་དག་པའི་ས་ཕྱོགས་ལྟ་བུ་ལ་བརྟགས་པ་ཅམ་དུ་ཟད་ལ། འགྱུར་མེད་ཡོངས་གྲུབ་ནི་
རིགས་པས་ལེགས་པར་བརྟགས་པ་ན་རང་བཞིན་སེམས་པའི་སྒོ་མཐར་ཐུག་པ་དེས་སྟེད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །ས་ཕྱོགས་ལ་སོགས་པ་ཡང་དོན་དམ་པར་ཡོད་པས་དོན་དམ་བདེན་པར་འགྱུར་རོ་
ཞེ་ན། སྒྲིན་མེད་དེ། ཆད་མ་རྣམ་ངེས་ལས། འདིར་ནི་ཀུན་ཏུ་ཐ་སྟངས་པའི་ཆད་མའི་རང་བཞིན་
བརྟུན་པ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་ཆད་མ་རྣམ་ངེས་སུ་ཀུན་ཏུ་ཐ་སྟངས་པའི་ཆད་མ་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་བབ་
པ་ནི། བྱིས་པ་རྣམས་ལ་ཡང་ཐུན་མོང་དུ་ཡོད་པའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་
པས། བདེན་པ་གཉིས་སུ་བྱས་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པར་བཞེད་པར་གསལ་ལོ། །དོན་དམ་
པར་ཡོད་མེད་ཅེད་པའི་དོན་དམ་དང་། བདེན་པ་གཉིས་སུ་བྱས་པའི་དོན་དམ་བདེན་པའི་^[1]དོན་
དམ་གཉིས་མི་འདྲ་བའི་ཚུལ་ཁོང་དུ་རྟུང་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་། །དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཇི་ལྟར་ཉམས་སུ་རྒྱང་བའི་ཚུལ་། །ནི། དེ་ལྟར་བྱི་རོལ་གྱི་དོན་འགོག་
པའི་རིགས་པ་ཇི་ལྟར་འཆམ་པ་རེ་དང་དབང་པོའི་ཤེས་པ་ལ་གཟུང་བྱར་སྒྲུང་བའི་སྒྲི་སེར་
དཀར་དམར་སོགས་རང་སྒྲུང་མཁན་གྱི་ཤེས་པ་ལས་དོན་གཞན་དུ་མེད་པའི་རིགས་པ་ཇི་
ལྟར་འཆམ་པ་རེ་ཁོང་དུ་རྟུང་པར་བྱས་ནས། གཟུང་འཛིན་ཇུས་ཐ་དད་རྣམ་པར་བཅད་ཅམ་གྱི་
མེད་པར་དགག་པ་དེ་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པར་བྱའོ། །དེ་ལས་ལངས་པ་ན།
གཟུང་འཛིན་ཇུས་ཐ་དད་དུ་སྒྲུང་བ་འདི་དག་ནི་མ་རིག་པས་བསྐྱད་པའི་སྒྲུང་བ་ཅམ་དུ་ཟད་ཀྱི།
ཡང་དག་པར་མེད་དོ་སྙམ་དུ་ཡང་དང་ཡང་དུ་འདྲིས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་། །གཉིས་སྒྲུང་འབྲུལ་པར་བྱབ་པ་། །ནི།

ཅམ། དངོས་རྣམས་ཐ་དད་གནས་པ་འདི། །

[1] ལྟ་ན། བདེན་པ་གཉིས་སུ་བྱས་པའི་དོན་དམ་གཉིས།

དེ་ཐ་དད་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན།

དེ་ནི་བསྐྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་ན། །

དེ་དག་ཐ་དད་ཀྱང་བསྐྱད་འགྱུར། །༣༡༥

གཞུགས་ལ་སོགས་པ་རང་སྤང་མཁན་གྱི་ཤེས་པ་ལས་ཇུས་ཐད་དུ་སྤང་ཞིང་ཞེན་པ་
དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་རང་གི་ཡུལ་ལས་ཇུས་ཐད་དུ་སྤང་ཞིང་ཞེན་པའི་ཐད་དུ་སྤང་ཞེན་
དེད་གཞུང་མ་རིག་པས་བསྐྱད་པ་ཙམ་དུ་བརྒྱུར་ཏེ། གཞུང་པའི་ནུས་ཐད་དུ་སྤང་ཞིང་ཞེན་
པ་དེ་ནི་མ་རིག་པས་བསྐྱད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཐུང་། ཁྲུང་པར་ཐལ། དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་ཡུལ་
ཙན་ཇུས་ཐད་དུ་གནས་པའི་སྤང་ཞེན་འདི་གཞུང་པའི་ནུས་ཐད་དུ་སྤང་ཞིང་ཞེན་པ་ལ་
བརྟེན་པ་སྟེ་ཙམ་དུ་ཐད་པ་ཡིན་པའི་ཐུང་།

གཞན་དག་གཞུང་ཡོད་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱིས་བསྐྱས་པའི་གཞུང་འཛིན་ཐུས་ཐ་དང་འཕྲོག་པ་
ལ་སྒྲོར་བཞི། ཅུང་ཟད་སྒྱུར་དུ་བྱང་ཡང་། བྱང་ཤེས་པ་ལ་བསྐྱས་པའི་གཞུང་འཛིན་དང་། གཉིས་
ཀ་བ་ཀག་པས་བྱུབ་པའི་དོན་དུ་སྒྲུང་པའི་བྱིར་དང་། དེ་འཕྲོག་ཚུལ་གཉིས་པ་དེ། དེ་བྱིར་དོན་
དང་། ཞེས་པའི་རྒྱུ་པ་བཞི་དང་། ཡོངས་གཙོ་དུ་བྱང་ཡིན་ཞེས་པའི་རྒྱུ་པ་བཞི་ལ་སོ་སོར་སྒྱུར་
བ་འབྲིག་སྟེ། རྒྱུ་པ་དང་པོ་བཞི་རྫོགས་པའི་རྗེས་སུ། སྒོ་བ་དཔོན་སྟངས་སྒོས། དེ་སྟངས་འབྱུར་
མོད་ཀྱི། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་འཕྲོད་མོད་མོད་ཀྱི། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཉིད་གཉིས་སུ་སྒྲུང་བ་ཅན་དོན་དམ་པར་
ཡོད་དོ་ཞེས། དེ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་སྒྱུར་བྱང་གི་རོ་སོ་ཡོངས་གཙོ་དུ་ཅེས་བཤད་དོ། །

གསུམ་པ་། གཞུང་འཛིན་ཆས་མ་དང་ཁྱི་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྱོད་པ་ཚོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་བཤད་པའི་མདོའི་
དོན་རྒྱུགས་ཤི། མཆོན་ཉིད་བདེན་པ་བས་སྤྱོད་པ་ཞེས་ཀྱང་བརྗོད་དེ། གཞུགས་སུ་རུང་པས་
གཞུགས་མཆོན་པར་བྱེད་པའི་ཆེ། མཆོན་པར་བྱ་བ་གཞུགས་དེ་གཞུང་བྱ་ལོགས་སུ་ཆད་པ་
སྤང་སྤང་བ་དང་། འདིས་མཆོན་པར་བྱེད་པའི་མཆོན་ཉིད་གཞུགས་སུ་རུང་པ་དེ་འཛིན་བྱེད་ཆོའི་

ཐོགས་སུ་ཆད་པ་ལྟར་སྤང་བའི།

ཙ་ག། གཞུང་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ལས། །

མཚན་ཉིད་གཞན་ནི་ཡོད་མ་ཡིན། །

དེས་ན་མཚན་ཉིད་སྟོང་པའི་བྱིར། །

རང་བཞིན་མེད་པར་རབ་ཏུ་བཤད། །༡༧།

གཞུང་བ་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་སྤང་བ་ལས་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མཚོན་བྱ་མཚོན་པའི་
 རྒྱལ་གཞན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ། གཞུང་འཛིན་ཇས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་བྱིར། དེས་ན་མདོ་ལས་
 ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་རབ་ཏུ་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། གཞུང་འཛིན་ཇས་
 ཐ་དད་དང་། མཚན་ཉིད་བདེན་པ་བས་སྟོང་པས་དེ་ལྟར་བཤད་པ་དེས་ནའི་བྱིར། དེས་ན་མཚན་
 ཉིད་ཀྱིས་མཚོན་བྱ་མཚོན་པའི་ཆེ་མཚོན་བྱ་ལས་སུ་བྱ་བ་གཞུང་བའི་ཐོགས་སུ་ཆད་པ་དང་།
 མཚན་ཉིད་ལས་སུ་བྱ་བ་དེ་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་འཛིན་པའི་ཐོགས་སུ་ཆད་པ་ལྟར་སྤང་
 བ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མཚོན་བྱ་སྟོང་ལུ་མཚོན་མི་ཤེས་ལ། སྟོང་ལ་ནི་
 གཞུང་འཛིན་ཇས་ཐ་དད་ཏུ་སྤང་བས་བྱུང་བས་གཞུང་འཛིན་ཇས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་པས་མཚན་
 ཉིད་བདེན་^[1]པས་སྟོང་པ་ཞེས་བཤད་དོ། །

སྟོབ་དཔོན་རྒྱུ་མཁན་པོས་དངོས་རྣམས་ཐ་དད་ཅེས་པའི་གཞུང་དབུ་མ་པའི་སྟོང་ཉིད་
 སྟོན་པར་བཤད་པ་ནི། སེམས་ཙམ་རྣམ་རྒྱལ་པ་ལ་དབུ་མ་བར་བྱས་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་གྱི། གཉིས་
 སྟོང་གི་ཤེས་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྲོ་བའི་ཐོགས་མ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་པ་དེ་དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་
 ལན་དུ་མར་བསྐྱབས་པའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་། བྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཁས་རྒྱངས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེའི་དོན་བཤད་པ་། རོལ།

[1] ལྷ་ཤ། བདེན་པ་བས།

ཙ་ག། སྤང་པོ་ལ་སོགས་བྱེ་བྲག་གིས། །
 མཚན་ཉིད་ཐམས་ཅད་བྱེད་པ་ཡི། །
 བྱད་པར་ཅན་དེའང་དེ་ཉིད་མིན། །
 དེས་ཀྱང་དེ་དག་མཚན་ཉིད་བྲལ། །༢༡༦

དུ་མ་སྤངས་པས་སྤང་པོ། འབྲས་བུའི་འབྲུང་ཁུངས་སུ་བྱུང་པས་ཁམས། མེམས་མེམས་
 བྱུང་སྐྱེ་ཞིང་མཆེད་པར་བྱེད་པས་སྐྱེ་མཆེད་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་བྱེ་བྲག་གིས་སྤང་ཁམས་སྐྱེ་
 མཆེད་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་དེ་དག་ཀྱང་མཚན་ཉིད་བདེན་པར་བྱུབ་པ་དང་བྲལ་བ་
 ཡིན་ཏེ། མཚན་ཉིད་དེ་ཐམས་ཅད་བྱ་བ་དང་བྱེད་པ་ཡི། བྱད་པར་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱབ་པར་
 ཐལ། བྱ་བྱེད་དེའང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་བྱུབ་པ་མིན་པའི་བྱིར། ལྷ་མཚན་དེས་ཀྱང་མདོ་ལས་མཚན་
 ཉིད་སྟོང་ངོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །འདིར་བྱ་བྱེད་དོན་དམ་པར་མ་བྱུབ་པའི་དོན་ནི། ཐོག་མར་བྱེད་
 བ་མཚན་ཉིད་ངོ་ཐོ་སྤར་མེད་གསར་པ་ལྟ་བུར་སྒོ་ཡུལ་དུ་ཤར་ནས། དེའི་རྗེས་སུ་ལས་སུ་བྱ་བ་
 མཚོན་བྱ་ངོ་ཐོ་སྤར་མེད་གསར་པ་ལྟ་བུར་བྱུབ་པར་སྤང་ལ། ལས་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཚུལ་དེ་
 དོན་དམ་པར་བྱུབ་ན་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་ཉིད་དུ་འབྱུང་པས་བྱ་བྱེད་བདེན་པ་བས་སྟོང་བ་ཞེས་
 བྱའོ། །འདི་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཁས་སྒྲངས་ནས་ཀྱང་ནུ་མ་གཞག་དེ་ལྟར་བྲས་པ་ལ་འགལ་བ་
 མེད་དོ། །

གསུམ་པ་ཉོན་ཐྱང་ཤེལ་(གསུམ)། འབྲེལ་སྤང་སྐྱེ་བ་རྒྱ་མེད་དུ་ཐལ་བ་སྤང་བ་དང་། དོན་དམ་
 བདེན་པ་ཐམས་པས་ཀྱང་མདོན་སུམ་དུ་ཉོན་གས་པར་ཐལ་བ་སྤང་བ་དང་། ཐུབ་པས་ཕྱི་རོལ་གྱི་
 དོན་གསུང་པར་མི་རིགས་པར་ཐལ་བ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་ཉོན་ཐྱང་སྤང་སྐྱེ་བ་རྒྱ་མེད་དུ་ཐལ་བ་སྤང་བ་ཤི། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་ན་རི་བོང་གི་རྩ་བཞིན་
 དུ་ཐམས་པ་ནམས་ལ་དེ་སྤང་གི་སྒོ་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་པར་འབྱུང་རྒྱུ་ཞེས།

ཙ་ག། མ་རིག་གིས་བསྐྱད་བདག་ཉིད་ལ། །

ཇི་ལྟའི་རང་རྒྱུན་ལ་ལྟོས་ནས། །

རྣམ་རིག་དེ་བཞིན་མིན་རྣམ་པ། །

སྟེ་འགྲུར་རབ་རིབ་ལ་སོགས་བཞིན། །༢༡༥

ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མ་རིག་པ་དག་གིས་རྒྱུད་བསྐྱད་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་ཐ་
མལ་པ་ཚོས་ཅན། གཟུང་འཛིན་ཇས་ཐ་དད་མི་སྲིད་ན་ཡང་ཁྱོད་ལ་གནས་ལུགས་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་
དུ་རིག་པ་མིན་པའི་གཉིས་སྒྲུང་གི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་རྣམ་རིག་སྟེ་བར་འགྲུར་ཏེ། འོན་དུ་མངོན་བར་
ཞེན་པས་བཞག་པའི་བག་ཆགས་དེ་རང་ཉིད་འཛོག་གྱེད་ཇི་ལྟ་པའི་རང་གི་སད་གྱེད་ཀྱི་རྒྱུན་ལ་
བལྟོས་ནས་རྣམ་རིག་དེ་འདྲ་སྟེ་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རབ་རིབ་ཅན་ལ་སྐྱེད་ལ་སོགས་པ་མེད་
བཞིན་དུ་སྒྲུང་བ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་། །དོན་དམ་བདེན་པ་ཐ་མལ་བས་ཀྱང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ་བ་སྒྲུང་བ་། །ཞི། རི་བོང་གི་མགོ་
ལ་རྩ་མེད་ན་དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལྟར་གཟུང་འཛིན་ཇས་ཐ་དད་རི་བོང་གི་རྩ་ལྟར་མེད་ན།
གཉིས་སྟོང་ཐ་མལ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་མངོན་སུམ་དུ་རིག་དགོས་པས་འབད་པ་མེད་པར་གྲོལ་
བར་ཐལ་བར་འགྲུར་རོ་ཞེས།

ཙ་ག། བ་རོལ་མཐོང་མིན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། །

དེ་ཉིད་དེ་ནི་རིག་མ་ཡིན། །

གཟུང་དང་འཛིན་པའི་བསྐྱད་བདག་ །

མེད་ན་དེ་ནི་མེད་ཕྱིར་རོ། །༢༡༦

བ་རོལ་དོན་དམ་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་མིན་པའི་སོ་སོ་སྟེ་བོ་ཐ་མལ་པ་ཚོས་
ཅན། གཟུང་འཛིན་ཇས་ཐ་དད་རི་བོང་གི་རྩ་ལྟར་མེད་ན་ཡང་། ཁྱེད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་གཉིས་

སྒྲིང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དེ་ནི་མངོན་སུམ་དུ་རིག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཟུང་འཛིན་ཇས་ཐད་དུ་ཞེན་པས་
རྒྱུད་བསྐྱད་ཅིང་དེ་རྒྱུད་ཟད་ཅམ་ཡང་མ་སྦྱངས་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པར་ཐལ། གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་
ཇས་ཐད་དུ་ཞེན་པའི་བསྐྱད་པ་དག་མེད་ན་ཕྱིས་པ་འཁོར་བར་འཁོར་བ་དེ་ནི་མེད་པའི་ཕྱིར།
ཅོད་སྒྲོང་འདི་ནི་སྒྲིང་ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་སྐབས་ཀྱི་གཙོ་བོ་གཅིག་ཏུ་སྒྲུང་རོ། །

གསུམ་པ་། ལུབ་པས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གསུང་བར་མི་རིགས་པར་ཐལ་བ་སྒྲུང་བ་ཤིན། ལུབ་པས་བཀའ་དང་པོར་
ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་རྣམ་གཞག་གསུངས་པ་མི་རིགས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རྒྱུད་ཟད་ཀྱང་མ་
གཟིགས་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་མེད་ན། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གསུང་བ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས།

ཙམ། དེས་དེ་ཉིད་དོན་བཏང་སྟོམས་ཅན། །

སྒྲུང་ཆེན་གཟིགས་སྒྲུངས་ཉིད་མཛད་ནས། །

འཛིག་རྟེན་ཐུགས་ནི་འགའ་ཞིག་གིས། །

ཕྱི་རོལ་དཔྱོད་ལ་འཇུག་པར་མཛད། ། ༡༡༩

འཛིག་རྟེན་དོན་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དེས་ན་གཉིས་སྒྲིང་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་ཀྱང་།
གདུལ་བྱ་འགའ་ཞིག་གི་བསམ་པར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྟོན་པ་བཏང་སྟོམས་སུ་མཛད་པ་ཅན་
གྱི་ལུབ་པ་བཙུམ་ལྟར་འདས་ཆོས་ཅན། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཟིགས་ཀྱང་མ་གཟིགས་པ་ལྟར་སྒྲུང་ཆེན་
གྱི་གཟིགས་སྒྲུངས་ཉིད་མཛད་ནས་ཕྱི་རོལ་རྣམ་པར་དཔྱོད་པ་ལ་འཇུག་པར་མཛད་པའི་རྒྱ་
མཚན་ཡོད་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་ལ་སོགས་པའི་འཛིག་རྟེན་པ་རིལ་པོར་འཛིན་པའི་གང་
ཟག་གི་བདག་འཛིན་ལྟོག་པའི་ཐུགས་དཀོངས་འབའ་ཞིག་གིས་དོན་གྱི་རྣམ་གཞག་མཛད་པའི་
ཕྱིར། དེས་ན་བསྟན་བཙུམ་འདིར་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་རྣམ་གཞག་མཛད་པ་ཡང་། རིགས་ཅན་གསུམ་
གའི་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་སྟོན་བཞེད་ལ། དེ་ལ་ཉན་ཐོས་རིགས་ངེས་པ་ཞི་བ་བཏྲོད་པ་གཅིག་ཏུ་
བ་ལྟ་བུ་ལ། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྟན་དུ་མི་རུང་བས་དེ་ཐར་ལམ་ལ་བཀྱི་བར་བྱེད་པའི་ཐབས་

སྤྱི་རྩོམ་དོན་གྱི་རྣམ་གཞག་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །

པོ་ན་རང་ལུགས་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཆད་མས་ཡོངས་སྤྲད་པའི་དོན་བསྐྱོམ་པ་མ་
 ཡིན་པར་ཞེན་ལུལ་ལ་འབྲུལ་བའི་ལོག་ཤེས་འགའ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བར་ཐལ། སྤྱི་རྩོམ་གྱི་དོན་
 མཛད་བཞིན་དུ་སྤྱི་རྩོམ་གྱི་དོན་གཞིར་བཞག་ནས་མི་རྟག་སྤྲུག་བསྐྱེད་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་
 མཛད་པའི་སྤྱིར་ཞེན་^[1]སྤྱོད་མཛད་དེ། ཆད་མས་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ལ་ཕྱང་པོ་མི་རྟག་པ་སོགས་
 སྤྱོད་པར་བྱེད་ཀྱི། སྤྱི་རྩོམ་དོན་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱང་པོ་མི་རྟག་པའོ་ཞེས་རྟོགས་པར་མི་བྱེད་
 ལ། རྣམ་འབྱོར་ཉམས་སྤྱི་ལེན་པའི་ཆེན་ཡང་ཚུལ་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་ཡིན་པས། ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་
 སྤྱི་ཡང་རང་ལུགས་ལ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་མཛད་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཞེན་ལུལ་
 ལ་འབྲུལ་བའི་ལོག་ཤེས་སྤྱི་འདོད་པ་ནི་སྤྱི་ཡང་མཛད་དོ། །སྤྱི་རྩོམ་གྱི་དོན་གྲུབ་མཐས་ཁས་ལེན་
 པའི་ཉན་ཐོས་མདོ་སྤེལ་པ་དག་ཀྱང་སྤྱི་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྩེས་དབག་ཆད་མས་སྤྱི་རྩོམ་དོན་གྱི་སྤྱི་
 འདི་མི་རྟག་པའོ་སྤྱི་དུ་རྟོགས་དགོས་པར་མི་འདོད་ཅིང། རྣམ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་པས་ཀྱང་སྤྱི་རྩོམ་
 དོན་གྱིས་དབེན་པའི་སྤྱི་འདི་མི་རྟག་པའོ་སྤྱི་དུ་རྟོགས་དགོས་པར་མི་བཞེད་པས། རྩོད་པ་དེ་ནི་
 སེལ་བའི་འཇུག་ཚུལ་མ་ཤེས་པའི་རྩོད་པའོ། །

གཉིས་པ་སྤྱི་རྩོམ་གྱི་དོན་ཁས་སྐྱེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཡན་གདམ་པ་ཀེལ་(གཉིས)། དངོས་དང་། ༡་
 ཅང་ཐལ་བ་སྤྱང་བའོ། །

དང་པོ་དངོས་ཀྱི་ནི།

ཅུག་ ཤེས་པ་སྤྱི་སོགས་སྤྱི་ཆོགས་པ། །
 ཤེས་པའི་བྱུང་པར་གཞན་རྟེན་མཛད། །
 མཐོང་རྣམ་མ་ཡིན་.....། །

[1] ལྷ་རྩེ་དང་དཔེ་ཅིང་། ཅེན།

ཤེས་པ་གཅིག་ལ་སྔ་མེར་སོགས་སྣ་ཚོགས་པ་གཟུང་དོན་དུ་བྱེད་པའི་ཤེས་པའི་བྱང་
 པར་ཁ་འཛིན་དབང་ཤེས་མ་འབྲུལ་པ་ཚོས་ཅན། རང་ལས་རྣམས་གཞན་པའི་སྔ་མེར་དཀར་དམར་
 སོགས་སྣ་སྒྲུང་བ་ལ་བརྟེན་ཅིང། སྔ་མེར་དཀར་དམར་སྣ་ཚོགས་སྣ་སྒྲུང་བ་དེར་མེད་དེ། དེ་ལྟར་
 ཡོད་ན་ཁྱིད་གི་ཆ་གཅིག་རང་འཛིན་ཤེས་པ་མ་འབྲུལ་བས་ཡན་གར་དུ་མཐོང་དགོས་པ་ལ། དེ་
 ལྟར་མཐོང་ནས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་ཁ་ལ་ཆ་འདི་སྔོན་པོའོ། ཆ་གཞན་མེར་པོ་ཞེས་
 སོགས་གི་རྣམ་དབྱེ་མཐོང་བ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན།

ཙམ།དེ་ཡི་ཆོ། །

རྣམ་དབྱེ་དོན་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར། །༢༩༠

དེ་འདྲའི་རྣམ་དབྱེ་བྱེད་པ་དེ་ཡི་ཆོ་དབང་ཤེས་མ་འབྲུལ་པ་ཉིད་ཕྱི་རོལ་གི་སྔ་མེར་
 སོགས་སྣ་ཚོགས་སྣ་སྒྲུང་བ་ལ་དེ་འདྲའི་རྣམ་དབྱེ་དོན་མཐུན་འཇུག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་
 འདྲའི་རྣམ་དབྱེ་ཕྱི་རོལ་གི་དོན་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་རོལ་དོན་ཁས་
 ལེན་ན་དབང་ཤེས་མ་འབྲུལ་པ་ལ་ཕྱི་རོལ་གི་དོན་སྒྲུང་ཞེས་བྱའི། དབང་ཤེས་དེ་ཉིད་ཕྱི་རོལ་
 གི་དོན་དུ་སྒྲུང་ངོ་ཞེས་ཁས་མི་སྒྲུང་ངོ། །དེས་ན་སྒྲུང་གི་ཚད་བ་དེ་ལ་དབང་ཤེས་གཅིག་ཉིད་ཕྱི་
 རོལ་གི་དོན་སྣ་ཚོགས་སྣ་སྒྲུང་བ་རྣགས་མ་གྲུབ་པའི་ལན་འདེབས་པ་ཡིན་ནོ། །

ཙམ། ཤེས་གང་ཇི་ལྟར་སྒྲུང་བ་དེ། །

དེ་ལྟ་ཉིད་དུ་སྒྲུང་བ་ཡིན། །

དབང་ཤེས་གང་ལ་ཇི་ལྟར་ཕྱི་རོལ་སྣ་ཚོགས་སྣ་སྒྲུང་བ་དེ་ཚོས་ཅན། ཕྱི་རོལ་དོན་མ་ཡིན་ཏེ།
 ཁྱིད་ལ་ཇི་ལྟར་སྒྲུང་བ་དེ་ལྟ་ཉིད་དུ་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་དངོས་སྣ་སྒྲུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཙམ། དེ་ལྟར་སེམས་གི་རྣམ་པ་ནི། །

སྣ་ཚོགས་གཅིག་གི་ངོ་བོར་འགྱུར། །༢༩༡

དེ་ལྟར་ཁྱ་འཛིན་དབང་པོའི་སེམས་ལ་སྡོ་སེར་སོགས་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་སྤང་བའི་རྣམ་
པ་དེ་དག་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་སྣ་ཚོགས་ཡིན་པས་ཁྱ་འཛིན་དབང་ཤེས་མཁས་དུ་མར་ཐལ་བའི་སྡོན་
མེད་དེ། ཁྱོད་ཁྱ་འཛིན་དབང་ཤེས་གཅིག་གི་ངོ་བོར་བྱལ་སྟེ་མཁས་གཅིག་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

ཙམ། རས་སོགས་གཟུགས་ནི་གཅིག་ཡིན་ན། །

གལ་ཏེ་ཤེས་པའི་སྣ་ཚོགས་མཁས་གཅིག་ལ་འདྲ་བ་ལྟར་རས་ལ་སོགས་པའི་ཁ་དོག་གི་
གཟུགས་སྣ་ཚོགས་པ་ཡན་ལག་ཅན་ཆ་མེད་གཅིག་ལ་འདྲ་བ་ཡིན་ཅོ་ཞེ་ན།

ཙམ། དེ་བཞིན་རྣམ་དགྱེ་མེད་བར་འགྱུར། །

འོན་ཤེས་པའི་སྣ་ཚོགས་དེ་བཞིན་དུ་རས་ལ་སོགས་པའི་ཁ་དོག་རྣམས་ཀྱང་ཡ་བྲལ་
དུ་རྣམ་དགྱེ་བྱར་མེད་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་དག་ཡན་ལག་ཅན་ཆ་མེད་གཅིག་ལ་འདྲ་བའི་
ཕྱིར། སོ་སོར་དགྱེ་བ་ཡན་ལག་ལ་ཡིན་ཅོ་ཞེ་ན།

ཙམ། ཐ་དད་ཅན་ནི་རྣམ་བསལ་བ། །

ཐ་དད་མེད་པ་གཞན་མཐོང་མེད། །༡༩༩

ཐ་དད་པ་ཅན་གྱི་ཡན་ལག་གི་སྡོ་སོགས་རྣམ་པར་བསལ་བའི་ཆ་ཐ་དད་མེད་པའི་ཡན་
ལག་ཅན་དོན་གཞན་གྱི་ཁྱ་ཐོ་མེད་བར་ཐལ། དེ་ལྟར་ཡོད་ན་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་དགོས་པ་
ལ། མཐོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་༼ ཏ་ཅང་ཐལ་བ་སྤང་བ་ ༽འོ། ཡན་ལག་ཅན་དོན་གཞན་མེད་ན་དབང་ཤེས་གྱིས་རྟལ་
སྤོར་འཛིན་དགོས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་མོ་གཅིག་གིས་རྟལ་སྤོར་དུ་མ་ཅིག་ཅར་འཛིན་མི་རུས་
པས་རིམ་གྱིས་འཛིན་དགོས་པ་ཏ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་ངོ་ཞེ་ན།

ཙམ། གལ་ཏེ་དབང་པོ་ལ་སོགས་བཞིན། །

ཁྱད་པར་སྟེས་གྱུར་མང་པོ་དག །

ཅིག་ཅར་སློལི་རྒྱར་འགྱུར་ཡང་། །

འགལ་བ་དག་ནི་ཅི་ཞིག་ཡོད། ། ༡༣༣

ཁྱད་པར་ཅན་དུ་སྐྱེས་པར་གྱུར་པའི་རྩལ་ཕྱན་མང་པོ་དག་ཅིག་ཅར་རང་འཛིན་དབང་
སློལི་རྒྱར་མི་རུང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་འགྱུར་ཡང་འགལ་བ་དག་ནི་ཅི་ཞིག་གྱུར་ཡོད་
པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དཔེར་ན་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་རྒྱེན་གསུམ་གྱིས་དབང་ཤེས་
གཅིག་བསྐྱེད་པ་བཞིན་ནམ། རིགས་པ་ཅན་པ་སྟོང་ཡན་ལག་ཅན་མེད་པའི་དབང་པོ་དང་
བདག་ཡིད་སྟངས་པ་ལས་ཤེས་པ་གཅིག་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟ་བུ་རྒྱ་ཡིན་ཡང་གཞུང་
དོན་དུ་མི་རུང་ངོ་ཞེས།

ཙམ། རྒྱ་ཡི་དངོས་པོ་མ་གཏོགས་པ། །

གཞུང་བ་ཞེས་བྱ་གཞན་ཅིའང་མེད། །

དེ་ལ་སློལི་གང་དུ་སྤྱང་། །

དེ་ནི་དེ་ཡི་གཞུང་བར་བརྟེན། ། ༡༣༤

དེ་ལ་གཞུགས་ཀྱི་རྩལ་ཕྱན་དུ་མ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། རང་འཛིན་དབང་པོའི་སློང་ཡི་གཞུང་བར་
བརྟེན་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་དེ། རང་འཛིན་དབང་པོ་སློལི་གང་གི་རྣམ་ལྡན་དུ་སྤྱང་བའི་རྣམ་པ་དེའི་
ལག་ཇེས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པར་ཐལ། རང་འབྲེལ་རྣམ་པ་དངོས་སུ་གཏོད་
པའི་^[1]རྒྱ་ཡི་དངོས་པོ་མ་གཏོགས་པ་གཞུང་བའི་དོན་ཞེས་བྱ་བ་གཞན་ཅིའང་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་༼ཡན་ལག་ཅན་དོན་གཞན་མེད་ན་ཅིག་ཅར་དུ་མ་མི་འཛིན་པ་ལ་གཏོད་པ་གཞན་བསྟན་པ་༽ལ་(གསུམ)། བ་ལང་
དེ་ཡན་ལག་དུ་མ་དང་ལྡན་པར་མི་འཛིན་པར་ཐལ་བ་དང་། དངོས་པོ་རྩལ་གཞན་མཐོང་ཡང་སློ་རྣམ་པ་
གཅིག་པ་ཅན་ཁོ་ནར་ཐལ་བ་དང་། ཅིག་ཅར་དུ་མ་འཛིན་པ་གངས་ཅན་གྱི་ལྷགས་ལ་ཡང་གྲུབ་པའོ། །

[1] དཔེ་རིང་། གཏོད་རྒྱ།

དང་སོ་༼ བ་ལང་དེ་ཡན་ལག་དུ་མ་དང་ལྷན་པ་མི་འཛིན་པར་ཐལ་བ་ ༽ནི།

ཙ་པ། རི་ལྷར་རང་གི་ཡན་ལག་བཅས། །

ཅིག་ཅར་ཡན་ལག་ཅན་བཟུང་ཡིན། །

རི་ལྷར་རང་གི་ཡན་ལག་དུ་མ་དང་བཅས་ནས་ཅིག་ཅར་ཡན་ལག་ཅན་བ་ལང་ག་ཟུང་བ་
ཡིན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྫོག་ཅིག་གིས་དོན་དུ་མ་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར།

ཙ་པ། རྫོག་ཤལ་སོགས་མཐོང་མེད་པར་ནི། །

བ་སྒྲང་ཤེས་པ་མཐོང་བ་མེད། ། ༡༩༥

འདོད་མི་རིགས་པར་ཐལ། རྫོག་ཤལ་ལ་སོགས་པའི་དོན་དུ་མ་མཐོང་བ་མེད་པར་བ་ལང་
འཛིན་པའི་དབང་པོའི་ཤེས་པ་མཐོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར།

ཙ་པ། གལ་ཏེ་ཡོན་ཏན་གཙོ་བོ་དག།

ཅིག་ཅར་རྟོགས་པར་འདོད་ན་ཡང་། །

གལ་ཏེ་བྱད་གཞི་བྱད་ཆོས་སུ་མ་གྱུར་པའི་དུ་མ་ཅིག་ཅར་མི་འཛིན་པ་ཡིན་གྱི། ཡོན་ཏན་ཏེ་བྱད་
པར་དང་། གཙོ་བོ་བྱད་པར་གྱི་གཞི་དག་དུ་འགྱུར་པའི་དུ་མ་ཅིག་ཅར་རྟོགས་པར་འདོད་དོན་ཞིན་ཡང་།

ཙ་པ། ཅིག་ཅར་ཡན་ལག་རྫོགས་འཛིན་མིན། །

ཡོན་ཏན་ལ་སོགས་ལྷན་པ་འང་མིན། ། ༡༩༦

བ་སྒྲང་དེ་ཅིག་ཅར་ཡན་ལག་རྫོགས་པས་བྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པ་མིན་པར་
ཐལ། བ་ལང་ན་བས་བྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པ་ན་ན་བ་དེ་གཡོ་འགྲལ་ལ་སོགས་པའི་
ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་པ་འང་འཛིན་པ་མིན་པར་ཐལ། རྫོགས་དུ་མ་འཛིན་པའི་ཆེ་བྱད་གཞི་རྫས་བྱད་
ཆོས་རེ་རེ་པའི་རྫས་གྱིས་བྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་གྱི་བྱད་གཞི་བྱད་ཆོས་གྱི་རྫོག་པ་མིན་
པའི་དོན་དུ་མ་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར།

ཙ་བ། བྱད་པར་དང་ནི་བྱད་པར་ཅན། །

བརྗོད་པར་འདོད་པའི་གཞན་དབང་གྱིས། །

བྱད་གཞི་བྱད་ཆོས་ཀྱང་རྣམ་སྤྱོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱད་པར་དང་བྱད་པར་ཅན་བརྗོད་པར་འདོད་པའི་གཞན་དབང་ཅན་གྱིས་བཞག་པའི་གྱིས། དེས་ན་བ་ལང་དེ་ལྟོག་སོགས་དུ་མ་དང་ལྟན་པར་དུས་ཅིག་ཅན་དུ་མི་འཛིན་པར་ཐལ། དོན་དུ་མ་འཛིན་ན་བྱད་གཞི་བྱད་ཆོས་སྤྱོད་ཀྱས་འཛིན་དགོས་པའི་གྱིས། བྱད་པར་ཐལ།

ཙ་བ། ཡན་ལག་ཉིད་དུ་ཉེ་བར་གཟུང་གང་། །

དེ་ཉིད་གྱིས་ནི་དེ་འཛིན་འགྱུར། ། ༡༣༧

བྱད་ཆོས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཉིད་དུ་ཉེ་བར་གཟུང་བ་གང་ཡིན་པའི་བྱད་ཆོས་གཅིག་ལུ་དེ་ཉིད་གྱིས་བྱད་གཞི་དེ་བྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པར་འགྱུར་པའི་གྱིས།
གཉིས་པ་༼དངོས་པོ་རྣམས་གཞན་མཐོང་ཡང་མེད་རྣམས་པ་གཅིག་པ་ཅན་ཁོ་ནར་ཐལ་བ་༽ནི།

ཙ་བ། རང་གི་དངོས་པོ་གཞན་དག་ལས། །

ཐ་དད་མེད་ཕྱིར་ཡོན་ཏན་སོགས། །

ཐ་དད་བྱེད་བའང་མ་བཟུང་གྱིས། །

གཞན་གཞན་མཐོང་ཡང་མེད་གཅིག་འགྱུར། ། ༡༣༨

བྱས་སྤྱོད་པ་སོགས་པའི་རྣམས་གཞན་དང་གཞན་མཐོང་ཡང་མེད་རྣམས་པ་གཅིག་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། བྱས་སྤྱོད་པར་གི་དངོས་པོ་མཐོང་བ་ཅན་གྱིས་རྣམས་གཞན་དག་ལས་ཐ་དད་དུ་རྣམས་པ་འཆར་བའི་རྣམས་པ་མེད་ཅིང་ཡོན་ཏན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཐ་དད་དུ་འབྱེད་པར་བྱེད་བའང་དུས་དེའི་ཆེ་མ་གཟུང་པའི་གྱིས། ཏགས་ལྷ་མ་མ་གྲུབ་ན། གཞན་གྱི་སྒྲི་སྒྲེ་བ་གཞན་ཉིད་དོན་གཞན་ལ་བསྐྱོད་པ་འགལ་ལ། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། མེད་གཅིག་གིས་ཅིག་ཅན་དོན་དུ་མ་མི་

འཛིན་པ་ཉམས་སོ། །

ཙམ། ཡོན་ཏན་ལ་སོགས་བྱང་པར་ནི། །

གཟུང་བྱིར་དུ་མ་རྟོགས་འགྱུར་ན། །

གལ་ཏེ་ཐུང་ཐུང་བཟུང་ནས། བྱིས་ཡོན་ཏན་ལ་སོགས་པའི་བྱང་པར་གཟུང་བའི་བྱིར་
འཛིན་གྱིས་དུ་མ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།

ཙམ། འགྱུར་མོད་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ཡང་། །

འདི་དག་གི་འབྲེལ་འཛོལ་བར་འགྱུར། ། ༡༢༩

འཛིན་གྱིས་དུ་མ་རྟོགས་པར་འགྱུར་མོད་ཀྱི། ཐུང་ཐུང་ཡོན་ཏན་འདི་དག་གི་བྱང་གཞི་
བྱང་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་འཛོལ་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཡང་དེ་དག་སྒྲོས་ཅིག་ཅན་མི་འཛིན་པ་དེ་ལྟ་
ཡིན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ ༼ཅིག་ཅན་དུ་མ་འཛིན་པ་གངས་ཅན་གྱི་ཕྱགས་ལ་ཡང་གྲུབ་པ་ཀྱི་ནི།

ཙམ། སྐྱ་སོགས་དུ་མ་ཉིད་ཡིན་བྱིར། །

ཅིག་ཅན་དུ་མ་འཛིན་པར་གྲུབ། །

གངས་ཅན་གྱི་ཕྱགས་ལ་ཡང་སྒྲོ་གཅིག་གིས་ཅིག་ཅན་དོན་དུ་མ་འཛིན་པར་འདོད་
དགོས་པར་གྲུབ་པར་ཐལ། སྐྱ་སོགས་དེ་ཅམ་ལྟ་བུ་བཞུགས་སྐྱོམས་སོགས་དུ་མ་ཉིད་ཀྱི་
བཞོད་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཡོན་ཏན་གསུམ་སོ་མ་གཟུང་ངོ་ཞེ་ན།

ཙམ། བཞོད་པ་ཅན་ནི་མ་བཟུང་བར། །

བཞོད་པ་འཛིན་པ་མི་རུང་བྱིར། ། ༡༣༠

དེ་མི་རུང་བར་ཐལ། དེ་ཅམ་ལྟ་ཡོན་ཏན་གསུམ་གྱི་བཞོད་པ་ཅམ་དུ་ཁས་སྦངས་པ་གང་
ཞིག་བཞོད་པ་ཅན་མ་གཟུང་བར་མངོན་སུམ་གྱིས་དེའི་བཞོད་པ་འཛིན་པར་མི་རུང་བའི་བྱིར།

གསུམ་པ་༼ཕྱོག་བ་དུ་མ་དང་སྤྱི་དོན་གཞན་དབང་ཤེས་ཀྱི་གཞུང་དོན་ཡིན་པ་དགག་པ་༽ལ་(གཉིས།) ཆོས་ཅན་གཅིག་གི་ཕྱོག་བ་དུ་མ་མངོན་སུམ་གྱི་གཞུང་དོན་མ་ཡིན་པ་དང་། སྤྱི་དོན་གཞན་མངོན་སུམ་གྱི་གཞུང་དོན་མ་ཡིན་པ་ལོ།

དང་པོ་༼ཆོས་ཅན་གཅིག་གི་ཕྱོག་བ་དུ་མ་མངོན་སུམ་གྱི་གཞུང་དོན་མ་ཡིན་པ་༽ནི། དང་པོའི་ཆོས་ཅན་རྗེས་དཔག་གིས་བྱལ་ན་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་བས་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱལ་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ཕྱོག་ཆོས་དུ་མ་མངོན་སུམ་གྱིས་འཛིན་པར་འགྱུར་ཏེ། ཆོས་ཅན་སྐྱེ་བུ་དེ་ཕྱོག་ཆོས་དུ་མ་དང་ལྡན་པའི་བྱིར་ཞེན་^[1]།

ཅ་བ། ཆོས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལས་ཕྱོག་པ།

གང་དང་གང་ལས་ལོག་དེ་ལས།

ཐ་དད་བརྟགས་པའི་ཐ་དད་ཅན།

དེ་ནི་དུ་མའི་ངོ་བོ་ཉིད། །༡༣༡

ཆོས་ཅན་སྤྱི་དོན་ཕྱོག་བ་དུ་མའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་མ་ཡིན་པའི་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལས་ཕྱོག་པར་རང་རྒྱ་ལས་སྦྱེས་པའི་བྱིར། སྐྱེ་མ་ཡིན་པའི་ལོག་ས་གང་དང་གང་ལས་ཕྱོག་པའི་ལོག་པ་དེ་ལས་ཐ་དད་པའི་སྤྱི་དོན་ཕྱོག་པ་ཐ་དད་པའི་ཆ་དེ་ནམས་ཆོས་ཅན། ཉོག་པས་བརྟགས་པའི་ཐ་དད་ཅན་ཡིན་ཏེ། ཕྱོག་པས་བྱས་པའི་ཐ་དད་གང་ཞིག་རྗེས་ཐ་དད་མ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཅ་བ། བརྟགས་པའི་རང་བཞིན་ཐ་དད་པ།

སྤྱི་ཆོགས་སྤང་བ་དེ་དག་ནི།

ཉོག་པ་མེད་སེམས་སྤྱི་ཆོགས་མིན།

རེས་འགའ་བ་ཡི་སྤྱོད་ལུལ་མིན། །༡༣༢

[1] སྤྱི་ཆ་དང་དཔེ་རིན། ཅེན།

རྟོག་པས་བཏགས་པའི་རང་བཞིན་ཐ་དད་པ་སྣ་ཚོགས་སྤང་བ་དེ་དག་ནི་ཚས་ཅན། རྟོག་
བ་མེད་པའི་དབང་པོའི་སེམས་མ་འཁྲུལ་བ་ལ་སྣ་ཚོགས་སྤང་བ་མིན་ཏེ། གཟུང་དོན་ལས་
རེས་འགའ་སྟེ་བ་ཡི་དབང་མངོན་གྱི་གཟུང་དོན་གྱི་སྟོང་ཡུལ་མིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་བ་༼སྟོང་གཞན་མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་དོན་མ་ཡིན་པ་༽ལ། (གཉིས།) དགག་བ་དངོས་དང་། དེས་
རིགས་ཅན་གཞན་ཡང་ཞེགས་པའོ། །

དང་པོ་༼དགག་བ་དངོས་༽ནི།

ཙ་པ། གལ་ཏེ་དཀར་སོགས་ཡོད་གྱུར་གྱང་། །

དབང་པོའི་སྟོང་ཡུལ་ཅི་འབྲ་བ། །

དེ་ནི་སྣ་ཡིས་བརྗོད་མིན་ཏེ། །

ཤེས་པའི་རང་བཞིན་ཐ་དད་བྱིར། ། ༡༣༣

གལ་ཏེ་དཀར་པོ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་སྟོང་གཞན་ཡོད་པར་གྱུར་གྱང་དབང་མངོན་གྱི་
གཟུང་དོན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྟོང་ཡུལ་འབྲ་བ་དེ་ནི། སྣ་ཡིས་བརྗོད་
བ་མིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དབང་ཤེས་དང་སྣ་བྱུང་ཤེས་པའི་སྤང་ཚུལ་གྱི་རང་བཞིན་ཐ་དད་
¹¹པའི་བྱིར།

ཙ་པ། སྟོང་མས་དོན་གཅིག་ཉིད་ཡིན་ཡང་། །

རྟོག་སྣ་ཚོགས་པས་དེར་འགྱུར་ན། །

གལ་ཏེ་དབང་པོའི་སྟོང་རྟོག་པ་རྣམས་གཟུང་དོན་གཅིག་ཉིད་ཡིན་ཡང་། རྟོག་དབང་པོ་
གཟུགས་ཅན་བ་དང་། ཡིད་གྱི་དབང་པོ་སྣ་ཚོགས་ལ་བརྟེན་པས་སྤང་ཚུལ་ཐ་དད་པ་དེར་འགྱུར་
རྟོག་ན།

[1] དཔེ་རིང་། ཡིན་པའི་བྱིར།

ཙ་བ། དེ་ནི་རྩ་བ་ལ་སོགས་སེམས། །

ཐ་དད་དོན་ཅན་དེ་གང་ལས། ། ༡༣༣

དེ་ནི་རྩ་བ་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོའི་སེམས་མ་འཁུལ་བ་ལྟ་བུ་པོ་ཐ་དད་པའི་གཟུང་དོན་
ཅན་དེ་སྐྱབ་བྱེད་གང་ལས་ཀྱང་མི་འབྱུང་བར་ཐལ། གཟུང་དོན་གཅིག་ཡིན་ཡང་བདག་རྒྱུན་ཐ་
དད་པས་སྒྲིབ་ཚུལ་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་བའི་བྱིར།

ཙ་བ། སེམས་ཀྱི་རྟེན་ནི་གཞན་དང་གཞན། །

སྐྱེས་སུ་རྒྱལ་ཀྱང་གཅིག་ཉིད་ཀྱི། །

དངོས་དེ་རང་བཞིན་སྣ་ཚོགས་སུ། །

སྒྲིབ་བ་དེ་ནི་གང་ལས་ཡིན། ། ༡༣༤

རྟོག་བ་དང་དབང་ཤེས་གཉིས་སེམས་ཀྱི་རྟེན་གཞན་དང་གཞན་ལས་སྐྱེས་སུ་རྒྱལ་ཀྱང་
གསལ་མི་གསལ་ཀྱི་རང་བཞིན་སྣ་ཚོགས་སུ་སྒྲིབ་བ་དེ་ནི་རྒྱ་གང་ལས་ཀྱང་ཡིན་པ་མི་འཐད་
བར་ཐལ། ཡུལ་གཅིག་ཉིད་ཀྱི་དངོས་པོ་དེ་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པའི་བྱིར། དབང་ཤེས་
དང་རྟོག་བ་དོན་གཅིག་ཡིན་ཏེ། སྒར་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བའི་དོན་ལ་བྱིས་འདིའོ་ཞེས་ངོ་
ཤེས་པའི་བྱིར་ཞེན་^[1]

ཙ་བ། མཐོང་བ་རྟོགས་བ་མེད་པར་ནི། །

བརྗོད་དང་རྩམ་རྟོག་འཇུག་པའི་བྱིར། །

མཐོང་ལས་བ་སྒྲིབ་ལ་སོགས་པའི། །

ངོ་ཤེས་པ་ནི་བརྗོད་བ་ཡིན། ། ༡༣༥

མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བའི་གཟུང་དོན་ལས་བ་ལང་ངོ་སྐྱེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་ཤེས་

[1] ལྷ་ཆ་དང་དཔེ་རིན་ཅེན།

བའི་སྒོ་ནི་སྒྲུབ་ཤོག་པར་རིགས་པ་ཡིན་ཏེ། མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བའི་དོན་རང་མཚན་གཟུང་
 དོན་ཏུ་རྟོགས་པ་མེད་པར་རྫོང་བྱེད་སྒྲིག་དང་རྣམ་རྟོག་འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་འཇུག་པའི་ཕྱིར།
 གཉིས་པ་ཉིས་རིགས་ཅན་གཞན་ཡང་ཞེགས་པ་འོ།

ཙམ། བ་ལང་ལ་སོགས་མཐོང་བ་ལ། །

རིགས་སོགས་བརྫོང་དང་རྣམ་རྟོག་དག

རྗེས་སུ་འགྲོ་ལས་རྗེས་དཔོག་གང་། །

དེ་ཡང་འདི་ཡིས་སུན་ཐུང་ངོ་། ། ༡༣༧

བ་ལང་ལ་སོགས་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བའི་དོན་ལ། བ་ལང་ངོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་
 བའི་བ་ལང་གི་རིགས་སོགས་བརྫོང་བའི་སྒྲིག་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་རྣམ་རྟོག་དག་རྗེས་སུ་
 འགྲོ་བའི་རྟོགས་ལས་རིགས་སོགས་དོན་གཞན་རྗེས་སུ་དཔོག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་རིགས་པ་
 འདི་ཡིས་སུན་ཐུང་བ་ཡིན་ཏེ། སྒྲིག་འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་འཇུག་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

ཙམ། མཐོང་བ་ཐ་དད་ཉིད་ཡིན་ཡང་། །

ངོ་ཉེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡི། །

རྣམ་རྟོག་གཅིག་ནི་རང་བཞིན་གྱིས། །

བྱེད་པ་ཡིན་ཞེས་བརྫོང་བྱེད་ཐོག་ཏོ། ། ༡༣༨

མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བའི་བ་ལང་གི་བསལ་བ་རྣམས་སྒྲི་དོན་གཞན་མེད་པའི་ཐ་དད་
 པ་ཉིད་ཡིན་ཡང་རིགས་གཅིག་ཏུ་ངོ་ཉེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡི་སྒྲོ་བ་སྒྲེད་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་དེ། དེ་
 འབྲེལ་རྣམ་རྟོག་གཅིག་རང་བཞིན་གྱིས་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་བརྫོང་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

ཡིད་གྱི་མངོན་སུམ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ཡིད་གྱི་མངོན་སུམ་ལ་(གསུམ)། རྩོད་པ་དང་། ལན་དང་། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བཤོ། །

དང་པོ་༼རྩོད་པ་༽ཀྱི། སློབ་དཔོན་ཚུགས་གྱི་སྤང་བོས་དབང་མངོན་ལས་དོན་གཞན་པའི་
ཡིད་གྱི་མངོན་སུམ་ཁས་སྤངས་པ་ལ། ལྷན་གསུམ་ན་བ་མ་ལུག་པ་ན་ལེ། རྩོད་འདོད་པའི་ཡིད་གྱི་
མངོན་སུམ་དེས་དབང་བོའི་མངོན་སུམ་གྱིས་གཟུང་ཟེན་འཛིན་ནས། མ་གཟུང་བ་འཛིན།

ཅ་བ། སྤང་སྤྱང་བ་ནི་འཛིན་པ་ན། །

ཡིད་ནི་ཆད་མ་ཉིད་མ་ཡིན། །

མ་མཐོང་འཛིན་ན་ཡོང་བ་ལ། །

སོགས་པ་ཡིས་ཀྱང་དོན་མཐོང་འགྱུར། །༩༣༩

སྤང་སྤྱང་བའི་དོན་འཛིན་པ་ཡིན་ན་བཅད་ཤེས་ཡིན་པས་ཡིད་གྱི་མངོན་སུམ་ནི་ཆད་མ་
ཉིད་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། སྤང་མ་མཐོང་བའི་དོན་རང་མཆན་འཛིན་ན་ཡོང་བ་ལ་སོགས་པ་
ཡིས་ཀྱང་དོན་རང་མཆན་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེན།

གཉིས་པ་༼ལན་༽ལ་(གསུམ)། སྤྱི་དོན་དང་། ཆེག་དོན་སོ་སོར་བཤད་བཤོ། །

དང་པོ་༼སྤྱི་དོན་༽ཀྱི། ཁ་ཅིག་མཛོད་ལས། ལྷན་པོ་འདས་མ་ཐག་པ་ཡི། རྣམ་ཤེས་
གང་ཡིན་དེ་ཡིད་དོ། །ཞེས་པའི་དོན་ཡིད་དབང་ཡིན་ན་འདས་པ་ཡིན་པས་ཁུབ་པ་བསྟན་པར་
བསམས་ནས། འདས་པ་ལས་འདས་པ་མི་སྟེ་བའི་ཕྱིར། ཡིད་དབང་ལས་ཡིད་དབང་མི་སྟེ་བས་
ཡིད་གྱི་མངོན་སུམ་ལ་རིགས་འདྲའི་རྒྱན་མེད་ཅིང་། དབང་མངོན་སྤྲད་ཅིག་བཅུ་སྟེ་བའི་ཆེ་ཡིད་
མངོན་ཀྱང་དེ་དང་གངས་མཉམ་དུ་སྤྲད་ཅིག་བཅུ་སྟེ་ལ། སྟོན་དུ་དབང་མངོན་སྤྲད་ཅིག་གཅིག་སྟེ་
བ་དེས་ཡིད་མངོན་སྤྲད་ཅིག་དང་པོའི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་བྱེད་ལ། དབང་མངོན་སྤྲད་ཅིག་བཅུ་པ་དང་།

ཡིད་མངོན་སྐད་ཅིག་དགྲ་བ་དུས་མཉམ་ཞིང་། དེའི་རྗེས་སུ་ཡིད་མངོན་སྐད་ཅིག་གཅིག་སྟེ་ལ།
དེ་དག་ཀྱང་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པས་བྱུང་བར་བཞེད་བ་དག་ཀྱང་འཐད་པར་མི་སེམས་ཏེ།
བདག་རྒྱུན་གྱིས་དོན་བྱེད་མི་རུས་པ་དེ་འདྲ་སྟེ་བདུན་གྱི་འབྲེལ་བ་དང་བཅས་པ་ཁྲུངས་མ་གང་
ནས་ཀྱང་མ་བཤད་ཅིང་། རིགས་པས་ཀྱང་མི་འཐད་པའི་བྱིར་རོ། །མཛོད་ཀྱི་གཞུང་འདིའི་དོན་
ཡང་འཇུག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རང་དུས་ན་འདས་མ་ཐག་པའི་ཡིད་བདག་རྒྱུན་དུ་སྟོན་བ་ཡིན་
གྱི། ཡིད་དབང་ཡིན་ན་འདས་པས་ཁྲུབ་པར་སྟོན་བ་མིན་ནོ། །

གཞན་ཡང་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
ཁྱོད་ལ་རང་གི་བདག་རྒྱུན་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་བྱ་བ་རྩལ་ཟད་ཀྱང་མ་བྱས་པའི་བྱིར་། མ་བྱུང་ན་
ཡིད་དབང་ཡིན་ན་འདས་པ་ཡིན་པས་ཁྲུབ་པའང་ཉམས་སོ། །ཁྲུབ་པ་མེད་ན། དབང་པོའི་རྣམ་
པར་ཤེས་པ་ལ་ཡང་རང་གི་བདག་རྒྱུན་གྱིས་བྱ་བ་ཅི་ཡང་མ་བྱས་པར་མཚུངས་སོ། །ཁ་ཅིག་
རྒྱན་མཁན་པོའི་ལུགས་སུ་བྱས་ནས་དོན་ཉི་བ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་འདིའོ་སྟུང་པའི་ངེས་ཤེས་ཀྱི་
ཁྱད་པར་འགའ་ཞིག་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་དུ་འདོད་པ་ཡང་། སྒྲོག་སྒྲུབ་འཇུག་ཏུ་འདོད་པ་ལ་
པར་ལ་འཕངས་པའི་གཞོད་པ་ཐམས་ཅད་རང་ཉིད་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་དག་ལ་ཆད་
པའི་བསལ་བ་རྩལ་ཟད་ཀྱང་བསྟན་དུ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །

དེས་ན་སྟོབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གི་བཞེད་པ་འབའ་ཞིག་འཐད་པར་སེམས་ཏེ། དེ་ལ་
(གསུམ་)རྒྱུན་གསུམ་ངོས་གཟུང་བ་དང་། དེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་དང་། དེ་ལ་ཅོད་པ་སྦྱང་བཅོ། །

དང་པོ་། རྒྱུན་གསུམ་ངོས་གཟུང་བ་ཞེས། གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ལྟ་བུ་སྟེ་ཐེངས་
གཅིག་གི་དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་དེ་ལ་ཡོད་པའི་ཡིད་མངོན་རང་དབང་དུ་བསྐྱེད་པའི་ཆ་
བདག་རྒྱུན་དང་སྟོང་པར་བསྐྱེད་པའི་ཆ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ཡིན་པས་རྗེས་གཅིག་ལ་སྟོག་པ་འགལ་
བ་ཡིན་ནོ། །དབང་མངོན་ཐ་མ་དེའི་གཟུང་དོན་གྱི་རིགས་འདྲ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ནི། ཡིད་མངོན་

དེའི་དམིགས་སྒྲིལ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་དབང་མངོན་རྫོགས་པའི་རྗེས་དེར་ཡིད་མངོན་དུས་ཀྱི་སྤང་བའི་མཐར་ཐུག་པའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་སྟེ་བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་རྒྱུ་ལྷན་ཁྲིའི་ཆད་པ་ཀློང་། སྟོབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས་གཞན་དག་གིས་ཡིད་མངོན་མེད་བར་ཆོལ་བ་ལ། དེ་དག་གི་དོགས་པ་སྟོག་པའི་ཕྱིར་ཏུ་མངོན་མཚད་པས། ལུང་ལས་གྲགས་པ་ཅམ་ཞིག་བཤད་ཀྱི་འདི་ལ་ཆད་མ་གཞན་བཅའ་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སྟོབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་མེད་བར་བཞེད་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི། སྟེས་བྱ་དམ་པ་རྣམས་ལ་སྦྱར་བ་འདེབས་པ་ཡིན་ཏེ། རིགས་པའི་དབང་ཐུག་སུ་ཡང་ཆད་མས་མ་གྲུབ་བཞིན་ཏུ་མངོན་སུམ་གྱི་དབྱེ་བར་བཞེད་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་གི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་དཔོག་དགོས་པས་སོ་སོ་སྟེ་བོ་རྣམས་ལ་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་ཏུ་སྟོག་གྱུར་དུ་བཞེད་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སོ་སོ་སྟེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་གིས་འབྲུབ་བ་ཡིན་གྱི་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཆད་མ་སོགས་ཀྱིས་མི་འབྲུབ་པོ། །སྟོབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས་འདི་ལ་ཆད་མ་གཞན་བཅའ་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཞེས་གཞན་ཞེས་བྱེད་བར་དུ་བྱས་པས་ཀྱང་ཆད་མ་གཅིག་བཞེད་བར་གོ་བར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་རྒྱུ་ལྷན་ཁྲིའི་ཆད་པ་ཀློང་། འོ་ན་སོ་སོ་སྟེ་བོའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་འཛིན་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་དེ་ཤེས་པ་མིན་ན་མངོན་སུམ་དུ་མི་རུང་བས་ཤེས་པར་འབྱུར་ལ། དེ་ལྟར་རང་སྟོང་བྱེད་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་སྟོང་དགོས་པས་མངོན་སུམ་ཆད་མས་གྲུབ་བར་འབྱུར་ལ། དེ་ལྟར་གང་ཟག་དེ་ལ་གྱེད་ཏུ་སྟོག་གྱུར་དུ་འགལ་ལོ་ཞེ་ན།

འོ་ན་དེ་སྐད་སྨྲ་བའི་གང་ཟག་སྟོང་རང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡང་ཡིན་ལ་དུས་ཀྱི་སྤང་བའི་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་དེ་སྟོང་རང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཆད་མས་གྲུབ་

བར་ཐལ། དེ་ཁྱོད་རང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་འཕགས་པར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་ཁྱོད་རང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་བ་ཡང་ཡིན་ལ་གང་ཐག་གི་བདག་མེད་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་དེ་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཆད་མས་བྱལ་བར་ཐལ། གལ་ཏེ་ཤེས་བ་དེ་རང་རིག་གིས་སྤོང་བ་ཅམ་ཡིན་གྱི་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཆད་མས་བྱལ་བ་མིན་ནོ་ཞེན། དེ་ནི་ཡིད་མངོན་ལ་ཡང་མཚུངས་སོ། །གལ་ཏེ་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཆད་མས་མ་བྱལ་ཁྱང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱིས་སྤོང་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་བུ་ཤིན་ཏུ་སྒྲོག་གྱུར་དུ་འགལ་ལོ་ཞེན།

འོ་ན་ཉིན་ཞག་གཅིག་ལ་དུས་ཀྱི་ཐུང་བའི་མཐར་ཐུག་པའི་ནམ་ཉིག་གངས་ཇི་ཅམ་བརྒྱས་པའི་གངས་དེ་སྤྱད་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་ཤེས་བ་དེ་དག་རང་རྒྱུད་ལ་མ་སྤོང་ན། རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་བར་འགལ་ལ། སྤོང་ན་ཤིན་ཏུ་སྒྲོག་གྱུར་མིན་པས་ཁྲབ་བ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཁས་ཁྲུངས་པས་རང་རྒྱུད་ལ་དངོས་སྟོབས་ཀྱིས་བྱལ་བར་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་རང་རྒྱུད་ལ་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་སྤོང་ཞེས་བ་ཡང་སྤོང་བ་དེ་འདྲ་སྤྱེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཆད་མས་བྱལ་བའི་དོན་མིན་ནོ། །འོ་ན་རང་རྒྱུད་ལ་ཡིད་ཀྱི་མངོན་གསུམ་ཡོད་པ་ཆད་མ་གང་གིས་བྱལ་ཅེན། རང་རྒྱུད་ལ་དབང་མངོན་སྤྱེ་བར་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཆད་མས་བྱལ་བ་ན། དབང་མངོན་གྱི་ཇེས་སུ་ཡིད་མངོན་ངེས་པར་སྤྱེ་བས་ཁྲབ་བ་དབྱེད་བ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་གི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིད་ཆེས་ཇེས་དཔག་གིས་བྱལ་བ་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན་རང་སྤྱོད་སྒྲོག་གྱུར་དུ་འགྱུར་ཞེན། སྤྱོད་བ་བ་དག་རང་རྒྱུད་ལ་སྤྱོད་ཅམ་རྟགས་ལས་ཉིགས་དགོས་པ་ལ་དགག་བ་རྒྱས་པར་མཛད་བ་ཡིན་གྱི། རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱོད་ཡིན་ན་རང་གི་གཞལ་བྱ་མངོན་གྱུར་ཡིན་པས་ཁྲབ་བ་བརྒྱ་ཕྱིན་གྱིས་ཁྱང་སྐྱབ་མི་ཁུས་སོ། །སོ་སོ་སྤྱེ་བའི་རྒྱུད་ལ་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཆད་མ་ཡོད་དམ་མེད། དང་པོ་ལྟར་ན། མངོན་སུམ་གྱིས་ངེས་པར་བྱལ་དགོས་པས། དུས་ཀྱི་ཐུང་བའི་མཐར་ཐུག་པ་སོ་སོ་སྤྱེ་བའི་མངོན་སུམ་ཆད་མས་ཉིགས་

པར་འགྱུར་རོ། ། བྱི་མ་ལྟར་ན་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཆད་མ་མི་སྲིད་པའམ། འཕགས་པ་ཁོ་ནའི་རྒྱད་
 ཀྱི་ཆད་མར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཆད་མ་ཡིན་ན་དེས་པར་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཆད་
 མས་བྱུང་དགོས་པས། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་རྒྱུད་ལ་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཡོད་ཀྱང་ཡིད་ཀྱི་མངོན་
 སུམ་ཆད་མ་མེད་ལ། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ལོན་ཏུ་སྒྲོག་ཏུ་གྱུར་པ་ན་དེས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་
 དེའི་རྒྱུན་གསུམ་ཡང་ལོན་ཏུ་སྒྲོག་ཏུ་གྱུར་པ་ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་དཔོག་པ་ཡིན་ནོ། ། དབང་མངོན་
 སྐད་ཅིག་ཐ་མ་དངོས་སྟོབས་ཀྱིས་བྱུང་ན། དེས་ཡིད་མངོན་གྱི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་བྱེད་པའི་ཆ་ཡང་
 དངོས་སྟོབས་ཀྱིས་བྱུང་དགོས་ཞེས་སྒྲུབ་ནི་རིགས་པ་མི་ཤེས་པའི་རྒྱལ་ཁྲུང་རོ། །

གཉིས་པ་༼ཆེག་དོན་སོ་སོར་བཤད་པ་༽ལ་(གཉིས)། ཐལ་བ་དང་བོའི་ལན་དང་། གཉིས་པའི་ལན་
 རོ། ། དང་པོ་༼ཐལ་བ་དང་བོའི་ལན་༽ནི།

ཙ་བ། སྐད་ཅིག་ཉིད་ཕྱིར་འདས་པ་ཡི། །

དོན་མཐོང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། །

གཟུགས་འཛིན་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་གི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་དེ་ཡི་གཟུང་
 དོན་ཁྱོད་ཀྱིས་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་མཐོང་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཁྱོད་རང་གི་དེ་མ་
 ཐག་རྒྱུན་གྱི་དུས་ན་འདས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་སྐད་ཅིག་མ་ཉིད་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཉགས་མ་བྱུང་ན།

ཙ་བ། སྐད་ཅིག་མིན་ན་མཚན་ཉིད་ནི། །

ཁྱད་པར་བཅས་པ་བརྗོད་བྱར་འགྱུར། ། ༡༩༠

ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཆད་མར་མཚན་པ་ལ་མཚན་ཉིད་གསལ་དུ་མི་སྒྲུབ་པའི་ཤེས་པ་ལས་
 ཁྱད་པར་དང་བཅས་པ་བརྗོད་པར་བྱ་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་དེ་སྐད་ཅིག་མ་
 མིན་པའི་གཟུང་དོན་འཛིན་པའི་ཕྱིར།

ཙ་བ། བྱ་བ་བསྐྱབས་ཅན་ལས་ལ་ནི། །

ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་མི་བྱེད་ལ། །

དབང་པོ་ཅན་ནམ་གཞན་དག་ནི། །

སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཇི་ལྟར་འདོད། ། ༡༩༡

དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལས་སྐྱེས་པ་ཅན་གྱི་གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་མཐ།
གཞན་དག་སོ་སོ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་འཛིན་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ནི་ཆོས་ཅན། གཞལ་བྱ་
སྤར་མ་རྟོགས་གསར་དུ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཆད་མར་ཇི་ལྟར་ཡང་འདོད་མི་རིགས་པར་ཐལ།
རང་འཛེན་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་སྤར་མས་སྐྱོ་འདོགས་གཅོད་པའི་བྱ་བ་བསྐྱབས་ཟེན་པ་ཅན་གྱི་ལས་ལ་
ནི། སྐྱོ་འདོགས་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་གཅོད་པར་མི་བྱེད་པར་རྟོགས་ཟེན་དེ་ཉིད་ལ་
འཇུག་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟགས་ཁས་སྤངས། དབང་པོ་ཅན་ནམ་ཞེས་པ་ནི། དབང་པོའི་
མངོན་སུམ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་བྱིན་ཆད་བཅད་ཤེས་ཡིན་གྱི་ཆད་མ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ། ཡིད་
ཀྱི་མངོན་སུམ་ཡང་དེ་འདྲ་བར་ཐལ་ཞེས་བཤོ། །

འདི་དག་ནི། རྟོགས་སྤར་མ་སྐྱབས་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཁས་སྤངས་ནས་དེ་ལ་བརྩུང་ཟེན་
འཛིན་པ་དང་མི་འཛིན་པའི་བརྟག་པ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་གྱི། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་དེ་བརྩུང་ཟེན་འཛིན་
ན། ཉེས་པ་བརྩོད་ནས་བརྩུང་མ་ཟེན་པའི་དོན་འཛིན་པ་སྐྱབ་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །དབང་མངོན་སྐད་
ཅིག་དང་སོ་ཆད་མར་བཞག་པ་ལ་ཡང་སྤྱིའི་ཆ་དུ་མ་ཡོད་ཀྱི། དུས་ཀྱི་ཐུང་བའི་མཐར་ཐུག་པ་
ཡིན་ན། ཡིད་མངོན་དང་འདྲ་བར་སོ་སྐྱེའི་ཆད་མར་མི་རུང་དོ། །

ཙ་བ། དངོས་པོ་དེ་ལས་སྐྱེ་བའི་སྒོ་འང་། །

ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་འབྱུང་བར་འགྱུར། །

གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དང་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་སྒོ་འང་ཐམས་ཅད་

ཆོས་ཅན། ཉུས་ཅིག་ཅར་འབྱུང་བར་འབྱུང་བར་ཐལ། གཞུང་དོན་གྱི་དངོས་པོ་གཅིག་ལུ་དེ་ལས་
དངོས་སུ་སྐྱེ་བའི་བྱིར།

ཙ་བ། གཞན་གྱིས་ཁྱད་པར་བྱ་མིན་ན། །

དེ་ལ་ལྟོས་པ་འགལ་བྱིར་རྟོ། ། ༡༥༢

དབང་མངོན་གྱི་གཞུང་དོན་ཆོས་ཅན། རྒྱུན་དེ་ལ་བལྟོས་ནས་ཀྱང་སྒྲོ་གཉིས་རིམ་གྱིས་
བསྐྱེད་པ་འགལ་བར་ཐལ། རྒྱུན་གཞན་གྱིས་ཁྱད་པར་བྱ་བ་མིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་༼ཐལ་བ་གཉིས་པའི་ལན་༽ནི།

ཙ་བ། དེ་བྱིར་དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས། །

དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ལས་བྱུང་ཅན། །

ཡིད་ནི་ཡུལ་གཞན་ཉིད་འཛིན་བྱེད། །

གཞུགས་འཛིན་ཡིད་གྱི་མངོན་སུམ་ནི་ཆོས་ཅན། གཞུགས་འཛིན་དབང་པོའི་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་ལས། གཞུང་ཡུལ་གཞན་ཉིད་འཛིན་པར་བྱེད་དེ། དེའི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ལས་བྱུང་བ་ཅན་
གྱི་དོན་རིག་མ་འབྲལ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། རྒྱབ་པར་ཐལ། དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་གྱི་གཞུང་དོན་འཛིན་པ་
ལ་ཉེས་པ་བརྗོད་ཟིན་པ་དེའི་བྱིར།

ཙ་བ། དེ་བྱིར་ལོང་བས་མཐོང་བ་མིན། ། ༡༥༣

ཁྱོད་གྱིས་དབང་མངོན་གྱིས་མ་མཐོང་བའི་དོན་འཛིན་པས། ལོང་བས་གཞུགས་མཐོང་
བར་ཐལ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཞུང་དོན་རིགས་མཚུངས་པའི་དབང་མངོན་དེའི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་
ལས་ཁྱོད་སྐྱེ་བ་དེའི་བྱིར།

གསུམ་པ་༼དེ་ལ་རྩོད་བ་སྤང་བ་༽ལ་(གསུམ)། ཡུལ་ངེས་མེད་འཛིན་པར་ཐལ་བ་སྤང་བ། དེའི་
གཞུང་ཡུལ་དབང་མངོན་དང་སྒྲོ་གཅིག་ཆོག་ནས་རྒྱུན་བྱེད་པ་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་དང་། དེ་

འཐད་ན་གཟུང་འཛིན་མི་འཐད་པ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་༼ཡུལ་ངེས་མེད་འཛིན་པར་ཐལ་བ་སྤང་བ་༽ནི།

ཙ་པ། རང་དོན་རྗེས་འབྱེད་དོན་ལྟོས་ཅན། །

དབང་སྐྱེས་སློན་རྒྱ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ཕྱིར་འདི་གཞན་འཛིན་ན་ཡང་། །

ངེས་པ་འཛིན་པར་འདོད་པ་ཡིན། ། ༡༩༩

གཟུགས་འཛིན་ཡིད་གྱི་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་ལས་གཟུང་ཡུལ་གཞན་འཛིན་ན་ཡང་། གཟུང་ཡུལ་ངེས་པ་ཅན་འཛིན་པར་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། དབང་མངོན་རང་གི་གཟུང་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་འབྱེད་པའི་དོན་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་དང་དུས་གཅིག་དུ་ཆོག་པ་པ་ལ་བསྟོས་པ་ཅན་གྱི་གཟུགས་འཛིན་དབང་སྐྱེས་ཀྱི་སློན་རྒྱ་ཡིད་གྱི་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་༼དེའི་གཟུང་ཡུལ་དབང་མངོན་དང་ལྷན་ཅིག་ཆོག་པ་ནས་རྒྱུན་ཁྱེད་པ་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་༽ནི།

ཙ་པ། དེ་དང་ཁྱེད་དུས་མཚུངས་མེད་ཅན། །

རང་ཤེས་དུས་ཅན་དོན་དག་ནི། །

ཅི་ལྟར་དབང་པོའི་ཤེས་པ་ཡི། །

ལྟར་ཅིག་ཁྱེད་པ་ཡིན་ཞེས། ། ༡༩༩

ཅི་ལྟར་ཡིད་མངོན་གྱི་གཟུང་དོན་དེ་དབང་པོའི་ཤེས་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ཆོག་པ་ནས་དེ་ཡི་ལྟར་ཅིག་ཁྱེད་པའི་རྒྱུན་ཁྱེད་པ་ཡིན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་དང་འབྲས་བུ་ཁྱེད་པའི་དུས་མཚུངས་པ་མེད་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ནི་རང་འཛིན་ཤེས་པའི་དུས་ཅན་གྱི་དོན་དག་ཡིན་ལ། དབང་མངོན་ནི་དེའི་སྤང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས།

ཙ་པ། མེད་པ་སྤང་བ་ལྟས་མེད་ཕྱིར་དང་། །

ཕྱིས་ཀྱང་ཉེ་བར་མི་སྦྲེད་ཕྱིར། །

རྒྱལ་ཁྲི་ཆོས་ཅན། རྒྱལ་ཁྲི་སྐུ་པ་མེད་པར་ཐལ། རྒྱལ་ཁྲི་པ་མེད་ཕྱིར། ཕྱིས་རྒྱལ་ཁྲི་པ་མེད་པར་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་ལ་ཕན་པ་ཉེ་བར་མི་སྦྲེད་པར་ཐལ། འབྲས་བུ་དང་དུས་མཉམ་དུ་སྐུ་པ་མེད་ཕྱིར། དེས་ན།

ཅ་པ། རྒྱལ་ཁྲི་ཆོས་ཅན་པ་མེད་པར་ཐལ། །

དེ་ཕྱིར་རང་སྒྲོ་བཅས་དོན་མིན། །༡༧༦

ཡིད་གྱི་མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་དོན་ཆོས་ཅན། རང་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་དང་བཅས་ནས་དུས་མཉམ་དུ་སྐུ་པ་མེད་པར་ཐལ། རང་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱི་རྒྱལ་ཁྲི་པ་མེད་ཕྱིར། རྒྱལ་ཁྲི་པ་མེད་པར་ཐལ། རྒྱལ་ཁྲི་ཆོས་ཅན་པ་མེད་པར་ཐལ། རྒྱལ་ཁྲི་པ་མེད་ཕྱིར།

གསུམ་པ་། ཉི་འཐད་ན་གཟུང་འཛིན་མི་འཐད་པ་སྐྱད་པ་ཤི།

ཅ་པ། དུས་མེད་པས་རྒྱལ་ཁྲི་པ་མེད། །

ཞེན་.....། །

ཡིད་གྱི་མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་དོན་དེ་རི་ལྗང་ཡིད་གྱི་མངོན་སུམ་གྱིས་འཛིན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་དུས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེན་^[1]།

ཅ་པ།རིག་པ་ཤེས་པ་ཡིས། །

ཤེས་པའི་རྣམ་པ་འཛོག་ཀུས་པའི། །

རྒྱལ་ཁྲི་པ་མེད་པར་ཐལ། །༡༧༧

ཡིད་གྱི་མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་དོན་ཆོས་ཅན། ཡིད་གྱི་མངོན་སུམ་དེའི་གཟུང་དོན་ཡིན་ཏེ། ཡིད་གྱི་མངོན་སུམ་གྱི་ཤེས་པ་དེའི་རྣམ་པ་འཛོག་ཀུས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

[1] ལྗང་དང་ལྗང་ལྗང་། ཅན།

ཁྱབ་པར་ཐལ། རིགས་པ་ཤེས་པ་ཡིས་དེ་འདྲའི་རྒྱ་ཉིད་ལ་གཟུང་བར་བྱ་བའི་དོན་གྱི་འཛིག་གྲེད་
དུ་ཤེས་པའི་ཕྱིར།

ཙ་བ། རྒྱ་དུ་མ་ཉིད་ཡོད་ན་ཡང་། །

འབྲས་བུ་རྩེས་བྲེད་སྟེ་བ་གང་། །

དེ་ནི་དེ་ཡི་རྩ་ཐོད། །

བཞག་དང་གཟུང་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། ། ༡༧༩

གཟུགས་འཛིན་ཡིད་གྱི་མངོན་སུམ་ལ་རྒྱད་^[1] དུ་མ་ཉིད་ནི་ཡོད་ན་ཡང་། གཟུགས་སྐད་
ཅིག་ཐ་མ་དེ་དེའི་གཟུང་དོན་ཡིན་ཏེ། འབྲས་བུ་ཡིད་མངོན་དེ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པའི་རྩེས་སུ་བྲེད་
ཅིང་སྟེ་བ་གང་ཡིན་པའི་རྣམ་པ་དེའི་རྩ་ཐོད་ལག་རྩེས་འཛིག་གྲེད་དེ་ལ་གཟུང་དོན་ཞེས་བརྗོད་
པ་ཡིན་ལ། དེ་གཟུགས་དེས་བཞག་པའི་ཕྱིར།

རང་རིག་མངོན་སུམ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་རང་རིག་མངོན་སུམ་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་བསྐྱབ་པ་དང་། མཚན་གཞི་བསྐྱབ་པའོ། །

དང་པོ་༼ མཚན་ཉིད་བསྐྱབ་པ་ ༽ནི།

ཙ་བ། བདེ་མོགས་བདག་ཉིད་གཞན་མི་བསྟེན། །

བརྟེན་བར་ནི་རུས་མ་ཡིན། །

བརྟེན་དུས་གྱི་བདེ་སྦྱག་ལ་མོགས་པའི་བདག་ཉིད་གཞན་ཐ་སྦྱད་གྱི་དུས་སུ་རྩེས་འགོ་
བྲེད་པ་ལ་མི་རྟེན་ཏེ། སྐད་ཅིག་སྟེ་ཐན་ཚུན་རྩེས་འགོ་མི་བྲེད་པའི་ཕྱིར། བདེ་མོགས་རང་
མཚན་བདེ་ལ་དེ་སྟེང་རང་རིག་གིས་བརྟེན་བར་རུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེས། དེ་བརྟེན་ཐ་སྦྱད་

[1] ལྷ་མ་རྒྱ་དུ་མ།

གྱི་དུས་གཉིས་སུ་རྗེས་འཕྲོ་བྱེད་པར་མ་མཐོང་བའི་བྱིར། དེས་ན།

ཙ་པ། དེ་བྱིར་དེ་དག་རང་རིག་ནི། །

བརྗོད་དང་རྗེས་འབྲེལ་ཅན་མ་ཡིན། །༢༧

བདེ་སོགས་དེ་དག་སྤྱང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་ནི་ཆོས་ཅན། བརྗོད་པ་སྤྱང་རྗེས་
སུ་འབྲེལ་བ་ཅན་དུ་ཡུལ་འཛིན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བརྗོད་པ་བརྗོད་པ་མེད་པར་གསུང་ཡུལ་རང་མཆོན་
འཛིན་པ་དེའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ཉེ་མཆོན་གཞི་བསྐྱབ་པ་ཤེས་པ་(གཉིས)། བདེ་སོགས་ནང་གི་བེམ་པོར་འདོད་པ་
དགག། བྱིའི་བེམ་པོར་འདོད་པ་དགག་པའོ། དང་པོ་ཉེ་བདེ་སོགས་ནང་གི་བེམ་པོར་འདོད་པ་དགག་པ་ཤེས་
(གཉིས)། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང། དེ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ཉེ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ཤིན།

ཙ་པ། གཞན་ཡང་རིག་བྱེད་མིན་དེ་དག།

རང་གི་ངོ་མོ་ཅི་ལྟར་རིག།

རིགས་པ་ཅན་པ་དང་བྱེད་ཐབས་པ་ན་རེ། བདེ་སོགས་དེ་དག་རང་གི་ངོ་མོ་ཅི་ལྟར་རིག་པ་
ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཞན་རིག་ཏུ་འདོད་པ་དེ་དག་གྱང་རང་རིག་མིན་ན་འདིས་གཞན་ཡང་
རིག་པར་བྱེད་པ་མིན་པའི་བྱིར། འོ་ན། བདེ་སོགས་རིག་པར་ཆོར་བ་འདི་ཅི་ཡིན་ཞེས།

ཙ་པ། འོན་གཅིག་ལ་བརྟེན་རྣམ་ཤེས་ཀྱི།

རིག་བྱ་ཡིན་ཞེས་འགའ་ཞིག་ཟེར། །༢༨

བདེ་སྤྱད་དེ་དང་བདག་གི་འོན་གཅིག་ལ་འདུ་འབྲེལ་བྱུང་བ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་
ཤེས་ཀྱིས་བདེ་སྤྱད་རིག་པར་བྱ་བ་ཡིན་པ་ལ། དེ་དག་གྱང་ཤེས་པ་ཡིན་པ་ལྟར་ཆོར་བ་ཡིན་ལོ།
ཞེས་འགའ་ཞིག་ཟེར་ནོ། །

གཉིས་པ་། ཉིདགག་པ་ཀེལ་(གཉིས)། དབང་ཤེས་འཁོར་གྱི་ཚོར་བ་བདེ་བ་རང་རིག་མངོན་སུམ་
 གྱི་མྱོང་བྱར་བསྐྱབ་པ། དེ་དོན་རིག་ཏུ་བསྐྱབ་པའོ། དང་པོ་། དབང་ཤེས་འཁོར་གྱི་ཚོར་བ་བདེ་བ་རང་རིག་མངོན་སུམ་
 གྱི་མྱོང་བྱར་བསྐྱབ་པ་ཀེལ་(གཉིས)། སྤྱིར་ཤེས་པར་སྐྱབ། མྱོང་བྱེད་གཞན་གྱིས་མྱོང་བ་དགག་པའོ། །
 དང་པོ་། སྤྱིར་ཤེས་པར་སྐྱབ་པ་ཀེལ།

ཙ་བ། དེ་དང་དེ་མིན་རང་བཞིན་ཅན། །
 དེ་དང་དེ་མིན་དངོས་རྒྱས་བསྐྱེད། །
 རྣམ་ཤེས་རྒྱ་ལས་གཞན་མིན་སྐྱེས། །
 བདེ་སོགས་དེ་ཅིས་ཤེས་མ་ཡིན། ། ༡༧༡

གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་འཁོར་གྱི་བདེ་སོགས་དེ་ཚོས་ཅན། རྒྱ་མཚན་
 ཅིས་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པ་མི་འཐད་དེ། གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་རྣམ་པ་ཤེས་པ་དེའི་རྒྱ་ལས་
 གཞན་མིན་པ་དེ་དང་རྒྱ་ཚོགས་གཅིག་ལས་སྐྱེས་པའི་བྱིར། ལྷབ་པ་ཡོད་དེ། འབྲས་བྱ་འབྲ་བ་
 དེ་དང་། འབྲ་བ་དེ་མིན་པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་འབྲས་བྱ་ནི་དངོས་རྒྱ་འབྲ་བ་དེ་དང་། འབྲ་བ་དེ་
 མིན་པའི་དངོས་རྒྱས་བསྐྱེད་དགོས་པའི་བྱིར། དེའི་ཐྱོགས་ཚོས་བསྐྱབ་པ་ནི།

ཙ་བ། རོན་བཅས་དབང་པོ་རུང་བ་དང་། །
 བདག་ཉིད་རི་ལྗེའི་སེམས་ཡོད་ན། །
 བདེ་བ་ལ་སོགས་སྐྱེ་བར་མཐོང་། །
 ཡིད་ཀྱང་དེ་དང་མཚུངས་པ་ཡིན། ། ༡༧༢

གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དང་། དེའི་འཁོར་གྱི་ཚོར་བ་བདེ་བ་གཉིས་རྒྱེན་
 གསུམ་མཚུངས་པ་གཅིག་ལས་སྐྱེས་པར་ཐལ། གཟུང་དོན་དང་བཅས་པའི་བདག་རྒྱེན་དབང་
 པོ་རུང་བ་དང་། དུལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ལ་སེམས་གཏོད་པའི་བདག་ཉིད་རི་ལྗེ་བའི་དེ་མ་ཐག་པའི་

སེམས་ཡོད་ན་འཁོར་གྱི་ཚོར་བ་བདེ་བ་སོགས་སྐྱེ་བར་མཐོང་ལ། གཞུགས་འཛིན་དབང་སོལ་
མངོན་སུམ་གྱི་ཡིད་ཀྱང་། དེ་དང་རྒྱུན་གསུམ་མཚུངས་བ་ཡིན་པའི་བྲིས། རྒྱ་མཚུངས་བ་མ་གྲུབ་
སྟེ། རྣམ་ཤེས་བདག་གི་ཡོན་ཏན་འདུ་བྱེད་ལས་རིག་བར་སྐྱེ་ལ། བདེ་སོགས་ལ་དེ་མེད་དོ་ཞེ་ན།

ཅ་བ། དེ་དག་མེད་དང་ཡོད་བ་ན། །

འགའ་ལ་བདེ་ལ་སོགས་དང་མྱོ། །

སྐྱེ་དང་མི་སྐྱེ་མཐོང་དེའི་བྲིས། །

དེ་ལས་དེ་སྐྱེ་གཞན་ལས་མིན། ། ༡༥༣

རྒྱུན་གསུམ་སོ་དེ་ལས་གཞུགས་འཛིན་དབང་སོལ་མངོན་སུམ་དེ་སྐྱེ་ཡི། གཞན་བདག་གི་
ཡོན་ཏན་འདུ་བྱེད་ལས་སྐྱེ་བ་མིན་བར་ཐལ། རྒྱུན་གསུམ་དེ་དག་པན་འདོགས་བྱེད་དུ་ཡོད་བ་ན་
འགའ་ཞིག་གི་རྒྱད་ལ་ཚོར་བ་བདེ་བ་ལ་སོགས་བ་དང་། གཙོ་བོ་དབང་མྱོ་སྐྱེ་བ་དང་། དེ་པན་
བྱེད་དུ་མེད་ན་མི་སྐྱེ་བར་མཐོང་གི་ཅིག་ཤོས་དེའི་རྣམ་པ་མ་མཐོང་བ་དེའི་བྲིས།

འོ་ན། བདེ་སྐྱུག་གི་ཁྱད་བར་ཡང་ཐ་དད་དུ་མི་འགྲུབ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།

ཅ་བ། དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་ཁྱད་བར་ལས། །

བདེ་སྐྱུག་ལ་སོགས་ཐ་དད་ཡིན། །

དཔེར་ན་མྱོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ནི། །

གསལ་དང་མི་གསལ་ཐེ་ཚོམ་བཞིན། ། ༡༥༤

དབང་སོལ་མངོན་སུམ་འཁོར་གྱི་ཚོར་བ་བདེ་སྐྱུག་ལ་སོགས་བ་ཚོས་ཅན། རྒྱུན་གསུམ་
ལས་སྐྱེས་བར་མཚུངས་ཀྱང་ཐ་དད་ཡིན་ཏེ། རྒྱུན་གསུམ་སོ་དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་ནང་གི་ཁྱད་བར་
ལས་སེམས་གདུང་ཐ་དད་དུ་སྐྱེས་པའི་བྲིས། དཔེར་ན། ཡིད་ཀྱི་མྱོ་དེ་ཉིད་ཀྱི་གོམས་བ་ཆེ་ཆུང་གི་
ཁྱད་བར་ལས། དུལ་གཏན་ལ་ཐེབས་མ་ཐེབས་ཀྱི་གསལ་མི་གསལ་དང་། ཐེ་ཚོམ་ཅན་དུ་འགྱུར་

བ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་༼ རྒྱང་བྱེད་གཞན་གྱིས་རྒྱང་བ་དགག་པ་ ༽ལ་(གཉིས)། རྫོ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་མི་འཇུག་པ་ལ་
 རྒྱང་བྱེད་གཞན་གྱིས་རྒྱང་བ་དགག་ཅིག་ཅར་འཇུག་པ་ལ་དེ་དགག་པ་ལོ། །དང་པོ་༼ རྫོ་དུ་མ་ཅིག་
 ཅར་མི་འཇུག་པ་ལ་རྒྱང་བྱེད་གཞན་གྱིས་རྒྱང་བ་དགག་པ་ ༽ལ་(གཉིས)། བདེ་སོགས་དང་ལྷན་ཅིག་སྒྲེས་པའི་དབང་
 ཤེས་གྱིས་རྒྱང་བ་མི་འཐད། བྱིས་བྱང་བའི་ཡིད་ཤེས་གྱིས་རྒྱང་བ་མི་འཐད། དེའི་ལན་དགག་
 པ་ལོ། །

དང་པོ་༼ བདེ་སོགས་དང་ལྷན་ཅིག་སྒྲེས་པའི་དབང་ཤེས་གྱིས་རྒྱང་བ་མི་འཐད་པ་ ༽ནི། དབང་ཤེས་གྱིས་རང་
 གི་འཁོར་གྱི་བདེ་བ་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་རྒྱང་བར་འགྱུར་ཞེ་ན།

ཙ་བ། དོན་གང་ཉེ་བས་རྫོ་དང་ནི། །

བདེ་སོགས་དེ་དག་སྒྲེ་འགྱུར་བ། །

དེ་ཐོར་ནས་ནི་བདེ་སོགས་ཉིད། །

དེས་ནི་ཅི་ལྟར་རྟོགས་པར་འགྱུར། །༡༥༥

གཟུགས་དེ་གཟུང་དོན་དུ་ཡོད་པ་ཐོར་ནས་རང་གི་འཁོར་གྱི་བདེ་སོགས་ཉིད་དབང་པོའི་
 མངོན་སྲུང་དེས་ཅི་ལྟར་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཉེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཟུགས་ཀྱི་དོན་གང་གཟུང་
 དོན་དུ་ཉེ་བས་རང་འཛིན་དབང་པོའི་རྫོ་དང་། བདེ་སོགས་དེ་དག་སྒྲེ་བར་འགྱུར་བའི་བྱིས་

གཉིས་པ་༼ བྱིས་བྱང་བའི་ཡིད་ཤེས་གྱིས་རྒྱང་བ་མི་འཐད་པ་ ༽ནི།

ཙ་བ། རིམ་གྱིས་འཛིན་ན་.....། །

དབང་ཤེས་དང་། བྱིས་བྱང་བའི་ཡིད་ཤེས་ཀྱིས་དོན་དང་བདེ་སོགས་རིམ་གྱིས་འཛིན་
 གྱི་ཅིག་ཅར་མི་འཛིན་ནོ་ཞེ་ན།

ཙ་བ།དེ་རྒྱང་བ། །

རྣམ་ཆད་མེད་པར་སྤང་མི་འགྱུར། །

བདེ་སོགས་དེ་སྤྱིང་བ་པོར་རྣམ་པར་ཆད་པ་མེད་པར་སྤོ་མ་འབྲུལ་བ་ལ་སྤང་བར་མི་
འགྱུར་བར་ཐལ། རོན་འཛིན་པའི་དབང་ཤེས་དེས་^[1]པར་བཅད་ཅིང་འཇུག་པའི་བྱིར། རོན་དེ་
སྤྱིང་བའི་དབང་ཤེས་ཀྱང་དེ་ལྟར་ཐལ། ཅིག་ཤོས་དེས་པར་བཅད་ཅིང་འཇུག་པའི་བྱིར།

ཙ་བ། མགྲོགས་བྱིར་ཞེན་.....། །

འཇུག་པ་མགྲོགས་པའི་བྱིར། བར་མ་ཆད་དུ་སྤང་ངོ་ཞེན།

ཙ་བ།དེ་མཚུངས་བྱིར། །

སྤྱིང་བ་མེད་པར་ཅིས་མ་ཡིན། །༡༥༦

སྤོ་གཉིས་ཀ་སྤྱིང་བ་ཅིག་ཤོས་ཀྱིས་བར་ཆད་པ་མེད་པར་སྤང་བ་ཅིས་མ་ཡིན་ཏེ་ཡིན་
པར་ཐལ། འཇུག་པ་མགྲོགས་པ་དེ་གཉིས་ཀ་ལ་མཚུངས་པའི་བྱིར། འདོད་ན། གཉིས་ཀ་བར་མ་
ཆད་དུ་སྤོ་མ་འབྲུལ་བ་ལ་སྤང་ན། གཉིས་ཀ་ཅིག་ཅར་དུ་འཇུག་པས་སྤྱིང་བྱེད་དུ་མ་ཅིག་ཅར་མི་
སྤྱི་བ་འགལ་ལོ། །

གསུམ་པ་འདི་ལྟར་དགག་པ་ཤེས་(བཞེ)། དབང་ཤེས་ཀྱིས་རོན་དང་བདེ་བ་གཉིས་ཀ་རིམ་
ཀྱིས་འཛིན་པ་མི་འཐད། ཅིག་ཅར་འཛིན་པ་མི་འཐད། བདེ་བ་རྒྱང་བ་འཛིན་པ་མི་འཐད། རོན་
གཅིག་ལུ་འཛིན་ན་བདེ་བ་འཛིན་པར་འགལ་བའོ། །

དང་པོ་འདི་དབང་ཤེས་ཀྱིས་རོན་དང་བདེ་བ་གཉིས་ཀ་རིམ་ཀྱིས་འཛིན་པ་མི་འཐད་པ་ཤེས། བདེ་བ་སྤྱིང་བྱེད་མེད་
པར་མ་གྲུབ་སྟེ། དབང་ཤེས་ཀྱིས་རོན་དང་གཉིས་ཀ་རིམ་ཀྱིས་སྤྱིང་ངོ་ཞེན།

ཙ་བ། གཅིག་གིས་གཉིས་ཤེས་མ་ཡིན་ཏེ། །

དབང་པོའི་སེམས་ནི་དེས་བྱིར་དང་། །

དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གཅིག་གིས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དང་བདེ་བ་གཉིས་གཟུང་དོན་དུ་
བྱས་ནས་ཤེས་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཚེར་བ་བདེ་བ་ནང་ཚོས་གྱི་སྒྲེ་མཆེད་གྱིས་བསྐྱུས་ལ། དབང་པོའི་
མངོན་སུམ་གྱི་སེམས་ནི་གཟུགས་ལུང་ཁོ་ནའི་ཡུལ་ཅན་དུ་ངེས་པའི་བྱིར།

ཙམ། བདེ་སོགས་མེད་ཀྱང་དོན་དག་ལས། ।

སྒྲེ་བྱིར་དེ་རྒྱས་བྱུབ་མེད་བྱིར། । ༡༧༥

གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཚོས་ཅན། ཚེར་བ་བདེ་བ་དེ་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་
ནས་འཛིན་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་ཐན་འདོགས་པའི་རྒྱས་བ་བྱུབ་བ་མེད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ།
ཚེར་བ་བདེ་སོགས་མེད་ཀྱང་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུང་དོན་དག་ལས་སྒྲེ་བའི་བྱིར། གཟུང་འདི་དག་
གིས་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཆད་མར་འདོད་པ་དང་། རང་
ལ་ཤར་བའི་གཟུང་རྣམས་^[1]རྟོགས་པར་འདོད་པ་དག་ལེགས་པར་བཀག་བ་ཡིན་ནོ། ।

ཙམ། གཉིས་གྱིས་སོ་སོ་སོ་སོར་ཡང་། ।

རྒྱས་བ་ཡིན་ན་.....། ।

ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་དང་བདེ་སོགས་གཉིས་གྱིས་སོ་སོ་སོ་སོར་ཡང་དབང་ཤེས་བསྐྱེད་
རྒྱས་ལ། ཚོགས་པས་ཀྱང་རྒྱས་བ་ཡིན་པས་བདེ་སོགས་མེད་པར་ཡང་ཡོད་པས་བདེ་སོགས་
ལ་རྒྱས་བ་མེད་པར་མི་འགྲུབ་སྟེ། སྟོན་སོ་མེད་པར་སེར་སོ་ལས་དབང་ཤེས་སྐྱེ་བས་སྟོན་སོ་ལ་
རྒྱས་བ་མེད་པ་མ་ཡིན་བ་བཞིན་ནོ་ཞེན།

ཙམ།སྟོ་སོགས་བཞིན། ।

བདེ་སོགས་འབའ་ཞིག་འཛིན་པར་འགྱུར། ।

དེ་རྒྱུའི་དོན་ནི་མ་བཟུང་བར། । ༡༧༦

[1] ལྷ་ཤ་རྟོགས་པར་འདོད་པ།

དེ་མྱོང་བར་ནི་མི་རིགས་སོ། །

སྡོ་མེར་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་དབང་མངོན་གྱིས་བདེ་སོགས་འབའ་ཞིག་གཟུང་དོན་དུ་
བྱས་ནས་འཛིན་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ལུལ་དེ་གཉིས་སོ་སོར་བལྟོས་མེད་དུ་ཡང་དབང་མངོན་
ལ་གཟུང་དོན་གྱི་སྒྲོན་ནས་ཕན་འདོགས་ཀྱས་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རིགས་པར་ཐལ། བདེ་སྤྱད་དེའི་
རྣམ་པ་སྤང་བའི་རྒྱའི་དོན་ནི་མ་གཟུང་བར་བདེ་སྤྱད་དེ་མྱོང་བར་མི་རིགས་པའི་བྱིར།
གཉིས་པ་༼ཅིག་ཅར་འཛིན་པ་མི་འཐད་པ་༽ནི།

ཙ་བ། དོན་དང་ལྷན་ཅིག་ཉིད་འཛིན་ན། །

དོན་དང་བདེ་སོགས་གཉིས་ཀ་ལྷན་ཅིག་ཉིད་དུ་དབང་མངོན་གྱིས་འཛིན་ནོ་ཞེ་ན།

ཙ་བ། བདེ་སོགས་ཀྱི་ནི་ཀྱས་པ་ཅི། །

གང་ཕྱིར་དེས་བསྐྱེད་ཆོ་མི་འདོད། ། ༡༥༥

དབང་མངོན་བསྐྱེད་པའི་བདེ་སོགས་ཀྱི་ཀྱས་པ་ཅི་ཡང་མེད་པར་ཐལ། གང་གི་ཕྱིར་ན་
བདེ་སོགས་དེས་བསྐྱེད་པའི་དབང་ཆོ་དེ་དང་ཀྱང་མི་འདོད་རིགས་པ་ཅན་པ་ཁྱོད་རང་ཡང་མི་
འདོད་པའི་བྱིར། ཁྱོད་ཀྱིས་ཡིད་ཤེས་འབའ་ཞིག་གིས་ཆོར་བར་ཁས་སྐྱངས་བས་སོ། །

གསུམ་པ་༼བདེ་བ་རྒྱུད་པ་འཛིན་པ་མི་འཐད་པ་༽ནི།

ཙ་བ། དོན་མེད་པར་ནི་བདེ་ལ་སོགས། །

མིག་སོགས་རྣམས་ཀྱིས་མྱོང་ན་ནི། །

གཟུགས་སོགས་བྱུང་མེད་སོགས་བྱུང་བར། །

ནམ་ཡང་མིག་གིས་འཛིན་མི་འགྱུར། ། ༡༥༦

དོན་ལ་བལྟོས་པ་མེད་པར་ཡང་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་ཤེས་
རྣམས་ཀྱིས་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་མྱོང་ན་གཟུགས་སྤྱོད་སོགས་ཀྱི་བྱུང་བར་རྣམས་བྱུང་མེད་

དང་སྒྲེས་པ་སོགས་གིས་ནས་ཡང་བདེ་སྤྱད་སྤྱད་པའི་རྒྱུར་མིག་གི་ཤེས་པས་འཛིན་བར་མི་
འགྱུར་བར་ཐལ་ལོ། །སྤྱད་པར་ཐལ།

ཙ་བ། བྱང་གི་ཡན་ལག་རྒྱས་པའི་དོན། །

ཡོད་ན་ཕྱི་རོལ་མཐོང་མི་འགྱུར། །

བྱང་གི་ཡན་ལག་ཤེས་པས་བསྐྱུས་པའི་གཟུང་དོན་གྱི་སྒྲོ་ནས་མིག་ཤེས་ལ་ཐན་
འདོགས་རྒྱས་པའི་དོན་ཡོད་ན་ཕྱི་རོལ་མཐོང་བར་མི་འགྱུར་བས་སྤྱད་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་། །དོན་གཅིག་ཕྱར་འཛིན་ན་བདེ་བར་འཛིན་པ་འགལ་བ་ཀྱི།

ཙ་བ། དོན་འཛིན་ན་ནི་དེ་ལས་སྒྲེས། །

བདེ་བ་ལ་སོགས་སྤྱོད་མི་འགྱུར། །༡༤༡

གཟུགས་སོགས་དོན་རྒྱུར་པ་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་ན། དབང་མངོན་ཆོས་ཅན།
བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་གཟུང་དོན་དུ་སྤྱོད་བར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུང་དོན་དེ་ལས་
སྒྲེས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་། །ཅིག་ཅར་འཇུག་པ་ཡང་དགག་པ་ཀྱི་ལ་(གཉིས)། ཏ་ཅང་ཐལ་བ་དང་། དེའི་ལན་དགག་པ་ལོ། །

དང་པོ་། ཏ་ཅང་ཐལ་བ་ཀྱི།

ཙ་བ། ཡུལ་དེ་དང་ནི་དེ་ཡོད་ལས། །

སྒྲོ་ནི་ཅིག་ཅར་སྒྲེན་ནི། །

ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་དེ་དང་། བདེ་སོགས་དེ་དུས་གཅིག་ཏུ་ཡོད་ན་དེ་ལས་དེ་སྤྱོད་གི་སྒྲོ་ནས་
ཐ་དད་ཅིག་ཅར་སྒྲེན་ཞེ་ན།

ཙ་བ། ཅིག་ཅར་དོན་ནི་ཡོད་པ་ན། །

བདེ་སྤྱད་དག་ནི་རིག་པར་འགྱུར། །༡༤༢

དུས་ཅིག་ཅར་སྐྱེས་བྱ་གཅིག་གིས་འདོད་མི་འདོད་ཀྱི་དོན་ཡོད་པ་ན། དེ་འཛིན་པའི་
བདེ་སྤྱད་དག་ཅིག་ཅར་སྐྱོང་ཞིང་རིག་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་གཞུང་བྱ་ཅིག་ཅར་
ཡོད་པའི་བྱེད།

གཉིས་པ་༼དེའི་ཡན་དགག་པ་༽ནི།

ཙ་བ། ཉར་གི་ཉེར་ལེན་ཤེས་པ་ཡང་། །

ཡོད་ན་སྤྱད་བསྐྱེད་ལ་སོགས་འབྱུང་། །

གཅིག་པོ་དེ་ནི་འགལ་བ་ཡི། །

ཉེར་ལེན་མིན་པར་འདོད་ཅེ་ན། །༡༩༩

གལ་ཏེ། དུས་ཡོད་ཙམ་གྱིས་བདེ་སྤྱད་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་གྱི་ཉར་གི་ཉེར་ལེན་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་
ལ་ཡང་བསྐྱེད་ལ། དེ་ཡང་དུས་གཅིག་ཏུ་གཉིས་ཀའི་ཉེར་ལེན་དུ་ཡོད་ན་སྤྱད་བསྐྱེད་ལ་སོགས་
པ་ཅིག་ཅར་དུ་འབྱུང་ཡང་། ཡིད་ཤེས་གཅིག་པོ་དེ་ནི་དུས་གཅིག་ཏུ་བདེ་སྤྱད་འགལ་བ་ཡི་ཉེར་
ལེན་མིན་པར་འདོད་དོ་ཞེ་ན།

ཙ་བ། གང་གིས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི། །

མི་ཤེས་པ་ཡི་ཉེར་ལེན་རྒྱ། །

རྒྱ་མཚན་གང་གིས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ནི་ཚོས་ཅན། མི་ཤེས་པ་མེས་པོ་ཡི་ཉེར་
ལེན་གྱི་རྒྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེས་པ་ཡིན་པའི་བྱེད།

ཙ་བ། བདག་པོ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཡིན་ན། །

བདག་པོའི་རྒྱུན་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།

ཙ་བ། དེ་ནི་འགལ་བ་དག་ལ་འང་མཐོང་། །༡༩༩

དཔེར་ན་སྤྱད་གཅིག་མཚན་རྒྱ་དང་། །

དེ་ལས་གཞན་པའི་དབང་པོ་དག །

གཞུགས་མཐོང་བ་དང་མི་མཐུན་དང་། །

མཐུན་པ་གཅིག་ཅར་བྱེད་པ་བཞིན། །༩༤༥

ཡིད་ཤེས་བདེ་སྤྱད་གི་བདག་རྒྱུ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་གཉིས་ཅིག་ཅར་མི་
འབྲུང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བདག་རྒྱུ་དེ་ནི་བདག་འབྲས་འགལ་བ་དག་ལ་འང་དུས་གཅིག་ཏུ་
མན་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དཔེར་ན་སྤང་བ་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གཅིག་ལྷན་མཚན་མོ་རྒྱ་
བ་ལྷག་པ་དང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་མི་ཡི་མིག་གི་དབང་པོའི་ཤེས་པ་དག་ལ་དུས་གཅིག་ཏུ་
གཞུགས་མཐོང་བ་དང་མི་མཐུན་པ་དང་། མཐུན་པའི་བདག་རྒྱུ་སོ་སོར་ཅིག་ཅར་བྱེད་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་དོན་རིག་ཏུ་བསྐྱབ་པ་ནི།

ཙམ། དེ་ཕྱིར་བདེ་སོགས་རང་ཉིད་ལ། །

འཕྲོས་པའི་དོན་ནི་སྤང་བ་དང་། །

གཞུགས་འཛིན་དབང་པོའི་མཛོད་སྤྲུལ་གྱི་འཁོར་གྱི་བདེ་སོགས་ཆོས་ཅན། དོན་རིག་ཏུ་
ཐལ། རང་ཉིད་ལ་འཕྲོས་ཤིང་གཏད་པའི་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་རྣམ་པ་སྤང་བའི་སྒྲོམ་འཁྲུལ་བ་ཡིན་པ་
དེའི་ཕྱིར། དོན་གྱི་རྣམ་པ་སྤང་བས་དོན་སྤྱིང་བར་མི་འཐད་དེ། དེ་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས།

ཙམ། དེ་སྤྱིང་ཕྱིར་ན་འཛིག་ཆེན་འདོགས། །

ཕྱི་རོལ་དོན་ནི་དངོས་སུ་མིན། །༩༤༦

ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཤེས་པས་དངོས་སུ་སྤྱིང་བ་མིན་པར་ཐལ། དོན་གྱི་རྣམ་པ་དེ་སྤྱིང་བའི་
ཕྱིར་ན་དེ་ལ་དོན་སྤྱིང་བར་འཛིག་ཆེན་ན་སྤྲད་འདོགས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། དོན་དང་འབྲེལ་མེད་
དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས།

ཙ་བ། རང་བདག་རིག་བྱེད་འདི་དག་ནི།

དོན་ལས་སྦྱེས་པ་ཙམ་དུ་ཟད།

རང་གི་བདག་ཉིད་རིག་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་འདི་དག་ནི་ཆོས་ཙན། དོན་མ་སྤྱོད་ན་དོན་
དང་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་ལས་སྦྱེས་པ་ཙམ་དུ་ཟད་པའི་བྱིར།

ཙ་བ། དོན་གྱི་བདག་ཉིད་དེ་དག་གི།

རང་གི་བདག་གྱུར་དེས་སྤྱོད་ཡིན། །༡༩༥༥

དེས་ན་དོན་སྤྱོད་བར་བཤད་དེ།

འཛིག་ཉེན་ན་ངས་^[1]དོན་སྤྱོད་ཞེས་དོན་སྤྱོད་བར་བཏགས་ནས་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་
ཡོད་དེ། དོན་གྱི་རྣམ་པའི་བདག་ཉིད་ཤེས་པ་དེ་དག་གི་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་འཛིན་རྣམ་
དེས་སྤྱོད་བ་ལ་བཏགས་ནས་དོན་སྤྱོད་བར་བཤད་པ་ཡིན་པ་དེས་ན་འདི་བྱིར།

ཙ་བ། དམིགས་པ་ཉིད་ནི་དེར་སྤྲང་བཤོ།

དོན་དམིགས་པ་ཉིད་དུ་འཛིག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྒོ་མ་འབྲུལ་བ་དེར་དོན་གྱི་རྣམ་པ་
སྤྲང་བའི་སྒོ་ནས་དོན་ལ་སྤྱོད་འདོགས་གཙུག་རྒྱས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་༼ཕྱི་ལོ་ཐོར་འདོད་པ་དགག་པ་༽ལ་(གཉིས)། བདེ་སོགས་བྱི་དོན་ཡིན་པ་དགག་པ་
དང་། སེམས་གྱི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་བཤོ། དང་པོ་༼བདེ་སོགས་བྱི་དོན་ཡིན་པ་དགག་པ་༽ལ་(གཉིས)། རིགས་
པ་སྤྲ་མས་དགག་པ་དང་། རིགས་པ་གཞན་གྱིས་དགག་པ་ཤོ།

དང་པོ་༼རིགས་པ་སྤྲ་མས་དགག་པ་༽ནི།

ཙ་བ། འགའ་ཞིག་བདེ་སོགས་བྱི་རོལ་ན།

གནས་ཉིད་དང་ནི་སེམས་མེད་དང་། །༡༩༥༦

[1] ལྷ་མ། དེས་དོན་སྤྱོད་

གཟུང་བར་སྤྲོ་སྤྲོ་.....། །

གངས་ཅན་པ་འགའ་ཞིག་བདེ་སོགས་ཕྱི་རོལ་ན། དེ་ཅུམ་ལཱེ་བདག་ཉིད་དུ་གནས་པ་ཉིད་
དང། སེམས་མེད་པའི་བེམ་པོ་དང། སེས་པ་གཞན་གྱིས་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ལོ་ཞེས་སྤྲོ་སྤྲོ།

ཅུལ།དེ་ཡི་ཡང་། །

ཅིག་ཅར་གཉིས་འཛིན་མི་རིགས་སོ། །

གངས་ཅན་དེ་ཡི་ལྷགས་ལ་ཡང་དབང་སེས་གྱིས་སྤྲོ་སོགས་དང་བདེ་སོགས་གཉིས་ཅིག་
ཅར་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། དབང་པོའི་སེམས་ནི་དེས་ཕྱིར་དང།
ཞེས་སོགས་གྱི་ཉེས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་། ། རིགས་པ་གཞན་གྱིས་དགག་པ་། ། ལ་(གཉིས)། རྟགས་གྱིས་དགག་པ་དང། དེའི་ལན་
དགག་པའོ། །

དང་པོ་། ། རྟགས་གྱིས་དགག་པ་། ། རྟོ།

ཅུལ། སྤྲོ་སོགས་རང་བཞིན་བདེ་སོགས་དང་། །

གཅིག་ཕྱིར་ཅིག་ཅར་འཛིན་ཞེ་ན། ། ༡༦༩

སྤྲོ་སོགས་རྣམ་འགྱུར་གྱི་རང་བཞིན་ཡོན་ཏན་གསུམ་ཆ་མཉམ་པའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས།
བདེ་སོགས་དང། སྤྲོ་སོགས་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སེས་པ་གཅིག་གི་ཅིག་ཅར་
འཛིན་ལོ་ཞེ་ན།

ཅུལ། ཐ་དད་སྤྲང་ཅན་སེམས་གྱིས་ནི། །

གཟུང་དེ་ཅི་ལྟར་ཐ་མི་དང། །

སྤྲོ་སྤྲོ་དང་བདེ་བ་དེ་ཅི་ལྟར་ཡང་རང་བཞིན་ཐ་མི་དད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་པར་ཐ་དད་
དུ་སྤྲང་བ་ཅན་གྱི་མ་འགྱུར་བའི་སེམས་གྱིས་རང་བཞིན་ཐ་དད་དུ་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཙམ། བྱི་དེར་བྱང་བར་ཡོད་མིན་ཡང་། །
 གོམས་བ་ཡི་ནི་བྱང་བར་ལས། །༡༥༠
 གློ་ལ་དགའ་དང་ཡོངས་སུ་གདུང་། །
 བྱང་བར་དུ་ནི་མི་འགྱུར་རོ། །

བདེ་སྤྱག་ཆོས་ཙམ། བྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་གཅིག་ལ་དམིགས་ནས་གློ་མ་འཁྲུལ་བ་ལ་སྤར་
 སིམ་ཞིང་དགའ་བར་སྤར་བ་གོམས་བ་ཡི་བྱང་བར་ལས་བྱིས་ཡོངས་སུ་གདུང་བའི་བྱང་བར་དུ་
 སྤར་བར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། བྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡིན་བའི་བྱིར། དེས་ན་བྱི་རོལ་གྱི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ།
 བྱིའི་ཡུལ་གཅིག་དུ་དེར་དམིགས་བར་བྱང་བར་ཡོད་པ་མིན་ཡང་གློ་མ་འཁྲུལ་བ་ལ་སིམ་གདུང་
 སོ་སོར་སྤར་བའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ རྒྱུ་ལྡན་དགག་པ་ རྟེན།

ཙམ། གལ་ཏེ་གློ་ཡང་བདེ་སོགས་ཀྱི། །
 བདག་ཉིད་ཡིན་པས་མི་འགལ་ན། །༡༥༡

གལ་ཏེ། ཆེན་པོའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་གློ་ཡང་བདེ་སོགས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པས་
 གོམས་པས་བྱང་བར་དུ་འགྱུར་བ་གློ་འི་བདག་ཉིད་ཡིན་གྱི། དེ་ཙམ་ལྷའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་བདེ་
 སོགས་མ་ཡིན་པས་གོམས་པས་བྱང་བར་དུ་འགྱུར་བ་མཐོང་བས་དེ་ཙམ་ལྷའི་བདག་ཉིད་ཡིན་
 པ་ཞིགས་ཀྱང་ཤེས་པར་མི་འགྲུབ་པས་ཇི་སྒྲིབ་བཤད་པ་རྣམས་མི་འགལ་ལོ་ཞེ་ན།

ཙམ། དནི་བྱི་དེ་བདེ་སོགས་ཀྱི། །
 བདག་ཉིད་ཡིན་ཞེས་ཅི་ལྟར་རྟོགས། །

དནི་བྱི་རོལ་དེ་ཙམ་ལྷ་པོ་དེ་བདེ་སོགས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་ཞེས་ཅི་ལྟར་ཡང་ཆད་མས་
 རྟོགས་པ་མི་འཐད་བར་ཐལ། གོམས་པས་བྱང་བར་དུ་འགྱུར་བའི་བདེ་སོགས་འདི་གློ་འི་བདག་

ཉིད་ཡིན། དེ་མ་གཏོགས་པའི་བདེ་སོགས་དམིགས་རྒྱུ་མ་དམིགས་པས་ཁེགས་པའི་བྱིར།

ཙ་པ། གལ་ཏེ་རིགས་ནི་ཐ་དད་དག།

གཟུང་འཛིན་མིན་ན་.....།

གལ་ཏེ་བྱི་རོལ་གྱི་དེ་ཙམ་ལྟ་བུའི་བདེ་རང་བཞིན་ཡིན་ཏེ། རྫོམ་བདེ་བ་དང་གཟུང་འཛིན་
ཡིན་པའི་བྱིར། ཁུབ་སྟེ། རིགས་ཐ་དད་དག་གཟུང་འཛིན་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ་ཞེ་ན།

ཙ་པ།སྟེས་བྱ་ནི། །༡༥༡

ཀྱན་གྱི་འཛིན་བྱེད་མི་འགྱུར་ཏེ།

དེས་ན་ཟ་བ་པོ་ཉིད་ཉམས།

ཤེས་རིག་གི་སྟེས་བྱ་ནི་ཚོས་ཙན། དེ་ཙམ་ལྟ་བུ་ཀྱན་གྱི་འཛིན་བྱེད་དུ་མི་འགྱུར་བར་
ཐལ། དེ་དག་དང་རིགས་ཐ་དད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་དག་གི་ཟ་བ་པོ་ཉིད་ཡིན་པ་ཉམས་པར་
ཐལ། འདོད་པ་དེས་ན་འི་བྱིར།

ཙ་པ། འདིས་ནི་རྒྱ་དང་འབྲས་བྱ་བས་ལ།

རིགས་ཐ་དད་ལ་གཟུང་འཛིན་མི་རྒྱུང་བ་འགོག་པའི་རིགས་པ་འདིས་ནི་ཚོས་ཙན།
རིགས་ཐ་དད་ལ་རྒྱ་དང་འབྲས་བྱ་མི་རྒྱུང་བ་ཡང་བསལ་ཏེ། དེ་ལ་ཡང་ཤེས་རིག་གི་སྟེས་བྱས་
མ་དེས་པར་བསྟན་པའི་བྱིར། ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། དེ་ཙམ་ལྟ་བུའི་བདེ་རང་བཞིན་ཡིན་ཏེ། རྫོམ་བདེ་
བ་དང་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁུབ་སྟེ། རིགས་ཐ་དད་རྒྱ་འབྲས་སུ་མི་རྒྱུང་རོ་ཞེ་ན། ཤེས་
རིག་གི་སྟེས་བྱ་དེ་ཙམ་ལྟ་དང་རྒྱ་འབྲས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རིགས་ཐ་དད་པའི་བྱིར། འདོད་ན།
དེ་དག་གཟུང་དོན་དུ་བྱེད་པའི་གཞན་རིག་མངོན་སུམ་ཡིན་པ་ཉམས་སོ།

ཙ་པ། རྒྱ་དང་འབྲས་བྱ་མ་ཡིན་ཏེ། །༡༥༢

གཟུང་དང་འཛིན་པ་ཉིད་མེད་བྱིར།

མོ་དང་དེ་ཙམ་ལྟ་ཆོས་ཅན། གཞུང་འཛིན་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཞུང་བ་དང་འཛིན་པ་ཉིད་དུ་མེད་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན་གཉིས་ཀ་ལེམ་པོར་
མཆུངས་པ་ཉམས་སོ། །

ཙམ། ཡོད་ན་.....། །

གལ་ཏེ་དེ་གཉིས་རྣམས་པ་འཛིན་བྱེད་དང་⁽¹⁾གཞག་བྱ་ཡིན་པས་གཞུང་འཛིན་དུ་ཡོད་ལ།
དེས་ན་རྒྱ་འབྲས་ཀྱང་ཡིན་ནོ་ཞེན།

ཙམ།དེ་ནི་གཞན་ལའང་འགྱུར། །

འོན། སྤྱི་མུ་བྱ་དང་དེ་ཙམ་ལྟ་ཡང་རྒྱ་འབྲས་སུ་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་ཙམ་ལྟ་འཛིན་པ་དེ་
ནི་གཞན་སྤྱི་མུ་ལའང་ཡོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་ལ་ལེམ་པོས་ཁྲུབ་པ་ཉམས་
སོ། །མ་གྲུབ་ན། དེ་ཙམ་ལྟ་འཛིན་པའི་གཞན་རིག་མངོན་སུམ་ཡིན་པ་ཉམས་སོ། །

གཉིས་པ་ཉམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་བྱུང་བ་ཀྱི་ལ་(གཉིས)། སེམས་སུ་གྲུབ་པའི་དོན་བསྟུ་བ་དང་། དེ་
ལ་ཅོད་པ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་ཉམས་སུ་གྲུབ་པའི་དོན་བསྟུ་བ་ཀྱི་ནི།

ཙམ། དེ་བྱིར་དེ་ནི་ནང་ཉིད་དང་། །

མྱོང་བྱེད་བྱིར་སེམས་ཡིན་ནོ། །༡༥༦

བདེ་བ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། རང་གི་བདག་ཉིད་དང་དེ་ཡང་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་ཏེ།
རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་མྱོང་བྱེད་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཤེས་པ་མ་ཡིན་པ་ཁེགས་ཤིང་།
མྱོང་བྱེད་དོན་གཞན་ཡོད་པ་ཁེགས་པ་དེའི་བྱིར། དམ་བཅའ་སྤྲུལ་སྤངས་ཅན་དང་། བྱིམས་
རིགས་པ་ཅན་པ་ཁེགས་པའི་དོན་བསྟུ་སོ། །དེ་ལྟར་མིན་པར་དེ་ཙམ་ལྟའི་རང་བཞིན་ཡིན་

[1] དཔེ་རིང་། བཞག

ཞིང་། དེ་སྐྱེས་བྱས་སྤྱང་ན།

ཙ་བ། གང་གི་རང་བཞིན་སྤྱང་མ་ཡིན། །

དེ་ནི་དེ་ཡི་སྤྱང་མ་ཡིན། །

ཤེས་རིག་གི་སྐྱེས་བྱ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། བདེ་བའི་རང་བཞིན་དེ་ཙམ་ལྟ་སོ་དེ་ཡི་ཡུལ་
གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་སྤྱང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཙམ་ལྟ་སོ་གང་གི་རྣམ་པའི་རང་བཞིན་སྤྱང་
ཞིང་ཤར་བ་མ་ཡིན་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་། །དེ་ལ་ཙོད་བ་སྤང་བ་། ཤེས་པ་། (གསུམ)། གློ་སྤྱང་ཇས་ཐ་དད་དགག། ཇས་ཐ་དད་འདྲེས་
བས་མ་བྱེད་པའི་ལན་དགག་པ། སེམས་སེམས་བྱུང་ལ་མཆུངས་བ་སྤང་བའོ། །

དང་སོ་། གློ་སྤྱང་ཇས་ཐ་དད་དགག་པ་། རྟེན།

ཙ་བ། གལ་ཏེ་དེ་རང་བཞིན་མིན་པ། །

སྤྱང་བས་གློ་གནས་དེ་རིག་ན། ། ༡༧༥

གལ་ཏེ་དེ་ཙམ་ལྟ་སོ་དེའི་རྣམ་པའི་རང་བཞིན་ཤར་བ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱང་བ་ཤེས་རིག་
དེས། གློ་སེམ་སོ་ལ་གནས་པའི་བྱི་རོལ་དེ་ཙམ་ལྟའི་བདེ་བའི་གཟུགས་བརྒྱན་དེ་རིག་པ་ལ་བྱི་
རོལ་བྱི་བདེ་སོགས་རིག་གོ་སྐྱེས་དུ་གློ་དང་སྤྱང་བ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འབྲལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེན།

ཙ་བ། མངོན་སུམ་བྱུང་བའི་རྣམ་པ་ཅན། །

སྤྱང་བ་མ་གཏོགས་འདི་གློ་གང་། །

ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གློ་སྤྱང་ཇས་ཐ་དད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡུལ་མངོན་སུམ་གྱི་རྣམ་པ་
ཅན་དང་། རྟོག་གྱུར་དུ་བྱུང་བའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྤྱང་བ་ཤེས་རིག་འདི་མ་གཏོགས་པ་དེ་ལས་
ཇས་ཐ་དད་པའི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་གློ་གང་ཡང་ཆད་མས་མ་མཐོང་བའི་བྱིད། དེར་ཐལ།

ཙ་བ། དེ་དང་དེ་དོན་ལ་བརྟེན་ནས། །

བདེ་དང་སྤྱག་བསྐལ་སོགས་སྔོང་བ། ། ༡༧༦

གཅིག་ཉིད་འབྱུང་བར་འགྱུར་མཐོང་གི།

བར་དུ་གཞན་ནི་མ་མཐོང་ངོ། །

ལུལ་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་དེ་དང་^[1]དེའི་དོན་ལ་བརྟེན་ནས་བདེ་བ་དང་སྤྱག་བསྐལ་སོགས་སྔོང་བའི་སྔོང་བ་གཅིག་ཉིད་རང་རྒྱུད་ལ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བར་མཐོང་གི་བྱི་རོལ་དང་སྔོང་བའི་བར་དུ་སྒོ་རྒྱས་གཞན་མ་མཐོང་བའི་བྱིར།

གཉིས་པ་༼རྒྱས་ཐ་དད་འདེས་བས་མ་བྱེད་བའི་ལན་དགག་པ་༽ནི།

ཙམ། ལྷགས་གོང་དང་ནི་མེ་བཞིན་དུ། །

འདེས་བས་རྣམ་དབྱེར་མེད་ཅེ་ན། ། ༡༧༧

ལྷགས་གོང་དམར་འབར་བར་གྱུར་བའི་ཆེ། ལྷགས་དང་མེ་གཉིས་རྒྱས་ཐ་དད་དུ་ཡོད་བཞིན་དུ་འདེས་ནས་མ་བྱེད་བ་བཞིན་དུ་སྒོ་སྔོང་གཉིས་ཀྱང་འདེས་བས་སོ་སོའི་རྣམ་བར་གཞན་ལ་འདིའོ་ཞེས་དབྱེར་མེད་པ་ཡིན་གྱི། རྒྱས་ཐ་དད་དུ་མེད་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།

ཙམ། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་དངོས་ཀྱིན་ལ། །

ཐ་དད་ཐ་དད་མིན་བཞག་ཉམས། །

དངོས་པོ་ཀྱིན་ལ་རྒྱས་ཐ་དད་དང་། ཐ་དད་མ་ཡིན་བའི་རྣམ་གཞག་ཉམས་ནས་མི་འབྲེལ་བར་ཐལ། སྒོ་མ་འབྲེལ་བས་རྒྱས་གཅིག་དུ་དམིགས་ཀྱང་རྒྱས་ཐ་དད་འདེས་ནས་མ་བྱེད་བ་དེ་ལྟ་ཡིན་བའི་བྱིར།

ཙམ། ཐ་དད་མེད་སྔོང་གཅིག་ཡིན་ན། །

དེ་ལྟར་གང་མིན་དེ་ཐ་དད། ། ༡༧༨

[1] ལྷ་མ་འོང་མི་འོང་དེའི་དོན།

ཅན་སྐྱབ་འདི་སྐྱབ་བྱེད་མིན་ན། །

ཐ་དད་སྐྱབ་བྱེད་འབྲུབ་མ་ཡིན། །

དངོས་པོ་ཐུས་ཐ་དད་ཏུ་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་གིས་འབྲུབ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གློ་མ་འབྲུལ་
བས་ཐུས་གཅིག་ཏུ་སྐྱོང་བ་འདི་ཐུས་གཅིག་གི་སྐྱབ་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཐུབ་པར་ཐལ། གློ་མ་
འབྲུལ་བས་ཐུས་ཐ་དད་མེད་པར་སྐྱོང་བ་ཐུས་གཅིག་གི་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་ན། དེ་ལས་ཐུས་གཅིག་
ཏུ་སྐྱོང་བ་དེ་ལྟར་གང་མིན་པར་ཐུས་ཐ་དད་ཏུ་སྐྱོང་བ་དེས་ཐུས་ཐ་དད་ཅན་ཏུ་སྐྱབ་པའི་བྱིར།

ཙ་ག། སྐྱག་བསྐལ་དཀར་སོགས་ཐ་དད་སྣང་། །

ཐ་དད་མ་ཡིན་གློ་སྐྱོང་ནི། །༡༧།

ཐ་དད་མེད་སྣང་ཐ་དད་ན། །

ཐ་དད་ཐ་དད་མེད་ཉེན་ཅི། །

ཐུས་ཐ་དད་པའི་རྒྱབ་ཉེན་ཆད་མ་ཅི་ཡང་མེད་པར་ཐལ། སྐྱག་བསྐལ་དང་། དཀར་པོ་
སོགས་གློ་མ་འབྲུལ་བ་ལ་ཐུས་ཐ་དད་ཏུ་སྣང་ཡང་ཐུས་ཐ་དད་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཐུས་ཐ་དད་
མེད་པའི་རྒྱབ་ཉེན་ཆད་མ་ཅི་ཡང་མེད་པར་ཐལ། གློ་དང་སྐྱོང་བ་ནི། གློ་མ་འབྲུལ་བ་ལ་ཐུས་ཐ་
དད་མེད་པར་སྣང་ཡང་ཐུས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་༼སེམས་སེམས་བྱུང་ལ་མཚུངས་བ་སྣང་བ་༽ནི། གློ་སྐྱོང་ཐ་དད་ཏུ་མ་དམིགས་པས་མེད་
པར་འབྲུབ་ན། ཁྱེད་རང་སེམས་ཀྱི་འཁོར་ཏུ་སེམས་བྱུང་ཏུ་མ་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བར་ཁས་བླངས་པ་
དང་། ཏུས་འགའ་ཞིག་གི་ཆེ། བདེ་བ་ལྟ་བུ་གཅིག་ལས་གཞན་མ་དམིགས་ཀྱང་མེད་པར་མི་
འདོད་བཞིན་ཏུ་འདིར་ཡང་ཡིན་ནོ་ཞེན།

ཙ་ག། གཅིག་ཆེ་གསལ་བས་བསྐྱིབས་ན་ཡང་། །

སེམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་རྒྱན་དག་ལ། །༡༨།

ཐ་དད་པར་ནི་མཐོང་བའི་བྱིར། །

ཐ་དད་ཀླུ་གཞག་གྲུབ་པ་ཡིན། །

དུས་གཅིག་གི་ཆེ་བདེ་བ་ལྟ་བུའི་སེམས་བྱུང་གཅིག་ཆེས་གསལ་བས་བསྐྱེབས་ནས་
 དེས་མ་རུས་ན་ཡང་སེམས་བྱུང་ཐ་དད་དུ་མའི་ཀླུ་གཞག་གྲུབ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ན་ཡང་
 སེམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱི་རྒྱུན་དག་ལ་སེམས་བྱུང་དུ་མ་ཐ་དད་པར་མཐོང་བའི་བྱིར། དཔེར་ན།
 ཉིན་པར་ཉི་མའི་འོད་ཀྱིས་སྐར་མ་ཟེལ་གྱིས་མནན་ནས་མ་མཐོང་ཡང་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་སེམས་
 བྱུང་ཡང་ཡིན་ནོ། །དོན་བསྟན་ན། སེམས་བྱུང་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་སྐབས་འགར་མ་མཐོང་བས་མེད་
 པར་མི་འགྲུབ་པ་ལྟར་སློ་སྤྱོད་ཇུས་ཐ་དད་དུ་མ་མཐོང་བས་མེད་པར་མི་འགྲུབ་པའི་དཔེ་དོན་མི་
 མཚུངས་པར་ཐལ། སེམས་ཀྱི་རྒྱུན་ལ་སེམས་བྱུང་དུ་མ་ཆད་མས་མཐོང་། སློ་སྤྱོད་ཇུས་ཐ་དད་
 དུས་ནས་ཡང་ཆད་མས་མ་མཐོང་བའི་བྱིར།

གཞུང་འདིས་སེམས་སེམས་བྱུང་ཇུས་ཐ་དད་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི།
 འབྲེལ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ཅིང་། རིགས་པས་ཀྱང་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན། སེམས་བྱུང་ནང་པན་
 ཚུན་ཀྱང་ཇུས་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་བས་གཙོ་བོ་རྣམ་ཤེས་རྟོག་པ་གཅིག་སྟེས་པའི་ཆེ། འཁོར་དུ་
 སེམས་བྱུང་ཀྱན་འགྲོ་ལྟ་འདྲིས་པར་སྟེ་བས་སྟེས་བྱ་གཅིག་ལ་དུས་གཅིག་དུ་རྟོག་པ་ཇུས་ཐ་དད་
 དུག་སྟེ་བར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རིགས་ཏེ། དམིགས་རུང་མ་དམིགས་པས་ཞེགས་པའི་བྱིར་དང་།
 རྟོག་གཉིས་ཅིག་ཅར་མཐོང་བ་མེད་པའི་སྐབས་བྱེད་ལྟར་སྣང་དུ་འགྱུར་བའི་བྱིར།

རྟོག་པ་རིགས་མ་སྟན་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་མི་སྟེ་བའི་དོན་ཡིན་གྱི། རིགས་མི་མ་སྟན་དུ་མ་
 ཅིག་ཅར་མི་སྟེ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། རིགས་གཅིག་དང་ཐ་དད། རྣམ་ཤེས་དུག་དུ་འདྲིས་པའི་གཅིག་
 གི་ལ་གྲུལ་དུ་མཚུངས་པ་དང་མི་མཚུངས་པ་ལ་བྱེད་དམ། ལུལ་འདྲ་བ་དང་མི་འདྲ་བ་ལ་བྱེད།
 དང་པོ་ལྟར་ན། དམ་བཅའ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྟོག་པ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་སྟེ་བ་བཀག་སྟེ། ཆད་མ་རྣམ་འདྲིས་

ལས། རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཅན་ནི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟེ། ཞེས་བཤད་པ་ལྟར། རྟོག་པ་ཡིན་ན་
 ཡིད་ཤེས་ཡིན་པས་བྱེད་ཀྱང་། དབང་ཤེས་རྟོག་པ་འདོད་པ་རིགས་པའི་ལམ་ལས་འདས་པའི་
 སྤྱིར་རོ། །ཁྱི་མ་ལྟར་ན། རིགས་པ་ཅན་པས་འདི་གཟུགས་འཛིན་པའི་སྟུང་པའི་རྟོག་པ་དང་། འདི་
 གཟུགས་སོ་སྟུང་པའི་རྟོག་པ་དབང་ཤེས་གཉིས་ཅིག་ཅར་སྟེ་བར་ཁས་སྦངས་པ་ལ། སྟོབ་དཔོན་
 གྱིས། རྟོག་གཉིས་ཅིག་ཅར་མཐོང་པ་མེད་པའི་གཞོད་བྱེད་བཞོད་པ་ལྟར་སྦང་དུ་ཐལ། རྟོག་པ་དེ་
 གཉིས་ཀྱང་ཡུལ་ཐ་དད་པའི་སྤྱིར།

འོག་ནས་རྣམ་ཤེས་རིགས་མ་ཐུན་དུ་མ་ཅིག་ཅར་མི་སྟེ་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་རྟོག་པ་རྣམས་ཐ་
 དད་རིམ་གྱིས་སྟེ་བར་མཐོང་གི། ཅིག་ཅར་སྟེ་བ་མ་མཐོང་པའི་སྟུབ་བྱེད་བཞོད་པ་ལྟར་སྦང་དུ་
 ཐལ། ཁྱོད་ལྟར་ན་དེའི་རྟོགས་མི་འགྲུབ་པའི་སྤྱིར། གཙོ་བོའི་རྣམ་ཤེས་རིགས་མ་ཐུན་དུ་མ་ཅིག་
 ཅར་མི་འབྱུང་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ། གཙོ་བོ་རྟོག་པ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་མི་འབྱུང་བར་བཞོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་
 བ། གཙོ་བོར་གྱི་རྟོག་པ་རྣམས་ཐ་དད་དུ་མ་དུས་ཅིག་ཅར་དུ་ཡོད་ན་མངོན་སུམ་གྱིས་དཔྱིགས་
 སུ་རུང་ངམ་མི་རུང་། མི་རུང་ན། གཙོ་བོ་རྟོག་པ་གཅིག་ཁོ་ན་འདུག་ལ། འཁོར་རྟོག་པ་རྣམས་ཐ་
 དད་དུ་མ་འདུག་གོ་སྟུང་དུ་གང་ལས་དེས། དཔྱིགས་རུང་ཡིན་ན་སྟུ་ཅམ་ལ་མ་འཆེལ་^[1]བར་ཁ་
 བྱང་དུ་ཕྱོགས་ལ། རྟོག་པ་རྣམས་ཐ་དད་དུ་མ་དུས་ཅིག་ཅར་སྟུལ་མགོའི་གདེངས་ཀ་ལྟར་འདུག་མི་
 འདུག་ལེགས་པར་བསམས་ན་དེ་མ་ཐག་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །

དེས་ན་སེམས་སེམས་བྱུང་རྣམས་གཅིག་པ་དང་། གཙོ་བོ་གཅིག་གི་འཁོར་སེམས་བྱུང་
 རྣམས་ཀྱང་རྣམས་གཅིག་ཡིན་ནོ། །སེམས་སེམས་བྱུང་གི་བྱུང་བར་ནི། ཡུལ་སོ་སོར་རྣམ་པར་
 རིག་པ་ཅམ་སེམས་ཡིན་ལ། ཡུལ་སོ་སོར་རྣམ་པར་རིག་པ་གཞིར་བྱས་ནས་བྱེད་ལས་ལ་
 སོགས་པ་ཅི་རིགས་པའི་བྱུང་བར་གྱི་ཆས་^[2]བཞག་དགོས་པའི་སྒྲིའི་ཆ་སེམས་བྱུང་རོ། །དེ་ལྟར་

[1] དཔེ་རིད། འཆོལ།

[2] དཔེ་རིད། ཆོས།

དབྱུས་མཐའ་ལས། དེ་ལ་དོན་མཐོང་རྣམ་པར་ཤེས། །དེ་ཡི་བྱད་པར་སེམས་ལས་བྱུང་། །ཞེས་
 པ་དང་། འགྲེལ་པར་དོན་ཅམ་མཐོང་བ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའོ། །དེའི་བྱད་པར་ནི་སེམས་ལས་
 བྱུང་བའོ། །ཞེས་དང་། དེའི་བཤད་པར་ཅམ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲུབ་ནི་བྱེད་བྱ་སེལ་བའི་ཕྱིར་ཉེ། རྩ་
 བོ་ཅམ་དམིགས་ཀྱི་བྱད་པར་མ་དམིགས་སོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆིག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
 ཉེ། དཔེར་ན། དུལ་གཟུགས་སོ་སོར་རྣམ་པར་རིག་པ་ཅམ་གཙུག་པོ་ཡིན་ལ། གཟུགས་སོ་སོར་
 རྣམ་པར་རིག་པ་གཞིར་བྱས་ནས། དེའི་སྟེང་དུ་བྱད་ཆོས་སེམས་ལུལ་ལ་ཕྱོགས་པར་བྱེད་པའི་
 ཆ་སེམས་པ་ཡིན་པ་ནས། འདིས་པའི་ལུལ་མི་བརྟེན་པའི་ཆ་དུན་པ་ཡིན་པ་སོགས་ཁ་ཅིག་བྱེད་
 ལས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བཞག་པ་དང་། ཁ་ཅིག་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཆ་ནས་བཞག་པ་སོགས་སེམས་བྱུང་གི་
 མཚན་ཉིད་རྒྱས་པར་སྟོན་པའི་ཤིང་རྩ་ཆེན་པོའི་གཞུང་རྣམས་ལ་ཞིབ་དུ་བལྟས་ན་དེ་མ་ཐག་ཤེས་
 པར་འགྲུར་རོ། །

དོན་གྱི་བྱད་པར་སེམས་ལས་བྱུང་། །ཞེས་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཆིག་ཀྱང་ལོག་པར་བཏོན་
 བས། སྟོན་པོ་མཐོང་བ་ན་གཟུགས་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་དོན་གྱི་རྩ་བོ་དང་། སྟོན་པོ་མ་ཡིན་
 པ་ལས་ལོག་པ་སོགས་དོན་གྱི་བྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་སྤྲ་མ་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་པའི་ཆ་སེམས་དང་།
 བྱི་མ་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་པའི་ཆ་སེམས་བྱུང་དུ་བྱེད་པ་དང་། ཡང་དོན་གྱི་རྩ་བོ་དང་བྱད་པར་དེ་
 གཞིར་བཟུང་ནས་སེམས་སེམས་བྱུང་གི་བྱད་པར་དོན་གྱི་རྩ་བོ་རང་སྟོབས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་རིག་མི་
 རིག་ལ་འཛིག་པ་སོགས་ནི། ཤིང་རྩ་ཆེན་པོའི་བཞེད་པ་ལོགས་པར་མ་རྟོགས་པའི་རྣམ་འགྲུར་
 རོ། །གཞུང་དག་པ་ལས། དེ་ཡི་བྱད་པར་སེམས་ལས་བྱུང་། །ཞེས་འབྱུང་གི་དོན་གྱི་བྱད་པར་
 ཞེས་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་དག་ནི། རྒྱས་པར་གཞན་དུ་བཤད་པར་བྱའོ། །

ལྷ་འབྱོར་མངོན་སུམ་བཤད་པ།

བཞི་པ་ལྷ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ལ་(གཉིས།) ལྷ་འབྱོར་དང་། ཆེན་འབྱོར་སོ་སོར་བཤད་པའོ། དང་པོ་
 གྲིལ་འབྱོར་ལ་(གསུམ།) མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ་དང་། མཚན་གཞི་བྱུང་བའོ། །

དང་པོ་ཀྱེ་མཚན་ཉིད་ཀྱི། ཡང་དག་པའི་དོན་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཉིང་རེ་
 འཛིན་སྒྲིམ་པའི་སྒྲིབས་གྱིས་ཡང་དག་པའི་དོན་ལ་རྟོག་བྲལ་མ་འབྲེལ་པའི་ཤེས་པ་ནི། ལྷ་འབྱོར་ལ་མ་
 ཆོས་མཚན་མན་ཆད་དུ་ཡང་དག་པའི་དོན་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་
 བསྐྱེད་པ་མ་ཆོས་མཚན་གྱི་སྒྲིབས་སུ་ཐོབ་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དེའི་བདག་པོ་ལས་མཐོང་ལས་
 སྐད་ཅིག་དང་པོའི་ཡང་དག་པའི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ལྷག་མཐོང་གི་ཡེ་ཤེས་སྒྲེ་བ་ལྟ་
 བུའོ། །ཆོས་མཚན་གྱི་དུས་གྱི་ཡང་དག་པའི་དོན་རྟོགས་པའི་ལྷག་མཐོང་རང་གི་རིགས་འདྲ་བྱེ་
 མའི་ཉེར་ལེན་ཡིན་ཡང་། ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལྷག་མཐོང་བྱེ་མའི་བདག་པོའི་རྒྱུན་དུ་
 འགྲུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ན། ཞི་གནས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་བདག་པོ་ལས་ཡང་དག་
 པའི་དོན་རྟོགས་པའི་ལྷག་མཐོང་འགྲུང་བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ཀྱེ་མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ་ཀྱི། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་
 དང་། འཕགས་པ་གསུམ་གྱི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སོགས་སོ། །

གསུམ་པ་ཀྱེ་མཚན་གཞི་བྱུང་བ་ཀྱི། ལྷག་བསྐྱེད་མི་རྟག་སོགས་སུ་སྒྲིམ་པའི་ལྷ་འབྱོར་པ་
 ཆོས་ཅན། ལོ་མས་བྱེད་གྱི་ཡན་ལག་དང་མ་བྲལ་ན་མི་རྟག་སོགས་གསལ་བར་སྤང་བའི་ཡེ་ཤེས་
 དེས་བར་འབྱུང་སྟེ། རྟེན་བརྟན་གོ་མས་པའི་རྩོལ་བ་རེ་རེས་ཀྱང་མི་རྟག་སོགས་ཀྱི་སྒྲིལ་རིགས་འདྲ་དུ་
 མ་བསྐྱེད་པ་མཐོང་བའི་བྱིར། ཞེས་མཐའ་གཞན་འགྲོག་པའི་རིགས་པས་བསྐྱེད་པར་མཛད་དོ། །

སྒྲིན་གྱི་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས། རི་ལྷ་བ་མཁའ་པའི་ཀུན་མཁའ་དངོས་པོ་

སྟོབས་ལྷགས་ཀྱིས་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་གསུངས་ཀྱང་། ཇི་སྟེང་པ་མཆོད་པའི་ཀྱན་མཆོད་དངོས་
 སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་མ་གསུངས་ཞེས་འཆད་པ་མི་འཐད་དེ། ཇི་སྟེང་པ་ཙམ་མཆོད་
 པའི་ཀྱན་མཆོད་དང་། དེ་གཉིས་སྐྱབ་ཀྱས་སུ་མཆོངས་ཤིང་དེ་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་དོན་གྱིས་གོ་བར་
 ལེའུ་གཉིས་པར་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་། ། ཆོག་དོན་མོ་མོར་བཤད་པ་། ལེའུ་གསུམ་། ལྷལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི་མཆོད་གཞི་དང་།
 མཆོད་ཉིད་དང་། ཆོག་བྲལ་གྱི་དོན་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་། ། ལྷལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི་མཆོད་གཞི་། རྟོ།

ཙམ། ལྷལ་འབྱོར་ཤེས་པ་སྤར་བཤད་པ། །

དེ་དག་གི་དེ་བསྟོམས་བྱུང་ཡིན། ། ༡༩ །

སྤར་ལེའུ་གཉིས་པར་བཤད་པའི་ལྷལ་འབྱོར་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བདེན་བཞིའི་གནས་ལྷགས་
 མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་དེ་དག་ཆོས་ཙམ། ལྷལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཡིན་ཏེ། ཡང་དག་
 པའི་དོན་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་ལྷག་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་ཉིང་དེ་འཇིན་དེ་མཐོང་ལམ་མ་ཐོབ་གོང་དུ་སྟོམ་
 པའི་སྟོབས་ལས་བྱུང་ཞིང་། ཡང་དག་པའི་དོན་ལ་རྟོག་བྲལ་མ་འབྲེལ་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་
 འདི་ནི། ལྷལ་འབྱོར་རྣམས་ཀྱི་སྒྲ་མས་བསྟན། ། མ་འདྲེས་པ་ཡི་དོན་ཙམ་མཐོང་། ། ཞེས་ལྷལ་འབྱོར་
 རྣམས་ཀྱི་སྒྲ་མ་སངས་རྒྱས་བཙུན་ལྟན་འདས་ཀྱིས་བདེན་བཞིའི་གནས་ལྷགས་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་
 སྤྱད་མ་འདྲེས་པར་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ལྷལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དུ་བསྟན་
 པའི་དོན་འཆད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་། ། མཆོད་ཉིད་། ལེའུ་གསུམ་། ཆོག་བྲལ་གྱི་དོན་དང་། མ་འབྲེལ་པའི་དོན་ནོ། ། དང་པོ་
 ། ཆོག་བྲལ་གྱི་དོན་། ལེའུ་གསུམ་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་། ། རྒྱས་པར་བཤད་པ་། རྟོ།

ཙ་བ། རྟོག་པའི་བྲ་བ་རྣམ་བསལ་བས། །

གསལ་བ་ཉིད་དུ་སྤྲང་བ་ཡིན། །

ཀླུ་འབྱོར་མཛོད་སྤྲུལ་ཆོས་ཅན། རྟོག་པའི་བྲ་བ་རྣམ་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། རང་ཡུལ་
གསལ་བ་ཉིད་དུ་སྤྲང་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པས་སོ། །དེའི་དཔེ་ནི།

ཙ་བ། འདོད་འཇིགས་མུ་ངན་གྱིས་བརྒྱུམས་དང་། །

རྒྱུན་པོ་མི་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱད་པས། །༡༤༡

མདུན་ན་གནས་པ་བཞིན་དུ་ནི། །

ཡང་དག་མིན་པ་མཐོང་བར་འགྱུར། །

འདོད་ཆགས་དང་། འཇིགས་པ་དང་། བྱ་ཤི་བའི་མུ་ངན་གྱིས་བརྒྱུམས་པ་དང་། རྒྱུན་པོ་མི་
བ་སོགས་གོམས་པ་ལས་གསལ་སྤྲང་འབྱུང་སྟེ། རྒྱུན་དེ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱད་པ་མདུན་ན་གནས་པ་
བཞིན་དུ་གོམས་ཡུལ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་གསལ་བར་མཐོང་བར་འགྱུར་བའི་བྱིར། རང་ཡུལ་
གསལ་བར་སྤྲང་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་ན། རྟོག་བྲལ་ཡིན་པས་བྱུང་བར་ཐལ།

ཙ་བ། རྣམ་པར་རྟོག་དང་རྗེས་འབྲེལ་ནི། །

དོན་གསལ་སྤྲང་བ་ཅན་མ་ཡིན། །༡༤༢

རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་ཞིང་རྟོག་པའི་སྒོ་ཡིན་ན་དོན་གསལ་བར་སྤྲང་བ་
ཅན་མ་ཡིན་པས་བྱུང་བའི་བྱིར།

མི་ལམ་ན་རྟོག་པ་ལ་ཡུལ་གསལ་བར་སྤྲང་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན།

ཙ་བ། མི་ལམ་ན་ཡང་བྲན་པ་དེ། །

དེ་འབྲེལ་དོན་ལྡན་མིན་པར་བྲན། །

མི་ལམ་ན་ཡང་འདས་པ་བྲན་པའི་རྟོག་པ་དེ་རང་ཡུལ་གསལ་བར་སྤྲང་བ་མ་ཡིན་པར་

ཐལ། གསལ་སྤང་དེ་འབྲེལ་དོན་ལྡན་མིན་པར་མི་གསལ་བར་བྲན་པའི་བྱིར། བྱེ་བྲག་སྤྲོ་བ་ན་རེ།
 ཚད་མས་བྱུབ་པའི་དོན་གོམས་པ་ལས་གསལ་སྤང་འབྱུང་ཡང་། བྱིན་ཅི་ལོག་གི་དོན་གོམས་པ་
 ལས་གསལ་སྤང་འབྱུང་བ་མི་འཐད་དེ། གོམས་བས་དེ་ལ་ངོ་བོ་སྤང་རྒྱ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་བྱིར་རོ་
 ཞེན། བྱིན་ཅི་ལོག་གི་དོན་གོམས་བས་གསལ་སྤང་འབྱུང་སྟེ།

ཙམ། མི་གཙང་ཟད་བར་ས་ལ་སོགས། །

ཡང་དག་མིན་བཤང་བསྐྱོམས་པ་ཡི། །༡༩༥

སྟོབས་ཀྱི་སྤྱལ་བ་རྟོག་མེད་དང་། །

གསལ་བར་སྤང་བ་ཅན་དུ་མཐོང་། །

མི་གཙང་བ་དང་། ཟད་བར་ས་ལ་སོགས་པ་ཡང་དག་པ་མིན་བཤང་བསྐྱོམ་པ་ཡི་སྟོབས་
 ཀྱིས་སྤྱལ་ཞིང་བསྐྱེད་པའི་ཤེས་བཤང་རྟོག་མེད་དང་། གསལ་བར་སྤང་བ་ཅན་དུ་མཐོང་བའི་བྱིར།
 དང་སྐྱོས་པ་ནི། ལོག་རྟོག་དགག་པའི་རིམ་པ་ལ་བསྟོས་བཤོ། །

གཉིས་པ་ཁོ་དོན་བཟུ་བ་ཀྱི།

ཙམ། དེ་བྱིར་ཡང་དག་ཡང་དག་མིན། །

གང་གང་ཤིན་ཏུ་བསྐྱོམས་བྱུར་ག། །༡༩༦

བསྐྱོམ་པ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་ན། །

དེ་གསལ་མི་རྟོག་སྟོ་འབྲས་ཅན། །

གོམས་པའི་སྟོ་ཐམས་ཅད་བསྐྱོམ་པ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་ན་ཡུལ་དེ་གསལ་ལ་མི་རྟོག་
 པའི་སྟོ་འབྲས་བྱུར་འབྱུང་བ་ཅན་ཡིན་ཏེ། མི་རྟོག་སོགས་ཡང་དག་པ་དང་། གང་རུས་སོགས་
 ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་གང་དང་གང་ཤིན་ཏུ་སྐྱོམ་པར་བྱུར་བས་བསྐྱོམ་པ་རྟོགས་པ་ན་
 གསལ་སྤང་འབྱུང་བའི་བྱིར། དེར་ཐལ། གོང་དུ་བསྐུབ་པ་དེའི་བྱིར།

ཙ་བ། དེ་ལ་སྤར་བཤད་དངོས་པོ་བཞིན། །

བསྐྱབ་མེད་ཅན་གང་ཡིན་དེ། །༡༩༦

བསྐྱོམས་བྱང་མངོན་སུམ་ཆད་མར་འདོད། །

དེ་ལ་སྤར་ལེའུ་གཉིས་པར་བཤད་པའི་བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་ཀྱི་དངོས་པོ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་བཞིན་དུ། ཀུན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ནལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཆད་མར་འདོད་དེ། ཡང་དག་པའི་དོན་གང་ཡིན་པ་དེ་སྐྱོམ་པའི་སྒྲིབས་ལས་བྱང་པའི་ཡང་དག་པའི་དོན་ལ་གསར་དུ་བསྐྱབ་མེད་པ་ཅན་གྱི་རྟོག་མེད་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཙ་བ། ལྷག་མ་ཉེ་བར་བསྐྱད་བ་ཡིན། །

ལྷག་མ་མི་སྤྱག་པ་སྐྱོམ་པའི་སྒྲོ་ཆོས་ཅན། དུལ་གསལ་བར་སྤང་ཡང་ནལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་ཏེ། ཉེ་བར་བསྐྱད་ཅིང་བསྐྱབ་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་༼རྟོག་བྱལ་གྱི་དོན་ལྟེ་བྱེད་ལུ་བཤད་པ་༽ལ་(གཉིས།) རྟོག་པ་ངེས^[1]་གཟུང་བ་ནི།

ཙ་བ། ཤེས་གང་གང་ལ་སྤྱདོན་འཛིན། །

དེ་ནི་དེ་ལ་རྟོག་པ་ཡིན། །༡༩༧

སྤོང་སྐྱུམ་པའི་སྒྲོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྟོག་པ་ཡིན་ཏེ། སྤོང་དོན་སྤྱི་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པར་ཐལ། ཤེས་པ་གང་ཡུལ་གང་ལ་བསྐྱོམ་ནས། དེའི་སྤྱི་སྤྱི་དང་དོན་སྤྱི་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་དེ་ནི་ཡུལ་དེ་ལ་རྟོག་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར།

(གཉིས་པ་)རྟོག་བྱལ་གྱི་དོན་ལ་གཉིས། མཐའ་དབྱེད་པ་དང་། ཆིག་དོན་ནི།

དང་པོ་༼མཐའ་དབྱེད་པ་༽ནི། གང་དག་ཤེས་པ་གང་ཡིན་རང་གི་ངོ་མོ་ལ་རང་རིག་མངོན་སུམ་དུ་འདོད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། དཔེར་ན། སྤྱི་མི་རྟོག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ལྟ་བུ་རང་གི་ངོ་མོ་

[1] སྤྱི་མི་རྟོག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ལྟ་བུ་རང་གི་ངོ་མོ་

ལ་མངོན་སུམ་ཞེས་བདེ་རང་གི་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་དེ་རྗེས་དཔག་ལ་མངོན་སུམ་དུ་སྤང་
 ཞིང་། རྗེས་དཔག་གྲང་དེ་ལ་མངོན་སུམ་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནམ། ཡང་ན་རང་གི་ངོ་བོ་གཟུང་བའི་
 རྣམ་པ་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་ནམ། ཡང་ན། གཟུང་རྣམ་ཡང་མིན་པའི་རྗེས་དཔག་གི་ངོ་བོ་གཞན་
 ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན། བྱི་མ་མི་འཐད་པ་ནི་རྟོགས་པར་སྒྲ་ལ། དང་པོ་ལྟར་ན། རྗེས་
 དཔག་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཁྱོད་རང་གི་གཟུང་བའི་རྣམ་པ་དེ་ལ་མངོན་སུམ་དུ་ཐལ། ཁྱོད་ཁྱོད་
 རང་གི་འཛིན་རྣམ་པ་མངོན་སུམ་གང་ཞིག་དེ་གཉིས་ལུལ་དང་། ཏུས་དང་ངོ་བོ་གང་ལ་བལྟས་
 གྲང་། ཁྱབ་མཉམ་གྲུབ་ཐྱེ་ཆས་གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁྱབ་པ་མེད་ན། རོན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་
 གཅིག་ཁྱེས་པའི་རིགས་པ་ལ་ཁྱད་བར་ཅི་ཅམ་ཡོད་པ་དེ་ཅམ་འདི་ལ་ཡང་ཡོད་དོ། །འདོད་ན།
 རྟོག་བྲལ་དུ་ཐལ་ལོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན། ཡང་ཉེས་པ་དེ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །ཡང་ཁ་ནང་བལྟ་ལ་
 རང་རིག་མངོན་སུམ་དང་། བྱིར་བལྟ་ལ་རྗེས་དཔག་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེའི་དོན། ཁ་ནང་བལྟའི་ཆ་
 རང་རིག་མངོན་སུམ་དང་། བྱིར་བལྟའི་ཆ་རྗེས་དཔག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ན། དེ་སྐད་
 སྒྲ་བར་རིགས་ཀྱི། བྱིར་བལྟ་ཐམས་ཅད་ནང་དུ་བལྟས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲ་བར་མི་རིགས་སོ། །

ཁོ་བོ་ཅག་གིས་དེ་སྐད་མ་སྒྲས་སོ་ཞེ་ན། ཁ་བྱིར་བལྟའི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་གྲང་རང་གི་
 ངོ་བོ་འཛིན་རྣམ་ལ་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཡིན་པ་ཉམས་སོ། །ཡང་རྗེས་དཔག་གིས་ཁ་བྱིན་དུ་
 རིམ་གྱིས་བལྟ་བ་ཡིན་ནམ། ཅིག་ཅར་བལྟ་བ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། ཁ་ནང་དུ་མི་བལྟ་བའི་ཤེས་
 པ་ཅུང་ཟད་ཅིག་ཡོད་པའམ། ཤེས་པ་རྟག་པ་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ལྟར་
 བ་ཡང་། རང་གི་གཟུང་རྣམ་དང་འཛིན་རྣམ་གཉིས་ཀ་གསལ་བར་སྤང་ན་རྟོག་བྲལ་གྱི་ཉེས་པ་དེ་
 ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །འཛིན་རྣམ་གསལ་བར་སྤང་། གཟུང་རྣམ་མི་གསལ་བར་སྤང་ངོ་ཞེ་ན། རྗེས་
 དཔག་དེ་ཉིད་རྟོག་པ་ཡང་ཡིན་ལ། རྟོག་མེད་གྲང་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཁས་སྐྱབས་པ་ལ་གནོད་བྱེད་འི་
 བའི་རྒྱལ་པོས་གྲང་བརྗོད་མི་ཏུས་སོ། །ཡང་། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཆད་མ་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་རང་

རིག་མངོན་སུམ་ཆད་མར་འདོད་པ་ཡང་། དབང་པོའི་སེམས་ནི་ངེས་ཕྱིར་དང་། ཞེས་གསུགས་ལ་སོགས་པ་ཁོ་ནའི་ཡུལ་ཅན་དུ་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ། དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་ངོ་བོ་འཛིན་ཀླམ་དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། དེ་ལ་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཛིན་ཀླམ་གཞལ་བྲ། གཞུང་ཀླམ་ཆད་མ། རང་རིག་འབྲས་བྲ། ཞེས་ཆད་འབྲས་ཀྱི་ཀླམ་གཞལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །

དེས་ན། སེས་པ་ཀུན་གྱི་འཛིན་པའི་ཀླམ་པ་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཡིན་ལ། དེ་རྟོག་པ་དང་རྟོག་མེད་ཀྱི་གཞུང་ཀླམ་ལ་པར་མངོན་སུམ་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི་ཁ་ཕྱིར་བལྟའི་སེས་པ་འཛིན་ཀླམ་ལ་རྩར་མངོན་སུམ་དུ་འགྱུར་བ་གལ་སྲིད། རོན། རྗེས་དཔག་གི་འཛིན་ཀླམ་ལ་དེའི་གཞུང་ཀླམ་གསལ་བར་སྤང་བར་ཐལ། དེ་གཞུང་ཀླམ་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདོད་པ་ཡིན་རོ། ཁོ་ན་རྟོག་པའི་གཞུང་ཀླམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གསལ་བར་སྤང་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།

རྗེས་དཔག་དེ་ཉིད་ལ་གསལ་བར་སྤང་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་ནི་རྟོགས་མ་གྲུབ་ལ། དེ་མྱོང་རང་རིག་མངོན་སུམ་ལ་གསལ་བར་སྤང་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྒྱབ་པ་མེད་དེ། རྟོག་པའི་གཞུང་ཀླམ་རྟོག་པ་ལ་མི་གསལ་བར་སྤང་བས། དེ་གསལ་བར་སྤང་བའི་སྒོ་མི་སྲིད་པ་སུས་ཀྱང་སྦྱབ་མི་ལུས་སོ། ཁྱོད་རང་ལྟར་ན། རྟོག་པའི་གཞུང་ཀླམ་མྱོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་མི་སྲིད་ན། དེ་མེས་པོར་ཁས་སྒྲངས་པ་ལ་གཞོད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ལ། སྲིད་ན་དེ་ཉིད་ལ་གསལ་བར་སྤང་བས་ཁྱོད་རང་ལ་ཡང་རྟོག་པའི་གཞུང་ཀླམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་ཉེས་པར་ཅིས་ཉེ་མི་འགྱུར། དེས་ན། རིགས་པ་དང་བྲལ་བའི་དོན་ཁས་སྒྲང་བར་མི་བྱའོ། །

གཉིས་པ་༼ཆིག་དོན་༽ནི།

ཅ་ག། རང་གི་ངོ་བོ་སྤྲོད་ན་མིན། །

སེས་པའི་ཕྱན་མང་མ་ཡིན་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་འཛིན་ཀླམ་ཆོས་ཅན། སྤྲོད་ན་གཞུང་ཡུལ་དུ་

བྱས་ནས་འཛིན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁ་ནང་ཁོ་ནར་སྟོགས་པ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཙམ། དེ་བྱིར་དེ་ལ་ཀུན་མངོན་སུམ། །

འཛིན་པའི་རྣམ་པ་དེ་ལ་ཤེས་པ་ཀུན་མངོན་སུམ་དུ་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་ཤེས་པ་ཀུན་གྱི་སྒྲ་དོན་མི་འཛིན་པར་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པ་དེའི་བྱིར། ཡང་ན། བྱེ་བྲག་ཏུ་བཀར་ནས་རྟོག་པའི་གཟུང་རྣམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་སྤྱོད་པའི་འཛིན་རྣམ་ཞེས་བསྟན་པའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་དེ་ལ་ཁྱོད་མངོན་སུམ་དུ་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་ཁྱོད་ཀྱི་སྒྲ་དོན་འཛིན་པ་མ་ཡིན་པར་ཁྱོད་ཀྱི་རང་མཆོག་གྱི་ངོ་མོ་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པ་དེའི་བྱིར།

མངོན་སུམ་ལྟར་སྒྲུབ་པ་ཤད་པ།

གཉིས་པ་མངོན་སུམ་ལྟར་སྒྲུབ་ལ་(གཉིས)། ལྟར་སྒྲུབ་གི་དབྱེ་བ་དང་། བྱེ་བའི་དགོས་པ་ལོ། །

དང་པོ་(ལྟར་སྒྲུབ་གི་དབྱེ་བ་)འི། སྟོབ་དཔོན་སྟོགས་སྒྲུབ་གིས་ལྟར་སྒྲུབ་བདུན་དུ་བཤད་དེ། འབྲུལ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་། རྗེས་དཔལ་རྗེས་སུ་དཔལ་ལས་བྱུང་། །དེ་དང་མངོན་འདོད་ཅེས་བྱའོ། །མངོན་སུམ་ལྟར་སྒྲུབ་རབ་རིབ་བཅས། ཞེས་སོ། །དེ་ལ་མངོན་སུམ་ལྟར་སྒྲུབ་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། རྟོག་པ་དང་བཅས་པ་དང་། རྟོག་པ་མེད་པ་ལོ། རྟོག་པ་ལ་བྱུག་སྟེ། སྟིག་རྒྱ་ལ་རྒྱར་འཛིན་ལྟ་བུ་འབྲུལ་པའི་ཤེས་པ་དང་། རགས་རྒྱན་ལ་རྟོག་པའི་སྟོན་ལྟ་བུ་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཤེས་པ་དང་། རྟགས་འཛིན་པ་རྗེས་དཔལ་དང་། རྟགས་ཅན་འཛིན་པ་རྗེས་སུ་དཔལ་ལས་བྱུང་བ་དང་། འདས་པའི་དོན་བྱུང་བ་དང་། མ་འོངས་པའི་དོན་མངོན་པར་འདོད་པ་ལོ། རྟོག་པ་མེད་པ་ནི་གཅིག་སྟེ། རབ་རིབ་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་ཤེས་པ་ལོ། རྣམ་འགྲེལ་མཛད་པ་ལྟར་ན།

ཙམ། མངོན་སུམ་ལྟར་སྒྲུབ་རྣམ་པ་བཞི། །

རྟོག་པའི་ཤེས་པ་ནམ་གསུམ་དང་། ། ༡༥༤

རྟོན་བསྐྱད་པ་ལས་བྱུང་བ་ཅན། །

རྟོག་པ་མེད་པ་གཅིག་ཡིན་ནོ། །

མངོན་སུམ་ལྟར་སྒྲུང་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་དེ། རྟོག་པའི་ཤེས་པ་ནམ་གསུམ་
དང་། རྟོན་དབང་པོ་བསྐྱད་པ་ལས་བྱུང་བ་ཅན། རྟོག་པ་མེད་པ་གཅིག་ཡོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་༼ཕྱེ་བའི་དགོས་པ་༽ལ་(གཉིས)། རྟོག་པ་མངོན་སུམ་ལྟར་སྒྲུང་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བའི་
དགོས་པ། རྟོག་མེད་ལྟར་སྒྲུང་ཡོགས་སུ་བཀར་བའི་དགོས་པའོ། །དང་པོ་༼རྟོག་པ་མངོན་སུམ་ལྟར་སྒྲུང་
གསུམ་དུ་ཕྱེ་བའི་དགོས་པ་༽ལ་(གཉིས)། མདོར་བསྟན་དང་། རྒྱས་བཤད་དོ། །

དང་པོ་༼མདོར་བསྟན་༽ནི།

ཙམ། དབང་སྐྱེས་མེན་པར་གྲུབ་དོན་དུ། །

གཉིས་བཤད་འབྲུལ་པ་མཐོང་ཕྱིར་རོ། ། ༡༥༥

འབྲུལ་བའི་ཤེས་པ་དང་། གུན་ཚོ་བ་པའི་ཤེས་པ་གཉིས་རྟོག་པ་མངོན་སུམ་ལྟར་སྒྲུང་དུ་
བཤད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་གཉིས་དབང་པོ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པར་གྲུབ་པའི་
དོན་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་དབང་སྐྱེས་མ་ཡིན་པར་བསྐྱབ་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཁ་
ཅིག་དེར་འབྲུལ་པ་མཐོང་བས་དེ་ཕྱོག་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲུལ་པ་ཇི་ལྟར་མཐོང་ཞེ་ན།
རིགས་པ་ཅན་པས་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དབང་པོ་དང་དོན་མཁྱད་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པ་
འབྲུལ་པ་མེད་པ་ངེས་པའི་བདག་ཉིད་ཅེས་སྒྲོས་ནས་རྒྱ་བ་གཉིས་སྒྲུང་གི་ཤེས་པ་སོགས་མངོན་
སུམ་ཡིན་པ་བཅད་པའི་ཆེད་དུ་དབང་དོན་མཁྱད་པ་སྒྲོས་ལ། སྒྲིག་རྒྱ་ལ་ཆུར་འཛིན་ལྟ་བུ་དེས་
གཙོད་མི་ཁུས་པར་མཐོང་ནས་འབྲུལ་པ་མེད་པ་སྒྲོས་སོ། །

ཙམ། རྟོན་དབང་སོགས་གྲུབ་བརྗོད་པ་ནི། །

སྤྲུལ་གཉིས་ཉིད་བསྐྱབ་ཕྱིར་རོ།

ཤེས་དབག་སོགས་བཞི་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པར་གྲུབ་ཀྱང་མངོན་སུམ་ལྟར་^[1] དུ་བརྗོད་པ་
 བྱི་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྤྲུལ་གཉིས་མངོན་སུམ་ལྟར་སྤྲུལ་གྱིད་དུ་སྐྱབ་པའི་མཐུན་
 དཔེར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མངོ་མཛད་བསམ། རྟོག་པ་མངོན་སུམ་ལྟར་སྤྲུལ་བྱུག་ཏུ་བྱེ་
 བ་ཆམ་འབྲེལ་མཛད་བསམ་སྟེ་ཆོན་གཉིས་སུ་བསྐྱབ་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དབང་ཤེས་མ་
 ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་ཆོད་གཞི་དང་མཐུན་དཔེ་གཉིས་སུ་འདུས་པར་བསྐྱན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཡང་གསུམ་དུ་བསྐྱབ་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དབང་ཤེས་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་ཆོད་
 གཞི་རིགས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཡོད་པར་བསྐྱན་ནས། ལྷག་མ་བཞི་ཀ་དེའི་མཐུན་དཔེར་རིགས་
 གཅིག་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ཀྱི།

ཅུལ། བརྟེན་ཅན་དང་དོན་གཞན་ལ།

སྒྲོ་འདོགས་ཆམ་པར་རྟོག་པ་དག། ༡༤༠

མངོན་སུམ་ཉིད་འབྱུག་ཅན་ཉིད་ཕྱིར།

འགའ་ཆེ་འཁྲུལ་པའི་རྒྱ་ཡིན་ནོ།

བརྟེན་ཅན་གྱི་རྟོག་པ་དང་། དོན་གཞན་ལ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་ཆམ་པར་རྟོག་པ་དག་ཆོས་
 ཅན། དུས་འགའ་ཞིག་གི་ཆེ་དབང་ཤེས་སུ་འཁྲུལ་པའི་རྒྱ་ཡོད་པ་ཡིན་ཉེ། དོན་རང་མཆོན་འཛིན་
 པའི་མངོན་སུམ་དང་། དུས་དུས་ཉེ་བར་འབྱུག་པ་ཅན་ཉིད་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་འཁྲུལ་པའི་ཕྱིར།

ཅུལ། རི་ལྟར་ལྟོག་ཏུ་གྱུར་དོན་ཅན།

བརྟེན་པ་ལ་སོགས་རྟོག་པ་འདི། ༡༤༡

[1] དཔེ་རིང་༡༤༠། ལྟར་སྐྱབ་

བད་ལ་བཏོས་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན། །

མངོན་སུམ་དོན་ལ་འཛིན་མི་བྱེད། །

དཔེ་རྟོག་པར་བསྟན་པ་ནི། ཇི་ལྟར་ཡུལ་སྐྱོག་དུ་གྱུར་པའི་དོན་ཅན་བྲན་པ་དང་། མངོན་འདོད་ལ་སོགས་པའི་རྟོག་པ་བཞི་བོ་འདི་ཆོས་ཅན། ཡུལ་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པའི་དོན་ལ་གཟུང་དོན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་འཛིན་པར་མི་བྱེད་པར་དོན་སྤྱི་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་ཏེ། རང་ཡུལ་འཛིན་པ་བད་ལ་བཏོས་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་གྱི་ཆོ་ཡིན་པའི་བྱིར། བད་ལ་བཏོས་ན་རྟོག་པ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་ཁོ་བོ་ཡང་འདོད་དོ་ཞེས།

ཙམ། དེ་ལྟར་ཉམས་སྤྲོད་བྲན་མེད་པར། །

བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་དག་ལ། །༥༤༥

ཤེས་ཡོད་མིན་པས་དེ་ཡང་ནི། །

མངོན་སུམ་ལས་ནི་ཡོངས་ཉམས་འགྱུར། །

དཔེ་དེ་ལྟར་སྐྱོག་རྒྱ་ལ་རྒྱར་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་དང་། བྱམ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོགས་པ་དག་ལ་རྟོག་པའི་ཤེས་པ་དེ་ཡང་ནི་ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱོད་བཤད་དུ་ཡོད་པའི་དབང་ཤེས་ལས་ནི་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཁྱོད་སྟོན་ཉམས་སུ་སྤྲོད་པའི་ཡུལ་གྱི་བད་བྲན་པ་མེད་པར་ཁྱོད་སྤྱོད་པ་མ་ཡིན་པས་རང་ཡུལ་འཛིན་པ་བད་བྲན་པ་ལ་བཏོས་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། བད་འཛིན་ཅན་ནི། ལྟ་ལྟར་ཞབས་ཞུས་པ་ལ། བྱམ་པ་འོ་སྤྲུལ་དུ་རྟོག་པ་ངེས་པར་བད་བྲན་པ་ལ་བཏོས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། ཆོ་དེ་ཉིད་གྱིས་བད་འཛིན་དགོས་པ་མ་ཡིན་གྱི་བད་བྲན་པ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བར་ཡུལ་འཛིན་པའི་རྒྱས་པ་མེད་པའི་རིགས་སུ་གནས་པའོ། །དོན་གཞན་ལ་སྤྱོད་འདོགས་པ་ནི། སྐྱོག་རྒྱ་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱར་སྤྱོད་འདོགས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། ཞེན་ཡུལ་ལ་འཁྲལ་པའི་རྟོག་པའོ། །

གཉིས་པ་། རྟོག་མེད་ལྷ་རྣམས་སུ་བཀར་བའི་དགོས་པ་། ལ་(གཉིས)། འཐད་པའི་ཕྱོགས་བཞག་པ་
དང་། དམིགས་བསལ་གྱི་དོན་གཞན་དུ་རྟོག་པ་དགག་པ་ལོ། །

དང་པོ་། འཐད་པའི་ཕྱོགས་བཞག་པ་། རི། རབ་རིབ་བཅས་ཞེས་ལོགས་སུ་སྒྲོས་པ་ལ་དགོས་པ་
ཅི་ཡོད་ཅི་ན།

ཙ་བ། འདིར་ནི་བཞི་པ་དམིགས་བསལ་ཏེ། །

ཀུན་ལས་བརྒྱས་སུ་མངོན་སུམ་ལྷ་རྣམས་བདུན་པ་ཡིན་པ་ནུམ་འགྲེལ་འདིར་ནི་བཞི་
པར་བསྟན་པ་རབ་རིབ་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱད་པའི་ཤེས་པ་དེ་རྟོག་པའི་སྡེ་ཚན་ལས་དམིགས་
ཀྱིས་ལོགས་སུ་བསལ་ནས་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྟོག་མེད་མངོན་སུམ་ལྷ་རྣམས་དུ་
ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར།

འོན། མངོན་སུམ་དུ་ཐལ། རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཐུབ་པ་མེད་ན། ཀུན་ལས་
བརྒྱས་ལས། མིང་དང་རིགས་སོགས་སྒྲོར་བ་ཡི། རྟོག་པ་དང་བྲལ་མངོན་སུམ་མོ། །ཞེས་དེ་
མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། སྒྲོབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྒྲུང་གིས་དེ་ལྟར་
བཤད་པ་དང་རྟོག་མེད་མངོན་སུམ་ལྷ་རྣམས་བཤད་པ་མི་འགལ་བར་ཐལ། འདིར་བཞི་པ་ཀུན་
ལས་བརྒྱས་སུ་བདུན་པར་བསྟན་པའི་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཐུད་པར་འབྲལ་བ་ནུམ་མངོན་སུམ་ཡིན་པ་
དམིགས་ཀྱིས་བསལ་ཏེ། མིང་དང་ཞེས་སོགས་མ་འབྲལ་བ་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ལྷག་མར་
གོ་བའི་སྒྱིར་བཏང་གི་ཆོག་ཡིན་པའི་བྱིར།

འོན། མངོན་སུམ་རྟོག་བྲལ་མ་འབྲལ་བ། །ཞེས་སྒྲོས་པས་ཆོག་མེད་སོ་སོར་སྒྲོས་པ་ལ་
དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཅི་ན། དེ་ལྟར་སྒྲོས་པས་མངོན་སུམ་ལྷ་རྣམས་གི་དབྱེ་བ་གཉིས་དངོས་སུ་ཤེས་
ནས་མ་འབྲལ་བ་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐུར་དུ་དགོས་པ་དོན་གྱིས་གོ་བའི་བྱིར་དང་།
རིགས་པ་ཅན་པ་མངོན་སུམ་རྟོག་པར་འདོད་པ་དག་གི་ལོག་རྟོག་དགག་པའི་ཆེད་དུ་མངོན་སུམ་

ཡིན་ན། མིང་དང་རིགས་སོགས་སྒྱུར་བའི་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བ་གཅིག་དགོས་སོ་ཞེས་སྒྱུར་བཏང་
གི་ཆིག་དེ་སྒྲིམ་སོ། །དེ་ལ་བྲལ་བ་ཉིག་པ་གཉིས་གསུངས་བ་ནི། གཞན་དག་དབང་ཤེས་མིང་
སྒྱུར་རྟོག་པ་དང་དོན་སྒྱུར་རྟོག་པར་འདོད་པ་དགག་པའི་ཆེད་དང་། ཡང་ན། མིང་སོགས་སྒྱུར་བ་
རང་ལུགས་ཀྱི་རྟོག་པའི་མཆོན་ཉིད་དང་། རིགས་སོགས་སྒྱུར་བ། གཞན་དག་གི་རྟོག་པའི་མཆོན་
ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་ཀ་དང་བྲལ་བ་དགོས་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །ཁོ་ན། རབ་རིབ་བཅས། སྒྲིམ་པས་
རབ་རིབ་ཀྱིས་བསྐྱད་པ་ཁོ་ན་མངོན་སུམ་ལྟར་སྤང་བྱ་འགྲུར་རོ་ཞེ་ན།

ཙ་བ། དེར་ནི་ཉེར་གཞོད་ལས་སྒྲིམ་བརྗོད། །༡༩༣

རབ་རིབ་བཅས། ཞེས་སྒྲིམ་པ་དེས་ནི་རབ་རིབ་ཀྱིས་བསྐྱད་པའི་ཤེས་པ་ཁོ་ན་མངོན་
སུམ་ལྟར་སྤང་བ་སྟན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་རྒྱུན་དབང་པོ་ལ་བྱིན་དགི་རྒྱུན་གྱིས་ཉེ་བར་གཞོད་
པ་ལས་སྒྲིམ་པའི་དབང་ཤེས་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་ལྟར་སྤང་བྱ་གོ་བའི་ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་བྱིས་
པོ་ན། རབ་རིབ་ཀྱིས་བསྐྱད་པ་ཅམ་སྒྲིམ་ཤེ་ན།

ཙ་བ། དེ་ལ་རབ་རིབ་འབའ་ཞིག་ནི། །

ཉེར་གཞོད་མཆོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན། །

དེ་ལ་རབ་རིབ་ཀྱིས་བསྐྱད་པ་འབའ་ཞིག་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། དབང་པོ་
གཞུགས་ཅན་ལ་བྱིན་དགི་རྒྱུན་གྱིས་ཉེ་བར་གཞོད་པའི་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་འབྲུལ་པ་ཐམས་
ཅད་འབྲུལ་རྒྱུའི་སྒྲོན་པ་མངོན་སུམ་ལྟར་སྤང་བ་མཆོན་པར་བྱེད་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིས་

གཉིས་པ་༼དམིགས་བསལ་གྱི་དོན་གཞན་དུ་རྟོག་པ་དགག་པ་༽ལ་(གཉིས)། དམིགས་བསལ་གྱི་ཆིག་རྟོག་
མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་མངོན་སུམ་གྱི་མཆོན་ཉིད་དུ་བཞག་པའི་ལོག་པའི་དཔེར་འདོད་པ་དགག་པ་དང་།
གསལ་སྤང་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཁ་ཅིག་རྟོག་མེད་ཡིན་པ་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བའི་དོན་ཅན་དུ་འདོད་
པ་དགག་པ་ལོ། །དང་པོ་༼དམིགས་བསལ་གྱི་ཆིག་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་མངོན་སུམ་གྱི་མཆོན་ཉིད་དུ་བཞག་པའི་ལོག་པའི་དཔེར་

འདོད་པ་དགག་པ་ཤེལ་(གཉིས།) ལུང་དང་སྦྱར་བའི་རིགས་པས་དགག་པ། མ་སྦྱར་བའི་རིགས་པས་
དགག་པའོ། །

དང་པོ་༼ ལུང་དང་སྦྱར་བའི་རིགས་པས་དགག་པ་ཤེལ།

ཙམ། དེ་ཡང་ཡིད་ཀྱི་ཞེས་ཁ་ཅིག

སློབ་དཔོན་གྱི་སློབ་མ་རྟོག་བྲལ་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡོངས་རྫོགས་སུ་བསམ་པ་
ཁ་ཅིག ། རྒྱ་བ་གཉིས་སྤང་གི་དབང་ཤེས་སོགས་རྟོག་བྲལ་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་བཤད་
པའི་ལོག་པའི་དཔེ་ཡིན་ཏེ། ལོག་པའི་དཔེར་ཤེས་པའི་དོན་དུ། རབ་རིབ་བཅས། ཞེས་སློབ་ལ།
རྒྱ་བ་གཉིས་སྤང་གི་ཤེས་པ་དེ་ཡང་། ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་རྟོག་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་
ཏོ། ། རྟོག་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེས། མིག་གི་དབུས་ན་རབ་རིབ་གནས་པས་རྒྱ་བ་དེ་ཉིད་ཟུར་གཉིས་
སུ་རིམ་གྱིས་མཐོང་བ་ན། ཅིག་ཅར་དུ་ཡོད་པར་སློབ་དགགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ཏོ། །

ཙམ། རྩོད་དང་རྒྱ་གཉིས་ལ་སོགས་སྒྲིའི། ༡༩༮

དབང་པོའང་རྒྱ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བའི། །

གཞུང་འདི་དང་ནི་དེ་དག་འགལ། །

རྒྱ་བ་གཉིས་སྤང་གི་ཤེས་པ་ཡིད་ཤེས་རྟོག་པར་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྤང་བཞེད་པ་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། དེ་བཞེད་པར་འདོད་པ་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྤང་གིས་ཅོད་སྦྱབ་མཁན་པོ་ལ་རྩལ་ཐུན་
དབང་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པས་དམིགས་པ་ཡིན་ན་མིག་གི་དབང་པོའང་། རྩོད་པོ་དང་རྒྱ་བ་གཉིས་
ལ་སོགས་པར་སྤང་བའི་དབང་སྒྲིའི་ལུལ་དུ་ཐལ། རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བའི་གཞུང་འདི་དང་
འདོད་པ་དེ་དག་འགལ་བའི་ཕྱིར། ལྷན་ལས་བརྒྱས་ཀྱི་ཅོད་སྦྱབ་ལ་དགག་པ་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་
ཅོད་སྦྱབ་མཁན་པོས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་དམིགས་སྟེན་དུ་ཁས་སྤངས་པ་
ལ། སློབ་དཔོན་གྱིས་ཇི་ལྟར་སྤང་བའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དེ་ལས་དམིགས་སྟེན་གྱི་སྟོན་སྒྲིལ་

སམ། ལྷན་ཚུལ་དེ་ལས་གཞན་པའི་སྒོ་ནས་སྤྲོས། དང་པོ་མི་རིགས་པར་ཐལ། རྣམ་ཤེས་ལྷ་ལ་
 ཡུལ་རགས་པར་སྤང་ཞིང་རགས་པ་རྩས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པའང་མི་འཐད་པར་ཐལ། རི་
 ལྷན་སྤང་བ་དེ་ལས་གཞན་པའི་དོན་མ་མཐོང་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ། རྣམ་པ་གཞན་དུ་སྤང་ཡང་རྒྱ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩལ་ཐུན་དབང་ཤེས་ཀྱིས་དམིགས་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས། མིག་ལ་སོགས་པའི་རྩལ་
 བྱ་རབ་ཀྱང་དབང་ཤེས་ཀྱིས་དམིགས་པར་ཐལ། ཞེས་བརྗོད་པའོ། །འང་ཞེས་བཞི། ཕྱིའི་རྩལ་བྱ་
 རབ་ཏུ་མ་ཐད། དབང་པོའི་རྩལ་ཐུན་རྣམས་ཀྱང་དབང་ཤེས་ཀྱི་རྒྱར་གཞན་དག་འདོད་པར་ཐལ་
 བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའོ། །དམིགས་བརྟག་ཏུ། དབང་པོ་རྣམ་པར་རིག་པའི་རྒྱ། །སྤྲོ་རབ་རྩལ་དག་
 ཡིན་མོད་ཀྱི། ཞེས་བ་དང་། ཀུན་ལས་བརྟུས་དོན་གཅིག་པས། རྩལ་ཐུན་ཆད་སྤྱོད་མཛད་བཞེད་
 བ་མ་ཡིན་གྱི། དེ་ཡོད་ན་རྒྱ་ཡིན་དུ་རྟག་ཀྱང་དམིགས་རྒྱེན་དུ་མི་རིགས་སོ་ཞེས་རེ་ཤིག་བརྟག་
 བ་མཐའ་གཟུང་དུ་ཁས་སྐྱེད་སྤྲོས་ནས་དམིགས་རྒྱེན་ལ་དགག་པ་མཛད་དོ། །

ཐོ་ན། རྩལ་ཐུན་ཡོད་ན་དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྒྱེན་ཡིན་པས་བྱུང་བ་བརྟག་པ་མཐའ་
 གཟུང་དུ་རང་ལུགས་ལ་ཁས་སྐྱེད་སྤྲོས་པས་ཆོག་པས་སྤྱི་གཉིས་ཀ་མཚུངས་སོ་ཞེས། བརྟག་པ་
 མཐའ་གཟུང་ལ་དགག་པ་མཛད་པ་མ་ཡིན་གྱི། རྩལ་ཐུན་དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྒྱེན་ཡིན་པ་ལ་
 དགག་པ་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །

ཅན་གཤམ་གྱི་བརྒྱུད་པས་རྒྱ་ཡིན་ན།

གལ་ཏེ་ཀུན་ལས་བརྟུས་ཀྱི་དགོངས་པ་བརྒྱུད་པས་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་དེ། རྒྱ་བ་
 གཉིས་སྤང་གི་ཡིད་ཤེས་རྟོག་པའི་རྒྱར་སྟོན་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས།

ཅན་གཤམ་གྱི་དབང་པོའི་ཤེས་པའི་སྒོ་དུ་ཡུལ་དག ། ༡༩༥

དབྱུང་བ་འདི་ལ་ཡིད་ཀྱི་ནི།

སྐལ་སྤྲོ་སུ་ཅི་ལྷན་འགྱུར་བ་ཡིན། །

དབང་པོའི་ཤེས་པའི་སྤྱོད་ལུལ་གྱི་རོལ་གྱི་དམིགས་རྒྱུན་དག་ལ་དབྱེད་པ་བྱས་ནས་
 རྩལ་ཐོན་དབང་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པས་ལུལ་དུ་འདོད་པ་འདི་ལ་ཆོས་ཅན། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་
 པ་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་རྟོག་པའི་དམིགས་རྒྱུན་དུ་ཐལ་བ་སྐབས་སུ་བབ་པ་ཅི་ལྟར་ཡང་འགྱུར་བ་ཡིན་
 པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་སྤྱན་འཁྱེན་དུ་འགྱུར་བའི་བྱིར།

གཉིས་པ་༼ ལུང་དང་སྤྱི་བའི་རིགས་པས་དགག་པ་ ༽ནི།

ཙ་བ། དབང་རྟེན་གང་ཡིན་གཤམ་ཏེ་གང་། །

དབང་པོ་ཡོད་མེད་རྗེས་འཇུག་ཅན། ། ༡༩༦

བདག་རྒྱུན་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་པའི་དོན་གང་ཡིན་ཞེས་ངེས་པས། གཤམ་ཏེ།
 ཤེས་པ་གང་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་ལྟོག་བྱེད་པ་ཅན་ནོ་ཞེན།

ཙ་བ། དེ་མཚུངས་.....། །

ཟླ་བ་གཉིས་སྤར་གི་ཤེས་པ་དེ་ཆོས་ཅན། དབང་ཤེས་སུ་མཚུངས་པར་ཐལ། བདག་རྒྱུན་
 དབང་པོ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་ལྟོག་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཙ་བ།གཤམ་ཏེ་འགྱུར་ལྡན་ན། །

གཤམ་ཏེ་དབང་པོ་འགྱུར་རྗེས་སུ་འགྱུར་བ་དང་ལྡན་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་ན་དབང་ཤེས་ཡིན་ནོ་ཞེན།

ཙ་བ། དེ་འདི་ཉིད་ན་ཅི་བྱིར་འགོག་།

དེ་ཡང་དབང་ཤེས་ཡིན་པ་ཅིའི་བྱིར་ཡང་འགོག་མི་རིགས་པར་ཐལ། རྒྱ་མཚན་དེ་འདི་
 ཉིད་ལ་ཡང་ཞུགས་པའི་བྱིར།

ཙ་བ། འདིར་ཡང་སྤྱི་ལ་སོགས་འཇུག་པ་བཞིན། །

དབང་པོའི་འགྱུར་པ་ཡོད་ན་ཡང་། ། ༡༩༧

ལྟོག་འགྱུར་དབང་པོའི་བསྐྱེད་པ་ནི། །

ལོག་ཀྱང་ལྟོག་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་། །

ཆེ་བ་གཉིས་སྤང་གི་དབང་ཤེས་འདིར་ཡང་ཆོས་ཅན། ཐག་ཁ་སྤུལ་ལ་སོགས་པར་
འབྱུལ་བ་བཞིན་དུ་དབང་པོའི་འགྱུར་བ་ཡོད་ན་ཡང་ལྟོག་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། དབང་པོའི་བསྐྱད་
བ་ལོག་ཀྱང་ལྟོག་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ།

ཅ་བ། དེ་བཞིན་གཞན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ནི། །

བརྗོད་བ་དག་གིས་འགའ་ཆེ་འཛོག་། ༡༤༩

མཐོང་བ་དྲན་ལ་སྟོས་འགྱུར་ཞིང་། །

ཡོངས་སུ་གསལ་བར་སྤང་མི་འགྱུར། །

དེ་བཞིན་དུ་འདི་ན་སྤུལ་འདུག་ཅེས་བརྗོད་བ་ཅམ་གྱིས་སྤུལ་འཇིག་སྟེ་བ་བཞིན་དུ། གཞན་གྱི་
རྒྱུད་ལ་ཆེ་བ་གཉིས་འདུག་ཅེས་བརྗོད་བ་དག་གིས་ཀྱང་འགའ་ཞིག་གི་ཆེ། ཁྱོད་འཛོག་ཅིང་སྟེ་
བར་ཐལ། རང་གི་ཡུལ་མཐོང་བ་བད་དྲན་བ་ལ་བསྟོས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཡུལ་ཡོངས་སུ་
གསལ་བར་སྤང་བར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། ཆེ་བ་གཉིས་སྤང་བའི་ཡིད་ཤེས་རྟོག་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་༼གསལ་སྤང་ཅན་གྱི་ཤེས་བ་ཁ་ཅིག་རྟོག་མེད་ཡིན་བ་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བའི་དོན་ཅན་དུ་འདོད་བ་དགག་པ་༽

ནི། ཆེ་བ་གཉིས་སྤང་གི་ཤེས་པ་དེ། ཡུལ་གསལ་བར་སྤང་ཡང་རྟོག་བ་ཡིན་པས་གསལ་སྤང་ཅན་
གྱི་རྟོག་བ་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་ནས་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པར་གོ་བའི་ཆེད་དུ་རབ་རིམ་བཅས་
ཞེས་སྟོས་སོ་ཞེན།

ཅ་བ། གཉིད་ལོག་པའམ་སད་པ་ན། །

གསལ་བར་སྤང་བ་ཅན་སྟོགང་། ༡༥༠

དེ་ནི་རྟོག་མེད་གཉི་གར་ཡང་། །

དེ་ལྟ་མིན་ན་རྟོག་བ་ཡིན། །

དེ་བྱིར་.....། །

གཉིད་ལོག་བའམ་སད་བ་ན། ལུལ་གསལ་བར་སྤང་བ་ཅན་གྱི་སྒོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྟོག་
མེད་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོག་བ་ལ་གསལ་སྤང་མི་སྲིད་པར་སྤྱབ་ཟེན་བ་དེའི་བྱིར། འདས་བ་འཇག་པའི་
སྒོ་ཆོས་ཅན། རྟོག་བ་ཡིན་པར་ཐལ། གནས་སྤངས་གཉི་གར་ཡང་ལུལ་གསལ་བར་སྤང་བ་དེ་ལྟ་
མིན་པར་མི་གསལ་བར་སྤང་བའི་ཤེས་བ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཙ་བ།དེ་རྟོག་མེད་ན་ཡང་། །

ཆད་མ་ཉིད་ནི་བཀག་བ་སྟེ། ། ༣༠༠

བསྐྱ་བའི་བྱིར་རོ་.....། །

རྒྱ་བ་གཉིས་སྤང་གི་ཤེས་བ་དེ་རྟོག་མེད་ཡིན་ན་ཡང་། ཆད་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ནི་རབ་རིབ་
བཅས་ཞེས་པའི་ཆོག་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བཀག་བ་ཡིན་ཏེ། དེས་དེ་རང་ལུལ་ལ་བསྐྱ་བར་བསྐྱན་
པའི་བྱིར།

ཙ་བ།དེ་དོན་དུའང་། །

མངོན་སུམ་ལྟར་སྤང་གཉིས་སུ་བཤད། །

དམིགས་བསལ་དང་བཅས་པའི་མངོན་སུམ་ལྟར་སྤང་གཉིས་སུ་བཤད་པ་ལ་དགོས་པ་
ཡོད་དེ། མ་འབྲེལ་བ་མངོན་སུམ་གྱི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་རྩར་དུ་རྟོགས་པའི་ཆེད་དུ་མ་ཐད་རྟོག་མེད་
འབྲེལ་བ་རྣམས་ཆད་མ་ཡིན་པ་དགག་བ་དེའི་དོན་དུའང་གཉིས་སུ་བཤད་པའི་བྱིར།

ཆད་འབྲས་ཀྱི་སྤྱི་འོན་ཀྱི།

གསུམ་པ་མངོན་སུམ་ཆད་མའི་འབྲས་བྱ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་དགག་པ་ལ་(གཉིས།) སྤྱི་འོན་དང་།
ཡན་ལག་གི་དོན་ནོ། །

དང་པོ་། ཆད་འབྲས་ཀྱི་ལ་(གསུམ།) ཆད་འབྲས་འདི་གང་ལས་འཕྲོས་པ་དང་། གཞན་དག་གི་
འདོད་པ་དགོད་པ་དང་། རང་གི་ལུགས་བཞག་པ་ལོ། །

དང་པོ་། ཆད་འབྲས་འདི་གང་ལས་འཕྲོས་པ་ཀྱི་ཞེ། སྤར་མངོན་སུམ་ལེ་འཁྱེད་ཆ་ཤས་ཆད་མ་གྲུབ་
བར། སྤྱིར་ཆད་མ་ཞེས་པ་ཆད་མས་ཆོད་པ་དང་། མ་ཆོད་པའི་འབྲས་བྱ་སྤྱབ་པར་བྱེད་པ་གཅིག་
ལ་^[1]ཆད་མ་ཞེས་བྱ་ལ། ཆོད་པའི་འབྲས་བྱ་ནི་སྤྱི་འོན་གྱི་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་ནས་
ཞུགས་པས་མི་འདོད་པའི་དོན་སྤངས་ནས། འདོད་པའི་དོན་ཐོབ་པ་ལ་མཛད་ལ། དེའི་འབྲས་བྱ་
སྤྱབ་ཚུལ་ནི། གནས་སྐབས་ཀྱི་མངོན་མཐོ་དང་། མཐར་ཐུག་གི་ངེས་པར་ལེགས་པ་ཐོབ་པའི་
ཚུལ་ལ་བརྟམས་ནས། ལེ་འཁྱེད་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཐབ་ཟིན་ལ། བསྟན་བཅོས་འདི་ཡི་མགོ་
མཐུག་ཀྱང་ཏུ་ཆད་མ་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་དགོས་པའི་གཙོ་བོ་དེ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱལོ། །

དེ་ལ་ཡང་ཆད་མས་མ་ཆོད་པའི་འབྲས་བྱ་འབྲུབ་པ་སྟོན་ཏུ་འཕྲོ་དགོས་པས། དེ་ནི་འདོད་
དོན་ཐོབ་པའི་ཐབས་སུ་སྤྱར་པའི་རང་རང་གི་གཞལ་བྱ་གང་ཡིན་པ་དེ་རྟོགས་པ་ཉིད་ཡིན་ལ།
དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱིས་གཞལ་བྱ་རྟོགས་པའི་ཚུལ་ཡང་གོང་དུ་བསྟན་ཟིན་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟར་
ན་ཡང་། ཆད་འབྲས་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་བཞེད་ནས་མཛད་པས། འདིར་དབང་
པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་འབྲས་གཙོ་བོར་སྟོན་ལ། དེ་གང་ལས་འབྲུང་བ་ཡང་དབང་པོའི་མངོན་
སུམ་ལ་འཕྲོས་པ་ཡིན་ནོ། །

[1] ལྷ་མ་གཅིག་ཆད་མ།

གཉིས་པ་། གཞན་དག་གི་འདོད་པ་དགོད་པ་ཤིན། ཚད་མ་འདིའི་འབྲས་བྱ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། གཞལ་བྱ་རྟོགས་པ་སྟེ། གཞལ་བྱ་རྟོགས་པ་ནི་ཚད་མ་ལ་རག་ལས་པ་རིགས་པ་སྐྱེ་བ་ཀྱང་གྲི་ལུགས་ཡིན་ལ། ཚད་མ་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། རྩེ་བྲག་པ་དག་ནི། དབང་དོན་སྤང་ཅིང་འབྲེལ་བ་ཚད་མའོ་ཞེས་ཟེར་རྟོ། །དབྱེད་པ་བ་དག་ནི། དང་པོར་དོན་ལ་བསྟར་བའི་ཤེས་པ་རྟོག་པ་མེད་པ་ཉིད་ཚད་མའོ་ཞེས་ཟེར་རྟོ། །རིགས་པ་ཅན་པ་ན་པེ། སྤྱི་སོགས་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་འཛིན་པ་ཚད་མ་དང་། ཁྱད་པར་ཅན་ཇས་འཛིན་པ་འབྲས་བྱའོ་ཞེས་ཟེར་རྟོ། །གངས་ཅན་པ་ནི། རྣ་བ་ལ་སོགས་པ་དབང་པོའི་འབྲུག་པ་ཚད་མ་དང་། རྩེ་བྲག་སྐྱེ་བ་རྟེན་བཅས་ཀྱི་དབང་པོ་ཚད་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་ཟེར་རྟོ། །

གསུམ་པ་། རང་གི་ལུགས་བཞག་པ་ཤིན། སྟོབ་དཔོན་རྒྱལ་མཁན་སོས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཁས་སྦྱངས་པའི་རྣམ་གཞག་དང་། དོན་ཁས་མ་སྦྱངས་ཤིང་། རྣམ་པ་ཇས་བྱུང་མ་བཀག་པའི་རྣམ་གཞག་དང་། དེ་ཡང་བཀག་ནས་རྣམ་པ་རྒྱལ་པའི་རྣམ་གཞག་གསུམ་མཛད་པ། སྤྱི་མ་གཉིས་ཀྱང་རྫོབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང་། ཕྱི་མ་དོན་དམ་པའི་རྣམ་གཞག་ཏུ་མཛད་པར་བཞེད་པ་ནི། དེའི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་ལུགས་ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་བྱུང་བར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་རྣམ་རིག་པའི་ཤིང་རྟེན་ཆེན་པོ་སྤྱི་ཡང་མེད་དེ། རང་ལུགས་ཀྱི་ཀྱང་རྫོབ་བདེན་པ་བཀག་ནས་དོན་དམ་བདེན་པ་འཛིན་པ་ནི། རིགས་པ་མི་ཤེས་པའི་སྤྱི་ཚུར་སྐྱེ་བ་འབའ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། རང་ལུགས་ཀྱི་ཀྱང་རྫོབ་ཁས་སྦྱངས་ན། རང་ཉིད་འདོད་པའི་དོན་དམ་དེ་བཞག་པ་མ་བདེ་བར་གཞན་གྱིས་གཏོད་པ་བཞེད་པའི་སྤྱོད་ནས་བདེན་གཉིས་ལ་འགལ་བ་མཐོང་བ་སྤིང་གྱི། རང་ལུགས་ཀྱི་དོན་དམ་འཇལ་པའི་ཚད་མ་དང་། ཀྱང་རྫོབ་འཇལ་པའི་ཚད་མ་གཉིས། གཅིག་གི་ལུལ་ཅིག་སོས་གྱིས་སུན་འབྱེན་པ་ཡིན་ལོ། ཞེས། དང་པོ་ཉིད་ནས་བྱུང་མཐའ་འཆང་པའི་མཁས་པའི་སྐྱེ་བོ་སྤྱི་ཡང་མི་སྤིང་དོ། །ཐ་སྙད་དུ་བྱུང་གྱི་དོན་དམ་པར་མ་བྱུང་པའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དེ། དོན་བྱེད་རུས་པ་ཡིན་ནམ། དོན་ཏེ་དེ་མ་ཡིན་ཀྱང་འབྱུར་མེད་ཡོངས་བྱུང་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་སུ་

བྱུང་བ་ཞིག་གསུམ། འོན་ཏེ་བྱུང་མི་རྟག་གི་ཐ་དང་ལྟར་རྟོག་པས་བཏགས་ཅམ་ཞིག་ཡིན། བྱི་མ་ལྟར་
ན། དོན་བྱེད་ཀྱིས་སྤྱོད་ཐ་སྤྱད་ཏུ་ཡོད་པ་ལ། བྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཐ་སྤྱད་ཏུ་ཡོད་པའི་སྤྱོད་ཏུ་མ་གཟུང་
ཞིག་གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཁས་སྒྲུངས་པ་དང་འགལ་ལ། དང་པོ་ལྟར་ན། འབྲས་བྱུ་བ་སྤྱོད་པའི་བྱུ་བ་བྱེད་
པ་དང་། བདེན་སྤྱོད་གཞི་མ་བྱུན་ཏུ་སྤྱད་པ་རྣམ་རིག་པའི་ལུགས་སུ་འདོད་པས་ནི། ཁོ་མོས་ནི། དབྱ་
སེམས་གཉིས་ཀའི་ལུགས་མི་ཤེས་སོ་ཞེས་གསལ་བར་བསྒྲགས་སོ། །དེས་ན། སྤྱོད་པའོན་ཀྱང་
མཁན་པོས་བྱི་རོལ་དོན་གྱི་རྣམ་གཞག་མཛད་པ་ཡང་། སྤྱར་བཤད་པ་དང་འབྲས་བར་ཤེས་པར་བྱའོ།

ཡང་འབྲས་རྟོག་དང་པོ་མདོ་སྡེ་པ་ཁོ་ནའི་ལུགས་སུ་སྤྱོད་པ་དང་། གཟུང་རྣམ་གཞག་བྱ།
འཛིན་རྣམ་ཆད་མ། རང་རིག་འབྲས་བྱུར་བཅས་པ་འབྲས་རྟོག་གཉིས་པའི་རྣམ་གཞག་ཏུ་བཟུང་
ནས། རྣམ་རིག་པ་ཁོ་ནའི་ལུགས་སུ་སྤྱོད་པ་དང་། བྱི་རོལ་གྱི་དོན་གཞག་བྱུར་བྱས་ནས། གཟུང་
རྣམ་ཆད་མ་ལ་མ་དབྱུད་པའི་ཆེ། བྱི་རོལ་གྱི་དོན་རིག་པ་འབྲས་བྱ། དབྱུད་ན་རང་རིག་འབྲས་
བྱུར་བྱེད་ཅིང་། དེ་འབྲས་རྟོག་གསུམ་པའི་རྣམ་གཞག་ཏུ་བྱེད་པ་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་མདོ་སྡེ་པ་ཁོ་
ནའི་ལུགས་སུ་ཁ་ཅིག་སྤྱོད་ཆིང་། ཡང་ཁ་ཅིག་རྣམ་རིག་པ་ཁོ་ནའི་ལུགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྤྱོད་པ། དེ་
དག་གིས་ནི་ཆད་མ་དང་། ཆད་མའི་འབྲས་བྱུ་ལེགས་པར་བཀག་ །རིགས་པ་སྤྱོད་པའི་དགོངས་
པ་འང་དོར། །རང་ཉིད་མི་ཤེས་གསལ་བར་བསྒྲགས་ཞེས་སོ། །

སྤྱོ་སེར་སོགས་འཇལ་པའི་དབང་པོའི་མདོན་སུམ་ཆད་མ། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་པས་
ཁས་ལེན་ནས། མི་ལེན། དང་པོ་ལྟར་ན། སྤྱོ་སེར་སོགས་གཞག་བྱུར་བྱས་ནས། དེ་ལ་གསར་
ཏུ་མི་སྤྱོ་བའི་ཤེས་པ་ཆད་མ་དང་། དེ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ། འབྲས་བྱུར་བྱས་པའི་རྣམ་གཞག་འདི།
འབྲས་རྟོག་དང་པོའི་རྣམ་གཞག་ཡིན་མོད། མདོ་སྡེ་པ་ཁོ་ནའི་ལུགས་སུ་འབྱུར་བ་མི་འཐད་པར་
ཐལ། དེ་ལྟར་ན། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་པས་དེ་འབྲས་པའི་དབང་དོན་^[1]ཁས་ལེན་པ་འགལ་པའི་བྱིར།

[1] ལྷ་ཤ། དབང་མདོན།

དེས་མི་ལེན་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། བག་ཆགས་བརྟན་བྱུང་གི་དབང་ཤེས་ཆད་མར་ནམ་རིག་པས་
 གྲང་ཁས་ལེན་ལ། ཆད་མ་ནམ་ངེས་སོགས་སུ་རིགས་པ་སྐྱབས་གསལ་བར་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །
 བག་ཆགས་བརྟན་བྱུང་གི་དབང་ཤེས་མངོན་སུམ་མིན་ན། རྩ་བ་གཉིས་སྤང་གི་དབང་ཤེས་སྤར་
 རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་སུ་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན། སྒྲོབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྤང་གིས་ཅོད་སྐྱབ་ལ་བརྟག་པ་
 བྱེད་པ་སོགས་ཕྱི་རོལ་དོན་འགོག་པའི་སྐྱབས་སུ་དབང་ཤེས་འབྲལ་བ་དང་། མ་འབྲལ་བའི་སུན་
 འབྲེན་གཉིས་བརྗོད་པ་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་ཞིང་། མངོན་སུམ་གྱི་མཆོན་ཉིད་སྟོན་པའི་སྤྱིར་
 བཟང་། དམིགས་བསལ་སོགས་རང་ལུགས་ལ་ཁས་ལེན་དུ་མི་རུང་བས། ཆད་མ་ཀུན་ལས་
 བརྟམ་པར་རང་ལུགས་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་མཆོན་ཉིད་རྩང་ཟད་གྲང་མ་བསྟན་པར་འགྱུར་རོ། །

གཞན་ཡང་ནམ་རིག་པས་དབང་མངོན་ཁས་མི་ལེན་ན། ཡིད་མངོན་གྲང་ཁས་ལེན་དུ་མི་
 རུང་བས་སོ་སོ་སྤྱེ་བའི་མངོན་སུམ་ཡིན་ན། རང་རིག་མངོན་སུམ་ཁོ་ནར་ངེས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་
 ལྟར་ན། མི་རིགས་པ་ཤིན་ཏུ་མང་སྟེ་རེ་ཤིག་བཞག་གོ། །འབྲས་རྟོག་དང་པོར་ཕྱི་རོལ་གཞལ་བྱར་
 བྱེད་པས་མདོ་སྟེ་པ་ཁོ་ནའི་ལུགས་སོ་ཞེ་ན། གཟུགས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་པ་
 མདོ་སྟེ་པའི་ལུགས་ཡིན་ཡང་། གཟུགས་ཅམ་གཞལ་བྱར་བྱས་པའི་དབང་མངོན་གྱི་ཆད་འབྲས་
 གྱི་རྣམ་གཞག་བྱ་རྟོག་གིས་ཐོས་པ་ནི་མེད་དོ། །ཡང་། མདོ་སྟེ་པས། གཟུང་རྣམ་རང་རིག་མངོན་
 སུམ་ཆད་མའི་གཞལ་བྱར་ཁས་མི་ལེན་པ་ནི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་རུང་ལ། ཁས་ལེན་ན།
 གཟུང་རྣམ་གཞལ་བྱ་དང་། འཛིན་རྣམ་ཆད་མར་བྱེད་པའི་ཆད་འབྲས་གྱི་རྣམ་གཞག་རྣམ་རིག་
 པ་ཁོ་ནའི་ལུགས་ཡིན་པ་ཉམས་སོ། །

འབྲས་རྟོག་གསུམ་པའི་སྐྱབས་སུ་ཡང་མ་དབྱེད་པ་ན་ཕྱི་རོལ་གཞལ་བྱ་ཡིན་པ་དང་།
 དབྱེད་ན། རང་རིག་འབྲས་བྱར་འདོད་པ་ཡང་། བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་མི་ཤེས་པའི་ལོག་
 པར་རྟོག་བདེ་ཉིད་སྤྱར་ཡང་འོངས་པ་ཡིན་པས། ལན་ཡང་སྤར་བཤད་པས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་

འདྲི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་ལུགས་དེ་མདོ་སྤེ་བའི་རང་ལུགས་སུ་མི་འཐད་བར་ཐལ། དོན་དམ་དཔྱད་
བྱེད་ཀྱི་རིགས་བས་ལེགས་བར་དབྱད་ནས་དབང་བའི་མདོན་སྤྲུལ་གྱི་གཞལ་བྱ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་
ལོག་ག་བ་དང་། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དོན་དམ་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་བས་དབྱད་མི་བཟོད་དུ་འདོད་
བའི་མདོ་སྤེ་བ་སུ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་འདྲ་རྣམ་རིག་བའི་ལུགས་སུ་ཡང་མི་འཐད་བར་ཐལ།
ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དབང་མདོན་གྱི་གཞལ་བྱར་འདོད་པའི་རྣམ་རིག་བ་སུ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དབྱད་ན་དབང་བའི་མདོན་སྤྲུལ་གྱིས་ཤེས་བ་རང་ཉིད་འཇལ་ལ། མ་དབྱད་ན་ཕྱི་རོལ་གྱི་
དོན་འཇལ་ལོ། །ཞེས་བ་ཡང་རྣམ་གཞག་མ་ཆགས་པའི་གཏམ་སྟེ། མིག་སྒྲན་སོགས་བསྐྱས་བས་
མིག་ཤེས་ལ་ཡུལ་གྱི་བྱད་བར་བླ་མོ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་ཤེས་འདྲེན་ཏུ་སྤྱི་ཚུལ་དུ་མཐོང་བ་
སྤྱིད་ཀྱི། དབྱད་བ་ཅུང་ཟད་ཅིག་བྱས་བས་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཞལ་བྱའི་རིགས་སོ་སོར་འཕོ་བ་ག་ལ་
སྤྱིད། དབྱད་བ་བྱེད་བ་ལོ་ཁྱོད་རང་གི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་དབྱད་བ་མ་བྱས་པའི་གོང་དུ་གཟུགས་ལ་
ངེས་བ་འདྲེན་བ་དེ་ཉིད་དབྱད་བ་བྱས་མ་ཐག་མིག་ཤེས་ལ་ངེས་བ་འདྲེན་བ་ཡིན་མིན་ཁ་ནང་དུ་
ཐྱོགས་ལ་སོམས་ཤིག་སྤར་མིག་ཤེས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་འཇལ་བར་མདོན་བར་ཞེན་བ་དེ་ཉིད་
དབྱད་བ་བྱས་བ་ན། དེ་ལས་ཐྱོག་བར་ཤེས་བ་འཇལ་བར་རྟོགས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ་ཞེན།

འོ་ན། སྤར་དབྱད་བ་མ་བྱས་པའི་གོང་ནས་མིག་ཤེས་ཀྱིས་ཤེས་བ་འཇལ་བ་དེ་ལྟར་མ་
རྟོགས་བ་ལ་ཕྱིས་དབྱད་བ་བྱས་བས་རྟོགས་སོ་ཞེས་ཁས་སྒྲང་གི། །དབྱད་བ་བྱས་མ་བྱས་ཀྱི་
དབང་གིས་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ལོག་བར་ཁས་མི་སྒྲང་རོ། །དེས་ན། འབྲས་རྟོག་དང་བོད་རྣམ་
གཞག་མདོ་སེམས་གཉིས་ཀར་གྱིས་སྤུན་མོང་དུ་ཁས་སྒྲང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །སྤར་བཟོད་པའི་
རང་རིག་གི་ཆད་འབྲས་དེ་ཡང་དོན་སེམས་གཉིས་ཀས་^[1] སྤུན་མོང་དུ་ཁས་སྒྲང་བར་བྱ་བ་ཡིན་
ལ། ཕྱི་རོལ་དོན་གྱིས་བྱད་བར་དུ་བྱས་པའི་ཆད་འབྲས་དང་པོ། མདོ་སྤེ་བའི་སྤུན་མོང་མ་ཡིན་

[1] ལྟ་ཆ། གཉིས་ཀར་གྱིས་

བ་ཡིན་ལ། ཚད་འབྲས་གཉིས་བ་སྟུང་མོང་མ་ཡིན་པ་ནི། འོག་ཏུ་རྩེ་ལྟར་འཕྲོས་བ་དང་བཅས་པ་
འཆད་བར་འགྱུར་རོ། །

ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གསུམ་པ་ནི། སྟུང་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་
གཞག་གཉིས་པ་ལ་འཕྲོས་བ་ཡིན་པས་དེའི་ཚུལ་བཞུགས་ལན་དང་བཅས་པ་འཆད་བར་འགྱུར་
རོ། །འབྲས་རྟོག་གཉིས་པ་མན་ཆད་དོན་ཁས་བླངས་ནས་རང་རིག་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྐབས་
འགའ་རེ་མ་གཏོགས་བསྟན་བཅོས་འདིའི་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་
འབེབས་བ་ཡིན་རོ། །

གཉིས་པ་རྒྱུ་ལྟ་བུ་གི་དོན་ཀྱིས་(གཉིས།) ཚད་འབྲས་རྒྱས་པར་བཤད་བ་དང་། དེ་ཉིད་བཞུགས་
ལན་གྱིས་གཏན་ལ་ལབ་པ་ལོ། །དང་པོ་རྒྱུ་ཚད་འབྲས་རྒྱས་པར་བཤད་བ་ཀྱིས་(གཉིས།) བྱ་བྱེད་སྤྱིའི་རྣམ་
གཞག་དང་། ཚད་འབྲས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལོ། །

དང་པོ་རྒྱུ་བྱེད་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་ཀྱི་དོན་རྟོག་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་གཞན་བཏགས་པ་དོན་མེད་པར་
ཐལ། དོན་རྟོགས་ཀྱི་ཤེས་པ་སྐྱེ་བ་དབང་པོ་ལ་རྒྱལ་ལས་པའི་བྱེད་ཞེན།

ཙ་ག། བྱ་བ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་ཅེས་ཏེ། །

ལས་ཀྱང་གྱི་ནི་སྒྲུབ་བྱེད་དག། ༢༠༡

ཐམས་ཅད་མ་ཡིན་གང་ལས་འབྲས། །

གང་ཡིན་དེ་ནི་དེ་སྒྲུབ་བྱེད། །

ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བྱ་བ་འགའ་ཞིག་སྒྲུབ་པར་བྱེད་བ་ཡིན་ཞེས་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་བསྐྱེད་
བྱ་དང་རྣམ་པར་བཞག་བྱ་ལ་སོགས་པ་ལས་ཀྱང་གྱི་སྐྱེད་བྱེད་ལ་སོགས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དག་
ཐམས་ཅད་ཏུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱེད་བ་གང་ལས་རང་གི་ལག་རྒྱུས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་གང་
འགྱུབ་བ་ཡིན་པའི་བྱེད་བ་དེ་ནི་བྱ་བ་དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་གྱི་ཀྱང་གྱི་མ་ཡིན་པའི་བྱེད་

ཆད་འབྲས་དང་པོའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།

གཉིས་པ་༼ཆད་འབྲས་ཀྱི་གྲག་ཏུ་བཤད་པ་༽ལ་(གཉིས་)། ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང་པོ་དང་། གཉིས་པ་དང་།
གསུམ་པ་ལོ། ། དང་པོ་༼ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང་པོ་༽ལ་(གཉིས་)། མདོར་བསྟན། རྒྱུ་བཤད་དོ། །

དང་པོ་༼མདོར་བསྟན་༽ནི།

ཙ་ག། དེ་ལ་ཉམས་སྲ་སྤྱང་ཅམ་དུ་ནི། །

འབྲ་བའི་བདག་ཅན་གེས་པ་ནི། ། ༣༠༩

གང་གི་ལས་ནི་སོ་སོ་ལ། །

རྣམ་འབྱེད་དེ་བདག་འགྱུར་བ་ཡིན། །

དེ་ལ་ཉམས་སྲ་སྤྱང་ཅམ་དུ་འབྲ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་དབང་པོའི་གེས་པ་མ་འབྲུལ་
བ་ནི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཆད་མ་གང་གིས་རང་གི་ལས་སོ་སོ་ལ་དོན་རྟོགས་སོ་སོར་ཐ་དད་དུ་རྣམ་
བར་འབྱེད་པའི་འཛོག་བྱེད་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། ཁྱོད་དོན་
རྟོགས་ཆད་མར་འཛོག་བྱེད་ཡོད། ཁྱོད་ལས་མུས་ཐ་དད་པས་འཛོག་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན།
གངས་ཅན་འགོག་པ་ལ་སྦྱར་རོ། །རྒྱ་དབང་པོ་ལ་དོན་དང་མཉམ་མཉེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་པས་དོན་
རྟོགས་ཐ་དད་དུ་འབྱེད་བར་བྱེད་དོ་ཞེས།

ཙ་ག། བདག་ཉིད་འགྱུར་མིན་རྒྱ་དག་ལ། །

ཐ་དད་ཡོད་ཀྱང་ཐ་དད་ཀྱང་། ། ༣༠༩

ལས་ལ་ཐ་དད་མེད་པ་འདི། །

ཐ་དད་པར་ནི་ངེས་བྱེད་མིན། །

སྡོ་སེར་སོགས་ཐ་དད་ཀྱི་ལས་ལ་ངེས་ཅམ་དུ་ཐ་དད་མེད་པའི་དབང་པོའི་མདོན་སྦྱར་

འདི་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་དབང་པོ་དག་ལ་མི་འདྲ་བའི་ཐ་དད་ཡོད་དུ་རྒྱག་གུང་། ཁྱོད་དོན་
རྟོགས་ཐ་དད་པར་འཛོག་ཅིང་ངེས་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དག་ཁྱོད་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་
འགྱུར་བ་མིན་པའི་བྱིར།

ཙ་བ། དེ་བྱིར་འདི་བདག་ཐ་དད་པ། །

གང་ལས་འདི་འདི་འདི་རྟོགས་པ་ཞེས། ། ༣༠༥

དབང་པོའི་མངོན་སུམ་འདི་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་རྒྱར་པའི་སྐྱོ་འདོགས་གཙོད་ལུས་ཀྱི་
གཟུང་བའི་རྣམ་པ་ཐ་དད་པ་གང་ལས་འདི། དོན་འདི་འདི་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་ཚད་མར་འཛོག་
ལུས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་འདི་དོན་རྟོགས་ཚད་མར་འཛོག་བྱེད་ཡོད།
དེ་ལས་ཐ་དད་པ་འཛོག་བྱེད་དུ་མི་རུང་བ་དེའི་བྱིར།

ཙ་བ། བྱེད་པ་ཡི་ནི་ལས་ངེས་ཏེ། །

དེ་ཡི་སྐྱབ་བྱེད་ཅན་དུ་གྱུབ། །

བྱེད་པ་ཡིན་པ་ཙམ་གྱིས་ལས་ཀྱན་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འཛོག་པར་བྱེད་པ་
ཡི་ལས་སོ་སོར་ངེས་པའི་རྣམ་པར་བཞག་བྱ་དེ་འཛོག་བྱེད་དེ་ཡི་སྐྱབ་བྱེད་ཅན་དུ་གྱུབ་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་༼རྒྱས་པར་བཞད་པ་༽ལ་(གསུམ)། རང་ལུགས་ཀྱི་ཚད་འབྲས་བཞག་པ། གཞན་
ལུགས་དགག་པ། ཚོད་པ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་༼རང་ལུགས་ཀྱི་ཚད་འབྲས་བཞག་པ་༽ནི། དབང་པོ་གསལ་མི་གསལ་དང་། ལུལ་ཐག་ཉེ་
རིང་དང་། ཡིད་བྱེད་གོམས་པ་ཆེ་རྒྱུང་སོགས་ཀྱིས་ཤེས་པ་གསལ་མི་གསལ་ཐ་དད་དུ་བསྐྱེད་
པའི་བྱིར། དོན་རྟོགས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་ན་དེའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་མི་རུང་བ་འགལ་ལོ་ཞེ་ན།

ཙ་བ། རྣམ་འགས་ཤེས་པའི་རང་བཞིན་ནི། །

ཐ་དད་པར་ནི་བྱེད་ན་ཡང་། ། ༣༠༥

མིག་དབང་གསལ་མི་གསལ་གྱི་རྣམ་པ་འགས་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རང་བཞིན་གསལ་མི་གསལ་ཐ་དད་པར་བྱེད་ན་ཡང་མིག་ཤེས་གྱིས་ཐོན་པོ་རྟོགས་ལ་སེར་པོ་མ་རྟོགས་པ་སོགས་སུ་འཛོག་མི་རུས་པར་ཐལ། མིག་ཤེས་གསལ་བ་ལ་སྡོ་སེར་གཉིས་ཀ་ཐུན་མོང་དུ་གསལ་བར་སྒྲང་། མིག་ཤེས་མི་གསལ་བ་ལས་སྡོ་སེར་གཉིས་ཀའི་ཆ་སྒྲ་མོ་མི་མཐོང་བ་སྲིད་པའི་བྱིར།

ཙ་བ། འདི་ནི་དོན་དང་འབྲེལ་བྱེད་པ། །

དོན་གྱི་ངོ་བོ་ལས་གཞན་མིན། །

དབང་པོའི་མངོན་སུམ་འདི་ནི། དོན་དང་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དུ་འབྲེལ་བར་བྱེད་པ་དོན་གྱི་རྣམ་པའི་ངོ་བོ་ཅན་དུ་སྒྲེས་པ་ལས་གཞན་དུ་འཛོག་རུས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་མེད་ན། དོན་གང་ཡང་རྟོགས་པར་འཛོག་མི་རུས་པའི་བྱིར།

ཙ་བ། དེ་བྱིར་གཞལ་བྱ་རྟོགས་པ་ཡི། །

སྒྲུབ་བྱེད་གཞལ་བྱའི་རང་བཞིན་ཉིད། ། ༢༠༩

གཞལ་བྱ་རྟོགས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཆད་མ་ནི། གཞལ་བྱའི་རྣམ་པའི་རང་བཞིན་ཉིད་ལས་རྒྱས་གཞན་དུ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་སྒྲུབ་མ་ཐག་པ་དེའི་བྱིར།

ཙ་བ། སྒྲུབ་བྱེད་གཞན་ཡིན་ན་དེ་ནི། །

དེ་ལས་དང་འབྲེལ་མི་འབྲུབ་པོ། །

དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཁྱོད་རང་གི་ལས་གཞལ་བྱ་དང་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་འབྲེལ་བ་མི་འབྲུབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་དོན་རྟོགས་སུ་སྒྲུབ་བྱེད་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་ལས་རྒྱས་གཞན་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཙ་བ། དེ་ཡང་དེ་ཡི་བདག་ཉིད་ཡིན། །

དེས་ན་འབྲས་བྱ་དོན་གཞན་མིན། ། ༢༡༠

ཆད་མའི་འབྲས་བུ་ཆད་མ་ལས་དོན་གཞན་མིན་ཏེ། དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་དེ་ཡང་དོན་
 རྟོགས་དེའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པ་དེའི་^[1] བྱིན། དོན་གྱི་རྣམ་པ་དང་དོན་རྟོགས་བུ་བྱེད་དུ་མི་རུང་
 བར་ཐལ། བྱ་བྱེད་གྱི་ཆོས་གསུམ་མ་ཆང་བའི་བྱིན། དཔེར་ན། ལྷ་རེ་ཤིང་གཙོད་པ་ལ་འཇུག་པ་
 བ། སྤྱིས་བྱས་ལག་ཏུ་བརྒྱང་བ་ལ་བསྟོས་པ། བྱེད་པ་སོ་གཞན་གྱི་དབང་དུ་གྱུར་བ་དང་། འཕར་
 བ་དང་། འབབ་པ་ལ་སོགས་པའི་རང་ཉིད་བྱ་བའི་ལས་དང་ལྡན་པ་དང་། ཤིང་དུ་མ་བྱར་སོང་བ་
 སོགས་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་བསྐྱབ་བུ་ལ་ཉེ་བར་སྤྱོར་བ་ལྷ་བྱ་ཆོས་གསུམ་མ་ཆང་ངོ་ཞེས། དོན་
 ལ་སྤྱོད་འདོགས་གཙོད་ཀྱས་གྱི་གཟུང་བའི་རྣམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བྱེད་པ་སོ་གཞན་གྱི་དབང་དུ་
 གྱུར་བ་ཡིན་ཏེ།

ཙ་བ། དེ་ཡི་བདག་ཉིད་འཛིན་པ་དེ། །

ཁྱོད་ལས་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་སོ་དེ་ཡི་བདག་ཉིད་ཁྱོད་རང་སྤྱོད་བའི་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་
 དེས་སྤྱོད་ཞིང་གཟུང་བ་ལ་བསྟོས་པའི་བྱིན། འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ལ་བྱེད་པ་སོར་འཛོག་པའི་དོན་
 བ། སྤྱོད་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས་བཤད་པ་ལྟར། རང་སྣང་པའི་གང་ཟག་ཏུ་འདོགས་པའི་གཞི་
 འཛིན་རྣམ་ཡིན་པས། འཛིན་རྣམ་དེ་ཉིད་ལ་བྱེད་པ་སོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན། ངས་སྤར་སྤོན་སོ་
 མཐོང་ངོ་ཞེས་བྲན་པའི་ཆོ། སྤར་སྤོན་སོ་མཐོང་ཞེས་པའི་ཡུལ་བྲན་བ་དང་། ངས་སྤར་མཐོང་ཞེས་
 པའི་ཡུལ་ཅན་བྲན་པ་གཉིས། བྲན་པའི་འཛིན་སྤངས་ལ་ཡོད་པས་དེས་དཔག་པར་བྱ་བའི་སྤྱོད་པ་
 ལ་ཡང་། ཡུལ་སྤྱོད་བ་དང་། ཡུལ་ཅན་སྤྱོད་བ་གཉིས་ཡོད་ལ། སྤར་ཡུལ་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་འཛིན་དང་།
 ཡུལ་ཅན་སྤྱོད་འཛིན་དེ་སྤྱོད་པ་འཛིན་རྣམ་ཡིན་པས་ངས་སྤྱོད་ཞེས་པ་བཞིན་ནོ། །

ཙ་བ། དོན་རྟོགས་པ་ཡི་བདག་ཉིད་གྱི། །

བྱེད་པས་རང་གི་ལས་ལ་ནི། །

[1] ལྷ་ཀྱི་དེས་ནའི་བྱིན།

རང་ཉིད་བྱ་བའི་ལས་དང་ལྡན་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། རང་གི་ཡུལ་དོན་རྟོགས་པའི་བདག་ཉིད་
ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་བྱིར། གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཉེ་བར་སྦྱོར་བ་ཡིན་ཏེ།

ཙ་ག། བྱེད་དང་བཅས་པ་ལྟ་བུར་སྒྲུང་། ། ༣༠༥

རང་གི་ལས་གཞལ་བྱ་ལ་དེ་མ་ཡིན་ཏུ་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་གཙོད་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་
དང་བཅས་པ་ལྟ་བུར་སྒྲུང་ཞིང་། སྒྲུང་བ་ལྟར་སྒྲོ་འདོགས་གཙོད་པའི་བྱིར། ལྟ་བུར་ནི། དོན་དམ་
པར་བྱ་བྱེད་མེད་པར་སྟོན་ཏེ། སྟོན་པོ་རྟོགས་པའི་ཆེ། སྟོན་པོའི་ངོ་བོ་སྒྲུང་མེད་གསར་ཏུ་བསྐྱབ་
པ་ལྟ་བུར་སྒྲུང་གི། སྒྲུང་བ་ལྟར་ཏུ་མ་གྲུབ་སྟེ། གྲུབ་ན། སྟོན་པོའི་ངོ་བོ་སྒྲུང་མེད་གསར་ཏུ་བསྐྱབ་
བྱེད་ཡིན་པས་སྟེད་བྱེད་ཏུ་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ཚད་འབྲས་རྣམས་ཐད་དུ་འདོད་པའི་ལུགས་ལུ་
འགྱུར་བས། དེའི་དོགས་པ་དགག་པའི་བྱིར་ཏུ་སྦྱོས་སོ། །

ཙ་ག། བདག་ཉིད་བྱེད་པོ་མིན་ན་ཡང་། །

དེ་ཡི་དབང་གིས་དེར་བཞག་བྱིར། །

གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་སྤྱོད་བྱེད་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཚོས་ཅན། བདག་
ཉིད་གཟུགས་རྟོགས་པའི་བྱེད་པ་པོ་མིན་ན་ཡང་། ངས་གཟུགས་རྟོགས་སོ་ཞེས་བྱོད་ལ་བྱེད་
པ་པོར་ཞེན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བྱོད་ཀྱིས་གཟུགས་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་གཟུགས་འཛིན་
དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དེ་ཡི་གཟུང་རྣམས་སྤྱོད་པའི་དབང་གིས་ངས་གཟུགས་རྟོགས་སོ་ཞེས་དེ་
༡) ལྟར་བཞག་ཅིང་ཞེན་པའི་བྱིར། དེ་ནི་བྱེད་པ་པོའི་ངོས་ནས་བཤད་པ་ཡིན་ལ། བྱེད་པའི་ངོས་
ནས་བཤད་ན། གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཚོས་ཅན། བྱོད་རང་གི་བདག་ཉིད་ངས་
གཟུགས་རྟོགས་ཞེས་བསྟན་པའི་བྱེད་པ་པོ་མིན་ན་ཡང་། བྱོད་ཀྱིས་གཟུགས་རྟོགས་པར་བཞག་
པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། གཟུགས་ལ་སྒྲོ་འདོགས་གཙོད་ལུས་ཀྱི་གཟུགས་དེའི་རྣམ་པ་ཤར་པའི་

དབང་གིས་ཁྱོད་ཀྱིས་གཟུགས་རྟོགས་པ་དང་བཞག་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་ལས་སུ་གྱུར་པ་ཡིན་
ལ། གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གཟུགས་རྟོགས་པའི་བྱེད་པ་དང་། དེ་ཁྱོད་འཛིན་པའི་
རྣམ་པ་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་གྱི། ངས་གཟུགས་རྟོགས་ཞེས་བསྟན་པའི་བྱེད་པ་པོ་དོན་གྱི་བདག་མེད་
པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡང་ལྟ་བུ་ཞེས་སྟོན་སོ། །

ཙམ། དཔེར་ན་འབྲས་བུ་རྒྱ་རྣམས་གྱི། །

བདག་ཉིད་འབྲས་བུ་འབྲས་པའི་ཕྱིར། ། ༣༠༩

བྱ་བ་བདག་ཉིད་མ་ཡིན་ཡང་། །

འཛིག་རྟོན་རྒྱ་གཟུགས་འཛིན་ཞེས་བརྗོད། །

གཟུགས་རྟོགས་པ་ནི་བྱ་བའོ། །དཔེར་ན། བྱས་པའི་གཟུགས་དངོས་སུ་འཛིན་པའི་བྱ་
བ་དང་ལྷན་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ཡང་འཛིག་རྟོན་ན་བྱས་རྒྱ་པའི་གཟུགས་འཛིན་ཅེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་
མཚན་ཡོད་དེ། འབྲས་བུ་བྱའི་གཟུགས་རྒྱ་པ་རྣམས་གྱི་གཟུགས་གྱི་^[1]བདག་ཉིད་དང་འབྲས་བུ་
འབྲས་བུ་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་༼གཞན་གྱིས་དགག་པ་༽ལ་(གཉིས)། མདོར་བསྟན་དང་། རྒྱས་བཤད་དོ། །

དང་པོ་༼མདོར་བསྟན་༽འོ།

ཙམ། དེ་ཕྱིར་མཐོང་དང་དབང་འབྲེལ་དང་། །

ཁྱད་པར་གྱི་ནི་སྟོང་དག ། ༣༡༠

བྱ་བ་ལ་ནི་ཆོད་པའི་ཕྱིར། །

ཆོད་མ་ཉིད་དུ་མི་འདོད་དོ། །

དོན་མཐོང་པའི་ཤེས་པ་རྟོག་མེད་དང་། དབང་དོན་འབྲེལ་བ་དང་། སྤྱི་དང་ལས་སོགས་

[1] ལྟ་བུ་པ་རྣམས་གྱི་བདག་ཉིད།

འཛིན་པའི་ཁྱད་པར་གྱི་སྒོ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། དོན་རྟོགས་འཛིན་པའི་ཆད་མ་ཉིད་དུ་མི་འདོད་
 ཅིང་མི་རིགས་པར་ཐལ། དོན་རྟོགས་པའི་བྱ་བ་འཛིན་པ་ལ་འཛིན་གྱིས་གཞན་གྱིས་བར་ཆད་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དོན་རྟོགས་འཛིན་གྱིས་ཁྱེད་རྣམས་ལས་གཞན་ཡོད་པར་བསྐྱབ་པ་དེའི་
 ཕྱིར། དབང་དོན་འབྲེལ་བ་སོགས་དོན་རྟོགས་ཀྱི་སྐྱབ་གྱིས་ཡིན་ཏེ། རོ་མོ་སྤར་མེད་གསར་དུ་
 སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་ཞེན།

ཙ་བ། བྱ་བ་ལ་ནི་གྱེད་པ་རྣམས། །

ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་སྦྱོར་ན་ཡང་། ། ༢༡

དོན་རྟོགས་ཀྱི་བསྐྱེད་པར་གྱེད་པའི་རྒྱ་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། བྱ་བ་དོན་རྟོགས་
 ལ་ཐན་པ་ཉེ་བར་སྦྱོར་ན་ཡང་། དོན་རྟོགས་འཛིན་གྱིས་དུ་མི་རུང་བར་ཐལ། དེའི་ཐུན་མོང་མ་
 ཡིན་པའི་དོན་རྟོགས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱེད་གྱིས་འཛིན་མི་རྣམས་ཀྱང་འཛིན་གྱིས་མེད་པ་མ་
 ཡིན་ཏེ།

ཙ་བ། ཐ་མའི་ཐ་དད་གྱེད་གང་དེ། །

དེ་ཡི་སྐྱབ་གྱེད་དམ་པར་འདོད། །

འཛིན་གྱིས་གཞན་གྱི་བར་མ་ཆད་པའི་ཐ་མའི་དོན་རྟོགས་ཐ་དད་དུ་འཛིན་གྱེད་གང་ཡིན་
 པ་དེ་དོན་རྟོགས་ཐ་དད་དེའི་སྐྱབ་གྱེད་དམ་པར་འདོད་རིགས་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་དོན་ནི། དབང་
 པོ་གསལ་ཡང་དོན་རྟོགས་འཛིན་མི་རྣམས་ཏེ། དབང་པོ་གསལ་བར་ཅིས་བྱུང། ལུལ་གྱི་རྣམ་པ་
 གསལ་བར་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེན། སྐྱབ་གྱེད་ཐ་མ་ལུལ་གྱི་རྣམ་པ་སྤང་བ་དེས་དོན་རྟོགས་འཛིན་
 པར་ཁས་སྒྲུང་རིགས་ཀྱི། བར་དུ་བརྒྱད་པ་དུ་མ་ལ་དགོས་པ་དང་རྣམ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་
 ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ཏེ།

ཙ་བ། ཀུན་གྱི་མཚུངས་རྒྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། །

འདི་འདྲ་དབང་པོ་ལ་ཡོད་མིན། ། ༣༡༣

རྟེན་བཅས་ཀྱི་མིག་གི་དབང་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་མིག་ཤེས་དེས་སྟོན་པོ་རྟོགས་ལ་སེར་
པོ་མ་རྟོགས་པའི་བྱེད་པར་འདི་འདྲ་འཛོག་པའི་རྒྱས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་རང་འབྲས་
མིག་ཤེས་ཀུན་གྱི་མཚུངས་པའི་བདག་པོའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། དབང་པོ་གསལ་མི་གསལ་གྱིས་
ཤེས་པ་གསལ་མི་གསལ་ཐ་དད་དུ་བསྐྱེད་དོ་ཞེ་ན།

ཙ་བ། དེ་ཐ་དད་ཀྱང་ཐ་དད་མེད། །

འདི་འདི་ཞེས་བྱ་དེ་གང་ལས། །

རྟེན་བཅས་ཀྱི་མིག་གི་དབང་པོ་དེ་ཆོས་ཅན། མིག་ཤེས་གསལ་མི་གསལ་ཐ་དད་དུ་བསྐྱེད་
ཀྱང་། གཟུགས་ལ་འཇུག་མི་འཇུག་ཐ་དད་པའི་བྱེད་པར་མེད་པའི་མིག་ཤེས་འདིས་སྟོན་པོ་འདི་
རྟོགས་ལ། སེར་པོ་འདི་མ་རྟོགས་ཞེས་པ་འཇམ། གཟུགས་འདི་རྟོགས་ལ། སྤྲུལ་མ་རྟོགས་ཞེས་བྱ་བ་དེ།
ཁྱོད་ཀྱིས་གང་ལས་ཀྱང་འཛོག་མི་རྒྱས་པར་ཐལ། ཁྱོད་མིག་ཤེས་ཀྱི་བདག་རྟེན་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཙ་བ། འདིས་ནི་ལྷག་མ་བཤད་པ་ཡིན། །

བྱེ་བྲག་སྤྲུལ་པའི་ཆད་མ་འགོག་པའི་རིགས་པ་འདིས་ནི་ཆོས་ཅན། ལྷག་མ་སྟོན་པ་པའི་
འདོད་པ་སོགས་འགོག་པའི་རིགས་པ་ཡང་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པ་ཤར་པ་མེད་པར་དོན་
རྟོགས་འཛོག་མི་རྒྱས་པར་བསྟན་པའི་བྱིར། སྟོན་པ་པ་ན་རེ། དོན་མ་ངེས་ཀྱང་། དང་པོར་དོན་
ལ་བལྟ་བའི་ཤེས་པ་ཆད་མ། དེ་ལས་སྤྲེས་པའི་སྤྱི་ལ་སོགས་པར་ཞེན་པའི་སྟོ་འབྲས་བྱ། ཡང་
ཞེན་པ་དང་། དུལ་ལེན་པ་ལ་འཇུག་པ་ཆད་མ་དང་འབྲས་བྱ། འཇུག་པ་དང་། དུལ་ཐོབ་པ་ཆད་
མ་དང་འབྲས་བྱ། དུལ་ཐོབ་པ་དང་། འདོད་བྱ་བྱལ་པ་ཆད་མ་དང་འབྲས་བྱ་ཞེས་ཟེར་རྟོ། ། ཀུན་
གྱི་མཚུངས་རྒྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། །འདི་འདྲ་དོན་བལྟ་སོགས་ལ་མེད། །ཅེས་སྟོར་རོ། །རིགས་པ་

ཅན་པའི་འདོད་པ་དགག་པ་ནི།

ཙ་བ། དེ་དངོས་མེད་ན་ཁྱད་པར་གྱི། ། ༣༡༣

སྒོ་ཡང་ཐ་དད་མེད་འགྱུར་ཏེ། །

སྒོ་གཞན་དག་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། །

བྱམ་པའི་སྤྱི་འཛིན་པའི་ཁྱད་པར་གྱི་སྒོ་དང་། སྤམ་བྱའི་སྤྱི་འཛིན་པའི་ཁྱད་པར་གྱི་སྒོ་
ཡང་ཆོས་ཅན། བྱམ་པའི་སྤྱི་འཛིན་པ་དང་། སྤམ་བྱའི་སྤྱི་འཛིན་པའི་ཁྱད་པར་ཐ་དད་ཏུ་བཞག་
ཏུ་མེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཡུལ་དེའི་རྣམ་པའི་དངོས་པོ་ཤར་བ་མེད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་
བཞིན་ཏུ་བྱམ་པ་དང་སྤམ་བྱའི་རྣམ་པའི་སྒོ་གཞན་དག་ཀྱང་ཁྱོད་གྱིས་འཛིག་མི་བྱས་
པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་བྱིར། བྱམ་པའི་སྤྱི་འཛིན་དང་། ཁྱད་པར་རྣམ་པའི་སྤྱི་འཛིན་ཆོས་ཅན།
ཡུལ་གཅིག་ལ་བསྟོས་པའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་བྱ་བྱེད་ཏུ་མི་རུང་བར་ཐལ། ཡུལ་རྣམ་ཐ་དད་ཁོ་ན་ལ་
འཇུག་པའི་བྱིར། ཁྱབ་པར་ཐལ།

ཙ་བ། བྱ་བ་དང་ནི་སྦྱབ་བྱེད་གཉིས། །

ཡུལ་ཐ་དད་བའང་མི་འདོད་དོ། ། ༣༡༤

ཡུལ་གཅིག་གི་བྱ་བ་འབྲས་བྱ་དང་། དེའི་སྦྱབ་བྱེད་གཉིས་ཡུལ་རྣམ་ཐ་དད་བའང་མི་
འདོད་ཅིང་མི་རིགས་པའི་བྱིར། ཁོ་ལོའང་།

ཙ་བ། དོན་གཅིག་ཡིན་ན་.....། །

གཟུང་དོན་གཅིག་ཡིན་པར་འདོད་དོ་ཞེ་ན།

ཙ་བ།གཉིས་དོན་མེད། །

རིམ་བཞིན་འགྱུར་བ་མེད་པར་འགྱུར། །

ཡུལ་གཅིག་པོ་དེ་འཇལ་བ་ལ་ཆད་མ་ཁྱེད་གཉིས་རིམ་ཅན་ཏུ་དོན་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་།

ཁྱེད་གཉིས་ལྷ་ཕྱིའི་རིམ་བཞིན་དུ་འབྱུང་བ་མེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། གཞུང་དོན་གཅིག་ལས་
སྤྲེལ་བའི་ཕྱིར། འདོད་དེ་ཅིག་ཅར་འབྱུང་ངོ་ཞིན།

ཙ་པ། གློ་མི་ཅིག་ཅར་འབྱུང་འགྱུར་ན། །

བསྐྱལ་བྱ་སྐྱལ་བྱེད་མེད་པར་འགྱུར། ། ༢༡༥

དེ་གཉིས་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་བསྐྱལ་བྱ་སྐྱལ་བྱེད་དུ་མེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། གློ་དེ་
གཉིས་ནི་ཅིག་ཅར་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། འོ་ན་ཁྱོད་རང་ལ་ཡང་ཆད་འབྲས་མི་རུང་བར་
ཐལ། དུས་ཅིག་ཅར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཞིན།

ཙ་པ། དེ་རྣམ་གཞག་ལ་བརྟེན་ནས་ནི། །

ཆད་ག་བསྐྱལ་བྱ་སྐྱལ་བྱེད་གཞག །

དུས་ཅིག་ཅར་འབྱུང་ན། ཆད་འབྲས་མི་རུང་བའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། རྣམ་གཅིག་པོ་དེ།
རྟོག་བས་བྱས་པའི་ཐད་དུ་རྣམ་གཞག་ལ་བརྟེན་ནས་ངོ་མོ་གཅིག་གྱུར། ལྷོག་པའི་ཆད་ག་ཐ་
དད་བ་གཉིས། ཆད་འབྲས་ཀྱི་བསྐྱལ་བྱ་སྐྱལ་བྱེད་དུ་བཞག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རིགས་པ་ཅན་པ་ན་རེ། ཁོ་མོ་ཅག་ལ་འབྲེལ་བ་རྒྱག་ཡོད་དེ། སྦྱོར་བའི་འབྲེལ་བ་དང་།
སྦྱོར་བར་འདུ་བ་དང་། སྦྱོར་བར་འདུས་པར་འདུ་བ་དང་། འདུ་བའི་འབྲེལ་བ་དང་། འདུས་པར་
འདུ་བ་དང་། སྦྱོར་བའི་ཁྱད་པར་དང་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་འབྲེལ་བའོ། །དེ་དག་རིམ་པ་བཞིན་དུ།
མིག་གི་དབང་པོ་གཞིར་བྱས་ནས་བྱམ་བ་དང་། བྱམ་པ་ལ་འདུ་བའི་གཞུགས་སོགས་དང་།
གཞུགས་སོགས་ལ་འདུ་བའི་གཞུགས་ཉིད་ལ་སོགས་པ་དང་། བཞི་བ་དང་ལྷ་པོའི་དཔེ། གཉིས་
པ་དང་གསུམ་པ་དང་མཚུངས་ལ། རྒྱག་པ་ནི། མིག་གི་དབང་པོ་ས་སྦྱོགས་དང་སྦྱོར་འབྲེལ་བྱལ་
ལ། ས་སྦྱོགས་བྱམ་མེད་དང་ཁྱད་པར་དང་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་འབྲེལ་བའོ། །དེས་ན། དབང་དོན་
ལྷན་ཅིང་འབྲེལ་བ་དོན་རྟོགས་ཀྱི་ཆད་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་ཟེར་རྟོ། །

ཙ་པ། བདག་ཉིད་ཀྱན་གྱིས་འབྲེལ་ན་ཡང་། །

ཆོས་འགའ་ཞིག་ནི་རྟོགས་འགྱུར་བའི། ། ༣༡༤

དེས་པ་དེར་ནི་མི་འགྱུར་ཏེ། །

འབྲེལ་བ་བྱེ་བྲག་མེད་ཕྱིར་རོ། །

བྱམ་འཇིན་མིག་ཤེས་དེས་བྱམ་བའི་དེ་ལ་སོགས་པ་མ་རྟོགས་ལ་དེའི་ཁ་དོག་གི་ཆོས་
འགའ་ཞིག་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་དེས་པ་དེར་ནི་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། མིག་གི་དབང་པོ་དེ་བྱམ་
བའི་གཞུགས་དེ་སོགས་ཐམས་ཅད་ལ་བདག་ཉིད་ཀྱན་གྱིས་འབྲེལ་ཞིང་། དེ་དག་གྲང་མིག་གི་
དབང་པོ་ལ་འབྲེལ་བ་བྱུབ་པར་བྱེ་བྲག་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན། རྟགས་ཕྱི་མ་ཁོ་ན་འགོད་དོ། །དེ་
ལྟར་བྱས་ན། དབང་དོན་འབྲེལ་བ་དོན་རྟོགས་ཀྱི་འཇོག་བྱེད་དུ་མི་རུང་བར་ཐལ། མིག་གི་དབང་
པོ་དེ་བྱམ་བ་དང་། བྱམ་བའི་གཞུགས་དེ་སོགས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ལ། དངོས་བརྒྱད་ཀྱན་གྱིས་
འབྲེལ་ན་ཡང་། བྱམ་བའི་ཁ་དོག་གི་ཆ་རྟོགས་ལ། དེ་ལ་སོགས་པ་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར།

སྒྲིབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གི་བཞེད་པ་ལྟར་ན། དབང་དོན་འབྲེལ་བ་དོན་རྟོགས་ཀྱི་འཇོག་
བྱེད་དུ་མི་རུང་བར་ཐལ། མིག་གི་དབང་པོ་དེ་གཞུགས་དང་། གཞུགས་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་མ་སོགས་
བྱུབ་ཐྱེ་ཐུས་གཅིག་གི་ཆོས་ཀྱན་དང་སྤང་བར་བྱུང་བར་མེད་ཀྱང་། མིག་ཤེས་ཀྱིས་གཞུགས་
རྟོགས་ཀྱི། དེའི་སྐྱད་ཅིག་མ་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་སོ། །

ཙ་པ། དེ་ཐ་དད་མེད་ཀྱང་གང་ལས། །

ཐ་དད་དེ་འདིའི་ཆད་མ་ཉིད། ། ༣༡༥

དེས་ན་འབྲེལ་བ་དེ་ཐ་དད་མེད་ཀྱང་གང་ལས་ཐ་དད་བ་སྟེ། རང་ལུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་
སྒྲོན་པ་དོན་ལ་གསར་དུ་མི་སྦྱ་བའི་ཤེས་པ་དེ། དོན་རྟོགས་ཆད་མ་འདི་ཡི་འཇོག་བྱེད་ཆད་མ་
ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་འཇོག་བྱེད་ཡོད། དེ་ལས་ཐ་དད་བ་དེའི་འཇོག་བྱེད་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར།

སྒྲོབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གཟུགས་དང་བྱུ་བྲེ་རྩེ་གཅིག་པ་ལ་མིག་དབང་འབྲེལ་བར་བྱད་པར་
མེད་ཀྱང་། ཞེས་པ་མ་གཏོགས་འདྲའོ། རྣམ་པ་མེད་ཀྱང་བདག་གི་ཡོན་ཏན་འདུས་བྱས་ལས་
དོན་རྟོགས་སོ་སོར་འཛོག་རྩལ་སོ་ཞེ་ན།

ཙ་བ། འདུས་བྱས་ལས་ནི་མིན་དེའི་དངོས། །

མེད་ན་དེ་ཡང་གཞག་མེད་ཕྱིར། །

རྣམ་པ་མེད་པར་བདག་གི་ཡོན་ཏན་འདུས་བྱས་ལས་ཀྱང་། དོན་རྟོགས་འཛོག་རྩལ་པ་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་པ་དེའི་དངོས་སོ་མེད་ན། བདག་གི་ཡོན་ཏན་འདུས་བྱས་དེ་ཡང་བཞག་
ཏུ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ཉི་ཤེད་པ་སྤང་བ་ཞེ་ན།

ཙ་བ། གལ་ཏེ་བྱ་བྱེད་གཅིག་ཡིན་པར། །

འགལ་ལོ་ཞེ་ན་.....། །

གལ་ཏེ་དོན་འདྲ་བ་དང་དོན་རྟོགས་རྩལ་ཐ་དད་དུ་ཐལ། བྱ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱ་
བྱེད་ཡིན་ན་རྩལ་གཅིག་ཡིན་པར་འགལ་ལོ་ཞེ་ན།

ཙ་བ།མི་བདེན་ཏེ། ། ༣༡༩

ཆོས་ཐ་དད་པ་ཁས་ལེན་ཕྱིར། །

དངོས་སུ་ཐ་དད་མེད་པར་འདོད། །

བྱ་བྱེད་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་རྩལ་ཐ་དད་ཡིན་པ་མི་བདེན་ཞིང་མི་རིགས་པར་ཐལ།
རྩལ་གཅིག་ཀྱང་ཕྱོག་ཆོས་ཐ་དད་པ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྩལ་གཅིག་ཀྱང་དོན་དམ་
པར་དངོས་སུ་ཐ་དད་མེད་པར་རྟོག་པས་བཏགས་པའི་ཐ་དད་ཅམ་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཙ་བ། བྱ་བྱེད་པའི་ཐ་སྙད་དག།

ཐམས་ཅད་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་གནས། ། ༣༡༩

ཆད་འབྲས་ཀྱི་བྱ་བྱེད་འགའ་ཞིག་ངོ་མོ་ཐ་དད་མེད་པར་གནས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱ་བ་དང་
བྱེད་པའི་ཐ་སྟོན་དག་ཐམས་ཅད་ངོ་མོ་ཐ་དད་མེད་ཅིང་རྟོག་པས་བཏགས་པའི་ཐ་དད་དེ་ལྟར་
རྣམ་པར་གནས་པའི་བྱིར། ལྟ་རེས་ཤིང་གཅོད་པ་སོགས་བྱ་བྱེད་ལྡན་ཐ་དད་མཐོང་བ་དང་
འགལ་ལོ་ཞེན།

ཅ་ག། ཐ་དད་འདོད་པའི་དངོས་རྣམས་ལ། །

སྟོ་འདོགས་པ་ནི་འབྲུག་བྱིར་རོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་བྱ་བྱེད་ཐ་དད་དུ་འདོད་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ལས་བྱ་བྱེད་ལྡན་ཐ་དད་དུ་འབྲུག་
པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་འང་བྱ་བྱེད་ཐ་དད་དུ་རྟོག་པས་སྟོ་འདོགས་པས་བྱ་བྱེད་ཐ་དད་པའི་
ཐ་སྟོན་འབྲུག་པའི་བྱིར་ཏེ། ལྟ་རེ་ལས་ལྡན་ཐ་དད་པའི་དེའི་འཕར་བ་དང་འབབ་པའི་བྱ་བ་མེད་
ལ། ཤིང་ལས་ལྡན་ཐ་དད་པའི་དེ་དུས་བྱར་སོང་བ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། དེས་ན། སྟོར་སྣང་གིས་
བ་དེས་སྟོན་པོ་རྟོགས་ལ་མེར་སོ་མ་རྟོགས་པ་དང་། མིག་གིས་ཀྱིས་གཟུགས་རྟོགས་ལ་སྟོ་མ་
རྟོགས་པར་འཇོག་བྱེད་ལུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་དགོས་ཤིང་། འཇོག་བྱེད་དེ་ཡང་མཚན་གཞི་དང་
བདག་གཅིག་བ་དེས་པར་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །སྟར་བཞད་བ་དེ་དག་ཐ་སྟོན་མོར་ཡང་བྱ་བའི་ཆེད་
དུ་ཡིན་གྱི། གང་རྟོགས་པ་དེའི་རྣམ་པ་ཤར་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་འུགས་རྟོགས་མི་རུང་
བའི་སྟོན་དུ་འབྱུར་རོ། །འོན་ཀྱང་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་རི་ལྟ་བུ་ཞེན། སྟོན་པོ་གཞལ་བྱ། རང་
ལུལ་གྱི་རྣམ་པར་ཤར་པའི་སྟོན་སྟོན་པོ་ལ་གསར་དུ་མི་སྟོ་བའི་གསལ་བ་ཆད་མ་སྟོན་པོ་རྟོགས་
པའི་ཆད་མ་འབྲས་བྱའོ། །

ཙ་ག། འོན་ཏེ་འདི་སྤྱིང་དེ་གང་ལས། །

འོན་ཏེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་ན། སྤྱི་འཛིན་མངོན་སུམ་འདི་ཡི་ཉམས་སུ་སྤྱིང་བྱ་གཞལ་
བྱ་གང་ཡིན་པ་དེ། རྒྱ་མཚན་གང་ལས་ཀྱང་མི་འབྲུབ་པར་ཐལ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་
ཞེ་ན། དོན་རིག་ལ་དབྱེད་པ་བྱེད་པའི་སྐབས་འདིར། སེམས་ཙམ་པ་ཆོས་ཅན། མདོ་སྡེ་པས་
ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་ན་སྤྱི་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱི་གཞལ་བྱ་གང་ཡིན། སེམས་ཙམ་པ་ལ་འདྲི་བ་
མི་རིགས་པར་ཐལ། འདིས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རིག་པ་ཡིན་ན། སེམས་ཙམ་པ་ཁོ་ཐོ་ཅག་ཀྱང་དེ་
ཉིད་རྟོགས་པར་འདོད་ནས།

ཙ་ག། འདི་ནི་དེ་ཉིད་རྣམ་དཔྱོད་ཡིན། །༣༡།

སྤྱི་འཛིན་མངོན་སུམ་འདི་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རིག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞེས་དེ་ཉིད། མདོ་སྡེ་
པ་ལ་འདྲི་ཞིང་རྣམ་པར་དཔྱོད་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དང་འབྲེལ་བ་ཉིད་ཀྱང་མི་
འཐད་པ་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དང་འབྲེལ་ན། དོན་སྤྱོད་དང་འབྲེལ་མས། རགས་པ་དང་འབྲེལ། དང་པོ་ལྟར་ན།

ཙ་ག། རྒྱལ་སྤྱན་དེ་དག་གང་གིས་ན། །

རགས་པར་སྦྲང་བ་དེ་འབྲར་བྱེད། །

རྒྱལ་སྤྱན་དེ་དག་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་མ་འབྲུལ་བ་ལ། རང་འབྲའི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་
གཏོད་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དབང་མངོན་ལ་ཡུལ་རགས་པའི་རྣམ་པ་ཁོ་ནར་སྦྲང་བ་གང་ཞིག་
རྒྱ་མཚན་གང་གིས་ན་རྒྱལ་སྤྱན་ལ་སྦྱོར་མ་འབྲུལ་བ་ལ་རགས་པར་སྦྲང་བ་དེ་འབྲར་བྱེད་པའི་རུས་
པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་ལྟར་ན། ཕྱི་དོན་རགས་པའི་ཆ་མེད་དང་འབྲེལ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་མི་
སྤྱིད་པར་བསྟན་ཟེན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་རོལ་རགས་པ་ཆ་བཅས་དང་འབྲའོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་
པར་ཐལ། རྒྱལ་སྤྱན་མེད་པས་དེ་བསགས་པའི་ཕྱི་རོལ་རགས་པ་མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར།

ཙ་ག། དེ་ཕྱིར་དེ་ནི་དོན་དངོས་མིན། །

དེས་ན་དབང་མངོན་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། བྱི་རོལ་དོན་གྱི་དངོས་པོས་རྣམ་པ་བཞག་པ་མ་ཡིན་
བར་ཐལ། དོན་སྤྲ་རགས་གང་གིས་ཀྱང་མ་བཞག་པ་དེའི་བྱིར།

ཙ་བ། ཡིན་ཡང་འབྲུལ་པ་ཅན་ཡིན་པས། ། ༣༡༥

དེ་སྟོང་བ་ཡི་ངོ་བོ་ཉིད། །

སྤྱབ་བར་བྱེད་བར་རྣམ་མ་ཡིན། །

བྱི་རོལ་དོན་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན་དུ་ཚུགས་ཡང་། དེ་གཟུང་དོན་དུ་སྟོང་བ་ཡི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་སྤྱབ་བར་
བྱེད་བར་རྣམ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་སྤྱབ་བྱེད་འབྲུལ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར། རྣགས་མ་གྲུབ་སྟེ།

ཙ་བ། དེ་འབྲེལ་བ་དང་དེ་ལས་བྱུང་། །

གལ་ཏེ་སྟོང་བའི་མཆན་ཉིད་ཡིན། ། ༣༡༦

གལ་ཏེ་དོན་དེ་དང་འབྲེལ་བ་དང་དེ་ལས་བྱུང་བའི་སྟེས་འབྲེལ་བ་དེ་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་
སྟོང་བའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།

ཙ་བ། དོན་མཆུངས་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས། །

མཆུངས་པ་དེ་མ་ཐག་སྟོང་འགྲུར། །

སྟོ་འཛིན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། རང་གི་མཆུངས་པ་དེ་མ་ཐག་སྟེན་སྟོ་འཛིན་སྤྲ་མ་
དེ་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་སྟོང་བར་འགྲུར་བར་ཐལ། དེ་ལས་སྟེས་ཤིང་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་བྱིར།
འབྲེལ་བར་ཐལ། དོན་སྟོན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་མཆུངས་པའི་བྱིར།

ཡང་ན། སྟོབ་དཔོན་ལྟ་དབང་སྟོ་ལྟར་སྟོན་པོ་བྱུང་བའི་བཅད་ཤེས་དེས་སྟོ་འཛིན་མངོན་
སྤྲ་གཟུང་དོན་དུ་བྱེད་བར་ཐལ་ལོ། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །འདོད་ན། བྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལ་འཕོ་བ་མི་
སྟོང་བར་འགྲུར་རོ། །

ཙ་བ། འདི་མཐོང་འདི་ཐོས་ཞེས་བྱ་བར། །

གང་ལ་སྒྲོ་ནི་ངེས་པ་དེ། ། ༣༩༧

དེས་སྤྱང་ཡིན་ན་.....། །

གལ་ཏེ་ཁོ་ཙོས་གཞུགས་འདི་མཐོང་ངོ། །སྤྱ་འདི་ཙོས་སོ་ཞེས་བྱ་བར་ཡུལ་གཞུགས་སྤྱ་
གང་ལས་ངེས་པ་དེ་འདྲེན་རྒྱས་པའི་སྤྱ་དེས་བྱི་རྩལ་གཞུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་སྤྱང་བ་ཡིན་པས།
དོན་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་འདྲེན་རྒྱས་དང་གསུམ་ཆོགས་པ་དོན་རིག་གི་འཛོག་བྱེད་ཡིན་ལ། དེ་
མ་ཐག་རྒྱུན་ལ་ངེས་པ་མི་འདྲེན་པས་ཉེས་པ་དེར་མི་འཇུག་རོ་ཞེན།

ཙ་བ།གང་གིས་དེ། །

དེ་ཡི་སྤྱབ་བྱེད་ཡིན་འདོད་པ། །

སྤྱང་དང་མཐོང་བ་དེ་དག་གི། །

ཉེ་བ་དེ་ཉིད་དབྱེད་བྱ་ཡིན། ། ༣༩༨

རྒྱ་མཚན་གང་གིས་བྱི་རྩལ་གྱི་དོན་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་འདྲེན་རྒྱས་དེ། སྤྱ་འཛོན་མཐོན་
སུམ་བྱི་རྩལ་གྱི་དོན་རིག་པར་སྤྱབ་པའི་དོན་རིག་དེ་ཡི་འཛོག་བྱེད་ཀྱི་སྤྱབ་བྱེད་ཡིན་པར་
འདོད་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། གཞུགས་སྤྱང་བ་དང་མཐོང་བའི་སྤྱ་འཛོན་མཐོན་སུམ་དེ་དག་གི་
གཞུང་དོན་དུ་བྱི་རྩལ་གྱི་དོན་ཉེ་བ་ཡིན་མིན་དེ་ཉིད་དབྱེད་པར་བྱ་བའི་སྤྱབས་ཡིན་པའི་བྱིར།
སྤྱབ་པར་ཐལ།

ཙ་བ། དེ་དག་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས། །

ལྟ་བ་པོ་ཡི་ངེས་དེ་ཡིན། །

དབང་པོའི་མཐོན་སུམ་དང་བྱི་རྩལ་གྱི་དོན་དེ་དག་གཞུང་དོན་དང་གཞུང་དོན་ཅན་དུ་འབྲེལ་བ་
ཆད་མས་ངེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། དེའི་རྗེས་སུ་བལྟ་བ་པོའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞུགས་སྤྱ་སོགས་ངེས་
པའི་ངེས་ཤེས་དེ་བྱི་རྩལ་གྱི་དོན་ངེས་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཆད་མས་རྟོགས་དགོས་པའི་བྱིར།

དེ་ལའང་སྤྱང་བ་གཞན་ཡོད་མིན། ། ༣༥

དེར་ཡང་བཅད་བ་མཚུངས་ཕྱིར་རྟེ། །

དེ་ནི་རང་ཉིད་གསལ་བ་ཡིན། །

སྤྱོད་པོ་ཤེས་པའི་ཐུས་སུ་འདོད་བ་དེ་ལའང་རང་སྤྱང་བའི་མངོན་སུམ་དེ་ཐུས་གཞན་དུ་
ཡོད་པ་མ་ཡིན་རྟེ། མངོན་སུམ་དེའི་ཉམས་སུ་སྤྱང་བྱ་ཐུས་གཞན་མེད་པར་གྲུབ་པ་དེས་ནའི་ཕྱིར།
དེས་ན་སྤྱོད་པོ་དང་སྤྱོད་པོ་མངོན་སུམ་ནང་ཤེས་པ་ལ་བསྟོས་པའི་གཟུང་འཛིན་ཐུས་ཐད་དུ་
ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེར་ཡང་ཕྱི་རོལ་དོན་ལ་བཅད་པའི་ཉེས་པ་དེ་དག་མཚུངས་པར་
འབྲུག་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྤྱོད་པོ་མངོན་སུམ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ཤེས་པ་རང་གི་ཐུས་ཉིད་གཟུང་
ཡུལ་དུ་གསལ་བ་ཡིན་རྟེ། དེ་གཉིས་གཟུང་འཛིན་གྱི་དངོས་པོ་གང་ཞིག ། ཐུས་ཐད་དུ་མེད་
པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་། ཉི་ལ་འགལ་བ་སྤང་བ་ཀྱི། འོ་ན། རང་གི་ངོ་བོ་སྤྱང་ཞེས་རིགས་ཀྱི་སྤྱོད་པོ་སྤྱང་
ཞེས་འཛིག་རྟེན་ན་གསལ་བ་མི་རིགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།

ཅུག དེ་ཡི་དངོས་དེ་སྤྱོད་པོ་གསལ་ཕྱིར། །

རང་བཞིན་ཉམས་སུ་སྤྱང་བའང་དེ། ། ༣༦

རང་གི་ངོ་བོ་སྤྱང་གྱུར་ཀྱང་། །

སྤྱོད་པོ་སྤྱང་བར་སྤང་བ་ཡིན། །

སྤྱོད་པོ་མངོན་སུམ་དེ་ཡི་རང་གི་ངོ་བོ་སྤྱང་བར་གྱུར་ཀྱང་། སྤྱོད་པོ་སྤྱང་བར་
གསལ་གིང་སྤང་བ་གང་ཡིན་པ་འགལ་བ་མེད་དེ། སྤྱོད་པོ་མངོན་སུམ་དེ་ཡི་དངོས་པོ་རང་གི་
གཟུང་བྱར་སྤང་བ་དེ་སྤྱོད་པོ་གསལ་ཀྱང་ཡིན་ལ་དེ་རང་གི་རང་བཞིན་ཉམས་སུ་སྤྱང་བའང་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འོ་ན། སྤྱོད་པོ་རང་ཉིད་ཀྱིས་རང་ཉིད་གསལ་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་ན། དེ་

མི་འཐད་དེ། རལ་གྱི་མི་སོ་བཞིན་དུ་རང་ཉིད་ལ་བྱེད་པ་འགལ་བའི་བྱིར་དང་། གསལ་བྱེད་ཀྱི་
ཤེས་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ་བའི་བྱིར་དང་། སྒྲོན་མེ་དོན་གཞན་གྱི་གཟུགས་གསལ་བར་བྱེད་པ་
མཐོང་བའི་བྱིར་རོ་ཞེན།

ཙ་བ། ཇི་ལྟར་དེ་ཡི་བདག་ཉིད་བྱིས། །

གསལ་བྱེད་རབ་ཏུ་གསལ་བ་ན། ། ༢༡༩

རང་གི་ངོ་སོ་གསལ་བྱེད་འདོད། །

སྒྲོན་མེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་ངོ་སོ་གསལ་བྱེད་དུ་འདོད་དེ། གསལ་བྱེད་གཞན་ལ་བཏོས་
མེད་དུ་རབ་ཏུ་གསལ་བ་ཡིན་པའི་བྱིས། དེར་ཐལ། ཇི་ལྟར་གསལ་བ་དེ་ཡི་བདག་ཉིད་དུ་སྒྲེས་
བས་གསལ་བ་ཡིན་པའི་བྱིས།

ཙ་བ། དེ་ལྟར་སྒྲོ་བདག་རིག་ཅན་ཡིན། །

དེ་ཡི་རིག་བྱ་དོན་གཞན་ན། །

ཆོར་བྱ་ཆོར་བྱེད་འཐད་པར་དགལ། ། ༢༢༠

དཔེ་དེ་ལྟར་སྒྲོ་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་ཆོས་ཅན། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུང་བྱ་རིག་ཅིང་
གསལ་བ་ཅན་ཡིན་ཏེ། རིག་བྱེད་གཞན་ལ་བཏོས་མེད་དུ་སྒྲོན་མེ་མངོན་སུམ་དུ་གསལ་བའི་སྒྲོ་
ཡིན་པའི་བྱིས། དེ་ལྟ་མིན་ན་དངོས་སུ་སྒྲོང་བྱ་སྒྲོང་བྱེད་ཀྱི་ཆོར་བྱ་ཆོར་བྱེད་དུ་འཐད་པར་དགལ་
ཞིང་མི་རིགས་པར་ཐལ། སྒྲོ་འཛིན་དང་། དེ་ཡི་རིག་བྱ་སྒྲོན་མོ་གཉིས་ཇུས་གཞན་ཡིན་པའི་བྱིས།

གཉིས་པ་ཉིད་རྒྱུ་ཤེས་སུ་བཞུགས་ཏེ། གཟུང་འཛིན་དོན་གཞན་མེད་ན་མཐས་པ་ནས་
བྱིས་པའི་བར་ལ་བསྒྲོན་མི་རུས་པར་སྒྲུང་བ་འདི་ཇི་ལྟར་ཞེན།

ཙ་བ། རིག་བྱ་རིག་བྱེད་རྣམ་པ་མེད། །

སྒྲོ་སོགས་ཤེས་པའི་ཐད་དང་བཞིན། །

གང་ཆེ་གཟུང་འཛིན་རྣམ་བྱེ་བའི། །

མཚན་ཉིད་རྣམ་པར་བསྐྱད་བ་ཅན། ། ༣༣༡

དོན་དམ་པར་རིག་བྱ་རིག་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་པ་དོན་གཞན་མེད་ཀྱང་། སྐྱ་ཤད་སོགས་སྤང་བའི་
ཤེས་པའི་གཟུང་བྱ་ཤེས་པ་དེ་ལས་ཇུས་ཐ་དད་ལྟར་སྤང་བ་བཞིན་དུ། འབྲུལ་བ་ལ་སྤང་བ་ལ་
འགལ་བ་མེད་དེ། གང་གི་ཆེ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་གཟུང་འཛིན་ཇུས་ཐ་དད་དུ་རྣམ་པར་བྱེ་ཞིང་།
རྣམ་པར་ཞེན་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་དེས་རྒྱུད་རྣམ་པར་བསྐྱད་པས་དེ་
ལྟར་སྤང་བ་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིད།

ཙམ། ཇི་ལྟར་འབྲུལ་བས་མཐོང་བྱུང་པ། །

དེ་ལྟར་འདི་རྣམ་གཞག་བྱས་པ། །

དེ་ཆེ་གཟུང་དང་འཛིན་བ་ཡི། །

མཚན་ཉིད་ལ་ནི་བཅད་བྱ་མིན། ། ༣༣༢

དེ་ལྟར་ཡིན་པ་དེའི་ཆེ་སྤྱོད་པོ་གཟུང་བྱ་དང་། སྤྱོད་པོ་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་འཛིན་བ་ཡི་མཚན་
ཉིད་ཐ་དད་བ་ཅན་ལ་དོན་དམ་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་བཅད་ཅིང་དགག་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། ཇི་ལྟར་འདི་ནི་གཟུང་བའོ། །འདི་ནི་འཛིན་པའོ་སྤྱུང་བའི་སྤྱོད་འབྲུལ་བས་མཐོང་བར་
འགྱུར་བ་དེ་ལྟར། གཟུང་འཛིན་རིག་གསུམ་ཐ་དད་པ་འདིའི་རྣམ་གཞག་ཐ་སྤྱད་ཅན་དུ་བྱས་པ་
ཡིན་པའི་བྱིད། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་འཛིན་རིག་གསུམ་ཐ་དད་པའི་ཆ་དོན་དམ་པར་
མེད་ཀྱང་། ཀུན་རྫོབ་བདེན་བ་ཡིན་པས། དོན་དམ་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་དགག་པར་མི་བྱ་
ཞིང་། དགག་མི་རྩལ་སོ་ཞེས་པའོ། །

གསུམ་པ་ཉི་ཤེས་འབྲས་བྱར་བྱུང་བ་ཀྱི་ནི།

ཙམ། དེས་ན་གཞན་རིག་མེད་པའི་བྱིད། །

རང་རིག་འབྲས་བྱ་ཡིན་པར་འདོད། །

དེས་ན་རང་རིག་འབྲས་བྱ་ཡིན་པར་འདོད་རིགས་ཏེ། རོན་གཞན་གྱི་རིག་བྱ་མེད་པ་
 དེས་ནའི་བྱིར། གཞུང་སྤེལ་རྣམས་ཀྱི་འབྲེལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་རང་
 གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཞལ་བྱ་རིག་པ་འབྲས་བྱ་ཞེས་པར་གནས་ཏེ། སྤར་བསྟན་པ་རྣམས་
 དབང་མངོན་གྱི་གཞུང་འཛིན་ཇུས་གཞན་འགོག་པ་ལ་སྟེན་ཏུ་སྤར་བའི་བྱིར། དེས་ན། །རྣམ་རིག་
 པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རང་རིག་གི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འདི་ལྟར་བྱ་སྟེ། རང་གི་བདག་
 ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཞལ་བྱ་རིག་པའི་གཞུང་རྣམ་གཞལ་བྱ། སྟོ་འདོགས་གསར་དུ་གཅོད་པའི་
 འཛིན་རྣམ་ཆད་མ། རང་རིག་གི་ཆད་མ་འབྲས་བྱའོ། །དེས་ན། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་
 སྟོན་པོ་རིག་པའི་སྟོ་འཛིན་གཞལ་བྱ་ཞེས་པའོ། །

གཉིས་པ་། །ཕྱི་རོལ་རིག་པ་ལ་གནོད་བྱེད་གྱི་གཏན་ཆགས་དགོད་པ་། རྟེན་(གསུམ)། ཕྱི་རོལ་རིགས་པས་མི་
 འཐད་པ་དང་། ཕྱི་རོལ་དོན་ལ་གནོད་པའི་རྟགས་དགོད་པ། དེས་བྱུབ་པའི་དོན་ནོ།

དང་པོ་། ཕྱི་རོལ་རིགས་པས་མི་འཐད་པ་། རྟེན།

ཙ་ག། གལ་ཏེ་ཕྱི་རོལ་སྤྱིང་གྱུར་ན། །

ཉེས་པ་ཅི་ཡོད་.....། །

གལ་ཏེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གཞུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་སྤྱིང་བར་གྱུར་ན། སྤྱིང་ལ་ཉེས་པ་ཅི་
 ཡོད་ཅེས་ཟེར་ན།

ཙ་ག།ཅི་ཡང་མེད། ། ༣༣༣

ཕྱི་དོན་གཞུང་དོན་དུ་ཡོད་ན། ཉེས་པ་ཅི་ཡང་མེད་པར་ཐལ། རིགས་པས་འཐད་པའི་དོན་
 སུས་ཀྱང་ཁས་སྒྲུང་བར་འོས་པའི་བྱིར།

ཙ་ག། ཕྱི་རོལ་དོན་ནི་སྤྱིང་གྱུར་བ། །

འདི་ཉིད་ཀྱིས་ནི་ཅི་བརྗོད་འགྲུར། །

ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་སྤྱོད་བར་འགྲུར་རོ། །ཞེས་པའི་ཆིག་འདི་ཉིད་
ཀྱིས་ནི་འདོད་པའི་དོན་ཅི་ཞིག་ཀྱང་བྱུང་བར་བརྗོད་བར་འགྲུར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཕྱི་རོལ་གྱི་
དོན་རྣམས་བཅས་རྣམས་མེད་གང་གི་སྒྲོན་སྤྱོད་ཀྱང་རིག་པར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། རྣམས་མེད་ཀྱི་སྒྲོན་སྤྱོད་
རིག་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྲུར་བའི་ཕྱིར།

ཙ་ག། གལ་ཏེ་སྒྲོ་ནི་དེ་རྣམས་ཅན། །

གལ་ཏེ་དབང་པོའི་སྒྲོ་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དེའི་རྣམས་པ་ཅན་དུ་ཡོད་པས་རྣམས་ལྟན་གྱི་སྒྲོན་སྤྱོད་
རིག་གོ་ཞེས།

ཙ་ག། རྣམས་པ་རྗེས་ཞུགས་ཅན་དེ་ཡོད། ། ༣༣༧

དེ་ནི་ཕྱི་འཇམ་གཞན་ལས་ཞེས། །

འདི་ནི་དབྱུང་བར་རིགས་པ་ཡིན། །

སྒྲོ་སེར་ལ་སོགས་པའི་རྣམས་པར་རྗེས་སུ་ཞུགས་པ་ཅན་གྱི་དབང་པོའི་མདོན་སྤྱོད་དེ་
ཡོད་མོད། དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ཕྱི་རོལ་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་པར་མི་འགྲུབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་ཤར་
བའི་རྣམས་པ་འདི་ནི། ཕྱི་རོལ་དོན་ཀྱིས་གཏད་བའམ། གཞན་ཉེར་ལེན་ལས་ཡིན་ཞེས། དབྱུང་བར་
རིགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་དབྱུང་ན་ཡང་ཕྱི་རོལ་གྱིས་བཞག་པ་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར།

ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་འགོད་པ།

གཉིས་པ་ཉི་ཤུ་ཕྱི་རོལ་དོན་ལ་གཞན་དུ་བའི་རྟགས་འགོད་པ་ཉི་ཤུ་ལ་(གཉིས་)། ཆིག་དོན་དང་། གཏན་ཆིགས་ཆོད་མ་གང་
གིས་འགྲུབ་པ་གཉིས་ཀྱིས་རིག་པར་བྱ་བའོ། །

དང་པོ་ཉི་ཤུ་ཕྱི་རོལ་དོན་ལ་

ཅ་ག། མཐོང་བའི་བྱད་པར་དང་བྲལ་བ། །

མི་འཛིན་དེ་འཛིན་ན་འཛིན་བྱིར། ། ༣༣༥

སྟོན་པོར་སྦྲང་བ་མཐོང་བ་ཡིན། །

བྱི་རོལ་ཡན་གར་དོན་ཡོད་མིན། །

སྟོན་པོར་སྦྲང་བའི་སྟོན་པོ་དེ་རང་མཐོང་བའི་སྟོ་ལས་ཇུས་གཞན་ཡིན་པ་མི་འཐད་དེ།
མཐོང་བ་སྟོ་ཡི་བྱད་པར་སྟོ་འཛིན་དང་བྲལ་བར་སྟོན་པོ་མི་འཛིན། སྟོ་འཛིན་དེ་འཛིན་པའི་ཆེ་ན།
སྟོན་པོ་ཡང་དེས་པར་འཛིན་པའི་བྱིར། དེས་ན་བྱི་རོལ་ཡན་གར་བ་གཞུང་དོན་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། སྟོན་པོ་དང་སྟོ་འཛིན་ཇུས་ཐ་དད་མ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་། ། གཏན་ཆོགས་ཆད་མ་གང་གིས་འབྱུང་བ་གཉིས་ཀྱིས་རིག་པར་བྱ་བ་། ། རྟེན། རྟེན་པོ་ཆོས་ཅན། སྟོར་སྦྲང་གེས་པ་ལས་
ཇུས་ཐ་དད་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དང་ལྷན་ཅིག་དམིགས་དེས་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་། ། རྟེན་པོ་ཆོས་ཅན། ཇུས་ཐ་དད་པ་འབྲེལ་བ་ཡོད་མེད་གཉིས་ལས། འབྲེལ་མེད་
ཀྱི་ཇུས་ཐ་དད་ཆོས་ཅན། ལྷན་ཅིག་དམིགས་དེས་མ་ཡིན་ཏེ། འབྲེལ་མེད་ཡིན་པའི་བྱིར། འབྲེལ་
བ་བྱུང་ན། ཇུས་ཐ་དད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དེ་བྱུང་འབྲེལ་ཡིན་པས། དེ་ལྷན་ཅིག་དམིགས་དེས་མ་ཡིན་
ཏེ། དུས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་དམིགས་པ་དེ་མེད་པའི་བྱིར། ལྷན་ཅིག་དམིགས་དེས་ཀྱི་དོན་ནི། སྟོན་པོ་
དམིགས་ན་སྟོ་འཛིན་དམིགས་པས་བྲལ་བ་དང་། སྟོ་འཛིན་དམིགས་ན་སྟོན་པོ་དམིགས་པས་
བྲལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སྟོན་པོ་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དང་། སྟོ་འཛིན་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་
དམིགས་པས་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་སོ་སོ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེས་ན། སྟོན་པོ་དམིགས་པའི་ཆེ། སྟོ་
འཛིན་དམིགས་བྱེད་བྱུང་སྟེ་ཇུས་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པར་དེས་པས་བྲལ་བ་དང་། སྟོ་འཛིན་དམིགས་
པའི་ཆེ་སྟོ་དེ་ལ་སྟོ་འཛིན་བྲལ་མཉམ་བྱུང་སྟེ་ཇུས་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པར་དེས་པས་བྲལ་བ་ཡིན་

ནོ། །ཐོན་པོ་འཇལ་བའི་སྒོ་དང་། ཐོ་འཛིན་འཇལ་བའི་སྒོ་བྱུང་མཉམ་གྱུ་ལྟེ་རྒྱས་གཅིག་ཡིན་པ་
 དུས་ནམ་ཡང་འབྲལ་མི་སྲིད་པ་རང་རིག་མཛོན་སྤྲུམ་ཆད་མས་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ། །དབང་པོ་དང་
 ཡིད་བྱེད་ཆད་བཞིན་དུ་བྱུང་འཛིན་སྐྱབས་འགའ་མི་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་མི་སྐྱེ་བ་ཕྱི་རོལ་
 གྱི་དམིགས་ཀྱིན་མ་ཆད་བས་མ་སྐྱེས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེན།

ཙ་ག འདིར་འགའ་ཞིག་ནི་འགའ་ཞིག་གི།

བག་ཆགས་རབ་རྒྱ་སད་བྱེད་པ། ། ༣༣༦

དེ་ཕྱིར་སྒོ་ནི་རྣམ་དེས་གྱི། །

ཕྱི་རོལ་དོན་ལྟོས་མ་ཡིན་ནོ། །

རྣམ་པར་རིག་པ་ཅན་གྱི་སྐྱབས་འདིར་ཆོས་ཅན། ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུང་དོན་ལ་བལྟོས་པའི་
 དབང་གིས་བྱུང་འཛིན་དེས་འགའ་སྐྱེ་བར་དེས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཕྱི་རོལ་མེད་ཀྱང་བྱུང་
 འཛིན་གྱི་བག་ཆགས་སད་བྱེད་གྱི་དབང་གིས་བྱུང་འཛིན་གྱི་སྒོ་དེས་འགའ་སྐྱེ་བར་རྣམ་པར་
 དེས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཕྱི་རོལ་མེད་ཀྱང་དོན་སྤྲང་གི་ཤེས་པ་སྤྲ་མ་འགའ་ཞིག་ཕྱི་མ་འགའ་
 ཞིག་གི་བག་ཆགས་རབ་རྒྱ་སད་པར་བྱེད་པའི་ཀྱིན་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར།

དེས་བྱུང་བའི་དོན།

གསུམ་པ་དེས་བྱུང་བའི་དོན་དེ།

ཙ་ག དེ་ཕྱིར་གཅིག་ལ་ཚུལ་གཉིས་ཡོད། །

གང་ཕྱིར་དེ་ལྟར་སྤྱོད་བ་དང་། ། ༣༣༧

དན་པས་འདི་ཡི་རྣམ་པ་གཉིས། །

སྤྱོད་བཞིན་ནི་འབྲས་བྱ་ཡིན། །

ཤེས་པའི་ཐུས་གཅིག་ལ་གཟུང་འཛིན་གྱི་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཕྱི་རོལ་དོན་ཁེགས་པ་དེའི་
 བྱིར། གཟུང་འཛིན་གྱི་ཚུལ་གཉིས་པ་ཅན་དུ་ཐལ། གང་གི་བྱིར་ན། དེ་ལྟར་རྟོག་མེད་ཀྱིས་སྤྱོད་པ་
 དང་རྟོག་པས་བྲན་པའི་བྱིར། ཚུལ་གཉིས་ལ་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་འདི་ཡི། ཆད་འབྲས་གཞལ་
 གསུམ་མི་འཐད་པའི་སྟོན་མེད་པར་ཐལ། གཟུང་བའི་རྣམ་པ་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་གཉིས་ནི།
 གཞལ་བྱ་དང་ཆད་མ་ཡིན་ལ། རང་སྤྱོད་བཞིན་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་བྱིར། རི་ལྟར་རང་གི་བདག་
 ཉིད་རིག་པ་འབྲས་བུ་ཡིན་ཞེ་ན། སྟོབ་དཔོན་ལྷ་དབང་མོ། འདི་ཡན་ཆད་ཀྱིས་ཆད་འབྲས་གཉིས་
 པ་དངོས་གཞི་རྟོགས་ནས་འཆད་འགྱུར་གྱི་ཆོགས་བཅད་གསུམ་དེའི་འཕྲོས་དོན་དུ་འཆད་དོ། །

ཙམ། གང་ཆེ་རྣམ་རིག་རྒྱ་ཡི་ཡུལ། །

གཞན་འདོད་པའམ་མི་འདོད་པ། ། ༣༣༦

དེ་ཡི་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་པ། །

དེ་ནི་དེ་ལྟར་སྤྱོད་པ་ཡིན། །

གང་གི་ཆེ་སྟོན་པོ་རྣམ་པར་རིག་པའི་རྣམ་རིག་གི་རྒྱ་ཡི་ཡུལ་ཐུས་གཞན་དུ་མི་འཐད་
 པར་ཐལ། སྟོན་པོ་དེ་འདོད་པའམ་མི་འདོད་པར་སྤྱད་པའང་ཉེར་ལེན་ལ་བལྟོས་པ་མེད་པར་སྟོན་
 པ་དེའི་ངོས་ནས་འདོད་པའམ་མི་འདོད་པའི་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་པའི་བྱིར། སྟོ་འཛིན་དེ་ནི་རང་གི་
 བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྟོན་པོ་འདོད་མི་འདོད་དེ་ལྟར་སྤྱོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་རོལ་ལ་མི་བལྟོས་པར་
 ཉེར་ལེན་གྱི་དབང་གིས་དེ་ལྟར་སྤྱད་པའི་བྱིར།

འོན། ཁོ་པོས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རིག་གོ་སྤུམ་དུ་ཞེན་བ་སྦྱེ་བ་རི་ལྟར་ཞེ་ན།

ཙམ། གང་ཆེ་ཤེས་ཆ་དོན་དུ་ནི། །

གཞག་བྱིར་ཤེས་པ་ཡུལ་བཅས་པ། ། ༣༣༧

དེ་ཆེ་བདག་ཉིད་ཉམས་སྤྱོད་གང་། །

དེ་ཉིད་དོན་དུ་རྣམ་པར་ངེས། །

གང་གི་ཆེ་སྒྲོང་སྒྲོང་ཤེས་པ་ཡུལ་དང་བཅས་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཆེ། སྒྲོང་སྒྲོང་ཤེས་པ་ཆོས་
 ཅན། རང་གི་བདག་ཉིད་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའི་སྒྲོན་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་སྒྲོ་འབྲུལ་བས་བྱི་རོལ་གྱི་
 དོན་དུ་རྣམ་པར་ངེས་ཤིང་ཞེན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཤེས་པ་རང་གི་རྣམ་གྱི་ཆ་སྒྲོན་པོ་དེ་ཉིད།
 ཞེན་ཡུལ་ལ་འབྲུལ་བའི་ལོག་ཤེས་ཀྱིས་བྱི་རོལ་གྱི་དོན་དུ་བཞག་པའི་བྱིར། སྒྲོ་འཛིན་མངོན་
 སུམ་གྱིས་བྱི་རོལ་གྱི་དོན་རིག་པ་མ་ཡིན་གྱི། སྒྲོ་འབྲུལ་བས་དེ་ལྟར་ཞེན་ཞེས་བཤོ། །

ཅ་ག། གལ་ཏེ་འདི་བདག་འདོད་རྣམ་དང་། །

རྣམ་པ་གཞན་དུ་སྤྱོད་གྱུར་ན། ། ༣༥༠

འདོད་བའམ་མི་འདོད་པ་དེས་ཀྱང་། །

དོན་རིག་པར་ནི་འགྱུར་བ་མིན། །

ཤེས་པ་རང་གི་རྣམ་དེ་ཉིད་འདོད་བའམ་མི་འདོད་པར་སྒྲོང་བ་དེས་ཀྱང་རང་གི་བདག་
 ཉིད་དུ་གྱུར་བའི་ཡུལ་གྱི་དོན་སྒྲོན་པོ་རིག་པ་འབྲས་བུར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་སྒྲོ་འཛིན་
 འདི་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་བའི་སྒྲོན་པོ་འདོད་པའི་རྣམ་པ་དང་། མི་འདོད་པའི་རྣམ་པ་གཞན་
 དུ་སྤྱོད་བར་འགྱུར་གྱི། དེ་ལས་རྣམ་གཞན་གྱི་སྒྲོན་པོ་འདོད་མི་འདོད་དུ་མ་སྤྱོད་བའི་བྱིར།

ཚད་འབྲས་གསུམ་པའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།

གསུམ་པ་ཉི་ཚད་འབྲས་གསུམ་པ་ཀེལ་(གཉིས)། ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང་། བྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་
 ཀྱང་རྣམ་གཞག་དེ་ཉིད་བྱུང་བཤོ། །དང་པོ་ཉི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཀེལ་(གཉིས)། སྤྱིའི་དོན་དང་། ཡན་
 ལག་གི་དོན་རྟོ། །དང་པོ་ཉི་ཚད་ཀེལ་(གསུམ)། གང་ལས་འཕྲོས་པ་དང་། ཇི་ལྟར་འཕྲོས་པ་དང་།
 མཐའ་དབྱུང་བཤོ། །

དང་པོ་༼གང་ལས་འཕྲོས་བ་༽ཞེ། རྣམ་གཞག་འདི་གཉིས་པར་བྱི་རོལ་གྱི་དོན་བཀག་བ་ལས་
འཕྲོས་བཤོ། །

གཉིས་པ་༼རྣམ་འཕྲོས་བ་༽ཞེ། བྱི་རོལ་གྱི་དོན་མི་སྲིད་ན། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་
འབྲས་འཛིག་པའི་ཆེ། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དེ་ཉིད་སྟོན་པོ་ཡོངས་སུ་གཙུག་པའི་གཞུང་རྣམ་
ཡིན་པར་ཀྱན་གྱིས་འདོད་དགོས་པས། དེའི་ཆེ་རང་རིག་འབྲས་བྱར་ཐལ། བྱི་རོལ་གྱི་དོན་རིག་
བ་མེད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། འཛིན་རྣམ་ཆད་མར་ཐལ། རང་རིག་འབྲས་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁྱབ་
བ་མེད་ན། ཆད་འབྲས་ལུལ་སོ་སོ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པར་ཐལ། ཞེས་བཤོ། །

གསུམ་པ་༼མཐའ་དབྱེད་བ་༽ཞེ། འབྲས་བྱ་ལ་དབྱེད་བ་དང་། གཞལ་བྱ་ལ་དབྱེད་བ་གཉིས་
གྱིས་རིག་པར་བྱཤོ། །

དང་པོ་༼འབྲས་བྱ་ལ་དབྱེད་བ་༽ཞེ། རང་རིག་འབྲས་བྱ་ཞེས་བ་དེ་སྟོ་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་
སྟོ་འཛིན་མངོན་སུམ་དེ་ཉིད་རིག་པ་ཆད་མའི་འབྲས་བྱར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནས། འོན་ཏེ་སྟོ་འཛིན་
རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྟོན་པོ་རིག་པ་འབྲས་བྱར་བརྗོད་བཤམ། འོན་ཏེ། འབྲས་བྱ་དེ་ཉིད་
ལ་སྟོང་བྱེད་རང་རིག་ཡོད་དོ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། གསུམ་པ་མི་འཐད་དེ། རྣམ་གཞག་གསུམ་པའི་
འབྲས་བྱའི་ངོ་བོ་ངོས་མ་གཞུང་བར་ཐལ་བའི་བྱིར། དང་པོ་ལྟར་ན། ཆད་འབྲས་ལུལ་སོ་སོ་ཁོ་ན་
ལ་འཇུག་པའི་ཐལ་བ་སུས་ཀྱང་ལྷོག་མི་རུས་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན། གཞུང་འཛིན་ཇས་ཐད་དང་
འགོག་པ་ལ། ལྟན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་དོན་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། གཉིས་
སྟོང་བྱིས་པ་རྣམས་གྱིས་ཀྱང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། སྟོན་པོ་རང་གི་བདག་ཉིད་ཡིན་པ་
ལ། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་རང་ཉིད་གྱིས་ངེས་པ་འཕྲེན་པའི་བྱིར་རོ་ཞེ་ན། སྟོན་མེད་དེ། ཤེས་པ་
རང་ཉིད་གྱིས་རང་ཉིད་རིག་པ་འབྲས་བྱར་བཞག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཆད་འབྲས་ལུལ་ཐད་པའི་ཉེས་

པ་དེ་ཉིད་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། ། རྒྱུགས་གསུམ་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་བྱེད་ས་མ་གཟུང་བར་
དེ་ཉིད་ལ་རང་རིག་ཡོད་དོ་ཞེས་བས་ཅིར་ཡང་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

དེས་ན། རྩོམ་ཆེན་གྱིས་རྩོན་པོ་རིག་པ་འདི་རྣམ་གཞན་རིག་པ་མ་ཡིན་གྱི། རང་གི་
བདག་ཉིད་ཏུ་གྱུར་བའི་རྩོན་པོ་རིག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བའི་དོན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ཡང་། རྩོམ་ཆེན་གྱིས་
པོ་ལས་དོན་གཞན་ཏུ་མེད་པ་ལྟར་འཇིག་གིས་རྩོན་པོ་མ་ཡིན་ཏེ། རྩོམ་ཆེན་གྱིས་རང་ལས་དོན་
གཞན་ཏུ་མེད་པའི་རྩོན་པོ་རྩོན་པོ་མ་ཡིན་ཡང་། རྩོན་པོ་དེ་ལས་དོན་གཞན་ཏུ་མེད་པ་དང་། རྩོ་
ཆེན་གྱིས་རང་ལས་དོན་གཞན་ཏུ་མེད་པའི་རྩོན་པོ་རྩོན་པོ་མ་ཡིན་པ་ལྟར་ཅིག་དམིགས་ངེས་
གྱི་རྩོགས་སོགས་ལ་བརྟེན་པའི་རང་བཞིན་སེམས་པའི་སྒོ་ལ་བསྟོན་པའི་ཕྱིར་། དེ་ལྟར་བཞག་པ་
ན། ཤེས་པ་རང་ཉིད་གྱིས་རང་ཉིད་རིག་པ་འབྲས་བྱུར་བཞག་གོ་སྟུང་ཏུ་བསམས་ནས་རྩོམ་ཆེན་
རིག་པ་འབྲས་བྱུ་ཡིན་ན། རྩོམ་ཆེན་ཡོངས་སུ་གཅོད་བྱེད་འཇིག་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་པས་འཇིག་
པའི་རྣམ་པ་ཉིད་ཆད་མར་འཇོག་རིགས་པར་འགྱུར་རོ། ། གཤམ་ཏེ་གཟུང་བའི་རྣམ་པ་ལྟར་འཇིག་ཉིད་
ཆད་མར་འཇོག་ན། དེ་ནི་རྩོན་པོ་^[1]ཁོ་ན་ལ་འཇལ་བྱེད་ཏུ་འཇུག་པས་ཆད་འབྲས་ལུལ་སོ་སོ་ཁོ་
ནར་འགྱུར་ཏེ། རྩོམ་ཆེན་མདོན་སྟུང་གིས་རྩོན་པོ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པ་ན། དེའི་འབྲས་བྱུ་ལ། རྩོན་
པོ་ལ་ངེས་པ་མ་བྱངས་པར་རྩོམ་ཆེན་དེ་ཉིད་རིག་ཅིང་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ་སྟུང་བཤོ། །

དེས་ན། རྣམ་གཞག་གསུམ་པའི་གཞུང་འདི་དག་གིས་རྩོན་པོ་གཞན་བྱུར་བྱས་པའི་ཆེ་
རང་རིག་འབྲས་བྱུར་མི་རིགས་པ་དང་། རང་རིག་འབྲས་བྱུ་ཡིན་ན། འཇིག་རྣམ་ཆད་མར་ཐལ་བ་
དང་། གཟུང་རྣམ་ཆད་མ་ཡིན་ན། ཆད་འབྲས་ལུལ་ཐ་དད་ཏུ་ཐལ་བའི་ཚད་པ་གསུམ་པོ་འདི་ཉིད་
སྤང་བར་མཛད་པའོ། །

[1] ལྟ་ན། དོན་རྩོན་གྱི་

གཉིས་པ་༼ཡན་ལག་གི་དོན་༽ནི། གཤམ་ཏེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གཞལ་བྱ་ཡིན་ནམ་མིན། ཕྱི་མ་མི་
འཐད་དེ། དོན་ནི་གཞལ་བྱ་ཉིད་དུ་འདོད། །ཅེས་པ་དང་འགལ་ལ། དང་པོ་ལྟར་ན། རང་རིག་འབྲས་
བྱར་རྣམ་པར་བཞག་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། རང་ལུགས་ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གཞལ་བྱར་སྒྲུབ་
བཞེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྡེ་པ་ལ་ཁས་སྒྲངས་ནང་འགལ་བསྟན་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ཏེ། འདྲ་བར་
སྦྱང་བྱེད་གཞལ་བྱ་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་བཞག་པ་ལ། ཕྱི་རོལ་དང་འདྲ་བའི་གོང་དུ་རྒྱས་
པར་བཀག་ཟེན་པའི་ཕྱིར། དོན་རྒྱ་ཡིན་པའི་སྒྲོན་ས་གཞལ་བྱར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཞེས་པའོ། །

སྟོབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས། གང་གི་ཕྱིར་དོན་རྒྱ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། དོན་དེ་གཞལ་བྱ་
ཡིན་པར་འདོད་པར་འགྱུར་རོ། །དགོངས་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། འདྲ་བར་ངེས་པ་ནི། གཉིས་ཀ་མཐོང་
བ་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་ལ། རྣམ་པ་དང་བཅས་པའི་ཐོགས་ལ། དོན་ནི་སྤར་གང་གིས་ཀྱང་མཐོང་
བ་མ་ཡིན་ན། དེ་རྗེ་ལྟར་འདྲ་བར་བརྟག་ཅེས་སོ། །

རྣམ་གཞག་གསུམ་པ་འདི། རྣམ་རིག་པ་ཁོ་ནའི་ལུགས་ཡིན་གྱི། མདོ་སྡེ་པ་ལ་སྦྱར་བ་
ནི། འབྲེལ་བཤད་བྱེད་པ་སྤྱད་གི་ཡང་ལུགས་མ་ཡིན་ཏེ། སྟོབ་དཔོན་ལྟ་དབང་སྟོས། སྦྱང་བ་
ཉིད་ནི་འབྲས་བྱ་ཡིན། ཞེས་པའི་རྗེས་སུ་དོན་མེད་པ་ལ་འབྲས་བྱའི་རྟོག་པ་འདི་ནི་གཅིག་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་པ་དང་། རྣམ་གཞག་གསུམ་པ་ལ་དེ་ལྟར་ན་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པ་བཤད་པ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཕྱི་རོལ་དོན་ནི་ཡོད་ན་ཡང་། ཞེས་པ་ནི། ཕྱི་རོལ་དོན་ནི་
མེད་མོད་ཀྱི། ཡོད་དུ་རྟག་ན་ཡང་ཞེས་བརྟག་པ་མཐའ་གཟུང་གི་རྩལ་དུ་ཁས་སྒྲངས་ནས། ཐོག་
མར་འབྲས་བྱ་ལ་དབྱེད་པ་མཛད་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །

རང་ལུགས་ནི། མདོ་སྡེ་པས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འདོད་པའི་དོན་སྟོན་པོ་གཞལ་བྱར་བྱས་པའི་
ཆོན་པར། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྟོན་པོ་རིག་པ་འབྲས་བྱ་ཡིན་གྱི། དོན་གཞན་རིག་པ་
འབྲས་བྱར་མི་རིགས་ཞེས་པའོ། །

གཉིས་པ་། བྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་ཀྱང་རྣམ་གཞག་དེ་ཉིད་བྱུང་བ་ཤིང་། (གསུམ་) འབྲས་བྱ་བསྐྱབ་བ་དང་། དེ་
ལ་ཚད་པ་སྤང་བ། གཞལ་བྱ་ལ་དབྱད་བཤོ། །

དང་པོ་། འབྲས་བྱ་བསྐྱབ་བ་ཤིན།

ཙ་བ། བྱི་རོལ་དོན་ནི་ཡོད་ན་ཡང་། །

ཇི་ལྟར་ཉམས་སུ་སྤྱང་ཉིད་དེ། ། ༣༧

དེས་པའི་བདག་ཉིད་.....། །

མདོ་སྤེ་པས་བྱི་རོལ་དོན་དུ་འདོད་པའི་སྟོན་པོ་གཞལ་བྱར་ཡོད་པའི་ཆེ་ན་ཡང་། རང་
གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྟོན་པོ་རིག་པ་འབྲས་བྱར་རིག་པ་བར་ཐལ། ཇི་ལྟར་སྟོན་པོ་འདོད་
མི་འདོད་དུ་དངོས་སུ་ཉམས་སུ་སྤྱང་བ་ཉིད་ཀྱི་སྟོན་པོ་དེ་ལ་འདོད་མི་འདོད་སོ་སོར་དེས་པའི་
བདག་ཉིད་དུ་འཛོག་གི་བྱི་རོལ་གྱི་དོས་ནས་བཞག་ཏུ་མེད་པའི་བྱིར།

ཙ་བ།རང་ངོ་བོས། །

མ་ཡིན་དུ་མའི་བདག་སྟོན་བྱིར། །

སྟོན་པོ་དེ་འདོད་མི་འདོད་དུ་སྒྲོ་ལ་སྤྱང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར། སྟོན་པོ་
རང་གི་བྱི་རོལ་གྱི་དོ་བོའི་སྟོན་པ་འདོད་མི་འདོད་དུ་མའི་བདག་ཉིད་དུ་སྤྱང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
དེ་ལྟར། སྟོན་པོ་དེ་དུས་ནས་ཡང་འདོད་མི་འདོད་དུ་མའི་བདག་ཉིད་དུ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་
གནས་པར་ཐལ་བའི་སྟོན་ཡོད་པའི་བྱིར།

ཙ་བ། ཁས་སྤངས་ན་ཡང་.....། །

དེ་ལྟར་ཁས་སྤངས་པ་ལ་སྟོན་མེད་དོ་ཞེ་ན་ཡང་།

ཙ་བ།གཉིས་པོ་དག།

ཐ་དད་པར་ནི་སྤྱང་མི་འགྱུར། ། ༣༨

སྟོན་པོ་ལ་དག་གཉིན་གཉིས་ཀྱིས་བལྟས་པའི་ཆེ་འདོད་མི་འདོད་གཉིས་པོ་དག་སོ་སོ་ཐ་
 དད་པར་སྤང་ཞིང་སྤོང་བར་མི་འགྱུར་བར་གཉིས་ཀ་ལ་གཉིས་ཀ་སྤང་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། སྟོན་
 པོ་སྟོ་ལ་སྤང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་བྱི་རོལ་གྱི་ངོས་ནས། ཏུས་ནམ་ཡང་འདོད་
 མི་འདོད་གཉིས་སུ་གནས་པའི་བྱིར།

ཙམ། མ་མཐོང་བསྐྱིབས་བྱིར་མིན་ཞེན། །

མ་མཐོང་བ་མིན་ཏུ་རྟོག་སྒྱུར་གྱི་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་གང་རུང་རེ་རེ་བསྐྱིབས་པའི་བྱིར།
 རེ་རེས་གཉིས་ཀ་མཐོང་བ་མིན་ནོ་ཞེན།

ཙམ། འོན་གྱི་དབང་གིས་རྟོགས་མི་འགྱུར། །

ཏུ་མའི་བདག་ཉིད་དངོས་དེ་ལ། །

གཅིག་གི་བདག་ཏུ་མཐོང་བྱེད་པ། ། ༣༩

མ་མཐོང་བ་དེ་ཅི་ལྟར་ན། །

འོན་མཐོང་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན། །

བྱི་རོལ་གྱི་དམིགས་རྟེན་གྱི་འོན་གྱི་དབང་གིས་འདོད་མི་འདོད་ཏུ་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་བར་
 ཐལ། ལས་དབང་གིས་འོན་གྱི་གནས་ལུགས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཏུ་མ་མཐོང་བའི་བྱིར། མ་མཐོང་བའི་
 ལས་དཔེ་དབང་གིས་ཅི་ལྟར་ན། བྱི་རོལ་འོན་གྱི་གནས་ལུགས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཏུ་མཐོང་བར་བྱེད་
 བར་འགྱུར་བ་ཡིན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་མི་འདོད་ཏུ་མའི་བདག་ཉིད་ཏུ་གནས་པའི་དངོས་པོ་
 དེ་ལ་ཅིག་ཤོས་ཀྱིས་བསྐྱིབས་ནས། གང་རུང་གཅིག་གི་བདག་ཉིད་ཏུ་མཐོང་བར་བྱེད་པའི་བྱིར།

ཙམ། གལ་ཏེ་འདོད་དང་མི་འདོད་པར། །

སྤང་བ་རྟོག་ཡིན་འོན་སྟོ་མིན། ། ༤༠

གལ་ཏེ་འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པར་སྤང་བ་རྟོག་པའི་འཛིན་སྟངས་ཡིན་གྱི་འོན་འཛིན་

དབང་པོའི་སྒྲིའི་འཛིན་སྐྱངས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།

ཙ་བ། དེ་ལའང་འཆི་ལྟས་ལ་སོགས་པ་ར། །

མཆམས་སྒྲིར་མེད་སེམས་མཐོང་བ་ཡིན། །

དབང་གེས་ལ་འདོད་མི་འདོད་མི་སྒྲིང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དབང་གེས་དེ་ལའང་སྒྲིར་ཡིད་དུ་འོང་
བར་མཐོང་བ། ཕྱིས་འཆི་ལྟས་ལ་སོགས་པ་ས་ཟེན་པར་གྲུར་པའི་ཆེ། ཡིད་དུ་འོང་བར་མཆམས་
སྒྲིར་བ་མེད་ཅིང་། ཡིད་དུ་མི་འོང་བར་སྒྲིང་བའི་དབང་པོའི་སེམས་སུ་མཐོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཙ་བ། དེ་ཕྱིར་ཕྱི་རོལ་གཞལ་བྱ་ལའང་། །

རང་ཉིད་ཉམས་སྒྲིང་འབྲས་ཡིན་རིགས། ། ༢༧

གང་ཕྱིར་ཇི་ལྟར་འདི་རང་བཞིན། །

དེ་ལྟར་དོན་ནི་རྣམ་པར་ངེས། །

དེས་ན། མདོ་སྒྲེ་པས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འདོད་པའི་སྒྲིན་པོ་གཞལ་བྱར་བྱས་པ་ལའང་། རང་
གི་བདག་ཉིད་དུ་གྲུར་པའི་སྒྲིན་པོ་ཉམས་སུ་སྒྲིང་བ་འབྲས་བྱ་ཡིན་པར་རིགས་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་
ན། ཇི་ལྟར་སྒྲིན་པོ་འདི་སྒྲོ་ལ་སྒྲིང་བའི་དབང་གིས་འདོད་མི་འདོད་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་སྒྲིང་བ་དེ་
ལྟར། དོན་སྒྲིན་པོ་ནི། འདོད་མི་འདོད་ཀྱི་རྣམ་པར་འཛིན་ཅིང་ངེས་པ་ཡིན་གྱི། ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་
དབང་གིས་གཞག་ཏུ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་བསྐྱབས་ཟེན་པ་དེའི་ཕྱིར།

སྒྲོ་བ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས། གང་གི་ཕྱིར་གཟུང་བའི་རྣམ་པ་བདེ་བའང་སྐྱག་བསྐྱལ་བར་
ངེས་པ་ནི་འགའ་ཡང་མེད་གྱི། འོན་ཀྱང་གཟུང་བའི་རྣམ་པ་ལས་རྣམ་པར་ཆད་པ་ཉིད་དུ་གཟུང་བའི་
རྣམ་པའི་འཛིན་པ་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་གཞི་ཉིད་བདེ་བ་དང་སྐྱག་བསྐྱལ་བར་མཐོང་ངོ་ཞེས་པ་དང་།
དེས་ན། ཅི་ལྟར་སྒྲོ་བ་དཔོན་གྱིས་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཕྱི་རོལ་གྱིས་བྱས་པ་མ་ཡིན་པར་དགོངས་
ནས་བཤད་པ་དང་། ཅི་ལྟར་ཉམས་སུ་སྒྲིང་བ་བཞིན་དུ། འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པ་ནི་འཛིན་པའི་རྣམ་

པར་གཏོགས་པ་ཡིན་གྱི། གཞུང་པའི་རྣམ་པར་གཏོགས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནི་ཞེས་བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་ཉི་ལ་རྩོད་བ་སྤང་བ་ཤེལ་(གསུམ)། འཛིན་རྣམ་ཚད་མར་ཐལ་བ་སྤང་བ་དང་། ཚད་
འབྲས་ལུལ་སོ་སོར་ཐལ་བ་སྤང་བ་དང་། རང་རིག་འབྲས་བྱ་ཡིན་པའི་དོན་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ཉི་ལ་རྩོད་རྣམ་ཚད་མར་ཐལ་བ་སྤང་བ་ཤེལ། རང་རིག་འབྲས་བྱ་ཡིན་ན། འཛིན་པའི་རྣམ་པ་
ཉིད་ཚད་མར་འགྱུར་རོ་ཞེས།

ཙ་ག། དེའི་ཆེ་དོན་སྤང་འདི་ཉིད་ནི། །

ཚད་ཡིན་ཡོད་དུ་ཟེན་གྱང་ནི། ། ༣༤༦

དོན་གཞན་མིན་ཕྱིར་ཕྱིར་ལོ་ལ། །

འཛིན་བདག་ལྟོས་པར་བྱ་བ་མིན། །

ཐོན་པོ་གཞལ་བྱར་བྱས་པའི་ཆེ། དེ་ལ་འཛིན་རྣམ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཆེ་དོན་
ཐོན་པོ་སྤང་བའི་གཞུང་རྣམ་དབང་པོའི་མདོན་སུམ་འདི་ཉིད་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཛིན་པའི་
རྣམ་པའི་བདག་ཉིད་ཕྱིར་ལོ་གྱི་ཐོན་པོ་ལ་བལྟོས་པར་བྱ་བའི་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འཛིན་
རྣམ་ཡོད་དུ་ཟེན་གྱང་། དེ་ལ་རང་གི་སྤང་ལུལ་གཉིས་སྤང་བྱུང་བའི་ཚུལ་དུ་སྤང་གི་དོན་གཞན་
ལྟར་སྤང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞུང་རྣམ་ཚད་མ་ཡིན་ན། དོན་རིག་འབྲས་བྱར་འགྱུར་རོ་ཞེས།

ཙ་ག། གང་ཕྱིར་རི་ལྟར་དོན་བདག་དེ། །

ཤེས་ལ་གནས་པ་དེ་ལྟ་བུར། ། ༣༤༧

འདི་ནི་དེ་ལྟར་གནས་སོ་ཞེས། །

ངེས་བྱེད་བདག་ཉིད་རིག་པ་ཡིན། །

རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་ཐོན་པོ་རིག་པ་འབྲས་བྱ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ན། རི་ལྟར་
དོན་ཐོན་པོ་ཤེས་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་དེ། ཐོ་འཛིན་ཤེས་པ་ལ་འདོད་མི་འདོད་དུ་སྤང་

ཞིང་གནས་པ་དེ་ལྟ་བུར། སྔོན་པོ་འདི་ནི་འདོད་མི་འདོད་དེ་ལྟར་གནས་སོ་ཞེས་ངེས་པར་བྱེད་གྱི་
བྱི་རོལ་གྱི་དབང་གིས་མ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཙ་བ། དེ་བྱིར་དེ་ཉིད་དོན་རིག་འདོད། །

འདི་ལྟར་དོན་བདག་སྤང་མ་ཡིན། ། ༣༤།

སྔོ་འཛིན་མངོན་སུམ་ལ་བྱི་རོལ་དོན་གྱི་བདག་ཉིད་དངོས་སུ་སྤང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་
རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྔོན་པོ་རིག་པ་དེ་ཉིད་དོན་རིག་ཏུ་འདོད་ཅིང་ཞེན་པ་དེའི་བྱིར།

ཙ་བ། དེ་ཡི་སྤྱབ་བྱེད་སྒོ་ལ་ནི། །

གནས་དོན་དེ་ཡི་བྱ་བ་དེ། །

གང་བྱིར་ཇི་ལྟར་དོན་དེ་ནི། །

གནས་པ་དེ་ལྟར་དེ་རབ་གསལ། ། ༣༥།

དེས་ན། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྔོན་པོ་རྟོགས་པ་དེའི་སྤྱབ་བྱེད་ནི། སྔོ་འཛིན་གྱི་
སྒོ་ལ་གནས་པ་དོན་སྔོན་པོ་དང་འབྲས་པའི་གཟུང་རྣམ་ཡིན་ལ། སྤྱབ་བྱེད་དེ་ཡི་རྣམ་པར་བཞག་
པར་བྱ་བ་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྔོན་པོ་རྟོགས་པ་དེ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་བྱིར་ན་ཇི་ལྟར་དོན་
སྔོན་པོ་དེ་ནི། སྔོ་འདོགས་གཙང་རྒྱས་ཀྱི་སྒོ་ལ་སྤང་ཞིང་གནས་པ་དེ་ལྟར་དེ་རབ་ཏུ་གསལ་ཞིང་
རྟོགས་པར་འཛོག་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་། ཚད་འབྲས་ལུལ་སོ་སོར་ཐལ་བ་སྤང་བ་ཀེ་ནི། འོ་ན་ཚད་འབྲས་ལུལ་སོ་སོ་ཁོ་ནར་ཐལ།
ཚད་མས་སྔོན་པོ་གཞལ་ལ། འབྲས་བུས་སྔོ་འཛིན་རིག་པའི་བྱིར་རོ་ཞེ་ན།

ཙ་བ། དོན་འཛོག་དེ་ཡི་བདག་ཉིད་བྱིར། །

རང་རིག་ཡིན་ཡང་དོན་རིག་འདོད། །

དེ་བྱིར་ལུལ་ཐང་དང་པའང་མིན། །

སྔ་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་རང་གི་བདག་ཉིད་ཏུ་གྱུར་པའི་སྔོན་པོ་རིག་པ་ཡིན་ཡང་།
 རྗེས་ཀྱི་རྟོག་པས་བྱི་རོལ་གྱི་དོན་རིག་པར་འདོད་ཅིང་ཞེན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རྗེས་ཀྱི་རྟོག་
 པས་བྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཏུ་འཛིན་པའི་སྔོན་པོ་དེ་སྔ་འཛིན་མངོན་སུམ་དེ་ཡི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་
 བྱིར། ཆད་འབྲས་ཡུལ་སོ་སོ་ཐ་དད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་བཤང་མ་ཡིན་ཏེ། སྔ་འཛིན་མངོན་སུམ་
 ཆད་མས་སྔོན་པོ་ཡོངས་སུ་བཅད་ནས་རང་གི་བདག་ཉིད་ཏུ་གྱུར་པའི་སྔོན་པོ་རིག་པ་དེ་ཉིད་
 འབྲས་བུ་ཡིན་པ་དེའི་བྱིར། རྗེས་ཀྱི་རྟོག་པ་ནི། ཆད་མའི་ལག་རྗེས་ཀྱི་བཅད་ཤེས་མ་ཡིན་གྱི།
 ཞེན་ཡུལ་ལ་འབྲལ་པའི་རྟོག་པ་གཞན་ཞིག་གོ། ཆད་འབྲས་དངོས་ནི། སྔོན་པོ་གཞལ་བྱ། རང་
 ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་པའི་སྔོན་སྔོན་པོ་ལ་གསར་དུ་མི་སྦྱ་བའི་ཤེས་པ་ཆད་མ། རང་གི་བདག་
 ཉིད་ཏུ་གྱུར་པའི་སྔོན་པོ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་འབྲས་བུ་ཞེས་བྱའོ།

གསུམ་པ་། ༼རང་རིག་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་དོན་བཤད་པ་༽ནི།

ཙམ། རང་གི་ངོ་བོ་དཔྱོད་པ་ན། ། ༢༡༠

རང་རིག་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་བཤད། །

དོན་རིག་དེ་བདག་ཉིད་བྱིར་རོ། །

སྔ་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་སྔོན་པོ་རང་ལས་དོན་གཞན་མ་ཡིན་པ་ལ་རང་སྟོབས་གྱིས་
 ངེས་པ་འདྲེན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་རང་གི་བདག་ཉིད་ཏུ་གྱུར་པའི་སྔོན་པོ་རིག་པ་འབྲས་བུ་ཞེས་
 བཤད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྔོན་པོ་རང་གི་ངོ་བོ་སྔ་འཛིན་ལས་རྣམ་གཞན་ཏུ་ཡོད་མེད་དོན་དམ་དཔྱོད་
 བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་དཔྱོད་པ་ན། རྣམ་གཞན་ཏུ་མེད་པར་བྱལ་བས་རང་གི་བདག་ཉིད་ཏུ་གྱུར་
 པའི་སྔོན་པོ་རིག་པ་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་བཤད་པའི་བྱིར། དེ་གཉིས་རྣམ་གཞན་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 དོན་རིག་ཏུ་འདོད་པའི་སྔ་འཛིན་མངོན་སུམ་དེའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་། ༼གཞལ་བྱ་པ་དཔྱད་པ་༽ནི།

ཙ་པ། དེ་དང་འབྲས་བཤམ་གཞན་འབྲས་ཅུང་། །

ཤེས་བ་དེ་ལྟར་སྤང་བ་ཡིན། ། ༣༡༡

རྒྱ་ནི་དོན་ཡང་ཡིན་པས་ན། །

དོན་ནི་གཞལ་བྱ་ཉིད་ཏུ་འདོད། །

སྔ་འཛིན་དེ་སྔོན་པོ་དེ་དང་འབྲས་བཤམ། གཞན་དང་འབྲས་བར་བྱལ་བྱང་ཅུང་། སྔ་འཛིན་དབང་པོའི་ཤེས་བ་ཆོས་ཅན། དོན་སྔོན་པོ་དེ་ཁྱོད་ལ་སྔོན་པོའི་རྣམ་བཤམ་བ་དེ་ལྟར་སྤང་བ་ཡི་རྒྱ་ཡིན་པས་གཞལ་བྱ་ཉིད་ཏུ་འདོད་རིགས་བར་ཐལ། འབྲས་བར་སྐྱེད་བྱེད་གཞལ་བྱའི་མཆན་ཉིད་གང་ཞིག ། བྱི་རོལ་གྱི་དོན་དང་འབྲས་བཤམ་སྲིད་པའི་བྱིས། འདོད་ན། དབང་པོ་དང་ཡིད་བྱེད་དང་བྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡང་རྒྱར་ཁས་བླངས་པས་དབང་ཡིད་གཉིས་ཀྱང་གཞལ་བྱར་ཐལ་ཞེས་བཤོ། །

ཙ་པ། རི་ལྟར་རྣམ་བཤམ་འགའ་ཞིག་ལྟར། །

དོན་དངོས་མེད་བར་སྤང་ཅན་དེ། ། ༣༡༢

རི་ལྟར་དོན་འཛིན་ཞེན་.....། །

རི་ལྟར་སྐྱེད་པོ་གས་སྤང་བའི་ཤེས་བའི་རྣམ་བཤམ་འགའ་ཞིག་ལྟར་སྔ་འཛིན་དེའི་བྱི་རོལ་དོན་གྱི་རྣམ་བཤམ་དངོས་པོ་མེད་བར་སྔོན་པོ་སྤང་བ་ཅན་ཡིན་ན། དེ་རི་ལྟར་བྱི་རོལ་གྱི་དོན་གཟུང་དོན་ཏུ་འཛིན་པ་ཡིན་ཞེན། བྱི་རོལ་དོན་གྱི་རྣམ་བཤམ་སྤང་ན་བྱི་རོལ་དོན་གཟུང་དོན་ཏུ་མི་འཛིན་བར་ཐལ་བ་རྣམ་རིག་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་ཏུ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་བར་ཐལ།

ཙ་པ།བདེན། །

དེ་འབྲས་ཀྱང་མི་ཤེས་སོ། །

དེའི་རྣམ་བཤམ་ཤར་བར་དེ་གཟུང་དོན་ཏུ་བྱས་ནས་མི་འཛིན་བ་དེ་བདེན། དེ་འབྲས་རིག་པ་ངས་ཀྱང་མི་ཤེས་པའི་བྱིས།

དེ་ཉིད་བཀལ་ལན་གྱིས་གཏན་ལ་ཐབ་བ།

གཉིས་པ་ རྟེན་ཉིད་བཀལ་ལན་གྱིས་གཏན་ལ་ཐབ་བ་ གེལ་ (གསུམ)། ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཇི་ལྟར་སྤང་བ་
བཞིན་ཡིན་པ་དང་། གཟུང་འཛིན་རིག་གསུམ་ཐ་དད་པའི་ཆ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་དགག་པ། རྣམ་
རིག་པའི་ཆད་འབྲས་འཐད་པར་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ རྟེན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཇི་ལྟར་སྤང་བ་བཞིན་ཡིན་པ་ གེལ།

ཙམ། གློ་བདག་རྣམ་པར་དབྱེར་མེད་ཀྱང་། །

མཐོང་བ་བྱི་ཅི་ལོག་རྣམས་ཀྱིས། ། ༣༥༣

གཟུང་དང་འཛིན་པ་སྤྱོད་པ་བདག །

ཐ་དད་ལྡན་བཞིན་རྟོགས་པར་འགྱུར། །

སྤྱོད་འཛིན་གྱི་གློ་རང་གི་བདག་ཉིད་ལ། གཟུང་འཛིན་རིག་གསུམ་རྣམས་ཐ་དད་པར་རྣམ་
པར་དབྱེར་མེད་ཀྱང་གཟུང་བྱ་དང་། འཛིན་པ་དང་། སྤྱོད་པ་རིག་པ་དག་རྣམས་ཐ་དད་པ་དང་ལྡན་
པ་བཞིན་དུ། འབྲས་པས་རྟོགས་པར་འགྱུར་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། མཐོང་བ་བྱིན་ཅི་ལོག་རྣམས་
ཀྱིས་དེ་ལྟར་ཞེན་པའི་བྱིར།

ཙམ། དཔེར་ན་དབང་པོ་སྤྲུགས་སོགས་ཀྱིས། །

བསྐྱད་པ་རྣམས་ལ་འཛིན་དུམ་སོགས། ། ༣༥༤

དེ་ཡི་གཟུགས་དང་བྲལ་བ་ཡང་། །

རྣམ་པ་གཞན་དུ་སྤང་བཞིན་ན། །

དཔེར་ན། དབང་པོ་སྤྲུགས་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱད་པ་རྣམས་ལ་འཛིན་དུམ་སོགས། ཉ་དང་
སྤང་པོ་དེ་ཡི་གཟུགས་དང་བྲལ་བ་ཡང་རྣམ་པ་གཞན་དུ་སྤང་བ་བཞིན་ནོ། ། གློ་བསྐྱད་

པའི་དབང་གིས་དེ་ལྟར་སྤང་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།

ཙ་བ། དེ་དག་མ་བསྐྱད་མིག་ཅན་གྱིས། །

དེ་ལྟར་མཐོང་བ་མེད་ཕྱིར་རོ། ། ༣༡༥

དཔེར་ན་ཐག་རིང་སྤང་མ་ན། །

ཅུང་ཏུ་ཆེན་པོར་སྤང་བ་བཞིན། །

འཛིན་དུ་མ་དེ་དག་རང་གི་ངོས་ནས་ཏུ་སྤང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་མ་བསྐྱད་པའི་མིག་ཅན་གྱིས་དེ་ལྟར་མཐོང་དགོས་པ་ལས་དེ་ལྟར་མཐོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ཐག་རིང་པོ་སྤང་ན་གྱི་ཕྱོགས་ན་ཅུང་ཏུ་ཡང་ཆེན་པོར་སྤང་བ་བཞིན་ནོ། །སྤང་བ་སྤྲོད་བཅོས་དང་། ཕྱི་མ་འཛིག་རྟེན་ན་གྲགས་པའི་དཔེའོ། །

ཙ་བ། གཟུང་བ་འཛིན་པ་རིག་པ་དག །

ཡོད་པ་མིན་ཡང་གཞལ་བྱ་དང་། ། ༣༡༦

འཇལ་བྱེད་འབྲས་བྱར་གནས་པ་འདི། །

རི་ལྟར་རྗེས་སུ་སྤང་བ་བཞིན་བྱས། །

གཟུང་བ་དང་། འཛིན་པ་དང་། རིག་པ་དག་ཐ་དད་པའི་ཆ་འདི་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཡང་། ཆད་མས་གཞོད་པ་མེད་དེ། རྫོང་ཆས་གཅིག་ལ་གཞལ་བྱ་དང་། འཇལ་བྱེད་དང་། འབྲས་བྱར་གནས་པའི་ཆ་ཐ་དད་པའི་ཆ་འདི། རི་ལྟར་འབྲལ་བ་ལ་རྗེས་སུ་སྤང་བ་བཞིན་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་༼གཟུང་འཛིན་རིག་གསུམ་ཐ་དད་པའི་ཆ་བདེན་པར་བྱལ་བ་དགག་པ་༽ལ་(གཉིས)། དགག་པ་དངོས་དང་། ཚོད་པ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་༼དགག་པ་དངོས་༽ནི།

ཙ་བ། དེ་ལྟ་མིན་ན་སྤང་ཆོག་སྟེ། །

ངོ་བོར་སྤང་ཅན་དངོས་གཅིག་ལ། ། ༣༡༧

རྣམ་པ་ཇི་ལྟར་བདེན་འགྱུར་ཏེ། །

གཅིག་པ་ཉིད་དེ་ཉམས་ཕྱིར་རོ། །

གཞན་ལ་གཞན་ཉིད་ཉམས་ཕྱིར་རོ། །

དབང་ཤེས་ཀྱི་དངོས་པོ་གཅིག་ལ་གནས་པའི་གཟུང་བའི་རྣམ་པ་དང་། འཛིན་པའི་རྣམ་པ་
དང་། རང་རིག་པའི་ཆ་གསུམ་པོ་ཐད་དཔེ་ཆ་ཆོས་ཅན། ཇི་ལྟར་ཡང་གཅིག་ཏུ་བདེན་པར་འགྱུར་
བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལྷོ་མ་འབྲུལ་བ་ལ་སྤྲོ་ཆོག་པ་གྱི་ངོ་བོར་སྤང་བ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
སྤང་བ་ལྟར་བདེན་པ་དེ་ལྟ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྲོ་མ་ལ་ཁུབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་གཅིག་པ་ཉིད་
ཡིན་པ་དེ་ཉམས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཉག་མ་མ་གྲུབ་ན། རུས་གཞན་ལ་རུས་གཞན་ཉིད་ཡིན་
པའི་སྤྱུལ་བྱེད་ཉམས་པར་ཐལ། ལྷོ་མ་འབྲུལ་བ་ལ་དུ་མར་སྤང་ཡང་དུ་མར་མི་འབྲུལ་པའི་ཕྱིར།

ཙམ། རང་བཞིན་མཐོང་མེད་ཕྱིར་གཅིག་མིན། ། ༣༡༨

ལྷོ་དངོས་ཐད་དཔེ་མཐོང་ཕྱིར། །

ཐད་དཔེ་མེད་པར་ངེས་པར་འགྱུར། །

ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། གཅིག་ཏུ་བདེན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཅིག་གི་རང་བཞིན་དུ་མཐོང་
བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཉག་མ་མ་གྲུབ་ན། ཐད་དཔེ་མེད་པར་ངེས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ལྷོ་མ་འབྲུལ་
པའི་དངོས་པོས་ཐད་དཔེ་མེད་པར་ངེས་ཤིང་རྒྱས་སུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར།

ཙམ། གང་གིས་དངོས་པོ་རྣམ་དབྱེད་ན། །

དེ་ཉིད་དུ་ན་དེ་དངོས་མེད། ། ༣༡༩

གང་གི་ཕྱིར་ན་དེ་དག་ལ། །

གཅིག་དང་དུ་མའི་རང་བཞིན་མེད། །

གཟུང་འཛིན་རིག་གསུམ་ཐ་དད་པའི་ཆ་དེ་དག་ལ་ཆོས་ཅན། རིགས་པ་གང་གི་^[1]ཡང་
བདེན་པའི་དངོས་པོར་གྲུབ་མ་གྲུབ་རྣམས་བར་དབྱེད་ན། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཏུ་ན་དེ་བདེན་པའི་དངོས་པོར་
མེད་དེ། གང་གི་ཕྱིར་ན་བདེན་པའི་གཅིག་དང་བདེན་པའི་དུ་མའི་རང་བཞིན་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ / ཆོད་པ་སྤང་བ་ཀྱི།

ཙ་ག། ཆོས་མ་ཐུན་པ་ཉིད་མཐོང་བ་ལས། །

དེ་བདག་མིན་ལ་དེ་བདག་ཏུ། ། ༣༤༠

ཞེན་བསམ་འཛིག་རྟེན་པ་དག་གི། །

འབྲུལ་སླེ་འདི་ལ་དེ་མེད་དེ། །

ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལ་འབྲུལ་བ་སླེ་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བདེན་ཏུན་པན་ཚུན་ཆོས་མ་ཐུན་
བར་མཐོང་བ་ཉིད་ལས་དདུལ་དེའི་བདག་ཉིད་མིན་པའི་ཉ་ཕྱིས་ལ་དདུལ་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་ཞེན་
བསམ་འཛིག་རྟེན་པ་དག་གི་འབྲུལ་བ་སླེ་བ་ཡིན་ལ། གཟུང་འཛིན་རྣམས་ཐ་དད་འདི་ལ་པན་ཚུན་
ཆོས་མ་ཐུན་པ་མཐོང་བ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར།

ཙ་ག། འགྲོ་བ་འདི་ལ་དེ་བདག་ཉིད། །

གཅིག་ཀྱང་མཐོང་བ་མེད་ཕྱིར་རོ། ། ༣༤༡

དུས་གཉིས་བར་མི་སྟོད་པར་འགྲོ་བའི་དངོས་པོ་འདི་ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དེའི་བདག་ཉིད་
གཅིག་ཀྱང་མཐོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེན།

ཙ་ག། ནང་གི་བསྐྱད་པ་ལས་བྱུང་གང་། །

དེ་ནི་ཉེས་པ་ལས་བྱུང་བས། །

རང་བཞིན་གྱིས་ནི་ཕྱིན་ལོག་ཏུ། །

[1] དཔེར་དུ་གང་གིས།

སྤང་བ་ཅན་འདི་འདྲ་ཡོད་པ་ཡིན། ། ༣༦༡

ཆོས་མཐུན་མཐོང་སོགས་ཅན་ཉིད་ལ། །

སྣོས་མེད་རབ་རིབ་ལ་སོགས་བཞིན། །

ཆོས་མཐུན་པ་མཐོང་བ་ལས་འབྲེལ་བ་སྤྱེ་བ་འདི་འདྲ་ཡོད་པ་ཡིན་མོད། གཟུང་བྱ་བྱི་
རོལ་གྱི་དོན་དུ་ཞེན་པ་འདི་ཆོས་མཐུན་པ་མཐོང་བ་^[1]ཆོས་ཅན་ཉིད་ལ་བསྣོས་པ་མེད་དེ། དེ་
མེད་ཀྱང་དེ་ནི་རང་གི་ཉེས་པ་ལས་བྱུང་བའི་རང་བཞིན་གྱིས་ནི་བྱིན་ཅི་ལོག་དུ་སྤང་བ་ཅན་
ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཉང་གི་གཟུང་འཛིན་ཇུས་ཐད་དུ་ཞེན་པའི་བདག་འཛིན་གྱིས་རྟུང་
བསྟུང་བ་ལས་བྱུང་བ་གང་དེ་ཅམ་གྱིས་གཟུང་འཛིན་ཇུས་ཐད་དུ་ཞེན་པ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར།
ཆོས་མཐུན་པ་མཐོང་བ་ལ་མི་བསྣོས་པའི་འབྲེལ་བ་ནི། དཔེར་ན། རབ་རིབ་ཅན་ལ་སྤྱོད་པ་
སོགས་པར་སྤང་བ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་། ། རྣམ་རིག་པའི་ཆོད་འབྲས་འཐད་པར་བསྟན་པ་། ། ཉི།

ཙམ། དེ་ལ་སྒྲོ་ནི་ཡོངས་གཙོད་པ། །

འཛིན་པའི་རྣམ་པར་འདོད་པ་དེ། ། ༣༦༢

དེ་ཡི་བདག་ཉིད་བྱིར་བདག་རིག།

དེ་བྱིར་དེ་དེའི་སྦྱབ་བྱེད་ཡིན། །

དེ་ལ་གཟུང་བའི་རྣམ་པའི་སྒྲོ་ཡོངས་སུ་གཙོད་པ་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་འདོད་པ་དེ་ཆོས་
ཙམ། བདག་རིག་དེ་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཁྱོད་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་བྱ་ཡི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་
བྱིར། ཁྱོད་རང་རིག་དེའི་སྦྱབ་བྱེད་ཡིན་ཏེ། དེའི་འཛིན་བྱེད་ཡིན་པ་དེའི་བྱིར།

ཙམ། དཔེར་ན་འདོད་ཆགས་སོགས་སྤྱོད་བཞིན། །

[1] དཔེར་ན། མཐོང་བ་སོགས་ཙམ།

དཔེར་ན། འདོད་ཆགས་སོགས་གཞལ་བྱར་བྱས་ནས། དེ་མྱོང་བའི་འཛིན་ཀླུ་ཆད་མ།
དེ་རིག་པའི་རང་རིག་འབྲས་བྱ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །

ཙ་པ། རང་བདག་ཡུལ་དུ་བཞག་པ་ན། ། ༣༦༥

གཞལ་བྱ་འཇལ་བྱེད་འབྲས་གནས་པ། །

འདི་ནི་ཀུན་ལ་སྦྱར་བར་བྱ། །

ཤེས་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་ཡུལ་དུ་བཞག་པ་ན། གཟུང་ནམ་གཞལ་བྱ། འཇལ་བྱེད་
འཛིན་ཀླུ་ཆད་མ། རང་རིག་འབྲས་བྱར་གནས་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་ནམ་གཞལ་འདི་ནི་ཆོས་
ཅན། ནམ་རིག་པ་སོགས་ཀུན་གྱི་ལུགས་ལ་སྦྱར་བར་བྱ་སྟེ། ཀུན་གྱིས་ཁས་སྦྱང་བར་འོས་
པའི་བྱིར། ཡང་ན། རང་རིག་ཁོན་ལ་སྦྱར་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁ་བྱིར་བལྟའི་ཤེས་པ་ཀུན་
ལ་འད་སྦྱར་བར་བྱ་བའི་བྱིར།

ཙ་པ། དེ་ལ་འད་ཉམས་མྱོང་བདག་ཉིད་བྱིར། །

དེ་དག་རང་བདག་མྱོང་བར་རུང་། ། ༣༦༦

དེ་ལྟར་རུང་ཉིད་དེ་ཆད་བདག །

གཞལ་བྱ་རང་རིག་འབྲས་བྱ་ཡིན། །

མདོ་སྟེ་པའི་ལུགས་དེ་ལ་འད་ཆོས་ཅན། ཁ་བྱིར་བལྟའི་ཤེས་པ་དེ་དག་རང་གི་བདག་ཉིད་
འཛིན་ཀླུ་གྲིས་མྱོང་བར་རུང་སྟེ། ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ཤེས་པ་
རང་གི་བདག་ཉིད་མྱོང་བར་བྱེད་རུང་ཉིད་དེ་ཆད་མ། ཤེས་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་གཞལ་བྱ། རང་
རིག་འབྲས་བྱ་ཡིན་ཏེ། ཁ་བྱིར་བལྟའི་ཤེས་པ་གཅིག་ལ། ཆད་འབྲས་ཀྱི་བྱ་བྱེད་འཐད་པའི་བྱིར།

ཙ་པ། བདག་ལ་འཛིན་པའི་ནམ་པ་ཞེས། །

ཡོངས་སུ་གཙོད་པའི་བདག་ཉིད་དེ། ། ༣༦༧

རུང་ཉིད་ཅེས་བྱ་ཆད་མ་དང་། །

རང་རིག་ཅེས་ནི་རབ་ཏུ་བཤད། །

ཤེས་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་གཞལ་བྱར་བྱས་པ་ལ། འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཞེས་པ་དང་། ཅད་
 ཏུ་ཤེས་པ་ཡོངས་སུ་གཙུག་ཅོད་པའི་བདག་ཉིད་ཅེས་པ་དང་། ཤེས་པ་དེ་མྱོང་བར་བྱེད་རུང་ཉིད་ཅེས་
 བྱ་བ་དང་། འདིས་རང་རིག་པར་བྱེད་པ་ཞེས་པ་རྣམས་ཚེས་ཅན། མིང་ཐ་དད་ཙམ་མ་གཏོགས།
 རྣམས་ཐ་དད་མ་ཡིན་ཏེ། རང་རིག་དེའི་ཆད་མའི་དོན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཙམ་ཏུ་རབ་ཏུ་བཤད་པའི་བྱིར།
 འདིར་རང་རིག་འབྲས་བྱར་བྱས་པ་དང་། སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྒྲུང་གིས་རང་རིག་ཆད་མར་བཤད་
 པ་གཉིས་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་མི་འགལ་བར་ཐལ། སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྒྲུང་གིས། འདིས་རིག་པར་
 བྱེད་པས་ན་རང་རིག་པ་ཞེས་པའི་བྱེད་པའི་ཆ་དེ་ཆད་མར་བཞག། འདིར་^[1]འདི་རིག་པས་རང་རིག་
 ཅེས་བྱ་པའི་ཆ་འབྲས་བྱར་བཞག་པའི་བྱིར། དཔེར་ན། སྟོ་འཛིན་མངོན་སུམ་དེ་ལ་རང་རིག་གི་བྱ་
 བྱེད་གྱི་སྒྲ་བཤད་ན། འདི་དེའི་རིག་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་ན་རང་རིག་ཅེས་སྒྲ་བཤད་པའི་ཆེ། ལས་
 སུ་གྱུར་པ་སྟོ་འཛིན་མངོན་སུམ་དེ་ལ་བཤད་ལ། འདི་རིག་པ་ཞེས་པའི་བྱ་པའི་ཆ་དེ་ནི་མཚོན་བྱ་ལ་
 ཟེར་ལ། འདིས་རིག་པར་བྱེད་པས་ན་རང་རིག་ཅེས་བྱེད་པ་ལ་བཤད་པའི་ཆེ། འཛིན་རྣམ་དེ་ཉིད་
 རང་རིག་ཡིན་ནོ། །འདིར་རང་རིག་ཏུ་མཚོན་ན་ལས་སུ་གྱུར་པ་དེའི་མཚན་གཞི་མ་ཡིན་ལ། གལ་
 ཏེ་མཚན་གཞིར་བྱེད་ན། སྟོ་འཛིན་མཚན་གཞི། རིག་པར་མཚོན། འཛིན་རྣམ་གྱིས་མྱོང་བ་ཞེས་
 སོ། །ཡོངས་སུ་གཙུག་ཅོད་པ་ཞེས་པ་ནི། ཅད་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་དངོས་སུ་ཡོངས་སུ་གཙུག་ཅོད་བྱེད་དོ། །མྱོང་
 བར་བྱེད་རུང་ཞེས་པ་ཡང་ཤེས་པ་མྱོང་བྱེད་ཏུ་རུང་བ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །རྣམ་པ་ཤར་བ་ཞེས་པ་
 ཡང་བྱམ་པའི་རྣམ་པ་ཤར་བ་ནི། བྱམ་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་པ་དང་། རྫོའི་རྣམ་པ་ཤར་བ་ནི། རྫོའི་རྣམ་པ་
 ཡིན་པའི་དོན་ཏེ། དེའི་རྣམ་པ་སྤང་བ་ལ། དེའི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་ངེས་པ་མེད་དོ། །

[1] དཔེར་ན། འདིར་ན།

ཐོ་ཚུལ་གཉིས་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ།

གཉིས་པ་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ་དག་འཐད་པར་བསྐྱབ་པ་ལ་(གཉིས)། ཐོ་ཚུལ་གཉིས་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་དང་། རང་རིགས་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་ལོ། །དང་པོ་༽ཐོ་ཚུལ་གཉིས་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་ེལ་(གཉིས)། དུམ་ཤེས་དེ་ཡི་ཤེས་པ་ཡིས། །ཞེས་པའི་རིགས་པས་བསྐྱབ་པ་དང་། དུས་ཕྱིས་ཐུག་པ་ལས་ཀྱང་ཤྱེ། །ཞེས་པའི་རིགས་པས་བསྐྱབ་པ་ལོ། །དང་པོ་༽དུམ་ཤེས་དེ་ཡི་ཤེས་པ་ཡིས། །ཞེས་པའི་རིགས་པས་བསྐྱབ་པ་ེལ་(གཉིས)། དོན་ཁས་སྒྲུངས་ནས་བསྐྱབ་པ་དང་། །ཁས་མ་སྒྲུངས་པར་བསྐྱབ་པ་དང་། སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་གཞན་བསྟན་པ་ལོ། །དང་པོ་༽དོན་ཁས་སྒྲུངས་ནས་བསྐྱབ་པ་ེལ་(གཉིས)། རྩོགས་སྒྲུང་གི་གཞུང་ལ་བརྟེན་པའི་རིགས་པ་དང་། རྣམ་འབྲེལ་མཛད་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་བཞོད་པའི་རིགས་པ་ལོ། །དང་པོ་༽རྩོགས་སྒྲུང་གི་གཞུང་ལ་བརྟེན་པའི་རིགས་པ་ེལ་(གཉིས)། རྩོགས་སྒྲུང་གི་གཞུང་ལ་བརྟེན་ནས་འཆད་པའི་འབྲེལ་དང་། རི་ལྟར་འཆད་པའི་ཚུལ་དང་། ལུང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་འབྲེལ་མཛད་པས་རིགས་པ་གཞན་བསྟན་པ་ལོ། །དང་པོ་༽རྩོགས་སྒྲུང་གི་གཞུང་ལ་བརྟེན་ནས་འཆད་པའི་འབྲེལ་པ་ེལ་(གཉིས)། གཞུང་དོན་རང་མཚན་དང་ལྡན་པའི་ཤེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚུལ་གཉིས་བསྐྱབ་པ་དང་། དེ་དང་མི་ལྡན་པའི་ཤེས་པ་ལ་ཚུལ་གཉིས་རྟོགས་པར་སྤྲུལ་པ་ལོ། །

དང་པོ་༽གཞུང་དོན་རང་མཚན་དང་ལྡན་པའི་ཤེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚུལ་གཉིས་བསྐྱབ་པ་ེམི། གཤམ་ཉེ་ཤེས་པ་ལ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་སྤྲང་བ་མི་འཐད་དེ། སུམ་སྤྲང་ཡང་པན་ཚུན་གཅིག་ལ་གཅིག་གི་རྣམ་པ་སྤྲང་བར་ཐལ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཤམ་ཉེ་ཤེས་པ་ཤིན་ཏུ་དྲངས་པ་ཡིན་ན་མེ་ལོང་ཤིན་ཏུ་དྲངས་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་ཉེ་པའི་གཞུགས་ཀྱི་གཞུགས་བརྟན་འཆར་བ་སྤྲང་^[1]། དབང་ཤེས་ལ་ཡང་མིག་གི་དབང་པོའི་གཞུགས་བརྟན་སྤྲང་བར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེན།

[1] ལྟ་ན། འཆར་བ་ལྟར།

ཅ་ག། ཡུལ་རྣམས་ལས་ནི་བྱང་བ་ཡི། །
 རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་དག། ༣༤༡
 དེ་ལས་གཞན་རྒྱ་ཡིན་ན་ཡང་། །
 རྣམ་འགས་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པར་འགྲུར། །

ཐུ་རོལ་གྱི་གཟུང་ཡུལ་རྣམས་ལས་བྱང་བ་ཡི་དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་
 དག་ཆོས་ཅན། གཟུང་ཡུལ་དེ་ལས་གཞན་པའི་དབང་ཡིད་ཁྱོད་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ན་ཡང་། གཟུང་ཡུལ་
 གྱི་རྣམ་པར་སྐྱེ་བར་འགྲུར་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་གྱི་རྣམ་པ་འགས་དེ་
 ལྟར་འགྲུར་བའི་ཕྱིར།

ཅ་ག། དཔེར་ན་ཟས་དང་དུས་ལ་སོགས། །
 བྱ་སྐྱེ་བ་ཡི་རྒྱ་ཡིན་ཡང་། ། ༣༤༢
 དེ་ནི་པ་མ་གཅིག་གི་གཟུགས། །
 འཛིན་འགྲུར་གཞན་འགའི་མ་ཡིན་བཞིན། །

དཔེར་ན་ཟས་དང་དུས་ལ་སོགས་པ་ཡང་། བྱ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ཡིན་ཡང་། བྱ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། པ་མ་
 གང་དུང་གཅིག་གི་གཟུགས་གྱི་རྣམ་པ་འཛིན་པར་འགྲུར་ལ། ཟས་ལ་སོགས་པ་གཞན་འགའི་མ་ཡིན་
 པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ལས་གྱི་བྱེ་བྲག་འགའ་ཞིག་ལས་དེ་ལྟར་འགྲུར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་བཞིན་ནོ། །

ཅ་ག། དེ་ལས་གཞན་དང་ཡུལ་དག་ནི། །
 དེ་རྒྱ་ཉིད་དུ་མཚུངས་ན་ཡང་། ། ༣༤༣
 དེ་ཆས་ཡུལ་ཉིད་ཡིན་འདོད་དེ། །
 དེ་མེད་པར་ནི་དེར་མི་འགྲུར། །

གཟུང་ཡུལ་དེ་ལས་གཞན་དབང་ཡིད་དང་། ཐུ་རོལ་གྱི་གཟུང་ཡུལ་དག་དབང་པོའི་

མངོན་སུམ་དེའི་རྒྱ་ཉིད་ཏུ་མཚུངས་ན་ཡང་། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་
དམིགས་སྒྲིལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་ཆ་ནས། དེ་རང་གི་གཞུང་ཡུལ་ཉིད་ཡིན་པར་འདོད་དེ། རང་
གི་དམིགས་སྒྲིལ་དེས་ཁྱོད་ལ་རྣམ་པའི་ལག་རྒྱུས་དེ་བཞག་པ་མེད་པར་ནི། དེ་ཁྱོད་ཀྱི་དམིགས་
སྒྲིལ་དེར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་། དེ་དང་མི་ལྡན་པའི་ཤེས་པ་ལ་ཚུལ་གཉིས་རྟོགས་པར་སྒྲུབ་པ་ཀློང་ཀློང་། དངོས་དང་། ཚོད་སྤང་དོ། །
དང་པོ་། དངོས་ཀྱི་ནི།

ཅ་ག། དོན་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ལ་ནི། །

དོན་རྣམས་མེད་པར་དོགས་ན་ཡང་། ། ༣༧

གཞུང་དོན་དང་ལྡན་པའི་དབང་པོའི་སེམས་ལ་ནི་ཆོས་ཅན། ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་མ་ཤར་བར་
དོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རྣམ་པ་མེད་པར་ཐུག་སྤང་ཏུ་འཛིན་པར་དོགས་
པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་ཡང་།

ཅ་ག། འདས་པའི་དོན་ནི་འཛིན་པ་ལ། །

ཚུལ་གཉིས་རང་རིག་གྲུབ་པ་ཡིན། །

འདས་པའི་དོན་འཛིན་པའི་དྲན་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྣམ་པའི་ཚུལ་
གཉིས་པ་ཅན་དང་རང་རིག་གི་རྟོང་བྱར་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། གཞུང་ཡུལ་རང་མཚན་དང་མི་ལྡན་པའི་
ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞུང་རྣམ་མེད་ན། འདས་པ་ཐུག་སྤང་ཏུ་འཛིན་པར་ཐལ་བ་དང་། རང་
རིག་མེད་ན། དེ་འདྲའི་སྒོ་མ་རྟོང་བར་ཐལ་ལོ། །

གཉིས་པ་། ཚོད་སྤང་བ་ཀློང་ཀློང་། དྲན་པས་རིགས་དོན་གཞན་འཛིན་པ་དགག་ ལྡན་མིན་
འདུ་བྱེད་འཛིན་པ་དགག་ ཕྱི་རོལ་རང་མཚན་གཞུང་དོན་ཏུ་བྱེད་པ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་། དྲན་པས་རིགས་དོན་གཞན་འཛིན་པ་དགག་པ་ཀྱི་ནི།

ཙ་བ། སྔོ་སོགས་ཐ་དད་ཅན་སྣང་བྱིས། །

དེ་ལྟན་མིན་རིགས་དོན་མ་ཡིན། ། ༣༧

ཁ་དོག་འདྲ་བའི་སྒོ་ཆོས་ཅན། རིགས་དོན་གཞན་གཟུང་དོན་དུ་བྱེད་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སྔོ་
མེར་སོགས་ཁ་དོག་ཐ་དད་བ་ཅན་གྱི་རྣམ་པ་སྣང་བའི་བྱིས། འཁྲུག་པར་ཐལ། སྤྱི་དོན་གཞན་དེ་ཁ་
དོག་དེ་དང་ལྟན་བ་མ་ཡིན་བའི་བྱིས།

ཙ་བ། རིགས་དེའང་མི་རྟག་མི་འགྱུར་ཞིང་། །

རྟག་ནའང་ངེ་ལྟར་སྤྱེད་བྱེད་ཡིན། །

རིགས་དོན་གཞན་དེའང་མི་རྟག་ན། གསལ་བ་ཀྱན་ལ་འཁྲུག་བའི་ཆ་མེད་ཀྱི་སྤྱིར་མི་འགྱུར་
བར་ཐལ། རྟག་ནའང་སྤྱི་འཛིན་ཤེས་བ་ངེ་ལྟར་ཡང་སྤྱེད་བྱེད་ཡིན་བ་མི་འཐད་བར་ཐལ་ལོ། །

གཉིས་བ་ཉི་ལྟན་མིན་འདྲ་བྱེད་འཛིན་བ་དགག་བ་ཤིན།

ཙ་བ། མིང་སོགས་སྤར་ནི་བཀག་ཟེན་ཏོ། །

ལྟན་བ་མ་ཡིན་བའི་འདྲ་བྱེད་ཀྱི་མིང་དང་མཚན་མ་སོགས་གཟུང་དོན་དུ་བྱེད་བ་མ་
ཡིན་བར་ཐལ། དེ་སྤར་བཀག་ཟེན་བའི་བྱིས།

གསུམ་བ་ཉི་ལྟན་མིང་མཚན་གཟུང་དོན་དུ་བྱེད་བ་དགག་བ་ཤིན།

ཙ་བ། ཚུལ་འདི་དོན་ལྟན་མ་ཡིན་ཏེ། ། ༣༨

འདོད་བ་ཅམ་དང་རྗེས་འབྲེལ་བྱིས། །

དོན་གྱི་རྒྱས་བ་བྱུབ་མ་ཡིན། །

འདས་བ་འདྲ་བའི་ཚུལ་འདི་ཆོས་ཅན། གཟུང་དོན་དང་ལྟན་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དམིགས་སྤྱིར་
གྱི་དོན་གྱིས་ཐན་འདོགས་བའི་རྒྱས་བ་བྱུབ་བ་མ་ཡིན་བའི་བྱིས། དེར་ཐལ། འདོད་བ་ཅམ་དང་
རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་བྱིས། འདྲ་བ་ལུལ་གྱི་རྣམ་པ་དང་ལྟན་ཡང་། བྱི་རོལ་གཟུང་དོན་དུ་བྱེད་བའི་

ཤེས་པ་རྣམ་པ་དང་མི་ལྡན་ནོ་ཞེན།

ཙ་བ། རྣམ་པ་འདི་འདྲའི་ཤེས་པ་ནི།

འན་ཡིན་དེ་ཡང་སྤྱང་ལས་བྱུང་། ། ༣༡༣

དེ་ཡང་དོན་རྣམ་སྤྱང་ན་དེ།

དེ་ནི་ཅི་ལྟར་དེ་ལྡན་འགྲུར།

འན་པ་དེ་ནི་ཅི་ལྟར་ཡང་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་དེ་དང་ལྡན་པར་འགྲུར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རོན་རང་
མཆན་འཛིན་པའི་དབང་ཤེས་དེ་ཡང་དོན་གྱི་རྣམ་པས་སྤྱང་བའི་ཕྱིར། ལྟན་པར་ཐལ། འདས་པའི་
རྣམ་པ་མི་གསལ་བར་སྤང་བ་འདི་འདྲའི་ཤེས་པ་ནི་འན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྤྱར་དོན་རང་མཆན་
སྤྱང་བའི་ཡུལ་དེ་ལ་དམིགས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། ཡང་ན་སྤར་གྱི་སྤྱང་བ་དེ་ལས་བྱུང་ཞེས་སྤྱར་
རོ། །འན་པ་སྤྱང་བ་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་གྱི། དམིགས་སྤྱན་རང་མཆན་ལས་བྱུང་དོ་ཞེན།

ཙ་བ། དེ་ཆེ་མེད་ཕྱིར་དོན་ལས་མིན།

དེ་ལྟར་སྤྱང་ལའང་དེར་འགྲུར་རོ། ། ༣༡༤

འདས་པ་འན་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཁྱོད་རང་གི་དེ་མ་ཐག་སྤྱན་དབང་མདོན་གྱི་གཟུང་དོན་
དེ་ལས་གཟུང་དོན་གྱི་ཡུལ་^[1]གྱིས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་སྤྱེ་བ་ལ་མདོན་དུ་སྤྱོད་པས་པ་དེའི་ཆེ།
དེ་འགགས་ནས་མེད་པའི་ཕྱིར། དོན་ལས་སྤྱེས་པས་དོན་གྱི་རྣམ་པ་དང་ལྡན་པ་དེ་ལྟར་འགྲུར་ན།
སྤྱང་བ་དབང་ཤེས་ལའང་རྣམ་པ་སྤང་བ་དེར་འགྲུར་བར་ཐལ་ལོ།

ཙ་བ། རྣམ་པ་དེ་ནི་དོན་གྱི་མིན།

གསལ་བའི་རྣམ་པས་དབེན་ཕྱིར་རོ།

འན་པའི་རྣམ་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། གཟུང་དོན་གྱིས་དངོས་སུ་བཞག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གསལ་

[1] ལྟ་ན། གཟུང་དོན་གྱི་ཚུལ།

བར་སྒྲུང་བའི་རྣམ་པས་དབེན་བའི་བྱིར།

ཙ་བ། རྣམ་པ་དེ་ནི་ཐ་དད་ན། །

འན་བའི་རྣམ་པ་དེ་ནི། འན་བ་ལས་ཐུས་ཐ་དད་བའི་དངོས་པོ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།

ཙ་བ། གཞན་གྱིས་དེ་བཞིན་རྟོགས་པར་འགྱུར། ། ༣༡༥

དུང་^[1] ཡུལ་དེར་གནས་བའི་སྐྱེས་བྱ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་། འན་བ་པོའི་སྐྱེས་བྱ་དེ་བཞིན་དུ་རྟོགས་
བར་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་གང་ཞེག རང་སྒྲུང་བའི་རྫོ་ལས་ཐུས་ཐ་དད་བའི་བྱིར།

ཙ་བ། བདག་ལ་རྟག་དུ་འབྲེལ་ཡིན་ན། །

སྐྱེས་བྱ་བདག་ཉིད་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་ལ་རྟག་དུ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དུ་འབྲེལ་བ་ཡིན་པས་གཞན་
གྱིས་མི་རྟོགས་ཤེ་ན།

ཙ་བ། བཞིན་ཀྱང་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །

ཐོ་ན། འན་བའི་རྣམ་པ་འདི་ལྟ་བུའི་ཞེས་བཞིན་ཀྱང་གཞན་གྱིས་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་བར་
ཐལ། འན་བ་པོ་ཁོ་ནའི་ཡུལ་དུ་འབྲེལ་བའི་བྱིར།

ཙ་བ། རེ་རེ་དག་དང་འབྲེལ་ན་ནི། །

འཆད་བ་པོ་དང་། ཉན་བ་པོ་བཞིན་བྱ་ཐུས་ཐ་དད་བ་རེ་རེ་དག་དང་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དུ་
འབྲེལ་ལོ་ཞེ་ན།

ཙ་བ། མཆམས་སྒྲོར་བར་ནི་མི་འགྱུར་རོ། ། ༣༡༦

དོན་གཅིག་མངོན་ཞེན་བདག་ཉིད་ཅན། །

འཆད་པོ་ཉན་པོའི་སེམས་དག་གི།

འཆད་བ་པོ་དང་ཉན་པོ་པོའི་སེམས་དག་གི་ཡུལ་དོན་གཅིག་དུ་མངོན་བར་ཞེན་བའི་

བདག་ཉིད་ཅན་དུ་མཆོམས་སྒྲོར་ཞིང་། སྒྲུབ་བ་ལྟར་དོན་གཅིག་སྒྲུན་མེད་དུ་གོ་བར་མི་འགྱུར་
བར་ཐལ། བཤད་པའི་ཡུལ་དང་། ཐོས་པའི་ཡུལ་གཉིས་ཇས་ཐ་དད་པའི་བྱིས། འདོད་ན། ཐོས་
པའི་ཤེས་རབ་རྒྱན་ཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

ཙམ། གལ་ཏེ་འདྲ་ལས་དེ་གཅིག་པར།

ཐ་སྙད་ཡོད་ན་.....། །

གལ་ཏེ་ཡུལ་དེ་གཉིས་ཇས་ཐ་དད་ཀྱང་འདྲ་བ་ལས་དེ་གཉིས་གཅིག་པར་ཐ་སྙད་འཇིག་
ཉན་ན་ཡོད་དོ་ཞེ་ན།

ཙམ།དེར་སྒྲུབ་མི་ན། །༣༧༧

ཐ་དད་བདག་ཉིད་རི་ལྟར་གསྐྱུང་། །

དེ་ཆེ་སྒྲོ་དོན་མེད་ཅན་འགྱུར། །

འཆད་བ་པོ་ལ་རི་ལྟར་སྒྲུབ་བ་དེར་ཉན་བ་པོའི་སྒྲོ་ལ་འབྲུལ་མེད་དུ་སྒྲུབ་བ་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། དེ་གཉིས་གྱི་ཡུལ་ཇས་ཐ་དད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་བྱིས། དེའི་ཆེ་འདས་པ་དྲན་པའི་སྒྲོ་
གསྐྱུང་དོན་མེད་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། རི་ལྟར་ཇས་ཐ་དད་པའི་བདག་ཉིད་གཅིག་དུ་གསྐྱུང་
བ་ཡིན་པའི་བྱིས།

གཉིས་པ་། །རི་ལྟར་འཆད་པའི་རྩལ་། །ཀུམ་པཅས་འཐད་པ་དང་། རྩལ་མེད་མི་འཐད་པ།
དོན་བསྐྱུ་བའོ། །

དང་པོ་། །རྩལ་པཅས་འཐད་པ་། །ཞི། ཡུལ་ཤེས་དེ་ཡི་ཤེས་པ་ཡི། །བྱེ་བྲག་ལས་ནི་རྩལ་གཉིས་
ཉིད། །ཡུལ་ཤེས་པ་སྔོ་འཇིན་དང་། དེ་ཤེས་པ་སྔོ་འཇིན་དྲན་པའི་ཤེས་པ་གཉིས་ཡུལ་སོ་སོར་
མཐོང་བའི་བྱེ་བྲག་ལས་སྐར་གྱི་སྔོ་འཇིན་དེ་གསྐྱུང་རྩལ་དང་འཇིན་རྩལ་གྱི་རྩལ་གཉིས་པ་ཅན་
དུ་གྲུབ་པའི་དོན་རོ། །

ཙ་བ། ཉམས་སྲོང་རྣམ་ཤེས་དེ་ཡང་ནི།
 ཆ་གཉིས་ལ་ནི་བརྟེན་གྱུར་པ། ། ༢༡༥
 རྣམ་པ་གཅིག་གིས་བྱུང་བར་ཅན།
 དེ་ཤེས་པ་ཡིས་དམིགས་པར་གྱུར། །

སྟོན་པོ་ཉམས་སུ་སྲོང་བའི་དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ཡང་ནི་ཆོས་ཅན། གཞུང་རྣམ་
 དང་འཛིན་རྣམ་གྱི་ཆ་གཉིས་ལ་བརྟེན་པར་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། རང་ལས་གཞུང་བའི་རྣམ་པ་གཅིག་
 གིས་ལྷག་པས་བྱུང་བར་དུ་བྱས་པ་ཅན་གྱི་ཁྱོད་ཟུང་བའི་ཤེས་པ་ཡིས་ཚུལ་དེ་ལྟར་དམིགས་
 པར་འགྱུར་བའི་བྱིར། དེའི་དོན་ནི། དཔལ་སྤར་སྟོན་པོ་མཐོང་ཞེས་ཟུང་བའི་ཆེ། སྟོན་པོ་དང་སྟོ་
 འཛིན་གཉིས་ཟུང་བས་སྤར་སྲོང་དུ་སྤྱོད། གཉིས་ཀའི་སྲོང་བ་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་སྟོན་པོ་སྲོང་
 བ་གཞུང་རྣམ་དང་། སྟོ་འཛིན་སྲོང་བ་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ལ། སྟོ་འཛིན་ལ་སྟོན་པོའི་གཞུང་
 རྣམ་གཅིག་བྱ་དང་། དེ་ཟུང་བའི་སྟོ་ལ། སྟོ་འཛིན་གྱི་གཞུང་རྣམ་ཡང་སྤར་བས། གཞུང་རྣམ་
 གཅིག་གིས་ལྷག་པ་ཡིན་གྱི་འཛིན་རྣམ་གྱིས་ལྷག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

ཙ་བ། གཞན་དུ་དེ་རྣམ་ཅན་མིན་ན།
 ཅི་ལྟར་ཤེས་ལ་གནས་པར་འགྱུར། ། ༢༡༦

དེ་ལས་གཞན་དུ་སྟོ་འཛིན་དེ་སྟོན་པོའི་རྣམ་པ་ཅན་མིན་ན། ཅི་ལྟར་སྟོ་འཛིན་ཟུང་བའི་
 ཤེས་པ་ལ་སྟོན་པོའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྤར་ཞིང་གནས་པར་འགྱུར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །

ཙ་བ། འདི་ལྟར་བྱི་མ་བྱི་མ་ཡི།
 ཤེས་པ་རྣམ་གཅིག་ལྷག་པ་ཉིད།
 དོན་གྱི་ངོ་ཤོས་རྣམ་གཉིས་དང་།
 བདག་གི་རྣམ་པ་འགའ་ཞིག་ཏུ། ། ༢༡༧

གཉིས་པ་དེ་ནི་གསུམ་པ་ཡི། །

ཤེས་པ་ཡིས་ནི་རྟོགས་པར་འགྱུར། །

སྡོ་འཛིན་དང་། དེ་བླ་པའི་ཤེས་པ་དང་། དྲན་ཤེས་དེ་བླ་པའི་ཤེས་པ་རྣམས་སྤྱི་མ་སྤྱི་
མ་ཡི་ཤེས་པ་སྡུ་མ་སྡུ་མ་ལས་གཟུང་རྣམ་གཅིག་གིས་ལྷག་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ཤེས་པ་
གཉིས་པ་དྲན་ཤེས་དང་པོ་དེ་ནི་ཡུལ་གྱི་དོན་གྱི་ངོ་ཐོས་གཟུང་པའི་རྣམ་པ་གཉིས་དང་། བདག་
གི་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་འགའ་ཞིག་ཏུ། གསུམ་པ་ཡི་ཤེས་པ་རང་དྲན་པ་དེ་ཡིས་རྟོགས་པར་
འགྱུར་བའི་བྱེད།

གཉིས་པ་༼རྣམ་མེད་མི་འཐད་པ་༽ནི།

ཙ་ག། དོན་འབྲས་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་དྲན་ན། །

དོན་དྲན་བྱིར་ན་འཁྲུལ་པ་ཡིན། ། ༣༡

གལ་ཏེ་སྤྱི་ན་.....། །

གལ་ཏེ་དོན་ཤེས་དོན་གྱི་འབྲས་བྱ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་པ་དྲན་པ་ན། དོན་ཡང་དྲན་
པའི་བྱེད། དྲན་ཡུལ་གྱི་དོན་དང་ཤེས་པ་གཉིས་འཁྲུལ་པ་ཡིས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེ་བ་ཙམ་ཡིན་གྱི།
ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་དང་ལྟན་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེན།

ཙ་ག།སྒྲུབ་པ་དང་། །

ཡིད་བྱེད་ལ་ཡང་དེར་འགྱུར་རོ། །

དེ་བཞིན་འབྲས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། །

རྒྱ་དང་ལྷན་ཅིག་འཛིན་པར་འགྱུར། ། ༣༢

ཐོན་རང་རྒྱ་སྒྲུབ་པ་དང་། དབང་པོ་དང་། ཡིད་བྱེད་ལ་ཡང་དོན་ཤེས་དང་། གཅིག་ཏུ་
བསྐྱེ་བ་དེར་འགྱུར་བར་ཐལ། དོན་ཤེས་དེ་དག་གི་ཡང་འབྲས་བྱ་ཡིན་པའི་བྱེད། དེ་བཞིན་བྱ།

འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྒྱ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འཛིན་པར་འགྱུར་བས་བྱབ་པར་ཐལ། རོན་ཤེས་
 རོན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་ཙམ་གྱི་^[1]ལྷན་ཅིག་ཏུ་བློན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།

ཙམ། དེ་ཕྱིར་རྩ་མཁན་ལ་སོགས་པ། །

མེད་པར་བྱམ་པ་བློན་མི་འགྱུར། །

རྩ་མཁན་ལ་སོགས་པ་བློན་པ་མེད་པར་རྩའི་བྱམ་པ་བློན་པར་མི་འགྱུར་པར་ཐལ། འདོད་
 པ་དེའི་ཕྱིར། ཤེས་པ་ལ་རོན་གྱིས་བྱས་པའི་བྱང་པར་དབང་ཡིད་སོགས་གྱིས་མ་བྱས་པ་དག་
 ཡོད་པས་རོན་^[2]ལྷན་ཅིག་ཏུ་བློན་ནོ་ཞེས།

ཙམ། བྱང་པར་གང་ལས་ཤེས་པ་ནི། །

རོན་དང་འབྲེ་བ་བསྟེན་པ་དེ། །³¹³

འབྲེ་བ་ལས་གཞན་ཅིར་འགྱུར་རྟེ། །

མཆོང་མ་སོགས་ལ་མཐོང་ཕྱིར་རོ། །

རོན་གྱིས་བྱས་པའི་བྱང་པར་གང་ལས་ཤེས་པ་རོན་དང་འབྲེ་བ་སྟེ་རོན་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་
 བསྟེན་པ་བསྟེན་པ་རོན་གྱིས་བྱས་པའི་བྱང་པར་དེ་ཆོས་ཅན། རོན་དང་འབྲེ་བ་ལས་གཞན་ཅིར་
 ཡང་འགྱུར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རོན་ཤེས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་བློན་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། མཆོང་མ་སྟུན་དང་མིག་འཁྲལ་མཁན་གྱི་སྒྲོང་སོགས་ལ་འབྲེ་བས་གཅིག་ཏུ་འཁྲལ་བ་
 མཐོང་བ་བཞིན་ནོ། །

ཙམ། དང་པོའི་རང་བཞིན་གཉིས་མིན་ན། །

གཉིས་པའི་རང་བཞིན་གཅིག་ལ་ནི། །³¹⁴

[1] ལྷ་ཀྱི་ཙམ་གྱིས།

[2] ལྷ་ཀྱི་རོན་དང་ལྷན།

རྣམ་གནས་ངེས་པར་འཛིན་པ་ཡི། །

སེམས་ཀྱིས་འབྱེད་པར་འགྱུར་མ་ཡིན། །

ཤེས་པ་གཉིས་པ་དྲན་ཤེས་དང་པོ་དེའི་རང་བཞིན་འཛིན་རྣམ་གཅིག་པོ་ཁོན་ལ་རྣམ་པར་གནས་པར་ཐལ། ཤེས་པ་དང་པོ་སྡོད་ཤེས་པའི་རང་བཞིན་གཟུང་རྣམ་དང་གཉིས་པ་ཅན་མིན་པར་འཛིན་རྣམ་ཁོན་ལ་གནས་པ་གང་ཞིག་རིགས་པ་མཚུངས་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དྲན་ཤེས་དང་པོ་ངེས་པར་འཛིན་ཅིང་དྲན་པའི་སེམས་ཀྱིས་ཤེས་པ་སྤྲ་མ་གཉིས་སོ་སོར་འབྱེད་རུས་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེས་པ་སྤྲ་མ་དེ་གཉིས་འཛིན་རྣམ་རྒྱུད་པ་ཅན་དུ་མཚུངས་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་༼དོན་བརྒྱུ་བ་༽ནི།

ཙ་བ། དེ་བྱིར་སྡོ་སོགས་ངོ་བོ་དུ། །

མདུན་ན་གནས་པར་འགྱུར་བའི་སྒོ། ། ༣༥

དོན་སྡོ་བ་དང་འབྲེལ་བ་ཅན། །

སྒོ་གཉིས་པས་ནི་དམིགས་པར་འགྱུར། །

དེས་ན། དྲན་ཤེས་ཀྱི་མདུན་ན་གནས་པར་འགྱུར་བའི་དབང་སྒོ་སྡོ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པའི་ངོ་བོར་བྱུང་བར་ཐལ། སྡོ་འཛིན་དོན་སྡོ་བོ་དང་གཅིག་དུ་བསྡེ་བའི་བྱ་བ་དང་འབྲེལ་བ་ཅན་སྒོ་གཉིས་པ་དྲན་ཤེས་དང་པོ་དེས་སྡོ་འཛིན་སྡོ་བོའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་དམིགས་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟ་མིན་ན་ཉེས་པ་སྤྲ་མར་འགྱུར་བ་དེའི་བྱིར།

ཙ་བ། གཞན་དུ་དང་པོ་གཅིག་བྱ་ཉིད། །

དོན་ལས་བྱུང་བྱིར་འབྲེལ་འགྱུར་གྱི། ། ༣༦

སྤྲ་མའི་དོན་དང་འབྲེལ་མཐོང་མེད། །

ཤེས་པ་བྱི་མ་བྱི་མ་མིན། །

རྣམ་པ་སྤང་བ་ལས་གཞན་དུ་ན། ལུལ་གང་ཡིན་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཚོད་བར་སྤྲུག་སྤང་དུ་
འཛིན་དགོས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན། དོན་གྱིས་ཤེས་པ་བརྒྱད་ནས་བསྐྱེད་པ་མི་སྤྱིད་པས་བྲན་
ཤེས་སོགས་དོན་ལས་མ་སྤང་བར་ཐལ། འདོད་ན། ཤེས་པ་དང་པོ་སྔ་འཛིན་གཅིག་ཤིང་དོན་
དང་འབྲེལ་བར་བྲན་བར་འགྱུར་གྱི། རྫོ་སྤྱ་མའི་དོན་དང་། བྲན་ཤེས་འབྲེལ་བར་མཐོང་བ་མེད་པར་
ཐལ། དེ་གཅིག་ཤིང་དོན་ལས་སྤང་ཞིང་། ཤེས་པ་བྱི་མ་བྱི་མ་དོན་ལས་སྤང་བ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་༼ལུང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་འབྲེལ་མཐོང་བས་རིགས་པ་གཞན་བསྟན་པ་༽ལ་(གསུམ)། རྫོ་ཚུལ་
གཉིས་པ་ཅན་དུ་ལྟན་ཅིག་དམིགས་ངེས་གྱིས་བསྐྱབ་པ་དང་། ཚོད་པ་སྤང་བ། དོན་བསྐྱབ་པའོ།

དང་པོ་༼རྫོ་ཚུལ་གཉིས་པ་ཅན་དུ་ལྟན་ཅིག་དམིགས་ངེས་གྱིས་བསྐྱབ་པ་༽འོ།

ཙམ། ངེས་པར་རྫོ་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ།

ཅིག་ཅར་དུ་ནི་སྤྱོད་འགྱུར་བའི། ༥༥

ལུལ་ནི་དེ་ལས་གཞན་ཉིད་དུ།

རྣམ་གང་གིས་ན་འགྱུར་བར་འགྱུར།

ལུལ་སྔོན་པོ་ནི་སྔ་འཛིན་དེ་ལས་རྣམ་གཞན་ཉིད་དུ་རིགས་པའི་རྣམ་པ་གང་གིས་ཀྱང་
འགྱུར་བར་འགྱུར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་ངེས་པར་^[1]སྔ་འཛིན་གྱི་རྫོ་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་དུས་ཅིག་ཅར་
དུ་སྤྱོད་ཞིང་དམིགས་པར་འགྱུར་པས་བྱུང་བའི་བྱིར། ཉགས་དེ་མ་སྤྲུག་སྤྱོགས་ལ་མཐོང་སྟེ།

ཙམ། རྣམ་ཤེས་འབྲེལ་པས་རྫོ་བ་གཉིས།

མེད་པར་ཐ་དད་མཐོང་བ་བཞིན།

སྔ་མེར་ཐ་དད་དག་ལ་ནི།

སྤྱང་བའི་ངེས་པ་ཡོད་མ་ཡིན། །

ནམ་ཤེས་འཁྲུལ་བས་རྒྱ་བ་གཉིས་མེད་པར་རྒྱ་བ་ཐད་དང་བ་གཉིས་མཐོང་བ་བཞེན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཅ་བའི་རྟགས་ལ། རྟོག་ཁྱབ་གྲུབ་པར་ཐལ། རྩོ་མེད་ཐུས་ཐད་དག་ལ་ངེས་པར་ལྟན་
ཅིག་ཏུ་སྤྱང་བའི་ངེས་པ་འདི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བའི་རྟགས་བསྒྲུབ་པ་ནི། རྩོན་པོ་དང་
རྩོ་སྤང་ཤེས་པ་ལྟན་ཅིག་དམིགས་ངེས་སུ་ཐལ།

ཅ་བ། སྤྱང་བ་མེད་པར་དོན་འགའ་འཇམ། །

དོན་མེད་པ་ཡི་སྤྱང་བ་ཡང་། ། ༣༧

སྤྱང་བར་འགྱུར་བ་མ་མཐོང་བ། །

དེས་ན་དེ་དག་ཐད་དམིན། །

སྤྱང་བ་རྩོ་འཛིན་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཐུས་སུ་མེད་པར་དོན་རྩོན་པོ་དམིགས་པ་འགའ་འཇམ།
དོན་རྩོན་པོ་དམིགས་པའི་ཐུས་སུ་མེད་པ་ཡི་རྩོ་འཛིན་སྤྱང་བ་དུས་ནམ་ཡང་སྤྱང་བར་འགྱུར་
བ་མ་མཐོང་ཞིང་དེ་གཉིས་དམིགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་དག་ཐུས་ཐད་དམ་ཡིན་པར་ཐལ།
འདོད་པ་དེས་ན་འདི་ཕྱིར།

ཅ་བ། དེ་ཕྱིར་ཤེས་དུས་སྤྱང་བ་ཡི། །

དོན་ནི་ཤེས་ལས་གཞན་མིན་པ། ། ༣༨

བརྟོག་པར་རབ་ཏུ་དཀའ་བ་ཉིད། །

ཤེས་པ་རང་དུས་ན་སྤྱང་བ་ཡི་དོན་རྩོན་པོ་ནི་སྤྱང་སྤྱང་ཤེས་པ་ལས་ཐུས་གཞན་མིན་པ་
རྟོག་པར་རབ་ཏུ་དཀའ་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཐུས་གཞན་མ་ཡིན་པར་རྟགས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཉོན་པ་སྤང་བ་ཀྱི་ལ་(གཉིས)། ཕྱི་དོན་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དགག་མེད་པའི་གནོད་
བྱེད་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ཉོན་པ་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དགག་པ་ཀྱི་ལ་(གཉིས)། ཆིག་དོན་དང་། རྣམ་རིག་པའི་

རྒྱལ་གསུམ་ངོས་གཟུང་བཤོ།

དང་པོ་༼ཆེན་དོན་༽ཀྱི།

ཙམ། རྒྱ་གཞན་དག་ནི་ཡོད་ན་ཡང་།

དབང་པོའི་ཚོ་རྒྱལ་ས་མེད་པའི་བྱིར།

ཐ་དད་རྒྱ་ནི་རྗེས་དཔོག་འགྱུར། ༥༧

ཚོ་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་རྒྱ་གཞན་དབང་ཡིད་དག་ཡོད་ན་ཡང་། དེ་འབྲེལ་དབང་པོའི་ཚོ་རྒྱལ་ས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་མཐོང་ཞིང་། སྐབས་འགར་སྐྱེ་བའི་བྱིར། དེ་གཉིས་ལས་ཐ་དད་པའི་རྒྱ་གཅིག་ཡོད་པར་རྗེས་སུ་དཔོག་རྒྱས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ཡང་བྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡིན་ཅོ་ཞེས།

ཙམ། གལ་ཏེ་མཚུངས་བ་དེ་མ་ཐག།

རྒྱལ་ལས་ངེས་པར་མི་སྤྲོད་ཤོ།

གལ་ཏེ་དབང་ཡིད་ཡོད་ཀྱང་ཚོ་འཛིན་སྐྱེ་བ་ལྟོག་པའི་རྟགས་ལས་བྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་པར་མི་འགྲུབ་པར་ཐལ། ཚོ་འཛིན་ཡོད་མེད་དེ་སྤྱོད་སྤྱང་གི་བག་ཆགས་སང་བྱེད་ཀྱི་མཚུངས་བ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱལ་ཡོད་མེད་ལས་ངེས་པར་མི་སྤྲོད་བྱི་དོན་གྲུབ་ཀྱང་། དེ་མ་ཐག་རྒྱལ་གྱི་དབང་གིས་ངེས་འགའ་སྐྱེ་བར་ངེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་༼རྒྱལ་རིག་པའི་རྒྱལ་གསུམ་ངོས་གཟུང་བ་༽ཀྱི། ཚོ་སྤྱང་ཤེས་པ་ལ་དཔེར་བཞིན་ན། ཚོ་འཛིན་རང་དབང་ན་སྤྱང་བའི་སྤྱོད་པོ་དེ་དམིགས་རྒྱལ་དུ་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་རྗེས་སུ་མེད་ན་རྒྱལ་དུ་འགལ་ལ། རྗེས་སུ་ཡོད་ན་རྗེས་ཐ་དད་མི་འཐད་པས། རྗེས་གཅིག་དུ་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན། བདག་སྐྱེ་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་བ་དང་། མེད་པ་སྤྱང་རྒྱས་མེད་བྱིར་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་རིགས་བ་ལྟར་སྤྱང་འབའ་ཞིག་དུ་འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ།

ལོན། གཅིག་ཆའང་མི་འཁྲུལ་བྱིར་ན་རྒྱལ། ཞེས་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེས། དེ་ནི།

ཤེས་པ་རང་གི་རྒྱས་གྱི་ཆ་སྟོན་པོ་དེ་ལ་རྒྱུ་སྤྱོད་གཞི་འབྲུལ་བ་དང་། དེ་དམིགས་པ་ཡིན་པས་རྒྱུ་དུ་བདག་ས་པ་ཡིན་གྱི། རྒྱུ་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འོན་དབང་མཛོན་ལ་དམིགས་རྒྱུ་མེད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་མདོ་དང་། རིགས་པ་དུ་མ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས། ཁྱོད་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཁས་ལེན་པ་ལྟར་ན། རི་ལྟ་བུ་ཞིག་དམིགས་རྒྱུ་ཡིན། གལ་ཏེ། སྔ་འཛིན་ལ་སྟོན་པོ་འཛིན་པའི་ལག་རྒྱུ་འཛིན་གྱི་དམིགས་རྒྱུ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས།

ཁོ་པོ་ཅག་ལ་དམིགས་རྒྱུ་མི་འཐད་པའི་སྟོན་མེད་པར་ཐལ། སྔ་འཛིན་གྱི་མཚན་ས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུ་གྱི་རྒྱས་ལ་ཡོད་པའི་སྔ་འཛིན་སྟོན་པོ་འཛིན་པ་ཅན་དུ་བསྐྱེད་པའི་རུས་པ་དེ། དེའི་དམིགས་རྒྱུ་དུ་ཁས་ལེན་རིགས་པའི་ཕྱིར། དེའི་ལག་རྒྱུ་འཛིན་པའི་རུས་པ་མེད་ན། དེ་རྒྱ་མེད་དུ་འགྱུར་ལ། ཡོད་ན། བཅས་པོ་འཛིན་པ་སྤྱོད་པས་ཤེས་པའི་རྒྱས་ལ་ཡོད་དོ། །ཡང་རང་གི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུ་དང་རྒྱས་གཅིག་པའི་སྟོན་པོ་དེ་སྔ་འཛིན་གྱི་དམིགས་རྒྱུ་དུ་ཁས་སྒྲངས་པ་ལ་འགལ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད། འོན་སྔ་འཛིན་གྱིས་དེ་འདྲའི་སྟོན་པོ་དམིགས་པར་ཐལ། དེའི་དམིགས་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་མ་ཐག་རྒྱུ་ཡང་དམིགས་པར་ཐལ་ལོ་ཞེས། ལྷན་པ་མེད་དེ། སྟོན་པོ་དམིགས་ཀྱང་སྟོན་པོ་མི་ཉག་པ་མ་དམིགས་པ་མཐོང་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་པར་ཐལ། སྟོན་པོ་འཛིན་པ་ལྟར་དུ་བསྐྱེད་པའི་སྟོན་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས། ལྷན་པ་མེད་དེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རྒྱས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་སྤྱིད་ལ། སྟོན་པོས་རང་གི་རྒྱས་པ་ཅན་གྱི་ཆོ་བསྐྱེད་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། བདག་པོའི་རྒྱུ་མེད་མིག་གི་དབང་པོ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རྒྱལ་སྤྱོད་པ་ཐམས་པས་པའི་རྒྱས་སྤྱོད་རྒྱས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་སྤྱིད་པས་ཤེས་པའི་རྒྱས་འབང་ཞིག་ཁོ་ནས་ཤོ། །དེས་ན། མིག་གི་དབང་པོ་བདག་པོའི་རྒྱུ་དང་། ཡིད་བྱེད་སྤྱོད་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུ་དང་། དེ་མ་ཐག་རྒྱུ་དང་རྒྱས་གཅིག་པའི་སྔ་འཛིན་སྟོན་པོ་འཛིན་པ་ལྟར་དུ་བསྐྱེད་པའི་རུས་པ་ཞེས་སམ། དེ་དང་རྒྱས་གཅིག་པའི་སྟོན་པོ་དམིགས་པའི་རྒྱུ་ནོ། །

གཉིས་པ་༼མེད་པའི་གནོད་བྱེད་སྤང་བ་ཀྱི་ལ་༽གཉིས། ལྷ་འབྲས་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་དང་། འབྲས་
རྟགས་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་ལོ། །

དང་པ་༼ལྷ་འབྲས་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་ཀྱི་ནི།

ཙམ། ས་བོན་ལས་ནི་སྤྲུག་སྦྱེ་དང་། །

དུ་བ་ལས་མེ་གྲུབ་པ་ཞེས། ། ༣༤༡

དེ་འདྲ་བྱི་རོལ་དོན་རྟེན་ཅན། །

བྱེད་པོ་ཤེས་བྱེད་གནས་པ་གང་། །

ས་བོན་ལས་སྤྲུག་སྦྱེ་བའི་བྱེད་པ་པོ་དང་། དུ་བ་ལས་མེ་གྲུབ་པ་ཞེས་པའི་ཤེས་བྱེད་
འབྲས་རྟགས་གནས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་པའི་བྱིར། ལྷ་བ་
སྟེ། དེ་འདྲ་བྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལ་བརྟེན་པ་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ་ཞེན།

ཙམ། དེ་ཡང་གལ་ཏེ་དེའི་རོ་བོར། །

སྤང་བ་དེ་ལྟར་ངེས་འབྲེལ་བའི། ། ༣༤༢

སྟོ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོག་བྱེད་ན། །

འགལ་བ་དག་ནི་ཅི་ཞིག་ཡོད། །

གལ་ཏེ། བྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་ན། ལྷ་འབྲས་དང་། འབྲས་རྟགས་དེ་ཡང་མི་འཐད་པའི་
སྟོན་མེད་པར་ཐལ། ལྷ་འབྲས་དེ་ཡི་རོ་བོར་སྤང་བ་དེ་ལྟར་ངེས་པར་འབྲེལ་ཞིང་མི་སྦྲུ་བའི་སྟོ་ལ་
རྟེན་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷ་འབྲས་སུ་རྟོག་ཅིང་ཁས་ལེན་པར་བྱེད་ན་འགལ་བ་དག་ནི་ཅི་ཞིག་གང་
ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་༼འབྲས་རྟགས་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་ཀྱི་ནི།

ཙམ། དུ་བ་མེས་བསྐྱེད་འགྲུར་བ་མིན། །

དེ་ཕྱིར་འབྲས་ལས་རྒྱ་རྟོགས་མིན། ། ༣༩༥

དེ་རྒྱ་དག་ནི་ཡིན་ན་ཡང་། །

གང་ལས་ངེས་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར། །

ཕྱི་རོལ་མེད་ན། བག་ཆགས་འབའ་ཞིག་གིས་བསྐྱེད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་
 དུ་བ་མེས་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དུ་བ་བག་ཆགས་འབའ་ཞིག་ལས་སྐྱེ་བའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། འབྲས་བྱ་དུ་བའི་རྟོགས་ལས་རྒྱ་མེ་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་
 ཕྱིར། མེ་སྤང་དེ་དུ་སྤང་གི་རྒྱ་དག་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་ན་ཡང་། དུ་བའི་འབྲས་རྟོགས་གང་ལས་
 མེ་ངེས་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དུ་སྤང་སྤར་འབྱུང་ཞིང་མེར་སྤང་ཕྱིས་འབྱུང་
 བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན།

འདིའི་ལན་གྱི་དོན་དུ་བསམས་ནས་འགོད་རྒྱལ་ལ། ལར་སྤང་ཆོས་ཅན། མེར་སྤང་ཡོད་
 དེ། དུ་སྤང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཅེས་བཀོད་ནས་རྟོགས་སུ་སོང་རྒྱལ་ལ། དུ་སྤང་གི་རྟོགས་ལས་མེ་སྤང་
 བའི་བག་ཆགས་གསལ་བར་སང་བ་ཅན་གྱི། མེ་སྤང་གི་ཆོ་མ་འོངས་བ་ན་འབྱུང་དུང་དཔོག་པར་
 འདོད་པ་དག་ནི་ལྷགས་འདི་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། རང་ལྷགས་ལ། མེ་དུང་ད། ས་ཐོན་
 དང་། སྤྱ་གུ་སོགས་ཁས་ལེན་ནས། མི་ལེན། དང་པོ་སྤར་ན། འགོད་རྒྱལ་ལ། མེ་དུ་སྤང་བས་
 ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་བཀོད་པ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། མདོ་སྤེ་བ་སྤར་མེ་ཡོད་དེ་དུ་བ་ཡོད་
 བའི་ཕྱིར། ཞེས་སྒྲོས་པས་ཆོག་པའི་ཕྱིར། འོན་ཏེ་དེ་ཁས་ལེན་ཀྱང་། དེ་དག་རྒྱ་འབྲས་སུ་ཁས་
 མི་ལེན་ནོ་ཞེ་ན།

འོ་ན། སྤར་དེ་དག་རྒྱ་འབྲས་སུ་མི་འཐད་པར་བཅུད་པ་ལ་འགལ་བ་དག་ནི་ཅི་ཞིག་
 ཡོད། ཅེས་ལན་འདེབས་མི་རིགས་པར་ཐལ། ཁྱེད་སྤར་ན། རྒྱ་འབྲས་མི་འཐད་པའི་འདོད་ལན་
 འདེབས་རིགས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ། རྒྱ་འབྲས་སུ་འདོད་པའི་དོན་དེ་དག་མེ་དུ་མ་ཡིན་པ་ཞིན་དུ།

མེད་ཀྱང་སྤང་བ་ཅམ་ཡིན་པས་དུ་བར་སྤང་བ་རྟགས་སུ་སྒྲིམ་སོ་ཞེན།

ཁྱོད་འདོད་པའི་རྟགས་དེ་ཡང་དག་ཏུ་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་ལ་འབྲེལ་བ་བྱུང་བར་སྤང་བ་ཅམ་ཡིན་གྱི་འབྲེལ་བ་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁུན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དེར་སྤང་བ་ཅམ་ཡིན་གྱི་དེ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཁས་ལེན་དགོས་པས་ལན་^[1]དེ་ནི་རང་ཉིད་བྱུང་མཐའ་གང་ལ་ཡང་ཡིད་བརྟན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ལོག་པར་རྟོག་པ་འབའ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །འོན་ཏེ། དུ་སྤང་རྒྱ་ཡིན་ལ་མེར་སྤང་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ་ཞེན། སྤྱ་གྱུར་སྤང་བ་རྒྱ་དང་། ས་ཐོན་དུ་སྤང་བ་འབྲས་བུར་ཁས་ལེན་དགོས་པས་རྒྱ་འབྲས་ཐམས་ཅད་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཐལ་བ་དང་། འཛིག་རྟེན་ན་སོ་ནམ་བྱེད་པ་དག་ཁོག་མར་སྤྱ་གྱུར་སྤང་བའི་ཐབས་བྱས་ནས། དེའི་རྗེས་སུ་ས་ཐོན་དུ་སྤང་བའི་ཐབས་ལ་འབད་རིགས་པར་འགྱུར་རོ། །

དེས་ན་ཚོད་པ་དང་ལན་གྱི་དོན་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྡེ་པ་ན་རེ། ཁྱོད་ལ་སྒྲོ་ལ་མེད་དང་དུ་བར་སྤང་བ་ཅམ་དུ་ཟད་གྱི་དེ་དག་སྒྲོ་ལས་ལོགས་སུ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས་ཐོག་མར་སྒྲོག་གྱུར་གྱི་མེ་སྤང་ན། རྟགས་གྱིས་དཔག་མི་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན། ཐོག་མར་དུ་བར་སྤང་ཞིང་། དེ་རྗེས་མེར་སྤང་བས། དུ་སྤང་རྒྱ་དང་། མེ་སྤང་འབྲས་བུར་ཁས་ལེན་དགོས་པས། དུ་བས་མེ་དཔོག་པའི་འབྲས་རྟགས་མི་འཐད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཚོད་པ་ལ། དེ་ལྟར་འདོད་དོ་ཞེས་ལན་མ་འདེབས་ཤིག །དེས་ན་འདི་ལྟར། མདོ་སྡེ་པ་ཁྱོད་རང་ལྟར་ན། དུ་བའི་རྟགས་ལས་སྒྲོག་གྱུར་གྱི་མེ་རང་མཆོན་དཔགས་པར་གང་ལས་ཤེས་ཀྱིས་བས། སྒྲོག་གྱུར་གྱི་མེ་དེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཞུགས་པས་བཙོ་བསྐྱེག་སོགས་ཀྱི་དོན་བྱེད་རུས་པའི་མེ་གསལ་བར་མདོན་སུམ་དུ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེན།

ཙམ། དེ་ལའང་དུ་བར་སྤང་བའི་སྒྲོས། །

བག་ཆགས་གསལ་བར་སད་བ་ཅན། ། ༣༥༥

མེར་སྣང་བ་ཡི་སྒོ་ཉིད་ནི། །

རྟོགས་འགྲུར་མེ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །

སྒྲིའི་ཐུགས་ལས་མ་གཏོགས་པའི་བྱི་རོལ་གྱི་མེ་དུ་ཁས་མི་ལེན་པའི་ལུགས་དེ་ལའང་
 ཚས་ཅན། གཏུ་བའི་རྟོགས་ལས་དུ་ལྟན་ལ་ལ་བྱི་རོལ་དོན་གྱི་མེ་ཉིད་དཔོག་བ་མ་ཡིན་ཡང་། གཏུ་
 ལྟན་ལ་ལ་མེ་དཔོག་པའི་འབྲས་རྟོགས་མི་རུང་བའི་སྒྲོན་མེད་བར་ཐལ། གཏུ་བའི་རྟོགས་ལས་
 མེ་དཔོག་པའི་སྒྲོབས་ཀྱིས་དུ་བར་སྣང་བའི་སྒྲོས་བག་ཆགས་གསལ་བར་སད་བ་ཅན་གྱི་བཙོ་
 བསྐྱེག་སོགས་ཀྱི་དོན་བྱེད་རུས་པའི་མེར་གསལ་བར་སྣང་བའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྒོ་
 ཉིད་དང་། དེ་གང་ལ་མངོན་སུམ་དུ་སོང་བའི་མེ་རྟོགས་པ་སྟེ་ཐོབ་བར་འགྲུར་བ་མངོན་སྟེ་བ་དང་
 མཚུངས་པའི་བྱིས་འབྲས་རྟོགས་འགོད་ཚུལ་ཡང་། མངོན་སྟེ་བ་ཁོ་ན་ལྟར་ཡིན་ལ། གཏུ་བར་སྣང་
 པའི་སྒྲོས་ཞེས་བ་ནི། སྒོ་ལ་སྣང་བའི་ཐུགས་མ་གཏོགས་བྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་ཀྱང་འབྲས་རྟོགས་
 ལས་མེ་སྣང་བའི་དོན་བྱེད་སྣང་ཅན་གྱི་མངོན་སུམ་སྒྲེ་ཚུལ་འདི་ལྟར་རོ། ཞེས་པའི་དོན་ནོ། ཁོ་
 བ་མེ་དུ་རྒྱ་འབྲས་སུ་འགྲུར་བའི་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེས།

ཅན། སེམས་རྒྱུད་དེར་རུང་བག་ཆགས་ཀྱི། །

སྣང་པོ་ཅན་ཉིད་དུ་བར་ནི། ། ༣༥༦

སྣང་བའི་སྒོ་དག་གསལ་བྱེད་པ། །

དེས་ན་མེ་ལས་དུ་བ་ཡིན། །

བྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་ཀྱང་མེ་ལས་དུ་བ་སྒྲེ་བ་འཐད་བ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་མངོན་
 སུམ་ལ་མེ་དེར་སྣང་བ་འགྲུར་དུ་རུང་བའི་བག་ཆགས་ཀྱི་སྣང་པོ་ཅན་ཉིད་ཀྱི་མེར་སྣང་གི་སྒོ་དང་།
 དེའི་ཐུགས་ཀྱི་མེ་ཉིད་དང་། གཏུ་བར་སྣང་བའི་སྒོ་དང་། དེའི་ཐུགས་ཀྱི་དུ་བ་དག་གསལ་ཞིང་བསྐྱེད་

པར་བྱེད་པ་དེས་ནི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་འོན་པ་ལྟར་ཞེ།

ཅ་ག། མཁས་པ་རྣམས་ལ་བཞུགས་པ་ཡོད། །

ཕྱི་རོལ་ལ་ཁྱེད་ཀྱིས་སྤྱོད། ། ༣༤༥

ཚུལ་གཉིས་བཞུགས་པ་ཡོད། །

མེ་དུ་རྒྱ་འབྲས་སུ་ཁས་ལེན་པ་ལ། ཕྱི་རོལ་དེས་པར་ཁས་སྒྲངས་དགོས་པ་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། རིགས་པ་ཤེས་པའི་མཁས་པ་རྣམས་ལ། སྤྱི་ཐུགས་སུ་གྱུར་པའི་མེ་དུ་རྒྱ་འབྲས་སུ་བཞུགས་
པའི་རྣམ་གཞག་ཡང་དག་པའི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཚེས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྟན་ཏུ་མི་རུང་བའི་གདུལ་
བྱ་འགའ་ཞིག་གི་དོར། ཕྱི་རོལ་ཁས་སྒྲངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སུ་རྒྱ་འབྲས་དང་། སྤྱི་ཚུལ་གཉིས་
སུ་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་བཞུགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་འབྲེལ་གང་ཟག་ཐར་ལམ་ལ་བརྟེན་དགོས།
ཚེས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྟན་ཏུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར།

ཅ་ག།དེ་ཡང་ནི། །

ལྷན་ཅིག་སྤྱོད་པའི་དེས་པས་འབྲུག། །

གང་ཟག་དེའི་དོར་སྤྱོད་ཐུག་ཅིག་ལ་གཟུང་རྣམ་དང་འཛིན་རྣམ་གྱི་ཚུལ་གཉིས་ལོ་དེ་
ཡང་ཆད་མས་མ་གྲུབ་པའི་སྤྱོད་མེད་པར་ཐལ། ལྷན་ཅིག་སྤྱོད་ཞིང་དམིགས་པའི་དེས་པ་ལྷན་
ཅིག་དམིགས་དེས་ཀྱི་ཉགས་ལས་འབྲུག་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི། སྤྱོད་ལོ་དང་། སྤྱོད་འཛིན་ཐུག་ཐ་
དད་འགོག་པའི་ལྷན་ཅིག་དམིགས་དེས་མ་ཡིན་གྱི། སྤྱོད་ལོ་རྣམས་པ་དང་། སྤྱོད་འཛིན་གྱི་རྣམས་
གཉིས་ཐུག་ཐ་དད་འགོག་པའི་ལྷན་ཅིག་དམིགས་དེས་སོ། །

གཉིས་པ་རྣམ་འགྲེལ་མཛད་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་རིགས་པ་གཞན་བསྟན་པ་ལ་(གཉིས)།
དབང་ཤེས་མ་འབྲུག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱི་ཚུལ་གཉིས་སུ་བསྐྱབ་པ་དང་། འབྲུག་པ་ལ་བརྟེན་

ནས་བསྐྱབ་བཤོ། །

དང་པོ་། དབང་པོས་མ་འབྲུལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོ་ལྷ་གཉིས་སྐབ་པ་ཀུན་གྱི།

ཙམ། དེ་དོན་ལ་དེར་སྤང་མིན་ན། །

དོན་གྱི་རང་བཞིན་གཅིག་པའི་ཕྱིར། ། ༣༩༥

དེ་ཡི་དོན་ཅན་ཡིད་ཀྱན་ནི། །

རང་བཞིན་གཅིག་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །

དབང་པོའི་མངོན་སྲུང་དེ་དོན་ལས་དོན་གྱི་རྣམ་པ་དེར་སྤང་བ་མ་ཡིན་ན། སྤྱོད་པོ་གཅིག་ཕྱ་
ལ་བལྟས་པའི་ཆེ། སྤྱོད་པོ་དེའི་དོན་ཅན་གྱི་ཡིད་དབང་པོའི་མངོན་སྲུང་ཀྱང་གྱི་རྣམ་པའི་རང་བཞིན་
སྤང་ཆུ་ལ་གཅིག་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། དོན་གྱི་རང་བཞིན་གཅིག་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར།

ཙམ། དབང་པོའི་བྱུང་བར་གྱིས་གསལ་དང་། །

མི་གསལ་འདྲེན་མ་ལ་སོགས་པ། ། ༣༩༥

སྤང་བ་ཐ་དད་འཛིན་བ་ཡི། །

ཤེས་བ་དོན་གཅིག་ལ་དམིགས་སོ། །

འདོད་མི་རིགས་པར་ཐལ། ཡིད་བྱེད་གོམས་བ་ཆེ་ཆུང་དང་། དུལ་ཐག་ཉེ་རིང་དང་།
གསལ་མི་གསལ་གྱི་དབང་པོའི་བྱུང་བར་གྱིས་ལུལ་གསལ་བ་དང་མི་གསལ་བ་དང་འདྲེས་མ་
ལ་སོགས་པ་སྤང་བ་ཐ་དད་དུ་འཆར་ཞིང་འཛིན་བ་ཡི་ཤེས་བ་སྤྱོད་པོའི་དོན་གཅིག་ལ་དམིགས་
བ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཁས་ལེན་བ་ལ་ཡང་ཉེས་བ་དེར་འགྱུར་རོ་ཞེན།

ཙམ། དོན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་འགྱུར་ཞིང་། །

དེ་ཡི་ངོ་པོའི་རྗེས་བྱེད་པ། ། ༣༠༠

དེ་ནི་གཞན་འགྲུལ་ཞིག་ལས་ཀྱང་། །

ཆ་འགའ་ཡིས་ནི་ཐ་དད་འགྱུར། །

དོན་ཚྲོན་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཞིང་ཚྲོན་པོ་དེ་ཡི་རྣམ་པའི་ངོ་བོའི་རྗེས་སུ་བྱེད་
པ་ཅན་གྱི་སྡོ་འཛིན་མངོན་སུམ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ཚྲོན་པོ་ལ་དམིགས་པར་བྱས་པར་མེད་ཀྱང་རྒྱ་རྒྱ་མི་
འབྲ་བའི་ཆ་ཤས་འགའ་ཡིས་གསལ་མི་གསལ་ཐ་དད་དུ་སྤང་བར་འགྱུར་བ་ལ་འགའ་བ་མེད་དེ། ཚྲོན་
པོ་ལས་གཞན་པའི་དབང་པོ་སོགས་ཀྱི་བྱས་པར་འགའ་ཞིག་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་འགྱུར་བའི་བྱིར།

ཅ་ག། འདི་ལྟར་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱ། །

པ་དེ་ཡི་ནི་གཞུགས་ཡིན་ཡང་། །༥༠།

འགའ་ཞིག་ལས་ནི་ཆ་འགའ་ཡིས། །

ཐ་དད་པར་ནི་དམིགས་པ་ཡིན། །

དཔེ་འདི་ལྟར་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱ་བ་དེའི་གཞུགས་དང་འབྲ་བར་བརྗོད་པ་ཡིན་ཡང་རྒྱུའི་
ཆ་འགའ་ཡིས་ཐ་དད་པར་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། ལས་^[1]ཀྱི་ཆ་ཤས་འགའ་ཞིག་ལས་ཐ་དད་པར་
དམིགས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་༼འབྲེལ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱབ་པ་༽ནི།

ཅ་ག། མར་མེ་ལ་སོགས་དཀྱིལ་འཁོར་ནི། །

མ་བྱའི་མདོངས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན། །༥༡།

སྡོ་དང་དམར་དང་མདངས་གསལ་བར། །

མིག་མི་གསལ་བས་མཐོང་བར་འགྱུར། །

མར་མེའི་ཅེ་མོ་ལ་སོགས་པ་དཀྱིལ་འཁོར་ཁྱ་བོའི་རྣམ་པར་སྤང་བ་སྡོ་རྒྱལ་གཉིས་པ་
ཅན་དུ་ཐལ། མར་མེའི་ཅེ་མོ་ལ་མེད་བཞིན་དུ་མ་བྱའི་མདོངས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་སྡོ་བ་དང་དམར་

བ་དང་། མདངས་གསལ་བར་མིག་མི་གསལ་བས་མཐོང་བར་འགྱུར་བའི་བྱིར།

ཙ་བ། དེ་དེ་བྱི་རོལ་དངོས་ཡིན་ན། །

དབང་པོ་གསལ་ལ་ཅིས་ནུས་མེད། །༢༠༩

ཡང་དག་མཐོང་ན་དེ་མཐོང་བ། །

དབང་པོ་ཉམས་པའང་རི་ལྟར་ཡིན། །

དེ་ལྟར་སྒྲུང་བ་དེ་བྱི་རོལ་གྱི་དངོས་པོ་ཡིན་ན། དབང་པོ་གསལ་བ་ལ་ཅིས་ན་སྒྲུང་བའི་
ནུས་པ་མེད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་བྱི་རོལ་ཡིན་ན་ངེས་པར་མཐོང་དགོས་པའི་བྱིར། ཁྱོད་དེ་
མཐོང་བ་བདག་སྐྱོན་དབང་པོ་ཉམས་པའང་རི་ལྟར་^[1]ཡིན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཡང་དག་པར་
བྱུང་བའི་དོན་མཐོང་བ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཙ་བ། རབ་རིབ་གྱིས་སྐྱུངས་གསལ་བའི་མིག་

དབང་པོ་ལས་འདས་མཐོང་དེ་ལ། །༢༡༠

གཞན་གྱིས་མཐོང་བའི་དོན་དེ་ཡང་། །

རི་ལྟར་བྱུར་ན་གསལ་མ་ཡིན། །

རབ་རིབ་གྱིས་མིག་དབང་གི་སྐྱོན་སྐྱུངས་པར་ཐལ། རབ་རིབ་དེའི་དབང་གིས་གསལ་
བའི་མིག་གི་དབང་པོའི་ཤེས་པའི་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་དོན་རང་མཚན་མཐོང་བར་བྱས་པའི་
བྱིར། ཁྱོད་པ་སྒྲུང་བའི་དབང་གིས་དེ་ལ་དབང་པོ་སྐྱོན་མེད་གཞན་གྱིས་མཐོང་བའི་ཁྱོད་
བས་དཔེན་པའི་མར་མའི་དོན་དེ་ཡང་རི་ལྟར་བྱུར་ན་གསལ་བར་སྒྲུང་བ་མ་ཡིན་པ་མི་འཐད་པར་
ཐལ། མར་མེ་དེ་ལ་མར་མའི་རང་བཞིན་དུ་མེད་པའི་དོན་རང་མཚན་དབང་པོ་སྐྱོན་མེད་གྱི་ཡུལ་
ལས་འདས་པ་མཐོང་བའི་བྱིར།

[1] དཔེ་རིང་། རི་ལྟར་ཡང་།

ཙམ། ལྷང་དབང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལས། །

གཞན་ནི་གཅིག་གི་རུས་རྟོགས་པ། ། ༢༠༥

དེས་ན་གཞན་ནི་རྒྱ་མ་ཡིན། །

རྒྱ་མིན་ཡུལ་ཡང་རི་ལྷར་ཡིན། །

དེ་དབང་གེས་འབྲེལ་བ་དེའི་གཟུང་དོན་མ་ཡིན་པར་མ་ཟད་རྒྱ་ཡང་མ་ཡིན་པ་ནི། མར་
མེ་ལས་གཞན་མར་མེའི་ཅེ་མེའི་ཁྲོསྟོར་བ་དེར་ལྷང་གི་དབང་གེས་ཀྱི་རྒྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་
རྒྱ་ལྷང་བ་དང་། དབང་པོ་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལས་གཞན་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་མར་མེ་གཅིག་གི་རུས་
པ་ཚད་མས་རྟོགས་ཀྱི་ཁྲོསྟོར་བའི་རུས་པ་མ་རྟོགས་པ་དེས་ན་འདི་བྱིས། འདོད་ན། དེ་རི་ལྷར་བྱི་
རོལ་གཟུང་ཡུལ་ཡང་ཡིན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་རྒྱ་མ་ཡིན་པའི་བྱིས། འདིར་ལྷང་བ་ནི། བར་
ལྷང་གི་མངོན་པར་སྐབས་ཡོད་ཀྱི་གཟུགས་ཏེ། དེ་མེད་པར་ཐག་རིང་པོའི་བྱམ་པ་སོགས་མཐོང་
བ་མི་སྲིད་ལ། དེ་ནི་མིག་གེས་ཀྱི་དམིགས་རྒྱུན་གྱི་ཁོངས་སུ་འདུས་ལ། ལྷར་བཤད་པའི་ཉི་མའི་
འོད་ཟེར་དང་འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་མི་འདྲ་སྟེ། དེས་^[1]དབང་གེས་སོ་སོ་ལ་བསྟུན་ནས་རང་ཉིད་
གཟུང་དོན་ཏུ་འགྱུར་ཡང་གཟུགས་གཞན་གསལ་བར་མཐོང་བའི་ཆ་དང་། མི་གསལ་བར་མཐོང་
བའི་ཆ་བདག་པོའི་རྒྱུན་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །

འདི་ནི་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ལས་གཞན་པའི་མིག་གེས་ཀྱི་ཡུལ་ཏུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་
སོ། ། རྟོག་པའི་ཡུལ་ཏུ་གྱུར་པའི་མངོན་པར་སྐབས་ཡོད་ཀྱི་གཟུགས་ཞེས་བསྟུན་པ་དེ་ནི་
གཟུགས་མ་ཡིན་གྱི། དེ་ནི་རྟོག་པའི་ཡུལ་གྱི་སྟོ་བཏགས་ཏེ། དེ་ལ་ཚས་ཀྱི་སྟེ་མཆེད་ཀྱི་
གཟུགས་ཞེས་ཀྱང་གཞན་ལས་བཤད་དོ། །

ཙམ། གལ་ཏེ་དེ་ཉིད་རྫོ་རྒྱ་ཡིན། །

གལ་ཉེ་ཁྱོད་ཉིད་སྒོ་འཁྲུལ་བ་དེའི་གཟུང་ཡུལ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ནོ་ཞེན།

ཙམ། རི་ལྷར་མར་མེ་ལ་ལྟོས་འགྱུར། །༢༠༦

མར་མེ་ཅམ་གྱིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། །

གཉིས་ཀ་དག་ཀྱང་རྒྱ་མ་ཡིན། །

དེ་སྒྲེ་བ་རི་ལྷར་མར་མེ་ལ་ལྟོས་པར་བཞུགས་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མར་མེས་
དཔེན་པའི་དོན་རང་མཚན་གཟུང་ཡུལ་དུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། མར་མེ་དང་ཁྱོད་གཉིས་ཀ་དག་ཀྱང་
འཁྲུལ་སྒྲུང་དེའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྒར་བཤད་པའི་རྒྱ་གསུམ་པོ་དེ་དང་། ཕྱི་རོལ་གྱི་མར་
མེའི་རྒྱ་ཅམ་གྱིས་འཁྲུལ་སྒྲུང་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཕྱི་རོལ་ཁས་མ་བླངས་པར་ཙུལ་གཉིས་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་ལ་(གསུམ)། རིགས་
པ་བརྟེན་པ། དེའི་ལན་དགག་པ། དོན་བསྐྱུ་བཤོ། །

དང་པོ་(རིགས་པ་བརྟེན་པ་)ཞེས། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཁས་བླངས་པ་དང་། དོན་ཁས་མ་བླངས་པའི་
གཟུང་གི་གཅོད་མཚམས་འདི་དགའི། སྒྲིབ་དཔོན་སྣ་དབང་སྒྲིའི་འབྲེལ་བས་གསལ་བར་བྱེ་བ་
བཞིན་དུ་བཀོད་དོ། །

ཙམ། ཉེ་རིང་ལ་སོགས་ཁྱད་པར་གྱིས། །

གསལ་བ་དང་མི་གསལ་མི་རུང་རོ། །༢༠༧

ཡུལ་གཅིག་ལ་ཐག་ཉེ་བ་དང་། རིང་བ་ནས་བཟུ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་གྱིས་ཡུལ་
གསལ་བ་དང་མི་གསལ་བ་སོ་སོར་མི་རུང་བར་ཐལ། ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པ་
མེད་ན་གསལ་མི་གསལ་གྱི་འཛོག་བྱེད་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་དང་། ཐུག་ཐུང་དུ་འཛིན་པར་ཁས་
ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་(དེའི་ལན་དགག་པ་)ལ་(གསུམ)། ཡུལ་དབང་བར་གྱི་སྒྲུང་བའི་ཁྱད་པར་གྱི་ལན་

དགག། ལྷང་བ་གསལ་མི་གསལ་གྱི་ལན་དགག། ལས་དབང་ལ་བརྟེན་པའི་ལན་དགག་པའོ།

དང་པོ་༼ཡུལ་དབང་བར་གྱི་ལྷང་བའི་བྱེད་པར་གྱི་ལན་དགག་པ་༽ཞི།

ཙ་བ། གལ་ཏེ་ལྷང་བྱེད་ལས་དེར་འགྱུར། །

གལ་ཏེ་ཡུལ་དང་དབང་པོའི་བར་གྱི་ལྷང་བའི་བྱེད་པར་ལས་གསལ་མི་གསལ་དེར་
འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི། རྣམ་པའི་བྱེད་པར་ལས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེན།

ཙ་བ། དེ་ནི་ཆོད་དང་མ་ཆོད་དག།

མཐོང་ངམ་མི་མཐོང་མཚུངས་པར་འགྱུར། །

ལྷང་བས་དོན་དེ་ཆོད་ཅིང་བསྐྱེབས་པ་ཡིན་ནམ་མ་ཆོད་ཅིང་མ་བསྐྱེབས་པ་དག་ཡིན།
ཕྱི་མ་ལྟར་ན། ཐག་ཉེ་རིང་གཉིས་ཀ་ནས་གསལ་བར་མཐོང་བར་མཚུངས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ།
སྐྱིབ་བྱེད་མེད་པར་རྣམ་མེད་ཏུ་མཐོང་བར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ལྟར་ན། དམ་གྱི་སྐྱས་
གཉིས་ཀས་ཐག་ཉེ་རིང་གི་གཟུགས་མི་མཐོང་བར་མཚུངས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། བར་ཏུ་སྐྱིབ་
བྱེད་ཀྱིས་བསྐྱེབས་ཤིང་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་༼ལྷང་བ་གསལ་མི་གསལ་གྱི་ལན་དགག་པ་༽ཞི།

ཙ་བ། གལ་ཏེ་ལྷང་བ་མི་གསལ་བས། །༢༠༩

དེ་ཆ་སྤྲོ་མོ་འགའ་ཞིག་ནི། །

མ་མཐོང་དེ་ཕྱིར་.....། །

གལ་ཏེ་ལྷང་བའི་བྱེད་པར་སྐྱིབ་བྱེད་ལ་མི་ཟེར་གྱི། ཡུལ་ཐག་རིང་བའི་ཆེ་ལྷང་བ་དེ་ཉིད་མི་
གསལ་བས་ཡུལ་དེའི་ཆ་སྤྲོ་མོ་འགའ་ཞིག་མ་མཐོང་ལ། ཐག་ཉེ་བ་ནས་དེ་ལས་ལྟོག་པ་དེའི་ཕྱིར།

ཙ་བ།ཐ་དད་ན། །

ཡུལ་གསལ་མི་གསལ་ཐ་དད་ཏུ་ལྷང་གི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པའི་དབང་གིས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེན།

ཕྱི་དོན་ཆ་མེད་བཀག་པས་ཆ་བཅས་ཀྱང་ཁེགས་པར་འགྱུར་བས་གཞུང་བྱའི་དོན་དེ་རགས་
པའི་ཆ་མེད་གཅིག་ཡིན་ནམ། སྒྲུབ་པའི་ཆ་མེད་དུ་མ་ཡིན། དང་པོ་སྒྲར་ན།

ཙུབ། ཕྱི་རོལ་དོན་གཅིག་མཐོང་བ་དང་། །

མི་མཐོང་ཐ་དད་གང་ལས་ཡིན། །༡༠༩

སྒྲུབ་དུ་མ་ཐ་དད་མཐོང་། །

མི་མཐོང་ཐ་དད་གང་ལས་ཡིན། །

ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རགས་པ་ཆ་མེད་གཅིག་པོ་དེ། ཐག་ཉེ་རིང་ནས་གསལ་བར་མཐོང་བ་
དང་། མི་མཐོང་བའི་ཙུལ་ཐ་དད་གང་ལས་ཀྱང་ཡིན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐག་ཉེ་རིང་ནས་བལྟ་
བའི་དབང་ཤེས་གཉིས་ཀས་དེ་རྣམས་མེད་དུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་སྒྲར་ན། རྒྱགས་དེ་ཉིད་ལ་ཐལ་
བ་ནི། སྒྲུབ་དུ་མ་ཐ་དད་བ་གསལ་བར་མཐོང་བ་དང་མི་མཐོང་བའི་ཙུལ་ཐ་དད་གང་ལས་ཀྱང་
ཡིན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །

ཙུབ། གལ་ཏེ་སྒྲུབ་བ་གསལ་མི་གསལ། །

བྱད་པར་གྱིས་སྒྲོ་ཐ་དད་ན། །༡༡༠

གལ་ཏེ་ཡུལ་དབང་བར་གྱི་སྒྲུབ་བ་གསལ་མི་གསལ་གྱི་བྱད་པར་གྱིས་ཡུལ་སྒྲོ་བ་
གསལ་མི་གསལ་ཐ་དད་དུ་འདོད་ན།

ཙུབ། གཞན་ཐ་དད་པས་ཐ་དད་མེད། །

གང་ལས་ཐ་དད་པར་སྒྲུབ་འགྱུར། །

འདིས་ཀྱང་གཞོད་དེ། སྒྲུབ་པའི་བྱད་པར་གང་ལས་ཕྱི་རོལ་གསལ་མི་གསལ་ཐ་དད་པར་
སྒྲུབ་པར་འགྱུར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྒྲུབ་པ་དང་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཞུགས་འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱད་པར་ཐལ། འབྲེལ་མེད་གཞན་ཐ་དད་པས་ཐ་དད་མེད་པའི་དོན་གཅིག་གསལ་

མི་གསལ་ཐ་དད་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

ཙམ། ལྷང་བ་དེ་ཡང་ཅིས་མ་གསལ། །

སྤྱི་བ་ཕྱིར་.....། །

ཐག་རིང་བའི་ལྷང་བ་དེ་ཡང་རྒྱ་མཚན་ཅིས་མི་གསལ་བ་ཡིན་ཟླེས་པས། ཏུ་བ་དང་ཁྲག་
ལྷ་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱིབས་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན།

ཙམ།དེ་འདྲིར་ཅིས་མ་ཡིན། །༢༡།

འོན་ཀྱང་དེ་ཐག་ཉེ་བ་འདྲིར་སྤྱི་བ་བྱེད་ཅིས་མ་ཡིན་ཏེ་ཡིན་པར་ཐག་རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།

ཙམ། སྤྱི་བ་ཕྱིར་.....། །

ཉེ་བ་ནས་སྤྱི་བ་རྒྱལ་སྤྱོད་ཅིང་ཉུང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན།

ཙམ།ལྷང་བ་འདྲི་དེ་ལྟ་བུར། །

བར་གྱི་ལྷང་བ་འདྲི་སྤྱོད་པ་དེ་ལྟ་བུར་ཏུ་ཐལ། ཐག་ཉེ་བའི་སྤྱི་བ་རྒྱལ་དང་སྤྱོད་པ་མཐུག་
མཚུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐག་ཉེ་བ་ནས་བལྟ་བ་ན་མི་གསལ་བར་ཐལ། གསལ་བར་ལྷང་
བའི་རྒྱ་ཁྲག་རྒྱུ་ལྷང་བའི་ཕྱིར།

ཙམ། གཞན་ཏུ་སྤྱོད་པ་མིན་ཡོད་པ་ཉིད། །

ཐག་ཉེ་བ་ལས་གཞན་ཏུ་ཐག་རིང་པོའི་གཞུགས་ལ་བལྟ་བ་ན། བར་གྱི་ལྷང་རྒྱལ་ཡང་སྤྱོད་
མིན་མཐུག་སོ་ཡོད་པ་ཉིད་ཏུ་ཐལ། དེར་སྤྱི་བ་རྒྱལ་མཐུག་པ་གང་ཞེ་ན། །དེ་གཉིས་སྤྱོད་པ་མཐུག་གི་
རྒྱལ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་དོན་ནི། སྤྱི་བ་རྒྱལ་ཏུ་འདོད་པའི་ཕྱོགས་ཀྱིན་ཏུ་ཡུལ་འདབ་འབྱུར་
ཏུ་ལྷང་རྒྱལ་གྱིས་བསྐྱོར་བས་ཁྲག་ལྷང་རྒྱལ་གྱི་ཡུལ་འདབ་འབྱུར་ཏུ་སྤྱི་བ་རྒྱལ་གྱིས་བསྐྱོར་
བས་ཁྲག་པ་གཞན་དག་གིས་ཁས་ལེན་དགོས་པ་འོ། །

ཙམ། མིན་ཏུ་ཉེ་ལ་ལྷང་བ་ནི། །

ཆེར་གསལ་དེ་ཡང་སྤང་བར་འགྱུར། །༡༡༢

ཐག་ཉེ་བ་ཆེས་གསལ་བའི་རྒྱ་ཡིན་ན། མིག་དབང་ལ་ཤིན་ཏུ་ཉེ་བའི་མིག་གི་ཡ་ཐོག་དེ་ཡང་
མིག་ཤེས་ལ་སྤང་བ་ན་ཆེར་གསལ་བར་སྤང་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། མིག་དབང་ལ་ཤིན་ཏུ་ཉེ་བའི་བྱིར་
གསུམ་པ་༼ལས་དབང་ལ་བརྟེན་བའི་ཡན་དགག་པ་༽ནི།

ཙ་བ། གལ་ཏེ་དེར་ཡང་མཐོང་མེད་ལ། །

བརྟེན་ནས་གཟུགས་གཞན་འབྱུང་འགྱུར་ན། །

གལ་ཏེ་ཐག་ཉེ་རིང་དེར་ཡང་མཐོང་བ་མེད་པ་དགེ་མི་དགེའི་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་ལུལ་
དབང་བར་དུ་ལས་གྱི་རྣམ་སྤྲིན་དུ་གྱུར་བའི་གསལ་མི་གསལ་གྱི་གཟུགས་གཞན་ཞིག་འབྱུང་
བར་འགྱུར་བ་མཐོང་བ་ཡིན་གྱི་རྣམ་པའི་དབང་གིས་མིན་ཅོ་ཞེ་ན།

ཙ་བ། དེ་དག་རྣམས་ནི་ཕན་ཚུན་དུ། །

བསྐྱེད་འགྱུར་.....། །

ལས་གྱི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་གཟུགས་དེ་དག་རྣམས་ཕན་ཚུན་དུ་བསྐྱེད་བས། མི་སྤྲི་བ། བསྐྱེད་ས་
བར་འགྱུར་རྟོ་ཞེ་ན།

ཙ་བ།དེ་བྱིར་སྤང་བ་ནི། །༡༡༣

སྤྲིབ་བྱེད་དེ་ལ་གཅིག་སྤང་འགྱུར། །

ཐག་ཉེ་རིང་ནས་བཟུང་བའི་སྤྲིབ་བྱེད་གཉིས་ཀ་ལ་མི་གསལ་བའི་ལས་གཟུགས་གཅིག་
བྱེད་སྤང་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀ་ལ་ལས་གཟུགས་སྤང་བ་གང་ཞིག་མི་གསལ་བའི་
ལས་གཟུགས་དེ་ཐག་ཉེ་བའི་སྤྲིབ་བྱེད་འདྲིལ་ན་གནས་པས། གསལ་བར་སྤང་བའི་
ལས་གཟུགས་ལ་དེས་སྤྲིབ་པར་བྱེད་པ་དེའི་བྱིར་

ཙ་བ། དེ་མ་བསྐྱེད་ས་ན་.....། །

དེ་དག་ཕན་ཚུན་དུ་མ་བསྐྱེབས་སོ་ཞེ་ན།

ཙམ།ཅིག་ཅར་ནི། །

གསལ་དང་མི་གསལ་རང་བཞིན་དག།

མཐོང་འགྱུར་.....། །

ཅིག་ཅར་གསལ་མི་གསལ་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལས་གཟུགས་དག་མཐོང་བར་འགྱུར་བར་
མཚུངས་བར་ཐལ། གཉིས་ཀས་གཉིས་ཀ་མ་བསྐྱེབས་པར་མཐོང་རུང་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཙམ།མཐོང་མེད་གྱིས་གཅིག་བསྐྱེབས། །༢༡༢

མཐོང་བ་མེད་པའི་ལས་གྱིས་གང་རུང་གཅིག་བསྐྱེབས་པས་གཉིས་ཀ་མཐོང་བ་མ་ཡིན་
ནོ་ཞེ་ན།

ཙམ། གང་གིས་དོན་དང་དོན་མིན་མེད། །

དེ་ལ་མ་མཐོང་བས་ཅི་བྱེད། །

ཐག་ཉེ་རིང་ནས་གཟུགས་ལ་བསྟ་བའི་སྤྱིས་བྱ་དེ་ལ་མ་མཐོང་བ་དགེ་མི་དགའི་ལས་གྱིས་
ཡུལ་དབང་བར་དུ་ལས་གྱི་རྣམ་སྤྱོད་གྱིས་གཟུགས་མཐོང་བའི་བྱ་བ་ཅི་ཡང་བྱེད་པ་མི་འཐད་པར་
ཐལ། ཐག་ཉེ་རིང་གི་དབང་གིས་གཟུགས་གསལ་བ་དང་མི་གསལ་བར་སྤྲང་བའི་གཟུགས་གང་
གིས་དོན་ཕན་བ་དང་། དོན་མིན་གཞོད་པ་རྩང་ཐད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་རྒྱ་མཚོ་འཕམ་པ་
དེའི་རྒྱ་སྐྱེམས་པར་བྱེད་པའི་རྟེན་གཞོད་དང་འདྲ་བའི་མེ་ཡོད་པ་དེ་ཡང་སེམས་ཅན་གྱི་ལས་གྱི་རྣམ་
སྤྱོད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཕན་གཞོད་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱ་གནས་པའི་སྟོག་ཆགས་
དུ་མ་དང་། རྟོན་བྱ་ལེན་པའི་མི་ཁ་ཅིག་ལ་ཡང་གཞོད་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་དོན་བརྒྱུ་བ་དེ་ནི།

ཙམ། དེ་ཕྱིར་དོན་བརྟེན་སྤྱིས་གྱུར་པའི། །

མྱོང་བ་ཇི་ལྟའི་རྒྱ་བཞིན་དུ། ༡༧༡

ནམ་པ་ཐ་དད་འཛིན་བྱེད་དེ།

སྐྱག་མ་མྱོང་ན་ལུགས་ངན་ཡིན།

དོན་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པར་གྱུར་པའི་མྱོང་བ་དབང་ཤེས་དེ་དག་དབང་པོ་གསལ་མི་
གསལ་སོགས་ཇི་ལྟར་ཡོད་པའི་རྒྱ་བཞིན་དུ་ནམ་པ་ཐ་དད་སྤང་ཞིང་འཛིན་པར་བྱེད་དེ། སྐྱག་མ་ནམ་
མེད་དུ་འདོད་པ་དེ་དག་མྱོང་སྤྱོད་པས་ཀྱན་ནས་བསྐྱང་^[1]པའི་ལུགས་ངན་པ་ཡིན་པ་དེའི་བྱིར།

གསུམ་པ་རྫོལ་གཉིས་སྐབ་པའི་རིགས་པ་གཞན་བསྟན་པ་ལ་(གཉིས)། རིགས་པ་དངོས་
དང། དེ་ལ་ཚོད་བ་སྤང་བའོ།

དང་པོ་(རིགས་པ་དངོས་)ནི།

ཅུག་ ཤེས་པ་སྤྱད་མར་མེ་ནམས།

མངོན་སུམ་དང་ནི་ཅིག་ཤོས་གྱི། ༡༧༢

སྐྱེད་བྱེད་ཉིད་གྱིས་སྤྲ་མ་ཡི།

སྤྱད་ཅིག་ནམས་ནི་ཞིག་པའི་བྱིར།

གང་གིས་ཤེས་ལ་མེད་གསལ་འགྱུར།

ཤེས་པ་དང་སྤྱད་དང་མར་མེ་ནམས་རྒྱ་མཚན་གང་གིས་རང་འཛིན་མངོན་སུམ་དང་།
ཅིག་ཤོས་གྱི་བྱན་པའི་ཤེས་པ་ལ་གསལ་བར་སྤང་བར་འགྱུར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལུལ་ཅན་
གྱི་དུས་ན་ལུལ་དེ་དག་དང་། དེའི་ནམ་པ་གཉིས་ཀ་མེད་པའི་བྱིར། ལུལ་དེ་དག་མེད་པར་ཐལ།
དེའི་དུས་ན་ཞིག་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པ་ཉིད་གྱིས་དེ་ལས་སྤྲ་མར་གྱུར་བ་
ཡི་སྤྱད་ཅིག་མ་ཡིན་པའི་བྱིར།

[1] དཔེ་རིང་། བསྐྱད།

ཙ་བ། བན་འདོགས་བྱེད་པ་མ་ཡིན་གཞན། །༡༡༡

གསལ་ན་དོན་ཀྱན་གསལ་བར་འགྱུར། །

སྤྱ་འཛིན་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། སྤྱ་ཁྱོད་ཀྱི་གཟུང་དོན་དུ་གསལ་ན་དོན་ཀྱན་གསལ་བར་
འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་ཁྱོད་ལ་ཕན་འདོགས་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་འབྲེལ་མེད་གཞན་ཡིན་ཡང་
གཟུང་དོན་དུ་གསལ་བའི་བྱིར།

གཉིས་པ་དེ་ལ་ཆོད་པ་སྤང་བ་ཀྱི།

ཙ་བ། གལ་ཏེ་དེ་རྒྱ་ལས་ངེས་ན། །

གལ་ཏེ་དེ་གཉིས་དུས་མཉམ་ཡིན་ཡང་རྒྱ་ཆོགས་གཅིག་ལས་སྤྱེས་པའི་སྤྱ་དེ་གཟུང་
དོན་དུ་ངེས་ལ། གཞན་མི་འཛིན་ནོ་ཞེན།

ཙ་བ། སེས་ལ་རྟོག་པ་འདི་ཡང་མེད། །

སྤྱ་འཛིན་སེས་པ་ལ་ཆོགས་པ་གཅིག་ལ་རག་ལས་བས་སྤྱ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་འདི་ཡང་
འཐད་པར་མེད་དེ། དེ་ལྟ་ན་དབང་པོ་འདི་ན་བར་ཐལ་བའི་བྱིར། ཡང་ན་སྤྱ་འཛིན་མངོན་སུམ་
དེས་སྤྱ་དེ་རང་དང་ཆོགས་པ་གཅིག་ལས་སྤྱེས་པས་དེ་གཟུང་དོན་དུ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
སྤྱ་འཛིན་ལ་འདི་ཁོ་མོའི་རྒྱལ་ཡོན་ལས་གཟུང་བར་བྱའོ་སྤྱམ་ན། དེ་ལྟར་འཐད་ན་ཡང་
སེས་པ་དེ་ལ་རྟོག་པ་འདི་ཡང་མེད་པའི་བྱིར།

ཙ་བ། དེས་བྱས་སེས་ལ་དེ་མེད་ཀྱང་། །༡༡༢

དོན་དུ་སྤང་བ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར། །

དེ་གསལ་བ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། །

ཁོ་པོ་ཅག་གི་ལུགས་ལ་སྤྱ་དེས་བྱས་པའི་སྤྱ་འཛིན་སེས་པའི་དུས་ན་སྤྱ་དེ་མེད་ཀྱང་སྤྱ་
དེ་གསལ་བ་ཞེས་བརྗོད་པ་རིགས་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་དོན་དུ་རྣམ་པ་སྤང་བ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར།

ཙ་བ། ལྷན་ཅིག་སྒྲེས་པའི་དོན་གཞན་ནི། །

ཕན་འདོགས་མིན་གྱིར་རྣམ་མི་བྱེད། །༡༧

དུས་ལྷན་ཅིག་སྒྲེས་པའི་དོན་གཞན་སྒྲིལ་ཆོས་ཅན། དུས་མཉམ་པའི་སྒྲ་འཛིན་ལ་རང་
འབྲེལ་རྣམ་པ་གཏོད་པར་མི་བྱེད་དེ། དེ་ལ་ཕན་འདོགས་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཙ་བ། ཤེས་ལ་རང་གི་རྣམ་པ་ཡིས། །

རྣམ་འབྲེད་མིན་གསལ་ཅི་ལྟར་འགྲུག། །

དེའི་གཟུང་དོན་དུ་གསལ་བར་ཅི་ལྟར་ཡང་འགྲུར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཤེས་པ་དེ་ལ་
རང་གི་རྣམ་པ་དང་འབྲེད་པ་ཡིས་རྣམ་པ་གཏོད་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཡང་ན་རྣམ་པར་
འབྲེད་ཅིང་གསལ་བ་མིན་ཞེས་སོ། །སྐད་ཅིག་མ་ནི་རྣམ་མེད་དུ་མི་གསལ་ཡང་། ཉག་པར་འདོད་
པའི་ཤེས་པ་རྣམ་པ་མེད་ཀྱང་གསལ་བར་སྒྲུང་ངོ་ཞེ་ན།

ཙ་བ། བརྟན་གང་དོ་རྩེ་དོ་སོགས་ཀྱི། །

དོན་ཡང་གཞན་ལ་ལྟོས་མེད་བྱིར། །༡༨

འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་ཤེས་པ་ནི། །

ཅིག་ཅར་རང་ཉིད་སྒྲིད་པར་འགྲུག། །

ཉག་ཅིང་བརྟན་པའི་དངོས་པོ་གང་དོ་རྩེ་དོ་བ་སོགས་ཀྱི་དོན་ཡང་ཆོས་ཅན། འགྲོ་
བ་ཀུན་གྱི་ཤེས་པ་དུས་ཅིག་ཅར་རང་ཉིད་ཁོ་ནས་བསྒྲིད་པར་འགྲུར་བར་ཐལ། རྟེན་གཞན་ལ་
བལྟོས་མེད་དུ་འབྲས་བུ་བསྒྲིད་པའི་བྱིར།

ཙ་བ། ལྷན་ཅིག་བྱེད་པས་ཕན་འདོགས་བྱིར། །

འདི་ཡི་དེ་དག་རིམ་འབྱུང་ན། །༡༩

དབང་སོ་ལ་སོགས་པའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པས་ཕན་འདོགས་པ་ལ་བལྟོས་པའི་བྱིར། འདི་ཡི་

འབྲས་བྱ་དེ་དག་རིམ་གྱིས་འབྱུང་ངོ་ཞེན།

ཙམ། སྐད་ཅིག་སོ་སོར་གཞན་ཡིན་བརྗོད། །

འདིར་ཡང་སྟོན་ནི་སྤར་བཞིན་ནོ། །

འོན་ཏེ་སོགས་སྐད་ཅིག་སོ་སོར་ཐུག་པའན་དང་གཞན་སྟེ་བ་ཡིན་པར་བརྗོད་རིགས་
བར་ཐལ། ལྷན་ཅིག་བྱེད་ཆེན་ལ་བསྟོས་ནས་འབྲས་བྱ་བསྐྱེད་བའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་དག་གིས་
རང་འཛིན་ཤེས་བ་བསྐྱེད་བ་འདིར་ཡང་དུས་མཉམ་བ་དང་མི་མཉམ་བ་གང་ཡང་མི་གསལ་བའི་
སྟོན་སྤར་བཞིན་འབྱུང་བར་ཐལ། ལུལ་རྣམ་མེད་དུ་འཛིན་བའི་བྱིར།

གཉིས་ལ། དུས་བྱིས་འན་བ་ལས་ཀྱང་སྟེ། །ཞེས་བ་ལ་བཞེན་ནས་སྒྲོ་ཚུལ་གཉིས་སུ་
བསྐྱབ་བ་ནི། བྱེ་བྲག་སྐྱ་བ་སོགས་རྣམ་མེད་པའི་ངོར་སྟོན་སོ་དང་སྟོ་འཛིན་རིག་བྱ་རིག་བྱེད་
ཙམ་ལ་ཚུལ་གཉིས་སུ་བྲས་པའི་ཚུལ་གཉིས་བ་ཅན་སྐྱབ་དགོས་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།

ཙམ། དེ་བདག་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་བ་ལ། །

བརྩད་བ་འགའ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །༢༣༡

སྟོ་འཛིན་དེས་སྟོན་སོ་དེ་བདག་ཉིད་དམ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཟུང་དོན་དུ་བྲས་ནས་སྟོང་བ་
ལ་བརྩད་བ་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་གྲུབ་ཟིན་པའི་བྱིར། དེ་ལྷན་ཡང་ཚུལ་གཉིས་བསྐྱབ་
བ་དགོས་བ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།

ཙམ། དེ་དོན་རང་བཞིན་ཉིད་མ་གྲུབ། །

དེ་ཡང་ཡང་དག་འན་ལས་གྲུབ། །

སྟོ་འཛིན་དེ་དོན་སྟོན་སོ་འི་རྣམ་པའི་རང་བཞིན་དང་ལྷན་བ་ཉིད་དུ་མ་གྲུབ་པ་དེ་སྐྱབ་
དགོས་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་ཆད་མས་མ་གྲུབ་པའི་སྟོན་མེད་དེ། ལུལ་ཡང་དག་པར་འན་པའི་རྟགས་
ལས་འབྲུབ་པའི་བྱིར།

ཙ་ག། རང་སྤྱོད་ཡུལ་གྱིས་བྱེ་མེད་ཅིང་། །

ཐ་དད་པར་སྤྱོད་མེད་དེ་ལ། །༤༩༣

འདི་ནི་འདི་ལྟ་འཇམ་འདི་ལྟར་ནི། །

མིན་ཞེས་ཐ་དད་འདི་མེད་འགྱུར། །

གཟུགས་དང་སྒྲུ་ལ་སོགས་པ་ཐ་དད་པར་གསལ་པོར་སྤྱོད་བ་མེད་པར་ཐལ། ཡུལ་ཅན་
རང་གི་སྤྱོད་ཡུལ་གྱིས་རྣམ་པ་ཐ་དད་དུ་ཤར་བས་སོ་སོར་བྱེ་བ་མེད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་ལ་
གཟུགས་འདི་ནི་འདི་ལྟར་ཡིན་ལ། འདི་ལྟར་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་ཐ་དད་དུ་བྱན་པའི་སྒོ་འདི་
མེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་བྱིར།

ཙ་ག། ཉམས་སྤྱོད་བ་ཅམ་གྱིས་ནི། །

ཐ་དད་འགའ་ཞིག་རྣམ་འབྱེད་མིན། །༤༩༤

སྒོ་འགའ་ཞིག་ཉམས་སྤྱོད་བ་ཅམ་གྱིས་བྱན་པས་ཐ་དད་དུ་རྣམ་པར་འབྱེད་རྒྱས་པ་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་མ་ཤར་བའི་བྱིར། དབང་པོ་སོགས་གྱིས་བྱས་པའི་བྱུང་པར་སྒྲ་སོ་
ཡོད་ཀྱང་། དེ་ལས་ཐ་དད་དུ་འབྱེད་མི་རྒྱས་པར་ཐལ། རྣམ་པར་མ་ཤར་བའི་བྱིར། བྱུང་པར་ཐལ།

ཙ་ག། ཐ་དད་གསལ་བ་མེད་པ་ལ། །

རྣམ་འབྱེད་སྒོ་མེད་ཆེ་སོགས་བཞིན། །

ཐ་དད་དུ་གསལ་བར་སྤྱོད་བ་མེད་པ་ལ་ཐ་དད་དུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་དེ་སྒོ་མེད་པས་
བྱུང་པའི་བྱིར། དཔེར་ན། མཆེ་མ་སྒྲུན་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །

རང་རིག་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ།

གཉིས་པ་རང་རིག་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་ལ་(གཉིས)། རིགས་པ་སྔ་མས་བྱབ་པ་དང་། རིགས་པ་
གཞན་གྱིས་བསྐྱབ་པའོ།

དང་པོ་རིགས་པ་སྔ་མས་བྱབ་པ་ཀློ།

ཙ་པ། ཚུལ་གཉིས་སྐྱབ་པར་བྱེད་པས་ཀྱང་། །

རང་རིག་པལ་ཆེར་བྱབ་པ་ཡིན། །༢༡༥

རང་གི་ངོ་པོར་གྱུར་སྐྱབ་པ། །

དེ་ཆེ་མྱོང་བར་བྱབ་བྱིར་རོ། །

གཟུང་རྣམ་དང་འཛིན་རྣམ་གྱི་ཚུལ་གཉིས་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་རིགས་པས་ཀྱང་རང་རིག་
མངོན་སུམ་པལ་ཆེར་ཏེ་ཞར་རམ་བྱགས་ལ་བྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་པ་རང་གི་ངོ་པོར་གྱུར་པའི་
གཟུང་པའི་རྣམ་པ་སྐྱབ་པར་བྱབ་པ་དེའི་ཆེ་དེ་འཛིན་རྣམ་གྱིས་མྱོང་བར་བྱབ་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་
ཤེས་པ་གཅིག་ལ་གཟུང་རྣམ་དང་འཛིན་རྣམ་གྱི་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པར་བསྐྱབ་པ་ན། དེ་གཉིས་
མྱོང་བྱ་མྱོང་བྱེད་དུ་བྱབ་ལ། མྱོང་བྱེད་དེ་ཉིད་རང་རིག་མངོན་སུམ་མོ། །

གཉིས་པ་རིགས་པ་གཞན་གྱིས་བསྐྱབ་པ་ཀློ།(གཉིས)། མྱོང་བྱེད་དོན་གཞན་གྱིས་མྱོང་བ་དགག་
པ་དང་། དཔལ་པའི་རྟགས་གྱིས་རང་རིག་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་རྟོག་བྱེད་དོན་གཞན་གྱིས་མྱོང་བ་དགག་པ་ཀློ
ལ་(གཉིས)། རྟོག་མངོན་གྱུར་དུ་འདོད་ཀྱང་རང་རིག་མེད་པ་མི་འཐད། རང་རྟོག་གྱུར་དུ་འདོད་པ་
དགག་པའོ།

དང་པོ་རྟོག་མངོན་གྱུར་དུ་འདོད་ཀྱང་རང་རིག་མེད་པ་མི་འཐད་པ་ཀློ།(གསུམ)། རྟོག་སྔ་བྱི་ལ་བརྟགས་
ལ་དགག། དཀར་མོགས་གསལ་བ་ལ་བརྟགས་ལ་དགག། རང་རིག་མེད་ན་ཏེ་ཅང་ཐལ་

བཅོ། །དང་པོ་། རྫོ་མུ་ལ་བརྟགས་ལ་དགག་བ་། ཤེལ་(གཉིས)། མྱོང་བ་གཏན་མེད་དུ་ཐལ་བ་དང་། དེའི་
ལན་དགག་བཅོ། །

དང་པོ་། མྱོང་བ་གཏན་མེད་དུ་ཐལ་བ་། ཤེལ། རང་རིག་མེད་ཀྱང་མྱོང་བྱེད་མེད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ།
ཕྱིས་བྱུང་གི་ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་མྱོང་ངོ་ཞེན།

ཙ་ག། དེ་དངོས་ཅན་གྱི་རྫོ་ཡིས་ནི། །

ཤེས་འགགས་ཇི་ལྟར་མྱོང་བ་ཡིན། །༢༩༦

རྫོ་མུ་མ་དེའི་རྣམ་པའི་དངོས་པོ་ཅན་གྱི་རྫོ་མུ་ཡིས་ཤེས་པ་སྒྲ་མ་ཇི་ལྟར་ཡང་མྱོང་བ་
ཡིན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཕྱི་མའི་དུས་ན་ཤེས་པ་སྒྲ་མ་འགགས་པའི་ཕྱིར།

ཙ་ག། དེས་རང་ངོ་བོ་འང་མྱོང་མེད་ཕྱིར། །

ཉམས་མྱོང་མ་ལུས་ལྟོག་པར་འགྱུར། །

དོན་དང་ཤེས་པའི་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་མ་ལུས་པ་ལྟོག་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཤེས་པ་སྒྲ་མ་
དེས་དོན་དུ་མ་ཐད་རང་གི་ངོ་བོ་འང་མྱོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར།

ཙ་ག། དོན་དུ་སྤང་བ་དང་ལྡན་ཤེས། །

དེ་ནི་ཕྱི་རོལ་མངོན་ཚྭ་གས་སྤང་། །༢༩༧

རྫོ་ལ་འཇིན་པར་བྱེད་པའི་རྫོ། །

རྟག་ཏུ་བདག་ལ་ནང་མངོན་ཚྭ་གས། །

མྱོང་བྱེད་རྫོ་ཕྱི་མ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ཁ་ཕྱི་རོལ་ཏུ་མངོན་པར་ཚྭ་གས་པར་སྤང་བར་ཐལ།
རང་ལས་ཇུས་ཐད་དུ་པའི་རང་མཚན་གཞུང་དོན་དུ་སྤང་བ་དང་ལྡན་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འདོད་མི་རིགས་པར་ཐལ། རྫོ་ལ་འཇིན་པར་བྱེད་པའི་འཇིན་རྣམ་གྱི་རྫོ་རྟག་ཏུ་རང་གི་བདག་ཉིད་
ལ། ཁ་ནང་ཁོ་ནར་མངོན་པར་ཚྭ་གས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་། རིའི་ལན་དགག་པ་ལྟེ་ལ་ (གཉིས་།) རོན་མི་སྤྱང་བར་ཐལ་བ་དང་། དེའི་ལན་དགག་པ་ལོ། །
དང་པོ་། རོན་མི་སྤྱང་བར་ཐལ་བ་ལྟེ་ལ།

ཙ་བ། ཡུལ་གང་གི་ནི་སྤྱང་བ་གང་། །

དེས་དེ་སྤྱང་མིན་ཞེས་པའང་འཛོལ། ། ༡༩༡

ཡུལ་སྤོན་པོ་གང་གི་རྣམ་པ་སྤྱང་བའི་སྒོ་གང་ཡིན་པ་དེས་སྤོན་པོ་དེ་སྤྱང་བ་མ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་པའང་འཛོལ་བར་ཐལ། རང་རིག་མེད་པའི་ཐྱིར།

གཉིས་པ་། རིའི་ལན་དགག་པ་ལྟེ་ལ་ (གཉིས་།) རོན་དང་འདྲ་བ་ཅམ་དོན་རིག་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་མི་
འཐད། འདྲ་བ་བྱུང་བར་ཅན་རྒྱ་མཚན་དུ་མི་འཐད། འདྲ་བ་ཉིད་བརྟགས་ལ་དགག་པ་ལོ། །

དང་པོ་། རོན་དང་འདྲ་བ་ཅམ་དོན་རིག་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་མི་འཐད་པ་ལྟེ་ལ།

ཙ་བ། གལ་ཏེ་དེ་དང་འདྲ་བ་ལས། །

སྤྱང་གཞན་ཅི་ཡོད་ཅེས་འདོད་ན། །

གལ་ཏེ་དོན་སྤྱང་བ་མེད་པར་མ་གྲུབ་སྟེ། རོན་དང་འདྲ་བ་ཡོད་པའི་ཐྱིར། རོན་དེ་དང་
འདྲ་བ་ལས་སྤྱང་བའི་རྒྱ་མཚན་གཞན་ཅི་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་ན།

ཙ་བ། འདྲ་བ་ཐམས་ཅད་པན་ཚུན་དུ། །

སྤྱང་བ་ཉིད་ནི་ཐོབ་པར་འགྱུར། ། ༡༩༢

བཞིན་དང་དེའི་གཞུགས་བརྟན་སོགས་འདྲ་བ་ཐམས་ཅད་པན་ཚུན་དུ་སྤྱང་བ་ཉིད་ནི་ཐོབ་
པར་འགྱུར་བར་ཐལ་ལོ། །

གཉིས་པ་། འདྲ་བ་བྱུང་བར་ཅན་རྒྱ་མཚན་དུ་མི་འཐད་པ་ལྟེ་ལ།

ཙ་བ། གལ་ཏེ་སྒོ་འདྲ་དེ་སྤྱང་ན། །

གལ་ཏེ་སྒོར་གྱུར་པའི་འདྲ་བས་དེ་སྤྱང་བར་འཛོག་གོ་ཞེ་ན།

ཙ་བ། དེ་ནི་འདྲ་ལས་སྤྱོད་མ་ཡིན། །

དེ་ཡི་སྤྱོད་དེ་རང་ཉིད་དེ། །

དེ་ནི་འདྲ་བའི་རྒྱ་ཅན་མིན། །༤༣༠

དེ་ནི་འདྲ་བ་ལས་སྤྱོད་བར་འཛོག་རྒྱས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འཛོག་པ་ལ་སྒྲོས་ཁྱད་པར་
 ཏུ་བྱས་པའི་འདྲ་བ་དགོས་པའི་བྱིས། དེས་ན་སྤྱོད་བ་རང་རིག་དེ་ནི་དོན་དང་འདྲ་བའི་རྣམ་འཛོག་གི་
 རྒྱ་མཚན་ཅན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སེས་པ་དེའི་སྤྱོད་བ་རང་རིག་དེ་རང་ཉིད་སྤྱོད་བའི་འཛིན་རྣམ་དེའི་
 རྣམ་པར་བཞག་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིས། རང་རིག་འཛོག་མི་རྒྱས་ན་དོན་མེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།

ཙ་བ། བྱ་བ་ལས་གྱི་རྣམ་གཞག་གི།

འདི་ནི་འཇིག་རྟེན་ན་རྒྱར་འགྱུར། །

དོན་ལ་མི་སྒྲུབ་པའི་དོན་དང་འདྲ་བ་འདི་ནི། འཇིག་རྟེན་ན་བྱ་བ་ལས་སུ་གྱུར་པའི་དོན་
 ཉོགས་གྱི་རྣམ་གཞག་གི་རྒྱར་འགྱུར་པ་ཡིན་པའི་བྱིས། འཇིག་རྟེན་ན་སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་སྤྱོད་བར་
 གྲགས་པ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིན།

ཙ་བ། རང་གི་རོ་བོའི་རང་བཞིན་དེའི།

སྤྱོད་བ་སྒྲོ་འདོགས་འཁྲུལ་པ་ལས། །༤༣༡

སྒྲོ་སོགས་སྤྱོད་བར་གྲགས་ཡིན་གྱི། །

གཞན་གྱི་བདག་ཉིད་སྤྱོད་ལས་མིན། །

སེས་པ་ལས་རྗེས་གཞན་གྱི་བདག་ཉིད་སྤྱོད་བ་ལས་སྤྱི་རོལ་སྤྱོད་བར་གྲགས་པ་མ་
 ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲོ་འཛིན་རང་གི་རོ་བོའི་རྣམ་པའི་རང་བཞིན་དེའི་སྤྱོད་བ་ལ་དོན་ཏུ་སྒྲོ་འདོགས་
 པའི་སྒྲོ་འཁྲུལ་པ་ལས་སྤྱི་རོལ་གྱི་སྒྲོ་སོགས་སྤྱོད་བར་གྲགས་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་བྱིས།

ཙ་བ། རྒྱ་ནི་སྒྲོ་སོགས་དངོས་ཡིན་ན། །

བྱེད་ལོ་དོན་ལ་ཚད་མ་གང་། །། ༣༡

སྔ་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་ནི་སྔ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པའི་དངོས་པོ་དེ་སྤྱང་བ་ལ་བྱེད་ལོ་སྤྱང་བར་
བརྟགས་པ་ཅམ་ཡིན་ན། བྱེད་ལོ་གྱི་དོན་ལ་ཚད་མ་གང་ཡང་མེད་པར་ཐལ་ལོ་ཞིན།

ཙ་བ། སྒྲོ་ནི་སྔ་སོགས་དངོས་མིན་ན། །

དེ་ནི་ཇི་ལྟར་དོན་སྤྱང་ཡིན། །

སྔ་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ཇི་ལྟར་དོན་སྔོན་པོ་གསུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་སྤྱང་བ་ཡིན་
པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བྱེད་ལོ་གྱི་སྔ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པའི་དངོས་པོ་ཤར་བ་མ་ཡིན་པའི་བྱེད་

གསུམ་པ་། ། འདྲ་བའི་དང་བརྟགས་ལ་དགག་པ་། །ཞི།

ཙ་བ། གང་ཆེ་སྤྱང་བའི་བདག་ཉིད་ནི། །

འདྲ་བའི་རྒྱ་ཅན་མ་ཡིན་ན། །། ༣༢

འདི་དེ་རང་ཉིད་ལྷུབ་པས་ན། །

དོན་གྱིས་ཅི་ཞིག་ཉེ་བར་སྐྱབ། །

དོན་དང་འདྲ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་པའི་སྤྱང་བའི་ཆ་ཅི་ཞིག་ཉེ་བར་སྐྱབ་སྟེ་སྐྱབ་པ་ལྷུ་ས་
བར་ཐལ། གང་གི་ཆེ་ཤེས་པས་སྤྱང་བའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཆ་དོན་དང་འདྲ་བའི་རྣམ་འཛོག་གི་རྒྱ་
མཚན་ཅན་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཆེ། འདི་ཤེས་པ་དེ་རང་ཉིད་སྤྱང་བའི་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་དེས་ལྷུབ་
ཟིན་པའི་བྱེད།

ཙ་བ། བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་ན་ནི། །

ཤེས་པ་ཤེས་པ་ཉིད་མིན་འགྲུལ། །། ༣༣

ཆ་འགྲུལ་ཞིག་གིས་མཚུངས་ན་ནི། །

ཐམས་ཅད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྤྱང་འགྲུལ། །

ཕྱི་རོལ་དང་བདག་ཉིད་ཀྱིས་གྱིས་པའི་ནམ་མཁུན་གྱི་སྒྲིབ་པ་ལྟར་མཁུན་གྱིས་ལྷན་སྐྱེས་པའི་ཆོས་པའོ། །
མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བར་ཐལ་ལོ། །ཆ་ལག་འཁྱིལ་གྱིས་མཚུངས་པས་དོན་སྤྱོད་བར་འཛོག་ན། འདྲ་
བ་ཐམས་ཅད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྤྱོད་བར་འགྱུར་བར་ཐལ་ལོ། །

ཙ་བ། རི་ལྟར་སྤྱོད་སྐྱེས་པའི་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། །

སྤྱོད་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་བར་འདོད། །༤༣༥

རི་ལྟར་སྤྱོད་སྐྱེས་པའི་སྤྱོད་བར་འདོད་དེ་དང་འདྲ་བའི་རོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱོད་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་
དོན་དུ་ཉམས་སྤྱོད་བར་འདོད་དོ་ཞེས།

ཙ་བ། དེ་བཞིན་ཉམས་སྤྱོད་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར། །

དེ་ཡང་ཉམས་སྤྱོད་བར་འགྱུར། །

དེ་བཞིན་དུ་སྤྱོད་སྐྱེས་པའི་སྤྱོད་བར་འདོད་དེ་དང་འདྲ་བའི་རོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱོད་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་
ཉམས་སྤྱོད་བར་འགྱུར་བར་ཐལ་ལོ། །ཆ་ལག་འཁྱིལ་གྱིས་མཚུངས་པས་དོན་སྤྱོད་བར་འཛོག་ན། འདྲ་
བ་ཐམས་ཅད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྤྱོད་བར་འགྱུར་བར་ཐལ་ལོ། །

ཙ་བ། ཉམས་སྤྱོད་ཉམས་སྤྱོད་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར། །

དོན་བཞིན་དུ་ནི་ངེས་མིན་པ། །༤༣༦

དེ་ཕྱིར་ཉམས་སྤྱོད་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར། །

ཉམས་སྤྱོད་སྤྱོད་སྐྱེས་སྤྱོད་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར་བྱེད་དོན་བཞིན་དུ་ངེས་པའི་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཉམས་སྤྱོད་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉམས་སྤྱོད་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཙ་བ། དོན་ལའང་དེ་ནི་ཉམས་སྤྱོད་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར། །

ལོ། །སྤྱོད་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་བྱེད་དོན་བཞིན་དུ་ངེས་པའི་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཉམས་སྤྱོད་སྤྱོད་སྐྱེས་སྤྱོད་བར་
འདོད་པའི་ཕྱིར། ཉམས་སྤྱོད་སྤྱོད་སྐྱེས་སྤྱོད་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཙ་བ། ཡོད་པའི་ཕྱིར་བྱེད་དོན་བཞིན་དུ་ངེས་པའི་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། །

སྒྲོན་པོ་ལ་ངེས་ཤེས་འདྲེན་བྱེད་དུ་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ། སྒྲོན་པོ་ལས་སྐྱེས་པ་དང་འདྲ་བ་
ཡོད་དོ་ཞེ་ན།

ཙམ། སྒྲོང་ལ་མེད་པའང་ཅི་ཡི་བྱིར། ། ༤༣༧

སྒྲོང་བ་སྒྲོ་སྒྲུང་དབང་ཤེས་སྒྲ་མ་ཆོས་ཅན། སྒྲོང་ལ་སྒྲོ་སྒྲུང་ཤེས་པ་བྱི་མ་ངེས་ངེས་པ་འདྲེན་
པ་མེད་པའང་ཅིའི་བྱིར་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་སྒྲོང་ལས་སྐྱེས་ཤིང་སྒྲོང་དང་འདྲ་བའི་བྱིར།

གཉིས་པ་༼དཀར་སོགས་གསལ་བ་ལ་བརྟགས་ལ་དགག་པ་༽ལ་(གཉིས)། གསལ་བའི་དོན་བརྟག་པ་
དང་། བརྟགས་ལ་དགག་པ་ལོ།

དང་པོ་༼གསལ་བའི་དོན་བརྟག་པ་༽ནི།

ཙམ། གཞན་ཡང་དཀར་སོགས་མཐོང་བ་ན། །

དཀར་སོགས་མཐོང་པར་གསལ་བ་ཡི། །

རང་བཞིན་རིག་པ་གསལ་བ་ནི། །

སྐྱེས་པའི་སྒྲུང་བ་འདི་གང་ཡིན། ། ༤༣༨

གཞན་ཡང་དཀར་སོགས་མཐོང་སྒྲུལ་དུ་མཐོང་བ་ན་ཤེས་པ་ལ་དཀར་སོགས་མཐོང་པར་
གསལ་བ་ཡི་རང་བཞིན་དཀར་སོ་རིག་པ་གསལ་བ་སྐྱེས་པའམ། ཤེས་པའི་སྒྲུང་བ་འདི་གང་ཡིན།

ཙམ། དེ་ཅི་དཀར་སོགས་མཐོང་གསལ་ལས། །

གཞན་དངོས་འོན་ཏེ་བདག་གྲུར་ཡིན། །

དེ་ཅི། དཀར་སོ་སོགས་དཀར་སོགས་མཐོང་པར་གསལ་བའི་ཤེས་པ་ལས་ཐུས་གཞན་
པའི་དངོས་སོ་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་ཤེས་པ་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་གྲུར་པ་ཡིན།

གཉིས་པ་༼བརྟགས་ལ་དགག་པ་༽ལ་(གཉིས)། གསལ་བྱེད་ལས་ཐུས་གཞན་ཡིན་པ་དགག་པ་
དང་། གསལ་བྱེད་རང་གི་བདག་ཉིད་ཡིན་ན་རང་རིག་གྲུབ་པ་ལོ། །དང་པོ་༼གསལ་བྱེད་ལས་ཐུས་གཞན་

ཡིན་པ་དགག་པ་ཀེལ་(གཉིས)། ཡུལ་མི་གསལ་བར་ཐལ་བ་དང་། ཡུལ་ཤེས་པའི་བྱང་པར་ཅན་དུ་མི་
འཛིན་པར་ཐལ་བའོ། །

དང་པོ་༼ ཡུལ་མི་གསལ་བར་ཐལ་བ་ཀེལ།

ཙ་བ། གཞན་དངོས་ཡིན་ན་གསལ་བ་ནི། །

གསལ་མིན་ཅི་ལྟར་དཀར་གསལ་འགྱུར། ། ༢༣༩

ཤེས་པ་མངོན་པར་གསལ་བའི་དཀར་སོགས་ལས་རྫས་གཞན་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་ན།
ཡུལ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་ནི་ཚོས་ཅན། ཅི་ལྟར་བྱེད་དཀར་པོ་གསལ་བར་འགྱུར་བ་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། རང་གསལ་བ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། རྒྱབ་པར་ཐལ།

ཙ་བ། ཤེས་པ་གསལ་ཡིན་དེ་གསལ་མིན། །

འགྲོ་བ་མ་ལུས་གསལ་མ་ཡིན། །

ཤེས་པ་རང་གསལ་བ་ཡིན་ན། ཡུལ་གསལ་བ་འཐད་ལ། ཤེས་པ་དེ་རང་གསལ་བ་མ་
ཡིན་ན། འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ་ཡུལ་དུ་གསལ་བ་མ་ཡིན་པས་རྒྱབ་པའི་བྱིར། རང་མི་གསལ་ཡང་
ཤེས་པ་བྱི་མ་གཞན་གྱིས་གསལ་བར་བྱེད་དོ་ཞེན།

ཙ་བ། གསལ་བ་གསལ་གཞན་གྱིས་གསལ་ནའང་། །

ཐུག་པ་མེད་པར་ཐལ་འགྱུར་བྱིར། ། ༢༤༠

ཡུལ་གསལ་བའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཐུག་པ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། གསལ་བའི་ཤེས་པ་སྒྲ་
མ་རང་མི་གསལ་བར་ཤེས་པ་རྫས་གཞན་གྱིས་གསལ་བར་བྱ་དགོས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་༼ ཡུལ་ཤེས་པའི་བྱང་པར་ཅན་དུ་མི་འཛིན་པར་ཐལ་བ་ཀེལ་(གཉིས)། ཐལ་བ་དགོད་བ་དང་། དེའི་
ལན་དགག་པའོ། །

དང་པོ་༼ ཐལ་བ་དགོད་བ་ཀེལ།

ཙ་བ། མཐོང་དང་འབྲེལ་བ་ཤེས་མེད་པ། །
 ཅི་ལྟར་དེ་ཡིས་བྱད་བར་འགྱུར། །
 གང་ཕྱིར་གཉིས་ལས་གཅིག་རྟོགས་ཆོ། །
 གཉིས་པ་མཐོང་བ་ཡོད་མ་ཡིན། །༡༧།

ཤེས་པས་དཀར་པོ་མཐོང་ངོ་ཞེས་ཅི་ལྟར་ཤེས་པ་དཀར་པོ་དེ་ཡིས་བྱད་བར་དུ་བྱས་པ་
 དན་བར་འགྱུར་བ་མི་འཐད་བར་ཐལ། མཐོང་བྱེད་ཤེས་པ་དང་། རོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཤེས་པ་མེད་
 བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གང་གི་ཕྱིར་ན་རོན་དང་ཤེས་པ་གཉིས་ལས་གང་རུང་གཅིག་རྟོགས་པའི་
 ཆོ་གཉིས་པ་མཐོང་བའི་ཆད་མ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྲ་མ་ལ་བྱབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ།

ཙ་བ། གཉིས་དག་འབྲེལ་བར་མཐོང་བ་ན། །
 མཐོང་ཞེས་བྱ་བར་ངེས་པར་འགྱུར། །

རོན་ཤེས་གཉིས་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དག་ཏུ་འབྲེལ་བར་མཐོང་བ་ན་ཤེས་པས་རོན་མཐོང་ངོ་
 ཞེས་བྱ་བར་ངེས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་། །དེའི་ལན་དགག་པ་། །ཞི།

ཙ་བ། གང་གིས་མཐོང་བ་འདྲ་བ་ནི། །
 སེམས་གཞན་གྱིས་ནི་མཐོང་གྱུར་པ། །༡༨།
 དེ་ལ་མཐོང་ཞེས་བརྗོད་ཅེ་ན། །

རྒྱ་མཚན་གང་གིས་མཐོང་བ་དཀར་འཛིན་དང་། དཀར་པོའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་འདྲ་བར་
 སྐྱེས་པའི་སེམས་ཕྱི་མ་གཞན་གྱིས་མཐོང་བར་འགྱུར་བ་དེ་ལ་ཤེས་པས་དཀར་པོ་མཐོང་ཞེས་
 བརྗོད་པ་ཡིན་གྱི། རོན་མཐོང་དུས་ན་ཤེས་པ་མཐོང་བའི་རང་རིག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།

ཙ་བ། འདི་འདྲ་བས་ན་རང་རིག་གྲུབ། །

ཅི་སྟེ་རང་དངོས་མི་རིག་ན། །

ཅི་སྟེ་གཞན་གྱི་ངོ་མོ་རིག་། ༢༢༣

ཤེས་པ་བྱི་མ་འདི་ཚོས་ཅན། རང་རིག་གྲུབ་པར་ཐལ། དཀར་པོ་དང་འདྲ་བའི་རྣམ་པ་སྤར་
བའི་བྱིར། ཅི་སྟེ། དཀར་འཛིན་རང་གི་དངོས་པོ་རང་སྤྱིང་བྱེད་ཀྱིས་མི་རིག་ན། དཀར་འཛིན་
ཚོས་ཅན། ཅི་སྟེ་དཀར་པོ་གཞན་གྱི་ངོ་མོ་རིག་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །གཞུང་འདིས་རང་
རིག་མིན་ན་གཞན་རིག་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་བསྟན་པ་མི་འཐད་དེ། མགོ་མཇུག་ཀྱང་ཏུ་ཡུལ་
ཤེས་གཉིས་ཀྱི་འཛིན་བྱེད་སོ་སོར་སྒྲུབ་པའི་བྱིར་རོ། །

ཙ་བ། འདྲ་བ་ལས་ནི་སྤྱིང་ཞེས་བའང་། །

སྤར་ནི་ད་རྣམ་པར་བསལ་བ་ཡིན། །

དོན་དང་འདྲ་བ་ལས་སྤྱིང་བ་འཛིན་ཅུས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འཛིན་ཅུས་སོ་ཞེས་
བའང་སྤར་ནི་ད་རྣམ་པར་བསལ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཙ་བ། མཐོང་བ་དག་ནི་འདྲར་འཛིན་ན། །

དོན་ནི་སྤར་མཐོང་ཡོད་མིན་པས། ། ༢༢༤

ཅི་སྟེ་དེ་ནི་མཐོང་བ་དང་། །

འདྲ་བ་ཡིན་པར་དེས་ངེས་འགྲུར། །

བྱིས་ཀྱི་ཤེས་པ་དེས་ཅི་སྟེ་དཀར་པོ་དེ་ནི་མཐོང་བ་དཀར་འཛིན་དང་འདྲ་བ་ཡིན་པར་ངེས་
པར་འགྲུར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དོན་སྤར་མཐོང་བའི་དུས་ན་ཤེས་པ་སྤྱིང་བྱེད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་
བྱིར། ཁྱབ་པར་ཐལ། ཚད་མས་མཐོང་བའི་ཡུལ་དག་ནི་མན་ཚུན་འདྲ་བར་འཛིན་དགོས་པའི་བྱིར།

ཙ་བ། འདྲ་བ་ནི་ད་ཀྱང་མི་འདོད་པ། །

གང་ཡིན་དེ་ལ་གཉིས་མཐོང་མེད། ། ༢༢༥

དེ་ཆེ་དོན་དང་ཤེས་པ་ཞེས། །

དེ་དག་སྒྲིམ་སྒྲུབ་ལ་ཡོད། །

ཤེས་པ་ཡུལ་དང་འདྲ་བ་ཉིད་ཀྱང་མི་འདོད་པའི་བྱེ་བྲག་སྒྲུབ་པ་སོགས་གང་ཡིན་པའི་
ལུགས་དེ་ལ་དོན་དང་ཤེས་པ་གཉིས་ཀ་ཆད་མས་མཐོང་བ་མེད་པར་ཐལ། རང་རིག་མེད་ཅིང་
ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་འང་མེད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེའི་ཆེ་འདི་ནི་དོན་དང་། འདི་ནི་ཤེས་པ་ཞེས་དོན་
ཤེས་དེ་དག་སོ་སོར་སྒྲིམ་སྒྲུབ་ལ་ཡོད་དེ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་བྱིར།

གཉིས་པ་༼གསལ་བྱེད་རང་གི་བདག་ཉིད་ཡིན་ན་རང་རིག་གྲུབ་པ་༽ནི།

ཙ་བ། ཅི་སྟེ་རབ་དངོས་.....། །

ཅི་སྟེ་ཤེས་པ་རང་ཉིད་དཀར་པོ་གསལ་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།

ཙ་བ།འོ་ན་དེ། །

རང་ཉིད་རབ་རྒྱ་གསལ་བར་འགྱུར། །༡༡༦

གང་བྱིར་དེ་མི་གསལ་ན་ནི། །

དོན་མི་གསལ་བ་ཉིད་རྒྱ་གསལ། །

འོ་ན། ཤེས་པ་དེ་རང་ཉིད་རབ་རྒྱ་གསལ་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཤེས་པ་ཡུལ་གསལ་བ་
ཡིན་པའི་བྱིར། གང་གི་བྱིར། ཤེས་པ་དེ་རང་མི་གསལ་པའི་རྩོམ་ཡིན་ན། དེ་ལ་དོན་མི་གསལ་
བ་ཉིད་རྒྱ་གསལ་བར་ཐལ། རང་མི་གསལ་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་༼རང་རིག་མེད་ན་ཏ་ཅང་ཐལ་བ་༽ལ་(གསུམ་)༼རིགས་པ་དེ་དག་གིས་གཞན་ཡང་ཁེགས་པ་
དང་། བདེ་སོགས་ལ་རང་རིག་བསྐྱབ་པ་དང་། ཤེས་པ་རྣམས་གཞན་གྱིས་སྤྱོད་ན་ཏ་ཅང་ཐལ་བའོ། །

དང་པོ་༼རིགས་པ་དེ་དག་གིས་གཞན་ཡང་ཁེགས་པ་༽ནི།

ཙ་བ། བདག་རིག་མིན་པའི་ཚྭ་གསལ་དག་ལ། །

དོན་ཀྱན་མཐོང་མེད་འདི་ཡིས་ནི། །༡༧༡།

སྒྲོ་ནི་མངོན་སྲུང་མ་ཡིན་སྒྲུབ་།

གང་ཡིན་དེ་ལ་འང་ལན་བཏབ་པོ། །

ཤེས་པ་བདག་ཉིད་རིག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཚྭ་གས་དག་ལ་ཤེས་པས་དོན་ཀྱན་མཐོང་བ་
མེད་པའི་ཉེས་པ་བརྗོད་པ་འདི་ཡིས་ནི་ཆོས་ཅན། རང་སྒྲོ་མངོན་སྲུང་མ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་གང་
ཡིན་པའི་སྒྲོད་པ་བ་དེ་ལ་འང་ལན་བཏབ་ཟེན་ཏེ། དོན་ཤེས་གཉིས་ཀ་རིག་པའི་སྒྲོ་མེད་པར་
ཐལ་བའི་གཞོན་པ་བརྗོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་༼བདེ་སོགས་ལ་རང་རིག་བསྒྲུབ་པ་༽ནི།

ཅན། རྟེན་དམིགས་གོམས་པའི་བྱང་པར་ལས། །

ཐ་དད་པར་ནི་འཇུག་པ་ཅན། །༡༧༢།

བདེ་སྒྲུག་འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི། །

བྱང་པར་མངོན་སྲུང་དེ་དག་ནི། །

སྒྲོ་ཉིད་དེ་ལས་ཐ་དད་གཞན། །

དེ་ཤེས་གང་ཡིན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་། །༡༧༣།

རྟེན་གས་མེད་.....། །

ཆོར་བ་བདེ་སྒྲུག་དང་། འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱང་པར་མངོན་སྲུང་དུ་
བྱུང་བར་ཐལ། རྟེན་མེད་མ་འཇུག་བས་གསལ་བར་རྟེན་གས་པའི་བྱིར། མངོན་སྲུང་དུ་བྱུང་བྱང་སྒྲོ་
མ་ཡིན་ནོ་ཞེན། དེ་དག་ནི་སྒྲོ་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། རྟེན་དབང་པོ་དང་། དམིགས་པ་ལུལ་དང་། ཡིད་
བྱེད་གོམས་པའི་བྱང་པར་ལས་འདོད་མི་འདོད་ཐ་དད་པར་ལུལ་ལ་འཇུག་པ་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་
བྱིར། དེས་ཅི་བྱུང་ཅི་ན། རང་རིག་བྱུང་བར་ཐལ། བདེ་སྒྲུག་དེ་དག་སྒྲོ་གང་ཞིག་༼དེ་ལས་ཐ་དད་

པའི་ཐུག་གཞན་དེ་ཤེས་གིང་མྱོང་བ་གང་ཡིན་པ་རྩེ་ཟད་ཀྱང་ཆད་མས་རྟོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ཉེས་པ་ཐུག་གཞན་གྱིས་མྱོང་ན་ཏ་ཅང་ཐལ་བ་ཤེས་(གཉིས)། ཏ་ཅང་ཐལ་བ་དངོས་དང་།
དེའི་ལན་དགག་པའོ།

དང་པོ་ཉེས་པ་དངོས་ཤིག་།

ཙ་བ།གཞན་གྱིས་རིག་ཡིན་ན།

གཞན་གྱིས་ཀྱང་ནི་དེ་སྟོན་འགྲུལ།

བདེ་སྐྱབས་ཤེས་པ་ཐུག་གཞན་གྱིས་རིག་ཅིང་མྱོང་དགོས་པ་ཡིན་ན་སྐྱེས་བུ་གཞན་གྱིས་
ཀྱང་རང་གི་བདེ་སྐྱབས་དེ་སྟོན་ཅིང་མྱོང་བར་འགྲུལ་བར་ཐལ། རང་གི་བདེ་སྐྱབས་མྱོང་བའི་སྟོང་དང་
གཞན་གྱིས་དེ་ལ་རྟོག་པའི་སྟོང་གཉིས་པོ་དེ་མྱོང་ཚུལ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།

ཙ་བ། གལ་ཏེ་དེས་བསྐྱེད་བ་དང་དེར།

སྤང་བའི་སྟོང་རིག་གཞན་མིན་ན། །༢༡༠

གལ་ཏེ་བདེ་སྐྱབས་དེས་བསྐྱེད་བ་དང་དེར་སྤང་བའི་སྟོང་རིག་ཅིང་མྱོང་བ་ཡིན་གྱི་གཞན་གྱི་
སྟོང་རང་གི་བདེ་སྐྱབས་ལས་སྐྱེས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་རིག་པ་ཡིན་ཡང་མྱོང་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས།

ཙ་བ། དམིགས་པར་བྱེད་བ་གཞན་ལ་ཡང་།

གཉིས་འདི་གདོན་མི་ཟ་བར་ཡོད།

རང་གི་བདེ་སྐྱབས་ལ་དམིགས་པར་བྱེད་པའི་སྐྱེས་བུ་གཞན་གྱི་ཡིད་རྟོག་ལ་ཡང་ཆོས་ཅན།
རང་གི་བདེ་སྐྱབས་མྱོང་བར་ཐལ། རང་གི་བདེ་སྐྱབས་ལས་སྐྱེས་པ་དང་དམིགས་པའི་གཉིས་ཆོགས་
འདི་གདོན་མི་ཟ་བར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ནམ་མེད་སྐྱབས་སྤུ་མྱོང་བ་འགལ་ཡོད།

ཙ་བ། ཅི་སྟེ་དེ་ལས་སྐྱེས་མིན་ཞིང་།

དེར་སྤང་ཅན་ཡང་མ་ཡིན་ན། །༢༡༡

སྒོ་དེ་ཡུལ་མེད་ཅན་དུ་འགྱུར། །

ཅི་སྟེ། བདེ་སྤྱད་དེ་ལས་སྒྲེས་པ་མ་ཡིན་ཞིང་བདེ་སྤྱད་དེར་སྤང་བ་ཅན་ཡང་མ་ཡིན་ན།
གཞན་གྱི་ཡིད་སྒྲོ་རྟོག་པ་དེ་ཆོས་ཅན། གཞུང་ཡུལ་མེད་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། རང་ཡུལ་
གྱི་རྣམ་པ་མ་ཤར་བའི་བྱིར། བདེ་སྤྱད་དེ་ཉིད་གཞུང་ཡུལ་དུ་མ་བྱས་ཀྱང་། དེའི་སྤྱི་ཡན་གར་
བ་གཞུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་དོ་ཞེ་ན།

ཙ་ག། དེ་མ་བཟུང་ན་སྤྱི་དག་ཀྱང་། །

མི་འཛིན་དེ་ནི་རྩང་ཟད་ཀྱང་། །

དངོས་མིན་ཞེས་ཀྱང་སྤར་བཤད་དེ།^[1] ། ༥༡

གཞན་གྱི་བདེ་སྤྱད་ལ་རྟོག་པའི་སྒོ་ཆོས་ཅན། བདེ་སྤྱད་དེ་མ་གཞུང་ན། དེའི་སྤྱི་ཡན་
གར་བ་དག་ཀྱང་གཞུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་མི་འཛིན་པར་ཐལ། སྤྱི་ཡན་གར་བ་དེ་ནི་རྩང་ཟད་ཀྱང་
གཞུང་དོན་གྱི་དངོས་པོར་ཡོད་པ་མིན་ནོ་ཞེས་ཀྱང་སྤར་བཤད་ཟིན་པའི་བྱིར།

ཙ་ག། དེ་བྱིར་དོན་སྤང་བ་དེ་ནི། །

སྒོ་དེ་ལས་གཞན་མིན་དེས་ན། །

མཛོན་སྤུམ་དང་ནི་བདག་རིག་གྲུབ། །

གཞན་གྱི་བདེ་སྤྱད་ལ་རྟོགས་པའི་སྒོ་ལ་དོན་སྤང་བ་དེ་ནི་སྒོ་དེ་ལས་ཐུག་མཁུ་མ་ཡིན་ཏེ།
དེ་ཐུག་སྤུམ་གྲུབ་པ་དེའི་བྱིར། དེས་ན་བདེ་སྤྱད་མཛོན་སྤུམ་དུ་གྲུབ་པ་དང་། དེ་ཡང་རང་གི་བདག་
ཉིད་འཛིན་རྣམ་དེས་རིག་པར་གྲུབ་སྟེ། མྱོང་བྱེད་ཐུག་མཁུ་རིགས་པས་མི་འཐད་པ་དེས་ན་འི་བྱིར།

གཉིས་པ་། རིའི་ལན་དགག་པ་། ལ་(གཉིས)། གཞོད་བྱེད་དགོད་པ་དང་། རྣལ་འབྱོར་མཛོན་སྤུམ་
ལ་ཏ་ཅང་ཐལ་བའོ། །

[1] ལྷ་མ། བཤད་དོ།

དང་པོ་༼གནོད་ཉེད་དགོད་པ་༽ནི།

ཙ་བ། གལ་ཏེ་དེ་ལ་འཛིན་བྱེད་ཀྱང་། །༤༡༣

མངོན་སུམ་ཉིད་ནི་མིན་ཞེ་ན། །

གལ་ཏེ། གཞན་གྱི་བདེ་སོགས་དེ་ལ་དམིགས་ནས་འཛིན་པར་བྱེད་ཀྱང་དེ་མངོན་སུམ་
ཉིད་ཏུ་འཛིན་པ་མ་ཡིན་ལ། རང་གི་བདེ་སྤྱག་སྤྱང་བྱེད་དེས་མངོན་སུམ་ཏུ་འཛིན་པས་སྤྱང་
བའི་ཚུལ་མི་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན།

ཙ་བ། དོན་མཚུངས་ཐ་དད་དེ་གང་ལས། །

ཆོར་བ་བདེ་སྤྱག་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱང་བྱེད་བྱི་མས་མངོན་སུམ་ཏུ་སྤྱང་བ་དང་།
གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་རྟོག་པས་སྟོན་གྱི་ཏུ་འཛིན་པའི་ཚུལ་ཐ་དད་པ་དེ་རྒྱ་གང་ལས་ཀྱང་མི་འཐད་པར་
ཐལ། དེ་གཉིས་ཀས་དོན་ཁྱོད་རྣམ་མེད་ཐུག་ཐང་ཏུ་འཛིན་པར་མཚུངས་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་རྣམ་
པ་འདྲ་ཡང་སྤྱང་མི་སྤྱང་གི་ཁྱད་པར་མི་འགལ་བར་ཐལ། རང་གི་བདེ་སྤྱག་རང་གིས་སྤྱང་བའི་རྒྱ་
སྟོན་གྱི་མ་མཐོང་བའི་ལས་ཡོད་ལ། གཞན་ལ་རང་གི་བདེ་སྤྱག་སྤྱང་བའི་རྒྱ་དེ་མེད་པའི་བྱིར།

ཙ་བ། མ་མཐོང་དོན་གཅིག་ལྡན་སོགས་ཀྱིས། །

རང་གི་བདེ་སྤྱག་དང་དེ་སྤྱང་བྱེད་ཀྱི་སྟོན་བྱི་མ་བདག་གི་དོན་གཅིག་ལ་ལྡན་པ་སོགས་
ཀྱིས་འབྲེལ་ལ། གཞན་ལ་དེ་མེད་པའི་བྱིར།

ཙ་བ། གལ་ཏེ་སྤྱང་བ་དེས་ཡིན་ན། །༤༡༤

དེས་ན། གལ་ཏེ་སྤྱང་བྱེད་ཀྱི་སྟོན་སོ་སོར་ངེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།

ཙ་བ། གཞན་ནི་རྣམ་ཀུན་འཛིན་མི་འགྱུར། །

སྤྱང་བའི་དབྱེ་བའང་གསལ་བྱེད་ཏོ། །

གཞན་གྱི་བདེ་སྤྱག་གཞན་གྱིས་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་འཛིན་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་འཛིན་

པའི་རྒྱ་སྒོན་གྱི་ལས་ལ་སོགས་པ་མེད་པའི་བྱིར། རང་གི་བདེ་སྤྱད་རང་སྒོ་བྱི་མས་སྤྱང་ལ་སྤྱེས་
བྱ་གཞན་རྒྱད་ཀྱི་སྒོས་མི་སྤྱང་བའི་བྱུང་བར་ཡང་མི་འཐད་བར་ཐལ། དེ་གཉིས་གྱིས་སྤྱང་བ་དང་
མི་སྤྱང་བའི་དབྱེ་བའང་བསལ་ཟིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་༼རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ལ་ཏ་ཅང་ཐལ་བ་༽ནི།

ཙ་བ། གང་དག་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱིས། །

གཞན་གྱི་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ། །༢༥༥

སྤྱང་ལ་ཉམས་སྤྱང་མཚུངས་པས་ན། །

དེ་ཡང་དེ་བཞིན་གདུང་བར་འགྱུར། །

རྒྱང་པན་བ་དང་། སྤྱོད་བ་བ་སོགས་མ་གཏོགས། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཁས་ལེན་བ་
གང་དག་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱིས་གཞན་གྱི་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་སྤྱང་ཞིང་དམིགས་པའི་
རྣལ་འབྱོར་བ་དེ་ཡང་སྤྱེས་བྱ་གཞན་དེ་བཞིན་དུ་བདེ་བས་སིམ་ཞིང་སྤྱད་བསྐྱལ་གྱིས་གདུང་
བར་འགྱུར་བར་ཐལ། བདེ་སྤྱད་ཅན་གྱི་སྤྱེས་བྱ་དེ་དང་ཉམས་སྤྱང་རྒྱུ་མཚུངས་པའི་བྱིར།
མ་གྲུབ་ན། ཤེས་པ་རྗེས་གཞན་གྱིས་རྣམ་པ་མེད་པར་འཛིན་བར་མཚུངས་པ་ཉམས་སོ། །

ཙ་བ། གལ་ཏེ་ཡུལ་དབང་འདུས་མེད་པས། །

དེ་ལས་བྱུང་བའི་སྤྱད་བསྐྱལ་ནི། །༢༥༦

དེ་དག་ལ་ནི་སྤྱེ་མིན་ན། །

གལ་ཏེ། བདེ་སྤྱད་བསྐྱེད་པའི་ཡུལ་དང་། རྣལ་འབྱོར་བའི་དབང་སོ་འདུས་ཤིང་སྤྱད་བ་
མེད་པས་ཡུལ་དབང་འདུས་བ་དེ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་བ་དང་སྤྱད་བསྐྱལ་ནི་རྣལ་འབྱོར་བ་དེ་
དག་གི་རྒྱད་ལ་སྤྱེ་བ་མིན་ནོ་ཞེ་ན།

ཙ་བ། སྤྱད་བསྐྱལ་སྤྱེས་པར་གྱུར་ཉིད་ནི། །

སྤྱག་བསྐུལ་སྤྱོད་མིན་འོན་ཀྱང་ནི། །

སྤྱག་བསྐུལ་ཤེས་པ་སྦྱེས་པ་ཡིན། །༢༥༡

བདེ་བ་དང་སྤྱག་བསྐུལ་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་པ་སྦྱེས་པ་ཙམ་གྱིས་བདེ་སྤྱག་སྤྱོད་བ་
ཡིན་པར་ཐལ། བདེ་བ་དང་སྤྱག་བསྐུལ་སྤྱོད་བྱེད་གྱི་རོ་ཐོར་སྦྱེས་པར་གྱུར་བ་ཉིད་ནི། བདེ་བ་
དང་སྤྱག་བསྐུལ་སྤྱོད་བའི་དོན་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་རྣམ་པ་མེད་པའི་སྤྱོད་བྱེད་ཕྱི་མ་སྦྱེས་པ་
ཙམ་གྱིས་སྤྱོད་བར་འཛོག་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་འབྱོར་པས་ཀྱང་གཞན་གྱི་བདེ་སྤྱག་སྤྱོད་
བར་ཐལ་བ་སོན་གནས་སོ། །འོན། ཁྱེད་རང་ལ་ཡང་རང་གི་བདེ་སྤྱག་སྤྱོད་བྱེད་དང་། རྣམ་
འབྱོར་བ་གཉིས་ཀས་རང་གི་བདེ་སྤྱག་མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་མཚུངས་སོ་ཞེན།

ཙམ། སྤྱག་བསྐུལ་ལ་སོགས་སྤྱོད་མིན་པར། །

གཏུང་དང་པན་འདོགས་རྒྱ་མ་ཡིན། །

རང་རྒྱུད་གྱི་སྤྱག་བསྐུལ་གྱིས་རྣམ་འབྱོར་བ་ལ་གཏུང་བ་དང་། བདེ་བས་དེ་ལ་པན་
འདོགས་པའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བདེ་བ་དང་། སྤྱག་བསྐུལ་ལ་སོགས་པ་སྤྱོད་བྱེད་གྱི་རོ་ཐོར་
སྦྱེས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཙམ། གང་ཆེ་རང་ཉིད་སྤྱག་བསྐུལ་གྱི། །

རང་གི་རོ་ཐོར་སྦྱང་བ་ནི། །༢༥༢

གཏུང་ཡིན་དེ་དམིགས་ཤེས་ཡིན་^[1]པ། །

དེ་ཆེ་དེ་ལྟར་ཐལ་མི་འགྱུར། །

ཁོ་ཐོ་ཅག་ལ་གང་གི་ཆེ། བདེ་སྤྱག་དེ་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་པ་རྣམས་གཞན་སྦྱེས་པ་ཡིན་པ་
དེའི་ཆེ། བདེ་སྤྱག་ཅན་དེ་ལྟར་སེམ་ཞིང་གཏུང་བར་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། སྤྱོད་བྱེད་རང་ཉིད་

ཐུང་ཕུ་ཕྱག་པུལ་གྱི་རང་གི་རོ་ཐོར་སྒྲུང་པ་དེའི་ཆེ། ཕྱག་པུལ་གྱིས་གཏུང་པ་ཡིན་པའི་ཐུང་

ཅུ་པ། དེས་ན་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི།

དམིགས་ཚུང་དག་ནི་ཐ་དད་ཡིན། ༡༧༩

དོན་དང་འདྲ་བ་དམིགས་བ་སྟེ། །

རང་ཉིད་གསལ་བ་བདག་ཕྱིར་ཡིན། །

དེས་ན་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དམིགས་ཚུང་དག་ནི་འཛོག་བྱེད་ཐ་དད་པ་ཅན་ཡིན་པར་
 ཐལ། དམིགས་བྱའི་ངོ་མོར་མ་སྐྱེས་ཀྱང་དམིགས་བྱའི་དོན་དང་འདྲ་བས་དོན་དེ་དངོས་སུ་
 དམིགས་པར་འཛོག་ལ། ཚུང་བྱེད་རང་ཉིད་ཚུང་བྱའི་ངོ་མོར་གསལ་བར་སྐྱེས་པའི་སྐོན་ས་ཚུང་
 བྱའི་བདག་ཉིད་ཚུང་བར་འཛོག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་རྒྱུ་ལྟར་འདྲ་བ་དཔག་པ་ཀེལ་(གཉིས་) རྒྱུ་ལྟར་ལས་ལྟར་དགས་
པར་ཐལ་བ་དང་། དེ་འདྲོད་ན་མི་འཐད་པ་ལོ།

དང་པོ་༼ རང་སྐྱོད་ཉག་ས་ལས་ཉྦག་ས་དགོས་པར་ཐལ་བ་ ༽ཞི།

ཅ་བ། གཞན་ཡང་མངོན་སུམ་མེད་པས་ན། །

ཐོ་ཏི་རྟགས་ལས་རྟགས་པར་འགྱུར། ། ༢༦༠

རང་རྒྱུད་ལ་མྱོ་རྟགས་ལས་རྟོགས་དགོས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། རང་མྱོ་འཇམ་པའི་ཚད་
མ་ཡོད་པ་གང་ཞིག་ཚད་མ་གཞན་ཡང་མངོན་སུམ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དེ་བོད་ཀྱི་འཕྲུལ་པ་ལ་(གཉིས་) རང་རྒྱུད་ལ་མོ་ལྷུ་པ་པའི་རྟགས་མི་མེད་པ་རྒྱས་
པར་བཤད་པ་དང་། རང་མོ་ལྷོག་ཏུ་རྒྱུར་ན་འཕྲུལ་པ་དེས་མེད་ཀྱི་ཆོད་མ་མི་འཕྲུལ་པའོ། །དང་པོ་
དེ་རྒྱུད་ལ་མོ་ལྷུ་པ་པའི་རྟགས་མི་མེད་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་(གཉིས་) དབང་ལོགས་ལས་གཞན་རྟགས་ལྷ་
མི་རུང་བ། དབང་ལོགས་ཉིད་རྟགས་ལྷ་མི་རུང་བ། རང་མོ་ཆོས་རྟགས་ལྷ་མི་རུང་པའོ། །

དང་པོ་༼དབང་ལོགས་ལས་གཞན་རྟགས་སུ་མི་རུང་བ་༽ནི།

ཙམ། དེ་ཡང་དབང་པོ་དོན་ནམ་སྒྲོ།

ཡང་ན་ཡིད་བྱེད་ལྷ་མར་འགྱུར།

རྒྱལ་མས་ཆོགས་པ་འདི་དག་ལས།

འབྲེལ་བ་ཅན་གཞན་ཡོད་མིན་ཉེ། ༥༦

རྣམ་པ་མཐོང་བ་མེད་ཕྱིར་རོ།

རང་རྒྱུད་ལ་སྒྲོ་སྒྲུབ་པའི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་དེ་ཡང་མིག་སོགས་དབང་པོ་དང་།
གཞུགས་སོགས་དོན་ནམ། སྒྲོ་དབང་ཤེས་སམ། ཡང་ན་ཡིད་བྱེད་ལྷ་མར་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་
འབྲེལ་འབྲས་རྟགས་ཡོད་པ་གང་ཞིག་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་ཆོགས་པ་འདི་དག་ལས་སྒྲོ་དང་འབྲེལ་བ་ཅན་
བདག་ཡིད་ལྡན་པ་སོགས་གཞན་ཡོད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བདག་ཡིད་ལྡན་པས་སུ་ལ་
ཡང་ཕན་འདོགས་པའི་རྣམ་པ་ཆད་མས་མཐོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་༼དབང་ལོགས་ཉིད་རྟགས་སུ་མི་རུང་བ་༽ལ་(གཉིས)། དགག་པ་དངོས་དང་། དེའི་ལན་
དགག་པའོ།

དང་པོ་༼དགག་པ་དངོས་༽ནི།

ཙམ། དེ་ལ་འཁྲལ་ཕྱིར་དབང་པོ་མིན།

དོན་ཡང་དེ་བཞིན་སྒྲོ་ཡིད་བྱེད།

ཤེས་ཡིན་དེ་ཡང་མ་གྲུབ་ཉིད། ༥༧

མ་གྲུབ་པ་ནི་རྟགས་ཉིད་མིན།

མིག་གི་དབང་པོ་ལྟ་སྟེ་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱུད་ལ་སྒྲོ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། སྒྲོ་དེ་ལ་འཁྲལ་པའི་ཕྱིར། དོན་ཡང་ཆོས་ཅན་དུ་གཟུང་ནས་དེ་བཞིན་དུ་ཐལ་བ་འཕེན་ལོ།

མོད་བར་ཤེས་དང་། ཡིད་བྱེད་སྤྱོད་པ་ཡང་ཆོས་ཅན། རྟགས་དེར་མི་རུང་བར་ཐལ། ཤེས་པ་
ཡིན་པས་བསྒྲུབ་བྱ་བྱུང་བའི་སྤྱོད་པ་གྲུབ་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིས། རྟག་བར་ཐལ། བསྒྲུབ་བྱའི་སྤྱོད་
པ་གྲུབ་པ་ནི་རྟགས་ཡང་དག་ཉིད་མིན་པས་རྟག་བར་ཐལ།

གཉིས་པ་ རྟེན་པའི་ལན་དགག་པ་ རྟེན།

ཙ་བ། གལ་ཏེ་དོན་གསལ་རྟགས་ཡིན་པར།

འདོད་ན་.....། །

གལ་ཏེ། རྟོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་དོན་གསལ་བར་མཐོང་བས་དེ་མོ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡིན་
པར་འདོད་དོན་ཞིག་ དོན་གསལ་དེ་ཉིད་འདིས་གསལ་བར་བྱེད་པའི་གསལ་བྱེད་ཡིན་ནམ། འདི་
གསལ་བར་བྱ་བའི་དོན་གྱི་རྟག་བར་ཡིན། དང་པོ་སྒྲུབ་ན།

ཙ་བ།དེ་ཉིད་ཤེས་མིན་ནམ།

འདིས་ནི་གསལ་གྱུར་དོན་གསལ་ཏེ། །༢༦༣

གསལ་བ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་མིན་ན།

དེ་ཡིས་གསལ་འགྱུར་མི་ངེས་བྱིས།

དེ་རང་རྒྱུད་ལ་མོ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་སུ་མི་རུང་བར་ཐལ། དེ་ཉིད་ཤེས་པ་མིན་ནམ་ཡིན་
པའི་བྱིས། དེ་རྟགས་ཡང་དག་པ་ཡིན་པར་བསྒྲུབ་པ་འདིས་ནི། ཤེས་པས་གསལ་བར་གྱུར་པའི་
དོན་ཡང་རང་མོ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡིན་པ་བསལ་ཏེ། གསལ་བར་བྱེད་པའི་མོ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་པ་མ་
ཡིན་ན་དེ་ཡིས་གསལ་བར་གྱུར་པའི་དོན་མི་ངེས་པའི་བྱིས།

ཙ་བ། འོན་ཏེ་གསལ་ཏེ་དོན་ཉིད་ཀྱི།

རྟག་བར་འགའ་ཞིག་ཡིན་འདོད་ན། །༢༦༤

འོན་ཏེ། རང་སྤྱོད་རྟགས་དོན་གསལ་བ་དེ་དོན་ཉིད་ཀྱི་རྟག་བར་འགའ་ཞིག་ཡིན་པར་

འདོད་དོ་ཞེ་ན།

ཙ་ག། སྐྱེ་བ་དང་ནི་འཇིག་མེད་པའི།

དོན་ལ་ཁྱད་པར་འགའ་ཡང་མེད།

ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལ་ཁྱད་པར་འགའ་ཡང་བྱར་མེད་པར་ཐལ། དོན་ལ་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པ་
མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་རྟག་པ་ཉམས་སོ།

ཙ་ག། དེ་འདོད་ན་ཡང་ཤེས་སོ་སོར།

སྐྱད་ཅིག་འཇིག་པར་ཐལ་བར་འགྱུར། ། ༡༦༥

སྐྱད་ཅིག་གིས་འཇིག་པ་དེ་འདོད་ན་ཡང་། དོན་འཇིག་གྱི་ཤེས་པ་སྐྱེ་སོ་སོར་སྐྱེས་པའི་
ཆོ། དེའི་རྒྱུའི་དོན་ཡང་སྐྱད་ཅིག་གིས་འཇིག་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱ་འབྲས་དུས་མི་མཉམ་
པའི་ཕྱིར། སྐྱད་ཅིག་གིས་འཇིག་པ་འདོད་ན། སྐར་མི་གསལ་བར་གནས་པའི་དོན་དེ་ཉིད་ཕྱིས་
གསལ་ནས་སྒྲིའི་རྟགས་སྐྱེ་འགྱུར་བ་ཉམས་སོ།

ཙ་ག། དེ་ཡང་ཤེས་པ་འམ་ཤེས་མ་གྱུར།

དོན་གྱི་ཁྱད་པར་གྱི་གསལ་བ་དེ་ཡང་ཆད་མས་ཤེས་ཟེན་པའམ། ཆད་མས་ཤེས་པར་
མ་གྱུར་པའི་དོན་གསལ་རང་རྒྱུད་ལ་སྒྲིའི་སྐྱེ་བ་པའི་རྟགས་ཡིན།

ཙ་ག། གལ་ཏེ་ཤེས་པ་རྟགས་ཡིན་ན།

གལ་ཏེ། ཆད་མས་ཤེས་ཟེན་པའི་དོན་གསལ་རྟགས་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།

ཙ་ག། ཤེས་པར་ཡོངས་སྐྱེ་བཅད་མེད་པར།

དེས་ཤེས་ཞེས་བྱ་དེ་གང་ལས། ། ༡༦༦

ཆད་མ་དེས་ཤེས་པའི་དོན་གསལ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་རང་རྒྱུད་ལ་སྒྲིའི་སྐྱེ་བ་པའི་རྟགས་སྐྱེ་གང་
ལས་ཀྱང་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཤེས་པ་ཉིད་ད་དུང་ཆད་མས་ཡོངས་སྐྱེ་བཅད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

ཁྱབ་པར་ཐལ།

ཙ་བ། ཤེས་གྱུར་ཉིད་ཏུ་བཅད་མེད་ཀྱང་། །

དེ་ནི་ངེ་ལྟར་གོ་བྱེད་ཡིན། །

དོན་གསལ་དེ་ཆད་མས་ཤེས་པར་གྱུར་བ་ཉིད་ཏུ་བཅད་པ་མེད་ཀྱང་དེ་ནི་གོ་བྱེད་ཏུ་
འདོད་པ་ཅི་ལྟར་ཡང་གོ་བྱེད་ཡིན་པ་མི་འཐད་པའི་བྱིར།

ཙ་བ། མཐོང་བ་མཐོང་གྱུར་མིན་.....། །

གལ་ཏེ། མཐོང་བ་དོན་གསལ་དེ་རང་རྒྱད་ལ་སློ་མ་གྱུབ་པའི་སྤར་རང་གི་ཆད་མས་
མཐོང་བར་གྱུར་བ་མིན་པའི་དོན་གསལ་གཅིག་སློ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡིན་ནི་ཞེ་ན།

ཙ་བ།གཞན་གྱུར། །

སྤེས་བྱ་གཞན་གྱིས་མཐོང་བར་འགྱུར་པའི་དོན་གསལ་རང་རྒྱད་ལ་སློ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་
ཡང་དག་ཏུ་ཐལ། གསལ་བ་དོན་གྱི་བྱེད་པར་རང་རྒྱད་ལ་སློ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞེ་ག
དེ་བསྐྱབ་བྱ་མ་གྱུབ་པའི་སྤར་ཆད་མས་མ་མཐོང་བའི་བྱིར།

ཙ་བ། མཐོང་གྱུར་འགར་ཡང་མཐོང་འགྱུར་མེད། །༢༤༡

གཞན་གྱིས་མཐོང་བར་གྱུར་པའི་དོན་དེ་རང་གིས་འགར་ཡང་མཐོང་བར་འགྱུར་བ་མེད་
བས་རྟགས་སྤེ་རུང་ངོ་ཞེ་ན།

ཙ་བ། བྱེད་པར་དེ་གཞན་མཐོང་བ་ལའང་། །

ཡོད་བྱིར་རང་སློ་རྟགས་པར་འགྱུར། །

གཞན་གྱིས་མཐོང་བའི་དོན་གསལ་བའི་རྟགས་ལས། རང་རྒྱད་ཀྱི་སློ་རྟགས་པར་འགྱུར་བར་
ཐལ། རྟགས་ཀྱི་བྱེད་པར་དོན་གསལ་དེ་གཞན་གྱིས་མཐོང་བའི་དོན་གསལ་ལའང་ཡོད་པའི་བྱིར།

ཙ་བ། དེ་བྱིར་རང་ཆོས་ལྟོས་མེད་ཅན། །

དོན་ཚུལ་ཡན་གར་བ་ལས་ནི། ༡༢༩

སྒྲོ་ནི་རྗེས་སུ་དཔོག་མ་ཡིན། །

དེས་ན་རང་སྒྲོ་ཚུལ་ལ་བསྐྱོས་པ་མེད་པ་ཅན་གྱི་དོན་ཚུལ་ཡན་གར་བ་ལས་རང་སྒྲོ་
རྗེས་སུ་དཔོག་ལུས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཆད་མས་གྲུབ་ན། རང་སྒྲོ་དེ་གྲོ་གྲུབ་ཟེན། མ་གྲུབ་
ན། རྟགས་སུ་མི་རུང་བ་དེའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་༼རང་སྒྲོ་ཚུལ་རྟགས་སུ་མི་རུང་བ་༽ལ་(གཉིས)། སྒྲོ་^[1]རྗེས་སུ་གྲུར་པའི་སྒྲོ་ཚུལ་
རྟགས་སུ་མི་རུང་བ་དང་། རྗེས་གཞན་རྟགས་སུ་མི་རུང་བ་ལོ། །

དང་པོ་༼སྒྲོ་རྗེས་སུ་གྲུར་པའི་སྒྲོ་ཚུལ་རྟགས་སུ་མི་རུང་བ་༽ནི། རང་སྒྲོ་ཚུལ་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་
རང་སྒྲོ་ལ་སྒྲོ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ཡིན་ནི་ཞེས།

ཅལ། སྒྲོ་རྟགས་མངོན་སུམ་གང་ཡིན་པ། །

རང་ཚུལ་རང་སྒྲོ་ལས་གཞན་ཅི། །

རྒྱ་མཚུངས་པ་ལས་སྒྲེས་པ་དེ། ༡༣༠

སྒྲོ་ལས་ཐ་དད་གང་ལས་ཡིན། །

སྒྲོ་གྲུབ་པའི་རྟགས་མངོན་སུམ་དུ་གྲུབ་པ་གང་ཡིན་པ་རང་སྒྲོ་ཚུལ་བདེ་བ་ལ་སོགས་
པ་ཚུལ་ཅན། རང་སྒྲོ་ལས་རྗེས་གཞན་དུ་ཅིར་ཡང་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། རང་གི་གཙོ་བོ་རྣམ་ཤེས་
དང་། དངོས་རྒྱ་མཚུངས་པ་གཅིག་ལས་སྒྲེས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཡང་རྟགས་ལས་རྟགས་
དཔོན་པར་འཇུག་པོ། །གྲུབ་པར་ཐལ། སྒྲོ་དང་དངོས་རྒྱ་མཚུངས་པ་གཅིག་ལས་སྒྲེས་པ་དེ་སྒྲོ་
ལས་རྗེས་ཐ་དད་གང་ལས་གྲུང་ཡིན་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་༼རྗེས་གཞན་རྟགས་སུ་མི་རུང་བ་༽ནི།

ཙ་བ། གཞན་སྤྲེས་དེ་ཡང་འབྲུལ་བ་ཅན། །

སྤྲི་རྒྱ་ལས་གཞན་ལ་སྤྲེས་པའི་བདེ་བ་དེ་ལས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྲི་མི་འབྲུལ་བར་ཐལ།
བདེ་བ་དེ་ཡང་རང་གི་ཡིན་ནམ་གཞན་གྱི་ཡིན་མ་དེས་བས་རང་གི་སྤྲི་ལ་འབྲུལ་བ་ཅན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། རང་རྒྱུད་ལ་སྤྲི་སྒྲུབ་པའི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་མི་སྲིད་པར་ཐལ།

ཙ་བ། གཟུགས་སོགས་ལུལ་ནི་ལྷ་པོ་དང་། །

དབང་པོ་དང་ནི་དམིགས་པ་དག །༡༧༠

མ་གཏོགས་དེ་ཡི་འབྲས་བྱ་གཞན། །

ཉེ་བར་མཚོན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

གཟུགས་སོགས་ལུལ་ལྷ་པོ་དང་། དབང་པོ་ལྷ་དང་། དམིགས་པར་བྱེད་པ་དབང་ཤེས་
ལྷ་དག་མ་གཏོགས་སྤྲི་ལྷ་ར་དེ་ཡི་འབྲས་བྱ་གཞན་ཉེ་བར་མཚོན་ཀུས་པ་མ་ཡིན་ལ། དེ་དག་
སྤྲི་འབྲས་རྟགས་སུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།

ཙ་བ། དེ་ལ་གཉིས་ནི་དབང་པོ་འདས། །

དོན་ལྷ་དག་ལ་གཟུགས་མཐོང་ལས། །༡༧༡

སྤྲེས་པ་གཞན་ཏུ་སྲིད་བྲལ་བ། །

གང་ཡིན་གཅིག་ཀྱང་རྟོགས་པ་མེད། །

དེ་ལ་དབང་པོ་དང་ཤེས་པ་ལྷ་ཚན་གཉིས་པོ་ནི། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་ལུལ་ལས་
འདས་པའི་ཕྱིར་དང་། དོན་ལྷ་པོ་དག་ལ་གཟུགས་མཐོང་བའི་ཤེས་པ་ལྷ་བྱ་གང་རུང་གཅིག་ལས་
སྤྲེས་པ་ལས་གཞན་ཏུ་སྤྲེ་བ་སྲིད་པ་དང་བྲལ་བ་གང་ཡིན་པའི་ལྷོག་པ་གཅིག་ཀྱང་ཆད་མས་
རྟོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

ཙ་བ། དེ་ལྟར་ཤེས་མེད་གང་ཡིན་ཏེ། །

རྟགས་ཞེས་བྱ་བ་བབ་ཚེ་ཡིན། །༥༡༩

དེ་ལྟར་དབང་སོགས་གང་ཡིན་དེ་རང་རྒྱད་ལ་སློབ་སྦྱང་བའི་རྟགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་
ལེགས་པར་མ་བརྟགས་པའི་བབ་ཚེ་ལ་འབའ་ཞིག་ཡིན་པར་ཐལ། རང་རྒྱད་ལ་སློབ་སྦྱང་བའི་
སྤར་རྟགས་དེ་དག་ཚད་མས་ཤེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་༼རང་སློབ་སྦྱང་རྒྱུ་རྒྱུ་འབྲེལ་བ་དེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མི་འཐད་པ་༽ལ་(གསུམ)། འབྲེལ་བ་དེས་བྱེད་
ཀྱི་ཚད་མ་མེད་པ་དང་། དེ་མེད་པས་གཞན་རྒྱད་ཀྱི་སློབ་ཡང་མི་རྟགས་པར་ཐལ་བ་དང་། སློབ་
གཞན་གྱིས་སྤོང་བ་ལ་གཞོད་པ་གཞན་དགོད་པའོ། །

དང་པོ་༼འབྲེལ་བ་དེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མེད་པ་༽ནི།

ཙ་བ། རྟགས་ཡོད་ན་ཡང་དེ་དང་ནི། །

སྟན་ཅིག་འབྲེལ་བ་མཐོང་མེད་པར། །

ཅི་ལྟར་རྟགས་འགྱུར་རྟགས་དག་ནི། །

མ་མཐོང་བ་ཡི་གསལ་བྱེད་མིན། །༥༢༠

དོན་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་འགྱུར་ཞིག་ཡོད་ན་ཡང་། དེ་ལས་རང་རྒྱད་ཀྱི་སློབ་ཅི་ལྟར་ཡང་རྟགས་
པར་འགྱུར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་དང་སློབ་སྦྱང་ཅིག་འབྲེལ་བ་ཚད་མས་མཐོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ལྷན་
པར་ཐལ། རྟགས་དག་ནི་འབྲེལ་བ་མ་མཐོང་བ་སྟོག་གྱུར་གྱི་དོན་གསལ་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཙ་བ། རྟགས་དེ་ཉིད་ལས་སྤར་དེ་ནི། །

གྲུབ་པ་ཉིད་ཏུ་བརྟེན་ནི། །

རང་རྒྱད་ལ་སློབ་སྦྱང་བའི་རྟགས་དེ་ཉིད་ལས་སྤར་གཞན་རྒྱད་ལ་སློབ་དེ་ནི་གྲུབ་པ་ཉིད་
གྲུབ་ནས། ཕྱིས་རང་རྒྱད་ལ་སློབ་སྦྱང་བའི་རྟགས་སུ་བརྟེན་དོ་ཞེས།

ཙ་བ། དེ་ལ་ཡང་ནི་དཔེ་གཞན་ཞིག །

བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་ཕྱིར་ཐུག་མེད་འགྲུལ། །༥༡༥

རང་རྒྱུད་ལ་སློ་སྒྲུབ་པའི་འབྲེལ་བ་སྒྲུབ་ཐེད་ཐུག་མེད་ཏུ་འགྲུར་བར་ཐལ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་སློ་
སྒྲུབ་པའི་སྤར་གཞན་རྒྱུད་ལ་སློ་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་དགོས། དེ་ལ་ཡང་མ་ཐུན་དཔེ་སླེས་བྱ་གཞན་
ཞིག་ལ་སློ་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གང་རུང་གཅིག་ཏུ་སློ་མཛོན་སྒྲུབ་ཀྱིས་
བྱ་བ་ན། རང་སློ་སློག་གྲུར་ཡིན་བ་ཉམས་སོ། །

ཅུ་པ། དེ་ཕྱིར་སློ་ལས་དོན་གྲུབ་ཀྱི།

དོན་ལས་རི་ལྟར་ཡང་དེ་མིན། །

དེ་མ་གྲུབ་པར་དོན་རང་ཉིད། །

རབ་ཏུ་གྲུབ་པ་མེད་ཕྱིར་རོ། །༥༡༦

འབྲེལ་བ་ངེས་ཐེད་མེད་བ་དེའི་ཕྱིར་སློ་མཛོན་སྒྲུབ་ཀྱིས་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བ་ལས་དོན་གྲུབ་
ཀྱི་དོན་ཀྱི་རྟགས་ལས་རི་ལྟར་ཡང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སློ་དེ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སློ་དེ་འཛིན་ནམ་
ཀྱིས་རབ་ཏུ་མ་གྲུབ་པར་དོན་རང་ཉིད་སྒྲུབ་ཀྱང་རབ་ཏུ་གྲུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཉི་མེད་པས་གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་སློ་ཡང་མི་རྟགས་པར་ཐལ་བ་ཀྱི།

ཅུ་པ། མཛོན་སྒྲུབ་སློ་དང་དེ་ལས་ནི། །

བརྗོད་དང་གཡོ་འགྲུལ་སོགས་མཐོང་ནས། །

གཞན་སེམས་རྗེས་དཔག་མི་འགྲུར་ཏེ། །

བདག་ལ་འབྲེལ་བ་མཐོང་མེད་ཕྱིར། །༥༡༧

རང་རྒྱུད་ལ་མཛོན་སྒྲུབ་ཆད་མས། སློ་རྒྱ་⁽¹⁾དང་དེ་ལས་དག་བརྗོད་བ་དང་ལུས་གཡོ་
འགྲུལ་སོགས་སླེ་བར་མཐོང་བའི་རྒྱ་མཆན་ཀྱིས། གཞན་ལ་ཡང་དེ་དག་མཐོང་ནས་གཞན་ཀྱིས་

[1] རྒྱ་སློ་རྒྱུད།

སེམས་རྗེས་སུ་དཔག་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། བདག་རྒྱུད་ལ་དེ་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཚད་མས་
མཐོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར།

ཙ་བ། ཡིད་ཀྱི་སྒོ་ལ་དོན་གྱི་རྟགས། །

རབ་ཏུ་གྲུབ་པ་ཡོད་མིན་ཕྱིར། །

ཁྱད་པར་དུ་ཡིད་ཀྱི་སྒོ་རྟག་པ་རང་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པར་བསྐྱབ་པ་ལ། དམིགས་སྒྲིལ་གྱི་དོན་གྱི་རྟགས་
ལས་འགྲུབ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་དམིགས་སྒྲིལ་རབ་ཏུ་གྲུབ་པ་ཡོད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་༼ རྫོ་ཐུ་གཞན་གྱིས་སྤོང་བ་ལ་གཞོད་པ་གཞན་དགོད་པ་༽ལ་(གསུམ)། རྫོ་སྤྱི་གསལ་བྱ་
གསལ་བྱེད་དུ་མི་འཐད། དེ་ལ་ཚད་པ་སྤང་བ། དེས་ན་རང་རིག་ངེས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་
པའོ། །

དང་པོ་༼ རྫོ་སྤྱི་གསལ་བྱ་གསལ་བྱེད་དུ་མི་འཐད་པ་༽ནི།

ཙ་བ། ཁྱོད་ཀྱི་སྒོ་ནི་སྒོ་གཞན་གྱིས། །

ཅི་ལྟར་རབ་ཏུ་གསལ་བར་འགྱུར། ། ༤༡༥

གསལ་མིན་བདག་ཏུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། །

གསལ་བྱ་གསལ་བྱེད་གང་ལས་ཡིན། །

ཁྱོད་ཀྱི་ལྟར་ན། དོན་སྒོས་གསལ་བར་བྱེད་དགོས་པ་ལྟར། རྫོ་ཡང་རང་གིས་མ་སྤོང་
བར་སྒོ་གཞན་གྱིས་གསལ་བར་བྱེད་དགོས་པར་འདོད་པ་མི་རིགས་ཏེ། འདི་ལྟར་སྒོ་ནི་སྒོ་སྤྱི་མ་
གཞན་གྱིས་ཅི་ལྟར་ཡང་རབ་ཏུ་གསལ་བར་འགྱུར་བ་མི་རིགས་པར་ཐལ། རྫོ་སྤྱི་གསལ་བྱ་
གསལ་བྱེད་རྒྱ་གང་ལས་ཀྱང་ཡིན་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་རང་གསལ་བ་
མིན་པའི་བདག་ཏུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་༼ དེ་ལ་ཚད་པ་སྤང་བ་༽ནི།

ཙ་བ། ཡུལ་ནི་ཅི་ལྟར་གསལ་བ་ཡིན། །

འོ་ན་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་ཅི་ལྟར་ཡང་གསལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་མི་འཐད་པར་ཐལ།
རང་རིག་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེན།

ཙ་བ། གསལ་ལ་ངོ་ཐོ་འཕོ་བྱེད་རྒྱ། །༢༡༥

གསལ་དེའང་དེ་ཡི་ངོ་ཐོ་ཉིད། །

རང་ཉིད་རབ་ཏུ་གསལ་བ་ཡིན། །

སྤྱོད་པོ་ཆོས་ཙན། རང་རིག་མ་ཡིན་ཡང་གསལ་ལོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ།
གསལ་བ་དབང་གསལ་ལ་རྣམ་པའི་ངོ་ཐོ་འཕོ་བས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། གསལ་བ་དབང་གསལ་
དེའང་ཆོས་ཙན། རང་ཉིད་རབ་ཏུ་གསལ་བ་ཞེས་བརྗོད་བ་ཡིན་ཏེ། རང་རིག་གི་སྤོང་བྱ་ཡུལ་གྱི་
རྣམ་པ་དེ་ཡི་ངོ་ཐོ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཙ་བ། དེ་ལྟར་སྒྲོ་ལ་སྒྲོ་འདོད་ན། །

སྒྲོ་ནི་རང་ཉིད་རིག་པར་གྲུབ། །༢༡༥

དེ་ལྟ་ཡིན་^[1]ན་ཡུལ་ཡང་ནི། །

སྒྲོ་དང་ལྟན་ཅིག་ཆོས་མཚུངས་ཉིད། །

དེ་ལྟར་སྒྲོ་བྱི་མ་ལ་སྒྲོ་སྒྲུ་མའི་རྣམ་པ་འཕོ་བར་འདོད་ན། སྒྲོ་བྱི་མ་ནི་ཆོས་ཙན། རང་ཉིད་
རིག་པར་གྲུབ་པར་ཐལ། ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་མེན་ན་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་ཡང་སྒྲོ་བྱི་
མ་དང་ལྟན་ཅིག་སྒྲོ་གཞན་གྱི་གསལ་བྱེད་དུ་ཆོས་མཚུངས་པ་ཉིད་དུ་ཐལ། རང་རིག་མེད་པར་
མཚུངས་པ་གང་ཞིག་སྒྲོ་བྱི་མ་སྒྲོ་གཞན་གྱི་གསལ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཙ་བ། དེའི་ཕྱིར་ངེད་ཀྱི་སྒྲོ་རང་ཉིད། །

[1] ལྟ་ཞེས་མིན་ན།

གསལ་བའི་ངོ་བོས་རབ་གསལ་ཞིང་། ། ༤༡༠

གཞན་དེར་ངོ་བོ་འཕོ་བ་ཡིས། །

གསལ་བ་ན་ནི་རབ་གསལ་ཉིད། །

དེད་ཀྱི་ལྟར་ན། རྫོང་ཉིད་གསལ་བའི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པས་རབ་ཏུ་གསལ་ཞིང་གཞན་གྱི་
ངོལ་གསལ་བ་ཤེས་པ་དེར་རྣམ་པའི་ངོ་བོ་འཕོ་བ་ཡིས་དེ་ཡུལ་དུ་གསལ་བ་ན། རབ་ཏུ་གསལ་
བ་ཉིད་ཅེས་བརྗོད་དེ། དེ་ལྟར་གོང་དུ་བསྐྱབ་པ་དེའི་ཕྱིར།

ཅ་བ། འདྲ་བ་ཡིན་ཡང་དེ་ཡིས་ནི། །

རྫོང་གཞན་རབ་ཏུ་གསལ་མི་འདོད། ། ༤༡༡

རང་ཉིད་རབ་ཏུ་གསལ་གྱིར་དོན། །

དེ་ཡི་ངོ་བོས་རབ་གསལ་ཡིན། །

རྫོང་གཞན་སྔ་མ་ཆོས་ཅན། རྫོང་གྱི་མ་ཁྱོད་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ཡང་དེ་ཡིས་ཁྱོད་རབ་ཏུ་གསལ་
དགོས་པ་མི་འདོད་ཅིང་མི་རིགས་ཉི། རང་ཉིད་རབ་ཏུ་གསལ་བའི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། དོན་
གསལ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དོན་དེ་ཡི་རྣམ་པའི་ངོ་བོ་ཁྱོད་ལ་རབ་ཏུ་གསལ་བར་
སྤང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཅ་བ། དཔེར་སྟོན་གཉིས་བཞིན་མར་མེ་དང་། །

བྱམ་པ་དག་ཀྱང་དེར་བརྟེན་ནས། ། ༤༡༢

གསལ་བྱ་གསལ་བྱེད་ངོ་བོ་ཡིས། །

ཐ་སྙད་རབ་ཏུ་རྒྱས་པར་བྱེད། །

དཔེར་ན་སྟོན་མེ་གཉིས་ཀ་གསལ་བར་མཚུངས་པས་གསལ་བྱ་གསལ་བྱེད་དུ་མི་འཐད་
བ་བཞིན་དང་། མར་མེ་དང་། ལྷན་ཁུང་གི་བྱམ་པ་དག་ཀྱང་གསལ་བྱ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡི་ཐ་

སྒྲིབ་པ་ཏུ་སྒྱུ་ལ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རྩོན་མའི་ཅོད་དེར་པར་བྱེད་ནས་དེ་མོ་ཡུལ་ཏུ་
གསལ་པར་བྱེད་དགོས་པའི་མྱིར།

གསུམ་པ་ ཇིས་ན་རང་ཡིག་ངེས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ ཞེ་ནི།

ཅ་བ། ཡུལ་དང་དབང་པོ་ཅམ་གྱིས་ནི། །

མཐོང་ཞེས་བྱ་བར་ངས་མ་ཡིན། །༤༣

དེས་ན་གང་ལས་འདིར་འགྱུར་བ།

གཞན་དེ་ལང་མཐོང་བར་གདོན་མི་བ། །

ཁྱུ་གང་ལས་ཁོ་ཤོས་གཞུགས་མཐོང་ཞེས་པའི་དྲན་བཤིར་འཇུག་བཞོན་མཐོང་བར་མ་
བདད་དོན་ལས་གཞན་ཤེས་པ་དེའང་མཐོང་ཞིང་མྱོང་བ་ཡོད་པར་གདོན་མི་བླ་མ། དུལ་དང་དབང་
པོ་ཅམ་གྱིས་ཁོ་ཤོས་གཞུགས་མཐོང་ངོ་ཞེས་བྱ་བར་ངེས་པ་འདྲེན་རུས་པ་མ་ཡིན་པས། མྱོང་
བའི་ལག་རྩེས་འཛོག་གྱེད་དེ་མ་ཐམ་རྒྱུན་གྱི་རུས་པ་ཡང་ངེས་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་བླ་པའི་རྣམས་ཀྱིས་རང་རིག་བསྐྱེད་པ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་དང་། རྒྱས་
བཤད་འོ།

དང་པོ་༼མདོ་ར་མཉམ་༽ཀྱི༼ རང་ཡིག་སྐྱུ་ལ་བའི་ཡིག་ས་པ་མཐོ་ཚུལ་གཉིས་སྐྱུ་ལ་བའི་ཡིག་ས་པ་
འབའ་ཞིག་ཏུ་ཟད་པ་མ་ཡིན་ཏེ༼

ཅུ་བ། དན་པ་ལས་ཀྱང་བདག་རིག་གྲུབ། །

དན་པའི་རྟགས་ལས་ཀྱང་ཤེས་པ་པདག་ཉིད་རིག་པར་གྲུབ་པའི་ཁྱིམ། དན་པའི་རྟགས་
 ལས་ཁྱོང་པ་ཅེས་དཔག་ནས་ཁྱོང་པ་དེ་རྟོག་གཞན་ཡིན་པ་འགོག་པའི་མཐའ་གཞན་འགོག་
 པའི་རིགས་པ་ལ་པརྟེན་ནས་ཀྱང་རང་རིག་གྲུབ་མོད་ཀྱི། དན་པ་ལས་རང་རིག་དཔོག་པའི་
 ཚུལ་འདི་ལྟར་གོ་བར་བྱ་ཏེ། ཁོ་ཤོས་སྤར་གཟུགས་མཐོང་སྤྲུལ་དུ་དན་པའི་ཆེ། སྤར་གཟུགས་

མཐོང་སྣམ་པ་དང་། རས་མཐོང་སྣམ་པའི་ཡུལ་བྱ་བ་དང་། ཡུལ་ཅན་བྱ་བ་གཉིས་བྱ་བའི་
འཛིན་སྣངས་ལ་ཡོད་ལ། བྱ་བའི་ཡུལ་དུ་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གཉིས་བྱུང་བ་ན་སྤྱིང་བའི་ཡུལ་
དུ་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གཉིས་ཡོད་པར་གྱུ་བ་ཤོ། །སྤྱིང་བ་ཡོད་དེ། བྱ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
བའི་རྟགས་ཀྱི་རྣམ་པ་སོ་སོར་བྱེ་ན། ཡུལ་སྤྱིང་བ་ཡོད་དེ། ཡུལ་བྱ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
བ་དང་། ཡུལ་ཅན་སྤྱིང་བ་ཡོད་དེ། ཡུལ་ཅན་བྱ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བར་འགྲུར་ལ། དེ་
ལ་ཡུལ་སྤྱིང་བ་ནི། སྤྱི་འཛིན་ལྟ་བུ་གཞུང་རྣམ་དང་། ཡུལ་ཅན་སྤྱིང་བ་ནི། སྤྱི་འཛིན་སྤྱིང་བྱེད་
འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ལྟ་བུ་དོན་གྱི་གཙོ་བོ་ཤོ། །ཤེས་པ་འདི་ལ་ཁ་ནང་དུ་སྤྱོགས་པའི་ཆ་དང་།
ཕྱིར་སྤྱོགས་པའི་ཆ་གཉིས་ཡོད་ལ། སྤྱི་མ་ནི། འཛིན་པའི་རྣམ་པ་རང་རིག་པའི་མངོན་སྣང་དུ་
གསལ་བ་དེ་ཡིན་ལ། གཙོ་བོར་དེ་ཉིད་སྒྲུབ་བཞེད་བ་ཡིན་ནོ། །

གཞུང་འདི་ནས་བཤད་པའི་རང་རིག་གི་དཔོག་ཚུལ་ནི། འདི་ཁོ་ན་ལྟར་གནས་ཏེ། རང་
རིག་ཞལ་གྱིས་མི་བཞེས་པའི་ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་། ལྟགས་འདི་ཁོ་ན་ལྟར། སྤྱོགས་
སྤྱི་མར་བཞོན་ནས་བྱ་བ་སྤྱིང་བ་དཔོག་རྣམས་ཀྱང་། ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྤྱིང་བ་མི་འདྲ་བ་
གཉིས་དཔོག་མི་རྣམས་པར་བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་ཉི་ལྔ་སྐབས་ཀྱི་ལ་(གཉིས)། རང་རིག་མེད་ན། ཡི་གེ་རིང་པོ་སོགས་འཛིན་པའི་ཤེས་
པ་མི་སྤྱིང་བར་ཐལ་བ་དང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་འཇུགས་པར་བཞེད་ནས་ཁ་ཕྱིར་སྤྱོགས་ནས་ཡུལ་
འཛིན་པ་མི་སྤྱིང་བར་ཐལ་བ་ཤོ། །དང་པོ་རང་རིག་མེད་ན་ཡི་གེ་རིང་པོ་སོགས་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་མི་སྤྱིང་བར་ཐལ་བ་ཉི་
ལ་(གཉིས)། ཐལ་བ་དཔོན་བ་དང་། དེའི་ལན་དགག་བ་ཤོ། །

དང་པོ་ཐལ་བ་དཔོན་བ་ཉི་ལྔ། གལ་ཏེ། བྱ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་སྤྱིང་བ་ཙམ་སྒྲུབ་ན། ལྟ་བུ་ཐེན་
བས་ཡང་སྒྲུབ་བྱེད་བཞོན་པ་དོན་མེད་པའི་མ་གྲུབ་པར་འགྲུར་ལ། རང་རིག་ཡོད་པར་སྒྲུབ་ན་
མ་སྒྲུབ་དཔེ་མེད་པས་སྒྲུབ་མི་རྣམས་པའི་འགལ་རྟགས་ཁོ་ནར་འགྲུར་རོ། །

ཙམ། ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་རིག་ནི། །༡༤༤

དེས་ན། ཤེས་པ་སྤྲུལ་ཆམས་ཤེས་པ་ཇས་གཞན་གྱིས་རིག་ཅིང་སྤྱོད་བཡིན་ནོ་ཞེན།

ཙམ། རིང་སོགས་འཛིན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། །

ཡུན་རིང་གནས་པ་མེད་ཕྱིར་རོ། །

ཡི་གེ་རིང་པོ་དང་། སྤང་དུ་སོགས་ཉན་ཤེས་གྱིས་འཛིན་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། ཡི་གེ་
རིང་པོའི་ཆ་སྤྲུལ་འཛིན་པའི་ཆེ། དེ་འཛིན་པའི་སྒྲོ་སྤྱོད་བྱེད་མེད་པས་དེ་ཆད་མས་མ་གྲུབ། ཡི་
གེ་རིང་པོ་འཛིན་པའི་ཉན་ཤེས་རྫོགས་པའི་རྗེས་སུ་སྤྱོད་བྱེད་ཇས་གཞན་སྦྱེས་པའི་ཆེ། ཡི་གེའི་
ཆ་སྤྲུལ་ཆ་མ་ཆ་འཛིན་པའི་སྤྲུལ་སྤྱོད་ཀྱི་བར་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

དོན་བསྟུན། ཡི་གེ་རིང་པོ་འཛིན་པ་མི་སྤྱོད་པར་ཐལ། ཡི་གེ་རིང་པོའི་ཆ་མ་མོས་པའི་ཉན་
ཤེས་ཐ་མཁོ་སྤྱོད་གི་སྤྲུལ་ཆམས་སྤྱོད་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ། །སྤྲུལ་པའི་རྟགས་མ་གྲུབ་ན།

ཙམ། གནས་ན་གོ་རིམས་མེད་པས་ན། །

སྒྲོ་ལ་ཅིག་ཅར་སྤྱང་བའི་ཕྱིར། །༡༤༥

ཡི་གེ་རིང་པོ་ལ་ཆ་སྤྱོད་པོ་རིམས་མེད་པར་ཐལ། ཆ་སྤྲུལ་ཆ་མ་མའི་བར་དུ་གནས་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་ལ་ཆ་དེ་དག་ཅིག་ཅར་སྤྱང་བར་ཐལ། ཆ་དེ་དག་ཉན་ཤེས་
གྱི་གཞུང་དོན་གང་ཞིག་སྤྱོད་པོ་རིམས་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།

ཙམ། ཡི་གེ་རིམ་མེད་རིང་མི་འགྱུར། །

ཡི་གེ་རིང་པོ་མོས་པའི་ཉན་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཡི་གེ་རིང་པོ་གཞུང་དོན་དུ་གྲས་ནས་འཛིན་
པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། སྤྱོད་གྱི་གཞུང་དོན་དེ་ལ་ཆ་སྤྱོད་པོ་རིམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཆ་སྤྲུལ་
ཀུན་གྱིས་ཉན་ཤེས་སྤྱད་ཅིག་མ་གཅིག་བསྐྱེད་པས་སྤྱོད་མེད་དོ་ཞེན།

ཙམ། བན་ཚུན་འདྲེ་བ་མེད་བཡི། །

ཡིག་ཆ་རིམ་ལྡན་ཅི་ལྟར་ན། །

རིམ་མེད་པ་ནི་སྐྱེད་པར་བྱེད། །༢༤༦

ཡི་གེ་རིང་པོའི་ཆ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། ཅི་ལྟར་ན། ཆ་སྔ་ཕྱིའི་རིམ་པ་མེད་པའི་ཉན་ཤེས་སྐྱེད་
ཅིག་མ་གཅིག་ག་ལྟར་དོན་གྱི་སྒྲོན་ས་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྩོད་^[1]རྒྱལ་མ་པན་
ཚུན་དུས་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་^[2]པའི་ཚོགས་པ་མེད་པ་ཡི་སྔ་ཕྱིའི་རིམ་པ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རྒྱུ་འདེམ་པར་དགག་པ་ཤེས་(གཉིས)། ཡི་གེ་རིང་པོའི་ཆ་ཀུན་གྱིས་ཉན་ཤེས་གཅིག་ཁོ་ན་
བསྐྱེད་པའི་ཕྱོགས་མི་འཐད་པ། དུ་མས་ཉན་སྒྲོ་དུ་མ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱོགས་བརྟགས་ལ་དགག་པ་ལོ།
དང་པོ་རྒྱུ་འདེམ་པར་དགག་པ་ཤེས་ཉན་ཤེས་གཅིག་ཁོ་ན་བསྐྱེད་པའི་ཕྱོགས་མི་འཐད་པ་ཤེས་(གཉིས)། ཆ་སྔ་མ་ཕྱི་མའི་
བར་དུ་གནས་པ་དགག་པ་དང་། ཆ་དེ་དག་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བ་ལ་ཡང་ཉེས་པ་དེ་ཡོད་པ་ལོ། །

དང་པོ་རྒྱུ་འདེམ་པར་དགག་པ་ཤེས་ཉན་ཤེས་གཅིག་ཁོ་ན་བསྐྱེད་པའི་ཕྱོགས་མི་འཐད་པ་ཤེས་(གཉིས)།

ཅན་གྱིས་སྔ་མ་མཐའ་ཡི་བར་གནས་ན། །

གལ་ཏེ། ཡི་གེ་རིང་པོའི་ཆ་སྔ་མ་མཐའ་ཆའི་བར་དུ་གནས་ནས། ཀུན་གྱིས་ཉན་ཤེས་
གཅིག་བསྐྱེད་ལ་དེ་ཤེས་པ་ཕྱི་མ་ཇས་གཞན་གྱིས་སྤོང་ངོ་ཞེ་ན། ཡི་གེ་རིང་པོའི་ཆ་ཕྱི་མ་སྐྱེས་
པའི་ཆེ། ཆ་སྔ་མ་དེ་དག་ཕྱི་མ་དང་གཅིག་ཏུ་འདྲེས། སོ་སོར་གནས། དང་པོ་ལྟར་ན།

ཅན་གྱིས་འོག་ཏུ་སྐྱེ་ཞིང་འཕེལ་བར་འགྱུར། །

འོག་ནས་འོག་ཏུ་ཡི་གེ་རིང་པོའི་སྐྱེ་ཞིང་འཕེལ་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཆ་སྔ་མ་སྔ་
མ་ལ་ཡི་གེའི་ཆ་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་ཇས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་ལྟར་ན། ཆ་ཐ་མ་སྐྱེས་པའི་ཆེ་
སྤོང་བྱ་དང་མི་སྤོང་གི་སྐྱེ་ལྟར་ཅིག་ཅར་དུ་མ་ཐོས་པར་ཐལ་ལོ། །

[1] ལྟར་ཞེས་པ།

[2] ལྟར་ཞེས་པ།

ཙ་ག། དེ་མ་མེན་འཛིན་བྱིར་ཐ་མར་ནི།

དེ་མ་མེན་སྒྲོ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར། །༡༥༡།

ཆ་ཐ་མར་ཡི་གེའི་ཆ་དེ་མ་མེན་དུ་འཛིན་པའི་ཉན་སྒྲོ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་པར་ཐལ། ཆ་
ཐ་མས་ཅད་དེ་མ་མེན་ཅིག་ཅར་འཛིན་པའི་བྱིར།

ཙ་ག། དེ་ལོག་ཡུལ་ནི་གནས་མེད་བྱིར།

སྒྲོ་ནི་རང་ཉིད་གནས་པ་ཡིན།

ཡི་གེ་རིང་པོའི་ཆ་སྒྲུབ་དེའི་ལོག་ཆ་ཐ་མ་དེའི་བྱི་ལོགས་སུ་ཆ་སྒྲུབ་གཟུང་དོན་དུ་བྱེད་
པའི་ཉན་ཤེས་ཀྱི་སྒྲོ་རང་ཉིད་གནས་པ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆ་ཐ་མའི་དུས་ན། དེའི་གཟུང་ཡུལ་
ཆ་སྒྲུབ་གནས་པ་མེད་པའི་བྱིར།

ཙ་ག། རང་ཉིད་གནས་ན་བྱིས་ཀྱང་དེ།

མི་འཛིག་བྱུང་པར་མེད་བྱིར་རོ། །༡༥༢།

དེ་སྒྲུབ་མེན་ན། བྱིས་ཀྱང་ཉན་ཤེས་དེ་མི་འཛིག་པར་གནས་པར་ཐལ། སྒྲུབ་རང་ཉིད་རྟག་
པར་གནས་པ་གང་ཞིག་སྒྲུབ་ལ་རྟག་མི་རྟག་གི་བྱུང་པར་མེད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་༼ཆ་དེ་དག་ཅིག་ཅར་སྒྲུབ་པ་ཡང་ཉེས་པ་དེ་ཡོད་པ་༽ནི།

ཙ་ག། ཡི་གེ་དེ་མ་མེད་ཅིག་ཅར་ནི།

སྒྲེས་པ་ལ་ཡང་སྒྲོན་འདི་ཡོད།

ལན་ཅིག་བརྩམས་སྒྲེས་བྱིར་རྩོམ་པ།

བྱིས་བྱིས་མ་དོན་མེད་འགྱུར། །༡༥༣།

ཡི་གེ་རིང་པོའི་ཆ་སྒྲུབ་བྱིས་པའི་མེད་ཅིག་ཅར་སྒྲེས་ནས་ཉན་ཤེས་བསྐྱེད་པ་ལ་ཡང་སྒྲོན་
འདི་ཡོད་པར་ཐལ། སྒྲུབ་རྟག་པ་ཡིན་ན། བྱིས་མི་རྟག་པར་འགྱུར་པ་མི་སྲིད་པའི་བྱིར། ཡི་གེ་

རིང་པོའི་ཆ་བྱི་མ་བྱི་མ་ཀྱན་ནས་སྤོང་བའི་ཀྱན་སྤོང་གི་ཚུལ་བ་བྱི་མ་བྱི་མ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་
བར་ཐལ། དང་པོར་ལན་ཅིག་བཅའ་བ་ལས་སྤྱི་དུས་གཅིག་དུ་སྤྱེས་ཟེན་བའི་བྱིར།

ཙམ། ཡི་གེ་རྒྱལ་ས་ནི་གསལ་བ་ལའང་། །

སྟོན་འདི་རྗེས་སུ་གནས་བ་ཉིད། །

ཡི་གེ་རྒྱལ་ས་སྤར་ནས་བྱུང་བྱིན་ཆེན་གྱིས་གསལ་བར་འདོད་བ་ལ་ཡང་སྟོན་འདི་རྗེས་སུ་
གནས་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཆ་ཐམས་ཅད་གསལ་བྱེད་གཅིག་གིས་གསལ་བྱིན་ན། གསལ་བྱེད་བྱི་མ་
དོན་མེད་བའི་བྱིར།

གཉིས་པ་༼དུ་མས་ཉན་རྒྱུ་མ་བསྐྱེད་པའི་རྩོགས་བཞགས་ལ་དགག་བ་༽ལ་(གཉིས)། དོན་འཛིན་པའི་རྩོ་
དང་། རྩོ་དེ་རྩོང་བྱེད་རྗེས་གཞན་རིམ་གྱིས་སྟེ་བ་དགག་ཅིག་ཅར་སྟེ་བ་དགག་པའོ། །དང་པོ་
༼དོན་འཛིན་པའི་རྩོ་དང་རྩོ་དེ་རྩོང་བྱེད་རྗེས་གཞན་རིམ་གྱིས་སྟེ་བ་དགག་བ་༽ལ་(གཉིས)། རྩོང་བྱེད་རྗེས་གཞན་མ་
སྟེལ་བར་སྟེ་བ་མི་འཐད། སྟེལ་ནས་སྟེ་བ་མི་འཐད་དོ། །

དང་པོ་༼རྩོང་བྱེད་རྗེས་གཞན་མ་སྟེལ་བར་སྟེ་བ་མི་འཐད་བ་༽འི།

ཙམ། དུ་མ་ཡིས་ནི་དེ་འཛིན་ན། །

ཉན་ཤེས་སྤྱི་དུ་མ་ཡིས་ཡི་གའི་ཆ་དུ་མ་དེ་འཛིན་ལ། དེ་རྩོགས་པའི་རྗེས་སུ་རྩོང་བྱེད་
སྟོང་ཞེ་ན།

ཙམ། ཐ་མའི་རྩོ་གང་དེ་རྩོང་ལ། །༢༤༠

དེ་ཡང་རིང་པོར་འཛིན་མིན་པ། །

དེས་ན་རིང་རྩོ་འདྲ་མི་འགྱུར། །

རྩོང་བྱེད་རྩོ་བྱི་མ་ཆོས་ཅན། ཡི་གེ་རིང་པོ་འཛིན་པའི་རྩོ་མ་རྩོང་བར་ཐལ། ཡི་གའི་ཆ་ཐ་མ་
འཛིན་པའི་ཉན་རྩོ་གང་ཡིན་བ་དེ་ཁོ་རྩོང་ལ། དེ་ཡང་ཡི་གེ་རིང་པོ་འཛིན་བ་མིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན།

ཡི་གེ་རིང་མོ་དང་། དེ་འཛིན་པའི་སྒྲོ་བླ་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། སྒྲོ་དེ་སྒྲོང་བྱེད་མེད་པ་དེས་ནའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་། སྒྲེལ་ནས་སྒྲེ་བ་མི་འཐད་པ་། ལ་། (གཉིས་)། ཐལ་བ་དགོད་པ་དང་། དེའི་ལན་དགག་པ་ལོ།
དང་མོ་། ཐལ་བ་དགོད་པ་། རྟེ།

ཙ་བ། སྒྲོ་ནམས་སོ་སོ་ཐ་དད་དུ།

སྒྲོང་ན་.....།

ཡི་གེའི་ཆ་འཛིན་པའི་སྒྲོ་ནམས་སོ་སོ་ཐ་དད་དུ་སྒྲོང་བྱེད་རྣམས་གཞན་གྱིས་སྒྲེལ་ནས་
སྒྲོང་ངོ་ཞེ་ན།

ཙ་བ།དེ་སྒྲུ་ཐོས་པ་ནི། ༥༧

ཆོད་པ་མེད་པར་སྒྲུང་མི་འགྱུར།

སྒྲོར་བ་བྱེད་པའང་གསལ་བ་ཡིན།

ཡི་གེའི་སྒྲུ་ཐོས་པའི་ཉན་ཤེས་ཀྱི་ཆ་སྒྲུ་ཕྱི་སྒྲོ་མ་འཁྲུལ་བ་ལ་བར་ཆོད་པ་མེད་པར་སྒྲུང་བར་
མི་འགྱུར་བར་ཐལ། སྒྲོང་བྱེད་རྣམས་གཞན་གྱིས་བར་བཅད་པའི་ཕྱིར། འཇུག་པ་སྒྲུར་བས་བར་མ་
ཆད་དུ་མཆམས་སྒྲོར་བར་བྱེད་པའང་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ཡང་བསལ་ཐེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཙ་བ། གལ་ཏེ་ཆོད་པ་མཐོང་ན་ཡང་^[1]།

ནམ་ཆད་མེད་པར་འཁྲུལ་འགྱུར་ན། ༥༨

སྒྲུང་དུ་གཉིས་ནི་བཞིན་ན་ཡང་།

ནམ་ཆད་མེད་པར་འཁྲུལ་པར་འགྱུར།

གལ་ཏེ་ཉན་ཤེས་ཀྱིས་བར་ཆད་པར་མཐོང་ཞིང་ཐོས་ན་ཡང་འཇུག་པ་སྒྲུར་བས་བར་
ནམ་པར་ཆད་པ་མེད་པར་འཁྲུལ་པར་འགྱུར་ན། ཡི་གེ་ས་ར་ལྟ་བུའི་སྒྲུང་དུ་གཉིས་བཞིན་ན་

[1] ལྟ་ན། གལ་ཏེ་ཆོད་པ་མཐོང་ཡང་འདི།

ཡང་བར་རྣམ་བར་ཆད་བ་མེད་བར་འབྲེལ་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། མོས་བ་ཆེས་སྒྱར་བའི་བྱིར།
གཉིས་བ་ཉིད་ལན་དགག་བ་ཤེལ་(གསུམ)། དབང་ཤེས་ཀྱིས་མཆམས་སྒྱར་བ་མི་འཐད། ཡིད་
ཤེས་ཀྱིས་མཆམས་སྒྱར་བ་མི་འཐད། གཉིས་ཀ་འདུས་ནས་ཡིན་བ་མི་འཐད་བཤོ། །

དང་པོ་ཉིད་དབང་ཤེས་ཀྱིས་མཆམས་སྒྱར་བ་མི་འཐད་བ་ཤེལ། ལྷ་བྱི་སྒྱར་བས་བར་མ་ཆད་དུ་མཆམས་
སྒྱར་བ་དེ་དབང་ཤེས་ཡིན་ནས། ཡིད་ཤེས་ཡིན། དང་པོ་སྒྱར་ན།

ཙ་བ། དབང་པོས་རྣམ་བཅད་མཐོང་ན་ཡང་། །

དབང་པོ་ལས་ཆད་མེད་སྒྲོ་འདོགས། །༢༩༩

མི་རུང་དབང་པོའི་སྒྲོ་རྣམས་ཀུན། །

བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཐལ་བྱིར་རོ། །

ནྟ་བའི་དབང་པོའི་ཤེས་བས་ཡི་གེའི་བར་རྣམ་བར་བཅད་བར་མཐོང་ཞིང་མོས་ན་ཡང་།
དབང་པོའི་ཤེས་བ་དེ་ལས་ཉེ། དེས་བར་ཆད་བ་མེད་བར་སྒྲོ་འདོགས་བ་མི་རུང་བར་ཐལ། དེ་ལྟ་
ན། དབང་པོའི་སྒྲོ་མ་འབྲེལ་བར་འདོད་བ་རྣམས་ཀུན་ཡང་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཐལ་བའི་བྱིར། ཡི་གེ་
རིང་ཐུང་ཀུན་ལྷ་བྱིའི་ཆ་དང་བཅས་བས་ཁྲབ་བར་ཐལ།

ཙ་བ། ཡི་གེའི་བདག་ཉིད་ཀུན་མཐའ་ཡང་། །

མིག་འཇུ་མས་ཆད་དུ་གནས་བ་ཡིན། །༢༩༩

དེ་ཡང་རིམ་གྱིས་རྒྱལ་ཐོན་ནི། །

དུ་མ་དག་དང་འབྲེལ་བས་རྫོགས། །

ཡི་གེའི་བདག་ཉིད་ཀུན་གྱི་སྤང་མཐའ་ཨ་སྤང་ལྟ་ཡང་མིག་འཇུ་མས་བའི་ཡུན་ཆད་དུ་
གནས་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རིམ་གྱིས་རྒྱལ་ཐོན་གཅིག་གོ་ས་དུ་མ་དག་ཏུ་འཕོས་བའི་ཡུན་གྱི་
དུས་ཆོད་དང་འབྲེལ་བས་རྫོགས་དགོས་བའི་བྱིར།

ཙ་བ། རྩལ་གཅིག་བསྐྱེས་དུས་རྒྱུད་བཡི། །

མཐར་ཐུག་དུས་ཀྱང་སྐད་ཅིག་འདོད། །༡༥༥

རྩལ་སྒྲ་རབ་གཅིག་གོ་ས་གཅིག་ཁོ་ནར་བསྐྱེས་པའི་ཡུན་གྱི་དུས་ཀྱང་ཆོས་ཅན། དུས་
མཐའི་སྐད་ཅིག་མར་འདོད་དེ་དུས་རྒྱུད་ཞིང་ཐུང་བཡི་མཐར་ཐུག་བཡིན་པའི་བྱིས།

ཙ་བ། གློ་ཡང་སྐད་ཅིག་དེ་ཡི་བྱིས། །

ཡི་གེ་རིམ་གྱིས་རྟོགས་པར་འགྱུར། །

ཡི་གེ་རིང་པོའི་ཆ་རྣམས་ཉན་ཤེས་གྱིས་རིམ་གྱིས་རྟོགས་ཤིང་ཐོས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཡི་གེ་
རིང་པོ་ཐོས་པའི་ཉན་གློ་ཡང་མིག་འཛུམས་པའི་ཡུན་ཆད་དུ་གནས་དགོས་ལ། དེའི་ཆ་ཐུང་པའི་
མཐར་ཐུག་བཡིང་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མཡིན་པ་དེ་ཡི་བྱིས།

ཙ་བ། དེ་བྱིར་ཡི་གེ་གཟུགས་སོགས་ལ། །

གློ་གཞན་གྱིས་ནི་ཆོད་ན་ཡང་། །༡༥༦

ཆོད་པ་མེད་པར་སྒྲུང་བ་ཅན། །

ཐམས་ཅད་ལོག་པའི་དོན་ཅན་འགྱུར། །

ཡི་གེ་རིང་ཐུང་དང་གཟུགས་སོགས་ལ་དམིགས་པའི་དབང་གློ་མ་འཁྲུལ་བ་ཐྱོར་བྱེད་
ཇུས་གཞན་གྱིས་བར་ཆོད་ན་ཡང་ཆོད་པ་མེད་པར་སྒྲུང་བ་ཅན་གྱི་གློ་ཐམས་ཅད་ལོག་པའི་དོན་
ཅན་དུ་འགྱུར་པའི་བྱིས། དེ་ལ་འདིར། ཡི་གེ་རིང་ཐུང་ནི་སྤྱིའི་ཆ་དུ་མ་དང་བཅས་པའི་ཆ་ཅན་
ཡིན་ལ། དེ་ཐོས་པའི་ཉན་ཤེས་ཀྱང་སྐད་ཅིག་སྤྱི་བྱི་དུ་མའི་ཆ་དང་བཅས་པའི་ཆ་ཅན་ཡིན་ནོ། །
ཡི་གེ་རིང་པོའི་ཆ་རེ་རེ་བ་རྣམས་ཡི་གེ་རིང་པོ་མིན་ཏེ། དཔེར་ན་བྱུམ་པ་བཞིན་ནོ། །གང་དག་
ཡི་གེའི་ཆ་གས་ཐོས་པ་ཡིན་གྱི། ཡི་གེ་མི་ཐོས་སོ་ཞེས་སྒྲུབ་སེ། ཡི་གེ་སྒྲར་མི་འཐད་ན། དེ་
ལས་གཞན་པའི་དངོས་པོར་ཡང་མི་འཐད་པས། དངོས་མེད་དུ་འགྱུར་ལ། དངོས་མེད་ལ་རིང་

ཐུང་འདོད་པ་ནི་སྟོན་མེད་པ་ཞིག་གོ། །དེས་ན་གཞུང་འདི་དག་གི་འབྲེལ་ནི། ཡི་གེ་རིང་པོ་འཛིན་
 པའི་སྒྲོ་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་སྒྱུར་བའི་སྟེང་བྱེད་མེད་ན་ཡི་གེ་ཡི་གེ་རིང་པོ་འཛིན་པ་མི་སྲིད་པར་
 འགྱུར་རྟེ། དེ་ལྟ་ན། དེ་སྟེང་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཉན་ཤེས་ཆོག་ས་པའི་རྗེས་སུ་
 སྟེང་བྱེད་སྒྲེ་བར་འདོད་ན། ཆ་ཐ་མ་ཐོས་པའི་ཉན་ཤེས་ལས་གཞན་མ་སྟེང་ལ། དེ་ནི་ཡི་གེ་རིང་
 པོ་འཛིན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །སྟེང་བྱེད་ཐུག་གཞན་སྟེང་ནས་སྒྲེ་ན་ཡང་ཡི་གེ་ཡི་གེ་^[1]རིང་པོ་འཛིན་
 པ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རྟེ། ཆ་རེ་རེ་བ་ཐོས་པའི་ཉན་ཤེས་ཡི་གེ་རིང་པོ་འཛིན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 ཡི་གེ་རིང་པོ་འཛིན་པ་ལ་མིག་འཕྲུལ་ས་པའི་ཡུན་ཚད་དུ་མས་ཆོག་ས་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཆ་སྟེ་
 འཛིན་པའི་ཉན་ཤེས་ཀྱི་ཆ་དེ་དག་ཆ་ཤས་སུ་ལྡན་པའི་ཆ་ཅན་གྱི་ཉན་ཤེས་དེ་ཡང་ཡི་གེ་རིང་པོ་
 འཛིན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྟེང་བྱེད་ཐུག་གཞན་གྱིས་བར་ཆོད་པས་དེ་དག་བསྟོམས་པའི་ཆ་
 ཅན་གཅིག་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་ལ་བར་ཆོད་ཀྱང་བར་མ་ཆད་དུ་ཞེན་པས་སྟེ་བསྟོམས་
 པའི་ཆ་ཅན་དུ་འཛོག་གོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ཞེན་པ་དེ་ཡི་གེ་ཐོས་པའི་ཉན་ཤེས་ཡིན་ན། དབང་ཤེས་
 ཐམས་ཅད་འབྲུལ་པར་ཐལ་ཞེས་བཤོ། །

གཉིས་པ་༼ཡིད་ཤེས་ཀྱིས་མཚམས་སྦྱར་བ་མི་འཐད་པ་༽ནི།

ཙག་ དབང་པོའི་འབྲུལ་བ་ལས་གཞན་དུ།

དངོས་པོ་རྣམས་ནི་སྟེང་བྱེད་པ། །༢༩༡༽

ཐ་དད་མཚོན་མེད་འབྲུལ་བ་ཅན། །

ཤན་ཡིན་དེ་ནི་རྣམ་རྟོག་ཅན། །

སྟེ་བར་ཆོད་ཀྱང་བར་མ་ཆད་དུ་སྦྱང་བ་དེ་དབང་པོའི་ཤེས་པའི་འབྲུལ་བ་ལས་གཞན་
 དུ་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པའི་འབྲུལ་བ་ཡིན་ན། དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲིད་ཅིག་སྟེ་བྱ་གཅིག་དུ་སྟེང་བར་

[1] ལྟ་མཁན་ཡི་གེ་རིང་པོ་

བྱེད་པའི་ཆོ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། སྔ་ཕྱིའི་ཆ་ཐ་དང་དུ་མཆོན་
པའི་རྣམ་པ་མེད་པར་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་པ་ཅན་གྱི་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིས་པ་འདོད་ན།

ཙམ། བཞོད་དང་རྗེས་འབྲེལ་དེ་ལ་ནི། །

གསལ་བར་སྤྲང་ཉིད་ག་ལ་ཞིག ། ༢༩

དབང་པོས་བསྐྱེད་ལ་སྤྲུང་བ། །

ཡོད་པ་མིན་ཞེས་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

ཆོ་དེ་ལ་སྔ་ཕྱི་བར་མ་ཆད་གསལ་བར་སྤྲང་བ་ཉིད་ག་ལ་ཞིག་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་བཞོད་
པ་སྤྲུང་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ཅན་གསྐྱེད་ལྟུང་དུ་བྱེད་པའི་བྱིས་པ་སྐྱེད་པར་ཐལ། དབང་པོའི་ཤེས་པ་ས་
གསྐྱེད་པའི་དོན་རང་མཆོན་ལ། དོན་དམ་པར་སྤྲུང་བ་ཡོད་པ་མིན་ཞེས་བཤད་ཟིན་པའི་བྱིས་པ་

གསུམ་པ་། །གཉིས་ཀ་འདུས་ནས་ཡིན་པ་མི་འཐད་པ་ཀེལ་(གཉིས)། གཞོད་བྱེད་དགོད་པ་དང་། དེས་
གཞན་ཡང་ཁེགས་པའོ། །

དང་པོ་། གཞོད་བྱེད་དགོད་པ་ཀེལ།

ཙམ། དབང་པོས་ཆོད་པ་མཐོང་ན་ཡང་། །

གལ་ཏེ་རྟོག་པས་སྤྲུང་བྱེད་ན། ། ༣༠

དབང་པོའི་ཤེས་པ་ས་བར་ཆོད་པར་མཐོང་ན་ཡང་། གལ་ཏེ་རྟོག་པས་བར་མ་ཆད་དུ་སྤྲུང་
བར་བྱེད་དོ་ཞེས།

ཙམ། དོན་དང་དེ་ཡི་སྤྲང་བ་ནི། །

རྒྱུ་མི་འཆད་པར་སྤྲང་བ་དག །

རིགས་དམ་གཞོད་པ་ཅན་མེད་ན། །

ཆོད་པ་ཞེས་བྱ་དེ་གང་ལས། ། ༣༡

ཡི་གེའི་དོན་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་དང་། ཤེས་པ་དེ་ཡི་སྤྱོད་བར་བྱེད་པའི་སྒོ་བར་ཚད་པ་
 ཞེས་བྱ་བ་དེ་རིགས་པ་གང་ལས་ཀྱང་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་བར་མ་ཆད་དུ་རྒྱ་ན་མི་འཆད་
 པར་སྤང་བ་སྤང་བྱུང་བ་དག་ལ། རིགས་པ་དམ་པ་གཞོན་པ་ཅན་གྱི་ཆད་མ་མེད་པའི་ཕྱིར།

ཙམ། གལ་ཏེ་སྒོ་རུས་ངེས་པའི་ཕྱིར། །

ཞེན་.....། །

གལ་ཏེ། སྒོ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བ་ལ་རིགས་པས་གཞོན་དེ། སྒོ་སྤྲ་མས་ཕྱི་མ་རེ་རེ་ཁོ་ན་
 བསྐྱེད་པའི་རུས་པ་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཞེན།

ཙམ།དེ་ནི་གང་ལས་འདོད། །

ཅིག་ཅར་སྒོ་མཐོང་མེད་ཕྱིར་ན། །

དེ་དེའི་གཞོན་བྱེད་དུ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རེ་རེ་ཁོ་ན་སྐྱེ་བའི་རུས་པ་ངེས་པ་དེ་ནི་ཆད་མ་གང་
 ལས་ཀྱང་བྱུང་བར་འདོད་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཅིག་ཅར་སྒོ་དུ་མ་སྐྱེ་བ་མཐོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། རེ་
 རེ་ཁོ་ན་སྐྱེ་བའི་རུས་པ་ངེས་པར་བྱུང་པོ་ཞེན། སྒོ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བ་མཐོང་བ་མེད་པ་དེ་སྒོ་སྤྲ་
 མས་ཕྱི་མ་རེ་རེ་ཁོ་ན་བསྐྱེད་པའི་རུས་པ་ངེས་པའི་སྐྱུབ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་མི་རུང་བར་ཐལ།

ཙམ། དེ་ཉིད་འདི་སྤྲད་དཔུང་བྱ་ཡིན། །༡༠༡

སྐྱུབ་བྱེད་དེ་ཉིད་བསྐྱུབ་བྱ་འདི་སྤྲ་དཔུང་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཞིང་བསྐྱུབ་བྱ་དེ་མ་བྱུབ་
 པའི་སྤྲ་དེ་ཉིད་མ་བྱུབ་པའི་ཕྱིར།

དུ་མ་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བ་ལ་ཕྱང་གིས་གཞོན་དེ། མདོ་ལས། འདི་སྤྲ་སེམས་གཉིས། ལྷན་
 ཅིག་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་གནས་མ་ཡིན་ཏེ། གོ་སྐྱབས་མེད་དོ་ཞེས་འབྱུང་ངོ་ཞེན། ཕྱང་
 དེའི་དགོངས་པ་སྤྱིར་ཤེས་པ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་མི་སྐྱེ་བར་བསྤྲན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་པར་
 ཤེས་པ་སྤྲ་མས་རིགས་མ་བྱུན་གྱི་རྣམ་ཤེས་རེ་རེ་ཁོ་ན་དངོས་སུ་བསྐྱེད་ཀྱི། དུ་མ་ཅིག་ཅར་མི་

སྐྱེད་པ་ལ་དགོངས་ནས་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཙམ། དེ་རྣམས་རིགས་མཐུན་པ་ཉིད་ལ། །

རྒྱས་པ་ངས་པར་གྱུར་པ་ཡིན། །

འདི་ལྟར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམས། །

རིམ་གྱིས་འབྱུང་བར་ཡང་དག་རྟོགས། །༥༠༢

རྣམ་ཤེས་སྤྲ་མ་དེ་རྣམས་རིགས་མཐུན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རེ་རེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དངོས་
སྤྲ་མན་པའི་རྒྱས་པ་ངས་པར་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར། རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་
འབྱུང་བར་ཡང་དག་པར་རྟོགས་ཀྱི། སྤྲེས་བྱ་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་རྟོག་པ་རྣམས་ཐ་དད་དུ་མ་དུས་
གཅིག་ཏུ་སྤྲེ་བ་མི་སྤྱིད་པའི་བྱིར། འདི་དག་གི་དོན་ནི་མོང་དུ་བཤད་ཟེན་ཏོ། །

གཉིས་པ་དེ་དེས་གཞན་ཡང་ཞེགས་པ་ཀེ།

ཙམ། འདིས་ནི་གང་ཞེག་མཐོང་དོན་ལ། །

ངོ་ཤེས་བྱེད་པའི་རྟོག་པ་དག །

གསལ་བར་སྒྲུང་བས་མངོན་སྲུང་དུ། །

རྟོག་པ་དེ་ཡང་བསལ་བ་ཡིན། །༥༠༣

རྣམ་ཤེས་རིགས་མཐུན་དུ་མ་ཅིག་ཅར་མི་སྤྲེ་བར་བསྒྲུན་པ་འདིས་ནི་ཆོས་ཅན། སྐྱོད་པ་
བ་གང་ཞེག་མངོན་སྲུང་གྱིས་མཐོང་བའི་དོན་ལ་འདིའོ་ཞེས་ངོ་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་རྟོག་པ་དག་
ཡུལ་གསལ་བར་སྒྲུང་བས་དབང་བའི་མངོན་སྲུང་དུ་འདོད་པའི་བྲན་པའི་^[1]རྟོག་པ་དེ་ཡང་བསལ་
བ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་ཤེས་རིགས་མཐུན་དུ་མ་ཅིག་ཅར་མི་སྤྲེ་བར་བསྒྲུན་པའི་བྱིར།

ཙམ། སྤྲ་དང་སྤྱོད་དང་མར་མེ་སོགས། །

[1] ལྷ་ཅན་ཙམ་པོ་གྲངས། ༣༢༡ བར་པའི་རྟོག་པ།

ཐ་དད་རྟོགས་པ་དག་ལ་ཡང་། །

གསལ་སྤང་ཡོད་ཕྱིར་དེ་འདྲེལ་གྱོ། །

ཅི་ལྟར་མངོན་སུམ་ཡིན་པར་འགྱུར། །༡༠༩

སྤྲ་སྤྲ་བར་། མིག་འབྲེལ་མཁན་གྱི་སྣོད་གཉིས་དང་། མར་མེའི་སྤྲ་ཅིག་སྤྲ་
སོགས་ཐ་དད་པ་དག་ལ་འདིའོ་སྤྲ་དུ་གཅིག་དུ་ལོག་པར་^[1]སྤྲ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མངོན་
སུམ་དུ་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། དེ་འདོད་མི་རིགས་པར་ཐལ། ཅི་ལྟར་ཡང་མངོན་སུམ་ཡིན་
པར་འགྱུར་བ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར།

ཙམ། དེ་ཕྱིར་ངོ་མེས་པ་ལས་ནི། །

ཡིག་སོགས་གཅིག་དུ་ངེས་པ་མེད། །

སྤྲ་ཕུག་གཅིག་དུ་ངོ་མེས་པ་ལས་ཡི་གེ་དང་གཟུགས་སོགས་སྤྲ་ཕུག་གཅིག་དུ་ངེས་པ་མེད་
པར་ཐལ། ངོ་མེས་ཚད་མར་མི་རུང་བ་དེའི་ཕྱིར།

ཙམ། སྟོན་སྟོང་འཕྲུལ་ལས་དེ་ཡི་ཚས། །

སྟོ་འདོགས་མེད་པར་དེ་ཉིད་ནི། །༡༡༠

འདི་ཞེས་བྱ་བར་མེས་པ་མེད། །

དེ་ཡང་ངེ་ལྟར་དབང་སྤྲེལ་ཡིན། །

སྤྲ་གྱི་དེ་ཉིད་འདིའོ་ཞེས་བྱ་བར་ངོ་མེས་པའི་སྟོ་དེ་ཡང་ཚས་ཅན། མངོན་སུམ་དུ་མ་
ཐད། ངེ་ལྟར་དབང་པོ་ལས་སྤྲེལ་པའི་མེས་པ་ཡིན་པ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྟོན་སྟོང་པའི་
དོན་འཕྲུལ་པ་ལས་སྤྲ་མ་དེ་ཡི་ཚས་དེ་ལྟར་གྱི་དོན་དང་གཅིག་དུ་སྟོ་འདོགས་པ་མེད་པར་ཁྱོད་སྤྲེ་

[1] ལོག་པར་རྟོག་པ་དེ་འདྲེལ་གྱོ་ཚས་ཅན། གསལ་སྤང་ཡོད་པར་ཐལ། འདིའོ་སྤྲ་པའི་ཕྱིར།

སྤྲ་ཙམ་ཙམ་ཤོག་གསལ། ༣༤༣ ལ་ཚིག་འདི་འདུག་པས་མ་དབེར་ཆད་དཔས་སྤྲ་མོ།

བ་མེད་ཅིང་མྱ་བྱི་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ ༼ ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བ་དགག་པ་ ༼ ལ། (གཉིས།) ༼ ཁས་སྒྲངས་དང་རིགས་པ་དང་འགལ་བ་དང་།

མྱོང་བྱེད་ཐུག་པའམ་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བ་ལ་ཡང་ཉེས་པ་དེ་འབྱུང་བར་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ ༼ ཁས་སྒྲངས་དང་རིགས་པ་དང་འགལ་བ་ ༼ ཞི། ཁོ་མོ་ཅག་ལྟར་ན། རོན་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་
དང་། ཤེས་པ་དེ་མྱོང་བའི་མྱོང་བྱེད་ཐུག་པའམ་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་སྐྱེ། བྱེད་རང་ཤེས་པ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་
སྐྱེ་བར་འདོད་པ་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན།

རོན་འཛིན་དང་ཤེས་པ་དེ་འཛིན་པའི་མྱོང་བྱེད་ཐུག་པའམ་ཅིག་ཅར་དུ་འབྱུང་བ་མི་འཐད་
བར་ཐལ།

ཙ་ག། རོན་དང་ཤེས་པ་མྱོང་བ་དག །

ཅིག་ཅར་འབྱུང་བར་འདོད་མིན་ཞིང་། ། ༡༠༦

རོན་སྔོན་པོ་འཛིན་པ་དང་སྔོ་སྒྲངས་ཤེས་པ་མྱོང་བའི་མྱོང་བ་ཐུག་པའམ་དག་ཅིག་ཅར་འབྱུང་
བར་རིགས་པ་ཅན་པ་བྱོད་རང་ཡང་འདོད་པ་མིན་ཞིང་། རིགས་པས་ཀྱང་མི་འཐད་པའི་བྱིར། ཤེས་
པ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་མི་སྐྱེ་བ་ནི་ཡིད་གྱི་རྟགས་སོ་ཞེས་ཁས་སྒྲངས་པས་སོ། །རྟགས་བྱི་མ་དེར་ཐལ།

ཙ་ག། རོན་དང་ཤེས་པའི་སྒྲངས་བ་དག །

སོ་སོར་རྟོགས་པ་འང་ཡོད་མ་ཡིན། །

རོན་སྔོན་པོ་སྒྲངས་པའི་སྔོ་སྒྲངས་ཤེས་པ་དང་། སྔོ་སྒྲངས་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་སྒྲངས་པའི་སྔོ་ཐུག་
གཞན་དག་དུས་གཅིག་ཏུ་སོ་སོར་ཡོད་ན་རྟོགས་དགོས་པ་ལ། དེ་ལྟར་རྟོགས་པ་འང་ཡོད་པ་མ་
ཡིན་པའི་བྱིར། སྔོ་དེ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་སྔོན་པོའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྔོ་གཅིག་གིས་གཅིག་ཏུ་གཟུང་
ནས་ཐ་དད་དུ་མ་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་ཞེན་པ་ཆད་མ་མིན་ན། སྔོ་འབྲུལ་
པས་གཅིག་ཏུ་གཟུང་ཡང་ཆད་མས་ཐ་དད་དུ་ཤེས་ལ། ཆད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།

ཙ་བ། རོན་དུ་སྤང་བའི་རྣམ་ཤེས་དང་། །
 བྱི་རོལ་གྱི་ནི་རོན་འབའ་ཞིག །༡༠༥
 གློ་རྣམ་གཅིག་གིས་གཟུང་མིན་ཏེ། །
 བ་དད་མེད་པར་ཐལ་བྱིར་རོ། །

སྤོན་པོའི་རོན་དུ་སྤང་བའི་སྡོ་འཛིན་རྣམ་ཤེས་དང་བྱི་རོལ་གྱི་རོན་འབའ་ཞིག་པ་གཉིས་
 ཚེས་ཅན། རྣམ་ཐད་མེད་པར་ཐལ། ཚད་མས་རྣམ་ཐད་མེད་པར་ཤེས་པའི་བྱིར། གློ་སྤོན་
 པོའི་རྣམ་པ་ཅན་གཅིག་གིས་གཅིག་དུ་གཟུང་བས་སོ་སོར་དབྱེར་མི་རུང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 ཚད་མས་རྣམ་ཐད་དུ་རྟོགས་པའི་བྱིར།

ཙ་བ། ལེགས་པར་རྟོགས་པའི་ཁྱད་པར་གྱིས། །
 མྱོང་བ་ལེགས་པར་རྟོགས་མེད་པའི། །༡༠༦
 རོན་དང་རོན་ཤེས་གང་དེ་དག །
 བྱི་ནས་ཇི་ལྟར་སོ་སོར་བྱུང། །

རོན་སྤོན་པོ་དང་། རོན་དེ་སྤང་བའི་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག བྱི་ནས་ཇི་ལྟར་ཡང་སོ་
 སོར་བྱུང་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་སོ་སོར་ངེས་ཤེས་འདྲེན་རུས་སུ་ལེགས་པར་རྟོགས་
 པའི་ཁྱད་པར་གྱིས། དེ་གཉིས་ཀྱི་མྱོང་བྱེད་སོ་སོར་ལེགས་པར་རྟོགས་པ་མེད་པའི་བྱིར། སྤོན་
 པོ་དང་སྤོ་སྤང་ཤེས་པ་གཅིག་དུ་གཟུང་ནས་སོ་སོར་མ་བྱེད་པ་ལ་གཞོད་པ་བརྗོད་པ་དང་། སྤོན་
 པོ་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་སྤོ་སྤང་ཤེས་པ་དང་། དེ་མྱོང་བྱེད་རྣམ་གཞན་གཅིག་དུ་གཟུང་ནས་མ་བྱེད་པ་
 ལ་གཞོད་པ་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ཉི་མོང་བྱེད་རྣམ་གཞན་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བ་ལ་ཡང་ཉེས་པ་དེ་འབྱུང་བར་བརྟན་པ་ཀེ་ཞི།

ཙ་བ། རོན་དང་རོན་གྱི་ཡིད་དག་གི།

མྱོང་བ་རིམ་བཞིན་སྒྲུབ་པ་ལའང་། །༡༠༩

སྒྲུང་བ་སྒྲ་ཚོགས་པ་ཉིད་ཀྱི།

བཅད་པའི་སྒྲོན་འདི་གཤོན་པར་དཀའ།

དོན་སྒྲོན་པོ་འཛིན་བྱེད་དང་སྒྲོན་པོའི་དོན་གྱི་ཡིད་སྡོད་སྒྲུང་ཤེས་པ་དག་གི་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་
མྱོང་བ་ཇས་གཞན་སྒྲ་བྲི་རིམ་བཞིན་དུ་སྒྲུབ་པའང་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལའང་། སྒྲོན་པོ་འབའ་
ཞིག་པའི་རྣམ་པ་སྒྲུང་བ་དང་། སྒྲ་སྒྲུང་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་སྒྲུང་བའི་རྣམ་པ་སྒྲ་ཚོགས་པ་ཅན་ཉིད་
ཀྱི་མྱོང་བྱེད་ཇས་གཞན་དམིགས་རུང་མ་དམིགས་པའི་བཅད་པའི་སྒྲོན་འདི་གཤོན་པར་དཀའ་
ཞིང་འཇུག་པའི་བྱིར། དོན་དང་ཤེས་པའི་མྱོང་བྱེད་ཇས་གཞན་རིམ་གྱིས་མི་སྒྲུབ་པར་ཐལ། དེ་
དམིགས་རུང་མ་དམིགས་པས་ཁེགས་པའི་བྱིར་ཅེས་བཤོ།

ཅ་བ། འདི་སྒྲུང་སྒྲོན་པོ་ལ་སོགས་པའི།

རྣམ་གཅིག་ཉིད་དམ་མྱོང་བ་གཅིག་། །༡༡༠

རྟོགས་ཀྱི་སྒྲོན་པོར་སྒྲུང་བ་ནི།

མྱོང་ལ་མྱོང་བ་གཞན་མ་ཡིན།

དེའི་རྒྱ་མཚན་འདི་ལྟར། གཤམ་ཁྲོན་སྒྲོན་པོར་སྒྲུང་བའི་མྱོང་བ་སྒྲ་སྒྲུང་དབང་ཤེས་
ལ་དེ་མྱོང་བའི་མྱོང་བྱེད་ཇས་གཞན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དབང་ཤེས་ཀྱིས་སྒྲོན་པོ་འཛིན་
པའི་ཆེ། སྒྲོན་པོའི་རྣམ་པ་ཅན་གཅིག་ཉིད་དམ། དེ་མྱོང་བའི་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་གཅིག་རྟོགས་ཀྱི།
སྒྲ་སྒྲུང་ལས་ཇས་གཞན་པའི་དེ་མྱོང་བྱེད་མ་རྟོགས་པའི་བྱིར། ལ་སོགས་པའི་སྒྲས་སེར་འཛིན་
སོགས་སྤྲད་དོ།

གཉིས་པ་ཤིན་ཏེ་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་འཇུགས་པར་བཞེད་རྣམས་ཁ་བྱིར་སྒྲོགས་རྣམས་ཡུལ་འཛིན་བ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བ་ཤི་ལ་
(གཉིས)། བྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་ལ་སྒྲོ་འཕོ་བ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། རིགས་པ་

གཞན་བསྟན་པ་ལོ། །དང་པོ་། ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་ལ་སྒོ་འཛོལ་མི་སྤྱོད་པར་ཐལ་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ཀྱི་ལ་(གསུམ།) ཐལ་
བ་དགོད་པ། དེའི་བྱུང་བ་བསྟུན་པ། དེའི་ལན་དགག་པ་ལོ། །

དང་པོ་། ཐལ་བ་དགོད་པ་ཀྱི།

ཙམ། ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་རྗེས་སྤྱོད་བར། །

འགྱུར་བ་དེ་ལའང་བྱན་པ་མཐོང་། །༡༡

དེ་ནི་གང་གིས་སྤྱོད་བ་ཡིན། །

སྤྱོད་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་ཤེས་པ་བྱི་མ་རྗེས་གཞན་གྱིས་རྗེས་སྤྱོད་བར་འགྱུར་བར་འདོད་
བ་དེའང་། སྤྱོད་བྱེད་ཤེས་པ་བྱི་མ་དེ་ནི་གང་གིས་སྤྱོད་བ་ཡིན་ཏེ། སྤྱོད་བྱེད་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་
ལའང་བྱན་པ་མཐོང་བའི་བྱིར།

ཙམ། གལ་ཏེ་དེ་ཡང་གཞན་གྱིས་ན། །

གལ་ཏེ་སྒོ་བྱི་མ་དེ་ཡང་སྤྱོད་བྱེད་རྗེས་གཞན་གྱིས་སྤྱོད་འོ་ཞེན།

ཙམ། ཤེས་རིག་འབྲེང་བ་རྗེས་འབྲེལ་ཅན། །

འདི་སྤྱོད་དེ་ནི་གང་ཞིག་ཡིན། །༡༢

ཤེས་པ་སྤྱོད་པར། དེ་རིག་ཅིང་སྤྱོད་བའི་བྲེང་བ་སྤྱི་རྗེས་སྤྱོད་པ་ཅན་ཤེས་པ་བྱི་མ་
འདི་སྤྱོད་བྱེད་དེ་ནི་གང་ཞིག་ཡིན་ཏེ། སྤྱོད་བྱེད་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་རྒྱ་མེད་དུ་མི་འཐད་པའི་བྱིར།

ཙམ། གལ་ཏེ་སྤྱོད་ཏེ་ཉིད་ན། །

གལ་ཏེ། སྤྱོད་བྱེད་ཀྱང་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་པ་གི་སྤྱོད་བྱེད་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེན།

ཙམ། ཡུལ་གཞན་ལ་ནི་འཕོ་མི་འགྱུར། །

སྤྱོད་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། ཡུལ་གཞན་སྤྱོད་པོ་ལ་འཕོ་ཞིང་དམིགས་པར་མི་འགྱུར་བར་
ཐལ། རང་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་དེ་གཟུང་དོན་གྱི་སྤྱོད་པ་དམིགས་ཤིང་སྤྱོད་བའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ རིམ་བུ་བསྒྲུབ་པ་ཀྱི།

ཙམ། གཞུང་བའི་མཆན་ཉིད་ཀྱིར་གྱུར་པ། །

ཉེ་བ་སྐྱེད་བྱེད་སྒོ་དེ་དག ། ༡༡༣

མི་འཛིན་པར་ནི་ཤེས་ཕྱི་མ། །

ཅི་ལྟར་གཞན་ནི་འཛིན་པར་འགྱུར། །

སྔོས་ཤིང་ཤེས་པ་ཕྱི་མ་དེ་ཆོས་ཙན། སྔོང་བྱ་སྒོ་སྔ་མ་དེ་དག་མི་འཛིན་པར་ཅི་ལྟར་གཞན་སྔོན་པོ་འཛིན་པར་འགྱུར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྔོང་རང་གི་སྔོང་བྱ་སྒོ་སྔ་མ་དེ་སྔོང་གི་གཞུང་བའི་དོན་གྱི་མཆན་ཉིད་ཀྱིར་^[1]གྱུར་པའི་སྒྲོན་མ་ཡུལ་དུ་ཉེ་བ་དང་། དེ་སྔོང་གི་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ། ཕྱི་རོལ་ཉེ་བར་གནས་པ་ན། རང་གི་སྔོང་བྱེད་སྒོ་ཕྱི་མ་སྐྱེ་བ་ལ། དེས་གོགས་བྱས་པས་སྒོ་ཕྱི་མ་དོན་ལ་འཕྲོའི་ཞི་ན།

ཙམ། བདག་ལ་ཤེས་བསྐྱེད་རང་བཞིན་དུ། །

ངེས་པའི་ནང་གི་ཡན་ལག་ནི། ། ༡༡༤

དེ་དག་ལ་གཞན་ཕྱི་ཡི་ནི། །

ཡན་ལག་གང་གིས་གོགས་བྱེད་འགྱུར། །

སྔོས་ཤིང་ཤེས་པ་ཕྱི་མ་དེའི་ནང་གི་ཡན་ལག་གི་རྒྱ་སྔོས་ཤིང་ཤེས་པ་སྔ་མ་དེ་དག་ཆོས་ཙན། སྔོང་གིས་ཕྱི་མ་དེ་བསྐྱེད་པ་ལ་གཞན་ཕྱི་ཡི་ཡན་ལག་གང་གིས་ཀྱང་གོགས་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྔོང་བདག་ལ་དམིགས་པའི་སྔོས་ཤིང་ཤེས་པ་ཕྱི་མ་དེ་གཞུང་ཡུལ་དང་ཉེར་ལེན་གཉིས་ཀའི་སྒྲོན་མ་བསྐྱེད་པའི་རང་བཞིན་དུ་རུས་པ་ངེས་པའི་ཕྱིར།

ཙམ། ཕྱི་རོལ་དོན་ནི་ཉེ་བས་ཀྱང་། །

[1] སྔོན་མཆན་ཉིད་ཀྱི་སྔོང་བྱུར་གྱུར་པའི།

དེ་ལ་གོགས་བྱེད་རུས་མ་ཡིན། །༡༡༥

གཞན་དུ་ཡུལ་ནི་ཉེ་བ་ན། །

འགས་ཀྱང་སྒོ་སྤྱོད་མི་འགྱུར་རོ། །

གཞན་ཡང་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཉེ་བས་ཀྱང་སྒོ་སྤྱོད་མ་དེས་ཕྱི་མ་དེ་བསྐྱེད་བ་ལ་གོགས་བྱེད་
རུས་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཞན་དུ་ན། ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་ནི་བ་ན། སྐྱེས་བུ་འགས་ཀྱང་རང་རྒྱུད་
གྱི་སྒོ་སྤྱོད་བར་མི་འགྱུར་བའི་བྱིར།

ཅ་ག། དོན་དེ་མིན་པའི་གནས་སྐབས་འགལ། །

ཡོད་མིན་དེས་ན་ཅ་བ་ནི། །༡༡༦

མེད་ན་སྒོ་ཡི་བྲན་བ་ཡང་། །

མེད་ཕྱིར་འདོད་བ་ཨ་རེ་མཛེས། །

ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཉེ་བར་ཡོད་བ་མ་ཡིན་པའི་གནས་སྐབས་འགལ་ཞིག་ཏུ་སྒོ་སྤྱོད་བ་ཡང་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་མི་ཉེ་བའི་སྐབས་འགལ་ཡང་ཡོད་བ་མིན་པའི་བྱིར། སྒོ་ཡི་བྲན་བ་ཡང་མེད་
པར་ཐལ། ཅ་བ་སྤྱོད་བ་མེད་བ་དེས་ན་འི་བྱིར། ཐུབ་པར་ཐལ། སྤྱོད་བ་མེད་པའི་བྲན་བ་འདོད་བ་
ཨ་རེ་མཛེས་མི་འཐད་པའི་བྱིར།

ཅ་ག། འདས་སོགས་ནུས་རྟོག་གང་དག་ལ། །

དོན་ཉེ་བ་ནི་ཡོད་མིན་ལ། །༡༡༧

འཕོ་བའི་རྒྱ་ནི་མེད་པའི་བྱིར། །

དོན་ལ་སྤྱོད་བ་མི་སྤྱོད་འགྱུར། །

འདས་པའི་སྐྱེས་སོགས་ལ་ནུས་པར་རྟོག་པའི་སྒོ་གང་དག་ཆོས་ཅན། སྤྱོད་དོན་ལ་འཕོ་
བའི་རྒྱ་མེད་པར་ཐལ། སྤྱོད་ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུང་དོན་ཉེ་བར་ཡོད་བ་མིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན།

དོན་ལ་སྒྲོད་པ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར།

གསུམ་བུ་དེའི་ལན་དགག་པ་ཀླུ་ལ་(གཉིས།) བྱི་རོལ་དོན་ལ་འཕོ་བའི་ཚུལ་གྱི་ལན་དགག་དོན་
དང་རྣམ་ཤེས་སྤྲ་མ་ཅིག་ཅར་འཛིན་པའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་དེ་བྱི་རོལ་དོན་ལ་འཕོ་བའི་ཚུལ་གྱི་ལན་
དགག་པ་ཀླུ་ལ་(གཉིས།) དགག་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ། དོན་བསྐྱུ་བའོ། །དང་པོ་དེ་དགག་པ་རྒྱས་པར་བཤད་
པ་ཀླུ་ལ་(གཉིས།) རྫོ་སྤྲ་མས་ཕྱི་མ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ཟད་ནས་འཕོ་བ་དགག་ཀྱི་ཡིན་ཡང་གཟུང་
ཡུལ་མིན་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་དེ་རྫོ་སྤྲ་མས་ཕྱི་མ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ཟད་ནས་འཕོ་བ་དགག་པ་ཀླུ་ལ་(གཉིས།) ཐལ་
བ་དགོད་པ་དང་། ཅོད་པ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་དེ་ཐལ་བ་དགོད་པ་ཀླུ་ལ།

ཙ་བ། གལ་ཏེ་བདག་ལ་ཤེས་བསྐྱེད་པའི།

རྒྱས་པ་རིམ་གྱིས་ཟད་པ་ན། །༡༡

ཡུལ་གཞན་ལ་ནི་འཕོ་འགྱུར་ན། །

གལ་ཏེ། རྫོ་སྤྲ་མ་བདག་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་པ་ཕྱི་མ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་རིམ་
གྱིས་ཟད་པ་ན། ཤེས་པ་ཕྱི་མ་ཡུལ་གཞན་ཕྱི་རོལ་ལ་འཕོ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེན།

ཙ་བ། དོན་རྫོ་དེ་ནི་གང་ལས་ཡིན། །

སྤང་གི་རྫོ་ནི་རྒྱས་ཟད་ན། །

དོན་ལ་འཕོས་པའི་རྫོ་དེ་ཉིད་ཆོས་ཅན། རྒྱ་གང་ལས་ཀྱང་སྐྱེས་པ་ཡིན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
ཤེས་པ་གང་ཞིག་ཁྱོད་རང་གི་སྤང་གི་རྫོ་ནི་ཁྱོད་བསྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ཟད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བར་ཐལ།

ཙ་བ། དོན་ལ་འཕོ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། །༡༢

རྫོ་སྤྲ་མེད་པར་རྫོ་མ་ཡིན། །

དོན་གཞན་ཆགས་ཞེས་རྒྱས་ཉམས་ན། །

ཤེས་པ་སྐྱེ་བ་མ་གཏོགས་ཕྱིར།

སྐྱོ་སྐྱོན་མ་རྣམས་པ་ཅན་མེད་པར་སྐྱེ་བ་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཡིད་
གཟུགས་མཛེས་ཀྱི་དོན་གཞན་ལ་ཆགས་ནས། སྐྱེ་འཛིན་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པའི་རྣམས་པ་ཉམས་ན།
ཤེས་པ་དེ་སྐྱེ་བ་ཆད་མས་མ་ཏོགས་པའི་ཕྱིར། བོད་གི་ཐལ་བ་འདོད་ན། སྐྱོ་སྐྱེ་མ་དོན་ལ་འཕོ་
བར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ་ལོ།

རྒྱུ་པ་འདི་ཁ་ཅིག་རྒྱུ་གི་འབྲེལ་ཆིག་ཏུ་མཛད་དེ། དེགས་པའི་འབྲེལ་གི་དབང་དུ་བྱས་
ན་ཅ་ཆིག་ཏུ་མཛོད་ནོ།

གཉིས་པ་ཉི་ཅོད་བསྐྱེད་པ་ཤེས་པ་(གཉིས)། ལན་དངོས་དང་། དེ་ལ་ཅོད་སྐྱེད་རོ།

དང་པོ་ཉི་ལན་དངོས་ཤིན། འོན་ཀྱང་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འཇུག་ཤེས་དུག་ཀའི་ཉེར་ལེན་དུ་
བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཡིད་བྱེད་སྐྱེ་མའི་རྣམས་པ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཇེས་སུ་འགྲོ་ཞྱག་བྱེད་པའི་ཕྱིར།
ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། ཀུན་གཞི་ལས་སྐྱེ་ན། ཡིད་བྱེད་སྐྱེ་མའི་རྣམས་པ་ཉམས་ཀྱང་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས།

ཅན། ཅིག་ཅར་དེགས་མི་མ་ཐུན་སྐྱེ་ཡང་། ॥༥༩०

ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་སེམས་གཅིག་གིས།

རྣམས་པ་ཉམས་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར།

ཀུན་གཞི་ལས་གཞན་འབྱུང་བ་མེན།

ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཁས་ལེན་པ་དག་གི་ལྟར་ན་ཡང་། དུས་ཅིག་ཅར་དེ་ལས་
རྣམ་ཤེས་དེགས་མི་མ་ཐུན་དུ་མ་སྐྱེ་ཡང་། ཡིད་གཟུགས་མཛེས་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་པའི་སྐྱབས་
འགར་ཀུན་གཞི་ལས་འཇུག་ཤེས་གཞན་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་དེ། དེའི་ཆེ་ཡིད་གཟུགས་ལ་གཏོད་
པའི་ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་སེམས་གཅིག་གིས་འཇུག་ཤེས་གཞན་བསྐྱེད་པའི་རྣམས་པ་ཉམས་པར་
བྱས་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཁས་ལེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། དེ་མ་ཐག་

ཉེན་ནམ་ཡང་མེད་པ་མ་ཡིན་པས། དབང་ཡིད་ཡོད་པའི་སྐྱབས་འགར་སྒྲ་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་མི་
སྒྲེ་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བའི་ཚོད་པ་འདི་ལ། ལན་ཇི་ལྟར་འདེབས་ཤེ་ན། དེར་ཡང་སྒྲོན་མེད་དེ།
ཡིད་བྱེད་གྱི་རྒྱས་པ་ལ་ཡང་བལྟོས་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ལན་འདེབས་པ་ཡིན་གྱི། འདིར་
འཇུག་ཤེས་ལས་ཇུས་ཐད་དང་པའི་ཀུན་གཞི་སྐྱབ་བཞེད་པ་མིན་ནོ། །

ཙམ། དེ་ལྟ་མིན་ན་ཡིད་འཇུག་ནི། །༡༩༡

མཚུངས་ལ་ཡིད་གཞན་ལྟོས་མི་འགྱུར། །

ཡེ་ཤེས་རིམ་བཞིན་སྒྲེ་བས་ཀྱང་། །

ལྟོས་པ་རབ་ཏུ་གྲུབ་པ་ཡིན། །

ཡིད་སྤྲུལ་ཡུལ་གྱི་འཇུག་པ་མཚུངས་པ་ཅན་ལ་ཡིད་བྱི་མ་གཞན་སྒྲེ་བ་ལྟོས་པར་མི་འགྱུར་
བར་ཐལ། སྒྲོ་བྱི་མ་སྤྲུལ་རྒྱས་པ་ཅན་ལ་བལྟོས་པ་དེ་ལྟ་མིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲོ་བྱི་མ་སྤྲུལ་རྒྱས་པ་ཅན་ལ་
བལྟོས་པར་རབ་ཏུ་གྲུབ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡིད་དོན་གཞན་ལ་ཆགས་པའི་ཆོ། ཤེས་པ་གཞན་མི་སྒྲེ་
བའི་རིགས་པར་མ་ཟད། ཡིད་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རིམ་བ་བཞིན་སྒྲེ་བས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་དྲི་ལ་ཚོད་སྐར་ཏེ་ནི།

ཙམ། ཡིད་གཅིག་ཡིན་ཕྱིར་གཞན་ལ་ནི། །༡༩༢

ཆགས་པ་གཞན་ལ་མི་འཕྲོའི་ཕྱིར། །

ཤེས་གཞན་མི་སྒྲེ་ཞེན་.....། །

བྱེ་བྲག་པ་ན་མེ། ཡིད་རྒྱལ་སྤུང་ཅམ་གྱི་རྟག་པ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྤེའི་སྒྲོར་ཞུགས་
ཏེ། ཡུལ་གཞན་ཇི་ལ་ཆགས་པ་ན། དབང་པོ་གཞན་ལ་མི་འཕྲོ་བའི་ཕྱིར། ཤེས་པ་གཞན་མི་སྒྲེ་བ་
ཡིན་གྱི། རིགས་འབྲེའི་ཤེས་པ་གཞན་རྒྱས་པ་ཅན་ལ་བལྟོས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།

ཙམ།མིན། །

ལ་ལར་ཅིག་ཅར་འབྱུང་ཕྱིར་རོ།

འབྲུག་པ་མཚུངས་ལ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། །༡༩༣

ཐམས་ཅད་ཆེ་གཞན་རྟོགས་མི་འགྱུར།

ཡིད་རྟག་པ་གཅིག་ཡིན་པས་ཤེས་པ་རེ་རེ་ཁོ་ན་སྐྱེ་བ་མིན་པར་ཐལ། སྐབས་ལ་ལར་
ཤེས་པ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། འབྲུག་ཤེས་དུག་ཀ་ལུལ་ལ་འབྲུག་པ་མཚུངས་པར་
ཡོད་པ་ལ་ཡང་། ལུལ་གཅིག་ལས་གཞན་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། དུས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
ཆེ་ཡིད་གཅིག་ཁོ་ནར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།

ཙ་བ། བདག་ཡིད་ལྡན་པ་ཅམ་ལས་ནི།

སྐྱེ་ནའང་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བར་འགྱུར།

ཁྱོད་རང་ལྟར་ན་ཡང་ཤེས་པ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། རྟག་པའི་རུས་པ་
ཉམས་པ་མི་སྲིད། བདག་ཡིད་རྟག་པ་ཐུག་པའི་ལྡན་པ་ཅམ་ལས་ཤེས་པ་སྐྱེ་བའང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཙ་བ། གཅིག་ལས་བྱ་བ་གཅིག་ཡིན་ནའང་། །༡༩༤

བྱེད་པ་ཡིད་གཅིག་ལས་བྱ་བ་གཅིག་ཡིན་པས་ཤེས་པ་རེ་རེ་ཁོ་ན་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེན།

ཙ་བ། ཅི་ལྟར་མར་མེ་དུ་མས་མཐོང་།

རིམ་གྱིས་ཀྱང་རུས་མེད་འགྱུར་ཏེ།

ཕྱིས་ཀྱང་བྱེ་བྲག་མེད་ཕྱིར་རོ།

ཅི་ལྟར་མར་མེ་གཅིག་སྐྱེས་བྱ་དུ་མས་མཐོང་བ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། བྱེད་པ་གཅིག་གིས་བྱ་
བ་གཅིག་ཁོ་ན་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཡིད་ཆོས་ཅན། རིམ་གྱིས་ཀྱང་ཤེས་པ་དུ་མ་བསྐྱེད་པའི་རུས་པ་
མེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཅིག་ཅར་དུ་མ་མི་སྐྱེད་པ་གང་ཞིག་ཕྱིས་ཀྱང་རུས་པ་མི་འདྲ་བའི་བྱེ་
བྲག་མེད་པའི་ཕྱིར།

ཙམ། འདིས་ལུས་སྦྱིས་བྱ་བ་གང་པ་ཡིན། །༡༣༥

ཡིད་ཉག་པ་གཅིག་གིས་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པ་འགོག་པའི་རིགས་པ་འདིས་ནི། རྒྱུང་པན་
འབྱུང་བའི་ལུས་ཉག་པས་ཤེས་པ་དུ་མ་བསྐྱེད་པ་དང་། གངས་ཅན་སྦྱིས་བྱ་ཉག་པས་ལུས་དུ་མ་
ལ་ལོངས་སྦྱོང་པ་ལ་སྦྱོར་བཞུགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཉག་པས་བྱ་བ་གང་ཡང་མི་བྱེད་པའི་བྱིས།

ཙམ། གལ་ཏེ་འདྲ་བྱེད་ལས་དེས་ན། །

དེ་བྱིས་གང་ལས་སྒྲོ་ཉིད་ལས། །

ཞེན་.....། །

རིགས་པ་ཅན་པན་རེ། གལ་ཏེ། བདག་གི་ཡོན་ཏན་འདྲ་བྱེད་ལས་ཤེས་པ་རེ་རེ་ཁོ་ན་སྦྱེ་
བར་དེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེས་ནི་འབྲས་བྱ་བསྐྱེད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཉག་པའི་བྱིར་ཉག་པ་
མ་ཡིན་གྱི་དེ་བྱིས་སྦྱིས་པའོ་ཞེ་ན། རྒྱ་གང་ལས་སྦྱིས་བྱིས་པས། སྒྲོ་སྦྱ་མ་ཉིད་ལས་སོ་ཞེ་ན།

ཙམ།ཡིན་མོད་འདོད་པ་ཉིད། །

ཤེས་པ་བྱི་མའི་ཉེར་ལེན་དེ་མིང་ཇི་ལྟར་ཡང་རུང་སྒྲོ་སྦྱ་མ་ལས་སྦྱེ་བ་ཡིན་མོད་གྱི་མི་
འདོད་པ་རུང་ཟད་ཀྱང་སྦྱབ་པ་མེད་པར་ཐལ། སྒྲོ་སྦྱ་མ་རུས་པ་ཅན་ལ་བསྟོས་ནས་བྱི་མ་སྦྱེ་བ་
ཁོ་སོ་ཡང་འདོད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིས།

གཉིས་པ་༼རྒྱ་ཡིན་ཡང་གཟུང་ལུལ་མིན་བ་དགག་པ་༽ལ་(གཉིས)། དགག་པ་དངོས་དང་། དེའི་ལན་
དགག་པའོ། །

དང་སོ་༼དགག་པ་དངོས་༽ནི། སྒྲོ་སྦྱ་མ་བྱི་མའི་རྒྱ་ཡིན་ཡང་གཟུང་དོན་གྱི་རུས་པ་ཉམས་
པའི་ཆེ་བྱི་མ་དོན་ལ་འཕྲོའོ་ཞེ་ན།

ཙམ། གཟུང་ལ་གཟུང་ཉིད་སྦྱེད་བྱེད་ལ། །༡༣༦

གཞན་མིན་སྦྱེད་བྱེད་ཉིད་མཆོན་ཉིད། །

གཟུང་དོན་ལ་གཟུང་དོན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིན་ས་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ལས་གཞན་པའི་རྒྱས་པ་ཡོད་
པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་འདྲི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་གཟུང་དོན་གྱི་མཆོད་ཉིད་
ཡིན། ཉེར་ལེན་སྒྲོ་སྤྲ་མས་བྱི་མའི་གཟུང་དོན་བྱེད་པའི་བྱིར། སྤང་བས་མ་ངེས་སོ་ཞེན།

ཙ་བ། སྤང་བ་གཟུང་བ་མ་ཡིན་མེད། །

ཆ་མེད་པ་ལ་སྤྲ་སོགས་མེད། །

ཡུལ་དབང་བར་གྱི་སྤང་བ་རང་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་བའི་དོན་མ་ཡིན་
བཞིན་དུ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་མེད་པར་ཐལ། དེ་དེའི་གཟུང་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར། སྤང་བ་བཞིན་དུ་
ཉེར་ལེན་ཤེས་པ་སྤྲ་མས་བྱི་མའི་གཟུང་དོན་མི་བྱེད་པའི་དཔེ་དོན་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
སྤང་བ་ཐག་ཉེ་བ་རིང་བ་དང་རགས་པ་སྤྲ་བར་སོང་ནས་དབང་མངོན་གྱིས་མ་གཟུང་བ་སྤིང་གྱང་།
ཡུལ་གྱི་ཆ་མེད་པའི་ཤེས་པ་སྤྲ་མ་ལ་སྤྲ་རགས་སོགས་མེད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་༼དེའི་ལན་རགས་པ་༽ཞི།

ཙ་བ། གཟུང་བའི་རྒྱས་པ་ཉམས་འགྱུར་གྱི། །༥༩་

སྐྱེད་བྱེད་བདག་ཉིད་གཞན་མིན་ན། །

གལ་ཏེ། ཤེས་པ་སྤྲ་མ་ལ་རྒྱས་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཤེས་པ་བྱི་མའི་གཟུང་དོན་གྱི་རྒྱས་པ་
དང་། ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱས་པ་གཉིས་ལས་སྐབས་འགར་གཟུང་བའི་རྒྱས་པ་ཉམས་ནས་བྱི་མ་དོན་ལ་
འཕོ་བར་འགྱུར་གྱི། སྐྱེད་བྱེད་ཉེར་ལེན་གྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་རྒྱས་པ་གཞན་ཉམས་པ་མིན་ནོ་ཞེན།

ཙ་བ། གཟུང་བའི་མཆོད་ཉིད་ཅན་ལ་ནི། །

གཟུང་ལས་སྐྱེད་བྱེད་གཞན་མེད་དེ། །

གཟུགས་སོགས་དེ་ལྟ་མིན་པར་ནི། །༥༩་

སྒོ་ལ་དངོས་སུ་ཕན་འདོགས་མེད། །

ཤེས་པ་སྒྲུབ་མཆོས་ཅན། ཤེས་པ་བྱི་མའི་གཟུང་དོན་ལས་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱས་པ་
གཞན་མེད་དེ། བྱི་མ་དེས་ཁྱོད་གཟུང་དོན་གྱི་སྒྲོན་པ་གཟུང་བའི་མཆོན་ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིས།
གཟུགས་ཀྱི་སྒྲོན་པ་ཆོས་ཅན། རང་འཛིན་བྱེད་ཏུ་བསྐྱེད་པ་དེ་ལྟ་མིན་པར་རང་འཛིན་དབང་པོའི་
མངོན་སྲུང་གི་སྒྲོ་ལ་དངོས་སུ་པན་འདོགས་པའི་རྒྱས་པ་མེད་དེ། དེ་ལ་རང་འབྲེལ་རྣམས་དངོས་
སྲུག་ཏོད་བྱེད་ཡིན་པའི་བྱིས།

ཙམ། གཟུང་བའི་མཆོན་ཉིད་ལས་འདི་ཡི། །

དེ་དངོས་དེས་པ་གཞན་ཅི་ཡོད། །

སྒྲོ་ལའང་དེ་ཡོད་དེ་ཡི་བྱིས། །༥༩༥

དེ་ཡང་དེ་ཉིད་ཏུ་རྣམ་གཞན། །

དཔེ་དེ་ལྟར་སྒྲོ་སྒྲུབ་པ་དེ་ཡང་བྱི་མའི་གཟུང་དོན་དེ་ཉིད་ཏུ་རྣམས་པར་གནས་པར་ཐལ། སྒྲོ་
སྒྲུབ་པ་ལའང་བྱི་མ་དེ་ཡི་རང་འཛིན་བྱེད་ཏུ་དངོས་སུ་བསྐྱེད་པ་དེར་ཡོད་པ་དེའི་བྱིས། རྒྱབ་སྒྲེ།
གཟུང་བའི་དོན་གྱི་མཆོན་ཉིད་རང་འཛིན་བྱེད་ཏུ་དངོས་སུ་བསྐྱེད་པ་ལས་གཞན་གཟུང་དོན་འདི་
ཡི་དངོས་པོར་འཛིག་པའི་ཐབས་ཀྱི་དེས་པ་གཞན་ཅི་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིས།

ཤེས་པ་རང་འཛིན་བྱེད་ཏུ་བསྐྱེད་པ་བྱིའི་གཟུང་དོན་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་གྱི། བྲང་སྒྲོའི་མ་
ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཤེས་པ་སྒྲུབ་མཆོས་ཅན། ཤེས་པ་བྱི་མའི་གཟུང་དོན་ཏུ་ཐལ། དེ་རང་འཛིན་བྱེད་ཏུ་
དངོས་སུ་བསྐྱེད་པའི་བྱིས། རྒྱབ་པར་ཐལ།

ཙམ། འཛིན་པ་ཡི་ནི་ཉེར་ལེན་དང་། །

སྐྱོང་བ་སེམས་ཀྱི་གཟུང་མཆོན་ཉིད། །

བྲང་སྒྲོའི་གཟུང་དོན་ཡོད་ན་རང་འཛིན་པར་བྱེད་པ་ཡི་ཉེར་ལེན་ཡིན་པ་དེ་སྐྱོང་བ་
སེམས་ཀྱི་གཟུང་དོན་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིས། འདི་ནི་བརྟག་པ་མཐའ་གཟུང་གི་ཚུལ་ཡིན་

གྱི། རང་ལུགས་ལ་སྒྲིའི་གཟུང་དོན་ཁས་ལེན་པ་མིན་ནོ། །

འོན་གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་རིག་པ་ནུལ་འབྱུང་བའི་གཞན་སེམས་ཤེས་བའི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་ཉེར་
ལེན་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ནང་སྒོ་ལ་བསྟོས་བའི་གཟུང་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེན།

ཙ་ག། གཟུགས་སོགས་དང་ནི་སེམས་དེ་ལྟར། ། ༡༣༠

གཟུང་བའི་མཚན་ཉིད་དཔྱད་པ་འདི། །

མ་དག་སྒོ་ཅན་ལ་ཡིན་གྱི། །

ནུལ་འབྱུང་རྟོགས་པ་བསམ་མི་བྱལ། །

གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དབང་བོའི་མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་དོན་དུ་བཞག་པ་དང་། སེམས་
སྣ་མ་བྱི་མའི་ཉེར་ལེན་ཡང་ཡིན་སྟངས་བྱ་ཡང་ཡིན་ན། དེའི་གཟུང་དོན་དུ་ཐལ་བ་འཕངས་པ་ལ།
གཞན་སེམས་ཤེས་བའི་མངོན་ཤེས་གནོད་བྱེད་དུ་མི་འཇུག་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་གཟུང་བའི་དོན་
ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྟོད་པ་འདི། རང་རིག་ཁས་མི་ལེན་པའི་མ་དག་པའི་སྒོ་ཅན་ལ་དངོས་སྟོབས་
ཀྱི་ཆད་མའི་གནོད་བྱེད་སྟོན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། ནུལ་འབྱུང་བའི་གཞན་སེམས་
ཤེས་བའི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་རྟོགས་པ་རྟོགས་ཚུལ་དང་བཅས་པ་རྩ་ལོ་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་
ཀྱི་ཆད་མས་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་བའི་ཕྱིར། འདི་ཡི་དོན་བཤད་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་གྱི། ནུལ་འབྱུང་
བའི་རྟོགས་པ་སོ་སྟེའི་ཆད་མས་རྟོགས་མི་རུས་པར་སྟོན་པ་མིན་ཏེ། ནུལ་འབྱུང་བའི་རྟོགས་
པ་འགའ་ཞིག་སོ་སྟེའི་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཆད་མ་དང་། ཁ་ཅིག་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་གིས་ཅི་
རིགས་སུ་བྱལ་བའི་ཕྱིར་སོ་སྟེའི་དོན་རིག་མངོན་སུམ་ཡིན་ན། དེས་བར་དེའི་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་
ཆད་མས་བྱལ་བས་བྱལ་བ་ཡང་མིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་སྐབས་སུ་བཤད་ཅིན་
པའི་ཕྱིར། སྒོ་སྣ་མ་བྱི་མའི་གཟུང་དོན་ཡིན་ཡང་དེས་འགའ་གཟུང་དོན་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ།
གཟུགས་ལ་སོགས་པ་བཞེན་ནོ་ཞེན།

ཅུབ། དེ་ལ་སྤྱི་ཐོག་སངས་རྒྱལ་ཡིས། ༡༥༣༡

གཟུང་བ་གཟུང་མིན་ཉིད་འགྱུར་ན།

གཞུགས་སོགས་སྒོ་ལ་སྤར་མེད་གང་། །

ཕྱིས་སྐྱེད་པ་ནི་ཅི་ཞིག་ཡིད། །

དཔེ་དོན་མི་མཚུངས་ཏེ། གཞུགས་ལ་སོགས་པ་སྤར་གཞུང་པ་ཕྱིས་གཞུང་དོན་མིན་པ་
 ཉིད་ཏུ་འལྱར་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་ལ་སྤར་རགས་པ་ཕྱིས་སྤར་བ་ལ་སོགས་པའི་འགལ་སྟེན་
 ཡི་རོ་བོ་ཡིས་དེ་སྤར་འལྱར་བའི་ཕྱིར། གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་སྤོ་སྤར་ལ་སྤར་མེད་པའི་རང་
 མུང་ལུང་སྤོ་སྤེལ་མི་སྤོང་བའི་འགལ་སྟེན་གང་ཕྱིས་སྤེལ་བ་ཅི་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་
 སྤལ། མུང་ལུང་མེད་པའི་སྤོ་སྤེལ་ཡིད། དེ་ཡང་མུང་ལུང་དོན་གཞན་ཡིས་མུང་བས་ཁྲབ་བའི་ཕྱིར།
 གཉིས་པ་དོན་མཚུངས་ཏེ།

ཅ་བ། དེ་ཕྱིར་རང་སྒོ་འཛིན་འགྱུར་ན། །༥༣༩

དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱ་ཡི་སེམས།

གང་ཡིན་དེ་ཉིད་འཛིན་འགྱུར་བ།

དེས་ན་དོན་གཞན་རྟོགས་མི་འགྱུར།

ཆོ་ཁྱི་མ་ས་ཆོ་ལས་དོན་གཤམ་རྟོགས་པར་མི་ལྟུང་བར་ཐལ། དེས་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱ་ཡི་
མེམས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཁོ་ན་འཛིན་པར་ལྟུང་བ་དེས་ནའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་ཆོ་མ་ཁྱི་
མ་ཁོ་ནས་འཛིན་ཅིང་ཕྱོད་པར་ལྟུང་བ་དེའི་ཕྱིར།

གཞུང་དོན་མི་དངོས་ལོ་ལ་གཞུང་དོན་ལས་གཞན་པའི་རྒྱས་པ་མེད་པ་མི་འཐད་དེ།
དངོས་ལོ་རྣམས་ལ་རྒྱས་པ་དོན་གཞན་དུ་མ་དང་ལྟན་པའི་མི་དངོས་ཞིག།

ཅ་བ། རྒྱས་བ་དུ་མ་གཅིག་མེད་ཀྱང་། །༥༣༣

དངོས་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་འབྲས། །

གཅིག་དང་དུ་མ་བྱེད་ཅེས་བཞིན། །

གལ་ཏེ་གཅིག་ལས་དུ་མ་མིན། །

དངོས་པོ་རྣམས་ལ་རྒྱས་པ་དོན་གཞན་དུ་མ་ཡོད་པས་འབྲས་བྱ་དུ་མ་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། རྒྱས་པ་ཅན་ལས་རྩས་ཐ་དད་པའི་རྒྱས་པ་དུ་མ་དང་གཅིག་མེད་ཀྱང་། དངོས་པོ་རྣམས་
ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་རང་གི་འབྲས་བྱ་གཅིག་དང་དུ་མ་བྱེད་ཅེས་བཞིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ། དངོས་པོ་
གཅིག་ལ་རྒྱས་པ་དོན་གཞན་དུ་མ་ཡོད་པས་འབྲས་བྱ་དུ་མ་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ལྟ་མིན་ན་གཅིག་
ལས་དུ་མ་འབྱུང་བ་མིན་ནོ་ཞེས།

ཙ་བ། མ་ཡིན་འགའ་ཞིག་གཅིག་ལས་གཅིག ། ༡༣༧

འབྲས་བྱ་ཆོགས་པ་དག་ལས་བྱུང་། །

རྒྱས་པ་དོན་གཞན་དུ་མ་ཡོད་པས་རྒྱ་གཅིག་ལས་འབྲས་བྱ་དུ་མ་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
དངོས་པོ་འགའ་ཞིག་རིགས་འདྲ་སྤྱུ་མ་གཅིག་ལས་ཕྱི་མ་གཅིག་འབྱུང་། འབྲས་བྱ་པལ་ཆེར་རང་
གི་རྒྱ་རྒྱེན་དུ་མ་ཆོགས་པ་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

འོན་ཏེ་ལྟར་གཅིག་ལས་དུ་མ་འབྱུང་ཞེས་བཞིན་ཅེས།

ཙ་བ། གཅིག་ཀྱང་ཆོགས་པ་གཉིས་འབྱུར་ཕྱིར། །

དེ་ནི་དུ་མ་བྱེད་ཅེས་བཞིན། །

རྒྱས་པ་ཅན་ལས་དོན་གཞན་པའི་རྒྱས་པའི་དབང་གིས་གཅིག་ལས་དུ་མ་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། རྒྱ་གཅིག་ཀྱང་རང་གི་འབྲས་བྱ་སོ་སོ་ལ་བསྐྱེས་ནས་ཉེར་ལེན་དང་ལྟན་ཅིག་བྱེད་རྒྱེན་
ཀྱི་ཆོགས་པ་གཉིས་སུ་འབྱུར་བས། དེ་ནི་རང་གི་འབྲས་བྱ་དུ་མ་བྱེད་ཅེས་བཞིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཉིན་དང་རྣམ་ཤེས་སྤྱུ་མ་ཅིག་ཅར་འཛིན་པའི་ལན་དགག་པ་ཉི།

ཙ་བ། གཡ་ཉེ་མོ་གཞན་དོན་དང་ནི། །༡༣༥

རྣམ་ཤེས་སྡེ་མ་འཛིན་འགྱུར་ན། །

གཡ་ཉེ། མོ་ཕྱི་མ་གཞན་གྱིས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དང་རྣམ་ཤེས་སྡེ་མ་གཉིས་ཀ་ཅིག་ཅར་
འཛིན་པར་འགྱུར་བས་ཉེས་པ་དེ་དག་མེད་དོ་ཞེ་ན།

ཙ་བ། སྡེ་ཕྱིར་སྤང་བ་ཅན་ཉིད་ཕྱིར། །

ད་ཕྱོད་པ་ལ་སོགས་དོན་གཅིག་ལ། །

རྟག་ཏུ་རིམ་གྱིས་མཐོང་བ་ཡི། །༡༣༦

བརྗོད་ཉིད་རིམ་མིན་ཉིད་འགྱུར་ཞིང་། །

ཨ་ཨེ་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་བར་མ་ཆད་དུ་སྐྱེས་པ་ན། ཨེ་ལ་སྐྱོད་པའི་མོ་གཅིག་གྲུ་དེ་ལ་
བརྗོད་པ་ཨ་ཨེ་གཉིས་རིམ་མིན་ཅིག་ཅར་ཉིད་དུ་སྤང་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། རང་གི་གཞུང་དོན་
ཨེ་དང་། དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་རང་གི་ཉེར་ལེན་ཨ་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ཨས་བྱུང་བར་དུ་བྱས་
ནས་གཞུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རིགས་པར་ཐལ། ཨ་ཨེ་གཉིས་ཐོས་པའི་དུས་རྟག་
ཏུ་རིམ་གྱིས་མཐོང་བ་ཡི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་སྡེ་ཕྱིར་སྤང་བ་ཅན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལ་
སོགས་པས་གཞན་སྤྱད་དོ། །

ཙ་བ། གཅིག་ཀྱང་གཉིས་གཉིས་སྤང་བར་འགྱུར། །

བདག་དང་དེ་རིག་སྤང་བའི་ཕྱིར། །

ཨ་གཅིག་གྲུ་ཐོས་པའི་ཆེ། གཅིག་ཀྱང་ལན་གཉིས་གཉིས་སྤང་བར་འགྱུར་བར་ཐལ།
ཨ་བདག་ཉིད་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་དང་། དེ་རིག་པའི་སྐྱོང་བྱེད་དོན་གཞན་ལ་སྤང་བའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་༼རིགས་པ་གཞན་བསྐྱེད་པ་༽ཞེ་ན།

ཙ་བ། གཡ་ཉེ་ཡུལ་གཞན་འཕྲོ་བ་ན། །༡༣༧

ཐ་མ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་མིན་ན། །

གལ་ཏེ། ཡུལ་གཞན་གྱི་རོལ་ལ་འཕོ་བ་ན་འཕོ་ཁ་མའི་སྒོ་ཐ་མ་དེ་སྤྱོད་བྱེད་གྱི་མ་གཞན་
གྱིས་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བ་མིན་པར་དེའི་སྒོ་གྱི་མ་དེས་དོན་འཛིན་ལོ་ཞེ་ན།

ཙ་བ། གཞན་གྱིས་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བ་བཞིན། །

ཐམས་ཅད་སྤྱོད་མེད་ཐལ་བར་འགྱུར། །

གཞན་གྱིས་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའི་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་རང་གིས་མ་སྤྱོད་བ་བཞིན། རང་
གི་སྒོ་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་བྱེད་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། རང་གི་སྒོ་ཐ་མ་དོན་ལ་འཕོ་ཁ་མ་
སྤྱོད་བྱེད་མེད་པ་གང་ཞིག་དེ་དག་ལ་སྤྱོད་བྱེད་ཡོད་མེད་མཆུངས་པའི་བྱིར།

ཙ་བ། གལ་ཏེ་བདག་སྤྱོད་མངོན་སུམ་ཡིན། །༡༣༤

གཞན་གྱིས་སྤྱོད་འགྱུར་མ་ཡིན་ན། །

གལ་ཏེ། རང་རིག་མེད་ཀྱང་བདག་གི་སྤྱོད་བྱ་རང་ལ་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་བ་ཡིན་ལ།
གཞན་གྱིས་སྤྱོད་བར་འགྱུར་བའི་བདེ་སོགས་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པས། རང་གི་སྤྱོད་བྱ་ཡང་གཞན་གྱི་
སྤྱོད་བྱ་བཞིན་དུ་ཐལ་བར་མི་^[1]འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།

ཙ་བ། གང་གིས་དེ་སྐད་བརྗོད་འགྱུར་བ། །

བདག་གིས་སྤྱོད་དེ་གང་ལས་བྱུང་། །

རྒྱ་མཚན་གང་གིས་བདག་དང་གཞན་གྱི་སྤྱོད་བྱ་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱུང་མ་བྱུང་གི་ཁྱད་
པར་དེ་སྐད་བརྗོད་པར་འགྱུར་བ་རིགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བདག་གིས་སྤྱོད་བ་དེ་ཆད་མ་གང་
ལས་ཀྱང་བྱུང་བ་མི་འཐད་པའི་བྱིར། དེ་མ་བྱུང་ན་རང་རིག་མེད་པ་ཉམས་སོ། །རང་རིག་མེད་པས་
སྤྱོད་བ་མི་འཐད་ན། མིག་ལ་སོགས་པ་གསལ་ལོ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་མི་འཐད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།

[1] ལྟ་ཞུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།

ཙ་བ། གསལ་རྒྱ་མ་བྱུང་བར་འགྱུར་གྱི། ॥ ༣༤

མིག་གི་དབང་པོ་ཆོས་ཅན། རང་ཉིད་རིག་པའི་ངོ་བོར་མ་བྱུང་བར་ཡང་གསལ་ལོ་ཞེས་
བའི་ཐ་སྙད་འདོགས་བར་འགྱུར་བའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། གསལ་བ་མིག་ཤེས་ཀྱི་བདག་པོའི་རྒྱ་
ཡིན་པས་ཐ་སྙད་དེ་ལྟར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

ཙ་བ། གསལ་བར་འདོད་པའི་གསལ་བ་མིན། །

རང་གསལ་བར་འདོད་པའི་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། རང་གསལ་བའི་ངོ་བོར་མ་བྱུང་བཞིན་དུ།
ཡུལ་གསལ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡུལ་ཅན་གྱི་སྒོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷན་བར་ཐལ།

ཙ་བ། གལ་ཏེ་གསལ་བར་མ་བྱུང་གྱང་། །

གསལ་ན་འགྲོ་འདི་གསལ་བར་འགྱུར། །

གལ་ཏེ་རང་གསལ་བར་མ་བྱུང་གྱང་། འོན་ཀྱི་གསལ་བྱེད་ཡིན་ན། འགྲོ་བ་འདི་ཀྱན་
གྱིས་དོན་གསལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཆད་མ་ཡུལ་བཅས་གངས་ཀྱི་ངེས་པ་དང་། །མདོན་སྤྲུལ་
མཆན་ཉིད་དེ་ཡི་ཆད་འབྲས་དང་། །ཐུན་མོང་མིན་པའི་བདེན་གཉིས་རྣམས་དབྱེ་མཁས། །མདོན་
སྤྲུལ་ལེ་འུའི་བྱེད་ལས་ཡིན་པར་རྟོགས། །

ཙ་བ། ཆད་མ་རྣམས་འགྲེལ་གྱི་ཆིག་ལེ་འུར་བྱས་པ་ལས་མདོན་སྤྲུལ་གྱི་

ལེ་འུ་སྟེ་གསུམ་པའོ། ॥

ཆད་མ་རྣམས་འགྲེལ་གྱི་རྣམས་བཤད་ཐར་ལས་གསལ་བར་བྱེད་པ་ལས་མདོན་སྤྲུལ་གྱི་
ལེ་འུའི་འགྲེལ་པ་སྟེ། ལེ་འུ་གསུམ་པའི་འགྲེལ་པའོ། ॥

འདིས་གྱང་བསྟན་པ་རིག་པོ་ཆེ་སྒོ་ཐམས་ཅད་ནས་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དུ་དར་ཞིང་རྒྱས་
ལ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་གྱུར་ཅིག། ॥

༡༡། ཁྲོད་མ་རྣམ་འབྲེལ་གྱི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པའི་རྣམ་བཤད་
ཐར་ལམ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་གསལ་བར་བྱེད་པ་
ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

༡༡། རྗེ་བཙུན་ཁྲོ་མ་རྣམས་ལ་བྱག་འཆལ་ལོ། །

གཉིས་པ་རང་གིས་གཞལ་བྱ་ངེས་ནས་གཞན་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་ཐབས་ལ་གཉིས། མཐའ་གཉིས་
སུ་དོགས་པའི་ཐེ་ཆོམ་གཅོད་པའི་ཚུལ་དང་། མཐའ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་འགོག་པའི་
ཚུལ་ལོ། གང་པོ་༼མཐའ་གཉིས་སུ་དོགས་པའི་ཐེ་ཆོམ་གཅོད་པའི་ཚུལ་༽ལ་གཉིས། རྗེས་བྱེད་དག་གི་རང་བཞིན་
དང་། བརྗོད་བྱ་དོན་གྱི་རང་བཞིན་ལོ། གང་པོ་༼བརྗོད་བྱེད་དག་གི་རང་བཞིན་༽ལ་(གཉིས།) སྤྱི་འོད་དོན་
དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་ལོ། གང་པོ་༼སྤྱི་འོད་དོན་༽ལ་(གསུམ།)^[1] སྐྱབ་དག་དང་སུན་འབྲིན་གཉིས་ཀྱི་
བྱེད་ལས་ཀྱི་ཁྲད་པར། རང་དོན་ལེའུ་དང་གཞན་དོན་ལེའུ་འཛོལ་པའི་ཁྲད་པར། གཞན་དོན་
རྗེས་དཔག་གི་མཆན་ཉིད་བཤད་པའོ།

གང་པོ་༼སྐྱབ་དག་དང་སུན་འབྲིན་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཁྲད་པར་༽ནི།^[2] ཆོས་མི་མཐུན་སྦྱར་གྱི་སྐྱབ་
དག་དང་། ཆོས་མི་མཐུན་པའི་སུན་འབྲིན་གྱི་ཐལ་འཁྱར་གཉིས་སྐྱབ་པའི་དག་ཡིན་མིན་གྱི་
ཁྲད་པར་མེད་པར་ཐལ། གཉིས་ཀས་ཀྱང་ཕྱིར་ཚོལ་གྱི་དོར་མི་འདོད་པ་འཕེན་ཞིང་འདོད་པ་
འགོག་པར་བྱེད་ལ། ཚོལ་པའི་འདོད་པ་སྐྱབ་པར་བྱེད་ཅིང་། མི་འདོད་པ་འགོག་པའི་ཕྱིར་རོལ་
ན། སྦྱོན་མེད་དེ། གཉིས་ཀས་འབྲེལ་བ་སྦྱོན་པར་ཁྲད་པར་མེད་ཀྱང་། རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་དང་།

[1] ལྷ་ཆ། གང་པོ་༼སྤྱི་འོད་དོན་༽ལ་བཞི།

[2] ལྷ་ཆ། གང་པོ་༼སྐྱབ་དག་༽ནི།

ཐལ་འགྱུར་གྱི་རྟགས་སྒོ་ཡུལ་དུ་སོང་བའི་དངོས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མི་འདྲ་སྟེ། ཐལ་འགྱུར་ལ་ནི་རྟག་ན་
མ་བྱས་པའི་ཁྲབ་བ་དེས། སྤྱི་རྟག་པའི་ཕྱིར་མ་བྱས་པར་ཐལ་བ་འབངས་པ་ན། སྤར་མི་འདོད་
པའི་དོན། སྤྱི་མ་བྱས་པར་འདོད་དགོས་པར་འདུག་སྟུང་པ་ནི་མི་འདོད་པ་འཕེན་པ་ཡིན་ལ། དེ་
ནི་ཁྲབ་བ་དེས་ཤིང་ཐལ་འགྱུར་གྱི་རྟགས་རྟག་པ་སྒོ་ཡུལ་དུ་སོང་བའི་དངོས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་
ལ། ཚོས་མི་མཐུན་པའི་སྐབ་དག་ལ་ནི་སྤྱི་རྟག་ཞེས་པའི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ཆད་མའི་ཡུལ་
དུ་སོང་ཞིང་། ཁྲབ་བ་དེས་པའི་དངོས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་བསྐྱབ་བྱ་དེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་
ན། སྤར་འབྱེན་གྱིས་ནི། མཐའ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་ལོག་རྟག་ལོག་ནས་སྒོ་ཐེ་ཚོམ་ཅན་དུ་བྱེད་
པ་ཡིན་ལ། སྐབ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་མཐའ་གཉིས་སྤྱོད་གས་པའི་ཐེ་ཚོམ་གཅོད་པར་བྱེད་དོ། །

གཉིས་པ་༼རང་དོན་ལེའུ་དང་གཞན་དོན་ལེའུ་འདྲི་དགོས་པའི་ཁྲད་པར་༽ནི།^[1] རང་དོན་ལེའུ་ལས་ལོགས་
སྤྱི་གཞན་དོན་ལེའུ་བརྩམས་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ། གཞན་དོན་ལེའུ་ནི། ཚུལ་གསུམ་བརྗོད་པའི་
དག་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ན། དེ་རང་དོན་ལེའུས་བསྟན་ཟེན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་དོན་དུ་ཚུལ་
གསུམ་པའི་རྟགས་གཏན་ལ་འབེབས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། ཚུལ་གསུམ་བརྗོད་ནས་ཚུལ་གསུམ་
བརྗོད་པའི་དག་མ་བསྟན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཚུལ་གསུམ་སྟོན་པའི་དག་གི་དབྱེ་བ་ཤེས་
པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ་ཞེན་ཡང་། མི་འཐད་དེ། རང་དོན་དུ་ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་
གསལ་བར་བསྟན་པ་ན། དེ་བརྗོད་པའི་དག་གི་དབྱེ་བ་ཡང་བདེ་སྒྲག་ཏུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡང་བརྗོད་ཚུལ་གྱི་དབྱེ་བ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དུ་ཡིན་ནོ་ཞེན། མོངས་པ་འབའ་ཞིག་གི་ཆེད་
དུ་ལེའུ་ཐ་མ་བརྩམས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེན། སྟོན་མེད་དེ། དངོས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དེར་ཐལ། རང་དོན་ལེའུ་འཛིན་བྱའི་གཙོ་བོ་ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ཡིན་ལ། དེ་སྒོ་ཡུལ་
དུ་སོང་བའི་དངོས་ཀྱི་འབྲས་བུ་རྟགས་ཅན་བསྐྱབ་བྱ་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། གཞན་དོན་ལེའུ་འཛིན་

[1] ལྷ་ཆ། གཉིས་པ་༼སྤར་འབྱེན་གཉིས་ཀྱི་ཕྱེད་ལས་ཀྱི་ཁྲད་པར་༽ནི།

གཏན་ལ་དབབ་བྱའི་གཙོ་བོ་སྐྱབ་དག་ཡིན་ལ། དེ་རྒྱུ་ལ་དུ་སོང་བའི་དངོས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ནི་
ཚུལ་གསུམ་ལ་གོ་བ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ལེ་ཅུ་གཉིས་ནི། དངོས་སོ་ལ་གནས་
པའི་གོ་རིམ་ས་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་༼གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་༽ནི།^[1] ཆད་མ་མདོར། གཞན་དོན་རྗེས་
སྤྱད་པག་པ་ནི། །རང་གིས་མཐོང་དོན་རབ་གསལ་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། ཆོག་འདིས་རྒྱ་
སྐྱོན་དང། དོན་སྐྱོན་དང། སྤྱི་སྐྱོན་གསུམ་དང་ཐལ་བ་ཞིག་དགོས་པར་བསྟན་པ་ན། རྒྱ་
བའི་འགོད་ཚུལ་ཡང་བདེ་ཆུག་ཏུ་འབྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐལ་བ་མ་བཞུད་པ་དང། བསྐྱབ་བྱ་
དངོས་སྤྱད་པ་མཐོང་བ་སོགས་སྐྱོན་ཅན་ཏུ་བསྟན་པ་ན། རྩོགས་ཆོས་མ་བཞུད་པ་དང། རྩོགས་
ཆོས་ཉེར་གཏོད་བཞུད་པ་སོགས་ཀྱང་སྐྱོན་ཅན་ཏུ་དོན་གྱིས་གོ་བས་རྩོགས་ཆོས་དང། ཐལ་བ་
དངོས་སྤྱད་ཆེད། བསྐྱབ་བྱ་དངོས་སྤྱད་པ་ཞིག་བསྐྱབ་དག་ཏུ་དོན་གྱིས་གོ་བར་འགྱུར་
བས་སོ། །

དེ་ལ་རང་གིས་མཐོང་བ་དང། དོན་དང། གསལ་བྱེད་གསུམ་གྱིས་རིམ་པ་བཞིན་དུ།
ཕྱིར་རྒྱལ་གྱི་ཁས་སྒངས་ཙམ་གྱིས་རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་དང། ཚུལ་གསུམ་ཆད་
མའི་ལུལ་དུ་མི་གནས་པར་འདོད་པ་དང་ལུང་ཙམ་གྱིས་བཞག་པ་རྟགས་སྤྱད་པ་དང། དག་ལྟག་
ཆད་ཅན་ཏུ་བཞུད་པ་རྣམས་སེལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་དག་ལྟག་ཆད་ཅན་ནི། སྤྱི་མི་རྟག་སྟེ། བྱས་
པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བྱས་པ་བཞིན། བྱས་པ་བྱས་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྤྱད་པ་དང། དེའི་ཕྱིར་སྤྱད་པ་རྟག་
ཅེས་པ་བཞིན་ཏེ། བསྐྱབ་བྱ་དངོས་སྤྱད་པ་དོན་མེད་དེ། དེ་ཉིད་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏུ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་
དག་བཞུད་པ་ཡིན་པས། སྤྱི་མི་རྟག་སྟེ་མི་རྟག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པར་འགྱུར་བས་སོ། །

དཔེ་བཞུད་ཀྱང་ཐལ་བ་མ་བསྟན་པས་ཐལ་བ་མ་ཆད་ལ། ཉེར་གཏོད་རྩོགས་ཆོས་བཞུད་

[1] ལྟ་ན། གསུམ་པ་༼རང་དོན་ལེ་ཅུ་དང་གཞན་དོན་ལེ་ཅུ་དགོས་པའི་ཐད་ལར་༽ནི།

པ་དང་སྒྲོམ་གིང་། མཐུག་སྐྱོད་དམ་བཅའ་བཞིན་པ་དང་སྒྲོམ་སོ། །སྤྱོད་ཞུགས་ཀྱང་ཚུལ་
གསུམ་དོན་ལ་བྱུང་ཅིང་། བྱུང་བ་ལྟར་ཆད་མས་ངེས་ཀྱས་པས། ཉགས་སྤྱོད་དང་བཅས་པར་ངེ་
ལྟར་འབྱུང་ཞེན། ཆད་མ་ནམ་ངེས་ལས་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་ཇེས་སུ་དཔག་པར་ཆོག་གི་སྤྱོད་ཡོན་
གཙོ་བོར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། དོན་གྱི་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དོན་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་མ་ཡིན་པར་བཞིན་པས་སྤྱོད་
བ་པོ་ལ་སྒྲུག་ཀར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པས། ཆོལ་ཕྱིར་ཆོལ་ཅོད་པའི་སྐབས་སུ་
སྤྱོད་ཅན་གྱི་ངག་བཀོད་ན་ཆོལ་བ་པས་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རངགིས་མཐོང་བ་
ནི། ཚུལ་གསུམ་ཆོལ་བ་རངགི་ཆད་མས་མཐོང་བ་སྟེ། དེ་ཉིད་ཕྱིར་ཆོལ་གྱི་སྒྲོལ་ལ་དུ་གསལ་
བར་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རངགིས་མཐོང་བའི་དོན་བཤད་པ།

གཉིས་པ་^[1] །ཡན་ལག་གི་དོན་ཀྱི་ལ་(གསུམ)། རངགིས་མཐོང་བའི་དོན་བཤད་པ། དོན་ཞེས་སྒྲོམ་པའི་
དགོས་པ། གསལ་བྱེད་སྒྲོམ་པའི་དགོས་པའོ། །དང་པོ་། རངགིས་མཐོང་བའི་དོན་བཤད་པ་ཀྱི་ལ་(གཉིས)།
འདོད་པ་བཞིན་པ་དང་། དེ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་། འདོད་པ་བཞིན་པ་ཀྱི་ནི། ཚུལ་གསུམ་པའི་ཉགས་སྤྱོད་པ་གཞན་དོན་ཇེས་དཔག་གོ་
ཞེས་སྒྲོམ་པས་ཆོག་མོད། རངགིས་མཐོང་བ་ཞེས་སྒྲོམ་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེན།

ཅ་ག། གཞན་ལ་བསྐྱན་པར་བྱ་ཉིད་ཕྱིར། །

བདག་མཐོང་མིན་ཡང་གཞན་དག་གིས། །

མཐོང་བ་སྐྱབ་བྱེད་ཅེས་ཁ་ཅིག། །

ཚུལ་གསུམ་རང་ལ་བསྐྱན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ན་རངགིས་བྱུང་བ་དགོས་ཀྱང་། ཕྱིར་ཆོལ་

[1] ལྷ་ཤ། གཉིས་པ་། །གཞན་དོན་ཇེས་དཔག་གི་མཐོང་ཉིད་བཤད་པ་ཀྱི་ལ་(གསུམ)།

གཞན་ལ་ཚུལ་གསུམ་བསྟན་ནས་དེ་རྟོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཚུལ་གསུམ་ཚོལ་བ་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཆད་མས་མཐོང་བ་མིན་ཡང་། ཕྱིར་ཚོལ་གཞན་
 དག་གིས་ཆད་མཐོང་ལུང་ཅམ་ལ་བརྟེན་ནས་མཐོང་བ་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གྲངས་ཅན་པ་
 ཁ་ཅིག་སྐྱབ་པས་དེའི་ལོག་རྟོག་དགག་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །

ལོག་རྟོག་གི་སྐྱོར་བ་ནི། སྐྱོ་བ་དེ་ཆོས་ཅན། སེམས་མེད་ལེས་པོ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་འཇིག་ཅན་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དེ་ཅམ་ལྟ་པོ་བཞིན་ནོ། །དེའི་རྟགས་ཆོས་
 གཉིས་མ་སྟན་དཔེའི་སྟེང་དུ་སངས་རྒྱུས་པའི་ལུང་ལས་ཁས་སྐྱངས་པ་དང་། རྟགས་སྐྱར་མེད་
 གསར་དུ་སྐྱེ་བ་དང་། སྐྱར་ཡོད་གསར་དུ་འཇིག་པ་ཡང་སྐྱོད་དང་བདེ་བ་ལ་བྱུབ་པར་སངས་རྒྱུས་
 པའི་ལུང་ལས་ཁས་སྐྱངས་པ་དང་། སེམས་པ་ཅན་ལ་སྐྱེ་འཇིག་མི་བྱེད་པས་བྱུབ་པ་ནི། གྲངས་
 ཅན་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཁས་ལེན་ཏེ། སེམས་པ་ཅན་ནི། བཅིངས་ཀྱོལ་ཀུན་གྱི་གཞིར་གྱུར་ཅིང་། དེ་
 ཉིད་ལུས་འདོར་ལེན་བྱེད་པ་པོའི་བདག་ཡིན་པས་རྟག་པའི་དངོས་པོར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ཉིད་དགག་པ་ལ་(གཉིས)། གཞན་གྱིས་ཁས་སྐྱངས་ཅམ་སྐྱབ་བྱེད་དུ་མི་རུང་བ།
 རང་གི་ཐལ་འགྱུར་ལ་མཚུངས་པ་སྐྱང་བའོ། །དང་པོ་ཉིད་གཞན་གྱིས་ཁས་སྐྱངས་ཅམ་སྐྱབ་བྱེད་དུ་མི་རུང་བ་ལ་
 (གཉིས)། མདོར་བསྟན། རྒྱུས་པ་གདུག་ནོ། །

དང་པོ་ཉིད་མདོར་བསྟན་ཏེ། ཆད་མ་ཀུན་ལས་བརྒྱུས་ཆོས་ཅན། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་
 མཚན་ཉིད་འཆད་པ་ན།

ཅ་བ། དེ་སྐྱང་བྱིར་དག་མཐོང་པའི་ཆོག །

བདག་གིས་མཐོང་པའི་ཆོག་སྟོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཕྱིར་ཚོལ་གྱིས་ཁས་སྐྱངས་
 ཅམ་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་སྐྱབ་པ་དེ་སྐྱང་པའི་ཕྱིར་ཏུ་སྟོས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཉིད་རྒྱུས་པ་གདུག་ཏེ་ལ་(གཉིས)། སྐྱབ་བྱེད་ལ་བརྟེན་ནས་ལ་དགག་པ་དང་། དེས་སྐྱབ་པར་

བྱ་བའི་དོན་ལ་བརྟགས་ལ་དགག་བཤོ། །དང་པོ་༼སྐྱབ་བྱེད་ལ་བརྟགས་ལ་དགག་པ་༽ལ་(གསུམ)། སངས་
 རྒྱལ་པའི་ཁས་ཐུངས་ཅམ་སྐྱབ་བྱེད་དུ་མི་རུང་། བྱངས་ཅན་རང་ལ་བྱལ་བའི་སྐྱབ་བྱེད་བརྗོད་
 རིགས་ལ། ཁས་ཐུངས་ཅམ་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་ན་ཏ་ཅང་ཐལ་བཤོ། །དང་པོ་༼སངས་རྒྱལ་པའི་ཁས་ཐུངས་
 ཅམ་སྐྱབ་བྱེད་དུ་མི་རུང་བ་༽ལ་(གཉིས)། དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་ལུང་གི་གཞོན་སྐྱབ་མི་རུང་བ་སྦྱིར་
 བསྟན། རྟགས་འདི་ལ་མི་རུང་བ་བྱེ་བྲག་དུ་བཤད་བཤོ། །

དང་པོ་༼དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་ལུང་གི་གཞོན་སྐྱབ་མི་རུང་བ་སྦྱིར་བསྟན་པ་༽ནི།

ཙམ། ཡོངས་བརྟགས་ཡོངས་སྤྱལ་ལེན་བའི་བྱིར།

རྗེས་སྤྱད་བག་བའི་ཡུལ་ལ་ཆིག།

ཆད་མ་ཉིད་དུ་འདོད་མ་ཡིན། །

དངོས་སྟོབས་རྗེས་སྤྱད་བག་བའི་ཡུལ་ལ་ཆིག་རང་གི་བརྗོད་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་ཉིད་
 དུ་འདོད་པ་རིགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་དབྱེད་བའི་སྐབས་དེར་ལུང་
 དོན་ལ་དབྱེད་བའི་སྐབས་ཡིན་པའི་བྱིར། ལུང་པར་ཐལ། ལུང་གི་དོན་ལ་ཆད་མས་ཡོངས་སྤྱལ་
 བརྟགས་ནས་དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་བའི་ལུང་དེ་ཤིན་ཏུ་མྱོག་ལྡར་གྱི་ཡུལ་ལ་སྐྱབ་བྱེད་དུ་
 ཡོངས་སྤྱལ་ལེན་རིགས་ཀྱི། དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་ལེན་མི་རིགས་པའི་བྱིར། གནས་དང་པོར་
 ཆིག་རང་གི་བརྗོད་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་ན། སྦྱོན་མེས་གཟུགས་གསལ་བར་བྱེད་པ་བཞིན་དུ། རང་
 ཉིད་སྦྱོ་ཡུལ་དུ་སོང་བ་ཅམ་གྱིས་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་གསལ་བྱེད་དུ་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར།

ཙམ། དེར་ནི་རྗེས་སྤྱད་བག་འཇུག་མི་འགྱུར། ། ༡

སངས་རྒྱལ་པ་དང་། བྱངས་ཅན་པའི་ཆིག་གཉིས་ཀ་ལ་མཚུངས་པས་སྒོ་བདེ་སེམས་པ་
 ཅན་དེར་ནི། དངོས་སྟོབས་རྗེས་སྤྱད་བག་གཞོན་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་རུས་པ་དང་བཅས་པར་མི་འགྱུར་
 བར་ཐལ། དེ་སངས་རྒྱལ་པའི་ཆིག་ཅམ་གྱིས་བྱལ་བའི་བྱིར། སྒོ་བདེ་སེམས་མེད་དེར་ནི་དངོས་

སྟོབས་རྗེས་དཔག་འདུག་པ་དགོས་པ་དང་བཅས་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་གངས་ཅན་གྱི་
ཆེག་ཅས་གྱིས་གྲུབ་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་༼རྟགས་འདི་ལ་མི་རུང་བ་བྱེད་པ་ཁྱེད་པ་འདྲ་བ་༽ནི།

ཙམ། ལུང་ལ་གཞོད་བྱིར་གཞན་ལ་ནི། །

སྐྱབ་བྱེད་བརྗོད་བྱིར་དེ་ཡི་ཆོ། །

དེ་ནི་ཆད་མེན་དེ་བས་ན། །

དེས་གྲུབ་མ་ལུས་གྲུབ་མ་ཡིན། ། ༣

ཆོ་བ་དེ་སེམས་མེད་ཏུ་བསྐྱབ་པ་དེ་ཡི་ཆོ། སངས་རྒྱས་པའི་ལུང་དེ་ནི། སྐྱབ་བྱེད་ཆད་
མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཡི་ཆོ་སངས་རྒྱས་པའི་ལུང་དོན་ལ་གཞོད་པའི་བྱིར་ཏུ་ལུང་དོན་ལས་
གཞན་ཆོ་བ་དེ་སེམས་མེད་ལ་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་བརྗོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་པའི་
ལུང་འབའ་ཞིག་པ་དེས་གྲུབ་པར་འདོད་པའི་སྐྱེ་འཇིག་ཅན་དང་། རྟགས་དེས་གྲུབ་པར་འདོད་པའི་
ཆོ་བ་དེ་སེམས་མེད་སོགས་མ་ལུས་པ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེ་བས་ནའི་བྱིར།

ཙམ། གལ་ཏེ་ལུང་དེ་ལྡན་ལ་གྲུབ། །

ཅེན་.....། །

གལ་ཏེ་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་སངས་རྒྱས་པའི་ལུང་དོན་ལ་གཞོད་པ་བརྗོད་པས། དེད་གྱི་ཁོར་
ཆད་མ་མེན་ཡང་ལུང་དེ་ཆད་མར་ཁས་སྐྱངས་པ་དང་ལྡན་པའི་སངས་རྒྱས་པ་ཁོ་ན་ལ་ཆད་མར་
གྲུབ་པས་དེས་གྲུབ་པའི་རྟགས་ཀྱང་འགྲུབ་ལ། ཚལ་གསུམ་གྲུབ་ན། བསྐྱབ་བྱ་མི་འདོད་བཞིན་ཏུ་
ཡང་གྲུབ་པོ་ཞེས་ན།

ལུང་སྐབས་འདིར་སངས་རྒྱས་པ་ཁོ་ན་ལ་གཞོད་སྐྱབ་ཏུ་འགྱུར་བ་དེ་ཁས་སྐྱངས་པའི་
དབང་གིས་ཡིན་ནམ། ཁས་མ་སྐྱངས་ཀྱང་སྐྱེས་བྱ་རང་ཉིད་གྱི་མིག་བཞིན་ཏུ་རོ་བོ་ཉིད་གྱིས་

དེ་ཁོན་ལ་ལྡན་པ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། དངོས་སྟོབས་ལ་དབྱེད་པའི་སྐབས་འདིར་ཆོས་ཅན།
སངས་རྒྱས་པས་གནོད་བྱེད་དང་སྐྱབ་བྱེད་དུ་ཁས་སྒྲངས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སངས་རྒྱས་པ་
ཁོན་ལ་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།

ཙ་བ།གང་གི་ལུང་གང་ཡིན། །

སངས་རྒྱས་པ་གང་གིས་གནོད་སྐྱབ་དུ་ཁས་སྒྲངས་པའི་ལུང་གང་ཡིན་པ་དེ་མེད་པའི་
ཕྱིར། ཕྱི་མ་ལྟར་ན་ལུང་དེ་ཁས་མ་སྒྲངས་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་པ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་འབྲེལ་བའི་
རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ཁོན་ལ་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་པ་གང་གི་དང་པོ་ནས་ངོ་བོ་
ཉིད་གྱིས་འབྲེལ་བའི་ལུང་གང་ཡིན་པ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར།

ཙ་བ། ཆད་མས་གནོད་པར་གྱུར་པ་ཡིན། །

ལུང་དེ་རི་ལྟར་གྲུབ་པ་ཡིན། །༤

གངས་ཅན་དུ་མ་ཟད་སངས་རྒྱས་པའི་ངོར་ཡང་སངས་རྒྱས་པའི་ལུང་དེ་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་
དག་དུ་རི་ལྟར་ཡང་གྲུབ་པ་ཡིན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལུང་དེའི་དོན་ལ་ཆད་མས་གནོད་པར་
གྱུར་པའི་ཕྱིར། ལུང་དེ་ཆད་མ་མ་ཡིན་ཡང་དེ་ལྟར་མི་ཤེས་ཤིང་། ཆད་མར་ཞེན་བས་དེ་ལས་
བསྐྱབ་བྱ་འགྲུབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེན།

ཙ་བ། དེ་དང་འགལ་བ་ཁས་ལེན་པ། །

དེ་ཉིད་གྱིས་ནི་རི་ལྟར་འགྱུར། །

སངས་རྒྱས་པ་དེ་ཉིད་གྱིས་སྟོབས་པའི་ཆད་དུ་སྟོན་པའི་ལུང་དེ་ཆད་མ་ལྟར་སྟངས་དུ་
མི་ཤེས་ཤིང་། ཆད་མར་ཞེན་བས་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་དུ་རི་ལྟར་ཡང་འགྱུར་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
ལུང་དེའི་དོན་དང་འགལ་བ་སྟོབས་པའི་ཆད་མ་ལེན་པ་རིགས་པའི་ཕྱིར། ལུང་པར་ཐལ།

ཙ་བ། དེ་ལས་གཞན་པ་ཁས་ལེན་ན། །

དེ་དོན་ཡན་ལག་ཆད་མ་མིན། ༡

ལུང་དེའི་དོན་ལས་གཞན་པ་དངོས་འགལ་ཁས་ལེན་ན། ལུང་དེ་སྐབས་ལྷན་པོ་ཡང་དག་ཡིན་
པ་དོན་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་གྱི་སྐབས་ལྷན་པོ་ཆད་མ་མིན་པའི་ཕྱིར། སྐབས་དཔོན་ཆོས་མཆོག་ལྟར་ན།
དངོས་སྟོབས་ལུང་ལ་ལུང་གི་གཞོད་སྐབས་ཁས་ལེན་པ་དང་། ཁས་ལེན་པ་ཀློང་དོན་པ་གཉིས་
ལས། དང་པོ་ནི། ཡོངས་བཟགས་ཞེས་སོ། གཉིས་པ་ལ། ཆོལ་བས་དོན་པ་དང་། ཕྱིར་ཆོལ་
གིས་དོན་པའོ། དང་པོ་ནི། ལུང་ལ་གཞོད་ཕྱིར་ཞེས་སོ། ཕྱི་མ་ནི་ཆད་མས་ཞེས་སོ། །

དེས་ན་ལུང་ལ་གཞོད་ཕྱིར་དང་། ཆད་མས་དང་། དེ་དང་འགལ་བ་ཞེས་པས་འཇིག་རྟེན་
ལུང་འདོར་པའི་དུས་གསུམ་བསྟན་ཏེ། ལུང་འབྱེན་ལ་རྒྱ་བ་གཞོད་པའི་དུས་དང་། ལུང་དོན་ལ་གཞོད་
པ་མཐོང་པའི་དུས་དང་། ལུང་དོན་དང་འགལ་བ་ཁས་ལེན་པའི་དུས་དེ་དག་སྔ་མར་མ་དོར་ཡང་ཕྱི་མ་
གཉིས་སུ་ལུང་སྐབས་ལྷན་པོ་ལེན་པ་དེས་པར་འདོར་དགོས་ཤིང་། དེ་ལྟར་གྲངས་ཅན་ཁྱོད་རང་
གིས་ཀློང་འདོད་དགོས་པས་སྐབས་དེར་སྐབས་ལྷན་པོ་གལ་འཇགས་ཞེས་པའི་དོན་དུ་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ཀློང་སྔ་མར་ལ་གྲུབ་པའི་སྐབས་ལྷན་པོ་འདོད་དགོས་པ་ཀློང་ལ་(གསུམ)། ཆོ་བ་དེ་སེམས་མེད་དུ་
གྲངས་ཅན་རང་གིས་རྟོགས་པའི་ཐབས་དེ་བརྟེན་དགོས་པ། དེ་ལྟར་གྲུབ་པ་མི་འཐད། ལྟམ་
འཕྱོར་མཐོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་མི་འཐད་པའོ། །

དང་པོ་ཀློང་བདེ་སེམས་མེད་དུ་གྲངས་ཅན་རང་གིས་རྟོགས་པའི་ཐབས་དེ་བརྟེན་དགོས་པ་ཀློང་ལ་ཀློང་།

ཅན་རང་གིས་རྟོགས་པའི་ཐབས་དེ་བརྟེན་དགོས་པ་ཀློང་ལ་ཀློང་། །

སྐབས་ལྷན་པོ་དེས་ནི་ཅེས་མ་བརྟེན། །

གྲངས་ཅན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་གིས་ཆོ་བ་དེ་སེམས་མེད་དུ་རྟོགས་པ་གང་ལས་བྱུང་བར་
བྱུང་པའི་སྐབས་ལྷན་པོ་དེ་ནི། སངས་རྒྱུས་པ་ལ་ཅེ་ནས་ཀློང་མི་བརྟེན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེའི་
དོན་ཆོ་བ་དེ་སེམས་མེད་རྟོགས་ཡང་དག་གིས་སྐབས་པར་འདོད་པའི་ཆོལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་། རེ་ལུང་གིས་བྱུང་བ་མི་འཐད་པ་། རྟོ། ཁོ་པོ་ཅག་གིས་ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་ལ། དེ་
ཁྱེད་ཆད་མར་ཁས་མི་ཡིན་པས་མ་བརྟེན་དོ་ཞེ་ན། ལུང་དེ་ཆད་མ་མིན་ན་གངས་ཅན་རང་ཉིད་
ཀྱིས་ཀྱང་། དེ་ལས་རྟོགས་པར་མི་རུང་ལ། ཆད་མ་ཡིན་ཅོ་ཞེ་ན།

ཅ་པ། རིག་པ་གང་གིས་ལུང་འཛིན་པ། །

དེ་ནི་འདིས་ཀྱང་ཅིས་མི་འཛིན། །༦

དེ་ཆོས་ཅན། རིགས་པ་གང་གིས་ལུང་ཆད་མར་འཛིན་པའི་རིགས་པ་དེ་ནི། སངས་རྒྱས་
པ་ལ་བརྟེན་རིགས་ཤིང་། སངས་རྒྱས་པ་འདིས་ཀྱང་དེ་ཅི་ནས་ཆད་མར་མི་འཛིན་པ་མི་འཐད་
པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་པའི་སྒྲོ་འོང་སྒྲོ་བདེ་སེམས་མེད་སྒྲུབ་འདོད་ཀྱི་རྟོག་པ་གང་ཞིག དེ་ལུང་
ཆད་མ་ཁོ་ནས་བྱུང་བའི་བྱིར།

གསུམ་པ་། རྟོག་འཕྱོར་མཛོན་སུམ་གྱིས་བྱུང་བ་མི་འཐད་པ་། རྟོ། ཁོ་པོ་ཅག་གིས་སྒྲོ་བདེ་སེམས་མེད་
རྟོག་འཕྱོར་མཛོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་ལ་དེ་ཡང་རྟོག་འཕྱོར་པ་ཁོ་ནས་རིག་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་
གཞན་ལ་མ་བསྟན་པ་ཡིན་ཅོ་ཞེ་ན།

ཅ་པ། སྒྲུབ་བྱེད་གང་དག་གིས། །

ཐ་མལ་པར་གྱུར་རྟོགས་པ་དང་། །

དབང་པོ་འབྱུང་བའི་སྒྲུབ་དེ་དག །

དེའི་དོན་རྒྱས་ཤེས་ལ་རུས་ཡིན། །༧

སྒྲུབ་ཀྱི། ཁོ་པོ་སྒྲེ་པོ་ཐ་མལ་པར་གྱུར་པ་ལས་བྱིས་ལམ་སྟོན་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་
གང་དག་གོ་མས་པར་བྱས་པ་དག་གིས། སྒྲོ་བདེ་སེམས་མེད་རྟོགས་པའི་རྟོག་འཕྱོར་མཛོན་སུམ་
འབྱུང་བར་རྟོགས་པ་དང་། ཐབས་གང་ལས་དབང་པོ་སྟེ་རྟོག་འཕྱོར་མཛོན་སུམ་འབྱུང་བའི་སྒྲུབ་བྱེད་
དེ་དག་ཐབས་དེའི་འབྲས་བུའི་དོན་སྒྲུབ་རུས་པར་ཤེས་ནས་གང་ཟག་དེ་ལ་སོག་མར་ཐབས་དེ་བསྟན་

རུས་པ་ཡིན་གྱི། དང་པོ་ནས་གྲུབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་གངས་ཅན་ཁྱོད་རང་ཡང་མི་འདོད་དོ། །

དེ་ཆོས་ཅན། གློ་བའི་སེམས་མེད་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དེའི་ཐབས་སངས་
 རྣམ་པ་ལ་བསྟན་རིགས་པར་ཐལ། དེ་ཡི་ངོར་གློ་བའི་སེམས་མེད་རྟོགས་པའི་རྟོགས་པ་བསྐྱེད་
 འདོད་ཀྱི་རྟོགས་པ་གང་ཞིག་དེ་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཁོ་ནས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ། ཐབས་
 འགའ་ཞིག་དང་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དེ་འབྲེལ་བ་རྣམ་པར་ཆད་པ་ཅན་ཡིན་པས། རོན་འདི་ལས་
 འབྲས་བུ་འདི་འབྱུང་ངོ་ཞེས་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་ཀྱང་བསྟན་པར་མི་རུས་པས་མ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ་ཞིན།

ཙ་བ། གང་ཡང་འབྲེལ་བ་རྣམ་ཆད་ཅན། །

སྤྱིས་ཀྱང་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི། །

རོན་དེ་དག་ལ་བསྐྱབ་བྱ་དང། །

སྐྱབ་བྱེད་དཔྱོད་པ་ཅུང་ཟད་མེད། །

གློ་བའི་སེམས་མེད་དང། སྤྱི་འཇིག་ཅན་གྱི་རོན་དེ་དག་ལ་བསྐྱབ་བྱ་དང་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་དཔྱོད་
 པ་བྱས་པ་ལ་དགོས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་ཐལ། གློ་བའི་སེམས་མེད་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཁོ་
 རས་རྟོགས་པ་གང་ཞིག་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དེ་ཐབས་གང་དང་ཡང་འབྲེལ་བ་རྣམ་པར་ཆད་པ་
 ཅན་ཡིན་པས། སྤྱིའི་རྟོགས་ཀྱང་འབྲེལ་བ་འཇུག་པའི་ཆད་མེད་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟོགས་
 ཆོས་གཉིས་འབྲེལ་བ་མེད་པར་བསྐྱབ་པ་འོག་ནས་འཆད་པས་གཞུང་འདིའི་རོན་མིན་ནོ། །

གསུམ་པ་། ། ཁས་སྒྲངས་ཅམ་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་ན་ཏུ་ཅད་ཐལ་བ་། རྟོ།

ཙ་བ། སྤྱིས་བྱའི་བསམ་པའི་དབང་གིས་ནི། །

དེ་ཉིད་དེ་ཉིད་མིན་འཇོག་ན། །

སྤྱིས་བྱའི་བསམ་པའི་དབང་ཅམ་དག་གིས་གཏན་ཆོག་སྤངས་ཡང་དག་དེ་ཉིད་དང། དེ་ཉིད་
 མིན་པའི་ལྟར་སྤང་འཇོག་རུས་པར་ཐལ། སྤྱིར་རྟོགས་ཀྱི་ཁས་སྒྲངས་ཅམ་ཚུལ་གསུམ་སྐྱབ་བྱེད་

དུ་རུང་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན།

ཙ་པ། གཏན་ཚིགས་དེར་སྤང་མེད་འགྱུར་ཏེ། །

དེ་ནི་དངོས་རྟེན་མིན་ཕྱིར་རོ། །

དོན་ཡོད་ཤེས་ལ་ལྟོས་བཅས་ཡིན། །

མེད་པ་ཤེས་པས་སྐྱབ་བྱེད་མིན། །

གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་དང་། དེར་སྤང་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་མེད་པར་འགྱུར་བར་
ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། རྒྱབ་པར་ཐལ། སྐྱེས་བྱའི་འདོད་པ་དེ་ནི་དངོས་པོའི་གནས་ཚུན་ཆེད་རྟེན་
བ་ལ་བརྟེན་པ་མིན་པར་རང་དགར་ཡང་འབྱུག་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཚུལ་གསུམ་དོན་ལ་མེད་པ་
རྟོག་པས་དེ་དང་ལྡན་པར་ཤེས་པ་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་མིན་པར་ཐལ། རྟགས་ཡང་
དག་ཡིན་ན། ཚུལ་གསུམ་དོན་ལ་ཡོད་ཅིང་དེ་ལྟར་ཆང་མས་ཤེས་པ་ལ་བལྟོས་པ་དང་བཅས་
བ་ཡིན་པས་རྒྱབ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཉིས་སྐྱབ་པར་བྱ་བའི་དོན་ལ་བརྟེན་པ་ལ་དགག་པ་ཤེས་པ་(གཉིས)། བསྐྱབ་བྱ་ལ་བརྟེན་པ་ལ་
དགག་པ་དང་། འབྲེལ་པ་ལ་བརྟེན་པ་ལ་དགག་པ་ཤོ། །

དང་པོ་ཉིས་སྐྱབ་བྱ་ལ་བརྟེན་པ་ལ་དགག་པ་ཤོན། གཞུལ་བྱས་སྐྱེ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་བཞིན་ཏུ་སྐྱབ་
བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་མ་གྲུབ་ཀྱང་བསྐྱབ་བྱ་དངོས་པོ་ལ་གནས་པ་ཡིན་ནི་ཞེ་ན།

ཙ་པ། ཡོད་ཀྱང་དངོས་དང་འབྲེལ་མེད་པའི། །

རྟོགས་པ་རྟོགས་པ་མེད་དང་མཚུངས། །

མོ་བདེ་སེམས་མེད་ཡོད་ཏུ་རྟག་ཀྱང་སྐྱེ་འཇིག་གི་རྟགས་ལས་དེ་རྟོགས་པ་རྩེད་ཐད་ཀྱང་
རྟོགས་པ་མེད་པ་དང་མཚུངས་པར་ཐལ། རྟགས་^[1]དེ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དངོས་དང་འབྲེལ་བ་མེད་

པའི་བྱིར།

ཙ་ག། རང་བཞིན་དང་ནི་འབྲས་བུ་ལས། །

སྤང་བ་མཐོང་བ་མེད་ཉིད་རྟགས། །

རྟགས་དེ་དེ་སྤྱབ་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་དང་། འབྲས་བུ་ལས་ཡོད་ན་སྤང་བུ་རུང་བ་ལས་ཡོད་
པར་མཐོང་བ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་རྟགས་གང་རུང་བུ་ཐལ། དེ་དེ་སྤྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་བྱིར།
གཉིས་པ་༼ འབྲེལ་བ་ལ་བརྟགས་ཡང་དགག་བ་ ༽ནི།

ཙ་ག། འབྲེལ་དེ་དངོས་ལ་བྱུབ་ཡིན་ན། །

རང་ལ་ཅི་ཡི་བྱིར་མ་བྱུབ། །^{༡༡}

གཞན་གྱིས་ཀྱང་གཞན་ལས་རྟོགས་པར། །

མི་རིགས་.....། །

རྟགས་ཚོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དེ་དངོས་པོ་ལ་བྱུབ་པ་ཡིན་ན། འབྲེལ་བ་དེ་གངས་ཅན་རང་
ལ་ཡང་ཅིའི་བྱིར་མ་བྱུབ། སངས་རྒྱས་པའི་ལུང་ཁོ་ན་ལས་བྱུབ་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལུང་ལ་
བསྟོས་པ་མེད་པར་དངོས་པོའི་སྟོབས་ལ་གནས་པའི་བྱིར། རྟགས་ཚོས་འབྲེལ་བ་མེད་ན། སངས་
རྒྱས་པ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་རྒྱལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ལས། གཞན་ལས་བསྐྱབ་བུ་རྟོགས་པར་མི་
རིགས་པར་ཐལ། རྟགས་ཚོས་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་༼ རང་གི་ཐལ་འབྱུར་ལ་མ་རྒྱུངས་པ་སྤང་བ་ ༽ནི། གལ་ཏེ་གཞན་གྱི་ཁས་སྦངས་རྟགས་སུ་
མི་རུང་ན། ཁྱེད་དང་སྟོན་གྱི་སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྦང་སོགས་ཀྱིས་གཞན་གྱི་ཁས་སྦངས་རྟགས་
སུ་བཞོད་ནས། མི་འདོད་པའི་ཚོས་གཞན་ཐལ་བར་བསྐྱབ་པ་ངེ་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། གྲེ་བྲག་པས་བ་ལང་
གི་སྤྱི་ཆ་མེད་གཅིག་གསལ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་དུས་གཅིག་ཏུ་འཛོད་འདུ་འབྲེལ་བར་འདོད་པ་ལ།
བ་ལང་གི་སྤྱི་ཚོས་ཅན། ཆ་དུ་མ་དང་བཅས་པར་ཐལ། རང་གི་གསལ་བ་རྣམས་ལ་དུས་གཅིག་

རྒྱ་འཛོམས་འདུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་འཕངས་བའི་ཐལ་བ་དེའི་རྟགས་ཆད་མས་མ་གྲུབ་བ་དང་།
གངས་ཅན་གྱིས་རང་རྒྱུད་དུ་འདོད་བའི་རྟགས་ཁས་སྦངས་ཅམ་དུ་མི་རུང་བར་བཤད་བའི་ཉེས་
བ་མི་མཚུངས་པར་ཐལ། ཐལ་བ་འདིན།

ཙ་ག།གཞན་གྱིས་བརྟགས་བ་ཡིས། །

ཐལ་བ་སྐྱབ་བ་གཉིས་འབྲེལ་ཕྱིར། །

གཅིག་མེད་ན་གཞན་དགག་ཕྱིར་ཡིན། །༡༢

རྟགས་ཀྱི་བྲག་བ་གཞན་གྱིས་བརྟགས་བའི་ཁས་སྦངས་ཅམ་རྟགས་སུ་བཞོད་བ་ཡིས་མི་
འདོད་བའི་ཆོས་གཞན་ཐལ་བར་སྐྱབ་ཅིང་འཕེན་བ་ཅམ་ཡིན་བའི་ཕྱིར། ཕྱིར་ཞོལ་གྱི་སྒོ་ངོར་མི་
འདོད་བ་སྐྱབ་ཅིང་འཕེན་བ་ཡིན་ནོ། །ཐལ་བ་དེ་འཕངས་བ་ལ་དགོས་བ་ཡོད་དེ། བ་ལང་གི་སྤྱི་དེ་
ཆ་བཅས་གཅིག་རྒྱ་མེད་ན་གསལ་བ་དུ་མ་ལ་འཛོམས་འདུ་འབྲེལ་བ་གཞན་དུ་གྲུབ་བ་དགག་བའི་
ཕྱིར་དུ་ཡིན་བའི་ཕྱིར། ཆ་བཅས་སུ་མེད་ན་གསལ་བ་དུ་མ་དང་འབྲེལ་བ་དགག་རུས་པར་ཐལ།
དེ་ཆ་བཅས་ཀྱི་བདག་གཅིག་བའི་བྲབ་བྱ་ཡིན་བའི་ཚུལ་གྱིས་དེ་གཉིས་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། དེ་ལ་
འདིར་ཆད་མ་རྣམ་དེས་སུ་ཐལ་བས་འཕངས་བའི་རང་རྒྱུད་དངོས་སུ་བསྟན་བ་ནི། ཐལ་འགྱུར་
རང་རྒྱུད་ཀྱི་མཐའ་ཅན་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལ་རང་རྒྱུད་འཕེན་བའི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་ན། དམ་བཅའ་ལ་ཆད་མའི་བསལ་བ་བསྟན་
དགོས་ཏེ། དེ་ལྟ་མིན་ན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་མི་འགྲུབ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྟགས་ལ་རྩོམ་པོས་
ཁས་སྦངས་བ་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟ་མིན་པར་ཆད་མས་གྲུབ་ན། རང་རྒྱུད་རྟགས་ཀྱི་དམ་བཅའ་
ཆད་མས་བསལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྲབ་བ་ཡང་ཆད་མས་གྲུབ་བ་དགོས་
སོ། །ཐལ་བ་འཕེན་བའི་ཆོ། བ་ལང་གི་སྤྱི་ཆོས་ཅན། དུ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གསལ་བ་དུ་མ་ལ་
དུས་གཅིག་རྒྱ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་བ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་བུམ་བཤང་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།

དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རིགས་ཏེ། བུ་མ་བ་དུ་མ་ཡིན་ན། གཅིག་གི་མཆན་གཞི་རྩེ་ཟད་ཀྱང་མི་རྟེན་
ལ། དེ་མ་རྟེན་ན་དུ་མ་ཡང་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཆ་དུ་མ་དང་བཅས་པར་
ཐལ། ཞེས་བཤེད། །

འོན། བ་ཡང་གི་སྤྱི་དེ་ཡང་ཆད་ཏུ་མ་དང་བཅས་བ་ཡིན་པས་ཐལ་པའི་དམ་བཅའ་ཆད་
མས་མ་བསལ་བར་འགྱུར་རེ་ཞེ་ན། བ་ཡང་གི་སྤྱི་ཙམ་ཅོད་གཞིར་གསུང་ན་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ཡང་།
ཁྱེ་བྲག་པས་བཏགས་པའི་རྟག་དངོས་ཀྱི་སྤྱི་ཆོས་ཅན་དུ་གསུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པས་ཉེས་པ་མེད་
དོ། །གསལ་བ་དུ་མ་དང་ཐལ་ན། ཆད་ཏུ་མ་དང་བཅས་པའི་བྲག་པའི་སྤྱི་དངོས་བྲག་པས་
མ་བྲག་། མ་བྲག་ན། དེའི་དོར་རང་རྒྱད་པའི་ནལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཏུ་མ་སོང་བར་ཐལ་ལོ། །

འོན་ཏེ་གྲུབ་པོ་ཞིག་། དེས་བཏགས་པའི་བ་ལང་གི་སྤྱི་ཚེས་ཅན། དེའི་རྒྱ་མཐོང་
 བཅས་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱ་མཐོང་པ་ལ་ལྟུང་གཅིག་ཏུ་བཟེལ་བའི་ཕྱིར། གྲུབ་པ་ཁས་སྦངས་
 སོ་ཞིག་། འོན་ཀྱང་མའི་རྒྱ་མཐོང་ན་མི་རྟག་པའི་གྲུབ་པ་གྲུབ་པམ་མ་གྲུབ། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆད་མའི་
 གཞལ་གྲུབ་ཡིན་པར་འཇུག་རྟོགས། གྲུབ་ན་ཆད་མའི་རྒྱ་མཐོང་པ་ཡིན་ན། ཆད་མའི་རྒྱ་མཐོང་པ་
 ཡིན་པས་གྲུབ་པར་ཐལ། འདོད་ན། རྟགས་ཡང་དག་གི་སྤྱི་ཚེས་སྤྱི་ཚེས་གྲུབ་པ་ན། བསྐྱུབ་པ་གྲུབ་པར་
 ཐལ། ཞེས་བརྗོད་ན་ལན་ཅི་ཡོད། ཆད་མའི་རྒྱ་མཐོང་ན་མི་རྟག་པའི་གྲུབ་པ་གྲུབ་ཀྱང་། ཆད་མའི་
 རྒྱ་མཐོང་པ་ཡིན་ན། ཆད་མའི་རྒྱ་མཐོང་པ་ཡིན་པའི་གྲུབ་པ་མི་དགོས་སོ་ཞིག་། ལྷ་མ་ལ་
 ཡང་མཚུངས་སོ། །རང་རྒྱུད་དང་ཐལ་འཇུག་གི་དབྱེ་བ་སོགས་ནི། གཞན་ཏུ་བཤད་པར་བྱའོ། །

དོན་སྒྲིག་པའི་དགོས་པ།

གཉིས་པ་། རྒྱ་ཆེས་སྒྲིག་པའི་དགོས་པ་། རྒྱ།

ཅ་བ། དོན་སྒྲིག་དེ་ནི་སྒྲ་དག་དང་། །

རྒྱ་པའི་སྒྲ་བཏགས་བདག་ཉིད་ཅན། །

རྒྱ་པའི་མིན་པར་གྲུབ་དོན་ཏེ། །

དོན་ལས་དོན་ནི་གྲུབ་བྱེད་རྒྱ། ། ༡༣

གཞན་དོན་རྒྱ་པའི་སྒྲ་དག་གི་མཚན་ཉིད་འཆད་པའི་སྒྲ་བས་སྒྲ་དོན་སྒྲིག་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན།
དགོས་པ་ཡོད་དེ། དོན་རང་མཚན་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པར་རྒྱ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་དག་དང་། རྒྱ་པས་
སྒྲ་བཏགས་པ་ཅམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་རྒྱ་པ་རྒྱ་པས་རྒྱ་པ་ཡང་དག་ཉིད་མིན་པར་གྲུབ་པའི་
དོན་དུ་ཡིན་པའི་བྱེད་པ་འདོད་པ་ཅམ་གྱིས་བཞག་པ་རྒྱ་པ་ཡང་དག་ཏུ་མི་རུང་སྟེ། རང་མཚན་
དང་འབྲེལ་བའི་བྱེད་པ་བྱེད་དོན་ལས་རང་མཚན་དང་འབྲེལ་བའི་བྱེད་པ་བྱེད་ཀྱི་དོན་ནི་རེས་པར་གྲུབ་
དགོས་པའི་བྱེད་པ་སྒྲ་བཏགས་པ་ལྟར་ཆུང་ཆུང་གསུམ་དོན་ལ་གྲུབ་པ་ཞེས་པ་ནི། ཆད་མའི་ཡུལ་དུ་
གྲུབ་པ་ཡང་ཡིན་མོད་ཀྱི་དོན་གཙོ་བོ་ནི་དངོས་སུ་རྒྱ་པས་སྒྲིག་དོན་གསུམ་སྒྲིག་བཏགས་ཡིན་
ཡང་། བརྒྱད་ནས་དེ་འཇམ་པའི་ཆད་མ་དོན་རང་མཚན་འཇམ་པའི་ཆད་མའི་མཐའ་ཅན་ཡིན་
པས་བྱེད་པ་དེ་ལྟར་མིན་ན་ཆད་མ་གང་ཡང་མི་རུང་བའི་བྱེད་པ་རྒྱ། །

ཅ་བ། རྒྱ་དང་ལུང་དག་བྱེད་པ་པོའི། །

འདོད་པ་ཅམ་དང་རྒྱ་པའི་བྱེད་པ་། །

དངོས་ལས་གཞན་དུ་སྒྲིག་པའི་བྱེད་པ་། །

བཏགས་པ་དག་ནི་འབྲེལ་བ་ཡིན། ། ༡༤

རང་མཚན་དང་བརྒྱན་ནས་ཀྱང་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་གཞན་གྱིས་སློབ་བྱ་བྱུང་གས་པ་
དག་ནི་མདོན་པར་འདོད་པའི་དོན་ལ་འབྲུལ་བ་ཡིན་པས་ཁྲབ་སྟེ། དེ་དག་ནི་རྟོག་པར་བྱེད་པ་པོ་
དང་ལུང་དག་བྱེད་པ་པོའི་འདོད་པ་ཅམ་དང་མེས་སུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པར་ཐལ། དེ་དག་གི་
འདོད་པ་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་ལས་གཞན་དུ་ཡང་འབྱུག་སྟེད་པའི་ཕྱིར།

གསལ་བྱེད་སློབ་པའི་དགོས་བ།

གསུམ་པ་༼གསལ་བྱེད་སློབ་པའི་དགོས་བ་༽ལ་(གསུམ)། ཆིག་གཉིས་རང་ཉིད་གྱིས་སྦྱབ་མི་རུས་པར་
མཚུངས། སྦྱབ་བྱེད་སློབ་པའི་རུས་པ་ཡོད་མེད་མི་མཚུངས། ཚེད་པ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་༼ཆིག་གཉིས་རང་ཉིད་གྱིས་སྦྱབ་མི་རུས་པར་མཚུངས་བ་༽ནི། ཚུལ་གསུམ་གསལ་བར་བྱེད་མི་
རུས་པའི་ཕྱོགས་ཆིག་ལ་སོགས་པ་སྦྱབ་དག་གི་ཡན་ལག་དུ་འདོད་པ་དགག་པའི་ཆེད་དུ་གསལ་
བྱེད་ཅེས་སློབ་ལ། ཉགས་ཆིག་གིས་ཚུལ་གསུམ་གསལ་བར་བྱེད་རུས་ཀྱང་། སྦྱབ་བྱེད་ཡང་
དག་དུ་མི་རུང་བར་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །

ཅ་བ། དོན་གྱིས་དོན་རྟོགས་ཕྱིར་དོན་ལ། །

ཕྱོགས་དང་གཏན་ཆིགས་བརྗོད་རུས་མེད། །

སྦྱ་མི་རྟག་པའི་དོན་བསྐྱབ་པ་ལ། སྦྱ་མི་རྟག་པའི་ཕྱོགས་ཆིག་དང་། གཏན་ཆིགས་བརྗོད་
པའི་ཆིག་རོ་བོ་ཉིད་གྱིས་རུས་པ་མེད་པར་ཐལ། བྱས་པ་ལྟ་བུའི་བསྐྱབ་བུའི་ཆོས་ཀྱི་ཁྲབ་བྱ་
རྟགས་སུ་བཞོད་པའི་དོན་གྱིས་དོན་སྦྱ་མི་རྟག་པའི་ས་པར་རྟོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།

ཅ་བ། དེས་ན་དེ་དག་རང་ཉིད་ལས། །

སྦྱབ་པར་བྱེད་པར་གནས་མ་ཡིན། །༡༥

ཆིག་དེ་དག་རང་གི་རོ་བོ་ཉིད་ལས་སྦྱ་མི་རྟག་པར་སྦྱབ་པར་བྱེད་པར་གནས་པ་རིགས་པ་

མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེས་ནའི་བྱིས་ཅི་སྟེ། རྟོགས་ཆིག་བསྐྱབ་བྱ་དང་མ་འབྲེལ་བས་དེའི་
སྐྱབ་བྱེད་དུ་མི་རུང་ན། རྟགས་ཆིག་གྱང་སྒྲིམ་པ་གཅིག་པོ་དེའི་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་དུ་མི་རུང་
མོད། གཏན་ཆིགས་གྱང་སྐྱབ་བྱེད་དུ་མི་རུང་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་བྱིར་ཞེ་ན།
བདེན་ཏེ། གཏན་ཆིགས་ཀྱི་ཆིག་ཆོས་ཅན། རང་གི་ངོ་མོ་ཉིད་ལས་གཏན་ཆིགས་གྱང་སྐྱབ་བྱེད་
ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་རྟོགས་ཀྱི་ཆོས་སྤྱུ་བྱུབ་པའི་གཞིར། རང་སྐྱབ་པ་པོའི་ཀུན་སྒྲོང་གི་
བསམ་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཅམ་ལ་སྐྱབ་བྱེད་ཆད་མ་ཡིན་པའི་བྱིས་པོ་ན། སྐྱབ་དཔོན་གྱིས་སྐྱ་
བྱང་ཆད་མར་བཤད་པ་རྗེ་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན།

ཙ་ག། རྟོགས་ཀྱི་ཆིག་དེ་སྐྱབ་པ་པོའི།

བསམ་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ན།

ཆད་ཡིན་.....།

སྐྱ་མི་རྟག་ཅེས་པའི་རྟོགས་ཀྱི་ཆིག་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། སྐྱ་མི་རྟག་པ་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་མ་
ཡིན་ན། དོན་གང་གི་ཡང་སྐྱབ་བྱེད་དུ་མི་རུང་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་རྟོགས་ཀྱི་ཆོས་སྤྱུ་བྱུབ་
པའི་གཞིར་རང་སྐྱབ་པ་པོའི་ཀུན་སྒྲོང་གི་བསམ་པ་སྟོན་ཞིང་དཔོག་པར་བྱེད་པ་ལ་སྐྱབ་བྱེད་ཆད་
མ་ཡིན་པའི་བྱིས་པོ།

ཙ་ག།དེ་ལས་ཐེ་ཆོས་དག།

སྟེ་བྱིར་དངོས་སྤྱུ་སྐྱབ་བྱེད་མི་ན། ༡༦

སྐྱ་མི་རྟག་པ་དངོས་སྤྱུ་སྐྱབ་བྱེད་མི་ན་ཏེ། ཁྱེད་བརྗོད་གྱང་། དེ་ལས་ཐེ་ཆོས་དག་སྟེ་ཡི་
དེས་པ་དངོས་སྤྱུ་མི་སྟེ་དཔོན་པོའི་བྱིས་པོ།

གཉིས་པ་སྤྱུ་བྱེད་སྟོན་པའི་རྟམ་པ་ཡོད་མེད་མི་མཚུངས་པ་འོན།

ཙ་ག། བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་བརྗོད་པ་ཡིས།

བརྒྱད་པ་ཡིས་ཀྱང་རྒྱས་པ་མེད། །

དེ་ཆོས་ཅན། བརྒྱད་པ་ཡིས་ཀྱང་སྤྲི་མི་རྟག་པ་སྤྱབ་པའི་རྒྱས་པ་མེད་དེ། བསྐྱབ་པར་བྱ་
བ་སྤྲི་མི་རྟག་པ་ཅམ་དངོས་སུ་བརྗོད་པ་ཡིས་སོ། །

ཙ་པ། གཏན་ཆིགས་བརྗོད་པ་རང་ཉིད་ལ། །

རྒྱས་པ་མེད་ཀྱང་རྒྱས་སྟོན་བྱེད། །¹²

སྤྲི་མི་རྟག་པར་སྤྱབ་པའི་གཏན་ཆིགས་བརྗོད་པའི་ཆིག་ཆོས་ཅན། རང་ཉིད་ལ་སྤྲི་མི་རྟག་པ་
སྤྱབ་པའི་རྒྱས་པ་མེད་ཀྱང་། དེའི་སྤྱབ་བྱེད་ཏུ་གདགས་སུ་རུང་སྟེ། དེ་སྤྱབ་པའི་རྒྱས་པ་ཅན་གྱི་ཚུལ་
གསུམ་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་ལྷག་ཆད་དང་བྲལ་པའི་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་འདིར། རྟགས་ཆིག་
བརྒྱད་ནས་སྤྱབ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་འདོད་པ་དབྱེད་མི་བཟོད་དེ། དོན་གང་དངོས་སུ་སྤྱབ་པའི་སྟོན་ས་
སྤྲི་མི་རྟག་པའི་སྤྱབ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་འདོད་པ་ཡིན། སྤྲི་མི་རྟག་པར་སྤྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་མོ་ཞེ་ན།

འོ་ན། ཕྱོགས་ཆིག་ཕྱོགས་དངོས་སུ་སྤྱབ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ། རྟགས་ཆིག་གཏན་
ཆིགས་དངོས་སུ་སྤྱབ་བྱེད་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མི་མཚུངས་ཏེ། གཏན་ཆིགས་ཀྱི་ཆིག་གིས་
ཚུལ་གསུམ་ལ་འན་པ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་ལ། ཕྱོགས་ཆིག་གིས་ཕྱོགས་ལ་འན་པ་བསྐྱེད་མི་རྒྱས་
པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ཚུལ་གསུམ་སྤར་བྱལ་ཐེན་བརྗོད་པ་འན་པར་བྱེད་དམ། མ་བརྗོད་བཞིན་ཏུ་འན་
པར་བྱེད། དེ་གཉིས་ཀ་ཕྱོགས་ཆིག་ལ་ཡང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཕྱོགས་སྤྱབ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་
ཐལ། ཕྱོགས་ཆིག་ལས་ཐེ་ཆོམ་ཅམ་སྐྱེའི་འན་པ་མི་སྐྱེད་དོ་ཞེ་ན། དེའི་དོན་ཅི་ཡིན། སྤྲི་རྟག་མི་
རྟག་ཐེ་ཆོམ་ཟུན་ཁྲིས་པ་ན། སྤྲི་མི་རྟག་ཅེས་བརྗོད་ན་ཐེ་ཆོམ་དེ་ཉིད་ལས་མ་འདས་པའི་ཕྱིར་རོ་
ཞེ་ན། འོ་ན་རྟགས་ཆིག་ཀྱང་རྟགས་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཅམ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་ཀྱི་འན་པ་བསྐྱེད་^[1]བྱེད་ཏུ་མི་
རུང་པར་ཐལ། ཕྱོགས་བྲལ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟུན་བཞིན་ཏུ་ཁྲིས་པའི་ཆེ། སྤྱབ་དག་བཞོད་ན་ཡང་ཐེ་ཆོམ་

[1] དཔེ་ཅིང་། སྐྱེད།

དེ་ཉིད་ལས་མ་འདས་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ། སྐབ་དག་བཀོད་པའི་ཆེ་མེ་ཆོམ་ལས་མ་འདས་ཀྱང་།
གང་ཟག་དེའི་རོང་ཚུལ་གསུམ་ལེགས་པར་བསྐྱབས་ནས། མཐར་ཆིག་ལས་འབྱེད་པ་སྐྱེད་ཞེ་ན།

འོ་ན། ཚྱོགས་ཆིག་ཀྱང་ཚྱོགས་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བར་ཐལ། དང་པོར་མེ་ཆོམ་
ལས་མ་འདས་ཀྱང་། མཐར་སྐྱབ་བྱེད་མཐོང་པའི་ཆེ། ཆིག་ལས་ཀྱང་དེས་པ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་
པའི་བྱིར། གལ་ཏེ། སྐར་ཚུལ་གསུམ་གྱུབ་ཟིན་བཟེད་ནས་མ་འབྱེད་པར་བྱེད་ཏུ་ཡོད་པ་ལ་ཉགས་
ཆིག་བཟོད་པས་འབྱེད་པའི་བྱིར། ཚུལ་གསུམ་སྐྱབ་བྱེད་ཏུ་འགྱུར་རེ་ཞེ་ན། འོ་ན་ཚྱོགས་
ཆིག་ཀྱང་ཚྱོགས་སྐྱབ་བྱེད་ཏུ་འགྱུར་བར་ཐལ། སྐར་ཚྱོགས་གྱུབ་ཟིན་བཟེད་ནས་འབྱེད་ཏུ་
ཡོད་པ་ཚྱོགས་ཆིག་གིས་འབྱེད་པར་བྱེད་ནུས་པ་ཀྱན་ནས་མཚུངས་པའི་བྱིར། ཚྱོགས་ཆད་མའི་
ཡུལ་ཏུ་འགྱུར་པ་ཚུལ་གསུམ་ཆད་མའི་ཡུལ་ཏུ་སོང་བ་ལ་དེས་པར་བརྟོས་པས་ཆིག་དེའི་མཐུ་
མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ཚུལ་གསུམ་ལ་འབྱེད་པ་ཉགས་ཆིག་གི་མཐུ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
ཚུལ་གསུམ་ཆད་མའི་ཡུལ་ཏུ་འགྱུར་པ་དེས་པར་དེའི་སྐྱབ་བྱེད་ཆད་མའི་ཡུལ་ཏུ་སོང་བ་ལ་
བརྟོས་དགོས་པར་མཚུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་ཆིག་གིས་དོན་གང་དངོས་སུ་
བསྐྱབས་ནས་ཚྱོགས་བརྒྱད་ནས་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་སྐྱབ་དགོས་སོ། །གལ་ཏེ། ཚུལ་
གསུམ་སྐྱབ་བྱེད་ཏུ་མི་སྐྱའི་ཚུལ་གསུམ་སྟོན་པར་བྱེད་པས་ཚྱོགས་བརྒྱད་ནས་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་ནོ་
ཞེ་ན། དེ་ལ་ཁྲབ་པ་ལེགས་པར་བསྐྱབ་དགོས་སོ། །

ཚུལ་གསུམ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་ཚུལ་གསུམ་སྟོན་པར་བྱེད་པའོ་ཞེས་པ་ཅམ་
ཞེག་སྐྱེལ། འོ་ན་ཆེ་ཚུལ་གསུམ་ལ་འབྱེད་པ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པའོ། །ཞེས་སྒྲ། དང་པོ་ལྟར་ན།
ལེགས་པར་སྐྱས་སོ། །ཁྱི་མ་ལྟར་ན། སྐྱོར་བ་སྐྱོར་གཅིག་གི་ཚུལ་གསུམ་སྐྱབ་པའི་ཆེད་ཏུ་བཀོད་
པའི་སྐྱབ་དག་དེ་རྣམས་ཀྱང་ཆ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཏུ་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་འབྱེད་
པ་བསྐྱེད་པའི་བྱིར། འཁོར་གསུམ་གཤམ་སྒྲངས་སོ། །ཉགས་མ་གྱུབ་ན་སྐར་ཚུལ་གསུམ་གྱུབ་

མེན་རྟགས་ཆིག་གིས་ཤུག་པར་བྱེད་ཀྱས་པ་ལགལ་ལོ།

བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་ཀྱས་པའི་དོན་བརྟུན་པ་ཅས་ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་ཡིན་ན།
བྱས་ཞེས་བརྟུན་པའི་ཆིག་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ། བྱས་པ་དེ་ཅིག་ཤོས་དེ་
སྐྱབ་ཀྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ད་དུང་སྐྱབ་བྱེད་མེད་བཞིན་ཏུ་ཚུལ་གསུམ་སྟོན་བྱེད་ཡིན་པས་བསྐྱབ་
བྱ་སྐྱབ་བྱེད་དོ་ཞེས་སྟོས་ཤིག འོན་ཕྱོགས་ཆིག་ལ་བརྟུན་པ་ཡིས་ཀྱང་ཀྱས་པ་མེད་ཅེས་སྟོས་
པ་ལ་རྣམ་བཙད་མེད་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། འོ་ན། སྐྱེ་ཕྱིར་དངོས་སུ་སྐྱབ་བྱེད་མིན། །ཞེས་པས་
ཕྱོགས་ཆིག་བརྟུན་ནས་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་པ་དང་། རྟགས་ཆིག་དངོས་སུ་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་པ་འཕེན་
པར་ཐལ། ཕྱོགས་ཆིག་བརྟུན་ནས་སྐྱབ་བྱེད་མིན་པར་སྟོན་པའི་ཆིག་དེས་རྟགས་ཆིག་བརྟུན་
ནས་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་པ་འཕེན་པའི་ཕྱིར། དངོས་བརྟུན་གང་གི་སྟོན་པ་ཀྱང་དེ་གཉིས་སྐྱབ་བྱེད་
མིན་པར་མཚུངས་ན། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བྱེ་བ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཕྱོགས་ཆིག་སྐྱབ་དགའ་གི་ཡན་
ལག་ཡིན་པ་ལེགས་པར་བཀག་ནས། སྐྱབ་དགའ་གི་ཡན་ལག་ཡིན་ན། སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་སྟོན་
པར་བྱེད་པ་དགོས་ཀྱི། ཆིག་དེ་ལ་ཡང་རང་ཉིད་ལ་སྐྱབ་པའི་ཀྱས་པ་མེད་དོ་ཞེས་པའི་དོན་རྟོ།

གསུམ་པ་། །རྟོན་པ་སྐྱང་བ་ཀྱི་ལ་(གཉིས)། བྱེད་དང་ལགལ་བ་སྐྱང་བ། དེགས་པ་དང་ལགལ་བ་
སྐྱང་བའོ།

དང་པོ་། བྱེད་དང་ལགལ་བ་སྐྱང་བ་ཀྱི་ཞི། སྐྱབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཆིག་སྐྱབ་བྱེད་ཏུ་བཞེད་པ་མ་ཡིན་
ན། ཕྱོགས་ཆོས་འབྲེལ་བ་བསྐྱབ་བྱེད་ག། བརྟུན་པ་ལས་གཞན་སྐྱང་བར་བྱ། །ཞེས་པ་ཇི་ལྟ་ཞེ་
ན། སྐྱབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྐྱང་ཕྱོགས་ཆིག་སྐྱབ་དགའ་གི་ཡན་ལག་ཏུ་བཞེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།

ཅ་པ། གཏན་ཆིགས་དོན་ཀྱི་ཡུལ་ཉིད་ཀྱིས།

ཀྱས་མེད་དེ་ནི་བརྟུན་པར་བཤད།

ཇེས་དཔག་བྱ་དེར་བསྟན་པ་ནི། །གཏན་ཆིགས་དོན་ཀྱི་ཡུལ་ཏུ་འདོད། །ཅེས་པའི་ཆིག་དེ་

ཉིད་ཀྱིས། ཚྱོགས་ཆིག་དེས་ཚྱོགས་སྐྱབ་པའི་རྒྱས་པ་མེད་པའི་ཚྱོགས་དེ་ནི་བརྗོད་པར་བཤད་
 པའི་བྱིར། རོན་ཆིག་ལྷ་མའི་དོན་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་ནི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལ། བསྐྱབ་བྱའི་མིང་གིས་
 བཏགས་པ་ཡིན་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་མཆན་ཉིད་པ་མིན་ནོ། །གང་དག་དེ་བསྐྱབ་བྱ་མཆན་ཉིད་པ་ཡིན་པ་
 ཆིག་དེའི་དོན་དུ་བསྐྱང་ནས་ལག་ལ་སྤྱོད་བྱེད་པ་ནི་མཉོགས་པའི་ནམ་འགྲུར་རོ། །

གཉིས་པ་། །རིགས་པ་དང་ལག་ལ་སྤྱོད་པ་། །ལ་(གསུམ་)། ཚྱོགས་ཆིག་སྐྱབ་དག་གི་ཡན་ལག་ཡིན་
 པའི་རྒྱ་མཆན་དགག་པ་དང་། རང་གི་ཚྱོགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ལ་མཚུངས་པ་སྤང་བ། འབྲེལ་བྱེད་
 གཞན་གྱི་རྩོད་ལན་འབྲེལ་མེད་དུ་བསྐྱར་པ་ལོ། །

དང་པོ་། །ཚྱོགས་ཆིག་སྐྱབ་དག་གི་ཡན་ལག་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆན་དགག་པ་། །དེ།

ཙ་བ། གལ་ཏེ་དེ་ལའང་རྒྱས་ཡོད་དེ། །

གཏན་ཆིགས་ཆིག་ནི་འཇུག་བྱིར་ན། །^{༡༦}

གལ་ཏེ། ཚྱོགས་ཆིག་དེ་ལའང་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པའི་རྒྱས་པ་ཡོད་དེ། དེ་ལས་གཏན་ཆིགས་
 གྱི་ཆིག་འཇུག་པའི་བྱིར་ཞེ་ན།

ཙ་བ། དེ་ནི་ཐེ་ཆོམ་གྱིས་ཤེས་པར། །

འདོད་པས་སྐབས་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན། །

ཙ་ན། བསྐྱབ་བྱ་ལ་དམིགས་པའི་ཐེ་ཆོམ་དང་། བྱིར་ཁྲོལ་གྱི་ཤེས་འདོད་དང་། སྐྱབ་བྱེད་
 འདི་པའི་སྐབས་ལ་སོགས་པ་ཡང་སྐྱབ་དག་གི་ཡན་ལག་ཏུ་ཐལ། ཉགས་ཆིག་དེ་ནི་ཐེ་ཆོམ་གྱིས་
 བྱངས་པའི་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཤེས་པར་འདོད་པས་སྐྱབ་བྱེད་འདི་པའི་སྐབས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་
 འཇུག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཙ་བ། མི་མཐུན་ཚྱོགས་ཁས་ལེན་ན་ཡང་། །

དེ་མཚུངས་བྱིར་ན་ཐུག་མེད་འགྲུར། །^{༡༧}

སྤྱི་རྒྱལ་པའི་སྤྱབ་བྱེད་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། སྤྱི་རྒྱལ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྤྱི་
རྒྱལ་ཅེས་ཁས་ལེན་ན་ཡང་སྤྱི་རྒྱལ་པའི་རྒྱལ་སྤྱི་ཆོག་དེ་འཇུག་པར་མཆུངས་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་
དམ་བཅའ་དེ་དག་པའི་ཆེད་དུ་སྤྱབ་བྱེད་གྱི་དག་འཁོད་པ་ཡོད་པས་སོ། ། ཕྱོགས་ཆོག་སྤྱབ་དག་གི་
ཡན་ལག་ཏུ་སྤྱོད་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ། བསྐྱབ་བྱ་སྤྱབ་པའི་རུས་པའང་མེད། ཚུལ་གསུམ་ལ་བློན་པ་
དངོས་སུ་བསྐྱེད་པའི་རུས་པའང་མེད། དགོས་པ་གཞན་ཡང་མེད་པའི་བྱིར། རྒྱལ་སྤྱི་མ་དེར་ཐལ།

ཙམ། བད་གི་ཡན་ལག་རུས་པ་ནི། །

ཚུལ་གསུམ་དག་ལ་ཡང་དག་གནས། །

བད་གི་ཡན་ལག་བསྐྱབ་བྱ་སྤྱབ་པའི་རུས་པ་ནི་ཚུལ་གསུམ་པའི་རྒྱལ་སྤྱི་ཆོག་ལ་
ཡང་དག་པར་གནས་པའི་བྱིར། རྒྱལ་སྤྱི་བར་པ་དེར་ཐལ།

ཙམ། དེ་ལ་བློན་པ་བསྐྱེད་པ་ནི། །

དེ་ཉིད་ཆོག་ལ་ཡང་དག་གནས། ། ༡༠

ཚུལ་གསུམ་དེ་ལ་བློན་པ་བསྐྱེད་པའི་རུས་པ་ནི། དེ་ཉིད་སྟོན་པའི་རྒྱལ་སྤྱི་ཆོག་ལ་ཡང་
དག་པར་གནས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོག་ལ་མི་གནས་པའི་བྱིར།

ཙམ། གལ་ཏེ་ཡུལ་བསྐྱན་མེད་པར་ནི། །

གཏན་ཆོགས་འཇུག་པ་མེད་པའི་བྱིར། །

གལ་ཏེ་^[1]གར་འབབ་ངེས་པ་མེད་པའི་ཐོག་ལྟར། གཏན་ཆོག་གྱི་བྱེད་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་
བསྐྱན་པ་མེད་པར་གཏན་ཆོགས་འཇུག་པ་རིགས་པ་མེད་པའི་བྱིར།

ཙམ། ཡུལ་བསྐྱན་པ་དག་ཉིད་ལས་ནི། །

རུས་པ་སྤྱབ་པར་འདོད་ཅེ་ན། ། ༡༡

བྱེད་པ་འབྲུག་པའི་ཡུལ་ཕྱོགས་དངོས་སུ་བསྟན་པ་དག་སྟོན་དུ་འགྲོ་བཞིན་ལས་རྟགས་
 ཆིག་འབྲུག་པའི་ཕྱིར། ཕྱོགས་ཆིག་ཀྱང་བསྐྱབ་བྱ་ལ་རུས་པ་བྱུང་བར་འདོད་དོ་ཞེན། སྐྱབ་པ་
 ཡན་ལག་ལྔ་དང་ལྔན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་གོང་འོག་ཀུན་ཏུ་བཀག་ཅིང་འགོག་པར་འགྱུར་
 བའི་ཕྱིར། དེས་ན་ངེས་པར་ཡན་ལག་གཉིས་ལྔན་ཁས་ལེན་དགོས་ལ།

ཙམ། བྱབ་སྟོན་ཅན་ལ་དེ་མེད་ཀྱང་། །

སྟེན་བྱས་ཡིན་འདི་འདྲ་ཀུན། །

མི་རྟག་ཅེས་ནི་བརྗོད་པས་ཀྱང་། །

དོན་གྱིས་དེ་ནི་འཛིག་སྒྲོར་འགྱུར། །༡༩

བྱབ་པ་བརྗོད་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་གྱི་དག་ཡན་ལག་གཉིས་ལྔན་པ་ལ། སྟེན་མི་རྟག་པ་
 སྐྱབ་པ་དེས་དངོས་སུ་བརྗོད་པ་ལ་དགོས་རུས་མེད་པར་ཐལ། དེ་དངོས་སུ་བརྗོད་པ་མེད་ཀྱང་
 སྟེན་བྱས་པ་ཡིན་ལ། གང་བྱས་པ་འདི་འདྲ་ཀུན་མི་རྟག་ཅེས་ནི་བརྗོད་པས་ཀྱང་དོན་གྱི་ཕྱགས་
 གྱིས་སྟེན་དེ་ནི་འཛིག་པར་རྟགས་པའི་སྒྲོ་སྟེ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། བཤད་ཟིན་འདི་ལ་དེ་མེད་
 ཀྱང་། །ཞེས་པ་ལྟར་ན། ཕྱོགས་ཆིག་སྐྱབ་པ་གི་ཡན་ལག་ཏུ་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་ལ་ལན་
 བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཏེ། གཞུང་ལྷག་མ་ནི་སྤྲུལ་ལྟར་རོ། །

གཞུང་འདིར་ཕྱོགས་ཆོས་སྟོན་དུ་བརྗོད་པ་ཆིག་གི་སྟེབ་སྟོར་གྱི་དབང་ཡིན་པ་འཇལ། ཡང་
 བ་དམ་བཅའ་སྟོན་འགྲོ་འགོག་པའི་མཆོན་བྱེད་དུ་བྱབ་སྟོན་ཅན་ཞེས་སྟོས་སོ། །འདིར་བསྐྱབ་བྱ་
 ཕྱགས་རྟགས་སུ་བཤད་པ་རྩལ་གསུམ་འཇལ་བའི་ཆད་མའི་ཕྱགས་རྟགས་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྩལ་
 རྩལ་གསུམ་ག་མངོན་སུམ་ཆད་མས་བྱུང་བའི་ཆེ། བསྐྱབ་བྱ་ཕྱིར་རྟོལ་དེའི་མངོན་སུམ་གྱིས་
 ཕྱགས་རྟགས་སུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན། དེའི་ཕྱགས་གྱིས་རྟགས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། དེས་
 ཕྱགས་ལ་རྟགས་པའི་དོན་མིན་ནོ། །

ཡང་ན་གཞུང་འདི་ཡི་དོན་འདི་ལྟར་བཤད་དེ། ཚོལ་བ་གང་ལ་དཔག་འདོད་ཡོད་པ་གོ་བའི་
 ཆེད་དུ་དམ་བཅའ་དངོས་སུ་བརྟེན་བཤད་གོས་པ་མེད་པར་ཐལ། དེ་དངོས་སུ་བརྟེན་བཤད་ཀྱང་
 ཚོལ་བས་སྐྱའི་བྱས་པ་ཡིན་ལ། གང་བྱས་པ་འདི་འདྲ་ཀུན་མི་རྟག་ཅེས་བརྟེན་བས་ཀྱང། སྤྱད་ནི་
 འཛིག་སྒོ་སྟེ། དེ་ལ་དཔག་འདོད་ཡོད་པ་ཕྱིར་ཚོལ་གྱིས་དོན་གྱི་ཕྱགས་གྱིས་གོ་བར་འགྱུར་བའི་
 ཕྱིར། འདི་ནི། གནས་སྐབས་འགའ་ཡིས་འདོད་འགྱུར་ཞིང། །ཞེས་པ་ལྟར། ཆོག་དེ་ལས་སྐྱའི་རྟག་
 བ་ཕྱགས་རྟགས་མ་ཡིན་གྱི་ཚོལ་བ་སྐྱའི་རྟག་ཅེས་ཟེར་འདོད་པའི་འདོད་པ་ཕྱགས་རྟགས་སོ། །

ཙ་བ། ཕྱོགས་བསྟན་པ་ནི་མེད་ན་ཡང་། །

འགྲུབ་པ་ལ་ནི་གོགས་མེད་ཕྱིར། །

གསུམ་ལས་ཚུལ་གང་རུང་བཞིན། །

མ་བསྟན་མ་ཆང་ཡིན་པར་བརྟེན། ། ༡༣

ཕྱོགས་དངོས་སུ་བསྟན་པ་མེད་ན་ཡང་། སྐབ་དག་གི་ཡན་ལག་མ་ཆང་བའི་སྒྲིན་མེད་
 པར་ཐལ། དེ་དངོས་སུ་མ་བསྟན་ཡང་བསྐྱབ་བྱ་འགྲུབ་པ་ལ་གོགས་མེད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་ལས་
 ཚུལ་གང་ཡང་རུང་བཞིན་མ་བསྟན་ན་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ཡན་ལག་མ་ཆང་བ་ཡིན་པར་
 བརྟེན་རིགས་ཉི། ཚུལ་གསུམ་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་༼རང་གི་ཕྱོགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ལ་མཆོངས་པ་སྤང་བ་༽ནི། ཕྱོགས་ཆོག་ཕྱིར་ཚོལ་གྱིས་མ་
 གྲུབ་པ་བརྟེན་པ་ཡིན་པས་བསྐྱབ་བྱ་བརྟེན་པ་ཡིན་གྱི། སྐབ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པར་ཁས་
 ལེན་ན། ཁྱེད་རང་གིས། བསྐྱབ་བྱར་ཁས་སྤངས་ཕྱོགས་མཆོན་ཉིད། །ཅེས་བསྐྱབ་བྱ་བརྟེན་པ་
 དམ་བཅའི་མཆོན་ཉིད་དུ་ཁས་སྤངས་པས། དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་བརྟེན་པ་ཡང་བསྐྱབ་བྱ་བརྟེན་
 པར་ཐལ། ཕྱིར་ཚོལ་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དམ་བཅའ་ཐལ་ལོ་ཞེས།

ཙ་བ། བསྐྱབ་བྱ་བརྟེན་པ་དམ་བཅའ་ནའང་། །

སྤྱི་དེ་ལ་སྒྲོན་འཐད་མིན་ཏེ། །

ཁོ་ལོ་ཅག་གིས་བསྐྱབ་བྱ་བརྗོད་པ་དམ་བཅའི་མཚན་ཉིད་ཏུ་མ་སྤྱོད་མོད་ཀྱི་དེ་ལྟར་
དམ་བཅའ་སྤྱི་ཅག་ནའང་བསྐྱབ་བྱ་བརྗོད་པ་དམ་བཅའི་མཚན་ཉིད་ཏུ་སྤྱོད་པ་དེ་ལ་དཔེ་རྟགས་
མ་གྲུབ་པ་བརྗོད་པ་སྒྲོར་བ་སྒྲོར་གཅིག་པོའི་དམ་བཅའ་ཐལ་བའི་སྒྲོན་འཐད་པ་མིན་པར་ཐལ།
དེ་ལ་རྟགས་མ་གྲུབ་ཀྱི་ལན་ཐེབས་པའི་བྱིར།

ཅ་ག། སྐྱབ་བྱེད་དབང་ཏུ་བྱས་ཉིད་ཀྱིས། །

གཏན་ཆེགས་ལྟར་སྤང་ཐལ་མིན་བྱིར། ། ༡༥

དེ་ཉིད་བཤད་པ་ནི། དཔེ་དང་གཏན་ཆེགས་ལྟར་སྤང་བརྗོད་པ་སྒྲོར་བ་སྒྲོར་གཅིག་པོའི་
དམ་བཅའ་ཐལ་བའི་སྒྲོན་ཡོད་པ་མིན་པར་ཐལ། དེ་སྒྲོར་བ་སྒྲོར་གཅིག་པོའི་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་དབང་
ཏུ་བྱས་པའི་མ་གྲུབ་པ་བརྗོད་པ་ཡིན་ཀྱི། བསྐྱབ་བྱ་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲོན་དེ་མེད་
པའི་བྱིར། ལན་གཞན་ཡང་ཁོ་ལོ་ཅག་གི་དམ་བཅའི་མཚན་ཉིད་བཞག་པ་ལ་དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་
པ་བརྗོད་པ་དམ་བཅའ་དོགས་པའི་སྒྲོན་མེད་པར་ཐལ།

ཅ་ག། ཁྱད་པར་མེད་པར་བརྗོད་ན་ཡང་། །

རིགས་གཅིག་ཐེ་ཆོམ་སྒྲེ་འགྱུར་ཏེ། །

ངོ་ཤོ་ཁོ་ན་ཞེས་པའི་ངེས་གཟུང་གི་ཁྱད་པར་མེད་པར། སྤྱིར་བསྐྱབ་བྱ་བརྗོད་པ་ཅམ་དམ་
བཅའི་མཚན་ཉིད་ཏུ་བརྗོད་ན་དོགས་པ་དེ་སྒྲེ་ན་ཡང་། བསྐྱབ་བྱ་ཁོ་ན་བརྗོད་པ་དམ་བཅའ་ཞེས་
སྤྱོད་པའི་བྱིར། ཁྱད་པར་ཐལ། རིགས་གཅིག་པའི་བ་ལང་དང་བ་མེན་^[1]ལྟ་བུ་དག་ལ་ཐེ་ཆོམ་
སྒྲེ་བར་རིགས་པར་འགྱུར་ཀྱི་བྱུང་ཤིང་དག་ལ་བ་ལང་གི་དོགས་པ་སྒྲེ་མི་རིགས་པའི་བྱིར།

ཅ་ག། གཞན་ཏུ་བསྐྱབ་བྱ་བརྗོད་པ་ཀུན། །

[1] ལྟ་ཆ། བ་མེན།

དམ་བཅའ་བར་ནི་ཐལ་བར་འགྱུར། །༥༥།

དེ་ལས་གཞན་དུ་མ་གྲུབ་པ་བརྗོད་པ་ཅན་དུ་རིགས་གཅིག་པས་དམ་བཅའ་ཐེ་ཆོས་
སྐྱེ་ན། རྩ་མཁན་རྩ་བུམ་སྐྱབ་པར་བྱའོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཀུན་ཡང་དམ་བཅའ་ཐལ་བར་འགྱུར་རྟེ།
དེས་ཀྱང་མ་གྲུབ་པའི་དོན་བརྗོད་པའི་བྱིར།

དེ་དག་ནི། རིགས་པ་ཅན་པ་སོགས་ཚྭ་གས་ཆོག་སྐྱབ་པལ་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་འདོད་པ་
བཀག་པ་ལ། རང་ལུགས་ཀྱི་ཚྭ་གས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལ་ཡང་དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་བརྗོད་པ་སྟན་
འབྱེན་དུ་འཁེབ་པ་མི་རིགས་རྟེ། བསྐྱབ་བྱ་ཁོན་བརྗོད་པ་དམ་བཅའོ་ཞེས་སྒྲོས་པ་ན། བསྐྱབ་བྱ་
སྐྱབ་བྱེད་གཞི་མ་སྟན་བརྗོད་པ་དམ་བཅའ་ཡིན་ནམ་སྐྱམ་པའི་དོགས་པ་ངས་གཟུང་གི་ཆོག་དེ་
ཉིད་ཀྱིས་ཆོད་པའི་བྱིར། ཐེ་ཆོས་སྐྱེ་མི་རིགས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། རིགས་ཐ་དང་ལ་ཐེ་ཆོས་
སྐྱེ་མི་རིགས་པར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་རྟེ། དེ་ལྟ་ན། གང་ཐག་སྟུ་ལ་ཡང་ཐེ་ཆོས་གང་ཡང་སྐྱེ་བ་མི་
རིགས་པར་འགྱུར་རྟེ། སྒྲ་དང་རྟག་པ་ཡང་རིགས་མི་མཚུངས་པའི་བྱིར།

ཙམ། གལ་ཏེ་གྲུབ་བརྗོད་སྐྱབ་བྱེད་བྱིར། །

གཞན་དག་ལ་ཡང་སྟོན་མེད་ན། །

གལ་ཏེ་ཚྭ་གས་ཆོག་སྐྱབ་པལ་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་འདོད་པ་གཞན་དག་ལ་ཡང་དཔེ་རྟགས་མ་
གྲུབ་པ་བརྗོད་པ་དམ་བཅའ་ཐལ་བར་བའི་སྟོན་མེད་དེ། གྲུབ་ཐེན་བརྗོད་པ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་
པའི་བྱིར། སྟོབ་དཔོན་ཚྭ་གས་སྒྲ་དགས་རིགས་པ་ཅན་པ་ལ་ཉེས་པ་དེ་བརྗོད་པ་ཅི་ལྟར་རིགས་ཤིན།

ཙམ། དེ་ནི་བསྐྱབ་བྱ་བསྟན་པ་དག།

ཅི་ལྟར་སྐྱབ་བྱེད་ཡན་ལག་ཡིན། །༥༦།

དེ་ནི་བསྐྱབ་བྱ་བསྟན་པའི་ཆོག་དག་ཆོས་ཅན། ཅི་ལྟར་ཡང་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་
པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བྱིར་ཆོལ་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་བརྗོད་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་། བྲེལ་བྱེད་གཞན་གྱི་ཚད་ལན་འབྲེལ་མེད་དུ་བརྟན་པ་ཏེ། རིགས་སྒྲིའི་འབྲེལ་བྱེད་ཁ་ཅིག་
དམ་བཅའ་ནི་སྐབ་བྱེད་ཡིན་ཏེ།

ཙམ། ལྟར་སྒྲུང་བཅས་སོགས་བཀོད་པ་དང་། །

ལན་ནི་འབྲེལ་མེད་བཞད་གང་དེ། །

སྐབ་བྱེད་ལྟར་སྒྲུང་དང་བཅས་ཏེ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རིགས་པ་ཅན་པ་ཟེར་ན། མདོན་
སྐམ་གྱིས་མ་ངེས་པ་དང་། ཆོག་ཡིན་པས་ཁྲད་པར་དུ་བྱས་ནས་འགོད་ན། སུན་འབྲིན་གྱིས་མ་
ངེས་སོ་ཞེས་སོགས་གཞན་གྱི་དོགས་པ་བཀོད་པ་དང་དེ་ལ་ལན་འདེབས་པ་ནི་ཆོས་ཅན། བཞད་
གང་གི་གནས་ཡིན་ཏེ། དོགས་པ་འབྲེལ་མེད་རང་གིས་བཀོད་ནས། དེ་ལ་ལན་འབྲེལ་མེད་བཟུབ་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ལན་རི་ལྟར་འདེབས་ཤེ་ན།

ཙམ། འདི་ལྟར་དེ་ནི་རིགས་པ་ཉིད། །

མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་ཟིན་ཏོ། ། ༡༥

འདི་ལྟར་ཕྱོགས་ཆོག་སྐབ་དག་གི་ཡན་ལག་དུ་སྐབ་པའི་སྐབ་བྱེད་དེ་ནི་རིགས་པ་ཉིད་མ་
ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ཕྱོགས་ན་གཞོད་པ་ཅན་གྱི་ཆད་མ་མེད་དོ་ཞེས་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་རིག་
བྱེད་འགོག་པའི་སྐབས་སུ། འདོན་པ་ནི་འདོན་པ་གཞན་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་བྱ་བ་
ལ་རྟ་ར་ཏ་འདོན་པས་མ་ངེས་པར་བཅད་པ་ན། རིག་བྱེད་ཁྲད་པར་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་
ལན་བརྗོད་ན། རིག་བྱེད་ལ་ཁྲད་པར་ཅི་ཞིག་ཡོད། གང་ཞིག་གཞན་དུ་གདོན་པར་མི་རུས་པའོ་
ཞེ་ན། འདི་ནི་ལན་མ་ཡིན་ཏེ། མི་མ་ཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང་འགལ་བ་མེད་པའི་ཁྲད་པར་གྱིས་ནི་དེ་
ལས་གཏན་ཆོགས་ཕྱོག་པར་མི་རུས་སོ་ཞེས་རང་འབྲེལ་དུ་བཤད་དོ། །

སྐྱབ་བྱའི་མཚན་ཉིད་མདོར་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་བཞེད་བྱ་དོན་གྱི་རང་བཞིན་ལ་(གཉིས)། རྟུགས་བསྟན་བསྐྱབ་བྱའི་རང་བཞིན་དང་། དངོས་
བསྟན་གཏན་ཆིགས་གྱི་རབ་དབྱེ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་། རྟུགས་བསྟན་བསྐྱབ་བྱའི་རང་བཞིན་ཀྱི་ལ་(གཉིས)། རང་
ལྟགས་གྱི་དམ་བཅའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ། གཞན་གྱི་དམ་བཅའི་མཚན་ཉིད་དགག་པ། གཞན་གྱི་
དམ་བཅའ་ལྟར་སྒྲུང་གི་དཔེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་། རང་ལྟགས་གྱི་དམ་བཅའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་ཀྱི་ལ་(གཉིས)།
མདོར་བསྟན། རྒྱས་བཤད་དོ། །དང་པོ་། མདོར་བསྟན་ཀྱི་ལ་(གཉིས)། ཆིག་དོན་དང་། མཐའ་དབྱེད་པའོ། །
དང་པོ་། ཆིག་དོན་ཀྱི་དམ་བཅའི་མཚན་ཉིད་སྐྱབ་དག་གི་ཡན་ལག་ཏུ་མི་བྱུང་ན། ཁྱེད་
སྐྱབ་དག་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་བསྐྱབ་བྱའི་མཚན་ཉིད་འཆད་པ་མི་རིགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།

ཙ་བ། སྐྱབ་བཞེད་རྟོགས་པའི་དོན་ཅན་ཉིད། །

ཡིན་ཡང་མྱོངས་མེད་ཐུར་མཚན་ཉིད། །

སྐྱབ་བྱེད་དངོས་སུ་བཞེད་པ་ལ་བཞེན་ནས་བསྐྱབ་བྱ་རྟོགས་པའི་དོན་ཅན་ཉིད་ཡིན་ཡང་།
སྐབས་འདིར་ཐོགས་གྱི་མཚན་ཉིད་སྟོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གཞན་དག་ཐོགས་གྱི་མཚན་
ཉིད་ལ་མྱོངས་པ་མཐོང་བས། དེ་དག་གི་མྱོངས་པ་མེད་པའི་ཆེད་ཏུ་ཡིན་པའི་ཐུར་གཏན་ཆིགས་
སོ་སོར་ངེས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ཆེ། དམ་བཅའ་དངོས་སུ་བཞེད་མི་དགོས་ཀྱང་བསྟན་བཅས་སུ་
དམ་བཅའི་མཚན་ཉིད་སྟོས་པ་དགོས་པ་དང་བཅས་པའི་དོན་ཏོ། །

ཙ་བ། རང་པོ་ཆིག་སྒྲུང་བདག་ཉིད་འདོད། །

ཆིག་གིས་དེ་ཡི་མཚན་ཉིད་བཞི། ། ༡༫

མ་གྲུབ་སྐྱབ་བྱེད་མིན་དོན་བཞེད། །

ཆོལ་བས་ཁས་སྒྲུངས་པ་བཟུང་རོ། །

དམ་བཅའི་མཚན་ཉིད་དུ་བྱིར་ཞོལ་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཞེས་པའི་ཆོག་སྒྲོས་པ་དགོས་
 བ་ཡོད་དེ། དམ་བཅའ་ཡང་དག་ཡིན་ན་དེ་སྐབ་དགོས་ཀྱི་བྱིར་ཞོལ་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་ཞིག་དགོས་
 སོ་ཞེས་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར་ཁོན་འཛིན་པ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དམ་བཅའ་ཡང་
 དག་ཡིན་ན། སྒྲོར་བ་སྒྲོར་གཅིག་པོའི་སྐབ་བྱེད་དུ་བཞོད་བཞེན་པ་མིན་པ་ཞིག་དགོས་པར་ཤེས་
 པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར་བདག་ཉིད་འདོད་ཅེས་པའི་འདོད་པ་དང་བདག་ཉིད་སྒྲོས་པ་ལ་དགོས་
 བ་ཡོད་དེ། དམ་བཅའ་ཡང་དག་ཡིན་ན་དངོས་སུ་མ་སྒྲུབ་ཀྱང་དོན་གྱི་བསྐྱབ་བྱར་བརྗོད་པ་ཞིག་
 དགོས་པ་དང་། ཞོལ་བས་ཁས་སྦྱངས་པ་ཞིག་བསྐྱབ་བྱར་གཟུང་ངོ་ཞེས་རྟོགས་པའི་ཆེད་ཡིན་
 པའི་བྱིར་འོག་ས་དེ་ཡི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བྱར་བཞེས་སྒྲོས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། འོག་ས་ཀྱི་
 མཚན་ཉིད་ལ་ལོག་རྟོག་ལོག་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར་འདིར་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བྱར་བཞེས་ལས་མ་སྒྲོས་
 པ་ནི། འོག་ས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མཚན་གཞི་གང་ལ་ཞུགས་དཀྱིད་པར་བཞེད་པ་ཡིན་ལ་ཆད་མས་
 བསལ་བ་ནི་མཚན་ཉིད་འཇུག་མི་འཇུག་དཀྱིད་པའི་གཞིར་རུང་བ་མ་ཡིན་བས་མ་སྒྲོས་སོ། །

དེས་ན་ལོག་ཏུ་ཡང་། བསལ་བ་གཞིར་དང་ལྷག་མ་ལ། མཚན་ཉིད་འཇུག་པ་མེད་ཕྱིར་
 རོ། ཞེས་གསལ་བ་རྒྱར་དུ་བཅད་ནས་གསུངས་སོ། །འོན་ཀྱང་སྐབ་བྱེ་ཡང་ལོག་ས་སུ་འཆད་
 བར་མི་རིགས་པར་འགྱུར་ངོ་ཞེ་ན། དེར་ནི་དམ་བཅའ་ཡང་དག་ཡིན་ན། ཆད་མ་གང་གིས་ཀྱང་
 མ་བསལ་བ་ཞིག་དགོས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་རོ། །

གཉིས་པ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡན་ལག་ལྔ་གསུངས་པ་ནི། རིགས་མི་མཐུན་
 སེལ་བ་དང་། ལོག་རྟོག་སེལ་བ་གཉིས་ཀའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། སོ་སོར་བྱེན་གསུམ་གྱིས་
 རིགས་མི་མཐུན་སེལ་ལ། གཉིས་ཀྱིས་ལོག་རྟོག་སེལ་ལོ། །དེ་ལ་ཞོལ་བས་དམ་བཅའ་ཁས་
 མ་སྦྱངས་པ་དང་། ཁས་སྦྱངས་ཀྱང་སྒྲོན་དང་མ་བྱལ་བ་གཉིས་སུ་འགྱུར་ལ། དང་པོ་ནི། འདོད་
 བས་སེལ་ལ། བྱི་མ་ལ་བྱུབ་ཟེན་བས་སྐྱབ་མི་དགོས་པ་དང་། བསལ་ཟེན་བས་སྐྱབ་མི་ལུས་པ་

གཉིས་ལས། དང་པོ་ངོ་སོས་སེལ་ལ། བྱི་མ་མ་བསལ་བས་སེལ་ལོ། །ཚོལ་བས་མི་འདོད་པའི་
བསྟན་བཅོས་མཁན་པོའི་འདོད་པ་ཚུགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་འདོད་པས་བསལ་ཟིན་ཡང་། དེ་ཡང་
ཚུགས་ཡང་དག་ཡིན་ནམ་སྟུང་པའི་དོགས་པའི་གནས་ལོག་པའི་ཆེད་དུ་རང་ཉིད་བྱར་དུ་སྟོས་
ལ། བྱིས་སྐྱབ་དགོས་ཤིང་ད་ལྟ་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བཀོད་བཞིན་པའི་དཔེ་རྟགས་མ་བྱལ་བ་བསྐྱབ་བྱ་
ཡིན་ནམ་སྟུང་པའི་དོགས་པ་ཚུགས་པའི་ཆེད་དུ་ཆིག་བྱང་སྟོས་སོ། །

དེས་ན་ཆོག་གྲང་ལ་རུས་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་ཕྱེད་གཞི་མ་སྐྱུན་སྟོགས་ཡང་
དག་ཡིན་པ་མེད་པ་དང་། ཚོད་པའི་སྐབས་ཀྱི་རྒྱུ་པའི་འདོད་ཡུལ་དང་། བསྐྱན་བཅོས་མཁན་
པའི་འདོད་ཡུལ་གཞི་མ་སྐྱུན་སྟོགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་མེད་པའོ། །སོ་སོར་ཕྱེན་དེ་ལྟར་ཡིན་གྱི།
སྐྱ་མ་གསུམ་གྱིས་ཀྱང་ཐོག་རྒྱུ་མེད་པར་ཕྱེད་དོ། །དོན་བསྐྱས་ན། །བསྐྱབ་བྱའི་དོ་བོ་ཁོ་ན།
རྒྱུ་པ་པར་ཁོ་རུས་^[1]འདོད་ཅིང་ཆོད་མས་བསལ་བ་མ་ཞུགས་པ་ཞེས་ཀྱུ་ལོ། །

ཐ་སྐྱད་ཐོར་ཡང་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་བསལ་བྱ་མེད་ཚུལ་དེ་སྒྱུར་སྒྲིམ་གྱི། དོན་ནི། སྐྱད་པ་
མི་རྟག་པའི་ཆོག་ལ་དོན་མཚན་གཞི། གཞན་དོན་བསྐྱུལ་བྱར་མཆོག། རང་པོ་དོན་སོགས་ཆོས་
ལྔ་ཆར་བཞེས་བརྗོད་བ་ན། སྐྱད་པ་མི་རྟག་པའི་ཆོག་ལ་དོན་དེ། གང་ལ་བསྐྱུལ་བྱར་སོང་བའི་
ཡིར་ཆོལ་དེས་བྱུབ་ཐོན་བས་ཁུབ་པ་རོ་མོས་མེས་པ་ནས། དེ་ཡིར་ཆོལ་གྱིས་བསལ་བཞིན་པ་མ་
བསལ་བས་མེས་པའི་ཚུལ་དེ་སྒྱུར་ཤིས་པར་བྱའོ།

བསྐྱབ་བྱའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱར་དུ་བསྐྱབ་བྱར་འདོད་པ་ཞེས་སྒྲོས་དགོས་ན་རྟགས་ཡང་
དགག་མཆན་ཉིད་ཡང་། རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འདོད་པ་ཞེས་ཅིའི་ཕྱིར་མ་སྒྲོས་ཤེས། དེ་ནི་རྣམ་
པ་ཀུན་རུ་མི་མཚུངས་ཀྱི། རྟགས་ཡང་དག་ནི། མ་གྲུབ་པའི་དོན་ལག་པའི་གསུམ་པའི་ཕྱིར་དུ་སྐྱབ་
བྱེད་བཞེད་པ་ཡིན་ལ། ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་དོར་ཚུལ་གསུམ་ཆད་མས་གྲུབ་ན་ཆོས་བས་རྟགས་ཡང་

[1] ལྷ་ཏ། བོ་ན།

དག་ཏུ་ཁས་མ་བླངས་ཀྱང་བསྐྱབ་བྱ་འགྲུབ་ལ། བྱིར་ཚོལ་གྱིས་ཚུལ་གསུམ་ཆད་མས་མ་གྲུབ་ན།
 ཚོལ་བས་ཉགས་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་བླངས་ཀྱང་། བྱིར་ཚོལ་གྱི་རོར་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་མི་འགྱུར་
 བས་དེའི་མཆན་ཉིད་ཏུ་ཁས་བླངས་པ་ཞེས་སྒྲོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །བྱིར་
 ཚོལ་གྱི་རོར་སྐྱབ་དགོས་ཀྱང་ཚོལ་བས་བསྐྱབ་བྱར་དམ་མ་བཅས་ཤིང་ཁས་མ་བླངས་ན་ཚོལ་
 བའི་དམ་བཅར་འགྱུར་མི་སྲིད་ལ། ཚོལ་བས་དམ་བཅར་ཁས་བླངས་ན་བྱིར་ཚོལ་གྱི་རོར་སྐྱབ་མི་
 དགོས་ཀྱང་ཚོལ་བའི་དམ་བཅའ་ཅམ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་དམ་བཅའ་འདོད་པ་དང་
 ཁས་ལེན་ལ་བལྟས་པས་དེ་མི་འདོད་ཅིང་^[1]དེས་ཁས་མ་བླངས་པ་དེའི་ཁས་ལེན་དུ་མི་རིགས་
 བའི་ཕྱིར། དེས་ན་བསྐྱབ་བྱའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་བྱར་དུ་འདོད་པ་ངེས་པར་སྒྲོས་དགོས་སོ། །

གཞན་ཡང་བསྐྱབ་བྱ་བྱིར་ཚོལ་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་ལ་སུན་འབྲིན་ཡང་དག་མི་འཇུག་ཅིང་།
 དེ་བསྐྱབ་བྱའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ལ། བྱིར་ཚོལ་གྱིས་མ་གྲུབ་ཀྱང་ཚོལ་བས་འདོད་པས་དེར་འགྱུར་
 རོ། །ཚུལ་གསུམ་བྱིར་ཚོལ་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་ལ། སུན་འབྲིན་ཡང་དག་འཇུག་ཅིང་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་
 སྒྲོན་ཡིན་པས་དེ་ལ་ངེས་པར་ཆད་མས་གྲུབ་པ་གཙོ་ཡི། ཚོལ་བའི་འདོད་པ་ཅམ་མི་གཙོ་ཡི། །

འདོད་བ་རྒྱས་བཤད།

གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ་(གཉིས)། འདོད་བ་རྒྱས་བཤད། རང་ཉིད་རྒྱས་བཤད། མ་བསལ་པ་རྒྱས་
 བཤད་དོ། །དང་པོ་(འདོད་བ་རྒྱས་བཤད་)ལ་(གཉིས)། ཡོངས་གཙོད་ཀྱི་དགོས་པ་དང་། རྣམ་བཅད་ཀྱི་
 དགོས་པ་ལོ། །དང་པོ་(ཡོངས་གཙོད་ཀྱི་དགོས་པ་)ལ་(གཉིས)། ཚོལ་བའི་ཞེ་འདོད་བསྐྱབ་བྱར་བསྐྱན་པ་
 དང་། དེ་མིན་ན་ཏུ་ཅང་ཐལ་བལོ། །

དང་པོ་(ཚོལ་བའི་ཞེ་འདོད་བསྐྱབ་བྱར་བསྐྱན་པ་)ལོ།

[1] དཔེ་རིང་། མི་འདོད་དེས།

ཅ་བ། མ་བརྗོད་ན་ཡང་འདོད་པས་བྱ། །

ཕྱགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་འདོད་པ་སྟོན་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། དག་ཏུ་དངོས་
 སུ་མ་བརྗོད་ན་ཡང་། རྟོལ་བས་ཞེ་བའི་འདོད་པས་ཁྲུབ་པའི་ཕྱགས་དེ་བསྐྱབ་བྱར་གོ་བའི་ཆེད་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་གངས་ཅན་གྱིས། མིག་སྟགས་ཆོས་ཅན། གཞན་དོན་བྱེད་དེ། འདུས་ཤིང་
 བསགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མལ་ཆ་དང་སྐྱུན་ལ་སྟགས་པའི་ཡན་ལག་བཞིན། ཞེས་བཀོད་པ་ན།

ཅ་པ། བདག་གི་དོན་བཞིན་བསྐྱུ་བ་བྱུང་འདོད། །༡༩

བདག་གི་དོན་ཁྱེད་པ་རྒྱ་ཁྱེད་ཀྱིས་ཀྱང་བསྐྱབ་བྱར་འདོད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལ་འདིར་གང་
དག་མིག་གི་སོགས་ཁོངས་ནས་རྣ་བ་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་བཞི་གཟུང་གི་ཐེམ་པོ་ཉེར་གསུམ་མི་
བསྟར་སྟེ། དེ་ལྟར། རྟོགས་ཆོས་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོལ་སྤེལ་ཐེར་བ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟར་གངས་
ཅན་གྱིས་མ་དོན་པར་འདོད་པའི་དོན་རྟགས་འདིས་ཅི་ཞིག་བསྐྱབ་པ་ལྟར་ཟད་ཀྱང་མི་གོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

དེས་ན་གངས་ཅན་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་གངས་ཉི་ཤུ་ཙ་ལྟར་འདུས་པར་འདོད་ལ། དེའི་
 ཉེར་བཞི་ཐེམ་པོ་དང་། ཉེར་ལྔ་པ་རིག་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་ཡོངས་སྟོང་པ་པོའི་བདག་དང་། ཉེར་
 བཞི་ལས་ཁ་ཅིག་བདག་གི་ཡོངས་སྟོང་བྱ་ཡིན་ལ། ཁ་ཅིག་བདག་གི་ཡོངས་སྟོང་དེ་དག་སྟབ་
 བྱེད་ཡིན་པས་བདག་གི་ཉེར་མཁོ་འབབ་ཞིག་ཏུ་བྱེད་ལ། ཐེམ་པོས་ཤེས་པའི་དོན་བྱེད་པ་སངས་
 རྒྱས་པས་གྲུང་འདོད་པས། ཐེམ་པོ་མཐའ་དག་དེ་ལས་གཞན་གཅིག་གི་དོན་བྱེད་པར་སྟབ་ན་
 བདག་རྟག་པ་འགྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལས་གཞན་ཤེས་རིག་གི་བདག་འབབ་ཞིག་ཡིན་པའི་
 བྱིར། དངོས་སུ་གཞན་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་དོན་བྱེད་པ་འབྲས་བུ་རྣམ་ཤེས་བསྐྱེད་པའི་དོན་ཏུ་སངས་
 རྒྱས་པས་འདོད་པས་མཐུན་དཔེ་ལ་རྗེས་འཁྲུག་བྱེད་སྟུང་བས་མས་སོ། །

དེས་ན། མིག་གི་སྒྲིབ་པ་ཁོངས་ནས། དེམ་པོ་ཉིད་གསུམ་བཟུང་ལ། ལྷོག་པ་ཆོས་མ་
ལུགས་པའི་སྒྲིབ་མེད་དེ། ལྷོ་ཁྱེད་ཅན་གྱིས་དེམ་པོར་འདོད་ཀྱང་ལྷོ་ཅན་སངས་རྒྱུ་པས་ཀྱང་།

འདོད་ཅིང་། གངས་ཅན་གྱིས་ཀྱང་སྒྲོང་ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་གཞི་གཟུང་ནས་ལ་བསམས་པའི་
 ཕྱིར། གཙུག་པོའི་ཐ་སྙད་མི་འདོགས་ཀྱང་བདེ་སྤྱག་བཏང་སྟོན་པ་གསུམ་ཆ་མཉམ་པའི་ཆ་སངས་
 རྒྱས་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་ཁས་ལེན་པས་སོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་སྤྱི་མི་རྣམས་པར་སྤྱོད་པའི་ཆེ་ཡང་།
 ཚེད་གཞི་མ་ཐུན་སྤང་དུ་མ་བྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། གངས་ཅན་གྱིས་སྤྱོད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །འདོད་པ་ཞེས་པའི་ཆོག་གིས་ཆོལ་པའི་འདོད་ལུལ་བསྐྱབ་བྱར་སྟོན་ན། ཆོལ་བས་མི་འདོད་
 པའི་དོན་མཐའ་དག་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་བསམ་ལ་ཟིན་པར་ཐལ། འདོད་ན། ཆོལ་བ་མི་འདོད་པའི་
 བསྟན་བཅོས་མཁན་པོའི་འདོད་པ་ཚྭ་གས་ཡིན་པ་ཡང་བསམ་ལ་ཟིན་པར་ཐལ། འདོད་ན། རང་ཉིད་
 གྱི་སྤྱོད་སྟོན་པ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན།

ཙ་ག། གཞན་འདོད་ཐམས་ཅད་བསྒྲོག་ན་ཡང་། །

འགྲེལ་པར་བདག་ཉིད་སྤྱོད་བཤད་པ། །

དོགས་པའི་གནས་ནི་བསྒྲོག་པ་སྟེ། །

འདི་ནི་དེ་དོན་བྱས་པ་ཡིན། ། ༣༠

འདོད་པ་སྟོན་པས་ཆོལ་བ་མི་འདོད་ཅིང་ཆོལ་བ་ལས་གཞན་པའི་འདོད་ལུལ་ཐམས་ཅད་
 ཚྭ་གས་ཡིན་པ་ཚྭ་གས་ཟིན་ན་ཡང་། ཀུན་ལས་བརྟུས་ཀྱི་འགྲེལ་པར་བདག་ཉིད་ཅེས་པའི་སྤྱོད་བཤད་
 པ་འདི་ནི་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཆོལ་བས་དངོས་སུ་མ་སྟོན་ཀྱང་ཚེད་པའི་ཆེ་བསྟན་
 བཅོས་མཁན་པོའི་འདོད་ལུལ་ཡང་ཚྭ་གས་སུ་བྱེད་དགོས་སམ་སྟུམ་པའི་དོགས་པའི་གནས་ནི་
 ཚྭ་གས་པ་དེའི་དོན་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོགས་པའི་གནས་ནི་དོགས་པའི་རྒྱ་སྟེ་ཆོལ་བས་ཀྱང་
 རང་གི་ཆད་མར་ཁས་སྒྲུངས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་མཐའ་དག་དང་མི་འགྲེལ་བ་ཞིག་ཚྭ་གས་
 སུ་བྱེད་དགོས་སྟུམ་པ་དོགས་པ་སྟེ་པའི་རྒྱ་ཡིན་ལ། དེས་ན་ཚེད་པའི་ཆེ་རང་ཆད་མར་ཁས་ལེན་
 པའི་བསྟན་བཅོས་མཁན་པོའི་འདོད་ལུལ་ཡང་བསྐྱབ་བྱར་བྱེད་དགོས་སམ་སྟུམ་པ་དོགས་པ་ལོ། །

གལ་ཏེ་ཚོལ་བའི་ཞེ་འདོད་ཀྱི་ཚོགས་དོན་འབའ་ཞིག་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ན། དེ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་
 ཏུ་བྱེད་པའི་འགལ་བ་ཡང་གཅིག་ཁོ་ནར་འགྱུར་བས་འགལ་བ་དུ་མར་དབྱེ་བ་མི་འཐད་པར་
 འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འགལ་རྟགས་ཡིན་ན། ཚོགས་དོན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྐྱབ་ཀྱས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་
 འགལ་རྟགས་དུ་མར་དབྱེ་མི་རུང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།

ཙམ། དེ་ནི་ལྟོས་ནས་ཚས་དག་དང་། །

ཚས་ཅན་བྱང་པར་ཡིན་པར་བརྟེན། །

ཚོགས་དོན་དེ་ནི་སྤྱི་སྤྱོད་ཚུལ་ལ་བལྟོས་ནས་ཚས་ཀྱི་བྱང་པར་དག་དང་། ཚས་ཅན་
 ཀྱི་བྱང་པར་སྐྱབ་པའི་འགལ་རྟགས་དུ་མ་དབྱེ་རུང་བ་ཡིན་པར་བརྟེན་རིགས་པའི་ཕྱིར། དེ་རི་
 ལྟ་བུ་ཞེ་ན། མིག་སོགས་ཚས་ཅན། འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་གཞན་དོན་བྱེད་དེ། འདུས་
 བེད་བསགས་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་བ་ན། ཚས་ཀྱི་བྱང་པར་སྐྱབ་པའི་འགལ་རྟགས་སུ་
 འགྱུར་ཏེ། གཞན་དོན་བྱེད་པ་བྱང་པར་གྱི་གཞི་ཡིན། འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་བྱང་པར་
 ཀྱི་ཚས་སོ། །འདུས་པ་མ་ཡིན་པ་ནི། རུལ་དང་སྐད་ཅིག་བསགས་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་ཡིན་ལ།
 ཡུལ་ཅན་ནི་ཤེས་རིག་གོ། །དེ་བཞིན་དུ་འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་མིག་སོགས་ཚས་ཅན།
 ཞེས་བརྟེན་པའི་ཚོ། མིག་སོགས་བྱང་པར་གྱི་གཞི་དང་། ཅིག་ཤོས་བྱང་པར་གྱི་ཚས་སོ། །

ཚས་ཀྱི་རོ་བོ་སྐྱབ་པའི་འགལ་རྟགས་ནི་རྟོགས་པར་སྐྱེ་ལ། ཚས་ཅན་གྱི་རོ་བོ་སྐྱབ་པའི་
 འགལ་རྟགས་ནི། དངོས་པོར་གྱུར་པའི་ནམ་མཁའ་ཚས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། འདུས་མ་བྱས་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་བ་སྟེ་དེ་ཡང་སྤྱི་འགོད་ཚུལ་ཡིན་གྱི། དོན་ནི། ནམ་མཁའ་ཚས་ཅན། དངོས་པོ་
 ཡིན་ཏེ། འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བ་སྟེ། འདི་ནི་ལོག་ཏུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །རྟགས་
 ཡང་དག་ལ་ཡང་ཚས་ཀྱི་བྱང་པར་བསྐྱབ་པ་སོགས་བཞིར་དབྱེ་རུང་པར་ཐལ། འགལ་རྟགས་ལ་
 བཞིར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཅེ་ན། འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། འགལ་རྟགས་ལ་བཞིར་བྱེ་བ་ནི། གཞན་གྱི་སོག་

རྟོག་ལྟོག་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ཏེ། གངས་ཅན་ལ་བདག་རྟོག་པ་དངོས་སུ་མ་སྦྱས་ཀྱང་རུང་། ཆོས་
 དང་ཆོས་ཅན་གྱི་བྱང་པར་དུ་སྦྱས་ཀྱང་རུང་། འདུས་ཤིང་བསགས་པ་དེ། དེ་སྦྱབ་པའི་གཏན་
 ཆེགས་ཡང་དག་ཏུ་མི་རུང་གི་འགལ་རྟགས་སུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། རྟོགས་ཡང་དག་ལ་
 དེ་ལྟར་བྱེ་བ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་ན་དབྱེ་རུང་སྟེ། སྤྱི་ཆོས་ཅན། སྤྱི་ཅིག་མའི་དངོས་པོ་ཡིན་ཏེ།
 བྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཞོད་པ་ན། ཆོས་ཀྱི་བྱང་པར་སྦྱབ་པའི་རྟོགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་བཞིན་
 བོ། །ཞེ་འདོད་མིག་སོགས་བདག་དོན་བྱེད་པ་སྦྱབ་འདོད་པར་གང་ལས་ཤེས་ཤེ།

ཙམ། མ་བཟོད་ན་ཡང་འདོད་པ་ནི།

སྐབས་ལས་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན། ། ༣༡

འདུས་ཤིང་བསགས་པ་ཆོས་ཅན། མིག་སོགས་བདག་དོན་བྱེད་པ་ཁྱོད་ཀྱི་བསྦྱབ་བྱར་
 དངོས་སུ་མ་བཟོད་ན་ཡང་དེ་གངས་ཅན་གྱི་ཞེ་བས་འདོད་པའི་བསྦྱབ་བྱར་སྦྱབ་བྱེད་འགོད་པའི་
 སྐབས་ལས་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། གངས་ཅན་གྱི་ཞེ་འདོད་དེ་འགྱུར་པར་བྱ་བའི་ཆེད་
 དུ་ཁྱོད་མངས་རྒྱས་པའི་སྤོངས་སྦྱབ་བྱེད་དུ་བཞོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཙམ། དེ་དཔེར་རྗེས་འགྲོ་མེད་པ་ཡི།

སྟོན་ཡང་.....།

རྟོགས་དེའི་ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྦྱབ་བྱའི་ཆོས་དེ་མ་ཐུན་དཔེར་རྗེས་འགྲོ་མེད་པ་ཡི་སྟོན་ཡང་
 ཡོད་དེ། བདག་རྟོག་པའི་དོན་བྱེད་པ་དེ་མ་ཐུན་དཔེ་མལ་ཆ་སོགས་ལ་རྗེས་འགྲོ་མི་བྱེད་པའི་
 ཕྱིར། ཁྱབ་པར་ཐལ།

ཙམ།ཇི་སྐད་བདག་གཞན་ན།

དེ་མ་གྲུབ་ཅེས་བཤད་བཞིན་ཏེ།

ཇི་སྐད་དུ། སྦྱོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས། ཁྱོད་ཀྱི་ཐེམ་པོ་ཉེར་བཞི་ལས་གཞན་དེ་གང་

ཡིན་ཞེས་ངེས་པ་ན། རྟག་པའི་བདག་དེ་ཉིད་གཞན་གྱི་སྐྱུས་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྐྱུས་པའི་
 ཆེ་ན། སྐྱབ་དཔོན་གྱིས་དེ་དཔེ་ལ་རྗེས་འཇོ་མ་བྱུབ་ཅེས་བཤད་པའི་བྱིར། དེ་བཞིན་དུ་འདིར་
 ཡང་། དཔེ་ལ་རྗེས་འཇོ་མེད་པའི་ཉེས་པ་སྟོན་པའོ།

ཙམ། དེར་ནི་འདོད་ལ་གནོད་བྱེད་ཡིན། ། ༣༢

རྟགས་དེར་ནི་ཆོས་ཅན། ཞེ་འདོད་མིག་སོགས་བདག་རྟག་པའི་དོན་བྱེད་པ་ལ་གནོད་
 བྱེད་ཡིན་ཏེ། དེའི་ལོག་ཕྱོགས་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་བྱིར།
 གཉིས་པ་ཉི་མེད་ན་ཏང་ཐལ་བ་ཏེ།

ཙམ། གལ་ཏེ་གང་ལ་རྩོད་པ་ཡིས། །

སྐྱབ་པ་གོད་དེ་བསྐྱབ་བྱ་མིན་ན། །

བསྐྱབ་བྱ་ཅི་ཡིན་.....། །

གལ་ཏེ། འདུས་ཤིང་བསགས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གྱིས་མིག་སོགས་གཞན་དོན་བྱེད་པར་
 སྐྱབ་པའི་ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཅི་ཡིན་མེད་པར་ཐལ། མིག་སོགས་བདག་རྟག་པའི་དོན་བྱེད་
 པ་ཡིན་མིན་གང་ལ་རྩོད་པ་ཡིས་དོན་དེ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་ཁྱོད་བཀོད་པའི་དོན་དེ་
 ཁྱོད་ཀྱི་ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་མིན།^[1] སྐབས་དེར་ཞེ་འདོད་སྐྱབ་རྒྱ་གཞན་མེད་པའི་བྱིར།

ཙམ།གཞན་དུ་ན། །

མི་འདོད་པ་འམ་འབྲས་མེད་འགྲུག། ། ༣༣

ཞེ་འདོད་ལས་གཞན་དུ་སྐྱུས་ཆོས་གཞན་དོན་བྱེད་པ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ན། ཁྱོད་གྱིས་སྐྱོལ་
 བ་སྐྱབ་མི་འདོད་པ་བསྐྱབ་པ་འཇམ། བྱིར་སྐྱོལ་གྱི་རོར་སྐྱབ་བྱེད་བཀོད་པ་འབྲས་བྱ་མེད་པར་
 འགྲུར་བར་ཐལ། མིག་སོགས་གཞན་དོན་བྱེད་པ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་གང་ཞིག་དེ་

[1] སྐྱ་ཁ་མིན་ན།

ཕྱིར་ཚེ་ལ་སངས་རྒྱས་པས་ཀྱང་ལྷན་པས་བྱུང་བའི་ལྷན་པ་ཅན་རང་ཉིད་ཀྱང་དེ་དག་གིས་འབྲས་
བྱ་བ་སྦྱང་བ་ཙམ་ཞིག་སྐབས་འདིར་སྦྱབ་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། བན་སྦྱང་པའི་སྡོམ་མ། སྦྱ་
བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་དུ་ཡོད་པར་འདོད་པ་དང་མེད་པར་འདོད་པ་གཉིས། སྦྱ་ལ་ལྷས་ཕྱིན་ཞེས་པ་ལྟ་
བྱ་མིང་གི་སྦྱ་དང་། བ་ལང་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་རིགས་ཀྱི་སྦྱ་གཉིས་ལས། བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་དུ་ཡོད་པར་
འདོད་པས། སྦྱ་གཉིས་ཀ་བན་མ་སྦྱར་བའི་སྡོན་རྒྱུ་ལྷས་ཕྱིན་པའི་དོན་གྱིས་ན། ལྷས་ཕྱིན་
ཞེས་པ་དང་། འགྲོ་བའི་དོན་གྱིས་ན་བ་ལང་ཞེས་ཕྱི་རྒྱུ་ཕྱི་དོན་གྱི་དོན་ལྷན་དུ་མཚུངས་པར་
འདོད་ལ། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལྷན་དུ་མི་འདོད་དོ།

བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་དུ་མེད་པར་འདོད་ལ། རིགས་ཀྱི་སྦྱ་དེ་ལྷར་ཡིན་ཡང་། མིང་གི་སྦྱ་བན་
མ་སྦྱར་བའི་སྡོན་རྒྱུ་ལྷས་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་དོན་ལྷན་ཡིན་གྱི། ཕྱི་རྒྱུ་ཕྱི་དོན་ལྷན་མ་ཡིན་པར་
འདོད་པས། ཕྱི་མ་འདིས་སྦྱ་མ་ལ་མིང་གི་སྦྱ་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་དོན་ལྷན་དུ་ཐོལ་ཐབས་ཀྱི་སྦྱར་བས་
སྦྱབ་འདོད་ནས། མིང་གི་སྦྱ་ཚོས་ཅན། དོན་དང་ལྷན་པ་ཡིན་ཏེ། སྦྱའི་ནམ་དུ་བརྒྱད་དང་ལྷན་
པར་མ་ཐོང་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རིགས་ཀྱི་སྦྱ་བཞིན་ཞེས་བཤོད་པ་ན། རོ་བོ་འདི་དོན་ལྷན་བསྦྱབ་བྱ་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། དག་ཏུ་མ་སྦྱས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཚེ་ལ་བསྦྱབ་མི་འདོད་པའི་ཕྱི་རྒྱུ་ཕྱི་དོན་
ལྷན་བསྦྱབ་བྱར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་ཕྱིར་ཚེ་ལ་ཕྱི་རོར་ཡང་བྱུང་བའི་སྦྱབ་པའི་ཉེས་པར་འགྱུར་
བའོ། རོ་བོ་འདི་དོན་ལྷན་ནི་དཔེར་ན། གོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་སྦྱ་གཅིག་ལ་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་རྟག་པ་དང་།
རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་དང་། ག་དང་། ཡོ་དང་། ལུ་ལ་སོགས་པ་དོན་གསུམ་གསུམ་གོ་བའི་རྩས་
པ་བན་ལ་མི་བཟོས་པར་ཡོད་པའོ།

གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་དགོས་པ་ཤེས་(གཉིས)། གང་རུང་གི་སྦྱི་དོན་གཞན་ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྦྱབ་
བྱ་ཡིན་པ་ཞིགས་པ་དང་། མི་འདོད་པའི་ཚེགས་སྦྱི་དོན་གཞན་བཀག་པས་འདོད་པའི་བསྦྱབ་བྱ་
ལ་གཞོད་པར་འདོད་པའང་ཞིགས་པའོ། གང་ལོ་རྒྱུ་དེ་སྦྱི་དོན་གཞན་ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྦྱབ་བྱ་ཡིན་པ་ཞིགས་

པ་ཤེལ་(གཉིས།) རྒྱུང་པན་གྱི་སྒྲོར་བ་ལྟར་སྒྲུབ་དུ་བསྐྱབ་པ། རང་ལ་མཚུངས་པ་སྒྲུབ་བཤོ། །

དང་པོ་(རྒྱུང་པན་གྱི་སྒྲོར་བ་ལྟར་སྒྲུབ་དུ་བསྐྱབ་པ་)ཤི།

ཙམ། འདིས་ནི་གཉིས་བཅས་སྒྲོར་བ་ལ། །

རྗེས་འགྲོ་མེད་དང་འགལ་བ་དག །

བསྟན་པ་ཡིན་ནོ་.....། །

གངས་ཅན་གྱི་ཟོལ་སྒྲོར་འགོག་པའི་རིགས་པ་འདིས་ནི་ཆོས་ཅན། རྒྱུང་པན་གྱི་གཉིས་
བཅས་སྒྲོར་བ་ལ་ཡང་ཉེས་པ་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དཔེ་ལ་རྗེས་
འགྲོ་མེད་པ་དང་། བསྐྱབ་བྱ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྐྱབ་པའི་འགལ་བ་དག་ཏུ་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་
ཡང་རྒྱུང་པན་པས་སངས་རྒྱལ་པ་ལ། བྱམ་པ་ཆོས་ཅན། ལུས་སེམས་རྗེས་གཅིག་པའི་སྐྱེས་བྱའི་
ལུས་དང་བྱམ་པ་གང་རུང་གི་གཉིས་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷན་ལ་མ་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་
པའི་བྱིར། བྱམ་ལྟན་ཅིག་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ། ཞེ་འདོད་རྒྱུང་པ་དག་ཏུ་སྐྱེས་ན་རྗེས་འགྲོ་
མེད་པས་འཇིགས་ཤིང་། བྱམ་པ་^[1]བྱམ་པ་རང་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་པོར་འགལ་བས། བྱགས་ཀྱིས་སེམས་
དང་རྗེས་གཅིག་པའི་ལུས་ཀྱི་རྒྱ་བཅས་སུ་བྱུབ་ལ། དེ་ལྟར། ལུས་སེམས་རྗེས་གཅིག་པས་ལུས་
ཞིག་ན་རྒྱ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་བས། སྐྱེ་བ་སྐྱེ་བྱེད་པར་འགྱུར་སྐྱེས་དུ་བསམས་སོ། །

ཙམ།ཅི་སྟེ་ཡང་། །

བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་སྒྲིར་འདོད་ན། ། ༣༧

ཅི་སྟེ་ཡང་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི། གང་རུང་གི་སྒྲིའི་རྒྱ་དང་བཅས་པ་སྐྱབ་པར་འདོད་དོ་ཞེན།

ཙམ། དེ་ཉིད་དོན་གཞན་མེད་པའི་བྱིར། །

ལུས་མི་འགྱུར་ན་གྲུབ་མ་ཡིན། །

[1] དཔེ་རིང་། བྱམ་པ་དང་བྱམ་པ།

བྱམ་པ་དེ་ལྷས་སེམས་རྒྱས་གཅིག་པའི་ལྷས་དང་བྱམ་པ་གང་རུང་ལས་དོན་གཞན་དུ་
བྱུང་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱམ་པ་དེ་ཉིད་བྱམ་པ་ལས་དོན་གཞན་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་
དང་རྒྱས་གཅིག་པའི་ལྷས་ཀྱང་བྱམ་པ་ལས་དོན་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་པའི་ཕྱིར། གཤམ་ཏེ། རྒྱགས་
ཀྱིས་ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དཔེ་ལ་རྗེས་འགྲོ་བྱེད་པར་བྱུང་པ་ཞེས། རྒྱགས་ཀྱི་རྒྱགས་ཀྱིས་
འགྱུབ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱགས་དེས་བསྐྱབ་བྱ་འགྲོག་པའི་ཕྱིར། ཆོག་གི་རྒྱགས་ཀྱིས་སོ་ཞེས།
རྒྱང་ཕན་གྱི་དམ་བཅའི་ཆོག་འདིའི་རྒྱགས་ཀྱིས་ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་འགྱུབ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།

ཙ་བ། བརྗོད་བྱས་སྟོང་པ་བརྗོད་ནམས་ཀྱི། །

འདི་དེ་མི་ལེས་ཀྱིས་བསྐྱད་ཡིན། ། ༣༥

ཞེ་འདོད་ཀྱི་བརྗོད་བྱས་སྟོང་པའི་ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱབ་པར་ཐལ། བརྗོད་བྱས་སྟོང་པ་
བརྗོད་པའི་ཆོག་ནམས་ཀྱིས་ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་འདི་འཕེན་ནོ་ཞེས་པ་དེ་མི་ལེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་
ཀྱན་ནས་བསྐྱད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་༼རང་ལ་མཚུངས་པ་སྐྱད་པ་༽ཞི།

ཙ་བ། སྐྱ་དང་བྱམ་པའི་བྱད་པར་གྱིས། །

རྟོག་ན་འཇིག་ལའང་མཚུངས་ཤིག། །

བྱད་པར་བསྐྱབ་བྱར་མི་རུང་བས་སྐྱི་ཡང་བསྐྱབ་བྱར་མི་རུང་ན་སྐྱའི་འཇིག་པ་དང་བྱམ་
པའི་འཇིག་པའི་བྱད་པར་གྱིས་རྟོག་ན། དེ་གཉིས་བསྐྱབ་བྱ་མ་ཡིན་པས་སྐྱ་འཇིག་པ་ལའང་
བསྐྱབ་བྱ་མ་ཡིན་པར་མཚུངས་སོ་ཞེས།

ཙ་བ། མ་ཡིན་འཇིག་པ་སྐྱབ་པ་ཡིས། །

སྐྱ་ནི་དེ་ལྟར་བྱུང་ཕྱིར་རོ། ། ༣༦

བྱམ་པ་ཆོས་ཙན། སྐྱ་ལ་འཇིག་པའི་བྱད་པར་བསྐྱབ་བྱ་མ་ཡིན་པས། འཇིག་པ་ཙམ་

བསྐྱབ་བྱ་མ་ཡིན་པ་དཔེ་དེ་དང་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱ་དང་བྱམ་པའི་འཛིག་པ་གང་
ཡང་མ་ཡིན་པའི་འཛིག་པ་ཙམ་ཆོད་མས་བྱུབ་པ་ཡིས་སྐྱ་ནི་འཛིག་པ་ཙམ་དེ་དང་ལྡན་པར་མི་
ལྡན་ནམ་གཅོད་ཀྱི་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱིས་བྱུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཙམ། དེ་བཞིན་དོན་གཞན་ཡོད་ཀྱང་ན། །

བྱམ་པའང་དེ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར། །

དེ་བཞིན་དུ་བྱམ་པའང་ཆོས་ཙམ། ཁྱད་པར་སྤངས་པའི་བྱས་བྱམ་གང་རུང་གི་སྐྱི་དོན་
གཞན་དེ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འདྲི་གང་རུང་གི་སྐྱི་དོན་གཞན་ཡོད་པར་
ཀྱང་ན། དེ་ལྟར་འཐད་ན་ཡང་དེ་མི་མིད་པའི་ཕྱིར།

ཙམ། མི་རྟག་སྐྱ་ཡི་ཁྱད་པར་ཙམ། །

རྗེས་འགྲོ་མེད་ན་.....། །

མི་རྟག་པའི་སྐྱི་ཞེས་བརྗོད་ཀྱང་། མཐར་གཏུགས་ན། སྐྱ་ཁོ་ན་ལ་གནས་པའི་མི་རྟག་པ་
སྐྱ་ཡི་ཁྱད་པར་ཙམ་དེ་ཉིད་བསྐྱབ་བྱར་འགྱུར་ལ། དེ་དཔེ་བྱམ་པ་ལ་རྗེས་འགྲོ་མེད་པས་ད་དུང་
ཉེས་པ་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན།

ཙམ།མ་འབྲེལ་བ། ། ༣༡

བསྐྱོག་ཕྱིར་.....། །

སྐྱ་ཁོ་ན་ལ་གནས་པའི་མི་རྟག་པ་བསྐྱབ་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱ་ལ་མི་རྟག་པ་ཙམ་མ་
འབྲེལ་བ་ནམ་པར་ལྟོག་ཅིང་གཅོད་པ་ཙམ་ཞིག་བསྐྱབ་བྱར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

ཙམ།མ་ཡིན་མི་ལྡན་དང་། །

གཞན་ལྡན་ནམ་གཅོད་ནམ་པ་གཉིས། །

ནམ་གཅོད་བྱེད་ན་གཞན་ལྡན་ནམ་གཅོད་ཁོ་ནར་འགྱུར་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མི་ལྡན་

བ་གཅོད་བ་དང་། གཞན་ལ་ལྡན་པ་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་ཚུལ་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར།

ཙ་བ། མི་ལྡན་གཅོད་བྱིར་གཞན་དང་ནི། །

རྗེས་འཁོ་མེད་པར་འགྱུར་མ་ཡིན། ། ༣༤

དེས་ན། མི་རྟག་པ་ཆོས་ཙན། སྐུ་ལས་གཞན་དང་རྗེས་འཁོ་མེད་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། སྐུ་ལ་མི་ལྡན་རྣམ་གཅོད་དུ་ལྡན་པའི་བྱིར། མི་རྟག་པ་ཙན་དཔེ་ལ་གྲུབ་ཟིན་པའི་བྱིར།
གྲུབ་ཟིན་སྐུ་པའི་སྦྱོན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས།

ཙ་བ། དེ་སྤྱི་བསྐྱབ་པར་བྱ་ཡིན་པས། །

གྲུབ་པ་སྐྱབ་པ་ཉིད་མ་ཡིན། །

བྱས་པ་དེ་ཆོས་ཙན། སྐུ་ལ་མི་རྟག་པ་ཙན་སྐུ་པའི་ཆེ་གྲུབ་ཟིན་པ་ལ་བསྐྱབ་པ་ཉིད་གྱི་
ཉིས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱི་ལྟུང་མི་རྟག་པ་ཙན་དང་ལྡན་པར་མ་གྲུབ་པར་སྐྱབ་པར་
བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཙ་བ། ཆོས་ཙན་ཁྱད་པར་ཙན་དེ་ནི། །

རྗེས་འཁོ་མེད་པའི་སྦྱོན་ལྡན་མིན། ། ༣༥

དེས་ན། ཆོས་ཙན་སྐུས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ཙན་ཡིན་པས་མི་རྟག་པ་དེ་ནི་གཞན་ལ་རྗེས་
འཁོ་མེད་པའི་སྦྱོན་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐུས་མི་ལྡན་རྣམ་གཅོད་ཙན་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་
བྱས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་༼མི་འདོད་པའི་ཆོགས་སྤྱི་དོན་གཞན་བཀག་པས་འདོད་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གཞོད་པར་འདོད་པའང་ཞེགས་པ་༽ནི།

ཙ་བ། འདིས་ནི་ཆོས་ཙན་ཆོས་དག་གིས། །

ཆོས་དང་ཆོས་ཙན་ཁྱད་པར་ཙན། །

འགོག་པ་དག་ནི་བསལ་ཡིན་ཏེ། །

འདོད་པ་སྒྲོས་པ་འདིས་ནི་ཚེས་ཅན། སྐྱ་ལ་རྟག་པ་ཙམ་བཀག་པས་ཚེས་ཅན་སྐྱས་ཁྱད་
 པར་དུ་བྱས་པ་དག་གི་ཚེས་མི་རྟག་པའི་སྤྱི་དོན་གཞན་དང་། ཚེས་མི་རྟག་པ་དག་གིས་ཁྱད་པར་
 དུ་བྱས་པ་ཅན་གྱི་ཚེས་ཅན་སྤྱི་དོན་གཞན་བཀག་པས་སྐྱ་ལ་རྟག་པ་འཕོག་པའི་འགལ་བ་
 དག་ཏུ་འདོད་པ་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་མིན་པ་བཀག་གྱང་། ཞེ་འདོད་འཕོག་
 པའི་འགལ་བར་མི་འགྱུར་བར་བསྟན་པའི་བྱིར།

ཙམ། ཚེས་ཅན་དེ་ལྟར་མི་བསྐྱབ་བྱིར། །༤༠

ཚེས་ཅན་ལ་ནི་ཚོགས་པ་དག །

བསལ་བ་འགལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། །

བྱས་པ་ཚེས་ཅན། ཁྱད་གིས་ཚེས་ཅན་སྐྱ་ལ་ཚོགས་པའི་སྤྱི་དོན་གཞན་དག་བསལ་བའི་
 སྒྲོན་ས་ཞེ་འདོད་ལ་གནོད་པའི་འགལ་བར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཚེས་ཅན་སྐྱ་དེ་ཚོགས་
 སྤྱི་དོན་གཞན་དང་ལྟན་པ་དེ་ལྟར་ཚོལ་བས་མི་སྐྱབ་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ།

ཙམ། གང་བྱིར་དེ་ལྟར་སྐྱབ་འདོད་མིན། །

འདིར་ཚེས་འབའ་ཞིག་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན། །༤༡

གང་གི་བྱིར་ན། དེ་ལྟར་ཚོལ་བས་སྐྱབ་འདོད་ཡོད་པ་མིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱ་ལ་རྟག་
 པ་འཕོག་པ་འདིར། ཚེས་མི་རྟག་པ་ཙམ་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདི་ནི། བྱེ་
 བྲག་པས་གངས་ཅན་ལ། སྐྱ་མི་རྟག་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཤོད་པ་ན། གངས་ཅན་ན་དེ། སྐྱ་ལ་རྟག་པ་ཙམ་
 བཀག་པ་ན། སྤྱི་རྟག་པ་དོན་གཞན་ཡང་བཀག་ལ། དེ་བཀག་ན། ཚེས་ཅན་སྐྱ་ཡང་བཀག་པས་ཞེ་
 འདོད་ལ་གནོད་པའི་འགལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སྐྱ་བ་ལ། སྐྱོབ་དཔོན་གྱིས་ཚོལ་བ་སྐྱབ་འདོད་མེད་
 པ་བཀག་པས་ཚོལ་བའི་ཞེ་འདོད་ལ་གནོད་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །འགལ་རྟགས་ལ་
 ཞེ་འདོད་འཕོག་པའི་འགལ་རྟགས་ཡིན་པའི་ངེས་པ་མེད་དེ། སངས་རྒྱལ་བས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་

བ་ན། སྤྱི་ཏྲག་བར་སྤྱབ་བའི་འགལ་ཏྲགས་ཡིན་ཡང་། ཞེ་འདོད་ལ་གནོད་བའི་འགལ་བ་མ་ཡིན་
ནོ། རྩོགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་སྤྱོད་བའི་གནས་རྒྱུ་བའི་བྱིར་རྒྱས་བཤད་མ་མཛད་
ལ། ཆིག་ཐང་གྱི་རང་ཉིད་ཀྱི་ཞར་བྱུང་ཙམ་ཡིན་བས། རྒྱས་བཤད་མང་པོ་མ་མཛད་དོ།

རང་ཉིད་རྒྱས་བཤད་དངོས།

གཉིས་བ་རང་ཉིད་རྒྱས་བཤད་ལ་(གསུམ།) དངོས་དང་། ཞར་བྱུང་ཆིག་ཐང་གི་དོན་བཤད་ལ། རང་
ཉིད་ཀྱི་དགོས་བ་བསྐྱུས་ཏེ་བསྟན་བཤོ། །དང་པོ་། དངོས་ཀྱི་ལ་(གསུམ།) དགོས་བ་མདོར་བསྟན། རྒྱས་
བར་བཤད་ལ། རྩོགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་བསྟན་བའི་དགོས་བཤོ། །

དང་པོ་། དགོས་བ་མདོར་བསྟན་བ་ཀྱི། ཀྱན་ལས་བརྟུས་སུ་རྩོགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་འཆད་བ་ན།

ཅ་ག། ཆོས་ཅན་གཅིག་ལ་བསྟན་བཅོས་ལས། །

ཆོས་རྣམས་དུ་མ་རྣམ་གཞག་གྱུར། །

བདག་ཉིད་འདོད་བ་བསྐྱུབ་བྱ་ཞེས། །

བདག་ཉིད་ཀྱི་ནི་སྤྱོད་སྤོས་སོ། །༥༩

བདག་ཉིད་ཀྱི་སྤྱོད་སྤོས་བ་ཆོས་ཅན། དགོས་བ་ཡོད་དེ། ཆོས་ཅན་སྤྱོད་བྱ་གཅིག་ལ། རང་
གཞན་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ལས། ཏྲག་མི་ཏྲག་བདག་ཡོད་མེད་ལ་སོགས་བའི་ཆོས་རྣམས་དུ་མ་རྣམ་
བར་བཞག་གྱུར། ཆོད་བའི་ཆེ་ཆོལ་བ་བདག་ཉིད་ཀྱིས་དེའི་ཆེ་འདོད་ལུལ་དུ་བྱས་བ་དེ་ཁོ་ན་
ཏྲགས་དེའི་བསྐྱུབ་བྱ་ཡིན་ཀྱི། ལུང་དོན་མཐའ་དག་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་བའི་ཆེད་ཡིན་བའི་བྱིར་

གཉིས་བ་། རྒྱས་བར་བཤད་བ་ཀྱི་ལ་(གཉིས།) རང་སྤྱི་དགོས་བ་འཐད་བའི་རྩོགས་བཞག་བ་དང་། མི་
འཐད་བའི་རྩོགས་སུ་དབྱུང་བཤོ། །དང་པོ་། རང་སྤྱི་དགོས་བ་འཐད་བའི་རྩོགས་བཞག་བ་ཀྱི་ལ་(གཉིས།) གཞན་སྤེ་
ལུང་དོན་བསྐྱུབ་བྱར་འདོད་བ་དགག་བ་དང་། རང་སྤེ་ལུང་དོན་བསྐྱུབ་བྱར་འདོད་བ་དགག་བཤོ། །དང་

པོ་ཉ་གཞན་ཐེ་ལུང་དོན་བསྐྱབ་བྱུང་འདྲིན་པ་དགག་པ་ཤེལ་(གཉིས།) མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱལ་པར་བཤད་པ་ལོ། །

དང་པོ་ཉ་མདོར་བསྟན་པ་ཤི། རིགས་པ་ཅན་པ་སོགས་ན་རེ། རང་གིས་ཁས་སྒྲངས་པའི་
བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་མཐའ་དག་དང་མི་འགལ་བའི་དོན་གཅིག་ཅོད་པའི་ཆེ་ཡང་སྐབས་ཀྱི་
བསྐྱབ་བྱུང་བྱེད་དགོས་ཀྱི། ལུང་གི་དོན་གང་རུང་གཅིག་ལ་གཞོད་ན། སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱུང་ལ་
ཡང་གཞོད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་རྒྱ་མཚན་རང་གིས་ཁས་སྒྲངས་པའི་ལུང་ཆད་མ་ཡིན་པ་རྒྱ་
མཚན་དུ་བྱས་ནས། དེའི་དོན་ཀྱི་ཚྭ་གས་གཅིག་གཞན་ལ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ནི་དམ་བཅའ་ཡིན་ལ།
ལུང་དེའི་དོན་ཀྱི་ཚྭ་གས་གཅིག་རྟགས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁྲིགས་ན་ལུང་དེ་ཆད་མ་ཡིན་པ་བཀག་
པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་སྐབས་ཀྱི་དམ་བཅའ་དེ་ལུང་ཆད་མའི་ཚྭ་གས་གཅིག་ཡིན་པ་བཀག་པར་
འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན། རང་གིས་ཆད་མར་ཁས་སྒྲངས་པའི་ལུང་གི་དོན་ཀྱི་ཚྭ་གས་གཅིག་གཞན་ལ་
དམ་བཅའ་བྱས་ནས་བསྐྱབ་བྱུང་འགལ་བས།

ཙ་ག། གལ་ཏེ་བསྟན་བཅོས་ཁས་སྒྲངས་ཕྱིར། །

ཐམས་ཅད་བརྒྱང་བས་དེ་གཅིག་ལ། །

རབ་ཏུ་གཞོད་ནའང་གཏན་ཆིགས་དང་། །

དམ་བཅའ་བ་དག་སྟོན་འགྱུར་ན། ། ༤༣

དེས་ན་གལ་ཏེ་བསྟན་བཅོས་ཆད་མར་ཁས་སྒྲངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་དོན་ཐམས་ཅད་ཆད་
མས་འཐད་པར་གཟུང་བས། དེའི་དོན་གཅིག་ལ་ཅོད་པའི་སྐབས་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་དེས་རབ་ཏུ་
གཞོད་པ་བྱས་ནའང་། གཏན་ཆིགས་འགལ་བ་དང་སྐབས་ཀྱི་དམ་བཅའ་བ་དག་གྲུང་ཆད་མས་
བསལ་བའི་སྟོན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།

ཙ་ག། སྤྲི་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ན། །

དེ་སའི་ཡོན་ཏན་བརྗོག་པའི་ཕྱིར། །

གཏན་ཆོག་ས་འགལ་འགྱུར་.....། །

བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་སྐྱ་མི་^[1] ཉག་པར་བསྐྱབ་པ་ན་རིགས་པ་ཅན་པའི་ལུང་ལས་
བཤད་པའི་དེ་ལ་ཉག་པ་སའི་ཡོན་ཏན་ཕྱོག་པའི་སྒོ་ནས་ཀྱང་ཁྱོད་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་གཏན་
ཆོག་ས་འགལ་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། དེའི་ཆེ་བྱེ་བྱག་པའི་ལུང་དོན་གཅིག་བཀག་པའི་བྱིར།

ཙ་བ།སྐབས་མིན་བྱིར། །

མིན་ན་.....། །

དེ་སྐབས་སྐྱ་བབ་པའི་ཆོས་ཅན་མིན་པའི་བྱིར། དེ་ལ་སའི་ཡོན་ཏན་བཀག་པས་སྐྱ་མི་
ཉག་པར་བསྐྱབ་པ་འགལ་བར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས། བྱས་པས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཆེ།
སྐྱ་ལ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་བཀག་པའི་སྒོ་ནས་ཀྱང་། སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཉག་ས་འགལ་བར་
འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།

ཙ་བ།དེ་ནི་གཞན་ལའང་མཚུངས། །༡༢

སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་ཆེ་ཙུང་པའི་སྐབས་མིན་པ་དེ་ནི། གཞན་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་
ལའང་མཚུངས་པའི་བྱིར། མི་མཚུངས་ཏེ།

ཙ་བ། ཅི་སྟེ་ཆོས་ཅན་འདིར་སྐབས་ཡིན། །

ཅི་སྟེ་འདིར་ཆོས་ཅན། སྐྱའི་ཆོས་ལ་ཙུང་བ་སྐབས་སྐྱ་བབ་པ་ཡིན་པས། སྐྱའི་ཆོས་སྐྱུར་
པའི་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་ལ་གཞོད་ན། སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གཞོད་པར་འགྱུར་གྱི། དེ་ལ་སའི་ཡོན་
ཏན་བཀག་པས་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས། བྱས་པས་སྐྱ་ལ་ཉག་པ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་ཅན་བཀག་པ་དང་།
དེ་ལ་ཉག་པ་སའི་ཡོན་ཏན་ཅན་བཀག་པས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གཞོད་
པའི་འགལ་བར་འགྱུར་མི་འགྱུར་མཚུངས་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་སྐྱའི་ཆོས་སྐྱ་འབྲེལ་མེད་དུ་མཚུངས།

[1] དཔེ་རིང་། སྐྱ་ཉག་པར།

ཙམ། དེ་ལ་བསྟན་བཅས་དོན་གཞི་ཉིད། །

དེ་གཉིས་ལ་གཞོད་ན། བསྟན་བཅས་ཀྱི་དོན་ལ་གཞོད་པ་ཉིད་དུ་མཆུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་
དག་གི་དོན་ནི། སྤྱི་ལ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་ཅན་བཀག་པས་རིགས་པ་ཅན་པའི་བསྟན་བཅས་
ཚད་མ་ཡིན་པ་བཀག་ལ། དེ་ལྟ་ན། རི་རྒྱལ་པ་སའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པ་བཀག་པས་དེའི་ཆེ། རི་སའི་
ཡོན་ཏན་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་སྒོ་ནས། བྱས་པ་སྤྱི་རྒྱལ་སྤྱི་ལག་ལ་རྒྱས་སུ་འགྱུར་བར་
ཐལ། ཞེས་ཏུ་ཅང་ཐལ་བ་འཕེན་པའོ། །

ཙམ། ཆོས་ཅན་ཆོས་སོགས་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱིས། །

ཅི་སྟེ་ཆོས་འདོད་ཡིན་བརྟུན་ན། །༢༥

ཅི་སྟེ་སྤྱི་རྒྱལ་པར་སྐྱབ་པའི་ཆེ། ཆོས་ཅན་སྤྱི་ཆོས་ཡིན་པ་དང་། སྤྱི་རྒྱལ་པར་སྐྱབ་
པའི་བསྐྱབ་བྱ་སྤྱི་ལ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་བྱེད་པར་ཡིན་པ་སོགས་ཀྱི་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱིས། ནམ་
མཁའི་ཡོན་ཏན་ཡང་སྐབས་དེར་ཆོས་པའི་འདོད་ལུལ་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པར་བརྟུན་དོ་ཞིན། སྤྱི་
རྒྱལ་པར་སྐྱབ་པའི་ཆེ། ཆོས་པ་སྤྱི་རྒྱལ་པ་ལ་དཔག་འདོད་སྟེ་བར་འགྱུར་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ།

ཙམ། གནས་སྐབས་འགའ་ཡིས་འདོད་འགྱུར་ཞིང་། །

དེ་རྟོགས་པ་ཡང་དེ་དག་གིས། །

སྤྱི་རྒྱལ་པའི་སྐྱབ་བྱེད་འདི་པའི་གནས་སྐབས་འགའ་ཡིས་དེ་ལྟར་སྟེ་བར་འགྱུར་པའི་
ཕྱིར། ཆོས་པ་དེ་སྤྱི་རྒྱལ་པ་ལ་དཔག་འདོད་ཡོད་པ། ཕྱིར་ཆོས་ཀྱིས་རྟོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་
ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱབ་བྱེད་འགོད་པའི་ཆེ་དེ་དག་གིས་དེ་ལྟར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར།

ཙམ། བན་གྱིས་ཁྱོད་འདི་འདོད་ཅེས་པ། །

གསལ་བར་དབང་སྐྱབ་སྟོན་པ་ཡིན། །༢༦

དེ་འདྲའི་སྐྱབ་བྱེད་མེད་བཞིན་དུ་བན་གྱིས་སྤྱི་རྒྱལ་པར་སྐྱབ་པའི་ཆོས་པ་ཁྱོད་ནམ་

མཁའ་ཡོན་ཏན་འདི་ཡང་བསྐྱབ་བྱར་འདོད་ཅེས་བ་གསལ་བར་དབང་ཕྱག་གི་སྨོད་བ་དང་
མཚུངས་བ་ཡིན་ཏེ། རིགས་བ་མེད་བཞིན་དུ་དམ་བཅའ་བ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱབ་བྱེད་འགོད་
པའི་ཆོག་དེ་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱབ་བྱ་ལ་དབག་འདོད་ཡོད་བརྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །

ཙམ། འབྲས་བུའི་རྟགས་ཙན་མིན་བརྟོན་དེ། །

འབྲུལ་བ་ཡིས་ནི་གཞོད་པར་འགྱུར། །

སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚོལ་བ་སྐྱ་ནམ་མཁའ་ཡོན་ཏན་ཡིན་བ་དབག་པར་འདོད་བ་སྐྱབ་
བྱེད་འགོད་པའི་ཆོག་གི་འབྲས་བུའི་རྟགས་ཙན་མ་ཡིན་པར་བརྟོན་རིགས་པར་ཐལ། དེ་འབྲའི་འབྲས་
རྟགས་ཡང་དག་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་དེ་ནམ་མཁའ་ཡོན་
ཏན་གྱི་དབག་འདོད་ལ་འབྲུལ་བར་མཛོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡིས་གཞོད་པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར།

ཙམ། མེད་ན་མི་འབྲུང་མིན་དོན་ལ། །

གཞོད་ཀྱང་གཞན་ལ་ཅི་ཞིག་གཞོད། །༤༥

སྐྱ་ལ་ནམ་མཁའ་ཡོན་ཏན་གྱི་དོན་ལ་གཞོད་ཀྱང་། གཞན་མི་རྟག་པ་ལ་ཅི་ཞིག་ཀྱང་
གཞོད་བ་མེད་པར་ཐལ། ནམ་མཁའ་ཡོན་ཏན་མེད་ན། མི་རྟག་པ་མི་འབྲུང་བ་མིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་༼རྒྱས་བཤད་བ་༽ལ་༼གསུམ༽ དངོས་སྟོབས་ཡུལ་ལ་ལྷང་གཞོད་བྱེད་དུ་མི་རུང་
བ། ལྷང་གིས་གཞོད་པའི་ཡུལ་ངོས་གཟུང་བ། དེའི་ལན་དབག་པའོ། །

དང་པོ་༼དངོས་སྟོབས་ཡུལ་ལ་ལྷང་གཞོད་བྱེད་དུ་མི་རུང་བ་༽ནི།

ཙམ། རྗེས་དབག་རང་གི་སྨོད་ཡུལ་ལ། །

ལྷང་ལ་བསྟོས་བ་མེད་པར་བཤད། །

ལྷང་ཡུལ་ཀུན་ལ་གཞོད་སྐྱབ་དུ་འབྱུག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དབག་
རང་གི་སྨོད་ཡུལ་འབྲུབ་པ་ལ་ལྷང་གི་སྐྱབ་བྱེད་ལ་བསྟོས་བ་མེད་པར་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར།

ཙམ། དེས་བྱལ་དེ་ནི་ལེགས་པར་བྱལ། །

དེ་ཆེ་བསྟན་བཅས་སྟོན་མ་ཡིན། །༢༥

དངོས་སྟོན་ལུལ་ལ་དབྱེད་པ་དེའི་ཆེ། བསྟན་བཅས་ཀྱི་སྐབ་བྱེད་ལ་བསྟོན་པ་མ་ཡིན་
བར་ཐལ། དངོས་སྟོན་ཆད་མ་དེས་བྱལ་བའི་དོན་དེ་ནི། ཆད་མ་དེས་ལེགས་པར་བྱལ་བའི་
ལུང་གིས་རྣམ་པ་གཞན་དུ་བྱ་བར་མི་རྣམས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་སྤྱིར་དངོས་སྟོན་ཀྱི་སྐབས་སུ་རང་
གི་སྟོན་བས་མི་ཉག་པ་དང་བདག་མེད་ལ་སོགས་གསུངས་པ་ཡང་ཐོས། གཞན་དག་གིས་ཉག་
པའི་དངོས་པོ་དང་བདག་ལ་སོགས་པ་བཤད་པ་ཡང་མཐོང་ནས། འདི་དག་ལས་གང་ཕྱིན་ཅི་
མ་ལོག་པར་བྱལ་བ་ཡིན། གང་དག་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་ཡིན་སྟུང་དུ་གཟུ་བོར་གནས་པའི་སྐོས་
དབྱེད་བར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། ཐོག་མ་ཉིད་ནས་སྒྲིའི་མཐུ་ལུལ་དུ་བྱུང་བ་དག་སྐབ་བྱེད་མ་མཐོང་
བཞིན་དུ། རང་གི་སྟོན་བས་བཤད་པ་འདི་ཉིད་བསྐབ་བྱེད་སྟུང་དུ་འཛིན་བར་མི་བྱེད་དོ། །

དེ་ལྟར། དབྱེད་པ་མ་དག་བཞིན་དུ་ལུང་གཞོད་བྱེད་དང་སྐབ་བྱེད་དུ་ཁས་སྐྱེད་པར་
འགྱུར་ཏེ། སྐབ་བྱེད་གཞན་ནི་སྤར་མ་མཐོང་། རང་གི་སྟོན་བས་གསུངས་བས་སྟུང་དུ་ཟད་པའི་
ཕྱིར། དེ་ལྟར། གཞན་དག་གིས་བདག་ལ་སོགས་པ་སྐྱས་པ་དང་། སྐབ་བྱེད་ཡོད་མེད་བྱུང་བར་
ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་བས་སོ། །དེས་ན་ལུང་དོན་བསྐབ་བྱུར་མི་རུང་ཞེས་པའི་དོན་ཡང་
གཞོད་སྐབ་མ་མཐོང་བཞིན་དུ། རང་གི་སྟོན་བས་གསུངས་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་དེ་ཉིད་
བསྐབ་བྱུར་བྱེད་པ་མི་རུང་བའི་དོན་ཏོ། །

ཙམ། དེ་ཆེ་ཙོད་དོར་འགྱུར་ཞེ་ན། །

གལ་ཏེ་གཞལ་བུའི་གནས་གསུམ་ལ་དབྱེད་པ་དེའི་ཆེ། རང་གཞན་གྱི་སྟོན་པའི་ལུང་གི་
དོན་འཐད་མི་འཐད་དབྱེད་པ་འབའ་ཞིག་དུ་ཟད་པས། ལུང་ཆད་མར་ཁས་མི་ལེན་ན། ལུང་གི་
དོན་ལ་ཙོད་པ་དོར་བར་འགྱུར་རེ་ཞེ་ན།

ཙ་ག དེ་ཆེ་ཁས་སྒྲངས་མེད་ཕྱིར་མིན། །

འདི་ནི་ཁས་ལེན་ཐབས་ཡིན་ཏེ། །

དེ་ཆེ་ཡོད་ཀྱང་ཡན་ལག་མིན། །༥༩

དངོས་སྟོབས་ཡུལ་ལ་སྟོད་པ་དེའི་ཆེ་ཆོས་ཅན། ལུང་གཞི་དེ་བྱེད་དུ་ཁས་སྒྲངས་པའི་
 རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ཁས་སྒྲངས་ན་ལུང་གི་དོན་ལ་ཚོད་པ་དོར་བར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 ལུང་གཞི་དེ་བྱེད་དུ་ཁས་སྒྲངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཆེ་ལུང་ཁས་སྒྲངས་པ་ཡོད་ཀྱང་གཞི་
 བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་སྟོབས་ཡུལ་ལ་དཔྱོད་པ་འདི་ནི་ཤིན་ཏུ་སྒྲིག་གྱུར་གྱི་
 ཡུལ་འབའ་ཞིག་ལ། ལུང་གཞི་དེ་བྱེད་དུ་ཁས་ལེན་པའི་ཐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་༼ ལུང་གིས་གཞི་དེ་པའི་ཡུལ་དོས་གཞུང་བ་ ༽ཞི། འོན་ཏེ་ལུང་གི་ཆེ་ལུང་གཞི་དེ་བྱེད་
 འབྱུག་ཅེན།

ཙ་ག དེ་ལྟར་ཡུལ་གཉིས་རྣམ་དག་ན། །

དེ་ནི་བསྟན་བཅོས་ཡོངས་འཛིན་པར། །

འདོད་པའི་དུས་ཡིན་དེ་ཡི་ཆེ། །

བསྟན་བཅོས་གྱིས་ནི་གཞི་དེ་པར་འགྱུར། །༦༠

དེ་ལྟར་ཤིན་ཏུ་སྒྲིག་གྱུར་ལ་དཔྱོད་པ་དེ་ཡི་ཆེ་དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་བསྟན་
 བཅོས་གྱིས་དམ་བཅའ་ལྟར་ལྟར་གི་དོན་ལ་གཞི་དེ་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་གཞུང་བའི་གནས་གྱི་
 ཡུལ་གཉིས་ལ་དབྱེད་པ་རྣམ་པར་དག་ན། དེའི་ཆེ་དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་བསྟན་བཅོས་
 ཚད་མར་ཡོངས་སུ་འཛིན་ཅིང་སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་པར་འདོད་པའི་དུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།

ཙ་ག དེས་བྱུང་དོན་ལ་དེ་དང་ནི། །

འགལ་བར་སེམས་པ་མི་རུང་ཕྱིར། །

དེ་འདྲའི་བསྟན་བཅོས་དེས་བྱལ་བའི་དོན་ལ་དེ་དང་འགལ་བར་སེམས་པ་མི་རུང་ཞིང་
འགལ་བར་ཁས་སྐྱངས་ན་བསྟན་བཅོས་གྱིས་གཞོད་པའི་ཕྱིར།

ཙམ། གནས་གསུམ་པར་ནི་འཕོ་བ་ན།

བསྟན་བཅོས་ལེན་པར་རིགས་ལྡན་ཡིན། །༡༡

གཞལ་བྱའི་གནས་གསུམ་པར་སྟོད་པ་འཕོ་བ་ན། དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་བསྟན་
བཅོས་སྐྱབ་བྱེད་དུ་ཁས་ལེན་པ་རིགས་པ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། སིན་ཏུ་ཕློག་གྱུར་ཆད་མས་བྱལ།
དངོས་སྟོབས་དང་གྲགས་པ་སྐབས་དེར་གཞོད་བྱེད་དུ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར།

ཙམ། དེར་ཡང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་ནི།

མེད་ན་མི་འབྱུང་ལ་གཞོད་ཉིད།

སྐྱང་བར་བྱ་ཡི་.....།

སིན་ཏུ་ཕློག་གྱུར་ལ་དབྱེད་པའི་སྐབས་དེར་ཡང་ཆོས་ཅན། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་མེད་
ན་མི་འབྱུང་བའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་ལུལ་ལ་ལུང་གིས་གཞོད་པའི་རྟགས་ཉིད་སྐྱང་བར་
བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་འདྲའི་རྟགས་ལྟར་སྐྱང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཙམ།གཞན་མིན་ཏེ།

ཐུག་པ་མེད་པར་ཐལ་བྱིར་རོ། །༡༢

འབྲེལ་མེད་ཀྱི་ལུང་དོན་གཞན་ལ་གཞོད་པས་རྟགས་ཀྱི་སྟོན་དུ་འགྱུར་བ་མིན་ཏེ། དེ་ལྟ་
ན་འགལ་བ་ཐུག་པ་མེད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར། གཞལ་བྱའི་གནས་གཉིས་ལ་ཡང་ལུང་སྐྱབ་བྱེད་དུ་
ཁས་སྐྱང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཀྱང་གྱི་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས།

ཙམ། དབྱེད་པ་ཀྱང་ལ་བསྟན་བཅོས་དག།

གཟུང་ཞེས་ལུགས་འདི་གང་གིས་བྱས།

དཔྱོད་པའི་གནས་ཀྱང་ལ་བསྐྱོད་བཅོས་དག་སྐྱབ་བྱེད་དུ་གཟུང་དགོས་མོ་ཞེས་པའི་
ལུགས་འདི་ཚོས་ཅན། རིགས་པ་གང་གིས་ཀྱང་བྱས་ཤིང་བྱུང་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྐྱབ་བྱེད་
ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར། རིགས་པས་བྱས་པ་ཡིན་ན།

ཙམ། དེ་ནི་བྱུང་མཐའ་མེད་ན་མས་ཀྱིས། ।

དུ་བས་མེ་ནི་རྟོགས་མི་འགྱུར། ॥ ༡༢

ད་^[1]ནི་ལུང་གི་བྱུང་མཐའ་ཚད་མར་ཁས་ལེན་པ་མེད་པ་ན་མས་ཀྱིས། དུ་བའི་རྟོགས་
ལས་མེ་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། གནས་གསུམ་ག་ལ་ལུང་སྐྱབ་བྱེད་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་
པའི་ཕྱིར། ལུང་དང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འབྲེལ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཀྱིས། འཇིག་རྟེན་རང་དགའ་བ་ན་མས་
གནས་དང་པོ་གཉིས་ལ་ལུང་གཞོད་བྱེད་དུ་ཁས་ལེན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།

ཙམ། སྐྱེ་པོ་རིང་བྱར་སྐྱེས་འགྱུར་ཞིང་། ।

འཇིག་རྟེན་པའི་སྐྱེ་པོ་ན་མས་དང་པོར་ལུང་གི་ཡན་ལག་མེད་པར་རིང་བྱར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་
པའི་ཕྱིར། ལུང་གི་སྐྱོན་ཡོན་ཚད་མས་མཐོང་བའི་སྐྱོན་ས་འཇིག་རྟེན་རང་དགའ་བ་ན་མས་ལུང་
སྐྱབ་བྱེད་དུ་ཁས་ལེན་པ་ཡང་མ་ཡིན་པར་ཐལ།

ཙམ། ཡོན་ཏན་ཉེས་པ་མ་མཐོང་ལ། ।

ལུང་དོན་ཚད་མས་བྱུང་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། ཚད་མས་གཞོད་པའི་ཉེས་པ་གང་ཡང་དེ་
དག་གིས་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར།

ཙམ། བྱུང་མཐའ་མི་ཟད་གདོན་འདི་ནི། ।

ཀྱི་མ་སྐྱེ་ཡིས་བསྐྱོས་པ་ཡིན། ॥ ༡༣

དེས་ན་ལུང་གི་བྱུང་མཐའ་མི་ཟད་པའི་གདོན་དང་འབྲ་བ་མི་འདོད་བཞིན་དུ་རྗེས་སུ་

འབྲེལ་བ་འདི་ནི། གྲེ་མ་སྤྱི་མ་གསར་དུ་བགོས་བ་ཡིན་ཏེ་བགོས་པར་ཐལ། དང་པོ་ནས་ཇེས་སྤྱི་
འབྲེལ་བ་ནི་མེད། མི་འདོད་བཞིན་དུ་གསར་དུ་ཇེས་སྤྱི་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་དབྱས་བའི་ཆོག་གོ།

གསུམ་པ་ རྒྱུ་ལྡན་དགག་བ་ཤེལ་(གསུམ།) དངོས་སྟོབས་ལ་ལུང་གི་སྐྱབ་བྱེད་དགག་བ། དོན་
བསྐྱབ་བ། ཚུད་བ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ རྒྱུ་ལྡན་དགག་བ་ཤེལ་(གསུམ།) ཁྲབ་བ་ལུང་ལ་
བསྟོས་བ་དགག་ལུང་དོན་བཀག་གུང་མི་འབྲེལ་བའི་སྐྱབ་བྱེད་ལ་ལུང་གིས་མི་གཞོད་བ། ལུང་
དོན་བཀག་བ་ཆོལ་བའི་སྟོན་དུ་འདོད་བ་དགག་བའོ། །

དང་པོ་ ཁྲབ་བ་ལུང་ལ་བསྟོས་བ་དགག་བ་ཤེལ།

ཙ་བ། གལ་ཏེ་དཔེ་ལ་བསྟན་བཅས་ཀྱི། །

སྐྱབ་པར་བྱེད་བ་གཅིག་ཉིད་ལ། །

བསྟན་བ་སྐྱབ་བྱེད་འགྱུར་ཞེན། །

གལ་ཏེ་མ་བྱུན་དཔེ་ལ་རང་གིས་ཁས་སྒྲངས་པའི་བསྟན་བཅས་དེའི་དོན་ཀྱན་གྱིས་སྐྱབ་པར་
བྱེད་བ་གཅིག་ཉིད་ལ་ཡང་ཁྲབ་པར་བསྟན་བ་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བས་ལུང་དོན་རྟགས་
གྱིས་བཀག་ན། རྟགས་གྱི་སྟོན་དུ་ཅིའི་ཕྱིར་མི་འགྱུར། རང་གི་ཁྲབ་བྱེད་བཀག་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེན།

ཙ་བ། འདི་ནི་འཇིག་རྟེན་འདས་ལུགས་ཡིན། །༢༥

རང་གིས་ཁས་སྒྲངས་པའི་ལུང་དོན་ཀྱན་གྱི་ཁྲབ་བ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་འདི་ནི་འཇིག་རྟེན་
ལས་འདས་པའི་ལུགས་ཡིན་པར་ཐལ། རིགས་བ་ཙན་བས་དེ་ལྟར་དམ་བཅས་བ་གང་ཞིག་
འཇིག་རྟེན་གསུམ་པོ་འདི་ན་དེ་འདྲི་རྟགས་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར།

ཙ་བ། འབྲེལ་མེད་ཆོས་ནི་མ་གྲུབ་པས། །

མ་གྲུབ་པར་ནི་ཇི་སྟར་འགྱུར། །

འབྲེལ་མེད་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་བཀག་པས་མི་རྟག་བ་བཀག་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་

ཐལ། སྤྱི་ལ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་མ་གྲུབ་པས་མི་རྟག་པ་མ་གྲུབ་པར་ངེ་ལྟར་ཡང་འགྱུར་
བ་མི་འཐད་པའི་བྱིར།

ཙམ། དེ་གྲུབ་ཡིན་ན་དེ་སྤྱི་བ་བཟོད། །

གཏན་ཆིགས་སྟོན་ལྟར་ངེ་ལྟར་ཡིན། །༡༦

བྱས་པ་ཆོས་ཙམ། ཁྱོད་ཀྱིས་སྤྱི་ལ་མི་རྟག་པ་དེ་གྲུབ་པ་ཡིན་ན། དེ་ལ་ནམ་མཁའི་ཡོན་
ཏན་མ་གྲུབ་པས་སྤྱི་མི་རྟག་སྤྱི་བ་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་སྟོན་ལྟར་ངེ་ལྟར་ཡང་ཡིན་པ་མི་འཐད་པར་
ཐལ། ཁྱོད་སྤྱི་མི་རྟག་པ་དེའི་སྤྱི་བ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་བཟོད་པ་ཡིན་གྱི། ཅིག་ཤོས་ཀྱི་སྤྱི་བ་བྱེད་མ་
ཡིན་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་ཆོས་ཙན་ཏུ་གང་བཟུང་དེའི་ཆོས་སྤྱི་བ་
ལས་བཤད་པ་ཀུན་གྱིས་ཁྱབ་པ་གྲུབ་ཅིང་བརྟན་པ་སྤྱི་བ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་དགོས་པས།
སྤྱི་ཆོས་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་བཀག་པས་གཏན་ཆིགས་སྟོན་ཙན་ཏུ་ངེ་ལྟར་མི་འགྱུར་ཞེས།

ཙམ། ཆོས་ཙན་ཆོས་ནི་མ་ལུས་པ། །

དཔེར་སྒྲུངས་མེད་པ་ཁོ་ནར་ནི། །

སྤྱི་པོས་ཆིག་དང་ཏུ་སོགས་ལས། །

སེམས་ལྟན་མེ་སོགས་རྗེས་དཔོག་བྱེད། །༡༧

གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་ཆོས་ཙན་ཏུ་གང་བཟུང་དེའི་ཆོས་སྤྱི་བ་ལས་བཤད་པ་ཀུན་
གྱིས་ཁྱབ་པ་གྲུབ་ཅིང་བརྟན་པ་དགོས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་ཙན་དེའི་ཆོས་མ་ལུས་པས་རྟགས་
ལ་ཁྱབ་པ་མ་ཐུན་དཔེར་སྒྲུངས་པ་མེད་པ་ཁོ་ནར་སྤྱི་པོས་ཆིག་དང་ཏུ་སོགས་ཀྱི་རྟགས་ལས་གཞི་
འགར་སེམས་ལྟན་དང་། མེ་ལ་སོགས་པ་རྗེས་སྤྱི་བ་བྱེད་ཀྱས་པ་སྤྱི་བ་ལས་གྲུབ་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་༼ལུང་དོན་བཀག་ཀྱང་མི་འཁྲུལ་པའི་སྤྱི་བ་བྱེད་ལ་ལུང་གིས་མི་གཞོད་པ་༽ནི།

ཙམ། མི་འཁྲུལ་པས་ན་རང་བཞིན་དང་། །

རྒྱུད་དག་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་དོན། །

འགའ་ཡི་སྐྱབ་པ་ལ་གཞོད་པས། །

ངོ་བོ་ཉིད་ལས་ལྡོག་མ་ཡིན། །༡༤

བྱས་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱལ་རང་གི་རང་བཞིན་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཆེ། འགའ་ཡིས་སྐྱབ་སྐྱུན་མ་ཁའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པ་ལ་གཞོད་པས་སྐྱམ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་ཀྱས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་ལྡོག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་དང་། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལ་མི་འབྲེལ་བ་བྱལ་བའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་དུ་ལྡན་ལ་ལ་རང་རྒྱ་མེད་གསུམ་པར་བྱེད་པའི་དོན་དུ་བ་ཆོས་ཅན། འགའི་སྐྱབ་པ་མེ་མེད་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སྤྱི་བོ་ལས་དུ་བ་སྤྱེ་བ་ལ་གཞོད་པས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ལས་ལྡོག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཆང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་སྐྱར་རོ། །

གལ་ཏེ་ལུང་མི་ཤེས་པའི་ངོར་རྟགས་ཡིན་པ་མི་ལྡོག་ཀྱང་། ལུང་དེ་ཆང་མར་ཁས་ལེན་པའི་ངོར། ལུང་དོན་བཀག་ན་རྟགས་དེ་ཡང་དག་ཏུ་མི་རུང་ངོ་ཞེན།

རྩ་བ། དེ་ནི་འདོད་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ཡི། །

དོན་དང་མེད་ན་མི་འབྱུང་བར། །

རྟོགས་པ་གཞན་དག་གཏན་ཆོགས་དེས། །

ངི་ལྟར་རྟོགས་པར་འབྱུང་མ་ཡིན། །༡༥

སྐྱར་སྐྱུན་མ་ཁའི་ཡོན་ཏན་དུ་སྟོན་པའི་ལུང་ཁས་སྦངས་ཤིང་། བྱས་ན་མི་རྟག་པའི་བྱལ་འབྲེལ་ཤེས་པའི་གང་ཟག་གཞན་དག་ཆོས་ཅན། གཏན་ཆོགས་བྱས་པ་དེས་རང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་བྱལ་བའི་གཞིར་མི་རྟག་པ་ཅི་ལྟར་ཡང་རྟོགས་པར་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བྱས་པ་དེ་ནི། འདོད་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ཡི་ཆོས་མི་རྟག་པའི་དོན་དང་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་བྱལ་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་༼ ལུང་དོན་བཀག་བ་ཚོལ་བའི་སྒྲིན་དུ་འདོད་པ་དགག་པ་ ༽ཞི།

ཙ་བ། གཏན་ཆིགས་བཟོད་དམ་མ་བཟོད་ཀྱང་། །

འགལ་ན་ཚོལ་བས་འདིར་ཅི་བྱས། །

གལ་ཏེ་ལུང་དོན་^[1]བཀག་བས་རྟགས་སྒྲིན་ཅན་དུ་མི་འགྱུར་ན་ཡང་ཚོལ་བ་སྒྲིན་ཅན་དུ་
འགྱུར་ཏེ། རང་གིས་སྤར་ཁས་སྤངས་པའི་ལུང་དོན་ལ་གཞོད་ཟེད་བཟོད་པའི་ཕྱིར་ཞེན། ཚོལ་
བས་གཏན་ཆིགས་བཞོད་པའི་ཆ་ནས་སྤྱ་རྟག་བ་འདིར། གསར་དུ་གཞོད་བ་ཅི་ཡང་བྱས་བ་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། གཏན་ཆིགས་བཟོད་དམ་མ་བཟོད་ཀྱང་རུང་། བྱས་བ་སྤྱ་རྟག་བ་དང་ངོ་མོ་ཉིད་
ཀྱིས་འགལ་ཞིང་དེ་ལ་གཞོད་པའི་ཕྱིར།

ཙ་བ། དེས་བཟོད་ཉེས་བས་བསྟན་བཅས་ལ། །

གཞོད་ཟེད་དུ་ནི་དེ་སྒྲེས་མིན། །༦༠

དེས་ན་ཚོལ་བ་དེས་གཏན་ཆིགས་བཟོད་པའི་ཉེས་བས་བསྟན་བཅས་ཀྱི་དོན་ལ་དེ་གཞོད་
ཟེད་དུ་གསར་དུ་སྒྲེས་བ་མིན་པར་ཐལ། དེ་མ་བཟོད་པའི་སྤར་ནས་ངོ་མོ་ཉིད་ཀྱིས་གཞོད་པའི་ཕྱིར།

ཙ་བ། གཞོད་ཟེད་བཟོད་ཕྱིར་སྒྲིན་ཞེན། །

གལ་ཏེ། གཏན་ཆིགས་དེ་གཞོད་ཟེད་དུ་མ་བཟོད་ན། གཞན་གྱིས་ལུང་ལྟར་སྤང་དུ་མི་ཤེས་
བ་ལ་གཞོད་ཟེད་དུ་བཟོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་གྱིས་གོ་བར་བྱས་པས་ཚོལ་བ་སྒྲིན་ཅན་ཡིན་ནི་ཞེན།

ཙ་བ། གལ་ཏེ་མ་བཟོད་ན་དེ་ཅི། །

གཞོད་པ་མིན་ནམ་མི་རིགས་ཟེད། །

མིན་ཏེ་.....། །

བྱས་བ་སྤྱ་རི་རྟག་སྤྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འགོད་མཁན་གྱི་ཚོལ་བ་ཚོས་ཅན། བྱས་བ་

[1] དཔེ་རིང་། ལུང་དོན་ལ།

དེ་སྐྱེན་མ་མཁའ་ཡོན་ཏན་ཡིན་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་དུ་བཞོད་པའི་ཆུན་མི་རིགས་པ་བྱེད་པ་མིན་
ཏེ། གལ་ཏེ་མ་བཞོད་ན་དེ་ཅི། གཞོད་པ་མིན་ནམ་མ་བཞོད་ཀྱང་གཞོད་པའི་ཕྱིར།

ཙ་བ།ཅིས་ན་སྐྱོན་ཅན་ཡིན། ༥༡

སྐྱེ་མཆན་ཅིས་ན། ཆོལ་བ་སྐྱོན་ཅན་ཡིན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྐབས་དང་མ་ཐུན་པར་
གཞོད་བྱེད་ཡང་དག་བཞོད་པའི་ཕྱིར། འོན་གཏན་ཆིགས་ལྟར་སྤང་བཞོད་པས་ཆོལ་བ་སྐྱོན་ཅན་
དུ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་མི་ལུས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར་ཞེས།^[1]

ཙ་བ། གཏན་ཆིགས་ལྟར་སྤང་གཞན་དག་ལ།

རང་འདོད་ཉིད་ནི་སྐྱབ་མེད་^[2]ཕྱིར།

དོན་མེད་བཞོད་པས་སྐྱོན་འགྱུར་ན།

དེ་སྐྱབ་ཕྱིར་ན་འདིར་མ་ཡིན། ༥༢

གཏན་ཆིགས་ལྟར་སྤང་འགོད་པའི་ཆོལ་བ་ཆོས་ཅན། སྐྱོན་ཅན་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ།
གཏན་ཆིགས་དོན་མེད་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཕྱི་ཆོལ་གཞན་དག་ལ་གཏན་
ཆིགས་ཡང་དག་འགོད་པར་ཁས་བླངས་ནས། རང་འདོད་ཉིད་སྐྱབ་པའི་ལུས་པ་མེད་པའི་གཏན་
ཆིགས་བཞོད་པའི་ཕྱིར། སྐྱེ་མི་རྟག་སྐྱབ་ལ་བྱས་པ་རྟགས་སུ་བཞོད་པ་འདིར་ཆོལ་བ་སྐྱོན་ཅན་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟགས་དེས་^[3]བསྐྱབ་བྱ་དེ་སྐྱབ་ལུས་པའི་ཕྱིར།

ཙ་བ། གལ་ཏེ་བསྐྱན་བཅོས་ལ་ལར་འགལ།

རིགས་མིན་པས་ན་རིགས་སྤྲུལ།

[1] ལྟན་ཕྱིར་ན།

[2] སྐྱེ་མེད།

[3] སྐྱེ་མེད།

གཞན་པ་དག་གྲང་འཁོག་བྱེད་ཅེས། །

བྱ་བ་རྒྱལ་རིགས་ལུགས་ཡིན་ནོ། །༦༣

གལ་ཏེ་བསྟན་བཅོས་ལ་ཡར་བཤད་པའི་ནམ་མཁའ་ཡོན་ཏན་ལ་སོགས་པའི་དོན་འགའ་
ཞིག་རིགས་པས་བྱལ་བ་མིན་པ་བཀག་པས་རིགས་པས་བྱལ་བར་སྐྱབ་པའི་སྐྱ་མི་རྟག་པ་གཞན་པ་
དག་གྲང་འཁོག་བྱེད་ཏུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་འདོད་པའི་ཚོལ་བ་ཚོས་ཅན། རྒྱལ་རིགས་ངན་པའི་
ལུགས་དང་མཚུངས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མི་རིགས་པ་བཀག་པས་རིགས་པ་ཡང་འཁོག་དཔོན་
བར་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དོན་བསྟན་པའི་ཞེ།

ཅ་ག། དོན་ཀུན་མཚུངས་པར་བྱས་ནས་ནི། །

སྐྱབ་བྱེད་བརྗོད་པར་བྱས་མ་ཡིན། །

དེས་ན་ཀུན་ཏུ་བསྐྱབ་བྱ་དང་། །

སྐྱབ་བྱེད་ནམ་གཞག་འདི་ཉམས་འགྱུར། །༦༤

ལུང་ཁས་མེན་པའི་ཏུས་ཀུན་ཏུ་བསྐྱབ་བྱ་དང་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་གི་ནམ་གཞག་འདི་
ཉམས་པར་འགྱུར་པར་ཐལ། ཁས་སྒྲངས་པའི་ལུང་དོན་ཀུན་གྱིས་ཁུབ་པ་བྱལ་བ་སྐྱབ་བྱེད་ཏུ་
འགྱུར་དཔོན། དེ་འདྲི་ལུང་དོན་ཀུན་མཚུངས་པར་ཁུབ་བྱེད་ཏུ་བྱས་ནས་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་
སྐྱས་གྲང་བརྗོད་པར་བྱས་པ་མ་ཡིན་པ་དེས་ན་འདི་ཕྱིར། འདི་དག་ནི་རང་གིས་ཁས་སྒྲངས་པའི་
ལུང་གི་དོན་ཕྱོགས་གཅིག་དང་འགལ་ན་ཡང་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་བཀག་པར་འགྱུར་བས་ཁས་
སྒྲངས་པའི་བསྟན་བཅོས་དེའི་དོན་ཀུན་དང་འགལ་བ་མེད་པ་རྟགས་དེའི་བསྐྱབ་བྱར་འདོད་པ་
འཁོག་པ་ཡིན་གྱི། ཤེས་བྱ་ལ་སྲིད་ཆོད་ཀྱི་ལུང་དོན་མཐའ་དག་རྟགས་གཅིག་གི་བསྐྱབ་བྱར་
འདོད་པའི་ཚོལ་བ་སྐྱལ་བ་མི་སྲིད་ཅིང་། འདིར་སྲིད་པར་བྱས་ནས་འཁོག་པ་ཡང་མིན་ནོ། །

གསུམ་པ་། རྩོད་བ་སྒང་བ་ཤེལ་(གཉིས།) འགལ་བ་ལ་མི་འཁྲུལ་བ་སྟོན་མིན་པར་ཐལ་བ་སྒང་
བཤ། ལུང་དོན་ལ་གཞི་བཤ་རྟགས་ཀྱི་སྟོན་དུ་འདོད་བཤ་དགག་བཤོ། །

དང་པོ་། འགལ་བ་ལ་མི་འཁྲུལ་བ་སྟོན་མིན་པར་ཐལ་བ་སྒང་བ་ཤེལ། འགལ་བ་ལ་མི་འཁྲུལ་བའི་སྒྲུབ་
བྱེད་བཤོད་བཤ་སྟོན་ཅན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲུབ་ལ་ནམ་མཁའ་ཡོན་ཏན་བཤ་གཤ་གཤ་ཆོགས་
དེའི་སྟོན་དུ་མི་འགྱུར་བའི་བྱིར། ལུབ་བར་ཐལ། དེར་ཡང་དངོས་འགལ་སྒྲུབ་བྱེད་གཉིས་ཀྱིས་
བསྒྲུབས་པས་སྟོན་དུ་སོང་བ་ཡིན་ལ། འདིར་ཡང་སྒྲུབ་ལ་མི་རྟག་བཤ་བྱས་པས་བྱུབ་ལ། རྣམ་མཁའ་
ཡོན་ཏན་ལུང་ལས་བྱུབ་པའི་བྱིར་རྩོམ་ཞེས། བྱེད་བྱུབ་པའི་སྒྲུབ་མས་འགལ་བ་ལ་མི་འཁྲུལ་བའི་
གཤ་ཆོགས་བཤོད་བཤ་སྟོན་ཅན་དུ་ཐལ།

ཅ་བ། ཆོས་ཅན་གཅིག་ལ་འགལ་བ་དག །

མི་རུང་བྱིར་ན་.....། །

དེ་དག་གིས་ཆོས་ཅན་བ་ལང་གི་སྒྲི་གཅིག་བྱུ་ལ། བ་ལང་གི་གསལ་བ་མེད་པའི་བར་ན་
ཡོད་བཤ་དང་མེད་པའི་དངོས་ཀྱི་འགལ་བ་དག་གཞི་མཐུན་དུ་མི་རུང་བ་ལ། རྒྱབ་རྟེན་ལུང་ཅམ་ལ་
བརྟེན་ནས་དངོས་འགལ་གཉིས་ལ་སོ་སོར་སྒྲུབ་བྱེད་བཤོད་པའི་བྱིར།

ཅ་བ།འགལ་ངེས་ལ། །

གཞོད་འགྱུར་འདིར་ནི་དེ་འདྲ་བའི། །

འགལ་བ་ཡོད་བཤ་མ་ཡིན་ནོ། །༤༥

སྒྲུབ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་བཤ་ལ་བྱས་བཤ་རྟགས་སུ་བཤོད་བཤ་འདིར་ནི། རྣམ་མཁའ་ཡོན་ཏན་དང་
དེ་འདྲ་བའི་འགལ་བ་སྟོབས་མཚུངས་སུ་ཡོད་བཤ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲུབ་མི་རྟག་པར་དང་འགལ་
བར་ངེས་པའི་རྣམ་མཁའ་ཡོན་ཏན་ལ་ཅིག་ཤོས་དེས་གཞོད་བར་འགྱུར་བའི་བྱིར། ཡང་ན་དངོས་
འགལ་ངེས་བཤ་གཉིས་ཆོས་ཅན་གཅིག་ལ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ལ་ཆད་མས་གཞོད་བར་འགྱུར་ཏེ།

ཆོས་ཅན་གཅིག་ལ་འགལ་བ་དག་གཞི་མ་ཐུན་དུ་མི་རུང་བའི་བྱིར། ལྷག་མ་ནི་སྤྲ་མ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་། བྱང་དོན་ལ་གཞོད་བ་རྟགས་ཀྱི་སྒྲོན་དུ་འདོད་བ་དགག་བ་ཏེ།

ཙ་བ། དེ་དག་གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་ནི། །

མིན་ཡང་བསྟན་བཅོས་དོན་སྤྲད་བྱིར། །

འབྲེལ་བ་མེད་ཀྱང་གཞོད་ཅེ་ན། །

གལ་ཏེ་དེ་དག་ལ་ས་མི་རྟག་བ་གཞོད་བྱ་དང་། རྣམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་བཀག་བ་གཞོད་བྱེད་
མིན་ཞིང་། མི་རྟག་བ་རྣམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་དང་འབྲེལ་བ་མེད་ཀྱང་རྣམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་བཀག་བ་
བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་བསྤྲད་ཅིང་བཀག་བའི་བྱིར། སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གཞོད་དོ་ཞེ་ན།

ཙ་བ། ཐམས་ཅད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གཞོད་འགྱུར། ། ༤༤

བསྐྱབ་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་རྟགས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གཞོད་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། བྱང་དོན་
འབྲེལ་མེད་གཅིག་བཀག་བས་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གཞོད་བའི་བྱིར།

ཙ་བ། འབྲེལ་ཡོད་དེས་ན་དེ་ཉིད་ལ། །

གཞོད་འགྱུར་ཞེ་ན་.....། །

གལ་ཏེ། རྣམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་དེ་སྤྱི་ཆོས་སུ་འབྲེལ་བ་ཡོད་བ་དེས་ན་དེ་ཉིད་ལ་རྟགས་
ཀྱིས་གཞོད་ན། སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གཞོད་བར་འགྱུར་གྱི། དེ་ལ་སའི་ཡོན་ཏན་བཀག་བའི་སྒོ་
ནས་སྤྲ་མི་རྟག་བ་ལ་གཞོད་བར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།

ཙ་བ།མ་ཡིན་ཏེ། །

རྟགས་ཀྱན་རང་གི་བསྐྱབ་བྱ་ལ། །

སྒྲོན་དང་ཡོན་ཏན་དབྱུང་བྱིར་རོ། ། ༤༥

བྱས་བས་སྤྲ་ལ་རྣམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་བཀག་བས། སྤྲ་མི་རྟག་བ་བཀག་བར་འགྱུར་བ་མ་

ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱ་མི་རྟག་པ་སྐྱབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་གྱི་ཅིག་ཤོས་བསྐྱབ་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །ཁྱུ་བ་བར་ཐལ། རྟག་ས་ཀྱན་རང་གི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་སྐྱབ་མི་ལུས་ན་སྐྱོན་ཅན་
དང་། ལུས་ན་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་དབྱེད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཅ་བ། མེད་ན་བསྐྱབ་བྱ་མི་འབྱུང་བའི།

འབྲེལ་བ་དེ་ནི་འདིར་རྟོགས་མེད།

འདིར་ནི་བསྐྱན་བཅོས་གཞོད་འབའ་ཞིག།

སྐྱོན་ཡིན་.....།

ཐུར་གྱི་ཉེས་པ་དེ་ཉིད་ལས་ད་དུང་མ་འདས་པ་ནི། བྱས་པས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་བསྐྱབ་པ་
འདིར་ནི། སྐྱ་ལ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་བཀག་པས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆེགས་སྐྱོན་ཅན་
དུ་འགྱུར་བ་བསྐྱན་བཅོས་ཀྱི་དོན་ལ་གཞོད་པ་འབའ་ཞིག་གི་སྐྱོན་ས་སྐྱོན་ཅན་དུ་སོང་བ་ཡིན་པར་
ཐལ། དེ་འདྲའི་ཕྱང་དོན་བཀག་པའི་སྐྱོན་ས་སྐྱོན་ཅན་དུ་སོང་བ་གང་ཞིག་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་
མེད་ན་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་མི་རྟག་པ་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་དེ་ནི་འདིར་ཆད་མས་རྟོགས་པ་མེད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཚུལ་བྱུང་གིས་དུང་སྐྱ་ལ་རྟག་པ་བཀག་པ་དང་། རྟག་ས་གཞན་གྱིས་ངེ་ལ་
སའི་ཡོན་ཏན་བཀག་པས་བྱས་པས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟག་ས་ལགས་བར་འགྱུར་བར་ཐལ།

ཅ་བ།དེ་གཞན་བྱས་ལའང་མཚུངས། །༤༤

ཕྱང་དོན་ལ་གཞོད་པ་དེ་ནི། རྟག་ས་གཞན་གྱིས་གཞོད་པས་བྱས་པ་དང་། ཆོས་ཅན་
གཞན་ལ་གཞོད་པ་བྱས་པ་ལའང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། གཉེས་པ་རང་སྡེ་ཕྱང་དོན་བསྐྱབ་བྱར་
འདོད་པ་དགག་པ་ནི།

ཅ་བ། གལ་ཏེ་བསྐྱན་བཅོས་ཁས་སྦངས་ཕྱིར།

བསྐྱན་བཅོས་མཐོང་བ་མ་ལུས་བསྐྱབ།

གལ་ཏེ་བསྟན་བཅོས་ཚད་མར་ཁས་སྒྲངས་པའི་ཕྱིར། རང་གིས་ཁས་སྒྲངས་པའི་བསྟན་
བཅོས་དེ་ལས་བཤད་པ་མཐོང་བའི་དོན་མ་ལུས་པ་རང་གིས་བསྟུན་བྱར་བྱེད་དགོས་ཏེ། བསྟན་
བཅོས་རང་དབང་དུ་སྟུན་བྱེད་ཆད་མ་ཡིན་ན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་ཐེན་པའི་ཕྱིར། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་
དོན་གཏན་ལ་འབྲེལ་བའི་ཆད་མ་གཞན་དགོས་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་བསྟན་བཅོས་
ཚད་མར་ཉགས་ཡང་དག་གི་བསྟུན་བྱ་ཡིན་པས། ཁས་སྒྲངས་པའི་ཕྱང་དོན་གཅིག་ལ་གཞོད་
ན་ཡང་སྐབས་ཀྱི་བསྟུན་བྱ་ལ་གཞོད་པས་ཉགས་སྟོན་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

ལུགས་འདི་ནི། ཁས་སྒྲངས་པའི་ཕྱང་དོན་མཐོང་དག་བྱས་པ་ལྟ་བུའི་ཉགས་གཅིག་གི་
བསྟུན་བྱར་བྱེད་དགོས་ཞེས་སྟེ་བ་ཡང་མིན་ལ། དངོས་སྟོབས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བསྟན་བཅོས་གཞོད་
བྱེད་དུ་འདོད་པ་ཡང་མིན་ནོ། །འོན་ཅི་ཞེན། རང་གིས་ཁས་སྒྲངས་པའི་བསྟན་བཅོས་ནམ་འགྲེལ་
ལྟ་བུ་རང་གི་བརྟོག་བྱ་ལ་ཆད་མ་ཡིན་ཞེས་པ་ཡང་རང་གི་བརྟོག་བྱ་ལ་མི་སྟེ་ཞིང་འགྲེལ་བའི་དོན་
ཡིན་ལ། དེས་ན། ནམ་འགྲེལ་ལྟ་བུ་ཆད་མ་ཡིན་མིན་ཅོད་པ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་གི་བརྟོག་
བྱ་ལ་མི་སྟེ་བའི་ཆད་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡང་དེ་ལྟར་བསྟུན་བྱར་བྱས་
ནས་སྟུན་དགོས་པོ་ཞེས་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཅོད་པ་མཁན་པོ་འདིའི་འདོད་པ་རང་ལུགས་
སུ་བྱེད་པའི་ཕྱགས་སུ་བྱུང་ན་ཡང་ལེགས་ཤོས་གཅིག་ཏུ་འོང་བར་སྒྲུང་རོ། །

ཅ་ག། དཔེ་དང་གཏན་ཆིགས་མ་གྲུབ་སྟེ།

དམ་བཅའ་བར་ནི་ཐལ་བར་འགྱུར། །༦༩

རང་གིས་ཁས་སྒྲངས་པའི་ཕྱང་ལས་དཔེ་དང་གཏན་ཆིགས་མ་གྲུབ་བར་སྟེ་བ་ཡང་དམ་
བཅའ་བར་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། རང་གིས་ཁས་སྒྲངས་པའི་བསྟན་བཅོས་དེ་འདྲའི་དོན་ལ་མི་སྟེ་བ་
དངོས་སྟོབས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡང་བསྟུན་བྱར་བཟུང་ནས་སྟུན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཅ་ག། གལ་ཏེ་སྟུན་བྱེད་ཉིད་བརྟོག་པ།

མ་ཡིན་འདོད་པ་སྟོན་ཕྱིར་ན།

གལ་ཏེ་བསྐྱབ་བྱེད་ཉིད་ཏུ་བརྟེན་པའི་དཔེ་རྟགས་མ་བྱལ་བ་དམ་བཅར་ཐལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ།
དེ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་བཅད་པའི་ཕྱིར་ཏུ་འདོད་པ་སྟོན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན།

ཙ་བ། བསྐྱབ་བྱ་རིགས་པས་ཐོབ་པ་ནི།

ཆིག་ལས་ལྟོག་པ་མ་ཡིན་ནོ། ༥༠

འདོད་པའི་ཆིག་ལས་དེ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་ལྟོག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་བསྐྱབ་བྱ་རིགས་
པས་བྱལ་ཅིང་ཐོབ་པའི་ཕྱིར།

ཙ་བ། མི་འདོད་བསྐྱབ་བྱ་མིན་ཞེ་ན།

དེ་འདྲ་ཆོལ་བས་བསྐྱབ་བྱར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་བསྐྱབ་བྱ་མིན་ནོ་ཞེ་ན།

ཙ་བ། ཆོལ་བ་མི་འདོད་ཆོས་གཞན་ཡང་།

བསྐྱབ་མིན་དེ་ཆེ་བསྐྱབ་བྱ་བ།

མིན་ལ་གཞོད་པས་ཅི་ཞིག་འགལ། ༥༡

འོན་ཆོལ་བས་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱར་མི་འདོད་པའི་ཁས་བླངས་པའི་བསྐྱན་བཅས་ཀྱི་དོན་
ཀྱི་ཆོས་གཞན་ཡང་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེར་ཆོལ་བས་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། དེའི་ཆེ་སྐབས་ཀྱི་⁽¹⁾བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་མིན་པའི་ཁས་བླངས་པའི་ལུང་དོན་ཀྱི་ཚུགས་གཅིག་ལ་
གཞོད་པས་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་འབྱལ་བ་ཅི་ཞིག་ཀྱང་འགལ་བ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་བཤེད་ཕྱིར།

ཙ་བ། ཚུགས་མཆན་ཕྱི་རོལ་དོན་ཅན་ཡིན།

རང་ཉིད་སྐྱ་ཡང་དོན་མེད་འབྱུང་།

རང་ཉིད་ཀྱི་སྐྱ་ཡང་ཚུགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་གྱི།

[1] དཔེ་ཅིང་། སྐྱལ་

དེའི་ཟུར་དུ་སྒྲོས་པ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། དངོས་སྟོབས་གི་སྒྲུབས་སུ་ཡང་ཁས་སྒྲངས་
བའི་ཡུང་དོན་དངོས་སུ་བསྒྲུབ་བྱར་ག་ཟུང་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱོགས་སུ་ན་དཔྱང་བ་ལ་(གསུམ)། བསྟན་བཅོས་ལ་འདོད་པས་འཇུག་
ཕྱོག་བྱེད་པར་ཤེས་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་པ་དགག། ཆོས་ཅན་གྲུབ་ཟིན་དུ་ཤེས་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་པ་
དགག། ཆོས་ཅན་རང་མཆན་བསྒྲུབ་བྱ་མིན་པར་ཤེས་པའི་དོན་ཅན་དུ་འདོད་པ་དགག། པལོ།

དང་པོ་༼ བསྟན་བཅོས་ལ་འདོད་པས་འཇུག་ཕྱོག་བྱེད་པར་ཤེས་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་པ་དགག་པ་ ཁྱེ།

ཙ་བ། བསྟན་བཅོས་འདོད་འཇུག་དོན་ཞེ་ན།

ཁས་སྒྲངས་པའི་བསྟན་བཅོས་སྔ་མ་ལ་གཞོད་པ་མཐོང་ན། དེ་དོར་ནས་བསྟན་བཅོས་
གཞན་ལ་འདོད་པས་འཇུག་པར་ཤེས་པའི་དོན་དུ་རང་ཉིད་འདོད་ཅེས་སྒྲོས་ཞེ་ན།

ཙ་བ། འོ་ན་དོགས་འདི་གང་ལས་ཡིན། ༥

དེ་ལྟར་ཡིན་པ་འོ་ན། བསྟན་བཅོས་ལ་འདོད་པས་འཇུག་ཕྱོག་བྱེད་མི་རུས་སམ་སྟམ་
བའི་དོགས་པ་ཕྱོག་པའི་ཆེད་དུ་རང་སྒྲུ་སྒྲོས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འབྲེལ་དོགས་པ་འདི། གང་
ཐག་སུ་ལ་ཡང་རྒྱ་གང་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་ཡིན་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཆོག་ལྟན་གྱི་དོགས་པ་དེ་འབྲ་
ཕྱོག་པའི་ཆེད་དུ་རང་སྒྲུ་སྒྲོས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ།

ཙ་བ། དེ་ནི་ཆད་མས་བཀག་མེད་ན།

འཛིན་པ་གང་གིས་བརྒྱུག་པར་རུས།

གལ་ཏེ་ཆད་མས་བཀག་ན་ཡང་།

ཆོག་ལས་གང་གིས་འཇུག་པར་འགྱུར། ༥

དེ་ནི་ཡུང་དེའི་དོན་ཆད་མས་བཀག་པ་མེད་པར་གྲུབ་ན། དེ་ཆད་མར་འཛིན་པ་གང་གིས་
ཀྱང་ཕྱོག་པར་རུས་པ་མི་འཐད། གལ་ཏེ་དེའི་དོན་ཆད་མས་བཀག་པར་ངེས་ན་ཡང་ཆོག་ལ་

སོགས་པ་གང་གིས་ཀྱང་དེ་ལ་འབྱུག་པར་འགྱུར་བ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། ལྷན་པོའི་དོགས་པ་དེ་
འབྲུག་པའི་ཆེད་དུ་ཡང་རང་སྐྱོས་པ་དོན་མེད་དུ་ཐལ།

ཙམ། དེདག་སྤར་ཡང་བྱུབ་མཐའ་ནི། །

རང་གི་འདོད་བཞིད་ཀྱིས་འཛིན། །

དེ་ནི་ཕྱིས་ཀྱང་རི་ཞིག་ལྟར། །

གཞན་འཛིན་པ་ནི་ཅིས་མི་ཐོབ། །༡༤

ཞོལ་བ་ལྷན་པོ་དེདག་སྤར་ཡང་བྱུབ་མཐའ་རང་གི་འདོད་བཞིད་ཀྱིས་ཆད་མར་
འཛིན་པ་དེ་ནི་འདོད་ན། ཕྱིས་ཀྱང་དཔྱད་པ་མེད་པར་རི་ཞིག་ལྟར་ལུང་གཞན་ཆད་མར་འཛིན་
པ་ཅིས་མི་ཐོབ་སྟེ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། འོན་རང་ཉིད་སྐྱོས་པའི་དགོས་པ་དེ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན།

ཙམ། འདོད་གཞོད་མེད་དང་བསྐྱབ་བྱ་མིན། །

ཐུག་པ་མེད་པར་བསྐྱན་བས་ན། །

ལོག་པར་རྟོག་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར། །

འདིར་ནི་རང་ཉིད་སྐྱ་མཛད་དོ། །༡༥

ཀྱན་ལས་བརྟམ་པ་འདིར་ནི་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐྱ་སྐྱོས་པར་མཛད་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་
དེ། ལོག་པར་རྟོག་པ་བསལ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལུང་དོན་ལ་གཞོད་པས་སྐབས་
ཀྱི་འདོད་ལུལ་ལ་གཞོད་པ་མེད་པར་ཤེས་པ་དང་། ཁས་སྦངས་པའི་ལུང་དོན་མཐའ་དག་སྐབས་
ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་མིན་པར་ཤེས་པ་དང་། ལུང་དོན་ལ་གཞོད་པས་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གཞོད་ན་
ཉེས་པ་ཐུག་པ་མེད་པར་བསྐྱན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་། ཆོས་ཅན་བྱུབ་ཟིན་དུ་ཤེས་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་པ་དགག་པ་། །ནི།

ཙམ། གཞུང་ལུགས་ཀྱིས་བྱས་བྱུང་པར་དག

ཡོངས་སུ་སྤངས་ནས་རབ་བྱུགས་པའི།

ཆོས་ཅན་དག་ནི་བཟུང་དོན་དུ།

གཞན་ནི་རང་ཉིད་སྤྲོ་བ་ཆེན་པོར། ༡༤

འབྲེལ་བྱེད་གཞན་དག་ནི་བྱི་ནང་གི་གཞུང་ལུགས་ཀྱིས་བྱས་པའི་ནམ་མཁའ་ཡོན་ཏན་
དང་། འབྲེལ་བ་ལས་ལྷན་པས་བྱུང་བར་དུ་བྱས་ནས་སྤྲོ་བ་ཆོས་ཅན་དུ་འཛིན་པ་ཡོངས་སུ་
སྤངས་ནས་ཆོས་ཀྱི་ཆོས་གཉིས་ཀྱི་ལ་མ་ཐུན་སྤང་དུ་རབ་དུ་བྱུགས་པའི་བྱུགས་པའི་ཆོས་ཅན་སྤྲོ་
དག་ཅོད་གཞིར་བཟུང་བ་ཤེས་པའི་དོན་དུ་རང་ཉིད་ཀྱི་སྤྲོ་བ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་ཞེས་ཟེར་རོ། །བསྐྱེད་
བྱེད་ཆོས་ཀྱི་རྟེན་ཆོས་ཅན་དེ་ལ་ཅོད་པའི་ཆེ། ཆོས་ཀྱི་གཉིས་ཀྱི་ལ་མ་ཐུན་སྤང་དུ་བྱུགས་པ་དགོས་
པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་རང་སྤྲོ་སྤྲོས་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ།

ཙམ། དཔུང་བ་ཉིད་ཀྱི་སྤྲོ་བས་ཀྱིས་ནི།

རབ་བྱུགས་རྟེན་ནི་བྱུགས་ལྷན་ཏེ།

བསྐྱེད་བྱེད་ཆོས་རང་གི་རྟེན་ཆོས་ཅན་^[1] བྱུང་གཞིར་བཟུང་ནས། བྱུང་བར་བྱི་ཆོས་ལ་
དཔུང་བ་བྱེད་བ་ཉིད་ཀྱི་སྤྲོ་བས་སྤྲོ་བས་བ་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱེད་བྱེད་ཆོས་རང་གི་རྟེན་དེ་གཉིས་
ཀྱི་ལ་རབ་དུ་བྱུགས་པའི་རྟེན་དུ་བསྐྱེད་པར་འབྱུང་བའི་བྱིར། དེར་ཐལ།

ཙམ། རང་འདོད་བརྟགས་པའི་བྱུང་བར་ཅན།

དངོས་པོ་རྣམས་ཅོད་མེད་བྱིར་རོ། ༡༥

རང་རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འདོད་པ་ཅམ་གྱིས་བརྟགས་ནས་བཞག་པའི་བྱུང་བར་
ཅན་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་བསྐྱེད་བྱེད་ཆོས་རང་གི་རྟེན་ཆོས་ཅན་དུ་གཟུང་ནས་བྱུང་བར་བྱི་ཆོས་
ལ་ཅོད་པ་མེད་པའི་བྱིར། འདི་ནི་འོག་ནས་འཆད་པའི་རང་རྟེན་ལ་ཞེས་སྤྲོས་པའི་དོན། བསྐྱེད་

བྱའི་ཚེས་དང་ཉེན་དང་བཞེན་པར་བྱུང་བའི་བྱུང་པར་གྱི་ཚེས་ལ་ཚེད་པའི་ཚེ། ཉེན་མ་ཐུན་སྣང་དུ་
བྱུང་དགོས་པ་གཞུང་སྡེ་མས་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། ཚེད་གཞི་མཐའ་དག་མ་ཐུན་སྣང་དུ་བྱུང་དགོས་
པ་འོག་ནས་འགོག་པའི་ཐུང་རོ།

གཞུང་ལོག་མཐ་ཀྱང་དེ་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་རྟེན་རྒྱ་མོང་མ་ཡིན་པའི་འདོད་པས་
བཞག་པ་ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར་རྟོན་པ་ཡིན་གྱི། གཞན་དྲུན་མཐར་གཏུགས་པའི་རྟེན་བདག་
རྟག་པ་མོགས་སུ་འདོད་པ་ལ་ཚེད་པ་མེད་པར་ཐལ་པའི་སྲིར་རོ།

གསུམ་པ་། ཚེས་ཅན་རང་མཚན་བསྐྱེད་བྱ་མེད་པར་གཤམ་པའི་དོན་ཅན་དུ་ཤོད་པ་དགག་པ་། རི།

ཅུ་པ། ཅི་སྟེ་གྲུབ་པར་བསྟན་པ་ཡི། །

ཆོས་ཅན་བསྐྱབ་བྱ་མིན་བརྗོད་ན། །

ཅེས་ཆོས་ཙན་བྱུང་ཐིག་རྒྱུ་ཤེས་པའི་ཆེད་ཁོ་ནར་མ་བཟང་གི་ཆོས་ཙན་གཉིས་ཀ་ལ་བྱུང་
ཐིག་པར་བསྟན་པ་ཡི་སྒོ་ནས་རང་མཚན་གྱི་མཐར་ཐུག་པའི་ཆོས་ཙན་ཡན་གར་བ་བསྟུན་བྱུང་
ཐིག་པར་ཤེས་པའི་དོན་རྒྱུ་རང་ཉིད་གྱི་སྒྲུབ་རྫོང་དོ་ཞེས། སོ་སོར་ངེས་པའི་རང་མཚན་གྱི་ཆོས་
ཙན་ཡན་གར་བ་བསྟུན་བྱུང་ཐིག་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་རྒྱུ་སྒྲོས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐུག།

ཅུ་པ། རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་བསྟན་པ། །

ཞེས་བྱ་འདི་ཉིད་གྱིས་དེ་རྟོགས། ༡༥

དེ་རང་གི་ངོ་མོ་ཁོ་མེད་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་མེད་གྱིས་ཏེ། འདི་པ་བརྟེན་ནས་
དེ་བསྟན་བྱ་བ་ཞེན་པར་རྟོགས་པ་འདི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།

ཅ་ག། ལྷ་བ་དང་ལྷ་བ་པའི་ངོ་བོར་ནི། །

བསྟན་པ་དག་ནི་ཡོད་ཡིན་ན། །

བསྐྱུ་བ་བྱ་ཉིད་དུ་བསྐྱུན་པ་ཞེས། །

བྱ་བ་འདི་ནི་འབྲས་ལྷན་འགྱུར། །༧༩

ཕྱིར་ཚོ་ཡ་གྱིས་བྱ་བ་ཟེན་དང། སྐྱབ་ཕྱེད་དུ་བཀོད་བཞེན་པའི་དུས་ན་བསྐྱབ་བྱའི་ངོ་མོར་
བསྐྱན་པ་དག་ཡོད་པ་ཡིན་ན་དེ་བཅད་པའི་ཆེད་དུ་བསྐྱབ་བྱའི་ངོ་མོ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་བསྐྱན་པ་ཞེས་
བྱ་བ་འདི་ནི་འབྲས་བྱ་དང་ལྷན་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར། དེ་འདྲའི་ཆོས་ཅན་བསྐྱབ་བྱ་མིན་པར་ཤེས་
པའི་ཆེད་དུ་རང་སྐྱོས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ།

ཙམ། རེས་སུ་དབག་བ་སྤྱི་ཡི་ནི། །

ཡུལ་ཅན་ཉིད་དུ་བཤད་པ་ཡིན། །

རེས་སུ་དབག་བ་སོ་སོར་མ་ངེས་པའི་སྤྱི་ཡི་ཡུལ་ཅན་ཉིད་དུ་བཤད་པས་དེ་གོ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཙམ། འདིར་ནི་དེ་སྐད་མ་བསྐྱན་ཁྱད། །

ཕྱོགས་ལ་འགལ་བ་ཅུང་ཟད་མེད། །༨༠

ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་འདིར་ནི་རང་ཉིད་ཅེས་པའི་ཆོག་དེ་སྐད་མ་བསྐྱན་ཁྱད་ཕྱོགས་ལ་
མ་བྲལ་བྲལ་ཆེས་ཀྱི་འགལ་བ་ཅུང་ཟད་ཁྱད་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ཆོས་ཅན་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་
པ་ལྟོག་པའི་ཆེད་དུ་རང་སྐྱོས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་ཅིང་དགོས་པ་གཞན་ཡང་མེད་པའི་བྱིར།
འདིར་རེས་དབག་སྤྱི་མཚན་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་དུ་བཤད་པས་དེ་ལྟོག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྐོས་པ་མི་
འཐད་དེ། དེ་ལྟར་རེས་དབག་གིས་རང་མཚན་མི་འཇལ་བར་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། དེ་ལ་གཞོད་
པ་གོང་དུ་རྒྱས་པར་བཞོད་ཟེན་ནོ། །

དེས་ན་རེས་དབག་སྤྱིའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་དུ་བཤད་པ་ནི། ལ་ལ་མེད་པོག་པ་ལྟ་བུ་སོ་སོར་
མ་ངེས་པའི་རང་མཚན་ཅམ་ཞིག་རྟོགས་ཀྱི། གསལ་བ་དང། འབར་བ་དང། ལྷ་ལས་བྱུང་བ་
དང། སོག་མ་ལས་བྱུང་བ་སོགས་ཀྱི་བྱུང་པར་མི་རྟོགས་པར་བསྐྱན་པ་ལྟར་རོ། །

ཙམ། གལ་ཏེ་ཆོས་ཅན་བསྐྱབ་བྱར་བྱས། །

དེ་ལས་ཅིར་འགྱུར་.....། །

གལ་ཏེ་སོ་སོར་ངེས་པའི་རང་མཚན་གྱི་ཆོས་ཅན་ཡན་གར་བ་བསྐྱབ་བྱར་བྱས་ན་དེ་
ལས་ཉེས་བ་ཅིར་འགྱུར་བྱིས་པས། དེ་བསྐྱབ་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།

ཙམ།དེ་མི་རུས། །

ཅི་ཕྱིར་བརྟགས་ཆེས་འགྲོ་མེད་ཕྱིར། །

ཆོས་དང་བལ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡན་གར་བ་དེ་སྐྱབ་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། དེ་མི་རུས་པ་ཅིའི་
ཕྱིར་བྱིས་པས། དེ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། མཐུན་དཔེ་ལ་ཆེས་འགྲོ་མེད་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་མེད་པས་རྟགས་དཔེ་དང་ཚོད་གཞི་ལ་ཆེས་འགྲོ་མེད་པའི་སྐྱོན་དང་། མཐུན་དཔེ་ལ་ཆེས་
འགྲོ་བྱེད་མི་སྲིད་པས་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དཔེ་ལ་^[1]ཆེས་འགྲོ་མེད་པའི་སྐྱོན་ཡོད་དོ་ཞེས་ཟེར་རྟོ། །

ཙམ། འདི་དེ་དག་གི་སྐྱོན་མིན་ནམ། །¹⁹

ཡན་ལག་ཕྱི་མ་ལ་བལྟས་པ། །

ཚུགས་སྐྱོན་འདོད་མིན་.....། །

རྟགས་དཔེ་དང་ཚོད་གཞི་ལ་ཆེས་འགྲོ་མེད་པ་དང་། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དཔེ་ལ་ཆེས་འགྲོ་མེད་
པ་འདི་ཆོས་ཅན། སྐྱོར་བ་སྐྱོར་གཅིག་གི་ཚུགས་སྐྱོན་མིན་པར་ཐལ། སྐྱོར་བ་དེའི་རྟགས་དང་དཔེ་
དེ་དག་གི་སྐྱོན་མིན་ནམ་སྟེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁུབ་པར་ཐལ། སྐྱོར་བ་སྐྱོར་གཅིག་གི་ཡན་ལག་ཕྱི་མ་
རྟགས་དང་། དཔེ་ལ་ལྟོས་པའི་སྐྱོན་ཚུགས་ཀྱི་སྐྱོན་དང་གཞི་མཐུན་དུ་འདོད་པ་རིགས་པ་མིན་པའི་
ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་དག་གིས་ཚུགས་སྐྱབ་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། ཚུགས་ཀྱི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས།

ཙམ།དེ་ལྟ་ནའང་། །

གཏན་ཆོགས་ལ་སོགས་ཉེས་པ་ཡང་། །

[1] དཔེ་རིང་། དཔེ་ཆེས་འགྲོ་

ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱོན་དུ་ཐལ་འགྱུར་རྟེ། 148

ཐམས་ཅད་ཕྱོགས་ལ་གཞོད་ཕྱིར་རོ།

དེ་ལྟ་ཡིན་ནའང་གཏན་ཆིགས་དང་དཔེ་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་བཅས་ལུས་པ་ཡང་ཕྱོགས་ཀྱི་
 སྐྱོན་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རྟེ། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཕྱོགས་འབྲུབ་པ་ལ་གཞོད་ཅིང་སྐྱབ་མི་ལུས་པའི་
 ཕྱིར། ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱོན་དང་རྟགས་ཀྱི་སྐྱོན་དཔེར་བཞོད་ན། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་སྒྲིའི་ཉིང་དུ་
 འགོད་ཚུལ་དང་མ་ཐུན་པར་མ་བྱུབ་པའི་ཆ་⁽¹⁾སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མ་བྱུབ་པའི་རྟགས་ཀྱི་སྐྱོན་
 ཡིན་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱོན་མིན་རྟེ། དེ་ཁྲད་ཆོས་སུ་ལྟན་པའི་ཆ་ནས་མ་བྱུབ་པའི་གཏན་ཆིགས་སྐྱོན་
 ཅན་དུ་སོང་བ་ཡིན་ཀྱི། དེ་ཡོད་པ་དང་མེད་པས་ཕྱོགས་སྐྱོན་ཅན་དང་སྐྱོན་མེད་དུ་སྐྱབ་མི་ལུས་
 པའི་ཕྱིར་རོ། ཚད་གཞི་ལ་འགོད་ཚུལ་ལྟར་མ་བྱུབ་པ་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱོན་དུ་འདོད་པ་ནི། དེའི་
 སྐྱོན་དང་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བསལ་བྱ་མ་བྱེད་པའི་འབྲུལ་བ་ཡིན་ལ། དེ་མ་བྱུབ་པའི་རྟགས་ཀྱི་ཡོན་
 ཏན་དུ་འདོད་པ་ནི། ཁྲད་པར་ཀྱི་ཆོས་དང་། ཡོན་ཏན་མ་བྱེད་པས་ནོངས་པའོ།

ལྟར་སྒྲུང་གསུམ་སོ་རྟགས་ཡང་དག་གི་སྐྱོན་དུ་འདོད་ན། རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་སྐྱོན་
 ཅན་ཡིན་པས་ཁྲུབ་པར་ཐལ། གཞི་སོ་སོ་ལ་བསྟོས་ནས་ལྟར་སྒྲུང་དོ་བར་མི་ལྟན་པ་མི་སྲིད་པའི་
 ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་སྒྲ་མི་རྟག་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་དུ་སོང་བའི་ཆེ་བས་པ་སྐྱལ་འགོད་ཚུལ་
 ལྟར་མ་བྱུབ་པའི་ཆ་དེ་ཕྱོགས་ཆོས་སུ་མཚོན་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བསལ་བྱ་ཡིན་ཀྱི་དེའི་
 སྐྱོན་མིན་ལ། དེ་སྐྱལ་འགོད་ཚུལ་ལྟར་བྱུབ་པའི་ཆ་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་
 དུ་གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་དང་ལྟར་སྒྲུང་གཞན་དག་ལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱུབ་
 བེན་ཀྱི་སྒྲ་མཉན་བྱུར་དམ་བཅས་པའི་ཆོ། ཆད་མས་བྱུབ་པའི་ཆ་དེ་ཕྱོགས་ཡང་དག་གི་མཚན་
 ཉིད་ཀྱི་བསལ་བྱ་མ་ཡིན་ལ། ཆད་མས་བྱུབ་པས་ལ་མ་ཞུགས་པའི་ཆ་ཕྱོགས་ཡང་དག་གི་ཁྲད་

[1] དཔེར་དུ་ཆོ།

པར་གྱི་ཆོས་སུ་འདོད་པ་ཡང་བྱིར་ཆོལ་གྱི་སྒོ་ངོ་ལ་བསྟོས་པ་ཡིན་ཏེ། གྲུབ་བསལ་མ་ཞུགས་
 བ་ཙམ་ཕྱོགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་ཉེན་ཆད་མ་མེད་པ་ཕྱོགས་
 ཡང་དག་ཏུ་མི་རིགས་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱིར་ཆོལ་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་ཕྱོགས་ཡང་དག་གི་
 སྒྲིན་དུ་འདོད་པ་ཡང་རྒྱལ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་རིགས་སོ། །

དེས་ན་ཕྱོགས་སྒྲིན་གྱི་དོན་ནི། ཕྱོགས་སུ་གཟུང་བུ་དེ་ཕྱོགས་སྒྲིན་ཅན་དུ་འཛོག་པའི་
 ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རྟགས་ཀྱི་སྒྲིན་ཡང་། རྟགས་སུ་གཟུང་བུ་རྟགས་
 སྒྲིན་ཅན་དུ་འཛོག་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་སོ། །འདིར་དམ་བཅའ་ཡན་ལག་སྤྲུལ་མ་དང་།
 དཔེ་རྟགས་ཡན་ལག་གྱི་མར་བཞག་པ་ནི། སྤྱུང་དག་ཡན་ལག་ལྔ་ལྔ་པའི་ཐ་སྣང་དེ། ཁྱོད་ཡན་
 ལག་གྱི་མར་འདོད་པའི་རྟགས་དང་དཔེའི་སྒྲིན་དེ་དག་ཡན་ལག་སྤྲུལ་མར་འདོད་པའི་དམ་བཅའི་
 སྒྲིན་དུ་མི་རིགས་ཞེས་པ་ལོ། །

ཙམ། དེ་བྱིར་དེ་ཙམ་དང་འབྲེལ་བ། །

ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲིན་འདོད་གཞན་མིན་ཏེ། །

མངོན་སུམ་ལ་སོགས་འགལ་བ་བཞིན། །༡༣

དེས་ན་དམ་བཅས་པ་དེ་ཙམ་དང་འབྲེལ་བའི་སྒྲིན་གང་ཡིན་པ་དེ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲིན་དུ་
 འདོད་རིགས་ཀྱི། དཔེ་རྟགས་སོགས་དེ་ལས་གཞན་པའི་སྒྲིན་ཕྱོགས་སྒྲིན་མིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་
 བཤད་ཟེན་པ་དེའི་བྱིར། དཔེར་ན་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་སུ་དབག་པ་ལ་སོགས་པ་དང་འགལ་བ།
 སྤྲུལ་མཉན་བུ་མ་ཡིན། རྒྱལ་པ་རྟག་གོ་ཞེས་པ་བཞིན་ནོ། །

ཕྱགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པའི་དགོས་པ།

གསུམ་པ་། ཕྱགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པའི་དགོས་པ་ གཤམ་གཉིས། ཕྱགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རྒྱས་པར་བཤད་
པའི་དགོས་པ་དང་། བསྟན་པ་བསྟན་པ་ལོ། །

དང་པོ་། ཕྱགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་དགོས་པ་ གཉི།

ཙམ། རྒྱ་སོགས་མཚན་ཉིད་བསལ་བྱ་ལ། །

ལྟོས་པ་མེད་པར་མ་བྱུང་དང་། །

ལྟོག་པ་དགའི་སྤང་བའི་བྱིར། །

ཕྱགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་ཡིན། ། ༡༤

ཕྱགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རྒྱར་ལྟར་བྱེ་ནས་བཤད་པ་དགོས་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་
བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་དཔེ་དང་ཉགས་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བསལ་བྱ་སེལ་བ་ལ་བལྟོས་པ་མེད་པར་
ཕྱགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མཚན་གཞི་ལགལ་ལ་མ་བྱུང་བ་དང་། མཚན་གཞི་མིན་པ་ལ་ལྟོག་པ་བྱུང་
ཆེས་པ་དག་སྤང་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་བྱིར། འོན་གང་གིས་གང་སེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཞེན།

ཙམ། རང་ཉིད་ཆོག་ཐུང་ངོ་བོའི་སྒྲ། །

མ་བསལ་བ་དང་བཅས་པ་དག། །

ལྟོག་པ་སེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན། །

རང་ཉིད་ཆོག་ཐུང་ངོ་བོའི་སྒྲ་མ་བསལ་བ་དང་བཅས་པ་དག་ཆོས་ཙན། དགོས་པ་ཡོད་དེ།
མ་བྱུང་བ་ལས་ལྟོག་པ་ཕྱགས་མ་ཡིན་པ་ལ་བྱུང་ཆེས་པ་སེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཙམ། འདོད་སྒྲས་མ་བྱུང་སེལ་བར་བྱེད། ། ༡༥

འདོད་པའི་སྒྲ་སྒྲས་པ་ཆོས་ཙན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། དག་ཏུ་མ་སྒྲས་པའི་ཞེ་འདོད་ཀྱི་

རྟོགས་ཡང་དག་ལ་རྟོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མ་བྱུང་ཅིང་མ་ཞུགས་པ་སེལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།
 སྤྲད་མི་ཉག་པའི་ཚོགས་དོན་རྟོགས་ཡང་དག་ཏུ་བསྐྱབ་པ་ལ། དམ་བཅར་འོས་པ་ཕྱིར་ཚོལ་
 གྱི་ངོར་ངོ་བོའི་དོན་སོགས་ཚས་ལྔ་ཆང་བ་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་འགོད་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ།
 ཉགས་དེ་འགོད་དགོས་ཀྱི་ཕྱིར་ཚོལ་དེས་སྐྱ་མི་ཉག་པ་ཆད་མས་མ་གྲུབ་ན་ཚས་ཅན་མ་དེས་
 པས་དེ་ལ་ངོ་བོའི་དོན་སོགས་ཚས་ལྔ་ཆང་པའི་རྟོགས་ཚས་མི་འབྱུང་ལ། དེ་ཆད་མས་གྲུབ་
 ཕྱིར་ཚོལ་གྱིས་ཆད་མས་མ་གྲུབ་པའི་ངོ་བོའི་དོན་དེ་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་གྲུབ་པ་
 འགལ་བས། དེ་ལས་ཀྱང་རྟོགས་ཚས་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་ངོ་ཞེ་ན། འོན་ཟུམ་པ་ཆད་
 མས་གྲུབ་བམ་མ་གྲུབ། མ་གྲུབ་ན། མཛོན་སྤྲུལ་དང་འགལ་ཞིང་། གཞི་གྲུབ་ན་བྱམ་མེད་ཡིན་པས་
 རྒྱབ་པར་འགྱུར་ལ། ཆད་མས་གྲུབ་ན། གཞི་བྱམ་པ་ལ་མེད་དེས་ཆད་མའི་ཡུལ་ཏུ་མ་གྲུབ་པའི་
 ཕྱིར། གཞི་གྲུབ་ན་བྱམ་ཡོད་ཡིན་པས་རྒྱབ་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སྐྱུས་ན་ལན་ཅི་ཡོད།
 གཞི་བྱམ་པ་ལ་མེད་དེས་ཆད་མའི་ཡུལ་ཏུ་ཡོད་ཀྱང་བྱམ་པ་མེད་དེས་ཡིན་མི་དགོས་པས་བྱམ་
 མེད་ཡོད་པ་དང་། བྱམ་པ་མེད་པ་མི་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ངོ་ཞེ་ན།

འོན་ཕྱིར་ཚོལ་གྱི་ངོར་སྐྱ་མི་ཉག་པ་ཆད་མས་གྲུབ་པ་ཡང་ཡིན་ངོ་བོའི་དོན་སོགས་ཚས་
 ལྔ་ཆང་བ་ཡང་ཡིན་པ་མི་འགལ་བར་ཐལ། ཉགས་དེའི་ཕྱིར་ཚོལ་དེས་སྐྱ་མི་ཉག་པ་ཆད་མས་
 གྲུབ་པ་ཡང་ཡིན། དེ་ཕྱིར་ཚོལ་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་གཞལ་བ་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཛོན་བསྐྱུས་ན།
 སྤྲད་ཀྱི་ཉགས་དེའི་ཕྱིར་ཚོལ་གྱི་ཆད་མ་དེའི་ཡུལ་ཏུ་སྐྱ་མི་ཉག་པ་ཡང་ཡོད། སྐྱ་མི་ཉག་པ་ཕྱིར་
 ཚོལ་དེས་མ་གྲུབ་པ་ཡང་ཡོད་པའི་དོན་ཉེ། དེ་ལ་ཆད་མས་མ་གྲུབ་པ་ཡོད་པས་དེ་ལ་ཆད་མས་
 གྲུབ་པ་ཁེགས་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་༼བསྐྱུས་ནས་བསྐྱུས་པ་༽ཞེ། སྐྱ་མི་ཉག་པ་ཚས་ཅན། རྟོགས་ཡང་དག་ཡིན་ཉེ། བསྐྱུབ་
 བྱར་འོས་པ་བསྐྱུབ་བྱར་ཁས་སྒྲངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱབ་པར་ཐལ།

ཙམ། བསྐྱབ་བྱར་ཁས་སྒྲངས་ཕྱོགས་མཆན་ཉིད། །

བསྐྱབ་བྱར་ཁས་པ་བསྐྱབ་བྱར་ཁས་སྒྲངས་པ་ཕྱོགས་ཡང་དགག་གི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 རིགས་པའི་སྒྲོར་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་འདོད་པ་འགལ་བའི་དོན་གྱིས་མ་བསལ་བ་ཕྱོགས་ཡིན་
 རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །རིགས་སྒྲོར་ཕྱོགས་གྱི་མཆན་ཉིད་བསྐྱབ་ནས་བསྟན་པ་ནི་རིགས་མི་མཐུན་
 སེལ་བ་གཙོ་བོར་བྱས་པ་ཡིན་ལ། ཀྱན་ལས་བདུས་སུ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི། ལོག་རྟོག་སེལ་བ་
 གཙོ་བོའི་དོན་ཏེ། དེ་ལ་ནི་ཆོག་རྒྱར་ཕྱིན་པ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རིགས་སྒྲོའི་དོན་དེ་ཀྱན་ལས་བདུས་
 སུ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི་སྤྲ་མ་ལ་ཕྱི་མའི་དོན་དེ་མ་ཆང་ན། དོན་ལྡོག་གཞན་དུ་འགྱུར་
 རོ། །རིགས་སྒྲོར་སྒྲོས་པའི་བསྐྱབ་བྱར་ཁས་སྒྲངས་པ་ལ། རང་ཉིད་གྱིས་ཁས་སྒྲངས་པ་ཡང་འགགས་
 གྱིས་གནས་པས་རང་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཡོད་ལ། དེ་ལ་ཀ་ཏ་བའི་རྒྱུན་ལྟར་གྱི་དུས་གོ་བྱེད་དུ་ཡོད་པས་
 ཆོག་སྤང་གྱི་དོན་ཡང་གནས་པར་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །ཆད་མས་གནོད་པ་འབབ་པ་ཕྱོགས་སུ་དམ་
 འཆའ་བ་མཐོང་བས། དེས་ན་འདི་ལ་ཕྱོགས་ཡང་དག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེན།

ཙམ། དེ་རྣམས་ལ་ནི་ཕྱོགས་ཉིད་མེད། །

བསལ་བ་གནོད་དང་ལྷག་མ་ལ། །

མཆན་ཉིད་འཇུག་པ་མེད་ཕྱིར་རོ། ། ༤༦

ཆད་མས་བསལ་བ་སོགས་དེ་རྣམས་ལ་ཕྱོགས་ཡང་དག་ཉིད་དུ་ཁས་སྒྲངས་པར་ཁས་པ་
 མེད་དེ། ཆད་མས་བསལ་བ་ནི་མཆན་གཞི་ལ་ཆད་མས་གནོད་ཅིང་བསལ་བ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་
 དང། སྐབ་དགོས་ཀྱི་ཕྱིར་རྟོག་དེའི་ཐོར་གྲུབ་ཟིན་སོགས་ལྷག་མ་བཞི་ཆད་མས་མ་བསལ་ཡང་དེ་
 ལ་ཕྱོགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་འཇུག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདིར། བསལ་བ་གནོད་དང། ཞེས་
 སོགས་སོགས་སུ་བཅད་པ་ནི། མཆན་གཞི་ལ་ཆད་མའི་བསལ་བ་ཞུགས་པར་མཐོང་ན། དེ་ལ་
 མཆན་ཉིད་འཇུག་མི་འཇུག་དབྱུང་མི་དགོས་ལ། མཆན་གཞི་དེ་སྤྱིར་ཡོད་ན། འདོད་པའི་དོན་དེའི་

མཚན་གཞིར་རུང་མི་རུང་དཔྱད་པ་ནི་མཚན་ཉིད་དེ་ཞུགས་མ་ཞུགས་དཔྱད་དགོས་པའི་དོན་ཏེ།

ཞར་བྱང་ཆིག་ཐུང་གི་དོན་བཤད་པ།

གཉིས་པ་༼ཞར་བྱང་ཆིག་ཐུང་གི་དོན་བཤད་པ་༽ཞི། གུན་ལས་བདུས་སུ་ཆིག་ཐུང་སྒྲོས་པ་ལ་དགོས་པ་
མེད་པར་ཐལ། རྒྱལ་བ་རང་ཉིད་བསྐྱབ་བྱར་འདོད་པ་ཞེས་པའི་ཆིག་དེས་ངེས་གཞུང་གི་དོན་
ཆོགས་པའི་ཕྱིར། དེ་མི་ཆོགས་ན། རིགས་སྒྲོར་ཡང་ངེས་གཞུང་སྒྲོས་དགོས་པར་འགྱུར་ཏེ།
མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་བཅད་མ་ཆང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན།

ཙ་པ། རང་ཉིད་འདོད་པ་བརྟོན་པ་ཡིས། །

ངེས་བཞུང་དོན་ནི་ཆོགས་ན་ཡང་། །

ཐྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྟོན་པའི་རང་ཉིད་འདོད་པ་ཞེས་བརྟོན་པ་དེ་ཡིས་ཆོས་ཅན། བསྟན་
བྱ་བ་ཞུང་གཞིར་མ་འབྲེལ་ན་ཁྱོད་ལ་བརྟེན་ནས་ངེས་གཞུང་གི་རྣམ་བཅད་ཀྱི་དོན་སྐྱབ་བྱེད་དང་
གཞི་མ་སྐྱབ་པ་བསྐྱབ་བྱ་མ་ཡིན་པ་ཆོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཁྱོད་རྒྱལ་བ་རང་ཉིད་ཀྱི་འདོད་ཡུལ་
ཐྱོགས་སུ་གོ་བའི་ཆེད་དུ་སྒྲོས་པའི་ཐྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་བཅད་བརྟོན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཙ་པ། བྱེད་པའི་མ་ཐང་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། །

དུས་གཞན་གཅད་ཕྱིར་བཤད་པ་ཡིན། །^{༡༧}

དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ངེས་གཞུང་གི་དོན་ཆོགས་ན་ཡང་། གུན་ལས་བདུས་ཀྱི་ཐྱོགས་ཀྱི་
མཚན་ཉིད་སྟོན་པའི་སྐབས་སུ་ཆིག་ཐུང་བཤད་པ་དགོས་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། མ་འོངས་
པའི་དུས་གཞན་དུ་བསྐྱབ་བྱར་འགྱུར་རུང་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བཞོད་བཞིན་པའི་དུས་ན་ཐྱོགས་ཡང་
དག་ཡིན་པ་གཅད་པའི་ཆེད་^{༡༨}ཡིན་པའི་ཕྱིར། གུན་ལས་བདུས་ཀྱི་སྐབས་དེར་ཆིག་ཐུང་ངེས་

བར་སྒྲོས་དགོས་ཏེ། རྒྱགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རང་ཉིད་འདོད་པ་དུས་གསུམ་གཤི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ད
བའི་རྒྱུ་ཀྱི་མཐའ་ཅན་བསྟན་བྱ་བ་ཁྱད་གཞིའི་ཚུལ་གྱིས་དེ་དང་ཁྱད་གཞི་ཁྱད་ཆོས་སུ་འབྲེལ་
བའི་བྱིར། འོན་ཀྱང་རིགས་སྒྲོར་ཡང་ཆིག་སྒྲུབ་སྒྲོས་དགོས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས།

ཙ་བ། འདོད་རྒྱུ་འདིར་ནི་ཡན་ལག་མིན། །

རིགས་པའི་སྒྲོ་འདིར་ནི་ཆོས་ཅན། འདོད་པའི་ཆིག་ལ་ནི་ཁའི་མིང་ཅན་གྱི་རྒྱུ་ཡན་ལག་
གས་ཁྱད་ཆོས་སྟོན་གྱི་དུ་འབྲེལ་བ་མིན་ཏེ། ཁྱད་གཞི་ཁྱད་ཆོས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཁྱད་གཞི་
སྟོན་པའི་ཆིག་ཏུ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཡང་ན་སྤྲ་མས་བྱུབ་པའི་དོན་དུ་སྒྱར་ཏེ། འདོད་ཆིག་ལ་ཡོད་
པའི་རྒྱུ་དེ་ཀྱང་ལས་བདུས་བ་འདིར་ནི་མ་འོངས་པ་གཙོད་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་ཡོད་པ་མིན་
བར་ཐལ། འདིར་དུས་གསུམ་གཤི་ཡུལ་ཅན་གྱི་བསྟན་བྱ་ཁྱད་གཞིར་འབྲེལ་བའི་བྱིར།

ཙ་བ། འདོད་པར་གྱུར་པའི་ཆིག་དག་ལ། །

ཡན་ལག་ཉིད་ཡིན་དེ་ཡིས་ནི། །

གཏན་ཆིགས་མ་གྲུབ་ལ་སོགས་འགོག། ༥༥

རིགས་སྒྲིའི་རང་ཉིད་འདོད་པར་གྱུར་པའི་ཆིག་དག་དེ་ཡིས་ནི་སྒྲུབ་གྱི་དུ་བཞོད་བཞིན་
པའི་གཏན་ཆིགས་མ་གྲུབ་པ་དང་དཔེ་མ་གྲུབ་པ་སོགས་དུས་དེར་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་པ་འགོག་ཏུས་
ཏེ། དེ་བསྟན་བྱ་བ་ཁྱད་གཞིར་མ་འབྲེལ་བས་མ་འོངས་པ་གཙོད་གྱི་ཡན་ལག་ཉིད་དུ་ཡོད་
པའི་རྒྱགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རང་ཉིད་འདོད་པར་འགྱུར་པའི་ཆིག་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་རྒྱུ་
འདིར་ནི་ཡན་ལག་ཡིན། ཞེས་འདོན་པ་ལྟར་ན། ཀྱང་ལས་བདུས་ལ་སྒྲོར་པའི་ཆེ། འདོད་ཆིག་
ཡན་ལག་གས། ཐལ་བ་ཡིན་ཞེས་སྒྱུར་ལ། རིགས་སྒྲོར་དང་སྒྲོར་ན། མ་འོངས་པ་གཙོད་གྱི་
ཡན་ལག་ཡིན་ཞེས་སྒྱུར་རོ། འོན་ནི་བསྟན་བྱ་དུས་གསུམ་གཤི་ཡུལ་ཅན་གས་དེ་ཁྱད་གཞིར་
འབྲེལ་བ་ན་འདོད་པ་ཡང་འདོད་པར་འགྱུར་བ་ལ་ཡང་ཞུགས་པས། ད་ལྟ་སྒྲུབ་གྱི་དུ་བཞོད་

བཞིན་པ་ཡིན་ཡང་དཔེ་རྟགས་མ་བྱུང་བ་བསྐྱུང་བྱུར་ཐལ། བསྐྱུང་བྱུར་འདོད་པར་འགྱུར་བའི་
ཕྱིར། ཞེས་བར་འགྱུར་བས་དེ་གཅད་པའི་ཆེད་དུ་^[1]ཆིག་སྟངས་སོ། །

འོན་ཆིག་སྟངས་ཀྱིས་ཀྱང་མ་འོངས་པ་ན་བསྐྱུང་བྱུར་འགྱུར་བ་གཅོད་མི་ཁུས་པར་ཐལ།
དེ་ཡང་བསྐྱུང་བྱུར་བྱེད་གཞིར་འབྲེལ་བས་མ་འོངས་པ་ལ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མ་
འོངས་པ་དང་འབྲེལ་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟ་ན་ཡང་། ཏུས་ནམ་ཡང་བསྐྱུང་བྱུང་བྱེད་གཞི་མ་ཐུན་དུ་
བྱུང་བ་ཆིག་སྟངས་ཀྱིས་གཅོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོན་རིགས་པའི་སྒོ་ལྟར་བྱོགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་སྒོས་པར་རིགས་ཀྱི་ཉེས་པ་མང་པོ་སྤང་
དགོས་པའི་བསྐྱུང་བྱུར་སྒོས་བས་ཅི་ཞིག་བྱ་ཞེ་ན། དེ་ལ་སྒོ་བ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་ན་རེ། ལྷ་བ་
ངག་ཡན་ལག་ལྔ་ལྔ་ན་དུ་འདོད་པ་དག་གི་ལོག་རྟོག་དགག་པའི་ཆེད་དུ་དམ་བཅའ་སྐྱུང་ངག་གི་
ཡན་ལག་ཏུ་བསྐྱུང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་མོད་ཀྱི། གལ་ཏེ་བསྐྱུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་དུ་རྟོག་ན་ཡང་།
མཆན་ཉིད་འདི་ལྟ་བུ་དང་ལྟ་བུ་ཞིག་བསྐྱུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྟག་པ་མཐའ་གཟུང་གི་
ཚུལ་དུ་སྒོས་པར་མཛད་དོ། །

རང་ཉིད་ཀྱི་དགོས་པ་བསྐྱུས་ཏེ་བསྐྱུང་བ།

གསུམ་པ་རང་ཉིད་ཀྱི་དགོས་པ་བསྐྱུས་ཏེ་བསྐྱུང་བ་ནི།

ཙམ། རྫོང་བྱེད་མིན་བྱིར་ཡང་མི་རིགས། །

རང་ཉིད་ཅེས་པའི་ཆིག་བསྐྱུང་བཅོས་ལ་འདོད་པས་འཇུག་ལྟོག་བྱེད་པར་ཤེས་པའི་
དོན་ཅན་ཡང་ཡིན་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་དོན་རྫོང་བྱེད་མིན་པའི་ཕྱིར།

ཙམ། དེས་ན་རང་ཉིད་བདག་ཉིད་འདོད། །

[1] དཔེ་རིང་། རྟི།

བསྐྱེད་བཅས་ཀྱི་ལ་བསྐྱེད་མེད་པར། །

དེ་འདོད་པ་ནི་བསྐྱེད་བྱ་ཉིད། །༡༩

ཚོལ་བ་རང་ཉིད་ཅེས་པའི་ཆོག་དེས་ཚོལ་བ་བདག་ཉིད་འདོད་པ་མིན་པའི་བསྐྱེད་
བཅས་ཀྱི་དོན་ཀྱི་ལ་བསྐྱེད་པ་མེད་པར་ཚོལ་བ་དེའི་འདོད་ལྟལ་དུ་བྱས་པ་བསྐྱེད་བྱ་
གོ་བར་བྱེད་དེ། དེ་ལྟར་བཤད་ཟིན་པ་དེས་ནའི་བྱིས།

ཅན། དེས་ན་མི་འདོད་དང་འབྲེལ་བའི། །

འདོད་པ་ལ་ཡང་གཞོན་པ་ན། །

ཇི་ལྟར་སྐྱེད་པ་གཞོན་མེད་བྱིས། །

ཐོགས་དང་གཏན་ཆོགས་སྐྱོན་མེད་ཉིད། །༢༠

དེས་ཅི་ཞིག་གྲུབ་ཅེན། ཚོལ་བ་མི་འདོད་པ་དང་འབྲེལ་བའི་བསྐྱེད་བཅས་མཁན་པོའི་
འདོད་པ་ལ་ཡང་གཞོན་པ་ན་སྐབས་སུ་བབ་པའི་ཐོགས་དང་གཏན་ཆོགས་ལ་སྐྱོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་
བསྐྱེད་ཏེ། ལྷང་དོན་གྱི་ཐོགས་གཅིག་ལ་གཞོན་ཀྱང་ཚོལ་བའི་འདོད་ལྟལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་པ་བསྐྱེད་
པ་ལ་གཞོན་པ་མེད་པར་བསྐྱེད་པ་དེས་ནའི་བྱིས།

གསུམ་པ་མ་བསལ་བ་རྒྱས་བཤད་ལ་(གསུམ།) མེལ་བྱེད་གང་གིས་མ་བསལ་བ་དང་།
གཞི་གང་ལ་མ་བསལ་བ་དང་། ཆོས་ཅན་གྱི་བྱེད་བར་ལ་གཞོན་པ་ལ་སོགས་པའི་དཔེ་མི་སྟོན་
པའི་འཐད་པའོ། །

སེལ་བྱེད་གང་གིས་མ་བསལ་བ་མདོར་བསྟན་པ།

དང་པོ་སེལ་བྱེད་གང་གིས་མ་བསལ་བ་ེལ་(གཉིས)། མདོར་བསྟན། རྒྱས་བཤད་དོ། །

དང་པོ་མདོར་བསྟན་བ་ེལ།

ཙ་བ། ཁས་སྒྲངས་དེ་ཡང་ཆད་མ་ནི། །

དག་གིས་བཀག་མེད་ཡིན་པར་འདོད། །

ཁོལ་བས་བསྐྱབ་བྱར་ཁས་སྒྲངས་པ་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། ཆད་མ་དག་གིས་བཀག་པ་མེད་
བ་ཡིན་པར་འདོད་རིགས་ཏེ། ཆད་མས་བཀག་ན་སྐྱབ་མི་རུས་ཤིང་ཁྱོད་བསྐྱབ་བྱར་ཁས་སྒྲངས་
འོས་པའི་ཕྱིར། བསལ་བ་ཚུགས་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེན།

ཙ་བ། གཏན་ཆིགས་ཐེ་ཆོམ་ལ་བརྟེན་ཕྱིར། །

བསལ་བ་གཏན་ཆིགས་རྟེན་མ་ཡིན། །༩།

ཆད་མས་བསལ་བ་སྐྱ་རྒྱལ་པ་ཆོས་ཅན། ཚུགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཏེ། གཏན་ཆིགས་ཡང་
དག་གི་བྱེད་བ་འཇུག་པའི་རྟེན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐེ་ཆོམ་གྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཁུབ་པར་ཐལ། གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་དེ་ནི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་དམིགས་པའི་ཐེ་ཆོམ་དང་ལྡན་པ་ལ་
བརྟེན་རིགས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཆད་མས་བསལ་བའི་དོན་ནི། གཞི་གང་ལ་བསལ་བྱ་སེལ་རུས་
ཀྱི་འགལ་རྒྱ་ཆོས་བསྐྱབ་ས་ནས་སེལ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཆད་མའི་རྒྱ་ཆོས་བསྐྱབ་པ་ཞིག་དགོས་
པས། དེ་མདོར་རྗེས་གཉིས་སུ་མ་འདུས་ན་སྤར་གངས་ངེས་བསྐྱབ་པ་དང་འགལ་ལ། དེ་གཉིས་
སུ་ངེས་ན་ཆད་མའི་གཞོད་བ་བཞིར་དབྱེ་བ་མི་འཐད་དོ་ཞེན།

ཙ་བ། རྗེས་སུ་དཔག་པའི་དབྱེ་བ་ཡིས། །

གཞོད་བ་དེ་ནི་རྣམ་བཞིར་བཤད། །

ཆད་མས་གཞོད་བྱ་ལ་གཞོད་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་བཞེར་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་
དེ། མཛོན་སྤྱོད་ཆད་མ་དང་ཆེས་སྤྱད་པག་པའི་དབྱེ་བ་གསུམ་དུ་བྱས་པ་ཡིས་དེ་ལྟར་བྱེ་བའི་
བྱིར། ཆད་མའི་བསལ་བ་ཉིད་ལ་བཞེར་བྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་དབྱེར་མི་རུང་བའི་བྱིར། དེས་
ན། ཆད་མས་གཞོད་པའི་རྒྱ་ལ་བཞེར་བྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །

ཅ་པ། དེ་ལ་ཁས་སྒྲངས་འབྲས་རྟགས་ཏེ། །

གཞོད་རྒྱ་ལ་བཞེར་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཆད་མར་ཁས་སྒྲངས་བར་ཤོས་གིང་ཆད་མར་ཁས་སྒྲང་
པའི་ལུང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་ཚྭ་གས་ཀྱི་ཆོས་སྤྱབ་པའི་གཞིར། རང་གི་བསྟན་བྱའི་དོན་སྤྱབ་
པའི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་སྤྱབ་ཀྱི་འབྲས་བྱའི་རྒྱ་ལ་གསུམ་ཆད་བ་ཡིན་པའི་བྱིར།
དེར་ཐལ། ལྷན་བས་ཡོངས་སྤྱོད་ཁྱིམ་གྱིས་བདེ། ཞེས་པའི་ལུང་ལྟ་བུ་རང་གི་བཞེད་བྱ་སྤྱབ་
པའི་རྟགས་ཡང་དག་དང་། བཞེད་བྱའི་ལོག་ཚྭ་གས་ལ་གཞོད་བྱེད་སྤྱབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུ་
སྤྱབ་མི་རུས་གིང་མི་རིགས་པའི་བྱིར་རོ། །

དེ་ནི་སྤྱོད་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས་དེ་འདྲ་བ་ཡང་སྤྱབ་པ་ཤོས་ང་རྒྱ་ལ་གྱི་ཆེས་སྤྱད་པག་པའི་
ཆད་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་བཤད་པ་ལྟར། ལུང་ཆོག་དང་རང་ཆོག་གང་ཡིན་ཡང་རུང་། ཡང་དག་དང་
ལྟར་སྤང་གང་ཡིན་ཡང་། རང་ཆད་མར་ཁས་ལེན་པ་ཤོས་ཆོག་དེ་རང་གི་བཞེད་བྱ་དེ་ལ་མི་འཁྲུག་
ཞིང་། ཆོག་དེ་ལས་རང་གི་བཞེད་བྱ་དེ་རྟགས་པར་འདོད་ཀྱང་དེ་འདྲའི་ཆེས་སྤྱད་པག་པའི་སྤྱོད་སྤྱོད་
བ་ཤོས་བསམ་མཛོན་ས་བཞག་པའི་ཆེས་དཔག་ཡིན་གྱི། ཆེས་དཔག་ཆད་མ་མིན་ནོ། །འདི་ནི་རེ་ཞིག་
ཡིད་ཆེས་རྟགས་ཡང་དག་གི་ཚྭ་གས་སྤྱབ་ཆད་མས་དེས་མི་རུས་པ་དེ་སྤྱིད་དུ་རང་གིས་ཆད་མར་
ཁས་ལེན་པའི་འཆད་བ་ཤོས་ཆོག་དེ་ཉིད་ལས་དོན་རྟགས་པར་འདོད་པ་ཡིན་ལ། གཞན་དོན་གྱི་
སྤྱབས་ནས་བསྟན་པར་བྱ་བའི་གཙོ་མོ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། རྒྱ་ལ་གསུམ་ཆད་མས་སྤྱབ་པ་ལ་བསྟོན་
ནས་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་རྟགས་སྤྱོད་འབྲུང་བ་ནི་གཙོ་མོ་རང་དོན་གྱི་སྤྱབས་སྤྱབ་པ་ཡིན་ལ། འདིར་ཡང་

དམ་བཅའ་ཡང་དག་ཡིན་ན་ལུང་གིས་ཀྱང་མི་གཞིད་བཞིག་དགོས་པར་གཤམ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་
ཡིད་ཆེས་ཆེས་དཔག་གི་དམ་བཅའི་བསལ་བྱ་སེལ་ཚུལ་རྒྱས་པར་འཆད་བ་ཡིན་ནོ། །

ཙ་ག། འཕྲོ་ལ་གྲགས་པ་རང་བཞིན་རྟགས། །༥༩

འཕྲོ་བ་ལ་གྲགས་པ་རྟགས་ལུལ་ན་ཡོད་པ་ཆོས་ཅན། རི་བོང་ཅན་རྒྱ་བའི་སྤྱོད་བཞིན་རུང་དུ་
སྤྱོད་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག་རྒྱ་བའི་
སྤྱོད་བཞིན་རུང་ལ་བདག་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བའི་བྱིན་པ་འདི་དག་གི་དོན་ལོག་ཏུ་འཆད་པར་འགྱུར་པོ། །

ཡིད་ཆེས་བསམ་མ་བསལ་བའི་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

གཉིས་པ་རྟགས་བཤད་ཀྱི་ལ་(གཞུས།) ཡིད་ཆེས་བསམ་མ་བསལ་བའི་ཚུལ་དང་། གྲགས་པས་མ་བསལ་
བའི་ཚུལ་དང་། མངོན་སྲུང་གིས་མ་བསལ་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་རྟགས་ཆེས་བསམ་མ་བསལ་བའི་ཚུལ་
ལ་(གཞུས།) སྤྱི་འདོད་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་རྟགས་ཆེས་བསམ་མ་བསལ་བའི་ཚུལ་
གཤམ་བྱེད་དུ་འདོད་པའི་ལུགས་སོ་སོར་བཤད་པ་དང་། འཐད་པའི་ཚུགས་ངོས་གཞུང་བ་དང་།
བསལ་བྱ་སེལ་ཚུལ་དང་། དེ་ལས་ལྡོག་པ་འཆད་པ་སུན་དབྱེད་བའོ། །

དང་པོ་རྟགས་ཆེས་བསམ་མ་བསལ་བའི་ཚུལ་དང་། གཤམ་བྱེད་དུ་
འདོད་པ་དག་དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ཡིན་ན་རང་གི་བཞིན་བྱ་སྤྱོད་བྱེད་ཡང་དག་
དང་། ལོག་ཚུགས་ལ་གཞིད་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་འདོད་དེ། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡིད་ཆེས་བསལ་⁽¹⁾པའི་
དཔེ་སྟོན་བཞུ། སྤྱིན་སོགས་དཀར་པོའི་ཆོས་ནི་བདེ་བ་འབྱིན་བྱེད་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དམ་བཅས་
པའི་ཆེ། སྤྱིན་སོགས་དཀར་པོའི་ཆོས་ཁས་སྤངས་པ་ཙམ་གྱིས་བདེ་བ་བསྐྱེད་པའི་རུས་པ་ཁས་

[1] དཔེ་རིང་། ཡིད་ཆེས་བའི།

སྒྲངས་ལ། དེ་ནས་བདེ་བ་འབྱེན་བྱེད་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དམ་བཅས་བ་ནོ། །དམ་བཅའ་ལྷ་མས་བྱི་
མ་ལ་གཞོད་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་སྦྱོན་སོགས་དཀར་པོའི་ཆོས་སུ་སྦྱོན་པའི་དབྱེད་བ་གསུམ་གྱིས་
དག་པའི་ལུང་ཁས་སྒྲངས་བ་ཅམ་གྱིས་བྱུབ་པས། ལུང་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་ལོག་ཚུགས་ལ་གཞོད་
བྱེད་དུ་འདོད་བ་ཡིན་གྱི། ལུང་སྒྲར་སྒྲུབ་གཞོད་བྱེད་དུ་འདོད་པའི་རང་སྤེའི་སུ་ཡང་མེད་དོ། །

ལུང་གོགས་བྱེད་དུ་འདོད་བ་དག་ནི། དབྱེད་བ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ཡིན་ཡང་རང་
གིས་བསྐྱར་བའི་དོན་དེ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཅམ་བསྐྱེད་བར་བྱེད་གྱི། དེ་སྦྱུབ་བྱེད་ཡང་དག་དང་དེའི་ལོག་
ཚུགས་ལ་གཞོད་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་མིན་གྱི་གོགས་བྱེད་ཅམ་ཡིན་ཏེ། སྤྲ་རྒྱ་མི་རྒྱལ་
ཐེ་ཆོམ་ཟུན་སྤྲིས་བ་ན། སྤྲར་ཡང་སྤྲ་མི་རྒྱལ་ཅེས་དམ་བཅས་བ་སྤྲར་དམ་བཅའི་ཆོག་ཅམ་དུ་
འགྱུར་བས་སོ། །སྦྱོན་སོགས་དཀར་པོའི་ཆོས་སུ་ལུང་གི་གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་
བདེ་བ་མི་འབྱེན་བ་ལ་གཞོད་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི་ཁས་སྒྲངས་ཅམ་གྱི་དབང་གིས་
མ་ཡིན་བར་འདོད་དོ། །

གཉིས་པ་༼འཐད་པའི་ཚུགས་རོས་བརྒྱུད་བ་ཀྱི་ནི། ལུང་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་ལོག་ཚུགས་ལ་གོགས་
བྱེད་ཅམ་དང་། རང་གི་བརྗོད་བྱ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཅམ་བསྐྱེད་བར་བྱེད་བ་ཡིན་གྱི། དེ་སྦྱུབ་བྱེད་ཡང་
དག་ཏུ་འགྱུར་བ་མི་མིན་དེ། རང་གི་བརྗོད་བྱ་དང་འབྲེལ་བ་ཆད་མས་མཐོང་ན་བརྗོད་བྱ་དེ་ཉིད་
བྱུབ་ཟེན་པས་སྦྱུབ་མི་དགོས་ལ། འབྲེལ་བ་མ་བྱུབ་ན་སྦྱུབ་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་མིན་པར་
རང་གི་བརྗོད་བྱ་སྦྱུབ་བྱེད་ཡིན་ན། ལུང་ཁས་སྒྲངས་བ་ཅམ་གྱིས་སྦྱུབ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་
ལ། དེ་ལྟ་ན། སྤྲ་མི་རྒྱལ་བར་སྤྲས་ཅམ་གྱིས་སྤྲ་མི་རྒྱལ་བར་འབྲུབ་བར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་རང་
གི་བརྗོད་བྱའི་ལོག་ཚུགས་ལ་གཞོད་བྱེད་དང་གོགས་བྱེད་གྱི་ཚུགས་གཉིས་ལས་བྱི་མ་འཐད་
པའི་ཚུགས་སོ། །

གསུམ་པ་༼བསལ་བྱ་མེད་ཙམ་༽ཞེ། སྤྱིན་སོགས་དཀར་པོའི་ཆོས་ནི་བདེ་བ་འབྱིན་བྱེད་མ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་དམ་བཅས་བ་ཅམ་ཡིན་ན། ཁས་སྒྲངས་སྡེ་བྱི་འགལ་བར་འགྱུར་རྟེ། དཀར་པོའི་
ཆོས་སྤྱད་མ་བཅས་པའི་ཆེ། བདེ་བ་འབྱིན་བར་ཁས་སྒྲངས་ནས། བྱིས་ཡང་བདེ་བ་མི་འབྱིན་
བར་ཁས་སྒྲངས་པས་སོ། །ཡ་གྲུལ་གང་རུང་གཅིག་ལ་རྒྱབ་ནིམ་ཆད་མ་མེད་ན། ཁས་སྒྲངས་
སྡེ་བྱི་ཕན་ཚུན་གཤམས་བྱེད་ཅམ་དུ་འགྱུར་གྱི་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །ནམ་ཁས་
སྒྲངས་སྡེ་མ་ཆད་མས་མཐོང་བ་དེའི་ཆེ་བྱི་མ་ལ་གནོད་བ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན། རང་ཆོག་དང་
འགལ་བ་གཞལ་བྱའི་དོན་ཅན་གྱི་ཆད་མ་དག་མེད་དོ། །ཞེས་བདེན་ཞེན་གྱིས་སྦྱས་ན། དམ་
བཅའ་⁽¹⁾དངོས་ལྷགས་ཕན་ཚུན་གཤམས་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་རྟེ། གཞི་ཆོས་ཅན་ཆད་མ་གཅིག་
པོ་དེའི་སྤྱིང་དུ་གཞལ་བྱ་འཇལ་བྱེད་དུ་མེད་པར་དངོས་སྤྱད་མ་བཅས་ནས། ལྷགས་ལ་གཞལ་བྱ་
འཇལ་བྱེད་དུ་མེད་པ་དེ་ཉིད་ཆད་མས་གཞལ་བར་དམ་བཅས་པས་རང་ཆོག་གི་ཁས་སྒྲངས་ལ་
བསྟོས་པའི་དངོས་ལྷགས་འགལ་བ་ཅམ་ཡིན་གྱི་ཆད་མའི་འགལ་བ་མ་ཡིན་རྟེ། གཞི་ཆོས་ཅན་
ཆད་མའི་སྤྱིང་དུ་ཡ་གྲུལ་གང་ཡང་ཆད་མས་མ་རྒྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་ཡིད་ཆེས་བསལ་བའི་
ཚུགས་མཆོན་གྱི་དཔེ་ཅམ་ཡིན་གྱི། གསལ་བའི་དཔེ་མ་ཡིན་རྟེ། ཆད་མ་གཞལ་བྱ་འཇལ་བྱེད་
དུ་མེད་པ་ལ་དངོས་སྟོབས་གྱི་ཆད་མས་གནོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནི་བདེན་ཞེན་གྱིས་དམ་འཇལ་
པའི་དམ་བཅའ་ལྟར་སྤྱད་དཔེར་བརྗོད་བ་ཡིན་ནོ། །

བཞི་བ་། ཉི་མ་ཐོག་པ་ལྷན་བ་སྤྲོད་པ་ཀྱི། གང་དག་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་
ན། དབྱེད་གསུམ་གྱིས་དག་བའི་ལུང་ཡིན་ན་རང་གི་བརྗོད་བྱ་སྦྱབ་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་
པས་ཁྲབ་བ་ཁ་མ་སྤྲོད་བྱས་ནས། ཁ་ཅིག་དེ་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་འདོད་ལ། ཁ་ཅིག་དེ་
རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཐོག་མ་དེ་གཉིས་ཀས་ལེགས་པར་མ་སྦྱས་ཏེ། གཅིག་གིས་

[1] དཔེ་རིང་། དམ་བཅའི།

ནི་ལིན་ཏུ་སློག་གྲུར་མཐའ་དག་ལ་སྐྱར་བ་བཏབ་ལ། ཅིག་ཤོས་ཀྱིས་ནི་དུ་བསམ་མེ་བསྐྱབ་པ་བཞིན་
 དུ། ལུང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བའི་སྐྱབ་བྱེད་ཆད་མར་ཁས་སྒྲངས་ཤིང་། སྐྱབ་བྱེད་བཞིན་བཞུགས་
 རོན་དེ་ཡིན་ཏེ། ཡིན་པར་ལུང་ལས་བཤད་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་མ་གཏོགས་རྩང་ཟད་ཀྱང་སྐྱབ་པར་མི་
 རུས་ལ། གལ་ཏེ་ལུང་རྣམ་དག་ལས་དོན་མ་སྐྱབ་དུ་གསུངས་པའི་བྱིར། ཞེས་སྐོའ་ཞིན། སྐྱ་མི་རྟག་
 པར་བསྐྱབ་པ་ལ་མི་རྟག་པ་རྟགས་སུ་བཤོད་པ་ལྟ་བུ། བསྐྱབ་བྱེད་ཉིད་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བྱས་པའོ།

ལུང་རང་གི་བཞིན་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་པ་དང་མ་ཡིན་པའི་ཚྭ་གས་གཉིས་ལས་བྱི་མ་རིགས་
 མོད་ཀྱི། ལིན་ཏུ་སློག་གྲུར་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་ནི་དེ་མིན་ཏེ། དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་
 ལུང་ཙམ་ཞིག་གིས་སྐྱབ་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་མིན་ན། ལིན་ཏུ་སློག་གྲུར་གྱི་དོན་མོད་དེས་སུ་
 ཐལ། ཡོད་ན་ཀུན་མཁུན་གྱིས་གཟིགས་དགོས་པ་ལས་ཀུན་མཁུན་གྱིས་མ་གཟིགས་པའི་བྱིར།
 རྟགས་བྱི་མ་མ་བྱུང་ན། ཀུན་མཁུན་གྱིས་གཟིགས་པ་རང་གི་ཆད་མས་བྱུང་ན། དོན་དེ་རང་ཉིད་
 ཀྱིས་ཀྱང་ཆད་མས་བྱུང་བར་དེས་པར་ཁས་སྒྲངས་དགོས་པོ།

གཉིས་པ་༼ཡན་ལག་གི་དོན་ཤེས་ཀྱིས་༽ ལུང་གཞོད་སྐྱབ་ཏུ་འགྱུར་པའི་ཚུལ་དང་། ཆད་མར་
 གྲུར་པའི་ལུང་ངོས་གཟུང་བའོ། །དང་པོ་༼ལུང་གཞོད་སྐྱབ་ཏུ་འགྱུར་པའི་ཚུལ་ཤེས་ཀྱིས་༽ ཀུན་ལས་བརྟུས་
 སུ་ལུང་དང་རང་ཆིག་མེལ་བྱེད་ཚྭ་གས་གཅིག་ཏུ་སྐྱད་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། ལུང་གི་གཞོད་པའི་
 ཡུལ་ངོས་གཟུང་བའོ།

དང་པོ་༼ཀུན་བརྟུས་སུ་ལུང་དང་རང་ཆིག་མེལ་བྱེད་ཚྭ་གས་གཅིག་ཏུ་སྐྱད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཤེས་༽

ཅུག་ ཡང་དག་དེས་ལྟན་བཞིན་འདོད་པ།

བདག་གཞན་ཡིད་ཆེས་མཚུངས་པ་ཡི།

བྱིར་ན་རང་གི་ཆིག་དང་ནི།

བསྐྱབ་བཅོས་གཅིག་ཏུ་བཤད་པ་ཡིན། །༤༣

རང་ཆོག་སྤྱི་བའི་ཆོལ་བ་བདག་དང་གཞན་ལུང་བྱེད་པ་པོའི་སྤྱི་ས་བྱ་ཆོས་ཅན། རང་ཆད་
མར་ཁས་ལེན་པ་པོའི་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་གནས་སུ་བརྫོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེས་བརྫོད་བྱའི་དོན་
ཡང་དག་པར་ཆད་མས་དེས་བ་དང་ལྟན་པའི་སྒོ་ནས་རང་ཆོག་དང་ལུང་ཆོག་བརྫོད་པར་འདོད་
བས་དེ་ལྟར་སྤྱི་བའི་བྱིར། ཀྱན་ལས་བརྟུས་སུ། ཆོལ་བ་རང་གི་ཆོག་དང་བསྟན་བཅོས་གཉིས་
ཡིད་ཆེས་ཞེས་གཅིག་ཏུ་བསྟུས་ནས་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་རང་ཆད་
མར་ཁས་ལེན་པ་པོས་ཁས་སྐྱོང་བར་བྱ་བའི་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་ཆོག་ཏུ་མཚུངས་བས་དེ་ལྟར་བཤད་
པའི་བྱིར། གཅིག་ཏུ་བསྟུས་པ་ལ་དགོས་བ་ཡོད་དེ།

ཙ་བ། རི་ལྟར་བདག་ནི་ཆད་མིན་ན། །

ཆོག་ནི་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་བ། །

དེ་བཞིན་བསྟན་བཅོས་མི་རྟེན་ན། །

དེར་གྲགས་དོན་ལ་དཔྱོད་པ་ཡང་། །༤༥

མཚུངས་བར་བསྟན་བྱིར་.....། །

རི་ལྟར་ཆོལ་བ་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཆོག་ཆད་མར་ཁས་ལེན་པ་མིན་ན་རང་གི་བསམ་དོན་
གཞན་ལ་བསྟན་པའི་ཆེད་དུ་ཆོག་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ། བསྟན་བཅོས་ཆད་མས་
ཁས་ལེན་པ་ལ་མི་རྟེན་ན་བསྟན་བཅོས་དེར་གྲགས་པའི་ཕྱི་ཏུ་སྒོ་ག་གྱུར་གྱི་དོན་ལ་དཔྱོད་པ་
ཡང་མི་འཇུག་པར་མཚུངས་བར་བསྟན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ལུང་འདི་རང་གི་ཆོག་
དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་བསྟུས་ནས་བཤད་པའི་དགོས་བ་ཡོད་དེ།

ཙ་བ།བསྟན་བཅོས་དེའི། །

སྐབས་རྟེན་ཉིད་ལ་གཞོད་བྱེད་ཅེས། །

དོན་འདི་བསྟན་པའི་ཆེད་དུ་འདི། །

བསྟན་བཅོས་རྣམ་དག་དེའི་གནོད་སྐབ་ཏུ་འཇུག་པའི་དུས་ནི། གླུ་བས་ཀྱི་ཉེན་ཆོས་ཅན་
ཤིན་ཏུ་སྒྲོག་སྒྱར་ཉིད་ལ་གནོད་བྱེད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་དོན་འདི་བསྟན་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་
བྱིར། ཆིག་རང་གི་བརྗོད་བྱ་ལ་མི་འབྲུལ་བར་ཁས་སྦྲངས་པ་ནི། ཆད་མར་ཁས་སྦྲངས་པ་ཡིན་
ལ། ཆོལ་བ་ཡང་དག་གིས་དེ་ལྟར་ཁས་སྦྲངས་ན། བརྗོད་བྱ་ལ་མི་སྦྱ་བའི་ཆད་མ་ཡིན་དགོས་ཏེ།
སྦྱ་མི་ཉག་པར་ཆད་མས་ཉོག་ས་ནས་སྦྱ་མི་ཉག་ཅེས་སྦྱས་པ་ན། ཆིག་དེ་ཆད་མ་དེ་ལས་སྦྱེས་ལ།
དེ་རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་འབྲེལ་བས་ཆིག་རང་གི་བརྗོད་བྱ་ལ་མི་སྦྱ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི། གཞུང་
འདིར་ཡང་། ཆིག་བརྗོད་བྱ་སྦྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མར་སྦྱོར་བ་མིན་ནོ། །

ཙ་པ། རང་གི་ཆིག་དང་སྟོན་ཅིག་བཤད། །༥༥

དེས་ན་འདི་ལ་དཔེ་དག་གྲང་། །

མཚུངས་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་ཡིན། །

རང་ཆིག་དང་ལུང་ཆིག་འགལ་བ་འདི་ལ་གཞལ་བྱའི་དོན་ཅན་གྱི་ཆད་མ་དག་མེད་དོ་
ཞེས་པའི་དཔེ་དག་གྲང་མཚུངས་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་
མེལ་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་མཚུངས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་དེ་ལྟར་བསྟན་བཤད་ས་ནའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་འབྲེལ་
དཔེ་སྟན་མོང་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ།

ཙ་པ། ཆད་མ་རྣམས་ནི་ཡོད་མིན་ན། །

བསྟན་བཅོས་ཆིག་མི་རུང་ཕྱིར་རོ། །༥༦

ཆད་མ་རྣམས་ཡོད་པ་མིན་ན། བསྟན་བཅོས་དང་ཆིག་ཆད་མར་མི་རུང་བར་ཤེས་པའི་
ཆེད་དུ་དེ་ལྟར་སྦྱོས་པའི་བྱིར། གང་དག་སྦྱོབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གི་འབྲེལ་བའི་དོན་དུ་བསམས་
ནས། གཞལ་བྱའི་དོན་ཅན་གྱི་ཆད་མ་དག་མེད་དོ་ཞེས་སྦྱས་ན། དངོས་སྟོབས་ཀྱི་བསམ་པར་
འགྱུར་ལ། ཆད་མས་གཞལ་བར་བྱ་བའི་དོན་མེད་དོ། །ཞེས་སྦྱས་ན། ཡིད་ཆེས་བསམ་པར་

འགྱུར་རོ། །ཞེས་བ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། ཀུན་ནས་མཚུངས་པའི་བྱིར་དང་། དམ་བཅའ་དེ་གཉིས་
གང་ཡང་བསལ་བ་བཞིར་བྱེ་བའི་ཡིད་ཆེས་བསལ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་ཆད་མ་མེད་བཞིན་
དུ་བདེན་ཞེན་གྱིས་དམ་འཆའ་བའི་གང་ཟག་དེའི་ཁས་སྦངས་དངོས་ཤུགས་འགལ་བ་ཡིན་ལ།
འགལ་བ་དེ་ཡང་གཞན་གྱིས་གཞོད་བ་མ་བསྟན་བར་དུ། དམ་འཆའ་བ་མེད་ཉིད་གྱིས་ཡོད་མེད་
གྱི་འགལ་བར་ངེས་མི་རུས་སོ། །གཞོད་བ་མཐོང་བའི་ཆེ་དངོས་སྟོབས་གྱི་ཆད་མས་བསལ་བ་
ཡིན་ནོ། །དེས་ན་དཔེ་ནི། ཆད་མ་ཆོས་ཅན། གཞལ་བྱ་འཇལ་བྱེད་དུ་མེད་དེ། ཞེས་པའོ། །གལ་
ཏེ། གཞི་ཆོས་ཅན་ཆད་མ་དེ་ལུང་གིས་མ་བཞག་པར་དངོས་སྟོབས་གྱིས་བྱུབ་པའི་བྱིར། ཡིད་
ཆེས་བསལ་བའི་དཔེར། རི་ལྗར་རིགས་ཤེ་ན།

ཙ་བ། རང་ཆོག་འགལ་ལ་གསལ་བའི་དཔེ། །

ལུང་ལ་ཕྱོགས་ཅམ་བསྟན་བ་ཡིན། །

གཞལ་བྱའི་དོན་ཅན་གྱི་ཆད་མ་དག་མེད་དོ་ཞེས་པའི་ཆོག་དེ་རང་ཆོག་འགལ་བ་ལ་
གསལ་བའི་དཔེ་ཡིན་ཏེ། དེའི་བྱེ་བྲག་ཅིག་དཔེར་བཞོད་པའི་བྱིར། ལུང་དང་འགལ་བ་ལ་གསལ་
བའི་དཔེ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དཔེ་དངོས་མ་ཡིན་བཞིན་དུ་ཕྱོགས་ཅམ་ཞིག་མཚོན་ནས་བསྟན་བ་ཡིན་
པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་དཔེ་དངོས་མ་ཡིན་ཡང་། རང་ཆོག་འགལ་བ་ཆོས་ཅན་ཁས་སྦངས་
གྱིས་བཞག་བ་ཅམ་གྱིས་དངོས་ཤུགས་འགལ་བར་འགྱུར་བ་དེས་མཚོན་ནས། ལུང་དང་འགལ་
བ་ཆོས་ཅན་ལུང་ཅམ་གྱིས་བཞག་པའི་སྟོན་ནས་དངོས་ཤུགས་འགལ་བར་གོ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་
བྱིར། འོན་ལུང་དང་འགལ་བའི་གསལ་བའི་དཔེ་རི་ལྗར་ཞེ་ན།

ཙ་བ། དེ་ལ་མ་འོངས་བ་ན་ཆོས། །

བདེ་བ་མི་འགྲུབ་ཅེས་བྱ་ཡིན། །༩༥

དེ་ལ་སྦྱིན་སོགས་དཀར་པོའི་ཆོས་ནི་སྦྱད་བ་ལས་མ་འོངས་བ་ན། བདེ་བ་མི་འགྲུབ་ཅེས་

བྱ་བའི་དམ་བཅའ་དེ་ལུང་དང་འགལ་བའི་གསལ་བའི་དཔེ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཅན་ལུང་ཁོན་ས་གྲུབ་
 བ་གཞིར་བརྒྱུད་ནས་དེ་ལ་ཆོས་ཅན་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ལུང་དེ་ཉིད་ཀྱིས་གཞོད་བའི་འགལ་བ་ལྟར་སྤང་
 དམ་བཅས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ལ་འདིར་རང་ཆིག་དང་འགལ་བ་དག་དང་ལུང་ཆིག་དང་འགལ་
 བ་གཉིས་སུ་བྱེ་བཞི། ཡིད་ཆེས་བསམ་མ་བའི་དབྱེ་བ་གཉིས་ཡོད་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་མ་ཡིན་ཏེ།
 ཆོས་ཅན་ཁས་སྒྲངས་ཙམ་གྱི་བདེན་ཞེན་གྱིས་སྦྱས་ཤིང་། དེ་མ་དོར་བཞིན་དུ་ཁྱད་ཆོས་དམ་
 བཅས་པ་ན། ཁ་ཅིག་དངོས་ལུགས་འགལ་བ་དང་། གཞན་དག་ཁས་སྒྲངས་འགལ་བར་འགྱུར་
 བས་ཡིད་ཆེས་ཙམ་གྱིས་བཞག་པའི་དམ་བཅའ་ལྟར་སྤང་གི་དཔེ་གཉིས་ཡོད་པར་གོ་བའི་ཆེད་
 ཡིན་གྱི། རྒྱ་མ་ནི་ཡིད་ཆེས་བསམ་མ་བར་བཏགས་པ་ཙམ་མོ། །

གཉིས་པ་༼ལུང་གི་གཞོད་པའི་ལུང་དངོས་གཞུང་པ་༽ལ་(གཞུས།) ཆོས་ཅན་དངོས་སྟོབས་ཀྱིས་གྲུབ་
 པའི་སྐྱབས་སུ་ལུང་གོགས་བྱེད་དུ་བསྟན། ཡིན་ཏུ་ལྟོག་གྱུར་གྱིས་སྐྱབ་པའི་སྐྱབས་སུ་ལུང་
 གཞོད་བྱེད་དུ་བསྟན། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །

དང་པོ་༼ཆོས་ཅན་དངོས་སྟོབས་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་སྐྱབས་སུ་ལུང་གོགས་བྱེད་དུ་བསྟན་པ་༽ནི། གལ་ཏེ་ཆོས་ཅན་
 ལུང་གིས་གྲུབ་པ་དེས། ལུང་ཁས་སྒྲངས་པས་གཞོད་བྱེད་དུ་འགྱུར་ན། ཆོས་ཅན་དངོས་སྟོབས་
 ཀྱིས་གྲུབ་པ་དེར་ཡང་ལུང་ཁས་ལེན་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ལུང་གཞོད་བྱེད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས།

ཙམ། དེ་ལ་ཉེན་མིན་དངོས་པོ་ལ། །

བསྟན་བཅས་དང་འགལ་བཟྃ་ན་ཡང་། །

གཞོད་པ་མ་ཡིན་གཉིས་པོ་དག །

རྒྱས་པ་མཚུངས་ཕྱིར་གོགས་བྱེད་འགྱུར། །༥

ཆོས་ཅན་ལུང་གིས་གྲུབ་པ་དེ་ལ་བརྟེན་པ་མིན་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་སྦྱ་ལྟ་བུ་ལ་ཆད་
 མས་མ་གྲུབ་བཞིན་དུ་མི་རྟག་པར་དམ་བཅས་པ་ལ། སྒྲན་མ་མཁའི་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་སྟོན་པའི་བསྟན་

བཅོས་དང་འགལ་ཞིང་གཞོད་བྱེད་བཞིན་ཡང་གཞོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་གཉིས་པོ་
དག་པོ་ཚུན་གོགས་བྱེད་ཅམ་དུ་འགྱུར་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཉིས་ཀ་གཞི་གཅིག་ལ་ཆད་མ་
མེད་བཞིན་དུ་ཆོས་འགལ་བ་དམ་བཅས་པའི་དམ་བཅའ་རྒྱས་པ་མཚུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཙམ། དཔེར་ན་རང་གི་ཆོག་བཞིན་ཏེ། །

དཔེར་ན། བདེན་ཞེན་གྱིས་ཁོ་པོའི་མ་མོ་གཤམ་མོ་ཞེས་པའི་རང་གི་ཆོག་འགལ་བ་བྱ་
བསྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་གཉིས། གཞི་བྱེད་མེད་གཅིག་བྱ་དེའི་སྐྱེད་དུ་གཞོད་བྱ་
གཞོད་བྱེད་མ་ཡིན་ཏེ། གོགས་བྱེད་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་བཞིན་ནོ། །

ཙམ། དེ་ཡང་དེ་ཆེ་རང་ཆོག་བདག །

བསྐྱར་བཅོས་དེ་ཡང་གཞི་ཆོས་ཅན་དངོས་སྟོབས་གྱིས་བྱུང་བ་དེའི་ཆེ་རང་ཆོག་གི་
བདག་ཉིད་དང་^[1]མཚུངས་པར་ཐལ། གོགས་བྱེད་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྲི་རྟག་པར་ཆད་མས་
མ་དེས་ན་སྤྲི་རྟག་པར་སྟོན་པའི་བསྐྱར་བཅོས་དང་རྒྱས་པ་མཚུངས་སུ་རྟག་མོད། སྤྲི་རྟག་པར་
ཆད་མས་བྱུང་ན་རི་ལྟར་ཞེ་ན།

ཙམ། དེ་དག་གང་ལ་ཆད་མ་ཡོད། །

དེ་ནི་གཞན་ལ་གཞོད་བྱེད་འགྱུར། །༩༩

དམ་བཅའ་དེ་དག་ལས་སྤྲི་རྟག་པ་གང་ལ་རྒྱ་བརྟེན་ཆད་མ་ཡོད་ན། དེ་ནི་སྤྲི་རྟག་པར་
སྟོན་པའི་བསྐྱར་བཅོས་ཀྱི་དོན་གཞན་ལ་གཞོད་བྱེད་དུ་འགྱུར་ཏེ། ཆད་མས་བྱུང་བའི་དོན་གྱིས་
རང་གི་ལོག་ཕྱོགས་ཀྱི་དོན་ལ་གཞོད་པའི་ཕྱིར།

ཙམ། དེ་སྤྲི་མེན་ན་རིགས་བྲལ་གྱི། །

དམ་བཅའ་རྒྱས་པ་མཚུངས་པ་ཡི། །

[1] ལྷན་ཁྲིམས་ཀྱི་དེར།

དམ་བཅའ་ཇི་བཞིན་དོན་ཅན་གྱི། །

རྗེས་དཔག་ལ་ནི་ཇི་ལྟར་གཏོང་། ། ༡༠༠

རྒྱལ་རྒྱུན་ཚད་མ་ཅན་གྱིས་རང་གི་ལོག་ཕྱོགས་ལ་གཏོང་བ་དེ་ལྟ་མིན་ན། ཚད་མས་
 བྱལ་བཞིན་དུ་སྤྲུམ་མི་རྟག་པར་དམ་བཅས་པ་དང་། སྤྲུལ་ཕྱོན་གྱི་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ཀྱས་པ་
 མཚུངས་པ་ཡི་དམ་བཅའ་ཡིན་པའམ། ཡང་ན་སྤྲུམ་མི་རྟག་པ་ལ་ཅིག་ཤོས་གྱིས་གཏོང་བར་ཐལ།
 དེ་གཉིས་གཞི་གཅིག་གི་ཕྱིར་དུ་ཆོས་དངོས་འགལ་དམ་བཅས་པ་གང་ཞིག་སྤྲུམ་མི་རྟག་པས་ཅིག་
 ཤོས་ལ་མི་གཏོང་བའི་བྱིར། འདོད་ན། ཚད་མས་ཇི་ལྟར་བཞིན་དུ་བྱལ་བའི་དོན་ཅན་གྱི་སྤྲུམ་
 མི་རྟག་པ་ལ་ཅིག་ཤོས་གྱིས་གཏོང་བ་མིན་^[1]པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་བསྟན་བཅོས་དེ་རྒྱལ་རྒྱུན་རིགས་
 བྲལ་གྱི་དམ་བཅའ་ཡིན་ཞིང་། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་གིས་བྱལ་བའི་དོན་ལ་ལྷུང་གིས་ཇི་ལྟར་
 ཡང་གཏོང་བ་མི་འཐད་པའི་བྱིར། རྟགས་བྱི་མ་དེར་ཐལ།

ཙམ། ལྷུང་རྣམས་ཚད་མ་ཡིན་པ་ནི། །

སྤར་ཉིད་རྣམ་པར་བརྒྱུག་པ་ཡིན། །

ལྷུང་རྣམས་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གཏོང་བྱེད་ཚད་མ་ཡིན་པ་སྤར་ཉིད་རྣམ་པར་
 བྱོག་ཟེན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་༼ཤིན་ཏུ་རྟོག་ཐུང་གིས་སྤྲུལ་བའི་སྐབས་སུ་ལྷུང་གཏོང་བྱེད་དུ་བསྟན་པ་༽ལ་(གསུམ)། དངོས་དང་།
 ཁས་སྐྱངས་རྗེས་དཔག་ལས་ཐ་དད་དུ་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། རང་ཆོག་བསྟན་བཅོས་ལས་
 ལོགས་སུ་བཤད་པའི་དགོས་བདེ། །

དང་པོ་༼དངོས་༽ནི།

ཙམ། དེ་ཡི་བྱིར་ན་ཁས་སྐྱངས་ནས། །

[1] ལྷུང་གཏོང་བ་མ་ཡིན།

དཔྱད་པ་དག་ལ་སྒྲིན་འདི་འདོད། །༡༠༡

ལུང་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་ཁས་སྐྱབས་ནས་དཔྱད་པའི་གནས་དག་ལ་ལུང་དང་འགལ་ན་དེས་
གཞོད་པའི་སྒྲིན་འདི་འཇུག་པར་འདོད་དེ། ཆོས་ཅན་ཆད་མས་བྱུབ་པ་ལ་ལུང་གིས་མི་གཞོད།
ཆོས་ཅན་ལུང་གིས་བྱུབ་པའི་སྐབས་སུ་ལུང་གིས་གཞོད་པ་དེའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་། །ཁས་སྐྱབས་ཤེས་དཔག་ལས་ཐ་དད་དུ་སྒྲིན་པའི་རྒྱ་མཚན་། ཉི།

ཙམ། དེས་ན་གཞོད་ཕྱིར་ཤེས་དཔག་ལས། །

ཁས་སྐྱབས་ཕྱི་རོལ་རྒྱར་མིན་ཡང་། །

ལུང་ཆད་མར་ཁས་སྐྱབས་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡིད་ཆེས་ཤེས་དཔག་ཆོས་ཅན། ཤེས་དཔག་
ཆད་མ་ལས་ཕྱི་རོལ་རྒྱ་རྒྱར་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཆད་མ་གང་ཞིག་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་སྒྲིན་པས་དམ་
བཅའ་ལྟར་སྒྲུབ་གི་དོན་ལ་གཞོད་དགོས་པ་དེས་ནའི་ཕྱིར།

ཙམ། དུལ་གྱི་བྱེད་པར་བསྟན་པ་ཡི། །

ཕྱིར་ན་ཐ་དད་བྱས་པ་ཡིན། །༡༠༢

བྱེད་དེ་ལས་ཕྱི་རོལ་རྒྱ་རྒྱར་པ་མིན་ཡང་། སེལ་བྱེད་ཅ་བའི་དབྱེ་བ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་ཤེས་
དཔག་ལས་ཐ་དད་དུ་བྱས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་དཔག་ཆད་མའི་གཞུག་བྱ་གཞིར་
བསྐྱབས་ནས་དེ་ལ་བྱེད་ཀྱི་དུལ་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱེད་པར་བསྟན་པའི་ཆེད་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར།

ཙམ། དེ་ལྟ་མིན་ན་.....། །

དུལ་གྱི་བྱེད་པར་བསྟན་པའི་ལོགས་སུ་བྱས་པ་དེ་ལྟ་མིན་ན། ཤེས་དཔག་གི་གསལ་བའི་
དབྱེ་བ་བསྟན་པའི་ཆེད་དུ་ཡིད་ཆེས་ཤེས་དཔག་སྐབས་དེར་ཤེས་དཔག་ལས་ཐ་དད་དུ་བྱས་པར་
ཐལ། དགོས་པ་དེ་དང་དུལ་གྱི་བྱེད་པར་བསྟན་པ་གང་རུང་གཅིག་གི་ཆེད་དུ་བྱས་པ་གང་ཞིག་
དུལ་གྱི་བྱེད་པར་བསྟན་པའི་ཆེད་དུ་བྱས་པ་དེ་ལྟ་མིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།

ཙ་གཐལ་ཆེས་བཤམ། །

སྐབས་དེར་འབྲས་རང་གི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་ཆེས་དཔག་གི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་ཡང་
བསྟན་དགོས་པ་ཏུ་ཅང་ཐལ་ཆེས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། སེལ་བྱེད་ཙ་བའི་དབྱེ་བ་འཆད་པའི་
སྐབས་དེར་ཆེས་དཔག་གི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་བསྟན་པའི་ཆེད་ཁོ་ནར་ཡིད་ཆེས་ཆེས་དཔག་
ཆེས་དཔག་ལས་ཐ་དད་དུ་བྱས་པའི་བྱིར། འཕ་སྐྱས་རྟགས་གསུམ་ལ་བརྟེན་པའི་ཆེས་དཔག་
ཆེས་དཔག་ཙ་ག་གི་ནང་དུ་འདུས་ཟེན་པའི་བྱིར། འོགས་སུ་བྱས་པ་དོན་མེད་དོ་ཞེས།

ཙ་ག འོགས་ཤིག་བྱས་པ་དོན་མེད་འགྱུར། །

འོ་ན་ཡིད་ཆེས་ཆེས་དཔག་ཆེས་དཔག་ལས་འོགས་ཤིག་བྱས་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་
བར་ཐལ། དེ་ཡང་ཆེས་དཔག་གི་ནང་དུ་འདུས་པའི་བྱིར། དེ་ལ། མངོན་སུམ་དོན་དང་ཆེས་དཔག་
དང་། །ཡིད་ཆེས་གྲགས་པས་རང་རྟེན་ལ་འོ། །ཞེས་བཤད་པའི་བཞེར་བྱེ་བའི་ཆེས་དཔག་ཙ་ག་
དེ་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཆེས་དཔག་ཡིན་ཡང་ཆེས་དཔག་ཙ་ག་དུ་བསྟན་ཅིང་། ཡིད་ཆེས་དང་གྲགས་
བ་དེ་ལས་འོགས་སུ་བསྟན་པ་ན་དེ་དག་ཆེས་དཔག་ཏུ་མ་འདུས་སམ་སྟུམ་པའི་དོགས་པ་བཅད་
པའི་ཆེད་དུ་གསུངས་ཀྱི་དངོས་སྟོབས་ཆེས་དཔག་ཏུ་ངེས་ཟེན་ན་དོགས་པ་སྐྱེ་བའི་གཞི་མེད་
པའི་དངོས་སྟོབས་ཆེས་དཔག་ལས་ཐ་དད་དུ་བྱས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཞེས་པ་ནི་སྐབས་
འདིར་དོན་མིན་ནོ།^[1] །ལྷལ་གྱི་བྱང་པར་ཞེས་པའི་དོན་ཡང་ཆེས་དཔག་ཙ་ག་གི་གཞལ་བྱ་གཞིར་
གཞུང་ནས་དེ་ལ་ལུང་གི་རྟགས་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ནས་གྲུབ་པའི་བྱང་པར་གྱིས་ཤིན་ཏུ་སྒྲིག་གྱུར་གྱི་
འོག་ཕྱོགས་ཀྱི་དོན་ལ་གཞིར་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་༼རང་རྟེན་བསྟན་བཅོས་ལས་འོགས་སུ་བཤད་པའི་དགོས་པ་༽འོ། །གལ་ཏེ་རིགས་སྟོར། ཇི་

[1] དཔེ་རིང་། དོན་མེད་ན།

ལྷ་སྤྱོད་བ་ཐམས་ཅད་རྩན་ཡིན་ཞེས་བ་ལྟ་བུ། རང་ཆོག་གི་གཞོན་པ་དང་ཞེས་ཁས་སྦྲངས་པ་
དང་འགལ་བ་ལས་དེ་ཐ་དད་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན།

ཙམ། རང་གི་ཆོག་ཀྱང་ཐ་དད་བ། །

ཆོག་ཙམ་བཞིན་ལ་གཤགས་བྱེད་ཡིན། ། ༡༠༣

རིགས་སྒོར་དངོས་བྱུགས་འགལ་བའི་རང་གི་ཆོག་ཀྱང་ལྷང་དང་འགལ་བ་ལས་ཐ་དད་དུ་
བྱས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྒྱལ་རྒྱུན་ཆད་མ་མེད་པའི་ཆོག་ཙམ་རང་གི་ལོག་^[1] རྩོགས་བཞིན་
པ་ལ་གཤགས་བྱེད་ཡིན་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་། ། དེའི་ལན་དགག་བ་ ། རྟོ།

ཙམ། དེ་ཡིས་བསྟན་བཅོས་ཆད་མར་ནི། །

ཁས་སྦྲངས་བྱིར་ན་དངོས་ཀྱན་ལ། །

གཞོན་བྱེད་ཅེ་ན་..... ། །

གལ་ཏེ་ལྷང་ཁས་སྦྲངས་པས་གཞོན་བྱེད་དུ་འགྱུར་ན། རྟོལ་བ་དེ་ཡིས་གཞལ་བྱ་ཀྱན་
ལ་བསྟན་བཅོས་ཆད་མར་ཁས་སྦྲངས་པའི་ཕྱིར། གཞལ་བྱའི་དངོས་པོ་ཀྱན་བྱི་ལོག་རྩོགས་ལ་
གཞོན་བྱེད་དུ་འདོད་ཅེ་ན།

ཙམ།གལ་ཏེ་དེ། །

མི་འདོད་གཞོན་བྱེད་ཡིན་ནམ་ཅི། ། ༡༠༤

གལ་ཏེ་བསྟན་བཅོས་དེ་གཞོན་བྱེད་དུ་མི་འདོད་བཞིན་དུ་གཞོན་བྱེད་ཡིན་ནམ་ཅི་སྟེ་
ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་སྟོབས་ལ་བསྟན་བཅོས་སྤྱོད་བྱེད་དུ་ཁས་ལེན་མི་རིགས་ཀྱང་སྤྱོད་བྱེད་དུ་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྤར་བསྟན་བཅོས་དེ་ཡིན་དུ་རྟོག་གྱུར་ལ་གཞོན་བྱེད་དུ་ཁས་སྦྲངས་པ་

[1] དཔེ་རིང་། རང་གི་རྩོགས།

དེ་ཉིད་ཕྱིས་ཀྱང་གཞན་གྱིས་དེའི་དོན་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་སྐབས་ལ་ཚད་བ་བྱེད་
ན་ཡང་བསྟན་བཅོས་སྐབས་དེ་ལ་སྐྱབ་བྱེད་མ་ཡིན་ཡང་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་བ་དོར་དུ་མི་རུང་སྟེ།

ཙ་བ། རང་ཆིག་འགལ་ན་.....། །

དོར་ན་རང་གི་ཆིག་དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།

ཙ་བ།རང་ཆིག་དང་། །

བསྟན་བཅོས་འགལ་ཐ་དད་མི་འགྱུར། །

རང་ཆིག་དང་འགལ་བ་དང་བསྟན་བཅོས་དང་འགལ་བ་གཉིས་གཞི་མ་ཐུན་མི་སྲིད་པའི་
ཐ་དད་བ་མེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། བསྟན་བཅོས་དང་འགལ་བ་ཡང་རང་ཆིག་དང་འགལ་བར་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དངོས་སྟོབས་ལ་ཡང་སྐྱབ་བྱེད་དུ་འདོད་པས་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།

ཙ་བ། སྐྱེས་བུའི་འདོད་པས་བྱས་ན་འདི། །

ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཆད་མ་ཉིད། ། ༡༠༥

བསྟན་བཅོས་འདི་མཆན་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཆད་མ་ཉིད་ཡིན་
པར་ཐལ། སྐྱེས་བུའི་འདོད་པ་ཆད་མར་བྱས་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཆད་མར་གྱུར་པའི་ལུང་ངོས་གཞུང་བཞི།

ཙ་བ། དེས་ན་རབ་ཁྲགས་དོན་དག་ལ། །

བསྟན་བཅོས་དོར་ན་འང་ཉེས་པ་མེད། །

དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཆད་མ་ལ་རབ་དུ་ཁྲགས་པའི་དོན་དག་ལ་བསྟན་བཅོས་སྐྱབ་བྱེད་
ཡིན་བ་དོར་ན་འང་ཉེས་པ་མེད་པར་ཐལ། དེར་དེ་སྐྱབ་བྱེད་དུ་མི་རུང་བ་དེས་ན་འདི་ཕྱིར།

ཙ་བ། རྟོག་གྱུར་དག་ལ་བསྟན་བཅོས་ནི། །

མི་འདོད་དཔྱོད་པ་ཉིད་མི་འཇུག། ༡༠༦

གིན་ཏུ་སློག་སྒྲུང་གི་དོན་དག་ལ། བསྟན་བཅས་སྒྲུབ་ཐེད་ཏུ་མི་འདོད་བམི་རིགས་པར་
ཐལ། དེ་མི་འདོད་ན། ཚད་མའི་སྟོད་བཞིན་སྒྲུབས་དེར་མི་བརྟག་དགོས་པའི་ཕྱིར། ལུང་གང་
ཡང་རུང་བ་^[1]སྒྲུབ་ཐེད་ཏུ་ཁས་ཐུངས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།

ཅ་བ། འདི་ལ་བརྟག་བ་པ་ལ་ཆེར་ནི། །

འགལ་བ་བརྗོད་ཡིན་.....། །

ལྷུང་འདིའི་དོན་ལ་བརྟག་པ་བྱས་པ་ན་སལ་ཆེར་ནང་འགལ་བ་བརྗོད་པར་མཐོང་བ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་རིམ་ལྷུང་ཞེས།

ཅ་བ།འདི་ལྟ་སྟེ། །

ཆགས་སྟགས་ཆོས་མིན་ཅུ་བ་དང་།

ཁྱེད་ཀྱིས་ཆོས་དག་འགྱུར་བའོ། ༡༠༥

འདི་ལྟ་སྟེ། དེར་ཐམས། ཆགས་སོགས་ཆོས་མིན་སྟེག་པའི་ཅ་བར་ཁས་སྒྲངས་ནས་ཁྱས་
 གྱིས་ཆོས་མིན་སྟེག་པ་དག་པར་འགྱུར་བར་སྟོན་པར་མཐོང་བའི་བྱིད། དེ་ནི་ཁས་སྒྲངས་འགལ་
 བར་རི་ལྟར་འགྱུར་ཞེས། གང་ཞིག་གང་གི་རྒྱ་ལ་མི་གཞོད་པ་དེ་ནི། དེའི་རྒྱ་པག་ག་པའི་སྟོན་ནས་
 འཛེམས་ཀྱས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལྷུ་མ་པའི་ཐུག་གིས་བད་ཀན་འགོག་མི་ལུས་པ་བཞིན་ཁྱས་གྱིས་
 ཆགས་སོགས་མཐོན་གྱུར་ལ་ཡང་མི་གཞོད་དོ་ཞེས་བྱ་བཤོ། །

ཆགས་སོགས་གིས་སྒྲིག་བ་བསྐྱེད་པའི་རུས་བ་མངོན་སུམ་གྱིས་མི་འབྱུང་ཅིང་། དེ་ལ་
 རྒྱས་གིས་མི་གཞོད་བ་ཡང་མངོན་སུམ་གྱིས་མི་འབྱུང་གྲང་། རྒྱས་བྱས་པས་ཆགས་བ་མངོན་གྱུར་
 ཅུང་དུ་མི་འཕྲོ་བ་རང་འིག་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱུང་བས་ཁས་སྐྱེད་སྤྱི་ལག་པར་ཤེས་སོ། །དེ་ལྟ་
 བ་ཡང་ཤིན་ཏུ་སྒྲིག་གྱུར་གྱི་དོན་ལ་མངོན་སུམ་གཞོད་སྒྲུབ་ཏུ་འབྱུག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཆགས་སོགས་

[1] དཔེ་རིང་། རྒྱུ་ལས།

གྱིས་ཕྱིག་པ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱས་པའི་བྱང་པར་དང་། རྒྱས་པའི་བྱང་པར་དེ་ལ་ཁྱས་གྱིས་མི་གནོད་པ་
མངོན་སུམ་གྱིས་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཕུང་ཇི་ལྟ་བུ་ཁས་སྦང་བར་བྱ་ཞིན།

ཙ་བ། མཐོང་དང་མ་མཐོང་བ་དག་ལ། །

རིགས་པས་གྲུབ་དང་རང་ཆིག་གིས། །

གནོད་མེད་བསྟན་བཅོས་གང་ཡིན་དེ། །

གཟུང་བར་བྱ་ཕྱིར་དཔྱོད་འཇུག་འཇུག་ །༡༠༩

ཤིན་ཏུ་རྒློག་གྲུར་གྱི་དོན་སྒྲུབ་ཐེད་ལ་དཔྱོད་པ་འཇུག་པར་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་
དེ། མཐོང་བ་དངོས་སྟོབས་གྱི་ཡུལ་ལ་དངོས་སྟོབས་གྱིས་རིགས་པས་གྲུབ་པ་དང་། མ་མཐོང་བ་
ཤིན་ཏུ་རྒློག་གྲུར་དག་ལ་སྤྱི་ཕྱི་འགྲུལ་བ་དང་། དངོས་ཤུགས་འགྲུལ་བའི་རང་ཆིག་གིས་གནོད་
པ་མེད་པའི་དཔྱད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་བསྟན་བཅོས་གང་ཡིན་པ་དེ་གནས་གསུམ་པར་སྒྲུབ་
ཐེད་དུ་གཟུང་བར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་དཔྱོད་པ་འཇུག་པའི་ཕྱིར།

གྲགས་བསམ་མ་བསལ་བའི་ཚུལ་རྒྱས་བར་བཤད་པ།

གཉིས་པ་༼གྲགས་བསམ་མ་བསལ་བའི་ཚུལ་༽ལ་(གཉིས)། སྤྱིའི་དོན་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་ནོ། དང་པོ་
༼སྤྱིའི་དོན་༽ལ་(གསུམ)། གྲགས་པའི་གཏན་ཆིགས་གྱིས་ཚུལ་ཇི་ལྟར་གྲུབ་པ་དང་། གྲགས་པའི་ཇེས་
དཔག་གི་གཞལ་བྱའི་བྱང་པར་དང་། གྲགས་པའི་དབྱེ་བཅོ། །

དང་པོ་༼གྲགས་པའི་གཏན་ཆིགས་གྱིས་ཚུལ་ཇི་ལྟར་གྲུབ་པ་༽ནི། གང་རྟོག་ཡུལ་ན་ཡོད་པ་དེ་ནི་རྒྱ་བའི་
སྒྲས་བརྗོད་རུང་ཡིན་པས་བྱུང་སྟེ། དཔེར་ན། བྱམ་པ་བཞིན། རི་བོང་ཅན་ཡང་རྟོག་ཡུལ་ན་ཡོད་
པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་རྟོགས་ཆོས་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་འགྲུབ་ལ། བྱམ་པ་ནི། གང་འདོད་
པ་ཅམ་གྱི་ཇེས་སུ་ཐེད་པ་དེ་ནི་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་ཏུ་རུང་སྟེ། དཔེར་ན་ནམ་རྟོག་གང་

དགའ་བ་བཞིན། མྱ་བཞེས་པའི་སྐྱེ་ཡང་བོད་པ་ཅམ་གྱིས་རྗེས་སུ་བྱེད་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་
བའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱབ་སྟེ། དེའི་ཚུགས་བྲམ་གཉིས་ཀ་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་ཤུགས་
ལ་སྐྱབ་བ་ཡིན་ནོ། །

འོན་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རྒྱལ་ས་སུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཚུལ་གསུམ་དངོས་སྟོབས་ཀྱིས་བྱལ་
བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྟོན་མེད་དེ། དེ་དག་ནི་བསྐྱུབ་བྱའི་སྟོན་མ་ཁྱད་བར་ཁྱལ་ས་པ་ཡིན་གྱི་སྐྱུབ་ཁྱེད་
ཀྱི་སྟོན་མ་ཡིན་ཏེ། དམ་བཅའ་ཡང་དག་ཐམས་ཅད་མཐར་མའོན་སུམ་ཚད་མ་ལ་བརྟེན་དགོས་
པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་༼ རྒྱལ་པ་པའི་རྗེས་དབག་གི་གཞལ་བུའི་ཆད་པར་༼ཞེ། རྒྱལ་པ་པའི་རྗེས་དབག་གི་གཞལ་བུ་
དེ་འདོད་པ་ཅམ་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་སྟེ། འདོད་པ་ཅམ་གྱིས་བཞག་པའི་
ཕྱིར་རོ། །བརྗོད་ཅུང་ཆད་མས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང་། དོན་གང་ལ་ཡང་འབྱུག་པར་
ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། ཕྱི་མ་འདོད་ལ། སྤུ་མ་ཁྱབ་པ་མེད་དེ། དོན་ཐམས་ཅད་ལ་འབྱུག་ཅུང་འདོད་པའི་
རྗེས་སུ་བྱས་པ་དེ་ཉིད་ཆད་མས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ ༼ཞགས་པའི་དབྱེ་ལོ། ༽ གྲགས་པ་མཆོད་ཉིད་པའི། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཚུལ་ལྷགས་པས་ གྲུབ་པའི་ཤེས་བརྟོན་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་ཁྱད་བར་དུ་བྱས་པ་རྣམས་ཡིན་ལ། དེད་གཞི་གཞོད་བྱེད་མཆོད་ ཉིད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་དངོས་སྟོབས་གྱི་ལུལ་ལ་གྲགས་པ་གཞོད་བྱེད་དུ་ཐལ་བས་སོ། །གཞོད་ བྱེད་མཆོད་ཉིད་པ་ནི་བརྟོན་ཅུང་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ལ་གྲགས་པའི་མིང་གིས་བརྟགས་པའོ། །

ཁ་ཅིག་བདེ་མ་སྐྱུར་བའི་དུས་ན་སྐྱུར་དེ་འཇུག་པ་རྟོག་པའི་ཡུལ་ན་ཡོད་པ་ཅན་ལ་རག་
ལས་བས། དེས་བརྗོད་ཀྱང་བསྐྱབ་པ་བདེའི་ཡུགས་པའི་མིར་གིས་བསྟན་པ་དང་། བྱིས་བ་སྐྱུར་ལ་
འཇུག་པའི་དུས་སྐྱུ་མཚན་དེས་པ་ཅན་ལས་དེ་ཅིག་གིར་དུ་བསྐྱབ་པ་ལྟ་བུ་བ་སྐྱུར་ཀྱི་ཡུགས་
པའི་མིར་གིས་བསྟན་པ་གཉིས་སྐྱུ་འབྱེད་པ་ནི་མི་འཕྲད་དེ། དེ་གིར་མ་ཡིན་ལ་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་

ཚད་མས་བསལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་གྲགས་པས་གནོད་པའི་དཔེར་སྒྲོས་པ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེས། དེ་ནི་
ད་ནི་གཤིང་ཞེས་པའི་སྒྲུས་བརྗོད་དུ་མི་རུང་བ་ལ་གྲགས་པས་གནོད་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་༼ཡན་ལག་གི་དོན་ཀྱིས་ཀུན་ལ་༽། གྲགས་པས་བསལ་བའི་ཚུལ་དང་། གྲགས་པའི་དབྱེ་
བ་དང་། རྗེས་དབག་ལས་ཐ་དད་དུ་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་༼གྲགས་པའི་གསལ་བའི་ཚུལ་ཀྱིས་༽
(གཉིས)། མདོར་བསྟན། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་༼མདོར་བསྟན་པ་ཀྱི༽།

ཙམ། སྒྲེས་བུའི་འདོད་དང་རྗེས་འབྲེལ་བ། །

འདོད་སྒྲེའི་བརྗོད་བྱ་ཉིད་དོན་ལ། །

བཀག་མེད་ཕྱིར་ན་གནོད་མེད་དག །

སྒྲེ་བོ་རྣམས་འདོད་ཡིད་ཆེས་ཡིན། །༡༠༩

སྒྲེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་འདོད་པ་རྣམས་རྟོག་ཡིད་ཆེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བཞག་པའི་འདོད་རྒྱལ་བའི་
རྒྱ་བ་ཞེས་པའི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་ཏུ་རུང་བ་ལ་གནོད་པ་མེད་པའི་དག་
ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཉིད་དུ་རུང་བ་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་བཀག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། ཁྱོད་སྒྲེས་བུའི་འདོད་པ་ཅམ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་སྒྲ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་༼རྒྱས་པར་བཤད་པ་ཀྱིས་ཀུན་ལ་༽། གྲགས་པའི་མིང་དོན་དང་། གྲགས་པས་ཀྱུན་ལ་
ཁྱབ་པར་བསྟན་པ། དེ་ལུང་དང་སྒྲུར་ཏེ་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་༼གྲགས་པའི་མིང་དོན་ཀྱི༽། བརྗོད་རུང་གིས་གནོད་ན་གྲགས་པས་གནོད་ཅེས་ཇི་ལྟར་
བརྗོད་ཅེས།

ཙམ། ཐ་སྙད་ལས་ནི་སྒྲེས་པ་ཡི། །

ཆོས་དེ་གྲགས་པའི་སྒྲ་ཡིས་བརྗོད། །

འི་ཐོང་ཅན་རྒྱ་བའི་སྤྲུལ་བཞིན་རུང་དེ་ཆོས་ཅན། གྲགས་པའི་སྤྲུལ་བཞིན་པའི་རྒྱ་
མཆན་ཡོད་དེ། གྲགས་པ་མཆན་ཉིད་པ་རྣམ་པར་རྟག་པའི་ཐ་སྙད་ལས་སྤྲུལ་བ་ཡི་ཞིན་བྱེད་གྱི་
སྤྲེའི་ཡུལ་རྟགས་སུ་བཀོད་བཤམ། རྟག་པའི་ཡུལ་གྱི་ཆོས་རྟགས་སུ་བཀོད་བ་ལས་ཁྱོད་འབྲུག་
བས་དེ་ལྟར་བྱེད་བཞིན་བྱིན། སྤོང་ན་མངོན་སུམ་གྱིས་གནོད་^[1]འབྱུང། །ཞེས་སོགས་དེར་
ཡང་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྤོང་འོས་སུ་གནོད་བྱེད་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།

ཙམ། མངོན་སུམ་སོགས་གྱི་གཞལ་བྱ་ཡང་། །

འཇལ་བྱེད་སྤྲུལ་སྤྲོ་བརྟགས་ནས་བཞིན། །¹⁷⁰

མངོན་སུམ་སོགས་གྱི་གཞལ་བྱ་གནོད་བྱེད་མཆན་ཉིད་པ་དེ་ལ་འཇལ་བྱེད་ཡུལ་ཅན་གྱི་
མིང་གི་སྤྲུལ་སྤྲོ་བརྟགས་ནས་བཞིན་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་བྱིན། གཞུང་དེ་དག་གིས་ཡུལ་ཅན་ལ་གནོད་
བྱེད་གྱི་མིང་གིས་བསྟན་པ་མ་ཡིན་གྱི། ཡུལ་གནོད་བྱེད་ལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་མིང་གིས་བརྟགས་ནས་
བསྟན་པའི་དོན་རྟོ། །

གཉིས་པ་། །གྲགས་པས་ཀུན་ལ་ཁུབ་པ་བསྟན་པ་ེལ་(གཉིས)། རྟགས་དགོད་པ་དང་། དེའི་སོག་
སྤྲུགས་ལ་གནོད་བྱེད་བསྟན་པ་ལོ། །

དང་པོ་། །རྟགས་དགོད་པ་ེལ།

ཙམ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་ཅན། །

འདོད་པས་འཇུག་བྱིར་དགག་མེད་པ། །

འདོད་པ་ཅམ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་ཅན་གྱི་རྒྱ་བ་ཞེས་པའི་སྤྲུལ་ཆོས་ཅན། དོན་ཐམས་
ཅད་ལ་^[2]འཇུག་ཏུ་རུང་བ་དགག་ཏུ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། འདོད་པས་འཇུག་པའི་སྤྲུལ་ཡིན་པའི་བྱིན།

[1] ལྷ་མ། གནོད་པར།

[2] དཔེ་རིང་། ལས།

ཙ་བ། བྱས་དང་མ་བྱས་པ་རྣམས་སུ།

ལྷ་ཆོགས་རང་བཞིན་ཉིད་གྱིས་རུང་། །”

དེ་ཐོང་ཅན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སྒར་བཅུ་བྱས་པ་དང་། སྒར་བཅུ་མ་བྱས་པའི་རྫོང་བྱེད་ལྷ་
ཆོགས་རྣམས་སུ་བྱང་བའི་རྫོང་བྱེད་གྱིས་བརྫོང་དུ་རུང་སྟེ། རྟོག་ཡུལ་ན་ཡོད་པའི་རང་བཞིན་
ཉིད་གྱིས་སོ། །

གཉིས་པ་། རིའི་ལོག་ཕྱོགས་ལ་གནོད་བྱེད་དུ་བསྐྱར་བ་ཤི།

ཙ་བ། དོན་ཅམ་དང་ནི་རྗེས་འབྲེལ་ཅན། །

བྱང་བ་འཕྲེལ་ནི་འབྱུང་འབྱུར་ག། །

སྤྲི་ཡི་རུང་བ་ཉིད་དེ་ཡིས། །

མི་མ་ཐུན་པ་དག་གཞོད་པར་འབྱུར། །”

དེ་ཐོང་ཅན་སྒར་བཅུ་བྱང་ཐེན་པ་འཕྲེལ་འབྱུང་བར་འབྱུར་བ་བྱང་མ་ཐེན་པའི་རྫོང་བྱེད་སྤྲི་
བརྫོང་དུ་ཉིད་དེ་ཡིས་རང་འགལ་མི་མ་ཐུན་པའི་ཕྱོགས་དག་ལ་གནོད་པར་འབྱུར་ཏེ། རྟོག་ཡུལ་
གྱི་དོན་ཅམ་དེ་སྤྲི་བ་བྱེད་དང་། དེའི་བསྐྱེད་བྱུང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་། རི་ལུང་དང་སྤྲི་རྟེ་བཤད་པ་ཤི། (གཉིས།) བྱང་བྱང་ས་ནས་འབྲེལ་དགོད་པ་དང་། དེའི་
དོན་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་། ལུང་བྱང་ས་ནས་འབྲེལ་དགོད་པ་ཤི། སྤྲི་བ་དཔོན་གྱིས་གང་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་
རྗེས་སུ་དཔག་པ་མེད་ལ། སྤྲི་ལས་བྱང་བའི་གྲགས་པ་དང་འགལ་བའི་དོན་གྱིས་ན་བསམ་པ་དེ་
ཡང་ཕྱོགས་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཙ་བ། གྲགས་པ་མེད་ཀྱང་དངོས་པོ་ལ། །

རུང་ཉིད་དེ་ཡི་སྤྲི་བས་ཉིད་ལས། །

དེ་ལ་སྐྱ་ཀུན་འབྲེལ་དེས་ན། །

དེ་ལ་དེ་ནི་བྱུང་བ་ཡིན། །༡༡༩

རྟོག་ཡུལ་གྱི་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་རྒྱ་བའི་སྐྱ་དངོས་སུ་གསལ་བ་མེད་ཀྱང་རྟོག་ཡུལ་གྱི་
དོན་དེ་ལ་རྒྱ་བའི་སྐྱ་དེ་ནི་བརྗོད་ཅུང་ཉིད་དུ་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐར་མེད་ཀྱང་རྟོག་ཡུལ་ན་ཡོད་
བའི་རྟགས་གྱིས་རི་ཐོང་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་ལ་རྗོད་བྱེད་སྐྱའི་བརྗོད་ཅུང་ཉིད་བྱུང་བ་དེ་ཡི་སྟོབས་
ཉིད་ལས་རྟོག་ཡུལ་གྱི་དོན་དེ་ལ་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་ཀུན་གྱིས་བརྗོད་ཅུང་དུ་འབྲེལ་ཞིང་བྱུང་བ་དེས་
ནའི་བྱིས།

གཉིས་པ་། ༼དེའི་དོན་བཤད་བ་ེལ་(གཉིས)། བྱང་དོན་བཤད་བ་དངོས་དང་། བྱང་གི་དཔེར་
བརྗོད་ལ་བརྟེན་བའི་ལན་རྟོ། ༼དང་པོ་༼བྱང་དོན་བཤད་བ་དངོས་ེལ་(གཉིས)། བྱང་དང་པོའི་དོན་གསལ་
བ་ལ་གཞོད་བྱེད་མེད་བ་དང་། བྱང་གཉིས་པའི་དོན་སྐྱ་བྱང་གསལ་བ་ལ་སྐྱ་བྱེད་ཡོད་བར་
བསྟན་པ། བྱང་གི་དོན་གཞན་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་༼བྱང་དང་པོའི་དོན་གསལ་བ་ལ་གཞོད་བྱེད་མེད་བ་ེལ།

ཙ་ག། གཞན་དུ་འདིར་ནི་གཞོད་བ་ཡི། །

གཏན་ཆིགས་སུན་མོང་ཉིད་མི་འགྱུར། །

གསལ་ཅུང་གསལ་བར་བཞེད་བ་ལས་གཞན་དུ་གསལ་བེན་ཉིད་གསལ་བར་བཞེད་བ་
ཡིན་ན། བརྗོད་པས་གཞོད་བྱེད་དུ་བཞོད་བའི་རི་ཐོང་ཅན་ལ་འདོད་རྒྱལ་བའི་རྒྱ་བའི་སྐྱས་
བརྗོད་དུ་མི་རུང་སྟེ། ཞེས་བ་འདིར་ནི་མ་སུན་ཕྱོགས་ལ་མི་འཇུག་པའི་གཏན་ཆིགས་སུན་མོང་
མིན་པ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། རྒྱ་བར་མ་གསལ་བའི་དོན་དུ་མ་ཡོད་པའི་བྱིས།

ཙ་ག། དེ་འགོག་རྗེས་དཔག་ལས་འགྱུར་ཏེ། །

སྐྱ་དོན་མེད་པའི་འཇུག་མེད་བྱིས། །༡༡༥

རི་བོང་ཅན་རྩ་བའི་སྤྲུལ་བཅོམ་རུང་དེ་འཕོག་ན་རྗེས་དབག་ལས་འཕོག་པར་འགྱུར་བར་
 ཐལ། དེ་ཆད་མས་འཕོག་པ་གང་ཞིག །སྤྲིའི་དོན་ལ་དབང་པོ་ལ་སོགས་པའི་མངོན་སུམ་འཛིན་
 བྱེད་དུ་འཇུག་པ་མེད་པའི་བྱིར། དེ་འདོད་དེ། ལོག་ཕྱོགས་སྤྲུབ་པའི་རྟགས་དེས་གཞོད་པའི་བྱིར་
 ཞེན། དེས་⁽¹⁾གཞོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟགས་དེ་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཐུན་མོང་མ་
 ཡིན་པ་⁽²⁾ཡིན་པའི་བྱིར། རི་བོང་ཅན་རྩ་བ་ཡིན་ཏེ། ཡོད་པའི་བྱིར། ཞེས་པའི་གཏན་ཆིགས་
 འདིས་མི་གཞོད་ཀྱང་རྟགས་གཞན་གྱིས་གཞོད་དོ་ཞེན།

ཙམ། གང་ལ་ཡོད་རྗེས་འགྲོ་མེད་དེ། །

རྟགས་རྣམས་ཐུན་མོང་མིན་ཉིད་ཅེས། །

དེ་ལྟར་གཏན་ཆིགས་དཔེར་བཅོམ་པ། །

འབྲས་བུ་དང་ནི་ལྟན་པར་འདོད། །¹⁷⁷

དེ་ལྟར་དམ་བཅའ་ལྟར་སྤྲང་གི་དཔེ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་རི་བོང་ཅན་རྩ་བའི་སྤྲུལ་
 བཅོམ་དུ་མི་རུང་སྟེ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཞེས་པའི་གཏན་ཆིགས་ལྟར་སྤྲང་དཔེ་བཅོམ་པ་ཆོས་ཅན།
 འབྲས་བུ་དང་ལྟན་པར་འདོད་དེ། རི་བོང་ཅན་རྩ་བའི་སྤྲུལ་བཅོམ་མི་རུང་གང་ལ་ཡོད་པ་མཐུན་
 ཕྱོགས་ལ་རྗེས་འགྲོ་མེད་པའི་རྟགས་དེ་དེ་འདྲའི་རྟགས་རྣམས་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མི་འཇུག་པའི་
 ཐུན་མོང་མིན་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་མཆོན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར། དགོས་པ་དེ་དང་མི་ལྟན་ན། དམ་
 བཅའ་ལྟར་སྤྲང་གི་སྐབས་སུ་གཏན་ཆིགས་ལྟར་སྤྲང་གི་དཔེ་སྒྲོས་པ་ལ་འབྲས་བུ་མེད་དོ། །

གཉིས་པ་། །ལྷང་གཉིས་པའི་དོན་རྩ་བུང་གྲགས་པ་ལ་སྤྲུབ་བྱེད་ཡོད་པར་བཟན་པ་། །ནི།

ཙམ། སྤྲིའི་བན་ལ་བརྟེན་པ་ཅན། །

[1] དཔེ་རིང་། དེན།

[2] དཔེ་རིང་། མ་ཡིན་པའི།

དེ་ཡང་འདོད་ཅམ་བརྟེན་བཡིན། །

སྤྲུལ་ཡིས་བྱུང་བ་མི་འབྱུང་མིན། །

དེ་ལྟར་སྤྲུལ་བྱུང་གྲགས་པ་གསུངས། །¹⁹⁶

སྤྲུལ་སྤྲུང་བའི་གྲགས་པ་དང་ཞེས་གསུངས་པ་ལ་དགོས་བཡོད་དེ། རྫོང་བྱེད་སྤྲུལ་ཡིས་
བརྟེན་རྒྱུ་བྱུང་བ་འདི་དོན་གང་ལ་ཡང་མི་འབྱུང་བ་མིན་ནོ། །ཞེས་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཆེད་དུ་
གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་དོན་གང་ལ་ཡང་མི་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྤྲུལ་བཟང་ལ་
བརྟེན་བ་ཅན་ཡིན་ལ། བཟང་དེ་ཡང་འདོད་བ་ཅམ་ལ་བརྟེན་བཡིན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་༼ལུང་གི་དོན་གཞན་བཟང་པ་༽ལ་(གཉིས)། གང་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རྗེས་
སྤྲུང་བཟང་པ་མེད་ལ་ཞེས་པའི་ལུང་དེས། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་གིས་བྱུང་བའི་དོན་ལ་ལོག་
ཕྱོགས་སྤྲུབ་བྱེད་མེད་པར་བསྟན་བཟང་། རི་བོང་ཅན་དངོས་དཔང་གིས་སྤྲུབ་པའི་སྤྲུལ་བརྟེན་རྒྱུ་
དུ་འཇལ་བའི་རྗེས་དཔག་མེད་པར་བསྟན་བཟོ། །

དང་པོ་༼དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་གིས་བྱུང་བའི་དོན་ལ་ལོག་ཕྱོགས་སྤྲུབ་བྱེད་མེད་པར་བསྟན་པ་༽ནི།

ཅུག་ རྗེས་སྤྲུང་བཟང་པས་བསྐྱབ་ནམས་ལ། །

འགལ་བ་འཁྲལ་བ་མེད་བ་ཅན། །

མེད་པར་སྟོན་ཡིན་དེ་ལྟ་བུའི། །

གྲགས་པའི་རྗེས་དཔོག་ཡིན་བྱིར་རོ། །¹⁹⁷

ལུང་དང་པོ་ཆོས་ཅན། རྫོང་གི་ཕྱགས་ལ་དངོས་སྟོབས་རྗེས་སྤྲུང་བཟང་པས་སྤྲུབ་པའི་
དོན་ནམས་ལ་ལོག་ཕྱོགས་སྤྲུབ་བྱེད་འགལ་བ་ལ་འཁྲལ་བ་མེད་^[1]པ་ཅན་སྟོན་བཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུ་
ཕྱགས་ལ་བསྟན་པའི་ཆེད་དུ་སྤྲུལ་བྱུང་གྲགས་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ལུང་ཅན་གྱི་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་གི་

[1] དཔེ་རིང་། མེད་པར།

གཞལ་བྱ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དེས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། སློབ་དཔོན་ལྷ་དབང་སྒོ་ས་གང་ལ་
 ཞེས་པའི་ལུང་སྤྲུལ་སྤྱད་གྲགས་པ་ལ་གཞོན་བྱེད་མེད་པར་བསྟན་ནས། སྤྱི་ལས་བྱང་བའི་
 ཞེས་པའི་ལུང་གཉིས་པས་དངོས་སུ་གྲགས་པའི་ཨེས་དཔག་གི་གཞལ་བྱ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དེས་
 པར་བསྟན་ནས། བྱགས་ལ་དངོས་སྟོབས་ཨེས་དཔག་གི་ཡུལ་ལ་འགལ་བ་ལ་མི་འབྲུལ་བ་མེད་
 པར་སྟོན་ཞིང་། ལུང་གཉིས་པའི་དོན་དེ་ཉིད་ནི་གཞུང་འདིས་འཆད་པ་ལ་སྦྱར་རོ། །

སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གི་ལུགས་དེ་བཀག་ནས། སློབ་དཔོན་ལྷ་དབང་སྒོ་ས་ལུང་གཉིས་
 པའི་དོན་དུ་བྱས་པ་དེ་ཉིད་ལུང་དང་པོའི་དོན་དུ་འཆད་ཅིང་། གཞུང་འདི་ཡང་ལུང་དང་པོའི་དོན་
 འབྲུལ་དུ་སྦྱར་རོ། །གཞུང་འདི་ནི་ཆད་མ་རྣམ་དེས་ལས་རྒྱ་པོའི་ཆད་མ་མེད་པས་དེས་པར་
 བསྟན་པའི་བྱིར་རོ། ཞེས་པས་འཆད་དོ། །

སློབ་དཔོན་རྒྱལ་མཐའ་པོས་ལུང་སྤྲུལ་སྤྱད་གྲགས་པ་ལ་གཞོན་བྱེད་མེད་པ་གཙོ་བོ་
 དང་། ལུང་བྱི་མས་འགལ་བ་ལ་མི་འབྲུལ་བའི་གཏན་ཆོགས་མེད་པ་གཙོ་བོར་བསྟན་པ་འཆད་དོ། །

གཉིས་པ་༼རི་བོང་ཅན་དངོས་དབང་གིས་རྒྱ་པོའི་སྤྱི་བཞེད་ཏུ་དུ་འཇལ་བའི་ཨེས་དཔག་མེད་པར་བསྟན་པ་༽ཞི།

ཙ་ག། ཡང་ན་འཛིག་ཉེན་བཞེད་པ་ལ། །

ཨེས་དཔག་མེད་པར་བཞེད་པ་ཡིན། །

དེས་ན་ཨེས་སུ་དཔག་པ་ལས། །

གྲགས་པ་ཐ་དད་ཡུལ་ཅན་ཉིད། །༡༡༥

ལུང་དེ་དག་གི་དོན་སྤར་བཤད་པ་ལས་ཡང་ན་ལུང་དང་པོ་སྒོ་ས་པ་ཆོས་ཅན། དཔོན་པ་
 ཡོད་དེ། འཛིག་ཉེན་ན་རི་བོང་ཅན་རྒྱ་པོའི་སྤྱི་བཞེད་པ་ལ་དངོས་པོ་སྟོབས་ལུགས་ཀྱི་ཨེས་དཔག་
 མེད་པར་བཞེད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། དངོས་སྟོབས་ཨེས་སུ་དཔག་པ་ལས་གྲགས་པའི་
 ཨེས་སུ་དཔག་པ་ཡུལ་རིགས་ཐ་དད་པའི་ཡུལ་ཅན་ཉིད་དུ་བསྟན་ཏེ། རི་བོང་ཅན་དངོས་དབང་

གིས་རྒྱ་བའི་སྤྲུལ་བཞིན་རུང་དུ་འཇུག་བའི་ཆེས་དཔག་མེད་བར་བཞིན་བདེས་ནའི་ཕྱིར།

ཅ་ག། དེས་ན་དངོས་རྣམས་ཡོད་མེད་པའི། །

ཆེས་སུ་འཇུག་ཅན་ཆེས་དཔག་ལས། །

ཐ་དད་དེ་དབང་མི་འཇུག་པ། །

དེ་འདོད་ལས་སྤྲེས་ཡིན་ཞེས་བསྟན། ། ༡༡༩

རྒྱ་མཚན་དེས་ན་དངོས་པོ་རྣམས་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་ཆེས་སུ་འཇུག་ལྷོག་བྱེད་པ་
ཅན་གྱི་དངོས་སྟོབས་ཆེས་དཔག་ལས་གྲགས་པ་ཡུལ་ཐ་དད་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་
དེ། གྲགས་པ་དེ་དངོས་པོའི་དབང་གིས་མི་འཇུག་པར་དེ་འདོད་པ་ལས་སྤྲེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
བསྟན་ཞིང་རྟོགས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡུང་སྤྲ་མའི་དོན་རི་བོང་ཅན་དངོས་དབང་གིས་རྒྱ་
བའི་སྤྲུལ་བཞིན་རུང་དུ་སྤྲུབ་པའི་ཆེས་དཔག་མེད་བར་བཞད་པ་ན། དཔེ་དེའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་
ཡུང་གཉིས་པའི་དོན་ཡང་འདི་ལྟར་བཞད་དེ། རི་བོང་ཅན་དངོས་དབང་གིས་རྒྱ་བའི་སྤྲུལ་བཞིན་
རུང་དུ་སྤྲུབ་པ་ལ་ཡོད་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་མཐུན་བྱོགས་ལ་མི་འཇུག་པའི་སྤྲུལ་མོང་མ་ཡིན་
པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྟོན་པ་ནི། གཞན་དུ་འདིར་ནི་ཞེས་སོ། །

དེ་ཆད་མ་གཞན་གྱིས་བྱལ་ཅེ་ན། དེ་སྤྲུབ་ཆེས་དཔོག་ལས་འགྲུར་ཏེ། །སྤྲོད་ལ་དབང་
འཇུག་མེད་ཕྱིར། ཞེས་བཞད་དོ། །གཏན་ཆོགས་དེས་མི་སྤྲུབ་ཀྱང་། གཏན་ཆོགས་གཞན་གྱིས་
སྤྲུབ་ཀྱས་སོ་ཞེ་ན། གང་ལ་ཡོད་ཆེས་ཞེས་བཞད་དོ། །སྤྲུབ་བྱེད་མེད་མོད་གཞིན་བྱེད་ཀྱང་མེད་
དོ་ཞེ་ན། གཞིན་པ་སྟོན་པ་ནི། སྤྲུའི་བར་ལ་བརྟེན་པ་ཅན། ཞེས་བཞད་དོ། །

གཉིས་པ་། །ཡུང་གི་དཔེར་བཞིན་ལ་བརྟེན་པའི་ལན་༽ལ་(གཉིས)། རི་བོང་ཅན་རྒྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡོད་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དཔེ་ལ་རྩོད་པའི་ལན་དུ་སྤྲོད་བཞད་། རྒྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པའི་དཔེ་ལ་རྩོད་
པའི་ལན་དུ་སྤྲོད་བཞོ། །

དང་པོ་དེ་ལོང་ཅན་རྒྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དཔེ་ལ་ཅོད་པའི་ལན་དུ་སྒྲིབ་བ་ཤིང་། རི་པོང་ཅན་
རྒྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་འདི་མ་སྒྲུན་ཕྱོགས་ལ་མི་འཇུག་པའི་འགལ་རྟགས་མ་
ཡིན་ནམ། ཅི་ལྟར་སྒྲུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡིན་ཞེས།

ཙ་བ། རི་པོང་ཅན་རྒྱ་བ་མི་འདོད་པ། །

དེ་གྲགས་གང་ཞིག་འདོད་པར་འགྱུར། །

དེ་ཕྱིར་དེ་ལ་དཔེ་མེད་ཅན། །

དེ་ནི་སྒྲུན་མོང་མ་ཡིན་འདོད། ། ༡༩༠

རྟག་ཡུལ་ན་ཡོད་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། རི་པོང་ཅན་རྒྱ་བའི་སྐྱས་པ་མཛོད་མི་རུང་དུ་སྐྱབ་པའི་
སྒྲུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྟགས་སུ་འདོད་ཅིང་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། མ་སྒྲུན་ཕྱོགས་ལ་རུང་
ཟད་ཀྱང་མི་འཇུག་ཅིང་གྲགས་པ་མཐའ་དག་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པའི་བར་སྐྱོད་པའི་སྒྲོ་རོར་མི་
མ་སྒྲུན་ཕྱོགས་ལ་ཡང་མི་འཇུག་པས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། བར་སྐྱོད་པའི་རོར་རི་པོང་ཅན་
གྲགས་དབང་གིས་རྒྱ་བའི་སྐྱས་པ་མཛོད་རུང་དུ་བསྐྱབ་པ་དེ་ལའང་མ་སྒྲུན་དཔེ་མེད་པ་ཅན་ཡིན་
པར་ཐལ། དེས་རྒྱ་བར་ཆེས་ཤིན་ཏུ་གྲགས་པའི་རི་པོང་ཅན་ཡང་གྲགས་དབང་གིས་རྒྱ་བའི་སྐྱས་
པ་མཛོད་རུང་དུ་མི་འདོད་པ་གང་ཞིག་དེ་མི་འདོད་ན་གྲགས་དབང་གིས་རྒྱ་བའི་སྐྱས་པ་མཛོད་རུང་
གཞན་གང་ཞིག་ཀྱང་འདོད་པར་འགྱུར་བ་མི་འཐད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདིག་རྟེན་ན་རྒྱ་བ་གཅིག་ལས་
མེད་པས་རྟགས་དེ་སྒྲུན་མོང་མ་ཡིན་པར་བཤད་པ་མ་ཡིན་ནམ། རི་ལྟར་རྟགས་དེ་བར་སྐྱོད་པའི་
སྒྲོ་རོར་ལ་བསྐྱོས་ནས་སྒྲུན་མོང་མ་ཡིན་པར་བཤད་ཅེས།

ཙ་བ། དཔེ་འདི་ཉིད་དབང་བུས་ནས་ནི། །

དེ་སྐད་བཤད་མིན་མཚན་ཉིད་ཕྱིར། །

དེ་བཞིན་དེ་གི་ཤིང་མིན་ཞེས། །

བརྗོད་པ་ལ་ཡང་གཞོན་ཕྱིར་དོ། ॥ ༡༩ ॥

རི་བོང་ཅན་འདོད་རྒྱལ་པའི་རྒྱ་བའི་སྐྱུས་བརྗོད་མི་རུང་དུ་སྐྱབ་པའི་དཔེ་འདི་ཉིད་ཁོན་ལ་
 གྲགས་པས་གཞོན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ལུང་དང་པོ་སྒྲོས་པར་ཐལ། འདི་ག་རྟེན་ན་རྒྱ་བ་གཉིས་
 མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ལོག་ཕྱོགས་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་ལུང་དེས་བཤད་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཁོན་ལ་གྲགས་པས་གཞོན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ལུང་དང་པོ་དེ་སྐད་
 བཤད་པ་མིན་པར་ཐལ། རི་བོང་ཅན་འདོད་རྒྱལ་པའི་རྒྱ་བའི་སྐྱུས་བརྗོད་མི་རུང་དུ་བསྐྱབ་པ་ལ་
 གྲགས་པས་གཞོན་པ་དེ་བཞིན་དུ་དེ་གཤིང་གི་སྐྱུས་བརྗོད་རུང་མིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་ཅིང་དམ་
 འཆའ་བ་ལ་ཡང་གྲགས་པས་གཞོན་དོ། །ཞེས་གྲགས་པས་གཞོན་པའི་སྤྱི་འཇོག་ཉིད་བསྟན་
 པའི་ཆེད་དུ་ལུང་དང་པོ་སྒྲོས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རྒྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པའི་དཔེ་ལ་རྗོད་པའི་ལན་དུ་སྒྲོར་བ་ཀྱི། རི་བོང་ཅན་རྒྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། སྐྱབ་པའི་བརྗོད་བྱ་བཞིན། ཞེས་བཀོད་ན་མཐུན་དཔེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ། ཅི་ལྟར་
 མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡིན་ཞེས།

ཅུ་པ། རི་བོང་ཅན་རྒྱ་བ་འདོད་པ།

དེ་གྲགས་གང་ཞིག་འདོད་པར་འགྱུར། །

དེ་ཕྱིར་དེ་ལ་དཔེ་མེད་ཅན། །

དེ་ནི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་འདོད། ॥ (༡༩༠)

སངས་རྒྱུས་པ་ཆོས་ཅན། ཡོད་པ་དེ་རི་བོང་ཅན་དངོས་དབང་གིས་རྒྱ་བའི་སྐྱུས་བརྗོད་
 རུང་དུ་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་འདོད་པའི་རྒྱ་མཚན་
 ཡོད་དེ། དེ་ལ་མཐུན་དཔེ་མེད་པ་ཅན་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་འདོད་པའི་ཕྱིར། མཐུན་དཔེ་མེད་པར་
 ཐལ། རྒྱ་བར་ཆེས་གྲགས་པའི་རི་བོང་ཅན་ཡང་དངོས་དབང་གིས་རྒྱ་བའི་སྐྱུས་བརྗོད་རུང་དུ་མི་

འདོད་པ་ཡིན་ན། དེ་ལས་གཞན་གང་ཞིག་ཀྱང་དེ་ལྟར་འདོད་པར་འགྱུར་བ་མི་འཐད་པ་དེའི་ཕྱིར།
རྒྱ་བ་གཅིག་ལས་མེད་པས་རྟགས་སྟེན་མོང་མ་ཡིན་པར་བཤད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན།

ཙ་བ། དཔེ་ཡོད་ཉིད་དབང་བྱས་ནས་ནི།

དེ་སྐད་བཤད་མིན་མཚན་ཉིད་ཕྱིར།

དེ་བཞིན་དུ་རྟག་ཤིང་མིན་ཞེས།

བརྗོད་པ་ལ་ཡང་གཞོད་ཕྱིར་རོ། (197)

དེ་མོང་ཅན་གྲགས་དབང་གིས་རྒྱ་བའི་སྐྱུ་བ་བརྗོད་མི་རུང་དུ་སྐྱབ་པའི་དམ་བཅའ་གཅིག་
ལུ་དེ་ཉིད་ལ་གྲགས་པས་གཞོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྐྱ་ལས་སྤྱང་བའི་གྲགས་པ་དང་ཞེས་པའི་
ལུང་གཉིས་པ་གསུངས་པར་ཐལ། འདིག་རྟེན་ན་རྒྱ་བ་གཉིས་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་མོང་
ཅན་རྒྱ་བའི་སྐྱུ་བ་བརྗོད་རུང་དུ་སྐྱབ་པའི་སྟེན་མོང་མིན་པར་གོ་བའི་ཆེད་དུ། ལུང་དང་པོ་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དམ་བཅའ་ལྟར་སྤྱང་གི་དཔེ་ཡོད་ཉིད་ཁོ་ན་ལ་གྲགས་པས་གཞོད་པའི་དབང་
དུ་བྱས་ནས་དེ་སྐད་དུ་ལུང་གཉིས་པ་བཤད་པ་མིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་གྲགས་པས་གཞོད་པ་བཞིན་
དུ་དུ་རྟག་ཤིང་གི་སྐྱུ་བ་བརྗོད་རུང་མིན་པར་དམ་བཅའ་པ་ལ་ཡང་གྲགས་པས་གཞོད་དོ། །ཞེས་
གྲགས་པས་གཞོད་པའི་སྤྱི་ལོ་མཚན་ཉིད་བསྟན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་མོང་ཅན་འདོད་རྒྱལ་
བའི་རྒྱ་བའི་སྐྱུ་བ་བརྗོད་མི་རུང་དུ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་སྟེན་མོང་མ་ཡིན་པར་སྟོན་པའི་དུས་སུ་འདོད་
རྒྱལ་བའི་རྒྱ་བའི་སྐྱུ་བ་བརྗོད་རུང་དུ་སྐྱབ་པའི་མ་སྟེན་དཔེ་བརྟན་སྟོད་པའི་ངོར་མེད་ཅེས་བཤད་པ་
ནི། རྟགས་སྟེན་མ་མི་མ་སྟེན་སྟོགས་ལ་མི་འཇུག་པར་སྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་རོ། །

ཙ་བ། འདིར་ཡང་ག་ལུར་དེལ་སོགས་ལ།

འདིག་རྟེན་ན་ནི་མཐོང་བའི་ཕྱིར།

བརྟན་ལས་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་ལ།

ཐུན་མོང་མེན་པ་ཉིད་ཀྱང་ཅི། ༡༡༩

རི་མོང་ཅན་རྒྱ་བའི་སྐྱས་བརྗོད་རུ་བྱས་པའི་མཐུན་དཔེར་རྒྱ་བར་གྲགས་ཐེན་ཁོན་
དགོས་པ་འདིར་ཡང་ཆོས་ཅན། མཐུན་དཔེ་མེད་པས་རྟགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། ག་བྱར་དང་དུལ་ཚུ་ལ་སོགས་ལ་^[1]འདི་ག་རྟེན་ན་རྒྱ་བའི་སྐྱ་སྦྱོར་བ་མཐོང་བའི་བྱིར།
རྟགས་མ་གྲུབ་ན། རྒྱ་བའི་སྐྱ་ཆོས་ཅན། རི་མོང་ཅན་ཁོན་ལ་ཐུན་མོང་མེན་པ་ཉིད་རུ་འཇུག་པ་ཉིད་
ཀྱང་འཐད་པ་ཅི་ཡང་མེད་པར་ཐལ། བརྗོད་དབང་ལས་འཇུག་པར་འགྱུར་བའི་སྐྱ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཅ་ག། གལ་ཏེ་ལ་ལར་དེ་གྲུབ་ན། །

དེ་ནི་དངོས་སྟོབས་ལས་གྲུབ་ཡིན། །

གྲགས་གྲུབ་ཁས་ལེན་.....། །

གལ་ཏེ་རི་མོང་ཅན་ལ་ལ་ཁོན་རྒྱ་བའི་སྐྱ་དེ་འཇུག་པ་གྲུབ་ན། རྒྱ་བའི་སྐྱ་དེ་ནི་དངོས་
པོའི་སྟོབས་ལས་འཇུག་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །གལ་ཏེ་རི་མོང་ཅན་ལ་གྲགས་པས་གྲུབ་
པར་ཁས་ལེན་ནོའི་ཞེན།

ཅ་ག།རི་མོང་ཅན། །

མ་ཡིན་པ་ལའང་བརྗོད་མེད་བྱིར། ༡༡༩

རྒྱ་བའི་སྐྱས་ཆོས་ཅན། རི་མོང་ཅན་མ་ཡིན་པ་ལའང་གྲགས་པའི་དབང་གིས་འཇུག་རུང་
ཡིན་པ་ཐོག་དུ་མེད་པར་ཐལ། རི་མོང་ཅན་ལ་དེ་ལྟར་འཇུག་པ་གང་ཞིག་འདོད་པ་ཅམ་གྱི་རྗེས་
སྤྱུ་བྱེད་པའི་སྐྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། རི་མོང་ཅན་གྲགས་དབང་གིས་རྒྱ་བའི་སྐྱས་བརྗོད་རུང་
དུ་སྐྱབ་པའི་མཐུན་དཔེ་མེད་པ་ཉམས་སོ། །

གཉིས་པ་། གྲགས་པའི་དབྱེ་བ་ཀེལ་(གཉིས)། ལྷ་མཚན་ཅན་གྱི་སྐྱ་ལུལ་ངེས་པར་བསྟན་པ་དང་།

[1] དཔེ་རིང་། སོགས་པའི།

རྒྱ་མཚན་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྤྲ་ཡུལ་མ་དེས་པར་བསྟན་པའོ།

དང་པོ་༼རྒྱ་མཚན་གྱི་སྤྲ་ཡུལ་དེས་པར་བསྟན་པ་༽ཞི། ག་བྱར་སོགས་ལ་ཡིད་ཚིམ་པ་དང་དཀར་བ་
ལ་སོགས་པ་རྒྱ་མཚན་དེས་པའི་དངོས་པོ་ཡོད་པས་དེ་དག་ལ་རྒྱ་བའི་སྤྲ་དངོས་པོའི་རྒྱ་མཚན་
གྱིས་འབྲུག་པ་ཡིན་པས། གྲགས་དབང་གིས་རྒྱ་བའི་སྤྲས་བརྗོད་རྩང་དུ་སྤྲུབ་པའི་མཐུན་དཔེར་
མི་རྩང་ངོ་ཞེན།

ཅ་ག དངོས་པོ་ལ་ནི་གྲུབ་པ་དེ།

རི་པོང་ཅན་ལ་འང་བརྒྱུག་པ་མེད།

ག་བྱར་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་ལ་རྒྱ་བའི་སྤྲ་འབྲུག་པའི་རྒྱ་མཚན་གྲུབ་པ་དེ་རི་པོང་
ཅན་ལ་ཡོད་དམ་མེད། དང་པོ་ལྟར་ན། རི་པོང་ཅན་ལ་འང་རྒྱ་བའི་སྤྲ་དངོས་པོའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་
འབྲུག་པ་མེད་པར་ཐལ། ཡིད་ཚིམ་པ་དང་། དཀར་བ་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
རི་པོང་ཅན་རྒྱ་བའི་སྤྲས་བརྗོད་རྩང་དུ་སྤྲུབ་པ་རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་སྤྲའི་བརྗོད་རྩང་སྤྲུབ་པའི་དོན་
དུ་སོང་བས་དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་མཐུན་དཔེ་མེད་པ་ཉམས་སོ།

ཅ་ག དངོས་དེ་མེད་ན་.....།

གལ་ཏེ་རྒྱ་བའི་སྤྲ་འབྲུག་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱི་དངོས་པོ་དེ་དག་རི་པོང་ཅན་ལ་མེད་དོ་ཞེན།

ཅ་གརི་ཅན་ལ།

བརྒྱུག་ཀྱང་ཉེས་པ་ཡོད་མ་ཡིན། ༥

རི་པོང་ཅན་ལ་རྒྱ་བའི་སྤྲ་འབྲུག་པ་མེད་ཀྱང་ཉེས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱ་བའི་
སྤྲ་དེ་རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་སྤྲ་གང་ཞིག དེ་འབྲུག་པའི་རྒྱ་མཚན་རི་པོང་ཅན་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཉེས་པ་༼རྒྱ་མཚན་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྤྲ་ཡུལ་མ་དེས་པར་བསྟན་པ་༽ལ། (གསུམ)། བསྟན་པ་དང་། ཚད་སྤང་
དང་། དོན་བསྟུ་བའོ།

དང་ལོ་༼བརྒྱུད་པ༽ཀྱི།

ཙ་པ། དེའི་ཕྱིར་དངོས་ངེས་མེད་བན་ཅན། །

སྤྱ་ལས་བྱུང་བའི་ཚས་རྣམས་ཀྱི། །

རུང་བ་དོན་རྣམས་ཉིད་ཡིན་ཏེ། །

འདོད་ལ་གོགས་བྱེད་མེད་ཕྱིར་རོ། ༥༥

རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་སྤྱ་རྒྱ་མཚན་མེད་པར་མི་འཇུག་པ་དེའི་ཕྱིར། དངོས་པོའི་དབང་གིས་
འཇུག་པའི་ངེས་པ་མེད་པའི་བན་ཅན་གྱི་རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྤྱ་ལས་བྱུང་བའི་ཚས་རྣམས་ཀྱི་བརྗོད་
རུང་^[1]དོན་རྣམས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྤྱ་འདོད་པས་འཇུག་པ་ལ་
གོགས་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་༼རྫོང་སྤྱོད་ཀྱི༽

ཙ་པ། གལ་ཏེ་ལ་ཡར་དེ་གྲུབ་ན། །

གལ་ཏེ་ག་བྱུར་སོགས་ལ་ཡར་རྒྱ་བའི་སྤྱ་དེ་འཇུག་པར་བན་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་ཡར་གྲུབ་
པས་དེའི་རྫོང་མ་ཐུན་དཔེ་མེད་པ་མ་གྲུབ་པོ་ཞེས།

ཙ་པ། དེ་ནི་དངོས་སྟོབས་ལས་གྲུབ་ཡིན། །

བན་སྤྱོད་པའི་རྫོང་བའི་སྤྱ་དེ་ནི་ག་བྱུར་སོགས་ལ་ཡར་དངོས་པོའི་སྟོབས་ལས་གྲུབ་པ་
ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་རྫོང་དེ་དག་^[2]འི་ཐོང་ཅན་དངོས་དབང་གིས་རྒྱ་བའི་སྤྱ་ས་བརྗོད་རུང་ཏུ་སྤྱ་བ་
པའི་མ་ཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཙ་པ། གྲགས་པས་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་ན། །

[1] དཔེ་རིང་། རུང་དུ་དོན།

[2] དཔེ་རིང་། དེ་དག་གི།

གལ་ཉེ་དེ་དག་ལ་རྒྱ་བའི་སྤྱ་གྲགས་བསམ་བྱུང་པར་ཁས་ལེན་ནོ་ཞེ་ན།

ཙ་བ། དེ་ལོང་ཅན་ལའང་བསྒྲོག་མེད་ཕྱིར། 196

དེ་ལོང་ཅན་ལའང་བརྟུང་སྤྱོད་པའི་རོང་རྒྱ་བའི་སྤྱ་གྲགས་བའི་དབང་གིས་འཇུག་པ་ལྟོག་ཏུ་
མེད་པར་ཐལ། དེའི་རོང་དོན་སྤྱ་མ་ལ་གྲགས་བའི་དབང་གིས་འཇུག་པ་གང་ཞིག་སྤྱི་ཕྱི་གཉིས་
ཀའི་རྫོང་བྱེད་ཏུ་འཇུག་པ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ཅི་ཞིག་གྲུབ་ཅེ་ན།

ཙ་བ། རུང་བ་ཉིད་དེ་འགོག་པ་ལ། །

བརྟུང་འགོག་མེད་ལས་སྦྱེས་པ་ཡི། །

གྲགས་པ་ཞེས་བྱའི་རྗེས་སུ་དབག །

རུང་བ་ཡུལ་ཅན་གྱིས་གཞོད་བྱེད། 197

དོན་ཐམས་ཅད་ལ་རྒྱ་བའི་སྤྱས་བརྟུང་ཏུ་རུང་བ་ཉིད་དགག་མི་རུས་པར་ཐལ། དེ་འགོག་པ་
ལ་དོན་གང་ལ་ཡང་འདོད་པས་^[1]བརྟུང་སྤྱོད་པའི་སྤྱ་གྲགས་བའི་དབང་གིས་སྦྱེས་པ་ཡི་གྲགས་པ་
ཞེས་བྱ་བའི་རྗེས་སུ་དབག་པ་བརྟུང་ཏུ་གྱུ་ལ་ཅན་གྱིས་གཞོད་པ་བྱེད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་དོན་བསྟན་པའི་(གཉིས)། དངོས་དང་། དེ་དག་གིས་གྲུབ་པའི་དོན་ནོ། །

དང་པོ་དངོས་ཀྱི།

ཙ་བ། འདིས་ནི་བརྟུང་རྗེས་འཇུག་པ་ཡི། །

སྤྱ་རྣམས་ལ་ནི་དོན་དེས་པ། །

ཡོད་མིན་ཅེས་བརྟུང་དེ་དག་རྣམས། །

དེར་འགོག་པ་ནི་འགལ་པ་ཡིན། 198

སྤྱར་བཤད་པའི་རིགས་པ་འདིས་ནི་ཆོས་ཅན། རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྤྱ་དེ་དག་རྣམས་དོན་ཐམས་ཅད་

དེར་འབྲུག་ཏུ་རུང་བ་འཁོག་པ་ཚད་མ་དང་འགལ་བར་བསྟན་བཡིན་ཏེ། བདེ་མེས་སྤུ་འབྲུག་པའི་
 རྫོང་བྱེད་སྤྱ་ནམས་ལ་བརྟེན་བྱའི་དོན་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་བཤེད་པ་མིན་ནི་ཞེས་བརྟེན་པའི་བྱིར།
 གཉིས་པ་ཉིད་གཉིས་ཀྱི་ཐུབ་པའི་དོན་ཀྱི།

ཙམ། དེས་ནི་རྒྱ་མཚན་ཅན་སྤྱི། །

དོན་ནམ་སྤྱ་ནམས་ཀྱི་ནི་དོན། །

དོན་དམ་བཤེད་འཁོག་པ་ལ། །

གཞོད་པ་མེད་པར་བསྟན་བཡིན། ། ༡༥

སྤུ་འདོད་པས་འབྲུག་པར་བསྟན་པ་དེས་ནི་ཚུ་ཅན་ཅན། རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་སྤྱི་བརྟེན་
 བྱའི་དོན་ནམ། འདོད་རྒྱལ་པའི་སྤྱ་ནམས་ཀྱི་བརྟེན་བྱའི་དོན་དོན་དམ་པར་བྱུང་བཤེད་འཁོག་པ་
 ལ་ཚད་མས་གཞོད་པ་མེད་པར་བསྟན་བཡིན་ཏེ། དེ་དག་དོན་དམ་པར་མ་བྱུང་བར་བསྟན་པའི་
 བྱིར། འདོད་པས་སྤྱར་བྱེད་མི་རུང་བའི་རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་སྤྱི་འགའ་ཡང་སྤྱི་དམ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྫོང་
 བྱེད་ཐམས་ཅད་འདོད་པ་ཅམ་ལ་རག་ལས་པའི་བྱིར་དོ། །

དོན་རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་སྤྱི་ཡུལ་ངེས་པར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྫོང་བྱེད་ཐམས་ཅད་
 འདོད་རྒྱལ་པའི་སྤྱི་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེན། མིང་གང་ལས་ལྟོ་ལྟོ་ཞེན་ཞབས་ཞུས་པའི་སྤྱི་འབྲུག་མེད་བྱེད་
 འབྲུག་པའི་མིང་དེ་དོན་དེ་ཉིད་ཀྱི་དངོས་མིང་ཡིན་པས་ཡུལ་ངེས་པ་ཞེས་བྱ་ཡི། དེའི་མིང་དེ་ཉིད་དོན་
 གཞན་ལ་སྤྱར་བྱེད་མི་རུང་བའི་སྤྱི་ཅིང། འདོད་རྒྱལ་པའི་སྤྱི་ཡིན་པའི་རྫོང་བྱེད་ཀྱང་མི་སྤྱི་དོ། །

གསུམ་པ་ཉིད་ཐམས་ཅད་དུ་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཀྱི་ལ་(གཉིས)། གྲགས་པ་མེས་དབག་ལས་ཐ་
 དང་བྱེད་བྱས་པའི་དགོས་པ་དང། ཡིད་ཆེས་དང་གཉིས་ཀ་ཐ་དང་བྱེད་བྱས་པའི་དགོས་པ་ལོ། །

དང་པོ་ཉིད་གསུམ་པ་མེས་དབག་ལས་ཐ་དང་བྱེད་བྱས་པའི་དགོས་པ་ཀྱི།

ཙམ། དེས་ན་ཡུལ་གྱི་བྱེད་པར་ནི། །

བསྟན་ཕྱིར་གྲགས་པ་རྗེས་དཔག་ལས། །

ཕྱི་རོལ་གྱུར་པ་མ་ཡིན་ཡང། །

ཐ་དད་བྱས་ཡིན་སྲ་མ་བཞིན། ། ༡༣༠

གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་རྗེས་དཔག་ལས་ཕྱི་རོལ་གྱུར་པ་མ་ཡིན་ཡང། སྲ་མ་ཡིད་ཆེས་
རྗེས་དཔག་སེལ་བྱེད་ཅ་བའི་དབྱེ་བ་འཆད་པའི་སྐབས་དེར་རྗེས་དཔག་ལས་ཐ་དད་དུ་བསྟན་པ་
བཞིན་དུ་ཐ་དད་དུ་བྱས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་གི་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་
པར་བསྟན་པའི་ཆེད་དུ་བྱས་པ་དེས་ནའི་ཕྱིར། རྗེས་དཔག་ཙམ་གྱི་གཞལ་བྱ་གཞིར་བྱས་ནས་
འདོད་པ་ཙམ་གྱི་རྗེས་སུ་བྱེད་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་གི་ཡུལ་དུ་ཤེས་
པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ཁྱེད་ཆེས་དང་གཉིས་ཀྱི་ཐ་དད་དུ་བྱས་པའི་དགོས་པ་ཤིན། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྒང་གིས་ཡིད་
ཆེས་དང། གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་གཉིས་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་བསྟན་པའི་ཆེད་དུ་རྗེས་དཔག་ཙམ་
ལས་ལོགས་སུ་སློབ་པ་ཡིན་པ་གང་ལས་ཤེས་ཤིན།

ཙམ། གྲུབ་པ་ཐ་དད་བཤད་པ་ལ། །

དགོས་པ་བསྟན་ཕྱིར་འདི་གཉིས་ནི། །

རྒྱ་དང་བཅས་པར་རབ་བརྗོད་དེ། །

རྗེས་དཔག་གཉིས་པོ་དེ་རྗེས་དཔག་གྱུར་ཕྱིན་པ་ཡིན་ཀྱང་ཅ་བའི་དབྱེ་བ་འཆད་པའི་
སྐབས་དེར་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་བསྟན་པའི་ཆེད་དུ་རྗེས་དཔག་ཙམ་ལས་ཐ་དད་དུ་བཤད་པ་ཡིན་
ཏེ། དེར་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་གོ་བའི་དགོས་པ་དེ་ནི་ད་བསྟན་ཅིང་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དུ་རྗེས་དཔག་
འདི་གཉིས་གནོད་ཚུལ་རྒྱ་མཚན་དང་བཅས་པར་^[1]རབ་དུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་

[1] ལྷ་ཆ། བཅས་པ།

ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་མིན་ན། གཞོད་ཚུལ་རྒྱ་མཚན་དང་བཅས་པ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་གཞན་
 ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། གཞལ་བུའི་དོན་ཅན་གྱི་ཆད་མ་དག་མེད་
 དོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་དམ་བཅས་པ་ཅམ་གྱི་འགལ་བ་ཡིན་ལ། ཞེས་དམ་བཅས་པ་ཅམ་ནས་གཞོད་
 པ་འབབ་ཚུལ་དང་། གང་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྗེས་སུ་དབག་པ་མེད་ལ། སྤྲ་ལས་བྱུང་
 བའི་གྲགས་པ་དང་འགལ་བས་བསལ་བ་དེ་ཡང་རྟོགས་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དངོས་པོའི་དབང་གིས་
 གཞོད་པ་མ་ཡིན་གྱི་གྲགས་པའི་དབང་གིས་གཞོད་དོ་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །

ཙམ། མངོན་སུམ་རྗེས་དབག་གཞོད་ལ་མིན། །༡༣༡

སྐབས་དེར་མངོན་སུམ་དང་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དབག་ཆད་མས་དམ་བཅའ་ལྟར་སྤང་གི་
 དོན་ལ་གཞོད་པ་ལ་གཞོད་ཚུལ་རྒྱ་མཚན་དང་བཅས་པ་རྒྱས་པར་སྟན་པ་མིན་པ་ལ་རྒྱ་མཚན་
 ཡོད་དེ། སྐབས་དེར་དེ་གཉིས་ཀྱི་གཞོད་ཚུལ་མདོ་ཅམ་ཞིག་བསྟན་⁽¹⁾བཞེད་ལ། དེ་ཅམ་ཞིག་
 རྟོགས་སྤྲ་བས་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གཞོད་ཚུལ་བསྟན་ན་
 ཡང་། དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཆད་མ་གཉིས་ཀྱི་གཞོད་ཚུལ་མདོ་ཅམ་རྟོགས་སྤྲ་བས་ཀྱང་སྐབས་དེར་
 མ་བསྟན་ནོ། །

མངོན་སུམ་གྱིས་མ་བསལ་བའི་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

གསུམ་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་མ་བསལ་བའི་ཚུལ་ལ་(གསུམ།) མངོན་སུམ་གྱིས་གཞོད་པའི་ཚུལ་
 དང་། དོན་སྟོས་པའི་དགོས་པ་དང་། མཉན་བྱ་སྟོས་པའི་དགོས་པའོ། །

དང་པོ་༼མངོན་སུམ་གྱིས་གཞོད་པའི་ཚུལ་༽ནི།

ཙམ། མངོན་སུམ་གྱིས་གཞོད་པའི་ལ་ཡང་།

མངོན་སུམ་གྱིས་དམ་བཅའ་ལྟར་སྤང་གི་དོན་ལ་གཞོད་པ་འདི་ལ་ཡང་བརྗོད་པར་བྱ་བ་དུ་
མ་ཡོད་དེ། རིགས་པ་རྒྱས་བར་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

ཙ་བ། སྤྱི་དུ་མའི་དངོས་ཉིད་དུ།

གྲགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་གང་ཞིག།

སྤྱོད་གས་སུ་ནི་སྤང་བ་ཡི། ༡༣༡

སྤྱོད་སྤྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར།

སྤྱི་བྱས་མི་རྟག་མོགས་ཐོག་པ་ཐ་དད་དུ་མའི་དངོས་པོ་ཉིད་དུ་གྲགས་པའི་ཐ་དད་པའི་
ངོ་བོ་ཉིད་གང་ཞིག་ཡིན་པའི་ཐ་དད་ཀྱི་ཆ་དེ་དག་སྤྱོད་དམ་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་
གྲུབ་ན་བྱས་མི་རྟག་^[1]མོགས་སྤྱལ་མགོའི་གདེངས་ཀ་བཞིན་དུ་སྤྱོད་གས་སུ་སྤང་བ་ཡི་ཉན་པའི་
སྤྱོད་སྤྱེ་དགོས་པ་ལ་དེ་སྤྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཉིན་སྤྱོད་པའི་དགོས་པ་ཉི།

ཙ་བ། ཉན་ལ་གཉིས་མེད་སྤང་གྱུར་པ།

དེ་དོན་དོན་བཤད་.....།

མངོན་སུམ་དོན་དང་ཞེས་བཤད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཉན་ཤེས་མ་འཁྲལ་བ་ལ་སྤྱད་
སྤྱི་ཆས་དེ་དག་གཉིས་སུ་སྤང་བ་མེད་པར་སྤང་བར་འགྱུར་བའི་གཟུང་དོན་དེ་དོན་དམ་པར་
གྲུབ་པར་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར།

ཙ་བ།འདི་ཉིད་ནི།

སྤང་ན་མངོན་སུམ་གྱིས་གཞོད་འགྱུར། ༡༣༢

ཉན་ཤེས་མ་འཁྲལ་བ་ལ་སྤྱི་གསལ་གཉིས་སུ་མེད་པར་སྤང་བའི་དོན་རང་མཚན་འདི་ཉིད་

[1] དཔེར་དུ། མི་རྟག་སྤྱལ་མགོའི།

ཆོས་ཅན། སྐྱལ་མེད་དོ་ཞེས་སྤོང་ན་མངོན་སུམ་གྱིས་གཞོད་པར་འགྱུར་ཏེ། སྐྱལ་མངོན་སུམ་
གྱིས་བྱབ་པའི་བྱིར།

ཙམ། རོ་བོ་དེ་ཉིད་དེ་ལ་དོན། །

ལྷག་མ་ལྡོག་པའི་མཆན་ཉིད་ཅན། །

སྤྱི་ནི་དངོས་མེད་རོ་བོ་ཡིན། །

དེ་བྱིར་དེ་དབང་སྤྱོད་ཡུལ་མིན། ། ༡༣༤

རོ་བོ་དེ་ཉིད་ཆོས་ཅན། དོན་ཞེས་པའི་སྐྱུས་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། སྐྱེད་ལ་དོན་དམ་
པར་བྱབ་པའི་བྱིར། ལྷག་མ་ལྡོག་པའི་མཆན་ཉིད་ཅན་གྱི་བྱས་མི་རྟག་གི་ཐ་དད་ཀྱི་ཆ་དེ་དག་
ཆོས་ཅན། སྐྱལ་དོན་དམ་པར་བྱབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་མེད་པའི་རོ་བོར་གྱུར་པའི་སྤྱི་ཡིན་
པའི་བྱིར། དེ་དབང་བོའི་མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་དོན་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་མིན་པར་ཐལ། དངོས་མེད་ཡིན་
པ་དེའི་བྱིར།

གསུམ་པ་༼མཉན་བྱ་སྟོས་པའི་དགོས་པ་༽ལ་(གཉིས)། དངོས་དང་། ཚད་སྤང་དོ། །

དང་པོ་༼དངོས་༽ནི། མངོན་སུམ་གྱི་བསལ་བ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་སྐྱེད་མེད་དོ་ཞེས་སྟོས་
པས་ཆོག་མོད་སྐྱུ་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེན།

ཙམ། དེས་ན་སྤྱི་ཡི་ཆོས་རྣམས་ནི། །

མངོན་སུམ་མིན་པར་བྱབ་པའི་བྱིར། །

སྤོང་ཡང་གཞོད་པ་ཡོད་མིན་ཞེས། །

མཉན་བྱ་སྟོས་པས་བསྟན་པ་ཡིན། ། ༡༣༥

མངོན་སུམ་གྱི་བསལ་བའི་དབང་། སྤྱི་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་མཉན་བྱའི་སྐྱེད་སྟོས་པ་
དགོས་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། ཉན་ཤེས་ཀྱིས་གཟུང་དུ་མི་རུང་བའི་སྤྱིའི་ཆོས་རྣམས་སྐྱལ་

མེད་དོ། །ཞེས་སྤྲོང་ཡང་ཉན་ཤེས་མངོན་སུམ་གྱིས་གནོད་བ་ཡོད་བ་མིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པའི་
 ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་མེད་དོ་ཞེས་སྤྲོང་ཡང་དེས་གནོད་བ་མེད་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་སྤྱིའི་
 ཆོས་རྣམས་ཉན་ཤེས་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་མིན་པར་བྱལ་བའི་བྱིར། དེར་ཐལ། སྤྱབ་ཟིན་བ་དེས་
 བའི་བྱིར། ཡང་ལྷོག་བས་བྱེ་བའི་མི་རྟག་བ་དང་བདག་མེད་སོགས་སྤྱོད་མེད་དོ་ཞེས་སྤྲོང་ཡང་།
 ཉན་ཤེས་མངོན་སུམ་ཆད་མས་གནོད་བ་མེད་དོ། །ཞེས་རྟགས་སྤྱབ་དང་བཅས་བ་སྦྱར་རོ། །སྤྱིས་
 ཆོས་མེད་དོ་ཞེས་བ་ཅམ་ཞིག་བསལ་བའི་དཔེར་བསྟན་ན། སྤྱ་རྟག་བར་མེད་བ་ཡང་ཉན་ཤེས་
 གྱིས་བསལ་བར་དོགས་བ་སྤྱེ་བས་མཉན་བྱ་ཞེས་སྒྲོས་སོ། །འོ་ན་སྤྱ་རང་མཆོན་མེད་དོ་ཞེས་
 སྒྲོས་བས་ཆོག་མོད་ཅེ་ན། དེས་ཀྱང་དོགས་བ་མི་ཆད་དོ། །

གཉིས་བ་ཁྱེད་སྤྱོད་ཀྱི། འོ་ན་མཉན་བྱའི་སྤྱིས་སྤྱར་བྱུར་པའི་མི་རྟག་བ་སོགས་ཀྱང་བཞིན་
 བའི་བྱིར། མཉན་བྱའི་སྤྱིས་སྒྲོས་ཀྱང་དེ་དག་མེད་བ་མངོན་སུམ་གྱིས་བསལ་བ་ཡིན་པའི་དོགས་
 བ་མི་ཆད་བས་སྤྱ་རང་མཆོན་མེད་དོ། །ཞེས་བ་ཅམ་ཞིག་བཞིན་དེགས་སོ་ཞེ་ན།

ཅུ་པ། རྣམ་ཀུན་བཞིན་བྱའི་དངོས་མིན་བྱིར། །

བྱལ་བས་དེ་ལ་བརྟེན་བྱིར་དང་། །

རང་མཆོན་ཞེས་པའི་སྤྱིས་ཀྱང་རྣམ་བ་ཀུན་ཏུ་རང་མཆོན་ཁོ་ན་བཞིན་བྱའི་དངོས་པོར་
 བྱེད་བ་མིན་པར་ཐལ། དེས་སྤྱི་མཆོན་ཡང་བཞིན་པའི་བྱིར། མཉན་བྱའི་སྤྱིས་བསྟན་བ་ལ་དགོས་
 བ་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། སྤྱ་དེ་ལ་མཉན་བྱའི་སྤྱིས་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། ཉན་ཤེས་དེ་ལ་
 བརྟེན་ནས་བྱལ་བའི་བྱིར་རལ། ཡང་ན་དེ་ཉན་ཤེས་གྱིས་བྱལ་བས་ཉན་ཤེས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་
 སོག་ཕྱོགས་ལ་གནོད་པའི་བྱིར།

ཅུ་པ། དེ་ཡི་སྟོབས་གྱིས་གནོད་པའི་བྱིར། །

མཉན་བྱས་དབང་པོའི་སྤྱོད་ཡུལ་བཤད། ། ༡༣༦

མཉན་བྱའི་སྤྱི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱོད་ལུལ་བཤད་བ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྤྱི་
མཉན་བྱ་ཡིན་པ་དེ་ཉན་ཤེས་ཀྱིས་བྱུང་བ་ཡི་སྤྱོད་སྤྱི་སྤྱི་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པ་ལ་གཞིན་པར་
ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིད།

གཞི་གང་ལ་ཆད་མས་མ་བསལ་བ་བཤད་བ།

གཉིས་པ་གཞི་གང་ལ་ཆད་མས་མ་བསལ་བ་བཤད་བ་ལ་(གཉིས)། རང་རྟེན་ལའོ་ཞེས་སྤྱི་པའི་
དགོས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་བ། བྱུང་གཞི་མ་བྱུང་བ་སོགས་ཕྱོགས་སྤྱོད་དུ་མི་སྤྱོད་པའི་རྒྱ་མཚན་
ཅོ། །དང་པོ་། རང་རྟེན་ལའོ་ཞེས་སྤྱི་པའི་དགོས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་བ་ཀྱི་ལ་(གཉིས)། ཡོངས་གཙོ་དེ་གཉིས་པ།
རྣམ་པའི་ཆེད་ཀྱི་དགོས་པ། རྟོན་བསྐྱུ་བའོ། །

དང་པོ་། ཡོངས་གཙོ་དེ་གཉིས་པ་ཀྱི། མངོན་སུམ་ལ་སོགས་པས་མ་བསལ་བ་ཞེས་སྤྱི་
པས་ཆོག་མོད། རང་རྟེན་ལའོ་ཞེས་སྤྱི་པའི་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེས།

ཅ་བ། ཀྱན་ཏུ་ཆོལ་བ་བདག་ཉིད་ཀྱི།

བསྐྱུ་བྱར་འདོད་པའི་ཆོས་གང་ཡིན། །

ཆོས་དེ་ལྟར་ལ་གཞིན་འགྱུར་གྱི།

ཆོས་གཞན་གྱི་ནི་ཆོས་ཅན་མིན། ། ༡༣༥

རང་རྟེན་ལའོ་ཞེས་སྤྱི་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཆོད་པའི་དུས་ཀྱན་ཏུ་ཆོལ་བ་བདག་ཉིད་
ཀྱིས་བསྐྱུ་བྱར་འདོད་པའི་བསྐྱུ་བྱའི་ཆོས་གང་ཡིན་པའི་ཆོས་དེ་དང་ལྟར་ལ་གཞིན་འགྱུར་གྱི་
དེ་ལ་གཞིན་འགྱུར་སྤྱི་བསྐྱུ་བྱའི་གཞིན་པར་འགྱུར་གྱི། ཡོངས་མེད་ཀྱི་ཆོས་གཞན་གྱི་ཆོས་
ཅན་ལ་གཞིན་པས་^[1] སྤྱི་བསྐྱུ་བྱའི་གཞིན་པ་མིན་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིད།

[1] ལྟར་གསུངས་པའི་ཐུག་པ་

ཅ་བ། གཞན་དུ་ཆོས་ཅན་གཞན་ལ་ནི།

གནོད་ཀྱང་འདི་ལ་ཅི་ཞིག་བཀག་པ།

འབྲེལ་མེད་ལ་གནོད་པས་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་མི་གནོད་པར་ཐལ། སྐབས་གཞན་དུ་ཆོས་
ཅན་གཞན་ལ་གནོད་ཀྱང་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་འདི་ལ་ཅི་ཞིག་ཀྱང་བཀག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་
མེད་གཞན་ལ་གནོད་པས་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་མི་གནོད་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་རང་རྟེན་ལ་ཞེས་
སྒྲོས་མི་དགོས་པར་ཐལ། དེ་སྤར་རང་ཉིད་འདོད་པ་ཞེས་པའི་ཆོག་ལས་རྟོགས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་ཞེན།

ཅ་བ། དོན་འདི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་རྟོགས་ཀྱང་།

རང་གི་ཆོས་ཅན་སྒྲོས་པས་ནི། ༡༣༤

ཆོས་ཅན་ལ་ནི་གནོད་པས་ཀྱང་།

གནོད་འགྱུར་ཞེས་ནི་གྲུབ་དོན་ཏེ།

རི་སྐད་བཤད་པའི་དོན་འདི་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་ཟིན་ཀྱང་། རང་
གི་རྟེན་ཆོས་ཅན་ཞེས་སྒྲོས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེས་རང་གི་རྟེན་ཆོས་ཅན་ལ་གནོད་
པས་ཀྱང་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གནོད་པར་འགྱུར་ཞེས་གྲུབ་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཅ་བ། རྟེན་ནི་འགལ་བར་གྱུར་བ་ཡིས།

དེ་བརྟེན་པ་ནི་འགལ་བའི་ཕྱིར། ༡༣༥

རང་གི་རྟེན་གཞི་ཆོས་ཅན་ལ་གནོད་ན་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གནོད་པར་ཐལ། རྟེན་གཞི་
ཆོས་ཅན་གྲུབ་པར་འགལ་ཞིང་ཁེགས་པར་གྱུར་བ་ཡིས། དེ་ལ་ངེས་པར་བརྟེན་དགོས་པའི་ཆོས་
གྲུབ་པར་འགལ་ཞིང་ཁེགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་༼རྣམ་ཐབས་ཀྱི་དགོས་པ་༽ལ་(གསུམ)། དགོས་པ་དངོས་དང་། ཚད་སྤང་དང་། དེ་རིགས་
གཞན་ལ་འང་མཚུངས་པར་བསྟན་པའོ།

དང་པོ་༼དགོས་པ་དངོས་ཀྱི༽

ཙ་བ། གཞན་དུ་དེ་ལྟའི་རྣམ་ཅན་ཆོས།

བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་པའི་བྱིར།

དེ་གཞོན་ཉིད་ཡིན་པར་སེམས་པ།

དེས་ན་རང་གི་ཆོས་ཅན་སྟོས། ༡༧༠

རང་གི་རྟེན་ཆོས་ཅན། ཞེས་སྟོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཆོགས་དོན་དེ་ལ་གཞོན་པའི་
སྟོ་ཁོ་ན་ནས་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གཞོན་པ་ཉིད་ཡིན་པར་སེམས་པ་སྟོག་པའི་ཆེད་དུ་སྟོས་པ་
དེས་ནའི་བྱིར། རང་རྟེན་ལ་ཞེས་སྟོས་པ་ལས་གཞན་དུ་ན། སྟོ་དེ་ལ་གཞོན་པ་ཁོ་ནས་དམ་བཅའ་
ལ་གཞོན་པ་ཡིན་ནོ་སྟེ་པའི་དོགས་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་
ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོགས་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་བྱིར། དེ་ལ་འདིར་རང་རྟེན་
ཞེས་སྟོས་པའི་དགོས་པ་ནི། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་རང་ཉིད་གང་ལ་བརྟེན་པའི་གཞི་ཆོས་ཅན་ཆད་
མས་ཞེགས་ན་^[1]ལ་གྲུལ་བཀག་པའི་ཆོགས་པ་མི་སྲིད་ཅིང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱང་ཞེགས་པར་
འགྱུར་བས། སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གཞོན་པའི་ལག་ལ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་
དང་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་ཆོས་ཅན་འབའ་ཞིག་པ་བཀག་པས་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གཞོན་པའི་ལག་
ལ་བར་འགྱུར་པའི་ལོག་རྟོག་དགག་པའི་ཆེད་དུ་ཡང་སྟོས་སོ། །

དེ་ལ་ཆོས་ཅན་འབའ་ཞིག་པ་ཇི་ལྟ་བུ་དེ་བཀག་པས་ཉེས་པར་མི་འགྱུར་པའི་དོན་ཅི་ཡིན་
ཞེ་ན། དངོས་པོར་གྱུར་པའི་ནམ་མཁའ་ཆོས་ཅན། ཉག་པའི་རྩས་མ་ཡིན་ཏེ། ཡོན་ཏན་དོན་གཞན་
གྱི་རྟེན་མི་བྱེད་པའི་བྱིར་ཞེས་བཀོད་པ་ན། དངོས་པོར་གྱུར་པའི་ནམ་མཁའ་ནི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་
གྱི་རྟེན་གཞི་མ་ཡིན་པས་འབའ་ཞིག་པ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་བཀག་ཀྱང་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གཞོན་པའི་ཉེས་

[1] དཔེ་རིང་། ཞེགས་ནས།

བར་མི་འགྱུར་ཏེ། དངོས་གྱུར་གྱི་ནམ་མཁའ་ཁེགས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཤུག་ཤུག་ཁེགས་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་
 འགྱུར་ཞིང། དེ་ཁེགས་ན། དེ་ཤུག་ཤུག་གིས་སྤོང་བ་བདེ་བླག་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་
 རྣམ་མཁའ་ཅམ་ཞོ་ལ་བྱི་ཞོ་ལ་གཉིས་ཀ་ལ་མ་ཐུན་སྤང་དུ་གྲུབ་པར་བྱས་ནས་ཤུག་ཤུག་ཡིན་པ་
 དགག་པར་རིགས་མོད། འབྲེལ་མེད་ཆོས་ཅན་དུ་བརྩུང་བས་ཅི་ཞིག་བྱ་ཞེ་ན། སངས་རྒྱས་པ་
 དང་བྱེ་བྲག་པ་གཉིས་ཅོད་པ་ན། རྣམ་མཁའ་དོན་མ་ཐུན་སྤང་དུ་གྲུབ་པ་མེད་དེ། སངས་རྒྱས་པ་ནི་
 ཐོགས་པའི་རིག་བྱ་རྣམ་པར་བཅད་ཅམ་ཉིད་རྣམ་མཁའ་འདོད་ལ། བྱེ་བྲག་པ་ནི་དགག་བྱ་བཅད་
 པ་ལ་མི་བསྟོས་པར་སྐྱབ་པ་རང་དབང་བའི་ཤུག་ཤུག་གི་ཁྱད་པར་ཞིག་ལ་རྣམ་མཁའ་འདོད་དོ། །

འོན་སྐྱེ་ཡང་མ་ཐུན་སྤང་དུ་གྲུབ་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། སངས་རྒྱས་པ་འབྱུང་འགྱུར་དུ་
 འདོད་ལ། བྱེ་བྲག་པ་རྣམ་མཁའ་ཡོན་ཏན་དུ་འདོད་པས་སོ་ཞེ་ན། མི་མཚུངས་ཏེ། དེར་ནི་ཁྱད་
 བར་དོར་བའི་ཉན་ཤེས་གིས་གཟུང་བའི་དོན་ཅམ་ཞིག་གཉིས་ཀ་ལ་མ་ཐུན་སྤང་དུ་གྲུབ་པ་ཡོད་
 ལ། རྣམ་མཁའ་ལ་མིང་ཅམ་ཞིག་མ་གཏོགས་དོན་མ་ཐུན་སྤང་དུ་གྲུབ་པ་རྩུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་གཞན་འབང་ཞིག་གིས་ཁས་བླངས་པའི་དངོས་པར་གྱུར་པའི་རྣམ་མཁའ་ཆོས་
 ཅན་དུ་བརྩུང་ནས། དེ་ཡོན་ཏན་དོན་གཞན་དུ་མའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ཤུག་ཤུག་པ་དགག་པར་བྱ་བ་
 ཡིན་ནོ། །ཆོས་ཅན་དངོས་པོར་གྱུར་པའི་རྣམ་མཁའ་ནི། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་རྣམ་མཁའ་དང་དངོས་
 པོ་གཞི་མ་ཐུན་ཁེགས་ཤིང་དེ་དངོས་མེད་དུ་ངེས་པའི་ཆོད་མས་ཁེགས་པ་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་དངོས་པོར་གྱུར་པའི་རྣམ་མཁའ་ཆོས་ཅན། ཤུག་ཤུག་པས་སྤོང་སྟེ། དོན་བྱེད་རུས་
 པས་སྤོང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་ན་ཆོས་ཅན་འགོག་པའི་ཤུགས་ཡང་དག་དང། ཤུག་ཤུག་ཏེ་ཞེས་
 བཛྲོད་ན། ཆོས་ཅན་འགོག་པའི་འགལ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དངོས་པོར་གྱུར་པའི་རྣམ་མཁའ་
 དོན་བྱེད་རུས་སྤོང་དུ་ཆོད་མས་ངེས་ན། དེས་དེ་འགོག་པར་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་དོན་བྱེད་རུས་
 སྤོང་གིས་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་རྣམ་མཁའ་དངོས་མེད་དུ་སྐྱབ་པའི་ཤུགས་ཡང་དག་མི་སྤྱིད་པར་འགྱུར་

ཏེ། འདྲེས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་དངོས་པོ་ཡིན་པ་མ་ཁེགས་ན་རྒྱལ་སྤེལ་དེའི་དགག་བྱ་མི་ཁེགས་པར་
འགྱུར་ལ། དེ་ཁེགས་ན་དོན་གྱི་དུས་སྟོན་དུ་བྱུང་བའི་མཉམ་པས་མཉམ་དང་འགལ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད།

གཉིས་པ་། རྒྱལ་སྤེལ་ལམ་གྱི་འགྲུལ་ལམ་ལེ་ཆེད་ཡིན་པ་དང་། འགྲུལ་ལམ་གྱི་སྤྱི་
བདེ་བར་བརྒྱུད་ནས་དེ་བཞག་གྱུར་སྟོན་དུ་མི་འགྱུར་བཤོ།

དང་པོ་། འགྲུལ་ལམ་གྱི་འགྲུལ་ལམ་ལེ་ཆེད་ཡིན་པ་ཏེ།

ཙམ། འདི་ཡང་དོན་གྱིས་བྱུང་བའི་ནམ།

སྐབས་ཀྱི་ཆོས་ཅན་བཞག་པས་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གཞོད་པ་འདི་ཡང་འདོད་ལུལ་བསྐྱབ་བྱར་
བསྐྱབ་པ་དང་། དེ་ལ་གཞོད་ན་དམ་བཅའི་སྟོན་དུ་བསྐྱབ་པས་དོན་གྱིས་བྱུང་བའི་ནམ་ཞེས།

ཙམ། བདེན་དེ་འགྲུལ་ལམ་ཆོས་ཅན་ཏེ།

འབའ་ཞིག་བཞག་པ་ལ་ཡང་ཏེ།

སྟོན་དང་ལྡན་པར་ཁས་ལེན་ཏེ། ༡༥༡

འདོད་ལུལ་བསྐྱབ་བྱར་བསྐྱབ་པས་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་ཅན་ལ་གཞོད་ན་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་
ལ་གཞོད་པར་བྱགས་ཀྱིས་བྱུང་བའི་བདེན་ཡང་། རང་རྟེན་ལ་སྦྱོས་པ་དགོས་པ་དང་བཅས་པར་
ཐལ། གྲེ་བྱག་པ་འགྲུལ་ལམ་ཆོས་ཅན་འབའ་ཞིག་པ་བཞག་པ་ལ་ཡང་བྱགས་ཀྱི་སྟོན་དང་ལྡན་
པར་ཁས་ལེན་པ་དགག་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱེད།

གཉིས་པ་། འགྲུལ་ལམ་གྱི་སྤྱི་བདེ་བར་བརྒྱུད་ནས་དེ་བཞག་གྱུར་སྟོན་དུ་མི་འགྱུར་བཤོ།

ཙམ། དཔེར་ན་མཁའ་ལོགས་གཞན་དག་གིས།

སྟོན་མེད་རང་བཞིན་སྟེད་མེད་མིན།

ཅིག་ཅར་སྐྱེས་སྐྱེས་སྐྱེས་སྐྱེས་ཏེ།

དཔེརན་བྱེ་བྲག་པ་དངོས་པོར་གྱུར་པའི་ནམ་མཁའ་ཉག་པའི་ཐུང་དང་། སྤྱ་ལ་སོགས་པ་
 དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་དོན་གཞན་དུ་འདོད་པ་ལ་སངས་རྒྱས་པས་དངོས་པོར་གྱུར་པའི་ནམ་
 མཁའ་སོགས་ཆོས་ཅན། ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྟེན་གཞན་དག་གིས་སྡོན་མེད་པའི་རང་བཞིན་
 གསར་དུ་བསྐྱེད་དུ་མེད་པའི་ཉག་ཐུང་མིན་ཏེ། ལྷན་ཅིག་ཅར་དུ་རང་གི་ཡོན་ཏན་སྤྱ་ལ་སོགས་
 པའི་རྒྱ་བྱེད་པ་མིན་པའི་བྱེད་རོལ་། །

ཙམ། ཞེས་བཤད་པ་ལ་སྤྱན་འབྲིན་པ། །༡༮༩

དེ་བཞིན་མཁའ་སོགས་ཆོས་ཅན་གྱི།

རོ་བོའང་དངོས་མེད་ཅེས་བརྗོད་བཞིན། །

ཞེས་བཤད་པ་ལ་བྱེ་བྲག་པ་སྤྱན་འབྲིན་པར་བྱེད་དེ། བྱེད་སངས་རྒྱས་པའི་ཉག་པའི་ས་
 དངོས་པོར་གྱུར་པའི་ནམ་མཁའ་ཉག་པའི་ཐུང་ཡིན་པ་བཀག་པ་དེ་བཞིན་དུ་དངོས་པོར་གྱུར་
 པའི་ནམ་མཁའ་སོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་རོ་བོའང་དངོས་མེད་དུ་བསྐྱབ་པར་བྱེད་པས་ཆོས་ཅན་
 འགོག་པའི་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བྱེ་བྲག་པ་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །

དེ་དག་གི་དོན་བསྐྱེད་ན། རང་རྟེན་ལ་ཞེས་སྒྲོས་པའི་བསལ་བྱ་ལོག་རྟོག་མེད་པ་མ་ཡིན་
 ཏེ། སངས་རྒྱས་པས་བྱེ་བྲག་པའི་རོ་བོ་ཆོས་ཅན་འབའ་ཞིག་པ་བཀག་པ་ན། ཆོས་ཅན་བཀག་
 པས་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གཞོད་པའི་འགལ་ཉག་ས་སུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བྱེ་བྲག་པས་སངས་
 རྒྱས་པ་ལ་སྤྱན་འབྲིན་བརྗོད་པ་ཐོས་པའི་བྱེད།

ཙམ། དེ་ལྟར་འདོད་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ལ། །

གཞོད་པ་འགའ་ཡང་མེད་པ་ཉིད། །༡༩༠

དེ་ལྟར་དངོས་པོར་གྱུར་པའི་ནམ་མཁའ་བཀག་པས་དངོས་པོར་གྱུར་པའི་ནམ་མཁའ་

རྟག་ཇས་ཀྱིས་སྟོང་བ་བསྐྱབ་བྱར་འདོད་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གཞོད་བ་འགའ་ཡང་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་
 བར་ཐལ། དངོས་པོར་གྱར་པའི་ནམ་མཁའ་བཀག་པ་དང་། དེ་རྟག་ཇས་ཀྱིས་སྟོང་བར་བསྐྱབ་བ་
 ལ་འགའ་བ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་བྱིར།

ཙ་བ། འདིས་ནི་གཉིས་ཀ་བསྐྱབ་བྱ་ཉིད། །

ཡིན་ན་ཆོས་ཅན་ལ་གཞོད་གང་། །

བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་འགོག་པས། །

དེ་ལ་གཞོད་ཅེས་བསྟན་པ་ཡིན། །༡༥༥

རང་རྟེན་ལ་ཞེས་སྟོས་པ་འདིས་ནི་ཆོས་ཅན། །ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གཉིས་ཀ་བསྐྱབ་བྱའི་
 ཡན་ལག་ཉིད་ཡིན་ན་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་ཅན་ལ་གཞོད་བ་གང་ཡིན་པ་དེས་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་དེ་
 ལ་གཞོད་ཅེས་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། གཉིས་ཀ་བསྐྱབ་བྱའི་ཡན་ལག་ཡིན་ན་ཆོས་ཅན་ལ་གཞོད་ན།
 དེ་ལ་བརྟེན་པའི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་འགོག་པར་བསྟན་པའི་བྱིར། རྟེན་བརྟེན་པས་བསྐྱབ་
 པའི་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོགས་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ན།

ཙ་བ། དེ་ལྟ་ཉིད་དུ་ཆོས་ཅན་ཡང་། །

བསྐྱབ་བྱ་ཉིད་བྱིར་འབའ་ཞིག་མིན། །

དེའི་ཆོས་ཅན་བཀག་པས་བསྐྱབ་བྱ་བཀག་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་ལྟ་ཉིད་དུ་ཆོས་ཅན་
 ཡང་བསྐྱབ་བྱའི་ཡན་ལག་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། ཆོས་ཅན་འབའ་ཞིག་པ་བཀག་པས་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་
 བྱ་ལ་གཞོད་པར་འགྱུར་བ་མིན་པར་ཐལ། དེ་བསྐྱབ་བྱའི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དངོས་པོར་
 གྱར་པའི་ནམ་མཁའ་མངོན་སུམ་གྱིས་དགག་མི་རུས་པས་རྟགས་ཀྱིས་དགག་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་
 ནམ་མཁའ་དངོས་མེད་དུ་བསྐྱབ་པའི་རྟགས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྟག་ཇས་ཡིན་པ་ཡང་ཞིགས་པས་རྟགས་
 གཞན་དོན་མེད་པ་དང་། དངོས་མེད་དུ་མ་ངེས་པའི་སྤར་ནམ་མཁའ་ངེས་པར་བྱར་ཡོད་པས་ནམ་

མཁའ་ཅན་ལ་ཆོས་ཅན་མ་ཐུན་སྒྲིང་མེད་པ་ཉམས་སོ་ཞེན། ཉམས་མཁའ་དངོས་སོ་ཡིན་མིན་གྱི་ཐག་
བཅད་^[1] ཆོད་པ་ནི། ཡོད་མེད་ཆོད་པ་ཡིན་པས་ཆོས་ཅན་གཞན་གྱི་མ་ཐུན་སྒྲིང་དང་མི་འབྲུག་།

གསུམ་པ་། ཉི་ཤིག་ས་གཞན་ལ་འདྲ་མཚུངས་པར་བསྟན་པ་ཀྱི་ནི།

ཙམ། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་འདིར་གནོད། །

ཅིག་ཅར་སྤྱོད་སོགས་སྒྱུ་མིན་ཕྱིར། །¹⁷²

བདེ་སོགས་གཞན་གྱིས་བསྐྱེད་ཀྱས་མིན། །

མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་སྤྱོད་མ་བཞིན། །

གལ་ཏེ་ཆོས་ཅན། གཞན་ལ་གནོད་པས་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གནོད་པ་དེ་ལྟ་ཡིན་ན།
སངས་རྒྱས་པས་གངས་ཅན་ལ་བཀོད་པའི་སྒྲོར་བ་འདིར་ཡང་ཆོས་ཅན་བཀག་པས་དམ་བཅའ་
ལ་གནོད་པར་འགྱུར་རྟེ། སངས་རྒྱས་པས་གངས་ཅན་པ་ལ་བདེ་སོགས་ཡོན་ཏན་གསུམ་ཆ་མཉམ་
པའི་གཙུག་པོ་ཆོས་ཅན། རྒྱུན་གཞན་གྱིས་བསྐྱེད་ཀྱས་མིན་པའི་འབྲས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཀྱས་པའི་
རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པའི་རྟག་པ་མ་ཡིན་རྟེ། དུས་ཅིག་ཅར་སྤྱོད་སོགས་རྣམས་འགྱུར་རྣམས་ཀྱི་སྒྱུ་མིན་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བ་སངས་རྒྱས་པས་བཤད་པ་ལ་སྤྱོད་ཀྱི་ཐག་བསམ་ཆོལ་བ་བཞིན་དུ། ཆོས་ཅན་
གཙུག་པོ་བཀག་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་བཀག་པས་འགལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཆོལ་བར་བྱེད་དོ། །

རང་རྟེན་ལ་ཞེས་སྒྲོས་པའི་བསལ་བྱ་ལོག་རྟོག་ཡོད་དེ། སངས་རྒྱས་པས་གངས་ཅན་ལ་
བཀོད་པའི་སྒྲོར་བ་དེའི་ཆོས་ཅན་བཀག་པས་བསྐྱབ་བྱ་བཀག་པའི་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
ལུན་འབྱེན་པ་མཐོང་པའི་ཕྱིར། ཉེས་པ་དེ་མེད་པར་བསྟན་པ་ནི། སྒྲོར་བ་དེའི་དོན་ནི། བདེ་
སོགས་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། རིམ་གྱིས་དོན་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པར་འགྱུར་ལ།

ཙམ། གལ་ཏེ་འདི་ལ་གཏན་ཆོག་མིན། །

[1] ཆོད་པ་ནི། ཡོད་མེད། འདི་ནི། ལྟ་ཆད་མཚོ་སྒྲོན་ནང་དུ་ཡོད་ཀྱང་པའི་རིང་ནང་དུ་མི་འབྲུག་།

དེས་ན་འགལ་བར་འགྱུར་བ་ཉིད། ། ༡༤༤

རིམ་བཞིན་བྱེད་དང་མི་རྟག་ཉིད། །

འགལ་བ་མེད་ཕྱིར་.....། །

གལ་ཏེ་ཅིག་ཅར་སྐྱ་སོགས་རྒྱ་མིན་ཕྱིར། ། ཞེས་པའི་རྟགས་འདི་ལ་ཆོས་ཅན་བཀག་
པས་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གཞོད་པའི་འགལ་བའི་སྒྲིན་མེད་པར་ཐལ། གཏན་ཆིགས་ཀྱི་དོན་ནི་
དོན་བྱེད་པས་སྒྲིང་བ་ཅམ་དུ་ཆད་མས་ངེས་ན་ཆོས་ཅན་བདེ་སོགས་དང་འགལ་བར་འགྱུར་བ་
ཉིད་ཡིན་ན་ཡང་རིམ་གྱིས་དོན་བྱེད་བ་ཉིད་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གཏན་
ཆིགས་དེ་ལ་ཆོས་ཅན་འཁོག་པའི་འགལ་བར་འགྱུར་པའི་སྒྲིན་མེད་པར་ཐལ། དོན་རིམ་བ་བཞིན་
དུ་བྱེད་བ་དང་ཆོས་ཅན་མི་རྟག་བ་ཉིད་ཀྱི་བདེ་སོགས་འགལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར།

ཙ་བ།མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས། །

ཕྱོག་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བས་ན། །

འདི་ནི་ལྷག་ལྷན་ཁྱད་པར་འདོད། ། ༡༤༥

སྐར་གྱི་དངོས་སུ་བཞོད་ཆོད་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་འདི་ནི་ལྷག་ལྷན་གྱི་ཁྱད་པར་དུ་འདོད་དེ།
མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་ཐོང་ཡང་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཕྱོག་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་
གཏན་ཆིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་། ། དོན་བསྐྱབ་ཀྱི་ཞི།

ཙ་བ། གང་ཕྱིར་རང་ཉིད་འདོད་པའི་ཆོས། །

བསྐྱབ་བྱ་དེ་ཕྱིར་དེ་རྟེན་ནི། །

གཞོད་ཡིན་འབའ་ཞིག་བ་ཉིད་དམ། །

གཞན་རྟེན་ལ་མིན་ཞེས་བསྐྱན་ཏོ། ། ༡༤༦

བསྐྱབ་བྱའི་ཡན་ལག་དུ་སྒྲུར་བའི་རྟེན་ཆོས་ཅན་ལ་གཞོན་ན་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་
གཞོན་པ་ཡིན་གྱི། ཆོས་ཅན་འབའ་ཞིག་གཉིད་དམ་འབྲེལ་མེད་གཞན་གྱི་རྟེན་ཆོས་ཅན་ལ་གཞོན་
བས་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གཞོན་པ་མིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། གང་གི་ཕྱིར་ན་
ཚོལ་བ་རང་ཉིད་ཀྱི་འདོད་ལུལ་དུ་བྱས་པའི་ཆོས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར།

ཅ་པ། རང་ཉིད་སྒྲ་ཡིས་ཆོས་གཞན་ལ།

གཞོན་བས་གཞོན་མིན་ཞེས་བསྟན་པ།

དེ་བཞིན་རང་གི་ཆོས་ཅན་གྱིས།

ཆོས་ཅན་གཞན་ལ་ཡང་ཞེས་བརྗོད། ॥ ༡༧ ॥

དཔེར་ན་ཕྱོགས་ཀྱི་རང་ཉིད་ཅེས་པའི་སྒྲ་ཡིས་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་ཆོས་གཞན་ལ་གཞོན་བས་
སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གཞོན་པ་མིན་ནོ། །ཞེས་བསྟན་པ་དེ་བཞིན་དུ་རང་གི་རྟེན་ཆོས་ཅན་ཞེས་
སྒྲོས་པའི་ཕྱོགས་ཀྱིས་ཀྱང་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་ཆོས་གཞན་ལ་གཞོན་བས་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་
ཡང་གཞོན་པ་མེད་དེ་ཞེས་བརྗོད། རང་སྒྲ་སྒྲོས་པ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། འབྲེལ་མེད་ཀྱི་ལུང་དོན་
གཞན་ལ་གཞོན་བས་ཚོལ་བའི་འདོད་ལུལ་ལ་གཞོན་པ་མེད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། རང་རྟེན་ལ་
ཞེས་སྒྲོས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། འབྲེལ་མེད་ཀྱི་ཆོས་གཞན་དང་ཆོས་ཅན་འབའ་ཞིག་
པ་བཀག་པས་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་མི་གཞོན་ཅིང་། བསྐྱབ་བྱའི་འབྲེལ་ལུལ་གྱི་ཆོས་ཅན་ལ་
གཞོན་ན་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གཞོན་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་། ཁྱད་གཞི་མ་གྲུབ་པ་མོགས་ཕྱོགས་ཕྱོད་དུ་མི་ཕྱོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཤི། གལ་ཏེ་ཁྱད་པར་ཅན་མ་
གྲུབ་པ་དང་། ཁྱད་པར་མ་གྲུབ་པ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་གྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཕྱོགས་ལྷར་སྒྲུང་གཞན་
ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ། དེ་དག་ཀྱང་དམ་བཅའ་ལྷར་སྒྲུང་གི་དཔེར་བརྗོད་པའི་སྐབས་འདིར་
ཅིའི་ཕྱིར་མ་བཞོད་ཅེ་ན། དེ་ལ་ཁྱད་པར་ཅན་མ་གྲུབ་པ་ནི། དཔེར་ན་བདག་ནི་ཁྱབ་པའོ་ཞེས་བྱ་

བ་ལྟ་བུའོ། །ཁྱད་པར་མ་གྲུབ་པ་ནི་གངས་ཅན་ལ་སྤྱོད་འཛིག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་ཀ་མ་
གྲུབ་པ་ནི། བདག་ནི་འདུ་བ་ཅན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །དམ་བཅའ་སྤྲ་མ་ལ་ཚུགས་
གི་སྦྱོན་ཅི་ཡོད་ཀྱིས་བས། ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་པས་གཏན་ཆིགས་གི་རྟེན་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན།
དེ་ནི་གཏན་ཆིགས་གི་སྦྱོན་ཡིན་གི་ཚུགས་གི་སྦྱོན་མ་ཡིན་ནོ། །

ཁྱད་པར་འཛིག་པ་གང་ལ་མ་གྲུབ་པས་སྦྱོན་དུ་སོང་བ་ཡིན་དཔེ་ལ་མ་གྲུབ་པའོ་ཞེ་ན།
དེ་ནི་དཔེའི་སྦྱོན་ཡིན་གི་ཚུགས་གི་སྦྱོན་མ་ཡིན་ནོ། །སྤྲ་ལ་མ་གྲུབ་པའོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཚུགས་
ཉིད་ཡིན་གི་ཚུགས་གི་སྦྱོན་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་དམ་བཅའ་ཐ་མ་ལ་ཡང་སྦྱར་རོ། །དེ་དག་
ཚུགས་སྦྱོན་ཡིན་ཏེ། ཚུགས་འགྲུབ་པ་ལ་གཞོད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།

ཙ་པ། སྤྱབ་བྱེད་སྦྱོན་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། །

ཚུགས་ཉིད་ལ་ནི་གཞོད་འགྱུར་བ། །

དེ་ལྟར་ཡང་དམ་བཅའ་བ། །

ཅམ་དང་འབྲེལ་བ་ཚུགས་སྦྱོན་ཡིན། །༡༥༠

སྤྱབ་བྱེད་གི་སྦྱོན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཚུགས་ཉིད་འགྲུབ་པ་ལ་གཞོད་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་
ཡང་སྦྱོར་བ་གཅིག་པོ་དེའི་ཚུགས་སྦྱོན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཡན་ལག་གི་མ་དང་འབྲེལ་བའི་
སྦྱོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་དཔེའི་སྦྱོན་ཆོས་ཅན། སྦྱར་བ་སྦྱོར་གཅིག་པོའི་ཚུགས་སྦྱོན་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་དམ་བཅའ་ཅམ་དང་འབྲེལ་བའི་སྦྱོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པར་ཐལ།
དམ་བཅའ་བ་ཅམ་དང་འབྲེལ་བའི་སྦྱོན་དེ་ཚུགས་སྦྱོན་གི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཙ་པ། ཡན་ལག་གི་མ་ལ་བསྟོས་སྦྱོན། །

གང་ཡིན་དེ་ནི་དེ་ཉིད་དང་། །

རྟེན་འབྲེལ་ཞེས་བཤད་དེ་ཡི་ཕྱིར། །

རྟེན་སོགས་མ་གྲུབ་ཕྱགས་སྟོན་མིན། 179

ཐལ་བ་སྡུ་མ་ལ་བྱུང་བ་ཡོད་པར་ཐལ། ཡན་ལག་གི་མ་དཔེ་རྟགས་བཞོད་པ་ལ་སྟོན་
པའི་སྟོན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཡིན་ན་ཡན་ལག་གི་མ་དེ་ཉིད་དང་ཇེས་སུ་འབྲེལ་དགོས་སོ་ཞེས་
བཤད་པ་དེ་ཡི་ཕྱིར། རྟེན་ཆོས་ཅན་སོགས་མ་གྲུབ་པས་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་ཆོས་ཅན། སྟོར་བ་
སྟོར་གཅིག་པོའི་ཕྱགས་སྟོན་མིན་པར་ཐལ། དེའི་རྟགས་སྟོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཆོས་ཅན་གྱི་བྱང་པར་ལ་གནོད་པ་སོགས་ཀྱི་དཔེ་

མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན།

གསུམ་པ་ཆོས་ཅན་གྱི་བྱང་པར་ལ་གནོད་པ་སོགས་ཀྱི་དཔེ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ལ་(གསུམ་)།
མདོ་མཛད་པས་དཔེ་རྒྱས་པར་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། རྣམ་འབྲེལ་མཛད་པས་མཚོན་ཁྱེད་
ཀྱི་དཔེ་བཤད་པ་དང་། དེས་གཞན་ཡང་རྟགས་པར་བྱ་བའོ།

དང་པོ་༼མདོ་མཛད་པས་དཔེ་རྒྱས་པར་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་༽ཞི། སྤྱི་མཉན་བྱ་མ་ཡིན། བྱམ་པ་རྟག
ཇེས་སུ་དབག་པ་ཆད་མ་མ་ཡིན། རི་བོར་ཅན་རྒྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་འདི་དག་གི་སྐབས་སུ་
ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་དང་བྱང་པར་དང་ཆོས་ཀྱི་བྱང་པར་ལ་གནོད་པ་འབབ་པའི་དམ་བཅའ་ལྟར་
སྤང་གི་དཔེ་དང་། དེ་ལ་གནོད་ཚུལ་སོགས་རྒྱས་པར་མི་སྟོན་པ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དབང་པོ་རྟོན་
པོའི་འཇུག་པ་ལ་བསྟེས་ནས་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་ཆད་མས་གནོད་པའི་དམ་བཅའ་ལྟར་སྤང་གི་དཔེ་
བསྟན་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྟགས་ཀྱས་སོ། །མདོ་མཛད་པས་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་ཆད་མས་གནོད་པའི་དམ་
བཅའ་ལྟར་སྤང་གི་དཔེ་འཆད་པའི་སྐབས་དེར།

ཅུག འདིས་སྤྱི་བ་ཡན་ལག་གྱུར་པ་ཡི། །

ཆོས་ཅན་ཆོས་ཀྱི་བྱང་པར་དང་། །

ཆོས་ཅན་རང་གི་ངོ་བོ་ལ། །

གཞོན་པ་དག་ནི་བསྟན་པ་ཡིན། ། ༡༧

དམ་བཅའ་ལྟར་སྤང་གཞན་གྱི་དཔེ་དང་དེ་ལ་གཞོན་ཚུལ་རྒྱས་པར་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་
མཚན་ཡོད་དེ། ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་གཞོན་པ་འབབ་པའི་དམ་བཅའ་ལྟར་སྤང་གི་དཔེ་འདིས་བསྟན་
བྱའི་ཡན་ལག་དུ་གྲུང་པ་ཡི་ཆོས་ཅན་དང་ཆོས་ཀྱི་བྱུང་པར་དང་ཆོས་ཅན་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་ཆད་
མས་གཞོན་པའི་དམ་བཅའ་ལྟར་སྤང་གི་དཔེ་དག་གྱུང་བསྟན་པ་སྟེ་རྟོགས་རྒྱས་པས་དངོས་སུ་མ་
བསྟན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་། རྒྱལ་མཉམས་མཛད་པས་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་དཔེ་བཞད་པ་། ཇེ་ལ་(གསུམ)། ཆོས་ཀྱི་བྱུང་པར་ལ་གཞོན་
བྱེད་ཀྱི་དམ་བཅའི་དཔེ་ངོས་གཞུང་བ་དང་། གཞོན་བྱའི་དམ་བཅའ་ངོས་གཞུང་བ་དང་། དེས་དེ་
ལ་ངེ་ལྟར་གཞོན་པའི་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་། ཆོས་ཀྱི་བྱུང་པར་ལ་གཞོན་བྱེད་ཀྱི་དམ་བཅའི་དཔེ་ངོས་གཞུང་བ་། ཇེ།

ཅ་བ། དེ་ལ་དོན་ནི་བསྟན་པ་ཡི། །

དོན་དུ་དཔེ་ནི་ཐོགས་ཅམ་བཟོད། །

དེ་ལ་འདིར་བྱེ་བྲག་པའི་ཆོས་ཀྱི་བྱུང་པར་ལ་གཞོན་ཚུལ་གྱི་དཔེའི་ཐོགས་ཅམ་བཟོད་པ་
ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དམ་བཅའ་ལྟར་སྤང་གསུམ་ལ་གཞོན་པའི་དོན་བསྟན་ཅིང་རྟོགས་པའི་དོན་
དུ་ཡིན་པའི་བྱིར། གཞོན་བྱེད་ཀྱི་དཔེ་ནི། ཡན་ལག་དག་ལས་གཞན་པའི་ཡན་ལག་ཅན་མེད་དེ།
སྤང་དམའ་བའི་བྱུང་པར་མི་འཛིན་པའི་བྱིར་ཞེས་པ་ལོ། ། འགོད་ཚུལ་ལ་ཡན་ལག་ཅན་ཡན་ལག་
ལས་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་འབྱུང་ཡང་། དོན་སྲ་མ་ལྟར་ཏེ། བྱེ་བྲག་པས་ཡན་ལག་ལས་ཡན་
ལག་ཅན་གཞན་དུ་དམ་བཅས་པའི་ཡན་ལག་ཅན་གཞན་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་ལ། བྱིད་དོན་གཞན་
སོགས་གསུམ་ཆོས་ཀྱི་བྱུང་པར་དུ་དམ་བཅས་པས་དེ་ལ་གཞོན་པ་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་། །གནོད་བྱའི་དམ་བཅའ་ངོས་བསྐྱེད་པ་། །ནི།

ཙ་བ། ལྷན་དོན་རྫས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཅན། །

མཐོང་པ་ལ་བརྟེན་གཞན་ཡོད་མིན། །༡༥༣

མ་མཐོང་བྱང་པར་ཅན་མིན་པ། །

དམ་བཅའ་བ་ལ་དགོས་པ་མེད། །

རྒྱལ་རིགས་མཐུན་སྐྱེད་ཅིང་ལྷན་པས་བསྐྱེད་པའི་དོན་ལྟིང་གྱི་ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་པ་དང་།
ལྟིང་དེས་བྱང་པ་པའི་འོག་ཏུ་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་དོན་གཞན་དང་ལྷན་ལ། དེ་གཉིས་འཕྲོད་པ་འདྲ་བའི་
རྒྱ་བྱེད་པའི་རྫས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་ཡན་ལག་ཅན་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་པ་ལ་བརྟེན་པའི་
གཞན་ཡོད་པར་དམ་བཅས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱེ་བྲག་པས་དེ་ལྟར་དམ་བཅས་པ་འཇམ། མངོན་
སུམ་གྱིས་མ་མཐོང་ཞིང་བྱང་ཚོས་གསུམ་གྱིས་བྱང་པར་བྱ་བྱས་པ་ཅན་མིན་པའི་ཡན་ལག་ཅན་
ཡན་ལག་ལས་གཞན་དུ་དམ་བཅས་པ་གང་རུང་ཡིན་ནམ། དམ་བཅའ་བ་བྱི་མ་ལ་ཡན་ལག་ཅན་
དོན་གཞན་འབྱུང་བའི་དགོས་པ་མེད་པར་མཐོང་བའི་བྱིར་དང་།

ཙ་བ། མ་མཐོང་པ་ལ་འབྲས་མེད་པ། །

མཐོང་ན་ཡན་ལག་ཅན་སྐྱབ་འདོད། །༡༥༤

མངོན་སུམ་གྱིས་མ་མཐོང་བའི་རྒྱལ་མཐུན་ལ་སྐྱིབ་སོགས་སོགས་བྱེད་པའི་འབྲས་བྱ་མེད་
པར་མཐོང་ནས་ཡན་ལག་ཅན་རྫས་གཞན་སྐྱབ་འདོད་པ་དེའི་བྱིར། དམ་བཅའ་སྐྱ་མ་ལ་རྟགས་སྐྱ་
བྱི་སོ་སོར་འགོད་དོ། །

ཙ་བ། བྱང་པར་ཅན་མིན་གཞན་ཡོད་ནི། །

སྐྱབ་ན་བྱུང་བ་སྐྱབ་པ་ཉིད། །

བྱང་ཚོས་དེ་དག་གིས་བྱང་པར་བྱ་བྱས་པ་ཅན་མིན་པའི་བྱས་པ་དང་། དེའི་ཡན་ལག་

རྣམས་གཞན་ཅམ་དུ་ཡོད་པར་སྐྱབ་ན། གྲུབ་ཟེན་པ་ལ་སྐྱབ་པ་ཉིད་དུ་ཐལ། ཡན་ལག་དང་ཡན་
ལག་ཅན་གཞན་ཡིན་པ་སངས་རྒྱལ་པས་གྲུབ་ཟེན་མ་བརྟོན་པའི་བྱིར། རང་ལུགས་ལ་བྱམ་པའི་
ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་ཨེས་སུ་གྲུབ་ཀྱང་། དེ་གཉིས་གཞན་ཡིན་པའི་ཆ་ཀྱན་རྩོལ་པ་ཅམ་
ཡིན་གྱི་ཨེས་གྲུབ་མིན་ནོ། །

གསུམ་པ་། །དེས་དེ་ལ་ཇི་ལྟར་གནོད་པའི་ཚུལ་། །ེལ་(གཉིས)། ལྷིད་གྱི་ཡོན་ཏན་དོན་གཞན་དགག་
པ། །དེ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དགག་པའོ། །དང་པོ་། །ལྷིད་གྱི་ཡོན་ཏན་དོན་གཞན་པ་དགག་པ་། །ེལ་(གཉིས)།
རིགས་པ་དང་། དེའི་ཡན་དགག་པའོ། །

དང་པོ་། །རིགས་པ་། །ེན།

ཙམ། གཤམ་ཉེ་འདི་ལྷི་འོག་འགྲོར་འགྱུར། །

གཤམ་ཉེ་ཡན་ལག་ལས་ཨེས་ཐ་དད་པའི་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ལྷིད་གྱི་ཡོན་ཏན་མེད་པར་ཐལ།
འདི་ལ་ལྷི་པའི་ཡོན་ཏན་དོན་གཞན་ཡོད་ན། འདི་འོག་ཏུ་འགྲོ་པའི་བྱ་བ་གཞན་མཐོང་བར་འགྱུར་
བ་ལས་དེ་མ་མཐོང་པའི་བྱིར། རྣགས་མ་གྲུབ་ཅེ་ན།

ཙམ། སྤང་ནི་དམའ་བ་དག་ཏུ་འགྱུར། །༡༡༥

འདི་མ་རིལ་ལྷིད་མཉམ་བཅུ་ཆོན་གཉིས་ལས་སྤང་མ་མ་བསྐྱེས་ཤིང་། བྱི་མ་རིལ་གྱིས་
བསྐྱེས་ནས་སྤང་བྱངས་མཉམ་པོ་ལ་བཅལ་ན། བྱི་མའི་སྤང་མགོ་ཐུར་དུ་དམའ་བ་དག་ཏུ་འགྱུར་
བར་ཐལ། སྤང་ལྷིད་མཉམ་དུ་ཡོད་པ་གང་ཞིག་བྱིས་བྱི་མ་ལ་སྤང་མ་ལ་མེད་པའི་ཡན་ལག་ཅན་
གྱི་ཨེས་དགའི་ལྷིད་གསར་དུ་བསྐྱན་ཡོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། མདོན་སྤང་ཆད་མས་བསལ་བས་
ལྷིད་གྱི་ཡོན་ཏན་དོན་གཞན་མི་འགྱུར་པོ། །

ཙམ། དེས་ན་ཡོན་ཏན་བྱ་མེད་པ། །

དེ་བྱིར་འདུ་བ་ཅན་རྒྱ་མིན། །

ལྷིང་དེས་བྱང་པ་པའི་ལོག་ཏུ་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་དོན་གཞན་མེད་པར་ཐལ། ལྷིང་གི་ཡོན་ཏན་
དོན་གཞན་མེད་པ་དེས་ནའི་ཕྱིར། ཡན་ལག་ཅན་ཆོས་ཅན། ཡོན་ཏན་དང་བྱ་བ་དེ་གཉིས་འཛོད་
པ་འདྲ་བ་ཅན་གྱི་རྒྱ་མིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར།

ཙམ། དེ་ཕྱིར་འབྲས་བྱའོ་ཐོ་དག།

མཐོང་བ་མེད་ཕྱིར་དེ་མཐོང་མིན། །༡༥༦

ཡན་ལག་ཅན་ལྡན་གཞན་དེ་ཆད་མས་མཐོང་བ་མིན་པར་ཐལ། ལྷིང་ལ་སོགས་པའི་
འབྲས་བྱ་དང་བྱང་ཆོས་གསུམ་དང་ལྷན་པ་དེའི་ཐོ་ཐོ་དག་ཆད་མས་མཐོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་བསྟན་མ་ཐག་པ་དེའི་ཕྱིར།

ཙམ། དེས་ན་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ།

བྱང་པར་གཞན་ལ་གཞི་དཔེ་ཡིན། །

དེས་ན་བྱང་ཆོས་གསུམ་གྱིས་བྱང་པར་དུ་བྱས་པའི་ཡན་ལག་ཅན་ལྡན་གཞན་ལ་ཆད་
མས་གཞི་དཔེ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱང་ཆོས་གང་མེད་ན་ཡན་ལག་ཅན་མི་འབྱུང་བའི་བྱང་པར་གསུམ་
པོ་ལ་ཆད་མས་གཞི་དཔེ་ཕྱིར། ཡང་ན་བྱེ་བྲག་པས་ཡན་ལག་པས་ཡན་ལག་ཅན་གཞན་དུ་དམ་
བཅས་པའི་ཆོས་ཀྱི་བྱང་པར་ལ་ཆད་མས་གཞི་དཔེ་པར་ཐལ། བྱང་ཆོས་གསུམ་པོ་ཆོས་ཀྱི་བྱང་པར་
དུ་དམ་བཅས་པ་གང་ཞིག་བྱང་པར་ལྡན་གཞན་གསུམ་པོ་ལ་ཆད་མས་གཞི་དཔེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཉིད་ལ་ལྟོན་དགག་པ་ཀེ།

ཙམ། སྤ་མོ་ནས་བཅུ་མས་ལྡན་འབྱེད་དག།

གཅུ་ཉིད་ཕྱིར་ན་ལྡན་གཞན་གྱི། །༡༥༧

ལྷིང་ཉིད་མི་རྟོགས་རས་བལ་གྱི། །

འདབ་བཞག་བཞིན་ཞེས་གཞན་དག་ཟེར། །

ཕྱ་མོ་གཉིས་ནས་བརྩམས་ཏེ་ཚོགས་ཆེན་པོའི་བར་གྱི་ཡན་ལག་ཅན་ཇས་ཀྱི་ཕྱིར་བ་
དག་རིམ་གྱིས་བསྐྱན་ནས་སྤང་ལ་བཅའ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ན། ཇས་གཞན་སོ་སོར་བསྐྱན་པའི་
དུས་ཀྱི་ལྷིད་ཉིད་ཡོད་ཀྱང་མི་རྟོགས་པས་དམིགས་རུང་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་མ་བྱལ་
མེད། དཔེར་ན་རས་བལ་གྱི་འདབ་མ་སྤང་ཁར་བཞག་པ་ན། དེ་དེ་བ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་སྤྲེལ་གྱི་ལྷིད་སོ་
སོར་མི་རྟོགས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བྱེ་བྲག་པ་གཞན་དག་ཐེར་རོ། །

ཙ་བ། དེ་ཡི་ཅིག་ཅར་ལྡན་པ་དང་། །

སོ་སོར་ལྡན་པའི་རྒྱལ་ཚོགས་དག ། ༡༥༠

སོ་སོར་ལྡན་ཅིག་གཅའ་བ་ན། །

དེ་ཕྱིར་ལྷིད་ནི་ཐ་དད་འགྱུར། །

འཇིམ་རིལ་ལྷིད་མཉམ་བརྩ་ཚན་གཉིས་ཡོད་པ་དེའི་བརྩ་ཚན་གཅིག་དུས་ཅིག་ཅར་དུ་
སྤང་ཁར་ལྡན་པར་བྱས་པ་དང་། བརྩ་ཚན་གཅིག་སོ་སོར་དེ་དེ་ནས་རིམ་གྱིས་སྤང་ཁར་ལྡན་
པར་བྱས་པའི་རྒྱལ་གྱི་ཚོགས་པ་གཉིས་པོ་དག་སྤང་སོ་སོར་དུས་ལྡན་ཅིག་ཏུ་བཅའ་བ་ན་ལྷིད་
ཆེ་ཆུང་ཐ་དད་དུ་དམིགས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། རིམ་གྱིས་བསྐྱན་པ་དེ་ལ་འཇིམ་རིལ་དང་སོ་
དེའི་ལྷིད་ལས་ལོགས་སུ་བྱེ་མ་རྣམས་ཀྱི་ལྷིད་སོ་སོར་རྟོགས་པ་མེད། དུས་གཅིག་ཏུ་སྤང་ཁར་
བཞག་པ་ལ་འཇིམ་རིལ་བརྩའི་ལྷིད་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། རྟེན་བྱེད་པ་ཁ་ཅིག་གིས་ནི་གཞན་དུ་
བཞད་དེ། དཔེ་དང་འགྲིག་པར་མི་སེམས་སོ། །

ཙ་བ། མ་ཤ་ལ་སོགས་རིམ་བཡིས། །

གངས་མཚུངས་པ་ནི་མི་རུང་ངོ། ། ༡༥༡

གཞན་ཡང་གསེར་མ་ཤ་ཀ་ལ་སོགས་པ་ལྷིད་མཉམ་ལྡ་ཚན་གཉིས། ལྷིད་མཉམ་རིམ་དང་
ཅིག་ཅར་གྱིས་སྤང་སོ་སོ་ལ་བཅའ་བ་ན་ལྡ་ལ་སོགས་པའི་རིམ་བཡིས་གངས་མཚུངས་པ་མི་

རྒྱུ་བར་ཐལ། རིམ་གྱིས་བསྐྱེས་པ་ལ་མ་ཤ་ཀ་གཅིག་གི་ལྷིང་ལས་མི་རྟོགས་ཅིག་ཙམ་བཅལ་བ་
ལ་མ་ཤ་ཀ་ལྷིང་ལྷིང་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་ཡན་ལག་ཙམ་བྱི་མ་སྐྱེས་པ་ན་ཡན་ལག་ཙམ་སྐྱ་མ་
འཛིག་པས་འཛིམ་རིམ་ལྷིང་མཉམ་བཅུ་ཚན་གཉིས་རིམ་གྱིས་བསྐྱེས་པ་དང་མ་བསྐྱེས་པ་ལ་ཡན་
ལག་ཙམ་མང་ཉུ་ཐལ་བའི་སྟོན་མེད་དོ་ཞེས། འོ་ན་མ་ཤ་ཀ་ལྷ་ཚན་གཉིས་གཅིག་རིམ་གྱིས་
བསྐྱེས་པ་དང་། ཅིག་ཤོས་མ་བསྐྱེས་པ་ལ་མ་ཤ་ཀ་ལྷིང་གྲངས་མཚུངས་པ་མི་རྒྱུ་བར་ཐལ། སྐྱ་
མ་ལ་ཡན་ལག་ཙམ་གྱི་མ་ཤ་ཀ་གཅིག་ལས་མེད། ཕྱི་མ་ལ་ལྷ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྟུར་རོ། །

ཙམ། གལ་ཏེ་ཡུངས་ཀར་ནས་བརྩམས་ཏེ། །

ཆོགས་ཆེན་གོང་ནས་གོང་དུ་ནི། །

འཕེལ་ལྡན་འབྲས་བུའི་འཕྲེང་བ་ཡི། །

ལྷི་བ་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ན། ། ༡༦༠

གལ་ཏེ་ཡུངས་ཀར་གྱི་ཆད་ཙམ་ནས་བརྩམས་ཏེ་ཆོགས་ཆེན་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་
བ་དང་ལྡན་པའི་འབྲས་བུ་ཡན་ལག་ཙམ་གྱི་རྩས་ཀྱི་སྤྲེང་བ་ཡི་ལྷི་བ་ལ་གྲལ་རེ་རེ་བ་མི་རྟོགས་པ་
བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་པས། སྤང་ནི་དམའ་བ་དག་ཏུ་འགྱུར། །ཞེས་པའི་སྟོན་
མེད་དོ་ཞེས།

ཙམ། ཡུངས་ཀར་བར་གྱི་ལྷིང་དག་ཀྱང་། །

རྒྱུ་དུ་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་དཀའ་བས། །

འབྲས་བུའི་ལྷིང་ནི་མི་རྟོགས་ཕྱིར། །

དེ་ཡི་རྒྱ་ཉིད་གཞལ་བུར་འགྱུར། ། ༡༦༡

འབྲས་བུའི་རྩས་ཡན་ལག་ཙམ་གྱི་ལྷིང་སྤང་ལ་བཅལ་བས་མི་རྟོགས་པར་ཐལ། རྒྱལ་སྤང་
གཉིས་སྤང་པ་ནས་ཡུངས་ཀར་གྱི་ཆད་དུ་འོངས་པའི་བར་གྱི་ཡན་ལག་ཙམ་གྱི་ལྷིང་དག་ཀྱང་རྒྱུ་

དུར་གྱུར་བས་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་དཀའ་ཆད་དེ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་མྱེད་ཀྱང་མི་རྟོགས་པའི་
 བྱིར། འདོད་ན། དེ་ཅོས་པ་ཡི་རྒྱ་རྒྱལ་ཐུན་ཉིད་ཀྱི་མྱེད་སྤང་ལས་གཞལ་བར་བྱ་བར་འགྱུར་བར་
 ཐལ། སྤང་ལས་རྟོགས་པའི་མྱེད་ཡོད་པ་གང་ཞིག ། འབྲས་བུའི་རྒྱུ་ཀྱི་མྱེད་མི་རྟོགས་པའི་བྱིར།

ཙམ། དོན་དེ་མཐོང་མེད་རས་འདབ་བཞིན། །

དེ་ཡི་འབྲས་བུ་འདྲ་རྟོགས་པ་མེད། །

ཡན་ལག་ཅན་དང་རས་བལ་གྱི་མྱེད་གཉིས་དཔེ་དོན་མི་མཚུངས་པར་ཐལ། རས་བལ་གྱི་
 འདབ་མ་མཐོང་བ་བཞིན་དུ་ཡན་ལག་ཅན་དོན་གཞན་དེ་ཆད་མས་མཐོང་བ་མེད། རས་བལ་གྱི་
 མྱེད་མཐོང་བ་བཞིན་དུ་དེ་ཡི་མྱེད་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ་འདྲ་རྟོགས་པ་མེད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་རྒྱུ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དགག་པ་ཞེ་ན། མྱེད་ཀྱི་སློན་ནས་མ་རྟོགས་ཀྱང་ཐབས་གཞན་
 ཀྱི་སློན་ནས་རྟོགས་སོ་ཞེ་ན།

ཙམ། མྱེད་ཉིད་རྟོགས་མེད་བཞིན་དུ་དེའི་ །

ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་རྟོགས་མེད་བྱིར། ། ༡༦༩

མྱེད་མ་ཡིན་པའི་ཐབས་གཞན་གྱི་སློན་ནས་ཀྱང་ཡན་ལག་ཅན་རྒྱས་གཞན་དེ་རྟོགས་པ་མ་
 ཡིན་པར་ཐལ། མྱེད་ཉིད་རྟོགས་པ་མེད་པ་བཞིན་དུ་དེའི་གཟུགས་ཅི་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་
 དོན་གཞན་ཐམས་ཅད་ཆད་མས་རྟོགས་པ་མེད་པའི་བྱིར། གསེར་མ་གཤམ་ལ་སོགས་པའི་ཡན་
 ལག་ཅན་ཡན་ལག་གི་རྒྱས་ལས་ལྷག་པ་རྒྱས་གཞན་ཡོད་པ་མིན་པར་ཐལ། དེ་ཆད་མས་ཞེགས་
 པའི་བྱིར། འོ་ན་སློབ་དཔོན་གྱིས་སྤང་དམའ་བའི་བྱུང་བར་མི་འཛིན་པའི་རྟོགས་ཀྱིས་མྱེད་ཀྱི་
 ཡོན་ཏན་ཁོ་ན་འགོག་པ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན།

ཙམ། མ་གཤམ་སོགས་ལྷག་ཡོད་མིན། །

དམའ་མེད་དེ་ནི་ཉེར་མཚོན་ཉེ། །

གཟུགས་སོགས་ལྷག་དང་ལྷག་ཅི་བཞིན། །

རང་གི་དབང་པོས་མཐོང་མེད་ཕྱིར། ། ༡༦༣

སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྒང་གིས་སྒང་དམའ་བའི་བྱང་པར་མེད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་འདྲའི་
 རྩས་ཀྱི་ཕྱིན་གྱི་ཡོན་ཏན་འགོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་ནི་ཡན་ལག་ཅན་དོན་གཞན་འགོག་
 པའི་རིགས་པ་གཞན་གྱི་ཉེ་བར་མཚོན་ཐུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཡན་ལག་གི་རྩས་ལས་མ་
 གཏོགས་པའི་གཟུགས་རིམ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དོན་གཞན་ལྷག་པོ་དང་། དེ་དག་གང་ལ་ལྷན་
 པའི་ཡན་ལག་ཅན་ལྷག་པོ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འདྲ་ཡོད་ན་ཅི་ལྟར་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་རང་
 གི་དབང་པོའི་ཤེས་པས་མཐོང་དགོས་པ་ལས་དེ་མཐོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་། ། དེས་གཞན་ཡང་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཞི།

ཙ་བ། ། ཁས་སྒངས་རང་གི་ཆོག་སོགས་ཀྱིས། །

གནོད་པ་དག་ནི་སྤང་བས་ན། །

རི་སྐད་བཤད་པའི་ཕྱོགས་ཀྱིས་ནི། །

དཔེར་བཞིན་གཞན་ཡང་རྟོགས་པར་བྱ། ། ༡༦༤

བསྟན་བཅོས་འདིར་གྱེ་བྲག་པའི་ཆོས་ཀྱི་བྱང་པར་ལ་ཆད་མས་གནོད་པའི་དམ་བཅའ་
 ལྟར་སྒང་འགོག་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་འདྲའི་འགོག་ཚུལ་རི་སྐད་
 བཤད་པའི་ཕྱོགས་ཀྱིས་དམ་བཅའ་ལྟར་སྒང་གི་དཔེར་བཞིན་གཞན་འགོག་པའི་རིགས་པ་ཡང་
 རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚུལ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་དམ་བཅའ་ལྟར་སྒང་འགོག་པའི་
 རིགས་པ་གཞན་ཡང་རྟོགས་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། དམ་བཅའ་ལྟར་སྒང་གང་ལ་ཁས་སྒངས་སྤྱི་
 དང་། རང་ཆོག་དངོས་ལུགས་འགལ་བ་དང་། མངོན་རྩིས་དང་གྲགས་པ་སོགས་ཀྱིས་གནོད་པ་
 དག་སྤང་བས་དེ་དག་དགག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་དང་བྱང་པར་གཉིས་

ལ་གཞོད་པ་འབབ་ཚུལ་དང་། ཚོས་དང་ཚོས་ཅན་གཉིས་ཀའི་བྱང་པར་ལ་གཞོད་པ་འབབ་ཚུལ་
ནུམ་སྟོགས་པར་བྱའོ། །

ཤེས་པ་སྟོན་པ་ཞུས་ནི་ཡོད་དོ། །ཞེས་པ་ནི་ཚོས་ཅན་གྱི་ངོ་པོ་ལ་ཆད་མས་གཞོད་པའི་དམ་
བཅའ་ལྟར་སྒྲུབ་གི་དཔེ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་སྟོན་དཔོན་གྱིས་ཐུག་དང་ཡོན་ཏན་པན་ཚུན་འཆོལ་བར་
ཐལ་བའི་སྟོན་པ་གཞོད་པ་བཞིན་དེ། ཐུག་ལ་ཡོན་ཏན་དོན་གཞན་བརྟེན་པའི་རྒྱ་མཚན་བྱམ་པ་
སྟོན་པའི་སྟོན་པ་འདི་སྟོན་པ་སོགས་མཐོང་བ་ཅམ་ཞིག་སྟོན་པ་ལ། བྱམ་པའི་སྟོན་པ་མཐོང་སོ་
སྟོན་པའི་སྟོན་པ་ལ་ཡང་ཁས་སྒྲུབ་པས་སྟོན་པ་འདི་ལ་མཐོང་སྟོན་པའི་ཡོན་ཏན་དོན་གཞན་དང་ལྟན་
པར་ཐལ་བ་དང་། འདོད་ན། ཡོན་ཏན་དེ་ཉིད་ཐུག་སྟེ་ཐལ་བ་དང་། ཐུག་དང་ཡོན་ཏན་འབྲེལ་བ་
བྱུང་བ་དགག་ཀྱས་པས་ཐུག་ཐུག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་མི་བྱེད་པའི་བྱིད། ཞེས་
ཁས་སྒྲུབ་ནང་འགལ་གྱི་ཐལ་བ་དངོས་སུ་འབངས་ནས་རང་རྒྱུད་ཤུགས་ལ་འཁེན་པར་བྱེད་
དོ། །ཚོས་ཅན་གྱི་བྱང་པར་ལ་གཞོད་པ་འབབ་པའི་དམ་བཅའ་ལྟར་སྒྲུབ་ནི། ཡན་ལག་ཅན་ཚོས་
ཅན་དུ་བཞག་ན་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་རུང་ཚོས་ཅན་གྱི་བྱང་པར་ཡིན་ལ། ཡན་ལག་ཅན་
ཅན་དུ་བཞག་ན་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་རུང་མི་རུང་བ་ཚོས་ཅན་གྱི་བྱང་པར་ཡིན་པས་དེ་དག་
ལ་གཞོད་པ་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ཡང་བྱམ་པ་ལ་ཤར་རྒྱབ་ལ་སོགས་པའི་ཆ་དུ་མ་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བར་ཁས་
སྒྲུབ་པ་དང་། ཡན་ལག་ཅན་གྱི་བྱམ་པ་ཆ་མེད་དུ་ཁས་སྒྲུབ་པ་དང་། རུལ་སྟན་མངོན་སུམ་གྱིས་
མཐོང་རུང་མི་རུང་བར་ཁས་སྒྲུབ་པས་ཁས་སྒྲུབ་ནང་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བར་
ཁས་སྒྲུབ་པའི་དོན་ཆ་བཅས་འདི་ཡན་ལག་ཅན་ཡིན་ན་དེ་ཆ་མེད་དུ་ཁས་སྒྲུབ་པ་དང་འགལ་
ལ། རུལ་སྟན་ཡིན་ན་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་མི་རུང་དུ་ཁས་སྒྲུབ་པ་དང་འགལ་ལོ། །

གང་དག་ཡན་ལག་ཅན་དོན་གཞན་ཡོད་ན་མངོན་སུམ་གྱིས་དམིགས་རུང་མ་དམིགས་

པས་ཁེགས་པ་ཡིན་པས་ཡན་ལག་ཅན་དོན་གཞན་མེད་པ། རྩེ་བྲག་པས་ཀྱང་ཁས་ལེན་དགོས་
 པས་ཁས་སྒྲངས་ནང་འགལ་ལོ་ཞེས་སྒྲུབ་བཞི། ཁས་སྒྲངས་ནང་འགལ་སྟོན་པའི་རྣམ་གཞག་མ་
 ཆགས་པའི་གཏམ་ཡིན་ཏེ། ཡ་གྲུལ་ཁས་མ་སྒྲངས་པར་ཁས་སྒྲངས་ནང་འགལ་ན་ཁས་སྒྲངས་
 འགལ་བ་མེད་པ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་དག་ཀྱང་ཁས་སྒྲངས་པ་དང་། ཁས་སྒྲངས་དགོས་
 པ་གཉིས་ཀྱི་བྱད་པར་མ་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ལྟ་ན་རྩེ་བྲག་པས་ཀྱང་གཟུང་འཛིན་མས་ཐ་དད་ཀྱིས་
 སྟོང་པར་ཁས་སྒྲངས་པར་ཐལ། དབང་ཤེས་ཁས་སྒྲངས་པའི་བྱིར། སྒྲུབ་ཐམས་ཅད་རྩན་ཡིན་
 རོ། །ཞེས་པའི་དམ་བཅའ་མེ་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་རོ་བོ་དང་བྱད་པར་གཉིས་ཀ་ལ་གནོད་པ་
 འབབ་པའི་དམ་བཅའ་ལྟར་སྒྲུབ་གི་དཔེ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ཆིག་ཐམས་ཅད་རྩན་ཆིག་ཡིན་ན། ཆིག་
 གང་ལས་ཀྱང་དོན་གོ་བའི་རྒྱས་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཞིང་། སྒྲུབ་ཐམས་ཅད་རྩན་དུ་བདེན་ཞེན་
 ཀྱིས་དམ་བཅས་ན་ཆིག་གང་ལས་ཀྱང་དོན་རྣལ་མ་གོ་བའི་རྒྱས་པ་མེད་པར་བྱགས་ལ་ཁས་
 སྒྲངས་ཤིང་། ཆིག་ཐམས་ཅད་རྩན་ནོ་ཞེས་པའི་ཆིག་དེ་ཉིད་ལ་དོན་རྣལ་མ་གོ་བའི་རྒྱས་པ་ཡོད་
 པར་ཡང་བྱགས་ལ་ཁས་སྒྲངས་པས། ཆིག་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན་གྱི་རོ་བོ་དང་དོན་བདེན་པ་
 སྟོན་པའི་རྒྱས་པ་མེད་པ་ཆོས་ཀྱི་རོ་བོ་ཡིན་ལ། ཆིག་གང་ལས་ཀྱང་དོན་གོ་བའི་རྒྱས་པ་མེད་པ་
 བྱགས་ལ་ཁས་སྒྲངས་པས་བདེན་ཆིག་བཀག་ལ། དེ་བཀག་པ་ན་རྩན་ཆིག་ཀྱང་བཀག་པས་
 ཆོས་ཅན་གྱི་རོ་བོ་དང་བྱད་པར་མཐའ་དག་བཀག་གོ། །ཆིག་ལས་བརྗོད་བྱའི་དོན་བདེན་པ་སྟོན་
 པའི་རྒྱས་པ་མེད་པ་དེ་ཉིད་རྣལ་མར་གོ་བའི་རྒྱས་པ་ཡོད་པ་ཡང་བཀག་པས་ཆོས་ཀྱི་རོ་བོ་དང་
 བྱད་པར་གཉིས་ཀ་ཡང་བཀག་གོ། །

འདི་ཡང་སྒྲའི་བརྗོད་ཚུལ་དང་སྒྲའི་སྒྲུབ་ཐམས་ཅད་ཆིག་འདི་ཉིད་སྒྲུབ་
 པའི་བྱགས་ཀྱིས་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་རོ་བོ་དང་བྱད་པར་བཞི་ག་ལ་གནོད་པ་འབབ་ཚུལ་
 ཆོགས་པར་བྱའོ། །ཡན་ལག་ཅན་དོན་གཞན་མེད་པའི་དོན་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱུང་བ་ཅིང་ཐ་སྙད་

རྗེས་དཔག་གིས་བྱུང་བས། ཡན་ལག་ཅན་དོན་གཞན་ཡོད་པར་དམ་བཅས་པའི་དོན་ལ་རྗེས་
 དཔག་གིས་གཞོན་ཅིང་། ལྷ་མཚན་བཞོད་པ་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་གཞོད་ལ། མངོན་རྗེས་གྱིས་
 བྱུང་བའི་ལོག་ཕྱོགས་ལ་གྲགས་བས་ཀྱང་གཞོད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཞན་གྱི་དམ་བཅའི་མཚན་ཉིད་དགག་པ།

གཉིས་པ་༼གཞན་གྱི་དམ་བཅའི་མཚན་ཉིད་དགག་པ་༽ལ། (གསུམ)། མཚན་ཉིད་བྱུང་ཆེས་པའི་གཞོད་པ་དང་།
 དེའི་ལན་དགག་པ། བཏགས་ལ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་༼མཚན་ཉིད་བྱུང་ཆེས་པའི་གཞོད་པ་༽ནི། སློབ་དཔོན་གྱིས། བསྐྱབ་བྱ་སྟོན་པ་ཞེས་འདི་
 ལ། བྱུང་བ་མེད་ལ་དོན་བྱས་ཉིད། །དེ་ལྟ་ནི་ཏགས་དང་དཔེ། །མ་བྱུང་བརྗོད་པ་ཐལ་བར་
 འགྱུར། །ཞེས་བ་དེ་ཉིད་འཆད་བཞེད་ནས། རིགས་བ་ཅན་བས་བསྐྱབ་བྱ་བསྟན་བར་བྱ་བ་དམ་
 བཅའོ། །ཞེས་ཕྱོགས་གྱི་མཚན་ཉིད་སྐུས་པ་ལ།

ཙ་ག། བྱ་བ་དུས་གསུམ་ཡུལ་ཅན་ཕྱིར། །

དེ་ལྟའི་བདག་མིན་གཞན་དག་ལ། །

དེ་ལྟར་བཞོད་དེ་དེ་ཡི་ཆེ། །

མི་འདོད་ན་ཡང་བསྐྱབ་བྱར་འགྱུར། །༡༩༥

མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་དང་། རྫོ་ལྟ་བུ་དཔེ་ཏགས་སུ་བྱུང་བ་དེ་ལྟ་བུའི་བདག་ཉིད་མིན་
 བཞིན་དུ་གཞན་དག་ལ་དེ་ལྟར་སྐྱ་མི་ཏག་པར་སྐྱབ་པའི་དཔེ་ཏགས་སུ་བཞོད་པ་དེ། བཞོད་བཞིན་
 པ་དེ་ཡི་ཆེ་ན་བསྐྱབ་བྱར་མི་འདོད་ན་ཡང་བསྐྱབ་བྱར་འགྱུར་བར་ཐལ། དཔེ་ཏགས་དེ་དུས་ཕྱིས་
 སྐྱབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་ཁས་བླངས་ཏེ། བསྟན་བར་བྱ་བ་ཞེས་པའི་ཆོག་དེ་དུས་གསུམ་
 གའི་ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དེ་ལྟར་དགག་པ་ལྟེ་ལ་(གཉིས།) བྱ་བའི་སྐྱ་ད་ལྟར་བཞོན་ལ་འཇུག་པའི་ལན་
དགག་ལས་ལ་བྱེད་པ་པོའི་རྒྱུ་ཡོད་པས་བསྐྱབ་བྱར་བཟུང་བཞོན་ལ་གོ་བའི་ལན་དགག་པོ།

དང་པོ་བྱ་བའི་སྐྱ་ད་ལྟར་བཞོན་ལ་འཇུག་པའི་ལན་དགག་པ་ཉི། བསྐྱབ་བྱའི་སྐྱས་བྱམ་པ་བྱའོ། ཞེས་
པ་ལྟ་བུ་མི་གོ་བ་ལྟར་མ་འོངས་པ་ན་བསྐྱབ་པར་བྱ་དགོས་པ་ད་ལྟར་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བཞོན་བཞིན་པ་
ཡང་བསྐྱབ་བྱར་མི་འཕེན་ཞིང་། ད་ལྟར་བསྐྱབ་བྱར་བཟུང་བཞོན་གོའི་ཞིན།

ཙ་བ། ཤེས་བྱེད་སྐབས་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ།

ཐམས་ཅད་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ཡིན།

དེ་བྱིར་སྐྱབ་པར་བྱ་བའི་སྐྱ།

འདོད་པའི་བྱེད་པར་ལ་བརྟེན་མིན། ༡༦༦

བསྐྱབ་བྱེད་དུ་བསྐྱར་བར་བྱ་བ་ནི་དམ་བཅད་ཞེས་པའི་བསྐྱར་བར་བྱ་བའི་སྐྱས་ད་ལྟ་
བསྐྱབ་བྱར་འདོད་བཞིན་པའི་བྱེད་པར་ཞོན་བརྗོད་བྱར་ཡོད་པ་ལ་བརྟེན་པ་མིན་པར་ཐལ། དེས་
ཤེས་བྱེད་རྟགས་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་བྱི་རྟོལ་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་ཐམས་ཅད་བརྗོད་བྱར་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་
ཡིན་པ་དེའི་བྱིར།

ཙ་བ། དེས་ན་དཔེ་དང་གཏན་ཆིགས་དག །

མ་གྲུབ་དཔེར་ནི་བྱས་པ་ཡིན།

དེས་ན་སྐྱོབ་དཔོན་ཕྱགས་སྒྲུང་གིས་དཔེ་དང་གཏན་ཆིགས་དག་མ་གྲུབ་པ་སྟན་འབྱིན་
གྱི་དཔེར་བྱས་པ་རྒྱ་མཚན་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། རྟགས་ལྟ་མ་ཉིད་སྐྱར་རོ།

ཙ་བ། གཞན་དུ་རི་བོང་རྩ་ལ་སོགས།

མ་གྲུབ་ཀྱན་གྱང་བསྐྱབ་བྱར་འབྱུང། ༡༦༧

དེ་ལས་གཞན་དུ་མ་གྲུབ་པ་ཅམ་ཞིག་བརྗོད་ན། རི་བོང་གི་རྩ་ལ་སོགས་པའི་མ་གྲུབ་པ་

ཀུན་གྲང་རིགས་པ་ཅན་པ་ལ་བསྐྱབ་བྱར་ཐལ་བ་འཕེན་རིགས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། རིགས་པ་
ཅན་པའི་དམ་བཅའི་མཚན་ཉིད་དེས་མ་གྲུབ་པ་ཐམས་ཅད་བསྐྱབ་བྱར་ཉོན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་༼བྱེད་པ་པོའི་རྒྱུན་ཡོད་པས་བསྐྱབ་བྱར་བརྒྱུད་པ་ཞོན་ལ་གོ་བའི་ཡན་དགག་པ་༼ཞི། དཔེ་རྟགས་མ་
གྲུབ་པ་ལ་དམ་བཅའི་མཚན་ཉིད་བྱུང་ཆེས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ལས་ལ་བྱེད་པ་པོའི་རྒྱུན་ཡོད་
པའི་བྱིར། དཔེར་ན་བྱེད་པ་པོ་རྩ་མཁན་རྩ་བུམ་བསྐྱབ་བྱར་བྱེད་དོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ན། ལས་སུ་
གྱུར་པའི་རྩ་བུམ་དེ་ཉིད་བྱེད་པ་པོའི་འདོད་སྤྲུགས་དམ་པ་ཡིན་པས། དེ་ཉིད་བསྐྱབ་བྱར་གོ་བར་
འགྱུར་གྱི། བྱེད་པ་འཁོར་ལོ་ལ་སོགས་པ་བསྐྱབ་བྱར་མི་གོ་བ་ལྟར། སྐྱབ་བྱེད་འགོད་པ་པོའི་
འདོད་སྤྲུགས་དམ་པ་ཡང་ད་ལྟར་བསྐྱབ་བྱར་བརྒྱུད་པ་ཉིད་བསྐྱབ་བྱར་གོ་བར་འགྱུར་གྱི། བྱེད་
པ་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བཀོད་བཞིན་པ་བསྐྱབ་བྱར་གོ་བར་མི་འགྱུར་ལ།

གཞན་ཡང་དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་བརྗོད་པ་སྐྱབ་དག་ཡན་ལག་ལྔའི་དམ་བཅའི་ཡན་ལག་
མ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང། གྲུབ་མཐའ་བཞི་པོ་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་པ་དང། མི་མཐུན་པའི་རྒྱུད་དང། དབང་
དུ་བྱེད་པ་དང། ཁས་སྦངས་པ་དག་ལས་ཁས་སྦངས་པའི་གྲུབ་མཐའ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་ན།

ཙམ། ཐམས་ཅད་ནམ་འགས་མ་གྲུབ་བྱིར། །

དེས་ན་ལས་ལ་སོགས་པ་ཡི། །

བྱེད་པར་ཉེ་བར་བཀོད་པ་ཡི། །

ལན་གྱིས་ནམ་འབྲེད་རྒྱས་མ་ཡིན། ། ༡༦༩

བྱེད་པ་པོའི་ལས་མ་ཡིན་པ་དང། ཁས་སྦངས་པའི་གྲུབ་མཐའ་མ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པ་
ཡི་རྟགས་ཀྱི་བྱེད་པར་ཉེ་བར་བཀོད་པ་ཡི་ལན་གྱིས་དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་བརྗོད་པ་དམ་བཅའ་
ལས་སོགས་སུ་ནམ་པར་འབྲེད་རྒྱས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་ཐམས་ཅད་བྱིར་
ཞོ་ལ་གྱིས་ནམ་པ་འགའི་སྟོན་མ་གྲུབ། དམ་བཅའི་མཚན་ཉིད་དེས་ཤེས་བྱེད་སྐབས་ཀྱི་བྱིར་

ཚོལ་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་ཐམས་ཅད་བསྐྱབ་བྱར་འཕངས་པ་དེས་ནི་བྱིར།

ཅ་བ། སྒར་མ་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་བྱིར། །

བསྐྱབ་བྱའི་ཡན་ལག་ཅེས་རུང་མིན། །

དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་བརྗོད་པ་བསྐྱབ་བྱའི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་ཞོ་ཞེས་པ་ལན་དུ་རུང་བ་མིན་པར་
ཐལ། དེ་བསྐྱབ་པ་འདོད་པའི་སྒར་བྱིར་ཚོལ་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་བརྗོད་པ་གང་ཞིག་བསྐྱབ་པ་འདོད་པའི་
སྒར་བྱིར་ཚོལ་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ལ་རྟགས་གྱི་བསྐྱབ་བྱས་ཁྲབ་པ་ཁས་སྒྲངས་པའི་བྱིར།

ཅ་བ། གང་གིས་ཁས་སྒྲངས་མཚན་ཉིད་འགྲུར། །

དེ་ཡང་བསྐྱབ་བྱ་ཉིད་དུ་མཚུངས། ། ༡༤༤

དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་དེ་ཡང་ཁས་སྒྲངས་པའི་བྱུབ་མཐའ་ཉིད་དུ་ཡང་བསྐྱབ་བྱར་འདོད་
པ་དེ་དང་མཚུངས་པར་ཐལ།^[1] ཚོལ་བ་གང་གིས་བསྐྱབ་བྱར་ཁས་སྒྲངས་པ་ཁས་སྒྲངས་པའི་བྱུབ་
མཐའི་མཚན་ཉིད་དུ་སྐྱས་པ་གང་ཞིག་དམ་བཅའི་མཚན་ཉིད་དེས་དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་བརྗོད་
པ་བསྐྱབ་བྱར་འཕེན་པར་འགྲུར་བའི་བྱིར།

གསུམ་པ་༼བརྟགས་ལ་དགག་པ་༽ལ་(གཉིས)། བསྐྱབ་བྱའི་དོན་ལ་བརྟག་པ་དང་། དེས་གཟུང་གི་
སྒྲུབ་ས་ལ་བརྟག་པ་ལོ། །

དང་པོ་༼བསྐྱབ་བྱའི་དོན་ལ་བརྟག་པ་༽ནི། སྒྲོབ་དཔོན་རྩྱགས་སྒྲང་གིས། ཆོས་བསྐྱབ་བྱན་ཆོས་
མ་ཐུན་མེད། །ཆོས་ཅན་བསྐྱབ་བྱ་རྟགས་དོན་མེད། །ཅེས་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ན།
རྟགས་ཆོས་གཉིས་ཐུན་གྱི་མ་ཐུན་དཔེ་མི་སྤིང་ལ། ཚད་གཞི་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ན་སྐྱབ་བྱེད་བཀོད་
པ་དོན་མེད་པར་ཐལ་བ་བརྗོད་ནས།

[1] ལྷ་ཅད་དང་མཚོ་ཕྱོད་དུ་ཆོག་འདི་མེད་ཀྱང་དཔེ་རིང་ནང་དུ་ཡོད། ཚོལ་བ་གང་གིས་བསྐྱབ་བྱར་ཁས་སྒྲངས་པའི་བྱུབ་མཐའ་ཉིད་
དུ་ཡང་བསྐྱབ་བྱར་འདོད་པ་དེ་དང་མཚུངས་པར་ཐལ།

ཙམ། ཆོགས་པ་བསྐྱབ་བྱ་ཉིད་ཡིན་ནའང་། །

གཉིས་པོ་པན་ཚུན་བྱེད་པར་ཅན། །

འདིར་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོགས་པ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེན་འང་། སྤྱིར་འཐད་
མོད་གྱི། རིགས་པ་ཅན་པ་ལ་ཁས་སྒྲུངས་ནང་འགལ་དུ་འགྱུར་བ་ནི། མི་རྟག་པས་བྱེད་པར་དུ་བྱས་
པའི་སྤྲུལ། སྤྲུལ་བྱེད་པར་དུ་བྱས་པའི་མི་རྟག་པ་གཉིས་པན་ཚུན་བྱེད་པར་དུ་བྱས་པ་ཅན་གང་
རུང་གཅིག་བསྐྱབ་བྱར་ཐལ། སྤྲུང་མི་རྟག་པའི་ཆོགས་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
དཔེ་རྟགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཁས་སྒྲུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །ཁས་སྒྲུངས་དེ་ཉིད་གསལ་བར་བྱེད་བ་ནི།

ཙམ། བསྐྱབ་བྱ་དེ་ཆེ་གཏན་ཆོགས་དང་། །

དཔེ་ཡི་མཆན་ཉིད་མ་བྱུབ་འགྱུར། །༡༧༠

དེའི་ཆེ་དཔེ་དང་ཆོས་མཐུན་པས་བསྐྱབ་བྱ་བསྐྱབ་པར་བྱེད་པ་གཏན་ཆོགས་ཀྱི་མཆན་
ཉིད་དང་། བསྐྱབ་བྱ་དང་ཆོས་མཐུན་པས་བསྐྱབ་བྱ་དེའི་ཆོས་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཅན་དཔེ་ཡི་མཆན་
ཉིད་དུ་མ་བྱུབ་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། སྐྱེ་བ་ཅན་སྐྱ་མི་རྟག་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་
དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཕྱིར་ཚོལ་གྱིས་བསྐྱབ་བྱ་མ་བྱུབ་པའི་སྤྱར་མི་རྟག་པས་བྱེད་པར་དུ་བྱས་
པའི་སྤྲུང་དཔེ་བྱམ་པ་གཉིས་སྐྱེ་བ་ཅན་དུ་ཆོས་མཆོངས་སུ་མ་བྱུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། མི་རྟག་
པས་བྱེད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྤྱི་ཆོས་སྐྱེ་བ་ཅན་བྱམ་པ་ལ་རྗེས་འགྲོ་བྱེད་པར་ཡང་ཕྱིར་ཚོལ་
གྱིས་མ་བྱུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་བྱུབ་ན་བསྐྱབ་བྱ་འགྲུབ་པར་ཡང་འགྱུར་རོ། །

ཙམ། མི་སྤྱི་ཕྱིར་ན་བསྐྱབ་བྱའི་སྤྱ། །

གལ་ཏེ་ཆོས་ཅན་ལ་འཇུག་འདོད། །

གལ་ཏེ་དཔེ་རྟགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཚོན་པའི་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་སྤྱ་ཆོགས་དོན་ལ་འཇུག་
མི་སྤྱི་པའི་ཕྱིར་ན་ཚོད་གཞི་ཆོས་ཅན་ལ་འཇུག་པར་འདོད་པས་ཉེས་པ་དེ་དག་མེད་དོ་ཞེན།

ཙམ། བསྟན་བཅོས་ཅི་བྱ་ཅི་རིགས་པར། །

རང་ཉིད་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་མིན། །༡༧།

བསྟན་བཅོས་སྤྱད་པའི་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བཤད་བའི་ས་དགོས་པ་ཅི་ཞིག་གྱང་བྱ་བ་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། ཅོད་པའི་ཆེ་ཅི་ལྟར་རིགས་པར་དཔེ་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གཞན་རང་ཉིད་ཁས་
ལེན་པ་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ཉིས་བཟང་གི་སྒྱུར་ས་ལ་བརྟག་པ་ཞི། ཁྱོད་སངས་རྒྱལ་པ་ལྟར་ཁོ་མོ་ཅག་གྱང་དམ་
བཅའ་མཚན་ཉིད་དུ་ཁོ་ནའི་ངེས་གཟུང་སྒྱུར་བས་དཔེ་རྟགས་མ་བྱུང་བ་དམ་བཅའ་ཐལ་བ་མེད་
དོ་ཞེ་ན། འོན་པསྟུབ་བྱ་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཁོ་ན་དམ་བཅའ་ཞེས་མི་ལྟན་ནམ་གཅོད་དུ་སྒྱུར་རམ།
བསྟུབ་བྱ་ཁོ་ན་བསྟན་པར་བྱ་བ་དམ་བཅའ་ཞེས་གཞན་ལྟན་ནམ་གཅོད་དུ་སྒྱུར། དང་པོ་ལྟར་
ན། བསྟུབ་བྱ་བྱིར་ཞོལ་གྱིས་བྱུང་མ་ཟིན་དུ་རྟགས་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་ནམ། སྟུབ་བྱེད་དུ་བཀོད་
བཞིན་པ་བསྟུབ་བྱ་མིན་པར་རྟགས་པའི་དོན་ཅན་ཡིན།

ཙམ། སྟུབ་བྱེད་བསྟན་པའི་བྲགས་ཉིད་ལས། །

དོན་དེ་བསྟུབ་བྱ་ཉིད་དུ་རྟགས། །

དང་པོའི་དོན་དུ་ངེས་གཟུང་དེ་ལྟར་སྒྱུར་བ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། དེ་མ་སྒྱུར་ཡང་དོན་
དེ་སྟུབ་པའི་སྟུབ་བྱེད་བསྟན་པའི་བྲགས་ཉིད་ལས་དོན་དེ་བསྟུབ་བྱ་ཉིད་དུ་རྟགས་ཟིན་པའི་བྱིར།

ཙམ། གཏན་ཆོགས་སོགས་མཚན་གྱིས་བྱུང་བྱིར། །

སྟུབ་པར་བྱེད་ལ་དོགས་པའང་མེད། །༡༨།

སྤྱི་མ་ལྟར་ན་ཡང་མི་འཐད་དེ། སྟུབ་བྱེད་དུ་བཀོད་བཞིན་པ་བསྟུབ་བྱ་ཡིན་པ་བཅད་པའི་
ཆེད་དུ་ངེས་གཟུང་སྒྱུར་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ། དེ་མ་སྒྱུར་གྱང་སྟུབ་བྱེད་དུ་བཀོད་བཞིན་པ་ལ་
བསྟུབ་བྱར་དོགས་པའང་མེད་པ་རིགས་པ་ཅན་པ་རང་ཉིད་གྱིས་ཁས་ལེན་རིགས་པའི་བྱིར།

དེར་ཐལ། རིགས་པ་ཅན་པ་རང་ཉིད་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་དང་དཔེ་ལ་སོགས་པའི་མཆན་ཉིད་སྟོན་
པའི་ཆིག་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བཀོད་བཞིན་པ་བསྐྱབ་བྱ་མིན་པས་ཁྲབ་པ་འཕངས་པར་
ཁས་བྲལ་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་བཟན་པར་བྱ་བའི་ཆིག་གི་སྤར་དེས་གཟུང་སྟོས་སོ་ཞེ་ན།

ཙམ། སྤར་དེས་བཟུང་ན་དེ་ཡིས་ནི།

དམ་བཅའི་མཆན་ཉིད་བརྗོད་དོན་མེད།

རིགས་པ་ཅན་པ་དེ་ཡིས་དམ་བཅའི་མཆན་ཉིད་དུ་དེས་གཟུང་བརྗོད་པ་དོན་མེད་པར་
ཐལ། སྐྱབ་བྱེད་དུ་བཀོད་བཞིན་པ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་བཅད་པའི་ཆེད་དུ་དེ་བཀོད་པ་གང་ཞིག་
དེའི་ཆེད་དུ་བརྗོད་མི་དགོས་པའི་བྱིར།

ཙམ། དེ་བྱིར་བྱགས་ཀྱིས་དེར་བརྗོད་པས།

ཁྲབ་པའི་འབྲས་ཅན་ཡིན་པར་རྟོགས། ༡༧༩

དོན་དེ་ལ་ཁྲབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་འཕེན་པའི་མི་ལྡན་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ཅན་ཡིན་པར་
ཆད་མས་རྟོགས་པར་ཐལ། གཞན་ལྡན་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་དེས་གཟུང་དགོས་པ་མེད་པའི་བྱགས་
ཀྱིས་མི་ལྡན་པ་རྣམ་པར་གཅོད་པ་དེར་བརྗོད་པ་དེའི་བྱིར། འདོད་ན། དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་དམ་
བཅར་ཐལ་བ་སོ་ན་གནས་སོ།

གཞན་གྱི་དམ་བཅའ་ལྟར་སྤར་གི་དཔེ་དགག་པ།

གསུམ་པ་གཞན་གྱི་དམ་བཅའ་ལྟར་སྤར་གི་དཔེ་དགག་པ་ལ་(གཉིས)། རྟགས་ལ་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་
པའི་རྒྱས་པ་མེད་པ་དམ་བཅའ་དང་འགལ་པའི་སྟོན་ཡིན་པ་དགག་པ། རྟགས་ཆོས་ཚུང་གཞི་ལ་
ལྡན་ཅིག་མི་གནས་པ་དམ་བཅའ་དང་འགལ་པའི་སྟོན་ཡིན་པ་དགག་པའོ།

དང་པོ་༼རྟགས་ལ་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པའི་རྒྱས་པ་མེད་པ་དམ་བཅའ་དང་འགལ་པའི་སྟོན་ཡིན་པ་དགག་པ་༽ནི། རིགས་པ་

ཅན་པ་ན་རེ། སྤྲ་རྟག་སྟེ། ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་འདི་རྟགས་དམ་བཅའ་དང་འགལ་
པའི་དམ་བཅའའི་སྟོན་ཡིན་ཏེ། སྤྲ་རྟག་ན་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པར་འགལ་བས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ།

ཙ་བ། འགལ་བ་འདོད་དང་འབྲེལ་མེད་དེ།

ཕན་མེད་སྟན་ཅིག་མི་གནས་པ།

རྟགས་དམ་བཅའ་དང་འགལ་བ་འདོད་ཡུལ་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་དང་། བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་
འབྲེལ་བ་མེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བསྐྱབ་བྱ་བསྐྱབ་པ་ལ་ཕན་པ་མེད་པའི་སྟོན་ནས་དམ་བཅའའི་སྟོན་
དུ་སོང་བའལ། རྟགས་ཆོས་རྩྱུང་གཞི་ལ་སྟན་ཅིག་མི་གནས་པའི་སྟོན་ནས་དམ་བཅའའི་སྟོན་དུ་སོང་
བ་གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འབྲེལ་རྟགས་དེ་དམ་བཅའ་དང་འགལ་བའི་སྟོན་ནས་དམ་བཅའའི་སྟོན་
དུ་སོང་བ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཙ་བ། དེ་སྟན་ནི་.....།

ཕན་པ་མེད་པ་དེ་ལྟོ་ཞེན།

ཙ་བ།རྟགས་ཀྱི་སྟོན།

ཐམས་ཅད་དམ་བཅའའི་སྟོན་དུ་འགྱུར། །༡༥

ཐོགས་སྟོན་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་ནི།

མ་ཡིན་ཞེས་ཀྱང་བསྟན་ཟིན་ཏོ།

རྟགས་ཀྱི་སྟོན་ཐམས་ཅད་དམ་བཅའའི་སྟོན་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་དག་ལ་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་
པའི་རུས་པ་མེད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རིགས་པར་ཐལ། ཐོགས་སྟོན་ནི་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་
གཞན་བཞེད་པ་ལ་བལྟོས་པ་མ་ཡིན་པར་དམ་བཅའ་ཙམ་ནས་སྟོན་དུ་གོ་བ་ཞིག་དགོས་སོ་
ཞེས་ཀྱང་བསྟན་ཟིན་པའི་བྱིར།

གཞིས་པ་། རྟགས་ཆོས་རྩྱུང་གཞི་ལ་སྟན་ཅིག་མི་གནས་པ་དམ་བཅའ་དང་འགལ་བའི་སྟོན་ཡིན་པ་དགག་པ་། ལ་

(གཉིས།) མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ཀྱི་སྒྲིན་དུ་བསྟན་པ་དང་། དེའི་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་༼ མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ཀྱི་སྒྲིན་དུ་བསྟན་པ་ ༽ཞི།

ཙ་ག། འདོད་ལ་མེད་ནའང་མ་གྲུབ་ཡིན། །

མི་རྟག་གཏན་ཆིག་དང་ལྡན་པས། ། ༡༥

སྤྲུལ་དེ་ལྟར་བཞིན་བྱེད་ན། །

དེ་ལྟར་དེ་ནི་བསྟོགས་པར་འགྱུར། །

གཏན་ཆིགས་བསྟན་བྱའི་ཆོས་སུ་འདོད་པ་དང་། ཚོད་གཞི་ལ་ལྡན་ཅིག་ཏུ་གནས་པ་མེད་
པས་དམ་བཅའི་སྒྲིན་ཡིན་ནོ་ཞེན་པར། བསྟན་བྱའི་ཆོས་དང་ལྡན་ཅིག་རྟགས་ཚོད་གཞི་ལ་མ་གྲུབ་
པ་ཆོས་ཅན། སྤྲུལ་བ་སྤྲོད་གཅིག་པོ་དེའི་དམ་བཅའི་སྒྲིན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་
ཀྱི་སྒྲིན་ཡིན་པའི་བྱིར། སྤྲུལ་སྤྱེ། ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པའི་བྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་འདི་རྟགས་དམ་
བཅའ་དང་འགལ་བའི་དམ་བཅའི་སྒྲིན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྲུལ་བ་དེས་སྤྲུལ་མི་རྟག་པ་གཏན་ཆིགས་
དང་ལྡན་པར་བཞོད་པའི་སྒྲིན་མི་རྟག་པ་གཏན་ཆིགས་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་བཞིན་པར་བྱེད་ན། དེ་ལྟར་
སྤྲུལ་པའི་དམ་བཅའ་དེ་ནི་སྤྲུག་པར་འགྱུར་ན་ཡང་། མི་རྟག་པ་རྟགས་སུ་མ་འཕངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་༼ དེའི་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ ༽ལ་(གཉིས།) ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པས་སྤྲུལ་པར་སྤྲུབ་
པའི་ཆོས་མི་མཐུན་སྤྲུལ་གྱི་ཕྱོགས་ཙམ་འཕངས་པ་དང་། དེ་ཡང་རྟགས་སུ་མི་རིགས་པའོ། །

དང་པོ་༼ ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པས་སྤྲུལ་པར་སྤྲུབ་པའི་ཆོས་མི་མཐུན་སྤྲུལ་གྱི་ཕྱོགས་ཙམ་འཕངས་པ་ ༽ཞི།

ཙ་ག། འདི་ལ་དབེ་བསྟན་པ་ཉིད་ལས། །

དོན་གཞན་ཅི་ཞིག་མཐོང་བ་ཡོད། ། ༡༦

དེ་འདྲའི་སྤྲུལ་པ་གཤེས་མི་རྟག་པ་རྟགས་སུ་འཕངས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྲུལ་པ་འདི་
ལ་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྤྲུལ་པར་སྤྲུབ་པའི་ཆོས་མི་མཐུན་དཔེའི་སྤྲུལ་པའི་

བྱུང་བའི་ཕྱོགས་ཙམ་ཞིག་བསྟན་བཞིན་ལས་བརྗོད་བྱའི་དོན་གཞན་ཅི་ཞིག་གྲང་མཐོང་བ་ཡོད་
པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་མ་བྱུང་སྟེ། མི་ཉག་པ་ཉགས་སུ་འཕངས་སོ་ཞེས།

ཙ་ག། བྱུང་བར་ལ་ནི་གཞན་བརྗོད་ནས། །

སྤྱི་ཡི་རྗེས་སུ་འཇུག་བས་ན། །

དེ་བྱུང་མ་ཡིན་སྤྱི་རྗེས་སུ། །

སྤྱིར་བ་དེས་སྤྱི་ལ་མི་ཉག་པས་བྱུང་བ་འཕངས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱུང་
བར་སྤྱི་ལ་གཞན་ཉག་པ་དམིགས་བསལ་གྱིས་སྤྱིར་བརྗོད་ནས་ཐམས་ཅད་མི་ཉག་ཅེས་པའི་
སྤྱིར་བཏང་གི་ཆོག་དེ་ནི་དེའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པར་སྤྱིས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་མིན་ན།

ཙ་ག། འཇུག་ལ་འབྲས་བྱའང་ཅི་ཞིག་ཡོད། །༡༧༧

སྤྱི་ཉག་པར་དམ་བཅས་ནས་ཐམས་ཅད་མི་ཉག་ཅེས་པའི་སྤྱིར་བཏང་རྗེས་སུ་འཇུག་པར་
བརྗོད་པ་ལ་འབྲས་བྱའང་ཅི་ཞིག་གྲང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱི་ལ་མི་ཉག་པར་འཕངས་པའི་ཕྱིར།

ཙ་ག། དེ་ཕྱིར་སྤྱི་ལ་གནས་པ་ཡི། །

མི་ཉག་ཉིད་ཀྱིས་སེལ་ཞེས་གསུངས། །

དེས་ན་དེ་ཉགས་དམ་བཅའ་དང་འགལ་བའི་དམ་བཅའི་སྤྱིར་མ་ཡིན་པར་ཐལ། །སྤྱི་བ་
དཔོན་གྱི་སྤྱི་ལ་གནས་པ་ཡི་མི་ཉག་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱི་ཉག་པ་སེལ་ཞེས་གསུངས་པ་གང་ཞིག་སྤྱི་
མི་ཉག་པར་མ་འཕངས་པ་དེའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དེ་ཡང་ཉགས་སུ་མི་རིགས་པ་དེ་ལ་(གཉིས།) ཐམས་ཅད་མ་ཡིན་པ་ཙམ་སྤྱི་ཉག་པར་སྤྱི་བ་
པའི་ཉགས་སུ་མི་རུང་། སྤྱི་མ་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་མ་ཡིན་པ་ཉགས་སུ་མི་རུང་དོ། །

དང་པོ་དེ་ཐམས་ཅད་མ་ཡིན་པ་ཙམ་སྤྱི་ཉག་པར་སྤྱི་བ་པའི་ཉགས་སུ་མི་རུང་དོ། །

ཙ་ག། དུལ་གཞན་ལ་ནི་འགལ་སྤྱི་བས། །

སྤྱི་ཁྱི་གཞན་དུ་བརྗོད་བ་ཡིན། ༡༧༩

སྤྱིར་བ་དེས་སྤྱི་ཐམས་ཅད་ལས་གཞན་དུ་བརྗོད་བ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱི་ལས་ལུལ་གཞན་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྱི་ལ་ཡོད་པར་འགལ་བའི་མི་རྟག་པར་སྤྱིས་ནས། སྤྱི་ལ་དེ་དག་ལ་ཡོད་པར་འགལ་བའི་རྟག་པར་^[1]སྤྱི་བའི་ཕྱིར། དེ་འདྲི་དེ། ཐམས་ཅད་མ་ཡིན་བ་རྟགས་ཡིན་ནོ་ཞེན།

ཙ་བ། སྤྱི་ཁྱི་ཁྱད་པར་མི་སྤོང་ཕྱིར། །

དེ་ཡང་འཐད་བ་མ་ཡིན་ནོ། །

ཐམས་ཅད་མ་ཡིན་བ་དེ་ཡང་སྤྱི་རྟག་པར་སྤྱི་བའི་རྟགས་སུ་འཐད་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱི་ཐམས་ཅད་ཁྱི་ཁྱད་པར་སྤྱི་མི་སྤོང་བའི་ཕྱིར།

ཙ་བ། དཔེར་ན་སྐབས་འགར་ཤིང་ཤ་བ། །

ཉིད་ཁྱི་ཤིང་མིན་ཞེས་བ་བཞིན། ༡༨༠

རྟགས་མ་བྱུབ་སྟེ། དཔེར་ན་སྐབས་འགར་ཤིང་ཤ་བ་ཉིད་ཁོ་ན་ཤིང་མིན་ནོ། །ཞེས་པས་སྤྱིས་ཁྱད་པར་སྤངས་བ་བཞིན་ནོ་ཞེན།

ཙ་བ། ཐམས་ཅད་མ་ཉན་བ་གཅིག་ཉིད་ལ། །

འཇུག་བ་འཇོག་འགྱུར་དེ་ཙམ་གྱིས། །

ཐམས་ཅད་མིན་མིན་.....། །

སྤྱི་ཁོ་ན་ཐམས་ཅད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་ཆིག་དེ་ཙམ་གྱིས་སྤྱི་དེ་ཐམས་ཅད་མིན་པར་འགྱུར་བ་མིན་པར་ཐལ། ཆིག་དེས་ཐམས་ཅད་ཅེས་པའི་མ་ཉན་བ་སྤྱི་གཅིག་ལ་འཇུག་བ་འཇོག་པར་འགྱུར་བ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐབས་འགར་ཤིང་ཤ་བ་ཉིད་ཁོ་ན་ཤིང་མིན་ནོ་ཞེས་པའི་ཆིག་དེས་ཤིང་གི་སྤྱི་སྤྱི་ཤ་བ་ཁོ་ན་འཇུག་བ་བཀག་བ་ཙམ་ཞིག་འཕངས་བ་བཞིན་

[1] དཔེར་དུ། མི་རྟག་པར།

ཡིན་པའི་བྱིན་གཞུང་འདིས་གང་དག་བྱམ་པ་ཁོ་ན་ལེས་བྱའོ་ཞེས་སྒྲུབ་ན། ལྷམ་བྱ་ལེས་བྱ་མ་
ཡིན་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་བཀག་སྟེ། དེ་སྐད་སྒྲུབ་གཞུང་འདིའི་ཚུགས་སྡེ་འབའ་ཞིག་ཡིན་
པའི་བྱིན། དེས་ན་བྱམ་པ་ཁོ་ན་ལེས་བྱར་དམ་བཅས་པའི་ཆོ། ལེས་བྱ་ཞེས་པའི་སྒྲུབ་པ་ལས་
གཞན་ལ་འདྲུག་པ་བཀག་པ་ཅམ་མོ། །

ཅེས།ཁུད་པར་གྱི། །

དེ་མེད་ན་དེ་མེད་འགྱུར་ཕྱིར། ༡༩༠

བྱམ་པ་ལ་མོགས་པའི་བྱེད་པར་ཀུན་ཡང་ཐམས་ཅད་དེར་མེད་པར་བསྐྱེད་པར་ཐལ། ལྷ་
དེ་ཐམས་ཅད་གྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་མེན་པ་གང་ཞིག་། དེ་དག་རིགས་མཚུངས་པའི་བྱིད་

གཞིས་པ་སྐྱུ་མ་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་མ་ཡིན་པ་ཉགས་སྐྱུ་མི་རུང་བ་ཤེལ་(གཞིས)། ཐལ་བ་དགོད་པ་དང་། དེ་
ལ་ཚུད་པ་སྤང་བའོ།

དང་པོར། རྒྱལ་བ་དགོན་པ་འཁོར། ཐམས་ཅད་མ་ཡིན་པ་ཙམ་ཉགས་མ་ཡིན་གྱི་སྤྲུལ་མ་ཡིན་པ་
ཐམས་ཅད་མིན་པ་ཉགས་ཡིན་ཀོལ་ཞེས་གྲུ་མ་ཡིན་མ་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཉགས་སྤུ་འཕྱར་ལ། དེ་ཉིད་
སྤུ་ཉིད་ཉགས་སྤུ་བཞོད་པ་དང་ཁྱད་པར་མེད་པ་མི་རིགས་ཏེ།

ཅུ་པ། ཤེས་བྱ་ཤེས་བྱེད་ཐ་དད་ཕྱིར། །

ཆོས་ཅན་གཏན་ཆིགས་དངོས་གྱུར་ནི། །

ཤེས་བྱེད་ཉིད་དུ་མ་གྲུབ་ཐྱིང་།

ཆེས་ཅན་རང་སྐྱབ་བྱེད་མ་གྱུ་བ། ༡༩༡

[illegible]

ཡིན་དགོས་པའི་བྱིས།

གཉིས་པ་༼དེ་ལ་ཙཱ་བ་སྤང་བ་༽ལ་(གཉིས།) རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆིགས་སྤྱི་ལ་ཙཱ་སྤང་དང་།
བྱེ་བྲག་ལ་ཙཱ་སྤང་རོ། །དང་པོ་༼རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆིགས་སྤྱི་ལ་ཙཱ་སྤང་༽ལ་(གཉིས།) མདོར་བསྟན་དང་།
རྒྱས་བཤད་དོ། །

དང་པོ་༼མདོར་བསྟན་༽ནི།

ཙ་ག དངོས་པོ་ཀུན་ལ་ཆོས་དང་ནི། །

ཆོས་ཅན་རྣམ་དབྱེ་མེད་པའི་བྱིས། །

ཀུན་ལ་ཉེས་མཚུངས་ཤེན་.....། །

སྤྱ་བྱས་མི་རྟག་པའི་དངོས་པོ་ཀུན་ལ་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་སོ་སོར་མེད་པའི་
བྱིར་རང་བཞིན་ཐ་དད་མེད་པས་རྟགས་སུ་མི་བྱུང་ན་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཀུན་ལ་དམ་བཅའི་
ཕྱོགས་གཅིག་རྟགས་སུ་བཤོད་པའི་ཉེས་པ་མཚུངས་སོ་ཞེན།

ཙ་གམིན། །

ཕྱོག་པ་བྱུང་བར་ཡོད་བྱིར་རོ། ༡༧༩

བྱས་པ་སྤྱ་མི་རྟག་པར་སྤྱབ་པའི་རྟགས་ཆོས་དོན་གསུམ་ཐ་དད་མེད་པའི་མ་གྲུབ་པའི་
ཉེས་པ་ཡོད་པ་མིན་པར་ཐལ། དེ་དག་ལ་ཕྱོག་པ་ཐ་དད་པའི་བྱུང་བར་ཡོད་པའི་བྱིས། བྱས་མི་
རྟག་གི་རྩམ་རྟགས་ཆོས་སུ་སོང་བས་རྩམ་ཐ་དད་ཏུ་འགྱུར་རོ་ཞེན།

ཙ་ག དོན་དམ་པར་ནི་རྣམ་དབྱེད་ན། །

དེ་ལྟ་བུར་གྱུར་མ་གྲུབ་བྱིས། །

ཀུན་རྫོབ་པ་ཡི་དངོས་རྣམས་ལ། །

དེ་ཉིད་གཞན་ཉིད་འགོག་པར་འགྱུར། ༡༨༠

ཀྱུ་རྫོབ་པ་ཡི་དངོས་པོ་སྟེ་སྤྱུ་བྱས་མི་རྟག་པ་གསུམ་ཐ་དད་པའི་ཆ་དང་། ཆོས་ཆོས་
 ཅན་ཐ་དད་པའི་ཆ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཇུས་དེ་ཉིད་དང་ཇུས་གཞན་ཉིད་ཀྱི་བྱུ་བ་ལོག་
 པ་རིགས་པར་འགྱུར་རྟེ། ཁྱོད་དོན་དམ་པར་རྣམ་པར་དབྱེད་ན་བྱས་མི་རྟག་དེ་ལྟ་བུར་གྱུར་པའི་
 ཇུས་སྤྱུ་མ་གྲུབ་པའི་བྱིར། འདི་ནི་སྤྱུ་བྱས་མི་རྟག་པ་གསུམ་ཐ་དད་པའི་ཆ་དང་། རྟགས་དང་།
 ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དང་། བསྐྱུ་བ་བྱའི་ཆོས་རྣམས་ཇུས་སྤྱུ་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་གྱི་སྤྱུ་བྱས་མི་
 རྟག་པ་གསུམ་ཇུས་སྤྱུ་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་མོ་སྤྱུ་མ་ན་ཆེར་འཁྲལ་བཤོ། །འོན་དོན་དམ་པར་རྣམ་
 པར་དབྱེད་ན་ཞེས་སྟོས་ཅི་དགོས་ཤིན། ཀྱུ་རྫོབ་པའི་ངོ་བོ་དེ་རྣམས་ཐ་སྟེད་པའི་ཆ་དང་མ་རང་
 དགའ་བས་ཇུས་སྤྱུ་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་མི་ཁུས་པས་དེ་ལྟར་བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་། རྒྱུ་པ་ཤད་ཀྱི།

ཅུག་ དཔག་བྱ་དཔོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན། །

དོན་གྱི་ཐ་སྟེད་གནས་པ་འདི། །

ཤེས་པ་ལ་གྲུབ་ཐ་དད་ལ། །

བརྟེན་ནས་རྣམ་པར་བརྟགས་པ་ཡིན། །༡༤

གཞི་ཇུས་གཅིག་ལ་དཔག་བྱ་དང་དཔོག་པར་བྱེད་པ་ཡི་ཆོས་ཆོས་ཅན་ཐ་དད་པའི་དོན་
 གྱི་ཐ་སྟེད་འཁྲལ་པའི་གཞི་སོ་སོར་གནས་པ་འདི་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
 རྟོག་པའི་ཤེས་པ་ལ་གྲུབ་པའི་ཐ་དད་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་པར་བརྟགས་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་བྱིར། འོ་
 ན་རང་མཚན་ལ་མི་སྤྱུ་བར་མི་རིགས་སོ་ཞིན།

ཅུག་ བདག་ཉིད་ཅི་ལྟའི་ཐ་དད་གྱི། །

མཐར་ཐུག་ཤེས་ལ་ཐ་དད་པར། །

ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་སྤང་གྱུར་ག། །

དེ་ནི་ཐ་སྙད་རྟེན་ཡིན་ནོ། ॥ १५५

ཆོས་ཆོས་ཅན་ཐ་དད་པའི་སྐྱོད་གྲི་ཐ་སྙད་འདི་ཆོས་ཅན། རང་མཆན་ལ་འབྲེལ་བའི་
སྐྱོན་མེད་དེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅི་ལྟ་བའི་རང་མ་ཡིན་ལས་ཐ་དད་ཀྱི་རང་མཆན་གྱི་མཐར་
ཐུག་པའི་རྟེན་པའི་ཤེས་པ་ལ། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་ཐ་དད་པར་སྦྱང་བར་བྱུང་བ་དེ་ནི་ཁྱོད་འཇུག་
པའི་རྟེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཙ་བ། འདི་ནི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་བཞག་པ། །

ཐ་དད་སྒོ་དང་འབྲེལ་མེད་ཅན། །

ཆོས་ཅན་དེ་ཉིད་སྐྱབ་བྱེད་དུ། །

བྱས་པ་དེས་ན་མ་བྱུབ་བསྟན། ॥ १५६

རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་དེ་རྣམས་ལ་ལྡོག་པས་བྱས་པའི་ཐ་དད་པའི་བྱེད་པར་ཡོད་ལ། སྐྱོ་
མི་རྟག་སྐྱབ་ལ་སྐྱོ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་འདིར་ནི་ཆོས་ཅན། མ་བྱུབ་པའི་གཏན་ཆིགས་སུ་བསྟན་ཏེ།
ཆོས་ཅན་གྱི་ལྡོག་པ་དེ་ཉིད་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བྱས་པ་དེས་ན་འདི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དང་རྟགས་
གཉིས་ལྡོག་པ་ཐ་དད་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་བཞག་པའི་རྣམ་པ་ཐ་དད་སྦྱང་བའི་སྒོ་ལ་ཐ་དད་དུ་སྦྱང་བ་
དང་འབྲེལ་བ་མེད་པར་གཅིག་ཏུ་སྦྱང་བ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་། རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆིགས་ཕྱེ་བྲག་ལ་ཚད་སྤང་། འོ་ན་སྤྱི་དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། མི་
རྟག་སྐྱོ་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་འདི་མ་བྱུབ་པའི་གཏན་ཆིགས་སུ་ཐལ། ཆོས་
ཅན་གྱི་ལྡོག་པ་དེ་ཉིད་གཏན་ཆིགས་སུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།

ཙ་བ། དེས་ན་ཕྱེ་བྲག་སྐྱི་ཆོས་ཐ། །

དད་ཕྱིར་རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་ཉིད། །

དཔེར་ན་ཆོལ་བྱང་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། །

ཚུལ་བྱང་སྒྲི་ནི་མི་རྟག་བཞིན། ॥ १९८ ॥

རྟགས་དེ་ལ་རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་ཉིད་ཐ་དད་དུ་ཐལ། རྟོག་ཆོས་ཐ་དད་པའི་བྱིར། དེར་
ཐལ། བྱེ་བྲག་ཆོས་ཅན་དུ་བརྒྱུད་ནས་སྤྱི་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་དེས་ནའི་བྱིར། དཔེར་ན་ཚུལ་བྱང་
ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར། ཚུལ་བ་ལས་བྱང་པའི་སྒྲི་ནི་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། ཞེས་པ་བཞིན་ནོ། ། ཚུལ་
བྱང་སྒྲིའི་བྱང་པར་བྱེད་ཆོས་ཡིན་པས་དེའི་ནང་དུ་འདུས་པའི་བྱིར། དམ་བཅའི་ཕྱོགས་གཅིག་
རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཉེས་པ་དེར་ཡང་འགྲུར་རོ་ཞེན།

ཙ་ག། ཕྱོགས་ཡན་ལག་ནའང་གཞོད་མེད་བྱིར། །

ཆོས་ཅན་ཐ་དད་མ་གྲུབ་མིན། །

དཔེར་ན་གོང་བྱ་རྩ་ཅན་འདི། །

རྩ་ཅན་ཉིད་བྱིར་རྟམིན་བཞིན། ॥ १९९ ॥

ཚུལ་བྱང་ཆོས་ཅན། བྱིད་ཚུལ་བ་ལས་བྱང་པའི་སྒྲི་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡན་
ལག་ཡིན་ནའང་ཆོས་ཅན་ཚུལ་སྒྲུང་དང་ཐ་དད་དུ་མ་གྲུབ་པ་མིན་པར་ཐལ། བྱིད་ཀྱིས་བསྒྲུབ་བྱ་
དེ་འགྲུབ་པ་ལ་གཞོད་པ་མེད་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་གོང་བྱ་རྩ་ཅན་འདི་ཆོས་ཅན། རྩ་ཅན་ཉིད་ཡིན་
པའི་བྱིར་རྟམིན་ཏེ་ཞེས་པ་བཞིན་ནོ། །

ཙ་ག། ཡང་ན་དེ་རྟགས་ནས་རྟོག་བྱིར། །

བསྒྲུབ་བྱའི་དུས་སུ་ཡན་ལག་མིན། །

ཚུལ་བྱང་དེ་ཉིད་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་པ་ལས་ཡང་ན། བྱིད་ཚུལ་བ་ལས་བྱང་པའི་སྒྲི་མི་
རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་བསྒྲུབ་བྱ་རྗེས་དཔག་གིས་འཇལ་པའི་དུས་སུ་རྗེས་དཔག་དེའི་ངོར་ཚུལ་བྱང་དེ་
ཆོས་ཅན། སྒྲིའི་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་མིན་པར་ཐལ། སྒྲུང་ཕྱོགས་ཆོས་འཇལ་པའི་དུས་སུ་ཚུལ་
བྱང་དེས་ཚུལ་བ་ལས་བྱང་པའི་སྒྲི་དེ་མཚོན་ཅིང་རྟགས་པའི་བྱ་བ་བྱས་ནས་བྱིས་རྟོག་པའི་བྱིར།

དཔེརན་ལྟས་བྱིན་གྱི་ཁྱིམ་གང་ཡིན་ཞེས་བྲིས་བ་ན། གང་ན་བྱ་རྒྱུ་སྒྲོགས་བཤོ། །ཞེས་བརྟོག་བ་ན། བྱ་རྒྱུ་གིས་ལྟས་བྱིན་གྱི་ཁྱིམ་མཚོན་པར་བྱས་ནས། བྲིས་བྱ་རྒྱུ་མེད་ཀྱང་ལྟས་བྱིན་གྱི་ཁྱིམ་རྟགས་བ་བཞིན་དུ་རྩོམ་བྱུང་གིས་སྤར་ཕྱོགས་ཚོས་འཇལ་བའི་དུས་སུ་རྩོམ་བ་ལས་བྱུང་བའི་སྤྱི་ཕྱེ་རྟགས་ལ་ལོགས་བའི་རྟེན་ལས་བྱུང་བར་མཚོན་པར་བྱས་ནས། བྲིས་བསྐྱབ་བྱ་འཇལ་བའི་ཚེ་མཚོན་བའི་བྱ་བ་མི་བྱེད་པས། དམ་བཅའི་ཕྱོགས་གཅིག་མ་ཡིན་པའི་ལན་གཞན་ཡིན་ནོ། །

སྐོབ་དཔོན་ཚོས་མཚོག་ནི་གོས་དཀར་ཅན་དེ་ཁྱིད་ཤོག་ཅེས་བ་ན། གོས་དཀར་གྱིས་ཁྱིད་བྱའི་སྐྱེས་བུ་མཚོན་པར་བྱས་ཀྱང་ཁྱིད་འོང་བའི་བྱ་བའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་བ་མ་ཡིན་ཏེ། གོས་དཀར་འོང་ངམ་མི་འོང་ཡང་སྐྱེས་བུ་ཉིད་འདོད་པ་བཞིན་དུ་རྩོམ་བ་ལས་བྱུང་བས་རྩོམ་བ་ལས་བྱུང་བའི་སྐྱེས་མཚོན་བའི་བྱ་བ་བྱེད་ཀྱི། བསྐྱབ་བྱའི་ཁོངས་སུ་འདུ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རེས་དཔག་གིས་རྩོམ་བྱུང་ལ་སྒོ་ཁ་མ་ཕྱོགས་པར་རྩོམ་བ་ལས་བྱུང་བའི་གྲགས་བའི་རྣམ་བ་ཅན་དེ་ཉིད་མི་རྟག་པར་རྟགས་བའི་བྱིར་ཞེས་བཞེད་དོ། །

ཙམ། ཚོས་ཐད་ད་བྱིར་བྱེད་པར་ཡང་། །

དམ་བཅའི་དོན་དུ་འཐད་མ་ཡིན། །༡༩

བྱེད་པར་མཉན་བྱ་ཡང་ཚོས་ཙམ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་བའི་དམ་བཅའི་ཕྱོགས་གཅིག་ཚོས་ཅན་རྟགས་སུ་བཀོད་བའི་དོན་དུ་འཐད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐད་ད་ལྟོག་ཚོས་ཐད་ད་བའི་བྱིར། སྐྱ་མ་ཡིན་ལས་ལོག་བའི་ཉིད་མཉན་བྱའི་ལྟོག་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ་མཉན་བྱ་ནི་ཉན་ཤེས་ཀྱིས་གཞུང་དུ་མི་རུང་བ་ལས་ལོག་པ་ཡིན་ལ། སྐྱ་ནི་གྲགས་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་བཤོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་མོད་ཀྱི་གཉིས་ཀ་ཡང་ལོག་ས་གཉིས་ཀ་ལས་ལོག་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན་སྐྱོན་མེད་དེ། མཉན་བྱ་ནི་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྩོས་ནས་ལྟོག་མཚམས་བཞག་ལ། སྐྱ་ནི་ཡུལ་གྱི་རྩོས་ནས་ལྟོག་མཚམས་བཞག་པས་ཐད་ད་དོ། །

དངོས་བསྟན་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་མདོར་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་། དངོས་བསྟན་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་ཤེས་(གཉིས)། བསྟན་པ་དང་། བཤད་པའོ། །

དང་པོ་། བསྟན་པ་ཤིན།

ཙམ། གཏན་ཆིགས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའི་དོན། །

བདེ་བར་བརྒྱུད་བ་བྱུབ་བྱའི་ཕྱིར། །

ཚྭ་གས་ཆོས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཡིས། །

མདོར་བསྟན་པ་ནི་གསུངས་པ་ཡིན། ། ༡༩༠

ཚྭ་གས་ཆོས་ཅན་དགུར་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཡི་སྒོ་ནས། ཚྭ་གས་ཆོས་ཅན་མདོར་བསྟན་པ་
གསུངས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། གཏན་ཆིགས་དང་གཏན་ཆིགས་སྒྲར་སྒྲུབ་གི་རབ་ཏུ་
དབྱེ་བའི་དོན་ཆད་མའི་ཡུལ་དུ་བདེ་བར་གཟུང་བ་བྱུབ་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་
མཐུན་ཚྭ་གས་ལ་ཁྲབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་དང་ཆ་གཉིས་པའི་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའི་དོན་
སྒྲོར་ངག་ཏུ་བརྗོད་བདེ་བར་གཟུང་བ་བྱུབ་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འདི་སྒར་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་མཚན་ཉིད་ལས་འགྲོས་པ་ཡིན་ཏེ། མཐུན་ཚྭ་གས་ལ་
ཁྲབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་དང་། ཆ་གཉིས་སུ་འཇུག་པའི་སྒྲོར་ངག་འགོད་ཚུལ་གྱི་དབྱེ་བ་ཤེས་པའི་
ཕྱིར་ཡང་ཚྭ་གས་ཆོས་ཅན་དགུར་དབྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ། ཚྭ་གས་ཆོས་མཐུན་ཚྭ་གས་ཡོད་མེད་
དང་། རྣམ་གཉིས་རེ་རེ་དག་ལ་ཡང་། རྣམ་གསུམ་མི་མཐུན་ཚྭ་གས་ལ་ཡང་། །ཡོད་མེད་རྣམ་པ་
གཉིས་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་མཐུན་ཚྭ་གས་ལ་ཁྲབ་བྱེད་དུ་ཡོད་པ་དང་། ཁྲབ་བྱེད་དུ་མེད་པ་དང་། ཆ་
གཉིས་སུ་འཇུག་པ་གསུམ་པོ་རེ་རེ་ལ། མི་མཐུན་ཚྭ་གས་ལ་ཁྲབ་བྱེད་དུ་ཡོད་པ་དང་། ཁྲབ་བྱེད་
དུ་མེད་པ་དང་། ཆ་གཉིས་སུ་འཇུག་པ་རྣམ་པ་གསུམ་གསུམ་དུ་དབྱེ་བའོ། །

ཚུགས་ཆོས་ཀྱི་ངེས་གཞུང་གི་དོན་བཤད་པ།

གཉིས་པ་༼བཤད་པ་༽ལ་(གཉིས)། ཚུགས་ཆོས་ཀྱི་ངེས་གཞུང་གི་དོན་བཤད་པ་དང་། ཚུགས་ཆོས་
 ཅན་དགྲར་དབྱེ་བའི་དགོས་པ་ལོ། །དང་པོ་༼ཚུགས་ཆོས་ཀྱི་ངེས་གཞུང་གི་དོན་བཤད་པ་༽ལ་(གཉིས)། ངེས་
 གཞུང་དངོས་སུ་སྦྱར་བའི་རྣམ་བཅད་གཅོད་ཚུལ་དང་། ངེས་གཞུང་དངོས་སུ་མ་སྦྱར་ཡང་རྣམ་
 བཅད་ཀྱི་དོན་ཚུགས་པའི་དཔེལོ། །

དང་པོ་༼ངེས་གཞུང་དངོས་སུ་སྦྱར་བའི་རྣམ་བཅད་གཅོད་ཚུལ་༽ནི། རྣགས་ཆོས་ཅན་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་
 བྱས་ན་ཇེས་འགྲོ་མེད་པར་འགྱུར་ལ། ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་ན་ཚུགས་ཆོས་མེད་པར་འགྱུར་རོཞེན།

ཙ་ག། ཆོས་ཀྱི་ཆོག་སྤང་ཐ་དད་པར། །

བྱེད་པས་མི་ལྡན་གཞན་ལྡན་པ། །

ཤིན་ཏུ་མི་སྲིད་རྣམ་གཅོད་བྱེད། །

ཁྱད་པར་ཁྱད་པར་ཅན་དག་དང་། །^{༡༩}

བྱ་བ་དག་ནི་ལྡན་ཅིག་བརྗོད། །

བྱས་པ་སྦྱས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ན་སྦྱ་ལས་གཞན་ལ་ཇེས་འགྲོ་མེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 གཉན་ཆོགས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ཁོ་ན་འི་ཆོག་སྤང་སྦྱར་ས་ཐ་དད་པར་སྦྱར་བས་རྣམ་གཅོད་དུ་མའི་བྱ་
 བ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་སྦྱ་ལ་ཡོད་པ་ཁོ་ན་ཞེས་བརྗོད་ན་མི་ལྡན་པ་གཅོད་དེ། ཁྱད་པར་ཡོད་
 ཆོས་དང་ངེས་གཞུང་ལྡན་ཅིག་ཏུ་སྦྱར་བའི་ཕྱིར། བྱས་པ་སྦྱ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ཅེས་སྦྱོས་ན་གཞན་ལ་
 ལྡན་པ་རྣམ་པར་གཅོད་དེ་དེའི་ཆེ་ཁྱད་པར་ཅན་ཡོད་པ་དག་དང་ངེས་གཞུང་ལྡན་ཅིག་ཏུ་བརྗོད་
 པའི་ཕྱིར། བ་ལས་བེའུ་འབྱུང་བ་སྲིད་པ་ཁོ་ན་ཞེས་སྦྱོས་ན་ཤིན་ཏུ་མི་སྲིད་པ་རྣམ་པར་གཅོད་

པར་བྱེད་དེ། ⁽¹⁾འབྱུང་མིང་པའི་བྱ་བ་དག་དང་ངེས་གཟུང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་བཞུགས་པའི་བྱིས་

གཉིས་པ་། ངེས་གཟུང་དངོས་སྤྱི་མ་སྤྱི་རྣམས་ལ་ཅད་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པའི་དཔེ་ཤིན།

ཙམ། དེ་སྤྱི་རམ་མེད་ཀྱང་བཞུགས་པའི་ལས། །

དེ་དོན་ཉིད་ནི་རྟོགས་པར་འགྱུར། །

གང་བྱིས་བདག་འབྲས་རྣམས་གཅོད་བྱིས། ། ༡༤༢

ངེས་གཟུང་དེ་དངོས་སྤྱི་སྤྱི་རམ་མེད་ཀྱང་བཞུགས་པའི་ལས་རྣམས་གཅོད་དེའི་
དོན་ཉིད་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། གང་གི་བྱིས་ན་དག་རྣམས་ནི་རང་གི་བཞུགས་པའི་དངོས་འགའ་
རྣམས་པར་གཅོད་པའི་འབྲས་བུ་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིས།

ཙམ། དཔེར་ན་ནག་པ་འཕོང་སྐྱེན་པའམ། །

མིང་སྐྱེན་འཕོང་སྐྱེན་ཞེས་པའམ། །

སྐྱེན་པོ་མཆོ་སྐྱེས་འགྱུར་ཞེས་པའམ། །

དཔེར་ན་ནག་པ་འཕོང་སྐྱེན་ཞེས་པའམ། མིང་སྐྱེན་འཕོང་སྐྱེན་ཞེས་པའམ། སྐྱེན་པོ་མཆོ་
སྐྱེས་ལ་མིང་པར་འགྱུར་རྟོགས་པས་རིམ་བུ་བཞིན་ཏུ་ངེས་གཟུང་དངོས་སྤྱི་མ་སྤྱི་རྣམས་
ལྷན་པ་དང་། གཞན་ལ་ལྷན་པ་དང་། མི་མིང་པ་རྣམས་པར་གཅོད་པ་བཞིན་ནོ། ངེས་གཟུང་དངོས་
སྤྱི་མ་སྤྱི་རྣམས་ལ་ཅད་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པ་ཡོད་དེ། ནག་པ་འཕོང་སྐྱེན་ཞེས་བཞུགས་པས་ཀྱང་།
སྐྱེན་པོ་མཆོ་པས་དམིགས་པའི་འགའ་ལྷན་རྣམས་པར་གཅོད་པའི་བྱིས། དེ་བཞིན་ཏུ་གཞན་
གཉིས་ལ་འདྲ་སྤྱི་རམ་མེད་ཀྱི་དོན་ཉིད་བསྐྱེད་པ་ནི།

ཙམ། དེར་ཡང་སྐྱེན་པོ་རྣམས་གཅོད་པ། ། ༡༤༣

དོན་རྣམས་ལ་ནི་རྟོགས་པའགྱུར་ཏེ། །

[1] དཔེ་རིང་། ཟུང་།

དེ་ལྟར་གྲགས་དང་རྒྱས་པ་དང་།

སྒྲིལ་བཅོང་འདོད་ཆེས་འབྲང་བྱིར།

ནག་པ་འཕོང་སྒྲིལ་ཞེས་བཅོང་བ་དེར་ཡང་འགལ་བའི་རྩ་ལོ་འཕོང་^[1]སྒྲིལ་བ་ནཱ་པར་གཙང་པའི་དོན་ནཱ་ས་ལ་རྟོགས་པ་སྒྲེ་བར་འགྱུར་ཏེ། ནག་པ་འཕོང་སྒྲིལ་བ་དེ་ལྟར་གྲགས་པས་མི་ལྡན་པ་གཙང་རྒྱས། འཕོང་སྒྲིལ་བ་གཞན་ཡོད་པར་གྲགས་པས་གཞན་ལ་ལྡན་པ་གཙང་མི་སྲིད་པ་བཅད་མི་དགོས་པའི་བྱིར། མི་ལྡན་པ་གཙང་རྒྱས་པར་ཐལ། མི་ལྡན་པ་གཙང་པའི་བཅོང་འདོད་ཀྱི་ཆེས་སྒྲེ་འབྲང་བའི་སྒྲིལ་རྒྱས་པའི་དབང་གིས་ནཱ་གཙང་དེ་གོ་བའི་བྱིར།

དེ་བཞིན་དུ་སྲིད་སྒྲུབ་ལྟ་བུ་འཕོང་སྒྲིལ་བ་གཞན་ཡོད་པ་བཅད་པའི་བྱིར། སྲིད་སྒྲུབ་འཕོང་སྒྲིལ་ཞེས་བཅོང་བ་དེར་ཡང་འགལ་བའི་རྩ་ལོ་གཞན་ལྡན་ནཱ་གཙང་ཀྱི་དོན་ལ་རྟོགས་པ་སྒྲེ་བར་འགྱུར་ཏེ། སྲིད་སྒྲུབ་དེ་ལྟར་ནག་པ་ལས་འཕོང་སྒྲིལ་བར་སྒར་ནས་གྲགས་ཐེན་པས་མི་ལྡན་པ་དང་མི་སྲིད་པ་བཅད་མི་དགོས། སྲིད་སྒྲུབ་ལྟ་བུའི་འཕོང་སྒྲིལ་བ་གཞན་ཡོད་པ་བཅད་དགོས་ཤིང་བཅད་རྒྱས་པའི་བྱིར། ཉགས་བྱི་མ་དེར་ཐལ། གཞན་ལ་ལྡན་པ་ནཱ་པར་གཙང་པའི་བཅོང་འདོད་ཀྱི་ཆེས་སྒྲེ་འབྲང་བའི་སྒྲིལ་རྒྱས་པའི་དབང་གིས་ནཱ་གཙང་གོ་རྒྱས་པའི་བྱིར། སྒྲོན་པོ་མཆོ་སྒྲེས་ལ་སྲིད་དོ་ཞེས་པའི་དག་དེས་མི་སྲིད་ནཱ་གཙང་ཀྱི་དོན་ལ་རྟོགས་པ་བསྒྲེད་པར་བྱེད་དེ། མཆོ་སྒྲེས་ལས་གཞན་ལ་སྒྲོན་པོ་ཡོད་པ་དེ་ལྟར་གྲགས་པས་གཞན་ལ་ལྡན་པ་གཙང་མི་རྒྱས། སྒྲོན་པོ་མཆོ་སྒྲེས་ལ་བྱེད་དུ་མི་འཇུག་པས་མི་ལྡན་པ་གཙང་མི་རྒྱས། མི་སྲིད་པ་བཅད་དགོས་ཤིང་བཅད་རྒྱས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། སྒྲིལ་རྒྱས་པའི་དབང་གིས་དེ་ལྟར་གོ་བའི་བྱིར། དེས་གཞུང་དངོས་སྒྲེ་མ་སྒྲུར་ཡང་དག་གསུམ་གྱིས་ནཱ་གཙང་པོ་པོར་གོ་བའི་རྒྱས་པ་ཡོད་དེ། རྒྱུ་བྱེད་སྒྲིལ་བཅོང་འདོད་ཀྱི་ཆེས་སྒྲེ་འབྲངས་ནས་དོན་སྒྲོན་པའི་བྱིར།

[1] ལྟ་ཏེ། འཕོང་མི་སྒྲིལ་པ།

ཅ་བ། དེས་ན་མི་ལྟན་ནམ་གཅོད་པས། ༡༩༥

ཆོས་ཅན་ཆོས་ཀྱི་བྱང་པར་ཡིན། །

དེ་ཡི་བྱང་པར་ཅན་གྱི་ཆོས། །

ཐེས་འགྲོ་མེད་པའི་སྟོན་ཉེན་མིན། །

དེས་ཆོས་ཅན་སྐྱ་དེ་རྟགས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱིས་མི་ལྟན་པ་ནམ་པར་གཅོད་པས་བྱང་པར་དུ་
བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་གོང་དུ་བསྟན་པ་དེས་ནའི་ཕྱིར། སྐྱ་དེ་ཡིས་བྱང་པར་དུ་བྱས་པ་ཅན་གྱི་
ཆོས་བྱས་པ་སྐྱ་ལས་གཞན་ལ་ཐེས་འགྲོ་མེད་པའི་སྟོན་བསྟན་པ་མིན་པར་ཐལ། སྐྱས་མི་ལྟན་
ནམ་གཅོད་ཀྱིས་བྱང་པར་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར།

ཚུགས་ཆོས་ཅན་དགའ་དབྱེ་བའི་དགོས་པ་མདོར་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་། ༼ཚུགས་ཆོས་ཅན་དགའ་དབྱེ་བའི་དགོས་པ་༽ལ་(གཉིས)། བསྟན་པ་དང་། བཤད་པའོ། །དང་པོ་
༼བསྟན་པ་༽ལ་(གཉིས)། མཐའ་དབྱང་པ་དང་། ཆོག་དོན་ནོ། །

དང་པོ་༼མཐའ་དབྱང་པ་༽ནི། ཚུགས་ཆོས་ཅན་དགའ་འབའ་ཞིག་སྐབས་འདིར་སྟོན་པའི་གུངས་
ངེས་པ་ལ་རྒྱ་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། འབྲས་རང་གི་གཏན་ཆོགས་གཉིས་ཀྱི་ཐེས་སུ་འགྲོ་ལྟག་དངོས་
པོའི་དབང་གིས་ངེས་པ་ཡིན་གྱི། འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་འཇུག་ལྟག་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདོད་པ་
ཙམ་གྱིས་འཇུག་ན་འགལ་རྟགས་གཉིས་པོ་ཡང་དག་ཏུ་འཇུག་པ་སྲིད་པར་ཐལ་ལོ། དེ་འདོད་
མི་རིགས་ཏེ། ཏུས་ནམ་ཡང་བྱུང་པ་འཁྲུལ་བའི་ཕྱིར། འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་ལྟག་ན། རྟགས་ཡང་
དག་གཉིས་པོ་འགལ་རྟགས་སུ་འཇུག་པ་སྲིད་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་འདོད་མི་རིགས་ཏེ། ཏུས་ནམ་
ཡང་བྱུང་པ་འཁྲུལ་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་གཏན་ཆོགས་གཉིས་འདོད་པས་མི་འཇུག་པར་
ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་འགལ་རྟགས་གཉིས་སྟོས་ལ། དངོས་པོའི་དབང་གིས་ལྟག་དགོས་པར་བསྟན་

བའི་ཤུགས་ཀྱིས་རྒྱ་དང་ཁྲབ་བྱེད་མ་དམིགས་པ་མི་འདོད་བཞིན་དུ་ནན་གྱིས་གྲུབ་པར་འགྱུར་
བས། གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་གི་མཚན་གཞི་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པ་གསུམ་དུ་ངེས་པར་བྱ་
བའི་ཆེད་དུ་ཚྭ་གས་ཆོས་ཅན་བཞི་སྟོས་སོ། །

ཐོག་ཁྲབ་གཅིག་ཤུ་ཅན་གྱི་གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་དང་། རིས་ཁྲབ་གཅིག་ཤུ་ཅན་གྱི་གཏན་
ཆིགས་ཡང་དག་ཡོད་པ་དགག་བའི་ཆེད་དུ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ཐོག་པན་ཚུན་མི་འཁྲུལ་བར་བསྐྱབས་
ཤིང་། དེ་ཡང་ཚྭ་གས་ཆོས་དང་ལྡན་བའི་གཞི་ཉིད་ལ་བསྐྱབས་པས་གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་དུ་
མཚོན་བའི་མཚན་ཉིད་ཚུལ་དེ་ལ་གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་སྐྱབ་བའི་ཆེད་དུ་ཚྭ་གས་ཆོས་ཅན་གཉིས་
སྟོས་སོ། །རིས་འགྲོ་གྲུབ་ཅམ་དང་། རིས་འགྲོ་གཙོ་བོར་གྲུབ་པ་དང་། རིས་སུ་འགྲོ་ཐོག་ཆ་མཉམ་
དུ་གྲུབ་པ་ཅམ་གྱིས་སྐྱབ་བྱ་གོ་བ་བཀག་ནས་མི་མཐུན་ཚྭ་གས་མཐའ་དག་ལས་ཐོག་པ་དགོས་
པར་བསྐྱར་བའི་སྟོན་ནས་ཅོད་གཞིའི་སྟེང་དུ་མི་མཐུན་ཚྭ་གས་མཐའ་དག་རྣམ་པར་བཅད་པ། གཏན་
ཆིགས་ཀྱི་རྣམ་ཡུལ་དུ་ཤེས་བའི་ཆེད་དུ་ཚྭ་གས་ཆོས་ཅན་ལྷག་མ་གསུམ་སྟོས་སོ། །

གཉིས་པ་༼ཆིག་དོན་༽ནི།

ཙ་བ། རང་བཞིན་འབྲས་བྱ་གྲུབ་དོན་དུ། །༡༥༥

གཏན་ཆིགས་གཉིས་དང་ཐོག་པ་གཉིས། །

གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་གཉིས་དང་། ཐོག་པ་འགལ་བ་གཉིས་སྟོས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་
པ་ཡོད་དེ། རང་བཞིན་དང་འབྲས་བྱའི་གཏན་ཆིགས་གཉིས་དངོས་སུ་མི་འཁྲུལ་བར་གྲུབ་ནས་
གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་གི་མཚན་གཞི་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་ཡང་དག་གསུམ་དུ་ངེས་པའི་
དོན་དུ་ཡིན་པའི་བྱིད།

ཙ་བ། ཅོད་བྱིར་བྱེད་པར་སྦྱི་དག་སྟེ། །

བྱེད་པར་མཉམ་བྱ་དང་སྦྱི་གཞལ་བྱ་དག་ཉགས་སུ་བཞོད་པའི་ཚྭ་གས་ཆོས་ཅན་གཉིས་

སྟོས་པ་ཚས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྗེས་སུ་འགྲོ་ཐོག་གི་བྱུང་པ་འབྲུལ་བར་ཚིད་པ་བཀག་
ནས་གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་ཏུ་མཆོན་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་དེ་ལ་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་སྟབས་
པའི་ཆེད་^[1]ཡིན་པའི་བྱིད།

ཙ་བ། ལྷག་མ་ཐོག་པའི་སྟབས་བྱེད་ཡིན། །

ལྷག་མ་དངོས་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་གསུམ་སྟོས་པ་ཚས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ།
གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་མི་མ་བྱུན་ཕྱོགས་མཐའ་དག་ལས་ཐོག་པའི་སྟབས་བྱེད་དངོས་སུ་བཀོད་
ནས་ཚིད་གཞི་ལ་མི་མ་བྱུན་ཕྱོགས་མཐའ་དག་ནམ་པར་བཅད་པ་རྟགས་ཀྱི་རུས་ལུལ་དུ་ཤེས་
པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་བྱིད།

ཕྱགས་ཚས་ཅན་བཞི་སྟོས་པའི་དགོས་པ།

གཉིས་པ་༼བཤད་པ་༽ལ་(གསུམ)། ཕྱགས་ཚས་ཅན་བཞི་སྟོས་པའི་དགོས་པ། བྱེད་པར་བྱུན་མོང་
མ་ཡིན་པ་སྟོས་པའི་དགོས་པ། མ་དམིགས་པའི་དཔེ་དངོས་སུ་མི་སྟོས་པའི་རྒྱ་མཆན་ནོ། །དང་
པོ་༼ཕྱགས་ཚས་ཅན་བཞི་སྟོས་པའི་དགོས་པ་༽ལ་(གསུམ)། འབྲས་རྟགས་ལ་ཚོལ་བྱུང་དཔེར་སྟོས་པའི་དགོས་
པ། རང་བཞིན་རྟགས་ལ་བྱས་པ་སྟོས་པའི་དགོས་པ། གཉིས་ཀ་སྟོས་པའི་དགོས་པ་ལོ། །

དང་པོ་༼འབྲས་རྟགས་ལ་ཚོལ་བྱུང་དཔེར་སྟོས་པའི་དགོས་པ་༽ནི།

ཙ་བ། རང་བཞིན་ཉིད་ལས་གཞན་གྱིས་ནི། ༡༩༦

གོ་བྱ་ལ་བྱུང་ཡོད་མིན་ཏེ། །

རྒྱ་ནི་འབྲུལ་བ་སྤེད་བྱིད་རོ། །

དེ་བྱིར་འབྲས་རྣམ་གཉིས་སུ་འཇུག།

[1] དཔེ་རིང་། ཆེད་དེ།

སྤར་ཡོད་པ་ཡི་ཤེས་པ་ནི། ༡༩༥

རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆིགས་ཉིད་ལས་གཞན་པའི་འབྲས་ཏྲགས་ཉིད་གིས་གོ་བྱ་མ་ཐུན་
 རྟོགས་ལ་བྱབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། རྒྱ་འབྲས་བྱ་ལ་འཇུག་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། འབྲས་
 བྱ་དུ་བ་ཆོས་ཅན། མེ་ལ་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་འཇུག་སྟེ། དེ་ལ་འཇུག་པ་གང་ཞིག་བྱབ་བྱེད་དུ་མི་
 འཇུག་པ་དེའི་ཕྱིར། རྩལ་མ་ཐག་ཏུ་བྱུང་བའི་ཤེས་པ་སྤྲུལ་ཏྲག་པའི་འབྲས་བྱར་མི་རིགས་ཏེ།
 སྤར་ཡོད་རྒྱུན་གྱིས་གསལ་བར་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེན།

ཙམ། རྩལ་མ་ཐག་བྱུང་ངེས་མིན་ཏེ། །

སྤྱིབ་བྱེད་དབང་པོ་སྤྲུལ་པ་དེ། །

རྣམ་ཀུན་ཉེར་སྦྱོར་མིན་ཕྱིར་རོ། །

རིག་བྱེད་གྱི་སྤྲུལ་ཐོས་པའི་ཉན་པའི་ཤེས་པ་ནི་ལྗེ་རྒྱན་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུན་རྩལ་མ་ཐག་ཏུ་
 འབྱུང་བར་ངེས་པ་མིན་པར་ཐལ། རྩལ་པའི་སྤར་རྣམ་ཏྲག་པར་ཡོད་པ་ཡི་སྤྲུལ་ཐོས་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། བྱབ་པར་ཐལ། རྒྱུན་རྩལ་པ་དེས་སྤྲུལ་ཐོས་པའི་སྤྱིབ་བྱེད་སེལ་བ་དང་། རྣ་པའི་དབང་
 པོ་དང་། སྤྲུལ་ཐོས་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ཐན་པ་ཉི་བར་སྦྱོར་བ་མིན་པའི་ཕྱིར།

ཙམ། ལྟོས་པ་མེད་པར་འགའ་ཞིག་ཆོ། ༡༩༦

འབྲས་མི་བྱེད་པ་འགའ་པའི་ཕྱིར། །

ཤེས་པ་འདི་འདྲ་ངེས་འགའ་པའི། །

འབྲས་བྱར་བྱབ་པས་དེ་རྟགས་ཡིན། །

རིག་བྱེད་གྱི་སྤྲུལ་ཐོས་ཅན། རྣམ་འགའ་ཞིག་གི་ཆེ་འབྲས་བྱ་མི་བྱེད་པ་འགའ་ཞིང་རྣམ་
 ཏྲག་ཏུ་བསྐྱེད་པར་ཐལ། རྒྱུན་ལ་བལྟོས་པ་མེད་པར་དེ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། རྩལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་
 ཉན་པའི་ཤེས་པ་འདི་འདྲ་ཆོས་ཅན། རང་རྟོགས་གྱི་ཆོས་སུ་བྱབ་པའི་གཞིར་ངེས་འགའ་པའི་སྤྲུ་

དེ་སྟོན་དུ་སོང་བར་སྐབས་པའི་འབྲས་ཀྱིས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། དེའི་འབྲས་བུར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་༼རང་བཞིན་ཀྱིས་ལ་བྱས་པ་སྒྲོམ་པའི་དགོས་པ་༽ནི། བྱས་པ་དཔེར་སྒྲོམ་པ་དོན་མེད་པར་
ཐལ། ཚེ་ལ་བྱང་སྒྲོམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་རང་བཞིན་ཀྱིས་ཀྱི་དཔེ་ཡང་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས།

ཙམ། འདི་ཉིད་ཀྱིས་ནི་རང་བཞིན་ཉིད། །༡༩༩

གྲུབ་ཀྱང་ཐ་དད་བྱས་པ་ནི། །

འབྲས་དང་ལྷན་ཅིག་བསྟན་པ་ན། །

ཐམས་ཅད་དེ་འབྲས་ཤེས་མི་འགྱུར། །

ཐྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་དབྱེ་བ་སྟོན་པའི་སྐབས་འདིར། ཚེ་ལ་བྱང་འདི་ཉིད་ཀྱིས་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆེགས་ཉིད་ཀྱི་དཔེ་གྲུབ་ཀྱང་དེ་ལས་ཐ་དད་དུ་བྱས་པ་དཔེར་སྒྲོམ་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། འབྲས་ཀྱིས་ཀྱི་དཔེ་དང་ལྷན་ཅིག་བྱས་པ་དཔེར་བསྟན་པ་ན་རང་བཞིན་གྱི་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་མཐུན་ཐྱོགས་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་འཇུག་པ་དེ་འབྲས་ཤེས་པར་མི་འགྱུར་བར་བྱས་ཀྱི་དུ་འཇུག་པ་ཡོད་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་༼གཉིས་ཀྱི་སྒྲོམ་པའི་དགོས་པ་༽ནི། རང་དོན་དུ་གཏན་ཆེགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་སྒྲོམ་ཐེན་པའི་ཕྱིར། ཡང་འདིར་སྒྲོམ་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེས།

ཙམ། རྗེས་སུ་དཔག་པར་བཤད་ཟིན་རྟོ། །༢༠༠

གཏན་ཆེགས་བརྗོད་བྱས་ཀྱིས་དོན་དུ། །

རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཅམ་བཤད་དོ། །

སྐབས་འདིར་མཐུན་ཐྱོགས་ལ་ཆ་གཉིས་པ་དང་བྱས་ཀྱི་དུ་འཇུག་པའི་ཀྱིས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཅམ་བཤད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྐར་རང་དོན་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བཤད་ཟིན་པའི་གཏན་ཆེགས་ཡང་དག་གི་དོན་ཚུལ་གསུམ་དང་ལྷན་པ་དེ་ཕྱིར་ཆོལ་ལ་གཏན་ཆེགས་བརྗོད་པའི་

དབང་དུ་བྱས་ནས། མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཆ་གཉིས་པ་དང་ཁྲབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་གཏན་ཆིགས་
 ལྷན་པའི་སྒྲོར་པའི་དབྱེ་བ་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་རང་དོན་རྗེས་སུ་དཔག་པར་
 བཤད་ཅིན་པའི་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་དོན་དེ་དང་ལྡན་པའི་གཏན་ཆིགས་ཕྱིར་རྟོགས་ལ་
 བརྟེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྒྲོར་པའི་དབྱེ་བ་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཙམ། མཚན་ཉིད་ལ་ནི་ཐ་དད་མེད།

མཚན་ཉིད་ཚུལ་གསུམ་པོའི་ངོ་བོ་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་དུ་མི་སྣོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ།
 མཚན་ཉིད་ཚུལ་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་སྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་སྣོན་པ་ལ་རང་དོན་དུ་བཤད་པ་ལས་བརྟེན་བྱ་
 དང་དགོས་པ་ཐ་དད་མེད་པས་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར།

ངོ་ན་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཆ་གཉིས་པའི་རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་དཔེ་ཡང་སྒྲོས་རིགས་པར་
 ཐལ། དེ་ཕྱིར་རྟོགས་ལ་བརྟེན་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེན།

ཙམ། དེས་འདིས་འབྲས་བུའི་རྟགས་ཀྱིས་ནི། | ༥༠༡

རང་བཞིན་ཕྱོགས་གཅིག་རྟེན་པའང་བཤད། |

དེས་ན་རྩོལ་ལས་གསལ་བ་དང་། |

སྐྱེ་བ་འདྲ་བར་དཔེར་བརྟེན་དོ། |

སྐབས་འདིར་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཆ་གཉིས་པའི་རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་དཔེ་མ་སྒྲོས་པའི་སྣོན་
 མེད་དེ། རྩོལ་བྱང་དེས་འབྲས་བུའི་རྟགས་མཚན་པར་བྱས་བ་ཉིད་ཀྱིས་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་
 མ་ཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་བརྟེན་པའང་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྩོལ་བྱང་དེས་གཉིས་ཀ་མཚན་
 རུས་པར་ཐལ། ཉན་ཤིས་དེ་རྩོལ་བ་ལས་གསལ་བ་དང་དུང་སྐྱ་རྩོལ་བ་ལས་སྐྱེ་བ་གཉིས་རྩོལ་བྱང་
 དུ་འདྲ་བར་གནས་པས། སྐྱབ་དཔོན་གྱིས་གཉིས་ཀའི་ཐུན་མོང་གི་དཔེར་བརྟེན་བ་དེས་ནའི་ཕྱིར།

ཙམ། ཡོད་པ་གང་མེད་མི་འབྱུང་བའམ། | ༥༠༢

རང་བདག་རྣམ་དབྱེར་མེད་ཅན་གང་། །

དེ་ནི་དེ་དང་འབྲུལ་མི་འགྱུར། །

ཞེས་བྱའི་དོན་དུ་འདི་རབ་བྱེ། །

སྐབས་འདིར་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་འདི་གཉིས་སུ་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ལྷན་བཞད་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་གཉིས་སོ་དེ་ནི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་དེ་དང་དངོས་སོའི་དབང་གིས་འབྲུལ་བར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་བྱེ་བའི་བྱིར། དེ་གཉིས་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ལ་མི་འབྲུལ་བར་ཐལ། རྒྱ་གང་ཡོད་པ་ན། འབྲས་བུ་གང་དེའི་ཐེས་སུ་འབྱུང་ཞིང་། རྒྱ་གང་སྟོན་དུ་སོང་བ་མེད་ན་འབྲས་བུ་དེ་མི་འབྱུང་བའི་འབྲས་བུ་དེ་རྒྱ་དེ་ལ་མི་འབྲུལ་བའོམ། རང་གི་བདག་ཉིད་དང་རོ་བོ་རྣམ་པར་དབྱེར་མེད་པ་ཅན་གྱི་ཁྱབ་བྱ་གང་དེ་ཁྱབ་བྱེད་དེ་ལ་མི་འབྲུལ་བའི་བྱིར།

ཙ་བ། ལྷན་པ་ཅན་སོགས་གང་དག་ལ། ། ༡༠༣

དེ་འབྲའི་འབྲེལ་བ་ཡོད་མིན་པ། །

དེ་དག་འབྲུལ་བ་སྟོན་པའི་བྱིར། །

གཏན་ཚིགས་མིན་ཞེས་བཞད་པ་ཡིན། །

དེར་ཐལ། གཞན་གྱིས་བཏགས་པའི་ལྷན་པ་ཅན་དང་འདུ་བ་ཅན་ལ་སོགས་པའི་འབྲེལ་བ་གང་དག་ལ་མི་འབྲུལ་བ་དེ་འབྲ་བའི་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་མིན་པའི་བྱིར། ལྷན་འདུ་ཙམ་ལ་བརྟེན་པའི་གཏན་ཚིགས་དེ་དག་ཡང་དག་མིན་ན་ཞེས་བཞད་པ་ལ་རྒྱ་མཚན་ཡོད་པ་ཡིན་ནེ། དེ་དག་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ལ་འབྲུལ་བ་སྟོན་པས་དེ་ལྟར་བཞད་པའི་བྱིར།

ཙ་བ། འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་ཡིན་ན་ཡང་། ། ༡༠༤

དེ་དག་ལ་ཡང་བདག་གཅིག་དང་དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་ཡིན་ན་ཞེ་ནའང་།

ཙ་བ། དེ་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན། །

ངེས་པ་མེད་ན་མི་འབྱུང་ཡིན། །

ངེས་པ་མེད་པ་སྐྱབ་བྱེད་མིན། །

བསྐྱབ་བྱ་གོ་བ་ལ་འབྲེལ་བ་ཕྱང་གསུམ་བརྟགས་བ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། འབྲེལ་བ་གཉིས་
པོ་དེ་ཉིད་ཁོ་ན་བསྐྱབ་བྱ་རྟོགས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་འབྲེལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། ཐད་དེ་མི་འབྲེལ་པའི་ངེས་པ་ཡོད་ན་དེ་ཉིད་མེད་ན་མི་འབྱུང་པའི་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་ཡིན་ལ། མི་
འབྲེལ་པའི་ངེས་པ་མེད་པ་ཡིན་ན་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་འབྲེལ་བ་མིན་པའི་ཕྱིར།

ཁྱད་པར་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་སྟོན་པའི་དགོས་བ།

གཉིས་པ་༼ཁྱད་པར་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་སྟོན་པའི་དགོས་བ་༽ལ་(གསུམ)། ཟློག་ཟློགས་ཟློག་ཁྱབ་ཅན་དུ་མི་
འཐད། དེ་མཉན་བྱ་དང་མཚུངས་པར་སྐྱབ་བ། དེས་རིགས་ཅན་གཞན་ཡང་དེ་ལྟར་གྲུབ་པའོ།
དང་པོ་༼ཟློག་ཟློགས་ཟློག་ཁྱབ་ཅན་དུ་མི་འཐད་བ་༽ལ་(གསུམ)། འབྲེལ་བ་ལ་བརྟགས་ལ་དགག་ མི་མ་ཐུན་
ཟློགས་ལ་བརྟགས་ལ་དགག་ བྱེ་བྲག་པའི་ཐལ་བ་མ་ངེས་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་༼འབྲེལ་བ་ལ་
བརྟགས་ལ་དགག་བ་༽ལ་(གཉིས)། དགག་བ་དངོས་དང་། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །

དང་པོ་༼དགག་བ་དངོས་༽ནི།

ཙམ། ཟློག་བ་ཉིད་ནི་ངེས་པ་ཉིད། །༡༠༥

མེད་ན་མི་འབྱུང་ཡིན་པར་བརྟོན། །

ཟློག་ལྡན་ཆོས་ཅན། གསོན་ཁུས་བདག་བཅས་སུ་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་མེད་ན་མི་
འབྱུང་བ་ཡིན་པར་བརྟོན་རིགས་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མ་ཐུན་ཟློགས་ལས་ཟློག་པའི་ཁྱབ་བ་
ཉིད་ངེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར།

ཙམ། དེ་ཡང་འབྲེལ་བ་མེད་ལ་མེད། །

དེ་ཉིད་ཕྱིར་ན་རྗེས་འཁྲོག་ནས། །

ཁྱབ་པར་ཐལ། རྫོག་ཁྱབ་དེ་ཡང་འབྲེལ་བ་མེད་པ་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར། ལྷ་མ་འདོད་ན། རྗེས་
འཁྲོའི་ཁྱབ་པ་གནས་པར་ཐལ། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པ་དེ་
ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར།

ཙ་བ། རང་གི་བདག་གམ་རྒྱ་དངོས་ནི། ༥༠༦

གྲུབ་ན་རྫོག་པ་གྲུབ་འགྱུར་བ། །

དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་ཁྱད་པར་ནི། །

རྫོག་མེད་རྗེས་འཁྲོའང་ཡོད་མ་ཡིན། །

ཁྱད་པར་སྒོག་སྒོག་སེཾ་ཆོས་ཅན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྫོག་ཁྱབ་མེད་ཅིང་རྗེས་འཁྲོའི་ཁྱབ་པ་འང་
ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པར་
ཐལ། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དེ་རང་གི་བདག་གམ་རྒྱའི་དངོས་ཤོར་གྱུར་པའི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་ན་རྫོག་པ་
གྲུབ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ལ། འབྲེལ་བ་མེད་ན་རྗེས་སུ་འཁྲོ་རྫོག་གི་ཁྱབ་པ་གཉིས་ཀ་མི་འབྱུབ་པའི་
ཕྱིར། འོན་ཏེ་བདེན་ཏེ་རྫོག་ས་སྒྲུབ་གིས་ཐུན་མཛེས་མ་ཡིན་པ་རྫོག་པ་ཅན་ཏུ་བཤད་པ་དང་འགལ་
པོ་ཞིན། རྫོག་དཔོན་གྱིས་རྫོག་ཁྱབ་གྲུབ་པས་རྫོག་པ་ཅན་ཏུ་བཤད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།

ཙ་བ། མ་མཐོང་བ་ཅམ་ལ་བརྟེན་ནས། ༥༠༧

རྫོག་པ་འང་འབའ་ཞིག་ཅན་ཏུ་བཤད། །

མི་མ་ཐུན་རྫོག་ས་ལ་མ་མཐོང་ཅམ་ལ་བརྟེན་ནས་རྫོག་པ་འང་འབའ་ཞིག་པ་ཅན་ཏུ་
བཤད་པའི་ཕྱིར། མ་ཐུན་རྫོག་ས་ལ་རྗེས་འཁྲོ་མ་བཤད་ཅེས་པའོ། །

ཙ་བ། དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་མ་ངེས་པ། །

གཞན་ཏུ་གོ་བར་བྱེད་པར་འགྱུར། །

མཉན་བྱ་ཆོས་ཅན། སྤྲིམ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མ་དེས་པའི་གཏན་ཆོགས་སུ་ཐལ། རྟོགས་ཆོས་
 བྱལ། མི་མ་སྐྱེན་རྟོགས་ལ་མ་མཐོང་ཅམ་ཡིན་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟོག་ཁྲབ་བྱུབ་ན་བསྐྱབ་བྱ་གོ་བར་
 བྱེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། རྟོགས་ཆོས་བྱུབ་མ་མཐོང་ཅམ་ལས་གཞན་དུ་རྟོག་ཁྲབ་བྱུབ་པའི་ཕྱིར།
 གཉིས་པ་ཉིདའི་ལན་དགག་པ་ཉི། དེགས་པ་ཅན་པ་ན་དེ།

ཙ་བ། གལ་ཏེ་བདག་ནི་རྟོག་པ་ཡིས། ༥༡༠༥

རྟོག་སོགས་དག་ནི་རྟོག་འགྱུར་ན། །

གལ་ཏེ་བདག་རྟོག་པ་ཡིས་རྟོག་སོགས་དག་ནི་རྟོག་པར་འགྱུར་ཏེ། རྟོག་སོགས་མེད་
 བས་བྱས་སོགས་བདག་མེད་ལ་ཁྲབ་པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན།

ཙ་བ། རྟོག་སོགས་མེད་པས་བདག་མེད་ལ། །

ཁྲབ་འགྱུར་དེ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །

གཞན་རྟོག་པར་ནི་གྱུར་པ་ཡིས། ༥༡༠༥

གཞན་རྟོག་པར་ནི་མི་རུང་ཕྱིར། །

རྟོག་མེད་པས་བདག་མེད་ལ་ཁྲབ་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་བདག་རྟོག་སྟོབས་ཀྱིས་རྟོག་རྟོག་
 པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྲབ་པ་དེ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་བདག་རྟོག་པར་འགྱུར་པ་
 ཡིས་གཞན་རྟོག་རྟོག་པར་མི་རུང་བར་ཐལ། དེ་གཉིས་འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཙ་བ། དེ་བདག་དེ་ལས་བྱུང་ཞེ་ན། །

འབྲེལ་མེད་མ་བྱུབ་སྟེ། རྟོག་དེ་བདག་དེའི་བདག་ཉིད་དམ། ཡང་ན་དེ་ལས་བྱུང་པ་ཡིན་
 རོ་ཞེ་ན།

ཙ་བ། གལ་ཏེ་བདག་ནི་དམིགས་པས་ན། །

དེ་དམིགས་རྟོགས་པ་མེད་པར་ཡང་། ༥༡༡༠

མ་རྟོགས་ན་འདི་གྲུབ་པར་འགྱུར། །

བདག་སྟོག་གི་རྒྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གལ་ཏེ་སྟོག་མར་བདག་དམིགས་པ་ན། དེ་རྗེས་སྟོག་
དེ་དམིགས། དེ་རྗེས་བདག་མ་དམིགས། བདག་རྟོགས་པ་མེད་པར་དེར་རྗེས་ཡང་སྟོག་མ་རྟོགས་ན་
བདག་སྟོག་འདི་རྒྱ་འབྲས་སུ་གྲུབ་པར་གྱུར་ན་ཡང་དེ་འབྲའི་རྒྱ་འབྲས་ངེས་བྱེད་མེད་པའི་བྱིར།

ཙམ། སིན་ཏུ་སྟོག་ཏུ་གྱུར་པ་ལ། །

མཐོང་དང་མ་མཐོང་དེ་གྲུབ་མེད། །

བདག་དེ་གཞི་འབའ་ཞིག་ཏུ་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བ་དང་འགའ་ཞིག་ཏུ་ཡོད་ན་
དམིགས་སུ་རུང་བ་ལས་མ་མཐོང་པའི་མངོན་སུམ་དང་མ་དམིགས་པའི་རྒྱ་འབྲས་ངེས་བྱེད་དེ་
གྲུབ་པ་མེད་པར་ཐལ། གཞན་གྱིས་བཏགས་པའི་བདག་དེ་སིན་ཏུ་སྟོག་ཏུ་གྱུར་པའི་བྱིར། གཞན་
གྱི་སྦྱིང་གི་དགྲིལ་ན་བདག་རྩལ་སྒྲན་ཅམ་ཡོད་པར་ཁས་སྐྱངས་ནས་དེ་སྟོ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱར་
ཁས་སྐྱངས་པ་ལ་སོགས་པའི་བདག་དེ་འབྲ་ཡོད་ཀྱང་མངོན་སུམ་ལ་སྦྱང་དུ་མི་རུང་བས་སིན་
ཏུ་སྟོག་ཏུ་གྱུར་པའི་བྱིར། རྒྱ་འབྲས་ངེས་བྱེད་ཀྱི་མངོན་སུམ་མེད་ལ། རྗེས་དཔག་ཀྱང་མེད་དེ།
གཞལ་བྱ་ཀྱན་གྱི་མཐར་ཐུག་པ་བདག་དེ་ཡིན་པས། དེ་ཡོད་ན་མངོན་སུམ་གྱིས་དམིགས་པས་
ཁྲབ་པ་གཞན་གྱིས་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་བྱིར་རོ། །བདག་སྟོག་རྗེས་གཅིག་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ།
བདག་རྟོག་ལ་སྟོག་མི་རྟོག་པར་ཁས་སྐྱངས་པའི་བྱིར། གཞན་གྱིས་བཏགས་པའི་བདག་ཀྱང་མེད་
ངེས་ཡིན་གྱི། སྦྱིར་སིན་ཏུ་སྟོག་གྱུར་ཡིན་པར་སྟོན་པ་མིན་ནོ། །

གཉིས་པ་༼མི་མ་ཐུན་སྟོགས་ལ་བརྟགས་ལ་དགག་པ་༽ཞི། སྟོག་མེད་པས་ཁྲབ་པའི་མི་མ་ཐུན་སྟོགས་
བདག་མེད་དེ་གང་^[1]ཡང་བྱམ་པའོ། །དེ་བདག་མེད་དུ་ཅིས་གྲུབ། མངོན་སུམ་གྱིས་དམིགས་
རུང་མ་དམིགས་པས་སོ་ཞེ་ན།

ཙ་ག། གཞན་ལ་མཐོང་མེད་ངོ་མོ་ཅན། །༡༡།

བྱམ་སོགས་ལ་མེད་ཅེས་གང་ལས། །

བྱམ་སོགས་ལ་བདག་མེད་ཅེས་བདག་གིས་དག་པའི་དག་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་
བ་གང་ལས་ཀྱང་མི་འཐད་པར་ཐལ། བདག་དེ་གཞི་གཞན་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་རུང་བྱ་
མེད་པའི་ངོ་མོ་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིས།

ཙ་ག། རྫོག་པ་ཤེས་པ་མེད་པ་ཡི། །

རྫོག་པའི་བྲུབ་པའང་ཅི་ལྟར་ཡིན། །

འདོད་ན། བདག་རྫོག་པས་སྟོག་རྫོག་པའི་བྲུབ་པའང་ཅི་ལྟར་ཡང་བྲུབ་པ་ཡིན་པ་མི་འཐད་
པར་ཐལ། བདག་རྫོག་པ་ཤེས་པ་མེད་པ་ཡི་བྱིས། བྱམ་སོགས་ལ་སྟོག་མེད་པར་རྫོགས་པ་བཞིན་
བྱ་བདག་ཀྱང་མེད་པར་རྫོགས་སོ་ཞེ་ན།

ཙ་ག། སྟོག་སོགས་ལ་ལར་མཐོང་བ་ཡིས། །༡༢།

ཡོད་མེད་ཉིད་ནི་རྫོགས་པར་འགྱུར། །

སྟོག་དང་སྟོ་ལ་སོགས་པ་གསོན་སྤྱུས་ལ་ཡོད་པ་དང་། བྱམ་སོགས་ལ་མེད་པ་ཉིད་བྱ་
རྫོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། བྱམ་སོགས་ལ་མ་མཐོང་གསོན་སྤྱུས་སོགས་ལ་ལར་ཆད་མས་མཐོང་བ་
ཡིས་སོ། །བྱམ་སོགས་ལ་བདག་སྟོག་མེད་པར་རྫོགས་པའི་ཚུལ་མི་མཚུངས་པར་ཐལ།

ཙ་ག། ⁽¹⁾གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་བདག་མཐོང་ན། །

ཡོད་མེད་ཉིད་ནི་རྫོགས་པར་འགྱུར། །

གལ་ཏེ་སྟོག་དེ་ལྟར་བདག་ཀྱང་གཞི་འགའ་ཞིག་བྱ་མཐོང་ན་གསོན་སྤྱུས་ལ་ཡོད་པ་དང་།
བྱམ་སོགས་ལ་མེད་པ་ཉིད་བྱ་རྫོགས་པར་འགྱུར་ན་ཡང་བདག་དེ་གཞི་འགའ་ཡང་མཐོང་རུང་མ་

[1] གོང་གི་ཆོག་འདི་གཉིས་དཔར་རྩར་མི་གསལ་བའི་མྱེ་དགོ་དང་འགྲེལ་བ་དང་མཐུན་པར་བྱ་རྒྱུར་བ་ཡིན།

ཡིན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་། བྱི་བྲག་པའི་ཐལ་པ་མ་དེས་པར་བརྟན་པ་ཀླུ་ལ་(གཉིས།) རིགས་པ་དངོས་དང། ཚྱོད་སྤང་དོ། །

དང་པོ་། རིགས་པ་དངོས་ཀྱི། གསོན་ལུས་ཆོས་ཅན། སྟོག་མེད་པར་ཐལ། བདག་མེད་པའི་

བྱིར། བུམ་པ་བཞིན་ཞེན།

ཙ་བ། རྒྱ་གང་ཞིག་ནི་མེད་པ་ཡིས། །

བུམ་པ་ལ་སྟོགས་མཐོང་མེད་པ། །

ལུས་ལ་ཡང་གལ་ཏེ་དེ་མེད་ན། །༡༡༣

ལུས་ལ་མེད་པར་རིགས་པ་ཡིན། །

བུམ་པ་ལ་སྟོག་མཐོང་བ་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྟོག་གི་རྒྱ་ཆོ་ལ་སྟོགས་པ་གང་
ཞིག་མེད་པ་ཡིས་སྟོག་མ་མཐོང་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་བཞིན་དུ་གསོན་ལུས་ལ་ཡང་སྟོ་མེད་ན་
གསོན་ལུས་ལ་སྟོག་མེད་པར་རིགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། གསོན་པོའི་ལུས་ལ་ཡང་གལ་ཏེ་སྟོ་དེ་
མེད་པའི་བྱིར།

དོན་བསྟུས་ན། བུམ་པ་དཔེར་བུས་ནས་གསོན་ལུས་ལ་བདག་མེད་པས་སྟོག་མེད་པའི་
ཐལ་བ་འཕེན་མི་རིགས་པར་ཐལ། བུམ་པ་ལ་སྟོག་གི་རྒྱ་ཆོ་ལོག་པས་སྟོག་ལོག་པ་དེ་ལྟར།
གསོན་ལུས་ལ་ཡང་སྟོག་གི་རྒྱ་ལོག་ན་སྟོག་མེད་དུ་ཐལ་བ་འཕེན་རིགས་ཀྱི། བདག་མེད་ལ་
སྟོག་མེད་ཀྱི་བྱབ་པ་མ་དེས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་། ཚྱོད་སྤང་ཀླུ་ལ་(གཉིས།) དངོས་དང། དོན་བསྟུས་པོ། །

དང་པོ་། དངོས་ཀྱི།

ཙ་བ། གལ་ཏེ་ཅུང་ཟད་ཆོས་མ་ཐུན་བྱིར། །

ཐ་དད་པ་ཡང་དེར་རྟོག་ན། །

གལ་ཏེ་གསོན་ལུས་དང་བྱམ་པ་རྩང་ཐད་བདག་མེད་དུ་ཆོས་མཐུན་པའི་ཕྱིར་བྱམ་པ་
ལྷར་སྟོག་མེད་ལས་ཐད་པའི་གསོན་ལུས་ཀྱང་སྟོག་མེད་པར་ཐལ་བ་དེར་རྟོག་གོ་ཞེ་ན།

ཙ་བ། གཞལ་བྱ་ཉིད་ཕྱིར་བྱམ་སོགས་རྣམས། །༡༡༤

བདག་དང་བཅས་པར་ཅིས་མི་དཔོག་།

བྱམ་སོགས་རྣམས་ཆོས་ཅན། བདག་དང་བཅས་པར་ཅིས་མི་དཔོག་སྟེ་དཔོག་རིགས་པར་
ཐལ། བདག་བཅས་སུ་འདོད་པའི་གསོན་ལུས་དང་། གཞལ་བྱ་ཉིད་དུ་ཆོས་མཐུངས་པའི་ཕྱིར།

ཙ་བ། མི་འདོད་ཅེ་ན་.....། །

བྱམ་སོགས་བདག་བཅས་སུ་མི་འདོད་ཅེ་ན།

ཙ་བ།ཆད་མ་ཉིད། །

འདོད་པ་ཀྱན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། །

དེ་མེད་པར་ནི་དངོས་སོ་དང་། །༡༡༥

དངོས་མེད་རྣམ་གཞག་གང་གིས་རུས། །

བྱམ་སོགས་བདག་བཅས་སུ་འདོད་རིགས་པར་ཐལ། དེར་ཆད་མས་བྱལ་བའི་ཕྱིར། ལྷ་བ་
པར་ཐལ། ཆད་མས་བྱལ་བ་ཉིད་ཡོད་པར་འདོད་པ་ཀྱན་གྱི་དམ་བཅའ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆད་མས་བྱལ་བ་དེ་མེད་པར་ནི་དངོས་སོ་དང་དངོས་མེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དོན་
མཐུན་གང་གིས་ཀྱང་རུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་བདག་སྟོོ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་ཡིན་ལ་སྟོོ་
སྟོག་གི་རྒྱ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།

ཙ་བ། སྟོག་དང་མིག་འབྱེད་ལ་སོགས་ནི། །

དན་འདོད་ཚལ་བ་ལས་སྟེས་ཡིན། །

དབྱུགས་འབྱུང་རྒྱལ་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་སྟོག་དང་མིག་འབྱེད་འཇུ་མས་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཅན།

བདག་ཉག་པ་ལས་སྒྲེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱ་བློ་འདོད་དང་ཚུལ་པ་ལས་སྒྲེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཅ་བ། དེ་དག་ཡུལ་དབང་སྒོ་ལས་བྱུང་། །༡༡༦

དེ་ཡང་ཕན་ཚུན་རྒྱུན་ལ་ནི། །

བཟོས་པའི་རང་གི་རིགས་ལས་བྱུང་། །

བློ་སོགས་དེ་དག་ཀྱང་ཆོས་ཅན། བདག་ཉག་པ་ལས་སྒྲེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱ་ཡུལ་
དབང་དང་སྒོ་ཡིད་བྱེད་སྤྲ་མ་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་བདག་ཉག་པ་ལས་སྒྲེས་པ་མ་ཡིན་
ཏེ། ཕན་ཚུན་གྱི་རྒྱུན་ལ་བཟོས་པའི་རང་གི་རིགས་འདྲ་སྤྲ་མ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་༼དྲན་བསྐྱེད་༽ནི།

ཅ་བ། དེ་ཅམ་ལས་འདི་བདག་དངོས་འདི། །

རྗེས་འབྲེལ་གྲག་པ་ལ་བརྟེན་ཡིན། །༡༡༧

གཞན་དུ་རྟོག་ན་སྤྱག་པ་མེད། །

བདག་ཏུ་བརྟགས་པའི་ནང་སྒྲེ་མཆེད་དུག་གི་དངོས་པོ་འདི་ཆོས་ཅན། རང་གི་རིགས་
འདྲ་སྤྲ་མ་དེ་ཅམ་ལས་སྒྲེས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཅམ་ཕན་བྱེད་དུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་དང་ལྷོག་
པ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་ན་རྒྱ་སྤྱག་པ་མེད་པར་ཐལ། ཕན་འདོགས་པའི་རྣམས་པ་
མ་མཐོང་བ་ཡང་རྒྱ་རྟོག་རིགས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་༼མཉན་བྱ་དང་མཚུངས་བར་བསྐྱེད་པ་༽ལ་(གསལ།) མཚུངས་པའི་ཚུལ། མི་མཚུངས་པ་
དགག་པ། སྒོག་བདག་གི་གོ་བྱེད་དུ་མི་རུང་བའི་རྒྱ་མཆན་ནོ། །

དང་པོ་༼མཚུངས་པའི་ཚུལ་༽ནི།

ཅ་བ། འཕྲུལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་མཉན་བྱ་དང་། །

སྒོག་སོགས་འདི་ནི་མཚུངས་བར་འབྱུང་། །

མཉན་བྱས་སྤྱི་མི་རྟག་པར་བསྐྱབ་པ་དང་། སྟོག་སྟོགས་ཀྱིས་གསོན་ལུས་བདག་བཅས་
སུ་བསྐྱབ་པ་འདི་ནི་ལྟོག་བྱབ་མ་བྱུབ་པར་མཚུངས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཐེ་
ཆོམ་ཟ་བས་ལྟོག་པ་འཁྲལ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར།

ཙ་བ། མ་ཡིན་ལྟོག་པ་ཅན་ཡིན་ཡང་། །༡༡༥

འདི་ནི་འཁྲལ་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། །

མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྟོག་སྟོགས་ལྟོག་པ་ཅན་ཡིན་ཡང་མཉན་བྱ་འདི་ནི་ལྟོག་པ་
འཁྲལ་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།

ཙ་བ། ཅི་ལྟར་སྐྱབ་མིན་ཉིད་ལས་དེ། །

ལྟོག་མིན་.....། །

ཅི་ལྟར་འཁྲལ་ངེས་པས། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་མིན་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ཉིད་ལས་དེ་
ལྟོག་པ་མིན་ཏེ། མཐུན་ཕྱོགས་ལས་ཀྱང་ལྟོག་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།

ཙ་བ།འོན་དོན་གྱིས་དེ། །

བསྐྱབ་བྱའི་རྗེས་འཇུག་མིན་དེ་ལྟར། །༡༡༥

བརྗོད་འགྱུར་དེ་ནི་གཞན་ལ་འང་མཚུངས། །

འོན་དོན་གྱིས་མཉན་བྱ་དེ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་མིན་པས་ལྟོག་པ་
འཁྲལ་བ་དེ་ལྟར་བརྗོད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་མཐུན་ཕྱོགས་ལས་ལྟོག་པས་ལྟོག་པ་འཁྲལ་
བར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྟོག་སྟོགས་ཀྱང་ལྟོག་པ་འཁྲལ་བར་ཐལ། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་
རྗེས་སུ་མི་འགྲོ་བ་དེ་ནི་གཞན་སྟོག་སྟོགས་ལ་འང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་༼མི་མཚུངས་པ་དགག་པ་༽ལ་(གསུམ)། དེས་གསུང་ལ་དབྱེད་ནས་ལྟོག་བྱུབ་བྱུབ་པ་
དགག་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མ་བྱུབ་པས་ལྟོག་འགྲེལ་མ་བྱུབ་པ། དོན་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་༼ངེས་གསུང་༽

ལ་དཔྱད་ནས་ཐོག་ཁྲབ་བྱུང་བ་དག་གི་ཤེལ་(གཉིས།)། ཐལ་བ་དགོད་པ་དང་། ཅོད་པ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་༼ཐལ་བ་དགོད་པ་༽ནི།

ཙམ། སྐྱབ་མིན་ཉིད་ལས་རྣམ་བཅད་ཅེས། །

བསྐྱབ་བྱུ་ལ་གནས་བརྗོད་པ་ཡིན། །

སྟོག་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་མེད་ཅེས་པའི་ཆིག་དེས་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལ་གནས་པར་
བརྗོད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་མིན་པ་ཁོ་ན་ཉིད་ལས་ཡོད་པ་རྣམ་པར་བཅད་པའི་བྱིར།

ཙམ། དེ་ཉིད་བྱིར་ན་དོན་གོ་བས། །༩༩༠

གཅིག་གིས་གཉིས་ཀ་བསྐྱན་པར་བརྗོད། །

སྟོབ་དཔོན་གྱིས་དོན་གྱིས་གོ་བས་རྗེས་སུ་འགྲོ་ཐོག་གི་ཁྲབ་བ་གང་རུང་གཅིག་སྟོན་
པའི་ཆིག་གིས་གཉིས་ཀ་བསྐྱན་པར་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཐོག་ཁྲབ་སྟོན་པའི་ངེས་
གཞུང་གིས་རྗེས་འགྲོ་འཁེན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར།

ཙམ། དེ་བྱིར་རྗེས་འགྲོ་མེད་པ་ལས། །

འདི་འདྲའི་མི་འཁྲལ་བྱུབ་མ་ཡིན། །

མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྗེས་འགྲོ་མེད་པ་ལས་འདི་འདྲ་བའི་མི་འཁྲལ་བའི་ཐོག་ཁྲབ་བྱུབ་པ་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྗེས་སུ་འགྲོ་ཐོག་པན་ཚུན་མི་འཁྲལ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར།

ཙམ། བཀག་པ་འཕོག་པར་བྱེད་པ་ནི། །༩༩༡

སྐྱབ་པ་ལས་གཞན་ཅི་འདྲ་ཞིག །

སྟོག་ཐུན་ཆོས་ཙན། གསོན་ལུས་བདག་བཅས་སུ་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པར་
བསྐྱབ་པ་ལས་གཞན་ཅི་འདྲ་ཞིག་གྱང་མི་འཐད་པར་ཐལ། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་བཀག་པ་དེ་ཉིད་
འཕོག་པར་བྱེད་པ་རིགས་པའི་བྱིར།

གཞིར་མི་རྒྱུད་པར་སྒྲིམ་པ་རང་ཆོག་འགལ་བར་བསྟན་ཏེ། རང་མཚན་དགག་སྒྲིབ་གང་གི་ཡང་
གཞིར་མི་རྒྱུད་པར་དངོས་སུ་དམ་བཅས་པའི་ལུགས་ལ་དགག་སྒྲིབ་ཀྱི་གཞིར་རྒྱུད་པ་དགག་
པའི་གཞིར་ཁས་སྒྲུངས་པའི་བྱིར།

སློབ་ཆོས་ཅན། བདག་ལ་ཡོད་པར་བསྒྲིབ་པ་རིགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བདག་ལ་ལྟོག་
པ་མེད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། རིགས་པ་ཅན་པའི་སྤྲོད་པོ་ཡི་རྣམ་དཔྱད་ལ་བསྟོས་ཤིག་སྟེ། དེའི་
རྣམ་དཔྱད་ཅན་དུ་ཐལ། སློབ་ལྟོག་པ་མེད་པ་སློབ་གི་དངོས་པོར་ཡོད་པ་བདག་དངོས་མེད་ཡིན་
ནའང་དེ་ལ་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། སློབ་ལྟོག་པའི་དངོས་པོར་མེད་པའང་བདག་དངོས་མེད་ལ་ཡོད་པ་
ཡིན་ནོ་ཞེས་ཁས་སྒྲུངས་པའི་བྱིར།

ཅ་བ། གལ་ཏེ་དེ་ལས་ལྟོག་མེད་ན། །

གཏན་ཆོག་ས་འཇུག་པར་འདོད་དམ་ཅི། །

དེ་ཡང་མིན་ན་.....། །

གལ་ཏེ་སློབ་བདག་དེ་ལས་ལྟོག་པ་མེད་ན་གཏན་ཆོག་ས་འཇུག་པར་འདོད་
དམ་ཅི་འདོད་རིགས་པར་ཐལ་ལོ། །བདག་དེ་ལ་འཇུག་པ་དེ་ཡང་མིན་ནོ་ཞེ་ན།

ཅ་བ།ལྟོག་བཀག་ནི། །༡༩༥

འདི་ཉིད་ཡིན་ན་ཅི་སྟེ་འགོག་ །

སློབ་ཆོས་ཅན། ཅི་སྟེ་བདག་ལ་འཇུག་པ་འགོག་མི་རིགས་པར་ཐལ། བདག་ལ་ལྟོག་པ་
བཀག་པའི་བྱིར། ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་ལ་ལྟོག་པ་བཀག་པ་ནི་དེ་ལ་འཇུག་པ་འདི་ཉིད་ཡིན་པའི་
བྱིར། གཞུང་འདི་དག་གིས་དངོས་མེད་དགག་སྒྲིབ་ཀྱི་གཞིར་མི་རྒྱུད་པ་ལ། རང་ཆོག་འགལ་བ་
དང་། རང་ལུགས་ཀྱི་དགག་སྒྲིབ་བྱེད་པའི་ཚུལ་སྤྲོད་མོང་མ་ཡིན་པ་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། འདི་དང་
ཚད་མ་རྣམས་པར་དེས་པ་གཉིས་ཀར་ཉགས་ཀྱི་ལྟོག་ཚུལ་ལ་འཕྲོས་པའི་དོན་དུ་བསྟན་པར་འདྲ་

ཡང་ནམ་ངེས་སུ་རང་དོན་གྱི་སྐབས་སུ་སྟོན་པ་ནི། གང་དུ་བསྟན་ཡང་མི་འགལ་བའི་དོན་ནོ། །
 ནམ་ངེས་སུ་རྟགས་ཡང་དག་གི་ལྷོག་ཚུལ་འཕྲོས་ལ། འདིར་སྟར་སྟངས་གི་ལྷོག་ཚུལ་ལ་འཕྲོས་
 སོ། །དགག་སྟབས་བྱེད་པའི་ཚུལ་རང་དོན་དུ་བསྟན་ཟིན་མོད་ཀྱང་། འདིར་སྟན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
 རིགས་པ་གཞན་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་༼དངོས་མེད་ལ་ཐ་སྟད་རྒྱན་ཆད་པར་ཐལ་བ་༽ནི།

ཙ་ག། སྟབ་དང་དགག་པ་མ་གཏོགས་པར། །

སྟེ་ལས་བྱང་བའི་ཐ་སྟད་གཞན། །

ཡོད་མིན་དེ་ཡང་མེད་པ་ལ། །༡༩༥

མེད་ཕྱིར་འདིར་ནི་མི་སྟོ་ཐོབ། །

དངོས་མེད་འདིར་ནི་གནས་ཚུལ་ངེས་པ་ན་ཅི་ཡང་མི་སྟོ་བ་ཐོབ་པར་ཐལ། སྟབ་པ་དང་
 དགག་པའི་ཐ་སྟད་དེ་ཡང་དངོས་པོར་མེད་པ་ལ་འཇུག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཐ་སྟད་གཞན་ཡོད་ཅི་
 བ། སྟབ་པར་ཐལ། སྟབ་པའི་ཐ་སྟད་དང་དགག་པའི་ཐ་སྟད་མ་གཏོགས་པར་སྟེ་ལས་བྱང་བའི་ཐ་
 སྟད་ཕྱང་གསུམ་གཞན་ཡོད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར།

ཙ་ག། ཡོད་པ་ནམས་ལ་དགག་པ་མེད། །

དེ་ནི་མེད་ལའང་ཡོད་མ་ཡིན། །

རིག་པ་འདི་ཡིས་འགྲོ་བ་ལ། །༡༩༦

དགག་པའི་དོན་ནི་མེད་པར་འགྱུར། །

དངོས་མེད་དགག་སྟབ་གང་གི་ཡང་གཞིར་མི་རུང་བའི་རིགས་པ་འདི་ཡིས་འགྲོ་བ་ཤེས་
 བྱ་འདི་ལ་མེད་པར་དགག་པའི་དོན་དང་ཐ་སྟད་དོན་མ་སྟན་གང་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ།
 དངོས་པོར་ཡོད་པ་ནམས་ལ་མེད་དགག་ཏུ་མི་རུང་བས་མེད་པར་དགག་པའི་ཐ་སྟད་དོན་མ་སྟན་

འཇུག་པ་མེད་ལ། མེད་དགག་གི་ཐ་སྐྱད་དེ་ནི་དགག་སྐྱབ་ཀྱི་གཞིར་མི་རྒྱུང་བས་དངོས་མེད་
ལའང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིས་བྱམ་པ་མེད་དོ། ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་མེད་དགག་གི་དོན་དང་
ཐ་སྐྱད་གང་ཡང་མི་སྤྱིད་པར་ཐལ་བ་བཞིན་པ་ཡིན་ཀྱི་སྤྱིར་དགག་པ་མི་འཐད་པ་ཅམ་ནི་མ་ཡིན་
ཏེ། དགག་པས་བསྐྱས་པའི་དངོས་པོ་ཡོད་པས་རྟགས་སྤྱི་མཚན་མས་ཀྱང་མ་གྲུབ། ཁས་ཀྱང་མ་
སྒྲུངས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ཙ་ག། གལ་ཏེ་ཡུལ་དུས་འགོག་ཅེ་ན། །

གལ་ཏེ་ཡུལ་འདིའི་བྱམ་པ་ཡུལ་གཞན་ན་མེད་པ་དང་། དེ་རིང་གི་བྱམ་པ་སང་ཉིན་བར་
མེད་པ་སོགས་ཡུལ་དུས་ལ་བསྟོས་ནས་འགོག་པས་མེད་དགག་གི་དོན་དང་ཐ་སྐྱད་མི་འཐད་
པའི་སྒྲིན་མེད་དོ་ཞེ་ན།

ཙ་ག། ཅི་ལྟར་དེ་ཡོད་དེ་ལྟར་ནི། །

མི་འགོག་ཅི་ལྟར་དེ་མེད་པ། ། ༡༥༥

དེ་ལྟར་ཡང་ནི་འགོག་མི་འགྱུར། །

ཡུལ་འདིའི་བྱམ་པ་ཡུལ་གཞན་ན་མེད་པ་དེ་ལ་ཡུལ་འདིའི་བྱམ་པ་མེད་པའི་མེད་དགག་
གི་ཐ་སྐྱད་དོན་མཐུན་མི་འཇུག་པར་ཐལ། ཅི་ལྟར་ཡུལ་གཞན་ན་ཡུལ་འདིའི་བྱམ་པ་མེད་པ་དེ་
དངོས་པོར་ཡོད་པ་ཡིན་ན། དེ་ལྟར་མེད་དགག་གི་ཐ་སྐྱད་འཇུག་པའི་སྒྲོ་ནས་དགག་བྱ་མི་འགོག་
ཅིང་། ཅི་ལྟར་དེ་དངོས་པོར་མེད་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན་ཡང་མེད་དགག་གི་ཐ་སྐྱད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དགག་
བྱ་འགོག་པ་རིགས་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་དུས་ལ་ཡང་སྒྱུར་རོ། །

གསུམ་པ་༼རང་ལ་མཚན་པས་སྤང་བ་ཀྱི་ལ་(གསུམ)༽ དགག་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་རྟེན་སྤོན་དུ་བསྐྱབ་པ་
དང་། རང་མཚན་ཡིན་པ་དགག་པ་དང་། སྤོན་ལ་དགག་སྐྱབ་ཀྱི་དེ་བའི་ཚུལ་སོ། །

དང་སོ་༼དགག་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་རྟེན་སྤོན་དུ་བསྐྱབ་པ་ཀྱི་༽ འོན་ཏེ་ལ་ཡང་དགག་སྐྱབ་ཀྱི་ཐ་སྐྱད་སྤྱོད་

ཆད་པར་འབྱུང་རྟེ། སྤར་ནས་ཡོད་ན་སྐྱབ་མི་དགོས་ཤིང་དགག་མི་རུས། སྤར་ནས་མེད་ན་དགག་
 མི་དགོས་ཤིང་སྐྱབ་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་ཞེན། འདི་ནི་ཆད་མེད་དགག་སྐྱབ་དང་། དངོས་པོའི་དགག་
 སྐྱབ་མ་བྱེད་པའི་ཚུད་པ་ཡིན་རྟེ། བྱམ་པ་ཐོ་བས་བཅོམ་ཟེན་ན་དེ་ཉིད་སྤར་ཡང་གཞོམ་མི་དགོས་
 པ་དང་། བྱམ་པ་བཅོམ་ཟེན་དེ་ཉིད་སྤར་ཡང་བཅོ་མི་དགོས་པ་ལྟར། ཆད་མས་སྐྱབ་པ་སྤར་མེད་
 ཡོད་པར་བྱེད་པ་དང་། བགག་པ་སྤར་ཡོད་མེད་པར་བྱེད་པའི་དོན་མ་ཡིན་རྟེ། ཡོད་པ་ལ་ཡོད་པ་
 གཏན་ལ་མེབས་པར་སྐྱབ་པ་དང་། མེད་པ་ལ་མེད་པར་གཏན་ལ་མེབས་པ་བགག་པའི་དོན་ནོ། །

འདི་མ་གོ་བར་སྤྱོད་ཉིད་རིགས་པས་གཏན་ལ་མེབ་ན་སྐྱོས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཞེས་པའི་
 སྐྱོན་ཅན་དང་། ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་པར་འདོག་པ་གཞི་ཡིན་ལྷགས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་བསྐྱོས་པར་འདོད་
 པའི་ལོག་རྟོག་རྣམས་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །སྤྱིར་ནས་སྐྱབ་པ་བྱེད་ན་རིགས་པའི་རྣམ་གཞག་ཤེས་
 མི་དགོས་པའི་ལོག་རྟོག་གི་ཐ་ཆད་རྣམས་ཀྱང་དགག་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་འདི་དག་མ་གོ་བ་ལས་
 ཡིན་ལ། གསུང་རབ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་སྐྱབ་པ་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་མི་དགོས་
 པར་མཐོང་ནས་འཆད་པ་དང་ཉན་པ་འདོར་བའི་རྒྱུ་ཡང་ལོག་རྟོག་གི་ཐ་ཆད་འདིས་བྱེད་པས་
 མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཆིལ་མའི་ཐལ་བ་བཞིན་དུ་རྒྱང་རིང་དུ་དོར་བར་བྱའོ། །

ཙ་ག། དེ་ཕྱིར་དངོས་དངོས་མེད་རྟེན་ཅན། །

ཕྱི་རོལ་རྟེན་མིན་སྐྱདོན་ལ། །

བརྟེན་ནས་འདིར་ནི་སྐྱབ་པ་དང་། །༡༩༩

དགག་པ་ཐམས་ཅད་འདོད་པ་ཡིན། །

དགག་སྐྱབ་བྱེད་པའི་དངོས་རྟེན་དེ་ཕྱི་རོལ་རང་མཚན་མིན་པར་ཐལ། དགག་སྐྱབ་ཀྱི་
 ཐ་སྙད་ཀྱི་གཞི་ཡིན་ན་དངོས་པོ་ཡིན་པས་བྱུང་བར་འདོད་པ་ཉེས་པ་དུ་མའི་འབྱུང་བྱངས་ཡིན་
 པ་དེའི་ཕྱིར། དངོས་རྟེན་དེ་སྐྱདོན་ཡིན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མཁས་པ་རྣམས་འདིར་ནི་སྐྱབ་པ་དང་།

དགག་པ་ཐམས་ཅད་བྱེད་པར་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། དགག་སྐྱབ་བྱེད་པའི་དངོས་རྟེན་དེ་རྟོག་པའི་
སྤང་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱོདོན་ལ་དུ་མ་དབྱེར་རུང་སྟེ། དངོས་པོར་ཞེན་པ་དང་། དངོས་མེད་
དུ་ཞེན་པ་དང་། གཉིས་ཀར་ཞེན་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཅན་གྱི་རྟོག་པའི་གཟུང་ཡུལ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། དགག་སྐྱབ་བྱེད་པའི་དངོས་རྟེན་རང་མཚན་ཡིན་པ་འགོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི་རང་མཚན་
དགག་སྐྱབ་གྱི་དངོས་རྟེན་ཡིན་པ་འགོག་པ་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་རུང་སྟེ། སྤང་གྱི་ལོག་རྟོག་དེ་
ཉིད་སྤང་ཡང་འོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཙམ། དེ་འདྲ་མེད་ནའང་ཆོས་ཅན་དེ། །

དེ་དག་དང་ནི་འབྲེལ་བར་སྤྱང་། །

དེ་ཡང་སྤྱ་འཇུག་པ་ཉིད་ལས། །༡༩༤

ཡོད་ཅེས་ཐ་སྙད་རྟེན་པར་འདོད། །

དགག་སྐྱབ་བྱེད་པའི་དངོས་རྟེན་དེ་རང་མཚན་མ་ཡིན་པར་ཐམས་ཅད་ ཕྱི་རོལ་ན་སྤྱ་ཐོག་མར་
བྱུང་དུས་ན་བྱས་མི་རྟག་མ་བྱུང་། དེའི་རྗེས་སུ་བྱས་པ་བྱུང་། དེ་བྱུང་དུས་སུ་མི་རྟག་པ་མ་བྱུང་
པར་དེའི་རྗེས་སུ་བྱུང་པའི་རིམ་ཅན་དེ་འདྲ་མེད་ནའང་ཆོས་ཅན་སྤྱ་དེ་དགག་སྐྱབ་བྱེད་པའི་རྟོག་
པའི་རྩོད་རིམ་ཅན་དེ་དག་དང་འབྲེལ་བ་སྤྱང་བའི་ཕྱིར། སྐྱོདོན་དེ་ཡང་ཡོད་ཅེས་ཡོད་དེས་གྱི་ཐ་
སྙད་དོན་མ་ཐུན་རྟེན་པར་འདོད་དེ། དོན་གང་གི་སྤྱ་དོན་སྤྱང་བའི་དོན་དེ་བརྗོད་པའི་སྤྱ་འཇུག་པ་
ཉིད་གྱི་ཕྱིར། བྱམ་པའི་སྤྱ་དོན་རྟོག་པའི་སྤང་ཡུལ་དུ་ཡོད་དེ། བྱམ་པ་ཞེས་པའི་སྤྱ་སྤྱོར་བ་མཐོང་
བའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ། །

གཉིས་པ་༼རང་མཚན་ཡིན་པ་དགག་པ་༽ལ་(གཉིས་)ནི། ཡུལ་ལ་སྤྱར་བ་དང་། ཡུལ་ཅན་ལ་སྤྱར་

བ་གཉིས་གྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

དང་པོ་༼ཡུལ་ལ་སྤྱར་བ་༽ནི།

ཙམ། དེ་ལྟ་མིན་ན་.....། །

དགག་སྐྱབ་བྱེད་པའི་རྟོག་པའི་སྤང་བ་རང་མཆན་མིན་པ་དེ་ལྟ་མིན་ན། སྤྱ་བྱས་པར་ངེས་
པའི་ཤེས་པ་དེ་སྤྱ་བྱས་པའི་རོ་བོ་སྤར་མེད་གསར་དུ་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། ཆད་མ་དེ་ལ་སྤྱ་
བྱས་པའི་རོ་བོ་སྤར་མེད་གསར་དུ་བྱུབ་པར་སྤང་བ་གང་ཞིག ཇི་ལྟར་སྤང་བ་དེ་ཉིད་ཕྱི་རོལ་རང་
མཆན་ཡིན་པའི་བྱིས། འདོད་ན།

ཙམ།དོན་རྣམས་ཀྱི། །

ཆོས་གཅིག་བསྐྱབས་སམ་.....། །

རྟོག་པ་དེས་སྤྱ་ལ་སོགས་པའི་དོན་རྣམས་ཀྱི་བྱས་པའི་ཆོས་གཅིག་བསྐྱབ་པ་ན། མི་རྟག་
པ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱ་དང་བྱུབ་སྡེ་རྣམས་གཅིག་པའི་བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་བསྐྱབ་པར་ཐལ། དེས་
སྤྱི་བྱས་པའི་རོ་བོ་སྤར་མེད་གསར་དུ་བསྐྱབ་པ་གང་ཞིག སྤྱི་སྤྱེད་གི་བྱས་མི་རྟག་གི་བདག་
ཉིད་བྱུབ་སྡེ་ཐད་མེད་པར་དུས་ཅིག་ཅར་སྡེ་འཇིག་བྱེད་པའི་བྱིས། དོན་ནི་སྤྱི་བྱས་པ་དེ་སྤྱེད་
བྱེད་དུ་ཐལ། དེའི་རོ་བོ་སྤར་མེད་གསར་དུ་སྐྱབ་པའི་ལག་རྩེས་འཇིག་བྱེད་ཡིན་པའི་བྱིས། འདོད་
ན། སྤྱི་མི་རྟག་པའང་སྤྱེད་བྱེད་ཀྱི་སྤོན་སྐྱབ་བྱེད་དུ་ཐལ་ཞེས་པའོ། །རྟགས་བྱི་མ་མ་བྱུབ་ན།
བྱས་པ་སྐྱབ་པ་དང་མི་རྟག་པ་གཉིས་ཆོས་ཅན་སྤྱ་གཅིག་ལ་གཞི་མ་ཐུན་དུ་འདུ་བར་མི་འགྱུར་
བར་ཐལ། དེ་གཉིས་འབྲེལ་མེད་རྣམས་ཐད་ཡིན་པའི་བྱིས། དཔེར་ན་བྱམ་སྐྱམ་ལྟ་བུ་གཞན་དང་
གཞན་སྐྱབ་པའི་དོན་གཞི་མ་ཐུན་དུ་མི་འདུ་བ་བཞིན་ནོ། །

ཙམ།བཀག་པ་ན། །

བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་བསྐྱབ་པ་དང་། ། ༡༣༠

བཀག་འགྱུར་བདག་ཐད་མེད་བྱིས། །

དེ་བཞིན་དུ་སྤྱ་མ་བྱས་པས་སྤྱོད་པར་ངེས་པའི་སྤོད་སྤྱ་ལ་མ་བྱས་པ་བཀག་པ་ན་རྟག་

པ་ལ་སོགས་པའི་བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་བཀག་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། སྐྱ་ལ་མ་བྱས་པའི་རོ་ལོ་
སྤར་ཡོད་གསར་དུ་བཀག་པ་གང་ཞིག་སྤྱི་ལྟེང་གི་བྱ་བ་སྡེ་རྫས་གཅིག་གི་ཚོས་དེ་རྣམས་རྫས་
ཀྱི་བདག་ཉིད་ཐ་དད་མེད་པའི་བྱེད།

ཙམ། ཐ་དད་ཡིན་ན་.....། །

རྟགས་མ་བྱ་བ་སྡེ། སྐྱ་ལ་མ་བྱས་པ་བཀག་པ་དང་རྟག་པ་བཀག་པ་རོ་ལོ་རིམ་ཅན་དུ་
བྱ་བ་པས་རྫས་ཐ་དད་དོ་ཞིན།

ཙམ།གཞན་དང་གཞན། །

བཀག་པ་དང་ནི་བསྐྱབས་པ་བཞིན། །

བསྐྱབས་པ་དང་ནི་དགག་པ་དག ། ༡༣༡

ཚོས་ཅན་གཅིག་ལ་འདུ་མི་འགྱུར། །

མ་བྱས་པ་དགག་པ་དང་རྟག་པ་དགག་པ་དག་ཚོས་ཅན། སྐྱ་གཅིག་ལ་གཞི་མ་ཐུན་དུ་འདུ་
བར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་གཉིས་འབྲེལ་མེད་རྫས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་བྱེད། དཔེར་ན་སྐྱ་བྱ་མ་ཡིན་
པ་བཀག་པ་དང་། བྱ་མ་མ་ཡིན་པ་བཀག་པ་ལྟ་བུའི་གཞན་དང་གཞན་བཀག་པ་གཞི་མ་ཐུན་དུ་
མི་འདུ་བ་བཞིན་ཀོ། །འདི་ནི་སྐྱ་བ་པ་ཡང་བྱ་མ་པ་བཟོ་བ་བཞིན་དུ་སོང་བས། བྱ་བ་སྡེ་རྫས་གཅིག་
གི་ཚོས་ཐམས་ཅད་སྤྱི་དབྱེད་དུ་ཐལ་བ་དང་། བཀག་པ་ཡང་བྱ་མ་པ་ཐོ་བས་བཅོམ་པ་བཞིན་དུ་
སོང་བས། བྱ་བ་སྡེ་རྫས་གཅིག་གི་ཚོས་ཐམས་ཅད་དུས་གཅིག་ཏུ་འགོག་བྱེད་དུ་ཐལ་ཞེས་བཤོ། །

གཉིས་པ་ཡུལ་ཅན་ལ་སྐྱར་བཞི། སྐྱ་བྱས་པར་དེས་པའི་དེས་ཤེས་སྤྱང་ཡུལ་ལ་སྐྱ་བ་
འཇུག་ཏུ་ཐལ། དེའི་སྤྱང་ཡུལ་སྐྱ་དོན་དེ་ལྟ་བུ་མིན་པར་བྱེད་ལ་རང་མཁན་ཡིན་པའི་བྱེད། འདོད་
ན། སྐྱ་བྱས་པར་དེས་པའི་དེས་ཤེས་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་སྤྱི་བྱས་པ་ལྟ་བུའི་ཚོས་གཅིག་སྐྱ་བ་
པ་ན་སྤྱི་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་སྐྱ་བ་པ་དང་། སམ་གྱི་སྐྱས་སྐྱ་ལ་མ་

བྱས་པ་ལྟ་བུ་གཅིག་བཀག་པ་ན་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་བཀག་པར་འགྱུར་
 བར་ཐལ། ཁྱོད་སྤྱི་བྱས་པ་ལ་སྦྱབ་པས་འཇུག་པའི་ངེས་ཤེས་གང་ཞིག་སྤྱི་བྱས་མི་རྟག་
 སོགས་ཀྱི་རྣམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ལ་བྱལ་སྟེ་ཐ་དད་མེད་པའི་བྱིར། རྟགས་མ་གྲུབ་ཅེས་སམ། བྱབ་
 པ་མེད་དེ། གཅིག་བསྦྱབས་ཤིང་དེའི་སོག་ཕྱོགས་བཀག་པ་ན་གཞན་ལ་དགག་སྦྱབ་མ་བྱས་སོ་
 ཞེན། བྱས་མི་རྟག་ཀྱང་རྣམས་ཐ་དད་དང་མ་བྱས་པས་དཔེན་པ་དང་རྟག་པས་དཔེན་པ་ཡང་རྣམས་
 ཐ་དད་དུ་ཁས་སྐྱངས་པས། ཐ་དད་ཡིན་ན་ཞེས་ལྟག་མ་སྤར་བཞིན་དུ་བརྗོད་དོ། །

གསུམ་པ་༼སྤྱོད་ན་ལ་དགག་སྦྱབ་བྱེད་པའི་རྩལ་༽ལ་(གསུམ)། དགག་སྦྱབ་བྱེད་པའི་རྟོག་པ་ལ་སྤར་
 རྩལ་དང་། དེ་ལ་ཐ་སྦྱད་པའི་ཆད་མས་མི་གཞོད་པ་དང་། ཆད་མ་གཞན་ལ་མི་བསྟོས་པར་སྤར་
 ཡུལ་འབྲེལ་བར་མི་ཤེས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །

དང་པོ་༼དགག་སྦྱབ་བྱེད་པའི་རྟོག་པ་ལ་སྤར་རྩལ་༽འི།

ཙམ། ལྷ་ཆོགས་ཆོས་ཀྱི་གཞིར་གྱུར་པ། །

ཆོས་ཅན་གཅིག་གི་དབང་བྱས་ཏེ། །

གཅིག་སྦྱབ་པ་ན་དེ་རྟོན་དང་། ། ༡༣༡

གཞན་རྣམས་བཏང་སྟོམས་ལྟ་བུ་དང་། །

འགོག་ན་དེ་ཡིས་དཔེན་པ་དང་། །

དེ་ལས་གཞན་ལ་བསྟོས་ལྟ་བུ། །

དགག་སྦྱབ་བྱེད་པའི་རྟོག་པའི་སྤར་ཡུལ་དངོས་སོར་མེད་པར་ཐལ། ལྟོག་པ་སྤར་ཆོགས་
 པའི་ཆོས་ཀྱི་གཞིར་གྱུར་པ་ཆོས་ཅན་སྦྱ་བྱ་གཅིག་གི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། བྱས་པ་ལྟ་བུ་གཅིག་
 སྦྱབ་པ་ན་སྦྱ་བྱལ་རྣམས་སུ་བྱས་པ་དེ་སྦྱ་ལ་གསར་དུ་བརྟེན་པ་ལྟ་བུ་དང་། མི་རྟག་པ་སོགས་གཞན་
 རྣམས་ཡོད་མེད་བཏང་སྟོམས་པ་ལྟ་བུ་དང་། མ་བྱས་པ་འགོག་པ་ན་སྦྱ་བྱལ་རྣམས་སུ་མ་བྱས་པ་དེ་

ཡིས་གསར་དུ་དབེན་བ་དང་དེ་ལས་གཞན་པའི་བྱས་པ་ལ་གསར་དུ་བསྐྱོས་པ་ལྟ་བུར་སྤང་བའི་
 ཐྱིལ། དམ་བཅའ་གཅིག་བྱ་ལ་རྟགས་རྣམས་སོ་སོར་སྤྱར་ཡང་རུང་ངོ། །འདི་ནི་གཞུང་གཞན་
 བས། དགག་བྱ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས། །ཡང་དག་ཏུ་ན་བགག་མེད་གསལ། །ཞེས་བཤད་པ་རྣམས་
 དང་རིགས་མཚུངས་བར་ཆད་མའི་དགག་སྒྲུབ་དེ་ཉིད་དངོས་པོའི་དགག་སྒྲུབ་ཏུ་འདོད་པ་ལ། སྤྱ་
 སྤར་ནས་ཐེར་བྱག་ཏུ་ཡོད་པས་གསར་དུ་དབེན་བ་དེར་ཡང་མེད་དེ། སྤྱ་སྤར་ནས་ཐེར་བྱག་ཏུ་
 ཡོད་མ་སྤྱོད་པའི་ཐྱིལ། ཞེས་སྟོན་བཞེད་ནས་ལྟ་བུར་ཞེས་སྒྲོས་སོ། །

གཉིས་པ་། །དེ་ལ་ཐ་སྤྱད་པའི་ཆད་མས་མི་གཞོད་པ་ཤི། སྤྱ་དོན་ལ་དགག་སྒྲུབ་བྱས་པས་དངོས་པོ་
 ལ་སྤྱ་འདོགས་ཆད་པ་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན།

ཙ་བ། མེད་པ་ཡི་ནི་དོན་ཅན་གྱི། ༡༣༣

ཐ་སྤྱད་ཇི་ལྟར་སྒྲོས་བསྟན་པ། །

དེའི་སྟོན་མེད་བར་ཐལ། རང་གི་ངོ་པོ་དངོས་པོར་མེད་པ་ཡི་དོན་ཅན་ཏེ་གཟུང་ཡུལ་ཅན་
 གྱི་ཇེས་དབག་གི་སྒྲོས་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་ཐ་སྤྱད་ཇི་ལྟར་བསྟན་པ་ལྟར་རང་མཚན་གྱི་གནས་ལུགས་
 ཐུན་ཅི་མ་ལོག་བར་ངེས་ཀྱས་པའི་ཐྱིལ། དེས་བསྟན་པའི་དོན་ལ་ཞེན་བ་སྤྱེ་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་
 སྤང་ཡུལ་ལ་འཁྲལ་བའི་ཐྱིར་ཞེ་ན།

ཙ་བ། དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་མ་བརྟགས་པར། །

ཐ་དད་དོན་རྟེན་ཁས་ལེན་པ། །

དེ་སྤང་ཡུལ་ལ་འཁྲལ་བ་ཡིན་ཡང་ཇེས་དབག་གིས་བསྟན་པ་ལ་ཞེན་བ་མི་སྤྱེ་བའི་ཉེས་
 པ་མེད་བར་ཐལ། ཇེས་དབག་གི་སྤང་ཡུལ་དངོས་པོར་མེད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་⁽¹⁾མ་བརྟགས་
 བར་ཞེན་ཡུལ་ཇི་ལྟར་ཞེན་པ་ལྟར་ཁས་ལེན་པའི་ཐྱིལ། སྤྱ་དོན་དངོས་པོར་མེད་ཀྱང་དེ་སྤང་བའི་

[1] ལྟ་ཤིག་དེས།

རྗེས་དཔག་ལས་རང་མཚན་མི་ཐོབ་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། ཐ་དད་པའི་དོན་རང་མཚན་ལ་
བརྟུན་ནས་བརྟེན་པའི་ཐ་སྙད་དོན་མ་བྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཙམ། ཐོག་མེད་བག་ཆགས་ལས་བྱུང་བའི། ༥༣༥

འཇིག་རྟེན་དོན་ལ་གཞོན་མི་འགྱུར། །

རྗེ་སྒྲུང་སྤང་བ་ལྟར་བྱི་རོལ་ཏུ་མེད་ན་རྟུ་མེད་ཏུ་འབྱུང་བའི་ངེས་པ་མེད་དེ། ཐོག་མ་མེད་
པ་ནས་བརྟུན་དེ་འོངས་པའི་རང་རྟུ་རྟོག་པའི་བག་ཆགས་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། འཇིག་རྟེན་དགག་
སྒྲུབ་བྱེད་པའི་དོན་ལ་དངོས་པོའི་གནས་ཆོད་སེམས་པའི་ཆད་མས་གཞོན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཐ་
སྙད་པའི་ཆད་མ་ལ་དོན་དམ་པའི་ཆད་མས་མི་གཞོན་པའི་ཕྱིར།

ཙམ། དེ་འབྲས་ཅན་དང་དེ་འབྲས་མེད། །

དེ་དེ་ལས་ཐ་དད་དོན་གཅིག །

དོན་གཅིག་ལ་ཡང་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཏུ་མ་འབྲུག་པའི་གཞི་ཡོད་དེ། བྱམ་བ་དེ་ཆུ་
སྐྱོར་བའི་དོན་མི་བྱེད་བ་དེ་ལས་ཀྱང་ཐ་དད། སྒྲུབ་བྱའི་དོན་བྱེད་པ་ལས་ཀྱང་ཐ་དད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆུ་སྐྱོར་བ་དེའི་འབྲས་བྱ་ཅན་དང་བགོ་བ་ལ་སོགས་དེའི་འབྲས་བྱ་མེད་པ་ཅན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་མཚན་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟེན་ཡིན་ཡང་དངོས་ཀྱི་རྟེན་མིན་ནི་ཞེས་ཀྱང་བརྟོག་མི་
ལུས་ཏེ། དགག་བ་དང་སྒྲུབ་བ་ནི་ཆོད་མའི་ཡུལ་ཏུ་ཡིན་པས་ཆད་མས་དངོས་སུ་སྒྲུབ་བ་མི་སྲིད་
པར་ཐལ། རང་མཚན་སྒྲུབ་པའི་དངོས་རྟེན་མིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཆད་མས་དངོས་སུ་རྟོགས་
པ་མི་སྲིད་པས་འགག་རྟོགས་འབའ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །གཞི་འགར་བྱམ་བ་མེད་པར་དངོས་སུ་
རྟོགས་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། གཞི་འགར་རང་མཚན་དངོས་སུ་འགོག་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་༼ ཆད་མ་གཞན་ལ་མི་བརྟོན་པར་སྤང་ཡུལ་ལ་འབྲུག་པར་མི་ཤེས་པའི་རྟུ་མཚན་༽ཏེ།

ཙམ། ཐ་དད་རྟེན་ཅན་འཕེལ་བ་དང་། ༥༣༦

འགྲིལ་བ་ལྟ་བུར་བྱེད་པ་ཡི། །
 བསྐྱད་པ་དེ་དང་དེ་དག་གིས། །
 འབྲེལ་བ་འགའ་ལས་དེ་ལྟ་བུར། །
 མིན་ཡང་མཐོང་བས་སྒྲུར་དེས་ན། །༡༣༦
 དེ་དག་བསྐྱད་པ་འང་ཤེས་མ་ཡིན། །

སྒྲ་ལ་མི་རྟག་པ་གསར་དུ་འབྲེལ་བ་ལྟ་བུར་རྟག་པ་གསར་དུ་འགྲིལ་བ་ལྟ་བུར་དགག་སྒྲུབ་
 བྱེད་པ་ཡི་སྒྲ་མི་རྟག་རྟགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་སོགས་བསྐྱད་པ་དེ་དང་དེ་དག་གིས་ཆོས་ཅན། རང་
 མཚན་གཟུང་དོན་དུ་ཡོད་པ་དེ་དང་ལྟན་པ་ཉིད་མིན་ཡང་རང་མཚན་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ལམ་
 དུ་འགྱུར་བ་ལ་སྒྲུར་བར་བྱེད་ཀྱས་ཏེ། ཐད་དུ་པའི་དོན་རང་མཚན་ལ་བརྟུན་ནས་བརྟེན་པ་ཅན་གྱི་
 འབྲེལ་བ་འགའ་ལས་དེ་ལྟར་རྒྱས་པའི་བྱིར། དེ་དག་ཆོས་ཅན། རང་ཉིད་བསྐྱད་པ་ཡིན་པ་འང་དངོས་
 སུ་ཤེས་ཀྱས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྤང་བཏགས་སོ་སོར་མི་བྱེད་པའི་ཆད་མ་ཡིན་པ་དེས་ནའི་བྱིར།

གཉིས་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མ་བྱལ་བས་ལྟོག་འབྲེལ་མ་བྱལ་བ་ལ་(གཉིས)། སྟོག་བདག་
 མེད་ཁོ་ན་ལས་ལྟོག་པ་མ་བྱལ་བ། དེ་བྱལ་ཀྱང་བདག་བཅས་སུ་མི་འབྱལ་བའོ། །དང་པོ་སྟོག་
 བདག་མེད་ཁོ་ན་ལས་ལྟོག་པ་མ་བྱལ་བ་ཀྱིས་(གཉིས)། བུམ་སོགས་བདག་མེད་དུ་མི་འབྱལ། གསོན་ལུས་
 བདག་བཅས་སུ་མི་འབྱལ་བའོ། །

དང་པོ་བུམ་སོགས་བདག་མེད་དུ་མི་འབྱལ་བ་ཀྱི།

ཅ་ག། ཡོད་ཉིད་སྒྲུབ་བྱེད་འཇུག་པའི་བྱིར། །
 དེ་མེད་མ་ཡིན་ཐེ་ཆོམ་འབྱུང། །

བུམ་སོགས་དེ་བདག་མེད་བར་དེས་པ་མ་ཡིན་པར་བདག་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་ཅན་དུ་
 འགྱུར་བར་ཐལ། གསོན་ལུས་དང་བདག་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པ་གང་ཞིག །གསོན་

ལུས་ལ་བདག་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་སྦྱབ་པའི་སྦྱབ་བྱེད་འབྲུག་པའི་བྱིར། ལུས་སོགས་བདག་མེད་དུ་
སངས་རྒྱལ་པས་ཁས་བླངས་པས་བྱབ་པོ་ཞིན།

ཙ་ག། ཁས་བླངས་ཚད་མ་མིན་པ་ལས། ། ༡༣༡

མེད་པ་ཉིད་ཀྱང་རིགས་མ་ཡིན། །

སངས་རྒྱལ་པའི་ཁས་བླངས་ལས་ལུས་སོགས་བདག་མེད་པ་ཉིད་ཀྱང་འབྲུག་པར་
རིགས་པ་མིན་པར་ཐལ། དེའི་ཁས་བླངས་ཚད་མ་ཅན་མིན་པའི་བྱིར།

ཙ་ག། མེད་ལས་ལྡོག་པ་མེད་ན་ཡང་། །

མ་སྦྱན་ཕྱོགས་ལས་ལྡོག་ཐེ་ཚོམ་ན། །

དེ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ན་བྱིར་དེ། ། ༡༣༢

སྡོག་ཚོས་ཅན། བདག་དངོས་མེད་ལས་ལྡོག་པ་མེད་དུ་རྒྱག་ན་ཡང་མ་སྦྱན་ཕྱོགས་བདག་
ལས་ལྡོག་མི་ལྡོག་ཐེ་ཚོམ་ན་རིགས་པར་ཐལ། བདག་དེ་ལ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོམ་ན་པའི་བྱིར།

ཙ་ག། མི་མ་སྦྱན་ཕྱོགས་ལས་ལྡོག་པར་ཡང་། །

ཕྱང་པོ་གཉིས་ལས་གཅིག་ལ་ནི། །

ངེས་པར་བྱབ་ན་གཞན་ལས་ནི། །

ལྡོག་བྱབ་.....། །

འདོད་ན། མི་མ་སྦྱན་ཕྱོགས་བདག་མེད་ལས་ལྡོག་པར་ཡང་ཐེ་ཚོམ་ན་རིགས་པར་ཐལ།
འདོད་པ་དེའི་བྱིར། བྱབ་པར་ཐལ། བདག་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཕྱང་པོ་གཉིས་ལས་གང་རུང་གཅིག་ཁོ་
ན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པར་བྱབ་ན་གཞན་ཅིག་གོས་ལས་ལྡོག་པ་བྱབ་དགོས་ཀྱི་བདག་ལ་མ་མཐོང་
བཞིན་དུ་བདག་མེད་ལས་ལྡོག་པ་མི་འབྲུག་པའི་བྱིར།

ཙ་ག།མ་མཐོང་བ་ཡིན་ཡང་། ། ༡༣༣

མཐོང་མེད་དག་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ། །

སྟོག་དེ་མི་མ་ཐུན་སྟོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཡིན་ཡང་མེད་དེས་སུ་མི་འབྱུང་བར་ཐལ། སྤང་
རུང་གི་བདག་མེད་ལ་མ་མཐོང་བས་མེད་བར་གྲུབ་ཏུ་རྒྱག་ཀྱང་མཐོང་རུང་རུ་མེད་པའི་བདག་
མེད་དག་ལ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་ཕྱིར།

ཙ་བ། གསལ་ལ་བྱུང་མ་ཡིན་ཡང་། །

དེ་ཡི་རིགས་གྱུར་དོན་ཡོད་པས། །

མ་མཐོང་བས་འགར་དེས་མེད་དེ། ། ༡༩༠

མཁྱེགས་བ་མཆོན་གྱིས་མི་ཆོད་བཞིན། །

སྟོག་ཆོས་ཅན། བདག་མེད་འགའ་ཞིག་ལ་མ་མཐོང་བས་བདག་མེད་འགར་ཡང་མེད་
བར་དེས་བ་མེད་བར་ཐལ། བདག་མེད་གྱི་གསལ་བ་མཐའ་དག་ལ་བྱུང་བྱེད་ཏུ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་
ཡང་བདག་མེད་དེའི་རིགས་སུ་གྱུར་པའི་དོན་འགའ་ཞིག་ལ་ཡོད་པ་སྟོན་པའི་ཕྱིར། མཁྱེགས་
པའི་རྣམ་ཤིང་ལ་སོགས་བ་པལ་ཆེར་མཆོན་གྱིས་ཆོད་ཀྱང་རྟོ་རྟེ་ལ་སོགས་བ་མཆོན་གྱིས་མི་
ཆོད་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་བ་༼གཞོན་ལུས་བདག་བཅས་སུ་མི་འབྱུང་བ་༽ནི།

ཙ་བ། ཡོད་ལ་འགལ་བ་མ་མཐོང་ན། །

ཐེ་ཆོམ་གང་ལས་ལྟོག་བར་འགྱུར། །

དེ་ཡང་ལ་ལར་དེ་འབྱས་དང་། ། ༡༩༡

བདག་ཏུ་དེས་ལས་གཞན་ཅི་ཡོད། །

དེས་ན་བདག་མེད་པ་ལས་ཀྱང་། །

འདི་ནི་ལྟོག་བར་ཐེ་ཆོམ་ཟ། །

གྲོག་ཆོས་ཅན། བདག་མེད་ལས་ལྷོག་མི་ལྷོག་གི་ཐེ་ཆོས་གང་ལས་ཀྱང་ལྷོག་པར་འགྱུར་བ་
 མ་ཡིན་པར་ཐལ། བདག་མེད་ལ་ཡོད་པ་ལ་སྦྱབ་ཐུང་གྱང་མ་མཐོང་། དེ་ལ་ཡོད་པ་ལ་འགྲལ་བ་ཡང་
 མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། དེ་ཡང་བདག་མེད་ལ་ཡོད་པ་ལ་གཞོན་པ་ཡོད་ན་ལ་ལར་བདག་
 དེའི་འབྲས་བྱུང་། ཁ་ཅིག་ཏུ་བདག་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་ངེས་པ་ལས་ཐབས་གཞན་ཅི་ཡང་ཡོད་པ་མ་
 ཡིན་པ་གང་ཞིག བདག་དང་འབྲེལ་བ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གྲོག་འདི་ནི་ཆོས་ཅན། བདག་མེད་
 པ་ལས་ཀྱང་ལྷོག་པར་ཐེ་ཆོས་ཟ་སྟེ། བདག་དང་འབྲེལ་མ་འབྲེལ་ཐེ་ཆོས་ཟ་བ་དེས་ན་འདི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ཅས་སྟེ་ལྟུང་པ་འོ།

ཅ་བ། རྒྱལ་ཏུ་རྒྱལ་པ་དེ་ལྟ་ནའང་། ། ༡༤༡

བདག་མེད་མེད་ལས་བདག་མི་འགྱུར།

གང་གིས་དེ་ནི་ལྟོག་མེད་པ།

ངེས་པར་དངོས་པོར་འདྲ་མ་ཡིན།

གྲོག་བདག་མེད་ལས་གྲོག་ཏུ་ཚུགས་པ་དེ་ལྟ་ན་ཡང་བདག་མེད་ལ་མེད་པ་ལས་བདག་
 བཅས་སུ་མི་འཕྱུར་བར་ཐལ། རིགས་པ་གང་གིས་རིགས་པ་ཅན་པ་དེ་ནི་གྲོག་གཞི་དེ་ལ་གྲོག་
 པ་མེད་པ་ཡིན་ཡང་ངེས་པར་དངོས་པོར་ཉེ་ཡོད་པར་འདོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཅ་ག། དཔེར་ན་སྟོག་སྟོགས་མ་ཐུན་སྟོགས་ལ། །༥༥༣

ཕྱོག་པ་མེད་ཀྱང་ཡོད་མིན་བཞིན།

དཔེར་ན་སློབ་སློག་ས་མཁུན་སློབ་ས་བདག་ལས་སློབ་པ་མེད་ཀྱང་བདག་ལ་ཡོད་པ་
མིན་པར་འདོད་པ་བཞིན།

གསུམ་པ་དོན་བསྐྱུ་བ་ནི།

ཅ་བ། གལ་ཏེ་གཏན་ཆིགས་མཐུན་ཕྱོགས་ལས།

ལྷོག་མེད་དེས་རྒྱས་རྗེས་འཕྲོ་ཅན། །

རྗེས་འཕྲོ་ཅན་མིན་ལྷོག་མིན་ན། ། ༡༥༤

བདག་མེད་མ་ཡིན་བདག་བཅས་མིན། །

གལ་ཏེ་གསོན་ལུས་བདག་མེད་མ་ཡིན་པས་བདག་བཅས་སུ་འགྱུ་བ་པ་མིན་པར་ཐལ།
གཏན་ཚིགས་སྒྲོག་སྒྲོགས་དེ་མ་ཐུན་བྱོགས་བདག་ལས་ལྷོག་པ་མེད་ན་དེའི་རྒྱས་རྗེས་འཕྲོ་ཅན་
དུ་འདོད་དགོས་པ་གང་ཞིག་། དེ་ལ་ལྷོག་པ་མེད་ཀྱང་རྗེས་འཕྲོ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་བྱིད། ལྷོག་པར་
ཐལ། བདག་དེ་ལ་རྗེས་སུ་འཕྲོ་བ་ཅན་ཡང་མིན་ལྷོག་པ་ཅན་ཡང་མིན་པར་ཁས་སྐྱངས་པའི་བྱིད།
ཡང་ན་རྟགས་སུ་སྦྱར་རོ། །

གསུམ་པ་སྒྲོག་བདག་གི་གོ་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་ལ་(གསུམ)། གོ་བྱེད་འབྲེལ་བ་ལ་
བརྟེན་པ་དང་། དེ་བདག་སྒྲོག་ལ་མ་གྲུབ་པ། འབྲེལ་བ་དེས་བྱེད་ཀྱི་ཆོད་མ་བརྟན་པའོ། །

དང་པོ་ཉེན་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་པ་ཀྱི།

ཙམ། འཇུག་ལ་གང་གི་རང་བདག་ཉིད། །

གང་མེད་མི་འབྱུང་ཅན་གྲུབ་པ། །

དེ་བྱིར་དེ་ཉིད་ལྷོག་བྱེད་དེ། ། ༡༥༥

འཇུག་པ་ན་ཡང་འཇུག་བྱེད་ཡིན། །

དུ་བ་གང་གི་རང་གི་བདག་ཉིད་ཆོས་ཅན། མེ་གང་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་ཅན་དུ་གྲུབ་པ་ཡིན་
ཏེ། དུ་ཐུན་ལ་ལ་མེ་གོ་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་བྱིད། མེ་ལྷོག་པ་དེ་ཉིད་ཁྱོད་ལྷོག་བྱེད་ཡིན་ཏེ། མེ་
རྒྱས་པ་མ་ཐུ་ཅན་དུ་འཇུག་པ་ན་ཡང་ཁྱོད་འཇུག་ཅིང་སྒྲེ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པ་དེའི་བྱིད།

ཙམ། མེད་ན་མི་འབྱུང་དེ་ཡང་ནི། །

སྦྱབ་པར་བྱེད་ལ་ལྷོས་པ་ཡིན། །

འབྲས་བྱ་མཐོང་དང་མ་མཐོང་བ། །༡༤༦

དེ་དག་རྒྱ་དང་འབྲས་བྱ་ཉིད། །

མེ་དུ་མེད་ན་མི་འབྲུང་བའི་འབྲེལ་བ་དེ་ཡང་ནི་ཆོས་ཅན། སྐབ་བྱེད་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་
བསྟོས་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་འབྲས་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་ཁྱད་པར་བ་ལ་བསྟོས་བའི་བྱིར། དེར་ཐལ། མེ་
ལན་བྱེད་དུ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ལས་འབྲས་བྱ་དུ་བ་སྐྱེ་བ་མཐོང་བ་དང་མ་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་
དང་མ་དམིགས་བ་དེ་དག་ལས་མེ་རྒྱ་དང་དུ་བ་འབྲས་བྱ་ཉིད་དུ་ངེས་བའི་བྱིར།

གཉིས་བ་ཉི་བདག་ཐོག་ལ་སྐབ་བ་ཉི་ལ་(གཉིས)། སྐབ་བྱེད་དགོད་བ། ཅོད་བ་སྐྱང་བའོ། །

དང་པོ་ཉི་སྐབ་བྱེད་དགོད་བ་ཉི།

ཙ་ག། དེ་ཡོད་ན་ཡོད་ངེས་མེད་བྱིར། །

དོན་གཞན་རྟོགས་བ་ཡོད་མ་ཡིན། །

རྟག་ཏུ་ཡོད་པའམ་མེད་པ་ན། །༡༤༧

དེ་དག་མེད་པར་མི་སྲིད་བྱིར། །

སྟོག་ཆོས་ཅན། གསོན་སྤུས་ལ་བདག་དོན་གཞན་ཡོད་པར་རྟོགས་བའི་རྟེན་རྟགས་ཡང་དག་
ཏུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཡོད་ན་བདག་དོན་གཞན་ཡོད་པའི་ངེས་བ་མེད་པའི་བྱིར། བདག་
ཡོད་པ་ན་དེའི་རྗེས་སུ་སྟོག་ཡོད་པའམ། བདག་ལོག་ཅིང་མེད་པ་ན་སྟོག་དེ་དག་མེད་པར་འབྱུང་བ་
མི་སྲིད་པར་ཐལ། བདག་དེ་རྟག་ཏུ་རྟག་པའི་རྗེས་སུ་ཡོད་པས་དེ་ལོག་པའི་གཞི་མི་སྲིད་པའི་བྱིར།

ཙ་ག། འབྲས་བྱའི་རང་བཞིན་ཐ་དད་ནམས། །

རྒྱ་ནམས་ལས་ནི་བྱང་བའི་བྱིར། །

དེ་དག་མེད་པར་གཞན་ལས་བྱང། །༡༤༨

ཅི་ལྟར་ངེས་བསྐྱེད་རང་བཞིན་ཡིན། །

སྔག་དེ་ཆོས་ཅན། ཅི་ལྟར་བདག་དེས་བསྐྱེད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
བདག་དེ་དག་མེད་པར་རྒྱ་གཞན་ལས་འབྱུང་པའི་བྱིར། ཁྱབ་པར་ཐལ། འབྲས་བུའི་རང་བཞིན་
འདྲ་མི་འདྲ་ཐ་དད་པ་རྣམས་རྒྱ་རིགས་འདྲ་མི་འདྲ་ཐ་དད་པ་རྣམས་ལས་འབྱུང་པའི་བྱིར།

ཙམ། ཆོགས་པའི་རུས་པ་ཐ་དད་བྱིར། །

དངོས་རྣམས་སྤྲ་ཆོགས་ངོ་བོ་ཉིད། །

དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི། རྫོང་དང་སྔག་ལ་སོགས་པ་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། སྤྲ་
ཆོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཏུ་འབྱུང་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རྒྱ་རྒྱེན་ཆོགས་པའི་རུས་པ་ཐ་དད་
ལས་སྤྲ་ཆོགས་སུ་སྐྱེས་པའི་བྱིར།

ཙམ། གལ་ཏེ་ཐ་དད་བྱེད་མིན་ན། ། ༡༥༩

གལ་ཏེ་རྒྱའི་རུས་པ་ཐ་དད་པས་འབྲས་བུ་ཐ་དད་ཏུ་འཛོག་པར་བྱེད་པ་མིན་ནོ་ཞེ་ན།

ཙམ། འགྲོ་འདི་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར། །

རུས་གཉིས་པར་མི་སྔོད་པར་འགྲོ་པའི་དངོས་པོ་འདི་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། ངོ་བོ་གཅིག་
ཏུ་འགྱུར་པར་ཐལ། ཐམས་སུ་བྱུག། ཐམས་ཐ་དད་ཏུ་འཛོག་བྱེད་མེད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ཁྱེད་སྤྲ་པ་ཀེལ་(གཉིས)། རྫོང་སྤྲ་དངོས་དང། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ཁྱེད་སྤྲ་དངོས་ཀྱི།

ཙམ། འདི་ཐ་དད་བྱེད་ཐ་དད་བྱེད། །

མིན་ན་.....། །

འབྲས་བུ་འདི་ཐ་དད་པར་འབྱེད་པར་བྱེད་པ་རྒྱས་ཐ་དད་ཏུ་འབྱེད་པར་བྱེད་པ་མིན་ཏེ། དེ་
ལྟར་ཏུ་བ་མེ་ལས་ཀྱང་སྐྱེ། མེ་མེད་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སྤྱོད་པས་ཀྱང་སྐྱེ། བས་རང་བཞིན་གཉིས་སུ་
འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཏུ་བ་ཆོས་ཅན། མེའི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མེ་ལྡོག་ཀྱང་ཁྱོད་མི་ལྡོག་པའི་

འབྲས་མཐོང་ན་ཡང་དེ་རྟོགས་འགྱུར། །

དེས་ན་རྒྱ་མེ་དང་འབྲས་བྱ་བྱ་བ་དག་ཕན་ཚུན་མི་འབྲུལ་བའི་རང་བཞིན་ངེས་པ་ཉིད་
ཡིན་ཏེ། རྗེས་སུ་འགྲོ་ཤོག་འབྲུལ་བ་ལ་ཆད་མས་གཞོད་པ་དེའི་ཕྱིར། མེའི་རང་བཞིན་མངོན་
སུམ་བྱ་མཐོང་བ་བཞིན་བྱ་བྱ་བ་མཐོང་ན་ཡང་དེའི་རྟོགས་ལས་མེ་དེ་རྟོགས་བར་འགྱུར་
ཏེ། བྱ་བ་མེའི་འབྲས་བྱར་ངེས་པ་དེས་ནའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཉིད་ལྟར་དགག་པ་འདི།

ཙམ། རྒྱ་དང་ལོ་མ་རུལ་འགྱུར་བཞིན། །

བྱ་མ་ལས་གཅིག་ཇི་ལྟར་འགྱུར། །

གལ་ཏེ་རྒྱ་དང་ལོ་མས་འབྲས་བྱ་འབྲས་ཅན་རུལ་བར་འགྱུར་བ་གཅིག་བསྐྱེད་པ་བཞིན་
བྱ་རྒྱ་བྱ་མ་ལས་འབྲས་བྱ་གཅིག་ཇི་ལྟར་ཡང་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྒྱ་རིགས་མི་
མ་སྤྱོད་པས་འབྲས་བྱ་རིགས་གཅིག་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས།

ཙམ། གཤེར་རྒྱས་གང་ལས་རུལ་འགྱུར་ཏེ། ། ༡༥༣

གཉིས་གཤང་གཅིག་ཉིད་ཅི་འདི་ནི། །

ཐ་དད་གཅིག་པའི་བདག་ཉིད་དམ། །

རྒྱ་དང་ལོ་མ་གཉིས་ཀྱི་འཕང་ཆོས་ཅན། རིགས་གཅིག་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། གཤེར་བའི་རྒྱས་པ་
གང་ལས་རང་འབྲས་འབྲས་ཅན་རུལ་བར་འགྱུར་བ་གཅིག་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། ཅི་རྒྱ་
དང་ལོ་མ་འདི་ནི་རྗེས་ཐ་དད་ཅིང་རྒྱས་པ་གཅིག་པའི་བདག་ཉིད་དམ་སྟེ་རྒྱས་པ་གཅིག་བར་ཐལ།
མངོན་སུམ་ལ་རྗེས་ཐ་དད་བྱ་སྤྱང་ཞིང་གཤེར་བའི་རྒྱས་པ་ཅན་ཡིན་པས་འབྲས་བྱ་སྤྱོད་པ་
གཅིག་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར།

ཙམ། ཐ་དད་གཤེར་ཉིད་ཇི་ལྟར་ཡིན། །

དེ་ལྟ་མེན་ན་རྣམ་ཐ་དད་བ་ཡང་ཡིན་གཤེར་བཞིན་དུ་གཅིག་བ་ཡང་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན།

ཙམ། རང་རང་ངོ་བོ་ལ་གནས་ཕྱིར། །༢༡༩

དེ་ཡི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་སྒོ། །

ཐ་དད་མེད་ཕྱིར་གཅིག་ཅེས་བརྗོད། །

ཁྱད་ངོ་མ་ཆོས་ཅན། ལུས་བ་གཅིག་མ་ཡིན་བར་ཐལ། རང་རང་གི་ངོ་བོ་མ་འབྲེས་པར་
རྣམ་སོ་སོ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་ལང་རིགས་གཅིག་ཅེས་བརྗོད་དུ་བྱང་སྟེ། གཤེར་བ་དེ་
ཡི་^[1]རྣམ་པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་ལུས་ཀྱི་དབང་པོའི་སྒོ་མ་འབྲེལ་བ་ལ་གཤེར་བར་ཐ་དད་མེད་
པའི་རྣམ་པ་གཏོད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཙམ། དེ་བཞིན་མེ་ནི་ཐ་དད་ཀྱང་། །

ཆ་གང་གིས་ནི་མེར་རྟོགས་པའི། །༢༢༠

རྟོན་ཡིན་.....། །

དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་མེའི་གསལ་བ་དུ་མ་ནི་ཆོས་ཅན། རྣམ་ཐ་དད་ཀྱང་རིགས་གཅིག་དུ་
བརྗོད་དུ་བྱང་སྟེ། མེ་མ་ཡིན་ལས་ལོག་བར་མཚུངས་པའི་ཆ་གང་གིས་ནི་མེར་རྟོགས་ཤིང་དེའི་
རྣམ་པ་སྣང་བའི་དབང་མངོན་གྱི་རྟོན་ཏེ་གཟུང་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཙམ།དེས་ནི་དུ་བསྐྱེད་པ། །

དེས་ནི་དེ་ལྟར་རྟོགས་པ་ཡིན། །

དུ་བ་དེ་རང་སྟོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་བྱུང་བའི་གཞིར་མེ་མ་ཡིན་ལས་ལོག་བ་དེ་ལྟར་རྟོགས་
བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། མེ་མ་ཡིན་ལས་ལོག་བ་དེས་ནི་དུ་བ་བསྐྱེད་པ་དེས་ནིའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་༼འབྲེལ་བ་དེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་བརྟན་པ་༽ལ་(གཞིས།) ལྷ་འབྲས་དེས་བྱེད་བཤད་པ། བདག་

གཅིག་འབྲེལ་བ་བཤད་ཟིན་པར་བྱེད་པའོ།

དང་པོ་༼རྒྱ་འབྲས་པེས་བྱེད་བཤད་པ་༽ནི།

ཙ་བ། མེར་ཤེས་ཡན་ལག་གཞན་ལས་ནི།

སྒྲོས་པ་ཉིད་ལས་བྱུང་བའི་བྱིར། ༡༥༤

དུ་བ་དེ་ལ་འབྲུལ་མེད་ཅན།

དེ་ལྟར་འབྲས་གཞན་དེ་བཞིན་འབྲུག།

དུ་བ་མེ་དེ་ལས་འབྲུལ་བ་མེད་པ་ཅན་དུ་ཐལ། མེར་ཤེས་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་དོན་
མེ་དེས་ཉེར་ལེན་བྱས་ལྟར་ཅིག་བྱེད་ཤིང་གི་ཡན་ལག་གཞན་བྱུང་བའི་ལ་བསྒྲོས་པ་ཉིད་ལས་
བྱུང་བའི་བྱིར། དེ་ལྟར་མེ་དུ་དེ་བཞིན་དུ་འབྲས་བྱ་གཞན་ཡང་རང་གི་རྒྱ་ལ་མི་འབྲུལ་བར་འབྲུག་
པར་ཐལ། རྒྱ་འབྲས་པེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་ལས་དེ་ལྟར་གྲུབ་པའི་བྱིར།

ཙ་བ། དུ་བ་བྱུང་བའི་འབྲུར་བ་ཡི།

ཡན་ལག་རྟེན་ལ་མེར་འཛོག་བྱིར། ༡༥༥

གལ་ཏེ་མེ་མིན་དེ་དུ་མིན།

གལ་ཏེ་དེ་དུ་མེ་དེ་ཉིད།

སྒྲ་མ་ལ་ཁྲབ་པར་ཡོད་པར་ཐལ། དུ་བའི་ཉེར་ལེན་དང་བྱུང་བའི་འབྲུར་བ་ཡི་སྒྲ་ཅིག་
བྱེད་པ་ཡི་ཡན་ལག་གི་རྟེན་དམར་འབར་བ་དེ་ལ་མེར་འཛོག་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་མེ་མེད་བརྒྱ་བྱིན་
གྱི་སྒྲི་བོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལས་བྱུང་བའི་སྒྲ་འབྲུར་བ་དེ་དུ་བ་མིན་པར་ཐལ། མེ་ཡོད་མིན་པའི་བྱིར།
གལ་ཏེ་ཁྱོད་ལས་བྱུང་བའི་སྒྲ་འབྲུར་བ་དེ་དུ་བ་ཡིན་ན། ཁྱོད་མེ་ཡོད་དེ་ཉིད་དུ་ཐལ་ལོ།

གཉིས་པ་༼བདག་གཅིག་འབྲེལ་བ་བཤད་ཟིན་པར་བྱེད་པ་༽ནི།

ཙ་བ། ཅི་ལྟར་རང་རྒྱ་ལ་བསྒྲོས་ནས།

རང་བཞིན་མེད་ན་མི་འབྱུང་བར། །༥༥༥

ཤེས་བྱ་འཛིག་དང་བྱས་བ་ཉིད། །

གོང་དུ་རི་སྐད་བཤད་བཞིན་ནོ། །

རང་བཞིན་དང་རང་བཞིན་ཅན་ཡང་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་བྱུབ་པར་ཤེས་པར་བྱ་
 རྟེན་ ཅི་ལྟར་བདག་གཅིག་གི་འབྲེལ་བ་ངེས་པའི་རང་གི་རྒྱ་མཚན་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་བསྟོན་ནས་དེ་
 ལྟར་བྱུབ་པའི་བྱིན། དཔེར་ན་འཛིག་པ་དང་བྱས་བ་ཉིད་བདག་གཅིག་འབྲེལ་བ་བྱུབ་སྟེ། དེ་ལྟར་
 བྱུབ་པའི་རིགས་པ་བསྟོན་མེད་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་གོང་དུ་རི་སྐད་བཤད་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་བྱིན།
 གསུམ་པ་རིགས་ཅན་གཞན་ཡང་དེ་ལྟར་བྱུབ་པ་ནི།

ཙ་ག། ལྟོག་ཅན་མཚུངས་པར་བསྟན་པའི་བྱིན། །

མཉན་བྱ་ཉིད་ནི་བརྗོད་མཛད་ལས། །༥༥༦

གཏན་ཆིགས་མིན་ཉིད་རྟོགས་པ་ཡི། །

རྒྱལ་འདིས་ཐམས་ཅད་དབག་པར་བྱ། །

མཉན་བྱ་སྐྱ་མི་ཉག་སྐྱ་བ་ཀྱི་ལྟོག་ཁྱབ་མ་བྱུབ་པར་བསྟན་པ་ལས་སྟོག་ལྟན་ལྟོག་ཁྱབ་
 ཅན་གྱི་གཏན་ཆིགས་མིན་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་ཡི་རྒྱལ་འདིས་བྱུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་
 ལ་དབག་པར་བྱ་སྟེ། ལྟོབ་དཔོན་ལྟོགས་སྤང་གིས་མི་མཐུན་ལྟོགས་ལ་མ་མཐོང་ཅམ་གྱི་ལྟོག་
 པ་ཅན་གྱི་བྱུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆིགས་ཐམས་ཅད་ལྟོག་ཁྱབ་མ་བྱུབ་པར་
 མཚུངས་པར་བསྟན་པར་བྱ་བའི་བྱིན་ཏུ་མཉན་བྱ་ཉིད་དཔེར་བརྗོད་པར་མཛད་པའི་བྱིན། རེས་
 ཁྱབ་གཅིག་བྱ་ཅན་གྱི་གཏན་ཆིགས་དགག་པ་ཆད་མ་རྣམས་པར་ངེས་པར་རྒྱས་པར་བཤད་ཀྱང་
 འདིར་ཙ་བར་མ་བཞུགས་ནོ། །

གསུམ་པ་མ་དམིགས་པའི་དཔེ་དངོས་སུ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ལ་(གསུམ)། རྒྱ་དང་ཁྱབ་

བྱེད་མ་དམིགས་པའི་དཔེ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་དཔེ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། མ་དམིགས་པའི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པའོ། །

རྒྱ་དང་ཁྲབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་དཔེ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན།

དང་པོ་རྒྱ་དང་ཁྲབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་དཔེ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཀྱི། རྩོགས་ཆོས་ཅན་དགུར་བྱེ་བ་ན་རྒྱ་དང་ཁྲབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་དཔེ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེས།

ཙམ། རྒྱ་དང་དོ་མོ་ལྟོག་ཉིད་ཀྱིས། །

དོན་ལྟོག་པར་ནི་བརྗོད་པ་ལས། ། ༡༤༠

མི་དམིགས་དཔེ་ནི་གྲུབ་པའི་བྱིར། །

ཐད་དང་པར་ནི་མ་བཤད་དོ། །

རྩོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་རབ་དབྱེ་འཆད་པའི་སྐབས་དེར་ཆོས་ཅན། འབྲས་རང་གི་དཔེར་བརྗོད་ལས་ཐད་དང་པར་མ་དམིགས་པ་གཉིས་ཀྱི་དཔེར་བརྗོད་དངོས་སུ་མ་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བཟུང་རུང་གི་རྒྱ་དང་ཁྲབ་བྱེད་ཀྱི་དོ་མོ་ལྟོག་པ་ཉིད་ཀྱིས་འབྲས་བྱ་དང་ཁྲབ་བྱེད་དོན་ལྟོག་པར་བརྗོད་པ་ལས་མི་དམིགས་པ་གཉིས་ཀྱི་དཔེ་ལུགས་ལ་གྲུབ་ཐེན་པས་དངོས་སུ་མ་བཤད་པའི་བྱིར། མ་དམིགས་པའི་ཉགས་དེ་དག་བཟུང་རུང་གི་བྱེད་པར་ལ་ལྟོག་པ་གང་ལས་ཤེས་ཤེས།

ཙམ། དེ་ལའང་སྐྱེས་བྱ་མཐོང་མེད་ལས། །

སྩོག་སྩོགས་ལྟོག་པ་མེད་པའི་བྱིར། ། ༡༤༡

གཏན་ཆོགས་ཐེ་ཆོས་ཟ་བཤད་པས། །

བཟུང་རུང་དོན་ལ་དེ་ཞེས་བསྟན། །

མ་དམིགས་པ་གཉིས་པོ་དེ་ལའང་སྒྲོབ་དཔོན་རྩོགས་སྒྲུང་གིས་ཡོད་ན་བཟུང་རུང་གི་དོན་

ལ་མ་དམིགས་པ་མེད་ངེས་དེ་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་ཏེ། སྤྱི་པ་བྱ་སྟེ་བདག་གཞི་གང་དུ་
ཡང་མཐོང་རུང་དུ་མེད་པ་ལས་སྟོག་ལ་སོགས་པའི་གཏན་ཚིགས་གསོན་ལུས་བདག་བཅས་སུ་
སྤྱབ་པར་བྱེད་པའི་ལྟོག་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བར་བཤད་པའི་བྱིར། སྟོག་སོགས་བྱམ་པ་ལ་མ་མཐོང་བས་
བདག་མེད་ལས་ལྟོག་པ་ངེས་པ་མེད་པར་ཐལ། བདག་ལ་འཇུག་མི་འཇུག་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་བྱིར།

དེ་ལ་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་བདག་བཟླར་མི་རུང་བའི་བྱིར། བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་བདག་མེད་
པ་ཉིད་དུ་མ་བྱལ་སྟེ། མ་དམིགས་པ་ཅམ་ནི་ཐེ་ཚོམ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་བཤད་དོ། །གཏན་
ཚིགས་ཐམས་ཅད་དགག་བྱ་ནཱ་བར་བཅད་པ་ཅམ་བསྟོབ་པར་བྱེད་པས་མ་དམིགས་པར་
འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ་གསུམ་དུ་ཇི་ལྟར་དབྱེ་ཞེ་ན།

ཙ་པ། འདིས་ནི་དངོས་ལའང་དངོས་པོའི་ཆ། །

ཁས་སྦངས་མེད་པར་དགག་པ་ཉིད། ། ༡༩༡

སྤྱབ་བྱེད་སྤྱ་མ་དག་གིས་ནི། །

མ་ཡིན་སྤྱབ་པར་བྱེད་བྱིར་རོ། །

འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་གསུམ་གར་གྱིས་མེད་དགག་འབའ་ཞིག་སྤྱབ་པར་
བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱ་དང་ཁྲབ་བྱེད་མ་དམིགས་པ་འདིས་ནི་དགག་གཞིའི་དངོས་པོ་
ལའང་འབྲས་བྱ་དང་ཁྲབ་བྱའི་དངོས་པོའི་ཆ་ཁས་སྦངས་པ་མེད་ཅིང་དེ་གཉིས་རྣམ་པར་བཅད་
ཅམ་གྱི་མེད་པར་དགག་པ་ཉིད་དངོས་སུ་སྤྱབ་པར་བྱེད་ལ། སྤྱ་མ་འབྲས་རང་གི་རྟགས་དག་
གིས་དངོས་སུ་སྤྱབ་པ་དང་། འགས་ལ་མ་ཡིན་པར་དགག་པ་སྤྱབ་པར་བྱེད་པའི་བྱིར། འདིས་
སྤྱ་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་དགག་ཏུ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་གྱི། སྤྱ་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་མ་ཡིན་
དགག་དང་། དེ་རྗེས་དཔག་གི་འགས་རྟགས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། ། འཁྱགས་ཚས་དེ་ཆས་ཁྲབ་པ་
ཡི། ཞེས་སོགས་ཀྱི་འབྲེལ་བཤད་དུ། སྟོབ་དཔོན་ལྟ་བུ་སྟོབ་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །

རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་དཔེ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན།

གཉིས་པ་༼རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་དཔེ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཀྱི་ལ་(གཉིས་༽ འཕྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་དང་། བསྐྱབ་
བྱ་ངོས་གཞུང་བ་དང་། ལོགས་སུ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དོན་བསྟུ་བཤོ།

དང་པོ་༼འཕྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི༽

ཙམ། དེ་ལ་དམིགས་རུང་རྣམས་ཀྱི་ནི།

ཡོད་བ་དམིགས་བ་ལས་གཞན་མིན། ༡༥༣

དེ་བྱིར་མི་ཤེས་ཤེས་བྱའི་བྱིར།

མི་དམིགས་དཔེ་གཅིག་བཞེད་བ་ཡིན།

དོན་གྲུབ་ཐེན་ཀྱང་ཐ་སྙད་མི་ཤེས་བ་ཤེས་བར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་
པའི་མི་དམིགས་པའི་དཔེ་གཉིས་ལས་ལོགས་བ་གཅིག་ཀྱང་སྒྲོབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྒྲུང་བཞེད་བ་
ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་དམིགས་རུང་རྣམས་ཀྱི་ཡོད་པའི་དོན་ཕྱོག་ཆད་མས་དམིགས་བ་ལས་གཞན་མ་
ཡིན་པར་བཞེད་བ་དེའི་བྱིར།

གཉིས་པ་༼བསྐྱབ་བྱ་ངོས་གཞུང་བ་ཀྱི་ལ་(གཉིས་༽ དངོས་དང་། ཚད་སྒྲུང་ངོ།

དང་པོ་༼དངོས་ཀྱི༽

ཙམ། ཡུལ་མེད་བྱིར་དེར་ཡུལ་ཅན་ནི།

ཤེས་བརྗོད་ཐེ་ཆོམ་འགོག་འགྲུར་ཏེ། ༡༥༤

དཔེར་ན་སྤྲེག་པར་བྱེད་མིན་བྱིར།

མེ་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་བཞིན།

བྱམ་པས་དག་པའི་ས་ཕྱོགས་དེར་བྱམ་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་བརྗོད་དང་། བྱམ་བ་ཡོད་

དམ་སྦྲུམ་པའི་ཐེ་ཚོམ་འགོག་ཀྱས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེར་ཡོད་ན་སྤང་རུང་གི་ཡུལ་བྱམ་པ་མེད་པའི་
 གྱིར། དཔེར་ན་མེས་སྤྱོད་པའི་གཞིར་ཆོས་^[1] གྱི་སྤྱོད་བྱ་དེ་སྲེག་པར་བྱེད་པ་མིན་པའི་གྱིར། མེ་མ་
 ཡིན་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་བཞིན་ནོ། །

ཙམ། དམིགས་སུ་རུང་པའི་མེད་པ་ནི། །

མི་དམིགས་པ་ལས་གཞན་མ་ཡིན། ། ༡༤༥

དེ་བྱིར་དེ་ཡོད་པ་ལས་དེའི། །

རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་སྦྲ་ཤེས་སྦྲུབ། །

ཡོད་ན་དམིགས་རུང་གི་བྱམ་པ་མ་དམིགས་པ་དེ་ཡོད་པ་ལས་རང་ཕྱོགས་གྱི་ཆོས་སུ་
 བྱལ་པའི་གཞིར་མ་དམིགས་པ་དེའི་རྒྱ་མཚན་ཅན་བྱམ་པ་མེད་པའི་སྦྲ་དང་ངེས་ཤེས་འབྱུག་
 རུང་སྦྲུབ་ཀྱས་ཏེ། ཡོད་ན་དམིགས་སུ་རུང་པའི་མེད་པའི་དོན་ལྡན་གྱི་ཡོད་ན་དམིགས་རུང་མི་
 དམིགས་པ་ལས་གཞན་མ་ཡིན་པ་དེའི་གྱིར། འདི་ནི་སྦྱོར་པ་འཆད་པའི་དུས་ཡིན་གྱི་འགོད་པའི་
 ཆེ་བྱམ་པ་མེད་པའི་སྦྲ་སྒྲིའི་ཐ་སྙད་བྱར་རུང་སྟེ་ཞེས་འགོད་ན་ནམ་གཞག་མ་ཆགས་པའོ། །

གཉིས་པ་ཉོན་མྱ་འདི། མ་དམིགས་པ་རྒྱ་ཡིན་ལ། སྦྲ་སྒྲིའི་ཐ་སྙད་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་རྒྱ་
 འབྲས་བུ་ལ་འབྲུལ་པའི་གྱིར། དེ་ལས་ངེ་སྦྱར་འབྲུབ་ཅེ་ན།

ཙམ། སྤང་པ་མ་མཐོང་ན་མེད་ཅེས། །

བྱ་པའི་ཐ་སྙད་འདི་བྱལ་བས། ། ༡༤༦

དེ་འབྲས་ཡིན་ཡང་དེ་ལས་ནི། །

ཆོ་སྦྲ་ཐེ་ཚོམ་མེད་པར་འབྲུབ། །

བྱམ་པ་མེད་པའི་སྦྲ་སྒྲིའི་ཐ་སྙད་དེ་བྱམ་པ་དམིགས་རུང་མ་དམིགས་པའི་ཐ་སྙོགས་དང་

མངོན་སུམ་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཡང་། བྱམ་པ་དམིགས་རུང་མ་དམིགས་པ་དེ་ལས་བྱམ་པ་མེད་
པའི་ཚོད་དང་སྤྱེ་ཆོས་མེད་པར་བྱལ་པར་ཐལ། ཡོད་ན་སྤང་དུ་རུང་བ་ལས་མ་མཐོང་ན་མེད་ཅེས་
བྱ་བའི་ཐ་སྤྱད་འདི་གནག་ཇིའི་བར་ལ་བྱལ་བའི་བྱིར། ཡང་ན་བྱམ་མེད་དེ་བྱམ་པ་དམིགས་རུང་མ་
དམིགས་པའི་རྣམ་པར་གཞག་བྱའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཡང་ཞེས་སྤྱར་ནས་ལྷག་མ་སྤྱར་རོ། །

ཐ་སྤྱད་འབའ་ཞིག་སྤྱབ་ཏུ་བསྟན་པ་ནི། མ་དམིགས་ན་མེད་པའི་ཐ་སྤྱད་ཀྱི་ཁྲབ་པ་གནག་
ཇིའི་བར་ལ་བྱལ་ན་དམིགས་རུང་མ་དམིགས་པ་བྱལ་ནས་མེད་པའི་ཐ་སྤྱད་ཉགས་ཀྱིས་སྤྱབ་མི་
དགོས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།

ཙ་བ། དུལ་ཡོད་ན་ཡང་མོངས་པས་འདིར། །

གཞན་དག་ཇེས་སུ་མི་བཞོད་པ། །༥༦༥

འཇིམ་གོང་འདིར་གངས་ཅན་པ་གཞན་དག་དུལ་བྱམ་པ་དམིགས་རུང་མ་དམིགས་པ་
བྱལ་ཟེན་དུ་ཡོད་ན་འང་བྱམ་པ་མེད་པའི་ཐ་སྤྱད་ཇེས་སུ་མི་བཞོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྤྱི་
ཁྲབ་བྱལ་ཟེན་མ་བཞེད་ཀྱང་འཇིམ་གོང་ལ་བྱམ་པ་དམིགས་རུང་མ་དམིགས་པ་དེ་འཇིམ་གོང་
ལ་བྱམ་པ་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་མོངས་པའི་བྱིར།

ཙ་བ། བྱལ་པ་དང་ནི་ཆོས་མ་ཐུན་ལས། །

བད་བན་བྱེད་པ་འབའ་ཞིག་གོ། །

གངས་ཅན་གྱི་ངོར་འཇིམ་གོང་ལ་བྱམ་པ་མེད་པའི་དོན་སྤྱབ་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྤར་རང་
ཉིད་ཀྱིས་དམིགས་རུང་མ་དམིགས་ན་མེད་པའི་ཐ་སྤྱད་འཇུག་པས་ཁྲབ་པ་བྱལ་ཟེན་པ་དང་ཆོས་
མ་ཐུན་དུ་བསྟན་པ་ལས་བྱམ་པ་མེད་པའི་བད་བན་བར་བྱེད་པ་ཅམ་འབའ་ཞིག་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཙ་བ། ཅི་ལྟར་མཐོང་དང་མ་མཐོང་ལས། །

རྒྱ་དང་འབྲས་ཉིད་སྤྱབ་བཞིན་ཏེ། །༥༦༦

ཅི་ལྟར་ཉེ་དཔེར་ན། མེ་དེ་པན་འདོགས་བྱེད་དུ་མཐོང་བ་ལས་དུ་བ་སྟེ། དེ་མ་མཐོང་ཞིང་
ལོག་བ་ལས་དུ་བ་མི་སྟེ། བར་མཐོང་བའི་ཆེས་སུ་འཕྲོ་ལྷོག་བྱ་ས་དང་བྱེད་བ་པོའི་རྟགས་ལས་མེ་
རྒྱ་དང་དུ་བ་མེའི་འབྲས་བུ་ཉིད་དུ་བསྐྱབ་བ་བཞིན་ནོ། །རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་དོན་ལྷོག་རྟགས་སུ་བཞོད་
བའི་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་རྟགས་སུ་སྦྱར་རོ། །

ཙ་བ། དེ་གཉིས་ལ་ནི་འབྲས་སོགས་སྟེ། །

ཐ་སྙད་དོན་དུ་བཞོད་བ་ཡིན། །

དོན་གཞན་སྔ་མ་པན་འདོགས་བྱེད་དུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཆེས་སུ་འཕྲོ་ལྷོག་བྱེད་བ་པོ་དང་། བྱ་
ས་དེ་རང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་བྱལ་བའི་གཞིར་འབྲས་བུ་དང་རྒྱའི་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་བའི་
རྟགས་ཡང་དག་དུ་ཐལ། ཆེས་སུ་འཕྲོ་ལྷོག་བྱེད་བ་པོ་དེ་ཉིད་ལ་འབྲས་བུའི་དངོས་མིང་དང་
སོགས་པས་ཆེས་སུ་འཕྲོ་ལྷོག་བྱ་ས་དེ་ཉིད་ལ་རྒྱའི་དངོས་མིང་གི་སྟེ། ཐ་སྙད་ཐོར་ཡང་བའི་དོན་
དུ་བཞོད་བ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་༼སོགས་སུ་མི་ཞོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཀྱི་དོན་བསྐྱབ་བ་༽ནི།

ཙ་བ། རྒྱ་ལས་འབྲས་བུ་བསྐྱབ་པས་ན། །

འདི་ནི་རང་བཞིན་ནང་འདུས་བྱིར། །༡༩༩

གཏན་ཆིགས་རབ་དབྱེ་བཤད་བ་ལས། །

ཐ་དད་པར་ནི་དཔེར་མ་བསྟན། །

གཏན་ཆིགས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་བཤད་པ་ན་འབྲས་རང་གི་རྟགས་ལས་ཐ་དད་པར་རང་བཞིན་
མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་དཔེར་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། མ་དམིགས་པ་
འདི་ནི་རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་ནང་དུ་འདུས་པས་གོ་སྤྲོ་བར་དགོངས་ནས་དངོས་སུ་མ་བཤད་པའི་
བྱིར། དེ་ནི་རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་ནང་དུ་འདུས་པར་ཐལ། རྣམ་འཛོམས་ཀྱི་རྒྱ་ལས་རྣམ་པར་གཞག་

བྱའི་འབྲས་བུ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་བྱིར། དངོས་སུ་ན་རྒྱ་ཚོགས་གངས་ཚང་གིས་
འབྲས་བུ་འབྱུང་བྱེད་སྐྱབ་པར་འཆད་པ་ནི་དོན་མིན་ནོ། །

མ་དམིགས་པའི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པ།

གསུམ་པ་༼མ་དམིགས་པའི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པ་༽ལ་(གསུམ)། སྤང་བྱང་མ་དམིགས་པའི་དོན་དང་། མི་
སྤང་བ་མ་དམིགས་པ་དང་། མ་དམིགས་པའི་སྤྱོད་པའི་དབྱེ་བཤོ། །དང་པོ་༼སྤང་བྱང་མ་དམིགས་པའི་
དོན་༽ལ་(གསུམ)། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་ཚྭ་གས་ཚས་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱུབ་པ། དེ་
རི་ལྟར་བྱུབ་པའི་ཚུལ། གཞན་དུ་ཅང་ཐལ་བཤོ། །དང་པོ་༼རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་ཚྭ་གས་ཚས་
མངོན་སུམ་གྱིས་བྱུབ་པ་༽ལ་(གསུམ)། བསྟན་པ་དང་། བཤད་པ། དེ་བྱུབ་པའི་དོན་ནོ། །

དང་པོ་༼བསྟན་པ་༽ནི། མ་དམིགས་པ་ནི་མེད་པར་དགག་པ་ཡིན་པས་རྒྱ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་
དེ་ལས་ཅི་ལྟར་སྤྱོད་པ་སྤྱད་སྤྱེ་བར་འགྱུར་ཞེན།

ཅ་ག། གཅིག་དམིགས་ཉམས་སུ་སྤྱོད་པ་ལས། །

འདི་ནི་དམིགས་སོགས་ཞེས་བྱ་འཇམ། །༥༧༠

མ་དམིགས་སོ་ཞེས་རྟག་ཅན་གྱི། །

སྤོ་ནི་སྤྱེ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན། །

སྤོ་ལྟར་བ་མེད་པའི་སྤྱོད་པ་སྤྱད་པ་སྤྱེ་བའི་སྤྱོད་པར་ཐལ། གཅིག་སྤོ་ལྟར་བས་
དག་པའི་ས་ཚྭ་གས་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱིས་དམིགས་ཤིང་དེ་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་
ཉམས་སུ་སྤྱོད་པ་ལས་ས་ཚྭ་གས་དག་པ་བ་འདི་ནི་དམིགས་སོ་ཞེས་བྱ་འཇམ། སྤོ་ལྟར་བ་འདི་
ནི་མ་དམིགས་སོ་ཞེས་རྟག་ཅན་གྱི་སྤོ་གཉིས་སྤྱེ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་༼བཤད་པ་༽ནི། གཅིག་དམིགས་པ་ལས་སྤྱོད་ཞེས་སྤོས་པས་ཚོག་མོད། ཉམས་

སུ་མྱོང་བ་ལས་སྐྱོལ་ཞེས་སྒྲོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད། དགག་བ་དང་སྐྱབ་པའི་རྟོག་པ་དེ་དག་
རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་ལག་ཇེས་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན།

ཙམ། མྱོང་བ་བྱད་པར་ཅན་ཉིད་ལས། །

དོན་རྣམས་བྱད་པར་ཅན་དུ་རྟོགས། །༡༧།

དེ་ལྟའི་བདག་ཉིད་ཅན་མྱོང་ནི། །

འདི་ནི་ཐ་དད་སྒོ་རྒྱ་ཡིན། །

རྟོག་པ་དེ་དག་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ལས་སྐྱོལ་ཞེས་སྒྲོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ས་སྟོགས་
དག་པ་བ་འཛིན་པའི་མྱོང་བ་བྱད་པར་ཅན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཉིད་ལས་ས་སྟོགས་དག་པ་
བ་ལ་སོགས་པའི་དོན་རྣམས་བྱམ་པ་ལས་བྱད་པར་ཅན་དུ་རྟོགས་ལ། དགག་བྱས་དབེན་པ་དེ་
ལྟ་བུའི་རྣམ་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་དུ་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ལས་བྱམ་པས་
དག་པའི་ས་སྟོགས་འཛིན་པའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་འདི་ནི་ས་སྟོགས་གྱི་བྱམ་པ་ལས་ཐ་དད་
དུ་འབྱེད་པའི་རྟོག་^[1]སྒོའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ཉི་ཤུ་པའི་དོན་ཏེ།

ཙམ། དེ་ཕྱིར་སྒོ་དབྱེ་རང་ཉིད་ལས། །

བྱམ་འགྱུར་དེ་དག་གིས་དེའི་དོན། །༡༨།

སྟོ་མྱེར་བས་དག་པ་ལ་ངེས་པ་འཛེན་པ་རང་རིག་མངོན་སུམ་ལ་ངེས་པར་བསྟོས་ཏེ། བྱམ་
པའི་རྣམ་པ་ཅན་དང་དེས་དག་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་དབང་སྒོའི་དབྱེ་བ་རང་ཉིད་མྱོང་བའི་རང་རིག་
མངོན་སུམ་ཆད་མ་ཉིད་ལས་བྱམ་པར་འགྱུར་ལ། རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱམ་པའི་དབང་པོའི་
མངོན་སུམ་དེ་དག་གིས་དེའི་ཡུལ་གྱི་དོན་བྱམ་པ་དང་དེས་དག་པ་ཐ་དད་དུ་རྟོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར།

[1] ལྷ་ཤ། རྟོགས།

ཙ་བ། དེ་ལྟ་མིན་ན་སྤྱག་མེད་ཕྱིར། །

འགའ་ཡང་ཐ་དད་བྱ་བ་མི་འགྱུར། །

སྒོ་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་མ་སྤྱབ་ན་ས་སྤྱགས་དག་པ་སྤྱབ་ཐེད་སྤྱག་མེད་དུ་འགྱུར་
བར་ཐལ། དབང་མངོན་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་སྤྱབ་པ་དེ་ལྟ་མིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལུས་
པ་དང་དེས་དག་པ་འགའ་ཡང་ཐ་དད་དུ་བྱ་བ་བར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དེ་ལྟ་ལྟར་བྱ་བ་པའི་ཚུལ་ཀྱི། དགག་གཞི་དམིགས་པས་དགག་བྱ་དམིགས་པར་མི་
འགྱུར་སྟེ། དགག་སྤྱབ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་ཞེས།

ཙ་བ། རང་བཞིན་ཁྱད་པར་ཅན་སྤྱང་ལས། །

གཞན་བསལ་བ་ནི་གཞན་མ་ཡིན། །༢༧༣

སྟོ་ལྗེར་བ་ལས་རང་བཞིན་ཁྱད་པར་ཅན་སྟོ་ལྗེར་བས་དག་པའི་ས་སྤྱགས་སྤྱང་བའི་དབང་
པོའི་མངོན་སུམ་ལས་གཞན་སྟོ་ལྗེར་བ་འདྲིན་པའི་མངོན་སུམ་བསལ་བ་ནི་སྤྱབ་སྟེ་གཞན་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། བདག་ཉིད་གཅིག་ཅིང་ཆད་མ་གཅིག་གི་ཐེད་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཙ་བ། དེ་ཕྱིར་དེ་མི་དམིགས་པ་ཡང་། །

དེ་ལས་ཁྱད་པར་ཅན་དམིགས་ཉིད། །

འདོད་ན། སྟོ་ལྗེར་བ་དེ་དམིགས་རུང་མི་⁽¹⁾དམིགས་པ་ཡང་སྟོ་ལྗེར་བ་དེ་ལས་རང་བཞིན་
ཁྱད་པར་ཅན་མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་པའི་ས་སྤྱགས་དག་པ་བ་ལས་སྤྱབ་སྟེ་གཞན་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར།

དོན་བསྟུས་ན། དག་འདྲིན་མངོན་སུམ་དང་། ལུས་འདྲིན་མངོན་སུམ་གྱིས་དབེན་པ་ཆད་
མ་གཅིག་གི་ཐེད་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་དུ་མི་རུང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་རིག་མངོན་སུམ་ཆད་

[1] དཔེ་རིང་། མ།

སྐྱབ་བྱེད་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་མི་^[1]དམིགས་པའི་རྟགས་ལས་རྟོགས་པར་འགྱུར་
ལ་དེ་ཡང་མངོན་སུམ་གྱིས་མ་གྲུབ་བར་རྟགས་གཞན་གྱིས་དམིགས་རུང་གི་མེད་པ་ཉིད་སྐྱབ་
དགོས་པ་ཡིན་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་༼མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པ་༽ནི།

ཙམ། མི་སྣང་ངེས་པ་མི་རུང་བྱིད། །

གཞན་དུ་གཞག་པ་འགྲོག་འགྱུར་དཔེར། །^{༡༧}

སེམས་ཅན་གཞན་ལ་རྟགས་མེད་པའི། །

རྣམ་རྟོག་ལ་སོགས་མི་འགྲུབ་བཞིན། །

མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་གྱིས་མེད་ངེས་ལས་གཞན་དུ་རང་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་
བའི་གང་ཟག་དེས་ཡོད་ངེས་ཀྱི་ཐ་སྣང་དོན་མཐུན་བཞག་རྣམས་པ་འགྲོག་པར་འགྱུར་བ་ཅམ་ཡིན་
ཏེ། ཡོད་ཀྱང་མི་སྣང་བའི་དོན་མེད་པར་ངེས་པ་མི་རུང་བའི་བྱིད། དཔེར་ན་སེམས་ཅན་གཞན་གྱི་
རྒྱུད་ལ་ཡོད་པར་མངོན་སུམ་གྱིས་ཀྱང་མི་འགྲུབ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱང་མེད་པའི་རྣམ་རྟོག་གི་
གངས་ལ་སོགས་པ་འདི་ཅམ་མོ་ཞེས་མ་དམིགས་པས་མེད་ངེས་སུ་མི་འགྲུབ་བ་བཞིན་ནོ། །

ཙམ། འབྲས་བུ་ངེས་མེད་ཅན་འདིས་ནི། །

ཐོག་པ་སྐྱབ་པར་རུས་མ་ཡིན། །^{༡༨}

དེས་ན་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པ་འདིས་ནི་ཡོད་ངེས་ལས་ཐོག་པ་མེད་ངེས་བསྐྱབ་པར་
རུས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མེད་ངེས་ཀྱི་འབྲས་བུ་སྐྱབ་རུས་པའི་ངེས་པ་མེད་པ་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིད།

ཙམ། ངེས་པ་བསྐྱབ་བྱིར་གཏན་ཚིགས་ལ། །

[1] དཔེ་རིང་། མ།

དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན། །

མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆེགས་ལ་མེད་དེས་སྐྱབ་པའི་རུས་པ་ཡོད་པར་བཤད་པ་དང་མི་
འགལ་རྟེ། དང་པོ་སྤང་རུང་མ་དམིགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་མེད་
པར་དེས་པ་སྐྱབ་རུས་ཤིང་ཅིག་ཤོས་ཀྱིས་མི་རུས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་། ། མ་དམིགས་པའི་སྐྱོར་བའི་དབྱེ་བ་། ། ལ་(གཉིས་)། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་མ་
དམིགས་པའི་སྐྱོར་བའི་དབྱེ་བ་དང་། བན་ཚུན་སྤང་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་མ་དམིགས་པ་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་། ། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་མ་དམིགས་པའི་སྐྱོར་བའི་དབྱེ་བ་། ། རྟེ།

ཅ་ག། རང་གི་སྐྱོར་བ་དག་ལ་དེའི། །

རང་གི་ངོ་བོའི་སྐྱོར་བ་འཇམ། ། ༡༧༥

དོན་ལ་གཞོད་བྱེད་ངོ་བོ་སྟེ། །

མ་དམིགས་པ་རང་གི་རྟགས་སུ་སྐྱོར་བའི་ཚུལ་དག་ལ་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་
དེ། རྒྱ་དང་བྱུང་བྱེད་དང་། བྱུང་མཉམ་པའི་ངོ་བོ་བཀག་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་མ་དམིགས་པ་དེའི་
རང་གི་ངོ་བོར་རྟགས་སུ་སྐྱོར་བ་དང་། གཞི་འགར་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་དོན་ལ་གཞོད་བྱེད་ཀྱི་འགལ་
དམིགས་ཀྱི་ངོ་བོ་རྟགས་སུ་སྐྱོར་བ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འགལ་དམིགས་གོ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་
འབྱུང་རྟེ། མེས་བྱུང་པར་ནོན་པ་དེ་གང་རེག་རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཅ་ག། ཡོད་ན་ཡོད་པས་མེད་ཕྱིར་རམ། །

དེར་ཐལ། གཞོད་བྱ་གང་རེག་རྒྱན་མ་གཏུགས་⁽¹⁾ པར་ཡོད་པ་ན་གཞོད་བྱེད་མེ་ཉེ་བར་
ཡོད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་གཞོད་བྱའི་རྒྱན་མེད་པར་སོང་བ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། འཇམ་དང་རམ་གྱི་སྐྱས་

[1] ལྷ་ཆ། བཏུགས།

ཕྱི་མ་སྤྲོད། །

གཉིས་པ་། ། བན་ཚུན་སྤང་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་མ་དམིགས་པ་བཤད་པ་ཀྱི་ལ་(གསུམ།) བན་ཚུན་སྤང་འགལ་
གྱི་དངོས་འགལ་དང་། རྟགས་དང་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་འགལ་བ་དང་། འགལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་
ཆད་མ་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་། ། བན་ཚུན་སྤང་འགལ་གྱི་དངོས་འགལ་ཀྱི།

ཙམ། བན་ཚུན་ཐ་དད་བྱུབ་བྱིར་ཏེ། །

བརྟེན་དངོས་དང་ནི་འཇིག་པ་བཞིན། ། ༡༥

སྤྱོད་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྤྱོད་མ་ཡིན་དང་བན་ཚུན་སྤང་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་དངོས་འགལ་
ཡིན་ཏེ། རྣམ་བཅད་ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་སྤྱོད་ནས་ཐ་དད་ཅིང་ཕྱང་གསུམ་མེད་པའི་འགལ་བར་བྱུབ་
པའི་བྱིར། སྤྱོད་པོར་ཡོངས་སུ་བཅད་པས་སྤྱོད་མ་ཡིན་རྣམ་བཅད་ལ་ཁེགས་པས་གཉིས་ཡིན་གྱི་
ཕྱང་གསུམ་སེལ་ལ། སྤྱོད་པོ་མ་ཡིན་པ་རྣམ་བཅད་ལ་ཁེགས་པས་སྤྱོད་པོར་ཡོངས་སུ་གཅོད་
ཀྱས་པའི་བྱིར་གཉིས་མ་ཡིན་གྱི་ཕྱང་གསུམ་སེལ་ལོ། ། འདི་ནི་ཆ་གྲང་ལྟར་མངོན་སུམ་གྱིས་
ངོ་བོ་སོ་སོར་མཐོང་པའི་སྤྱོད་ནས་འགལ་བར་ངེས་ཀྱས་པ་མ་ཡིན་གྱི། མཆན་ཉིད་ཐ་དད་པའི་སྤྱོད་
ནས་འགལ་བར་ངེས་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། ། དཔེར་ན་བརྟེན་པའི་དངོས་པོ་དང་འཇིག་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་། ། རྟགས་དང་དགག་བྱའི་ཆོས་འགལ་བ་ཀྱི།

ཙམ། ཆད་མ་གཞན་གྱིས་གཞོད་བྱིར་ཡང་། །

ངེས་བྱུར་དང་ནི་སྤྱོད་བཅས་བཞིན། །

མི་རྟག་པ་ཆོས་ཅན། སྤྱོད་པོ་སྤྱུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། ཁྱོད་མ་ཡིན་དང་ཆད་
མ་གཞན་གྱིས་གཞོད་པའི་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། དངོས་སུ་འགལ་བར་ངེས་མི་ཀྱས་ཀྱང་གཞོད་
པ་ཅན་གྱི་ཆད་མ་བསྟན་པའི་སྤྱོད་ནས་འགལ་བར་ངེས་དགོས་པའི་ཡང་བྱིར་རོ། ། དཔེར་ན་རང་

བྱུང་ཅམ་ནས་དམར་པོར་ངེས་པར་གྱུར་བ་དང་། དམར་པོར་འགྱུར་བ་བྱིས་འབྱུང་གི་ཚོན་དོན་
གཞན་ལ་བསྟོན་བ་དང་བཅས་པ་འགལ་བར་ངེས་པ་བཞིན་ནོ། །གང་དག་ཆད་མས་གནོད་པའི་
འགལ་བ་དང་ཆད་མ་གཞན་གྱིས་གནོད་པའི་འགལ་བ་གཉིས་སུ་འབྱེད་བའི་རྫོངས་བའོ་མཆར་
བསྐྱེད་པའི་རྣམ་གཞག་སྟེ། ཆད་མས་གནོད་འགལ་ལ་རྒྱད་འགལ་གྱིས་བྱུང་བ་ཆད་མ་རྣམ་ངེས་
སུ་རྒྱས་པར་སྐྱབ་པའི་བྱིར་པོ། །པན་ཚུན་སྤང་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་བྱུང་དམིགས་པའི་
དགག་ཉགས་ཀྱི་དཔེ་ནི། སྤྱོད་ཅེས་ཅན། ཉག་པས་སྤོང་སྟེ། བྱས་པའི་བྱིར་ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ། །

གསུམ་པ་༼འགལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་བཤད་བ་༽ལ་(གཉིས)། བྱིས་བྱུང་གི་རྒྱ་ལ་བསྟོན་པ་ལ་
འཛིག་ངེས་དགག་པ། བསྟོན་མེད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་༼བྱིས་བྱུང་གི་རྒྱ་ལ་བསྟོན་པ་ལ་འཛིག་ངེས་དགག་པ་༽ནི།

ཙམ། རྒྱ་གཞན་ལས་སྐྱེ་ཉེ་བར་ནི། །

གདོན་མི་ཟ་བར་ག་ལ་ཡོད། །༡༩༠

བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་འཛིག་པ་གདོན་མི་ཟ་བར་ཁྱོད་རང་བྱུང་ཅམ་ནས་ཉེ་བར་ག་ལ་
ཡོད་དེ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་འཛིག་པ་ཁྱོད་རང་ལས་བྱིས་བྱུང་གི་རྒྱ་གཞན་ལས་སྐྱེས་པའི་བྱིར་

ཙམ། དངོས་པོའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་ཡིན་ན། །

བྱས་པའི་དངོས་པོའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་དང་། དེ་ལས་འཛིག་པ་འབྱུང་བ་ཡིན་པས་འཛིག་
བར་ངེས་སོ་ཞིན།

ཙམ། བརྒྱད་པའི་དུབ་པས་ཅི་ཞིག་བྱ། །

དེ་འབྲེལ་བརྒྱད་པའི་དུབ་པས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ་དོན་མེད་པར་ཐལ། བྱས་པ་རང་ཉིད་རྒྱ་ལས་
འཛིག་པའི་རང་ཅན་དུ་བྱུང་བ་ངེས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་བྱིར་

ཙམ། གལ་ཏེ་རྒྱ་དེས་འཛིག་པ་གཞན། །

བསྐྱེད་བས་དེ་ནི་འཇིག་འགྱུར་ན། །༡༧

གལ་ཏེ་བྱམ་པའི་རྒྱ་དེས་འཇིག་པ་དོན་གཞན་བསྐྱེད་བ་དེས་བྱམ་བ་དེ་ནི་འཇིག་པར་
འགྱུར་བར་ཁས་ལེན་ནི་ཞིན།

ཙ་ག དངོས་པོ་དེ་ཉིད་འཇིག་པ་ཡི། །

ངང་དུ་བསྐྱེད་ན་ཅི་ཞིག་འགྱུར། །

བྱམ་པའི་དངོས་པོ་དེ་ཉིད་ངང་རྒྱ་ལས་འཇིག་པ་ཡི་ངང་དུ་བསྐྱེད་ན་ཉེས་པ་ཅི་ཞིག་ཏུ་
ཡང་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ཁས་མི་ལེན་པ་ལ་གཞོད་པ་མཐོང་བའི་བྱིས།

ཙ་ག དེ་ནི་བདག་ཉིད་གྲུབ་གྱུར་ན། །

བདག་ལ་ཕན་འདོགས་བྱེད་པ་གང་། །༡༨

བདག་ལ་ཕན་འདོགས་བྱེད་མིན་ན། །

དེ་ཡིས་ལྟོས་བྱ་གང་ཅི་ཞིག།

ལྟོས་མེད་དངོས་པོ་ནམ་ཡང་ནི། །

བྱམ་བ་ཚུལ་ཅན། བྱིས་བྱང་གི་འཇིག་པ་དེས་ཁྱོད་ཀྱི་བདག་ཉིད་ལ་གཞོད་པ་དང་ཕན་
འདོགས་པར་བྱེད་པ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་འཇིག་པ་དེ་ནི་ཁྱོད་རང་གི་བདག་ཉིད་
དུ་གྲུབ་པར་གྱུར་པའི་བྱིས། འདོད་ན། བྱིས་ཀྱི་འཇིག་པ་དེ་བྱམ་པ་དེ་ཡི་བལྟོས་པར་བྱ་བ་གང་
ཅི་ཞིག་སྟེ་དེ་ལ་བལྟོས་ནས་དེས་འཇིག་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་བྱམ་པའི་བདག་
ཉིད་ལ་གཞོད་པ་དང་ཕན་འདོགས་པ་གང་ཡང་བྱེད་པ་མིན་པའི་བྱིས།

ཙ་ག དེ་ལྟ་མིན་པར་ཅི་ལྟར་འགྱུར། །༡༩

དཔེར་ན་དེ་ཉིད་འཇིག་ཀ་མར། །

སྟོད་ལ་བརྟེན་པར་མི་འདོད་བཞིན། །

བྱམ་པའི་དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། དུས་ནམ་ཡང་འཇིག་ངེས་དེ་ལྟ་མིན་པར་ཅི་ལྟར་ཡང་འགྱུར་
བ་མེན་པར་ཐལ། བྱིས་བྱུང་གི་འཇིག་རྒྱ་ལ་བལྟོས་པ་མེད་པར་རང་གི་རྒྱ་ལས་འཇིག་པར་སྐྱེས་
པའི་བྱིས། དཔེར་ན་བྱིས་བྱུང་གི་རྒྱ་ལ་བལྟོས་པར་སྐྱ་བ་ནམས་ཀྱི་ལྟར་ན་ཡང་། དངོས་པོ་དེ་ཉིད་
འཇིག་ཁ་མར་⁽¹⁾འཇིག་པར་འགྱུར་བ་དུས་གཉིས་སུ་ཐོད་བ་ལ་བརྟེན་པར་མི་འདོད་བ་བཞིན་ནོ། །

ཙ་བ། བལྟོས་པ་མེད་ན་སྐད་ཅིག་ཀྱང་། །

དངོས་པོ་ཡོད་མིན་འགྱུར་ཞེ་ན། ། ༡༤༤

འཇིག་པར་འགྱུར་བ་རྒྱ་གཞན་ལ་བལྟོས་པ་མེད་བ་ཡིན་ན། སྐད་ཅིག་ཀྱང་དངོས་པོ་
གནས་བ་ཡོད་བ་མིན་པར་འགྱུར་ངོ་ཞེ་ན།

ཙ་བ། དེ་ལྟར་གྱུར་ཏེ་དངོས་ཉིད་ཡིན། །

དངོས་མེད་དེ་ལྟར་ཅི་ལྟར་འགྱུར། །

དངོས་པོ་གནས་བ་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། བྱིས་བྱུང་གི་རྒྱ་ལ་བལྟོས་པ་མེད་པ་དེ་ལྟར་འཇིག་
པར་གྱུར་པའི་བྱིས། ཁྲབ་པར་ཐལ། དངོས་པོ་གནས་པ་མེད་ན་བལྟོས་མེད་དུ་འཇིག་པ་དེ་ལྟར་
ཅི་ལྟར་ཡང་འགྱུར་བ་མི་འཐད་པའི་བྱིས།

གཉིས་པ་ཉི་ལྔ་མེད་ཀྱི་སྒྲོར་བ་བརྟན་བ་ཞེ་ན།

ཙ་བ། གང་དག་དེ་ཡོད་གཞན་ལྟོས་མེད། །

དེ་དག་དེ་ཡོད་ལ་དེས་ཡིན། ། ༡༤༥

འབྲས་བུའི་ལས་ལ་གོགས་བྱེད་པ། །

མེད་པ་ཅན་གྱི་ཆོགས་པ་བཞིན། །

གང་དག་དེའི་ངོར་ཡོད་བ་བྱིས་ཀྱི་རྒྱ་གཞན་ལ་བལྟོས་པ་མེད་པར་གྲུབ་ཅམ་ནས་དེའི་ངོ་

[1] ལྷ་ཤ། འཇིག་རྒྱས་འཇིག་པར།

ཐོར་ཡོད་པ་ཡིན་པས་བྱབ་པ་དེ་དག་དེའི་རང་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་ལ་ངེས་པར་གནས་པས་བྱབ་
པ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་གྲུ་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བྱའི་ལས་བསྐྱེད་པ་ལ་གོགས་བྱེད་པ་མེད་པ་ཅན་གྱི་
ཆོགས་པ་ཐ་མ་རང་གྲུབ་ཅམ་ནས་ལྷ་གྲུ་བསྐྱེད་ངེས་ཡིན་པ་བཞིན། དུས་པ་འཛིག་པར་འགྱུར་
བ་ཡང་རང་ཡོད་ཅམ་དུ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་ལས་ཕྱིས་ཀྱི་རྒྱ་ལ་བསྟོས་པ་མེད་པར་རང་གྲུབ་ཅམ་
ནས་དེའི་ངོ་ཐོར་གནས་པ་ཡིན་ནི་ཞེས་བྱ་བཤོ། །

བསྟན་བཅོས་འདིར་ལྷ་བ་བཀར་བཏགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་བཞིའི་ནང་ནས་ཀྱང་། འདུས་བྱས་
མི་རྟག་གཉིད་རྒྱས་པར་རིགས་པས་གཏན་ལ་ཐབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གོ་བའི་ཆེད་དུ་བསྟོས་མེད་
ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་མཐུག་བསྟུ་བར་མཛད་དོ། །དེའི་དགོས་པ་ཡང་རྟག་དངོས་ཞེགས་ན་གང་ཟག་
གི་བདག་ལ་བྱབ་མཐའ་འཆའ་བ་མི་སྲིད་པས། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་རྟོགས་པའི་ཡན་ལག་
ཏུ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་སྟུག་བསྟུལ་བ་དང་། ལྷ་ངན་ལས་
འདས་པ་ཞི་བ་ཡང་སྤར་རྒྱས་པར་བསྟན་ཐོན་ཏོ། །

གཉིས་པ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་སེལ་བ་སྟན་འབྱིན་ལ། ཡང་དག་དང་ལྟར་
སྤང་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་ནི། ཆད་མ་རྣམ་ངེས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་སྟུབ་ངག་རྟོགས་པའི་རྗེས་སུ་གོ་རིམས་
ངེས་པ་ཅན་དུ་མ་བསྟན་ཡང་། བར་བར་དུ་བསྟན་པས་རྟོག་གའི་ཆིག་དོན་བརྒྱད་ཀ་ཆང་བར་མ་
བསྟན་ནོ་སྟམ་དུ་མ་སེམས་ཤིག འདི་དག་གི་དོན་བདག་གིས་བྱས་པའི་ཆད་མ་རྣམ་ངེས་དང་།
རིགས་ཐེགས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །རྩད་ཟད་གོ་སྤྲོ་བས་འདིར་ནི་མ་བཟོད་དོ། །

མཐའ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་འགོག་ཚུལ།

གསུམ་བཤད་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་བྱ་བ་ལ་(གཉིས)། གཞུང་རྟོགས་དཀའ་བར་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་ཆེ་
བ་བཟོད་པ་དང་། འདིའི་དོན་རྟོགས་པ་ཤིན་ཏུ་ཐན་ཡོན་ཆེ་བར་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་། གཞུང་ཉིགས་དཀའ་བར་བསྟན་པའི་སྒྲིན་ས་ཆེ་བ་བརྗོད་པ་ །ཞི།

ཅ་ག་ རྫོལི་རུས་པ་རྩུང་བ་མེད་པ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་ཟབ་མོའི་དེ་ཉིད་རྟོགས་མེད་ཅན། །
 བརྩོན་འགྲུས་ཤིན་ཏུ་ལྷག་པར་གྱུར་པ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་མཆོག་གི་དེ་ཉིད་མཐོང་མེད་ཅན། །
 འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་མཚུངས་པར་ལེགས་པ་བཤད་སྒྲུབ་འཛིན་བྱེད་པ་མི་རྟེན་པ་ཅན་ཁོ་བོའི་གཞུང་། །
 རྒྱ་མཚོ་ལ་ནི་རྩལ་པ་ཞིན་ཏུ་རང་གི་ལྷུས་ལ་ཐེམ་ཞིང་རུབ་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །

ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་ཁོ་མོའི་གཞུང་པོའི་ནི། རྟོག་མར་ཡང་རང་གི་སྒོ་བྱོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་ལས་
བྱུང་ཞིང་། མཐར་ཡང་རང་གི་སྒོ་བྱོས་ཀྱི་ལུས་ལ་ཐེམ་ཞིང་ཁུག་པ་ཉིད་ཏུ་འགྱུར་པོ། །དཔེ་རིལ་ཏུ་
ཞེན། སྒྲིན་གྱིས་ཚུན་མང་སྒྲངས་ཀྱང་། །རྒྱ་མཚོའི་ཚུན་མི་ཟད་འགྱུར། །ཞེས་པ་ལྟར། རྒྱ་མཚོ་
ཆེན་པོ་ལས་སྒྲིན་གྱིས་ཚུ་སྒྲངས་ཏེ། འཛམ་བུའི་སྒྲིང་ཏུ་ཆར་པཔ་¹¹པ་ལས་བྱུང་བའི་ཚུ་པོ་ཆེན་
པོ་རྣམས་མཐར་ཡང་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ལ་ཐེམ་པར་འགྱུར་བ་བཞིན་ཏུ་ལོ། །མཐར་རང་གི་སྒོ་བྱོས་ལ་
ཐེམ་པར་འགྱུར་བའི་རྒྱ་མཚོ་ན་ཡོད་དེ། རང་འདས་པའི་འོག་ཏུ་འཕྲོ་བ་རྣམས་ལ་རྩེམ་པ་པོ་རང་དང་
མཚུངས་པར་ལེགས་པ་ཤད་པོའི་སྒྲར་འཛིན་པར་བྱེད་པ་མི་རྣེད་པ་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིབ་

མོ་ཁོས་ཀྱི་མ་ཕུ་ཆུང་བས་མི་རྟོགས་ཕུ་ཆུག་མོད། མོ་ཁོས་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་དང་། བཙོན་
 བཟུས་ཕུལ་དུ་བྱུང་བས་ཅིའི་ཕྱིར་མི་རྟོགས་ཤིག། དེར་ཐལ། མོ་ཞན་པར་མ་ཟད་མོའི་རུས་པ་
 ཆུང་བ་མེད་པ་མདོ་སྡེ་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གིས་གྲང་འདིར་བསྟན་པའི་ཐལ་མོའི་དེ་ཁོ་ན་
 ཉིད་གང་ཐག་དང་ཆོས་ལ་བདག་མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་མཐའ་དག་ཁོ་ལོ་ལྟར་རྟོགས་པ་མེད་པ་ཅན་
 ཡིན་ཕྱིར་དང་། བཙོན་བཟུས་ཞེན་པར་མ་ཟད་བཙོན་བཟུས་ཤིན་ཏུ་ཆུག་པར་གྱུར་པ་དེ་དག་
 གིས་གྲང་འདིར་བཤད་པའི་མཆོག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཐར་པ་དང་། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང་དེར་
 བསྐྱོད་པའི་ལམ་དང་དེ་དག་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པས་སྟུབ་པའི་རྒྱལ་ཁོ་ལོ་ལྟར་མཐོང་བ་

མེད་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གིས་བརྗོད་བྱ་ཟབ་པ་དང་འབྲས་བྱ་རྒྱ་ཆེ་བར་བསྟན་རྟོ། །

གཉིས་པ་༼འདིའི་དོན་རྟོགས་པ་མིན་ཏུ་ཐན་ཡོན་ཆེ་བར་བསྟན་པ་༽ཞི། དེ་ལྟར་མིན་ཏུ་རྟོགས་པར་དཀའ་བའི་དོན་སློ་སྤྲོས་དང་སྒྲུལ་བ་ངན་པ་རྣམས་ཀྱིས་འབྱུང་པོའི་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་སྤོང་བ་བཞིན་དུ། གཞུང་མཆོག་འདི་སྤོང་ཡང་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ལམ་མིག་ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་ལ་བསྟ་བ་ལྟར་བྱི་མ་མེད་པའི་རིགས་པས་གསལ་བར་བྱས་ནས། སྤྱིང་ནས་སྒྲུབ་པ་ལྟར་ལེན་པའི་རྣམ་གྲོལ་དོན་གཉེར་རྣམས་ཀྱིས་གཞུང་འདི་ལ་བརྟེན་པར་རིགས་སོ་ཞེས་སྟོན་པ་ནི།

ཙམ། ཚུལ་དང་ཚུལ་མིན་རྣམ་པར་འབྱེད་མཁས་ལྟ་བ་ངན་པའི་ཆང་ཆིང་བསྟེགས། །
འབགས་བ་ཉིད་ཀྱིས་རྗེས་སུ་བཟུང་བས་ཡང་དག་རིགས་པའི་ལམ་སྟོན་པ། །
གཞུང་ལུགས་ཉིན་བྱེད་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ལྡན་སློང་ན་ཉིད་སྤོང་འཛིགས་པ་སྤངས། །
དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་སློ་མིག་རྣམ་དག་མཁས་པའི་བརྗོད་རྒྱས་བྱེད་ཡིན། །

མཁས་པའི་གཞུང་ལུགས་རྣམ་འབྲེལ་འདི་ནི་ཉིན་མོར་བྱེད་པ་དང་ཆོས་མཚུངས་ཉེ་རྣམ་པ་ལྗེའི་སྟོན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཀྱིས་སྤྱེད་བྱ་རྣམས་ལ་སྤང་དོར་གྱི་ཡུལ་གསལ་བར་སྟོན་པ་ལྟར། འཁོར་བའི་འཇུག་ལྡོག་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པས་སྤང་དོར་གྱི་ཚུལ་དང་ཚུལ་མིན་པ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ལ་མཁས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉི་མས་བསྒྲུལ་བ་འཛིག་པའི་ཆེ་ཆང་ཆིང་བསྟེགས་པ་ལྟར། འདིས་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་མཐར་བཏུ་བའི་ལྟ་བ་ངན་པའི་ཆང་ཆིང་མ་ལུས་པ་བསྟེགས་པའི་ཕྱིར་དང་།

ཉི་མས་ཀྱང་གྱི་བརྟོད་པར་བྱེད་པའི་ལམ་གསལ་བ་ལྟར་འདིས་གྲང་སྒྲུལ་པ་དང་འཁོར་བ་ཏར་བ་མ་ཡིན་པར། འབགས་བ་འཇམ་དབལ་རང་ཉིད་དོས་སུ་བྱོན་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤང་པོའི་ཡང་དག་པའི་རིགས་པའི་ལམ་གདུལ་བྱ་ལ་གསལ་བར་སྟོན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྟོན་བྱ་ལ་སོགས་པའི་འབྱུང་པོའི་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་མི་གཞོད་པར་

སྤངས་པ་བཞིན་དུ། གཞུང་ལུགས་འདི་ཡང་ཡོན་ཏན་བརྒྱས་མཚོན་པའི་དབག་ཏུ་མེད་པ་དང་
ལྷན་ཡང་། གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པའི་སྤོངས་རྣམས་
ཉིན་མོ་དང་འབྲུ་བའི་དབུ་མའི་ལམ་གྱིས་འཛིགས་པས་རིང་དུ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དག་
གིས་སྤངས་པ་དེ་ལྷ་ཡིན་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་བྱེད་ལས་ལུན་སྤྲུལ་ཆོགས་པ་དང་ལྷན་ཏེ། ཉི་མའི་
འོད་ཟེར་གྱིས་བསྐྱེད་ཆའི་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་ལྟར། འདིས་ཀྱང་སྤོངས་ཀྱི་མིག་རྣམས་བར་དག་པ་
དང་ལྷན་པའི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་ལེགས་བཤད་ཀྱི་སྤང་ཅིས་གཏམས་པའི་སྤོངས་ཀྱི་བསྐྱེད་ཀྱིས་
བར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལོ། །

ཙ་བ། ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ལས་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་སྟེ་ལེའུ་
བཞི་བའོ། །

ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པའི་རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་ཕྱན་ཅི་མ་ལོག་པ་
གསལ་བར་བྱེད་པ་ལས་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དབག་པ་སྟེ་ལེའུ་བཞི་བའི་འགྲེལ་བའོ། །

ཙ་བ། ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་འདི་ནི་ཡུལ་སྟོང་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱད་
དུ་བྱུང་བ་གཞུང་ལུགས་ངན་པ་ཐམས་ཅད་ཆེས་ཤིན་ཏུ་འཁྲུལ་བར་འཇུག་པ་སྟན་པའི་
གྲགས་པས་སའི་སྟེང་མ་ལུས་བར་ཁུབ་པ་འབྲན་སྒྲུ་མེད་པའི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་དབལ་
ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་མཛད་པ་རྫོགས་ལོ། །

རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་སུ་ལྷ་ཉི་ཤི་ཤར་ཏུ་དང་། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་དག་སྤོང་དག་པའི་སྤོང་
གོས་ཀྱིས་བསྐྱེད། །

དབལ་ལྷན་དམ་པའི་ལས་ལ་མཛོན་དགོས་པ། །སྤང་མེད་ཆེ་བའི་བདག་ཅན་
རྒྱལ་པོ་མཆོག་། དགོ་བའི་བྱགས་མངའ་ངེས་པ་ས་སྤྱོད་བ། །མི་ཡི་བདག་པོ་དབང་སྟེའི་
བཀས་བསྐྱལ་ནས། །བཙོན་ལྷན་ལྷག་པར་དཔྱིད་ལྷན་འཆད་པོ་དང་། །ཉན་པོ་ཆོལ་དང་

ཕྱིར་ཁོ་ལ་དོན་དེས་དང་། །འབྲེལ་གཏམ་དགའ་སྟོན་གྱི་ཆེན་མོར་བྱའི་ཕྱིར། །འཛམ་གླིང་
མཁས་པའི་རྒྱན་གྱི་རྒྱན་འདི་བསྐྱར། །ལྷ་ངན་ཀུན་མེད་གཉིས་སུ་མེད་པ་ཡི། །དོན་
དམ་ནམ་དཔྱད་ལྟར་ལེན་བསྟན་བཅོས་འདི། །གཞུང་མང་དོན་དགའ་སྐྱབ་པར་དགའ་
ན་ཡང་། །འབྲས་བུ་ཆེ་ཕྱིར་འབད་པ་རིགས་པ་ཡིན། །ལོག་པའི་རྒྱན་ཕྱོགས་རྗེས་སུ་
གཞོམ་གྱུར་བ། །ལྷ་བ་ཚུ་ཐོ་བསྐྱོག་པར་དགའ་མོད་ཀྱི། །ཡང་དག་རིག་པས་ལེགས་
པར་བད་སྤྱད་ན། །འགའ་ཡི་ཡིད་ལ་ཅི་སྟེ་འབབ་མི་འགྱུར། །སྤྱོད་ན་གཉིས་ཀ་ཉམས་སུ་
བདེར་ལོན་ཏེ། །སུན་སྐལ་གྱིས་ནི་མ་བསྐྱད་ལེགས་བསྐྱར་བ། །སྟོན་གྱི་སྤྱིར་བྱེད་དམ་པ་
དེ་དག་གི་ །དྲི་ཅམ་ཐོ་བ་དེ་ལྷ་ཁོ་ཐོར་ཟད། །དཔལ་ལྷན་ཁ་ཆེའི་རིག་པ་བའི། །གཙུག་གི་
ཁོར་བུ་སྐལ་ལྷན་ནི། །རྒྱལ་པོ་ཞེས་བྱ་ལ་ཐོས་ནས། །སྤྱོད་ན་བཟང་པོས་འདི་བསྐྱར་རོ། །

གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོ་དཔེ་མེད་ཀྱི་ཤར་ཕྱོགས་ན་ཡུལ་འཁོར་ལོ་འཛིན་པ་ཞེས་བྱ་བ། བྱ་བ་
པའི་གནས་སུ་གྲགས་པའི་འདབས། རྣམ་པར་རྒྱལ་པའི་ཞིང་ཞེས་བྱ་བར། ཁ་ཆེའི་བརྟེན་ཆེན་
པོ་སྐལ་ལྷན་རྒྱལ་པོ་དང་པོ་དེ་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཆེན་པོ་དགེ་སྤྱོད་སྟོན་ལེས་རབ་གྱིས་བསྐྱར་བའོ། །
དུས་ཕྱིས་སའི་སྟེང་ན་འགྲན་རྒྱ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་མཁས་པ་བསོད་སྟོམས་པ་ཆེན་པོ་
ཤུག་ཕྱིན་པ་ལ་ལོགས་པ་རྣམས་དང་། ཤུག་ཕྱིན་དགེ་སྤྱོད་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་
པོས་བསྐྱར་ཅིང་ཞུས་ཏེ་གཏན་ལ་པལ་བའོ། །

རང་དང་གཞན་གྱི་སྟོན་དང་བསྟན་པ་ལ། །ཕྱོགས་ལྷུང་བྲལ་གྱི་ཆད་དང་
ཆད་མེན་དུ། །ཡང་དག་རིགས་པས་བསྐྱབ་སྟེ་ཐར་འདོད་མིག་། །འབྱེད་མཁས་
ཕྱོགས་སྤང་ཆོས་གྲགས་འཛམ་གླིང་རྒྱན། །འཛིག་རྟེན་མིག་གྱུར་ཆད་མ་ཀུན་བདུས་
གྱིས། །དཔོངས་པ་རྣམ་པར་འབྲེལ་བའི་བསྟན་བཅོས་འདི། །གདམས་པའི་མཆོག་ཏུ་
མཁས་དང་བྱལ་བས་གྱུར། །བསྐྱགས་འོས་དེས་ན་གཞུང་ལུགས་འདིར་བརྟེན་ནས། །མི་

བསྐྱ་གཏན་ཆོགས་དྲེད་ཐོག་མདའ་ཡིས། །ཀུན་སྒྲོངས་ཐེ་ཆོམ་མཁར་གྱི་སྤང་བཞིག་
ཅིང་། །པལ་ཆོལ་བྲག་རི་བསྐྱེལ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ། །ཀུན་གྱི་པན་བདེའི་ལམ་བཟང་
གསལ་བྱེད་ཤོག། །

རིགས་པར་སྦྱ་བའི་གཙུག་གི་འོར་བུ་ཡི། །གཞུང་མཆོག་ཡིན་ཏུ་རྟོགས་པར་དཀའ་བའི་
གནས། །མཁས་མང་བརྒྱ་ལྷག་གྱེ་བས་བཟོད་བའི་ལམ། །ཤོ་སྤེའི་དག་གིས་ཐུང་ཟད་རྣམ་པར་
བྱོ། །སྤྱིའི་འགྲེལ་དང་སོ་སོའི་ཆོག་དོན་རྣམས། །ལྟ་ལྟ་རྒྱུ་དང་ཆོས་མཆོག་བྲམ་ཟེའི་
འགྲེལ། །ལེགས་པར་བཤད་དང་སྒྲ་མའི་མན་དག་ལས། །ཚུལ་བཞིན་སེམས་པའི་རིགས་པའི་
ལམ་ནས་བྱངས། །མང་ཐོས་དོན་གཉིས་ཚུལ་བཞིན་སྦྱ་བ་མི་བཅོན། །རྣལ་འབྱོར་སྦྱ་བ་ཆེ་ཡང་དག་
རིགས་ལམ་འདོད། །དེ་དག་རྒྱལ་བ་དབྱེས་པར་མ་མཐོང་ནས། །བརྟེ་བའི་བསམ་བཤོན་པའི་
བྱས་སོ། །བདག་གི་བསོད་ནམས་གྲ་གྱུའི་བསམ་བཤོ། །རྟེན་དང་བཀྲར་སྦྱི་གྲགས་སྦྱུང་བདག་
ལ་མེད། །བྱབ་པའི་བསྐྱན་བཤམས་བཤམ་བཟོད་ནས། །དེ་ཉིད་ལུན་རིངས་གནས་ཆེད་ཁོན་ར་
བྱས། །བདེ་བཞེགས་བསྐྱན་བཤམ་ཞིང་རྟོགས་པར་དཀའ། །བདག་ནི་སྒྲོ་སྒྲོས་ཉམ་རྒྱུང་སྦྱངས་བ་
དམན། །གལ་ཏེ་མ་བཤད་ལོག་པར་བཤད་བཤོགས། །དམ་བཤུན་ལྷན་རྣམས་གྱིས་བཟོད་པར་
མཛོད། །བདག་ནི་དེད་ནས་ཆེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ། །གཅིག་ཏུ་བྱབ་པའི་བརྒྱལ་ཞུགས་བཟང་
མཐོས་ཏེ། །མང་ཐོས་ཚུལ་བཞིན་སྦྱ་བ་ལ་བཅོན་བཤོ། །རྒྱལ་བ་རྣམས་གྱི་དམ་ཆོས་འཛིན་
གྱུར་ཅིག །རྩེ་བཙན་སྒྲ་མའི་སྤྱགས་རྩེ་འབའ་ཞིག་ལས། །བདག་ལ་ལེགས་བཤད་དག་ཆོགས་
རི་སྤྱེད་ཡོད། །ནམ་མཁའི་མཐས་གཏུགས་གྱུར་པའི་མ་རྣམས་ཀྱི། །ཐེག་མཆོག་བཞེས་གཉེན་
མཉེས་པའི་རྒྱར་གྱུར་ཅིག །

ཆོད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ལམ་བྱིན་ཅི་མ་
ལོག་པར་གསལ་བར་བྱེད་བཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི། །གཅིག་ཏུ་གཞན་ལ་པན་པའི་སྤྱགས་རྩེ་ཆེན་

པོས། སིང་རྟ་ཆེན་པོ་སྤྱུ་སྤྱུ་བ་དང་། ཐོགས་མེད་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་པའི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་
 པ་ཆེས་ཆེར་གསལ་བར་མཛད་པའི་སློན་ནས་བྱུ་བ་པའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་གཅེས་སྤྱུས་སུ་
 མཛད་པ། བྱད་བར་དུ་ཕྱི་དང་ནང་གི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་རྣམས། སྤྱིག་རྒྱ་དང་། སྤྱིན་
 དང་། མི་ལམ་ལྟ་བུར་བྱགས་སུ་རྒྱད་པའི་སེམས་དབང་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྡན་ཁྲ་མ་རྩེ་བཙུན་ཆེན་
 པོ་རེད་མཛད་པའི་ཞལ་སྤྱན་དང་། མདོ་སྤྱགས་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་བསྟན་པ་མཐའ་དག་གི་དོན་
 འི་མ་མེད་པའི་རིགས་པའི་ལམ་ནས་ལེགས་པར་བྱངས་ཏེ། དེ་དག་གི་དོན་མཐའ་དག་བསྐྱབས་
 བས་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་ཅིང་། བརྟེ་བ་བྱགས་རྩེ་ཆེན་པོས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་ནས། དེ་
 ཉིད་གསུང་དག་འི་མ་མེད་པས་སྐལ་ལྡན་རྣམས་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་འདོམས་པའི་སློན་ནས་རྒྱལ་བ་
 རྣམས་ཀྱི་དམ་པའི་ཆོས་མ་ལུས་བ་རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འཛིན་པའི་སློན་ལམ་
 ལེགས་པར་བྱུ་བ་པའི་སྤྱེས་བྱ་ཆེན་པོ། བྱད་བར་ཡང་སྤྲོམ་བ་གསུམ་གྱི་བཅས་མཆོམས་མཐའ་
 དག་ལ་མིག་གི་འབྲས་བྱ་བས་ཀྱང་ཆེས་ཆེར་གཅེས་སྤྱུས་སུ་མཛད་པའི་སེམས་དབང་ཆེན་པོ་
 དཔལ་ལྡན་ཁྲ་མ་དམ་བ་རྩེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སྤྱོད་བཟང་ཁྲགས་པའི་དཔལ་བཟང་པོའི་ཞལ་
 སྤྱན་ཀྱི་ཞབས་ཀྱི་རུལ་སྤྱི་པོས་སྐྱངས་པའི་སྤྱི་འོན་ལས་དང་།

ཁྲ་མ་རྩེ་བཙུན་མཁས་པའི་དབང་པོ་ཀུན་དགའ་དཔལ་གྱི་ཞལ་སྤྱན་ལས། ཆད་མ་རྣམ་
 བར་ངེས་པ་ཆ་ལག་དང་བཅས་པ་ལེགས་པར་ཐོས་ཤིང་། འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་
 ལྷག་གི་བྱགས་རྩེ་རི་རྣམ་འབྲུལ་འཁྲོ་བ་དུ་མའི་སྤྱབས་གནས། བཤད་སྤྱུ་བ་ཀྱི་བསྟན་པ་འཛིན་པ་
 རྣམས་ཀྱི་ནང་ན་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་རྟོག་ལྟར་མཐོ་བ་དཔལ་ལྡན་ཁྲ་མ་དམ་བ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཆོན་
 དཔལ་བཟང་པོའི་ཞལ་སྤྱན་ཀྱི་གསུང་གིས་བསྐྱལ་བ་དང་། བསྐྱབ་བ་གསུམ་ལ་གཅེས་སྤྱུས་
 སུ་མཛད་པའི་སྤྱེ་སྤྱོད་འཛིན་པ་མཁས་པའི་དབང་པོ་དུ་མས་ཡང་ཡང་དུ་བསྐྱལ་ནས། བྱུ་བ་པའི་
 རིང་ལྷགས་པ་ཆེན་པོ་དག་པའི་བཤེས་གཉེན་འབྲེ་ཆེན་པོ་ལ་ལོགས་པའི་དམ་བ་དུ་མ་བརྒྱད་

མར་བྱོན་པས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཤིང་།

བསྟན་པ་རིང་དུ་གནས་པའི་བཀྲ་ཤིས་པའི་དགེ་མཆན་དུ་མ་དང་ལྡན་པ། དཔལ་གནས་
 རྟིང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ཐེག་པ་མཆོག་གི་བརྟལ་ཁྱགས་ལ་གནས་ཤིང་རིགས་པར་སྦྱ་བ་
 དར་མ་རིན་ཆེན་གྱིས་སྦྱར་བའོ། །ཡི་གེ་བ་ནི་ལུང་དང་རིགས་པ་སྦྱ་བ་ནམ་མཁའ་དཔལ་
 བཟང་བའོ། །

འདིས་ཀྱང་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྟོ་ཐམས་ཅད་ནས་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དུ་དར་གིང་རྒྱས་
 ལ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་གྱུར་ཅིག །

ཨོ་སྦྱི། རྒྱལ་བསྟན་པ་ད་ཆ་ལ་ཕན་བདེའི་ཁྱི་བསྟུང་ཅན། །

བཞད་སྦྱབ་འདབ་རྒྱས་ནམ་གྲོལ་སྦྱང་ཅིའི་བརྟན། །

འགོ་ཀུན་སྟོང་བྱིར་སྦྱ་འབྱམ་བྱམས་པ་གླིང་། །

ཆོས་སྡེ་ཆེན་ཆོས་སྦྱིན་ཆར་འདི་སྟེལ། །སཐ་མཁྱ་ལོ། །

༄༅། །ཁྱད་པར་ཚུ་རོལ་མཐོང་བས་དངོས་པོ་ཡི། །
 དེ་ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་སྒོ་གཅིག་བྱ། །
 ཡང་དག་རིགས་པའི་གཞུང་གི་དཀའ་གནས་ལ། །
 འབད་བ་དུ་མས་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྐྱུངས། །

ཆིག་སྐྱ་བཅད་པ་འདི་ནི། མང་དུ་སྒོས་པའི་དགེ་སྒོང་ཤར་ཅོང་ཁ་བ་སྒོ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་གྱིས་
 འཕྲོག་རི་པོ་ཆེ་དགེ་ལྡན་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་གླིང་དུ་སྐྱུར་བའོ།

དགེ་ལེགས་འཕེལ། །

དབར་བྱང་སྒྲིན་ཆོག

༣༡། རྣམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོག་ཅིག་ཏུ། གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་རྒྱལ་དལ་འབབ་
 ལྷང་། ཆོག་གི་གཞེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི། ཁྲི་མ་ཡོངས་འབྲུང་ལེགས་བཤད་བདུང་
 ཅི་འདི། དབར་དུ་བསྐྱུན་བའི་རྣམ་དཀར་ལུང་བོའི་མཐུས། ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་མོ་སྤྱང་ལྷག་
 བརྒྱ། གདངས་ཏེ་རྒྱུད་ལྡེའི་འགྲོ་བ་མ་ལུས་བ། ཁེས་ལེགས་ནོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་
 སོག། ཅེས་བའདི་ཡང་དེད་དུས་ཡིད་སྦྱབས་ཀྱིས་རྒྱུད་བརྒྱུན་མཐའ་བའི་བླ་རྒྱའི་ལྷག་སྤྱོད་མི་བཟད་བསལ་གངས་རྒྱུངས་ཆོས་ལྷན་གྱི་ཞིང་
 དུ་ཐུབ་བའི་བསྐྱེད་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཉིན་མའི་སྤང་བ་སྤར་འབར་བ་དེ་ནི་མིག་གི་ལྷག་མ་ཅམ་དུ་ཉམས་ཉེས་བར་བྱས། རྩོགས་དང་རྩོགས་ན་
 རུལ་ཐུན་མཚོན་ཆ་སོགས་གདུག་བའི་གནོད་འཚེ་བྱ་བྱའི་སྒྱོར་བ་ནི་ཉིན་རེ་བཞིན་དུ་དར་བ་སོགས་སྒོ་ཀྱན་ནས་ལུ་བདོའི་རྒྱུད་ཆོགས་
 མཚོ་སྤར་བཅོལ་བ་འདི་དག་ལྷག་མེད་དུ་ཞི་ཞིང་། བྱང་རྩོགས་བོད་ཁ་བ་ཅན་དུ་བསྐྱེད་བའི་མེ་རྒྱར་ཡང་ལུང་ལུང་བཞིན་གསོས་ཏེ་རྒྱ་གར་
 འབགས་བའི་ཡུལ་འདི་ཡང་ཐུབ་བའི་བཞེད་དགོངས་དྲི་མ་མེད་བ་དར་རྒྱས་སུ་འཕེལ་བ་དང་། འཛམ་གླིང་ཡངས་བའི་འགྲོ་བ་ཚོར་ཡོངས་
 ལ་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྟོན། རྣམ་འདྲེན་ལྟ་མེདྲེའི་རིང་ལུགས་སྒོ་ཀྱན་ནས་རྒྱས་བ་སོགས་འབྲུན་ཡུན་ལེགས་ཆོགས་དུ་མའི་ཆེད་དུ་
 དམིགས། རྣང་བསྐྱེད་བྱུང་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དབར་དུ་བསྐྱེད་དང་བསྐྱེད་འབྱུར་གང་ལའང་རྒྱར་ཆོག་བའི་དགེ་བཅུ་ལྔ་སྟོན་
 ཆོག་ཏུ་ལྟའི་དགེ་སྟོང་ཆོས་སྤྱོད་འགྲུག་དབང་སྟོང་བསྐྱེད་འདིན་རྒྱ་མཚོས་རྒྱར་བཤོ། །དགེ་ཤོ། ॥

ཐུགས་རྗེ་ཆེ།

༩ ད་ལམ་ཐུག་དཔེ་འདི་དཔར་བསྐྱུན་ཆེད་འགྲོ་གྲོན་ཡོངས་རྫོགས་པངས་མེད་ལྷག་པར་སྒྲིལ་
 བར་མཛད་པའི་དད་ལྡན་སྒྲིན་བདག་དགའ་བྱང་མ་ར་དགེ་བཤེས་རྣམས་དབང་སྒྲིན་པ་མཆོག་
 གི་འབྲེལ་ཡོད་བལ་ཡུལ་གནས་བཞུགས་འཛོལ་ཁབ་ཨ་ཅག་སྒྲོལ་མ་ནས་ཆེ་འདས་མ་ཆེ་
 རིང་སྒྲོལ་དཀར་ཆེད་དུ་དེབ་བྱངས་ལྡ་བརྒྱ་ཐམས་པ་དཔར་བསྐྱུན་ཆེད་འགྲོ་གྲོན་ཡོངས་རྫོགས་
 གནང་བ་དེ་ལ་འདི་ག་དཔེ་མཛོད་ཁང་གི་ལས་བྱེད་ཐུན་མོང་ནས་ནང་པའི་ལྷ་བྱལ་ལ་སྒྲོབ་
 གཉེར་གནང་བཞིན་པའི་སྒོ་བ་གཉེར་བ་ཡོངས་ཀྱི་ཆབ་ཁྲིམ་ཏེ་སྤྱིང་ཐག་པ་ནས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་
 ལྷ་རྒྱ་དང་། སྤྱི་བ་ནས་ཆེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ་ཐེག་ཆེན་གྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མཆོན་
 ཉིད་དང་ལྡན་པས་རྗེས་སུ་བརྩེད་ཞིང་། ཐུབ་པའི་བསྐྱུན་པ་ལ་ཆད་མས་བྱངས་པའི་མི་འཕྲོག་
 པའི་ཡིད་ཆེས་དང་དད་པ་བརྟན་པོ་ཐོབ་སྟེ། འཇམ་མགོན་ཆེན་མ་ཡབ་སྐུས་ཀྱིས་བསྐྱུན་པའི་
 གསེར་གྱི་ཡང་ལྷན་ལྷ་བྱེད་ལྱང་རྫོགས་ཀྱི་བསྐྱུན་པ་དམ་པ་དང་ནམ་ཡང་མི་འབྲལ་ཞིང་། ས་
 ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་མ་ལུས་པ་མཛོད་དུ་བྱེད་པའི་སྒོན་འདུན་ལྷ་རྒྱ་བཅས།

དགའ་ལྡན་བྱང་ཆེད་པེ་མཛོད་ཁང་ནས། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༧ ལྷ་ཆེས་བཟང་པོ་ལ།

ཁུངས་པ།

ཏུ། དགེ་བཤེས་སྒོ་བཟང་སྒྲ་བ། ས་པ། དགེ་བཤེས་སྒོ་བཟང་བཟ་ཤིས།
ཅེ། དགེ་བཤེས་ཆེ་མིང་དབང་འདུས། ཚ་བ། དགེ་བཤེས་བྱམས་པ་སྒོ་བྲོས།
ལྷ་གཉིས། ཀོང་པོ། རག་དབང་བཙུན་འབྲས། ལྷ་གཉིས། ས་པ། སྒོ་བཟང་ཆེ་བཟླ།
ལྷ་གཉིས། གོ་པོ། སྒོ་བཟང་བཟ་ཤིས། ལྷ་གཉིས། ས་པ། སྒོ་བཟང་མན་བདེ།
ལྷ་དང། ས་པ། མདའ་ར་མཁན་སྤྲུལ། ལྷ་དང། གོ་པོ། སྤྲུལ་སྤྲུལ་སྒོ་བཟང་བཟླ་པ་རབ་རྒྱས།
ལྷ་དང། གོ་པོ། རག་དབང་ཕུན་ཚགས།

གཙོ་སྤྲིག་འགན་འཁུར་བ།

གོ་པོ། དགེ་མིང་སྒོ་བཟང་རྒྱལ་མཁན།

དབར་ཅམ་གྲྲིག་མཛད་འཇུག་སྤྲིག་བ།

དགའ་བྱུང་དཔེ་མཛོད་དབར་ཅམ་སྤྲེ་ཚན་ཁང་ནས།

དཔེ་མཛོད་ལག་ལེན།

གོ་པོ། དགེ་བཤེས་སློ་བཟང་རྒྱལ་མཚན།

དེབ་པ་རྒྱགས་སྒྲིག་སྒྱུར་བ།

ཀོང་པོ། བསྟན་འཛིན་སློ་ལྡན། གོ་པོ། སློ་ཁྲོས་དགའ་བ།

རྒྱལ་པ་སྒྲིག་སྒྱུར་བ།

ཀོང་པོ། བསྟན་འཛིན་སློ་ལྡན།

མ་དཔེ་བྱ་ལྟལ།

ཅ་བ་ཀ་སློན་སྒྲིག་ནས་ཐོན་པའི་དཔེ་རིང་དཔར་མ་ཞིག་དང་། འབྲེལ་བ་ནི་མཚོ་སློན་དཔར་མ་
གཞིར་བརྒྱང་གིས་བྱས་པ་ཡིན།

རྒྱ་སྒྱུར་བ།

བལ་ཡུལ་གནས་བརྒྱགས་འཛོལ་ཁལ་ཨ་ཅག་སློབ་མ་ལགས།

GADEN JANGTSE LIBRARY

Lama Camp No-1 P.O. Tibetan Colony Mundgod

581411 Distt Karwar Karnataka State INDIA

Ph # +91-8301-245757 / 246280

E-mail: gajanglibrary@yahoo.co.in